ئینسکلۆپیدیای مێژوونامە

لە 2001/1/1 تا 2007/10/31

عەلی کەندی

بەرگی چوارەم - چاپی دووەم

بژارکراو و پتر کراو

باشووری کوردستان - هەولێر

2709 - 2009

گەنجینەیەکی پڕ لە مێژووی ڕووداوی کۆمەڵگاکانی جیهان لەهەموو بوارەکان لەماوەی بیست سەدەدا

ئینسکلۆپیدیای مێژوونامە

لــــە

١/١/٢٠٠١ تــا ٣١/١٠/٢٠٠٧

ئینسکلۆپیدیای مێژوونامە

لە ٢٠٠١/١/١ تـــا ٢٠٠٧/١٠/٣١

عـــەلی کـــەندی

بەرگی چوارەم – چاپی دووەم
بـــژارکـــراو و پتـــرکـــراو
باشــــووری کوردستـان – هەولێر
٢٠٠٩ - ٢٧٠٩

وەزارەتی رۆشنبیری و لاوان

بەڕێوەبەرایەتی گشتیی رۆژنامەنووسی و چاپ و بڵاوکردنەوە

ناوی کتێب: ئینسکلۆپیدیای مێژوونامە

نووسینی: عەلی کەندی

دیزاینی بەرگ: دانەری مێژوونامەکە – عەلی کەندی

کۆمپیوتەر: نووسینگەی هیوا بۆ کۆمپیوتەر

بەرگ: بەرگی چوارەم ٢٠٠٩

چاپ: چاپی دووەم ٢٠٠٩

چاپخانە: چاپخانەی وەزارەتی رۆشنبیری و لاوان - هەولێر

تیراژ: ١٥٠٠ دانە

نرخ: بۆ هەرچوار بەرگ (٢٠٠٠٠) دینارە

لەبەڕێوەبەرایەتی گشتی کتێبخانە گشتییەکان/ ژمارەی سپاردنی(٢٢٥٥) ساڵی (٢٠٠٩)ی پێدراوە.

بۆ هەر رەخنەیەك یان پێشنیارێك یان هەر زانیاریەك لە هەڵەو بەسەرچوون ئاگادارمان بکەنەوە بە ژمارەی مۆبایـــــل/ ٤٥٤٨٠٩٨ ، یــــان ژمـــــارەی ئاریـــــافۆنی / ٠٦٦٢٥٣٣٥٢٢- یــــان ئیمێلی: Alikendi@yahoo.com

دەسپێك بۆ چاپی دووەم

لە گەڵ پەرەسەندن وپێشکەووتن و گەشەکردن و بووژانەوەی بەردەوام بە پێی تێپەر بوونی قۆناخە یەك لە دوای یەکەکانی مرۆڤایەتی لە هەموو بوارەکانی رامیاری و نەتەوەیی و نیشتمانی و ئاینی و جووگرافی و زمان و مێژوو وکەلتوورو داب و نەریت و شووێنەوارو شارستانیەت ، و بازرگانی و پیشەسازی وکشتووکاڵ و .... هی دیکە .
ئەمەش پێویستی بە زانیاری تەواو هەیە لەم بوارانەدا ، لە پێناو هەڵسەنگاندن و شێکردنەوەی رووداو بەسەرهاتەکان لە هەموو بوارە جیاجیاکان و گوونجاندنی لەگەڵ ئێستا دا .؟
ئەویش لە پێناو هێنانە کایەوەی بارێکی لە بارەو گوونجاوتر بۆ خزمەتکردنی مرۆڤایەتی، بە دابین کردن و سەقامگیرکردن و مسۆگەر کردنی داد پەروەری کۆمەلایەتی و دانان بە مافی مرۆڤ و چارەسەر کردنی کێشە تەشەنە دارەکانی لەو بوارانەی کە لە سەرەوە باسمان کردن ، بە تایبەتی لە بوارەکانی نەتەوەیی ونیشتمانی و زمان و مێژوو و مێژووی جووگرافی و کەلتوور داب ونەریت و شووێنەوارو شارستانیەت وئاین وچارەسەر کردنی لە رێگەی دەست لەناو دەستدا و رازی بوون بە بەرامبەرەکە ، کە سەرچاوەی چارەسەری هەموو کێشەکانە ، بە دوورکەوتنەوە لە هەرەشە لێك کردن و پەلاماردانی یەکتری و بە پێچەوانەشەوە لە رێگەی گفتووگۆو دایلۆگ ودانی مافە زەوت کراوەکان لەلایەن دەسەلاتداران .
جا من نامەوێ بە درێژی بچمە ناو باسەکەم ، بەلکوو دەسپەکەی چاپی یەکەم وبەرگی یەکەمی مێژوونامەکە ، ئاماژەم بە هەموو لایەنەکان کردووە بە شێووەیەکی لە بار لە بوارەکانی پەرەسەندن و پێشکەووتن ، بە پێی تێپەربوونی قۆناخەکان .
وادیارە ئینسکلۆپیدیای مێژوونامەکە جێگای خۆی کردۆتەوە لە دەرونی خووێنەوەران وسەراکەوتنی بە پلەی ٨٥ ٪ ی بە دەست هێناوە ، لە سەر باری کوردو کوردستان لەو هەموو بوارانەدا . بەلگەش بۆ ئەمە بەرگی یەکەمی مێژوونامەکە بە تیراژی ٤٥٠٠ دانەی لەلایەن وەزارەتی پەروەردەی حکوومەتی هەرێم لە باشووری کوردستان کڕاوەتەوە و بۆتە سەرچاوەیەکی سوود لێوەرگرتن وەك سەرچاوەیەك . کە بووە هۆی ئەوەی کە داواکاری زۆری لە سەر بێت .

جا منیش بەو پەری دڵخۆشیەوە ئینسكلۆپیدیای مێژوونامەكەم ، لە چوار بەرگدا دەخەمە بەردەستتان بە شێوەیەكی تێرو تەسك لە هەموو بوارەجیاجیاكان . بە ناوێكی دیكە كە — ئینسكلۆپیدیای مێژوونامە — یە ئەمەش لە سەر داوای مامۆستایانی شارەزا بە هۆی لە خۆگرتنی هەموو بوارێك بەتایبەتی لە سەر كوردو خاكی كوردستان .

وەك بوارەكانی رامیاری و نەتەوەیی و نیشتمانی و ئاین و جووگرافی و زمان و كەلتوورو مێژوو شووێنەوارو ئابووری و بازرگانی وكۆمەلایەتی و رۆشەنبیری و زانست و ئەدەب و گەردوون و یاساو شەرو ئاشتی و بە بەلگە نامەكان . ئافرەت و رووداوەكانی تیرۆرستەكان و فرۆكەو پزیشك و .... ئەوەی بتەوێ لە بەر دەستت دایە لە ناوەرۆكی ئینسكلۆپیدیای مێژوونامەكەدا .

كە بەرگی یەكەم لە ١/١/ ٠٠٠١ دەست پێدەكات تا ٣١ / ١٢/ ١٩٠٠ ، هەروا بەرگی دووەم لە ١٩٠١/١/١ دەست پێدەكات تا ١٩٥٠/١٢/٣١ ، بەرگی سێیەم لە ١٩٥١/١/١ دەست پێدەكات تا ٢٠٠٠/١٢/٣١ ، هەروا بەرگی چوارەم لە ٢٠٠١/١/١ دەست پێدەكات تا ٢٠٠٧/١٠/٣١ .

لە هەمان كات بە پێی پێویست وێنەكانیشی لەگەڵ دانراوە لەگەڵ نەخشە جیاجیاكان بە پێی رووداوو بەسەرهات و ئەنجام دانی بەرۆژو مانگ و ساڵ .

بەلام بۆ ئەوەی وێنەو نەخشەكان دووبارە نەبنەوە دەتوانرێت لە جێگەی دیكە سەیری بكەیت لە ناوە رۆكی ئینسكلۆپیدیای مێژوونامەكەدا . لە بەر ئەوەی دانەنراوە ، یا وێنەكە دەست نەكەوتووە یا وێنەكە زۆر كۆن بووە ، لە هەمان كات نەم ویستووە وێنەكان دووبارە ببنەوە . وەك بەلگەیەكی راست و دروست و رێك و پێك لەم كتێبە دانراون .

لە هەمان كات داوای لێبووردن لە خوێنەرانی هەلگری ئەم كتێبە دەكەم لە هەر كەموو كوریەك ، لە بەر ئەوەی مرۆڤ گەر هەلە نەكات پێش ناكەویت .

لە كۆتایی هیوادارم خزمەتێكی بچووكی كتێبخانەی كوردی و خووێنەری كوردم كردبێت لە كوردستان و وولاتانی دراوسێی كوردستان و هەرێم و ناوچەو جیهان .

عەلی كەندی

نووسەرو رۆژنامەنووس

دانەری ئینسكلۆپیدای مێژوونامە

٣١ / ١ / ٢٠٠٩

بەرەو چەندین ئینسکلۆپیدیا کە هەموو لایەنەکانی ژیان بگرێتەوە

پارێزەر/ تارق جامباز

ئەم خەمخۆریە تاقە کەسییە کە لایەن مامۆستا عەلی کەندی ئەنجامدراوە شایانی سوپاس و پێزانینە ، چونکە پشوویەکی فراوان و ماوەیەکی زۆرو ئارامیەکی ئەیووبیانەی گەرەکە ، لە بەر ئەوەی ئەم ئینسکلۆپیدیایە چەندین ئینسکلۆپیدیا لە خۆدەگرێ .

لە وولاتاندا بۆ هەر بوارێك لەم بوارانەدا دەزگایەك بە کۆمەڵێ پسپۆرو شارەزاو لێزان بەماوەیەکی دیاریکراو بەمەرجێ هەموو کاتێکیان بۆ جۆرێك لەجۆرەکانی ئینسکلۆپیدیا تەرخان دەکەن وەك (ئینسکلۆپیدیای زمان ، فۆلکلۆر ، سیاسەتمەداران ، شاعیران ، رۆژنامەنووسان ، ...هتد) ئەم ئینسکلۆپیدیانە لە کتێبخانەکانە و لەسەر تۆری ماڵپەرەکان هەن و هەروەختێ یەکێك ویستی لە چ بوارێك پێویستی پێی هەبێ ئەوا بە ئاسانی دەتوانێ سوودی لێ وەربگرێ ، بەڵام بەداخەوە لایەنی پەیوەندار لە کوردستان چ حکوومەت و دەزگاکانی تایبەتمەند نەمزانیووە پلانێکیان بۆ ئەم بوارانە هەبێ کە بەشێوەیەکی بابەتی و زانستی زانیارییەکان لەلایەن خەمخۆرانەوە بەووردی و قووڵی بنووسرێنەوەو پێداچوونەوەیان بۆ بکرێ ، ئینجا چاپ و بلاوبکرێنەوەو جارێ خەرمان بەرەکەتی زمانی کوردی بەهەموو شێووە زارەکانی کۆنەکراونەتەوەو تاکو لەبەردەست دابێ ، ئەوجا دەزانین چ زمانێکی زەنگین و رەنگینمان هەیە .

لە بەر ئەوەی زمان ناسنامەو گیانی نەتەوەیە هەر نەتەوەیەك بێ ، بۆیە هەرچەندی بایەخ و گرنگی و بەها بەزمانی کوردی و زمانی نەتەوەکانی دیکە کە لە کوردستان دەژین بدرێ هێشتا کەمە ، چونکە هێندەی تر هزرو رۆناکبیری و ووشیاری نەتەوایەتی پێگەیشتن و پێشکەوتنی بەخۆیەوە دەبینێ و گەر خاك نیشتمان و وولات بێ ، ئەوا زمان گیانەکەیەتی و هەڵگری ناسنامەی تایبەمەندیەتی لەنێوو زمانانی جیهاندا هەیە .

ئەندامی پەرلەمانی کوردســـــتان
باشــــــــووری کوردستان – هەولێر
٢٠٠٩/٨/١٠

کارێــــکی کەلتــــووری مــــەزن

٠٠٠ ئەم کارەی پیشەسازییەی ووشە :

((ئینسکلۆپیدیایە – مێژوونامە))

قەلاّیەکی کلتووری مێژووی مەزنە ،

وەکو قەلاّکەی شاری مێژوو – هەولێر

– ، هەردەم زیندووە .

بەڵێ ، کارگە ووشە سازیەکەی

مامۆستا عەلی کەندی ، مەزنترین

سەرمایەی کوردو کوردستان و

مرۆڤایەتیە . لە لایەنی داڕشتن و

زمانەوانییەوە ، خۆزگە باشتر بوایە .

مومتاز حەیدەری

باشووری کوردستان – هەولێر

٢٠٠٩/٧/٧

پـــــــێشەکی

لە یەکێك لە ژمارەکانی گۆڤاری مێرگ چەند تێبینیەکم لە سەر چاپی یەکەمی کتێبی – مێژوونامە – ی نووسەر – عەلی کەندی – نووسیبوو ، دیارە ئەمەش لە بایەخی بەرهەمەکەی کەم ناکاتەوە ، چونکە ئەگەر بزانم کتێبێك لاوازە و کەم بایەخە کاتی خۆم و خوێنەرانی پێ ناکوژم و هەر لە سەری نانووسم ، بەڵام دیارە کتێبەکەی نووسەر عەلی کەندی لەم جۆرە نییە ، پاش ماوەیەك عەلی کەندی بە تەلەفۆن پەیوەندی پێوەکردم و باسی لەوە کرد کە مێژوونامەکەی کردووە بە چوار بەرگ و دەیەوێت بۆی بەسەردا بچمەوە و پێشەکی بۆ بنووسم .

منیش خۆشحاڵی خۆم پێشانداو کاتێکمان بۆ یەکتر بینین دانا ، ئەوە بوو ئێوارەیەك سەردانی بارەگای کۆمەڵەی رۆشنبیری مێژوویی کوردستانی کردو دڵخۆش بووم بەوەی کە هاورێیەکی نوێم بۆ پەیدابوو ، بەڵام بینیم کە چوار بەرگەکە زۆر گەورەن و ژمارەی لاپەرەکانی زۆرە ، بۆیە داوای کاتێکی باشم کرد بۆ ئەوەی بتوانم پێداچوونەوەی بۆ بکەم ، بەڵام دیارە ئەویش بە پەلە بوو بۆیە بریارمدا لە کاتێکی کەمتردا ئەرکەکەم ئەنجام بدەم ، بەڵام بە هۆی سەرقاڵیم و کەمی کات و گەورەیی بابەتەکە لە چوار بەرگدا نەمتوانی بە تەواوی بەسەر بابەتەکەدا بچمەوە ، بۆیە لەوانەیە ئەم بەرهەمە وەکو بەرهەمێکی تر لە هەڵەی چاپ و هەندێ جاریش هەڵەی زانیاریش بەدەرنەبێت ، بەڵام لە هەمان کات کارێکی مەزنە بە ماندووبوونێکی زۆر ئەنجام دراوە . نووسەرێکی دڵسۆزی وەك عەلی کەندی پێی هەڵساوە ، کە پێویستە هان بدرێت و پشتگیری لێ بکرێ تاکو بەرهەمی زیاتر پێشکەشی کتێبخانەی کوردی بکات ، بە تایبەتی کە هێشتا کتێبخانەی کوردی لە زۆر بواردا هەژارەو، ئێستاش نەوەی نوێ لە کوردستانی ئێراقدا پتر هەر زمانی کوردی دەزانن ، بۆیە چاپکردنی کتێبی کوردیش لە هەموو بوارەکاندا بەشداریکردنە لە بەرەو پێشبردنی رەوتی رۆشنبیری کوردی ، بۆیە داوا لە خوێنەران و رەخنەگرانی کورد دەکەم کە بە بایەخەوە سەیری ئەم بەرهەمە

بکەن و بیخوێننەوە و لە سەری بنووسن و لایەنە چاك و خراپەکانی بە دیار بخەن ، تاوەکو گەر هەر کەم و کوریەکیشی هەبێت لە چاپەکانی تردا راست بکرێتەوە .
نووسەر کارێکی زۆر باشیش دەکات کە نووسینی خۆی پێش چاپ کردن بە خەڵکانی تر پێشان دەدات ، چونکە مرۆڤ ناتوانێت هەموو هەڵەکانی خۆی ببینێ ، لە کۆتایشدا هیوادارم کە عەلی کەندی ئەم توانا باشەی هەیەتی لە بواری کۆکردنەوەو ساغ کردنەوەی بەڵگەنامەی تایبەت بە مێژووی کورد و لێکۆڵینەوەی مێژوویدا بەکاربهێنێت . بەمەش بابەتەکانی نووسینی لە باشەوە بەرەو باشتر دەچێت و هەر نووسەرێکیش لە پرۆسەی نووسیندا بریتیە لە چەند قۆناخێك .

د . محەمەد عەبدوڵلا کاکە سوور
جێگری سەرۆکی کۆمەڵەی رۆشنبیری مێژوویی کوردستان و
سەرنووسەری گۆڤاری مێژوو
سەرۆکی بەشی مێژوویی ئێواران / کۆلێجی ئاداب لە زانکۆی
سەلاحەدین ٢٥ /٧/ ٢٠٠٩

پێشەکی

دوکتۆر مارف خەزنەدار

فەرهەنگی زمان و ئەدەب و زانستی و هونەر بەهەموو بابەتەکانیەوە، هەروەها ئەنسیکلۆپیدیاو ڕێبەری هەموو شتێك و بیبلیۆگرافیای تایبەتی و گشتی لەگەڵ گۆڕان و پێشکەوتنی کۆمەڵ نرخیان گرانترو پێویستیان زیاتر دەبێ. ئەگەر لەڕۆژگاری ئەمڕۆی تەکنۆلۆجیاو ئەنتەرنێت و مۆبایل بیری کەسانێك بۆ ئەوە بچێ سەرچاوەکانی فەرهەنگی زمان و ئەنسیکلۆپیدیاو بیبلیۆگرافیا ئەو نرخەیان نامێنێ، یا کەس پێویستی پێ یان نابێ بەهەڵە چووە، چونکە هێشتا ئەم ئامارە تازە داهاتوانە بەسەرهات و کردەوەو پاشماوەی مەدەنیەتی چەندان هەزار ساڵەی ژیانی ئادەمزادیان تۆمار نەکردووە لەمرۆڤی نیاندرتالەوە تا ئادەمزادی سەردەم.

ئەمە ماوەییێکی زۆری دەوێ، جگە لەوەی ئەم ئامارانەش لەبەردەستی هەموو کەسێك نین، تەنیا خوێندەوار کەڵکیان لێ وەردەگرێ. ئەدی نەخوێندەوار لەسەر ڕووی زەوی ژمارەیان چەندە! نەك تەنیا ئەمە، بەڵکو بەتایبەتی لەهەموو ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاست و کوردستان ژمارەی نەخوێندەوار چەندە!

لەبەر ئەوەی ئەو سەرچاوانەی باسم لێوەکردن لەناو کۆمەڵی ئێمەی کوردەواری بایەخیان پێ نەدراوە، لەم لایەنەوە نامەخانەی کوردی هەژارە، لێرەدا پێویستە ئەوەمان لەیاد نەچێتەوە یەکێ لە مەرجە هەرە گرنگەکان ئەگەر کۆمەڵە خەڵکێك خۆیان بە نەتەوە (الأمة Nation) بزانن پێویستە تۆماری زمان و ئەدەب و مێژوو و جوگرافیاو کولتووری نەتەوەیی یان هەبێ، ئەوەی ئەم هەموو مەرجە کولتووریانە دەپارێزێ و ڕێکی دەخا ئەو کارەیە کە بەشێکە کەوتۆتە ئەستۆی عەلی کەندی.

تاقیکردنەوە لەناو کوردەواری ئێمەدا لەم بابەتەوە کەمە، ئەوەی کراوە لەو پلەیەدا نییە باوەڕی تەواوی پێ بکرێ، چونکە دوو هۆی سەرەکی دوژمنی ئەم جۆرە کارە زانستییانەن، یەکەمیان ئیدۆلۆجییەت و دووەمیان سۆزی نەتەوەیی (قەومی)، ئەم دیاردانە هەوێنی کاری داهێنانی ئەدەبی و هونەرین، بەڵام پێویستە زۆر دووربن لە کاری لێکۆڵینەوەی زانستی، بەتایبەتی فەرهەنگ و ئەنسیکلۆپیدیا. لەناو میللەتانی کەم پێشکەوتوودا شوێنەواری ئەم دوو ڕەوشتە سایکۆلۆجی و کۆمەڵایەتیە تا پلەیێك دەمێنێ.

عەلی کەندی خۆی لەم کارە قورس و پڕ هەوەس و بە کەڵکە داوە، بۆ ئەوەی ئەم لایەنەی

نامەخانەی کوردی هەندێ دەوڵەمەند بکا. بەناوی ڕێز لێنانەوە پێی خۆش بوو دوو قسەی بۆ بکەم، منیش بەناوی ڕێز لێنانەوە پێویستە داواکاریەکەی بهێنمە دی.

ئەم کارەی دانەر بەبێ سەرچاوە نەگەیشتۆتە ئەنجام. ئەم سەرچاوانەش دەکرێن بە دوو بەشەوە، سەرچاوەی ڕۆژئاوایی و ڕۆژهەڵاتی. ئەوانەی ڕۆژئاوا مەرجی ڕاستی و بابەتیان تێدا هەیە.

بەڵام سەرچاوە ڕۆژهەڵاتیەکان، بەتایبەتی کوردییەکان هەندێ جار جێی متمانە نین، چونکە ئیدیۆلۆجییەت و سۆزی نەتەوەیی تیایاندا کاری خۆیان کردووە، لەو کاتەی ئەو جۆرە فیکرو سۆزە پێویستە لەکاری لەم بابەتەوە دوور بکەونەوە .

هەر چۆنێ بێ ئەگەر شێوازی ئیدیۆلۆجی و عاتیفی لەهەندێ جێگە لەم کارە گرنگەدا بەرچاو بکەوێ دەگەڕێتەوە بۆ سەرچاوە ڕۆژهەڵاتیەکان بەتایبەتی کوردییەکان، هەروەها ئەم دیاردەیە هەندێ جار لەسەرچاوە ئەوروپاییەکانیش دەکەونەبەرچاو، بەوەی ئەو کتێبانەی لەزمانانی ئەوروپاییەوە وەرگێڕدراونەتە سەر زمانی کوردی لەهەندێ شوێن ئەمانەتی زانستیان تێدا وون بووە یا بەشێوەیێك دەسکاری کراون.

هەر چۆنێ بێ ڕۆشنبیری کورد عەلی کەندی کارێکی گەورەی کردووە، ئەمە تەنیا لە کتێبی "مێژوونامە"دا ناکەوێتە ڕوو، بەڵکو لەپێش ئەوە هەندێ کاری دیکەی لەم بابەتەوە بەرهەمی ئەو کۆششە بووەو بلاوکراوەتەوە. هەروەها لەکارەکەی دا بەردەوامە بۆ بەرهەمهێنانی فەرهەنگ و ئەنسیکلۆپیدیای بەکەڵکی دیکە.

لەم مەیدانە گرنگەی کولتووری هەموو نەتەوەیێك عەلی کەندیش دەبێتە سەربازی نەناسراوی ئەو جۆرە کارە زانستیانە.

ئەمانە نەك تەنیا لای ئێمە، بەڵکو لەهەموو گێتی دا سوود بەخوێندەوارو ڕۆشنبیران دەگەیەنن، کەچی نووسینەکانیان دەبن بەسەرچاوەی بنچینەیی بۆ هەموو جۆرە بەرهەمێك، بەڵام ناویان ناچێتە ناو بیبلیۆگرافیای ئەو کتێبانەی خاوەنیان سوود لەکارە فەرهەنگیەکانیان وەردەگرن.

دەسخۆشی لەبەڕێز عەلی کەندی دەکەم، هیوام وایە لەسەر کارەکەی بەردەوام بێ، هەمیشە ئەوەی کردوویەتی بەکەمی بزانێ بۆ ئەوەی زیادی بکا.

هەولێر : مەڵبەندی ڕووناکی

٤ ی مایسی ٢٠٠٧

دەســـپێك بۆ چاپی یەکەم

خووێنەری بەڕێز :- ئەوەی دەیخەمە بەر دەستتان کارێکی مێژوویی گرنگە لە مێژووی رووداوەکانی کوردو کوردستان و وولاتانی جیهان لە ۲۰۰۱/۱/۱ زاینی تاکوو ۲۰۰٦/٦/۱ بەپێی قۆناخە تێپەر بووەکانی پەرەسەندن و پێشکەووتن و گەشەکردن لە هەموو بوارە جیاجیاکانی نەتەوەیی و نیشتمانی و رامیاری و ئابووری و سەربازی و زمان و مێژوو کەلتوورو داب و نەریت و شووێنەوارو شارستانیەت.

لەسەرەتای سەرهەڵدانی مرۆڤ و مرۆڤایەتی بەرەو دامەزراندنی کەسایەتی تاك و خێزان و بنەماڵەو کۆمەڵگاو نیشتمان و نەتەووەو زمان و مێژوو و داب و نەریت و کەلتوورو شووێنەوارو بەرەو شارستانیەت، بەپێی قۆناخە یەك لە دوای یەکەکان ، کە هەر هەمووی لە ئەنجامی کێشەو ململانێی بەردەوام بووە چ لە ململانێی مرۆڤ لەگەڵ سروشت و سەلماندنی بوونی خۆیی و چ لە ململانێی ناو خوودی مرۆڤایەتی . لەپێناو پێك هێنانی یەکەم:- نیشتمان و، دووەم :- نەتەووەو دووایی بە چەسپاندنی سنوورو دەسەلات و دەووڵەت و بەرەو دام و دەزگاکان .

کە کوردیش نەتەوەیەك بووە لەپێشەوەی بەر لە نەتەوەکانی دیکەی سەر زەوی لەناو ئەو کێشەوململانێیەدا خوولایتەوە ، کورد بەر لە ۲۸٤٥ ساڵ خاوەنی ۲۷ وویلایەتی خۆیی بووەو ۲۷ سەرۆك و شانشین دەسەلاتداریەتی نیشتمان و گەلەکەیان کردووەو بەردەوام بوونە لە پاراستنی دەسەلاتەکەیان ، کە پایتەختەکەیان هەمەدانی رۆژهەلاتی کورستان بووە، خاکی کوردستان و گەلەکەی سەرچاووەی یەکەمی بە دەست هێنانی باری پیشەسازی و کشتووکاڵ و بناسازی و بازرگانی بوونەو سەرچاووەی پەرەسەندن و پێشکەووتن و گەشەکردنی گەلانی دیکە بوونە . بە تایبەتی سۆمەری و بابلی و هەروا ،... هەتا

لـە بوواری نووسـین بەهـەموو بووارەکـانی کـە بـەر لـەو مێـژووەی سـەرەوە لەسـەر خاکی کوردستان گەلەکەی نووسین و خوێندنی بەدەست هێناوە . لە بەرئەوەی مێژوو و جووگرافیا جەستەیەکی زیندووی هاوبەشن لە دوو ڕێگای هاوسەنگ بە سەلماندنی بوونی یەکیان بۆ ئەویدیکە بە پێچەوانەش ڕاستە.

جا هەر کارێکی سەربازی یاخوود نەتەوەیی . یاخوود جووگرافی و ئابووری ، کە ڕۆڵی بنەڕەتی خۆی هەبووەو هەیە لە کاردانەوەی لەسەر لایەنەکەی دیکە بە هۆی دابەش بوونی کۆمەڵگای مرۆڤایەتی بەدوو بەشی دژ بەیەکتر لەسەرەتای سەرهەڵدانی مرۆڤ و کۆتایی نایەت تا کووتایی مرۆڤ ئەویش بە نەمانی ژیان لەسەر زەویدا .

زانستەکانی مێژوو سرووشت و کۆمەڵایەتی ئەوەیان سەلماندووە کە مێژوو گەنجینەیەکەو باش و خراپ دەچێتە ناو لاپەرەکانی... مێژووی پەرەسەندنی قۆناخە یەك لە دووای یەکەکانی مرۆڤایەتی لە کردارە نالەبارو لەبارەکان ... لە نێووان چەووسانەووەو چەووسێنەرەوە ... لە داگیرکردن و لە ڕزگار کردن... لە سەرکەووتن و لە ژێرکەووتن و بەزاندن... لەئاوەدان کردنەووەو لە وێرانکردن ... لە دەووڵەمەند بوون و لە بەهەژار کردن... لە بوون و لە مردن... لە سەرهەڵدان و لە تووانەوە ... لە قەدەخەکردن و لە ماوەدان ... لە دادپەروەری و لە ستەمدیدەیی ... لەدزین و تالانکردن و لە یارمەتیدان و پێدان و دابین کردن... لە ڕاست گۆیی و لە ناڕاستی و فرت و فێل ... لەخۆشی و لە کارەسات ... لەداگیرکردن و لە ئازادکردندا.

ئەمانە هەرهەمووی بەکاری مێژوویی دەچێتە ژوورەکانی تۆمارکردن هەر یەکەو لە لاپەرەکانی خۆی بەجیاو ، هەر یەکێش لەووانە بەیەکەوە بەستراووەنەتەووەو هێزیش نیە بتووانێ یەك دێر لە دێرە تۆمارکراوەکانی مێژووی تۆمار کراو بشێووێنێ، چونکە بە ملیۆنەها لاپەڕە خۆی تۆمار کردووەو بێ ئەوەی کرداری کارەکە هەستی پێ بکات لە بەرامبەریدا.

بەڵام لە دوای خۆتۆمار کردنەکانی وردە وردە خۆی دەردەخات و ڕاست و

چەووتەکان‌و باش‌و خراپەکان بە رووی کرداری کارەکە دا دەداتەوە بەپێی قۆناخە یەك لەدوای یەکەکاندا .

خووێنەری بەڕێز :– چ سرووشت‌و چ مرۆڤ ، دوو جەمسەری بەیەکەوە بەستراون لەخەبات‌و هاوبەشی بەیەکەوە ژیان‌و یەکیان بەبێ ئەویدیکەیان بەمردوو دەمێنێتەوە، لەهەمان کات دژ بە یەکترن لەپێناو خزمەتکردنی یەکتری لە ناو هەر یەکیان ، بە مانایەکی دیکە، کۆمەڵگای مرۆڤایەتی خۆی لە خۆیدا کێشەو ململانێیە لە دوو جەمسەردا ، هەروا لەناو سرووشتیشدا... بەپێی یاساکانی کۆمەڵ‌و سرووشت وەك یاساکانی (وحدة وصراع الاضداد– نفي نفي– كمية و نوعية– الشكل والمحتوى– الصدفة والضرورة).

جا لە بەرئەوە بەپێی پەرەسەندنی تەمەن ، پەیتا پەیتا ساتەکان‌و کاتەکان‌و رۆژەکان‌و چاخەکان ، سەرکردەکان دێن‌و دەڕۆن‌و رادەبوورن... چونکە هەر کارێك گەر سەرەتای هەبێت کۆتایی هەیەو بەپێچەوانەش زۆر راستە ... لەبەر بوونی کێشەو ململانێ‌و تەنگ و چەلەمەی نێووان ئایین‌و زانست لەناوچەو هەرێم‌و جیهان ، لە پێناو سەرکەووتنی یەکیان بەرامبەر ئەوویدیکەیان‌و لەناووبردنی یەکیان بەرامبەر ئەوویدیکەیان بەردەوامە.

ئەوەی من بیری لێدەکەمەووەو کردوومەتەوە . هیچ شتێك کۆتایی نیەو مالانهایەیەو هەردەم لە گۆڕیندایە بۆ گۆڕانێکی دیکە ، گەر وونیش بێت لە قۆناخێك بۆ قۆناخێکی دیکە... واتە مێژوو خوول دەخوواتەووەو ژیانیش بەردەوامەو بەردەوام دەبێ ، گەر قەدەری لێك ترازانی گۆی زەوی لەگەڵ کۆمەڵەی رۆژەکانی دیکەو بە بوونی بەزریانێکی خوڵاوی‌و بەرەو ئەستێرەیەکی دیکەی بەهێزتر، ئەوکات ژیان لە سەر ئەو زەویە کۆتایی دێت لە سەر ئەم هەسارەیەدا .

دڵنیاشم لەووەی کە ژیان لە سەر ئەستێرەی دیکە لە گەردوون دا هەیە وەك ئێستای ئێمەو هەمان بارو دۆخ دەگرێتە خۆ، بەڵام لە شێوەو شێووازێکی دیکە ، بە هەمان یاساکانی کە لە سەرەوە باسم کردووە . کە ئەو پێنج یاسایە

بەنـدە بـە پەرەسـەندنی كۆمەڵایـەتی و سرووشـت... سـەرجەم ڕۆژەكـانی هەفتـەو مـانگ و سـاڵ پـڕن لـە ڕووداو كارەسـاتی پـڕ لـە خۆشـی و ناخۆشـی و فرمێـسك ڕشتن و پێكەنین لە هەموو بووارو لایەنە جۆراو جۆرەكانی ژیان چ بە نەخشێنراو چ بەخۆڕسكیەوە.

خووێنـەری بەڕێز:- بەر پابوونی ڕووداوەكـان چ نـاخۆش و جەرگبڕبن یاخوود ڕووداوی مووژدەبەخش و دلخۆشكەر بن ... لاپـەرەكانی مێـژوو بەدەست پاكی و بەئەمانەتـەوە لـە لاپـەرەكانی ڕۆژنامـەی ژیـانی خـۆی تۆماریـان دەكات ، گـەر تـۆو هـەر كەسێكی دیكـەو لایـەنێك و هێزێك و بنەماڵەیـەك بـەرگری لـە خـۆی بكـات... چونكە مێژوو لە گەڵ پەرەسەندنی ژیان بەردەووامە، مرۆڤ مێژوو دورست دەكات بەپێچەوانەش ڕاسترە ، بێ ئەوەی هەستی پێ بكات و مردنی بۆ نیە ، تەنیا مرۆڤ و ئاژەڵ و گیان لەبەروو داروودرەخت و شاخ و داخ نەبێت . كە بوون و مردنی تیا بەردەوامە هەر یەكەو بەپێی بارودۆخی تەمەن.

كـاروانی پەرەسـەندن و پێشكەووتنی مرۆڤایـەتی لـە قۆنـاخـە جیاجیاكانـدا ،. كـە نەتـەوە سـەرهەڵدەدەن و دەتوویێنـەوە ، چیاو شاخ و دۆڵ تـەخت دەبـن و چیاو دۆڵ و شاخی دیكە سـەرهەڵدەدەن، دەریا لەجێگـەی خـۆی وون دەبێ و لەجێگەی دیكە سەر هەڵدەدەن ،. هەروا بەرامبەر بە سرووشت و گەردوون و مـرۆڤ و كـەش و هـەواو ئەسـتێرەكان ، كـە هـەر هـەمووی بـە یاسـاكانی سـەرەوە بەسـتراوەتەوە ،. لەهەمان كات مێژووش لەناو ئەو یاسایانە لەكارەكانی خـۆی بـەردەوام دەبـێ ، لـە بە ئەنجام گەیاندنی كاری فەرمانبەریەتی خۆی لەكات وساتەكان و كـاری ئـەمڕۆی ناخاتە ڕۆژی دوواتر لەهەموو بووارە جیاجیاكاندا.

جـا بـە هـەر حـاڵ ئـەمڕۆ بەچـاوی خۆمـان دەبیـنین ، كـەباروودۆخی ناوچـەو هەرێمە جیاجیاكان و وولاتـانی جیهـان بەقۆناخێكدا تێپـدەڕێت كە لـەژێر دەسـتی سەرەك كۆمارو شانشین و ئەمیرو سەرەك پارت و گـرووپ و ڕێكخـراوی نەتـەوەیی و نیـــشتمانی و ئیـــسلامی و كۆمەڵایـــەتی و ئـــابووری و بنەماڵــە بـــەبوونی داد پـەروەری و نـەبوونی دەكەوونـە بـەر دەسـتی سزای گـەل بـەپێی تۆماركراوەكـانی

مێژوو بۆ دادگایکردنیان لەدزینی سامانە هەمەجۆرەکانی گەل ونیشتمان ، لە هەموو بوارە جیاجیاکان و هەنگاوونان بەرەو چەسپاندنی دادپەروەری بەرێنماییەکانی مێژوو، بەرامالینی بیروو بۆچوونی چەووتی خۆپەرستی و خۆویستی و فەسادو دزی وگەندەڵی، بەهێنانەکایەوەی دادپەروەری لەکارو ژیان و لەئەرك و مافدا...!!

بۆ مێژوو دەڵێم تورك و فارس و عەرەب ، لە هەمووکات و ساتێکدا دووژمنی یەکتر بوونە بەپێی رووداوەکانی مێژوو . لە هەموو بووارەجیاجیاکان،.. تەنیا لەسەر چاسەرەنەکردن و پێشێل کردنی مافی کورد، هاووخەبات و هاووبەش و هاووخەمی یەکتر بوونە ، . بەتایبەتی لە دوای دروست کردنی سنووری جووگرافی وولاتەکانیان لەسەر خاکی گەلانی هەرێمەکە بەتایبەتی لە سەرخاکی کوردستان...!

سەرکردایەتی کوردیش بگرە لە سەرەتای بوونی دەسەلاتیان لەسەر تیرەو هۆزو ئیمارت و بنەماڵەو پارت و رێکخراو لە هەموو بووارە جیاجیاکان دژی یەکتر بوونەو مێژوو بوونی گەل و نیشتمانیان پڕکردۆتەوە لە شەڕی خۆکووژی و کێشەو ململانێ ، لە ئاسانکاری کردن بۆ دووژمنانی گەل و نیشتمان، تەنیا لە سەر دەسەلات و سامان کۆك بوونە ، کە ئەمەش دوو هۆکاری سەرەکی بنەڕەتی بوونە لە نەگەیشتنی کورد بە وولاتێکی سنووورداری قەوارە سەربەخۆ . وەك وولاتانی دیکەی جیهان، کە کورد لەکیشووەری ئاسیا لەنەتەوە یەکەمەکانی ئەو کیشووەرە بوونەو دوا نەتەوەش بوونە لە بەدەستهێنانی وولاتێکی سەربەخۆدا..!!..!!..

جا هیووادارم لەناوەرۆکی پێشەکیەکەم گەیشتبن ، کە ئەوەی لەتووانامدا هەبووەو دەستم کەوتووە لە مێژووی رووداوەکانی کوردو کوردستان و داگیرکەرانی کوردستان و ناووخۆی کوردستان و گەلانی جیهانم کۆکردۆتەوە بەرۆژو مانگ و ساڵ لەو کتێبە تۆمارم کردووە بەدڵنیاییەوە .

دڵنیاشم لەووەی کە مێژووەکان لە ٩٩٪ راستن بەپێی مێژووی سەرچاوە

كوردیـەكان و عەرەبیەكان وبـە تایبـەتی بیانیـەكان ، وەك لـە كۆتـایی كتێبەكـە سەرچاوەكان هـەمووی تۆمـار كـراوە ... لـە هـەمان كـات بەشـێوەیەكی رێـك و دورست لە زجیرەیەكی یەك لە دووای یەك و سـاڵ بەسـاڵ بەپێی دەسـت كـەووتن و بروروا پی بوون تۆماركراون..

خووێنـەری بـەرێز:- لـە كۆتاییـدا هیـووادارم خزمـەتێكی بـچووكی مێـژووی گـەل و نیـشتمانەكەم و سـەرجەم مێـژووی گـەلانی دیكـەی جیهـان و مرۆڤایـەتیم كردبـێ ، بـە دەووڵەمەنـد كردنـی كتێبخانـەی كـوردی، هیـووادارم كـە ئـەم كتێبـە ببێتە هۆكارێكی زیاتر دەووڵەمەند كردن و پەرەپێدان بە پەرتووكخانـەی كـوردی و بیانی . بەتایبەتی ووڵاتانی دراووسێیی داگیركەری كوردو خاكی كوردستـان ، بـە تێگەیـشتنیان لـە راسـتیەكان و هەڵـەی رابردوویـان و گەرانـەوە بـە گرتنەبـەری بنەماكانی ژیانی بەیەكەوەی سـەردەمیانە لـە هـەموو بوارە جیاجیاكـانی خـۆیی و بوونی دراووسێیەتی برایانە...

هیوادارم كە یارمەتی دەرم بن لە هەر رەخنەیەك یاخوود كەمووكوورییەك كـە لـە ناوەرۆكی كتێبەكـەم بـەدی دەكـرێ ... تـا بـەهاووكاری و یارمـەتی ئێـووەی بـەرێز راستبكرێتەوە ، بۆ زیاتر پووختكردنی ، كە مایەی خۆشحاڵی و دەستخۆشـییە... ئـەویش بـە پەیووەنـدی كـردن بـەژمارە مۆبـایلی ٤٥٤٨٠٩٨ یـاخوود ئاریـافۆنی ژمارە (٠٦٦٠٢٥٣٣٥٢٢)..

لەگەڵ رێزم بۆ هەڵگری ئەم مێژوونامەیە.

عەلی كەندی

باشووری كوردستان – هەولێر

٢٠٠٣/٣/ ١

٢٠٠١

٢٠٠١/١/٥ مۆرکرنی ڕێکەوتننامەی نێوان بەریتانیاو ئیتالیا دژی ڕووتێکردنی کۆچبەران لە وولاتانی هەژارو توندرەو لە دەسەلات بۆ وولاتەکانیان بە تایبەتی کۆچبەری کوردو قەدەخە کردنی بازرگانی کردن بە مرۆڤ بە هۆی نا لە باری باری ژیانیان لە هەموو بارە جیاجیاکان لە وولاتەکانیاندا .

٢٠٠١/١/٢٠ سەرۆکی ئەمەریکا بیل کلنتۆن لە دوای هەشت سال لە دەسەلات وتاری مالئاویی بۆ گەلانی ئەمەریکا خوێندەوەو لە هەمان کات جۆرج بۆش سوویێندی یاسایی خوارد بە وەرگرتنی پۆستی سەرۆکایەتی ئەمریکا کە چل و دوومین سەرۆك بوو بۆ سەرۆکایەتی ئەمەریکا. لە کێشوورەکەو لە جیهاندا .

تێبینی :- من نەم ویستووە وێنەکان دووبارە بکەمەوە یاخوود دەستم نەکەوتووە بۆیە دانەنراوە.

٢٠٠١/١/٢١ پەرلەمانی کۆماری خاکی سۆمال داوای کرد ، کە دان بە نووێنەری نەتەوە یەکگرتووەکان - دیڤید ستیڤن - نەنێ ... ئەویش بە هۆی تێبینیە نادروستەکانی لەبارەی ئەو کۆمارە لە سۆمال ... جێگەی ئاماژە پێکردنە کە پەرلەمانی خاکی سۆمال یەك لایەنە ئەو کۆمارەی راگەیاند ... کە خاکی سۆمال ژێر دەستەی

بــەریتانیا بــووەو ســـەربەخۆیی خــۆی لـــە ســالی ۱۹۹۱ راگەیانـــد لەچوارچێووەی سنووری سۆماڵ .

هـەروا بـەردەوام بـووە لـە بەرهەڵـستکاری کردنـی دەسـت پێشخەریەکانی نەتـەوە یـەکگرتووەکان . دوای ئـەوەش لـە ۲۰۰۱/٥/۳۱ دانیـشتووانی ئـەو سنووره بەرەو سندوقەکانی دەنگدان رۆیشتن بەدەنگدانی راپرسـی لـە سـەر دەستووری نوێی کۆمارەکە .

ئـــەم راپرسـيـەش دووپاتكردنـــەوەی ســـەربەخۆیی ئـەو كۆمارەیـــە بـــوو سـەرەرای ئـەوەی ئـەم كۆمـارە لەلایـەن هـیچ دەوڵـەتێك لـە دەوڵـەتـەكانی جیهان دانیان بەم كۆمارە نەنا ... ئەم راپرسیەش بووە هۆی سەرهەڵدانی مشتوومرێكی زۆر چ لەناووخۆی هەرێمەكەو چ لەنێوو وولاتانی جیهان .

بەلام سەرۆكی خاكی سۆماڵ – محەمەد ئیبراهیم عـەقال – گووتی :– ئـەم راپرسیە لە سـەر دەسـتووری نـوێ بـوو كـە ئامـانجی دووپاتكردنەوەیـه ، لـه پێناو سەربەخۆیی و جیابوونەوە لە سۆماڵ .

كە سۆماڵ بۆتـە مۆڵگـەی شـەڕو ئاژاوەو وێرانكردنـی ژێـر خـانی ئابووری و لێـك ترازانـدنی پەیوەندیـە كۆمەلایەتیـەكان لـە هـەموو بـوارە جیاجیاكـان ، هەروا سەرۆكی كۆمارەكە محەمەد عەقال بەڵێنی دا بەهەڵبژاردنی گشتی لـە هەرێمەكەدا.

ئـەم هەرێمـەش بەشـێكە لـە باشـووری سـۆماڵ و راگەیاندنەكـەش هۆكـاری شەڕی بەردەوامی ناوخۆی وولاتی سۆماڵە .

بەلام حكوومەتی سۆماڵ ئەو راپرسیەی بە پیلانێكی دا بەشكردنی سۆماڵ داناو دژایەتی كرد ، لەهەموو لایەنێك و ئەم كێشەیەش بەردەوامە بە هۆی بـاری نـاوخۆی سـۆماڵ و دەسـت تێـوەردانی لـە لایـەن هەنـدێ وولاتـی دراوسێیدا .

۲۰۰۱/۱/۳۰ ئەندامی لۆرداتی بەریتانیا– نـەزیر ئەحمـەد – سـەردانی هـەرێمی باشـووری كوردسـتانی لكێنـراو بـەئێراقی كـرد . كـە لـە لایـەن بەرپرسـانی هـەرێم پێشوازی لێكرا لە شاری هەولێری پایتەخت .

۲۰۰۱/۳/۱ دادگای بالای دوورگەی ڤیژی لە بریارێكیدا ئەو حكوومەتەی كە لە رێگای كودەتای سەربازی دەسەلاتی ڤیژی وەرگرت

یاسایی نیە ... لە بریارەکەیدا هاتووە ، کە ئەو حکوومەتەی هێزی سەربازی پشتیوانی لێکردووە و دەکات یاسایی نیە .
کە هێزەکانی سووپای ڤیژی ساڵی پار یەکەم سەرۆکی وەزیران بۆ وولاتەکەی دانا کە ئەویش لە نژاد هندیە .
لە لایەکی دیکە دەستەی قەزاکەو ئەندامانی قەزای ئوسترالیا و نیوزیلەندە و تۆنگا و بابوانیووگینا پێکهاتوون ، لە راگەیاندنێکیدا رایگەیاند کە سەرکردەکانی سەربازی لە ڤیژی هەڵس و کەوتێکی یاساییان ئەنجام نەداووەو وازیان لە دەستووری فرە نەتەوەیی هێناوە لە وڵاتەکەدا .
جێگەی باسکردنە کە سەرکردەی کودەتا سەربازیەکە – جۆرج سبیت – وولاتەکەی تووشی ئاژاووەو لێك ترازان کرد ئەویش بەلادانی سەرەك وەزیران – لازانیا کواراسال – لە سەر دەسەلات لە وولاتەکەدا .

٢٠٠١/٣/٢٤ زیاتر لە ٣٠ وولاتی جیاجیا لە کێشووەری ئەفریکیا یاسای دامەزراندنی یەکیەتی ئەفریکیایان مۆر کرد ، بە دەست پێشخەری سەرۆك کۆماری لیبیا سەرهەنگ معەمەر قەزافی لە پێناو یەك هەلوێستیدا لە کێشووەرەکە .

٢٠٠١/٣/٤ جولانەوەی تاڵیبان دەستی کرد بە رووخاندنی پەیکەرە مێژوویەکان لە ئەفگانستان ، بە تایبەتی پەیکەری – بوزا – کە بەگەورەترین و مەزنترین پەیکەر دادەنرێت لە جیهانی شووێنەوارەکان.
ئەویش بە هۆی ئەوەی کە ئەمانە – بتن ، اصنام – و دژایەتی بوونی ئاییینی ئیسلام دەکات . بەلام ئەو پەیکەرانە دژی هیچ ئاینێك نیە

وبەڵکوو ئەمە بەرهەمی مێژووی هەوڵ و خەبات و تێکۆشانی مرۆڤایەتیە ، لە پێناو بەرز راگرتن و پەرەپێدان و گەشەپێدانی شارستانیەتە لە جیهان.

٢٠٠١/٣/١٦ لوتکەی هەشت وولاتی زلهێزی ئابووری و سەربازی لە شاری ناپۆلی ئەنجامدرا ، کە ١٢٢ وولات بەشداریان تێدا کرد لە گەڵ ١٥ ڕێکخراوی ناحکومی دژ بە جیهانگەری و ڕەگەزپەرستی و پێشێل کردنی مافی مرۆڤ و نەتەوەو گرفتەکان لە جیهاندا .

٢٠٠١/٢/٢٣ کەوتنی وێستگەی ئاسمانی میری ڕووسی لە سەر زەریای هادی دوای ١٥سال لە سوورانەوەی لە بۆشایی گەردوون ، کە میر یەکەم کەشتی ئاسمانی بووە بە درێژترین ماوە کارەکانی ئەنجام بدات لەگەردوون بەگۆڕینی کەشتیەوانەکان.

٢٠٠١/٤/٢٧ ملیۆنێری ئەمەریکی – ژینکس تیۆ – گەشتێکی گوزاری بۆ بۆشایی ئاسمان ئەنجامدا ، ئەویش بە کەشتی ئاسمانی ڕووسی بەرامبەر/ ٢٠ ملیۆن دۆلار ، کە یەکەم کاری گەشت و گوزاری بێت لە جیهاندا.

٢٠٠١/٤/٢٨ حکوومەتی فلپین دەستی کرد بەگفتووگۆکردن لە گەڵ بەرهەڵستکارە کۆمۆنیستەکان ، لە پێناو چارەسەرکردنی ئەو کێشەیەی کە بەکۆنترین کێشە لە وولاتەکە دادەنرێت ... هەردوو لایەنی حکوومەت و

بەرهەڵستکارەکان کە لە شاری ئۆسلۆی پایتەختی نەرویژ ئەنجام دەدرا و هەردوو لا گەشبین بوون لەم گفتووگۆیەدا .
ئەمەش لە دوای لە دەسەلات لابردنی سەرۆکی فلیپین - جۆزێف ئەسترادا - هات لە ٢٠٠١/١/٢٠ ، بە وەرگرتنی دەسەلاتی حکوومەتی فلیپین لەلایەن خاتوو - گلۆریا ئارو - بوو لە وولاتەکەدا .
لە بەر ئەوەی وولاتی فلیپین بە کێشەیەکی دژواردا تێدە پەری . ئەویش لەخۆپێشاندان و دەربرینی نارەزایی لە وولاتەکەدا .
ئەم گفتووگۆیەش دەست نیشان کرا تاکوو مانگی ٢٠٠٢/١٠/ بە ئامانجی گەیشتن بەرێکەووتن لەگەڵ بەرەی نەتەوەیی دیموکراتی رووەو بیری کۆمۆنیسیەت ... ئەمەش لە دوای هەڵویستی گلۆریا هات ، بەچارەسەرکردنی کێشە هەڵواسراوەکان لەم وولاتەدا .
لە گەڵ ئەوەشدا بەرەی نەتەوەیی و دیموکراتی چەندین پێشنیارو داواکاری پێشکەش بەحکوومەتی فلیپین کرد ، لە بوارەکانی کۆمەلایەتی و ئابووری و گۆرین لە رامیاریەتی حکوومەت و دەستووری وولات .
کە مەرجی سەرەکی گفتووگۆکان بوون لە کۆتایی پێهێنانی لە گەڵ بەرەی نەتەوەیی کە هەلگری بیری ماویەکانەو ئەم جولانەوەیە زیاتر لە ٣٢ ساڵە خەبات دەکات لە پێناو هێنانە کایەوەی رژێمێکی دیموکراتی دژ بە ئەمەریکا... لە بەر ئەوەی حکوومەتەکانی فلیپین لایەنگیری ئەمەریکا بوونە ، جگە لە جۆزیف ئەسترادا ، کە رامیاریەتی دوو لایەنەی گرتبووە بەر لە وولاتەکەدا .
لەگەڵ ئەوەشدا باری کشتووکاڵ و دابەشکردنی زەوی بە سەر جووتیاران یەکەم بەندەکانی گفتووگۆکان بوون . هەروا بەرەی نەتەوەیی دیموکراتی داوای لەحکوومەتی فلیپین کرد . کە هەموو پەیوەندیە سەربازیەکانی لەگەڵ ئەمەریکا ببرێ .
بەلام لەلایەکی دیکە ئامانجی سەرەکی سەرۆکی فلیپین ئەوە بوو ، کە دەسەلاتی هەبێ لە سەر هەموو خاکی فلیپین . ئەوەی کە لە ژێر دەستی بەرەی ماویەکان بوون ... کە سووپای بەرەی نەتەوەیی دیموکراتی بەناوی سووپای گەل پێکهاتبوو کە ژمارەیان لە ١١ هەزار چەکدار زیاترە ... کە سەرۆکی حکوومەتی فلیپین یەك لەداواکانی ئەوە بوو ، کە بەرەی نەتەوەی

چەك و تەقەمەنی بداتەوە دەست حکوومەت و سووپای فەرمی دەسەڵاتی هەبێ لە سەر هەموو خاکی ئەم وڵاتەدا .

٢٠٠١/٥/١ حکوومەتی فلپین باری نا ئاسایی ڕاگەیاند بە هــۆی گــەمارۆدانی کۆشـکی سـەرۆکایەتی حکوومــەتی فلــپین . ئەمەش لـە ئاکامی خۆ پێــشاندانی هــەزارا

کــەس لەلایــەنگرانی ســەرۆکی پێــشووی فلــپین – جۆزێــف ئەســترادا – لەدەسەڵات لە شاری مانێلای پایتەختی وڵاتەکە . ئەم خۆپێشاندانەش لـە پێنـاو لادانـی سـەرۆکی وڵاتەکە خاتوو – گلۆریا – بـوو ... لـە وکاتەشـدا حکوومــەتی فلــپین بریــاری دەســتگیرکردنی ســەرکردەکانی حکوومــەتی پێشووی دابوو بە سەرکردایەتی ئەسترادا.

کە ئەمەش بووە هۆی ئەوەی کە سەرۆکی فلـپین خـاتوو گلۆریـا دەسـەڵاتی حکوومەت زیاتر بکات و دەستکرا بـە دەسـتگیرکردنی چەندین سـەکردەی حکوومـەتی ئیـسترادا . لـە ئاکـام سـێ هـاووڵاتی کـوژران و چـەندین دیکـە زامداربوون ... ئەو خۆ پێشاندانەش لە پێناو ئازادکردنی جۆزێف ئیسترادا بوو ، کە بە ناوی گەندەڵی خرابووە بەندیخانە لە وڵاتەکەدا.

٢٠٠١/٥/١٥ یـــــاخی بـــــووە چـــەکدارەکان لــــە جووڵانــــەوەی دادی دیموکراتی لە وڵاتـی تشاد لە گردۆلکەکانی بـــاکووری تـــشاد ، هەڵوێـــستی خۆیـــان

نیشاندا بەدەست پێکردنـی گفتووگۆ لەگـەڵ حکوومـەتی تـشاد ، بەمـەرجێ

سەرۆکی تشاد – ئیدریس دوبی – خۆی نە پاڵێوریۆیّ بۆ هەڵبژاردنەکانی سەرۆکایەتی لە تشاد ، کە بریارە لە رۆژی یەك شەممەی داهاتوو ئەنجام بدرێت ... ئەمەش لە سەر زاری ووتەبێژی فەرمی جووڵانەوەی دادی دیموکراتی – گەیلان ئەحمەد توبر – هات و گووتی :–

جووڵانەوە ئامادەیە گفتووگۆ لەگەڵ هەر شەش پاڵێوراوەکەدا بکات کە هەر یەکێکیان سەرکەوتنیان بەدەست هێنا لە هەڵبژاردنی سەرۆکایەتی کۆمار لە وولاتەکەدا ... لە بەر ئەوە جووڵانەوەی دادی دیموکراتی تشادی لە سەر هەڵویستەکانی خۆی بەردەوامە لە هەموو بوارەکان ...لە هەمان کات لەو بارودۆخەی ناوخۆی تشادو دراوسێکانی شەرِو پێکدادان لە نێوو هێزەکانی سووپای تشادو جووڵانەوەکە بەردەوام بووە .

جێگەی ئاماژە پێکردنە کە حکوومەتی سوودان بە سەرکردایەتی عومەر حەسەن بەشید یارمەتی دەری جووڵانەوەکەیە و ، حکوومەتی تشادیش یارمەتی دەری بەرهەڵستکارانی حکوومەتی سوودانە ، جگە لە وولاتەکانی دیکەی ئەفەریکیا لەکێشووەرەکەدا.

٢٠٠١/٥/٣٠ لە ئاکامی شەڕی نێوان هێزەکانی یەکیەتی نیشتیمانی کوردستان و بزووتنەوەی ئیسلامیەکانی لە کوردستان و دەست بە سەراگرتنی بە سەر شاری هەڵەبجەی شەهید بە دەرپەراندنی ئەم بزووتنەوانە لە شارەکەداو هەلاتنیان بۆ سەرسنوورەکانی نێوان باشووری کوردستان و ئێران .

ئەم بزووتنەوانەش کە لە لایەن پارتی دادو گەشە پێدانی تورکیا و رژێمی بەناو ئیسلامی لە ئێران و سعوودیەو چەندین وولاتی دیکەی ئیسلامی عەرەبی یارمەتیان دەدرا ، لە پێناو شێواندنی باری کورد لە باشووری کوردستان ، بە لە باربردنی ئەو بارودۆخەی کە بە هەوڵ و توانای خوێن

رشتنی گەنجی كورد و یارمەتی دۆستانی كورد لە ناوچەو هەرێم و جیهان بۆی بەردەوام بوو لەم هەرێمەدا .

٢٠٠١/٦/٧ لە هەڵبژاردنەكانی بەریتانیا لە نێوان پارتی كرێكاران و پارتی پارێزگاران .
پارتی كرێكارانی بەریتانیا گەورەترین سەركەوتنی بە دەست هێناو دووبارە سەرەك وەزیرانی بەریتانیا تۆنی بلێر پۆستی سەرەك وەزیرانی بەریتانیای گرتەوە دەست بۆ ماوەی چوار ساڵی دیكە لە بەریتانیا.

٢٠٠١/٦/٩ لە دوای لێك جیا كردنەوەی دەنگی دەنگدەران لە لایەن لیژنەی تایبەت بۆ هەڵبژاردنەكان ، وەزارەتی ناوخۆی ئێران سەركەوتنی سەروكی ئێران محەمەد خاتمی ڕاگەیاند لە ئەنجامی هەڵبژاردنەكانی سەرۆكایەتی ئێران ، كە لە ٨٥٪ دەنگی بەدەست هێنا بۆ پۆستی دووەم جار لە سەرۆكایەتی كردنی ئێران .

٢٠٠١/٥/٢٦ وێستگەی دەنگی میزۆبۆتامیا ، ئەم رادیۆیەش زمانحاڵی پارتی كارگەرێن كوردستانە و ، كە بۆ یەكەم جار دەستی كرد بە پەخش كردنی بەرنامەكانی و دوای ماوەك پەخشەكەی بوو بە ٢٤ كاتژمێر ، بەڵام ئێستا رۆژانە ١٢ كاتژمێر پەخشی خۆی بلاودەكاتەوە بە سەر وولاتەكانی جیهان.

٢٠٠١/٦/٢٣ خاتوو میگاواتی سوكارتۆ سوێندی یاسایی دەستووری بەرامبەر

پەرلەمانی ئەندۆنوسیا خوارد ، ئەویش بەوەرگرتنی پۆستی سەرۆکایەتی وولاتەکە ، کە گەورەترین دەوولەتی ئیسلامیەو – ٢٠٧– ملیۆن کەسی تێدا دەژی و کە لە چەندین نەتەوەو مەزهەب ئایینی تیانیشتەجێیە .

٢٠٠١/٧/٧ سەرەك وەزیرانی کرواتیا – ئیڤیتـشاراکان – لـە راگەیاندنێکیدا رایگەیاند و گووتی :– حکوومـەتی کرواتیا رازیـە لـە سـەر دەسـتگیرکردنی

تاوانبارانی کروات کە بە کاری تاوانی جەنگ هەڵساون و بیانداتە دەست دادگای نێوو دەوولەتی لە شاری لاهای پایتەختی هۆڵەندا .

ئەمەش لە دوای گەیشتنی سەرۆکی دەستەی داواکار لەدادگای تاوانەکانی جەنگ – کارلا دیل بۆنتی – بۆشاری زەگربی کرواتی .

ئەمـەش لـە دوای کۆبوونـەوەی لەگـەڵ سـەرەك وەزیرانـی کرواتیـا هـات و پاڵپەستۆی خستە سەر حکوومـەتی کرواتیـا ، لـە پێنـاو بەدەستەوەدانی تاوانبـارانی جـەنگ لـەکرواتیا . کـە لـە سـاڵی ١٩٩٥ ئـەنجامیان دابـوو لـە ناوچەکانی سلامۆنیای رۆژهەلات و کراتژینا لە وولاتەکەدا .

٢٠٠١/٧/٨ سەرەك وەزیرانی تەیمووری رۆژهەلات – زانانا گۆسماو – لە دوای دەست كێشانەوەی لە پۆستی سەرەك وەزیران لە تەیمووری رۆژهەلات لە لێدوانێكیدا رایگەیاند كە – خۆسێیا رامۆس هۆرتا – كە خاوەنی خەلاتی نۆبڵی پێ بەخشراوە بۆ ئاشتی بە سەرەك وەزیرانی تەیمووری رۆژهەلات دەست نیشان كرا – ئیلاو داسینا – بە جێگیری یەكەمی سەرەك وەزیران دەست نیشانكرا لە سەر وولاتەكەدا

جێگەی باسكردنە كە هەرێمی تەیمووری رۆژهەلات لە دوای خەباتێكی بێ ووچان تووانی لە ساڵی ١٩٩٩ سەربەخۆیی خۆی بە جیابوونەی لە ئەندۆنووسیا راگەیەنێ وەك وولاتێكی سەربەخۆی نێوودەووڵەتی لە ناوچەكەدا ... سەرەرای بەردەوام بوونی كێشەكان لەو هەرێمەدا بە تابیەتی لە نێوان هەردوو بەشی رۆژئاواو رۆژهەلات .

ئەویش بە بوونی بەرهەڵستكاری دەسەلاتی ناوەندی تەیمووری رۆژهەلات بە سەركردایەتی – ئەلفرید رینادۆ – لە گەڵ ئەوەشدا هێزەكانی سووپای ئاشتی پارێزی ئوستراليا بەردەوام بوو لە راگرتنی ئارامی لە وولاتەكەدا و بەرەو باشبردنی لە هەموو بوارەكانی رامیاری و ئابووری و بازرگانی ، بە بووژاندنەوەی ژێرخانی ئابووری و گەراندنەوەی هاوسەنگی و هاوكێشەكانی پەیوەندی كۆمەلایەتی لە وولاتەكەدا .

٢٠٠١/٧/١٨ پارتی موونتەدای دیموكراتی و گەشەپێدانی بەرهەڵستكاری دەسەلاتی تشیلۆبا سەركەوتنیان لە هەڵبژاردنەكانی

تەواوکەری بەدەست هێنا ، ئەمەش لە دوای شەڕو پێکدادان هات لە نێوان لایەنگرانی حکوومەت و بەرهەڵستکاران لە پارتی ناوبراو لە زامبیا ... ئەمەش لە پێناو بەدەست هێنانی سەرکەوتن لە هەڵبژاردنەکانی سەرۆکایەتی و پەرلەمانی لە زامبیا ... ئەمەش لەو کاتەدا هات کە لایەنگرانی حکوومەت و لێژنەی سەر پەرشتیاری سندووقەکانی هەڵبژاردن، سەر لە زوو سندوقەکانی هەڵبژاردنیان داخست و بردیان بۆ جێگەی مەبەست بەجیاکردنەوەی دەنگەکان .

سەرەرای ئەوەش جووڵانەوەی دیموکراتی فرەلایەنی یەکەم تاقی کردنەوەی بوو لە بەزینی لەو هەڵبژاردنەو . لە دوای کەرت بوونی ئەو پارتە بە هۆی خۆ هەڵبژاردنەوەی سەرۆکی زامبیا تشیلۆبا بۆخوولی سێیەم لە سەرۆکایەتی کردنی وولاتەکەدا .

٢٠٠١/٧/٢٢ هەردوو حکوومەتی ئەمەریکاو بەریتانیا پڕۆژەیەکی هاوبەشیان ئاراستەی ئەنجوومەنی ئاسایشی نێوودەووڵەتی کرد ، بە دانانی- سزای زیرەکانە - لە سەر ڕژێمی بەعس لە ئێراق ، ئەویش بە هەڵگرتنی هەموو گەمارۆیەك لە سەر بازرگانی مەدەنی و چاودێری کردنی زیاتر بۆسەر ئەو کەلوپەلانەی کە گومانی سەربازیان لێدەکرێت . لە ڕێگەی بازرگانی لە هەناردەو هاتوودا بۆ ئێراق .

٢٠٠١/٨/٦ کۆچی دوایی نووسەرو رۆماننووسی بە ناوبانگی جیهان و بەرازیلی - جۆرج ئەمادۆ - لە تەمەنی ٨٨ساڵیدا لە بەرازیل ... شایانی باسە ئەم نووسەرو رۆماننووسە لە ١٩١٢/٨/١٠ لە یەکێك لە کێلگەکانی کاکاوی باشووری وویلایەتی باهیای ناوەراستی رۆژهەلاتی وولاتی بەرازیل کە مەڵبەندی بازرگانی کردن بوو بە کۆیلەی ئەفەریکیەکان چاوی بە جیهان هەڵهێناوە ... نووسینەکانی بەشداری کردن بوو لە پێکهێنانی هۆشی

جیهانی دەرەوە لە سەر وولاتەکەیدا .
هەروا ئەمادۆ لە هەموو رۆماننووسەکانی دیکەی بەرازیل زیاتر بایەخی بە کێشە هاوچەرخەکانی خۆی دەداو بەهرەی داهێنانی لە زمان و هونەرو دیاریدەی تاڵی ژیانی نەتەوەکەی وەر دەگرت . بۆیە لە ناو خوێنەرانی بەرازیل بە چاکترین و خۆشەویسترین رۆماننووس دادەنرێت .
ئەم نووسەرە کارەکانی بۆ ٤٨ زمان وەرگێردرابوو لە هەمان کات کتێبەکانی کەچاپکرابوون گەیشتنە ٢٠ ملیۆن دانە ... کە سلڤادۆریش وولاتی یەکەمی بوو بۆ نووسینەکانی ... چەندین جار ئەمادۆ پاڵێوراوبوو بۆ پاداشتی نۆبڵ ...لە ساڵی ١٩٣١ یەکەم رۆمانی بەناوی – خاکی کەرنەڤاڵ – بڵاوکردەووە و دووەم رۆمانی لە ساڵی ١٩٣٤ بە ناوی – کاکانۆ --- بڵاو دەکاتەوە .
دوای ئەوە لە ساڵی ١٩٣٥ دەچێتە ریزی بزووتنەوەی جەماوەری لە وولاتەکەیدا لە پێناو بەرگری کردن لە مافەکانی گەلەکەی . دوای ئەوە لە ساڵی ١٩٤٩ خەلاتی ستالینی لە مۆسکۆ پێدەدرێت .
لە نێوان ساڵەکانی ١٩٣٠ تاکوو ١٩٥٢ لە وولاتەکەی دوورخرابووەوە بە هۆی بوونی بە ئەندامی پارتی کۆمۆنیستی بەرازیلی ، دوای ئەوە لە ساڵی ١٩٥٢ گەرایەوە بەرازیل ، کە لە پاریس و براگ ژیانی بەسەر بردووە .
لە ساڵی ١٩٩٥ پاداشتی نۆبڵی پیٚ بەخشرا – جۆرج ئەمادۆ – ژنەکەی – زیلیا – کە ٥٦ ساڵ تەمەنی بوو خاوەن کچ و کورێك بوو ، ئەویش نووسەرو رۆماننووس بوو ... کە ئەم خێزانە ببوونە جێگەی سەرسوورمانی گەلانی بەرازیل و ئەو وولاتانەی کە تیای ژیابوون . نەك هەر لە بەر ئەوەی نووسینەکانیان جێگەی سەرنج راکێشان بوون ، بەڵکوو بە هۆی پەیوەندیان لەگەڵ دانیشتووانەکەدا .

٢٠٠١/٨/٦ کۆچی دوایی کەسایەتی ناودارو سەرکردەی نەتەوەیی و نیشتمانی ساڵح حەیدەری لە شاری هەولێر... شایانی باسە ساڵح حەیدەری رۆشنبیرو روناکبیرێکی بەهرەدارو لێهاتوو بووە ، نووسینەکانی شایەتی ئەوە دەدەن ... ساڵح حەیدەری لە ساڵی ١٩٢٢ لە شاری هەولێر لە بنەماڵەیەکی رۆشنبیرو شۆرشگێر چاوی بە جیهان هەڵهێناوە لە هەرێمی باشووری کوردستان .

٢٠٠١/٨/٣١ لە شاری ڕۆیانی باشووری ئەفریکیا کۆنگرەی نێوو دەووڵەتی گرێدرا لە لایەن ڕێکخراوە نا حکوومیەکانی دژ بە داگیر کردنو ڕەگەز پەرستی ، لە گەڵ ئەوەشدا ئەمەریکا دژی کۆنگرەکە وەستاو لایەنگیری ئیسرائیلی کرد لە ناوەندی کۆنگرەکەدا.

٢٠٠١/٩/٦ بڕیاری ئەنجوومەنی سەرکردایەتی بە ناو شۆڕشی ڕژێمی بەعس لە ئێراق بە ژمارە/١٩٩ دەڵێ... هەموو ئێراقیەك تەمەن – ١٨ – ساڵ بۆی هەیە داوا بکات نەژادەکەی خۆی بکاتە بە عەرەب.

بەڵام لە راستیدا مەبەست ئەوە بوو کە نەژادی کوردو ناسنامەی کورد بسرێتەوە لە باشوری کوردستان ، شان بە شانی وولاتانی داگیرکەری کوردستان ، بە تایبەتی لە پارێزگاکانی مووسڵ و ، دیالە بە تایبەتی پارێزگای کەرکوك لە هەرێمی باشوری کوردستان .

٢٠٠١/٩/١٠ لێکۆڵینەوە نوێیەکان لەوویلایەتە یەکگرتووەکانی ئەمەریکا دەرکەوتن کە زیاتر لە ٤٠٠,٠٠٠ هەزار منداڵی ئەمەریکی دەکەونە بەر چەوسانەوەی ڕەگەزی – سکسی – لە ساڵێکدا ... یەکێك لەو لێکۆڵنەرانە – ریتشارد ئیستیسی – بوو ، کە هەڵسا بەو لێکۆڵینەوەو دەرخستنی راستیەکانی ژیانی هەزاران و ناچار بوونیان بە پەیداکردنی قووتی ژیان ... کە هەرچەند دەسەلاتداران نایانەوێ ئەو راستیانە دەربخەن و خۆیان لەگێلی بدەن و میدیای دەسەلات پروپاگندەی ئەوە دەکەن ، کە ئەمەریکا رزگارکەری مرۆڤایەتی و بەرگری کەری ماڤ مرۆڤە .

بەڵام لە راستیدا رژێمی سەرمایەدار لە ماوەی سەدا ساڵ ئەوەی سەلماندووە کە سەرچاوەی بوونی برسیەتی و کارە نامرۆڤایەتیەکانە لە سەر گۆی زەوی بە پێی ئامارە جۆراو جۆرەکان ... ئەم کارە سکسیانەو لە شفرۆشیەش لە ریزی قوتابیان دەرکەوتووە .

ئەویش لە پێناو پەیداکردنی خەرجیەکانی قوتابخانە و قووتی ڕۆژانەی ژیان بۆخۆیان و خێزانەکانیان لەم وولاتەدا بە هۆی گرانی شمەکەکان و کالاکان و پێداویستیەکانی ژیان بە تایبەت خۆراکی ژیانی ڕۆژانەیان .

ئەم لێکۆلینەوەیەش لە بارەی ناچارکردنی منداڵ لە کاری سکسیدا لە هەردوو وولاتی کەنەداو مەکسیکە ، لە دوای ئەوە ئەمەریکاو دوایی وولاتانی دیکەی سەرمایەدارو هەندێ لە وولاتانی ئیسلامی و عەرەبی ... بەلام بە شێوەیەکی فەرمی ئاشکرا نەکراووە بە هۆی شاردنەوەی ڕاستیەکان لەم وولاتانەو چەواشەکردنی مرۆڤایەتی لە جیهاندا .

٢٠٠١/٩/١١ لە کارێکی تیرۆریستی چوار فرۆکەی نەفەرهەلگری ئەمەریکا فرێندران لە لایەن تیرۆریستانی سەر بەرێکخراوی قاعدە ، کە دوان لەو فرۆکانە خۆیان دا بە باڵەخانەی بازرگانی جیهانی لە شاری نیویۆرك ، یەکێك لەو فرۆکانە خۆی بە باڵەخانەی وەزارەتی بەرگری ئەمەریکا – پنتاگۆن – و چوارەم فرۆکەش خرایە خوارەوە لە خوارووی شاری پەنسلفینیا.

شایانی باسە لەم ڕۆژەدا ئیدارەی ئەمریکا بۆ ماوەی هەشت کاتژمێر بێ سەرۆك مایەوە ، بە خۆشاردنەوەی جۆرج بۆش ، کە بووە هۆی هەژاندنی ئیدارەی ئەمەریکاو وولاتانی دیکەی زلهێزی لە جیهان ، کە لە هەشت وولات پێك دێت .

٢٠٠١/٩/١٢ لـــه كۆبوونـــەوەى ئاســـايى خـــۆى ئەنجوومـــــەنى ئاسايـــشى نێـــوو دەووڵەتى مافى بەكار هێنـــانى هێـــزى ســـەربازىو چـــەكى گرانـــى بـــە ئەمـــەريكا

بەخشى ، بۆ لە ناو بردنى بنكەكانى تيرۆريستان لە جيهان ، بە تايبەتى لە ئەفگانستانو ، ئێراق و ، سووريياو ، ئێران ، لە گەڵ چەندين پارتو رێكخراو گرووپى ئيسلامى ديكە ، لە وولاّتە جياجياكانى جيهان .

٢٠٠١/١١/١٥ كۆمپانياى تەكنەلۆژياى شانەى پێشكەوتوو لە ئەمەريكا لە راگەياندنێكيدا بلاّوى كردەووە ، كە بۆ يەكە مجار مەلۆتكەيەكى مرۆۋ كۆپى كرا لە جيهان ... كە ئەمەش بووە هۆى پێشكەوتنێكى بىٚ وێنە لە سەردەمى تەكنەلۆژياى سەردەمى .

ئەمەش نەك لە پێناو كۆپى كردنى شانەكانى مرۆۋ بەڵكوو بۆ سەرچاوە سەرەكيەكانى شانە بنەرەتيەكان .

ئەم كۆمپانيايە هيواى خواست كە ئەم شانانە هۆكارى چارەسەركردنى نەخۆشيە تەشەنەدارەكان بێت ، كە مرۆۋ تووشى دەبێت . بەلاّم ئەم كۆمپانيايە كە بارەگاى لە — ورستر بماساستس — ە دووپاتى كردەووە ، كە ئامانج لەو تاقيكردنەوەيە بۆ كۆپى كردنى مرۆۋ نيە ، بەڵكوو بۆ ئەو شانە بنەرەتيانەن كە نەخۆشيەكانى مرۆۋ چارەسەردەكەن .

هەروا ئەو شانە سەرەكيانە بۆ بەكارهێنانى بە هێزكردن و نشوونماكردنى شانە لاوازەكانى مرۆڤە ، كە دەبێتە هۆكارى تووشبوونى بە نەخۆشيە هەمە لاينەكانە .

هەروا بەرپرسانى كۆمپانياكە كە لە زاناو تووێژەنەرەكان پێك هاتوون ئەوەيان دووپاتكردەووە كە مەبەست لەوكارە گەيشتنە بۆ رزگاركردنى ژيانى مرۆۋ نەك دروستكردنى مرۆۋ ، كە ئەمەش لەگەڵ داب و نەريتى هيچ كۆمەڵگايەك ناگونجێت لە سەر رووى زەوى لەجيهاندا

٢٠٠١/٩/٢١ وەزیری دارایی فەرەنسا لە ڕاگەیاندنێکی گووتی:- جیهانگەری چەکێکە لە دەست وولاتانی گەوورە بۆ دزینی بەرو بوومی وولاتانی تازە پێگەیشت و و هەژارەکان و ژێردەستەکان ، لە پێناو بەهێز کردنی یەکیەتی نێوان وولاتانی سەرمایەدارو فراوانکردنی چەوساندنەوەی میللەتان ، لە پێناو بەرژەوەندی تایبەتی هاوبەشی خۆیان ، لە هەموو بوارەکانی ڕامیاری و ئابووری و سەربازی لە جیهاندا .

٢٠٠١/٩/٢٢ سەرکرادایەتی یەکیەتی ئەوروپا لە کۆتایی لوتکە نا ئاساییەکەی پشتگیری تەواوی خۆیان بۆ نەخشەکانی ئەمەریکا ڕاگەیاند ، دژی تیرۆر لە جیهان ، بە تایبەتی لە ئەفگانستان و ، ئێراق و ، ئێران و سووریا .لە ناوچەو کێشووەرەکەدا .

٢٠٠١/٩/٢٤ سەرۆکی ئەمەریکا جۆرج بۆش سامانی زیاتر لە ٢٧ پارت و ڕێکخراوی گومان لێکراوی بە پەیوەندی لە گەڵ ئوسامە بن لادن و تاڵیبان بلۆک کرد لە جیهانی ئیسلامی ، لەوانە پارتی کریکارانی کوردستان لە باکووری کوردستانی داگیرکراوی ژێر دەسەڵاتی توركیا ، کە تاکە پارتە بەرگری بە ڕەسمی و بە خەباتی نەتەوایەتی و نیشتمانی لە باکوور بە بەرگری کردن لە گەڵ و نیشتمانی داگیرکراوی لەلایەن رژێمی تورکیادا .

٢٠٠١/٩/٢٥ شانشینی سعوودیە شا فەهد عەبدول عەزیز هەموو جۆرە پەیوەندیەکی لە گەڵ دەسەڵاتی ئیسلامی توونـد ڕەوی تاڵەبان لە ئەفگانستان پچڕاند ، گەرچی سعوودیەو چەندین لە وولاتی دیکەی عەرەبی سەرچاوەی یارمەتیان بوون ، بە ئامۆژگاری ئەمەریکاو هاوپەیمانانی ، بۆ دژایەتی کردنی یەکیەتی سۆڤیەت و جوولانەوەی ڕزگایخوازی نەتەوەیی و نیشتیمانی و کۆمەلایەتی ، لە هەمان کات هاوکاری ڕژێمی بەعسی سەدام

حوسێن بوون لـە مامەلـە کـردن لـە گـەڵ گـەلانی ئێـراق بـەئاگرو ئاسـن ، بـە تایبەتی گەلی کورد لە کوردستان بەگشتی لە هەموو بوارە جیاجیاکان.

٢٠٠١/٩/٢٧ ئەنجوومـــەنی گـــشتی ئاسایـــــشی نێـــوو دەوڵەتی لـە سـەر داوای ئەمـەریکا بڕیـاری ژمـارە/ ١٣٧٣ی دەرکـــرد ، بـــە پێی ئەو بڕیارە ئەمـەریکا چـۆنی بوێـت لـە ئامانجـەکانی جێبـەجێی دەکـات بەرامبـەر هـەر پـارتو ڕێکخراوەیـەك لەناوچـەو وولاتـە جیاجیاکـان لـەجیهان ، ئـەوەی لـە هێلـی ڕامیاریەتی ئەمەریکاو هاوپەیمانان لابدات .

٢٠٠١/١٠/٧ کاتـژمێر ٤٥ر٧ دەقیقـەی ئیـوارە فڕۆکـە جەنگیـەکانی هێزەکـانی سـووپای ئەمەریکاو بەریتانیا دەستیان کرد بە بۆردومان کردنـی شـارەکانی کـابووڵو قەنـدەهارو مـەزار شـەریف لـە ئەفگانـستان ، لـە ئـەنجام دا کۆتـایی بـە دەسـەڵاتی ئیسلامی مـەلا محەمـەد عومـەر – تالـەبان – و ئوسـامە بـن لادن هێنرا لە ئەفگانستان .

٢٠٠١/١٠/١٧ کۆنگرێـسی ئـەمـەریکا بـۆ یەکـەم جـار لـە مێـژوی دەسـەڵاتی ئەمـەریکا بـۆ مـاوەی هەشـت کاتـژمێر دەرگاکـانی داخـرا بـە هـۆی مەترسـی کـردن بـە تێـدانی میکرۆبـی – ئـەنتراکس – لـە دوای هێرشـەکەی ١١ی ئـەیلول .لـە سـاڵی / ٢٠٠١دا لـە وویلایەتە یەکگرتووەکانی ئەمەریکا .

٢٠٠١/١٠/٢٦ زاناکـانی ئاژەڵناسـی لـە هـەولێکی بـێ ووچـان ، ئـەویش بـە دۆزینـەوەی ئێـسقانی جەسـتەی تیمـساحێکیان ڕاگەیانـد ، کـە تەمـەنی بـۆ ١١٠ ملیـۆن ساڵ پێش ئەو مێـژووە دەگەڕێتەوە ، کە ژیاوەو کێشەکەی بە هەشـت تـەن

مەزەنـدە دەکـرا ، بـە پێـی لێکۆلینـەوەکانی هەمـەجۆری زانسـتی لـە سـەر پاشماوەکەیدا .

٢٠٠١/١١/٦ بۆ یەکەم جار لە مێژووی ئەڵمانیا لە دوای جەنگی یەکەمی جیهان بڕیاریدا بە ٣٩٠ سەرباز بەشداری شالاّوی بە ناو دژ بە تیرۆر بکات لە ئەفگانستان شان بەشانی هێزەکانی سووپای هاوپەیمانان . لە پەیمانی ئەتلەسی — ناتۆ — لە جیهان .

٢٠٠١/١٢/١ لـە دوای کۆبوونـەوە چـڕە یـەك لـە دوای یەکـەکانی حکوومـەتی کـاتی ئەفگانستان ، لە شاری بۆنی پایتەختی ئەڵمانیا ڕاگەیاندرا بە سەرۆکایەتی حامد کارازای ، کە حکوومەتێکی فیدرال بوو لە پێك هاتەکانی گەلانی ئەفگانستان ، لە دوای ڕووخاندنی دەسەلاّتی تالیبان و ئوسامە بن لادن ، کە دژ بە مافی مرۆڤ و مرۆڤایەتی و دیموکراتی و هەموو بوارە جیاجیاکان بوون لە ئەفگانستان .

٢٠٠١/١٢/١٣ کۆمەڵێك چەکداری تیرۆریست پەلاماری پەرلەمانی هندستانیاندا لە شاری نیوودەلهی پایتەختی هندستان ، کە بووە هۆی تەنگەژیەکی نا لە بار لە نێوان هندستان و پاکستان ، بە هەڕەشە لە یەکتری کردن بە بەکارهێنانی چەکی ئەتۆمی و لە سەر کێشەی کشمیری داگیر کراو دابەشکراو لە نێوان هەردوو وولاّتدا .

٢٠٠١/١٢/١٧ لە شاری — نامبۆڤای — ڕووسیای یەکگرتوو کەسایەتی ناوداری ڕووسیا ، جەمال شامۆیان کە کوردێکی ڕووسیە بۆ یەکەم جار لە مێژووی کوردەکانی یەکێتی سۆڤیەت لە ڕووسیای یەکگرتوو لە هەلبژاردەکانی پەرلەمانی ڕووسیا ، بە ئەندامی پەرلەمانی ڕووسیا — دۆما — هەلبژێردرێت ، کە کۆمۆنیستەکان سەرکردایەتیان دەکرد لە وولاّتەکەدا .

٢٠٠١/١٢/٢٢ سەرۆکی کاتی ئەفگانستان حامد کارازای سووێندی یاسایی خوارد لە دوای وەرگرتنی پۆستی سەرۆکایەتی ، کە ژمارەی ئەندامانی حکوومەتەکەی ٢٩ وەزیر بوون ، هەر لەو کاتیشدا بورهانەدین ڕەبانی ئەفگانستانی جێ هێشت و بەرەو کۆماری ئیسلامی ئێران ، کە لە کاتی دەسەڵاتەکانیان پشتگیریان لێدەکردن .

٢٠٠١/١٢/٢٤ گۆڤاری – الزمان الجديد – بڵاوی کردەوە ، کە لە ئەفگانستان زیاتر لە ٣٥٠٠٠٠ هەزار کوردی تیا نیشتەجێن و داوای مافی نەتەوایەتیان دەکەن ، کە لە کاتی خۆی بە خۆرستانی کورد ناسراوبووە ، هەروا لە پاکستانیش کورد هەن و کە زۆربەی زۆری لە ناوچەی کوێتەن و لە ئەفگانستان لە شارەکانی– لاهورو کەرای و قەندەهار – نیشتەجێن .

٢٠٠٢

٢٠٠٢/١/٢ سەرۆکی نوێ سویسرا – کاسیر فیلیگر – داوای لە گەلی سویسرا کرد ، کە ڕەزامەندی بکات لە سەر چوونە ڕیزی ڕێکخراوی نەتەوە یەکگرتووەکان ... ئەم داوایەی سەرۆکی سویسرا بە بۆنەی ساڵی نوێ بوو ... ئەویش بە بە دەست پێکردنی گفتووگۆ لە مبارەیەوە ، کە ڕێکخراوی نەتەوە یەکگرتووەکان . یەکەم ڕێکخراوە بتووانێ کێشە نێوو دەووڵەتیەکان چارەسەر بکات لە جیهان.

هەوا واش بریارە کە لە مانگی /٣/٢٠٠٢ گەلانی سویسرا ئەنجامی

راپرسـی بدەن لە رێگەی سـندوقەکانی دەنگدان بۆ چوونە رێزی ئەم رێکخراوە نێوو دەوڵەتیە بە نا یان بەڵێ لە دەنگدانەکەدا... جێگەی باسکردنە کە گەلانی سویسرا بەر لە ١٥ ساڵ لە رێگەی سندوقەکانی دەنگدان رەزامەندیان لە سەر چوونە رێزی رێکخراوی نەتەوە یەکگرتووەکان نەکرد .

ئەمەش بە هۆی دوورکەوتنەوەی سویسرا بوو لە بێلایەنیەکەی لە کێشە هەمەلایەنەکانی نێوو دەوڵەتی و دەست تێوەر نە دان لە کاروباری وولاتان لە رێگەی رێکخراوی نەتەوە یەکگرتووەکان .

سویسرا یەکەم دەوڵەتە لە جیهان تاکوو ئێستا نەیوویستووە بچێتە رێزی نەتەوە یەکگرتووەکان . بەلام لە دوای رووداوەکەی ٩/١١ لە ئەمەریکا رێکخراوە جۆراوجۆرەکان لە سویسرا داوایان لەحکوومەت و گەلی سویسرا کرد کە بچنە رێزی ئەم رێکخراوە جیهانیەدا .

٢٠٠٢/١/٤ دەستووری نوێی ئەفگانستان بە راپرسیەکی گەلانی ئەفگانستان بڕیاری لەسەر درا ، کە لە چەندین هۆزو تیرە پێك هاتوون بە پەسەند کردنی و بە دامەزراندنی حکوومەتێکی سەرۆکایەتی لە دوای هەلبژاردن .

٢٠٠٢/١/١٠ روناکبیرو دیموکراتیخوازی کورد حوسێن جەمیل کۆچی دوای کرد ، کە رۆڵی گرنگی هەبوو لە دارشتنی دەستووری کاتی ئێراق ، بۆ یەکەم جار کە تیایدا هاتبوو لە برگەی/ ٣ی دەستوورەکە ، بە هاوبەشی کوردو عەرەب لە خاکی ئێراق .

<u>**تێبینی :- لە بارەی بەندەکانی پەیوەندن بە مافی کورد دەتوانی بگەرێیتەوە بۆ بەرگی سێیەم کە باس لەو ماددەو خالانە کراوە .**</u>

٢٠٠٢/١/١١ دامەزراندنی گرتووخانەی گوانتانامۆ لە لایەن ئیدارەی ئەمەریکاو هێزەکانی سووپای ئەمەریکا . جێگەی روونکردنەوەیە

كە گرتووخانەى گوانتانامۆ دەكەوێتە بنەكەيەكى دەرياوانى ئەمەريكى لە كەنداوى كووبا ... كە ئێستا وەكوو سومبوولى زيادە ڕۆييەكانى شەڕى دژە تيرۆر لێى دەرواندرێت ، كە ئيدارەى ئەمەريكا بە سەركردايەتى جۆرج بۆش بەڕێووە دەچێت ... پێش دامەزراندنى ئەم گرتووخانەيە ، بنكە سەربازيەكە تەنها ٥٠٠ سەربازى لەخۆ دەگرت ... بەلاّم ئەمڕۆ هەزاران سەربازو فەرمانبەرى ئەمەريكى تيا كاردەكات.

گوانتانامۆ دەكەوێتە بنكەيەكى دەرياوانى ئەمەريكيەوە لە كەنداوى كووبا كە لە ساڵى ١٩٠٣ كووبا دەستى لىّ هەڵگرتووە بۆ ئەمەريكا وەكوو سوپاسگوزاريەك و لەو هاوكاريەى كە لە شەڕى دژ بە ئيسپانيادا ئەمەريكا پێشكەشى كردن .

هەروا گوانتانامۆ ئێستا ٨٠٠ بەندكراوى تيايە كە هێشتا ٢٧٠ يان چەند ساڵێكە لەو گرتووخانەيە ماونەتەوە ، بەبىّ ئەوەى تۆمەتيان ئاراستە بكرێت . هەروا لە ساڵى ١٩٣٤ ڕێكەوتنامەيەكى نوىّ هاتە كايەوە بەوەى كە كووبا ساڵانە ٥٠٠٠ هەزار دۆلار لە ئەمەريكا وەردەگرێت وەك كرىّ ، بەمەرجێك هيچ لايەنێك بۆى نەبێت ئەو ڕێكەوتنامەيە هەڵوەشێنێتەوە .

كە لە ساڵى ١٩٦٠ كووبا كرێى ئەم دورگەيە وەردەگرێت ... لە گەڵ ئەوەشدا وولاّتانى جيهان بە تايبەتى وولاّتانى ئيسلامى و عەرەبى داواى داخستنى گرتووخانەى گوانتانامۆ دەكەن بەهۆى بوونى خەڵكى ئەو وولاّتانە لەو گرتوو خانەيەداو هەوڵەكان بەردەوامن لە وولاتە جياجياكان لە جيهان.

٢٠٠٢/١/١٢ دەرچوونى بڕيارى هەلووەشاندنەوەى لە سێدارەدانى سەرۆكى پارتى كرێكارانى باكوورى كوردستان – p.k.k – عەبدوڵلاّ ئۆجەلان بۆ زيندانى درێژخايەن ،

بەهۆى پاڵە پەستۆى دەسەلاّتى نێودەووڵەتى بە تايبەتى ڕێكخراوى ماف

مرۆڤو یەکیەتی ئەورووپاو کەسایەتی دیکەی نێودەووڵەتی لە هەرێمە جیا جیاکانی جیهان .

٢٠٠٢/١/١٢ ڕۆژنامەنووسی ناوداری تورکی – محەمەد عەلی پیران – لە ڕۆژنامەی – تورکیش دیلی نیووز – دا گووتی:– پارتی کرێکاران لە باکووری کوردستان لەناوبراو ، بەڵام گەلی کوردی باشوور لە بیر کران و بۆچی داواو نیازی گەلی کورد بە پێی بەڵێنەکان جێبەجێ ناکرێت ، کە سوودمەندی بۆ دوا ڕۆژی تورکیا هەیە لە هەرێمەکدا .

٢٠٠٢/١/١٤ دەسەڵاتی ناوەندی ڕژێم بەعسی لە ئێراق ، داوای ل ڕژێمی تورکیا کرد ، ک یارمەتی ئەمەریکا نەدات ل هەر هێرشێك بۆ سەر ئێراق لەو کاتەش سەرەك وەزیران تورکیا بلند ئەجەوید سەردانی ئەمەریکای کردو باسی لە کێشەی ئێراق و بوونی ناوچەیەکی ئازاد لە باشووری کوردستانی کرد ، بە مەترسی لە بوونی دەووڵەتێکی دوا ڕۆژی کوردو کاردانەوەی بۆ سەر ڕژێمی تورك و وولاتانی دیکە لە هەرێم و ناوچەکەدا .

٢٠٠٢/١/٢٤ سەرەرای گومانی لێکردن لە دەستووری نوێی کۆنگۆ بەرازافیل و رەزامەندی لە لایەن گەلی کۆنگۆی لە سەرکرا کە لە ٨٤,٢٦٪ دەنگدەران دەنگیان بۆ دەستوورەکەدا لە راپرسیەکدا کە رۆژی یەکشەممەی رابردوو ئەنجامدرا . بەلام لە ١١,٢٩٪ دەستوورەکەیان رەتکردەوە ، دوای ئەوە حکوومەتی

کۆنگۆ بەرازافیل لەراگەیاندنێکیدا رایگەیاند ، کە بەشێوەیەکی گشتی ٧٨٪ی دەنگدەران بەشداریان لەو راپرسیەدا کرد بۆ دەنگدان بە رەزامەندیان لە سەر ئەم دەستوورە کە ژمارەی دانیشتوانی ١,٦٠٠,٠٠٠ هەزار کەسە سەرەرای بوونی دەیا پارت و رێکخراو بەداواکردنیان بە بەشداری نەکردن لەو راپرسیەدا .

بەلام راپرسیەکە ئەنجامدراو سەرکەووتنی بەدەست هێنا ... کە ئەم دەستوورەش ماوە بە دەسەلاتی سەرۆکی کۆنگۆ – دینیس ساسۆ – دەدات دەستووری نوێی کۆنگۆ بەرازافیل ماوەی دەسەلاتی سەرۆکی وولات لە پێنج سالّ بۆ حەوت سالّ درێژکردەووە .

هەروا دەسەلاتی سەرۆکی وولاتەکە دەتوانێ پلەی سەرەك وەزیران هەلّووەشێنێتەوەو سەرەك وەزیران دەربكات و دابمەزرێنێت .

هەروا دەسەلاتی سەرەك كۆمار بە پێی دەستووری نوێ دەتوانێ پەرلەمان هەلّبووەشێنێتەوەو پەرلەمانێکی نوێ لە گەلّ ئەنجوومەنی پیران دابمەزرێنێت ... هەروا لە دەستووری نوێی وولاتەکەدا هاتووە کە پەرلەمان ناتوانێ سەرەك كۆمار دەربكات و دابمەزرێنێت .

٢٠٠٢/١/١٦ سەرۆکی پەرلەمانی کوردستان بە ناوی ئەنجوومەنی کوردستان بانگەوازێکی ئاراستەی پەرلەمانتاران و رێکخراوو ئەنجوومەنە جیهانیەکان کرد ، لە بارەی هێرشە راگەیاندنەکانی رژێمی تورکیا لە سەر ئەو بارو دۆخەو ئەو ئەزمونەی کە لە باشووری کوردستان هەیەو مەترسیدارە بۆ دوا رۆژی ئەو وولاتانەی کوردیان پێ لکێنراوە بە پێی پەیمانی لۆزانی ١٩٢٣/٣/٢٤. مۆرکراو لە لایەن وولاتانی هاوپەیمان بە سەر کردایەتی بەریتانیا .

٢٠/١/٢٨ سەرۆكی ئەمەریكا لە بەردەم كۆنگرێسی ئەمەریكا- جۆرج بۆش - گووتی:- ئەمەریكا بە دوای ئازادیی و دادپەروەری هەموو ناوچە جیاجیاكانی جیهاندا دەگەڕێ و هیچ دەوڵەتێك مافی ئەوەی نیە مافی نەتەوەكانی دیكە زەوت بكات... ئەی كورد...!.

٢٠٠٢/٢/١٨ مۆركردنی رێكەوتننامەی نێوان یەكیەتی نیشتیمانی كوردستان و كۆمەڵی ئیسلامی لە هەرێمی باشووری كوردستان ، لە پێناو هاوكاری و یارمەتی دانی یەكتری و بەلاوەنانی كێشەكان .

ئەم رێكەوتنەش لە ٢٠٠٢/٢/١٨ مۆركرا لە دوای زنجیرەیەك لە كۆبوونەوەو چاوپێكەوتن ... بە پابەندبوونی هەردوو لا بە رێكەوتنامەكەی تارانی پایتەختی ئێران لە ١٩٩٧/٤/٣٠ ، لە لایەن یەكیەتی نیشتیمانی

کوردستان و لە گەڵ کۆمەڵ و بزووتنەوەی ئیسلامی لە باشووری کوردستان . کە ئەم ڕێکەوتنەش لە ١٤ خاڵ پێکهاتبوو لە هەموو بوارە جیاجیاکان لە هەرێمەکەدا .

تێبینی :- بۆ زانیاری زیاتر دەتوانی بگەڕێیتەوە بۆ هەردوو ڕێکەوتنامەکە .

٢٠٠٢/٢/١٨ سەرەك کۆماری سیرالیۆن - ئەحمەد تیجان کەیا - وتارێکی بەبۆنەی کۆتایی هاتنی شەڕی ناوخۆی وولاتەکەی لە دەرەوەی پایتەختی سیرالیۆن - فریتاون - بەرامبەر بە دەیا هەزار کەس خوێندەوە .

جێگەی ئاماژە پێکردنە کە شەڕی ناوخۆی سیرالیۆن بەدژوارترین شەڕ دادەنرێت لەم وولاتە لە کێشووەری ئەفەریکیا .

هەروا لەم ووتەی سەرۆکی سیرالیۆن دا بەشێوەیەکی فەرمی بە کۆتایی هاتنی شەری ناوخۆی ڕاگەیاند ...لەم ئاهەنگەشدا هەردوو لایەن - سەرۆکی سیرالیۆن و سەرکردەی بەرەی شۆرشگێری یەککگرتووی سیرالیۆن پیرۆزباییان پێشکەش بەیەکترو گەلی سیرالیۆن کرد بەم بۆنەیە ... هەروا حکوومەتی سیرالیۆن و بەرەی شۆرشگێر بەڵێنی ئەوەیاندا . کە لە دوای رۆیشتنی هێزی نێوو دەووڵەتی لەم وولاتەدا هاوکاری و کاری هاوبەش زیاتر بکەن لە بەرەو پێشبردنی وولاتەکە لە هەموو بوارەکاندا .

لە دوای کۆتایی پێ هاتنی شەڕی ناوخۆو دەست پێکردنی هەڵبژاردنەکانی سەرۆکایەتی و پەرلەمانی لە ٢٠٠٢/٥/١٥ ئەنجامدراو سەرۆکی سیرالیۆن ئەحمەد تیجان بە پلەی یەکەم دەنگەکانی بە دەست هێنا و بە پلەی دووەمیش باڵێوراوی پارتی مللی گشتی - ئیرنست کروما - و پلەی سێیەم پارتی شۆرشگێری سیرالیۆن ... ئەم هەڵبژاردنەش لە بارو دۆخ و کەشێکی لە بار ئەنجامدرا لە وولاتەکەدا .

٢٠٠٢/٢/٢٢ نووسـراوی پارێزگـای مووسـڵ بـه ژمـاره/٨٠٣ ، کـه ئاراسـتەی یەکـەکانی کارگێری کـردووەو تیایـدا دووپاتی ئـەوە دەکاتـەوە بـۆ زیـاتر کردنـی ئـەم ناحیانەی خوارەوە ئەوانیش:
فاروق- ئـەلقوش- زمـار- رەبیعـە- مـەرجی ئـەم بەڵگەنامـەش بـۆ جوتیاران ئەوەیــە ، کـــە پەیوەســـت بـــن بەگواســـتنەوەی تۆمارگاکانیـــان و بـــاری شارستانی و پسولەی خۆراك ، ئەم زەویە کشتووکاڵیانەش بە هـیچ جۆرێك نەدەن بەکوردی ناحیەکان لە ناوچەکەدا .

٢٠٠٢/٢/٢٥ حکوومـــەتی ئـــەنگۆلا لـــە راگەیاندنێکیـــدا کـــوژرانی سەرکردەی شۆرشگێری – یۆنیتـــــا – جۆنــــــاس سـافیمبی – راگەیانـد ، لـە لوانـــدای پایتـــەخت ، بـــە هـــۆی شـــەڕی نێـــوان هێزەکانی سووپای ئەنگۆلاو شۆرشگێرانی بەرەی رزگاری ئەنگۆلا ... بەڵام لە لایەکی دیکە وتەبێژی فەرمی جووڵانەوەکە کوژرانی سەرکردەی بەرەی بە درۆخستەوە .
جێگـەی ئامـاژە پێکردنـە کـە – جۆنـاس سـافیمبی – یـەکێك بـوو لـە سـەرکردەکانی ئـەم وولاتـەو هـەوڵ و خـەباتی لـە پێنـاو بەدەسـت هێنـانی دەسـەلات بـوو لـە ئـەنگۆلا لـەدوای کۆتـایی هـاتنی دەسـەڵاتی داگیرکـەری پرتوگالی لە سەر ئەم وولاتەدا لە ساڵی ١٩٧٥ .
سـەرەرای هـەرەس هێنـانی کـاری سـەربازی بەرامبـەر بـە هێـزی سـووپای ئـەنگۆلا و بـە بـروا پێکردنـی گـەلانی ئـەنگۆلا بـە دەنـگ پێـدانی لـە رێگـەی سندوقەکانی دەنگدان کە سافیمبی کۆسـپ بـووە لـە بەردەم هـەموو هەوڵـە خێرخوازیەکانی ناوخۆی ئەنگۆلاو دەرەوەی ئەنگۆلا ... کە کێشەی نێوان جووڵانەوەی یۆنیتاو حکوومەتی ناوەندی بووە هۆکاری گیان لە دەستدانی زیاتر لە نیوو ملیۆن کەس بەر لە ٢٥ ساڵ تاکوو ئێستا لەم وولاتەدا .

٢٠٠٢/٣/٩ وەزیری بەرگری مەدەغەشقەر – ژەنەراڵ مارسیل رانگیڤا – دەستی لە کار کێشایەوە بە هۆی دەست بە سەراگرتنی باڵەخانەی وەزارەتەکە لە لایەن ئیدارەی نوێ ، کە – مارك رافالۆمانانا – لە راگەیاندنێکیدا بەخۆکردنە سەرۆکی مەدەغەشقەر – هەروا سەرۆکی ووڵاتەکە – دیدی راتسیراکا – رایگەیاند کە حکوومەت لەو ووڵاتەدا رۆڵی نەماوەو ئەو ئیدارە توانای خۆی لەدەست داوە لە سەر ووڵاتەکەدا .

لەو کاتەشدا باران و زریانێکی گەورە لە ووڵاتەکە نزیك دەبێتەوە بە شێووەیەکی زاکزیکی – حلزونی – کەمەرەیی لە دوورگەی مەدەغەشقەر کە دەکەوێتە زەریای هیندی ... هەروا لەوکاتەشدا دەسەلاتەکەی سەرۆکی ووڵات – راتسیرکا – دەسەلاتی لە سەر ووڵات نەما ... جێگەی باسکردنە کە دەست بەسەراگرتنی باڵەخانەکە لەلایەن جێگری وەزیری بەرگر – ژەنەراڵ جۆلی مامبزارا – بوو لە ووڵاتەکەدا .

٢٠٠٢/٣/١٤ مۆرکردنی رێکەوتنامە لە نێوان هەردوو کۆماری سربیا و چیای رەش – جبل الاسود – کە ئەم دوو کۆمارە یەکیەتی یۆگسلافیا پێك دێنن ، ئێستا کە هەردوو دەوڵەت نیمچە سەربەخۆن لە گەڵ یەکترو هەر یەك لەو دوو کۆمارە کاروباری ناوخۆو دەرەووەو دەبەن بەرێووە لە بواری ئابووریدا .

ئەم رێکەوتنەش بووە هۆکاری ئەوەی کە ناوی ووڵاتی یۆگسلافیا تەنیا لە لاپەرەی مێژوو تۆمارکراو و ناوی نوێ بووە یەکیەتی نوێی سربیا و جەبەل

ئەســوەد . بــەڵام هاوبەشــن لــە هەنــدێ دام و دەزگــای ســەرۆکایەتی وەك سەرۆکی یۆگسلافیاو وەزارەتی بەرگری و وەزارەتی دەرەوە .

ئـەم ڕێکەوتنـەش بەبـڕیووانی ئـەوروپا بـوو کـە لـە سـەرۆکی یۆگسلافیا – فویـــسلاڤ کۆشتۆنیتـــسا – و ســـەرۆکی جەبـــەل ئەســـوەد – میلـــۆ دیووکانۆفیتش – و سەرەك وەزیرانی سربیا – زووران دینـدیتش – لەگـەڵ ڕێکخەری کاروباری دەرەوەی یەکیەتی ئەوروپا – خـافێز سۆلانە – مۆرکرا . هـەر چـەند ئـەو ڕێکەووتنـە بـە ڕێکـەووتنێکی مێـژوویی ناوزەنـدکرا ، کـە جەبەل ئەسوەد ماڤ خۆی پارێزراو بوو لە بە ئەنجامدانی ڕاپرسی لـە بـارەی سەربەخۆیی ، دوای سێ سـاڵ لە وولاتەکەداو جیابوونـەوەی لـە دەووڵـەتی یۆگـسلافیا بـە شـێوەیەکی فـەرمی و بـوونی بـە دەووڵـەتێکی سـەربەخۆ لـە ناوچەی بەلکان .

سەرەرای ئەوەش وولاتانی ڕۆژئاوا لە گەڵ جیابوونـەوەی جەبەل ئەسـوەد نەبوونـە لـە سـربیا بـە هـۆی ئـەوەی کـە هـەنگاوێك بێـت بـۆ ئەلبانیـەکان لـە هەردوو هەرێمی مەکدۆنیا و کۆسۆفۆ و سربەکان لە بۆسـنەدا ، لـە هـەمان کـات دەتـوانرێ سـەر لـە نـوێ هێڵـی سـنووری دابرێـژرێت لـە نێـوان ئـەو هەرێمانەدا .

جێگــەی ئامــاژە پێکردنــە کــە کۆمــاری یۆگــسلافیا لــە دوای مردنــی دامەزرێنـەری ئـەم وولاتـە – جۆزێـف تیتـۆ – لـە سـاڵی ١٩٨٠ کـەرت بـوونی بـەخۆوە بینی کـە چـوار کۆمـارە لـە نـاو سـنووری یۆگسلافیا سـەربەخۆیی خۆیان ڕاگەیاند .ئەوانیش :– کرواتیا و ، سلوڤینیاو ، بۆسنەو ، مەکدۆنیا بوو لەو وولاتەدا ... کە جیابوونەوەی مەکدۆنیا و سلۆڤینیا بەشێووەیەکی ئاشتیانە بـوو ، بـەڵام جیابوونـەوەی کرواتیـاو بۆسـنە بـووە هۆکـاری شـەڕی ناوخۆیی لـە دوو قۆنـاخ لـە بـەلکان و تاوانـەکانی جـەنگی دژ بـە مرۆڤایـەتی لێکەووتەوە ، کە بێ وێنە بوو لە دوای جەنگی دووەمی جیهاندا .

٢٠٠٢/٣/٢٥ ڕوودانی گومە لەرزە بە هێزی /٦ پلە بە پێوەری ڕیختەر لە ناوچەی دووزێ لە چیاکانی کۆشی هند ، لە ئەنجام بووە هـۆی کوشـتنی ١٠٠٠ هـاووڵاتی و برینــدار کردنــی بــە دەیــا هــاووڵاتی و وێرانکردنــی چــەندین گونـدو دارو دارستان و کێلگەی کشتووکاڵی لە ناوچەکەدا .

٢٠٠٢/٣/٢٩ سەرەك وەزیرانی بەریتانیا تۆنی بلێر پێشوازی لە شێخی ئەزهەر محەمەد سید قەرەزاوی کرد لە بارەگای تایبەتی خۆی لە شاری لندەنی پایتەختی بەریتانیا ، لە پێناو بەهێزکردنی پەیوەندی نێوان ئیسلام و مەسیحیەکان لە جیهاندا .

٢٠٠٢/٤/٣ هەلبژاردنی پەرویز مشەرەف بۆ پۆستی سەرەك کۆماری پاکستان لە دوای ڕاپرسی بە مانەوەی لە دەسەلاّت ، کە خۆی لە ڕێگەی کودەتای سەربازی دەسەلاّتی گرتە دەست و نەواز شەریفی لە دەسەلاّت لابردو بە پەنابەر ڕەوانەی شانشینی سعوودیە کرا .

٢٠٠٢/٤/٣ بالوێزی ئێراق و سووریای پێشوو ، نووسەری بەناو بانگ ولیەم ئیكلتن ، کە خاوەنی کتێبە بە ناوبانگەکەی – کۆماری مەهاباد– و دۆستی کورد لە گەڵ – چارلس ئەی فۆرێست – سەردانی باشووری کوردستانیان کردو لە گەڵ بەرپرسانی هەرێمی کوردستان کۆبونەوەیان ئەنجامدا .لە شاری هەولێری پایتەخت .

٢٠٠٢/٤/٤ مۆرکردنی ڕێکەوتننامەی شەڕ وەستان لە نێوان حکوومەتی ئەنگۆلاو بەرەی رزگاری ئەنگۆلا – یۆنیتا – ئەمەش بەکۆتایی پیَ هێنانی شەڕی ناوخۆ لە نێوان هەردوو لایەن کە ماوەی ٣٠ساڵی خایاند ...ئەم ڕێکەوتنەش لە دوای کوژرانی سەرکردەی جوڵانەوەکە – جۆناس سافیمبی – دەبێت ، کە سیَ هەفتە بەر لەو مێژووە کوژرانی ڕاگەیاندرا لە لایەن حکوومەتی ئەنگۆلا لە لواندای پایتەخت .

هەروا هەردوو لایەنی مۆرکەر لە سەر ڕێکەوتنەکە بەندێك دەست گیربوونیان پابەند دەکات بە ٩٤ بەندەکەی دیکە ، کە بەر لەو ڕێکەوتنە ڕێکەوتنەکانی دیکە هەرەسیان هێنابوو سەرەرای مۆرکردنی لە نێوان حکوومەتی ئەنگۆلاو جووڵانەوەی یۆنیتا .

هــەروا لــە ڕێــوو ڕەسمــی مــۆركردنی ڕێكەوتننامەكـە چـەندین نووێنــەری وولاتــانی دراوســێی كۆمــاری ئــەنگۆلاو نووێنــەری ڕێكخــراوی نەتــەوە یــەكگرتووەكان ئامــادەی بــوون ... یــەكێك لــە بەنــدەكانی ڕێكەوتنەكــە هێزەكانی سووپای یۆنیتا كە ٥٠ هەزار سـەرباز لـەخۆ دەگرێ بچێتە ڕێـزی سووپا و پۆلیس و ئاسایشی ئەم وولاتە.

٢٠٠٢/٤/١٧ ســــــەرۆكی نــــــوێی هەڵبــژێراوی تــەیمووری ڕۆژهــــەلات – زنانــــا جۆسمــاو – لـە وتەیەكیـدا بــە بۆنــەی ســـەركەوتنی وگووتی:–

بە هەموو توانایـەك هـەوڵی سەركەوتنی پرۆگرامەكانم دەدەم لە ماوەی پێنج ساڵی داهاتوودا لە هـەموو بوارەكــان ... جێگــەی ئامــاژە پێكردنــە كــە ئەمــە یەكــەم هەڵبــژاردنی ســـەرۆكایەتیە لـــە تـــەیمووری ڕۆژهـــەلات ئــەنجام دەدرێــت لـــە دوای جیابوونــەوەی لــە ئەندۆنیـسیا ، كـە جۆسمــاو تیایـدا سـەركەوتنی لـێ بەدەست هێنا .

تــەیموری ڕۆژهــەلات هــەژارترین دەوولـەتی نوێیـە لـە ئاسـیا ، لـە دوای ڕاگەیانـدنی سـەربەخۆیی ... ئـەم هەڵبژاردنـەو سـەركەوتنی جۆسمـاو لـە نــاووەوەو دەرەووەی تــەیمووری ڕۆژهــەلات پێــشوازی گــەرمی لێكــرا .لەوانەش ئوستڕالیا .

كــە ئوســتڕالیا وولاتێكــی پــارێزەری تــەیمووری ڕۆژهــەلات بــوو بــە هۆكارەكانی تووندو تیژی لەم وولاتـە نوێیـەدا . لـەم هەڵبژاردنـەی جۆسمـاو كــە لــە ٨٣٪ دەنگــی بەدەســت هێنــا بەرامبــەر بــە بەرهەڵــستكارەكەی فرانسیـــسكۆ زافــیر بــە ١٧٪ ی دەنگـــەكان كـــە ڕێكخـــراوی نەتـــەوە یەكگرتووەكان كاروبارەكـانی تـەیمووری ڕۆژهـەلاتی گرتـە دەسـت تـاكوو ڕاگەیاندنی تەواوی سەربەخۆیی لە ٢٠٠٢/٥/٢٠ لەم كێشوورەدا .

٢٠٠٢/٤/٢٢ مۆرکردنی ڕێکەوتنی هەردوو سەرۆکی مەدەغەشقەر – مارك رافالۆمانانا – سەرۆکی بەرهەڵستکارو سەرۆکی کودەتای ئاشتی لەم وولاتەو – دیدیر راتسیراکا – سەرەك کۆماری مەدەغەشقەر، لە پێناو بەرەو ئاشتبوونەوەی گشتی . کە سەرۆك مارك ڕەزامەندی خۆی بۆ دیدیر نیشاندا کە واز لە سەرۆکایەتی وولاتەکە بهێنێ لەدوای خۆکردن بە سەرۆکی وولاتەکە ، کە بەچەند مەرجێکی هاوبەش لە نێوانیاندا .

کە ئەمەش لە دوای شەڕو پێکدادان هات کە لە ئاکامدا زیاتر لە ٣٥ کەس گیانیان لەدەستداو بەدەیا کەسیش زامداربوون لە – ئەنتاناناریڤۆ –ی پایتەختی مەدەغەشقەر ... هەروا ڕەزامەندی سەرۆك دیدیر بە دووبارە لێك جیاکردنەوەی دەنگەکانی هەڵبژاردنی مانگی/٢٠٠١/١٢ ... هەروا گەڕاندنەوەی بارودۆخەکە وەك باری پێشوو لە وولاتەکەدا .

٢٠٠٢/٥/٤ بەرپرسانی – خاکی سۆماڵ – کە یەك لایەنە لەو هەرێمەدا کۆمارێکی سەربەخۆییان لە ناو چوارچێووەی سنووری وولاتی سۆماڵ ڕاگەیاند و تاهر ریال کیهانیان بە سەرۆکی نوێی کۆمارەکەیان دامەزراند ، لە دوای مردنی سەرۆکی دامەزرێنەری کۆمارەکە – محەمەد ئیبراهیم ئیگال – کە تاهیر جێگری سەرۆك کۆماری کۆچکردوو بوو . ئەمەش لە دوای کۆبوونەوەیەکی نا ئاسایی بەرپرسانی ئەم هەرێمەدا بەپێی دەستوورەکەیان .

جێگەی ئاماژە پێکردنە کە محەمەد ئیبراهیم بە سەرۆکی سەربەخۆیی و

جیاکەرەوەی هەرێمەکە لە سالّی ١٩٩٣ هەلّبژێردرا ... گەرچی وولاتانی جیهان دانیان بەو کۆمارە نەنا لە ناو خاکی سۆمالّ ... هەلّژاردنی ئیگال لە لایەن ئەنجوومەنی ئەعیان بوو ، کە لە کەسایەتیە سەرەك هۆزو تیرەکانی هەرێمکە پێك هاتبوون .

لەوکاتەی کە سۆمالّ دابەش بوو بۆ ٢٠ پارچە و هەر پارچەیەکیش سەرکردایەتی جەنگی سەرکردایەتی دەکردو زانیاریان نەبوو لە هیچ بوارێك لە بوارەکانی هەلّسووراندنی کاروبارە جۆراو جۆرەکان . تەنیا شەڕکردن نەبێت لەم وولاتەدا .

٢٠٠٢/٦/٥

لە ئاکامی لێکۆلّینەوەیەکی تیروو تەسەل لە سەر بازرگانی کردن بە مرۆڤ ، کە ویلایەتە یەکگرتووەکانی ئەمەریکا ئەوەی ئاشکرا کرد ، کە لە ماوەی سالّی ٢٠٠١ زیاتر لە ٤,٠٠٠,٠٠٠ ملیۆن مۆڤ بازرگانی پێوە کراوە بەکرین و فرۆشتن ...بەم هۆیەش ١٩ وولات تاوانبار کران کە هەلّنەستاون بەرێگەگرتن لەم کارە نا مرۆییە لە جیهاندا .

لە هەمان کات وەزارەتی دەرەوەی ئەمەریکا لە راپۆرتی سالانەی خۆیدا لە سەر بازرگانی کردن بە مرۆڤ ، کە ئەم وولاتانەش ، ئەفگانستان – ئەرمینیا – قرغیزستان – کە لە لیستی رەش ناویان تۆمارکراون . هەروا راپۆرتەکەش ئەوەی ئاشکراکرد کە لە ماوەی سالّی رابردوو زیاتر لە ٧٠٠ هەزار کەس لە ژن و پیاو و مندالّ فرۆشراون و کراون .

ئەم بازرگانی پێوە کردنەش لە پێناو بەکارهێنانیان بووە بۆ کاری سکسی و کاری خراپەکاری لە باروودۆخێکی نادیار و لە دام و دەزگا گەشت و گوزاریەکان کاریان پێوە دەکەن .

ئەویش لە پێناو بەدەست هێنانی قازانج و هەروا لە بوارەکانی دیکەی بیناسازی و کشتووکالّ بەرامبەر بە رۆژانەیەکی زۆر کەم ، کە تەنیا بەشی

ئەوەیان بکات کە نەمرن ... ئەم وولاتانەی کە بەم کارانە هەڵدەستن بۆ سێ کۆمەڵ دابەشکراون ئەوانیش ... ئەفگانستان و ، ئەرمینیا و ، بەحرێن و ، رووسیای سپی و ، بۆسنەو ، میانمار و ، کەمبۆدیاو ، یۆنان و ، ئەندۆنیسیا و ، ئێران و ، قرغیزستان و ، لبنان و ، قەتەرو ، رووسیا و ، سعوودیەو ، سوودان و ، تاجاکستان و ، تورکیا و ، ئیماراتی عەرەبی ... بەڵام ئەو وولاتانەی کە دەست گیرن بە یاسای قەدەغەکردنی بازرگانی کردن بە مرۆڤ ئەمانەن :- فەرەنساو ، بەلژیکا و ، ئەلمانیا و ، سویسرا و ، کۆریای باشوور و ، کۆلۆمبیا.

٢٠٠٢/٦/٨ کۆنفرانسی کورد - کورد کلیلی سەقامگیری ئێراقە - کە لە مەڵبەندی مستەفا بارزانی لە زانکۆی ئەمەریکا بە رێووە چوو. لە پێناو ئاسانکاری کردن لە چارە سەر کردنی کێشەکان لە ئێراقدا .

٢٠٠٢/٦/٨ لە دوای زیاتر لە مانگێك لە پشکنینی بەردەوام لە گردی وەستا عارەب لە باکووری رۆژئاوای شاری هەولێر لە باشووری کوردستان ، توانرا کەلوپەلی شووێنەواری بەر لە ٦٠٠٠ هەزار ساڵ بدۆزرێتەوەوئەو کەلوپەلانەش لە مۆزەخانەی شارستانی هەولێر پاراستراوە ، کە هۆکاری بەهێز بوونی کەلەپووری کوردەواریە لە کوردستان .

٢٠٠٢/٦/٩ کۆچی دوایی نووسەرو فۆلکلۆر پەروەری کورد مامۆستا - محەمەد کەریم شەریف - شایانی باسە ئەم نووسەرە لە ساڵی ١٩٤٦ لە گوندی گاینجی سەر بەناحیەی خەبات سەر بەقەزای دەشتی هەولێری سەر بە پارێزگای هەولێر لە هەرێمی باشووری کوردستان چاوی بەجیهان هەڵهێناوە ... لە ساڵی ١٩٥٤ باوکی ماڵی لە گوند بار دەکات و دێتە شاری هەولێر و لێی نیشتەجێ دەبێت لە گەرەکی تەیراوە .

لە ساڵی ١٩٥٦ دەچێتە قوتابخانەو لە ساڵی ١٩٦٩ کۆتایی بە قۆناخەکانی خوێندن دێنێ و دەبێتە مامۆستاو بۆ یەکەم جار لە گوندی بیشەی بناری چیای حەسەن بەگ لە دە قەری سۆران بە مامۆستا دادەمەزرێ ... پێنووسەکەی بۆ یەکەم جار دەست دەکات بە کۆکردنەووەو تۆمارکردنی گەلێك دەقی چیرۆك و شیعری فۆلکلۆری کوردی و بەچاپیان دەگەیەنێ ... کە بەرهەمەکانی یەکەم فۆلکلۆری یاریەکانی کوردەواری لە

ســاڵی ١٩٧١ بــه چـاپدەگەیەنێ . دووەم بەرهــەمی فۆلکلـۆری هۆنراوەکـانی کــوردەواری لــه ســاڵی ١٩٧٤ بەچـاپدەگەیەنێ ... ســێ یــەم بەرهــەمی سوارچاکی له لاوکی کوردەواری دا له ساڵی ١٩٧٨ بەچاپدەگەیەنێ له گەڵ چەندین بەرهەمی دیکه .

لــه دوای دامەزرانــدنی یەکیــەتی نووســەرانی کــورد لــه ١٩٧٠/٢/١٠ و بەستنی یەکەم کۆنگره له ٢٣-١٩٧٠/٦/٢٤ ، به بوونی به ئەندامی ئەو یەکیەتیـه و لـه کـۆنگرەو کۆنفرانسەکان بەشـداری کـردووه و رۆڵـی بـاڵای هەبووه له بوارەکانی نووسینی فۆلکلۆری کوردی له کوردستان .

٢٠٠٢/٧/١١ تــابلۆی قەســابخانەی بـێ تاوانـەکان لـه فرۆشـتنێکی ئاشــــکرا گەیــــشته ٤٩,٥ ملیـــــۆن جوونــــــەی ئیـــــستەرلینی – ئــــەم تابلۆیــەش کــه لــه لایــەن هونەرمەنــــدی نــــاوداری جیهــان – روبنــز – کێـشرا بـوو لــه مــەزادی ئاشـکرا لــه شــاری لەنـدەنی پایتەختی بەریتانیا له – سزبی – فرۆشرا

ئـەم تابلۆیــەش تــوانی ســەرکەوتنی بــێ وێنــه بەدەســت بـێنێ نــەك لــه بەریتانیا بەڵکوو له هەموو جیهان ، سەرەرای ئەوەی که ناوی کریاری ئەم تابلۆیانەشیان ئاشکرا نەرکرد .

ئـەم تابلۆیــەش لـه نێـوان ساڵەکانی ١٦٠٩ – ١٦٦١ وێنەکـەی کێـشرابوو ... که بەگرنگترین و نایابترین تابلۆ ژمێردرا له جیهان ... که ئەمەش یەکەم تـابلۆی هونەرمەنـد – روبنـز – بـوو کـه لـەو ماوەیـه دەفرۆشـێت لـه مـاوەی بیست ساڵی رابردوودا له جیهان .

٢٠٠٢/٧/١٢

خۆپیـــشاندان و نـــارەزایی دەربرین لـە ژێـر دەسـتـەی – چـیای تـارق – رۆژ بـە رۆژ بەرەو تووندو تیـژتر هـەنگاو دەنێ بە هۆی ئاشکراکردنی نیازەکـــانی بـــەریتانیا بەدابەشکردنی سەربەخۆیی ئـــەو هەرێمـــە لـــە نێـــوان بەریتانیاو ئەسپانیا ... ئەم ئاشـکراکردنەش لـە لایـەن دادووەری بـەریتانیا بـوو لـە – چـیای تـارق – دیڤید دووری – هات لە ڤیستیڤاڵێکی سەربازی ئەویش بە خووێندنەوەی ووتەکەی بەرامبەر بە هێزەکانی سەربازی بەریتانیا لەم هەرێمەدا .

لـــەو کاتـــەش حکوومـــەتی چیای تارق دەیـەوێ کێشەی هەرێمەکـــە بـــەرای گـــشتی جیهان رابگەیەنێ .

ئـــەویش لـــە دیـــاریکردنی داهـــاتووی ئـەو هەرێمـــە لـــە رێگەی راپرسی مللی لـە ماوەی چـەند مـانگی داهـاتوو و دەربـرینی نـارەزایی دانیشتووانی هەرێمەکە دژی دابەشی ئەو هەرێمە لە نێوان بەریتانیاو ئسپانیا.

لـــە بـــەر ئـــەوەی وەزیـــری دەرەوەی شانـــشینی بـــەریتانیا جاکـــسترۆ لـــە راگەیاندنێکیـــدا گـــووتی :– بـــەریتانیا رازیـــە لـــە ســـەر دابەشـــکردنی ســـەربەخۆیی هەرێمەکـــە لـــە ئەســـپانیا ... ئەمـــەش بـــۆ یەکـــەم جـــارە بـــە شـێووەیەکی ئاشـکرا رابگەیـەنرێ بـە دابەشـکردنی سـەربەخۆیی هـەرێمی چـیای تـارق لـە نێـوان ئەسـپانیاو بـەریتانیا . هـەر لـەکاتی ووتەکەیـدا ، جاکسترۆ بەرامبـەر پەرلـەمانی بـەریتانیا لـە لەنـدەنی پایتـەخت رایگەیاند ، کـە لـە لەنـدەن و مەدریـد لـە سـەر ئەمـە رێکـەوتوون و داوا لـە دانیـشتووانی

چیای تارق دەكات كە پێشنیاری هەر ڕێكەووتنێك بكەن و هەروا هەر ڕێكەوتنێك بۆ داهاتووی چیای تارق بێت دەبێ هەمیشەیی و هەمەلایەن بێت ئەویش لە پێناو سەقامگیری و بووژانەوەی ئەو هەرێمە ژێر دەستەیە بێت .

هەروا جاكسترۆ گوتی :- دەمانەوێ هێزەكانی سووپای بەریتانیا لە بنكەكانی خۆیان جێگیربن لە ژێر سایەی بەریتانیا .

جێگەی باسكردنە كە چیای تارق ژێر دەستەی بەریتانیایە بەر لە ٣٠٠ ساڵ تاكوو ئێستا لە ناوچەكەدا . لەو كاتەشدا سەرۆكی حكوومەتی – چیای تارق – بیتر كاروانا – گووتی :- مەبەست لەو ڕاپرسیە دووپاتكردنەوە یە بۆ دانیشتووانی چیای تارق بەرەتكردنەوەی هەر ڕێكەوتن و دابەشكردنێك كە ئەنجام دەدرێت لە نێوان بەریتانیاو ئەسپانیا .

هەروا گووتی :- هەر ڕێكەوتنێك لە نێوان ئەو دوو وولاتەدا دژی تاوان و ئامانجەكانی گەلی چیای تارقە ... لەوكاتەشدا وەزیری كاروباری ئەورووپی بەریتانیا لە ڕاگەیاندنێكیدا گووتی :- دان بە هەر ڕاپرسیەك نانرێت كە لەچیای تارق ئەنجام بدرێت .

چیای تارق دەكەوێتە باشووری ئەسپانیا و كە ناوچەیەكی بچووكی رووبەر كەمەو ژمارەی دانیشتوانی ٣٠,٠٠٠ هەزار كەسە . هەروا لە ساڵی ١٨٣٠ بەریتانیا دەستی بە سەر ئەو هەرێمە بچوكەدا گرت و لە ساڵی ١٩٦٩ ماوەی پێدا كە حكوومەتێكی تایبەتی بۆخۆیان دابمەزرێنن كە سەر بە حكوومەتی بەیتانیا بێت .

٢٠٠٢/٧/٢٠ كۆچی دوایی گۆرانی بێژی ناوداری كورد عیسا بەرواری لە شاری دهۆك لە هەرێمی باشووری كوردستان و تەرمەكەی لە گۆرستانی شاری دهۆك بە خاك سپێردراوە لە شارەكەدا .

٢٠٠٢/٧/٢١ مۆركردنی ڕێكەوتننامەی ئاشتی لە نێوان حكوومەتی سوودان و جوولانەوەی ڕزگاری باشووری سوودان ، بە پێك هێنانی حكوومەتێكی فیدراڵی و جیاكردنەوەی ئاین لە دەووڵەت و دابەشكردنی دەسەڵات و سامان ، بە شێوەیەكی دادپەروەرانە لە نێوان باشوورو باكوورو گەلانی دیكەی

پێك هاتەكانی سوودان .

تێبینی:– دانەنانی وێنە لە گەڵ هەر مێژوویەك ، لە بەر ئەوەی لە جێگەی دیكە دانراوە . لە گەڵ ڕێزدا .

٢٠٠٢/٨/٢ پەرلەمانی توركیاو ڕژێمی توركیا لە بڕیارێكیدا یاسای لە سێدارەدانی هەڵووەشاندەوە ، تەنیا لە كاتی جەنگ نەبێت ، واتە – دیزە بەدەرخۆنەیە – چونكە ڕژێمی توركیا هەردەم لە جەنگە لە گەڵ بزووتنەوەی ڕزگاریخوازی كوردو ئەرمەن لە باكووری كوردستانی داگیر كراوی ژێر دەسەڵاتی توركیای بێ وێنە لە جیهان ، لە ئازاردان و ئەشكەنجەدانی گەلانی توركیا . بە تایبەتی ئەرمەن و كوردو ئەوەی لە نژاد تورك نین لە و وولاتەدا .

٢٠٠٢/٨/٣ پەرلەمانی توركیا لە دوای گەیشتن بەڕاستیەكان و بوونی نەتەوەیەكی زیاتر لە ٢٠ ملیۆن كورد گەلی دیكە بڕیاری دان پێنان بە خوێندنی زمانی كوردی وبلاوكردنەوەی پەخشەكانی هەردوو بەشی وێستگەی ڕادیۆو تەلەفزیۆن بەكوردی لە دوای سەدان ساڵ لە كاری قركردنی كوردو كوردستان.

٢٠٠٢/٨/٢٨ دەست پێكردن بەجێ بەجێكردنی پرۆگرامی لە ناوبردنی مین لە وولاتی تشیلی كە زیانر لە نیوو ملیۆن مین چێنراوبوو ، كە دژ بە مرۆڤ بوون لەو ناوچە سەر سنووریانەی كە كەوتوونەتە سەر سنووری نێوان تشیلی و ئەرژەنتین و ، پۆلۆنیاو ، پیرۆ ، كە لە ساڵەكانی ١٩٧٠ چێنراوبوون ... بەم بۆنە سەرۆكی تشیلی – ریكاردۆلیگۆس لە ئاهەنگی تەقاندنەوەی زیاتر لە ٧٠ هەزار مین بەشداری كرد لە وولاتەكە دا .

جێگەی ئاماژە پێكردنە كە سەرۆكی پێشووی تشیلی دكتاتۆر – ئۆگستۆ

بینۆشیه – ئەو مینانەی چێنراو کرد بوو لە ترسی هێرش کردنە سەر حکوومەتەکەی لە سەر سنووری ئەو وولاتانە ... بە هۆی زۆری چێنراوی مینەکان کە ماوەی ١٠ ساڵی دەویێ بۆ ئەوەی ئەو مینانە بە تەواوی خاوێن بکرێنەوەو جێگەی مەترسیدار نەبن بەرامبەر بە هاو وڵاتیان و خەرجیەکانی هەڵگرتنن و تەقاندنەوەی ئەو ژمارە زۆرەی مینانە کە بەدەیا ملیار دۆلار خەرجی دەوێت .

هەروا حکوومەتی تشیلی بە سەرۆکایەتی لیگۆس ئاواتە خوازە وولاتەکەی پەیوەندی دراووسێیەتی لە سەر بنکەکانی ئاشتی بە یەکەوە ژیان بێت .

ئەمەش لە دوای بەرەو باش چوونی پەیوەندی تشیلی لە گەڵ حکوومەتەکانی ئەرژەنتین و ، بۆلۆنیا و ، پیرۆ دێت ، کە بەرەو باشی هەنگاو دەنێ لە ناوچەکەدا ، سەرەرای بوونی کێشەی سنووری لە نێوان تشیلی و ، پۆلۆنیا و ، پیرۆ و هەوڵەکان بەردەوامن لە پێناو کەمکردنەوەی ئەو بارە گرژییەی کە لە نێوان ئەو وولاتانە لە هەموو بوارەکاندا بە تایبەتی لە لایەن سنووریدا .

٢٠٠٢/٨/٢٩ لە راگەیاندنێکی رێکخراوی نەتەوە یەکگرتووەکاندا هێزەکانی سووپای روندا و ، ئۆگەندا . دەستیان کرد بە

کشانەوە لە کۆماری کۆنگۆی دیموکراتی ...هەروا ووتەبێژ بە ناوی نەتەوە یەکگرتووەکان گووتی :– ئەو دوو وولاتە پشتگیری شەرکەرە هەمەلایەنەکانی ناوخۆی ئەو وولاتەیان دەکرد ... کە رواندا و ، ئۆگەندا لە ساڵی ١٩٩٨ بە دەیا سەربازیان رەوانەی ناو خاکی کۆنگۆی دیموکرات کرد بۆ پشتیووانی کردنی بەرهەڵستکارانی دژ بەحکوومەتی لۆرانت کابیلا لەو وولاتەدا .

هێزەکانی سووپای رەوانەکراو بۆ کۆنگۆی دیموکراتی زیاتر لە ١٥٠٠ هەزار سەرباز دەبوو بۆ پشتیووانی کردنی هەردوو لایەنی حکوومی و بەرهەڵستکار لەو وولاتەدا .

جێگەی ئاماژە پێكردنە كە شەڕی ناوخۆی كۆنگۆی دیموكرات زیاتر لە ٢,٥ ملیۆن و نیوو كەس گیانیان لە دەستدا لە ئەنجامی ئەم شەڕە درێژخایەنە لە وولاتەكەدا .

٢٠٠٢/٩/٤ گرێدانی كۆبوونەوەی تایبەتی پەرلەمانی ئەوروپا لە شاری ستراسبۆرگ , یەك لە خاڵەكانی لە سەر باری كورد بوو لە باشووری كوردستانی لكێنراو

بەرژێمی ئێراق ، كە ژمارەی دەركراو راگواستراوەكانی كوردستان لە لایەن رژێمی بەعس بە ٨٠٠,٠٠٠ هەشت سەد هەزار كورد مەزەندەكراو داوای لە رژێمی ئێراق كرد ، كە دەستبەرداری ئەو رامیاریەتە بێت لە بە عەرەبكردن وراگواستن و حكوومەتی ئێراقیش بەردەوام بوو لە كارەكانی بە عەرەبكردن وراگواستن و دەركردنی خێزانەكان لە سەر ماڵ و ماڵی خۆیان لە هەرێمی باشووری كوردستان.

٢٠٠٢/٩/٨ مۆركردنی رێكەوتننامەی ئاشتی بنەڕەتی لە هاوینە هەواری سەلاحەدین لە نێوان بەڕێزان مەسعوود بارزانی و

جەلال تاڵەبانی ، لە پێناو كۆتایی هێنان بە هەموو جۆرە ناكۆكیەك و گیروگرفتێك لە پەیوەندی هەردوو پارت لە هەرێمی باشووری كوردستان ، و دلخۆشكەری پارت و رێكخراوەكانی كوردستان و بەرەو پێش بردنی بارودۆخەكە ، لە بەرژەوەندی باڵای كوردو كوردستان .

بەڵام بە داخەوە تا تەواو بوونی ئەو مێژوونامە كێشەی نێوانیان بەردەوام بوو دوور لە خواست و ویستی بەرزی گەلی كوردو كوردستان . ئەویش بە

پاوانكردنی پارەو سامان و دەسەڵات ...؟...!.

٢٠٠٢/٩/١١ وولاتـــی سویـــسرا بـــووە ئەنـــــدامی ١٩٠ لـــــە رێكخــــراوی نەتـــەوە یـــەكگرتووەكان ... بـــەم بۆنەش ئاهەنگی خۆشی لە بارەگای رێكخراوەكە لـــە شـــاری نیـــۆركی ئەمەریكا گێـڕدرا ...بەڵام وولاتـی سویـسرا و گەلانی سویـسرا رووخساری ئاهەنگ گێرانیان پێوە دیارنەبوو ... ئەمـەش لە دوای ٥٠ ساڵ هات ، كە وولاتـی سویـسراو گـەلانی سویـسرا و دەسـەڵاتە یـەك لـە دوای یەكـەكانی سویـسرا بـوونی بـە ئەنـدامی نەتـەوە یـەكگرتووەكانی رەتـدەكردەووەو مانەوەی لەدەرەوەی ئەم رێكخراوەیەدا .

چـەندین جـار گـەلانی سویـسرا لـە راپرسـی بـۆ چـوونە نـاو نەتـەوە یـەكگرتووەكانیانی رەتكردۆتـەوە تـا راپرسـی سـەرەتای سـاڵی ٢٠٠٢ لـە دوای هـەوڵ و كۆششكێكی زۆر بـوونی بە ئەنـدامی نەتـەوە یـەكگرتووەكان راگەیانـد ... دوای ئـەوە گـەلانی سویـسرا لـە راپرسـی رۆژی ٢٠٠٤/٩/٢٦ یاسای سوككردنی نیشتەجێ بوونیان رەتكردەوە ... بەر لەوەش سویـسرا لە ٢٠٠٠/١١/٢٢ باڵیۆزخانەی خۆی لە ئێراق كردەوە ، كە بە هۆی شەڕی كەنداوی یەكەم و دووەم باڵیۆزخانەی لە ئێراق داخستبوو ، وەك دەربڕینی نارەزایی دژی شەڕەكانی كەنداو لەناوچەكەدا .

ئاشكرایە كە رژێمی سویـسرا رژێمێكی زانستی فرەلایەن و فرە پارتیە و رژێمێكـی دیموكراتیـە و لـە هـەمان كـات رێكخـراوە جیهانیـەكان بارەگـا سەرەكیەكانی لەم وولاتانەو دراوی زۆربەی زۆری وولاتانی جیهانی لێ بە چاپدەگەیەنرێ ، ئـەویش بـە هـۆی بـوونی بەهایـەكی بـالاو جێگـەی بـروا پێكردن ... وولاتـی سویـسرا بەدرێـژایی مێـژوو خـۆی بێ لایـەن گرتـووە لـە هەموو كێشەو شەڕە جیاجیاكانی وولاتانی جیهان .

٢٠٠٢/٩/١٣ سـەرۆکی ئەمـەریکا جۆرج بۆش لە پەراوێزی کۆبوونـەوەی کۆمەڵـەی گـشتی نەتـەوە یـەکگرتووەکان کۆبوونـەوەی لەگـەڵ سـەرۆکی/١٠ دە وولات لـە ناوەنـدو رۆژئـاوای ئەفـەریکیا ئەنجامـدا ... ئامـانج لـەم کۆبونەوەیـەش گرێدانی چەندین رێکەوتن لەگەڵ ئەو دەووڵەتانـە لە سـەر کرینی نـەوت و پەرەپێدان و بازرگانی بوولە نێوانیاندا .

ئـەویش لـە پێنـاو دابینکردنـی یـەدەگی نـەوت لـەم کێشووەرە لـە جیـاتی وولاتانی رۆژهەلاتی ناوەراست ، ئەویش بە هۆی ئەگەری لێدانی گورزێکی سـەربازی لـە رژێمـی بەعـسی لـە ئێـراق و بـوونی کێشە لـە رۆژهـەلاتی ناوەراست ... ئەو دەووڵەتانەی کە سەرۆکی ئەمەریکا کۆبوونەوەی لە گەڵ ئەنجامدان زۆربەیان بەرهەمهێنـەری نـەوتن ، یاخوود بـەرو بەرهـەم هێنـانی نەوت هەنگاو دەنێن .

جێگەی ئاماژە پێکردنە کە زۆربـەی بەرهـەمی دەرهێنـراوی نـەوت زۆربـەی هەرە زۆری لە رۆژهەلاتی ناوەراستە بە تایبەتی کێڵگە نەوتیـەکانی کەنـداو رۆژهـەلاتی ناوەراسـتە ... لـە سـاڵەکانی ئـەم دواییـە ئەمـەریکا نـەوتی لـە وولاتانی باشووری بیابانی ئەفەریکیا دەکری بە تایبەتی لە هەردوو وولاتی نیجیریـا و ئـەنگۆلا ... کـە رۆژانـەی ئەمـەریکا زیـاتر لـە ٨,٥ ملیـۆن بـەرمیل نـەوت دەکـرێ لـە پێنـاو دابینکردنـی پێداویستیەکانی وولاتەکە ئـەم نـەوت کرینەش٣/٤ ی لە سعوودیەیە لەگەڵ فنزویلا مەکسیك و کەنەدا ...

هەروا لە وولاتانی دیکـەی وەك کوێت و جـەزائیر و نەرویـژو و بـەریتانیا ... لـە بـەر ئـەوەی زۆربـەی وولاتـانی بەرهـەم هێنـەری نـەوت لـە وولاتـانی باشـووری بیابـانی ئەفـەریکیا ئەنـدام نـین لـە رێکخـراوی – ئۆپـك – پەرەسەندنەکەشیان پەلەی بەخۆوە بینیووە لەم دووایینانە بە هۆی گەرانی بە دوای دۆزینـەوەی چاوگە نەوتیـەکان لـە لایـەن کۆمپانیـە بیانیـەکان بـە

تایبەتی ئەمەریکا .
ئەم وولاتانەش هاوکاری دەکرێن لەلایەن بانکی دراوی جیهانی لە پێناو بووژاندنەوەی کەرتی نەوتی و بوونی بە یەدەگێك بۆ داهاتووی ئەمەریکا و وولاتانی دیکەی پێویست بەم زێرە رەشە لە جیهاندا .

٢٠٠٢/٩/١٦ میدیاکانی چینی مللی بلاویان کردەوە ، کە هێزەکانی پۆلیسی ئەم وولاتە لە کارێکی فراوانیدا دژی بازرگانی کردن بە مرۆڤ توانی ١٢٣ هەزار کەس لە مندالّ و ئافرەت رزگار بکات لە جێگەی نادیار کە حەشار درابوون لە پێناو

بەکارهێنان و کار پێکردنیان لە هەردوو لایەنی سێکسی و کاری بە زۆر بەبێ بەرامبەر ، یاخوود فرۆشتنی بۆ ئەو کەسانەی کە مندالّیان نابێت ، یاخوود بۆ دەرەوەی ئەو وولاتە ...ئەم بازرگانی کردنەش بەمندالّ و ئافرەت لە زۆربەی لادێکانی وولاتی چینە .
هەروا رۆژنامەی – تشاینادیلی – چینی بلاوی کردەوە کە لە ئەنجامی ئەو پشکنینەی هێزەکانی پۆلیس توانراوە ١١٠ هەزار ئافرەت و ١٣ هەزار مندالّ بدۆزنەوە کە لە مالّەکانیان شاردرابوونەوە ... هەروا هێزەکانی پۆلیس توانیان یاخیبووەکان لە شاری زوونی لە باشووری رۆژئاوای ئەم وولاتە دەستگیر بکەن ، کە زیاتر لە ٨٤ ئافرەت و مندالّ بشارنەوە و دەست درێژیان بکەنە سەر .
جێگەی ئاماژە پێکردنە کە کارەکانی بازرگانی کردن بە مرۆڤ پەرەی سەندووە لەم سالانەی دوایی بە هۆی باری گرانی ژیان و پێداویستیەکانی ژیان زۆربەی زۆری وولاتانی جیهان ، بە تایبەتی وولاتانی سەرمایەدار لە ئەورووپا و وولاتانی عەرەبی لە رۆژهەلاتی ناوەراست .

٢٠٠٢/٩/٢٧ كۆمەڵـەی گـشتی نەتـەوە یـــەكگرتووەكان لـــە راگەیاندنێكیـدا ڕەزامەنـدی خـۆی لـە سـەر بـە ئەنـدام بـــوونی تـــەیمووری ڕۆژهەڵاتـدا لـە ڕێكخـراوی نەتـەوە یـەكگرتووەكان كـە ئەویش دەبێتە ئەندامی ١٩١ لەرێكخراوەكەدا .

جێگـەی ئامـاژە پێكردنـە كـە تـەیمووری ڕۆژهـەڵات لـە ٢٠٠٢/٥/٢٠ سەربەخۆیی خۆی راگەیاند و لە ٢٠٠٢/٤/٢٧ بووە ئەندام لە بانكی نێوو دەووڵەتی .

ئەم دوورگەیەش لە ماوەی ٣٠ ساڵ لە شەڕو پێكدادان و ئاژاوە و ململانێی دژواردا دەخوولایەوە ... ئەم هەنگاوەشی لە بوونی بە ئەندامی ڕێكخراوی نەتـەوە یـەكگرتووەكان بـە دەسـتكەوتێكی مێـژوویی دادەنرێـت بـە جیابوونەوەی لە وولاتی ئەندۆنوسیا .

لـەم ئاهەنگـەش جگـە لـە ئەمینـداری گشتی نەتـەوە یـەكگرتووەكان كـۆفی ئەنان و سـەرۆكی ئەنجومـەنی ڕۆژهـەڵات جۆسمـاو سـەرۆك وەزیرانـی مـاری كـاتیری و وەزیـری دەرەوەی خۆزیـەرامۆس بەشـداریان تێـدا كـرد لـە گـەڵ نوێنەری وولاتی دیكەی جیهان .

ئەمـەش لـەدوای ڕاپرسـی گـەلی تـەیمور بـۆ سـەربەخۆیی هەرێمـە لـە ١٩٩٩ ئەنجامـدرا و كەوتـە ژێـر پارێزگـاری و ئامۆژگـاری ڕێكخـراوی نەتـەوە یـەكگرتووەكان ... تـەیمووری ڕۆژهـەڵات لـە دوای جێهێـشتنی لەلایـەن پرتووگـاڵ ئەنۆنوسـیا دەسـتی بەسـەردا گـرت ... ڕێكخـراوی نەتـەوە یەكگرتووەكان هەنگاوی بەرەو باشبردنی باری ئەم وولاتـە نوێیـە جیهانیـە دەدات لە هەموو بوارە جیاجیاكاند

٢٠٠٢/١٠/٢ سەرۆكی پـارتی دیموكراتی كوردسـتان بـەڕێز مەسعوود بـارزانی سـەردانی مام جەلال تاڵـەبانی لـە شارۆچكەی دوكـان كـرد ، لـە پێنـاو ئاشتبوونەوەی یـەك جـارەكی و یەكگرتنـەوەی مـاڵی كـوردی ، كـە لـە دوای چـەندین سـاڵی نائارامی هەمە جۆری دژایەتی كردنـی یـەكتری لـە سـەر بەرژەوەندی گـەل و

نیشتمان...!.

٢٠٠٢/١٠/٢ سزای لە سێدارەدانی عەبدوللا ئۆجەلانی دامەزرێنەرو سەرۆكی پارتی كرێكارانی كوردستان p.k.k هەلووەشێندرایەوەو مانەوەی بە بە سزای زیندانی هەتا هەتایە .

٢٠٠٢/١٠/٤ دوای زیاتر لە هەشت ساڵ ناكۆكیو دژایەتی كردنی یەكتری لە نێوان پارتی دیموكراتی كوردستانو یەكیەتی نیشتمانی كوردستان ، لە گەورە ترین ڕووداوی دلخۆشكەر ، پەرلەمانی كوردستان یەكیان گرتەوە بە كۆبوونەوەی هەردوو لایەن ، كە مام جەلاڵو كاك مەسعوود بارزانیو عەزیز محەمەدو چەندین كەسایەتی دیكەی كورد بەشداریان تێدا كرد لە ئاهەنگی ئەم ڕووداوزەدا .

لە هەمان كات خاتوو دانیال میتران هاوسەری سەرۆكی فەرەنسای پێشووی كۆچكردو فرانسوا میتران بەشداری تێدا كرد ، بە وتارێك بەرامبەر بە ئەندامانی پەرلەمان ، كە بە دایكی كورد ناوزەد دەكرێ لە باشووری كوردستان .

٢٠٠٢/١٠/٥ شاندێكی ٩/ نۆ ئەندامی لە كۆنگریسی ئەمەریكی ولە هەردوو پارتی دیموكراتیو پارتی كۆماری بروسكەی پیرۆزبایی ئاشتبوونەوەیان ئاراستەی كۆبوونەوەی پەرلەمانی كوردستان لە هەرێمی باشووری كوردستان كردو هیوای چارەی كێشە هەڵواسراوەكانیان لەهەردوو لایەن كرد لە هەرێمەكەدا .

٢٠٠٢/١٠/١٦ لە دوای ڕاپەڕینە مەزنەكەی بەهاری/ ١٩٩١ . تاكو ئەم مێژووە: ١٤٧٣٠ خانەوادەی كوردە پەناهەندەكانی كوردی باشووری كوردستان لە ئێران گەڕانەوە باشووری كوردستان ، بەهۆی دەربەدەر بونیان لەلایەن ڕژێمی بەعسی لە ئێراق ، لە دوای نسكۆی شۆڕشی ئەیلولی مەزن ، كە ژمارەیان لە ٧٨٠٠٠ هاووڵاتی كوردی دانیشتووی باشووری كوردستان دەدا .

٢٠٠٢/١٠/١٨ وەزیری دەرەوەی بەریتانیا جاکسترۆ لە نامەیەکدا ، کە ئاراستەی بەڕێزان مام جەلال و مەسعوود بارزانی و پەرلەمانی کوردستانی کردبوو دەڵی:- کۆبوونەوەی پەرلەمانی کوردستان دەسکەوتێکی گرنگە لەناوچەو هەرێمەکە بەرەو گۆڕانکاری دیموکراسی هەنگاو دەنێ لە ئێراق .

٢٠٠٢/١٠/١٨ وتەبێژی وەزارەتی دەرەوەی تورکیا - یوسف بولوژ - لە کۆنگرەیەکی ڕۆژنامەوانیدا ڕایگەیاند ، کە بە هیچ جۆرێك بارو دۆخی باکووری ئێراق ، واتە باشووری کوردستانی لکێنراو بە ئێراق مەترسی نیە لە سەر ڕژێمی تورکیا لە ناوچەکەدا..

٢٠٠٢/١٠/١٩ نووسەرو ڕۆژنامە نووسی ناوداری تورکی - محەمەد عەلی پیران - پرسیار دەکاو دەڵێ :- بۆچی تورکیا لە دژی دامەزراندنی دەوڵەتی کوردی لە باکووری ئێراق ، واتە هەرێمی باشووری کوردستان ڕادەوەستێت و دڵگرانە .

٢٠٠٢/١٠/٢٢ سیناتۆری فەرەنسی- مۆن تسکۆ - و سەرۆکی کۆمیتەی کاروباری دەرەوەی ئەنجوومەنی پیرانی فەرەنسی گووتی:- کورد بە خەبات و تێکۆشانی خۆی و بێ یارمەتی گەورەی کۆمەڵگای نێوودەوڵەتی بۆتە نمونەیەکی سەرکەوتووی دروستکەر، کە مافی ئەوەی هەیە ببێتە نمونە لە جیهاندا .

٢٠٠٢/١١/٦ دەسەلاتی ئەمەریکا دانی نا بە کۆماری مەکدۆنیای دیموکراتی فرە نەژادی ، لە دوای ئەشکەنجەدانی بێ وێنە لە شەڕو ئاوارەو دەربەدەری و کێشەی نەژادی و ڕەگەزی و ئایینی لەووڵاتەکەدا .

٢٠٠٢/١١/٧ پێك هاتەی گەلانی کۆماری مەکدۆنیا ڕاپرسی دوا ڕۆژی ووڵاتەکەیان ئەنجامدا ، بۆ بەرەو پێش بردنی ووڵاتەکەیان لە هەموو بوارە جیاجیاکاندا .

٢٠٠٢/١١/٢٩ لە شاری برۆکسلی پایتەختی بەلژیکا - خافێر سۆلانا - ی ڕێکخەری کاروباری دەرەوەی یەکیەتی ئەوروپا پێشوازی لە بەڕێزان مام جەلال و مەسعوود بارزانی کردو باس لە ئەزمەنی داهاتووی کورد لەناوچەو هەرێمەکە کرا .

٢٠٠٢/١١/٢٩ لە شاری پاریسی پایتەختی فەرەنسا ، کۆنفرانسی نێوو دەوڵەتی گرێدرا

لــه هــۆڵی – ڤیکتــۆر هۆگــۆ – لــه ســەر بــارودۆخی داهــاتووی باشــووری کوردستانی لکێنـراو بەئێراق ، کە بەڕێزان مام جەلال و مەسعوود بارزانی بەشـداریان تێدا کـرد . لـەو کۆنفرانسەدا بەڕێز مەسعوود بارزانی بـەجلی کـوردی و بـە زمـانی کـوردی وتارەکـەی خـۆی پێشکەش بـە کۆنفرانسوانان کرد .

٢٠٠٢/١٢/٥ شــاندێکی ئەنجوومــەنی پیرانــی ئەمــەریکا گەیــشتنە هــەرێمی باشــووری کوردستانی لکێنراو بەئێراق ، کە پێك هاتبوون لـە – جۆزێـف ئاریایـدن و ، چــل هێگــل – و بــۆ ڕۆژی دوایــی بەشــداری کۆبونــەوەی پەرلــەمانی کوردســتانیان کــرد ، لــە هــەمان کــات ســەردانی ئاوارەکــانی کــەرکوکیان بەسـەرکردەوە لـە کۆمـەڵگای بنەسـلاوە کـە لـە بـارو دۆخێکـی ناهـەموار دا دەژیان .

٢٠٠٢/١٢/٩ بالوێزی ڕووسیا – فلادیمێر تیئۆ – لە شاری بەغدای پایتەختی ئێراق – ئــەلکس ســوورلۆمان – ڕاوێــژکاری ڕامیــاری ســەردانی باشــووری کوردســتانیان کـردو لە لایـەن بەڕێز سەرۆکی حکوومـەتی هـەرێم نێچیرڤان بارزانی پێشوازی لێکران ، دوای ئەوە دەست کرا بە گفتووگۆو شاندەکەش پشتگیری خۆیان بۆ ئـەو ئەزمونـەی ئێستای کوردستان دوپاتکردەوە ، لە بوارەکـانی ڕامیـاری و ئـابووری و بـارودۆخی داهـاتووی کـورد لەناوچـەو هەرێمەکەدا .

٢٠٠٢/١٢/١٦ کۆنگرەی لەندەنی ئۆپۆزیسیۆنی ئێراق دەستی پێکرد ، بە ئامادە بوونی هەموو لایەنە ڕامیاری و نەتەوەیی و ئایینی و دیموکراتی و بە ئامادە بوونی نوێنــەری ئەمــەریکاو ، بــەریتانیا و ، تورکیـا و ، کوێـت و وولاتـانی دیکـەی جیهانی ، کە ئەو بەشداربوونەش ، لە پێناو ڕووخاندنی ڕژێمی بەعسی لە ئێراق بوو ، لە پێنـاو دامەزرانـدنی ڕژێمێکـی دیمـوکراتی فیـدراڵی یـەکگرتوو لە چوار چێوەی سنووری ئێراقدا .

٢٠٠٢/١٢/٢٦ کۆچـی دوایـی کەسـایەتی نـاوداری ئـاینی گەلەکـەمان – شـێخ کاکـە شـێخ عەبدولکـەریم شـێخ مستەفا – دارە خورمـای لـە شـاری هـەولێر لـە هـەرێمی باشووری کوردستان .

٢٠٠٢/١٢/٣٠ سەرۆکی نوێی کینیا – مـواى کیبـاکی – سووێندی یاسایی خوارد ... ئەمەش لە ئەنجامی هەڵبـژاردنی سـەرۆکی بەرهەڵستکار مـوای لـە ٢٠٠٢/١٢/٢٧ دا بـوو لـە وڵاتەکەدا .

جێگەی ئاماژەیە کە سەرۆکی کینیا – دانیال ئاراب – لە راگەیاندنێکیدا دانی بە هەلاتنەکە و سەرکەوتنی کرد و کورەکەی دانیال – ئاوهوراو کینیاتا – ش سەرکەوتنی لەو بازنە هەڵبژاردنە کرد لە ١٢/٢٧ .

ئەمەش بۆ یەکەم جارە کە گەلانی کینیا بتوانن لە بارێکی دیموکراتی سەرۆك هەڵبژێرن و بە زمانی دایك ئاهەنگ بگێرن لە وڵاتەکەیدا ... ئەم وڵاتە کە ژمارەی دانیشتوانی لە –– ٣٠ – ی ملیۆن کەس پێك دێت و لە بارێکی نا لە باردا ژیان دەبەنە سەر ، کە نیوەی دانیشتووانی ئەم وڵاتە بژێوی ژیانی رۆژانەیان لە یەك دۆلاری ئەمەریکی تێپەر ناکات .

سەرۆکی نوێی کینیا پەیمانی بە گەلی ئەم وڵاتەدا ، کە باری ژیانی دانیشتووان بەرەو باشی ببات و دژی گەندەڵی و هاوکاری و باشکردنی ژێرخانی ئابووری بێت لە وڵاتەکەدا .

٢٠٠٣

٢٠٠٣/١/٣ سەرۆکی کۆماری قووبرس – گلافکۆس کلیریدی – لە راگەیاندنێکیدا گووتی:- خۆ بۆ هەڵبژاردنی سەرۆکایەتی دەپاڵێومەوە ، کە بریارە لە ٢٠٠٣/١/١٦ ئەنجام بدرێت .

هەروا گووتی بۆ ماوەی ١٦ مانگ ئەو ئەرکەی لە سەر شانمە هەمووی لە پێناو یەکگرتنەوەی هەردوو کەرتی لێك دابراو تەرخان دەکەم ، بۆ ئەوەی دوا رۆژی ئەم دوورگەیە بەرەو پێشەوە هەنگاو بنێ لە هەموو بوارە جیاجیاکان .

هەروا بریارە کە قووبرس لە ساڵی ٢٠٠٤ بچێتە رێزی یەکیەتی ئەوروپا سەرەرای ئەوەی کە لە گەڵ ئەو بەشەی کە پێی دەگوترێ کۆماری قووبرسی تورکی لە ئەنجامی گفتوگۆی نێوانیان هەنگاوی باشنراوە بۆ یەکگرتنەوەی هەردوو قووبرس بە سەر پەرشتی نەتەوە یەکگرتووەکان .

جێگەی ئاماژەپێکردنە کە دوورگەی قووبرس لە ساڵی ١٩٧٤ بۆتە دووبەش کە لەوکاتەی رژێمی تورکیا بەهێزی سەربازی دەستی بە سەر سێیەکی دوورگەکەدا گرت ، کە لە باکووری وولاتەکەدا لە دوای هەوڵە جۆراو جۆرەکانی کودەتا لە نیقۆسیا کە یۆنان پشتگیری لێدەکرد لە پێناو یەکگرتنەوەی دوورگەکە .

هەر بەم بۆنەش ئەمینداری نەتەوە یەکگرتووەکان – کۆفی ئەنان – پلانێکی فراوانی لە مانگی/١١ ی بۆ ئامادەکردن لە پێناو بەگەیشتن لەنێوان هەردوو لایەنی قووبرس دژی هەندێ برگەی پلانەکە وەستان کە دەووڵەتێکی فیدراڵی لەو دوو دەووڵەتە پێك بهێنرێت لە سەر شێوازی وولاتی سویسرە ... لەو کاتە سەرەك وەزیرانی تورکیا ئۆردەگان لە ١/٢ داوای لە سەرۆکی قووبرسی تورکی – رەئووف دەلکتاش – کرد کە هەوڵەکانی بخاتە گەر لە پێناو چوونە رێزی یەکیەتی ئەوروپا .

تێبینی :- دەتوانی لە بەرگی سێ وێنەی نەخشەی هەردوو قووبرسی دابەشکراو ببینی .

٢٠٠٣/١/٦ پاڵێوراوی سەرۆکایەتی کۆماری – لیتوانیا – رولاندس باکساس – سەرکەوتنێکی ناکاوی بەدەست هێنا بە رێژەی ٥٤,٩ ٪ بەرامبەر سەرۆکی لیتوانیا – فالداس ئەدماکۆس – کە لە ٤٥٪ ی دەنگی بەدەست هێنا و لە هەمان کات دانی بە سەرکەوتنەکەی هێنا بەرامبەر سەرۆکی سەرکەوتوو و دەنگدەرانی لیتوانیا ، سەرەرای بەشدارنەبوونی تەواوی گەلی لیتوانیا بە هۆی کەش و هەوای سارد کە لە ٥١٪ بەشداریان لە دەنگدان کرد .

جێگەی ئامارە پێکردنە کە سەرۆکی هەڵبژێردراو تەمەن /٧٦ ساڵ هاووڵاتیەکی ئەمەریکی پێشوو بووە ، کە لە خوولی یەکەم سەرکەوتنی بەدەست هێنا کە لە مانگی /٢٠٠٢/١٢ ئەنجامدرابوو ... دوای ئەوەش گەلانی کۆماری لیتوانیا لە دوای هەوڵ و ماندو بوونێکی زۆر توانیان لە ٢٠٠٣/٥/١١ لە راپرسیەکدا رەزامەندی خۆیان لە سەر چوونە ناو یەکیەتی ئەوروپا بدەن لە وولاتەکەیاندا .

کە کۆماری لیتوانیا کۆمارێك بوو لە کۆمارەکانی پێك هاتەی یەکیەتی سۆڤیەتی جاران لە ئەوروپای رۆژهەلات ... سەرۆکی نوێی هەڵبژێردراو فرۆکەوانێکی بە توانا و لێهاتوو بووە ولە هەمان کات سەرەك وەزیرانی لیتوانیا بوو بەر لە هەڵبژاردنی بە سەرۆکی لیتوانیا .

٢٠٠٣/١/٦ وەزیری دەرەوەی تورکیا – یاشار پاکیش – لە لێدوانێکیدا گووتی :– کە خۆبەرای یاسای راسپاردووە لە ئەرشیفدا بە دوای دۆکۆمێنت و قەواڵەدا بگەرێن ، کە داخوا دەکارن دەعوای یاسایی بۆ گەراندنەوەی کەرکوك و مووسڵ قەید بکەن ، کە پێشتر سەر بە دەووڵەتی عوسمانی بوون و لەساڵی بیستەکاندا خراونەتە سەر ئێراق .

کە ئەو دەمە هەندێ لە کۆمێنتران گوتیان کە ئەو ئاخاوتنە بۆ ئەوەیە تا تورکیا سەفقەیەکی پێ لە گەڵ ئەمەریکا مۆربکا ... بە مەرجێ بەشێکی

نـەوتی پـێ بـدرێ و کوردسـتان نـەبێ بـە دەوڵـەتێکی سـەربەخۆ ... واتـە ئەمەریکا بەڵێن بدا یەکیەتی خاکی ئێراق بپارێزرێ ... هەر لە سەرییەنی ئەم دڵنابوونـەی تورکیـا لـە ئەجینـدای ئەمـەریکا لـە ناوچـەکەدا ، بـە تایبـەتی بەرامبەر بە کورد و خاکی کوردستان .

هـەروا سـەرکردایەتی حکوومـەتی تورکیـا دژی شـەڕی رزگـارکردنی ئێـراق بوون و پەرلەمانی تورکیاش لە ٢٠٠٣/٣/١ دا رێگەی بە ئەمەریکا نەدا لەناو خاکی تورکیا وە پەلاماری ئێراق بدا .

لـە بـەر ئـەوەی دەیـانزانی کـە ئـەو پرۆسـە جـێ پێگـەی کـورد لـە هـەرێمی باشووری کوردستان بەهێز دەکات و ئەمەش دەبێتە هۆکاری گیانی جیـاخوازی لـە نـاو کوردەکـانی باشـووری رۆژهـەڵاتی توریکـا کـە بـاکووری کوردستانە .

٢٠٠٣/١/٢٠ بەرەی پۆلیساریۆ پێشنیاری نوێنـەری رێکخـراوی نەتـەوە یـەکگرتووەکان – جێمس پێکەر – ی رەتکردەوە بەو کێشەی کە لە نێوان بەرەی پۆلیساریۆ و حکوومەتی شانشینی مەغرب هەیە لە سەر بیابانی رۆژئاوا ، کە حکوومـەتی مەغرب ئەو بیابانە بە پارچەیەك لە خاکی مەغرب دەزانێ .

راگەیاندنی ئەو پێشنیارەش بۆ ماوەی دوو مانگ لە ژێر لێکۆڵینـەوە دەبێت بە دەربرینی بیروو بۆچوون و رەزامەنـدی کـردن لـە سـەری لەلایـەن هـەردوو لایـەن ، بـەڵام بـەرەی پۆلیـساریۆ ئـەو پێـشنیارەی رەتکـردەوە ... ئـەو پێشنیارەش دان نانە بە پێدانی خوودموختاری بە بیابان بۆ مـاوەی چـوار ساڵ و دوای ئەوە لە رێگەی راپرسی داهـاتووی بیابانەکـە دیاریـدەکرێت ... بەرەی پۆلیساریۆش ئەو پێشنیارەی رەتکردەوە بە هـۆی دیارینـەکردنی دوا رۆژی بیابانەکەدا

بـەهۆی کێـشەی نێـوان وڵاتـی مـەغرب و بـەرەی پۆلیـساریۆ زیـاتر لـە ١٠٠ هەزار کەس پەرگەندە بوونە بۆ وڵاتانی دراوسـێ و جیهان ، لە دوای ئـەوەی کـە مـەغرب لـە سـاڵی ١٩٧٥ ئـەو بیابانـەی خـستە ژێـر دەسـەڵاتی خـۆی لـە دوای جێهێشتنی لە لایـەن ئەسـپانیا کـە ژێـر دەسـتەیەکی خـۆی بـوو لـە دێـر زەمانەوە ... لە گـەڵ ئەوەشـدا بـەرەی پۆلیـساریۆ زیـاتر لـە ١٠٠ هـەزار دیلـی مـەغرب لـە ژێـر دەسـتی دەسـەڵاتی بیابانەکـە دایـە ، کـە هـەموو لـە خێوەتگـا

ژیان بە سەر دەبەن
شایانی باسکردنە کە جیمس بێکر پێشوو وەزیری دەرەوەی ئەمەریکا بووە و بژیوانی بووە لە نێوان سەرۆکی رژێمی بەعس لە ئێراق – سەدام حوسێن – و شای ئێران – محەمەد رەزا شا – بە ئەنجام گەیاندنی رێکەوتنامەی جەزائر لە ١٩٧٥/٣/٦ لە جەزائیری پایتەختی جەزائر و نەخشە کێشی ئەو رێکەوتنە بووە ، بە هاوکاری حکوومەتی جەزائری ئەو کات . لە پێناو هەرەس پێهێنانی شۆرشی ئەیلولی مەزن لە باشووری کوردستانی لکێنراو بە ئێراق بەسەرکردایەتی بارزانی مستەفا لە هەرێمەکەدا .
دوای ئەوەش جێمس بێکەر لە ٢٠٠٤/٦/١٢ دەستی لە نوێنەرایەتی نەتەوە یەکگرتووەکان کێشاوە بە هۆی نەتوانینی بە چارەسەرکردنی کێشەی بیابانی رۆژئاوا لە نێوان بەرەی پۆلیساریۆ و حکوومەتی شانشینی مەغرب ... هەروا بەرەی پۆلیساریۆ لە ٢٠٠٣/٨/١٥ زیاتر لە ٢٤٣ دیلی مەغربی ئازاد کرد ، کە لە ئاکامی شەری نێوانیان بەدیل گیرابوون لە بیابانەکەدا .

٢٠٠٣/١/ ٢٣ گرێدانی کۆنگرەی شەش لایەنەکەی نێوان وولاتەکانی ، سعوودیەو ، میسرو ، ئوردن و ، سووریا و ، ئیران و ، تورکیا ، لە شاری ئەنکەرەی پایتەختی تورکیا ، لە بارەی باری ئێراق . ئەویش بە راگەیاندنی کۆتایی کۆبوونەوەکەو بەلێندان بە یەکگرتوویی خاکی ئێراق و گەرانەوەی ئۆپۆزسیۆنی ئێراق ، دژ بە رژێمی ئێراق بۆ کوردستان و چارەسەرکردنی بارۆدۆخەکە ، لە گەلْ رژێمی بەعس و باس نەکردنی کێشەومافی کورد ، کە لە بنەرەتا دژی مافەرەواکانی گەلی کوردن لە سەر خاکی کوردستان.

٢٠٠٣/١/٢٥ چەند دەوولەتێکی هاورێی وولاتی فەنزویلا کە ژمارەیان لە شەش وولات پێک هاتبووە ئەویش – بەرازیل – شیلی – مەکسیک – پوورتگال – ئەسپانیا – رەزامەندیان لە سەر ئەو بریارە کرد کە شاندێکی بالای رەوانەی فەنزویلا بکەن ، ئەویش

لە پێناو كۆتایی هێنانی ئەو كێشە رامیاریەی كە لە نێوان حكوومەتی فەنزویلا بەسەركردایەتی هۆگۆ شافێز و ئۆپۆزسیۆن بەردەوامە لەو وولاتەدا .

جێگەی ئامازە پێكردنە كە فەنزویلا پێنجەم وولاتی جیهانە لە بەرهەم هێنانی نەوت ... لەو كاتەشدا سەرۆكی فەنزویلا هۆگۆ راگەیاند ، بە پێویستی هەڵبژاردنی بە پەلە لەو وولاتە و ، یاخوود ئەجامدانی راپرسی لە سەر هەڵبژاردنی سەرۆكایەتی فەنزویلا ، ئەویش بە هۆی ئەو كێشە رامیاریە و بەردەوام بوونی خۆ پێشاندان و رێپێوان لەلایەن هێزی ئۆپۆزسیۆن . كە ئەمەریكا پشتگیری دەكات دژی دەسەلاتی شافێز ، كە لە لایەنگر و یارمەتی دەری چینی هەژارە لە وولاتەكەدا دژی سەرمایەدار و خاوەن كۆمپانیاكان و خاوەن موڵكەكان .

ئەم كارەش لەدوای گفتوگۆی نێوان سەرۆكی ئەم شەشە وولاتە و وەزیری دەرەوەی ئەمەریكا كۆلن پاوەل هات ... هەروا لە لایەكی دیكە هێزی ئۆپۆزسیۆن داوای لە سەرۆكی فەنزویلا شافێز دەكات بە دەست كێشانەوەی لە سەرۆكایەتی لە سەر وولاتەكە .

ئەم پێشنیارەش كە لە مانگی/۲۰۰۲/۱۰ لە لایەن سەرۆكی ئەمەریكای پێشوو جیمی كارتەر كرابوو ، لە پێناو كۆتایی پێهێنانی ئەو كێشە رامیاریە و بەردەوام بوونی ناردنە دەرەوەی نەوت كە لە ١٣٪ ئەمەریكا ئەو نەوتەی بۆ پێداویستی وولاتەكەی لە فەنزویلا دەكری لەو ناوچەیەدا.

۲۰۰۳/۱/۲۷ لە ژێر چاودێری – ئەدمیرال ریچارد – كۆنفرانسی دەزگای pusi بەرێووە چوو لە شاری لەندەنی پایتەختی بەریتانیا ، لە سەر دۆزی هەمە لایەنەی كورد ، كە یەكێك لە كۆنترین

دەزگاکانی جیهانیە کە بایەخ بە کاروباری بەرگری کردن لە ئاسایشی نیشتیمانی نێوەدەوڵەتی دەدات ، کە زیاتر لە ٢٣ وولاتی جیهان و عەرەبی بەشداریان تێدا کرد ، لە گەڵ نوێنەری گەلی کورد لە پارچە دابەشکراو داگیرکراو و بە تایبەتی لە هەرێمی باشووری کروردستانی لکێندراو بە ئێراق.

٢٠٠٣/٢/١ تێك شكانی کەشتی ئاسمانی ئەمریکا – کۆلۆمبیا – لە سەر ئاسمانی ناوچەی تیکساسی وولایەتی فلۆریدا ، لە کاتی گەڕانەوەی بەرەو زەوی لە ئەنجامی بوونی چەند کەمو کورییەکی هونەری و کارەبایی لە ناو کەشتیەکەدا.

٢٠٠٣/٢/٣ پارتی سۆشیالیستی دیموکراتی بە سەرکردایەتی راوێژکاری ئەلمانیا – گیرهارد شرۆدەر – دوو هەلاتنی بەخۆوە بینی ، ئەویش لە یەکەم هەڵبژاردنی هەرێمایەتی ، ئەمەش لە دوای پێنج مانگ لە هەڵبژاردنەوەی شرۆدەر بۆ سەرکردایەتی کردنی ئەلمانیا .

ئەویش لە هەردوو وویلایەتی – هیسی و ، سکسۆنیا – کە سکسۆنیا ئەو هەرێمەیە کە راوێژکاری ئەلمانیا – شرۆردەر – لێی لە دایك بووە ... ئەمەش لە دوای هەڵبژاردنەوەی بۆ جاری دووەم و دەرکەوتنی هەستی نا ئومێدی بە بەرزبوونەوەی بێکاری و بەرزبوونەوەی نرخی پێداویستیەکانی ژیان و ، بەتایبەتی وەستان دژی لێدانی رژێمی بەعسی لە ئێراق بەسەرکردایەتی – سەدام حوسێن – و پشتگیری کردن لە هەڵوێستی رووسیا و فەرەنسا دژی هەڵوێستی ئەمەریکا .

ئەم هۆکارانە بووە هۆی ئەوەی کە ئەلمانیا لە کۆمەڵەی نێوو دەووڵەتی دوورکەوێتەوە ... لە لایەکی دیکە سەرۆکی پارتی دیموکراتی مەسیحی – ئەنگیلا میرکیل – خۆشحاڵی خۆی دەربری بەرامبەر بەو ئامانجەی کە پارتەکەی لە هەڵبژاردنەکان بە دەستی هێنا بوو لە وویلایەتەکان ... دوای ئەو سەرنەکەوتنەو نەرم بوونەوەی باری دەسەلاتی راوێژکاری ئەلمانیا وا

بریــاردرا كــه لــه ٢٠٠٥/٩/١٨ هەڵبــژاردن ئــەنجام بــدرێت بــه دەســت نیشانكردنی راوێـژكاری نـویٚ بۆ ئـەلمانیا ... چاودێران وای بۆ دەچن كـه پـارتی دیمـوكراتی مەسـیحی سـەركەوتن به دەست بێنیٚ و خـاتوو میركیـل سەرۆكایەتی ئەلمانیا بگرێته دەست له وولاتەكەدا .

٢٠٠٣/٢/٤ پەرلـــــــەمانی یۆگـــــــــسلافیا كۆبوونەوەیـــــەكی گرێـــــدا بـــــۆ گفتووگـۆكردن لـه سـەر هـەمواركردنی دەســتووری وولاتەكــه ، كــه دەبێتــه كۆتــایی پــیٚ هێنــانی یەكیــەتی یۆگسلافیا و مانەوەی له یەكیەتیەكی بیٚ چارەنووس له نێوان سربیا و چیای رەش .

جێگەی ئاماژە پێكردنە كه هەردوو پەرلەمانی ناوخۆیی هەرێمـەكانی سـربیا و چـــیای رەش هـــەمواركردنی دەســـتورەكانیان بریـــاردا و پەرلـــەمانی یۆگسلافیاش رەزامەندی له سەر ئەو هەمواركردنە دەكات و دەبێتـه هۆكـاری ئەوەی كه سربیا و كۆماری چیای رەش له چوارچێوەیەكی لاواز دەمێنێتەوە بـۆ مـاوەی سـیٚ سـالٚ و دوای ئـەوە دەتـوانن هەڵبـژاردن ، یـاخوود راپرسـی لەسەر جیابوونەوەیان ئەنجام بدەن و كۆتایی به یەكیەتی یۆگسلافیا بێنن و هەر یەك له سـربیا و چیای رەش ببنـه وولاتـی سـەربەخۆی سـنورداری نێـوو دەووڵەتی ... كه سربیا و چیای رەش له ناو یەكیەتی یۆگسلافیا ماونـەتـەوە لــه دوای جیــا بوونــەوەی ســلۆڤینیا و كرواتیــا و مەكـدۆنیا و بۆســنه لــه ساڵەكانی ١٩٩٠ له یەكیەتی یۆگسلافیا .

جێگـەی باسـكردنە كـه یۆگسلافیای یـەكگرتوو لەلایـەن ژەنـەرالی سـەربازی جۆزێـف پرۆس تینۆ دامەزرابوو له ساڵی ١٩٢٩ و له جەنگی دووەمی جیهان دووباره لەلایەن ئەلمانیا داگیربكرێتەوە ، بەلاٚم ژەنەراڵ تیتـۆ تـوانی لـه دوای جەنگی دووەم ، ئەم وولاتانه ببەزێنیٚ و یەكیەتی یۆگسلافیا بـەهێز بكـات و چارەسەری كێشه ناوخۆیەكان چارەسەر بكـات لـه هـەموو بواره جیاجیاكـان بــه تایبــەتی لــه بـواری نەتــەوەیی و نیـشتیمانی و رامیـاری و ئـایینی و كۆمەلاٚیەتی و ژیانی هاوبەشی سەركەوتوو بخات ناو خۆ له وولاتەكەدا .

۲۰۰۳ /۲/۱٤ هانیس بلیکس ئەمینداری گشتی ووزەی ئەتۆمی سەر بە نەتەوە یەکگرتووەکانو محەمەد بەرادعی دوا راپۆرتیان پێشکەش بە نەتەوە یەکگرتووەکان کرد ، لە بارەی چەکی ئەتۆمی لە ئێراقو بەردەوام بوون لە پشکنین ، کە لەو کاتە فەرەنساو ئەڵمانیاو رووسیاو بەلژیکا دژی لێدانی ئێراق وەستان ، لە بەر ئەوەی ئەمەریکا یەك جەمسەری دەستوزلهێزی یەکەمە لەجیهان ، کە هەموو شتێکی لە پێناو بەرژەوەندی تایبەتیو رزگار کردنی گەلانی ئێراق بوو ، بە تایبەتی هاوکاری کردن لەگەڵ دەسەلاتی کورد لە باشووری کوردستانی لکێنراو بە ئێراق .

۲۰۰۳ /۲/۱٥ لە دوای جەنگی جیهانی یەکەم ، یەکەم خۆپیشاندانی بێ وێنە ئەنجامدرا لە شارە گەورەکانی ئەمەریکاو بەریتانیا ، لە دژی پەلاماردانی رژێمی ئێراق ، نەك بە هۆی خراپی رژێمەکە ، بەڵکوو بە هۆی زیاتر وێرانکردنی ژێر خانی ئابووریو لەناو چوونی گەلانی ئێراقو مەترسی دوا رۆژ لە ناوچەکەدا .

۲۰۰۳/۲/۲٥ د . زاڵمای خەلیل زاد بەرەچەڵەك ئەفگانیو نوێنەری سەرۆکی ئەمەریکا جۆرج بۆش گەیشتە هاوینە هەواری سەلاحەدین لە باشووری کرودستان ، دوای گەیشتنی لە لایەن بەرێزان مەسعوود بارزانیو مام جەلال پێشوازی لێکراو چەندین کۆبوونەوەیان ئەنجامدا لە بارەی بارودۆخی دوای رووخانی رژێمی بەعسو سەدام لە ئێراق .

۲۰۰۳/۲/۲٦ سەرۆکی ئەمەرکا جۆرج بۆش گتوویەتی :- وویلایەتە یەکگرتووەکانی ئەمەریکا هیچ نیەتێکی نیە بۆ ئەوەی بە شێووەیەکی ورد شێووەی حکوومەتی تازەی ئێراق دیاری بکات ، ئەم دەست نیشانکردنە دەگەرێتەوە بۆ گەلی ئێراق .

بەلام ئێمە تائکید دەکەینەوە کە دکتاتۆرێکی زۆردار بە دیکتاتۆرێکی دیکە

ناگۆڕین ، دەبێ هەموو ئێراقیەکان لە حکوومەتی تازەدا رای خۆیان هەبێت ، دەبێ سەرجەم هاولاتیانیش مافەکانیان پارێزراو بێت لە وولاتەکەدا .

٢٠٠٣/٢/٢٦ دەست نیشانکردنی کۆبوونەوەی ئۆپۆزسیۆنی کوردو لایەنە ئێراقیەکان لە هاوینەهەواری سەلاحەدین لە هەرێمی باشووری کوردستان و لە شاری هەولێری پایتەخت ، بە ئامادەبوونی نوێنەری سەرۆکی ئەمەریکا زەلمای خەلیکزاد ، لە پێناو دارشتنی نەخشەیەکی هاوبەشی کوردیو لایەنە ئێراقیەکان ، لە دوای رووخانی رژێمی سەدامو لە ناوچەو هەرێمەکەدا .

٢٠٠٣/٢/٢٧ ئەنجوومەنی نوێنەرانی ئەمەریکا پەسندی یاسای قەدەخەکردنی کۆپی لە سەر مرۆڤدا ... ئەویش بە بەندکردنی ١٠ ساڵە و سزای ١٠٠,٠٠٠ سەد ملیۆن دۆلار ئەوەی سەرپێچی ئەو یاسایە بکات ... ئەو پرۆژە یاسایەش بەکۆی دەنگی ٢٤١ بەرامبەر ١٥٥ دەنگ ، کە ئەو یاسایانەی رەتکردەووە بەهەندێ کۆپی کە تووێژەرەکان پێی هەڵدەستن لە پێناو چارەسەرکردن و دۆزینەوەی نەخۆشیەکانی وەك – زەهایمز و شەلەل و رعاش و بارکنسۆن و شەرکرە – سەرەرای هەندێ بەرهەڵستکاری کردنی لەلایەن ئەنجوومەنی پیرانی ئەمەریکا و هەر وەك چۆن لە مانگی /٢٠٠١/٧ بریاری بۆ درابوو .

بەلأم ئەنجوومەنی پیران بریارەکەی رەتکردەووە ... هەروا ئەم یاسایە هەردوو پارتی کۆماری و دیمەکراتی و ئیدارەی جۆرج بۆش رەزامەندی لەسەر کرد ... ئەمەش بەهۆی کۆپی کردنی یەکەم منداڵ لەلایەن کۆمپانیای – کلوند – لە ئەمەریکا ... ئەمەش بووە هۆی سەرهەڵدانی دوو بیروو بۆچوون :-

یەکەمیان :- قەدەخەکردنی کۆپی لەسەر جۆرەکانی گیانەوەر دەبێتە هۆی کۆسپ خستنە پێش پەرەسەندن و گەشەکردن و توێژینەوەکانی زانستی لە جیهاندا .

دووەمیان :- کۆپی کردنی مرۆڤ تاوانێکی درندانەیە لەگەڵ هەموو ئەو گیان لەبەرانەو دوور لە ئابرووی مرۆڤایەتی و بوونی مرۆڤ لە سەر گۆی زەویدا .

٢٠٠٣/٢/٢٨ ئەمینداری گستی نەتەوە یەکگرتووەکان کۆفی ئەنان بەراوێژکردن لەگەڵ ئەمەریکا و بەریتانیاو یەکێتی ئەوروپا پرۆژەی یەکلاکردنەوەی کێشەی قووبرسی خستەرو، کە ئەو پرۆژەیە ناوبانگێکی بەرچاوی هەبوو لە چارەسەرکردنی کێشەی نێوان قووبرس و تورکیا ولەلایەن دانیشتووانی هەردوو هەرێم ، کە دیاری بکرێت لە رێگەی ئەنجامدانی ریفرۆندۆم لە هەرێمەکەدا .

٢٠٠٣/٣/٢ لە شاری هەولێری پایتەختی باشووری کوردستان ، گەورەترین خۆپیشاندان ئەنجامدرا دژی بڕیارەکانی رژێمی تورك بە هەڕەشە کردن بۆ هاتنە ناوەوەی هێزەکانی سووپا بۆ سەر سنووری باشووری کوردستان و دەست تێوەردانی لە کاروباری هەرێمەکە ، کە زیاتر لە ٥٠٠ هەزار هاوولاتی لە چین و توێژەکانی گەل بەشداریان تێدا کرد .

٢٠٠٣/٣/٢ سەرکردایەتی بالای کوردستان لە نێوان پارتی دیموکراتی کوردستان یەکێتی نیشتمانی کوردستان پێك هات ، کە بەرێزان جەلال تالبانی و مەسعوود بارزانی سەرکردایەتیان دەکرد ، بیٚ ئەوەی هیچ لایەنێك و پارتێکی کوردستان بەشدار تێدا بکەن..؟..!.

٢٠٠٣/٣/١٠ کۆچی دوایی کەسایەتی کورد مامۆستا – محەمەد فەقیٚ خدر جوڵە کۆیی – ناسراو بە – حەمەی ئازاد و ، حەمەی تاپۆ – لە تەمەنی ٨٨ ساڵیدا لە شاری هەولێر لە باشووری کوردستانی لکێنراو بە ئێراق ، گۆڕەکەی لە گۆڕستانی – بێرکۆت – ی باکووری ناوەندی شاری هەولێر نێژراوە .

جێگـەی ئامـاژە پێکردنـە کـە مامۆسـتا حەمـەی ئـازادی لـە سـاڵی ١٩١٥ لـە شارۆچـکەی کۆیـسنجەق چـاوی بـە جیهـــان هــەڵهێناوە ... خوێنـــدنی سـەرەتایی پـۆلی سـێی ناوەنـدی لـە شارۆچــکەی کۆیــە و هــەولێر لــە ســـــــاڵەکانی ١٩٢٣ – ١٩٣٥ تەواوکردووە ... لە پشووی هاوینەی سـاڵی ١٩٣٤ بـە هاوکـاری شـاعیری ناوداری شارۆچکەی کۆیە – مامۆستا رۆستەم – خوولێکی قەلاچۆکردنی نەخوێندەواریان بۆ کۆمەڵێك لە خەڵکی ناشارەکە لە کاسبکار و دووکاندار و هەژاران کردۆتەوە و لە نە خوێندەواری رزگاریان کردوون .

لەو سەردەمەدا مامۆستا حەمەی ئازادی لە ١٩٣٦/٤/٢٩ بە نووسەری تاپۆ لە شاری سلێمانی بە فەرمانبەر دامەزراوە ... لە نێوان ساڵەکانی ١٩٣٧ – ١٩٤٤ ئەنـدامی دەسـتەی دامەزرێنـەری کۆمــەڵی برایـی بـووە ، لەگـەڵ خوالێخۆش بوو – شێخ لەتیف شێخ مەحمودی حەفید و مەلا ئەسعەدی مەحوی و سەدیق شاوەیس ... هەروا لە ١٩٤١/٧/١٩ لەگەڵ ژمارەیەك لە سەرکردەو ئەندامانی کۆمەڵی برایی لە شارەکانی بەغدا و بەسرە و عیمارە بەنـدکراون . دوای ئـەوە بـۆ مـاوەی دوو سـاڵیش لـەکاری فەرمانبەریـەتی دوورخراوەتەوە بە هۆی باری رامیاری ئەم کەسایەتیە لە بەرگری کردنی لە مافە رەواکانی گەلی کوردستان و نیشتیمانە داگیرکراوەکەیدا .

لـە سـاڵی ١٩٤٢ کتێبخانـەی ئـازادی لـە شـاری سـلێمانی کردۆتـەوە بـە هاوکـاری خوالێخـۆش بـوو مامۆسـتا – مـەحمود ئەحمـەد – و شـاعیری گـەورەی گەلەکـەمان مامۆسـتا – گـۆران – دوای تـەوواوکردنی مـاوەی دوور خستنەوەی لـەکاری فەرمانبەریـەتی بـۆ مـاوەی دوو سـاڵ گەراوەتـەوە سـەر کارەکەی پێشووی . لە فەرمانگەی تاپۆ و دادگای سلێمانی .

لە ڕەشبگیریەکەی ساڵی ١٩٦٣ لە شاری سلێمانی دەستگیر دەکرێت لەگەڵ چـەندین کەسـایەتی دیکـەی لـە هەڤاڵـەکانی و دوای ماوەیـەکی کـەم ئـازاد

دەکرێن ... دوای ئەوە لە سەر داوای خۆی لە ١٩٧٤/٥/١٤ خانەنشین دەکرێت ، دوای ئەوە بە یەکجاری دەگەڕێتەوە بۆ شاری هەولێر و لە گەرەکی راپەرین – حەوتی نیسانی پێشوو – نیشتەجێ دەبێ ، دوای ئەوە لە ململانێیەکی زۆر لەگەڵ نەخۆشیە کووشندەکەی لە شاری هەولێر ماڵئاوایی لە بنە ماڵە و گەل و نیشتیمانەکەی دەکات ، لە گەڵ ئەوەشدا دوای خۆی چەندین دەست نووس بەجێ دێڵێ و لەبەر دەستدایە بۆ بە چاپگەیاندن .

٢٠٠٣ /٣/١٦ لە دوورگەی ئەرخەبیلو لە شاری – ئەزۆیسی – ئەسپانیا کۆبوونەوەی سێ قۆڵی لە نێوان سەرۆکی ئەمەریکا جۆرج بۆشو ، سەرەك وەزیرانی بەریتانیا تۆنی بلێرو ، سەرەك وەزیرانی ئەسپانیا خۆسی مارتی ، ئەنجامدرا ، دوور لە بڕیاری نەتەوە یەکگرتووەکان . بە وەرگرتنی بڕیاری لێدانی رژێمی ئێراقیان داو بڕیارەکە لە کاتژمێر شەشی بەیانی رۆژی ٢٠٠٣/٣/٢٠ جێبەجێکرا ، لە پێناو رووخاندنی رژێمی بەعس بە سەرکردایەتی سەدام لە ئێراق .

٢٠٠٣/٣/١٧ رێکخراوی نەتەوەیەکگرتووەکان کۆبوونەوەی تایبەتی گرێدا بۆ یەکلاکردنەوەی کێشەی نێوان ئێراقو ئەمەریکا ، لە لایەكو لە نێوان ئەمەریکاو نەتەوەیەکگرتووەکانو هەرەس هێنانی بە هۆی هەرەسی رامیاری ئەمەریکاو کەرت بوونی فەرەنساو ئەڵمانیاو ڕووسیا ، کە دژی رامیاریەتی ئەمەریکا وەستان ، لە دژی لێدانی رژێمی بەعسی لە ئێراق کە چی زۆرینەی دەنگیشی بە دەست هێنا...!.

٢٠٠٣/٣/١٩ کۆبوونەوەی سێ قۆڵی لە نێوان کورد بە نوێنەرایەتی کردنی جەلال تاڵبانیو نێچیرفان بارزانیو بەرپرسە سەربازیەکانی رژێمی تورکیاو نوێنەری ئەمەریکا زەڵمای خەلیل زاد ، بە بەلێن دان بە پێدانی تورکمانەکانی دانیشتووانی ئێراق ، وەك کورد تەماشا بکرێت ، کەچی زیاتر لە ٢٠ ملیۆن کورد لە تورکیا هەن بەر لە سەرهەڵدان بوونی تورکو کەچی تاکوو ئێستا ناتوانن بە زمانی دایك ، کە زمانی کوردیە ئاخاوتن بکەن لە باکووری کوردستان .

٢٠٠٣ /٣/٢٠ ئیتاڵیا هاوکاری تەواوی کرد بە پێی توانا بە هێزی سەربازی لە رووخاندنی

رژێمی بەعس لە ئێراق لە گەڵ هاوپەیماناندا .

٢٠٠٣/٣/٢٠ لە هێرشێکی هێزەکانی ئاسمانی سووپای ئەمەریکاو هاوپەیمانان لە کاتژمێر ٦,١٥ دەقیقەی سەر لە بەیانی لە پاش وتەکەی سەرۆکی ئەمەریکا جۆرج بۆچ ، شەڕی دژی رژێمی بەعسی لە ئێراق راگەیاند ، کە لەو شەوەدا – ٣٥ – وولات پشتگیریان لە ئەمەریکا کرد ، بۆ لێدانی رژێمی سەدامو کۆتایی پێ هێنان بەو رژێمە لە ئێراق .

٢٠٠٣/٣/٢٢ رژێمی تورکیا بۆ لێدانی رژێمی بەعس لە ئێراق ، بەرامبەر چەند ملیۆن دۆلارێكو نیازی هاتنە ناو خاکی باشووری کرودستانو چاوبرین لە نەوتی کەرکوكو داگیر کردنی کوردستان ، لە سەر بنەمای کۆنی وولایەتی مووسڵ ، بەڵام سەرکردایەتی ئەمەریکا ئەو داوایەی رەتکردەوەو دووپاتی کردەوە ، کە سووپای تورکیا نابێ بچێتە ناو سنووری باشووری کوردستانی لکێنراو بە ئێراق .

٢٠٠٣/٤/٩ لە دوای بۆردومانو پەلاماردان لە ماوەی ٢١رۆژ لە شالاوی هەمە جوری هێزی سووپای هاوپەیمانان بە سەرکردایەتی ئەمەریکا ، بۆ سەر رژێمی بەعسی لە ئێراق ، بە رۆژانی کەتنو هەرەس پێ هێنانی رژێمی بەعسی و سەدامی دا دەنرێت ، بە سەرکەوتنی هاوپەیمانان لە شاری بەغدای پایتەختی ئێراق .

ئەویش لە دوای ٤٠ ساڵ لە دەسەڵاتی دکتاتووریو فاشی لە کوشتنو وێرانکردنو ئەنفالکردنو کیمیابارانو زیندە بەچاڵکردن ، بەرامبەر بەگەلانی ئێراق , بە تایبەتی گەلی کورد لە سەر خاکی باشووری کوردستان .

٢٠٠٣/٤/١٠ پارێزگای کەرکوك لە لایەن هێزی پێشکەرگەی کوردستان بە پشتیووانی هێزەکانی سووپای ئەمەریکا رزگار کرا ، بە دەرپەڕاندنی هەموو دامو

دەزگاکانی رژێمی بەعسی لە شارەکەو سەربازگە هەمە جۆرەکان .

٢٠٠٣/٤/١١ خۆ بە دەستەوەدانی هێزەکانی سووپای ئێراق ، لە باشووری کوردستان ، بە هێزی پێشمەرگەو هێزەکانی ئەمەریکاو دوای ئەوە بووە هۆی رزگار کردنی هەردوو پارێزگای کەرکوكو ، مووسڵ و شارو شارۆچکەکان لە باشووری کوردستان لە هەرێمەکەدا .

٢٠٠٣/٤/١١ بە پێی سەرکەوتنی سێ قوڵی کوردیو تورکیو ئەمەریکا ، لە دوای هەرەس پێ هێنانی رژێمی بەعس ، هێزەکانی پێشمەرگە لە شاری کەرکوك کشانەوە ، لە دوای دوو رۆژ لە رزگار کردنی بە راگەیاندنێك لە لایەن سەرکردایەتی یەکێتی نیشتمانی کوردستان و پارتی دیموکراتی کوردستان .

کە ئەمەش ئەنجامی زۆر خراپی کردە سەر دوا رۆژی مافەکانی کوردو کوردستانیەتی پارێزگای کەرکوكو ناوچە دابڕاوەکانی دیکە لە خاکی کوردستان ...؟...!.

٢٠٠٣/٤/١٢ دوای کەوتنی رژێمی بەعس لە ئێراق ، بە تایبەتی یەکەم جار لە شاری بەغدای پایتەختی ئێراق ... مۆزەخانەی نیشتیمانی ئێراق لە لایەن هێزەکانی فرە رەگەز و بازرگانە رەشەکان و چەندین بەر پرسانی ناووخۆی هەمەلایەنەی ئێراقی مۆزەخانەکە تالانکرا .

کە لە نێوو مۆزەخانەکە - قیسارەیەکی ئاڵتوونی سۆمەری لەو مۆزەخانەیەدا هەبوو ، کە مێژووی دروستکردنی بۆ ٤٠٠٠ هەزار ساڵ بەر لە زایین دەگەرایەوە ... لە هەمان پەیکەری - دودو - وەزیری یەکەم لە هەزارەی سێیەمی پێش زایین ... لە گەڵ چەندین پارچە شووێنەواری هەمە جۆری دیکەی ناو مۆزەخانەکە ، کە هەر هەمووی دزران و بە تالان رفاندیان

... لەوانەش ئەفسانەی – گلگامێش – و چەندین شتی دیکەی ماتماتیك كە مێژووەكەی دەگەرێتەوە بۆ ١٥٠٠ ساڵ بەر لە زایین ، یاخوود – فیساگۆرس – هەروا پەیکەری خوای جوانی و خوای فەری رۆژهەلات ... كە مێژووی دەگەرێتەوە بۆ ٥٨٠٠ هەزار ساڵ بەر لە زایین ... هەروا گالیسکەیەك كە لە – ئۆرك – لە دوو هەزار ساڵ بەر لە زایین دروستكراون .
لە دوای گەران و پشکنین دەرکەوت ، کە ژمارەی کەل و پەلە دزراوەکان دەگاتە ١٥٠٠٠ هەزار پارچە ... کە تاکوو کۆتایی ساڵی ٢٠٠٨ –– ٥٥٠٠ هەزار پارچەیان بۆ مۆزەخانەکە گەراندووتەوە .

ئەم پەیکەرو ئاسەوار و شووێنەوارانە لە ئەنجامی خەبات و تێکۆشانی گەلانی ژێر دەسەلاتی سۆمەری و میدیا و بابل و ، بەر لەوانیش حاموورابی ... لەوانەش شووێنەوارو ئاسەواری گەلی کوردستانیشی تیابووە ... بەهۆی دۆزینەوەی لە سەر خاکی کوردستان ، لە دوای هەرەس هێنانی ئیمپراتۆریەتی میدیا لە وولاتی نێوان دوو زێدا – میزۆبۆتامیا – لە ناوچەکەدا

٢٠٠٣/٤/١٦ قۆناخی یەکەمی شەری رزگار کردن و داگیر کردنی ئێراق راگەیەندرا بە لە ناو بردنی دسەلاتی بەعسی لە ئێراق و دەستپێکردنی قۆناخی دووەمی دامەزراندنی دەسەلاتی دیموکراسی فیدراڵی نوێ لە ئێراق بە پێی پێك هاتەکانی گەلانی ئێراق ، بە تایبەتی لە نێوان دوو نەتەوەی سەرەکی ، کە لە کوردو عەرەب پێك هاتووە لە ئێراقدا .

٢٠٠٣/٤/١٧ کۆماری ماڵتە لەدوای هەولێکی زۆر لە یەکیەتی ئەورۆپا بە ئەندامی دەسلاتی وەرگیرا ، لە گەڵ چەند وولاتی دیکەی سەربەخۆ لە دوای هەرەس هێنانی یەکێتی سۆڤیەت .

٢٠٠٣/٤/٢١ نوێنەری ئیدارەی ئەمەریکا بۆ هەڵسووراندنی کاروباری کارگێری لە ئێراقی نوێی دوای رووخاندنی رژێمی سەدام – جی. گارنەر – بۆ یەکەم جار گەیشتە شاری بەغداو چەندین گەرەکی بەغدای بە سەر کردەوە ، لە پێناو شارەزایی بوون و چۆنیەتی هەڵس و کەوت کردن لەگەڵ دام و دەزگاو هاوولاتیان لە شارەکەدا .

٢٠٠٣/٤/٢٢ نوێنــەری ئەمــەریکا بــۆ هەڵسووراندنی کارو باری کــارگێڕی ئێــراق – ج. گارنـەر – گەیشتە شاری سلێمانیو لـە گـەڵ بەڕێز مــام جــەلالو بــەڕێز مەسعوود بارزانی لـە شارۆچکەی دوکـان کۆبوونەوەیەکیان ئەنجامـدا لـە پێنـاو کۆك بوون لـە سـەر بیروو بۆچوونەکان لـە سـەر داهـاتووی چۆنیەتی دەسەڵات لە ئێراق .

٢٠٠٣/٤/٢٧ لە قەزای فەلوجەی رۆژئاوی پارێزگای بەغدا زیاتر لە ١٨ هاوڵاتی کوژران و ٨٥ کـەس زامـداربوون ، ئـەویش لـە ئـەنجامی گوڵـە باران کردنیـان لـە لایـەن هێزەکانی سووپای ئەمەریکا ، کە زۆربەیان قوتابی قۆناخی ناوەندی بوون لە شارەکەدا .

٢٠٠٣/٤/٢٨ بۆ یەکەم جار لە دوای رووخاندنی رژێمی بەعس لە ئێراق ، کۆبوونـەوەی یەکـەمی پێکهاتــەی لایەنــە رامیــاریو نەتــەوەییو ئــایینیو دیموکراســی ئەنجامدرا ، بەسەرپەرشتی – جی. گارنەر – دادەوەری گشتی لە ئێراق ، کە زیـاتر لـە ٤٠٠ نوێنـەر بەشـداریان تێدا کـرد ، بـۆ دامەزرانـدنی حکوومـەتی کـاتی لــە ئێــراقو داهــاتووی لــە ئاوەدانکردنــەوەو چەســپاندنی ئــارامیو دیموکراسیەت لە ئێراقدا .

٢٠٠٣/٤/٣٠ لە دوای رووخاندنی رژێمی بەعس بۆ یەکەم جار لـە شاری بەغدا لێژنـەی هەماهەنگیو پێداچوونەوە ، کۆبوونەوەیەکیان ئەنجام دا . کە لـە ٦٥ ئەنـدام پێك هاتبوونو نوێنەری ٥٥ پارتو رێکخراو گروپو لایەنی رامیاری لە پێك هاتـەی گـەلانی ئێـراق ، لـە پێنـاو تـاوتۆکردنی پێـشنیارەکانیان بـەرەو پێـك هێنــانی حکوومــەتی دیمــوکراتی فیــدڕالی لــە ئێــراق ، بــە سەرپەرشــتی هاوپەیمانان بە سەر کردایەتی ئەمەریکا لە وولاتەکەدا .

٢٠٠٣/٥/٢ لێژنـەی هەماهەنگیوپێداچـوونەوە ، کـە لـە کـۆنگرەی لەنـدەنی پایتـەختی بەریتانیا هەڵبژێردرابوون ، لە بەغدا دەستی بە کۆبوونەوەکانی خۆی کرد بە سەرپەرشتی هاوپەیمانان بە نوێنەرایەتی زەلمای خەلیل زادو جی. گارنـەر ، بـۆ پێـك هێنـانی حکوومـەتی گواسـتنەوەی ئێـراق لـە مـاوەی یـەك مـانگ لـە

وولاٌتەكەدا .

٢٠٠٣/٥/٥ بە سەرپەرشتنی ژەنەرال – دیڤید پاتریولیس– ی نوێنەری ئەمەریكا لە پارێزگای مووسلٌو لە مێژووی بوونی پارێزگای مووسلٌ ، بۆ یەكەم جار هەلٌبژاردنی ئەنجوومەنی شارەوانی لە هەموو چین و توێژەكانی نەتەوەیی هەلبژێردرا . كە عەرەب بە ٩ نوێنەرو ، كورد بە ٥ نوێنەرو، ئاشوری بە ٢ نوێنەرو ، توركمان بە ١ نوێنەر ، كە غانم ئەیعەسۆ بە پارێزگاری مووسلٌو خەسرۆ گۆران بەجێگری پارێزگا و سەرۆكی ئەنجوومەنی شارەوانی مووسلٌ هەلٌبژێردرا.

شایانی باسە رێژەی كورد لە سالٌەكانی ١٩١٨– ١٩٢٠ لە ٨٠٪ ی دانیشتووانی پارێزگای مووسلٌ كورد بوون .

٢٠٠٣/٥/٦ سەرۆكی ئەمەریكا جۆرج بۆش و وەزیری بەرگری ئەمەریكا رامسفیلدو دادوەری گشتی حكوومەتی ئەمەریكا لە ئێراق ، پۆل بریمەریان ، بە دادوەری تەواوی ئێراق دامەزراندو، جی. گارنەر ، بە یاریدەدەری لە پێناو باشتر هەلٌسووراندنی كارو باری هەمەلایەنەی ئێراق .

٢٠٠٣/٥/١٦ سەرۆكی هێزەكانی ئەمەریكاو هاوپەیمانان – ژەنەرال تومی فرانكس– گەیشتە شاری بەغدایٌ پایتەختی ئێراق بۆ راگەیاندنی كۆتایی هاتن بە شەڕو دەست پێكردنی قۆناخی چوارەم بە ئاسایی كردنەوەی بەغداو دەوروو بەرو شارەكانی دیكەی ئێراق .

٢٠٠٣/٥/١٩ رێكخراوی لێبووردنی نێوو دەوولٌەتی داوای لە سەرۆكی ئەریتیریا – ئاسیاس ئەفروكی – كرد ، بە ئازادكردنی دەیا بەنكراوی رامیاری لەو وولاٌتە بە بۆنەی یادكردنەوەی دەیەمین سالٌیادی سەربەخۆیی وولاٌتەكە . كە نزیكەی ٦٠٠ بەندكراوی رامیاری دەبێت و بیٌ ئەوەی بدرێنە دادگا ... كە بریارە رۆژی ٥/٢٣ ئەم یادە بكرێتەوە .

كە زۆر لەو بەنكراوانە كەسایەتی ناوداری ئەو وولاٌتەنە و خەبات و

تێکۆشـانیان لـە پێنـاو سـەربەخۆیی ئـەریتیریا کـردووە ، کـە ئێـستا لـە بەندیخانـەکان لـە ژێـر ئـازار و ئەشـکەنجەدا دەنـاڵێنن ... کـە لـە نێـوان ئـەو بەندکراوانە پانزە ئەندامی پەرلەمان و دە رۆژنامەنووسی تیایە و لەگەڵ ئـەو مەسـیحیانەی کـە چـوونە ڕیـزی سـووپایان ڕەتکردۆتـەوە ، کـە زۆربەشـیان زیاتر لە هەشت ساڵە لە بەندیخانە ژیان بەسەر دەبەن لە وولاتەکەدا.

٢٠٠٣/٥/٢٢ لە بڕیارێکی ناکاوی ڕێکخراوی نەتەوە یەکگرتووەکان بە ژمارە/ ١٤٨٣ بە هەڵگرتنی سزاکانی ئابووریو بازرگانی لـە سـەر ئێـراق ، بە دەنـگ دانـی ١٤ ئەندام بۆ بڕیارەکەی ئەمەریکاو بەریتانیاو ئەسپانیا ، جگە لـە سـووریا ، کە نوێنەرایەتی هەموو وولاتانی عەرەبی دەکرد لەو ڕێکخراوەدا .

٢٠٠٣/٥/٢٣ بەڕێوەبەری گشتی کارگێری ئیدارەی ئەمەریکا لە ئێراق – پۆل بریمـەر– لـە بەیاننامەیەکیدا دامو دەزگا سـەربازیو سیخووری لـە هـەموو لایەنێکـەوە لـە ئێـراق هەڵووەشـاندەوە ، کـە بـە دڕنـدەترین دامو دەزگـا دەژمێردرێـت لـە جیهـانو گـەلانی ئێـراق ، بـە تایبـەتی بەرامبـەر بـە گـەلی کـوردو خـاکی کوردستان .

٢٠٠٣/٥/٢٤ بـۆ یەکـەم جـار لـە مێـژووی پارێزگـای کـەرکوك ئەنجوومـەنی شـارەوانی هەڵبـژێردا ، بـۆ هـەر نەتەوەیـەك ٦ ئەندامو بیٚ لایەنـەکانیش ٥ ئەنـدام ، کە کوردبوون ، ئەویش بە سەرپەرشتیو چاودێری ژەنەرال– وای مۆنی – کە لـە هـەمان کـات سەرپەرشـتی لـە هەڵبژاردنـەکانی ئەنجوومـەنی شـارەوانی پارێزگای مووسڵ کردبوولە شارەکەدا .

٢٠٠٣/٥/٢٨ لە دوای هەڵبـژاردنی ئەنجوومـەنی شارەوانی پارێزگـای کـەرکوك بـۆ یەکـەم جـار – عەبدولرەحمان موسـتەفا – بە پارێزگـاری کـەرکوكو دووجێگـری لـە تورکو عەرەب هەڵبژێردران .

٢٠٠٣/٥/٢٨ بەڕێوەبەری ئیدارەی مـەدەنی لـە ئێـراق – پـۆل بریمـەر – سـەردانی باشـوری کرودستانی کردو لـە فرۆکەخانـەی هـەولێری نێوودەوڵـەتی لـە لایـەن بـەڕێز مەسعوود بارزانی پێشوازی لێکردا .

٢٠٠٣/٥/٢٩ سەرەك وەزیرانی بەریتانیا تۆنی بلێر لە گەشتێکی ناکـاوی گەیشتە شـاری بەسـرەو دوای بـۆ شـاری بەغـدا ، کـە هـەنگاوێکی بـاش بـوو بـۆ داهـاتووی گەلانی ئێراقو ، بە تایبەت لە چارەسەری کێشە هەڵواسراوەکان .

٢٠٠٣/٦/٢ هەڵبـژاردنی ٤٤ ئەنجوومـەنی شـارەوانی لـە شـاری بەغـدا ، لـە گەرەکـە جیـا جیاکـان ، بـە سەرپەرشـتی و چـاودێری ئیـدارەی مـەدەنی ئەمـەریکا ، کـە لـە زانکـۆی موستەنسریە بەڕێوەچـوو ، کـە ئەمـەش دەبێتـە هـۆی هەڵبـژاردنی پارێزگـاری بەغـداو بەڕێوەبەرایـەتی شـارەوانی و سەرپەرشـتیارانی قـەزاو ناحیەکان ، بەڵام لەو ئەنجوومەنانە ڕۆڵی کورد بەرچاو نەبوو ، گەرچی زیاتر لە ١,٣٥٠,٠٠٠ ملیۆن هاووڵاتی کورد دانیشتووی شاری بەغدان .

٢٠٠٣/٦/١٩ یەکـەم ئـافرەت کـە پۆسـتی سەرەك وەزیران لە فنلەندە بگرێتـە دەسـت ئـەویش خـاتوو – ئـەنیلی گیتینمـایکی – یـەو ، لـە دوای ٦٣ ڕۆژ لـە پۆستەکەی دەستی لە کاری حکوومەتەکەی کێشایەوە ... بە هـۆی ئاژاوەی رامیاری سەبارەت بە بەڵگەنامـەی حکوومـەتی دزراو ، کە پەیوەند بووە بە شـەڕی دژ بـە ئێـراق و ڕژێمـی بەعسی لـە ئێـراق بـە سـەرکردایەتی – سـەدام حوسێن لە وولاتەکەدا .

جێگەی ئاماژە پێکردنە کە گیتینمایکی لـە ٦/١٨/ یاداشتنامەی دەست لـە کارکێشانەوەی خۆی پێکەش بە پەرلەمان کرد ، بە هـۆی ئـەوەی کـە سەرەك وزیرانـی ڕاستگۆ نـەبووە لـە ووتەکەیدا بەرامبـەر بـە پەرلـەمانی فنلەنـدە بـە بـەکارهێنانی ئـەو بەڵگەنامـەی حکوومـەت ، کـە نهێنی بوونـەو ئـەو بـە دزە پێکردنی دەست کەسانی دیکە کەوتوون .

ئەمـەش کـە سـەرەك وەزیرانـی پێـشوو فنلەنـدە – بـافۆ لیپـۆنن – کـە بەرهەڵستکاری گیتینمـایکی بـووە و پەیوەنـدی بـە هێـزی لەگـەڵ ئەمـەریکا هەبووە – وولاتی فنلەندە کە یەکەم وولاتە لە جیهان ، کە سەرۆکی وولاتەکە و سـەرەك وەزیرانەکـەی ئافرەت حووکمرانی فنلەنـدە بکـەن ... کـە سـەرۆکی فنلەندە – تاریاهالونن – دەست لە کارکێشانەوەی سەرەك وەزیرانـی قبوول کرد و لە هەمان کات داوای لێکرد بە هەڵسووراندنی کاروباری وولاتەکە تا پێك هێنانی حکوومەتێکی نوێ لە وولاتەکە دا.

٢٠٠٣/٦/٢٤ فرۆشتنی تابلۆی وێنەکێشی نەمساوی – ئیگۆن شیل – بە ١١,٣٠٠ ملیۆن جوونەی ئیستەرلینی لە مەزادخانەی – سووتبی –

لە لەندەنی پایتەختی بەریتانیا لە ٦/٢٣/ لە گەڵ تابلۆیەکی دیکەی وێنەکێش – بۆل گوگان – کە بە ٦,٠٠٠ ملیۆن جوونەی ئیستەرلینی فرۆشرا لەو کێبرکێیەدا .

جێگەی ئاماژە پێکردنە کە تابلۆی – ئیگۆن –لە ساڵی ١٩١٦ وێنەی کێشرابوو ، کە خۆی لە وێنەیەکی سروشتی دەگرت ... ئەم تابلۆیانەش لە لایەن پیاوێکی نادیار کراوون ، کە بە پەیوەندی تەلەفۆنی تابلۆکانی کری و ناوی ئەو کریارە ئاشکرا نەکرا .

لەم رۆژەدا بایی ٣٧ ملیۆن جوونەی ئیستەرلینی تابلۆی هونەرمەندانی وێنەکێشی شێوەکار فرۆشراوە ، یەك لەوانە تابلۆی بابلۆ بیکاسۆ بە ٢,٥٥ ملیۆن جوونەی ئیستەرلینی ... هەروا تابلۆی ئیگۆن کە هێزەکانی سووپای نازی لە ساڵی ١٩٣٨ دزیبوویان و گەراندبویانەوە بۆ خێزانە جوولەکەکە لە ساڵی ٢٠٠٢ ... ئەم تابلۆیەش وێنەی ئەو شارۆچکەیە بووە کە ناوی – کروماو – ە کە وێنەکێش لەو شارۆچکەیە لە دایك بووە ، کە دەکەوێتە سەر کەناری زێی مولداو لە وولآتەکەدا .

٢٠٠٣/٧/١ کردنەوەی فرۆکەخانەی هەولێری نێوودەوڵەتی بە بەرزکردنەوەی ئالآی کوردستان و ئەمەریکاو ئالآی کۆماری ئێراقی کاتی عەبدولکەریم قاسم

کە ئالآی کوردستان لە ناوەراست بوو ، کە بەرپرسانی ئەمەریکا بەشداریان تێدا کردوو نزیکەی ٥٠٠ ملیۆن دۆلار بۆ تەواو کردنی فرۆکەخانەکە تەرخان کرابوو لە هەرێمی باشووری کوردستان .

٢٠٠٣/٧/٢ وەزیری دەرەوەی بەریتاینا جاك سترۆ گەیشتە شاری بەغداو لە لێدوانێكی رۆژنامەوانی گووتی:- سووپای بەریتانیاو ئەمەریكا لە ئێراق دەمێننیّ و هەنگاوی یەكەمیش دابین كردنی ئارامی و خزمەتگوزاری گەلانی ئێراق دەبێت لە هەموو بوارە جیا جیاكاندا .

٢٠٠٣/٧/٤ رێكخراوی نەتەوە یەكگرتووەكان رایگەیاند ، كە شاری ئاشوور لە ئێراقی ئێستا و كەندی یامیانی ئەفگانی و

هەردوو پەیكەرە مەزنەكەی بووزا ، كە رژێمی بە ناو ئیسلامی تالیبان لە ئەفگانستان كۆری كردەووە و ڕووخاندی لە جێگە شوێنەوارە كۆنەكانی جیهانن .

ئەم دوو شوێنەش لە نێوان ٢٤ جێگەی دیكەی رێكخراوی نەتەوە یەكگرتووەكانن بۆ فێركردنی زانست و رۆشنبیری رێكخراوی یۆنسكۆی سەر بە نەتەوە یەكگرتووەكان ... كە بالێكی رۆشنبیری نەتەوە یەكگرتووەكانە و چووە ناو لیستی سالانەی رێكخراوەكە.

كە سالانە رێكخراوی نەتەوە یەكگرتووەكان هەڵدەسێت بە لێكۆڵینەوەی مێژوویی لە سەر ئەو شوێنەوارانەی كە جێگەی شایستەی ئەوەبن . كە بخرێنە ناو ئەو لیستە ، بە تایبەتی ئەوانەی بەر لە مێژوو لە سەرەتای مێژوو دروستكراون لە لایەن گەلانی ئەو كیشووەرانە ، یاخوود ناوچەو هەرێمە جیاجیاكان لەسەر گۆی زەویدا .

جێگەی ئاماژە پێكردنە كە جێگەی دیكەی ئامادەكرا و بۆ یەكەم جار لە گامبیا و كازاخستان و مەنگۆلیا و سودان ، لە نێوو ئەو شووێنەوارانە دیاریكراون ، لەلایەن رێكخراوی یۆنسكۆی سەر بە نەتەوە یەكگرتووەكان ... ئێستاش یۆنسكۆ لیستێكی بە ٧٥٤ شوێن تۆماركردووە كە هەموویان بەهایەكی بەرزیان لە جیهاندا هەیە ..

هەروا شووێنەكانی دیكە خراونەتە ناو لیستەكە لە ئێراق و ئەفگانستان ، كە تووشی رووخاندن و كۆركردنەوە هاتوون . لە ئەنجامی شەڕی ناوخۆو

بیری تەسکی ئیسلامی ، بە حەرام کردنی پەیکەر و شووێنەوارە گرنگەکان و مەترسی کردن لە وێرانکردنی زیاتر لە لایەن پارت و رێکخراو و گروپە توندرەوە ئیسلامیەکان .

ئەویش بە پاراستنی لەم کارە درندانەیەدا ، بەتایبەتی لە وولاتانی ئیسلامی و عەربی لە کێشووەری ئاسیا و ئاسیای بچووك و ناوەراست و لە ئەفەریکیا ... هەروا ئەو شووێنانەی کە رێکخراوی یۆنسکۆی سەر بە رێکخراوی نەتەوە یەکگرتووەکان دیاریکردوون ئەمانەن :-

١- پارکی نیشتیمانی لە بۆرنۆلولو ، کە دەکەووێتە رۆژئاوای ئوستراليا . کە رووبەری ٢٥٠ هەزار هکتار دەگریتە خۆو و پێکهاتووە لە بەردی لمی دروستکراو لە سەر شێووەی شانەی هەنگوین و پێکهاتووە لە سەر بازنەی ٢٠ ملیۆن ساڵ لەم کێشووەرەدا .

٢- هەر سێ زێی هاوکێش کە دەکەووێتە ناوچەی یۆنان ، کە پارێزراویەکی سرووشتی چینیە ... رووبەرەکەی دەگاتە ١,٧٠٠ ملیۆن هکتار زەوی و پێکهاتووە لە بەشەکانی هەر سێ زێی مەزن لە ئاسیا ئەویش :-

- زێی بانگتسی و زێی میکۆنگ و هەروا زێی سالووین ... ئەم سێ زێیەش بە هێلێکی هاوکێش دێنە خوارێ بە کەندەکانی شۆربووەوە لە سەر بەرزایی ٣٠٠٠ هەزار مەتر و ٦٠٠٠ هەزار مەتر لە هەرێمەکەدا .

٣- چیای مۆنتی سان گیورگیۆ لە سویسرا . ئەویش چیایەکی هەرەمیە و پێك هاتووە لە سەر چەندین هەلگەندراوی دەریایی ، کە مێژووەکەی دەگەرێتەوە بۆ ٢٥٠ ملیۆن ساڵ بەر لە ئێستا .

٤- گۆمی یوّڤ ئس نوور لە مەنگۆليا :- کە رووبەرەکەی دەگاتە ١,٠٠٠,٠٠٠ میلۆن هکتار زەوی و پێکهاتەی لە سەر جۆرەها باڵندە ، سەرەرای ئەوەش جێگەی حەوانەوەی گیان لەبەری - گربیل - ە کە بەرەو نەمان دەچێت لە ناوچەکەدا .

٥- پارکی فوونگ بهاکی نیشتیمانی لە ڤیتنام :- ئەویش پێکهاتووە لە زەویەکی بەرز وچەندین ئەشکەووت لەخۆ دەگرێ ، کە لە ژێر ئاوو زەویەو لە دارستانێکی کەمەرەیی دای پۆشیووە لەو وولاتەدا .

٦- کەندی بامیان لە ئەفگانستان :- ئەم کەندەی لە پێش هەردوو پەیکەرە

مەزنەکەی بووزەدا بوون و جێگەیەکی سەرەنج راکێشە نەك هەر لە ئەفگانستان بەڵکوو لە جیهان . کە ئەو دوو پەیکەرەی بوزاش لە لایەن هێزەکانی تاڵیبان لە مانگی ٢٠٠١/١/ وێراکران و بووە هۆی نارەزایی توونـد لـە لایـەن وولاتـانی جیهـان و رێکخـراوی یۆنـسکۆ و نەتـەوە یەکگرتووەکان و ، بەتایبەتی هەڵگری بروای بوزیەکان .

٧- رێگای کیبرادادی هۆماهواکا لە ئەرژەنتین :- ئەم رێگایەش رێگایەکی بازرگانی سەرەکی بووە ، بەر لە ١٠ هەزار ساڵ پێش ئێستا و تاکوو ئێستاش ... کـە شـووێنەوارێکی ئیمپراتـۆری – ئـەنکا – بـووە ، لـە مـاوەی سـەدەی پـانزە و شـانزەدا ... لـەو مـاوەی کـە نـاو زەنـدبوو بـە خـەبات لـە پێنـاو بەدەسـت هێنـانی سـەربەخۆیی ئەرژەنتین لـە سـەدەی نۆزدەو سەدەی بیست لەم وولاتەدا .

٨- گـەرەکی فالیارایسۆی مێـژوویی کـەناری لـە تـشیلی :- ئـەم گەرەکـەش نموونـەی سـەرنج راکـێش بـووە ، لـە پەرەپێـدان و ئـاوەدان کردنـەوەی بیناسازی لە کۆتاییەکانی سەدەی نۆزدەم لە ئەمەریکای لاتینیدا .

٩- گـەرەکی ، جوولەکـە و ، گـەرەکی ئـس تـی بروکووبیـوس باسـیلیکا ، لـە تریبك لە کۆماری تشیك :- ئەم دوو گەرەکە هەڵگری نامەی بەیەکەوە ژیـانی ئاشـتیانە بـووە ، لـە نێـوان هـەڵگری هـەردوو ئـاینی جوولەکـەو مەسـیحیدا ، لـە سـەدەکانی ناوەراسـتدا تـاکوو سـەدەی بیـست ... گـەرەکی جوولەکە بیرخەرەوەیـەکی کۆمـەڵگا بـووە بـۆ رابـردوو ، هـەروا گـەرەکی ئـس تـی بروکووبیـوس باسـیلیکاش کـە لـە سـەدەی سـیانزە دروستکراوەو بۆتە نموونەیەکی زیندوو لە هونەری بیناسازی ئەوروپی لە هەرێمەکەدا لەم وولاتەدا .

١٠- دورگـــەی گـــیمس و جێگـــەی گەیـــشتن لـــە گامبیـــا :- ئەمـــەش بیرخەرەوەیـەکی گـرنگ بـووە لـە پەیوەندیـەکانی سـەردەمی دەسـت پێکردنی بازرگانی بە کۆیلـەکان و سـەردەمی کۆتـایی پـێ هێنـانی ئـەم جۆرە بازرگانیـە ، کـە دەرگـای یەکـەم بـووە بـۆ چـوونە نـاو کیـشووەری ئەفەریکیا .

١١- ژێر زەمینەکانی رۆك ، کە سەر بە هەرێمی لبیهمبیتکایە لە هندستان :- ئـەم ژێـر زەمینـەش دەکەوێتـە چیاکانی فینـدیهیان لەسـەر لێـواری

باشووری ، لە گردۆلکەی هندی سەرەکی ... پێك هاتووە لە پێنج کۆمەڵگای ژێر زەمینی بەردی سروشتی ، کە مێژووەکەی دەگەڕێتەوە بەر لە مێژوو لەو هەرێمەدا لە هندستان .

١٢- شووێنی کورسیەکەی سلیمان پێغەمبەری شووێنەوار ، کە دەکەوویتە رۆژئاوای ئێران :- ئەمەش میحرانی سەرەکی ئاینی زەردەشتیەکانە ، کە بەشێوویەك دروستکراوە لە مادەی خاند :- مەگۆلەکان - لە سەدەی سیانزەدا - سەرەرای ئەوە لە سەر پەرستگایەکە ، کە لە ماوەی دەسەڵاتی ساسانیەکان دروستکراوە لە سەدەی

شەش و حەوتی زاینی . ئەویش بۆ پەرستنی خواوەند - ئانا هیتا - بوو لەم هەرێمەدا لە رۆژئاوای ئێران .

١٣- ئاشوور - قەڵای ئەلتەسریڤان - لە ئێراق :- ئاشوور شارێکی کۆنە لە ئێراق و مێژووەکەی دەگەڕێتەوە بۆ هەزارەی سێیەمی پێش زایین ... لە سەدەی چواردە تاکوو سەدەی نۆی بەر لە زایین ، شاری ئاشوور یەکەم پایتەختی ئیمپراتۆریەتی ئاشووریەکان بووە و لە لایەن دەسەڵاتی فارسیەکان لە سەدەی یەکەم و دووەمی زاینی دروستکراووەتەوە لەناوچەکەدا .

١٤- شاری تەل ئەبیبی سپی لە ئیسرائیل :- ئەم شارە لە ماوەی ساڵەکانی سی دروستکراوە تاکوو لە ساڵی ١٩٤٨ دەستکراوە بە نەخشەی بیناسازی شارەکە لەلایەن ئەندازیارە بیناسازیەکان کە بۆتە شارێکی سەرنج راکێش لە هەرێمەکەدا لە ئسرائیل .

جێگەی باسکردنە کە رێکخراوی یۆنسکۆی سەر بەنەتەوە یەکگرتووەکان ٧٥٤ شووێن و جێگەی شووێنەواری گەلانی جیهانی خستۆتە لیستێکی دیاریکراو و چاکردنەوەو پاراستن و دروستکردنەوەی خستۆتە ئەستۆی خۆی لە جیهان . هەروا ٢٤ جێگە و شووێنی دیکەی لە شووێنەوارە

گرنگەکانی خستۆتە ناو ئەو لیستە لە وڵاتە جیاجیاکان لە جیهاندا .

قلعة كركوك

بەڵام بەداخەوە لەوەش شۆڤێنی و بەرچاوتەنگی بەر لە چاو دەکەوێت کە تەنیا لە باشووری کوردستان قەڵای هەولێر زیاتر لە ٤٠٠٠ هەزار ساڵ بەر لە زاین دروستکراوە و قەڵای کەرکوك زیاتر لە ٢٠٠٠ دوو هەزار ساڵ بەر لە زاین دروستکراوە و شووێنەوارەکانی دیکەی وەك ، بابەگوڕگوڕ و شانەدەر و هەزار مێردوو قەڵای شێروانە لە هەرێمەکەدا .

ئەم شووێنەوارانە بە هاوبەرزی و مێژوویەکەیان کەمتر نین لەو شووێنەوارانەی کە خراونەتە ناو لیستی رێکخراوی نەتەوە یەکگرتووەکان ... ئەمە و جگە لە شوێنەوارەکانی دیکەی سەر خاکی کوردستان .

ئەمەش نامەیەکە بۆ کورد و سەرکردایەتی کورد چ لە رابردوو چ لە داهاتوو ، بۆ ئەوەی کورد لە خۆی بگات کە جێگەو شووێنی لەسەر نەخشەی رامیاری و جوگرافی کەووتۆتە کام شوێن و گرنگی پێنەدان بە کورد و خاکی کوردستان .

هەروا شووێنەوارەکانی کە هەر نەتەوەیەك و دەسەڵاتێك ئاستی رۆشنبیری ئەو نەتەوە لە شووێنەوارەکاندا هەڵدەقوولێ . کە سەرچاوەی پەرەسەندن و پێشکەوتن و گەشەکردنن لە هەموو بوارە جیاجیاکاندا ، لە نێوو وڵاتان و گەلانی دیکەی جیهان ... منیش چەندین نموونەیەکم هێناوە بۆ ئەوەی کورد و سەرکردایەتی کورد ئەو نامەیە بە هەند وەربگرن بۆ داهاتووی گەل و نیشتیمان .

٢٠٠٣/٧/٤ لە رێوو رەسمێکی قەشەنگدا بە بۆنەی یادکردنەوەی سەربەخۆیی ئەمەریکا ، لە هاوینە هەواری دوکان سەر بە پارێزگای سلێمانی بەرێووەچوو ، بە ئامادەبوونی بەرپرسانی ئیدارەی مەدەنی پۆل بریمەرو کەسایەتی دیکەو ئاڵای کوردستانو ئێراقو ئەمەریکا بەرزکرایەوە ، کە ئاڵای کوردستان لە ناوەڕاستی هەردوو ئاڵاکان بوو لە گۆڕەپانی ئاهەنگەکەدا .

٢٠٠٣/٧/٦ لە مێژووی جیهان و جیهانی ئاژەڵ گەورەترین ئەختەبووت لە وڵاتی تشیلی دۆزرایەوە ، لە لایەن زانایانی ئاژەڵناس و پسپۆران لەو بوارەدا کە کێشەکەی ١٣ تەن و درێژیەکەی ٤١ مەتر بوو ، ئەویش لە کەناری شارۆچکەی – لۆس مۆبرەس – بوو ، کە کاردانەوەی سەرسوورمانی نواند . لە نێوان زانایان لە جیهاندا .

٢٠٠٣/٧/٧ لە مێژووی زانستی پزیشکی جیهان نوژداری بۆ دوکچە ئێرانیەکە – لالەو لادن – لە تەمەنی ٢٩ ساڵ ئەنجامدرا ، کە جوومجمەی سەریان بەیەکەوە نوسابوون ، پێك هاتبوو کە کە گروپی پزیشکەکان لە ٦ پسپۆری جیهانی و ١٨ پسپۆری سەنگافورا لە نەخۆشخانەی زانکۆی سەنگافورا ئەنجامدراو نەشتەرگەریەکە هەرەسی هێنا بە هۆی سەختی کارو کارە زانستیەکان ...؟...!.

٢٠٠٣/٧/٨ بەڕێوەبەری گشتی کارگێڕی و مەدەنی ئەمەریکاو هاوپەیمانان پۆل بریمەر دراوی نوێ ئێراقی ڕاگەیاند ، کە یەك دیناری نوێ بەرامبەر یەك دیناری کۆپی ئێراقی سەدامی و یەك دیناری چاپی سویسری بەرامبەر ١٥٠ دیناری چاپی نوێ ، ئەویش لە ناوچەکانی ژێر دەسەڵاتی حکوومەتی هەرێمی کوردستان بوو ، ١٠٠ دۆلاری ئەمەریکی بەرامبەر ١٥٠,٠٠٠ هەزار دیناری نوێی ئێراقی بە ناوی پارەی پۆل بریمەر لە وڵاتەکەدا . هەروا کاریگەری خۆی نواند لە سەر پەیوەندی ئابووری لە ناوخۆی ئێراق و کوردستان ، و بە بوونی بەهای نزمی دراوی ئێراقی بەرامبەر بە دراوی وڵاتانی دراوسێ و وڵاتانی جیهان .

٢٠٠٣/٧/١٦ بەرپابوونی کوودەتای سەربازی بە رووخاندنی حکوومەتی ساوتوومی وبرینسیب بە سەرۆکایەتی – فرادیك دب مینبزیس – کە یەکەم ئافرەتە ئەو پۆستە بگرێتە دەست لەو وڵاتە بچووکە دا کە وڵاتێکی دوورگەییە لە ڕۆژئاوای ئەفەریکیا .

جێگەی ئاماژە پێکردنە کە ئەم وڵاتە داهاتی سەرەکی لە سەر هەناردەی کاکاوەو نەوتیشی لە ناو ئاو لە دەریای هەرێمایەتی لە سەر وڵاتەکەدایە ... لەکاتی ئەنجامدانی ئەم کودەتایەش سەرەك وەزیران ماریا داس نیفیس و چەندین لە وەزیرانی حکوومەتەکەی دەست بەسەرکراون ... هەروا لەکاتی کودەتایەکە سەرۆکی وڵاتەکە – فرادیك – بە سەردانێکی لە وڵاتی نیجیریا بوو لە گەڵ شاندێکی باڵای وڵاتەکەی ، لە پێناو هاوکاری دوو لایەنە بەسەرکردایەتی – میجوور فرنانندۆ بیربیرا – بووە کە کۆلێژێکی سەربازی دەبرد بەرێووە لە رێزی سووپای ئەم وڵاتەدا .

٢٠٠٣/٧/٢٠ جێگری وەزیری بەرگری ئەمەریکا – بۆو ۆلفرجیۆی – سەردانی هەرێمی باشووری کوردستانی کرد ، لە لایەن سەرکردایەتی پارتی دیموکراتی کوردستان لە هاوینەهەورای سەلاحەدین پێشوازی لێکرا .

٢٠٠٣/٧/٢١ تاوانبارو ئامۆزای سەدام حوسین ، عەلی حەسەن مەجید ناسراو بە عەلی کیمیاوی لە لایەن هێزەکانی هاوپەیمانان دەستگری کرا ، لە شارۆچکەی سامەرای سەر بە پارێزگای تکریت – سلاحەدین – ، کە ئەنجامدەری ئەنفال و کیمیا بارانە بەدناوەکەی شاری هەڵەبجەی شەهید بوو ، لە گەڵ ئەنجامدانی بە سەدان کاروکردەوەی دیکەی نامرۆڤایەتی بەرامبەر بە گەلانی ئێراق ، ب ەتایبەتی گەلی کورد لە هەرێمی باشووری کوردستان .

٢٠٠٣/٧/٢٢ دوو کوره لە گورك چووەكەی سەدام حوسێن – عودەو ، قوسەی – لە لایەن هێزەكانی سووپای ئەمەریكا ، لە كاتژمێر شەشی بەیانی تاكوو دووی پاش نیوەڕۆ لە ئەنجامی شەڕكردنیان لە گەڵ هێزەكانی سووپای ئەمەریكا ، كوژران كە خۆیان لە ماڵی ئامۆزای باوكیان حەشاردابوو لە شاری مووسڵ .

٢٠٠٣/٧/٢٩ پێك هێنانی ئەنجوومەنی دەسەڵاتی كاتی لە ئێراق بە ڕێكەوتن لێژنەی سەركردایەتیان دانا ، لە ٩ ئەندام ، كە /٥ ئەندام لە شیعەو ٢ /دوو ئەندام لە سوونەو مام جەلال و كاك مەسعوود لە كورد ، پەیرەوی ناوخۆی ئەنجوومەنی دەسەڵات پەسەند كرا ، كە ئەمەش تارادەیەك هەنگاوی باش بوو بۆ ئەنجامدانی كارەكانی دیكە بە دیاریكردنی داهاتووی ئێراقی نوێ بەرەو دامەزراندنی حكوومەتێكی فیدراڵی دیموكراتی یەكگرتووی فرەلایەن لە ئێراق.

٢٠٠٣/٨/١٥ ڕێكخراوی نەتەوە یەكگرتووەكان پێشنیاری ئەمەریكاو بەریتانیای پەسەند

کرد ، بە داننان بە ئەنجوومەنی دەسەڵاتی گواستنەوەی ئێراق ، کە تەنها سووریا دەنگی بەو بریارە دانەنا ، کە نوێنەرایەتی وولاتانی عەرەبی لە رێکخراوی نەتەوەیەکگرتووەکان دەکرد لە دوای رووخانی رژێمی بەعس لە ئێراق .

٢٠٠٣/٨/١٩ جێگری سەرۆکی رژێمی بەعس لە ئێراق تەها یاسین رەمەزان بە نەژاد کورد ، ناسراو بە تەها جەزراوی ، کە خوێن مژی گەلانی ئێراق بە تایبەتی گەلی کورد لە کوردستان بوو ، لە شاری مووسڵ لە گەرەکی – الوحدە – لە لایەن هێزەکانی پێشمەرگەی یەکیەتی نیشتمانی کوردستان دەستگیر کرا . ئەویش بەجلی عەرەبی و درا دەست هێزەکانی سووپاو ئیداری مەدەنی ئەمەریکا لە ئێراق .

٢٠٠٣/٨/٢٣ کێشەی نێوان کوردو تورکمان بە هاندانی بەرەی تورکمانی لە شاری خورماتووی دابراو لە پارێزگای کەرکوك و لکاندنی بە پارێزگای سلاحەدین ، لە ئاکامی ئەو دەست تێوەردانە ، بووە هۆی شەر کردن ، کە لە ئەنجام هەشت تورکمان کوژران لەگەڵ سێ کوردو پانزە زامدارو دوای ئەوە ئەو کێشەیە بەرەو شاری کەرکوك هەنگاوی نا بە ئامۆژگاری رژێمی تور کیا لە رێگەی دارو دەستەکانی و بەکرێ گیراوەکان لە بەرەی تورکمانی لە پارێزگادا .
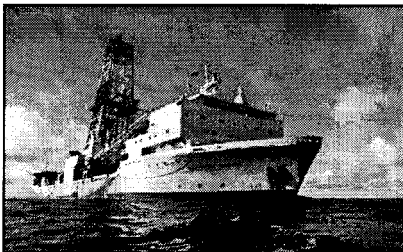
٢٠٠٣/٨/٢٨ ژمارەیەکی زۆر رێکەوتنامەی نێوودەووڵەتی گرێدراون ، بە مەبەستی روونکردنەوەی ئەو مافانەی کە لەرێکەوتنامەی ڤیەنا هاتوون و بە لابردنی ئەو

ئەگەرانەی تێیدان... گرنگترینیان بەرنامەی کاری - ئەلماتی - یەکە لە کۆنگرەی دەوڵەتانی تازە پێشکەیشتووی داخراو وولاتانی ترانزێت و دەزگا دارایی و گەشە پێدەرە نێوودەوڵەتیەکانی پەیوەنددار بوو لە بواری گواستنەوە .

کە لە شاری ئەڵماتی لە کازاخستان بەسترا... داڕێژراو بڕیاری لە سەر درا ، هەروا کۆمەڵەی گشتی نەتەوە یەکگرتووەکان لە بڕیاری ژمارە/٥٩/٢٤٥ لە ٢٠٠٥/٣/٣ ، جارێکی دیکە جەختی کردەوە کە دەوڵەتە داخراوەکان ، کە واتە ئەوانەی سنووری وولاتەکانیان ناکەوێتە سەر هیچ دەریایەکە مافیان هەیە خاك و مەڵبەندەکانی گواستنەوەی دەوڵەتانی ترانزێت بەکار بێنن ، بۆ هاتوو چۆو گواستنەوەو پەرینەوە بەرەو دەریاو گەڕانەوە ، بە پێی بنەماکانی یاسای نێوودەوڵەتی ، کە کوردستانیش بە پێی ئەو بڕیارە ماق خۆی هەیە وەك وولاتانی دیکە لە جیهان .

٢٠٠٣ /٨/٢٩ لە دوای نوێژنکردنی نیوەڕۆی هەینی لە شاری نەجەف رۆژئاوای باشووری بەغدا - محەمەد باقر حەکیم - سەرۆکی ئەنجوومەنی باڵای شۆرشی ئیسلامی لە ئێراق ، تیرۆر کرا لە گەڵ / ٨٢ لە نوێژکەران و زامداربوونی ٢٣٠ هاو وڵاتیش ، ئەمەش لە دوای ٢٣ ساڵ گەڕانەوەی لە ئاوەرەیی لە ئێران .

٢٠٠٣/ ٩/٣ یەکەم کابینەی حکوومەتی گواستنەوەی حکوومەتی کاتی لە ئێراق لە لایەن ئەنجوومەنی حووکمەتی کاتی ئێراق راگەیاندرا ، کە لە ٢٥ وەزیر پێك هاتبوو ، کە عەربی شیعەو سوونە ١٣ وەزیرو ، کورد ٤ وەزیرو ، وەزێکی تورکمان و ، وزێرێکی ئاشووری ، لە پێناو ئارام کردنەوەی بارو دۆخی وولاتەکە .

٢٠٠٣/٩/١٤ وەزیری دەرەوەی ئەمەریکا کوڵن باوڵ بۆ یەکەم جار سەردانی ئێراقی کرد لە دوای رووخاندنی رژێمی بەعس بە سەرکردایەتی سەدام و دەسەڵاتەکەی

، كه رۆڵی گرنگی هەبوو له رووخاندنی رژێمی بە عسی دیكتاتۆر له ئێراق .

٢٠٠٣/٩/١٥ وەزیــری دەرەوەی ئەمــەریكا – كـۆڵن بـاوڵ – و پـۆل بریمــەر – دادوەری گشتی مەدەنی ئەمەریكا لـه ئێراق ، سـەردانی شـاری هەڵەبجەی شەهیدیان كـرد لـه هـەرێمی باشوری كوردسـتان ، كـه لـه لایـەن بـەڕێزان مـام جـەلال و مەسـعوود بـارزانی و جـەماوەرێكی بەرچـاوی شـاری هەڵەبەبجـه پێشوازیان لێكرا .

سەردانەكەی كۆڵن پاوڵ كاردانەوەی بێ وێنەی بۆ داهـاتووی كـورد نوانـد ، لە گەڵ سـەردانی شـاری كـەركوك و ، بووه هۆی بەرچاوتەنگی دراوسێكانی ئێـراق ، بـه تایبـەتی گـەلی كـورد كـه نامەیـەكی كـراوه بـوو لـه پێنـاو مامەڵـه كردن له گەڵ دەسەڵاتی كوردو هەموو لایەنەكان .

٢٠٠٣/٩/١٥ ســەرۆكی ئــەركانی ســوپای گینیــا بیــسا و ، ژەنــەراڵ – فیریــسیمۆ كریبیــا ســیابر – رایگەیانـد ، بـه خـۆكردن بـه سەرۆكی وولاتەكه لە ئەنجامی كوودەتایـەكی سـەربازی ، كـه هێــزی ســووپای گینیابیــساو

پـشتگیری لێكـردوو لـه هـەمان كـات كوربیـا لـه رایگەیاندنەكەیدا دووپـاتی كردەووه . كـه لـه سـەرۆكایەتی وولاتەكـه بـەردەوام دەبـێ تـاكوو ئەنجامـدانی هەڵبــژاردن ... هــەروا هێزەكـانی ســووپا رایانگەیانـد ، بـه دامەزرانــدنی

حکوومـەتێکی گوواسـتنەوەی نیـشتیمانی کـە لـە هـەموو لاینـە رامیاریـەکان رامیاریەکی نیشتیمانی دەگرێتە بەر ... هەر لەو کاتەشدا سەرۆکی لابراو — کمبایالا — دەست بەسەرکرا سەرەرای بەڵێندان بە ئازادکردنی .

جێگەی ئاماژە پێکردنە کە سەرەك کۆماری گینیابیساو کمبایالا لە مانگی ٢٠٠٢/١١/ حکوومەتەکەی هەڵوەشاندەوەو بەڵێنی دابوو کە لە رێگەی هەڵبژاردن باری وولاتەکەی بەرەو ئارامی و ئاوەدان کردنەوەو گەشەپێدان ببات ... لە کاتی کوودەتا سەربازیەکە سەرەك وەزیران — ماریۆبیزر — کە لە باشووری وولاتەکە بوو ، نەیتووانی بگەرێتەوە پایتەخت بەهۆی گومان کردنی بەدەست گیرکردنی لەلایەن سەرکردەکانی کوودەتا سەربازیەکە ... گینیابیسا و هەژارترین وولاتە لە جیهان و ، بە هۆی هەژاری و کەمی خۆراك دەناڵێنێ . هەر ئەمەش بووە هۆی ئەوەی کە ئەم کوودەتایە لەلایەن هێزی سووپا ئەنجام بدرێت بەهۆی نەتووانینی سەرۆکی وولاتەکە بە چارەسەر نەکردنی کێشەکان ، بە تایبەتی کێشەی هەژاری و کەمی خۆراك و کێشە رامیاری و ئابووری و کۆمەڵایەتیەکان لە وولاتەکەدا .

٢٠٠٣/٩/١٥ زاناکان بۆ یەکەمجار هەڵسان بە کۆپی کردنی مشك لە جیهاندا . ئەویش بە چوونە ناو لیستی کۆپی کردنی ئاژەڵ بە کۆپی کردنی دوو مشك لە شانەیەکی گرنگی ئەم ئاژەڵە بچکۆڵەیەدا ، ئەو لیستەش بە کۆپی کردنی — مەڕ و مشك و بەراز و پشیلە و بزن و ئێستر و ئەسپدا .

بەلام کۆپی کردنی مشك لە شانەیەکی گران بووە بە هۆی دواکەتن لە کۆپی کردنەکەیدا ، بە هۆی نشوونماکردنی هێلکەکانی لە کاتەکانی سەرەتای یەکەم لەکاری کۆپیەکەدا . ئەم ئاژەڵەش لە تاقیکردنەوەی بەردەوامی لەسەر بووە . لە پێناو دۆزینەوەی نەخۆشیە تایبەتمەندەکانی وەك بەرزبوونەوەی پاڵەپەستۆی خوێن و نەخۆشی شەکرەو باری دیکەی نەخۆشیەکان .

سەرچاوە :- BBC.arabic

٢٠٠٣/٩/٢٥ پاركی سامی عەبدولرحەمان لە شــاری هــەولێر لــە هــەرێمی باشووری كوردســتان لـە لایـەن ســەرۆكی حكوومــەتی هــەرێمی كوردســتان نێــچیرڤان بــارزانی كرایــەوە ، بــە تــەواوكردنی بەشــی یەكــەمی لــە ســەر رووبــەری – ٤٠٠ – دۆنمو بــە یــەكێك لــە پاركــە نێوودەوڵەتیەكان دەژمێردرێت لە دروستكردنی كەش و هەوای گوزاری بۆ هاوولاتیان .

٢٠٠٣/٩/٢٧ هەڵــدانی مــانگی دەســتكرد دژی رووداوە سروشـــتیەكانی مرۆڤایـــــــەتی لەلایـــــــەن رێكخراوەكــان ، لــە توركیــا و نێجیریــاو بــەریتانیا لەســـەر پــشتی مووشــەكی كۆزمۆس لــە كاتژمێر دەو دوانزە چركەدا ... هــەروا هەڵدانی مــانگی دەستكردی نێجیری كە یەكەم مانگی دەستكردە كە لەلایەن نێجیریا بەرەو گەردوون هەڵدەدرێت . ئەم مانگە دەستكردەش پارچەیەكە لە پێكهاتەی تۆری مانگی دەستكرد بە نــاوی – تــاوەری چــاودێری كارەســاتەكان – دی ئــیم ســی –ئــەویش بــە ئاگادركردنەوەی ئاژانسەكانی یارمەتیە مرۆیەكان لە سەر زەویدا بەنوێترین زانیاری ... ئەم تاوەرە چاودێریە كاراساتەیە لەلایـەن حەوت رێكخراو پێك هاتووە ئەویش :–
جەزائر و چینی مللی و نیجیریا و توركیا و تایلاند و ڤێتنام و بەریتانیا ... كە ئەم كارەش لە لایـەن كۆمپانیـای – سیری – بەریتانیا ئەنجام دراوە لە پێناو بەدەست هێنانی قازانجێكی بێ وێنە ، كە سەر بەزانكۆی سیریە لە جیلفۆرد لە بەریتانیا .
ئەو مانگە دەستكردانەش ئاگاداركەرەوەی بە پەلەی یارمەتیە خێرایەكانە لە بارەكانی وشكانی و گومەلەرزەو گركان و هەڵگیرسانی لە هەر وولاتێك لە

وولاتەکانی جیهـان و هـەروا چاودێری کردنـی هـەموو خاڵێکـە لـە سـەر گـۆی زەوی بۆ هەر جارێك لە ماوەی دوو رۆژدا .

٢٠٠٣/١٠/٧ پەرلـەمانی رژێمـی تورکیـا رەزامەنـدی لـە سـەر پێـشنیاری ئەنجوومـەنی وەزیرانـی تورکیـا کـرد ، بـە رەوانـە کردنـی هێـزی سـەربازی بـۆ باشـووری کوردستانی لکێنراو بە ئێراق ، سەرەرای نارەزایی گەلانی ئێراق بە تایبـەتی گەلی کورد ، کە دوا رۆژێکی ترسناکی هەمەلایەنەی لە داهاتوو لە باشووری کوردستان وئێراق دەبێت .

٢٠٠٣/١٠/١٤دەسـت پێکردنـی گفتووگـۆی مێـژوویی لـە شـاری ڤیێنـای پایتـەختی نەمـسا بـۆ یەکـەم جار لە سەر ئاستێکی بەرز لە نێوان بەرپرسانی سرب لەگەڵ نوێنـەرانی ئەلبانیـە کۆسـۆڤیەکان ... ئـەم گفتووگۆیـەش لـەدوای جـەنگی نـاوخۆیی دێـت کـە لـە هەرێمەکـەدا لـە سـاڵی ١٩٩١ بـەرپاکرا ، لـە نێـوان دژایەتکارانی نەتەوەیی و ئاینیەکان .

لەلایـەن سـربەکان ، سـەرەك وەزیـران – زۆران زیفکۆسـفیتش – و نوێنـەری ئەلبان کۆسـۆڤۆ سـەرۆك – ئیبراهیم دگۆڤا – بەلام لە لایەکی دیکە سـەرەك وەزیرانی – کۆسۆڤۆ – باگرام رەجەبی – دەستگیر بوو بـە بریارەکـەی خـۆی بە ئامادە نەبوونی لە دانیشتنەکانی ئەم گفتووگۆیەدا .

ئەمەو راوێژکاری نەمسا – لفگانگ شۆسیل – ئەم گفتووگۆیەی کردەووە بـە شـێووەیەکی فـەرمی لـە پێنـاو گەیـشتن بـە رێگـە چـارەیەکی گوونجـا و بـۆ کێـشەکان لـەو هەرێمـەدا ، کـە رێکخـراوی نەتـەوە یـەکگرتووەکان وەك پارێزگاریکردن لە هەرێمەکەدا .

کـە لـە سـاڵی ١٩٩٩ هێزەکـان پـەرش و بلاوبـوون لـەو هەرێمـەدا ، لـەدوای کۆتـایی هـاتنی شـەری نـاوخۆی نێـوان پێکهاتـەکانی هەرێمەکـە . ئـەم گفتووگۆیانەش لەسەر چوار تەوەر بوون ئەویش :-

١ – گەراندنەوەی ئاوارەکان . ٢- هەڵدانەوەی دۆسیەی بزربووەکان .٣ – گواستنەوە . ٤ – گەیاندن و ووزە .

لـه گـەڵ چـەندین لایـەنی دیکـه کـه زیـاتر لـه ۳۷۰۰ کـەس بزربـوون و سـەرو شـووێنیان دیارنیـه ، کـه زۆربـەیان لـه ئەلبانـەکانن و ئـاوارەبوونی زیـاتر لـه ۱۰۰,۰۰۰ هـەزار سـرب ... ئەمـەش لـه ئاکـامی کـەرت بـوونی سـربەکان و کۆسـۆڤیەکان بـوو بـەهۆی هـەرێمی کۆسـۆڤۆ ... هـەروا لـەم گفتووگۆیـەدا نووێنەری یەکیەتی ئەوروپا – خافێز سۆلانه و کریس باین – و سـکرتێری گـشتی نـاتۆ بەشـداریان تێـدا کـرد لـه پێنـاو چارەسـەری کێـشەکان لـه هەرێمەکەدا.

۲۰۰۳/۱۰/۱۵ چاپی نوێی دراوی ئێراق له دوای رووخانـدنی رژێمـی بەعس کەوتە بازار ، کە لە لایـــەن دەســـەلاتی هاوپـەیمانان ، لــه لایـەن دادوەری گـشتی ئەمـەریکا لـه ئێـراق – پـۆل بریمـەر– راگەیـەنراو لـه لەنـدەنی پایتـەختی بـەریتانیا بەچاپگەیندرابوو بۆ ئێراق .

۲۰۰۳/۱۰/۱۸ دوای ســـێ رۆژ لـــه وەرگـــرتنی دەســـەلات – کـارلۆس میـسا – لـه دوای دەسـت لـه کارکێشانەوەی سـەرۆکی پۆلیڤیـا – لـۆزاد – لیـستی ۱۵ کەسـی لـه ئەندامانی حکوومەتەکەی ئاشکرا کرد ، که ئەمەش له ئاهـەنگێکی قەشـەنگ لـه هـۆلی پەرلـەمان لـه – لاباز – ی پایتـەختی پۆلیڤیا ئەنجامدرا... هـەروا دوای وەرگرتنی دەسەلات له یەکەم رۆژیدا بریاریدا به کشانەوەی هێزەکانی سووپا له شەقامەکانی پایتەخت .

ئەویش بەهۆی خۆ پێشاندان و نارەزایی گـەلی پۆلیڤیا دژی حکوومـەتی هەڵووەشـاوە ، بـەهۆی گرتنـه بـەری رامیاریـەتی ناراسـت لـه بوارەکـانی رامیاری و کۆمەلایەتی و سەربازی به تایبەتی له بواری ئابووریدا .

ئەمەش لەدوای ئەوە هات کە سـەرۆکی دەسـت لـه کار کێشاوە رامیاریـەتی

پێچەوانەی وولاتەکەی گرتبووە بەر . بە هۆی رەوانەکردنی گازی سروشتی بۆ وویلایەتە یەکگرتووەکانی ئەمەریکا و مەکسیك و ، کە بووە هۆی ئەوەی کە زیاتر لە ۷۰ هاوولاتی گیان لەدەست بدات و بە دەیانیش زامداربن دژی حکوومەتی هەلووەشاوە بەسەرکردایەتی – گۆنزالو سانشیز دی لۆزادا – ... دوای وەرگرتنی دەسەلات لەلایەن کارلۆس میسا گەلی پۆلیڤیا ئاهەنگی رزگاربوونیان لە شەقامەکانی لاباز ئەنجامدا و دژی ئەمەریکا و هاوپەیمانەکانی وەستان لەم وولاتەدا ، کە رامیاریەتی سەرۆکی رابردوو هاوپەیمانی ئەمەریکا بوو لەگەڵ چەندین پارت و رێکخراو .

بەلام پاڵە پەستۆی گەلی پۆلیڤی لە رێگەی پارت و رێکخراوەکان توانیان ئەم حکوومەتە برووخێنن و حکوومەتێکی نوێ لە وولاتەکە دابمەزرێنن لە پێناو بووژاندنەوەی ژێر خانی ئابووری وولات و گۆرینی رامیاریەتی کۆن و پەیوەندیە ناوخۆیی و نێوو دەوولەتیەکان .

۲۰۰۳/۱۰/۲۷گرێدانی دووەم کۆنگرەی سۆسیالیست– ئینتەرناسیۆناڵ لە شاری ساوپاولۆی بەرازیل ، کە ۱٤۹ پارتو رێکخراوی رامیاری بەسیفەتی ئەندامو ئەندامی چاودێرو ئەندامی راوێژکار لە خۆدەگرێت . بە ئامادەبوونی هەموو ئەو پارتو رێکخراوانە ، کە بەشدارن لەم رێکخراوەیەدا

.

کە باوەریان بە ماف چارەنووسی گەلان هەیەو تێدەکۆشن بۆ چەسپاندنی دیموکراسیو ئازادیو پاراستنی مافەکانی مرۆڤو ئافرەتانو رێز لە یاسا دەگرنودادپەروەری کۆمەلایەتی پەیرەو دەکەن ، هەوڵی بە مەدەنی کردنی کۆمەڵگاکان دەدەن ، خۆیان سازدەدەن بۆ ئابووریەکی ئازادو بازارێکی کراوە بۆخزمەت کردنی کۆمەڵگاکان لە وولاتە جیاجیاکانی جیهاندا .

تێبینی:– دەتوانی بگرێیتەوە بۆ بەرگی دووەمی ئەم کتێبە لەسەرەتای ساڵی پەنجاکان بە شێوەیەکی روون باس لە چۆنیەتی ئەم رێکخراوەیە کراوە .

۲۰۰۳/۱۱/۱۵بە هۆی تەقینەوەی ئۆتۆمبیلێکی مین رێژکراو لە شاری ئەستەمبۆڵی تورکی لە پێناو تەقاندنەوەی هەردوو مەزراگەی جوولەکەکان ئەویش مەزارگەی – نیفە شالۆم – لەناوچەی – بیوگلوو – هەروا مەزارگەیەکی دیکەی نزیك لەو ، کە لە ئەنجام بووە هۆی رووخاندن و شکاندنی شووشەکانی پەنجەرە و کوژرانی زیاتر لە ۲۰ هاولاتی .

کــه ئه‌مــه‌ش له‌لایــه‌ن ئیــسلامه‌ توونــدڕه‌وه‌کان ئه‌نجامــدرا بــه‌ناوی – فورسانی ڕۆژهه‌ڵاتی ئیسلامی گه‌وره – که‌ به‌رپرسیاریه‌تی خۆیان بۆ ئه‌م کاره‌ له‌ تورکیا ڕاگه‌یاند .

٢٠٠٣/١١/٢٩ بـۆ یه‌کـه‌م جـار لـه‌ مێـژووی پارێزگـای سـلێمانی فرۆکه‌خانـه‌ی سـلێمانی نێوده‌وڵـه‌تی کرایـه‌وه‌ ، کـه‌ ڕۆڵـی گرنگـی دوا ڕۆژی ژێرخـانی ئـابووری و په‌یوه‌نـدی نێوه‌ده‌وڵـه‌تی ده‌بیٚ لـه‌ بواره‌کـانی بازرگـانی و گواسـتنه‌وه‌ لـه‌ هه‌رێمی باشووری کوردستان .

٢٠٠٣/١٢/٤ له‌ ڕاگه‌یاندێکیدا ووته‌بێژ بــــه‌ناوی ئوســــزا بــــه‌ ڕه‌زامه‌نـدکردنی لـه‌ ڕژێمـی بــــه‌رگری مووشــــه‌کی – قــه‌لغان – ی ئه‌مــه‌ریکی ، کـه‌ ئه‌مـه‌ریکا زیـاتر لـه‌ ٩ ملیـار دۆلاری دیـاریکرد لـه‌ پێنـاو په‌ره‌پێـدانی ڕژێمـی به‌رگری مووشـه‌کی . هه‌روا وه‌زیری ده‌ره‌وه‌ی ئوستڕالیا – ئه‌لکسه‌نده‌ر دۆنر – لـه‌ ڕاگه‌یاندنێکیدا گووتی :–

به‌شداری کردنی ئوستڕالیا له‌م کاره‌ خزمه‌تی ئامانجه‌کانی سوبرا ده‌کات و هــیچ بــیروو بۆچــوونێك نیــه‌ بــۆ دامه‌زرانــدنی ئــه‌و بنکــه‌ مووشــه‌کیه‌ لــه‌ وولاته‌که‌یدا . له‌و کاته‌شدا په‌رله‌مانی ئوستڕالیا ناوی حکوومه‌ته‌ نوێیه‌که‌ی ئاشـکراکرد کـه‌ لـه‌ هه‌ڵبژاردنـه‌کانی ١٠/٢٠ ئه‌نجامـدرابوو به‌سـه‌رکه‌وتنی پارتی گه‌لی ڕاستره‌وی ئوستڕالیا .

لـه‌ لایـه‌کی دیکـه‌ ئه‌مـه‌ریکا هـه‌موو هه‌وڵـه‌کانی خـسته‌ گـه‌ر لـه‌ پێنـاو دروستکردنی هێڵێکی به‌رگری کردن له‌خۆ . دژی کۆریای باکوور و ئێران و ڕووسـیای یـه‌ککرتوو ، ئـه‌ویش بـه‌هۆی توانـای کۆریـای بـاکوور لـه‌ دروستکردنی چه‌کی ئه‌تۆمی و ئه‌م جۆره‌ مووشـه‌کانه‌ له‌ نیمچه‌ دوورگـه‌ی کۆریا له‌ داهاتوودا.

٢٠٠٣/١٢/١٣ دەستگیر کردنی سەرۆکی رژێمی بەعس لە ئێراق سەدام حوسێن لە لایەن هێزەکانی سووپای ئەمەریکا لە شارۆچکەی دۆرەی سەر بە پارێزگای تکریت و لە ژێر زەمینێکی حەوت مەتر قوڵدا لە ناو چەند ماڵێکی جووتیاری کشتووکاڵ هەست پێنەکراو لە دەڤەرەکەدا .

٢٠٠٣/١٢/١٧ ڕۆژنامەی – الرایة – ی قەتەری لە ڕۆژی چوارشەممە لە هەواڵێکیدا ڕایگەیاند ، کە سەرەك وەزیرانی ئیسرائیل شارۆن لە سەردانێکی ناکاوی گەیشتە شاری بەغدا ، بەنهێنی لە ڕۆژی یەك شەمەی رابردوو چاوی کەوت بە سەدام ، بە یاوەری پۆل بریمەر دادوەری گشتی مەدەنی لە ئێراق ، لە هەمان کات ڕاپۆرتەکەی پۆل بریمەر لە دوای تەواو بوونی چاوپێکەوتنەکە لە گەڵ سەدام لە گەڵ خۆی بردی ... ئەو ڕۆژنامەیە لە زاری ناسر مەحمود وەری گرتووە ، کە کەسایەتیەکی سیاسی ئێراقیە ، کە نزیکترین کەس بووە لە ئەنجوومەنی کاتی حوکمی ئێراق .

٢٠٠٣/١٢/٢٦ شاندێکی کۆمکاری عەرەبی بە سەرۆکایەتی ئەحمەد عەلی سەردانی هەرێمی کوردستانی کرد ، کە ئەمەش بۆ یەکەمجارە لە مێژووی کوردو کۆمکاری وولاتانی عەرەب ، کە لە لایەن سەرکردایەتی پارتی دیموکراتی کوردستان و یەکێتی نیشتیمانی کوردستان پێشوازی لێکران و لە هەمان کات سەردانی شاری هەڵەبجەی شەهیدیان کرد بە تێگەیشتنیان لە تاوانەکانی رژێمی بەعس لە ئێراق بە سەرکردایەتی سەدام و یاریدەدەرکانی لە هەموو لایەنێك لە وولاتەکەدا .

٢٠٠٤

٢٠٠٤/١/٧ بـــەدەیان هـــەزار هـــاووڵاتی کەمبۆدی لە شاری – بنۆبنە – ی پایتـــــەختی کـــــەمبۆدیا کۆبوونەوە بۆ زیندووکردنەوەی یـادی ٢٥ سـاڵەی رووخانـدنی رژێمـی – خـەمیری حومر – لـە وولاتەکەدا .

جێگـەی باسـکردنە کـە لـەم رۆژەدا و لـە سـاڵی ١٩٧٩ هێزەکـانی سـووپای ڤێتنـام توانیـان وولاتـی کـەمبۆدیا داگیربکـەن و کۆتـایی بـە رژێمـی پـۆل بـۆت بێـنن کـە رژێمێکـی دراندانـەی بێ وێنـە بـوو لـەو سـەردەمەداو لـە مـاوەی دەسـەلاتی پـۆل بـۆت لەسـاڵی ١٩٧٥ – ١٩٧٩ ، کـە زیـاتر لـە ١,٧٠٠,٠٠٠ ملیـۆن هـاولاتی کـەمبۆدیا گیانیـان لەدەسـتدا ، بـەهۆی رژێمـە شـۆڤینی و بەرچاوتەنگەکەی و درندانەییەکەی لەم وولاتەدا .

ئەمەش بەدانانان بەم کارە نا مرۆڤانەی کە لە لایەن سـەرکردەکانی خـەمیری حـومر ئەنجامـدرابوو و یـەك لەوانـە – خیووسـامگان – ئەمـەش لـە ئاکـامی رێکـەووتنی نێـوان سـەرۆکی کـەمبۆدیا – تـشی سـم – پـارتی دەسـەلات لـەم وولاتـەدا و رێکخـراوی نەتـەوە یـەکگرتووەکان بۆ دادگـایی کردنـی شـەش لـە بەرپرسانی رژێمی خەمیری حومر بەسەرکردایەتی پۆل بۆت و گەراندنـەوەی دادپەروەری بۆ کەمبۆدیا

٢٠٠٤/١/١١ رێکخـــــراوی نەتـــــەوە یـــەکگرتووەکان بریاریـــدا بـــەکردنی سـاڵی ٢٠٠٤ بـە ساڵێکی نێوو دەووڵەتی ، بە ئاهــەنگێران دژی دیـاردەی کۆیلایـەتی لـە جیهانـدا ... ئـەم ئاهەنگـەش لـە شـاری –

کیب کۆست – ی کەناری لە وولاتی گانا ئەنجامدرا بە ئامادەبوونی – کویتیشر و ماتسورا – سکرتێری گشتی نەتەوە یەکگرتووەکان بۆ پەروەردەو رۆشنبیری و زانست – یۆنسکۆ – کە ئەم شارە مەڵبەدی بازرگانی کردن بوو لە کێشووەری ئەفەریکیا بە مرۆڤ بە تایبەتی مرۆڤی تەمەن ١٠ساڵی تا ١٨ ساڵیدا

لە ووتارێکیدا ماتسورا ئەوەی روونکردەوە ، کە دیاردەی کۆیلەیی تاکوو ئێستاش باوە لە زۆربەی وولاتانی جیهان ، بە تایبەتی لە وولاتانی سەرمایەدا رووەو ئیمپریالیزمی . کە بازرگانی بە مرۆڤ دەکرێ ، لە پێناو بەدەست هێنانی سەرمایە جا لەکارپێکردنی مرۆڤ بێت لە کێڵگەو کارگەو پرۆژە جۆراو جۆرەکان و کاری ناو ماڵ و کاری سکسی و چەندین کاری دیکە لە وولاتە جیاجیاکانی جیهان .

ئەمەش لەلایەن ئەم وولاتە هەژارانەی کە توانای دابینکردنی بژێووی ژیانی گەلەکەیان نین بەتایبەتی لە کێشووەری ئەفەریکیا و چەندین وولاتی دیکە لە جیهان .

٢٠٠٤/١/١٤ گەرانەوەی سەرەك وەزیرانی پێشووی حکوومەتی ڤێتنامی باشوور – نگووین کاوکی – کە ئەمەریکا پشتگیری لێدەکرد بۆ ڤێتنام و بۆ یەکەم جار دوای ٢٩ ساڵ لەهەڵاتنی لە ڤێتنام لە ساڵی ١٩٧٥ ... ئەمەش لە دوای رەزامەندی حکوومەتی ڤێتنام بوو بە گەرانەوەی بۆ شاری – هۆتشی منە – کە پێشوو پێیان دوگووت – سایگۆن – و بەسەرکردایەتی بنەماڵەکەی و بەشداری کردنی لە ئاهەنگی ساڵانەی مانگی نوێ .

لەدوای کودەتای سەربازی لە ساڵی ١٩٦٥ نگووین کاوکی بووە سەرەك وەزیرانی ڤێتنام و ، دوای ئەوەش بووە جێگری سەرۆکی ڤێتنام بۆ ماوەی

چوار ساڵ ... نگووین یەكێك بووە لە نێوان ٢٠٠ هەزار ڤێتنامی كە روویان لە وولاتانی دیكەی جیهان كرد ، بەهۆی رووخاندنی رژێمی سەر بە ئەمەریكا لە ڤێتنامی باشوور و یەكگرتنەوەی هەردوو كەرتی ڤێتنامی باكوور و باشوور بوونی بە دەووڵەتی ڤێتنام .

هەر چەندە گەلی ڤێتنام دڵخۆشكەر نەبوو بە گەرانەوەی نگووین بۆ ڤێتنام ، لەگەڵ چەندین بەرپرسانی دیكەی مەدەنی و سەربازی لە حكوومەتی ڤێتنامی دروستكەری ئەمەریكا ... بەلام حكوومەتی ڤێتنامی كۆمۆنیستی دەرگای گەرانەوەی بۆ ئەو كەسانە كردەوە كە خوازیاری گەرانەوەن بۆ وولاتەكە دوای ٣٠ ساڵ لە كۆتایی هاتنی شەڕی ناوخۆی دژ بە یەكتری لەم وولاتەدا

٢٠٠٤/١/١٨ دەست پێكردنی خۆپێشاندان و دەربڕینی نارەزایی لەلایەن ئیسلامەكانی دانیشتووی فەرەنساو چەندین وولاتی دیكەی وەك - بەریتانیا و توركیا و لوبنان و عومان

و سوودان و كوێت و سووریا و بەحرێن و چەندین وولاتی دیكەی ئەورووپی ، كە دانیشتووانی موسلمانی تێدایە ... ئەم خۆ پێشاندانەی فەرەنساش زیاتر لە ١٥٠٠٠ هەزار موسلمان دەبوو دژی بریاری قەدەخەكردنی سەرپۆشی لەم وولاتە و جێ بەجێكردنی یاساكان و رێنمایەكانی علمانیەت .

ئەم خۆ پێشاندانانەش بەسەرپەرشتی و ئامۆژگاری ئیسلامە توندرەوەكان و گروپ و پارتە ئیسلامیەكان بوو ... لەو كاتەشدا شێخی زانكۆی ئەزهەر پشتگیری لە یاسای فەرەنسای كرد ، كە جیاوازی لە نێوان پۆشتن ناكات كە ئەركێكی ئاینیە لەگەڵ درووشمە ئاینیەكانی دیكەی جیهان .

ئەمەش لەدوای ئەوە هات كە سەرۆكی فەرەنسا جاك شیراك پشتگیری خۆی بۆ بریاری قەدەخەكردنی پۆشین دەربری ، كە لە قوتابخانە و زانكۆ و

پەیمانگاكان قەدەخەكرا . ئەم بریارەش نەك دژی پۆشینی ئیسلامەكان بوو بەڵكوو دژی هەر جۆرە پۆشینێك بوو لەم وولاتەدا ، كە دژ بە یاساكانی علمانیەت و رژێمی دیموكراتی بیّ لە فەرەنسا .
كە فەرەنسا وولاتێكە لە وولاتە فرە بیروبۆچوون و فرە نەتەوەو فرە ئایین و رژێمی بەیەكەوە ژیانی دیموكراتیانەی تیا مسۆگەركراوە لە هەموو بوارەكان ، كە لە ٧٠٪ ی دانیشتووانی فەرەنسا پشتگیریان لە بریاری سەرۆكی فەرەنسا كردبوو ... لەبەر ئەوەی بە شێوەیەكی بنەرەتی ئاین و دەووڵەت لەم وولاتە لێك جیایە و سەربەخۆیی بیروورا لە فەرەنسا و وولاتانی دیكەی ئەوروپای علمانی بەرقرارە لە هەموو بوارەكاندا .

٢٠٠٤/١/٢٨ كۆچی دوای خانمە رۆشنبیری ئەمەریكی سوزان یوننتاك لە تەمەنی ٧١ ساڵیدا ، كە ئافرەتێكی بەهرەدار بوو لە نووسینە جۆراو جۆرەكانی و لە بوارەكانی نووسینی و ژیان .

٢٠٠٤/٢/١ دوو تیرۆرست لە رۆژی جەژن توانیان لە مەڵبەندی - ٣- ی یەكێتی نیشتیمانی كوردستان و لقی - ٢ - ی پارتی دیموكراتی كوردستان لە شاری هەولێری پایتەختی هەرێمی كوردستانی لكێنراو بە ئێراق خۆیان بخزێننە ناو هەردوو بارەگاو خۆیان بتەقێنەوە ، كە لە ئەنجام بووە هۆی شەهید بوونی - ١٠٧- بەرپرس و كادیرو ئەندامان و هاوولاتی هەردوو پارت و زامداربوونی - ١٥٠ - هاوولاتی ، كە بە گەورەترین كرداری نامرۆڤانەو كارەساتی هەردوو پارت و گەل دادەنرێت لە هەرێمی باشووری كوردستان .

٢٠٠٤/٢/١ نووسەرو شاعیر و رەخنەگری کورد شەهید – مەهدی خۆشناو– بە کارەساتێکی دڵ تەزێن لە هۆڵی بارەگای لقی/٢ ی پارتی دیموکراتی کوردستان بەکارێکی چەپەڵی تیرۆرستی لەگەڵ دەستەیەك لەسەرکردەو کادیرانی ئەم پارتە و لە هەمان رۆژ لە بارەگای مەڵبەندی /٣ ی یەکیەتی نیشتیمانی کۆمەڵێك سەرکردەو کادیرو کەسانی دیکە بەهەمان شێوە شەهید کران ...

شایانی باسە شەهید مەهدی خۆشناو لە ساڵی ١٩٥٣ لە گەرەکی تەیراوەی شاری هەولێر چاوی بە جیهان هەڵهێناوە لە هەرێمی باشووری کوردستان . ئەم نووسەرە لەماوەی ژیانیدا بەردەوام بووە لەخەباتی کوردایەتی و نووسینەکانی ، تا دوای راپەرین کە بۆتە قائمقامی قەزای شەقلاوە و دوایی بووەتە قائمقامی قەزای ناوەندی هەولێر و دوایی بووە بە جێگری پارێزگا . هەروا لە ١٩٩٧/٨/١٢ لە کۆنفرانسی لقی هەولێری یەکیەتی نووسەرانی کورد بە سەرۆکی یەکیەتی نووسەران هەڵبژێردرا و بەردەوام بوو تاکوو ماڵئاوایی لە نووسەران و گەل و نیشتیمانەکەی کرد لە هەرێمی باشووری کوردستان .
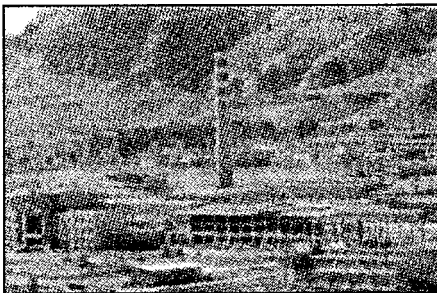
٢٠٠٤/٢/٤ دوای سێ رۆژ لە کۆبوونەوەوگفتووگۆی ٢٧ وولاتی ئەندامی ئەنجوومەنی ئاسایشی نێوودەوڵەتی لە شاری ڤیەنا ، سەبارەت بە ناردنی دۆسیەی چالاکیە

ئەتۆمیەکانی ئێران بۆ ئەنجوومەنی ئاسایشی نێوودەوڵەتی کە ٢٤ دەوڵەت بڕیاریاندا دۆسیەی چالاکیە ئەتۆمیەکانی ئێران رەوانەی

ئەنجوومەنی ئاسایش بکرێت ، تەنیا وولاتانی فەنزویلاو ، سووریا و ، کوبا ، نەبێت دژی ئەوبڕیارەی ئەنجوومەن وەستان .

کە ڕۆژ لە دوای ڕۆژ کێشەی ئەو دۆسیە لە نێوان ئێران و وولاتان بەرەو ئالۆزو دژوارتر هەنگاو دەنێ و ئاکامی خراپی لێ دەکەوێتەوە لە بوارەکانی ئابووریی و رامیاریی و بازرگانی و سەربازی ، لە ناوچەو هەرێمەکە و جیهاندا.

٢٠٠٤/٢/٢٠ ڕووسیای یەکگرتوو لە ڕاگەیاندنێکیدا ئاشکرای کرد ، کە مووشەکی بالیستی نوێی دروستکردووە و لە هەمان کات بەرەو پێشخستنێکی گەورەی بۆ ئەنجام دراوە . کە ڕووبەڕووی هەر هێرشێکی بەرگی ببێتەوە

...ئەمەش لە زاری بەرپرسێکی بالای سەربازی ڕووسیا هات ، کە ئەو مووشەکە تووانای بێ وێنەی هەیە لەبەرگری کردن .

دوای ئەوەش ژەنەراڵ – یووری بالۆیفسکی – ئەم راگەیاندنەی پشتراستکردەووە لە مانۆرێکی سەربازیدا . سەرەرای ئەوەی کە ڕووسیا و ئەمەریکا لەکاتی شەڕی سارد ڕێکەووتبوون لە سەر ئەوەی کە چەکی بەرگری و مووشەکی بالیستی دروست نەکەن بەشێووەیەکی بەرفراوان

بەلام ئەمەش لەدوای ئەوە هات کە سەرۆکی ئەمەریکا جۆرج بۆش لە ساڵی ٢٠٠٢ لەو ڕێکەووتنە کشایەوە ... لە هەمان کات سەرۆکی ڕووسیا – ڤلادمێر پۆتین – لە ووتەیەکیدا رایگەیاند ، کە ڕووسیا تووانای بەرهەم هێنانی چەکی ستراتیژی هەیە و تووانای بوارەکانی سەربازی بەرەو بەهێزبوون و پێشکەوتن هەنگاو دەنێ لە وولاتەکەدا .

٢٠٠٤/٢/٢٩ بەهۆی بەرزبوونەوەی کێشەی نێوان سەرۆکی هاینی – جان برتـــران ئەریـــــستید – و بەرهەڵستکارانی لە وڵاتەکەو کار لێکردنـی لـە پەیووەندیـە نـــــاوخۆیی و نێـــــوو دەووڵەتیـەکان ، کـە ئـەویش بووە هۆی ئەوەی کە سەرۆکی هاینی ئەریستید دەست لەکاربکێشێتەوە ، ئەویش لەدواگفتووگۆی چڕی لەگەڵ نوێنەرانی ئەمەریکاو فەرەنسا و گابۆن . دوای دەست لەکارکێشانەوەی جان برتـران لـە ٣/١ ی هـەمان ساڵ بـەرەو ئەفەریکیای ناوەند لەگەڵ هاوسەرەکەی و چەندین کەسایەتی لەبەرپرسانی حکومەتەکـەی کۆچیان کـرد و لەلایـەن حکوومـەتی باشـووری ئەفـەریکیا پێشووازایان لێکرا .

دوای گەیـشتنیان بـۆ ئەفـەریکیای ناوەنـد لەلایـەن سـەرۆکی ئـەم وڵاتـە – ژەنەراڵ فرنسوا بوزیز – پێشووازی کران ، کە ئەویش لـە ڕێگـەی کوودەتـای سـەربازی دەسـەڵاتی گرتبـووە دەسـت . بـەلابردنی سـەرۆکی هەڵبـژێردراوی ئەفەریکیای ناوەند و بە هـەمان شێووەی دەسـەڵاتەکانی هـاینی لـەم وڵاتـە دووبارە دەبووەوە .

کە ئەمەش وای لە گەلانی ئەم وڵاتانـە کـردووە ، کـە ماوەی ژیانیـان لـە دڵـە ڕاوکـێ بـەردەوام بێـت و بـواری ژیـان و ژێرخـانی ئـابووری ئـەم وڵاتانـە بکەوێتـە مەترسـی و بڵاوبوونـەوەی برسیەتی و هـەژاری و گەنـدەڵی و وێـران بوون لەم کێشووەرەدا .

٢٠٠٤/٣/٨ مـۆرکردنی یاسـای ئیـدارەی دەوڵــەتی ئێـراق لــە لایــەن ئەنجوومـەنی گواستنەوە ، کـە دان بــە ڕژێمــی پەرلـــەمانی فیدراڵی دیموکراتی بۆ کوردو دەسـەڵاتی فرەلایـەنی نـا ، لـە

پێناو بەرەو پێشبردن و بە مەدەنی کردنی گەلانی ئێراق ، لە هەموو بوارەکانی نەتەوەیی و رامیاری و ئابووری و کەلتوورو زمان و مێژووو شووێنەوارو داب و نەریت و کۆمەلایەتی و رۆشنبیری لە وولاتەکەدا .
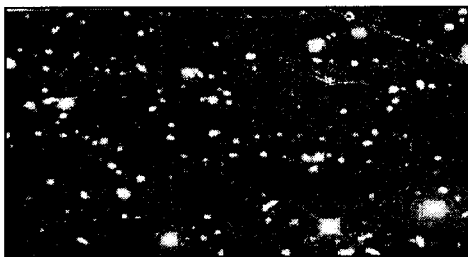
٢٠٠٤/٣/١٠ تلسکۆبی گەردوونی – هابل – تووانی قوولترین ئەستێرە وێنە بگرێت لە دورترین خالی گەردوون ، کە ئەویش

چوار ئەستێرە بوون . کە زاناکانی گەردوون بەچاوی خۆیان دیتیان لە رێگەی وێنەی رەوانەکراو لە رێگەی تلسکۆبی هابل بۆ سەر زەوی . ئەم وێنە گرتنەش لەدوای هەول و ماندووبوونێکی بەردەوام بوو لە ماوەی چوار مانگدا ، ئەویش لە پارچەیەکی بچووکی ئاسمان .

ئەو وێنانەش نزیك بوون لە وێنە مێژووییەکان ، کە زانایانی گەردووناس لەوە گەیشتن کە ئەم ئەستێرانە لە ئەنجامی تەقینەوەی مەزن دروست بوونە کە ناوزەند بوون بە سەردەمە تاریکەکان ... ئەم کارەش لە ٢٠٠٣/٩/٢٤ تاکوو ٢٠٠٤/١/١٦ لە لایەن تلسکۆبی هابل ئەنجامدراوە .

هەروا ئەم وێنە گرتنەی ئەو ئەستێرانە نزیکەی یەك ملیۆن چرکەی خایاندووە و یەکەم ئەستێرەیە ، کە لە دوای تەقینەوەی مەزن پێك هاتووە و بە ماوەی مێژووی گەردوون بووە ، کە لەوکاتە ئەستێرە یەکەمەکان ، کە توانیان گەرمی گەردوون بگەرێنەوە بۆ بارێکی سارد و تاریك .

هەر لەو کاتەش بەرێوەبەری پەیمانگای زانستی بۆ تلسکۆب – ستیفن بیکۆبز – رایگەیاند :– کە ئەمە یەکەم جارە شتی وا ببینین و بەر لە ئێستا نەبینراوە ... ئەم وێنە گرتنەش نزیکەی ١٠,٠٠٠ دە هەزار ئەستێرەی لەخۆ گرتووە ... ئەم هەولانەش لە ئەنجامی تاقیکردنەوە و توێژینەوە زانستیەکانی گەردوون بوون لە پێناو بەرەو پەرەسەندن و پێشکەوتن دەبات لە هەموو بورەکان .

٢٠٠٤/٣/١٢ ڕژێمی بەعسی لە سووریا بە سیخوورو پۆلیسەکانی کەوتە گیانی گەلی کوردی ڕۆژئاوای کوردســـتانی لکێنـــراو بـــە سووریا لە شارەکانی حەماو حەســـەکە ، بـــە تایبـــەتی قامــشلی و دەوورووبــەری کــە لەوکاتــەی گــەلی کــورد بــەرگری لــە بــوون و ناسنامەی نەتــەوەیی دەکــرد ، کــە بــووە هــۆی شــەهید بــوونی ١٤ هــاوڵاتی کوردو زامــداربوونی بەدەیان هــاوڵاتی و بەنــدکردنی بەســەدان هــاوڵاتی و ئــاوارە بــوونی ســەدان خێزانــی کــورد بــەرەو ناوچــەکانی پارێزگــای دهــۆك لــە هەرێمی باشووری کوردستان .

٢٠٠٤/٣/١٥ دوای دوو کاتــژمێر لــە دەســت پێکردنـــــــی هەڵبـــــــژاردنی ســـەرۆکایەتی لـــە ئەســـپانیا ئــەنجامی ســـەرکەوتنی پـــارتی سۆشیالیـــستی ئەســـپانیا ڕاگەیانــدرا بەســـەرکردایەتی - خۆســـیە بلانکـــۆ - ئەمینـــداری گـــشتی پارتەکـــە و گەڕانـــەوەی پـــارتی سۆشیالیست بۆ وەرگرتنەوەی دەسەڵات لەدوای هەشت ساڵ لە دەسەڵاتی پارتی گەل کە ڕاستڕەوی ناوەندی لە خۆ دەگرت .

جێگــەی ئامــاژە پێکردنــە ، کــە پــارتی سۆشیالیــست ڕێــژەی ٤٢٪ ی دەنگـەکانی بەدەست هێنـا بەرامبـەر ٣٨٪ . بـۆ پـارتی گـەل بەسـەرکردایەتی خۆسییە ماریا ... ئەم هەڵبژاردنـەش لـە دوای ڕووداوەکـەی ٣/١٣ هـات کـە بووە هۆی کوژرانی زیاتر لە ٢٠١ کەس و زامداربوونی زیاتر لە ١٥٠٠ کـەس ... کە سەرۆکی حکوومەت خۆسییە ماریا ڕێکخراوی ئیتای تاوانبار .

هەروا ئەم ڕێکخراوە بەردەوام لـە تێکۆشـانە لـە پێنـاو بەدەسـت هێنـانی مـاف سەربەخۆیی لە هەرێمی باسك ... بەر لەوەش سەرۆکی حکوومەتی ئەسپانیا خۆسییە ماریا بە سێ لایەن لێدانی ئێراقیان بڕیاردا لەگەڵ سەرەك وەزیرانی

بەریتانیا تۆنی بلێر و سەرۆکی ئەمەریکا جۆرج بۆش .

دوای سەرکەوتنی پارتی سۆشیالیستی سەرۆکی پارتەکە خۆسییە بلانکۆ بڕیاری کشانەوەی هێزەکانی سووپای ئەسپانی دا لە ئێراق . کە زیاتر لە ١٣٠٠ سەربازی ئەسپانی بەشداری لێدانی ئێراقیان کردبوو ... لەهەمان کات سەرۆکی پارتی سەرکەوتوو لە راگەیاندنێکیدا گووتی :-

لێدانی ئێراق و کووشتنی گەلی ئێراق ، تاوانە و نابێ قبوول بکرێت ، بەر لەوەش سەرۆکی ئەمەریکا و سەرەك وەزیرانی بەریتانیا پیرۆزباییان لە خۆسییە بلانکۆ کرد بە بۆنەی سەرکەوتنی پارتەکەی و داوای هەموو هاوکاریەکیان لەگەڵدا کرد ، دژی کردەوە و کارە تیرۆرستیەکان لە وولاتەکە و لە جیهان .

٢٠٠٤/٣/٢٢ سەرکەوتنی پارتی ئارینای راستڕە و لە سلفادۆر بەسەرکردایەتی -- تۆنی سەقا --جێگەی ئامارە پێکردنە کە پارتی ئارینا ماوەی چواردە ساڵە دەسەڵاتداریەتی سلڤادۆر دەکات ... بەلام شەفیق حەنزەل پالێووراوی چەپرەوەکان لە ٢٠٪ ی دەنگەکانی بە دەست هێنا ... شەفیق تەمەن ٧٣ ساڵ و سەرکردەی میلیشای پێشووی کۆمۆنیستەکان بووە ... هەردوو سەرکردەی – تۆنی سەقاو شەفیق حەنزەل – لە رەچەڵەك خەڵکی فەلەستینن ... لە دوای راگەیاندنی ئەنجامی هەڵبژاردنەکە لەلایەن هێزی چەپرەو رەتکرایەوە

دوای ئەوەش تۆنی سەقا فانیلەیەکی سێ رەنگی – سوور– سپی– شین – ی لەبەر کردوو خۆی بەسەرۆکی سلڤادۆر راگەیاند و پیرۆزبایی لەسەرۆکی ئەمەریکای ناوەند کرد ... لەگەڵ ئەوەشدا ئێشوو ئازارەکانی شەڕی ناوخۆی سلڤادۆر لە هەستی دەنگدەران رەنگی دەدایەوە و سەرەرای ئەوەش پارتی راستڕەو سەرکەوتنی بەدەست هێنا لە وولاتەکەدا .

٢٠٠٤/٣/٢٧ تــەواو بــوونی کــاری بەرهــەم هێنــانی نموونــەی یەکــەم فرۆکـــــەی ســــــەردەمی و ســــەرکەوت ، کــە خێرایــی حــەوت جـار زیـاتر بـوو لـە خێرایـی دەنـگ و لـە لایـەن کۆمپانیایەکی دروستکەری فرۆکە لە ئەمەریکا بەرهەم هێنرابوو . لە پێناو خزمەتکردنی ئامانجەکانیان .

٢٠٠٤/٤/١ لـە دوای رووخانـدنی دەسـەلاتی سـلۆڤۆدان میلۆسـۆڤێك خـۆی بـە دەسـت دەسەلاتی نوێی یوگسلاڤیا داو رەوانەی دادگای نێوو دەوولەتی لە شاری لاهای پایتەختی هولندی کراو دادگایی کردنی بەردەوامە تاکوو کۆتایی نووسینی ئەم کتێبە .

٢٠٠٤/٤/٣ ١- گـــــــــــــرنگترین رووداوەکانی کەووتنە خووارەوەی فرۆکە لە جیهانـــــدا ... کـــــە رووداوەکــــــــانی کەووتنـــەخووارەوەی فرۆکـــــە بــــــاڵ هەڵگرەوەکان ... واتە نەفەر هەڵگرەکان بەرەو زیادبوون دەچێ بەهۆی پەککەوتنی ئامێر ، یاخوود تەزووی کارەبا ، یاخوود هەر هۆکارێکی دیکەی کە تووشی فرۆکەکان دەبنەووەو بۆتە هۆی گیان لەدەستدانی بەهەزارا هاولاتی ناو فرۆکەکان لەئەنجامی کەووتنە خووارەوەیان و تێك شکانیان لە سەر خاکی وولاتە جیاجیاکان لە جیهان ، کە ئەم رووداوانەی خوارەوە دیاریدەکەین :-

٢- لە ١٩٩٦/١/٨ کەووتنە خووارەوەی فرۆکەی باڵ هەڵگر لە جۆری – ئەنتۆنۆف /٣٢ لە بازارێکی جەنجاڵ لەناوەراستی شاری کنشاسای پایتەختی کۆنگۆی دیموکراتی – زائری پێشوو – کە بووە هۆی گیان

لەدەستدانی ۳۵۰ هاووڵاتی ناو فرۆکەکەو کەسانی سەر شەقامەکان لە شارەکەدا .

۳- لە ۱۹۹٦/۲/٦ کەووتنە خووارەوەی فرۆکەی بۆینگ ، کە سەر بە کۆمپانیای فرۆکەوانی دۆمینیکان بووە لە کەنارەکانی کۆماری دۆمینیکان ، کە بووە هۆی گیان لە دەست دانی ۱۹۸ هاووڵاتی ناو فرۆکەکە لە ئاکامی تێك شکانی لەسەر زەویدا .

٤- لە ۱۹۹٦/۲/۲۹ لە ئاکامی خۆ لە شاخ دانی فرۆکەی بۆینگ ، کە سەر بەکۆمپانیای فرۆکەوانی پیرۆ بوو لەکاتی خۆ ئامادەکردنی بۆ نیشتنەوەی لە فرۆکەخانەی – ئەریکوبیا – کە کەووتۆتە دووری ۱۰۰۰ کیلۆمەتر لە باشووری شاری لیمای پایتەخت و بووە هۆی گیان لەدەستدانی ۲۳ کەس لە ناوچەکەدا .

٥- ۱۹۹٦/٥/۱۱ لەئاکامی کەووتنە خووارەوەی فرۆکە لەجۆری – دی سی /۰ – ی سەر بە کۆمپانیای فالۆگت لە نزیك فرۆکەخانەی مەیامی لە ئەمەریکا ، کە بووە هۆی گیان لەدەستدانی ۱۲۰ هاووڵاتی ناو فرۆکەکە .

٦- لە ۱۹۹٦/٥/۱۷ لە ئەنجامی تەقینەوەی فرۆکەی سەر بە کۆمپانیای – تی دبلیوو ئەیە – ی ئەمەریکی لە سەر زەریای ئەتڵەسی لەکاتی فرینی لە فرۆکەخانەی کینیدی لە شاری نیورۆکی ئەمەریکی کە بەرەو شاری پاریس دەرۆیشت و بووە هۆی گیان لەدەستدانی ۲۳۰ هاووڵاتی ناو فرۆکەکە .

۷- لە ۱۹۹٦/۸/۲۹ لە ئەنجامی کەوتنە خوارەوەی فرۆکە لە جۆری – توویولفی /۱٥٤ ، کە لە لایەن کۆمپانیای ئاسنی ڕووسی بەکری گیرابوو ، کە بووە هۆی گیان لە دەستدانی ۱٤۱ هاووڵاتی ناو فرۆکەکە ئەویش لەرێگەی گەرانەوەی بۆ دوورگەی – سبیتزابرگن – لە وولاتەکەدا .

۸- لە ۱۹۹٦/۱۱/۷ لە ئەنجامی کەووتنە خووارەوەی فرۆکەی بۆینگی نیجیری ، کە لەوکاتەی لە بورت هارکوت دەگەراوە بۆ لاگۆس کە بووە هۆی گیان لە دەستدانی ۱٥۱ هاولاتی ناو فرۆکەکە .

٩- له ١٩٩٦/١١/١٢ به هۆی لێكدانی هەردوو فڕۆكەی جامبۆی سعوودی لەگەڵ فڕۆكەی كازاخستانی لە ئاسمانی هندستان ، كە بووە هۆی گیـان لەدەســتدانی ٣٤٩ هــاووڵاتی نــاو فڕۆكــەكان كــە ئەمــە بەكارەساترین كەووتنە خووارەوەی فڕۆكە دادەنرێت لە جیهان .

١٠- له ١٩٩٦/١١/٢٣ كەووتنە خووارەوەی فڕۆكەی بۆینگی ئەسیوبی كە تیرۆر كرابوو لە ئاوی نزیك كەناری دورگەی قەمەر وبووە هۆی گیان لە دەستدانی ١٢٥ هاووڵاتی و رزگاربوونی ٥٠ هاووڵاتی لە مردن لە ناو فڕۆكەكەدا .

١١- له ١٩٩٧/٨/٦ كەووتنە خووارەوەی فڕۆكەی سەر بە هێڵی ئاسمانی كۆریا لە ناوچە شاخاویەكانی نزیك فڕۆكەخانەی – گرام – و لە ئەنجام بووە هۆی گیان لە دەستدانی ١٢٨ هاووڵاتی و رزگاربوونی ٢٦ هاووڵاتی لە مردن لە ناو فڕۆكەكەدا .

١٢- لە ١٩٩٧/٩/٢٦ كەوتنە خوارەوەی فڕۆكەی ئەندۆنوسی لەجۆری – ئەبریاس – لە ناوچە شاخاویەكان لە باكووری هەرێمی سوومەترە كە بووە هۆی گیان لە دەستدانی ٢٣٥ هاووڵاتی ناو فڕۆكەكە لە ناوچەكەدا.

١٣- لە ١٩٩٧/١٢/١٩ كەووتنە خووارەوەی فڕۆكەی سەنگافورە لە جۆری بۆینگ لە نزیك شاری – بالیمبانگ – ی ئەندۆنسی كە لە ئەنجام بووە هۆی گیان لە دەستدانی ١٤٠ هاووڵاتی ناو فڕۆكەكە .

١٤- لە ١٩٩٨/١/٨ كەووتنە خووارەوەی فڕۆكەی كۆمپانیای – سیبۆ ئەبراس – لە ناوچەی شاخاوی لە رۆژهەڵاتی فڕۆكەخانەی كاجیان دورو لە فلپین ، كە بووە هۆی گیان لەدەستدانی ١٠٤ هاووڵاتی ناو فڕۆكەكە .

١٥- لە ١٩٩٨/٢/١٦ كەووتنە خووارەوەی فڕۆكەی جۆری ئەبریاسی چینی مللی ، ئەویش لە رێگەی گەڕانەوەی بۆ دوورگەی بالی ئەندۆنوسی لە فڕۆكەخانەی – تایبەتی نێوو دەووڵەتی – لە تایوان و بووە هۆی گیان لە دەست دانی ١٩٥ هاووڵاتی و كوشتنی نۆ كەسی دیكە كە لە سەر زەوی بوون و لە ناوباندا پارێزگاری بانكی تایوانی ناوەندی

تیابوو .

١٦- لە ١٩٩٨/٩/٢ لە ئەنجامی ناچار بوونی فرۆکەی سویسری لە نزیک کەناری نوڤاسکونیا بەهاتنەخووارەوەی و تێك شکانی و لە ئەنجام بووە هۆی گیان لە دەست دانی ٢٢٩ هاوولاتی ناو فرۆکەکە ... کە لەوکاتەی فرۆکەکە لە شاری نیورۆکی ئەمەریکی بەرەو شاری ژنێف دەگەرایەوە.

١٧- لە ١٩٩٨/١٢/١١ کەووتنە خووارەوەی فرۆکەیەکی تایلەندی لەکاتی نزیک بوونەوەی لە فرۆکەخانەی – سورات تانی – لە باکووری تایلاند لە کۆتایی گەشتەکەی لە بانکۆکەوە دەگەرایەوە و لە ئەنجام بووە هۆی گیان لە دەست دانی ١٠١ هاوولاتی و رزگاربوونی ٤٥ هاوولاتی لە مردن لە ناو فرۆکەکەدا .

١٨- لە ١٩٩٩/٢/٢٤ لە ئەنجامی تەقینەوەی فرۆکەیەکی چینی مللی لە ناوەراستی وولاتەکە لە ئەنجامدا بووە هۆی گیان لە دەست دانی ٦١ هاوولاتی ناو فرۆکەکە .

١٩- لە ١٩٩٩/١٠/٣١ لە ئاکامی کەووتنە خووارەوەی فرۆکەی جۆری بۆینگ ، کە سەر بە فرۆکەخانەی میسری بوو لە نزیک کەناری – ماساتشوستس – ی ئەمەریکی لەدوای یەك کاتژمێر لە فرینەکەیدا کەلە ئەنجام بووە هۆی گیان لە دەست دانی ٢١٧ هاوولاتی ناو فرۆکەکە .

٢٠- لە ٢٠٠٠/١/٣٠ کەووتنە خووارەوەی فرۆکەیەکی ئەبراسی کینی لە ناو ئاودا لە دوای هەڵسان لە ماوەیەکی کەمدا لە – ئەبیدجان – لە کەنارەکانی ساحل عاج ، کە لە ئەنجامدا بووە هۆی گیان لەدەست دانی ٢٧٩ هاوولاتی ناو فرۆکەکە .

٢١- لە ٢٠٠٠/٤/١٩ کەووتنە خووارەوەی فرۆکەیەکی فلیپینی لە جۆری بۆینگ لە نزیک شاری دافاو لە باشووری وولاتەکە لە ئەنجام بووە هۆی گیان لە دەست دانی ١٣١ هاوولاتی ناو فرۆکەکە.

٢٢- لە ٢٠٠٠/٥/٢٥ کەووتنە خووارەوەی فرۆکەیەکی فەرەنسی لە جۆری کۆنکۆرد ، کە کۆمپانیایەکی گەشت و گوزاری ئەڵمانی بە کرێی

گرتبوو ، ئەویش لەکاتی فرینی بەرەو ئاسمان لە فرۆکەخانەی شارلْ دیگۆلْ ، کە بەرەو شاری نیورۆکی ئەمەریکی دەرۆیشتن ، کە بووە هۆی گیان لە دەست دانی ١٠٩ هاوولاتی ، کە هەمووی گروپی تایبەتی فرۆکەکە بوون و هەروا لەسەر زەویش ٩ کەسی دیکەی کوشت لەکاتی کەووتنی بەسەر زەویدا .

٢٣- لە ٢٠٠٠/٨/٢٣ کەو تنە خو ارەوەی فرۆکەیەکی کۆمپانیای فرۆکەوانی کەنداو لە فرۆکەخانەی بەحرێن ، کە لە ئەنجام بووە هۆی گیان لە دەست دانی ١٤٣ هاوولاتی ناو فرۆکەکە .

٢٤- لە ٢٠٠٠/١٠/٣٠ کەوتنە خووارەوەی فرۆکەیەکی سەنگافورە ، کە لەوکاتەی لە فرۆکەخانەی – تایبیە – ی تایوانی دەگەرایەوە بەرەو شاری لۆس ئەنجلۆسی ئەمەریکی ، کە بووە هۆی گیان لە دەست دانی ٧٩ هاوولاتی ناو فرۆکەکە .

٢٥- لە٢٠٠١/٧/٣ کەووتنە خووارەوەی فرۆکەیەکی ڕووسی لە جۆری – تووبۆلف – لە کاتی گەرانەوەی بەرەو فرۆکەخانەی فلادیفستۆك لە ڕووسیاو لە ئەنجام بووە هۆی گیان لە دەست دانی ١٤٣ هاوولاتی ناو فرۆکەکە .

٢٦- لە ٢٠٠١/١٠/٤ کەووتنە خووارەوەی فرۆکەی تووبۆلفی ڕووسی لە سەر دەریای رەش ، کە لە ئەنجام بووە هۆی گیان لە دەست دانی ٧٨ هاوولاتی ناو فرۆکەکە , کەلەو کاتەی لە شاری تەل ئەبیبی ئیسرائیلی دەگەرایەوە بەرو سیبیریای ڕووسی .

٢٧- لە ٢٠٠١/١٠/٨ کەوتنە خوارەوەی فرۆکەیەکی سەر بە هێڵی ئاسمانی ئەسکەندەنافیە لە دوای خۆدانی بە فرۆکەیەکی بچووك بە هۆی باری کەش و هەوا لە فرۆکەخانەی میلانی ئیتالیا ، کە لە ئەنجام بووە هۆی گیان لە دەست دانی ١١٨ هاوولاتی ناو فرۆکەکە.

٢٨- لە ٢٠٠١/١١/١٨ کەووتنە خووارەوەی فرۆکەی سەر بە ئەمەریکان – ئیرلاینز – لە سەر یەکێك لە گەرەکەکانی لاینز لە شاری نیورۆك ، کە لە ئەنجام بووە هۆی گیان لە دەست دانی ٢٦٠ هاوولاتی ناو فرۆکەکە ، کە لەوکاتە لە ئەمەریکا بەرەو کۆماری دۆمە نیکان دەگەرایەوە

وولاتەکە.

٢٩- لە ٢٠٠٢/١/٢٩ کەووتنە خووارەوەی فرۆکە لەجۆری بۆینگ /٧٢٧ لە سەر چیای کۆلۆمبیا ، کە لە ئەنجام بووە هۆی گیان لە دەست دانی ٩٢ هاوولاتی ناو فرۆکەکە .

٣٠- لە ٢٠٠٢/٢/١٢ کەووتنە خووارەوەی فرۆکەیەکی هێڵی ئاسمانی ئێران لەجۆری تۆبۆلفی ڕووسی لە ناوچە شاخاویەکانی رۆژئاوای ئێران کە لە ئەنجام بووە هۆی گیان لەدەست دانی ١١٧ هاوولاتی ناو فرۆکەکە .

٣١- لە ٢٠٠٢/٤/١٥ کەووتنە خووارەوەی فرۆکەی سەر بەهێڵی ئاسمانی چینی مللی لە کاتی گەرانەوەی لە کۆریای باشوور بۆ بۆسان ، کە لە ئەنجام بووە هۆی گیان لە دەست دانی ١٦٠ هاوولاتی ناو فرۆکەکە .

٣٢- لە ٢٠٠٢/٥/٤ کەووتنە خووارەوەی فرۆکەیەکی نیجیری لە شاری کانۆی نیجیری ، کە لە ئەنجام بووە هۆی گیان لە دەست دانی ١٤٨ هاوولاتی ناو فرۆکەکە .

٣٣- ٢٠٠٢/٥/٧ کەووتنە خووارەوەی فرۆکەیەکی میسری ، کە سەر بە کۆمپانیای فرۆکەوانی میسری بوو لە توونس ، لە ئەنجام بووە هۆی گیان لە دەست دانی ٥٥ هاوولاتی ناو فرۆکەکە ... لە هەمان رۆژدا فرۆکەیەکی چینی مللی کەووتە خووارەوە لە سەر دەریا لە رۆژهەلاتی چین و لە ئەنجام بووە هۆی گیان لە دەست دانی ١١٢ هاوولاتی ناو فرۆکەکە .

٣٤- لە ٢٠٠٢/٥/٢٥ کەووتنە خووارەوەی فرۆکەیەکی سەر بەهێڵی ئاسمانی تایوان لەدوای کەووتنی لە نزیك کەنارەکانی تایوان و لەجۆری بۆینگ /٧٤٧ و لە ئەنجام بووە هۆی گیان لە دەست دانی ٢٢٥ هاوولاتی ناو فرۆکەکە .

٣٥- لە ٢٠٠٢/٧/١ کەووتنە خووارەوەی فرۆکەی ڕووسی لەجۆری توبۆلف ، کە مندالانی هەلگرتبوو بۆ گەشتی گەشت و گوزار بەرەو ئەسپانیا ، هەروا بە فرۆکەی بۆینگ/٧٤٧ لە سەر ئاسمانی ئەلمانیا ، کە لە ئەنجام بووە هۆی گیان لە دەست دانی ٧١ هاوولاتی کە

زۆربەیان منداڵ بوون .

٣٦- لە ٢٠٠٢/٧/٢٧ کەوتنـە خـووارەوەی فرۆکەیەکی سـەربازی لـەکاتی مەشق کردنی لە سەر ئاسمانی شاری لفیف لە ئۆکرانیا و لە ئەنجام بووە هۆی گیان لە دەست دانی ٨٣ هاووڵاتی لە گۆڕەپانەکەدا .

٣٧- لە ٢٠٠٢/١٢/٢٣ کەوتنە خووارەوەی فرۆکەیەکی ئێرانی لـە ناوچـەی ناوەراستی ئێران ، کە ئەم فرۆکەیە شارەزایانی فرۆکەی هەڵگرتبوو لە ئاکامـدا بـووە هـۆی گیـان لـە دەسـت دانـی ٤٦ شـارەزا لـە فرۆکـەو فرۆکەوانەکانیدا .

٣٨- لـە ٢٠٠٣/١/٨کەوتنـە خـووارەوەی فرۆکەیـەکی تـورکی لـە ناوچـەی پارێزگای دیاربەکر لە باکووری کوردستان ، کە لـە ئـەنجام بـووە هـۆی گیـان لـە دەسـتدانی ٧٦ هـاووڵاتی نـاو فرۆکـەکە ... لـە هـەمان رۆژدا کـەووتنی فرۆکەیـەکی بـچووك لـە دوای فـرینی بـەرەو ئاسمـان لـە فرۆکەخانـەی – شـاروت – لـە وویلایـەتی نـورت کارۆلینـای ئەمـەریکی کە لە ئەنجام بووە هۆی گیان لە دەستدانی ٢١ هاووڵاتی ناو فرۆکەکە

٣٩- لـە ٢٠٠٣/٢/١٩ کەوتنـە خـووارەوەی فرۆکەیـەکی سـەربازی و لـە ئەنجام بووە هۆی گیان لە دەست دانی ٢٧٦ سەربازی ناو فرۆکەکە .

٤٠- لە ٢٠٠٣/٣/٦ کەوتنە خووارەوەی فرۆکە لـە جۆری بۆینگ /٧٣٧ ی سەر بەهێڵی ئاسمانی جەزائری ، کـە لـە ئەنجامـدا بووە هـۆی گیـان لـە دەستدانی ١٠٢ هاووڵاتی ناو فرۆکەکە .

٤١- لـە ٢٠٠٣/٥/٢٦ کەوتنـــە خـــووارەوەی فرۆکەیـــەکی ئـــۆکرانی کـــە نووێنـــەری شـــاندی ئاشـــتی پـــارێزی ئەســـپانی هـــەڵگرتبوو بـــەرەو ئەفگانـستان دەگەرانـەوە و لـە ئەنجامـدا بـووە هـۆی گیـان لـە دەسـت دانی ٧٤ کەس لە شاندەکەو هاووڵاتیانی دیکەدا .

٤٢- لـە ٢٠٠٣/٧/٨ کەوتنـە خـووارەوەی فرۆکەیـەکی سـوودانی لـە دوای هەڵسـانی بـە ماوەیـەکی کـەم لـە فرۆکەخانـەی سـوودانی ، کـە لـە ئەنجامدا بووە هۆی گیان لەدەست دانی ١١٥ هاووڵاتی ناو فرۆکەکە .

٤٣- لـە ٢٠٠٣/١٢/٢٥ کەوتنـە خـووارەوەی فرۆکـە لـەجۆری بـۆینگ/٧٢٧ لەوکاتـەی کـە لـە کـەنارەکانی کۆمـاری بـەنین بـەرەو کرمـاری لوبنـان

دەگەڕایەوە ، کە لە ئەنجام بووە هۆی گیان لە دەست دانی ١٣٥ هاووڵاتی ناو فرۆکەکە .

٤٤- لە ٢٠٠٤/١/٣ کەووتنە خووارەوەی فرۆکەیەکی میسری ، کە گەشتیارانی فەرەنسی هەڵگرتبوو ، کە لە شاری شەرمشێخی میسری بەرەو قاهیرەی پایتەخت دەگەڕایەوە ، کە لەئەنجام بووە هۆی گیان لە دەست دانی ١٤٨ هاووڵاتی ناو فرۆکەکە.

٤٥- جێگەی باسکردنە کە لە ٤٥ ڕووداوی کەووتنە خووارەوەی فرۆکە ٥,٩٥٥ هاووڵاتی لە هەموو ڕەگەزو نەتەوەیەکدا گیانی لە دەست داوە ... کە ئەمەش لە ئەنجامی گووێنەدانە بەراست و دروستی فرۆکەکە بەر لە هەڵسانی و ئەنجام نەدانی پشکنینێکی وورد و چاو دێریەکی تەوواو ... لە بەر ئەوەی فرۆکە ئامرازێکی گرنگی سەردەمیانەی گوواستنەوەیە لە نێوان ووڵاتانی جیهان

٤٦- ئەمەو جگە لە ڕووداوە تیرۆریستیەکان کە بە فرۆکە ئەنجام دەدرێت لە هەموو بوارەکان ... ئەمەو چەند ڕووداوێکی دڵتەزێن کە لە مێژوونامەکە تۆمارکراووەو جگە لە مێژووی دیکەی ڕووداوی کەووتنە خووارەوەی فرۆکە بەر لەو مێژووەو دوای ئەو مێژووەش بە هەمان شێووە تۆمارکراون .

٢٠٠٤/٤/٣ بە پێی ڕاپۆرتی نەتەوە یەکگرتووەکان لە سوودان و لە ناوچەی دارفۆر و دەووروبەری هێزە چەکدارەکانی سەر بەحکوومەتی سوودان ، بە تایبەتی چەکدارەکانی جەنجەوید ، کە بە ناشیرینترین شێووەو کرداری هەمەلایەنە ئازاری هاووڵاتیانی ناوچەکەیان دەدا ، کە بووە هۆی دەربەدەر بوونی زیاتر لە ملیۆنێك هاووڵاتی لە هەرێمەکەدا لە سوودان .

٢٠٠٤/٤/٧ هەردوو سەرکردەی قووبرسیە یۆنانیەکان – تاسۆس بابادویۆلوس و قووبرسی تورکی – ڕەئوف دنکتاش – هۆشداریان دا دەنگداران لە سەر ڕاپرسی

یەکگرتنەووەی هەردوو کەرتی قووبرسی یۆنانی و قووبرسی تورکی لە سەر ئەو پلانەی کە ئەمینداری گشتی نەتەوە یەکگرتووەکان ئاراستەی هەردوو حکوومەتی دژ بە یەکتری کردبوو لەهەفتەی رابردوودا .

جێگەی ئاماژە پێکردنە کە هێزەکانی سووپای تورکیا کەرتی قووبرسی تورکی ، کە زۆربەی زۆریان تورکن داگیری کردوو حکوومەتێکی تورکی لە ساڵی ١٩٧٤ لێدامەزراند و هیچ وولاتێك لە وولاتەکانی جیهان دانی بەو حکوومەتە نەناو تەنیا تورکیا نەبێت تاکوئێستا .

ئەمەش لە دوای شەڕێکی دژوار لە نێوان دانیشتووانە تورکەکان و قووبرسیە یۆنانیەکاندا هات ... ئەم راپرسیەش گەرچی ئەنجامی سەرکەوتن نەبوو لە هەر لایەنێك لەو دوو لایەنە ، کە دەبێتە هۆی ئەوەی کە بەشی یۆنان دەچێتە ناو یەکیەتی ئەورووپا و کاردانەوەی خراپی لە سەر باری بەشی تورکی و تورکیا دەبێت

سەرەرای ئەوەش سەرۆکی قووبرسی یۆنانی دژی ئەو پلانەی ئەمینداری گشتی نەتەوە یەکگرتووەکان بوو بەهاوشانی تورکەکان ... لە بەر ئەوەی یەکگرتنەوەی ئەو دوو بەشە لێك دابراوە بە هێزی سەربازی تورکیا دەبێتە هۆی ل ەناوچوونی دەسەڵاتی تورکی لە بەشی قووبرسی تورکی لە ناو زۆرینەی قووبرسی یۆنانی لەناوچەکەدا .

٢٠٠٤/٤/٢٥ ئەنجامدانی پرۆسەی ریفرۆندام لە رێگەی سندوقی دەنگەکان بۆ یەکلاکردنەوەی کێشەی قووبرس ، بە گوێرەی داتای رۆژنامەی رەسمی ژمارە/ ٢٧٧ ی بەشداری هەڵبژاردن کە لە هەمان رۆژ راگەیاندرا نزیکەی ٩١٪٦٤ لای تورکی دوورگە ، کە دەنگیان بۆیەکگرتنەوەو نزیکەی ٩٣ ٧٥, ٪ ی یوانیەکانی دوورگەکە دەنگیان بۆ ئەو جودایەی هەردووقووبرسدا لە هەرێمە .

٢٠٠٤/٥/٥ حکوومەتی نەمسا گۆرەپانێکی گەوورەو جوانی لە سەر شێوازی نوێی سەردەمی لە سەر بنەماکانی ئەندازەیی بە ناوی سەرکردەی بەناوبانگی جوولەکە – تیوودۆر هرتزل – کردەوە لە شاری ڤێنای پایتەختی نەمسا ... کە ئەمەش بووە هۆی دەربرینی نارەزایی لەلایەن وولاتانی ئیسلامی و عەرەبی و بە تایبەتی کۆماری عەرەبی لە جیهاندا .

سەرچاوە:- www.arabic.com

٢٠٠٤/٥/٦ فرۆشتنی تابلۆیەکی وێنەکێشی بەناوبانگی جیهانی – بابلۆ بیکاسۆ – بە ١٠٤ ملیۆن دۆلار ، کە مێژووی وێنەکێشانەکەی بۆ ساڵی ١٩٠٥ دەگەرێتەوە ... کە ئەمەش یەکەم تابلۆیە کە بەم نرخە بەرزە بفرۆشرێت لەجیهان ... ئەم وێنەیەش کە لە لایەن بیکاسۆ وێنەی کێشرابوو کە تەمەنی بیکاسۆ ٢٤ ساڵ بووە ... کە وێنەی منداڵێکی باریسیا بوو کە بزمارێکی لەدەستی چەپ و دەسکە گوڵێکی لە سەر سەرابوو .

جێگەی باسکردنە کە نرخی لە تابلۆی دکتۆر – جاشیە – زیارتر بوو کە بە ٨٢,٥ ملیۆن لە ساڵی ١٩٩٠ فرۆشا ... تابلۆکانی بیکاسۆ جێگەی گرنگی پێدانە لە لایەن کەسایەتی و ناودارو وێنەکێشانی رابردوو و ئێستای جیهان و رۆژ لە دوای رۆژ بەهای ئەو تابلۆیانە بەرەو بەرزی هەنگاو دەنێن ، لە بەر ئەوەی تابلۆکانی بیکاسۆ لە مەزادە ئاشکراکان جێگەی خۆی کردۆتەوە لەم بوارەدا و زیاتر لە تابلۆی وێنەکێشانی دیکەی جیهان .

٢٠٠٤/٥/١٩ سەرۆکی هندستان – زەین عابدین عەبدولکەریم – مانموهان سینگ – ی راسپارد بە پێك هێنانی حکوومەتی نوێی هندستان لە دوای هەڵبژاردنەکان ، کە پارتی کۆنگرەی هندستان بەسەرکردایەتی – سۆنیاگاندی – سەرکەوتنی بەدەست هێنا ... سەرۆکی حکوومەتی هندستان لە ئایین سیخیەو بۆ یەکەم جارە لە مێژووی هندستان کەسایەتیەکی سیخی سەرۆکایەتی حکوومەتی هندستان بکات لەم کێشوورەدا .

جێگەی باسکردنە کە نوێنەرانی پەرلەمانی هندستان ئەوانەی سەر بە پارتی کـۆنگرەن وەزیـری دارایـی پێـشوو – سـینگیان – دەسـت نیـشان کـرد بـە سەرکردەی حکوومەت لە دوای بەردەوام بوونی سونیا گاندی بەوەرنەگرتنی پۆسـتی سـەرۆکی حکوومـەتی هندسـتان ، کـە خـۆی لـە هەڵبژاردنـەکان سەرکەوتنی بەدەست هێناو سینگی پاڵێوراو بۆ ئەم پۆستە لەجێگەی خۆی سـەرەرای دەربـڕینی نـارەزایی لەلایـەك پارتەکـەی و نوێنـەری پارتەکـەی لـە پەرلـەمان و بـەم هۆیـەش چـەندین ئەنـدام پەرلـەمان دەسـتیان لـە کـاری ئەندامیەتی پەرلەمان کێشاوە و داوایان لە سۆنیا کرد ، کەخۆی بۆ پۆسـتی سەرۆکایەتی حکوومەتەکەی بگرێتە دەست لە وولاتەکەدا

سۆنیا گانـدی هاوسـەری راگیـف گانـدی بـووەو بـەهۆی تیرۆرکردنـی دایکـی راگیـف گانـدی – ئەنـدیرا گانـدی و راگیـف گانـدی – نـەی ویـستووە خـۆی تووشی هەرەشە لێکردن بکات لەلایەن توندرەوە دژایەتیەکانی لە وولاتەکەدا ... هەروا سۆنیا گاندی لە رەچەڵەك ئیتاڵیە ... ئەمەش لـە دوای سـەرکەوتنی پـارتی کـۆنگرە و بەزانـدنی پـارتی بـەهاراتیاجاناتای دەسـەلاتدار لـە هەڵبژاردنەکان لە وولاتەکەدا.

٢٠٠٤/٥/٢١ یەکیـەتی نێـوو دەووڵـەتی تـۆپی پـێ بـە بۆنـەی دامەزرانـدنی ئـەم یەکیەتیـە ئاهـەنگێکی نێـوو دەووڵـەتی بە سەر تێپـەربوونی ١٠٠ بە دامەزرانـدنی یەکیەتیەکـەدا گێرا .

جێگـــەی رونکردنەوەیـــە کـــە لـــە ١٩٠٤/٥/٢١ دامەزرانـــدین یەکیـــەتی نێوودەووڵەتی – فیفا – لە شاری پاریسی پایتەختی فەرەنسا رایگەیاند ... بارەگـای سـەرەکی لـە شـاری – زیوریخـە – لـە سـاڵی ١٩٣٢ وە ... جێگـەی ئامـاژە پێکردنـە کە وەرزشـی تـۆپی پـێ ، یاخوود یاریـەکانی تـۆپی پـێ لـە سـاڵی ١٨٤٨ لـە یاریـەکانی دیکـەی وەرزشـی جیاکرایـەوە لـە زانکـۆی –

کمبریدیـژ – و دوای ئـەو رایەڵـەی تـۆپی پـێ لـە ١٨٦٣/١٠/٢٦ لـە شـاری لەنـدەنی پایتـەختی بـەریتانیا دامـەزرا ... ئـەو وولاٌتانـەی کـە میوانـداری کۆتایەکانی جامی جیهانیان لە تۆپی پێ ردووە ئەمانەن :–
یەکەمیان :– ئۆرگوای لە ساڵی ١٩٣٠ و ، ئیتالیا – لە ساڵەکانی ١٩٣٤ – ١٩٩٠ , فەرەنسا لە ساڵی ١٩٣٨ , بەرازیل ١٩٥٠ , سویسرا لە ساڵی ١٩٥٤ , سووید لە ساڵی ١٩٥٨ , تشیلی لە ساڵی ١٩٦٢ , ئینگلترا لە ساڵی ١٩٦٦ , مەکسیك لە ساڵی ١٩٠٧٠ , ئەلمانیای رۆژئاوا لە ساڵی ١٩٧٤ , ئەرژەنتین لە ساڵی ١٩٧٨ و ، ئەسپانیا لە ساڵی ١٩٨٢ , مەکسیك لە ساڵی ١٩٨٦ و ، ئەمەریکا لە ساڵی ١٩٩٤ , فەرەنسا لە ساڵی ١٩٩٨ و ، کۆریای باشوور و یابان لە ساڵی ٢٠٠٢ ، ئەلمانیا لە ساڵی ٢٠٠٦ .
هەروا ئەو وولاٌتانەی کە سەرکەوتنیان بەدەست هێنا لە بردنەوەی جامی جیهانی ئەویش :–
وولاٌتی بەرازیل /٥ جار ... ئەلمانیا /٣ جار... ئەرژەنتین / ٢ جار... ئورگوای /٢ جار... ئینگلتەرا /١ جار.
دوای ئەوەش باشووری ئەفەریکیا میووانداری جامی جیهانی ساڵی ٢٠١٠ دەکات . بەرپرسان لە سەرەتای سەدەی بیست هەڵسان بەرێکخستنی یاری تۆپی پێ و لە سەرەوەی هەموویان – رۆبیرگیران – کە فەرەنسی بوو و هەروا هۆلەندی – هیرشمان – بە دامەزراندنی کاروباری یاری تۆپی پێ بە ئامادەبوونی /٧ دەووڵەت ئەویش :–
فەرەنسا – بەلژیکا – هۆڵەندا – دانیمارك – ئەسپانیا – سووید – سویسرا . بەم هۆکارەش ئەوروپا توانی زاڵبوونی خۆی مسۆگەر بکات لەکاتی دامەزراندنیەوە ، کە سەرۆکی ئەم یەکیەتیە بۆ ماوەی حەوت جار لە بری هەشت جار پۆستی سەرۆکایەتی فیفا بکات ، کە دووایان جۆزێف بلاتر بوو ... ئەوانەی کە پۆستی سەرۆکایەتی فیفایان گرتە دەست ئەمانەن :–
جۆلی ریمیە – کە فەرەنسی بوو – کە یەکەم جامی جیهانی بە ناوی ئەوکرا کە لە ساڵی ١٩٢١ ئەم پۆستەی گرتە دەست تاکو ساڵی ١٩٥٤ ، کە ریمیە رۆڵێکی بالاٌی هەبوو لە بەرەو پێشبردن و گەشە پێدانی ئەم یاریە نێوو دەووڵەتیە .

دوای ئـەو – سیرسـتانکی راوس – کـە بـەریتانی بـوو لـە سـاڵی ١٩٦١ تـاکو سـاڵی ١٩٧٤ ئـەو پۆسـتەی گرتبـووە دەسـت ... هـەروا دوای ئـەویش یاریزانێکی بەرازیلی بوو بە ناوی – گواوهافیلانگ – کە لە ساڵی ١٩٧٤تاکو ساڵی ١٩٩٨ ئەم پۆستەی گرتبووە دەست .

هەروا ٦٨ وولات بەشداری لە کۆتایەکانی جامی جیهانی تۆپی پێ کردووە لە یەکەم یاری تا دوا یاری لە ساڵی ٢٠٠٢ ... لە گەڵ چەندین کاری دیکەی یاری تۆپی پێ لە جیهاندا .

٢٠٠٤/٦/١ کاتـژمێر ٤,١٥ دقیقـە کابینـەی یەکـەمی حکوومـەتی گواسـتنەوەی ئێـراق راگەیەنردا ، بە دامەزراندنی غازی عجیل یاوەر بە سەرۆك کۆماری ئێراق و ، ئەیاد عەلاوی بە سەرۆك وەزیرانی حکوومەتی ئێراق و ، بە دامەزراندنی ٣١ وەزیر ، لەوانە ٦ شەش وەزیر ئافرەت بوون . کە لە مێژووی رژێمە یەك لە دوای یەکـەکانی ئێـراق ، بـەو رێژەیـە ئـافرەت بـە شـداری لـە کابینـەکانی حکوومەتی ئێراق نەکردبوو لە وولاتەکەدا .

٢٠٠٤/٦/١ هێزەکانی سووپای هاوپەیمانان بە سەکردایەتی ئەمەریکا بە نـاوی – هێـزی فرەرەگـەزی – لـە ئێـراق بەرپرسـیاری نەتـەوە یـەکگرتووەکان و مانـەوەو رووبـەرووی شـەڕی تیرۆرسـتانی ئیسلامیە توونـدڕەوەکان بوونـەوەو تـاکو تـەواو بـوونی ئـەو مێژوونامـەو کـارە تیرۆرسـتیەکان بـەردەوام بـووە لـە باشووری ناوەندی ئێراق .

٢٠٠٤/٦/٨ لـە رێـوو رەسمێکـی شـکۆدار پارێزگـاری کـەرکوك مـستەفا عەبـدولرەحمان وێـستگەی تەلـەفزیۆنی ئـازادی – کـەناڵی کـەرکوك – ی کـردەوەو پەخـشی ئاسایی خۆی بڵاو کردەوە ، کە زمانی حاڵی پـارتی کۆمۆنیـستی کوردسـتانە لە پارێزگاکەدا .

٢٠٠٤/٦/٢ لە ئەنجامی پشکنینی گەردوونی ئامێری کامێرای تلیسکۆبی -هابڵ- تووانی زیاتر لە ١٠٠ ئەستێرەی نوێ دیاریبکات . کە ئەم ئەستێرانەی لە دەووری ئەستێرەکانمان دەسوورێنەوە، ئەمەش لە دوای ئەوە هات ، کە کامێرای تلیسکۆبی هابڵ تووانی وێنەی هەزارا ئەستێرەو رۆژ وێنە بگرێت لە دەووری هێڵی ئەستێرەیی – ریگای کا – درب ئەلتەبانە – دەسوورێنەوە ... ئەو ئەستێرانەی کە لە دەووروبەری رێگای کا دەسوورێنەوە زیاترن لە ٢٣٠ رۆژو ئەستێرەیە ... کە ئەم کارەش بەکارێکی گەورەی بێ وێنە دادەنرێت لە بوواری دۆزینەوە لە گەردوندا ...

سەرچاوە :- BBC.ARABIC

٢٠٠٤/٦/٧ دادگای قەزائی لە روندا بریاری بەندکردنی ١٥ ساڵی بە سەر سەرۆکی رواندا دا – باستوور بیزیمنگۆ – دەرکرد ... ئەمەش لە دوای راگەیاندنی بریاری دادگا هات کە سەرۆکی رواندا – بیزیمنگۆ – ی بە تاوانبار زانی ، ئەویش بەنانەوەی ئاژاوە و کاری گێرە شێووێنی مەزهەبی و نەتەوەیی و ئاسایشی نەتەوەیی .

بەتایبەتی لەنێوان هەردوو نەتەوەی دژ بە یەکتر – هۆتۆو ، تووتسی – لە وولاتەکەدا ... کە سەرۆکی رواندا بیزیمنگۆ ، لە هۆزی هۆتۆ بوو ، سەرەرای ئەوەی کە ئەو کەسایەتیە لەم هۆزەدا بە کەسایەتیەکی ئاشتیخواز و ئاشتەوایی نیشتیمان دادەنرا . لە نێووان هەردوو هۆزی تووتسی و هۆتۆ .

هەروا سەرۆکی رواندا بیزیمنگۆ لە ساڵی ٢٠٠٠ دەستی لە پۆستی

سـەرۆکی وولاتەکـە کێشابووەوە ، ئـەویش بـە هـۆی سـەرهەڵدانی کێشەی هەمەلایەنەی نێووان ئەم دوو هۆزە لە وولاتەکەدا .

هەروا وەزیری گوواستنەوە و شەش لە وەزیرەکانی دیکە بە هـەمان شێووە تاوانبارکرابوون ، بە تایبەتی بە پێك هێنانی چەکداری میلیشیا و هاندانی یاخی بوونی مەدەنی لە وولاتەکەدا .

هەروا داواکاری گشتی داوای کردبوو کە سەرۆکی رواندا بە بەندکردنەکەی هەتا هەتایە بێت .

بەلام بە هۆی پاڵە پەستۆی رێکخراوەکانی مافی مرۆڤ بەندکردنەکەی کرا بە ١٥ ساڵ ... سەرۆکی رواندا یەکێك بوو لە هۆتۆیەکان ، کە چووبووە رێزی جووڵانـەوەی شۆرشـگێری ، کـە ئـەم جووڵانەوەیـەش تووتـسیەکانی لـە هەندەران لە وولاتی ئۆگەندا دایانمەزراندبوو ... ئەم جووڵانەوەیەش ناسراو بوو بە – بەرەی نیشتیمانی رواندی – کە دەسەلاتداریەتی رواندی لە ساڵی ١٩٩٤وە بەدەستەوە گرتبوو لە وولاتەکەدا .

ئەم بەرەیەش دژی بەکارهێنانی کاری توندوتیژ بوو ، کە لەلایەن هـۆزی هۆتۆیـەکان دژی تووتیـسیەکان ئـەنجام دەدرا ... بـەلام دوای دەسـت لـە کارکێشانەوەی سەرۆکی رواندا بیزیمنگۆ . لە پۆستەکەی بووە دوژمنی ئەم بەرەیە ... سەرەرای ئەوەی کە ئەم بەرەیە توانی ئارامی و ئاسایش بخاتە نـاو وولاتەکـەدا و بـاری وولات و دەسـەلات لـە رامیاریـەتی فـرە پـارتی لـەو وولاتە بەربووە دەبردرا .

٢٠٠٤/٦/٧ زانـــای گــــەردوونناس و شـوێنەوارناس – دکتـــۆر راینرکـۆیهن – لـە زانکـۆی – ئۆبرتـــال – ی ئـەلمانیا رایگەیاند کە دوورگـەی – ئـــەتلانتس – لـــە بەشـــی کـــــەناری باشـــــووری ئەســـــپانیا – تووشـــی وێرانکردن هات ، لە ئەنجامی لافاوێکی گەورە لە نێووان ساڵەکانی ٥٠٠ – ٨٠٠ ی بـەر لـە زایـین ... ئەمـەش دوای ئـەوە هـات کـە وێنـەکانی مـانگی

دەست کرد .

کە وێنەی ئەو دوورگەیەی گرتبوو و شوێنەواری ئەم شارەی تیادەرکەوتبوو ... گرنگی ئەم وێنانەش لە باشووری ئەسپانیا روو لە زەوی وێنەکانی کێشرابوو ... کە وێنەی شووێنەکە لە گەڵ نووسینەکانی ئەفلاتوون چووت بوونە ، کە ئەفلاتوون لە دایك بووی ئەم شارەبووە .

هەروا – ماریزمادووهینۆخس – ل ەنزیك شاری – کادیز – بەشێووەیەکی لاکێش دەرکەوتووە ، کە چەندین بەشی ئەم شارە ماوە ، کە لەخشت و قوور درووستکرابوون ، هەروا دکتۆر – راینر – دەڵێ :–

ئەفلاتوون ئەو ناوچەیەی لە نووسینەکاندا دیاریکردبوو ... لە سەر دوورگەکەو دەووروبەری . کە باڵەخانەی بازنەیی تیادروستکراوە ... کە هەندێکیان لە قوور بوون و هەندێکیان لە ئاو ، کە ئەمەش لەگەڵ دیاریکراوەکانی ئەفلاتوون جووتن ... هەروا دکتۆر راینر دەڵێ :–

ئەو باڵەخانە لاکێشیانە لەوانەیە پاشماوەی پەرستگای – زیووی – بێت ، کە بۆ خواکانی دەریای – بووسیدوون – یاخوود پەرستگای – زێرینی – کە تەرخان کرابوو بۆ – لیووسیدوون و کیلینۆ – دروستکرابن ... هەروەك لە نووسینەکانی ئەفلاتوون هاتووە ، هەروا دەڵێ :

یەکەم :– ئەفلاتوون قەبارەی ئەتلانتسی کەم کردووە .

دووەم :– یەکەی پێووەری ، کە لەوکات بەکارهێنراوە گەورەتر بووە . کە ٢٠٪ بووە لە گەڵ پێووەری ئێستا .

هەروا دکتۆر راینر دەڵێ :– ئەگەر خاڵی دووەم راست بێ ، کە یەکێك لە لاکێشەکانی دیار لە دوورگەکە . ئەوە لە گەڵ پێووەرەکە جووتە ، کە ئەفلاتوون دەست نیشانی کردبوو لە نووسینەکانی لە پەرستگای بووسیدوونە لە ساڵی / ١٢ بەر لە زایین روویان داوە .

هەروا دوو پاتی ئەوە دەکاتەوە ، کە ئەو شارە بوونی هەبووە لە سەردەمی

ئاســنین و ســەردەمی برونــزی ... هــەروا دکتــۆ راینــز ، داوا لــە شووێنەوارناسـان دەکـات بـە پـشکنین و لێکۆڵینـەوە لـە سـەر ئـەو جێگایـە سـەرەرای بـوونی کێـشە و نـەبوونی توانـای دارایـی پێویـست نـەك بـۆ ئەتلەنتس بەڵکوو بۆ دەیا جێگەی دیکەی شووێنەوار ، کە لەئەنجامی شەڕو لافاو ئاسەواریان نەماوە لە جیهاندا .

٢٠٠٤/٦/٩ بۆ یەکەم جار لە مێژووی باکووری کوردستانی داگیرکراوی ژێر دەسەڵاتی تورکیا ، رژێمی تورك ماوەی بە بڵاوکردنەوەی پەخشی تەلەفزیۆنی بە زمانی کوردی بدات ، هەرچەندە ماوەی چەند کاتژمێرێك بوو، لە هەمان کات ئازاد کردنی پەرلەمانتارە کوردە زیندانی کراوەکان یەك لەوان خاتوو لەیلا زانای تێکۆشەر.

٢٠٠٤/٦/٩ کاتژمێر یەکی بەیانی بەکاتی کوردستان بڕیاری ژمارە/١٥٤٦.ی رێکخراوی نەتـەوە یـەکگرتووەکان لـە لایـەن ئەنجوومـەنی ئاسایشی نێوودەوڵـەتی دەرچـوو ، بـە دیـاری کردنـی دەسـەڵاتی داهـاتووی ئێـراق ، بـە حکوومـەتی دیمـوکراتی فیـدرالی یـەکگرتوو . بـە پـشت گـوێ خستنی یاسـای ئیـدارەی دەووڵەتو دیارینەکردنی ماف کورد لەم بڕیارەدا بۆ ئێراق .

ئەویش بەخواستو ویستی عەرەبەو لە سەر داوای عەلی سیستانی بوو ، کە پـارتی دیمـوکراتی کوردســتانو یەکیـەتی نیـشتیمانی کوردســتان لێـی بەرپرسیارن ، لە هەموو لایەنێك لە داهاتووی کورد لە کوردستانو باشووری کوردستانی لکێنراو بە ئێراق .

٢٠٠٤/٦/١٠ لە دادگایی تایبەتی رژێمـی بەعسی لـە سووریا ٧٥ هـاوڵاتی کورد دادگایی کران ، لە ئەنجامی رووداوەکانی ئادار لە شاری قامشلو ، کە لـە بەندیخانەی - سـید نـای - گواسـترانەوە بـۆ بەندیخانـەی سـەربازی لـە شـاری دیمەشـقی پایتەختی سووریاو دادگایی کردنیان بە یاسـای سـەربازی رژێمـی بـەعس لـە سووریا .

٢٠٠٤/٦/٢٨ لــــــە ئاهـــــەنگێکی خنجیلانـــــە دادوەری گـــــشتی مـــــەدەنی ئەمەریکا لە ئێراق پۆل بریمەر بەڵگەنامەکانی دەســــــــەڵاتی هاوپــــــەیمانانی دا بەدەســــت ســــەرۆکی

حکوومەتی کاتی ئێراق بە سەرکردایەتی ئەیادی عەلاوی .

٢٠٠٤/٦/٢٩ نێگرۆپـۆنتی بـە یەکـەم باڵوێزی ئەمـەریکا لـە ئێـراق دانـرا ، کـە لـە بنـەڕەتا جێگەی پۆل بریمەری گرتەوەو گەورەترین باڵوێزبوو لـە جیهـان ، کـە زیـاتر لـە ٣٠٠٠ هـەزار فەرمانبـەری لـەخۆ دەگـرت ، لـە هـەموو دامو دەزگاکـانی حکوومەتی ئێراقی دوای رووخاندنی رژێمـی بەعسی لـە ئێـراق ، راوێـژگاری تایبـەتی سـەربەخۆی لـە هـەموو دامو دەزگاکـانی حکوومـەتی نـویێ ئێـراق دانابوو، بە سەرپەرشتی کردنی کاروبارە هەمەلایەنەکان .

<u>تێبینی</u> :– داوای لێبووردن دەکەین گـەر نەمان توانیبێ وێنەکان بە پێی پێویست لە گەڵ رووداوەکان دابنێین ، لە بەر ئــــەوەی نەمان ویستووە وێنەکان دووبارە ببنەوە چ،،ونکە وێنەکان زۆریان دووبارەن ، یاخوود وێنەمان دەست نەکەوتووە بە پێی پێویست.

٢٠٠٤/٧/١ ســـــەدام حوســـــینی ســــەرەك كۆمــــاری رووخێنراوی ئێـراق و تاوانبـــار بەرامبـــەر گــەلانی ئێــراق ، بــە تایبەتی گەلی کوردو نیــــــشتیمانەکەی خرایـــە بـــەردەمی

دادگای تایبـەتی لـە ئێراق ، بـە خـۆیی و ١١ تاوانبـار لـە دارو دەسـتەکەی بـۆ پیادەکردنی تاوانەکانیان بەرامبەر گەلانی ئێراق ، کە لە ماوەی ٤٠ ساڵ لـە دەسـەڵاتیان ئـەنجامیان دابـوو ، لـە هـەموو بوارەکـان . بـە تایبـەتی ئـەنفال و

کیمیاباران و وێرانکردنی شارو شارۆچکەو گوندەکانی هەرێمی باشووری کوردستان .

٢٠٠٤/٧/١٠ کۆچی دوایی سەرۆکی نەمسا – تۆماس کلیستا – لە شاری ڤیێننای پایتەختی نەمسا لە تەمەنی ٧١ ساڵیدا ... جێگەی باسکردنە کە سەرۆکی نەمسا کلیستا لە ساڵی ١٩٩٢ دەسەڵاتی نەمسای گرتۆتە دەست و دوو رۆژ بەر لە تەواو بوونی ماوەی دەسەڵاتی بەهۆی نەخۆشی دڵ کۆچی دوایی کردوو نوێنەرانی وولاتانی جیهان بەشداریان لە رێورەسمی بەخاك سپاردنی سەرۆکی نەمسا کرد لە – کاتدرانیەی پیرۆز لە قەدیس ستیڤان – ی پایتەختی نەمسا ... هەروا سەرۆکی پێشووی نەمسا و ئەمینداری گشتی نەتەوە یەکگرتووەکان – کۆرت ڤالدهایم – بەشداری لە رێورەسمی بەخاك سپاردنی سەرۆکی نەمسا – کلیستا – کرد .

سەرۆکی نەمسا توانی باری وولات بەرەو پێش ببات لە هەموو بوارەکان بە تایبەتی گرنگی دان بە رۆڵی ئافرەت ، کە بەر لە دەسەڵاتی ئەو کۆرت ڤالدهایم دەسەڵاتی نەمسای گرتبووە دەست و دوای لێکۆڵینەوە ، لە رابردووی فالدهایم دەرکەووت . کە لەگەڵ یەکەیەکی سەربازی ئەلمانی کاری کردووە لە جەنگی دووەمی جیهان و زیانی بە وولاتەکە گەیاندووە لە هەموو بوارە جیاجیاکان .

٢٠٠٤/٧/١٤ لە دوای ٤١ ساڵ لە تیرۆرکردنی عەبدولکەریم قاسم یەکەم سەرۆك کۆماری ئێراق و لە گۆڕنانی رژێمی شانشینی لە ناو باڵەخانەی وێستگەی

رادیۆو تەلەفزیۆنی بەغدا لە لایەن ئەحمەد حەسن بەکرو سەدام حوسێن ، تەرمەکەی و هەڤاڵەکانی دۆزرانەوە لە لایەن مرۆڤێکی خاوەن ویژدان بە پارستن و ئاگالێبوون لە گۆڕەکەی لە شاری بەغدا.

٢٠٠٤/٧/٢١ وەزیرەکانی دەرەوەی ئێران و سووریاو تورکیاو کوێت و سعوودیەو ئوردن ، لە شاری قاهیرەی پایتەختی میسر کۆبوونەوە بە سەرپەرشتی وەزیری دەرەوەی میسر ، کە – ئەخزەر ئیبراهیمی – نوێنەری ئەمینداری گشتی نەتەوە یەکگرتووەکان و – خافیر سولانە – نوێنەری یەکێتی ئەوروپا بەشداریان تێدا کردو بنچینەی کۆبوونەوەکە دژی مافەکانی کوردو دابەشنەکردنی خاکی ئێراق بوو لە ناوچەکەدا .

٢٠٠٤/٧/٢٢ وەزیری دەرەوەی شانشنی ئوردن بەشداری لە کۆبوونەوەی وەزیرەکانی دەرەوەی وولاتانی دراوسێی ئێراق کرد ، لە شاری قاهیرەی پایتەختی میسر.

٢٠٠٤/٧/٢٨ سەرەك وەزیرانی تورکیا – رەجەب تەیب ئۆردوگان – سەردانی کۆماری ئیسلامی ئێرانی کرد ، بە هۆی نەخۆشیە خودارییە بەردەوامیەکانیان بەرامبەر بە کوردو داگیرکردنی کوردستان بە بەردەوام بونیان لە هەڵوێستی هاوبەش و رەفتاری نامرۆڤایەتیان بەرامبەر بەکوردو خاکی کوردستان ، لە لایەن چوار دەوڵەتی دروستکراو لە لایەن بەریتانیاو هاوپەیمانان.

٢٠٠٤/٨/٣ تیرۆرستە ئیسلامیەکانی کۆماری شیشانی ڕووسیای یەکگرتوو توانیا گەمارۆی دوو قوتابخانەی منداڵان بدەن لە ئۆسینای باکوور لە شاری باسلان ، لە ئەنجام بووە هۆی شەهید بوونی زیاتر لە ٥٠٠ منداڵ و زامدار بوونی زیاتر لە ٧٠٠ منداڵ و کوژرانی چەند کەسێك لە تیرۆرستەکان .

٢٠٠٤/٨/٧ کردنـــــەوەی کارەکـــــانی موونتــەدای ژمــارە /٣٥ لــە شـــاری – ئبیـــا – ی پایتــەختی – ســاموا – لــە لایــەن دوورگــەکانی زەریــای هــێمن ، کــە بــە بـچووکترین وولآت دەناسـرێت لەجیهاندا ، کــە ژمــارەی دوورگــەکان ١٤ دوورگــەی بــچووکەو لــەو کۆبوونەوەیــەش ئوسترالیا و نیوزیلەندا بەشداریان لەو موونتەدایە کرد .

ئـەویش لـە پێنـاو هاوکـاری و باشـکردنی بـاری ئـابووری و رامیـاری و ئـەو کۆبوونەوەیەش لە پێناو چارەسەرکردنێکی نوێی تووشبووانی نەخۆشی – ئایدز – ە کە ڤایرۆسـی – ئێتش ئـای مـن – یـە ... هـەروا لـەو کۆبوونەوەیـەی وولآتانی – ناورو – داوای یارمەتی بە پەلە دەکات ، بە هـۆی بـەرەو هـەرەس هێنانی لە بواری ئابووری و کەووتنی ئەم وولآتە .

هەروا سەرەك وەزیرانی دوورگەی – کۆك – داوای کرد کە دوورگەی نـاوورۆ روو بـەرووی کێـشەیەکی گـەورە بـووە ، بـە هـۆی گەنـدەڵی و بـەکارهێنانی کاروو بـاری وولآتەکـە لـە بـوواری ئـابووری بـە شـێووەیەکی نـا دروسـت و دابەزینی نرخی بەشداربوون لە بەرهەم هێنانی فۆسفات ، کە سەرچاوەیەکی ئابووری سەرەکیە لە رووی هەناردە لە وولآتەکەدا .

هەروا باس لە هێزی سەربازی ئوسترالیا کرا ، کە لە دوورگەی سۆلۆمۆنە بۆ پاراستنی ئارامی لەو وولآتەدا بەهۆی بوونی کێشەو کاری توونـد و تیژی و هەرەس هێنانی باری ئابووری لە وولآتەکەدا .

جێگەی باسکردنە کە وولآتانی دوورگەی زەریای هێمن لە بارێکی ناهەموورار ژیـان دەبەنـە سـەر بـەهۆی نەخۆشـی و رمـانی ژێرخـانی ئـابووری وبـوونی کێشەی کۆمەلآیەتی و کاری توونـد و تیـژی و لێنەوەشـانەوەی دەسـەلآتداران لەبەرێووەبردنی کاروباری وولآتـەکانیان لـەپێناو پەرەپێـدان و پەرەسـەندن و گەشە پێدان لە دوورگەکەدا .

٢٠٠٤/٨/١٣ کردنەوەی پێشبرکێی یاریەکانی جامی جیهانی– ئۆلۆمپیات – لە ئەسینای

پایتەختی یۆنان بۆ ماوەی ١٦ ڕۆژ بەردەوام بوو. لە نێوان یانە وەرزشیەکانی وولاَتانی بەشدار بوو لە جیهاندا .

٢٠٠٤/٨/١٤ کۆچی دوایی نووسەر و شاعیری بەناوبانگی پۆلەندی و وولاَتانی بەلکان – تشیسلاف میلۆش – لە تەمەنی ٩٣ ساڵیدا ... میلۆش لە ساڵی ١٩٨٠ پاداشتی نۆبلی لە ئاداب پێ بەخشرا ، کە لەو کاتەی

جووڵانەوەی هاوکاری کرێکارانی پۆلەندا دژی دەسەڵاتی کۆمۆنیستی لە پۆلەندا خۆ پێشاندان و نارەزاییان دەربری .

شاعیری ناوداری پۆلەندا ماوەی ٣٠ ساڵ لە پەناهەندەیی لە فەرەنسا و ئەمەریکا ژیانی بردەسەر لە نێووان ساڵەکانی ١٩٦٠ – ١٩٨٩ ، کە دوای ئەوە گەرایەوە پۆلەندا ... ماوەی ٢٠ ساڵ میلۆش مامۆستای زمان و ئەدەبی سلاڤ بووە لە زانکۆی – بیرکلی – لە کالیفۆرنیا ... میلۆش لە ماڵەکەی خۆی لە شاری – کراکۆ – لە پۆلەندا کۆچی دوایی کردوو ماڵئاوایی لە گەل و نیشتیمان و جیهانی شیعر و ئەدەب و نووسین کرد ... کەجێگەی شانازی و سەربەرزی گەلی پۆلەندا و ناوچەکە بوو لە بەلکان.

٢٠٠٤/٨/١٥ گرێدانی کونگرەی نشتیمانی ئێراقی بە ئامادەبوونی ١٢٠٠ کەسایەتی لە پێکهاتەی گەلانی ئێراق ، کە نوێنەرایەتی پارێزگاکانی ئێراق و کوردیان دەکرد .

لە ئەنجام ٨١ ئەندام هەڵبژێردران لە گەڵ ١٩ ئەندام لە ئەنجوومەنی کاتی گواستنەوەی ئێراق بۆ تەواوکردنی ١٠٠ ئەندامو فۆئاد مەعسوم بە سەرۆکی پەرلەمان هەڵبژێردرا .
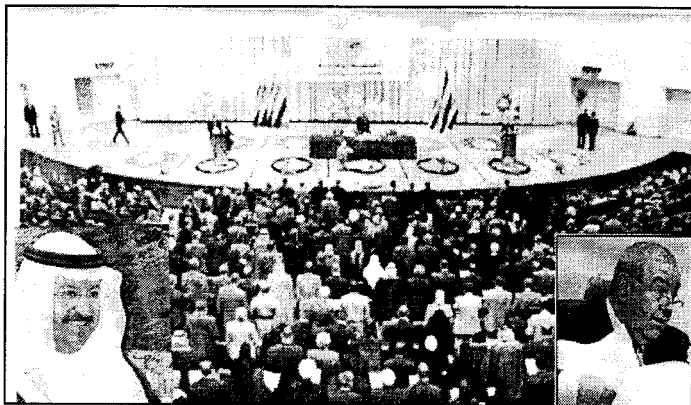
٢٠٠٤/٨/١٥ لـە دوای هەڵبژاردنـەوەی بـۆ جـاری دووەمـی سـەرۆکایەتی فنـزویلا شـافیز سەرکەوتنی بەدەست هێنا ، بەڵام بە هۆی کارتێکردنی رامیاریەتی دەرەوەی فـەنزویلا ، بـە تایبـەتی لـە لایـەن ئەمـەرکاو لـە ئـەنجامی کێـشەو ململانێـی تووندو تیـژی نێـوان لایەنگرانی ئەمەریکاو لایـەنگرانی سـەرۆکی فـەنزویلا ، گەیـــشتە قۆنـــاخی ئەنجامـــدانی راپرســـی گـــشتی لـــە نێـــوان شـــافێزو بەرهەڵـستکارانی ، کـە بـەر لـەوەش بـە ئامـادە بـوونی چـاودێران و سـەرۆکی ئەمـەریکای پێـشوو جیمـی کارتـەر، ئەنجامەکـەی بـووە هـۆی سـەرکەوتنی شـافیز لـە دوا راپرسـی بـە هـۆی خزمـەتکردی چینـی هـەژاروبێ دەرامـەت لەووڵاتەکەدا .

٢٠٠٤/٨/١٦ لـە دوای سـەردانەکەی سـەرۆك کۆمـاری ئێـراق غـازی عجیـل بـۆ تورکیـا لـە کونگەریـەکی رۆژنامەوانی هاوبەش لە گەڵ سەرەك وەزیرانـی تورکیـا رەجـەب تەیب ئۆردۆگان ، سەرەك کۆماری کاتـی ئێـراق بـە راشـکاوی بـەرگری لـە مـاف نەتەوەو باردۆخی ئێراقی کرد بە ئاشکرا .

بـەڵام وتـە نهێنیـەکانی نێوانیـان هـەر خۆیـان دەزانـن لـە دارشـتنی نەخـشەی داهاتووی پەیوەندیەکانی نێوانیان .

٢٠٠٤/٨/٣١ تیرۆستانی ئیسلامی شیشان توانیان زیاتر لە ٢٠٠ منداڵ لە قوتابخانەکانی باشووری ڕووسیا گەمارۆ بدەن ، کە بووە هۆی نا لە باری شەقامی ڕووسیا ، ئەویش بە داوا کردنی سەربەخۆی بۆ هەرێمی شیشان , لە پێناو دروستکردنی دەوڵەتێکی ئسلامی و لە ٢٠٠٤/٩/٣ کێشەکە چارەسەر کرا . لە ئۆسیتای باکوور لە شاری بسلان لە هەرێمەکەو وولاتەکەدا .

٢٠٠٤/٩/٢ بڕیاری ژمارە/ ١٥٥٩ی ڕێکخراوی نەتەوە یەکگرتووەکان ڕاگەیاندرا کە تایبەت بوو بە باری ڕۆژهەلاتی ناوەڕاستو لە هەمان کات داواکردن لە ڕژێمی بەعسی لە سووریا بە کشانەوەی هێزەکانی سەربازیو دەزگا سیخوڕییەکانی لە کۆماری لوبنان .

٢٠٠٤/٩/٢ دەرکردنی بڕیاری لێبووردنی نوێنەری سەرۆکی سلۆفینیا لەلایەن حکوومەتی سوودان ... شایانی باسە کە نوێنەری حکوومەتی سلۆفینیا لە ٢٠٠٤/٨/١٤ دەستگیرکرا و ڕەوانەی زیندان کرا ، کە بیٚ ئەوەی مۆڵەتی چوونە ناو سوودانی بەدەستەوە بێت .

ئەمەش بە پێی یاسای نێوو دەوڵەتی کە هەموو وولاتێك لە وولاتانی جیهان قەدەخەیە و بەکاری سیخووری لە قەڵەم دەدرێت جا لە هەر بووارێك لە بوارەکانی بێت لەم وولاتانەی جیهان .

٢٠٠٤/٩/٣ پەرلەمانی لوبنان بە ئامۆژگاری ڕژێمی بەعسی لە سووریا بڕیاری درێژکردنەوەی ماوەی دەسەلاتی سەرەك کۆماری لوبنانیدا بە گوڕینی چەند بڕگەیەك لە دەستووری لوبنان بە درێژکردنەوەی ماوەی دەسەلاتی سەرۆکی لوبنان ، لە چوار ساڵ بۆ حەوت ساڵ بە دەسەلاتی سەرۆك کۆمار، لە بڕگەی/ ٤٥٧ لە ماددەی/ ٤٩ ی دەستوور، کە ئەمەش بووە هۆی دروست بوونی کێشەی زیاتر لە وولاتەکەدا .

٢٠٠٤/٩/٦ ڕوودانـی لافـاو زریـانی بـــا و بـــاران لـــه دوورگەکانی کاریبی ... لەوکاتـەدا بەرپرسـانی ئەمـەریکا ڕایانگەیانـد کە لافاوی – ئیڤان – بە خێرایـــــی ٢٠٠ کیلۆمـەترە لـە کاتـژمێرێکا ، کـە بـەرەو دوورگـەکانی بابـادۆیس و سـانت فنسینت و سانت لووشا و ترینداد وتۆباگۆ و گۆینـادا و مارتینیك دەڕوات . لە هەمان کات بەرپرسانی ناوخۆیی ئەم دوورگانـە کۆبونـەوەی بەردەوامیان ئەنجامـدا ، لـە پێنـاو ڕێگـەگرتنی دوورگـەکان لـەو لافـاوە کـە دوورگـەکان دەگەرێتەوە و دەبێتە هۆی زیانی گیانی و مادی .

کـە لافاوەکـە فرانسیـسی لـە وویلایـەتی فلۆریـدای ئەمـەریکی گرتبـووەوە . سـەرەرای ئـەوەی کـە لافـاوی ئیڤان ٧٠٠ کیلۆمـەتر دووربـووە لـە باشووری ڕۆژهـەلات لـە دورگـەکانی بربـادۆس ... لـە هـەمان کـات دەسـەلاتدارانی وولاتـەکانی دوورگەکـە هۆشداریان دا بە دانیشتووان لـە خۆپاراستنیان لـەم لافاوە ، کە زۆربەی دانیشتووانی دوورگەکان لە خانووی لـە دار دروستکرا و نیـشتەجێن و خـۆ لەبەر ڕووخـان و وێرانکردنـی ناگرێـت ... لـە بـەر ئـەوەی لافـاو و زریانەکـەی فرانـسیس بـووە هـۆی ئـەوەی کـە زیـاتر لـە سـێ ملیـۆن ئەمەریکی لە وویلایەتی فلۆریدا جێگـەو شـووێن و مالـەکانیان جـێ بهێلن بۆ ناوچەی ئارامتر لە وویلایەتەکە دا .

٢٠٠٤/٩/١٦ هـەلگری بـڕوای ئاییـنی ئیـسلام لـە چیـنی مللـی بـــــەرەو لاوازی و دوورکەوتنـەوە هـەنگاو دەنـــێ ... جێگـــەی باسکردنە کە هەرێمی – شـــــینگیانگ –

ناوجەرگەی هەڵگری بروای ئاینی ئیسلامە و زیاتر لە یەك ملیۆن ئیسلام لەو هەرێمەدا نیشتەجێن و رابەرەکەیان – هۆنگ یانگە – لە گەڵ ئەوەشدا نارەزایی هەیە بەرامبەر بە رامیاریەتی رژێمی کۆمۆنیستی لە چینی مللی کە چین دەووڵەتێکی عەلمانیە سەرەرای ئەوەی کە دەستووری چینی مللی ماوەی بە بیروورا ئازادیەکان داوە ، بە تایبەتی ئاینە جیاجیاکان لەوانەش ئاینی ئیسلام .

لەچوار چێوەی دەستوور ، کە سەرکردایەتی پارت و دەووڵەت خوازیارە کە کاروباری ئاینی لەگەڵ کاروباری دەووڵەت بەیەکەوە ببەستێتەوە لە پێناو لانەدان لە هێڵی نەخشەو پلانی ئەو دەووڵەتە ... گەرچی لە چینی مللی ئاین لە دەسەلات جیاکراوەتەوە بە پێی دەستووری ووڵاتەکە .

هەروا رابەری ئاینی ئیسلامی – هۆنگ بانگ – راوێژکارە لە رژێمی کۆمۆنیستی ... لەلایەکی دیکە هۆنگ بانگ ئاواتە خوازە کە تەنیا رابەرایەتی ئاینەکە بکات ، بەلام دەڵێ ئەوە حکوومەتی چینیەو لە هەمان کات دەیەوێ هاوسەنگ و هاوکێشەکانی نێوان ئیسلام حکوومەتی عەلمانی چینی رابگرێ و نوێنەر بێت ، کە بۆ هەردوو لایەنی دەووڵەت سوودمەندە ... لەگەڵ ئەوەشدا لەو هەرێمەدا دادوەری ئافرەت هەیە بۆ چارەسەرکردنی کێشەکان ، کە ئەمەش بۆتە سەرە گوریسێك بۆ نووسەرو رۆژنامە نووسان و بەرپرسانی ئەمەریکا لە پێناو نانەوەی ئاژاوە و دروستکردنی دووبەرەکی لە بوارەکانی رامیاری و کۆمەلایەتی و ئاینی و ئابووری و ماف مرۆڤ ... گەرچی چینی مللی باشترین رژێمە لەجیهان بۆ رێکخستن و باشبوونی پەیوەندی کۆمەڵگای چینی ، کە ژمارەی ١,٥٠٠ ملیار کەسە لە کێشوورەکەدا .

٢٠٠٤/٩/٢٠ بۆ یەکەم جار لە مێژووی کۆماری ئەندۆنیسا بە شێووەیەکی دیموکراتی لە هەڵبژاردنەکانی سەرۆکایەتی ووڵاتەکە – بۆدویۆنۆ – کە ژەنەراڵی خانەنشین بوو ، بە سەرەك کۆماری ئەندۆنیسیا هەلبژادرا لە لایەن گەلانی ئەم ووڵاتەدا .

٢٠٠٤/٩/ ٢٠ وەزیری دەرەوەی ئیسرائیل سلیڤان شالۆمو سەرەك وەزیرانی ئێراق ئەیاد عەلاوی لە تەك یەك دانیشتن لە کۆبوونەوەی سالانەی کۆمەڵەی گشتی نەتەوە یەککگرتووەکان .

٢٠٠٤/٩/٢١ سەرۆکی ئەمەریکا جۆرج بۆش لە وتارەکەی بەرامبەر رێکخراوی نەتەوە

یــەکگرتووەکان پــرۆژەی – ڕۆژهــەڵاتی گــەورەی– راگەیانـد ، لــە هــەوڵی ئامانجەکانی هەرێمایەتی ئەمەریکا ، بە بڵاو کردنەوەو سەقامگیری ئازادی و دیموکراتی، لە هەمان کات لە بە ناوبردنی تیرۆر ، کە ئێراق و ئەفگانستان نموونـەی شـاڵوەکە بـووەو هـەنگاودەنێ بـەرەو وولاتـانی دیکـە لـە ناوچـەو هەرێمەکەدا .

٢٠٠٤/٩/٢٢ تیپــی زەیتـــوونی هێــزی ســـووپای کۆریـــای باشـــوور گەیـشتە باشـووری کوردستانی لکێنراو بە ئێراق ، لە پێناو یارمەتی دانی گەلی کوردستان ، لە هەموو بوارەکانی تایبەتمەند بە یارمەتی دان لەهـەرێمی باشووری کورستان .

٢٠٠٤/٩/٢٦ لەم رۆژە – ٣٣ – پارت و گروپ و رێکخراوی ئێراقی و کوردستانی بە نـاوی یەکێتی هێزی کۆمەڵەی دیموکراتی کۆبوونەوەیەکیان ئەنجامدا ، لە پێنـاو چوونە ناو هەڵبژاردنی گشتی لە ئێراق .

٢٠٠٤/٩/٢٨ گرێدانی کۆنگرەی پارتی کرێکارانی بەریتانیا و سەرك وەزیـران تۆنی بلێـر ، وتـــاری کردنـــەوەی کۆنگرەکـــەی خوێنـــدەوەو بـــەرگری لـــە رامیاریـــەتی حکوومەتەکەی کـرد ، بـۆ رووخانـدنی رژێمـی سـەدام و رامیاریـەتی راسـتی نیوودەووڵەتی و هاوپەیمانیەتی لە گەڵ ئەمەریکاو وولاتـە هاوپەیمانـەکان لـە جیهاندا .

٢٠٠٤/٩/٢٩ لە دوای زیاتر لە ٢٠ ساڵ بە دەرچوونی حکوومەتی ئەمەریکا لە رێکخـراوی یۆنیـسکۆی سـەر بـە نەتـەوە یـەکگرتووەکان ، دووبارەئەمـەریکا گـەراوە نـاو رێکخراوەکـە ، کـە لـە خزمـەتی گـەلانی هـەژارو بـێ دەرامەتـە لـە بوارەکـانی ئابووری و پەرەوەردەو زانست هەوڵ دەدات لە جیهاندا .

٢٠٠٤/١٠/٢ رێپێوانێکی مەزن لە شارەکانی کوردستان ئەنجام درا ، بە تایبەتی لـە شـاری سـلێمانی بـە سەرپەرشـتی لێژنـەی ریفرانـدۆمی کوردسـتان ، بریـاردان بـۆ داهاتووی کوردو گەڕانەوەی شارە ئازادکرداوەکان ، دوای رووخـانی رژێمـی سەدام و یەك گرتنەوەی هەردوو ئیدارەکەو ئەنجام دانی هەڵبژاردن بۆ دیـاری کردنـی چارەنووسـی کـورد ، دوای لـە هـەمان کـات بەیاننامـەی داواکاریـان پێـشکەش بـە نەتـەوە یـەکگرتووەکان و سـەرۆکی ئێـراق و رێکخراوەکـانی دیکـەی جیهـان کـرد ، بـەڵام بەداخـەوە سـەرکردایەتی پـارتی و یـەکێتی رای میللەتەکەیان وەر ناگرن...؟..!.

٢٠٠٤/١٠/٣ ئەمیری قەتەر شێخ زاید کۆچی دوایـی کـرد و کـوڕە گەورەکەی خەلیفە زاید

جێگەی گرتەوە بە ئەمیری قەتەر ، کە بە هەڵبژاردن بڕیاری بۆ درا بە هۆی خەمخۆریان بۆ گەل و وولاتەکەیان لە هەموو بوارەکان .

٢٠٠٤/١٠/٣ سەرەك وەزیرانی دەرەوەی بەریتانیا جاك سترۆ سەردانی پارێزگای سلێمانی کردو لە لایەن بەرێز مام جەلال پێشوازی لیٚ کرا ، بۆ رۆژی دوایی سەردانی پارێزگای هەولێری کردو لە لایەن بەرێز مەسعوود بارزانی پێشوازی لێکرا ، ئاشکرایە کە بەریتانیا رۆڵی بنەڕەتی و سەرەکی هەبوو لە دابەشکردنی کوردستان و دامەزراندنی ئەو چوار دەووڵەت و نیووەی خاکی کوردستانی پیٚ لکێنراوە ، بە زۆری زۆردار لە کێشووەرەکەدا .

٢٠٠٤/١٠/٤ لە لێکۆڵینەوەیەکدا کە کۆمەڵیٚ زانا ئەنجامیانداو لە گۆڤاری نیتشی بەریتانی بڵاویان کردۆتەوە ، ئەو زانایانە تەمەنی ژیانیان لە سەر گۆی زەوی بە زیاتر لە ٤ ملیارو ٣٣٠ ساڵ خەملاندووە . کە هەردوو زانا - مایکل تایسن ، لاندل - لە زانکۆی ستانفۆرد ئەم لێکۆڵینەوەیان هەڵسەنگاندوەو گووتوویانە ، ئەم لێکۆڵینەوەیە سنوورێك بۆ ئەو مشتوومڕە دادەنێت ، کە دەربارەی مێژووی سەرهەڵدانی ژیان لە سەر ئەستێرەی زەوی دا دەکرێت .

٢٠٠٤/١٠/٤ لە هەڵبژاردنەکانی سەرۆکایەتی ئەندۆنسییا ئەفسەری خانەنیشین سۆسیلۆ یۆدۆ لە خوولی دووەمی هەڵبژاردن سەرکەوتنی بەدەست هێنا لە گرتنە دەستی پۆستی سەرۆکایەتی ئەندۆنیسیا .

٢٠٠٤/١٠/٥ زیاتر لە ٢٦ کەسایەتی ناوداری ئایینی لە سعوودیە پشتگیری تەواوی خۆیان بۆ تیرۆرستان لە ئێراق دووپات کردەوە ، بە ناوی بەرگری نیشتیمانی بە ئامۆژگاری دەسەلاتدارانی رژێمی شانشینی سعوودی .

٢٠٠٤/١٠/٦ کوری شانشینی کەمبۆدیا - نۆردۆم دانارید - لە راگەیاندێکیدا لە بەردەم کۆمەڵەی نیشتیمانیدا گووتی :- باوکم شانشینی کەمبۆدیا نۆردوم سیهانۆك دەستی لەسەر کورسی شانشینی کەمبۆدیا کێشاوە ... هەروا کوری شانشین سیهانۆل گووتی :- کە باوکم تەمەنی ٨١ ساڵە و دوای ئەویش سەرۆکی ئەنجوومەنی پیران - تشیاسیم - وەك سەرۆکێکی کاتی جێگەی دەگرێتەوە لە سەر وولاتەکە داو لە هەمان کات داوای لە باوکی کرد لەو بریارەدا پەشیمان بێتەوە .

جێگەی ئامارژە پێکردنە کە رژێمی شانشینی لە کەمبۆدیا میراتی نیە ... لە بەر ئەوە ئەنجوومەنی تایبەت کۆدەبێتەوە بۆ بریاردان بە دانانی شانشین لە

سەر وولاتەکەدا ... ئەم بریارەی شانشین سیهانوك لە ئەنجامی بارودۆخی نا لە باری رامیاری و کێشەو گرفتی وولاتەکە بووە ، کە چەندین جار بەر لەو بریارە هەرەشەی دەست لە کارکێشانەوەی کردووە ، ئەمەش لە ئەنجامی راگەیاندنێك هات کە لە دەرەوەی وولات بریاری بۆ دابوو ، کە لەو کاتە بۆ چارەسەری نەخۆشیەکەی بەردەوام بوو .

ئەمەش لەوکاتەدا هات کە سەرکردەی ئۆپۆزسیۆن – سام رینسی – لە وتارێکیدا کە خۆ پێشاندانێکی توندوتیژ چاوەروانی گەرانەوەی شانشین سیهانۆك دەکات ، ئەویش بەدەست لە کێشانەوەی لە سەر کورسی شانشینی و پارتەکەش دەبێ خۆی هەلوەشێنێتەوە .

لەلایەکی دیکە بریارەکەی سیهانۆك وولاتی کەمبۆدیای خستە تەنگو چەلّەمەیەکی دەستووری و ، ئەمەش لە سەر ئەنجوومەنی کورسیەکە لە ٩ ئەندام پێك هاتبوون بەدەست نیشان کردنی جێگری سیهانۆك لە نێوان پالێوراوان لە بنەمالەی شانشین ، لە بەر ئەوەی کەمبۆدیا شانشینێکی میراتی نیە .

بەلام ئەمەش پێچەوانەی رێنمایەکانە لە بەر ئەوە دەبێ شانشین تاکو مردن لە دەسەلاتدا بێت ... کە کەمبۆدیا بە ململانێی رامیاری دەسەلاتدا تێدەپەرێ لە مێژووی بوونی ئەم وولاتە .

دوای ئەو رووداوەش سەرۆکی چینی مللی جیان زمین بۆ یەکەم جار لە دوای ٣٠ سالّ لە ٢٠٠٠/١١/١٣ سەردانی کەمبۆدیای کرد ، لە پێناو بەرەو باشبردنی پەیوەندی نێوان هەردوو حکوومەتی چین و کەمبۆدیا و مۆرکردنی چەندین رێکەوتنامەی ئابووری بازرگانی و رامیاری و کۆمەلایەتی و چەندین بواری دیکە .

٢٠٠٤/١٠/٨ فەیلەسوف ناوداری فەرەنسی – ژال دریَر – لە تەمەنی ٧٤ سالّیدا کۆچی دوایی کرد لە پاریسی پایتەختی فەرەنسا.

٢٠٠٤/١٠/٩ بۆ یەکەم جار لە مێژووی بوونی دەوولەتی ئەفگانستان هەلبژاردنی دیموکراسی فرە لایەنی ئەنجامدرا ، کە حامد کارازی بە سەرەککۆماری ئەفگانستان هەلبژرادرا ، لە دوای سێ سالّ لە سەرۆکایەتی کۆماری کاتی دوای رووخاندنی رژێمی تالّیبانی ئاییینی توندرەو و دوور لە هەموو کارو کردارێکی مرۆڤایەتی لە پێشکەوتن و گەشەکردندا .

٢٠٠٤/١٠/٩ لە هەڵبژاردنەکانی ئۆستوڕالیا پارتی دەسەڵاتدار دووبارە توانی سەرکەوتن بە دەست بێنیٚ و جۆن هاواردی بە سەرك وەزیران هەڵبژاردرێتەوە ، شایانی باسە کە ئوستوڕاڵیا شێوازێکی بەرچاوی هەیە لە رژێمی دیموکراتی ، لە گەڵ ئەوەشدا بە شداری هێزی هاوپەیمانانی کردووە لە رزگارکردنی گەلانی ئێراق لە رووخاندنی رژێمی سەدام حوسێن لە ئێراق.

٢٠٠٤/١٠/١١ سەرۆکی رێکخراوی رزگاری خوازی فەلەستن یاسر عەرەفات لە پاریسی پایتەختی فەرەنسا کۆچی دوایی کرد ، لە ئەنجامی نەخۆشیەکی کوشندە ، کە مرۆڤێکی لێهاتوو بوو لە دامەزراندنی رێکخاوی رزگاری خوازی فەلەستین و گەلی فەلەستینی گەیاندە دوا قۆناخی سەرکەوتن لە هەرێمەکەدا.
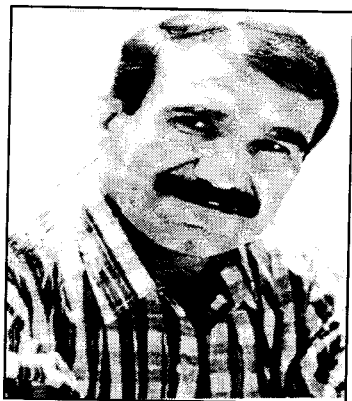
٢٠٠٤/١٠/١٣ کۆچی دوایی نووسەرو شاعیر و رەخنەگر مامۆستا – حەمید فقیٚ حەسەن – ناسراو بە – حەمید رێبوار – لە شاری سلێمانی لە باشووری کوردستان .
جێگەی ئاماژە پێکردنە کە مامۆستا حەمید رێبوار لە ساڵی ١٩٥٤ لە گوندی – گەورەدیٚ – ی سەر بەناحیەی ئاغجەلەری سەر بە پارێزگای کەرکوك چاوی بەجیهان هەڵهێناوە ... قۆناخی سەرەتایی و ناوەندی لە قوتابخانەکانی شاری کەرکوك تەواوکردووە .
دوای ئەوە قۆناخی ئامادەیی بەشی ئەدەبی لە شاری هەولێر تەواوکردووە ... ساڵی ١٩٧٩ – ١٩٨٠ لە زانکۆی موستەنسرییە بروانامەی بەکالۆریۆسی

لە شەریەعەتی ئیسلامی وەرگرتووە ... لە نووسین و بەرهەمەکانی مامۆستا حەمید رێبوار پەرتوێکی بە ناوی رەخنەی شانۆیی بەرهەم هێناوە و ژمارەیەك وتارو شیعر و رەخنەی شانۆیی بە زمانی کوردی و عەرەبی لە گۆڤار و رۆژنامەکاندا بڵاوکردۆتەوە تا ئەو کاتەی کۆچی دوایی دەکات وماڵئاوایی لە گەل و نیشتیمانەکەی دەکات لە هەرێمەکەدا .

٢٠٠٤/١٠/١٣ گرێدانی کۆنفرانسی جینۆساید بەرامبەر بە کورد لە تەلاری پەرلەمانی کوردستان لە شاری هەولێر ، بە بەشداری وەزیرەکانی ماف مرۆڤی ئێراقی فیدراڵ و ئیدرای هەولێرو سلێمانی لە گەڵ چەندین کەسایەتی دیکەی شارەزا لەو بوارەدا لە هەرێمی باشووری کوردستان .

٢٠٠٤/١٠/١٤ لە داوی کیشەو ململانێ و شەڕو پێك دادان لە نێوان پێك هاتەکانی گەلانی سۆماڵ بە هاوکاری و هەماهەنگی و یارمەتی دانی سۆماڵ لەلایەن نەتەوە یەکگرتووەکان و چەندین وولاتی دیکەی جیهانی و عەربی و ئەفەریکی – عەبدوللا یوسف ئەحمەد – بە سەرەك کۆماری سۆماڵ هەڵبژاردرا لە سەر وولاتەکەدا .

٢٠٠٤/١٠/١٧ کۆچی دوایی شاعیرو نووسەرو رۆژنامەنووسی کورد مامۆستا – پیربال مەحمود – لە شاری هەولێری پایتەختی هەرێمی باشووری کوردستان .

شایانی باسە ئەم نەمرە لە ساڵی ١٩٣٤ لە گەڕەکی سێتاقانی شاری هەولێر چاوی بە جیهان هەلهێناوە ، لەگەڵ دامەزراندنی یەکێتی نووسەرانی کورد لە ١٩٧٠/٢/١٠ بوەتە ئەندامی دەستەی دامەزرێنەری لقی هەولێری یەکێتی نووسەرانی کورد و بەشداری تەواوی کۆڕو کۆبونەوەو کۆنفراسەکانی کردووە و ڕۆڵی بەرچاوی هەبووە لە بواری ڕۆشەنبیرکردنی گەلی کوردستان .

٢٠٠٤/١٠/٢٢ لە دوای هەڵبژاردنەکانی خولی دووەمی سەرۆکایەتی کۆماری ئۆکرانیا

ڤیکتۆر یانکوفیتش سەرکەوتنی بە دەست هێنا لە شۆڕشی پرتوقالی ، کە ئەمـەش بـووە هـۆی دروسـت بـوونی گیروگرفـت ، نـەك هـەر لـە نـاوەوەی ئۆکرانیان ، بەڵکو کەوتە ناو رامیاریـەتی نێـوو دەوڵـەتی بە هـۆی پشتگیری ئەمـەریکا لـە دەسـەڵاتی نـوێی ئۆکرانیـا ، سـەرەڕای دووبـارە کردنـەوەی هەڵبـژاردن و هـەر یـانکوفیتش سـەرکەوتنی بـە دەسـت هێنـاو وولات بـەرەو تەنگەژەی ئابووری هەنگاو دەنێ لە وولاتەکە.

٢٠٠٤/١٠/٢٢ خـاتوو لـەیلا زانـای تێکۆشـەری نـاوداری کورد و جیهان لـە باکووری کوردسـتان لـە کۆنفرانـسێکیدا لـە شـاری ئەنکـەرەی پایتـەختی تورکیـا پـارتێکی رامیـاری کوردی راگەیاند لە دوای دادگایی کردنی بـۆ سـێیەم جار لـە لایـەن دادگـای رژێمـی تورکیا.

٢٠٠٤/١٠/٢٢ شـاندێکی ریفرانـدۆم لـە باشـووری کوردسـتان لـە کاتـژمێر ١١,٣٠ دەقیقـە بەکاتی ئەمـەریکا سـەردانی بارەگـای رێکخـراوی نەتەوەیـەکگرتووەکانی کـرد لـە شـاری نیۆیـۆرك کـە ١,٧٣٢,٥٢٥ ملیـۆن مۆریـان لـە مـۆرکراوانی خـەڵکی کوردسـتان پێشکەش بـە نوێنـەری رێکخراوەکـە کـرد ، کـە لـە لایـەن خـاتوو کارینان برێلیٚ لیست و سیدیەکان وەرگیرا ، کە لە ١٠ سیدی تۆمار کراو پێك هاتبوو.

٢٠٠٤/١٠/٢٤ لە هەڵبژاردنەکانی پەرلەمان و سەرۆك کۆماری تونس زەین عابدین بۆ جاری چـوارەم بـە سـەرۆك کۆمـار هەڵبژێردرایـەوە هەرچـەندە بەرهەڵـستکارانی بـەو هەڵبژرادنە رازی نەبوون .

٢٠٠٤/١٠/٢٤ ژنـە شـۆخ و شـەونگ و سـەرکردەو شۆڕشـگێری کـورد لـە باکوری کوردسـتان خاتوو لەیلا زانا خەڵاتی مافی مرۆڤی بۆ ئاشتی نێوودەووڵەتی – سـاخارۆڤ – پـێ بەخـشرا ، لەدانیـشتنێکی تایبـەتی ئەنجوومـەنی گـشتی پەرلـەمانی ئـەوروپا ، لـە لایـەن یـەکێتی ئـەورووپا لەوکاتـەی کـە خـاتوو لـەیلا زانـا لـە زیندانـەکانی رژێمـی تـورك بـوو و هاوسـەرەکەی مەهـدی زانـا خەڵاتەکـەی لەجیاتی هاوسەرەکەی وەرگرت .

٢٠٠٤/١٠/٢٨ نیــووەی دانیــشتووانی خرۆكــەی زەوی لــە ئــەوروپای رۆژئــاوای ئــەفریكیا و ئەمەریكای ناوەندو باشووری بە شێك لە ئەمەریكای باكوور تەماشای مانگ گیرانیـان دەكـردەوەو سـێ مـانگ گـیران تۆمـار كـرا ، ئـەویش یەكـەم لـە ١٦/ ٢٠٠٣/٥ و ، دووەم لـە ٨ ، ٩ /١١/ ٢٠٠٣ و ، سـێیەم لـە مـانگی/ ٢٠٠٤/٥ و لە ٢٠٠٧/٣/٤ روودەداتەوە لە جیهان .

٢٠٠٤/١٠/٢٩ لــە رۆمــای پایتــەختی ئیتاڵیــا دەســـتووری یەكیـــەتی ئـــەوروپا مــــۆركرا ، بـــە ئامادەبوونی ٢٥ وولاتی ئەندام ، كە سـەركەوتنێكی گـەوەرە بـوو بـۆ یەكێیـەتی ئـەوروپا ، لـە دوای مشتوومڕێكی زور گەیشتنە ئەنجام ، كـە كاردانـەوەی باشـی هەیـە بـۆ سـەر جیهانو بە تایبـەتی داهـاتووی كـورد بـە پاڵەپەسـتۆكردنیان لـە سـەر رژێمـی توركیا.

٢٠٠٤/١١/٢ لە دوای هەڵبژاردنی سەرۆكایەتی ئەمەریكا لە ئەنجامی پرۆپاگەندەی نێوان جۆرج بۆشو هەڵبژاردراوی پارتی دیموكراتی كیریو ململانێی كۆماری ، لە ئەنجام جۆرج بۆش بۆ جاری دووەم سـەركەوتنی بەدەسـت هێنـا بـە بەردەوام بوونی لـە پۆسـتی سـەرۆكایەتی ئـەمەریكاو جیهـان ، لـە بەربـەرەكانی كردنـی گورپــە هەمــە لایەنــەكانی تــیرۆرو جــێ بــەجێكردنی رامیاریــەتی نەخــشەی رۆژهەڵاتی ناوەراستی گەورەو ئەفریكیا.

٢٠٠٤/١١/١١ رێكخـــراوی ئیتــا هەڵـــسا بـــەكارێكی تیرۆرســـتانە بـــە تەقاندنـــەوەی شەمەندەفەرێكی گواستنەوە لە شاری مەدریدی پایتەختی ئەسپانیا كە بووە هـۆی گیـان لـە دەسـتدانی ١٩١ هـاوولاتیو زامـداربوونی زیـاتر لـە ٢٠٠٠ هاوولاتی ، كە بەشەمەندەفەرەكانی مردن ناونران ، هـەر لەوكاتـە رێكخراوی ئیتـا گەیشتە ئـەو بڕوایـەی كـە توندو تیـژی رێكخراوەكە نایاگەیەنەتە هـیچ ئامانجێـكو ئاگربەسـتی ڕاگەیانـدو دەسـتیان كـرد بـەگفتووگۆ لـە گـەڵ دەسەڵاتی ئیسپانیا .

/١١/٢٢ گریـدانی كۆبوونـەوەی — ٢٢ — وولات لـە جیهـان ، كـە وولاتـانی دراوسـێی

٢٠٠٤ ئێراق بە شداریان تێدا کرد ، بە سەرپەرشتی وەزیری دەرەوەی میسر لە شاری قاهیرە پایتەختی میسر ، کە ٤ رێکخراوی نێوو دەوڵەتیو هەشت دەوڵەتی پیشەسازی ، ناسراو بە کۆمەڵەی – G – وولات ئامادە بوون ، بە پێك هێنانی لێژنەیەك بۆ بە دواداچوونەوەی ...بریارەکانی کۆبوونەوەکە ، کە ١٨ خاڵی لەخۆ گرتبوو ، بۆ یارمەتی دانی ئێراق لە هەموو بوارە جیا جیاکان بە تیابەتی بە پاراستنی یەك پارچەیی خاکی ئێراقی دروستکراو لە سەر خاکی کوردستاو دابەش نەکردنی لە کێشووەرەکەدا .

٢٠٠٤/١١/٣٠ لە ئاکامی کۆبوونەوەی بەردەوامی سەرکردایەتی کورد پارتی دیموکراتی کوردستانو یەکێتی نیشتیمانی کوردستانو پارتە کوردستانەیەکان بریاری بەرزکردنەوەی یەك لیسی هاوبەشی هاوپەیمانیاندا ، لە پێناو بەشداریکردن لە هەڵبژاردنەکانی کۆمەڵەی نیشتیمانی ئێراق ، لە پێناو دامەزراندنی حکوومەتێکی دیموکراتی فیدراڵی یەکگرتوو و نووسینەوەی دەستووری هەمیشەیی ئێراق .
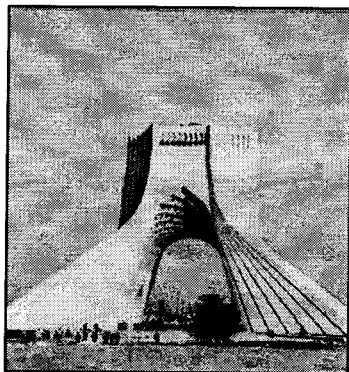
٢٠٠٤/١١/٣٠ وەزیرەکانی دەرەوەو ناوخۆی دراوسێکانی ئێراق لە تارانی پایتەختی ئێران کۆبوونەوەیەکیان ئەنجامدا بۆ تاو تۆ کردنی بارو دۆخی ناوچەو هەرێمەکەو پاراستنی سنووری نێوانیان ، بە هۆی هاتنە ناوەوەی تیرۆرستان بۆ ناو خاکی ئێراقو مەترسیان لەو بارودۆخەی ئێراق ، بە تایبەتی لە بوونی دەستەڵاتی کوردی لە ئێستاو داهاتووی ناوچەو هەرێمەکەدا .

شایانی باسە سنوورەکانی نێوان رژێمەکانی ئێراقو ئێرانو تورکیاو سووریا هەمووی لە سەر خاكو لە ناو خاکی داگیرکراوی کوردستانە ، ئەویش بە پێی پەیمانی لۆزانی ١٩٢٣/٢٤ بە زۆری زۆردار بێ خواستو ویستی گەلی کوردستان .

٢٠٠٤/١٢/٢ بریکاری وەزیر رۆشنبیری هەرێمی کوردستان بارزانی مەلا خالید بە پەیوەندی تەلەفۆنی ئاگاداری بەراوگەی گەیلانی کرد ، بۆ راگرتنو

نەفرۆشتنی ساڵنامەی کوردستان بۆ ساڵی/ ٢٠٠٥ ، کە لە لایەن دانەری ئەو مێژوونامەدا دانراو ، بە هۆی بوونی مێژووی رووداوی ٣١/ ئابی/ ١٩٩٦. لە نێوان پارتی دیموکراتی کوردستان و یەکیەتی نیشتیمانی کوردستان ، کەچی بە کارێکی رێك چارەکرا .

٢٠٠٤/١٢/٥ کۆمەڵێك لە پێشمەرگەی یەکیەتی نیشتیمانی کوردستان لە شاری مووسڵ شەهید کران ، لە ئەنجامی تەقینەوەی ئۆتۆمبێلێکی مالیبۆی مینکراو ، کە ئەمەش بە یەکێك لەجی بەجێکردنی خواستەکانی دوژمنانی کوردو خاکی کوردستان دادەنرێ .

٢٠٠٤/١٢/٦ گرێدانی کۆنگرەیەکی فراوان لە پارێزگای نەجەف لە باشووری ئێراق کە ٦٠٠ کەسایەتی نوێنەرایەتی پارێزگاکانی فوراتی ناوەڕاست – نەجەف ، کەربەلا ، حیلە ، قادسیە ، موسنەنا – یان دەکرد بەرێوەچوو بە مەبەستی پێك هێنانی ئەنجوومەنێکی یەکگرتوو وەك سەرەتایەك ، لە پێناو دامەزراندنی ناوچەیەکی فیدڕال لە چوار چێوەی سنووری ئێراق بە هەمان شێووەو شێوازی . هەرێمی کوردستان .

پوتین

٢٠٠٤/١٢/٦ سەرۆکی ڕووسیای یەکگرتوو– فلادیمر بۆتن – سەردانی تورکیای کردو یادەوەری و رێکەوتنامەکانی کۆنی نێوانیان هەڵسەنگاندەوەوو رێکەوتنامەی نوێیان مۆر کرد . لە پێناو پاراستنی کێشەی وولاتەکانیان و گۆڕینەوەی ، زانیاری سخووری لە بارەی جم و جوڵی شیشانیەکان و کوردو چەسپاندنی ئارامی لە ناوچەکەدا ، لە قەوقازو سنوورەکانیان .
ئاشکرایە سەرەڕای دژایەتی کردنی تورکیا ، بەڵام چ یەکیەتی سۆڤیەتی پێشوو چ ڕووسیای یەکگرتووی ئێستا یارمەتی دەری دەسەڵاتی تورك زیاتر بووە بۆ چەسپاندنی دەسەڵاتی تورك و لێدانی چەندین داستان و شۆڕشەکانی کورد لە رۆژ هەڵات و باکووری کوردستان .

٢٠٠٤/١٢/٨ سەرۆکی کۆریایی باشوور بە یاوەری وەزیری دەرەوەی کۆریای باشوور

سەردانی باشووری کوردستانیان بۆ بە سەرکردنەوەی هێزەکانی سووپای کۆریای باشوور لە کوردستان کرد ، لە پێناو خزمەتکردن و یارمەتی دانی گەلی کوردستان .

٢٠٠٤/١٢/١١ گرێدانی کونگرەی هاوبەشی نێوان یاساناسانی ئێراق و کوردستان لە هەولێری پایتەختی باشووری کوردستان ئەنجامدار ، کە کاردانەوەی باشی نواند بۆ کوردو دەسەلاتی کوردی لە ئێراق لە بواری یاساییەوە لە وولاتەکەدا.

٢٠٠٤/١٢/٢١ لە گەشتێکی ناکاوی سەرەك وەزیرانی بەریتانیا تۆنی بلێر بۆ ئێراق گەیشتە شاری بەغداو لە گەڵ سەرەك وەزیرانی کاتی ئەیاد عەلاوی گونگریەکی رۆژنامەوانیان ئەنجامدا ، لە بارەی بارودۆخی ئێراق و هەڵبژاردن و یەك پارچەی خاکی ئێراق و باری ئابووری و بازرگانی لە دهاتووی ئێراق .

٢٠٠٤/١٢/١٣ رێکەوتنی دابەشکردن و بەکارهێنانی ئاو لە نێوان وولاتەکانی – میسر – ئۆگەندا – سوودان – بۆرەندی – رواندا – کۆنگۆ – ئەسیوبیا – ئەریتیریا – مۆرکرا لە سەر زێی نیل ... کە ئەم زێیە زیاتر لە ١٦٠ ملیۆن کەس ژیانیان لەسەر ئەم زێیەیە ... بەهۆی بوونی کێشە لە نێوان ئەم وولاتانە رێکەوتن لە نێوانیان لە ٢/١٣ ی هەمان ساڵ مۆرکرابوو ، بەلام بەشێوەیەکی فەرمی دەست بە جێ بەجێکردن نەکرابوو ، ئەویش بەهۆی بوونی کێشە لە سەر خەرجکردنی ئاو لە بوارەکانی کشتووکاڵ و کارەبا و بوارەکانی دیکەی پێویست لە کێشووەرەکەدا .

٢٠٠٤/١٢/٢٠ مۆرکردنی رێکەوتنامەی ئاشتبوونە وە لە نێوان حکوومەتی ئۆگەندا و یاخی بووەکانی دژ بەو حکوومەتە . جێگەی ئاماژە پێکردنە کە سەرۆکی ئۆگەندا – یوری مۆسیفنی – لە ٢٠٠٤/١١/١٤ بریاری شەڕ وەستانی لە گەڵ شۆرشگێرە ئۆگەندیەکان کە سوپایەکی بەهێزیان هەیە بەناوی – جیش الرب – و ماوەی ١٦ ساڵە شەڕی ناوخۆ لەم وولاتەدا بەردەوامە و لە ئەنجامی ئەم

شەڕەدا زیاتر لە ٢٠ هەزار منداڵ رفێنرابوو لەگەڵ زیاتر لە ١,٥ ملیۆن کەس لەم وولاتەدا دەربەدەربوون ... جگە لە کوژرا و زامداربوون

بەر لەوەش لە ٢٠٠٣/٣/٣ ئەم شۆرشگێرانەی بەناوی سووپای خوا ، کە لە باکووری ئۆگەندا بارەگا و بنگەکانیان تیایدا جێگیر بوو ، وەستانی شەڕیان راگەیاند و حکوومەتی ئۆگەنداش خۆشحاڵی خۆی بەرامبەر بەو بریارە دەربری ، بەلام بەهۆی نەگەیشتن بە رێکەوتن دووبارە شەڕی نێوانیان دەستی پێکردلە وولاتەکەدا .

هەر لەو نێوانەدا هێزەکانی سووپای حکوومەتی ئۆگەندا بەردەوام بوون لە هێرشکردنە سەر شۆرشگێرەکان لە باشووری سوودان ئەمەش بەپێی رێکەوتنی نێوان هەردوو حکوومەتی سوودان و ئۆگەندا بوو .

ئەم شەڕەش لە ساڵی ١٩٨٧ وە بەردەوامە دژی حکوومەتی ئۆگەندا ، کە داوای گۆرین و هەمواركردنی دەستووری وولاتەکە دەکەن ... لە لایەکی دیکە سووپای خوا – جيش الرب – لەو منداڵە رفێنراوانە پێك هاتبوون کە لەلایەن شۆرشگێرەکان فرێنرابوون ، لە پێناو پەروەردە کردنیان و بە چەککردنیان دژی حکوومەتی ئۆگەندا ... ئەم رێکەوتنە هەنگاوێکی باش بوو بۆ پێشەوە لە پێناو گەیشتن بە رێکەوتنی تەواو و بەرەو پێشبردن و بوژانەوەی ژێرخانی ئەم وولاتەو گەرانەوەی ئاوارەکان .

٢٠٠٤/١٢/٢٤ لە ئەنجامی کشانی دەریا بووە هۆی گۆمەڵەرزەیەکی بە هێزی زەویو ژێر دەریا روویدا ، بەر لە ٤٤ ساڵ پێش ئێستا بە هەمان شێووە وولاتی تیشکیی گرتـــــەوە... ئـــــەمجارەش وولاتەکانی ، سریلانکاو ، هندو ، تایلاندو ، ئەندۆنوسیاو ، مەڵدیڤو ، میانمارو ، مالیزیای گرتەوە ، کە زیاتر وولاتی ئەندۆنوسیا تووشی زیان هات ، لە بواری ئابووریو گیان لە دەستدانی هاوولاتی ، کە بووە هۆی کوژارنی زیاتر لە ٢٠٠ هەزار کەس و دەربەدەر بوونی بە ملیۆنا کەس ، کە بە گەورەترین کارەساتی لافاوی دادەنرێت لە سەر رووی زەوی

لە مێژوودا لە جیهان .

٢٠٠٤/١٢/٢٥ دووبـــارە هەڵبژاردنـــەکانی ئۆکرانیا دەستی پێکرد لە ژێر چـاودێریەکی زۆر تونـد ، لـە نێـــوان ســـەرەك وەزیـــران فکتۆریـــانتیش و ، فکتۆریۆشـــینکا ، لـــە دوای هەڵوەشـاندنەوەی لـە لایـەن دادگای باڵای ئۆکرانیا ، لە ئەنجام فکتۆر یۆشینگۆ سەرکەوتنی بە دەست هێنا بە رێژەی ٥٦٪ و بوونی بە سەرۆکی ئۆکرانیا.

٢٠٠٤/١٢/٣١ پرۆتۆکـۆڵی جـێ بـەجێکردنی رێکەوتنامەکان مۆرکرا لە نێوان سـەرۆك کۆماری سوودان عومەر حەســەن بەشــیرو ســەرۆکی بزووتنــەوەی باشــوور جــۆن گەرەنگ ، ئەویش بۆ ئەنجامدانی رێکەوتنــەکانی ٢٠٠٤/٧/٢٠، ٢٠٠٣/٩/٢٥، ٢٠٠٤/٥/٢١، ٢٠٠٤/١٢/٥، ٢٠٠٤/٣/٢٦. ئەمەش بـە کۆتـایی هـاتنی شـەڕی نـاوخۆی سوودان ، کە لە ساڵی١٩٨٣ بەردەوام بووە تاکو ئەو رێکەوتنانە لە ماوەی ٢١ ساڵ لە وولاتەکەدا .

٢٠٠٥

٢٠٠٥/١/١ جێگـری وەزیـری بـەرگری ئەمـــەریکا – ئـــەرمیتاج – ســـــەردانی باشـــووری کوردسـانی کـردو لـە لایـەن بـەرێز مەسـعوود بـارزانی پێـــشوازی لێکـــراو گفتووگۆیـەکانیان لـە سـەر بارودۆخی ئێراق و ، بە تایبەتی لە سەر داهاتووی کورد و هەڵبژاردنەکانی کۆمەڵـەی نیـشتیمانی ئێـراق و پەرلـەمانی کوردسـتان و ئەنجوومـەنی پارێزگاکان بوو لە وولاتەکەدا .

٢٠٠٥/١/٢ ڕاپۆرتەکـەی بەڕێوەبـەری گـشتی ئاژانـسی نێوودەوولـەتی وزەی ئـەتۆمی محەمەد بەرادعی ئەوەی دووپات کردەوە ، کە ئێران لە وێستگەی ئەتۆمی لە شاری ئەسفەهان دەستی بە پیتاندنی مادەی یۆرانیۆم کردۆتەوە لە وولاتەکەیدا .

٢٠٠٥/١/٢ لــە مێــژووی بزووتنــەوەی ڕزگــاریخوازی کــورد ، بــۆ یەکــەم جــار پەرلــەمانی کوردســــتان و کۆمەڵــــەی نیشتیمانی ئێراق لە تەلاری پەرلـەمانی کوردسـتان لـە شاری هـەولێری پایتـەخت ، بە یەکـەوە کۆبوونـەوەو خاڵـەکانی برگـەی/ ٥٨ی ئیدارەی دەوولەت و کۆچبەران و موڵکداریەتی هەڵسەنگێرنراو لە گەڵ چەندین بابەتی دیکە لە بنیاتنانەوەی ئێراقی فیدرال لە وولاتەکەدا .

٢٠٠٥/١/٤ وەزیـری دەرەوەی توركیـا – عەبدوللا گـولْ – سـەردانی وولاّتی ئیسرائیلی كرد ، ئەویش لـە پێنـاو نـویْ كردنـەوەی ڕێكەوتنامـەكانی رابردوویـان بـە پارسـتنی بەرژەوەندیـە تایبەتیـەكانی خۆیـان لـە ئێراق و ناوچـەكە و بەتایبـەتی لـە باشووری كوردستانی لكێنراو بە ئێراق و سووریاو ئێران .

٢٠٠٥/١/٥ گروپێك لە فرۆكە جەنگیەكانی ئەمەریكا پەلاماری ناو شاری هەولێریاندا لە باشـووری كوردسـتان ، بـەبیْ ئاگـاداری حكوومـەتی هـەرێمی باشـووری كوردسـتان ، لـە كاتـژمێر یـەكی بـەیانی بـە كـاتی كوردسـتان ، ئـەویش بـە بۆردمـانكردنی بەشـی نـاوخۆی قوتابیـانی زانكـۆی سـەلاحەدین ، كـە بـووە هۆی بەرپاكردنی نائارامی دانیشتووان لە شارەكەدا .

٢٠٠٥/١/٦ وەزیرەكـانی دەرەوەی ئێـراق و ، توركیـاو ، سـووریاو ، ئـوردن و ، كوێـت و ، سـعوودیە ، لـە شـاری عـەمانی پایتـەختی ئـوردن كۆبوونـەوە لـە سـەر بـارودۆخی ئێـراق و ناوچـەكە ، بـە تایبـەتی دەسـەلاّتی كـوردی و ئـەزمونی باشووری كوردسـتان ، كە وەزیری دەرەوەی میسر ئامادەی كۆبوونەوەكە بوو .

٢٠٠٥/١/٨ ســەرەك وەزیرانــی ئێــراق ئەیاد عەلاوی لە نامەیەکی رەسمی پشتگیری تەواوی خۆی بۆ مام جەلال و کاك مەسعوود دووپاتکردەوە ، لەجێ بەجێکردنی یاسای ئیدارەی دەوڵەتی ئێراق ، بە تایبەتی ماددەی / ٥٨، و چارەســەکردنی کێشەی کــەرکوك لــە هــەرێمی باشووری کوردستان ، بە ئاسایکردنەوەی پارێزگاکە . بەلام نە ماددەی ٥٨/ لە یاسای ئیدارەی دەوڵەتی ئێراقی و نە ماددەی/١٤٠ لە دەســتووری هەمیــشەیی ئێــراق ، جێبەجێکران کە زیاتر لە ٦٣٪ . گەلانی ئێراق دەنگی بۆدان ...؟!.

٢٠٠٥/١/٩ سەرۆك کۆماری سوودان عومەر حەسەن بەشیرو ، سەرۆکی سووپای مللی باشوور ، جۆن گەرنگ ، لە نایرۆبی پایتەختی کینیا بە ئامادەبوونی کۆمەڵگای نێوودەوڵەتی ریکەوتنامەی ئاشتیان مۆرکرد ، بە کۆتایی هێنانی شەڕی دووژمنکاری نێوان دەسەڵاتی سوودان و سووپای میللی لە ماوەی/ ٢٣ ساڵی رابردوودا .

٢٠٠٥/١/١٥ باڵوێزی ئەمەریکا لە بەغدا – جۆن نگروپۆنت – لە نامەیەکیدا بۆ کاك مەسعوودبارزانی و مام جەلال تاڵەبانی پشتگیری خۆی لە پێناو جێبەجێکردنی یاسای ئیدارەی دەوڵەت ، بە تایبەتی ماددەی /٥٨

دووپـات کـردەوە بـۆ هـەرێمی باشـووری کوردسـتان ...؟...!. بەڵام خۆمـان فێـڵ لـە خۆمـان دەکـەین . راسـتیەکان لـە لاپـەرەی مێـژوو تۆمـار کـراوەو راسـتیەکان دەسـەلمێنێ کـە کـێ بەرپرسـیارە لـە رابـردوو لـە ئێسـتاو لـە داهاتوودا ...!. کووووووووورد ...؟.

EMBASSY OF THE
UNITED STATES OF AMERICA

Baghdad, Iraq
January 14, 2005

Excellency:

Pursuant to our discussions on January 10 regarding Prime Minister Allawi's January 4 letter to you about the status of Kirkuk, let me reiterate United States support for the full implementation of the Transitional Administrative Law. As Deputy Secretary Armitage assured you and stated publicly, the U.S. supports the full implementation of the Transitional Administrative Law, in particular all paragraphs of Article 58, and believes its full implementation is essential. The United States Government is, therefore, in agreement with the Prime Minister's letter.

Moreover, the United States Government is ready to do its part to facilitate the implementation of Article 58 by assisting institutions responsible for measures outlined in Article 58 (A).

Sincerely,

John D. Negroponte

His Excellency,
Jalal Talabani,
President,
Patriotic Union of Kurdistan,
Iraq.

British Embassy
Baghdad

13 January 2005

Mam Jalal Talabani
Head of the Patriotic Union of Kurdistan

Dear Mam Jalal,

When we met on 12 December, together with US Ambassador Negroponte and Deputy Prime Minister Salih, I emphasised the importance which the United Kingdom attaches to the full implementation of the Transitional Administrative Law. It is the position of the United Kingdom that all aspects of the law, including all the provisions of Article 58, should be fully implemented and we stand ready to assist in this regard.

The Foreign Secretary, Jack Straw, has asked me to convey his personal [illegible] ongoing full participation in the forthcoming Iraqi national and provincial elections.

Yours sincerely,

Edward Chaplin
HM Ambassador

٢٠٠٥/١/١٦ جوولانەوەی ئیتای ئیسپانی کە داوای سەربەخۆیی هەرێمی باسك دەکات ، داوای گفتوگۆی لە گەڵ دەسەڵاتی ئیسپانیا کرد لە جێگەی کارە توونـدو تیـژەکانی کـە لـە ئـەنجامی چـەکداری دێتـە کایـەوە ... بـەڵام حکوومـەتی ئیسپانیا ئەو پێشنیارەی جوولانـەوەی ئیتـای رەتکردەوە ... هـەروا پارتی باتاسووناش بە هەمان پێشنیار رازیبوو ، کە ئەویش لە لایـەنێکی هاوکارە لەگـەڵ جوولانـەوەی ئیتـا ، بـەڵام پارتـە سـەرەکیەکانی ئەسـپانیا و سـەرەك وەزیران – خۆسیە لویس – ئەو پێشنیارەی جوولانەوەکەی رەتکـردەوە بە هــۆی نــەبوونی پێــشبینی راســتەوخۆ لــە وەســتاندنی شــەڕ لەلایــەن جوولانەوەی ئیتا .

هەروا جوولانەوەی ئیتا دانی بەوە نا کە بەرپرسیارە لە ٢٣ هێرشکردن لە ئیسپانیا لە مانگی ٢٠٠٥/٩/ .

جێگەی باسكردنە كە ئەم رێكخراوەیە لە ساڵەكانی ١٩٦٠ بەردەوامە لە شەڕی چەكداری ، یاخوود پارتیزانی دژی حكوومەتی ئیسپانیا لە پێناو بەدەست هێنانی سەربەخۆیی بۆ هەرێمی باسك ، كە لە ئەنجامی ئەو شەڕانە زیاتر لە ٨٠٠ كەس گیانیان لەدەست داوە لە هەرێمەكەدا لە نێوان هەردوو لایەنی دژ بەیەكتری لەو وڵاتەدا .

٢٠٠٥/١/١٦ بە بۆنەی تێپەربوونی ٤٠٠ ساڵ بەسەر لە دایك بوونی یەكەم رۆمان لە ئەسپانیا – دوون كیشووت – كە لەلایەن دانەرەكەی – میگیل دوو ئیربانتس – نووسراوە .

جێگەی باسكردنە كە ئەم رۆمانە بۆ یەكەم جار لە ١٦١٢/١/١٦ لەلایەن میگیل نووسراوە و بەباشترین رۆمان دادەنرێت و یەكەم رۆمانە بە ژمارەیەكی بێ ژماردن بفرۆشێت لە ئەسپانیا و وڵاتانی دیكەی جیهان .

هەر بەم بۆنەوە لە ئەكادیمیەكانی ئەسپانیا لە شاری مەدرید هەڵسان بە پێك هێنانی گروپێك ، كە مامۆستایان پەیوەندیەكانی نێوو دەووڵەتی و جووگرافیا و مێژوو و ماتماتیك و زانست و شیَ كردنەوەی زانستی زمان ... كە ماوەی دوو ساڵ

بەردەوام بوون بۆ گەیشتن بە راستیەكانی ئەم رۆمان نووسە كە لە گوندێكی بچووك بە ناوی – فیلانیوفادی لۆس ئینفانتی – كە ٢٢٥ كیلۆمەتر لە شاری مەدریدی پایتەختی ئەسپانیا دوورە .

هەروا ئەم گوندە كرا بەگوندێكی گەشتیاری بۆ سەردانی گەشتیاران لە هەموو وڵاتانی جیهان بۆ ئەم گوندە ... بۆ یەكەم جار ئەم رۆمانە لە ساڵی ١٦١٢ بە زمانی ئینگلیزی بلاوكرایەوە و دوای دوو ساڵیش بە زمانی

فەرەنسی بلاوکرایەوە ... هەر بەم بۆنە لە ئەسپانیا و مەکسیك لە ۳۵۰۰ مەڵبەندی ناوخۆیی ئەم ڕۆمانە دەفرۆشێت بەرەو وولاتانی دیکەی جیهان .

۲۰۰۵/۱/۲۷ سەرکردەکانی جیهان یادی رزگارکردنی سەربازگەی لە سێدارەدان و کوشتنی بە کۆمەڵ بە ناوی – ئۆشفیتز – دەکەنەوە .

جێگەی ئاماژە پێکردنە کە لە کاتەکانی جەنگی دووەمی جیهان رژێمی فاشی ئەلمانیا بە سەرکردایەتی – هتلەر – ئەم سەربازگەیەش کە سەربازگەیەکی ئەلمانیای نازی بوو زیاتر لە یەك ملیۆن لە جوولەکە و ڕووسی و بۆڵەندی و فەرەکان بە هەموو جۆرێك گیانیان پیٚ لە دەست دراوە

... جا بە گازی ژەهراوی بێت ، یاخوود بە هێزی وزەی کارەبا بێت ، یاخوود بە لە سێدارەدان بێت ، یاخوود بە توانەوەی لەناو تیزاب بێت.
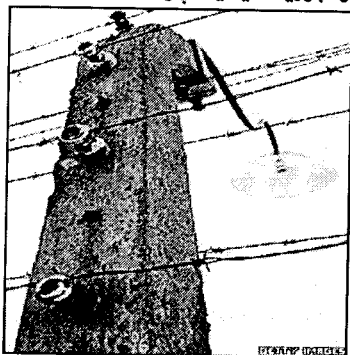
کە بەشی هەرە زۆری ئەم سەربازگەیە لە جوولەکە بوو بە لە ناوبردنیان . سەربازگەی ئۆشفیتز گەورەترین سەربازگەی لە سێدارەدانی ئەلمانیای نازی بووە لەجیهان ، کە لەلایەن هێزەکانی سووپای سووری سۆڤیەت لە ۱۹٤٥/۱/۲۷ رزگار کرا .

لەم بارەش سەرۆکی ڕووسیا – فلادمیر بۆتین – و – سەرۆکی ئیسرائیل – مۆشیە کاتساف – لەگەڵ چەندین سەرۆکی دیکەی جیهان و لە ناویشیان سەرۆکی ئەلمانیا – هۆرست کۆهلەر – بیٚ دەنگ لەم یادکردنەوەیە وەستان ... کە ئەم یادکردنەوەیەش بە – محرقە الیهود – ناوزەند کرا لە جیهان . ئەم یادکردنەوەیەش لە شاری بەرلینی پایتەختی ئەلمانیا گێردرا ... لە هەمان رۆژ پەرلەمانی ئەلمانیا کۆبونەوەیەکی لە ىناکاوی گرێدا و یەکێك لە رزگاربووەکانی سەربازگەی ئۆشفینز ووتارێکی خوێندەوە لە بارەی چۆنیەتی و بوونی ئەم سەربازگەیە و لە ئەنجامی کارە نامرۆڤەکانی کە بەرامبەر مرۆڤ کراوە ، بەتایبەتی جوولەکە و ئافرەت و منداڵ بە تواندنەوەیان لە ڕێگەی هەمە جۆری ئەشکەنجەدان .

بەڵام لێرەدا شتێكی زۆر سەیر هەیە ئەویش دووبارە كردنەوەی ئەم كارە نا مرۆڤایەتیە لەلایەن رژێمە جۆراو جۆرەكان :-
وەك كە لەلایەن رژێمی بەعسی لە ئێراق ئەنجامدرا دژی كورد لە كیمیاباران و ئەنفال – هەروا لە دارفووری سوودان – هەروا لە سربیا و ئەفگانستان ... و چەندین جێگەی دیكە ... كە دەسەلات سەرچاوەی دروستكردن و بوونی تیرۆر و تیرۆرستان لە جیهان .

٢٠٠٥/١/٣٠ بۆ یەكەم جار لە مێژووی دورستكردنی دەوولەتی ئێراق لە سەر خاكی گەلانی وولاتی نێوان دوو زێو بە تایبەتی لە سەر خاكی كودرستان ، لە لایەن بەریتانیاو هاوپەیمانان

هەڵبژاردنی كۆمەڵەی نیشتیمانی ئێراقی فیدراڵ ئەنجامدرا ، لە گەڵ هەڵبژاردنی پەرلەمانی كوردستان و ئەنجوومەنی پارێزگاكان ، لە گەڵ ئەوەشدا راپرسی گەلی كورد لە لایەن ئەنجوومەنی ریفراندۆم ئەنجامدار بۆ داهاتووی كورد كە لە ٩٨ ٪ی گەلی كورد لە گەڵ سەربەخۆیی كورسدتان بوون نەك مانەوەیان لە گەڵ ئێراقدا .

٢٠٠٥/١/٣٠ لە مەزادخانەی – شانگ – كە لە شاری هۆنگ كۆنگ – چینی میللی – ئەنجامدرا ، بە یەكێك لە گەورەترین مەزادخانەكانی جیهان دادەنرێت ، كە وێنەی یەكەم ژنی جەنگیزخانی مەگۆلی بە ٣٥٠ ملیۆن دۆلار بەیەكێك لە وەزیرەكانی وولاتی چین مللی فرۆشا لە مەزاد خانەكەدا .

٢٠٠٥/٢/٣ لە ئەنجامی كۆبوونەوەی نێوان پارتی دیموكراتی كوردستان و یەكێتی نیشتیمانی كوردستان لە هاوینە هەورای سەلاحەدین مام جەلال تاڵەبانی پاڵێورا بۆ وەرگرتنی پۆستی سەرەك كۆماری ئێراق و بەرەو یەكخستنەوەی هەردوو ئیدارەو دامو دەزگاكانی هەولێرو سلێمانی ، بەلام هەوڵەكان سەرنەكەوتن بەهۆی بوونی كێشەو ململانێ و بەرژەوەندی تایبەتی نێوانیان لەلایەنی یەگرتنەوە لە هەرێمی باشووری كوردستان.

٢٠٠٥/٢/٥ گرێدانی كونگرەی نێووەدەوولەتی لە ریازی پایتەختی سعوودیە بە

سەرپەرشتی رژێمی شانشینی سعوودیە ، کە ٥٠ وولاتی جیهانی بەشداریان تێدا کرد لە بارەی تیرۆرو رێگە لێگرتنی ، بەلاّم لە راستیدا شانشینی سعوودیە خۆی وولاتێکی یاریدەدەری ئیسلامی توندڕەو هەروا کوێت و ، ئیران و ، تورکیاو ، سووریا ، سەرچاوەی یارمەتی دەری تیرۆرو داگیرکردنن ، بە تایبەتی خاکی کوردستان . کە ئاشکرایە بە پێی مێژووی رووداوەکان .

٢٠٠٥/٢/١٠ کۆماری کۆریای باکووری کۆمۆنیستی بوونی چەکی ئەتۆمی خۆی راگەیاند ، سەرەرای کێشەو ململانێی لە گەلّ ئیدارەی ئەمەریکاو هاوپەیمانان و سەرنەکەوتنی گفتووگۆی نێوانیان لەم بوارەدا.

٢٠٠٥/٢/١٣ راگەیاندنی ئەنجامی هەلّبژاردنی کۆمەلّەی نشتیمانی ئێراق بە ٤٨٪ بۆ شیعەو ٢٥٪ بۆ کوردو ١٣,٨ ٪ بۆ لیستی ئێراقیە .

٢٠٠٥/٢/١٤ تیرۆرکردنی سەرەك وەزیرانی پێشووی لوبنان و دۆستی کورد رەفیق حەریری لە شاری بەیروتی پایتەختی لوبنان ، لە لایەن کەسانی هاندەر ، وەك سووریاو وولاتانی دیکەی عەرەبی ، کە بووە هۆی دروست بوونی کێشەو ململانێی ناو خۆی لوبنان و ناوچەکە ، بە تایبەتی لە نێوان لوبنان و کاردانەوەی لە سەر سووریاو ناوچەکەدا .

٢٠٠٥/٢/١٥ بە هۆی تەقینەوەی مەنجەمێکی خەلّوزی بەردی لە چینی مللی کە ئەنجامی بووە هۆی گیان لە دەست دانی ٢٠٣ کرێکار لە قولاّیی ٢٤٢ مەتر لە ژێر زەوی ... ئەمەش لەدوای گومەلەرزەی زەوی هات لە شاری مۆکست لە هەرێمی لیاوبنگ ... کە ئەم تەقینەوەیە بە گەورەترین تەقینەوەی مەنجەمی دادەنرێت.

روودانی تەقینەوەی مەنجەم لە چین زۆرن کە لە سالّی ٢٠٠٤ زیاتر لە ٦

مەنجەم تەقیوەتەوە ئەویش .

لە ٢٠٠٤/٦/٣ تەقینەوەی مەنجەمی خەڵوز لە هەرێمی – هیبی – کە بووە هۆی گیان لە دەست دانی ١٤ کرێکاری مەنجەمەکە ... هەروا لە ٢٠٠٤/١٠/٢٠ تەقینەوەی مەنجەمی خەڵوز بەهۆی بۆری غاز لە هەرێمی حینان کە بووە هۆی گیان لەدەست دانی ١٤٨ کرێکاری مەنجەمەکە .

هەروا لە ٢٠٠٤/١١/٢٠ گرگرتنی ئاگر لە مەنجەمی ئیرۆن ئرو لە هەرێمی هیبی ، کە بووە هۆی گیان لەدەست دانی ٦٨ کرێکاری مەنجەمەکە ...

هەروا لە ٢٠٠٤/١١/٢٨ تەقینەوە لە مەنجەمی تشیجیاشان لە هەرێمی سانکس کە بووە هۆی گیان لە دەست دانی ١٦٦ کرێکاری مەنجەمەکە ...

هەروا لە ٢٠٠٤/١٢/١ تەقینەوەی مەنجەم لە هەرێمی گویز ، کە ئەویش بووە هۆی گیان لە دەست دانی ١٨ کرێکاری مەنجەمەکە ، هەروا لە ١٢/١٩ ی هەمان ساڵ تەقینەوەی مەنجەم لە هەرێمی سیتشوان کە بووە هۆی گیان لەدەست دانی ١٤ کرێکاری مەنجەمەکە .

سەرچاوە :- BBC.arabic

٢٠٠٥/٢/٢٢ گۆمەلەرزەیەکی بەهێز لە پارێزگاری کرمانشانی ئێران روویدا کە بووە هۆی شەهید کردنی زیاتر لە ٤٥٠ چوار سەدو پەنجا هاووڵاتی و زامدارکردنی زیاتر لە ٥٠٠٠ پێنج هەزار هاووڵاتی و وێرانکردنی چەندین گوندو خانوو کێڵگەی کشتووکاڵی و کارگەی هەمەجۆری پیشەسازی لە پارێزگاکەدا .

٢٠٠٥/٢/٢٧ پەرلەمانی کوردستان خۆی هەڵووەشاندەوە بۆ ئەوەی پەرلەمانی هەڵبژێردراو کۆبوونەوەی ئاسایی خۆی ئەنجام بدات لە هەرێمی باشووری کوردستان .

٢٠٠٥/٣/١١ بۆ یەکەم جار فرۆکەیەکی گواستنەوەی نەفەر هەڵگر لە شاری – تیانگین – لە باکووری چینی مللی بەرەو شاری – تشانگا – بفرێت ... کە ئەمەش یەکەم کاری ئەنجامدەرە لەلایەن کۆمپانیای – ئۆکی ئیرلاینز – لەدوای ماوە پێدانی

لەلایەن دەسەلاتی کۆمۆنیستی لە چین بە کەرتی تایبەت لە وولاتەکەدا .
بەر لەوەش کەرتی تایبەت توانای ئەم جۆرە کارانەی نەبوو لە بەرهەم هێنانی فرۆکەو چەندین کاری دیکەی پیشەسازی لە وولاتەکەدا ... کە ئەمەش کارێکی گونجاو و لە باربوو بۆ دەسەلاتی چینی مللی و بەرەو پێشبردنی بواری فرۆکەوانی نەك هەر لەناو خۆی چین بەلکو بۆ دەرەوەی چینیش ... کە چینی مللی ئێستا رۆلی بالا و گرنگی هەیە لە بوارەکانی رامیاری و ئابووری و بازرگانی لە جیهاندا .

٢٠٠٥/٣/١٦ بۆ یەکەم جار لە مێژووی ئێراق لە دوای هەلبژاردنی کۆمەلـــەی نـــشتیمانی کۆبوونـــەوەی پرۆتۆکـۆلی خـۆی ئەنجامـداو بە وتـار خوێندنـــەوە ، کـــە ٧٥ ئەندامی کوردی هەلبژێردراو بەشداری تێدا کرد لە وولاتەکەدا.

٢٠٠٥/٣/١٧ لە مێژووی کوردو ئەمەریکا بۆ یەکەمجار سەرۆکی ئەمەریکا جۆرج بۆش جەژنی نەورۆزی لەگەلی کورد پیرۆز کرد لە بەیاننامەیەکی سەرۆکایەتی رەسمیدا لە شاری واشنتۆنی پایتەختی وئەمەریکا.

٢٠٠٥/٣/٢٣ دوای ١٥ ســـالْ لــە دەســـەلات و ســـەرکردە و بەدەســـت هێنـــانی ســـەربەخۆیی کۆمـــاری نامیبیـــا – ســـام نگومـــا – دەســـەلاتی جـــێ هێشت و دایە دەست هاو خەبات و ســـــــەرکردەی وولاتەکـــــــە – هیفوکۆیوانیـــە بۆهامبـــا – کـــە تەمـەنی ٦٩ سـالە و مـاوەی ٤٠ سـالْ زیـاتر لـە گـەلْ سـام نگومـا خـەباتی هاوبەش دەکەن و هاورێی یەکترن لە هەموو بوارەکانی رامیاری و ئابووری و بازرگانی و کۆمەلایەتی و رۆشنبیری وپەیوەندیە نێو دەولەتیەکان .
هـەر بـەم بۆنـە زیـاتر لـە ٢٠ هـەزار هـاوولاتی وولاتەکـە بەشـداریان لـە

سووێندخواردن بۆ هامبا کرد ، بە بوونی بە سەرۆکی نوێی وولاتەکە لە دوای سەرکەوتنی پارتەکەی پارتی – سوابۆ – لە هەڵبژاردنی پەرلەمان . ئەو رێو رەسم وەستان و داوای دووبارە لێك جیاکردنەوەی دەنگەکانیان کرد بەلام پارتی سوابۆ و پەرلەمان بۆ هامیایانی بە سەرۆکی نامبیا هەڵبژارد . لە هەمان کات بە راگەیاندنی پرۆگرامی داهاتووی حکوومەتەکەی بلاوکردەوە ، لە پێناو بەرەو باشبردنی وولات لە هەموو بوارە جیاجیاکانی رامیاری و ئابووری و بازرگانی و بازاری ئازاد و کشتووکاڵ و پیشەسازی و کۆمەلایەتی و ، هەروا پەیوەندیەکانی ناوخۆ و دەرەوەی وولات بەرەو جیهان .

٢٠٠٥/٣/٢٤ سەرۆك کۆماری قرغیزستان عەسکر باکاییف دەستی لە دەسەلاتی پۆستی سەرەك کۆماری کێشاوە ، بەهۆی خۆپیشاندان و نارەزایی گەلانی قرغیزیا .

٢٠٠٥/٤/٣ پاپای فاتیکان پاپا یۆحنای دووەم بەر لە بەیانی کۆچی دوایی کرد ، کە لە دایك بوویی وولاتی پۆلەندا بوو ، رۆڵی بەرچاوی هەبوو لە بەرگری کردن لە گەلانی ماف زەوت لێکراو ، بە تایبەتی گەلی کوردستان .

٢٠٠٥/٤/٦ لە مێژووی بزووتنەوەی رزگاریخوازی کوردو وولاتانی خاکی کوردیان پێ لکێنراوەو لە مێژووی ئێراق سەرکردەیەکی کورد لە لایەن گەلی کوردو کۆمەڵەی نشتیمانی ئێراق مام جەلال بە سەرەك کۆماری ئێراقی فیدڕال هەڵبژێردرا .

٢٠٠٥/٤/٦ ئەمیری سێیەمی مۆناکۆ – ئەمیر دیتیە – کۆچی دوایی کردو کروەکەی ئەمیر – ئەبیر– جێگەی گرتەوە بە ئەمیری وولاتی مۆناکۆ ، ئەو بنەماڵەیە زیاتر لە ٧٠٠ ساڵ دەسەلاتداریەتی مۆناکۆ دەکەن لە سەر ئەو ناوچە بچووکە ، کە رووبەری ٤٦٠ کیلۆمەتر چوار گۆشەیەو ژمارەی دانیشتوانی وولاتەکە بە گشتی ٥٠,٠٠٠ هەزار کەسە .

٢٠٠٥/٤/٧ دەرچوونی بریاری ئەنجوومەنی ئاسایشی نێوودەوڵەتی بە ژمارە/ ١٥٥٩ بە پێك هێنانی لێژنەی لێکۆڵینەوەی سەر بە خۆی نێوودەوڵەتی لە بارەی باری تیرۆرکردنی سەرەك وەزیرانی پێشووی لوبنان رەفیق حەریری ، لە پێناو یارمەتی دانی دەسەلاتی لوبنان لە بارەی هەموو لایەنەکانی شالاوە تیرۆرەکەی ٢٠٠٥/٢/١٤ لە لوبنان .

٢٠٠٥/٤/١٢ وەزیــری بــەرگری ئەمــەریکا – رامسفیلد – بۆ یەکەم جار لە مێــژووی کــوردو باشــووری کوردســتان ، بگاتــە هاوینــە هەواری سەلاحەدین ، کە لە لایەن بەرێز مەسعوود بارزانی پێشوازی لێکراو لە هەمان کات لە لایەن سەرەك کۆماری ئێراق بەرێز مام جەلال پێشوازی لێکرا ، ئەویش بە گۆڕینەوەی بیروبۆچوون لە بارەی باری ئێراق ، لە کوردستان و ناوچەکەو حکوومەت و کۆمەڵەی نشتیمانی ئێراق و داهاتووی بەرەو ئارامی و بەرەو پێشەوە بردنی بارودۆخەکە لە ئێراق .

٢٠٠٥/٤/١٣ ســەرەك کۆمــاری تورکیــا – ئەحمــەد نــەژدەت ســیزار– سەردانی کۆماری سووریای کرد ، بــە هــۆی بــارودۆخی ناوچــەو هــەرێم و جیهــان ، لــە داهــاتووی ڕژێمــەکانیان ، کــە لــە بنــەڕەتا دوژمنی یەکترین لە هەموو بوارێك ، تەنیا لە سەر باری کودو کێشەی داهاتووی کورد کۆکن لە کوردستان .

٢٠٠٥/٤/١٩ لە دوای کۆچی دوایی پاپای فاتیکان یۆحەنا پۆلیسی دووەم– جۆزیف راترزنگەر – بە نژاد ئەڵمانی و لە دایك بووی ئەڵمانیا بە پاپای فاتیکان هەڵبژاردرا بەناوی – پاپا بندتکتی شانزەهەم – کە لە لابالی پارێزەرانی کاسۆلێکی ئایینی مەسیحە لەجیهان .

٢٠٠٥/٤/٢٣ پــــاڵێوراوە ئیــــسلامیەکان ســەرکەوتنێکی گــەورەیان لــە کۆتاییــــەکانی هەڵبــــژاردنی ئەنجوومەنــــەکانی نــــاوخۆیی بەدەســت هێنــا کــە لــە ٤/٢١ ئەنجامدرابوو لە وولاتەکەدا .

جێگــەی ئامــاژە پێکردنــە کــە پاڵێوراوەکــانی ئیــسلامی بــە پــشتگیری پارێزگاران پیاوانی ئاینی سەرکەوتنیان بەدەست هێنا لەشارەکانی وولاتـی سـعوودیە ... کــە حــەوت کورسـیان لــە شــاری جـدە گرتــە دەسـت ، کــە پایتەختی بازرگانی وولاتەکەیە ... هـەروا لە شارەکانی مەککە و مەدینە و دەمام و حیجازیش کورسیەکانی ئەنجومەنی ناوخۆیان بەدەست گرت .

بــەلاّم لــەو هەڵبژاردنانــە مــاوە بەرەگــەزی ئــافرەت نــەدرا بەشــداری لــە هەڵبژاردنـەکان بکـەن چ بـە خۆپـالاّوتن ، یـاخوود بـە دەنگـدان ... هــەروا دەرچوونی ئیسلامیە مام ناودەندیەکان کە لە لاباڵی وەهابینە لە وولاتەکەدا ... کـە کـۆی کورسـیەکان ٢٤٤ کورسـیە و لـە ٢٤٤ کورسـیە ئیـسلامیەکان توانیان ١٧٨ کورسی بەدەست بێنن لـە هـەموو پارێزگاکانی وولاتەکەدا ... کــە نیــووەی کورســیەکانی دیکــە رژێمــی شانــشین دایاندەمــەزرێنیّ بــۆ تەواوکردنی پێك هاتەی ئەنجوومەنە ناوخۆییەکانی وولاتی سعوودیە .

٢٠٠٥/٤/٢٥ دوا سـەربازی هێزەکـانی سـووپای کۆمـاری سـووریا لـە وولاتـی لوبنـان لـە شارۆچکەی– عەنجەرە – کشانەوە ، کە لە دوای ٣٠ ساڵ بە ناوی سووپای پـارێزی وولاتـی لوبنـان ، بـەلاّم لـە راسـتیدا بـە شـێوەی داگیرکـردن و جـیّ بـەجێکردنی خواسـتەکانی رژێمـی بەعـسی لـە سـووریا بـوو لـە هــەموو لایەنێکەوە لە وولاتەکەدا .

٢٠٠٤/٤/٢٧ سـەرۆکی رووسـیا – فلادیمـر پـۆتین – بـۆ یەکـەم جـار سـەردانی کۆمـاری ئیسرائیلی کرد ، لە دوای شۆڕشـی بەلـشەفیەکان لـە سـاڵی ١٩١٧ تـاکو ئـەم سەردانە ، ئەویش لە دوای دامەزراندنی دەووڵەتی ئیسرائل لە ساڵی ١٩٤٨ لە ناوچەکەدا .

٢٠٠٥/٤/٣٠ گرێـدانی کۆبوونـەوەی وەزیرەکـانی دەرەوەی دراوسـێی ئێـراق ، لـە پێنـاو تـاوتوێکردنی بـارودۆخی ئێـراق و ناچـەو هەرێمەکـەدا ، بـە تایبـەتی بـە دوپاترکدنـەوەی یـەك پارچـەیی خـاکی ئێـراق ، ئـەویش بـە گـرژ کردنـەوەی داخوازیـەکانی کـورد لـە دەسـەلاّتی نـویّ لـە داهـاتووی ئێـراق و دەسـتووره هەمیشیەکەی گـەلانی ئێـراق ، بە تایبـەتی گـەلی کـورد لەهـەرێمی باشـووری کوردستان .

٢٠٠٥/٥/١ سەرەك وەزیرانی كۆماری توركیا– رەجەب تەیب ئۆردوغان – سەردانی كۆماری ئیسرائیلی كرد ، لە پێناوی نوێ كردنەوەی رێكەوتنە رابردوویەكانیان ، بە تایبەتی لە بواری زانیاری سخووڕی و سەربازی ، لە پێناو بەرەنگاربوونەوەی جمووجۆڵی بزووتنەوەی رزگاریخوازی گەلی كوردستان ، بە تایبەتی بە چاودێری كردنی پارتی كرێكارانی كوردستان P.K.K لە باكووری كوردستان .

٢٠٠٥/٥/٤ دادگای دەستووری لە تۆگۆ دووپاتی سەركەوتنی – فووی گناسینگبی – لە هەڵبژاردنەكانی سەرۆكایەتی كردەوە ، كە مانگی ٢٠٠٥/٤/ لە لایەن گەلی تۆگۆ دەنگی بۆ درابوو ... ئەم هەڵبژاردنەش لە دوای كۆچی دوایی باوكی فووری بوو – گناسینگیی ئەبادیما – كە لە هەمان رۆژی راگەیاندنی ئەنجامی هەڵبژاردنەكە فووری سوێندنی یاسایی خوارد بە وەرگرتنی پۆستی سەرۆكی تۆگۆ .

سەرەرای بوونی كێشە و ململانێ لە نێوان فووری و بەرهەڵستكاران لە وولاتەكە بەتایبەتی سەركردەی ئۆپۆزسیۆن – جیلكر ئایست – بەهۆی بەشداری نەكردنی پارتەكەی لەو هەڵبژاردنە ... هەروا لەلایەكی دیكە بە هەزارا هاوولاتی تۆگۆ بە هۆی باری توند و تیژی روویان لە وولاتەكانی بەنین و گانا كرد ... بەهۆی باری نا لە باری رامیاری لە وولاتەكە لەكاتی هەڵبژاردنەكانی سەرۆكایەتی لە تۆگۆ لە كێشووەرەكەدا .

٢٠٠٥/٥/٤ لە ئەنجامی تەقینەوەی مرۆڤێكی خۆ مین كراو لە ناوچەی ناوخۆی پارتی دیموكراتی كوردستان لە ناوجەرگەی شاری هەولێر ، كە بووە هۆی شەهید بوونی زیاتر لە ٦٠ هاولاتی و زامدار بوونی زیاتر لە ١٠٠ هاولاتی ، بە هۆی وەرگرتنی رەزامەندی دامەزراندن لە ریزی هێزی ناوخۆی پارێزگای

هەولێر لە باشووری كوردستان.

٢٠٠٥/٥/٥ هەڵبژاردنەكانی ئەنجوومەنی گشتی بەریتانیا ئەنجامدرا بە سەركەوتنی پارتی كرێكارانی بەریتانیا ، بە سەركردایەتی سەرەك وەزیران تۆنی بلێرو سەرۆكی پارتی ناوبراو لە بەریتانیا.

٢٠٠٥/٥/٩ بەبۆنەی سەركەوتنی یەكیەتی سۆڤیەتی پێشوو لە جەنگی دووەمی جیهانی بە سەر فاشیەتی هتلەری ئەلمانیا ، لە مۆسكۆی پایتەختی ڕووسیای یەكگرتوو گەورەترین ئاهەنگی نێوودەوڵەتی ئەنجامدار كە ٦٠ دەوڵەتی جۆراو جۆر بەشداریان تێدا كرد ، لەوانە سەرۆكی ئەمەریكا جۆرج بۆش و چەندین سەرۆك و سەرەك دەوڵەت و كەسایەتی دیكەی ناوداری نێوودەوڵەتی لە جیهاندا .

٢٠٠٥/٥/١٠ لە بەریتانیا پیلاوێك دۆزراوەتەوە كە تەمەنی بۆ ٣٠٠ ساڵ بەر لە مێژوی زاینی بووەو درێژی پیلاوەكە ٣٠ سەنتیمەتر بوو.

٢٠٠٥/٥/١٠ گرێدانی لوتكەی عەرەبی و ئەمەریكای باشوور لە شاری بەرازیلیای پایتەختی وڵاتی بەرازیل ، كە مام جەلال تاڵەبانی سەرەك كۆماری ئێراقی فیدراڵ بەشداری لەوكۆنگرەیە كرد ، بە وتارێكی بە پێز لە بارەی باری ئێراق و كوردو ناوچەكەو هەرێم و جیهاندا .

٢٠٠٥/٥/١٣ لە راگەیاندنێكی دەزگای پۆلیس لە شاری لەندەنی پایتەختی بەریتانیا ... ئەویش بە بزربوونی سەدا قووتابی ئەفەریكیەكان لە قوتابخانەكانی شاری لەندەن ...لەم بارەیەوە – سكۆتلاندیلرد – داوای لە دەستەكانی فێركردن كرد ... لە بارەی چۆنیەتی بزربوونی ئەو ژمارە زۆرەی رەش پێستە ئەفەریكیەكان ، كە تەمەنیان لە نێوان چوار ساڵ

تا حەوت ساڵدایە لە قوتابخانەکاندا .

ئەمـەش لـە روونکردنەوەیـەکی دیـار کـە لـە مـاوەی مـانگی /٧ تـا مـانگی /٢٠٠١/٩ زیاتر لە ٣٠٠ منداڵ بزربوونە و ترسیش هەیە کە بەهـەزارا منـداڵ لـەماوەی سـاڵێکا بـزر بکـرێن ، کـە ئەمـەش کـارێکی نامرۆڤانـە و دژ بـە مرۆڤایەتیە ... لـە بـەر ئـەوەی ئـەو منداڵانـە لـە ئەفـەریکیاو هـەرێمی کـاریبی روویان لە بەریتانیا کردووە .

هەروا دەزگاکانی پۆلیس لە ئاکامی پشکنینی بەردەوام توانی تـەرمی دوو منـداڵ بدۆزێتـەوە بـە کـوژراوی ... بـەڵام تـاکو ئێـستاش ئـەوانی دیکـە نەدۆزراونەتەوە کە ژمارەیان ٢٩٨ منداڵە لە وڵاتەکەدا ... کە ئەم خێزانانە ئەفەریکیە پێست رەشـانە بە هـۆی هـەژاری روویـان لـە بـەریتانیا و وڵاتـی دیکەی ئەوروپا کردووە ، لە پێناو دابینکردنی بژێوی ژیان لەم وڵاتانەدا .

٢٠٠٥/٥/١٥ کـامیرای توێژینـەوە کـە لە سەر پشتی تلسکۆبی گـەردوونی هابـڵ قـایم کرابـوو- advanced -camera for surveys بە دەست نیشان کردنی دوو مـانگی نـوێ بـۆ یەکـەم جـار لـە مێـژووی گەردوونی بەناوی -شارۆن - کە لە دەوری ئەستێرەی بلۆتـۆ دەسـوورێتەوە بـە نـاوی p2-2005/5 ,p1-2005/5-2 کـە قـەبارەیان لـە نێـوان ٤٥-١٦٠ کیلۆمـەتر دەبێـت و بە بەراورد لەگـەڵ مـانگی شارۆن کە قەبارەی لـە نێوان ١٢٠٠کیلۆمەترە ، بەڵام ئەم دوومانگە لە مانگی شارۆن ، کە دووریەکـەی بە ٤٩ هـەزار کیلۆمـەتر مەزەنـدە دەکرێـت ، ئـەوە مـانگی p2، بـەڵام مـانگی p1، دووریەکەی بە ٦٥هەزار کیلۆمەتر دەژمێردرێت .

هەروا دواجار تلسکۆبی هابڵ دووبارە وێنـەکانی گرتیـە لە ٢٠٠٦/٢/١٥ ، کە بە هـەمان شێوە بە ئاسـایی خـۆیی دەسـوڕێتەوە وەك کۆمەڵـەی ڕۆژ لـە دەوری مانگی بلتۆدا.

٢٠٠٥/٥/١٥ وەزیـــری دەرەوەی ئەمـــەریكا – كۆنـدالیزا رایـس– سـەردانێكی ناكـاوی بـۆ هـەرێمی باشـووری كوردسـتانی لكێنـدراو بـە ئێراق ئەنجامـــداو لـــە لایـــەن بـــەرێز مەســـعوود بـــارزانی پێـــشوازی لێكراو كاردانەوەی باشـی هـەبوو بۆ دوارۆژی كـوردو كاردانـەوەی لـە سـەر وولاتانی دراوسـێ كوردی پێلكێندراو لە هەموو بوارە جیا جیاكاندا .

٢٠٠٥/٥/١٦ پەرلـەمانی ئۆمـەی كوێـت لـە ئـەنجامی كێـشەو ململانێـی نێـوان دەسـەلاتو بەرهەلستكاران ، بووە هۆی هەموار كردنی بەندێكی دەستووری كوێـت ، لـە بارەی مـافی ئـافرەتو بڕیاردار بە مـاق هەلبـژاردنیو خۆپالاوتنی ئـافرەتی كوێـت ، كـە ئەمـەش هـەنگاوێكی گـرنگ بـوو لـە رامیـاری نـاوخۆو دەروەی كوێت بەرەو بە دیموكراتی كردنی دەسەلاتەكەیان لە ناوچەكەدا.

٢٠٠٥/٥/٢٠ سەرەك وەزیرانی ئێراق ئیبراهیم جەعفـەری ئەمینـــداری گـــشتی پـارتی دەعـوەی شیعەی ئێراقـی سـەردانی توركیـای كـرد ، بـە كرنەوەی پەیوەنـدی نوێی نێـوان ئێـــراقو توركیـــا و كردنـــەوەی دۆســـیەكانی ســـوودمەندی هاوبەشـیان ، بـە تایبـەتی لـە بـارەی بـاری كـوردو پارێزگـاری كـەركوكو كردنـەوەی دۆسـیەی دیكـە ، بـە پەڕینـەوە بـۆ داهـاتوی نێـوان هـەردوو وولات ، كـە كاردانـەوەی ناهـەموار دەكاتـە سـەر بـاری كـورد لــە كوردستان بەگشتیو باشووری كوردستان بە تایبەتی لە هەرێمەكەدا .

٢٠٠٥/٥/٢٠ گرێدانی گـۆنگرەی مونتـەدای ئـابووری نێـوو دەوولـەتی لـە شـاری عەقەبـەی ئـوردن ، كـە ١١٠٠ زانـاو بیرمەنـدی رامـاریو ئـابووری لـە وولاتـانی جیهـان بەشداریان تێداكرد لەو كۆنگرەدا.

٢٠٠٥/٥/٢٧ بڵاوکردنەوەی یەکەم ژمارەی گۆڤاری مانگانەی مێرگ لە لایەن دەزگای ڕۆشنبیری وەزارەتی ڕۆشنبیری حکوومەتی هەرێمی باشووری کوردستان لە شاری هەولێر ، بە سەر نوسەری گۆڤارەکە مامۆستا فەلەکەدین کاکەیی... گۆڤاری مێرگ گۆڤارێکی هەمەڕەنگو هەمەلایەنە باس لە هەموو بوارە جیاجیاکانی ژیان دەکات لە هەرێمی باشووری کوردستان .

٢٠٠٦/٥/٢٧ گرێدانی کۆنگەری میهرەجانی جیهانی کنیسەکان لە شاری هانوفردی وولاتی ئەڵمانیای یەکگرتوو لە کێشووەرەکەدا .

٢٠٠٥/٩/٢٨ پەرلەمانی ئەوروپا داوای لە ڕژێمی تورکیا کرد ، کە دان بە قەسابخانەکەی کۆمەڵ کوژی ئەرمەنو کوردو گەلانی دیکە دابنێ ، کە لە ١٩١٥/٤/١٥ ئەنجامدرا بوو لە باکووری کوردستان لە لایەن ئیمپراتۆریەتی عوسمانی لەو کاتدا.

٢٠٠٥/٥/٢٩ هەڵبژاردنەکانی پەرلەمانی لوبنان دەستی پێکردو لە خولی دووەمو کۆتایی حزب اللەو حزبی ئەمەل سەرکەوتنیان بە دەست هێنا لە ٦/٥ ی هەمان ساڵدا ، ئەمەش لە دوای خۆپیشاندانو کێشەو ململانێی نێوان پێکهاتەکانی گەلانی لوبنانو مەزهەبە ئایینیەکانی نێوان مەسیحیو ئیسلام بوو ، لە دوای تیرۆر کردنی سەرەك وەزیرانی لوبنانی پێشوو ڕەفیق حەریری لە شاری بەیروت لە لوبنان .

٢٠٠٥/٥/٢٩ بە نووساروی ژمارە/ ٩٠٠/٨ی ئەنجوومەنی وەزیرانی ناوخۆی ئێراقی

كاتی به ژماره/ ق /٢٦٨٧ له ٢٠٠٥/٥/٨ ، كه له و بڕیاردا هاتووه ، ئەویش بـه دەركردنـی ٢٥٠٠ ئەفسەرو پۆلیسـی كـوردو توركمـان ، لـه پارێزگـاری كەركوك به بیانوی ئەوەی كه راژەیـان لـه سلێمانی و هـەولێر گواسـتراوەتەوه بـۆ شـاری كـەركوك ، بـەڵام ئـەو بڕیـاره جـێ بـەجێ نـەكرا ، ئـەویش بـەهۆی نیازی بۆگەنی به عەرەب كردن له پارێزگاكەدا .

٢٠٠٥/٦/١ لــه دوای پێــنج مــانگ لــه هەڵبــژاردنی پەرلــەمانی كوردســتان لــه هــەرێمی باشــووری كوردســتان ، كۆبوونــەوەی خــوولی دووەمی پەرلەمان ئەنجامدرا ، بـەئامادە بـوونی بـەڕێزان مەسعوود بارزانی و جەلال تاڵەبانی و سەرۆكی كۆمەڵەی نیشتمانی ئێراقی حاچم ئەلحەسەنی و چەندین كەسایەتی دیكەی ئێراقی و كوردی و جیهانی به شداریان تێداكرد له كۆبوونەوەكەدا .

٢٠٠٥/٦/١ لـه راپرسـیەكی فەرمیدا لـه وولاتــی هۆڵەنـدا لـه سـەر چوونه ناو یەكیەتی ئەوروپا و رازی بـوون بەدسـتووری یەكیـەتی ئـەوروپا ... بـەڵام لــەو راپرســیەی گــەلانی هۆڵەنــدی لــه ٦٣٪ ی دەنگدەرانی دەستووری یەكیەتی ئەوروپایان رەتكردەوه ... كه لـه ٣٧٪ ی دەنگدەران دەنگیان بۆ دەستوورەكەدا .

ئەمــەش مــاوەی بــۆ پەرلــەمانی هۆڵەنــدی نەهێــشتەوەو پەرلــەمانیش دەنگدەرانی ناچار نەكردبوو كه بەشێوەیەكی فـەرمی دەنگـدەران روویـان لـه سندوقەكانی دەنگدان بكەن لـه وولاتەكـەدا ... دوای ئـەوه پەرلـەمان بڕیـاری كۆبونەوەیدا لـه ٦/٢ بـۆ بڕیـاردان لـه سـەر راپرسـی فـەرمی گشتی لـه سـەر

دەستووری یەکیەتی ئەوروپا بەدەنگی – بەلێ – یان – نا – جا بەهەر شێوەیەك بێت پەرلەمان و حکوومەتی هۆڵەندا بریاری گەل رەتناکاتەوە لە وولاتەکەدا.

هەروا گەلانی فەرەنساش دەستووری یەکیەتی ئەوروپیان بە ٥٥٪ رەتکردەوە بەرامبەر رەزامەندی ٤٥٪ . کە ئەمەش گورزێکی کوشندە بوو لە یەکیەتی ئەوروپا ... سەرەرای ئەوەش کە ژمارەی وولاتی رێژەی یەکیەتی ئەوروپا /٢٥ وولاتەو /٩ وولات دەنگی لە سەر دەستوورەکەدا ، ئەوانیش : – نەمسا – ئەلمانیا – یۆنانا – مەژەر – ئیتالیا – لیتوانیا – سلۆفاکیا – سلۆڤینیا – ئەسپانیا – کە یەکیەتی ئەوروپا رۆلی بالای هەیە لە جیهان لە هەموو بوارەکاندا .

٢٠٠٥/٦/٢ تەقاندنەوەی ئۆتۆمبێلی رۆژنامە نووسی لوبنانی سەمیر قەسیر لە کاتی بە ئەنجامگەیاندنی کارەکانی ، کە تێکۆشەرو ئازاترین رۆژنامەنوس بووەو کە هەردەم رەخنەی لە دەسەلاتی رژێمی بەعسی لە سووریاو هاوپەیمانەکانی گرتووە ، بە هۆی تاکرەوو توونـد رەوی رژێمی بەعس لە سووریا ، لە داگیرکردن و دەست تێوەردانی لە کاروباری لوبنان و ناوچەکەو لە هەمان کات بە بەردەوامی لە ئازاردانی گەلانی سووریا .

٢٠٠٥/٦/٦ کۆنگرەی دەیەمی پارتی بەعسی لە سووریا گرێدرا ، کە لا باڵێکی پارتی بەعسی لە ئێراق بووەو دامەزرێنەرەکەی میشێل عەفلەقە...پارتی بەعسی لە سووریا و ئێراق جیاوازیان نەبووە لە هەموو لایەنە جۆراو جۆرەکان ، لە نێوان دەسەلاتی بەعسی لە ئێراق و سووریا بەرامبەر بەکورد ، تەنیا لە شێووەو شێواز نەبێت ، بەپێی بەرژەوەندی تایبەتی ئومەی عەرەبی و خواستەکانیان نەبێت لە ناوچەو هەرێمەکەدا.

٢٠٠٥/٦/٧ دەست پێكردنی كارەكانی كــۆنگرەی نیــشتیمانی دووەم – بــۆ نەخۆشــی ئایــدز – لــە باشــووری ئەفەریكیا لە ناوەندەكانی مــشتومرو گفتوگــۆدا لــە

پێناو دۆزینەوەی باشترین رێگا لە چارەسەكردنی ئەم نەخۆشیە ترسناكە لــە ئــەنجامی تووشــبوونی مــرۆڤ بــە ڤیرۆســی – ئیــتش ئــای – ... بــە شداربوونی كۆنگرەكە كە زیاتر لە ٣٠٠٠ توێـژەر و شـارەزا و كەسـایەتی رامیـاری لـەجیهان لـەم كۆنگرەیـەدا بەشـداربوون لەشـاری – دیریـان – لـە كـەنارەكانی باشـوور و كـۆنگرە بـۆ مـاوەی چـوار رۆژ بـەردەوام دەبێـت ... رێژەی تووشبوان بەم نەخۆشیە دەگاتە /٥ پێنچ ملیۆن كەس .
بەتایبـەتی لـە نێـوو منـداڵ و هـەردوو رەگـەزی نێـرو مێـی بە سالاچـوو لـەو وولاتەدا و وولاتانی دیكە لە جیهان .
جێگـەی باسـكردنە كـە رۆژانـە و مانگانـە و سـاڵانە بەسـەدا ملیـار دۆلار لەكارەكانی سیخوری و شەڕو پێكداادان و داگیركردن و دروستكردنی چەك و عـەمباركردنی چـەك لـە پێنـاو قـازانج لەلایـەن وولاتـانی سـەرمایەدار و توانـاداری ئـابووری خـەرج دەكرێـت ... كەچـی ئـەو بـڕە پارەیـە بـۆ خزمـەتكردی مـرۆڤ لـە بوارەكـانی ژیـان و تەندروسـتی و ئـازوەدان كردنـەوە خـەرج بكرێـت كێـشەی هەمـە لایـەن و دژوارەكـانیش چارەدەكرێت دەبێتـە رێگەگر لە پێش مەرگەسات و كارەساتی مرۆڤایەتی لە جیهاندا .

٢٠٠٥/٦/١٢ گرێــدانی كۆبوونــەوەی پەرلـەمانی كوردستان بە ئامـادەبوونی كەسایەتی كــــوردی و ئێــــراق و پارچــــەكانی دیكــــەی كوردستان وناوچــــەو هــــەرێم و جیهــــان و

نوێنەرانی ئەمەریکاو بەریتانیاو کۆریاو یەکێیەتی ئەوروپاو بالوێزی نەتەوە یەککگرتووەکان ، کە لە وکۆبوونەوە مێژوویە بەرێز مەسعوود بارزانی بە سەرۆکی هەرێمی کوردستان هەڵبژێردرا لە باشووری کوردستان .
بەلأم نەك هەڵبژاردنی لە لایەن گەلی کورد لە هەرێمی باشووری کوردستان ، بەلکوو بە رێگەی رێکەتن لە نێوان یەکیەتی و پارتی ، ئەویش بە دابەش کردنی دەسەلأت و سامان و پارە لە سەر بەرژەوەندیەکانی گەلی کوردستان ...؟...!.

٢٠٠٥/٦/١٧ هەڵبژاردنەکانی خولی یەکەمی سەرۆکایەتی کۆماری ئێران ئەنجام درا لە نێوان بیروبۆچوونی پارێزەران و چاکسازەکان ، کە دوو لابالی ئاییني و دەسەلأتی ئسلامی و ئێران پێك دیێنیٚو دوور لە چارەسەری کێشەکان ، بە تایبەتی کێشەی کورد لە رۆژ هەلأتی کوردستان .

٢٠٠٥/٦/١٩ بۆ یەکەم جار لە مێژووی کوردو دەسەلأتە یەك لە دوای یەکانی ئێراق بەرێز مەسعوود بارزانی وتەیەکی بە نرخی بەرامبەر بە ئەندامانی کۆمەڵەی نیشتمانی ئێراقی فیدرال خوێندەوەو کاردانەوەی بیٚ وێنەی کردووەو دەکات، لە داهاتووی کوردو کوردستان و دەسەلأتە داگیر کەرەکان و ناوچەو هەرێم و جیهاندا .

٢٠٠٥/٦/٢٠ ئۆتۆمبێلێکی مینکراو لە گۆرەپانی مشقی فێرکردنی پۆلیسی هاتووچۆ لە گۆرەپانی بەرێوەبەرایەتی هاتوو چۆی هەولێر خۆی خستە ناو جەنجالی دامەزرینەری پۆلیسی هاتووچۆ ، لە ئەجام بووە هۆی شەهید بوونی ٣٠ هاوولأتی و زامدار بوونی ٦٠ هاوولأتی زیاتر لە هاوولأتی پارێزگاکە لە باشووری کوردستان .

٢٠٠٥ /٦/٢١ تیرۆر کردنی سکرتێری پێشووی پارتی کۆمۆنیستی لوبنان جۆرج حاوی لە بەیروتی پایتەختی لوبنان ، کە مرۆڤێکی نیشتمان پەروەری لوبنان و ناوچەو هەرێم و دۆست و لایەنگرانی ماڤ زەوت لێکراوبوو لە وولأتەکەدا .

٢٠٠٥/٦/٢٤ لە هەڵبژاردنەكانی خولی دووەمی سەرۆكایەتی ئێران – محەمەد ئەحمەد نەژادی – سەركەوتنی بە دەست هێنان بۆ پۆستی سەرۆكایەتی ئیران ، كە مرۆڤێكی توندرەوی نەتەوەیی و مەزهەب شیعەو دژ بەگەلانی ئێران ، بە تایبەتی گەلی كورد لە رۆژهەڵاتی كوردستان بوو... شایانی باسە ئەم مرۆڤە توندرەوە بكوژی سكرتێری پارتی دیموكراتی كوردستانی رۆژهەڵات د. قاسملو بوو لە شاری ڤینا. هەروا ئەنجامدەری چەندین كاری دیكەی لە هەمان شێوەو بووە لە ناوەوەو دەرەوەی ئێران .

تێبینی:– خوێنەری بەرێز نامەوێ وێنەكان دووبارە بینەوە لەبەر ئەوە لە گەڵ هەر مێژوویەك وێنە دانەنراوە.

٢٠٠٥/٧/٣ لە هەڵبژاردنەكانی پەرلەمانی ئەلبانیا پارتی دیموكراتی بە سەركردایەتی سالح بریشا سەركەوتنی بە دەست هێنا ، ئەویش بە پێك هێنانی حكوومەت لە ١٩ وەزیر ، كە ١٤ وەزیر لە پارتەكەی بوو... سالح بریشا لە دایك بووی شاری نزوبایایە لە رووی باكووری ئەلبانیا ، لە سەر كێشەی لە گەڵ كۆسۆڤۆ بە هۆی خۆپیشاندان و مانگرتن لە ساڵی ١٩٩٧ دەستی لە كاری سەرۆكایەتی هەڵگرتبوو ، كە زۆرینەی ئەندامانی پارتەكەی لە ٦٥٪ موسڵمانەكانی باكووری ئەڵبانیا بوون ، كە لە باشوور ٣٥٪ی دانیشتووانەكەی مەسیحین ، كە سەرچاوەی پارتی سۆشیالیستە و هەردەم كێشەوململانێی ئایینی ونەتەوەیی تیا بەردەوامە لە وڵاتەكەدا .

٢٠٠٥/٧/٧ لە كاتی كۆبوونەوەی ساڵانەی كۆمەڵەی وڵاتانی زلهێز لە شاری لەندەنی پایتەختی بەریتانیا ، چەند تەقینەوەیك ئەنجامدرا لە لایەن تیرۆرستانی ئیسلامی توندرەوی سەر بە رێكخراوی قاعیدە ، كە بووە هۆی كوشتنی زیاتر لە ٥٠ هاووڵاتی و زامدار بوونی زیاتر لە ٧٦ هاووڵاتی لە شارەكەدا .

٢٠٠٥/٧/٩ هێزەکانی سووپای رژێمی بەناو ئیسلامی ئێران ، لە رێگـەی دامو دەزگـای سیخووڕیو ئەمنی لە ناو شاری مەهاباد پەلاماری هاووڵاتی کورد شوانە سەید قادریانداو لە ئەنجام بە ناشیرینترین شێوە شەهیدیان کرد ، دوایی لاشەکەیان لە ئۆتۆمبیل خستو بە ناو شار دەیانسووڕاندەوە ، کە بووە هۆکارێکی گرنگ لە هەستی نەتەوەییو نیشتمانی دانیشتووانو بەرپابوونی خۆپیشاندانو راپەڕین لە شارەکانی رۆژهەڵاتی کوردستانی داگیرکراوی ژێر دەسەڵاتی ئێران دژی رژێمی ئێرانو دامو دەزگاکانی مەلاکانو بەردەوام بوونی لە شارەکانی دیەکەی کوردستان .

٢٠٠٥/٧/١٠ هەڵبژاردنی سەرۆکایەتی قرغیزیا ئەنجامدراو باکایف بە سەرەك کۆماری قرغیزیا هەلبژاردرا ، سەرەڕای تەزویر بە هۆی لایەنگیری ئەمەریکاو داوای کشانەوەی ١٠٠٠ سەربازی ئەمەریکای کرد ، کە لە خاکی وڵاتەکەی بوو ، لە پێناو هێورکردنەوەی بارودۆخی وڵاتو بەرهەڵستکاران لە وڵاتەکەدا .

٢٠٠٥/٧/١٦ سەرەك وەزیرانی ئێراق ئیبراهیم جەعفەری سەردانی کۆماری ئیسلامی ئێرانی کرد ، لە پێناو تاوتوێکردنی پەیوەندی دبلۆماسیو دراوسێیەتیو ئاگاداربوون لە ئاسایشی سنووری نێوان ئێراقو ئیران کە کەوتۆتە سەر زۆربەی خاکی باشوورو رۆژهەڵاتی کوردستان .

٢٠٠٥/٧/١٨ کۆچـی دوایـی هونەرمەنـدی ناسـراوی کـورد لـە رۆژهـەڵاتی کوردسـتان و مۆزیکـاژەن – موژتـەبای مـیرزادە – بە ماڵئـاوایی کـردن لـە بـواری مۆزیکـا و هونەردۆستان و گەل و نیشتیمانەکەیدا .

جێگـەی رونکردنەوەیـە کـە مـیرزادە لـە سـاڵی ١٩٤٥ لـە شـاری کرماشـان چاوی بەجیهان هەڵهێناوە , هـەر لـە تەمـەنی منداڵیـەوە لـە گـەڵ ئـامێری مۆزیـك ئاشـنا بـووە , ئەمـەش بـە هـۆی گـویٚ گـرتنی لـە رادیـۆ بـووە , کـە لـە رێگـەی ئـەو گـویٚ گرتنـە لـە رادیـــۆ و گـــویٚ لـــە ڤیزلـــۆنی هورنەمەنــدان مامۆســتا خالیــد و پەروێزیاحەقی دەگرن .

لـە سـەرەتای دەسـت پێکردنـی بـە ئـامێری نـای بـووەو دوایـش بـە ئـامێری سـەنتوور , دوای ئـەوە بـەهۆی کـارلێکردنی ئاشـنای مامۆسـتا حەسـەن کامکاری باوکی کامکارەکان , میرزادە دوای گەرانەوەی لـە شـاری سنە لـە گەڵ هونەرمەندی گەورەی کورد مامۆستا حەسەن زیرەك و مەزهەری خالقی و ئیبراهیمـی خۆشـناو مورتـەزا تونـدرەو هـاشمی رەبیعـی ... بـەلاّم دوای ئاشـنابوون دەسـتی بە تۆمـارکردنی چەندین بەرهـەمی کـوردس کـرد , کـە ئێـستاش هونــەری کــوردس لــە ئاســتێکی بــەرزدا دەینــرخێنیٚ و وەك شـانازیەکی نـەمر لـە مـیرزادەوە بـۆ کـورد گـۆرانی و میـوزیکی کـوردی دەمێنێتەوە . میرزادە لە ساڵی ١٩٦٧ چووە شاری تارانی پایتـەختی ئێران و کتێبێکی نۆت خوێنی لە نووسینی – زیا موختـاری – دەسـت کـەوت ... بەم هۆکارە بەشێوەی سەرەتایی لەگەڵ نۆت ئاشنا بووە .

دوا بە دوای ئەمە و لە درێژەی هەوڵ و تێکۆشـانی زیـاتر و وەدەسـتهێنانی زانیاری لـەبارەی مۆزیك ... بـەردەوام نامەیـەکی بە نـاوی مـۆزیکی ئێرانـی دەخوێندەوە ، کە لە هەر هەفتەیەك نۆتەیەکی گۆرانی بلاّودەکردەوە و ئیدی بەم شێوەیە مامۆسـتا موژتـەبای میرزادە ئاوازی گۆرانیەکەی لە بەردەکر و

لەگەڵ نۆتەدا رادەهات ... بەو دەنگە بەرەبەرە خۆی فێری خودێندنەوەی نۆتەکرد .

مامۆستا میرزادە لە ماوەی ژیانیدا لەگەڵ ئامێرەکانی مۆزیك بەردەوام بوو بەسەرکەتووانە لە ئاهەنگە گۆرانیەکانی ئۆوکسترا و چەندین لایەنی دیکە بەردەوام بوو تاکو ماڵئاوایی لەبواری مۆزیك و هونەمەندان و گەل و نیشتیمان کرد لە رۆژهەڵاتی کوردستان .

سەرچاوە :- www.mojtaba-mirzade-tk

٢٠٠٥/٧/٢٠ لە ئەنجامی بەرزکردنەوەی نرخی سووتەمەنی لە کۆماری یەمەن ئەنجامەکەی بووە هۆی نارەزایی گەلانی یەمەن و بووە هۆی شەرو پێکدادان لە نێوان پارتە بەرهەڵستکارەکان و جەماوەرو هێزی چەکداری دەسەڵات ، لە ئاکام بووە هۆی کوژرانی زیاتر لە ٢٥ کەس و زامداربوونی بە دەیان کەسی دیکە لە وڵاتەکەدا .

٢٠٠٥/٧/٢٣ لە ئەنجامی تەقینەوەی ئۆتۆمبیلێکی مینکراو لە هاوینە هەواری شەرمشێخی وڵاتی میسر، کە بووە هۆی گیان لە دەست دانی زیاتر لە ٩٠ هاووڵاتی و زامداربوونی بەدەیان هاووڵاتی دیکە .

٢٠٠٥/٧/٢٨ کەشتی ئاسمانی ئەمەریکی دیسکەڤەری بە کەشتی ئاسمانی نێودەووڵەتی لکێنرا ، لە پێناو ئەنجامدانی کارە زانستیەکانی لەگەردووندا .

٢٠٠٥/٨/١ شانشینی سعوودیە شانشین - فەهد عەبدول عەزیز - کۆچی دوایی کرد ، کە لە ماوەی دەسەڵاتی رامیاریەتی شۆڤینی نەتەوەیی توندرەوی عەرەب و مەزهەبی وەهابی ئایینی پەیرەو دەکرد .

دوای خۆی ئەمیر عەبدوللا جێگەی گرتەوە ، بە شانشینی سعوودیە ، کە جێگری شانشینی فەهد بوو بەر

لە مردنی لە وولاتەکەدا .

٢٠٠٥/٨/١ ســەرۆکی بزووتنــەوی باشــووری ســوودان جــۆن گــەرەنگ لــە ئــەنجامی کەوتنەخوارەوەی فڕۆکە تایبەتیەکەی گیانی لە دەستدا ، لە دوای ئەوەی کە لە ٢٠٠٥/٧/٩ بووە جێگری یەکەمی سەرەك کۆماری سوودان عومەر حەسەن بەشیر.

٢٠٠٥/٨/١ دەســەلاتدارانی پۆڵەنــدا هەڵسان بەیادکردنــەوەی / ٦٠ ســاڵەی راپەرینەکــەی گــــەلی پۆڵەنـــــدا دژی داگیرکـــەرانی ئـــەلمانیای فاشی لە وولاتەکەیاندا ... کــە ئــەو راپەرینــە لــە ١٩٤٤/٨/١ دەســـــتی

پێکــردوو بــۆ مــاوەی /٦٣ رۆژ بــەردەوام بــوو دژی هێزەکــانی ســوویا و دەسەلاتدارانی ئەلمانیای نازی لە سەر پۆڵەندا .

هەروا راوێژکاری ئەلمانیا – گیرهارد شرۆردەر – بۆ یەکەم جار بەشداری لــەو رێــو رەسمــەدا کــرد ... هــەروا لــە هــەمان کــات بــەردی بناخــەی نــوێ کردنــەوەی ئــەو ســەربازگەیە درا کــە ئــەو جێگایــە بــوو راپەرینەکــەی بــێ ئەنجامدرا لە ٨/١ ... هەروا سەرۆك و نوێنەری وولاتانی دۆست و جیهان بەشداریان لەو ئاهەنگە کرد ... لەوانە وەزیری دەرەوەی ئەمەریکا – کۆلن باول – و – جێگری سەرەك وەزیرانی بەریتانیا – ژۆن برسکون ... دوای ئــەوەش لــە ٢٠٠٥/١١/٢٥ حکوومــەتی پۆڵەنــدا نهێنیــەکانی پــەیمانی وارشۆری بە پەلاماردان و لە ناوبردنی ئەورووپای بەچەکی ئەتۆمی ئاشکرا کرد ... کە سۆڤیەت سەرکردایەتی پەیمانی وارشۆی دەکرد لە پێك هاتووی وولاتانی سۆشیالیست لە جیهان .

٢٠٠٥/٨/١ خەلاتی باشترین رۆژنامەوانی لە جیهان رایگەیاندا ، کە وێنەیەکی دایكو منداڵەکەی بوو لە یەکێك لە بنکەکانی خێرخوازی لە وولاتی نیجیر ، کە

لەلایەن رۆیتەرز گیرابوو ، كە خەڵاتی باشترین وێنەی ساڵی ٢٠٠٥ بەدەست هێنا ، كە ئەم وێنەیە لە لایەن وێنەگری كەنەدی - ڤبنیا نۆریل - لە باكووری رۆژئاوای وولاتەكە گیرا كە منداڵێك تەمەن یەك ساڵ بوو ، لە برسان بە پەنجە لاوازەكانی دایكی بە لێوەكانی دەگوشێت ، واتە دەی خوارد لە برسان .

٢٠٠٥/٨/٣ خۆپیشاندانێكی گەورە لە شاری سەقزی رۆژهەڵاتی كوردستانی لكێنراو بە ئیران ئەنجامدرا ، بۆ پشتیووانی لێكردنی جەماوەری شاری مەهاباد ، كە لە ئەنجام بووە هۆی شەهید بوونی ٥ هاووڵاتی كورد لە لایەن هێزە ئەمنیەكانی رژێمی بە ناو ئیسلامی ئێران و بە سەدا هاووڵاتی دەستگیر كران ، بەهۆی تیرۆركردنی شوانە سەید قادر لە شاری مهاباد ، لە لایەن سیخوورەكانی رژێمی ئێران .

٢٠٠٥/٨/٣ مەحمودی ئەحمەد نەژاد بە سەرۆكی كۆماری ئێران هەڵبژێردرا بە خواردنی سوویێندنی یاسایی كە مرۆڤێكی توندرەوی نەتەوەیی و ئایینی بوو لە وولاتەكەدا .

٢٠٠٥/٨/٦ وەزیری دەرەوەی پێشووی بەریتانیا -رۆبن كۆك - كۆچی دوایی كرد كە بەرهەڵستكاری تۆنی بلێر بوو بۆ لێدانی رژێمی بەعس لە ئێراق.

٢٠٠٥/٨/٧ كەشتی ئاسمانی ئەمەریكی دیسكەڤەری لە دوای ئەنجامدانی كارەكانی لە وێستگەی نێوودەووڵەتی جیابووەوە بە مەبەستی گەڕانەوەی بۆ سەر زەوی لە گەردووندا .

٢٠٠٥/٨/٨ مەكوكی ئاسمانی ئەمەریكی دیسكەڤەری بەرەو زەوی هاتە خوارێ كە ماوەی سیانزە رۆژ لە گەردوون كارەكانی ئەنجامدا .

٢٠٠٥/٨/١١ سـەرۆكی ڕێكخـراوی شۆڕشـی بـاڵای ئیسلامی لە ئێراق عەبدولعەزیز حەكیم لە ووتەیەكی بە بۆنەی یادكردنەوەی شەهید بوونی براكەی محەمەد باقر حەكیم ، داوای دامەزراندنی هەرێمی فیدراڵی لە باشوورو ناوەندی ئێراق كرد ، هەروا داوای كرد كە ئایینی ئیسلام دەبێ سەرچاوەی سەرەكی یاساو ڕێنمایەكانی دەستووری هەمیشەیی ئێراق بێت .

٢٠٠٥/٨/١٢ سەرەك وەزیرانی توركیا – ڕەجەب تەیب ئۆردگان – سەردانی پارێزگاری دیاربەكری كردو لە ووتەیەكیدا بەرامبەر بە جەماوەری شارەكە ڕایگەیاند ، بە بوونی كێشەی نەتەوەیەكی داگیر كراوی كورد لە باكووری كوردستان ، گووتی: كە كێشەكە بەندە بە ڕژێمی توركیا و چارەسەركردن ، كە ئەمە یەكەم جارە لە مێژووی دەسەڵاتدارانی توركیان دان بە بوونی كوردو كوردستان و كێشەكە بێنن لە پایتەختی باكووری كوردستانی داگیركراوی ژێر دەسەڵاتی توركیا .

٢٠٠٥/٨/١٤ لە ڕاگەیاندنێكی سەرۆكی پێشووی جووڵانەوەی هاوكاری لە پۆڵەندا – لیخ فالیسا – پشتگیری خۆی بۆ بەرپابوونی شۆڕشێكی بەردەوام و

سەرکەووتوانە کرد لە ڕووسیای سپی کە دراوسێی پۆڵەندایە ... ئەمەش لە چاووپێکەوتنێك لە گەڵ کەناڵی ئاسمانی بی بی سی بوو بە بۆنەی /٢١ ساڵەی دامەزراندنی جووڵانەوەکە هات .

هەروا گووتی:- ڕووسیای سپی پشتگیری وولاتانی رۆژئاوای پێویست نیە بەڵکوو دەبێ گەلانی ڕووسیای سپی لە خەبات بەردەوام بن بۆ گەیاندنیان بەم ئاواتە ... هەروا جووڵانەوەی هاوکاری و یەکگرتن لە پۆڵەندا بەسەرکردایەتیلیخ ڤالیسا تووانی یەکەم رژێمی کۆمۆنیستی لە ساڵی ١٩٨٩ هەڵووەشێنێتەوە ، کە یەکەم وولاتی کۆمۆنیستی بوو لە ئەورووپای رۆژهەلاتدا.

ئەویش بەر لە رووخاندنی پەرژینی نێوان هەردوو بەرلینی رۆژئاواو بەریلینی رۆژهەلات ... ئەمەش وای کرد کە ڤالیسا ببێتە سەرکردەیەکی لێهاتوو لە جیهان ... هەر بەم بۆنە لە ساڵی ١٩٩٣ پاداشتی نۆبڵی ئاشتی پێ بەخشرا ... دوای ئەوە لیخ ڤالیسا بووە سەرۆکی پۆڵەندا و بەردەوام بوو لە دەسەلاتەکەی تا ساڵی ١٩٩٥ لە سەر وولاتەکەدا .

٢٠٠٥/٨/١٤ گەورەترین خۆپیشاندان لە شاروشارۆچکەکانی هەرێمی باشووری کوردستان ئەنجامدار بە سەرپەرشتی رێکخراوی ریفراندۆم ، لە پێناو پشتگیری کردنی سەرکردایەتی کورد لە شاری بەغدا ، لە پێناو چەسپاندنی داواکاریەکانی کورد لە دەستنووسی دەستووری هەمیشەیی ئێراقی فیدراڵ لە ئێراقدا .

٢٠٠٥/٨/١٤ لە ئەنجامی کەوتنە خوارەوەی فرۆکەیەکی قووبرسی لە ناوچەی قرتابای رۆژهەلاتی ئەسینا ، کە بووە هۆی مردنی ١٢٠ کەس لەوانەی لە ناو فرۆکەکە بوون لەگەڵ تێکشانی فرۆکەکە .

٢٠٠٥/٨/١٥ لە دوای داگیر کردنی کەرتی غەزەی فەلەستین لە ماوەی/ ٣٨ ساڵ لە لایەن رژێمی ئیسرائیل ، لە دوای هەوڵو ماندبوونو قوربانیدانو شەڕو پێکدادانو بە بژێوانی رێکخراوی نێوودەووڵەتی .

بە تایبەتی ئەمەریکا ، کە بووە هۆی ئەوەی کە هێزەکانی سووپای ئیسرائیل لە کەرتی غەزە بکشێنەوە بەچۆڵ کردنی کەرتی غەزە ، بەلام لە لایەکی دیکە ئیسرائیل هەر کاتێ بیەوی دەتوانێ وەك جاران بگەرێتە وە جێگەی خۆی لە شارەکەدا .

٢٠٠٥/٨/١٥ کاتــژمێر /١١ی شــەو کۆمەڵــەی نیــشتیمانی کۆبوونــەوەی ٥٥ی تایبــەتی ئەنجامدا ، بە هۆی تەواوبوونی مۆڵەتی بەردەوامی دەسەڵاتی کۆمەڵە بە پێی یاسای ئیدارەی دەوڵەتی ئێراق و نەگەیشتن بە ئەنجامی رێکەوتن لە سەر رەشنووسی دەستووری هەمیشەیی، ئەویش بە گۆڕینی بڕگەی دەسەڵاتی کۆمەڵە لە ماوەی ١٥ بۆ ٢٢ رۆژ ، لە پێناو تەواوکردنی دەستووری هەمیشەیی بۆ وولاتەکە .

٢٠٠٥/٨/١٦ لە ئەنجامی کەوتنە خوارەوەی فڕۆکەیەکی کۆڵۆمبی لە دووری باکووری رۆژئاوای فەنزویلاو لە وولایەتی – زولیا – کە بووە هۆی کوژرانی زیاتر لە ١٥٢ هاووڵاتی ناوفڕۆکەکە.

٢٠٠٥/٨/١٦ پەردە لە سەر ئەو سەفینەیە هەڵگیرا ، کە بە ١٥ ملیۆن داروچەکەی ئێسکریم دورست کرابوو لە لایەن – رۆبەرت باکدۆناڵدا – لە شاری ئەمستردام لە ماوەی دوو ساڵ کە درێژی سەفینەکە ١٥ مەتر بوو.

٢٠٠٥/٨/١٨ گەورەترین پێشبڕکێ – مانۆر – هێزی سەربازی پووسیاو چینی میللی ئەنجامدار ، کە لە مێژووی هەردوو وولات بێ وێنە بوو ، کە بۆ یەکەم جار بەم شێوەیە ئەنجام بدرێت ، کە ١٠ دە هەزار سەرباز لە هەرسێ لایەنی پیادەو دەریایی و ئاسمانی سەربازی بەرێووە ببرێت بە ناوی ئاشتی ٢٠٠٥/.

٢٠٠٥/٨/٢٢ کاتژمێر ١١,٥٥ دەقیقە لایەنە نەتەوەیی و رامیاری و ئایینی و مەزهەبی و زانستی ، رەشنووسی دەستووری هەمیشەییان پێشکەش بە کۆمەڵەی نیشتیمانی ئێراق کرد ، سەرەڕای چەندین کەم و کوڕی لە وردەکاری لە چەند ماددەو بڕگەیەك وخاڵ ، لە بەندە بنەڕەتیەکانی دەستوورەکە ، بە تایبەتی لە بارەی سێ لایەنی گرنگ ، ئەویش فیدراڵی و داهات و ناسنامەی ئێراقی فیدراڵی داهاتوو لە هەرێمدا .

٢٠٠٥/٨/٢٣ لە کۆدەتایەکی سەربازی لە مۆریتانیا دەسەڵاتیان گرتە دەست و لیژنەی سەربازییان پێك هێنان ، لە پێناو بەرێوەبردنی کاروباری وولات ، بۆ ماوەی دوو ساڵ بەلابردنی معاویە ولی ، کە لە ساڵی ١٩٨٤ تاکو رۆژی کودەتاکە دەسەلاتدار بوو، کە ئەویش لە رێگەی کودەتای سەربازی دەسەڵاتی گرتبووە دەست لە وولاتەکەدا.

٢٠٠٥/٨/٢٤ ڕەشنووسی دەستووری هەمیشەیی ئێراقی فیدراڵی لە لایەن پەرلەمانی کوردستان پەسەند کرا ، لە دوای چەند تێبینیەکی پەرلەمان لە سەر دەستوورەکەو وەردەکاریەکان .

٢٠٠٥/٨/٢٥ زانای ئەمەریکی لە زانکۆی واشنتۆنی پایتەخت – ئۆبك ترینکۆس – لە لێدوانێکیدا لەدوای هەوڵ و ماندووبوونێکی زۆر لە پەرەسەندن و گەشەکردن و پێشکەوتنی مرۆڤ و مرۆڤایەتی ، ئەویش بە لە بەرکردنی – پێڵاو – لە نێوان ساڵەکانی ٢٦ هەزار ساڵ و ٤٠ هەزار ساڵ بەر لە ئێستا ... کە ئەم زانایە توویژینەری زانستیەکانی مرۆڤایەتی گووتی :–

لە ماوەیەکی دووروو درێژی رابردوو پەنجەو پێیەکانی مرۆڤ لاواز بوونە بە هۆی برواببوونی بە هۆکارە دەرەکیەکان لە سەر باری دەروونی ئەو کات و پەرەسەندنی ئێسقانە جۆراوجۆرەکانی جەستەی مرۆڤ بەرەو بەهێزبوون و پتەوبوون هەنگاوی دەنا لەگەڵ پەرەسەندنی کارە پێویستیەکانی ژیان .

مرۆڤی سەرەتایی هەستی دروستکردنی پێڵاویان نەبووە بەڵکوو قاچ و پەنجەکانیان بە پەلکەدار دادەپۆشی بۆ ئەوەی لە ساردی و گەرمی ئازار نەخوات ، لەگەڵ پێستی ئاژەڵ ، کە ئەو پێ داپۆشینەش بەتایبەتی بە پێستی ئەو ئاژەڵانەی کە گۆشتەکەیان دەخوارد لە شێووەی پێڵاو بەر لە ٥٠٠ هەزار ساڵ پێش ئێستا بەکاریان دەهێنا .

هەروا زانای بەناوبانگ – ترینکۆس – بۆ یەکەم جار مرۆڤایەتی پێڵاوی کردۆتە بەر بەر لە ٩٠٠٠ هەزار ساڵ بووە ، بەڵام ئەم پەرەسەندنەش سەرەتای دەگەرێتەوە بۆ ٣٠,٠٠٠ هەزار ساڵ بەر لە ئێستا ... ئەم کارەش بۆتە بازدانێك لە هەستی رۆشنبیری مرۆڤایەتی بەر لە ٣٥ هەزار ساڵ بە پەرەسەندن و گەشە کردنی جەستە و دروستکردنی جل و بەرگ و کشتووکاڵ و خانوو چەکی بەرگری کردن لەخۆو بازرگانی بە تایبەتی لە سەر خاکی کوردستان

٢٠٠٥/٨/٢٥ ئەمینداری گشتی کۆمکاری عەرەبی– عەمروو موسا –و سەرۆکی ئەنجوومەنی هاوکاری کەنداو بە ناوی عەرەبی دژی ماددەکانی ناسنامەو ئایین و ئیسلامی ئێراق وەستان و بە دوا رۆژی مەترسیداریان دانا بۆ ئێراق .

٢٠٠٥/٨/٢٨ کۆتایی بە نووسینەوەی دەستنووسی رەشنووسی دەستووری هەمیشەیی

ئێراقی فیدراڵ هێندرا ، بە مۆرکردنی لە لایەن لێژنەی نووسینەوەی دەستوورو بێ دەنگی لە سەر هەندێ ماددەو بڕگەو خاڵ ، بە ئامادەکردنی بۆ دەنگدان لە سەری لە ٢٠٠٥/١٢/١٥ لە لایەن گەلانی ئێراق .

٢٠٠٥/٨/٢٩ مامۆستای نووسەرو ڕۆناکبیرو کەسایەتی ناوداری کوردو ئایینی مامۆستا – عەبدولکەریم مودەرس– لە شاری بەغدا کۆچی دوایی کرد ، کە لە سەر تەریقەتی قادریە بوو ، لە مەزارگەی شێخ عەبدولقادری گەیلانی لە شاری بەغدا .

مامۆستا مەلا عەبدولکەیم لە ماوەی ژیانیدا توانیوویەتی خزمەتی زمانی کوردی بکات لە نووسینەکانیدا لە بواری دانان و وەرگێران . هەروا لە بواری ئەدەب و زانست و زانستی ئاینیدا .

٢٠٠٥/٨/٢٩ گەورەترین لافاوو زریانی باو باران لە ناوچەی کاترینای ئەمەریکی ڕوویدا ، کە بە یەکەم کارەساتی زریان لە مێژووی ئەمەریکا دادەنرێت ، کە بووە هۆی کوژرانی بە سەدان هاووڵاتی و دەربەدەر بوونی بە سەدان هەزارو گەمارۆدانی ئاوی و ژێر کەوتنی سامانێکی زۆر لە نەوت سامانی هاووڵاتیان ، لە خانوبەرەو کێڵگەی کشتووکاڵ و پیشەسازی و بازرگانی و بە سەدان پرۆژەو کۆمپانیاو کارگەی هەمەجۆر لە هەرێمەکەدا .

٢٠٠٥/٨/٣١ گرێدانی یەکەم کۆبوونەوەی پەرلەمانی سوودان لەدوای کۆتایی هاتن

بەشەڕی ناووخۆی سوودان .
لـە نێـوان حکوومـەتی سـوودان و جووڵانـەوەی مللـی لـە باشـووری سـوودان ... لـەو کۆبوونەوەیـەدا ئەنـدامانی پـارتی کـۆنگرەی نیـشتیمانی دەسـەڵاتدار پۆسـتی سەرەك ئەنجوومەنی سوودانیان هەڵبژارد .
هـەروا ئەنـدامانی پەرلـەمان کـە پێـك هـاتووە لـە ٤٥٠ ئەنـدام و جێگـری سەرۆکی پەرلەمانیان لە جووڵانەوەی مللی بۆ بازرگانی سوودان هەڵبژارد .
ئەمەش بە پێی ڕێنمایەکانی هاوبەشی لەدەسەلات ، کە لە ڕێکەووتننامـەی ئاشـتی لـە نێـوان باکوور و باشـوور مۆرکرابوو ... سـەرەرای ئـەوەش پارتـە رامیاریـە بەرهەڵستکارەکان دەسـەڵاتی سـوودانیان پـشتگووێ خـراوون بـە کۆتایی هاتنی باری نا لە بار لە سوودان .
دوای ئەوە حکوومەتی هاووپەیمان و هاووبەشیان پێك هێنا لە ٣٠ وەزیرو ٣٤ وەزیری دەووڵەت .
هەروا ئەو کێشەی لە سەر وەزیری ووزە و ئاسن هەبوو چارەسـەرکرا ، کە هەر ئەمەش ببووە هۆی دواکەووتن لە راگەیاندنی کابینەی حکوومەتەکە لـە سوودان .
ئەمەش لەدوای کووشتاری زیـاتر لـە ٣٠ هـەزار کـەس هـات کـە سـەرکردەی جووڵانەوەکـە – سـالفاکیر – پۆسـستی جێگـری سـەرۆکی سـوودانی گرتـە دەست و بەڵێنی دا بەچارەسەرکردنی کێشەکان بە جیّ بـەجێکردنی مـادە و برگەکانی ڕێکەووتنەکە و ووڵاتەکەدا .

٢٠٠٥/٨/٣١ لە ئـەنجامی ڕووخـان و تەقینـەوەی پـردی – ئەلئەئیمـە– لـە شـاری بەغـدا لـە گـەرەکی کازمیـە لـە لایـەن تیرۆرسـتانی ئیـسلامی تونـدرە ، کـە بـووە هـۆی شـەهید بـوونی زیـاتر لـە ١١٥٠ هـاووڵاتی لـە ژن و منـداڵ و گـەنج و پـیرو زامداربوونی زیاتر لە ٣٠٠ ، ئەویش لەکاتی سـەردانی مـەزاری ئیمـام کـازم بە بۆنەی شەهید بوونی.

٢٠٠٥/٩/٤ کـوردە دانیـشتووانەکانی پارێزگـای ئەسـتەنبوڵ تورکیـا خۆپیـشاندانێکی

گەوورەیان ئەنجامدا ، دژی رژێمی تورکی داگیرکەر بە لایەنگیری کردنیان لە پارتی کریکانی کوردستانی لکێنراو بە تورکیا PKK لە باکووری کوردستان.

٢٠٠٥/٩/٥ لە ئەنجامی کەوتنە خوارەوەی فرۆکەیەکی مەدەنی ئەندەنۆسی لە ناوچەیەکی پڕ لە دانیشتووان لە میدانی باکووری سوومەتری کە بووە هۆی کوژرانی ١٤٧ هاوولاتی ناو فرۆکەکە.

٢٠٠٥/٩/٧ بۆ یەکەم جار لە مێژووی میسر هەڵبژاردنی دیموکراتی فرەلایەنی پەرلەمانی میسری ئەنجامدرا ، لە نێوان پارتو رێکخراوو گروپە زانستیو کۆمەلایەتیو ئایینەکان ، بە تایبەتی لە نێوان پارتی سەرەك کۆماری میسری محەمەد حوسنی موبارەك وپارتی وەفدی میسر لە وولاتەکەدا .

٢٠٠٥/٩/٨ لە دوای گەیشتنی سەرۆك کۆماری لە ئیراق مام جەلال بۆ ئەمەریکا لە رۆژنامەوانیەکی هاوبەشی لەگەڵ سەرۆکی ئەمەریکا جۆرج بۆش چەندین لایەن باس کرا ، لە سەر بارودۆخی ئێراقو ناوچەو هەرێمو جیهانو هەڵسەنگاندنی ، کە لەوکاتە رادیۆی کوردی دەنگی ئەمەریکا بە کوردی پرسیاری لە مام جەلال کرد ، بەرامبەر جۆرج بۆشو پەیامنێرانو شاشەکانی تەلەفزیۆنو جیهانو بە زمانی کوردی وەلامی پرسیارەکانی رادیۆی دەنگی ئەمەریکای دایەوە لە کۆنگرە رۆژنامەوانیەکەدا.

٢٠٠٥/٩/١١ هەڵبژاردنی پەرلەمانی یابان ئەنجامدرا لە نێوان پارتی دەسەلاتدار بە سەرکردایەتی جۆنیشیرو کویزۆمیو پاراتی دیموکراتی یابان بە سەرکردایەتی کاتیسۆیا ئۆکارا... لە ئەنجام سەرەك وەزیرانی یابان کۆیزۆمی سەرکەوتنی بەدەست هێنا.

شایانی باسە سەرەك وەزیران لە ٨/٨ هەمان ساڵدا پەرلەمانی یابانی هەڵووەشاندەوە ، لە پێناو بە ئەنجامگەیاندنی پرۆگرامی باشتر لە بەرەو پێشبردنی باری وولاتەکەی ، بەتایبەتی لە بواری ئابووریو بەهێز کردنی

ژێرخانی ئابووری یابان .

٢٠٠٥/٩/١٤ تەقاندنەوەی ئۆتۆمبیلێکی مین کراو لە شاری بەغدا لە گەرەکی کازمیە ، کە بووە هۆی کوژرانی زیاتر لە ١٥٠ کەس و زامداربوونی زیاتر لە ٧٥ کەس و وێرانکردنی دەیان ئۆتۆمبێل و دوکان و خانوو کەلوپەلی دیکە ، جگە لە کارە تیرۆرستیەکانی دیکە لەناوچە جیا جیاکانی ناوەندی شاری ئێراق .

٢٠٠٥/٩/١٤ کردنـــەوەی دانیـــشتنی یەکـــەمی رێکخـــراوی نەتەوە یەکگرتووەکان بە بۆنـــەی تێپـــەڕبوونی ٦٠ ســـاڵ بـــە ســـەر دامەزرانـــدنی ، کـــە ١٧٠ ســـــــەرۆك وولات و حکوومـەت لـە جیهـان بەشـداریان تێـدا کـرد ، لەوانـە مـام جـەلال سـەرەك کۆماری ئێراقی فیدراڵ ، ئـەویش لـە پێناوی دانانی لێژنەیەکی ئاشـتی لـە پێنـــاو چارەســـەرکردنی کێـــشەی نەتـــەوەیی و رامیـــاری و ئـــابووری و فراوانکردنـــی ژمـــارەی ئەنـــدامانی هەمیـــشەی رێکخراوکـــە ، بڕیـــاری قەدەخەکردنی کردن بە بڵاوبوونەوەی چەکی ئەتۆمی ڕاگەیاندرا بە هەموو جۆرەکـانی ، بەربـەرەکانی و گـەمارۆدانی تیرۆرسـتان بـە هـەموو توناییـەك لەجیهاندا.

٢٠٠٥/٩/١٥ سـەرۆك کۆمـاری ئێـران مـەحمودی ئەحمـەدی نـەژادی لـە شـاری نیویـۆرکی ئەمـــەریکا گـــووتی: ئێـــران ئامادەیـــە زانـــستی ئـــەتۆمی بەدەوڵەتـــە ئیـسلامیەکانی دیکـە بـدات... دوای دوو ڕۆژ لـەو لێدوانـەی بـە نەتـەوە یـەکگرتووەکانی ڕاگەیانـد ، کـە ئێـران بـە هـیچ جۆرێـك دەسـت بـەرداری پرۆسـەی پیتانـدنی یۆرانیـۆم نابێـت و دەووڵـەتانی دیکـەی بـانگ کـرد ، کـە ببنە هاوبەشی بەرنامەی پیتاندنی یۆرانیۆمی ئێران .

٢٠٠٥/٩/١٥ بـۆ یەکــەم جـار لــە مێــژووی کوردســتان و پارێزگــای هــەولێری پایتــەختی باشــووری کوردســتان ، لـە لایـەن بەرێز مەسعوود بارزانی پیــشانگای بازرگــانی هـەولێری نێوودەوڵـەتی کرایـەوە ، کـە زیـاتر لـە ٧٠ کۆمپانیـای ئێراقـی و جیهانی و بیانی بەشداریان تێدا کردوو لە هەمان کاتدا کۆنگرەیەك لـە لایـەن بەشـداربوانی پیـشانگاکە گرێـدرا بـە ئامـادەبوونی شـارەزاو زانایـان لـەو بوارەدا .

٢٠٠٥/٩/١٥ لـە کۆبوونـەوەی ئەنجوومـەنی گـشتی نەتـەوە یـەکگرتووەکان مـام جـەلال سەرەك کۆماری ئێراق وتەیەکی لە کۆبوونەوەکە خوێندەوە بۆ یەکەمجار لـە مێژووی کوردو نەتەوە یەکگرتووەکان بە زمانی کوردی وتـە بخوێندرێتـەوە کـە رۆڵ و کاردانـەوەی باشـی کـردە سـەر وولاتـانی جیهـان و بـەرەو باشـتری داهاتووی گەلی کوردستان.

٢٠٠٥/٩/١٨ کاتــژمێر ١١ی ســەر لــە بــەیانی هونەرمەندی ئافرەتی دیارو بەتوانای کــورد خــاتوو مەرزیــە فــەریقی بــە نەخۆشــیەکی کوشــندە لــە دوای نەشتەرگەری لە وولاتی سوید دڵە بە سۆزەکەی لـە کـار وەسـتاو ماڵئـاوایی لەگەڵ و نیشتیمان کرد ، تەرمەکەی بە ئەمانـەت لـە شـاری سـلیمانی بەخاك سپیردرا ، بەهۆی ناله باری باردۆخی رۆژهــەلاتی کوردســتان ، چــونکە هونەرمەنــد لــە دایـك بــووی شــاری مەریوانی رۆژهەلاتە .

٢٠٠٥/٩/١٨ هەڵبژاردنەکانی نا ئاسایی پەرلەمانی ئەڵمانیای یەکگرتوو دەستی پێکرد ،

لە نێوان راوێژکاری ئەڵمانیا گرهایدەر شرۆیدەرو باڵێوراوی پارتی دیموکراتی مەسیحی ئەنگیل ماریکل ، بە هۆی نالە باری بارودۆخی ئابووریو چەندین کێشەی دیکە لە ناوەندەکانی دەسەڵاتی ئەڵمانیا.

٢٠٠٥/٩/١٨ هەڵبژاردنەکانی پەرلەمانی کۆماری ئیسلامی ئەفگانستان ئەنجامدرا لە دوای ٣٦ ساڵ ، کە بە هەڵبژاردنێکی دیموکراتی دادەنرێت لە نێوان پێکهاتەی گەلانی ئەفگانستان.

٢٠٠٥/٩/١٨ سەرەك وەزیرانی تورکیا رەجەب تەیب ئۆردۆگان لە سەردانێکی گەیشتە وولاتی سعوودیەو لەلایەن شانشین عەبدوللا پێشوازی لێکراو دوای دەستکرا بەگۆڕینەوەی بیووربۆچوونیان ، لە بارەی بارودۆخی ئێراقو ناوچەو هەرێمەکە ، بە تایبەتی باری ئێراق ونیمچە دەسەڵاتی کوردی ، لەو کاتەی کە بۆتە مەترسیەکی گەووەرە سەر دەسەڵاتیانو شەڵەژاندنی ناوچەکە بەرەو دابەش بوونو گۆڕانکاری نەخشەی رۆژهەلاتی ناوەراستی گەوورەو ئەفەریکیا .

٢٠٠٥/٩/١٩ پەرلەمانی تورکیا کۆبوونەوەی نا ئاسایی گریدا ، شایانی باسە دوای دانپێدانانی رەجەب تەیب ئۆردۆگان بە بوونی کێشەی کورد ، کە ئێستا دۆسیەی بزووتنەوەی رزگاریخوازی کورد لە باکووری کوردستان بەراشکاوانەتر لە سەر ئاستی تورکیا لە لایەنە پەیوەندارەکان وتووێژی لە سەر دەکرێتو لە هەمان کات بۆتە کێشەی نێوودەوولەتی ، بە تایبەتی لە لایەن یەکیەتی ئەوروپادا .
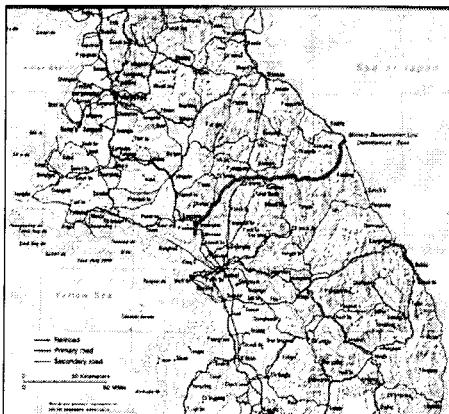
٢٠٠٥/٩/١٩ کۆبوونەوە شەش قۆڵیەکەی هەردوو کۆریا ، چین ، ئەمەریکا ، یابان ، رووسیا،. هەر لە دوای رێکەوتن لەو کۆبوونەوەیە گەیشتنە دەرگایەکی داخراو... هەوڵدانی بیونگ یانگیش بۆ رازیبوون لە سەر

ڕێککـەوتن داواکاریـەکانی زیـادکرد ، هـەر بۆیـە ئەمەریکیـەکان ناچـاربوون ڕەتی بکەنەوە .

ڕژێمی کۆریای باکووریش سوورە بوو لە سەر ڕەتکردنەوەی درێژە پێدانی وتووێژ هەتا ئەوکاتەی ئەمەریکا گەمارۆکانی لە سەر هەڵدەگرێت ... کە ئـەم گەمارۆیانــەی ئەمــەریکاش پێویــستی بــە ڕەزامەنــدی ئەنجوومــەنی ئاسایشی نێوودەووڵەتی نیە.

شایانی باسە ئەم کێشەیە بەردەوام بووە تا کۆتایی٢٠٠٦، لەگەڵ ئەوەشدا هەوڵـەکان بـەردەوامن ، لـە پێنـاو گەیـشتن بـە چارەسـەرکردنی ئـەو کێـشە دژوارە لـە هـەموو لایەنـەکانی ، بـە تایبـەتی لەلایەنـە پەیوەنـددارەکان بـە پشتیووانی ڕێکخراوی نەتەوەیەکگرتووەکان .

٢٠٠٥:/٩/١٩ لە شاری برۆکسلی پایتـەختی بەلـژیکا کۆنگرەکە بە ناونیـشانی یەکیـەتی ئەورووپاو تورکیاو کورد لە کوردستان و بە تایبـەتی لـە باکووری کوردسـتان گرێـدرا ، کـە لـە کۆنگرەکـە نوێنـەری حکوومـەتی هـەرێمی کوردسـتان بەشداری تێدا کردو پشتگیری خۆی بۆ بە ئەندام بوونی تورکیا لە یەکیـەتی ئەورووپا ڕاگەیاند .

٢٠٠٥/٩/٢٠ وەزیــــری دەرەوەی شانــــشینی سعوودییە – ئەمیر سعوود فەیسەڵ – لــــە لێــــدوانێکی بەرامبـــــەر ئەنجوومەنی پەیوەندیەکانی دەرەوە لــە شــاری نیۆیــۆرکی ئەمــەریکی گووتی:-

ئێستا ئێراق بە قۆناخێکی ناسكو گرنگـــدا تێدەپــەڕێو ئەگـــەری هەڵگیرسانی شەڕی ناوخۆیی هەیە ، بە تایبەتی لە نێوان هـەردوو مەزهـەب شیعەو سوونە ، لە لایەكو لە نێوان کوردو عەرەب لەلایـەکی دیکـە ، ئەمـەش کـە دەبێتـە هـۆی دەسـت تێـوەردانی دەووڵـەتی تورکیـاو عـەرەبیش دەسـت بەردار نابێت لەو کاتەی کورد بیەوێ دەووڵەتی سەربەخۆ ڕابگەیەنێ .

گەرچی شانشینی سعوودیەو وولاتانی دیكەی عەرەبی سەرچاوەی یارمەتی دانی تیرۆرستانی ئیسلامی توندرەوی عەرەبن بە پارەو كەل وپەل ... بەلام بەرامبەر بە ئیسرائیلیش زیاتر لە نیوو سەدەیە هیچیان پیّ نەكراوە لە هەریم و ناوچەكەدا .

٢٠٠٥/٩/٢٠ یەكەم فرۆكەی گەشتی ئاسمانی گواستنەوە لە فرۆكەخانەی هامبۆرگی نیوو دەوولەتی ئەلمانیا لە فرۆكەخانەی هەولیری نیوودەوولەتی لە هەریمی باشووری كوردستان نیشتەوەو گەشتەكانی بەردەوامە لە نیوان هەولیرو ئەلمانیادا .

٢٠٠٥/٩/٢٠ دەسەلاتی كۆریای باكوور بریاری راگرتنی بەرهەم هینانی چەكی ئەتۆمی راگەیاند ، بەهەلووەشاندنەوەی دروستكراوەكانی چەكی ئەتۆمی بە مەرجیّ پەلاماری وولاتەكەی نەدریت لە لایەن ئیدارەی ئەمەریكاو یارمەتی بدریت لە نەوت و پیداویستیەكانی كۆریا ، لە هەمان كات پیدانی پیویستەكانی شلەی ئەتۆمی ئاشتی ، ئەوەش چینی میللی رۆلی هەبوو لە لایەنگیری كۆریاو دلنیا كردنەوەی ئەمەریكا لە دوورگەكەدا .

٢٠٠٥/٩/٢٠ لە كۆنگرەی دووەمی نیوودەوولەتی لە بارەی توركیاو یەكیەتی ئەوروپاو كورد - میگلان سكۆبە -ی جیگری سەرۆكی پەرلەمانی ئەوروپا لە وتەكەیدا رەخنەی لە رامیاریەتی توركیا گرت ، كە بەرامبەر بە كورد لە باكووری كوردستان و گەلانی دیكە لە توركیا دەیكات.

٢٠٠٥/٩/٢٠ لە شاری خەرتومی پایتەختی سوودان و لە دوای زیاتر لە ٢١ سالّ لە شەرو پیكدادان و ویرانكردنی ژیرخانی ئابووری و لیكترازانی پەیوەندی كۆمەلایەتی و رامیاری نەتەوەیی ، هەلسان بە راگەیاندنی یەكەم حكوومەتی نیشتیمانی لە دوای ئاشتبوونەوە لە نیوان دەسەلاتی ناوەندی سوودان و جوولانەوەی میللی لە باشووری سوودان بەسەركردایەتی جۆن گەرەنگ لە باشووردا.

تێبینی:- وێنەکان دانەنراون لەبەر دووبارە بوونەوەیاندا .

٢٠٠٥/٩/٢٢ فیستڤالی رۆشنبیری لە شاری دهۆك لە هەرێمی باشووری کوردستان گرێدرا ، بە ئامادەبوونی نوێەرایەتی کوردی هەر چوار پارچەو چەندی کەسایەتی دیکە لە رۆشنبیرانی ناوچەوهەرێمەکەدا .

٢٠٠٥/٩/٢٣ لە ویلایەتی تکساسی ئەمەریکا تۆفانی ریتا رویدا ، کە لە کەنداوی مەکسیك رووەو شاری نیۆکیورنیز کردو بووە هۆی وێرانکردنی شارەکە ، بە هەموو خانوودام و دەزگاو پرۆژە کشتووکاڵی و کارگە پیشەسازییەکان ، کە بەر لەوە لە شاری پۆستن و دوایی لە باشووری تکسان لە شاری گارستن روویدا لە وولاتەکەدا .

٢٠٠٥/٩/٢٦ لە شاری عەمانی پایتەخی ئوردن کۆنفرانسی گەورە بە کۆمەڵەکان لە ئێراق و بە تایبەتی لە کوردستان دەستی پێکرد ، کە چەندین دەزگای ناوخۆیی کوردستان و دەزگاکانی ئێراق و وەزیری ماف مرۆڤی ئوردن و کەناڵە ئاسمانیەکانی دەزگا راگەیاندنەکانی نێوو دەووڵەتی و ناوخۆیش ئامادەبوون لە کۆنفرانسەکەدا .

٢٠٠٥/٩/٢٦ دەزگای هەواڵگەری سەربازی سووریا لە شاری قامشلی رۆژئاوای کوردستانی لکێنراو بە سووریا -حەسەن سالمی- سکرتێری لێژنەی ناوەندی پارتی یەکیەتی کوردی دەستگیر کرد لە هەرێمەکەدا .

٢٠٠٥/٩/٢٦ راگەیاندنی دانانی چەکی هەمە جۆر لە لایەن سووپای ئێرلەندەی باکووری بەرهەڵستکاری بەریتانیا ، لە دوای دە ساڵ لە کێشەو ململانێ لە لایەن - جۆن رۆشن-سەرۆکی لێژنەی سەربازی لە سووپای لە ژێر دەسەڵاتی شانشینی بەریتانیا ئیرلەندە .

٢٠٠٥/٩/٢٦ لە هەڵبژاردنەکانی پەرلەمان و سەرۆکایەتی هۆڵەندا پارتی راسترەو سەرکەوتنی بە دەست هێنا بەرامبەر چەپڕەواکانی دەسەڵاتدار.

٢٠٠٥/٩/٢٦ سەرەك وەزیرانی تورکیا رەجەب تەیب ئۆردۆگان چاوپێکەوتنی لە گەڵ رۆشنبیران و نووسەران ئەنجامدا ، لە سەر رەوشی تورکیا بە تایبەتی باری کورد لە باکووری کوردستان لە شاری ئەنکەرەی پایتەختی تورکیا .

٢٠٠٥/٩/٢٧ سەرۆکی رووسیای یەکگرتوو - فلادیمر پوتن - لە راگەیاندنێکی رۆژنامەوانی رایگەیاند ، کە پەرەسەندنی رژێمی مووشەکی بێ وێنە دەکات و گرنگی بە هێزی سەربازی دەدات لە هەموو بوارەکانی چەك و تەقەمەنی ، ئەمەش لە پێناو دووبارە هاتنەوە سەر گۆڕەپانی نێوو

دەووڵەتی لەجیهاندا .

٢٠٠٥/٩/٢٩ کـەرتی دەزگای سینەمای هۆڵەندی گـەورەترین و گرینگـرتین دەرهێنـەری خۆی لـە دەسـت دا ، بە کوچی دوایـی – پـەك هـایزن – کـە رۆڵـی گرنگـی هەبوو لە بواری دەرهێنەری فلیمی سینەمایی جۆراو جۆرەکـان لەووڵاتەکـەو جیهاندا.

٢٠٠٥/٩/٢٩ حکوومـــەتی بەلـــژیکا بریـــاری دەســتگیرکردنی ســـەرەك کۆمـــاری پێشووی تشـاد – حوسین صـبری – دەرکرد ... بەوەشی تاوانبار کرد ، کـە لـە مـاوەی دەسـەڵاتی حوسـین سـەبری لـە نێـوان سـاڵەکانی ١٩٨٢ – ١٩٩٠ تـاوانی دژ بـە مرۆڤایـەتی کـردووە بـە کووشـتن و ئەشـکەنجەدان وزیندانی کردن لە ولاتەکەدا .

جێگەی باسکردنە کە ئەمەریکا لە ١٩٨٢/٦/٧ زیاتر لە ١٠ ملیار دۆلاری خـەرج کـرد ، لـە پێنـاو هێنانـە سـەر دەسـەڵاتی حوسـین صـبری بـەرەو دکتاتۆریـە هـەنگاوبنێ بـە پشتیووانی ئەمـەریکا . کـە حوسین صـبری لە دەسەڵات بەردەوام بوو تاکوو لەلایەن سەرۆکی تشـاد – ئیـدریس دبی – لـە دەسەڵات لادرا ... هەروا رێکخراوەکانی ماڤ مرۆڤ لەجیهان حوسین صبریان تاوانبـارکرد کـە زیـاتر لـە ٤٠ هـەزار مرۆڤـی لـەژێر ئـازار و ئەشـکەنجە و زیندانەکانـدا کووشـتتووە ، هـەروا بەلـژیکا داوای ئـەوەی کـرد کـە حوسـین صبری بدرێتە دەست بۆ دادگایی کردنی لە ووڵاتی بەلژیکا .

٢٠٠٥/٩/٢٩ لـە مێـژووی کـورد بۆ یەکـەم جـار تیپـی وەرزشـی کوردسـتان لـە باشـووری کوردستانی لکێندراو بە ئێراق ، شاندێکی وەرزشی لـە سـەر داوای کۆریـای باشوور بەرەو ئەو ووڵاتە بەرێ کەوت ، بە مەبەستی ئەنجامدانی یاریـەکانی وەرزشی دیاریکراوو هەمە جۆر بۆ ماوەی دە رۆژ لە ووڵاتەکەدا .

٢٠٠٥/٩/٢٩ پێـك هاتــەی گــەلانی كۆماری جەزائیر بەرەو سـندوقەكانی دەنگدان بەرێكـەوتن ، لـە پێناو سەرخـستنی بەڵگـەی ئاشـــتی و ئاشـــت بوونـەوەی نیـشتیمانی ، بـۆ چارەسـەركردنی كێـشە هەمەلایەنـەكان بـە – میـساق ئەلسلم ومسالحەی وەتـەنی– و راپرسیەكە سـەركەوتنی بە دەست هێنا لە ناو كێشەی هەمەلایەنەكان لە وڵاتەكەدا .

٢٠٠٥/٩/٣٠ چەند وێنەیەكی كاریكاتێری كە سووكایەتی بە پێغەمبەری ئیسلام دەكات ، لـە چاپە مەنیـەكی دانیماركیدا بە نـاوی – Jyllahda Posiens– یولاندس پۆستن ، دەركەوت و دوایی دوو هەفتە لەچاپەمەنیەكی دیكەی دانیماركی بڵاو كرایەوەو ئەم وێنانە وەك تۆپە بەفر غلۆل بوونەوە بۆ وڵاتی ، نەرویژو ، فەرەنساو ، ئەڵمانیا وئیسپانیاو ، سویسرا و ، ئیتالیا و ، بەلژیكا و، ، نەمسا و ، نیوزلەنداو ، دوایی بووە هۆكاری نارەزایی وڵاتـانی ئیسلامی ، بە تایبەتی عەرەب لە سەرەتای ساڵی /٢٠٠٦ لە جیهاندا .

٢٠٠٥/١٠/١ لە مێـژووی بزووتنـەوەی رزگـاریخوازی كوردو دەسەڵاتی كوردی بۆ یەكـەم جـار نەتـەوە یـەكگرتووەكان بـەروون و ئاشـكراو راسـتەخۆ مامەڵـەی لـە گـەڵ بەرپرسانی حكوومەتی هەرێمی كوردستان كرد لە باشووری كوردستان .

٢٠٠٥/١٠/٢ كۆبوونەوەی پارێزگاری دیاربەكر لە باكووری كوردسـتانی داگیركراوی ژێـر دەسـەڵاتی توركیا ، لـە پێنـاو بـەرەو بە ئەنـدام بـوونی توركیـا لـە یـەكێتی ئەورووپا .

٢٠٠٥/١٠/٢ بەرپابوونی خۆپیشاندانو شـەرو پێك دادان لـە نێوان هێـزی ئـەمنی رژێمـی ئەسـیوبیاو بەرهەڵـستكاران ، بـە هـۆی نارەزاییـان لـە بـاری چـۆنیەتی هەڵبژاردنەكانی زیناوی بۆ پۆستی سەرۆكی ئەسیوبیا بۆ جاری دووەمو بۆ ماوەی پێنج ساڵی دیكە ، كە بووە هۆی كوژرانی زیاتر لـە ٥٠ هاووڵاتیو بەردەوام بوونی شەرو پێكدادانە ، كە بۆ ماوەی چەند رۆژێك لـە وڵاتەكـەدا

۲۰۰۵/۱۰/۳ لە دوای گفتووگۆی چڕی نێوان یەکیەتی ئەوروپاو ڕژێمی تورکیا ، یەکیەتی ئەوروپا رەزامەندی کرد لە سەر دەستپێکردنی گفتوو گۆی لە گەڵ تورکیا ، لە پێناو ئەوەی کە تورکیا بچێتە ریزی یەکیەتی ئەوروپا ، لە دوای جێ بەجێکردنی ئەو مەرجانەی کە بۆ ڕژێمی تورکیا دەست نیشان کرا ، بە چارەسەرکردنی کێشە ناوخۆیەکانی تورکیا بە تایبەتی کێشەی کورد لە باکووری کوردستان .

۲۰۰۵/۱۰/۳ رۆژ گیران لە سەر وولاتی توونس و دەوروبەری دەستی پێکرد ، کە لە ۹۰٪ی بەرمانگ کەوت ، کە کەتۆتە نێوان رۆژو زەوی لە ناوچەکەو کێشووەرکەدا .

۲۰۰۵/۱۰/٤ رێکخراوی نەتەوەیەکگرتووەکان رەخنەی توندی ئاراستەی کۆمەڵەی نشتیمانی ئێراق کرد ، بە دەستکاری کردنی لە چەند برگەیەکی دەستووری ، بە تابیەتی لە برگەی /٦١ ی تایبەت بە یاسای راپرسی ، کە ئەم دەستکاریانەش لە بەژەوەندی گەلانی ئێراق نیەو لە بەرژەوەندی چەند کەسایەتی و خواستی تایبەتیانەیە ، کە بووە هۆی نارەزایی چەند لایەنێکی نەتەوەیی و رامیاری ، بە تایبەتی لایەنی کوردی ... شایانی ئامارژە پێکردنە کە دوای رۆژێك کۆمەڵەی نیشتیمانی ئێراق لە یاسای هەلبژرادن پاشگەزبووەوە.

۲۰۰۵/۱۰/۸ گەورەترین گومەلەرزەی زەوی روویدا بە رێژەی ۷,٦ پلە بە پێی دیاریکردنی پێوەری رێختەر لە کەشمیرو هندستان ، بەلام کارەساتی گەوورە لە پاکستان بوو ، کە بووە هۆی کوشتنی زیاتر لە ۹۰ هەزار هاولاتی و دەربەدەر بوونی ملیۆنەها کەس و وێران بوونی ژێرخانی تەواوی ناوچەکەو کاردانەوەی لە سەرباری هەرێمەکەدا .

۲۰۰۵/۱۰/۹ زیاتر لە ۳۰ ملیۆن دەنگدەر بەشداری هەڵبژاردنەکانی سەرۆکایەتی پۆڵەندای کرد بۆ دەست نیشان کردنی سەرۆکی نوێی وولاتەکە ، کە ئەویش دۆناڵد تۆسك ، بوو کە ٤٨ کورسی لە پەرلەمان بە دەست هێنا لە جیاتی ئەلکسەندەر کفاجینیفسکی ، کە بۆ خوولی دووەم ئەنجامەکەی دیار دەکرێت ، کە لە ۲۰۰۵/۱۰/۲۳ ئەنجام دەدرێت لە وولاتەکەدا .

٢٠٠٥/١٠/١٥ گـەلانی ئێـراق روویـان كـردە سـندوقەكانی دەنگـدان بـۆ پەسـەند كردنـی رەشنووسـی دەستووری هەمیشەیی ئێراق ، كە بە بەڵێ یان نا ئەنجامدرا ، كـە زیـاتر لـە ٦٣ ٪ . دەنگـی پێدرا ، لە لایەن گەلی ئێراق بە تایبـەتی لـە باكوورو باشووری ئێراقی نوێی دوای رووخاندنی رژێمی سـەدام ، رەشنووسـەكە پەسـەندكراو بـووە دەسـتووری هەمیـشەیی گـەلانی ئێراقـی یـەكگرتووی فیـدراڵی فـرە لایەنی دیموكراتی لە ناوچەكەدا .

٢٠٠٥/١٠/١٧ دوای زیـاتر لـە دوانـزە سـاڵ لـە ئـەنفالكردنی ٨٠٠٠ بـارزانی و دۆزینـەوەی گۆرە بە كۆمەڵەكەیان و هێنانەوەیان بۆ خاكی كوردستان لە رێورەسمێكدا ٥١٢ تـەرمی بـارزانی لـە خـاكی كوردسـتان بـە خـاك سـپێردران لـە دەڤـەری بارزان لە هەرێمی باشووری كوردستان .

٢٠٠٥/١٠/١٨ جـەماوەری شارۆچكەی ئاكرێ سـەر بە پارێزگـای دهـۆك خۆپیـشاندانێكی بـــەرفراوانیان ئەنجامـــدا دژی گەنـــدەڵی ئیـــدارەو جێبەجێنـــەكردنی خواستەكانی ، كە لە ئەنجام بووە هۆی شەڕ لە نێوان هێزەكـانی ئاسـایش و پـۆلیس و جـەماوەر لـە ئـەنجام دوو بەنزینخانـەو چـەنداین تانكـەری توركـی سووتێندران .

٢٠٠٥/١٠/١٩ دەست پێكردنی دادگایی كردنی سـەدام و دارو دەسـتەكەی بە شێووەیەكی رەسمی، كە بووە هۆی دڵخۆشكەری دوژمنانی سـەدام و دڵگیری لایـەنگرانی سـەدام و رژێمەكـەی و ... نەخشە لـە هـەموو سـەركردەیەك بـێ كـە هـاوبیری سـەدام دەكـەن ، كـار بەرامبـەر گەلەكـەیان و وێرانكردنـی نیـشتیمانەكەیان ئەنجام دەدەن.

٢٠٠٥/١٠/٢٠ لە سەردانێكی ئەمینداری گشتی كۆمكاری عـەرەبی عـەمروو موسا گەیـشتە شاری بەغدا ، لە پێناو بەشداری كردنی لە كۆنگەری نیشتیمانی لە پێنـاوی ئاشتبوونەوەی چەند لایەنێك لە پێك هاتەی ئێراق ، نیازو خواستی عـەمرۆ

مۆسا پاراستنی یەکپارچەیی خاکی ئێراقەو ناسنامەی ئێراق... چونکە عەرەب داگیرکردن و بە عەرەبکردن بەهیمای ئازایەتی و پیاوەتی دەزانیْ ، لە دوای دەرچوونیان لە باری حوشترە وانی و بە هەمان عەقلیەت بیردەکەنەوە لە وولاتانی دیکەی جیهان .

٢٠٠٥/١٠/٢٢ سەرکردایەتی یەکگرتووی ئیسلامی کوردستان لە بەیاننامەکیدا جیاکردنەوەی خۆی لە لیستی هاوپەیمانی کوردستان راگەیاند بۆ چونە ناو هەڵبژاردنی کۆمەڵەی نیشتیمانی ئێراقی فیدراڵ لە ١٢/١٥و کاردانەوەی ناهەمواری کردە سەر باری کوردو داهاتووی بڕیاری کوردو یەك هەڵوێستی سەرکردایەتی کورد ، کە لەو کاتە تەمەنی دامەزراندنی یەکگرتووی ئیسلامی لە ١٠ ساڵ تێنەدەپەڕی لە هەرێمی باشووری کوردستان .

٢٠٠٥/١٠/٢٢ بۆ یەکەم جار لە مێژووی کوردو ئێراق و کۆمکاری عەرەبی ئەمیندداری گشتی کۆمکاری عەرەبی عەمرۆ مۆسا گەیشتە باشووری کوردستان و لە شاری هەولێر لە لایەن بەرێزان مام جەلال تاڵەبانی و بەرێز مەسعوود بارزانی پێشوازی لێکراو بیروو بۆچوونی جیاواز ئاڵ و گۆڕ کرا ، لە بارەی باری بارودۆخی ئێراق و کوردو داهاتووی ئێراقێکی یەکگرتووی ئارەزوومەندای دیموکراتی ، لە هەمان کات لەگەڵ شاندنی یاوەری بەشداری کۆبوونەوەی پەرلەمانی کوردستانی کرد لە هەرێمی باشووری کوردستان .

٢٠٠٥/١٠/٢٥ بۆیەکەم جار لەمێژووی کـــوردو حکوومـــەتی ئەمەریکاو لـە سـەر داوای حکوومـــەتی ئەمـــەریکا ســـــەرۆکی هــــەرێمی باشـــووری کوردســـتان مەســـعوود بـــارزانی و شـــاندێکی یـــاوەری گەیشتنە ئەمەریکاو لە واشنتون لە گەڵ سەرۆکی ئەمەریکا جۆرج بۆش چاویان بە یەك کەوت و بیووربۆچوونی خۆیان ئاڵو گۆڕکرد ، لە بارەی کوردستان و ئێراق ، لە هەموو بوارە جیا جیاکان و داهاتووی ئێراقی نوێ ، کە بەرێز مەسعوود بارزانی بەجلی کوردەواری و بە زمانی کوردی چاوپێکەوتنەکەی بەرێوەبرد لە کۆشکی سپی لە ئەمەریکا .

٢٠٠٥/١٠/٢٥ ئەنجوومەنی ئاسایشی نێوودەووڵەتی راپۆرتی میلیسی هەڵسەنگاند بە تاوانبار کردنی رژێمی بەعسی لە سووریا و لە لایەنگرەکانی لە لوبنان ، بە هۆی تیرۆرکردنی سەرەك وەزیرانی پێشووی لوبنان رەفیق حەریری و بوارە جیا جیاکانی دیکە ، بە تایبەتی سەربازی و سیخووری ، کە رژێمی بەعسی لە سووریا لە نێوو رامیاریەتی رۆژئاوا بە رژێمێکی تیرۆریست لە قەڵەم دراوە لە جیهاندا .

٢٠٠٥/١٠/٢٦ وەزیری دەرەوەی تورکیا عەبدوللا گوڵ دڵگرانی سەردانەکەی سەرۆکی هەرێمی باشووری کوردستانی بۆ ئەمەریکا راگەیاندو بووە هۆی ئەوەی ، کە باگهێشتی جێگری وەزیری دەرەوەی ئەمەریکا- مارك بنك -- لە باڵوێزخانەی ئەمەریکا لە ئەنکەری پایتەخت بکات بە دەربرینی نارەزایی دژی ئەو سەردانەو دابەزاندنی ئاڵای کوردستان لە بازگەی ئیبراهیم خەلیل ، بەلام هەوڵەکانی وەزیری دەرەوەی تورکیا پوچەڵ کرایەوە لە سەر شەقامی تورکیا.

٢٠٠٥/١٠/٢٧ دوای هـــــــەوڵ و مانـــدووبونێکی زۆر لـــە پێنـاو هەڵـدانی مـانگێکی دەسـتکرد لەلایـەن ئێـران بەیارمـــەتی ڕووســـیای یـەکگرتوو ... لـە ئـەنجام ئێران تووانی یەکەم مانگی دەستکرد بەناوی – سینا/ ١ – بەرەو بۆشایی ئاسمان هەڵبدا لە سەر پشتی مووشەکی کۆزمۆس /٣ ئێم – ی ڕووسی ... ئەم مانگە دەستکردە کۆی خەرجی ١٥,٠٠٠,٠٠٠ ملیۆن دۆلاری ئەمەریکی بووە ... ئەویش بۆ چاودێری کارەساتە سرۆشتیەکان .

جێگەی باسکردنە کە ئەو مانگە دەستکردە لەلایـەن کۆمپانیـای – بۆلیووت – ی ڕووسی لـە شـاری – ئۆمسك – لـە ناوچەی سیبیریا ، کە بارەگاکەی لەوێ بە ئەنجامگەیاندراوە ... هەروا ئێرانیش چووە ناو یانەی گـەردوونی ، کە ئێران بووە ٤٣ یەمین وولات کە مانگی دەستکردی هەبێ .

هـەر بـەم بۆنەیـەش وەزیـری بەرگری ئێـران بـوونی پرۆگرامـی ئـەتۆمی لـە وولاتەکەی لـە سـاڵی ١٩٩٨ ە وە ڕاگەیاند بەرامبەر بە وولاتـانی جیهـان ... کە ئەمەش بووە هۆی کاردانـەوەی کاریگـەر لـە سـەر پەیووەندیـەکانی ئێران لەگــەڵ وولاتــانی دیکــەی جیهــان بەتایبــەتی لـــە گـــەڵ ئەمـــەریکا و هاوپەیمانەکانی لە جیهاندا .

٢٠٠٥/١٠/٢٨ لە پاریسی پایتەختی فەرەنسا خۆپیشاندانو شەڕ بەرپابوو بە تایبەتی لە باکووری شاری پاریس ، بە هۆی کوشتنی گەنجێکی عەربی توونـدڕەو ، کە بووە هۆی کێشە لە نێوان سەرۆکی حکوومـەتو وەزیـری نـاوخۆی فەرەنـسا ، لە دوو بیرووبۆچوونی جیاواز، کە گەنجە عەرەبەکان دانیشتووی فەرنسا ئەنجامیاندا ، کە زیاتر لە ١٧ ڕۆژ ئەو کـارە بـەردەوام بـوو ، کـە بـووە هـۆی سـووتاندنی هـەزاران ئۆتۆمبیـلو دوکـانو دامو دەزگـای خزمـەتگوزاری لـە شاری پاریس فەڕەنسا.

٢٠٠٥/١٠/٢٩ وەزیری دەرەوەی پێشووی ئەڵمانیا یۆشکا فیشەر پێنجەم ژنی گواستەوە ، کـە کـچێکی ئیرانـی بـووە بـە نـاوی – لارا – ئـەویش لـە ڕۆمـای پایتـەختی

ئیتاڵیاو له هه‌مان کات راوێژکاری وولاته‌که‌ی شرۆیده‌ر چوار ژنی هێناوه له ژیانیدا .

٢٠٠٥/١٠/٣١ تا ئه‌و مێژووه ژماره‌ی هه‌تیووه‌کانی ئه‌سیوبیا گه‌یشته ٤,٥ ملیۆن مرۆڤ ، به هۆی کێشه‌و ململانێ‌و برسیه‌تی‌و وشکانی‌و جێ به‌جێ نه‌کردنی مافه‌کانی مرۆڤ ، به‌رامبه‌ر به گه‌لانی وولاته‌که له لایه‌ن ده‌سه‌لاتداره کۆنه‌په‌رسته‌کان .

٢٠٠٥/١٠/٣١ ئه‌نجوومه‌نی ئاسایشی نێوده‌وڵه‌تی بڕیاری ژماره‌ی/ ١٦٣٦ی ده‌رکرد ، به مامه‌له کردنی له گه‌ڵ رژێمی به‌عسی له سووریا له گه‌ڵ ده‌سته‌ی لێکۆڵینه‌وه‌ی میلیس ، له باره‌ی تیرۆرکردنی سه‌ره‌ك وزیرانی پێشووی لوبنان ره‌فیق حه‌ریری‌و چه‌ندین بواری دیکه له‌ده‌ره‌وه‌وناوه‌وه‌ی سووریا .

٢٠٠٥/١٠/٣١ له سه‌ر داوه‌تی حکوومه‌تی به‌ریتانیا ، سه‌رۆکی هه‌رێمی باشووری کوردستان به‌رێز مه‌سعوود بارزانی‌و شانده یاوه‌ره‌که‌ی گه‌یشتنه له‌نده‌نی پایته‌ختی به‌ریتانیا ، له دوای گفتووگۆی نێوان شاندی هه‌رێمی کوردستان‌و سه‌رکردایه‌تی سه‌رۆکی هه‌رێم‌و سه‌ره‌ك وه‌زیرانی به‌ریتانیا تۆنی بلێر ، کۆنگه‌ره‌ی رۆژنامه‌وانی هاوبه‌شیان ئه‌نجامدا له باره‌ی باری ئێراق‌و کوردستان‌و داهاتووی ناوچه‌که‌و هه‌رێمه‌که له باشووری کوردستان ئێراقی فیدراڵ‌و په‌یوه‌ندی نێوان کورد‌و ئه‌مه‌ریکا‌و به‌ریتانیا له داهاتووی جیهان .

٢٠٠٥/١١/١ بۆیه‌که‌م جار له مێژووی باشووری کوردستان‌و پارێزگای سلێمانی له دوای ته‌واو بوونی فرۆکه‌خانه‌ی سلێمانی نێوده‌وڵه‌تی ، گه‌شتی ئاسمانی فرۆکه ده‌ستی پێکرد ، بۆ سلێمانی‌و بۆ ده‌ره‌وه‌ی سلێمانی له هه‌رێمی باشووری کوردستان .

٢٠٠٥/١١/٤ سه‌ره‌ك کۆماری پیرۆ – ئه‌لیخاندرۆ تۆلیدۆ – یاسای گه‌راندنه‌وه‌ی سنووری ده‌ریایی له‌گه‌ڵ تشیلی مۆرکرد ... که ئه‌مه‌ش بووه

هۆی سەرهەڵدانی جیاوازی و کێشە لەنێوان هەردوو وولاتی دراوسێدا ...
بەر لەوەش لە ۱۱/۳ پەرلەمانی پیرۆ بریاریدا بە خاوەنداریەتی ۳۸ هەزار کیلۆمەتر چوارگۆشە لە ئاوی راووکردنی ماسی لە زەریای هێمن ... بەلام لەگەڵ ئەوەشدا تشیلی دەسەلاتی تەوواوی لە رووبەرە ئاویەکەدا هەیە بۆ راووکردنی ماسی لە زەریایەکەدا .
رێکەووتنەکانی نێوو دەوولەتی ناوزەند کرد ، کە لە ساڵەکانی ۱۹۵۰ ی سەردەی بیستەم مۆرکراوە ، لەم بارەیەوە لە جیهان و ناوچەکان و هەرێمەکاندا ... هەر بەم بۆنەش حکوومەتی تشیلی شالاوێکی بەرفرەوانی راگەیاندنی دژ بەو یاسایە دەست پێکرد ... هەر لەو کاتەدا هەندێ لە پەرلەمانتارانی پیرۆ رایانگەیاند . کە ئەو یاسایە ماوەی گفتووگۆ خۆشدەکات لەسەر سنووری دەریایی نوێ ... هەر دوای دەرکردنی یاساکە سەرۆکی تشیلی – ریکاردۆ لاگوس – لە راگەیاندنێکیدا گووتی :- ئێمە بەردەوام دەبین لەسەر کارەکانمان وبە سەر بەخۆیمان لەسەر ئەو ناوچەیە لەزەریای هێمندا
جێگەی باسکردنە کە هەردوو وولاتی پیرۆ و تشیلی کێشەی دووروو درێژیان هەیە بەر لە سەردەی نۆزدەم تاکوو ئێستاش ، کە تشیلی چەندین شەری کردووە دژی پیرۆ و پۆلیڤیا لە نێوان ساڵەکانی ۱۸۷۹ – ۱۸۸۳ لە پێناو بەدەست هێنانی رووبەرێك لە زەریای هێمن بە وەرگرتنی لە پیرۆ و پۆلیڤیا لە هەرێمەکەدا

۲۰۰۵/۱۱/٦ هەڵبژاردنی پەرلەمانی ئازربایجان ئەنجامدرا ، لە نێوان پارتی دەسەلاتدارو بەرهەڵستکاران ، لە ئەنجام پارتی دەسەلاتدار توانی زۆرینەی کورسیەکان بە دەست بهێنێ و بووە هۆی دەربرینی نارەزایی لە لایەن بەرهەڵستکاران و بەرپابوونی گەوورترین رێپێوان و خۆپیشاندان دژی پارتی دەسەلاتدار ، ب ەناوی ئەوی کە تەزویریان لە هەڵبژاردنی پەرلەمان کردووە لە وولاتەکەدا .

۲۰۰۵/۱۱/۷ سەرەك کۆماری ئێراق مام جەلال تاڵەبانی گەیشتە شاری رۆمای پایتەختی ئیتاڵیا ، لە سەردانێکی فەرمی بە چاوپێکەوتن و دیدارو رۆژنامەوانی ئەنجامدان ، لە بوارە جیا جیاکان لە بارەی باری ئێراق و ناوچەو جیهان ، کە کاردانەوەی گرنگی هەبوو بۆ داهاتووی ئێراق و بە تایبەتی کورد لە

کوردســتان بــه تایبــەتی لــە باشــووری کوردســتان لــە هــەمان کــات لــە سەردانەکەی چاوی کەوت بە پاپای فاتیکان لە بارەگای فاتیکان لە رۆمای پایتەختی ئیتاڵیا.

٢٠٠٥/١١/٩ بۆ یەکەم جار هەڵبژادرنی پەرلەمان لە وولاتی میسر ئەنجامدرا لە نێوان پارتی نیشتیمان و دیموکراتی دەسەلاتدارو پارتە بەرهەڵستکارەکانی وەك ، پارتی غەدو ، پارتی ئیخوان مسلمین و ، بەرەی دیموکراتی لە وولاتەکەدا .

٢٠٠٥/١١/٩ وەزیری دەرەوەی بەریتانیا جاك سترۆ لــە چــاوپێکەوتنی لــە گــەڵ کــەناڵی تەلەفزیۆنی جەزیرە ، لە پرۆگرامی – لقاءالیوم – و لە ناوەندی ووتەکانی گــووتی:– شــتێك نیــە بــە نــاوی کوردستان و ماوە بە دەووڵەتی کوردی نادرێت ، کە پێی بڵێن کوردستان ، چونکە کار لە بارودۆخی ، ئێران و ، تورکیاو، سووریا دەکات ، لە لهەرێمەکان و ناوچەکەدا .

٢٠٠٥/١١/٩ لە عەمانی پایتەختی ئوردن سیێ تەقینەوە ئەنجامدرا لە لایــەن ئیــسلامیە توونــدرەوەکان ، کــە بــووە هۆی شەهید کردنی زیاتر لە ٦٠ هــاووڵاتی و زامــدار بــوونی زیــاتر لــە ٧٥ هاووڵاتی ، کە یەکەم جارە لە میژووی ئوردن بەو شێووەیە تەقینەوە ئەنجام بدرێت ، کە لە کاتی ئاهەنگی بووك گواستنەوەش بوو ، لە هوتێلێکی گەشتیاری لە شاری عەمانی پایتەختی ئوردن .

٢٠٠٥/١١/١٠ لە دوای سەردانەکەی سەرەك کۆماری ئێراق مام جەلال سەردانی پاپای فاتیکانی کرد ، یەکەم وەك سەرەك کۆماری ئێراق و، دووەم وەك سەرکردەی کوردێکی تێکۆشەر ، رۆڵی گرنگی هەبووە لە کاردانەوەی بۆ سەر ناوچەو هەرێم و جیهان ، بە تایبەتی برامەسیحیەکان ، کە کورد بە دۆستی

راستەقینەی خۆیان دەزانن .

٢٠٠٥/١١/١١ لە دوای بەخشینی خەڵاتی ئاشتی بە رۆمان نووسی تورکی – ئۆرهان پاموك – لە لایەن حکوومەتی ئەڵمانیا ، لە سەر تاسەری جیهان دەنگی دایەوە نەك لە بەر ئەوەی خەڵاتەکەی پێ بەخشرا ، بەڵکو لە بەر ئەوە بوو کە حکوومەتی تورکیای تاوانبار کردبوو بە لەناو بردنی زیاتر لە ١,٥ ملیۆن ئەرمەنو زیاتر لە ٣٠ هەزار کورد ، کە بەو هۆیە ئەو رۆمان نووسە درایە داگا شۆڤینیەکەی تورکیا .

٢٠٠٥/١١/١١ کۆچی دوایی دەرهێنەری سینەمایی و ناوداری جیهانی مستەفا حەقاد ، کە لە دایك بووی شاری حەڵەبی سووری و دەرهێنەری فلیمی سەرکردەی کوردی موسڵمان سەلاحەدین ئەیوبی بوو ، بە هۆی تەقینەوەکەی شاری عەمانی پایتەختی ئوردن ، کە ئەم هونەرمەندەو دەرهێنەرە کوردە لە رۆژئاوای کوردستانی لکێنراو بە سووریا چاوی بە جیهان هەڵهێناوە لە شارەکەدا .

٢٠٠٥/١١/١١ وەزیری دەرەوەی ئەمەریکا کۆندالیزا رایس گەیتشە ئێراق و دوایی سەردانی پارێزگای مووسڵی کرد ، بە هۆی گیروگرفتی ئێراق و کونگەری قاهیرەی پایتەختی میسر ، لە نێوان پێك هاتەکانی گەلانی ئێراق و بە بەشداری دراوسێکانی ئێراق و نەتەوە یەکگرتووەکان و بە تایبەتی یەکیەتی ئەوروپا .

٢٠٠٥/١١/١٢ ئەمینداری گشتی نەتەوە یەکگرتووەکان کۆفی ئەنان لە سەردانێکی ناکاو گەیشتە شاری بەغداو لە گەڵ سەرەك وەزیران ئیبراهیم جەعفەری کۆبووەو لە بارەی بارودۆخی ئێراق و هەڵبژاردن و کۆنگەری قاهیرەی نێوان پێکهاتەکانی ئێراق ، لە پێناو ئاشتبوونەوەی نیشتیمانی ، کە دراوسێکانی ئێراق و نەتەوە یەکگرتووەکان و یەکێتی ئەوروپا بەشداریان لە کۆنگرەکە کرد .

٢٠٠٥/١١/١٣ زیاتر له ١٠٠٠٠ هەزار هاووڵاتی کورد لە پارێزگای دیار بەکری باکووری کوردستانی داگیرکراوی ژێر دەسەڵاتی تورکیا خۆپیشاندانێکی گەورەیان ئەنجامدا ، بەهۆی توندو تیژی له شارۆچکەی شەمزینانی سەر سنووری باشووری کوردستانی ئێستا ، کە بووە هۆی شەهید بوونی دووهاووڵاتی کورد ، لە لایەن جەندرمەکانی رژێمی تورك ، کە بەر لە دوو رۆژ بەردەوام بوونی لە شارەکانی دیکەی باکووری کوردستان ، بە کاردانەوەی لە سەر دەسەڵاتی تورکیا و بەرزبوونەوەی کێشەکە بەرەو ئاستێکی راشکاوانەی نێوو دەسەڵاتی تورکیا .

٢٠٠٥/١١/١٤ حکوومەتی فەرەنسا ماوەی یاسایی فریاکەوتنی بۆ ماوەی سێ مانگ درێژ کردەوە ، بە هۆی کارە تێکدەرەکان لە فەرەنسا ، لە باکووری شاری پاریس ، کە زیاتر لە ١٨ رۆژ بەردەوام بوو، کە بووە هۆی سووتاندنی بە هەزاران ئۆتۆمبیل‌و سووتاندنی چەندین دامو دەزگای خزمەت گوزاری‌و بازاری بازرگانی‌و شێواندنی بارودۆخی فەرەنساو ناهەمواری ، کە لە لایەن ئاوارە عەرەبە ئیسلامیەکان ئەنجامدرا بوو سەرەرای خزمەکردنیان‌و یارمەتی دانیان لە وولاتەکەدا .

٢٠٠٥/١١/١٤ لە دوای سەردانەکەی بۆ ئیتاڵیا سەرۆکی هەرێمی باشووری کوردستان بەرێز مەسعوود بارزانی ، لە لایەن پاپا - بیندکتی شازدەهەمی- پاپای فاتیکان لە شاری رۆمای پایتەختی ئیتاڵیا پێشوازی لێکرا وەك سەرکردیەکی کورد لەو وولاتەدا .

٢٠٠٥/١١/١٥ هێزەکانی سووپای ئەمەریکاو ئیدارەی جۆرج بۆش دانیان نا بەوەی کە مادەی کیمیاوی سپیان لە هێرشەکانیان بۆ سەر شاری فەلوجەو قائم بەکارهێناوە ، بە ناوی جەنگی دژ بە تیرۆر ، کە بە پێی یاسای نێوودەووڵەتی قەدەخەکراو نیە .

٢٠٠٥/١١/١٥ لە پارێزگای تەرابلسی لوبنان دەستەی بەرگری کردن لە هێزە تیرۆرستەکانی ئێراق ، بە ناوە جۆارو جۆرەکان بە ناوی- مقاومەی ئێراق

- كە زۆربەی ئەو دەستەیە لە پیاوە ئایینیەكانو سەربەخۆی شاری تەرابلۆس پێك هاتبوون ، بە ناو بەرگری كردن لە ئێراقی عەرەبی ، كەچی لەو كاتەی عەرەبی ئێراقی بە پێی كەمە نەتەواتیەكانی نەتەوەی كەمیینەنو ، هەروەها لە سووریاو ، لوبنان چەندین نەتەوەی جیا جیا پێك هاتوون ، لەوانە نەتەوەی كورد لە ناو خاكی داگیركراویدا .

٢٠٠٥/١١/١٥ بەرپرسی ئاسایشی نەتەوەیی ڕووسیا ئیگۆر ئیڤانۆڤ سوورانەوەیەكی بە ئێرانو ، ئێراقو ، سووریاو، توركیا دەست پێكرد ، لە پێناو، یەكەم پاراستنی بەرژەوەندییە تایبەتیەكانی ڕووسیاو ، دووەم كەم كردنەوەی ئەو گیرو گرفتانەی لە ناوچەكە بەرزبۆتەوە لە بارەی باری ئێراقو ، ئێرانو ، سووریاو ، لوبنان لە چەندان لایەنی رامیاریو سەربازیو ئابووریو پەیوەندی نێوودەوڵەتی ، بە تایبەتی لە نێوان ئەو وولاتانەو ڕووسیاو جیهانو بەرگری كردن لە نەگۆڕینی نەخشەی ناوچەكە ، لە رامیارییەتی رۆژهەلاتی ناوەراستی گەووەرەو ئەفەریكیا .

٢٠٠٥/١١/١٥ كۆنگەری لوتكەی زانیاریەكانی ئەنتەرنێت لە شاری توونسی پایتەختی توونس گرێدرا ، بە ئامادە بوونی كۆفی ئەنانی ئەمینداری گشتی نەتەوەیەكگرتووەكانو نوێنەری ١٧٠ وولات لە جیهان ، لە پێناو بە ئازادكردنو سەربەخۆیی بەكارهێنانی ئەنتەرنێت ، بە تایبەتی لە وولاتانی عەرەبی بە هۆی دوا كەوتوییان .

٢٠٠٥/١١/١٦ شانشینی مەغریب محەمەدی شەشەم لێبوردنی گشتی بۆ ١٠ هەزار زیندانی راگەیاند ، بە بۆنەی راگەیاندنی سەربەخۆیی مەغریب بە ئازادكردنی ٥٠٠٠ هەزار كەسو كەم كردنەوەی ماوەی بەندكردنی ٥٠٠٠ بەندكراوی دیكە ، لە دوای شەش ساڵ لە دەسەلاتەكەیدا .

٢٠٠٥/١١/١٦ گۆرانی بێژی بە ناوبانگی باكووری كوردستان و توركیا و جیهان - ئیبراهیم تاتلی ساز- بۆ یەكەم جار گەیشتە شاری هەولێر ، بۆ پێشكەش كردنی چەند كۆنسێرتێكی گۆرانی لە شارەكانی هەولێرو سلێمانیو دهۆك ، بەلام هەوڵ و ئاواتەكانی سەر كەوتوو نەبوو لە باشووری كوردستان .

٢٠٠٥/١١/١٦ سەرەك وەزیرانی توركیا رەجەب تەیب ئۆردۆگان لە پرۆگرامی تەلەفزیۆنی

جەزيرە – بلا حدود – لە دواى ووتە پڕشـنگدارەكانى لـە سـەر توركيـاو دراوسێكانى و پەيوەندى نەتەوەيى و مەزهـەبى و كۆمەلايـەتى و پەيوەنـدى نێوودەوولـەتى و مـاف و مـاڤ مـرۆڤو يەكسانى و دادپەروەرى گووتى:–

مـاوە نـادەين ، بـارى ديمـوگراڤ كـەركوك بگـۆڕدرىٚو مـاوە بـە دابەشكردنى ئێراق نادەين ، كەچى زيـاتر لـە ٢٠٠٠٠٠٠٠ مليـۆن كـوردو زيـاتر لـە ٢١٢ هـەزار كليۆمـەتر چوارگۆشەى لە خاكى كوردستانيان داگيركردووەو بە ئاگرو ئاسن مامەڵەى لە گەڵ دەكەن لە سەر خاكى خۆيان ، ئەمە ئيسلامو پارتى ئيسلامييە لە رەفتارو كردەوكانى دژ بە مرۆڤ و مرۆڤايەتى و ماف پێدانى نەتەوەو خاكە داگيركراوەكـانى بـاكوورى كوردسـتانى ژێـر دەسـەلاتى عەسـكەرتاريەتى رژێمى توركيا .

٢٠٠٥/١١/١٨ دوو تيرۆرستى دژ بە مرۆڤايەتى لە عەرەبى سووننەكانى بەعس و سوونە ئيـسلامەيەكان لـە كـاتى نوێـژى هـەينى نيـوەڕۆ خۆيـان لـە دوو مزگـەوت تەقاندەوە لە شارى خانەقين لە باشوورى كوردستان ، كە بووە هۆى شەهيد بوونى ٨٥ هاوولاتى و زامداربوونى زياتر لە ٢٠٠ هاوولاتى ، كە زۆرەبەى هەرەزۆريان كورد بوون لە شارەكەدا .

٢٠٠٥ /١١/١٨ جێگـرى سـەرەك كۆمـارەى پێـشووى ميـسر جـەمال عەبـدول ناسـرو ئەنورسـادات – حسن شـافعى– كۆچـى دوايـى كـرد ، كـە يـەكێك بـوو لـە شۆڕشـگێڕەكانى شۆرشـى/ ١٩٥٢ و يـەكێك بـوو لـە ئەفـسەر ئازادەكـان و هاوڕىٚو سەرۆكى مێژوويى پارتى كۆمكارى چەپى ميسر خالد محى الدين بوو لە وولاتەكەدا.

٢٠٠٥/١١/٢٣ سـەرۆكى پـارتى ديمـوكراتى مەسـحى– ئـەنگيلا ميركـل– كـە ئـافرەتێكى ئـەڵمانياى رۆژهـەلاتى پێـشوو بـوو ، بـۆ يەكـەم جـار لـە مێـژووى ئـەڵمانيا ئافرەتێك خـۆى بخاتـە نـاو مێـژوو بـۆ پۆسـتى راوێـژكارى ئـەڵمانيا لـە دواى

سەرکەوتنی لە هەڵبژاردنەکانی پەرلەمانی ئەڵمانیا بە سەرکەوتنی بە سەر راوێژکاری پێشوو ئەڵمانیای یەکگرتوو گریهایدەر شرۆیدەر لە وولاتەکەدا

.

٢٠٠٥/١١/٢٩ هەردوو سەرەك کۆماری فنزویللا – هۆگۆ شافیز – و نووێنەری سەرۆکی ئەسپانیا – وەزیری بەرگری ئەسپانیا – خۆسیەبوونوو – لە ئاهەنگێکی قەشەنگدا رێکەووتنی هاوکاری سەربازیان مۆرکرد بەبری یەك ملیار دۆلارلە نێوانیاندا .

جێگەی باسکردنە کە بە پێی رێکەووتنەکە ئەسپانیا هەڵدەستێ بە فرۆشتنی /٨ کەشتی جەنگی لەگەڵ ١٢ فرۆکەی گوواستنەوەی سەربازی بۆ فنزویللا ... سەرەرای ئەوەی کە ئیدارەی ئەمەریکا هەوڵیدا کۆسپ بخاتە پێش ئەو رێکەووتنە بە بیانووی ئەوەی کە رژێمی فنزویللا بە سەرکردایەتی شافیز هەرەشەی تێك چوونی باری ئاشتی لەناوچەکە دەکات

.

بەلام هەوڵەکانی ئیدارەی سەرۆکی ئەمەریکا جۆرج بۆش سەرکەوتوو نەبوو لە نێوان هەردوو وولاتدا .

هەر لەو کاتەشدا باڵوێزی ئەمەریکا لە شاری مەدریدی پایتەختی ئەسپانیا – ئەدوار ئەگیری – داوای لە ئەسپانیا کرد , کە ئەو رێکەووتنە هەڵبووەشتێنێتەوە ... کە ئەسپانیا هێزەکانی سووپای وولاتەکەی بە چەك و تەقەمەنی ئەمەریکا بەهێزدەکات و مۆڵەتی بە ئەسپانیا نەداوە چەك بە هیچ وولاتێك بفرۆشێت .

سەرەرای ئەوەی کە ئەسپانیا سەربەخۆیە لە بریاردان لە کاروو باری وولاتەکەی لەهەموو بوارە جیاجیاکان ... بەر لەوەش حکوومەتی فەنزویللا چەکی سەربازی و فرۆکەی لە بەرازیل و رووسیا کریبوو ، کە ئەمەش بووە هۆی ئەوەی کە پەیووەندیەکانی نێوان ئەمەریکا و فەنزویللا

بەرەو ئاڵۆزی و دژایەتی کردنی یەکتری هەنگاودەنێ لە کێشووەرەکاندا

٢٠٠٥/١١/٢٩ یەکەم بیری نەوت لە شارۆچکەی زاخۆ هەڵکەندرا لە لایەن کۆمپانیای نەرویژی و چینی، کە یەکەم جارە لە مێژووی کورد لەژێر دەسەڵاتی کوردی لە باشووری کرودستان ئەنجام بدرێت کە کاردانەوەی گرنگی دەبێ بۆ ژێرخانی ئابووریو بژێوی گەلی کوردو دراوسێکانی کوردستان بەتایبەتی وڵاتانی داگیر کەری کوردستان.

٢٠٠٥/١١/٣٠ ئافرەتی تێکۆشەرو خەباتگێر- ناهیدە شێخ سەلام – لە شاری سلێمانی کۆچی دوای کرد ، کە کچی شاعری ناوداری کورد شێخ سەلام و دایکی د. رۆژ جێگری سەرەك وەزیرانی ئێراق بوو.

٢٠٠٥/١٢/١ خۆپیشاندانو پێك دادان لە مەنامەی پایتەختی بەحرین ئەنجامدار بە هۆی نادروستی رامیاریەتی دەسەڵات و وڵات ، لە پێناو هەوڵی بەرەو گورانکاری کردن لە بارودۆخی ئێستاو داهاتووی وڵاتەکە ، کە ببرێت بەرەو دیموکراتییەتو دادپەروەری کۆمەڵایەتی لە کارو لە ژیان لە وڵاتەکەدا .

٢٠٠٥/١٢/١ لە پاریسی پایتەختی فەرەنسا کۆنگەریەکی نێوو دەوڵەتی لە بارەی کێشەی کورد بەسترا ، لە تەلاری پەرلەمانی فەرەنساو ، فەرەنساش ئەم کۆنگریەی لە ئامێز گرت ، کە ئەمەش کاردانەوەی کاریگەری خۆی هەیە بە پێی پەرەسەندنو پێشکەوتنو گۆڕانکارییەکانی بارودۆخی ناوچەو هەرێمو جیهان .

٢٠٠٥/١٢/١ لە خولی سێیەمو کۆتایی هەڵبژاردنەکانی پەرلەمانی میسرو لە بارودۆخێکی پر لە گیروگرفتو شەڕ لە نێوان هێزەکانی پۆلیسی میسریو بەرهەڵستکارانی بە تایبەت ئیخوانی مسلیمنو پارتی نیشتیمانی میسری دەسەڵاتدار، کە بووە هۆی کوژرانی ١١ کەسو زامداربوونی ١٨ کەسی دیکە ، کە پارتی دەسەڵاتدار لە هەڵبژاردنەکان سەرکەوتنی بە دەست هێناو پارتەکانی دیکەش بەپێی ڕێژەی دەنگەکان ، کە ئیخوان دووەم کورسی لە کورسیەکانی پەرلەمانی میسری بە دەست هێنا ، سەرەرای قەدەغەی جمووجوڵی ئەو پارتە ئیسلامیە توونددرەوە لە وڵاتەکەدا .

٢٠٠٥/١٢/٥ لـە ناوەنـدی کۆبوونـەوەی قوتابیـانی زانکـۆو جـەماوەرێکی زۆر لـە شـاری سلێمانی د . بەرهـەم سـالح ، لـە ناوەنـدی ووتـەکانی گـووتی:- هەنـدێ لـە پـارتو رێکخـراوو گروپـە عەرەبیـەکان دەیانـەوێ بارەگـا لـە شـارەکانی کوردسـتان بکەنـەوەو دووبارە دەسـت لـە کاروبـاری کوردسـتان وەربـدەن ، بەڵام ئەمـە مەحاڵەو بۆیـان نیـە جارێکی دیکـە بتـوانن دەسـت لـەکارو بـاری کوردستانو باری کوردستان وەربدەن .

٢٠٠٥/١٢/٥ لە سەر داوای دادگای نێودەووڵەتی لە شاری لاهای پایتەختی هۆڵەندای ١٥ هـاووڵاتی کـورد لـە ئیرانو ، ئێراقو ، سووریا بـانگ هێشت کران ، بۆ چۆنیەتی بە کارهێنانی کیمیا باران لە شاری هەڵەبجە ، لە سەر هۆڵەندی- فرانـز ڤـان ئنـرات - کـە دادگـایی دەکرێـت بـە هـۆی پێدانی مـادە ژەهـراویـە هەمە جۆرەکان ، بە رژێمی بەعس لـە ئێراق لـە سـاڵی ١٩٨٤ و بەکارهێنانی لە شەڕی کەنداوی یەکەمو لە سەر گەلانی ئێراق ، بە تایبـەتی گـەلی کـورد لە باشووری کوردستانی لکێندراو بە ئێراق .

٢٠٠٥/١٢/٥ دادگـای کردنـی خـولی سـێیەمی سـەدام حوسـێنو حـەوت لـە پیاوەکـانی بەرامبـەر دادگـایی تایبـەتی ئێـراق ، بـە سـەرکردایەتی دادوەر رزگـار حەمدئـەمین ئامـادەکران ، کـە شـایەتەکانی دژ بـە سـەدام ئامـادە بـوون لـە شارۆچـەکەی دوجـەیلو دەووروبـەریو ، لـە هـەمان دانیـشتن وەزیـری پێشووی ئـەمریکا - رامزی کلار- و وەزیـری دادی قـەترەی ئامـادە بـوون ، بۆ بەرگری کـردن لـە سـەدامو دەسـەڵاتەکەیو یارمـەتی دەری تیرۆرسـتان لـە نـاو ئێـراقو ووڵاتـانی دیکـەی جیهـان ، لـە لایـەن ئیـسلامە عەرەبـە توونـدڕەوەکان .

٢٠٠٥/١٢/٥ جـەماوەری شـاری دهـۆك پـەلاماری بارەگـای یـەکگرتووی ئیسلامیان دا بـە هـۆی هەڵوێـستی یـەکگرتوی ئیـسلامیو چـونەدەر لـە ئامانجـە بـەرزەکانی گـەلو نیـشتیمانو لیـستی هاوپـەیمانی کوردسـتان ، بـە سـەر کردایـەتی ، سـەلاحەدین بەهائـەدین ، ، بـە هاوکـاریکردنی لـە گـەڵ پـارتو رێکخـراوە ئیسلامیەکانی عەرەبی ئێراق ، کە لە ئەنجام بووە شەڕو پێك دادان لە نێوان جـەماوەرو لایـەنگرانی یـەکگرتووی ئیـسلامی، لـە ئـەنجام بـووە هـۆی سووتاندنی بارەگاکەیانو زامداربوونی زیاتر لە ٢٥ هاووڵاتیو کوژرانی ٤

بەرپرس و لایەنگرانی یەکگرتوو ئیسلامی لە کوردستان .

٢٠٠٥/١٢/٦ بارەگاکانی یەکگرتووی ئیسلامی کوردستان لە پارێزگای دهۆك و زاخوو ، ئاکرێ و ، ئامێدی و ، بەدەردەش ، کەوتنە بەر هێرشی گێرە شێوێن و پلان ، لە پێناو دروستکردنی باروخێکی دوور لە هەستی نەتەوەیی ونیشتمانی ، بە پێی رێنمایەکانی ئیخوان موسلمین و پارتە ئیسلامیە عەرەبەکان لە ئێراق و ، بە تایبەتی سعوودیەو ، ئیمارات و پارتە ئیسلامیەکانی تورکیای داگیرکەری خاکی کوردستان .

٢٠٠٥/١٢/٦ کەوتنەخوارەوەی فرۆکەیەکی نەفەر هەڵگری ئێران لەگەڕەکێکی باشووری تارانی پایتەختی ئێران کە بوە هۆی گیان لەدەست دانی زیاتر لە ١٠٠ هاولاتی و تێکدانی چەندین خانوو و ئوتۆمبیل.

٢٠٠٥/١٢/٧ گرێدانی سێیەمین کۆنگرەی نا ئاسایی رێکخراوی کۆنگرەی ئیسلامی لە شاری مەککەی وولاتی سعوودیە ئەنجامدرا ، بە بەشداری هەر ٥٧ وولاتی ئەندام لە کۆشکی سەفا .

بەلام بەر لە گرێدانی کۆنگرەکە شانشینی سعوودیە شانشینی عەبدوڵلا پەردەی لە سەر تەلاری نوێی رێکخراوی کۆنگرەی ئیسلامی کە لە ناوچەی خوزام لە باشووری شاری جدەی سعوودی دروست دەکرێت هەڵدایەوە لە وولاتەکەدا .

٢٠٠٥/١٢/٨ هەروا لەم رۆژەدا کۆنگرەی لوتکەی رێکخراوی کۆنگرەی ئیسلامی لە شاری مەکەی پیرۆزی سعوودی لە لایەن شانشین عەبدوللا کرایەوە بە بەشداری ٥٧ وولات لە وولاتانی عەرەب و ئیسلامی و جیهان .

شایانی باسە رژێمەکانی عەرەب کە خۆیان بە دامەزرێنەری ئیسلارم دەزانن و لە هەمان کاتدا خۆیان بە دامەزرێنەری پارت و رێکخراوە تیرۆرسیتەکانی ئیسلامی لە پێناو بەرزکردنەوەی جیهانگەریەتی ئیمپرتۆریەتی ئیسلامی دژی ماف هەموو مرۆڤو میللەتێکی ماف خوراو ،

بە تایبەتی گەلی کورد ، لە وولاتە ئیسلامیەکان وەك ، تورکیاو ، ئێرانو ، ئێراقو ، سووریاو ، دروشمی بەرزیان – رێکەوتن لە پێناو رێك نەکەوتن .
لە کۆنگرەی شاری مەککەی وولاتی سعوویە ... بە رەسمی دانرا بە سەرجەم مەزهەبە جیاجیاکان لە ئاینی ئیسلام ... بەلام ئەم دانپێدانانە تاکوو ئێستاش نەبووەتە هۆی سرینەوەی سنوورەکانی ئەو پارچە پارچەییەی کە لە نێوو بریاری رامیاری وولاتە ئیسلامیەکاندا هەیە .
کە کۆنگرەی مەککە نەیتووانیووە تا ئەم چرکە ساتە لە رووی رامیاریەوە کاریگەری خۆی لە سەر باری ناووخۆیی و دەرەکی وولاتە موسلمانەکان دەبنێت و رۆژ لە دوای رۆژ کێشەو ململانیٚ لە نێوان ئەو مەزهەبە جیاجیانەی ناو ئاینی ئیسلام پەرە دەسەنیٚ ، بە تایبەتی لەنێوان مەزهەبی شیعە و سوونە و وەهابی و کاردانەوەی نا لە باری کردۆتە سەر پەیووەندی کۆمەلایەتی و رۆشنبیری لە نێوان ئەو وولاتانەی کە بەتایبەتی ئەو دوو مەزهەبەی تیایدا هەنە .

٢٠٠٥/١٢/٨ ئەمینداری گشتی یەکگرتووی ئیسلامی کوردستان سەلاحەدین بەهائەدین بە هۆی رووداووەکانی شاری دهۆك لە راگەیاندنێك داوای لە کۆمۆسیۆنی بالای هەلبژاردنەکان کرد .
ئەویش بە راگرتنی هەلبژاردن لە پارێزگای دهۆكو ئارامکردنەوەی باری پارێزگای دهۆك ، بە هۆی ئەم رووداوە لە هەرێمەکەدا .
بەلام باری دهۆك بەرەو بەرزتر هەنگاوی نا لە هەلبژاردنو بە هێزی هۆشمەندی نەتەوایەتیو ریسواکردنی هەلوویستەکانی یەکگرتووی ئیسلامی کوردستانو رامیاریەتیەکەی ، کە لە پێناو خزمەتکردنی دووژمنانی گەلو نیشتیمان ، بە پالپشتی لایەنە پارتو رێکخراو گروپی عەرەبو ئیسلامیەکانی دژ بەکوردو خاکی کوردستان بە تایبەتی باشووری کوردستانی لکێندراو بە ئێراق .

٢٠٠٥/١٢/٨ سەرۆکی هەلبژێردراوی ئیران ئەحمەدی نژاد لە دووەم راگەیاندنی لە لوتکەی رێکخراوی کۆنگەری ئیسلامی لە وولاتی سعوودیە ، دوپاتی کردەوە ، کە پێویستە ئیسرائیل لە جێگایەکی دیکە دەوولەتی بۆ دروست

بكرێتو لە سەر رووی زەوی رەش بكرێتەوە ، لە هەمان كات گووتی:-
لە جەنگی دووەمی جیهان ئەڵمانیای هتلەری نزیكەی ٦ ملیۆن جوولەكەی كوشتیە لە نێوان ساڵەكانی ١٩٣٩ - ١٩٤٥ , كە بووە هۆی رەتكردنەوەی ئەولێدوانە لە لایەن راوێژكاری ئەڵمانیا میركلو ئەمەریكاو ، بەریتانیاو ، ئیسرئیل ، ئەحمەد نژادو دەسەڵاتەكەی داگیركەری خاكی رۆژهەڵاتی كوردستانە لە هەموو بوارە جیاجیاكان بە تایبەتی لە بواری نەتەوەییو نیشتمانیدا .

٢٠٠٥/١٢/١٢ تیرۆركردنی سەرنووسەری رۆژنامەی - النهار - ی لوبنانی جیران توینی لە شاری بیروتی پایتەختی لوبنان ، كە یەكێك بوو لە رەخنە لێگرەكانی رژێمی بەعسی لە سووریاو لایەنگرەكانی لە ناوچەكەدا .

٢٠٠٥/١٢/١٣ حكوومەتی لوبنان بە رەسمی داوای لە رێكخراوی نەتەوە یەكگرتووەكان كرد ، بە دامەزراندنی دادگایەكی دادپەروەرانەی بێ لایەنی نێودەوڵەتی بە دادگایی كردنی تاوانبارانی تیرۆكەری سەرەك وەزیرانی پێشووی لوبنان رەفیق حەریریو هەڤاڵەكانیو دوای ئەو لە ئەندامانی پەرلەمانو كەسایەتی زۆر لە رۆژنامەنووسانی لوبنان .

٢٠٠٥/١٢/١٤ لە لێداونێكی سەرۆكی ئەمەریكا جۆرج بۆش ، كە بۆ یەكەم جار دان بە هەڵەی پێگەیاندنی ئیستخباراتی ئەمەریكا دەكاتو بەرپرسیەتی لێدانی ئێراقو رووخاندنی سەدامی خستە ئەستۆی خۆیو گووتی:- لێدانی ئێراق لە بەر داگیركردنی نەوت نیەو دەبوایە سەدام لە ناوبچێت بە هۆی هەبوونی مەترسی داهاتووی لە سەر ناوچەكەو هەرێمو جیهان ، لە دوا رۆژدا لە ناوچەكەدا .

٢٠٠٥/١٢/١٥ لە كاتی دیایكراو پرۆسەی هەڵبژاردنەكانی كۆمەڵەی نشتیمانی ئێراق ، لە لایەن پێكهاتەكانی گەلانی ئێراق ئەنجامدار ، بە تایبەتی لە هەرێمی باشووری كوردستانو بەشەكانی

دیکـەی ئێـراق ، لـە پێشبرکێیەکی بـە هێزانـە ، لـە نێوان پـارت و ڕیکخـراوو گروپەکانی رامیاری و نەتـەوەیی و مەزهـەبی و زانستی و کۆمەڵایـەتی بـەپێی هاوپەیمانیەتی و لیستە جۆراو جۆرەکان لە ئێراقدا .

٢٠٠٥/١٢/١٧ سەرۆکی ئەمەریکا جۆرج بۆش لە مەرسومێکی یاسایی بە پێی دەستووری ئەمـەرکیای مـۆرکرد ، لـە بـەخۆگرتن لـەو کەسـانەی پەیوەنـدیان هەیـە ، یاخوود دەبەستن بە ڕێکخراوی قاعیدە لە ئەمەریکایەکان و غەیرە ئەمەریکی بۆ لە ناوبردن و پەلاماردانیان .

٢٠٠٥/١٢/١٨ جێگری سەرۆکی ئەمەریکا دیك چینی بۆ یەکەم جار سەردانی ئێراقی کردو لە بەغدای پایتـەخت لـە لایـەن سـەرەك کۆمار مـام جەلال و سـەرەك وەزیـران ئیـبراهیم جەعفـەری پێشوازی لێکـراو گفتووگـۆی نێوانیـان لـە بارەی بـاری ئێـراق و هەڵبـژاردن و کۆمەڵـەی نیـشتیمانی و حکوومـەتی هەمیـشەیی و داهاتووی ئێراقی فیدراڵ و یەکگرتووی فرە لایەنی ئالووگۆر کرا .

٢٠٠٥/١٢/١٨ نازناوی مێگەل لێرەدا بە تەواوی بەسەر هزرڤانە تازەکان خۆیان دەسەپێنن , نـەوەك بەسـەر ئـەو جـەماوەرەی کـە گوتـارە میکـری و کلتووریـەکانیان ئاراسـتە دەکـەن ... هـەروا سـکاڵایەکی گـشتیش لـە ئەگـەری وون بـوونی رەسەنایەتی و تاکرەوی لەداهاێنان لـەلای نـەوەی تـازەی هزرڤانانـدا هەیـە ، کـە دەیانـەوێ بابەتـە گـەرم و گـوورو خێزانـەکان زۆر بـە پەلـەو خاکیانـە چارەسەر بکەن .

کە هەوڵەکانیان زیاتر لە داخوازیەکانی نووسینی رۆژنامەگەری و پەخش کردنی رادیۆیی و تەلەفزیۆنی و شێوازەکانی دیکە لە میدیا تازەکان دەکات و بەکارهێنانی چەکی -- مێگەل -- یش لە درێژەی ئەو وتارانەدا هات ، کە -- بۆون هاریش -- ی نووسەر لە رۆژنامەی -- نیووداڵاس مۆرنینگ – لە بارەی هزرڤانە تازەکان بلاوی کردەوە و تیایدا ئاماژەی بەوە کردبوو کە هزرڤانە تازەکان دوو جۆرن :-

یەکـەم :- ئـەو هزرڤانـەی کـە نـاتوانن لـە مەسـەلە گشتیەکان حـالی بـن و رووبەرووی ببنەوە بۆیە زۆر جار بەشـێوازێکی هەڵە و نارێك باسـیان لێـووە دەکەن ...

دووەم :- هزرڤـانی دیکـە هـەن شـانازی بـە بیرۆکـە تازەکانیانـەوە دەکـەن و

دەبنــە دیــل و کۆیلــەی ئــەو هزرانــە بــەبێ تێگەیــشتن و لێکۆڵینــەوە و شــیکردنەوە و قبووڵیــان دەکــەن و لــە لێــدوان و نووســینەکانیان وەکــوو مۆدەیەکی تازە دەیلێنەوە ... کە دەبێ خەڵك شووێنیان بکەوێ و ملکەچی ووشەو برگەکانیان بن .

٢٠٠٥/١٢/١٨ بە هۆی بەرزکردنەوەی نرخی سووتەمەنیەکانی بەنزین‌و ، نەوت‌و ، غازو ، گازو ، رۆن ، بە بڕیاری حکوومەتی ئیبراهیم جەعفەری لە سەر داوای بانکی دراوی نێوودەووڵەتی بە رێژەی خەیاڵی ، کە بە نزین لە ٥٣ دینار بۆ ٢٥٠ دینارو ، بەرهەمەکانی دیکەی سووتەمەنی بە هەمان شێووە ، هەر یەك بە رێژەیەك ، کە بووە هۆی خۆپیشاندان‌و نارەزایی گەلانی تێکرای ئێراق‌و حکوومــــەتی هــــەرێمی کوردســــتان‌و ســــەرنەکەوتنی بڕیارەکــــەو هەڵووەشاندنەوەی لە پاش دوو رۆژدا .

٢٠٠٥/١٢/١٩ بە ئامۆژگاری جۆرج بۆش هێزەکانی سووپای ئەمەریکا لە ئێراق هەشت لە تاوانبـارانی یاریــدەدەری ســەرۆکی رژێمــی بەعــسی رووخێنــدراو ســەدام حوسێن ئازاد کرا ، کە دوانیان ئافرەتە تاوانبارە کە بوون بە بەرهـەمهێنانی چەکی بایلۆژی‌و کۆکردنـەوەکانیان لـە گەڵدا بوو ئەوانیش – هـودا مەهـدی عـەماش ناسـراو بـەخاتوو ئـەنتراکس– و – ریحـاب تـەها ناسـراو بـەخاتوو مکرۆب – لـە راسـتیدا ئەمانـە ٢٤ کـەس بوون نـەك ٨ کـەس لـە زینـدانی کراوەکان .

٢٠٠٥/١٢/٢٢ دادگاییەك لە ئەستەنبۆڵ دادگایی نووسەری تورك زویکۆڤلیسی کرد... لـە سـەر ئـەو کێـشەی کـە دەربـارەی کێـشەی خوێنـاوی نێـوان هێزەکـانی ئاسایـشی تـورك‌و چـەکدارنی کـورد بـڵاوی کردبـووەوە ، کـە گوایـە تیایـدا سوکایەتی بە نەتـەوەی تـورك کـردووە ، لـە بەر ئـەوە بـە بـری ١٨٦٠ هـەزار دۆلاری ئەمەریکی سزای درا .

٢٠٠٥/١٢/٢٣ دادگـــای لاهـــای نێوودەوڵەتی لە وولاتی هۆلۆندا دادگای زیندانی خستە سەر فرانز ڤان ، بۆ ماوەی ١٥ ساڵ . ئەویش بە دان نانی بە فرۆشتنی مادەی ژەهراوی بە رژێمی سەدام و بەکارهێنانی دژی گەلی کورد لە باشوور کوردستان .

٢٠٠٥/١٢/٢٣ بە هۆی هەڵوویستە تیرۆرو ئازاردانەکانی گەلی ئێراق و زیندانی کردن و ئازاردان و بەند کراوەکانی سووپای ئێراق ، لە سەر داوای هێزەکانی سووپای ئەمەریکا بە ئامۆژگاری سەرۆکی ئەمەریکا جۆرج بۆش لە ڕێگەی بالوێزی ئەمەریکا خەلیلزاد وەزیری ناوخۆی ئێراق بەیان جەبر دەستگیر کرا... بەڵام دوای چەند ڕۆژێك ئازاد کرا .

٢٠٠٥/١٢/٢٤ دادگـــایی کردنـــی دامەزرێنەرو سکرتێری پارتی غەدی میسری ئەیمەن نور بۆ ماوەی پێنج ساڵ ، بە هۆی دۆزینـــەوەی چـــەندین بیاونۆی فێڵ کردن لە هەڵبژاردنەکانی پەرلەمانی میسر زیندانی کرا ، بەڵام لە بەر ئەوەی ناوبراو ڕۆلی کاریگەری لە گۆڕەپانی رامیاری و کۆمەڵایەتی میسر هەبوو ، کە دووەم پارت بوو کە ژمارەی کورسی بە دەست بێنێ لە دوای پارتی نیشتیمانی دەسەلاتدار بە سەرکردایەتی محەمەد حوسنی موبارەك ، کە زیاتر لە حەوت خول بە زۆر خۆی هەڵبژارد بۆ سەرۆکایەتی کۆمارو دەسەڵاتە جۆراو جۆرەکانی لە سەر وولاتی میسر .

٢٠٠٥/١٢/٢٥ شاندێکی تەوافقی ئێراق بە سەرۆکایەتی عەدنان دلێمی و ئەیاد عەلاوی لە پایتەختی ئوردن کۆبوونەوەیەکیان ئەنجامداو گەیشتنە ئەوەی ، کە

هەڵبــژاردن لــە شــارەکانی ، دیالــەو ، بەغــداو ، بەســراو, کــەرکوك ، هەڵبووەشێنێتەوەو دووبارە بکرێتەوە.

بەڵام بەربەستەکەش هەبوو بە بڕیاریاندانی چەندین کاری ناکاوی دیکە بە هــۆی نەهاتنــە دی ئاواتــەکانیان لــە دەســەلاتو پەرلــەمانی ئێــراقو دامو دەزگاکانیدا .

٢٠٠٥/١٢/٢٧ لە ئەنجامی گفتووگۆی چڕو هەڵسەنگاندنی کیشە جۆراوجۆرەکانی نێوان وولاتــانی عــەرەب ، یەکــەم کۆبوونــەوەی پەرلــەمانتارانی عــەرەب لــە شــاری قاهیرەی پایتــەختی میسر ئەنجامدرا ، بە ســەرکردایەتی جاسم ســەخوور ، کــە بــە تێکــڕای دەنگــی ئەنــدامانی پەرلــەمان دیــاری کــرا بــە ســەرۆکی هەڵبژێردراو ، لە پێناو چارەسەرکردنی کێشەی پەرلەمانەکانی وولاتــانی عەرەبو هاوسەنگی پەرلەمانەکان وەك پەرلەمانی ، ئەورووپیو ، ئەفریکیو ، پەرلەمانی دیکە لە جیهاندا .

٢٠٠٥ /١٢/٣٠ جێگری سەرۆك کۆماری پێشووی ڕژێمی بەعسی لە سووریا عەبدولحەلیم خــەدام ، دەســتی لــە کــاری جێگری ســەرۆك کۆمــار کێشاوەو هــەموو تاوانە جۆارو جۆرەکانی خستە ئەستۆی سەرەك کۆمــاری سووریا بەشــار ئەســەد ، لــە تیرۆرکردنــی ســەرەك وەزیرانــی پێشووی لوبنــان ڕەفیــق حــەریریو ، بە ســەدان کــاری تیرۆرســتی نامرۆڤانــەی دژ بەگــەلانی ســووریا لــە دەرەوەو ناوەوەی وولات ، کە بە ئــەنجامی گەیاندوە ، بە تایبــەتی بەرامبــەر بە گــەلی کوردو خاکی رۆژئاوای کوردستانی لکێندراو بە سووریا لە ناوچەکەدا .

٢٠٠٦

٢٠٠٦/١/١ ســـەرەك وەزیرانـــی ئێراقـــی فیـــدڕاڵی کـــاتی ئیـــبراهیم جەعفــەریو ســەرۆکی پــارتی دەعــوەی ئیــسلامی ئێــراق ، بـــــەیاوەری شـــــاندێکی حکوومــــەتی ئێــراق ، دوای هەڵبـــــژاردنی کۆمەڵـــــەی

هەمیشەی لە سەردانێکی گەیشتە هەولێری پایتەختی هەرێمی باشووری کوردستان و لەلایەن سەرۆکی هەرێمی کوردستان بەڕێز مەسعوود بارزانی پێشوازی لێکرا .

دوایی ئەوە دەستیانکرد بە گفتوگۆی نێوانیان لە ئالوگۆڕی بیروو بۆچوون و هەڵوویست ، لە بارەی باری ئێراقی فیدراڵی ڕامیاری و نەتەوەیی و نیشتمانی و ئابووری و ئاسایش و ئاوەدانکردنەوەو پەیوەندیەکانی نێوان حکوومەتی هەرێم و سەرکردایەتی کورد لە گەڵ دەسەڵاتی ناوەندی ئێراقی فیدراڵ . بە جێبەجێکردنی مافەکانی گەلانی ئێراق ، بە تایبەتی ماف کورد ، ئەویش بەجێ بەجێکردنی ماددەی/٥٨ لە یاساکانی ئیدارەی دەووڵەتی ئێراق.

شایانی باسە جەعفەری هۆکاری سەرەکی بوو لە دروستکردنی کۆسپ و تەگەر لە بوارەکانی ئاسایش و بنیاتنانەوەی ئێراق بە تایبەتی لە جێبەجێنەکردنی ماددەی/٥٨ سەرەڕای دروست بوونی لیژنەی ئاسایی کردنەوەی شاری کەرکوك و ناوچە دابڕاوەکان بە سەرکردایەتی سکرتێری پارتی کۆمۆنیستی ئێراق و ئەندامی کۆمەڵەی نیشتمانی ئێراق حەمید مەجید موسا.

بە هەمان بیروو بۆچوونی سەدام و دام و دەزگاکانی مامەڵەی لە گەڵ مافەکانی کورد دەکردو هۆکاری بەرپابوونی شەڕی ناڕاستەوخۆی ناوخۆی نێوان هەردوو مەزهەبی دژ بەیەکتری شیعەو سوننە بووە جگە لە بە دەیان کێشەو گرفتی دیکە لە ئێراقدا .

٢٠٠٦/١/١ جەماوەری دانیشتووانی گەڕەکی ڕەحیماوەی شاری کەرکوکی کوردستان خۆپیشاندانێکیان ئەنجامدا، لە پێناو چارەسەرکردنی کێشە جۆراوجۆرەکانی گەڕەکەکە ، لە ئەنجام بووە هۆی شەهید بوونی دوو هاووڵاتی کوردو زامدار بوونی چەندین هاووڵاتی ، کە بووە هۆی بەردەوامبوونی خۆپیشاندانەکە لە گەڕەکەکانی شۆڕیجەو قۆریە بۆ ماوەی سێ ڕۆژ لە شاری کەرکوك .

٢٠٠٦/١/١ کەناڵی ئاسمانی تەلەفزیۆنی ، ڕۆژهەلات TV – پەخشی بە پرۆگرامی – تێست – بە کوردستان و جیهان بلاوکردەوە ، کە لە لایەن بەرەی کوردستانی ، ئەویش بە سەرپەرشتی ڕێکخراوی کۆمەڵەی کوردستان لە

ڕۆژهەڵاتی کوردستانی داگیر کراوی ژێر دەسەڵاتی ئێران .

٢٠٠٦/١/١ سـەرکردایەتی ڕژێمـی بـەعس و پـارتی بـەعس لـە سـووریا لـە ئەنجامـدا بڕیـارێکی ڕایگەیانـد ، بـە دەرکردنـی جێگـری سـەرەك کۆمـاری ڕژێمـی بەعـسی لـە سـووریا - عەبدولحـەلیم خـەدام - لـە دەسـەلات و پـارتی بەعس و تاونبارکردنی بە تاوانی دژ بە نیشتمان و پارتەکە ، کە ناوبراو ماوەی ٣٠ سـاڵ زیـاتر خزمـەتی بـەعس و ڕژێمەکـەی کـرد ، دژی گـەلانی سـووریا . بـە تایبـەتی گـەلی کـورد لـە ڕۆژئـاوای کوردسـتانی لکێنـدراو بەسووریا .

ئـەویش لـە ئـەنجامی چـاوپێکەوتنێك لـە گـەڵ تەلـەفزیۆنی کـەناڵی ئەلعەرەبیـەو تاوانبـارکردنی سـەرۆك کۆمـارو ئەمینـداری گـشتی پـارتی بەعـسی لـــە ســـووریا - حـــافز ئەســـەد - و - بەشـــار ئەســـەد - و داروەدەسـتەکەی لـەو گیرووگرفـت و کێشە هەمەلایەنـەکانی سـووریا بـە دەسـت تێـوەردان لـە کاروبـاری نـاوخۆی لوبنـان و تیرۆرکردنـی سـەرەك وەزیرانی لوبنان ڕەفیق حەریری.

هۆکاری ناوزەند بوونی سووریا بە پاڵپشتی کردنی تیرۆر لە ناوچەو هەرێم و جیهان ... شایانی باسە عەبدولحەلیم خەدام جیاوازی نیە لە گەڵ بەشار ئەسەدو دارو دەستەکەی لە بەرپرسیاریەتیان لە بەردەوام بوونی ئێش و ئازارو ئەشکەنجەدانی گەلانی سووریا ، بە تایبەتی گەلی کورد لە ڕۆژئاوای کوردستان .

٢٠٠٦/١/٢ ئەندامی پەرلەمانی پێشووی ئێران - بەهائـەدین ئـەدب - یـەکێ بـوو لـە پەرلـــەمانتارانی گرووپـــی کـــوردی و دامەزرانـدنی بەرەیـەکی یـەکگرتووی کـوردی لـە ڕۆژهـەلاتی کوردسـتانی داگیر کـراوی ژێـر دەسـەلاتی ئێـران ، ڕاگەیانـــد لـــە پـــارت و ڕێکخـــراوە کوردســـتانیەکان لـــە پێنـــاو داکـــۆکی کردن لە مافی دووەم نەتەوە لە ئێران ، کە کوردەو پشت گوێ خراوە لە لایەن کۆماری بە ناو ئیسلامی ئێران ،

ئەویش بە تێکۆشان لە چوارچێوەی دژ بە توونـدو تیژیو چەوسانەوەی نەتەوەییو نیشتمان .

٢٠٠٦/١/٣ ڕۆژنامـەی نیویۆرك تـایمز لـە زاری پـارێزەرێکی سەرۆکی ڕژێمـی بەعسی ڕووخێنـدراو لـە ئێـراق – سـەدام حوسـێن – بڵاویکـردەوە ، کـە سـەدام حوسێن گوللە بارانی زۆرلاخۆشترە لـە جیاتی لـە سێدارەدانی گـەرهاتوو دادگای دادگایکردنی سەدام بە بڕیاری لە سێدارەدانی بۆ دەربکات ، بە تاوانبـارکردنی بـە تاوانـەکانی جـەنگو کۆمـەڵکوژیو زینـد بەچـاڵو کیمیابـارانی گـەلانی ئێـراق ، بـە تایبـەتی گـەلی کـورد لـە باشـووری کوردستانی لکێندراو بە ئێراق .

٢٠٠٦/١/٤ سـەرەك وەزیرانـی ئیـسڕائیل – ئێرێـل شـاڕۆن – بـە هـۆی نەخۆشیە کوشندەکانی کەوتە ژێر چاودێری پـشکنینو لێکۆڵینـەوە پزیشکیەکانو چونە نەخۆشخانە . تـاکوو تـەواو بـوونی ئـەو مێژوونامەیە هەر لـە نەخۆشـخانە مایـەوە ، کـە دامەزرێنـەری پـارتی ئـەکادیمیای ئیـسڕائیل بـوو، لـە دوای ئـەو ئـۆلمرت بـە سـەرەك وەزیـران لـە ئیسرائیل دامـەزرا ، لـە پێنـاو هەڵسووڕاندنی کاروبـاری حکوومـەت کـە بـە پێـی یاسـای ئیسڕائیل هـەر سـەرۆکێك لـە گـەر مـاوەی ١٠٠ ڕۆژ نـەیتوانی کارەکـانی دەسـەڵاتی حکوومەت ببات بەڕێووە ئەوا لە دەسەڵات لادەبرێ لە وولاتەکەدا .

٢٠٠٦/١/٤ لە بڕیارێکی ڕژێمی بە ناو کۆماری ئیسلامی لـە ئێران ، زمـانی کـوردی لـە فێرگـەو دامو دەزگاکـانی حکوومـەتی ئیـسلامی لـە ڕۆژهـەڵاتی کوردسـتان قەدەخەکرد.

شـایانی باسـە بـە پێـی مـاددەی/ ١٥ لـە دەسـتووری ئێـران ، کـە هـەموو نەتەوەیەك بۆی هەیە بە زمانی– دایك – ی خۆی ئاخاوتن بکـاتو فێـری ببێ لە هەموو بوارەکانی فێربوونو ڕۆشنبیریدا .

٢٠٠٦/١/٥ کۆنگرەیـەکی پـارتو ڕێکخـراوە کوردسـتانیەکانی بـاکوری کوردسـتانی

لکێندراو بەتورکیا ئەنجامدراو لە ڕاگەیاندنێکی دژی ڕەفتارو هەڵوێستی شــۆڤینی ڕژێمــی تــورك، کــە بەرامبــەر ســکرتێرو دامەزرێنــەری پــارتی کرێکارانی کوردستان عەبدبولاّ ئۆجەلان و گەلێ کوردی خۆڕاگر ئەنجامی دەدات لەهەموو بوارە جیاجیاکان لەباکوری کوردستان.

٢٠٠٦/١/٥ لـە ئـەنجامی خۆتەقاندنـەوەی تیرۆرســتێکی خـۆمینکراو لـە بەر دەگـای مەرقـەدی ئیمـامی حەسـەن و عـەلی ئـەلهادی لـە شـــاری ســـامەڕا ، کـــە ١٠٠ هاوولاّتی گیانیان لە دەستداو زیاتر لە ٤٩ هـاوولاّتیش زامداربوون ، لـە گـەڵ یـەك سـەربازی ئەمـەریکاو وێرانکردنی چەند ئۆتۆمبێلّو خانوو دوکان لە شارەکەدا .

٢٠٠٦/١/٥ لە ئەنجامی ڕووخـانی هـوتێلێکی ئامـادەکراو بۆنیـشتە جێکردنـی حاجیـانی مـاڵی خـوا لـە شـاری مەککـە لـە سـعوودیە ، کـە بـووە هــۆی گیــان لـــە دەســتدانی ٧٦ حــاجی و زامــداربوونی زیــاتر لــە ٦٠ حــاجی کــە لــەو حاجیانــە حاجی کوردیشی تیا بوو ، کە هەندێکیان خەڵکی شاری هـەولێر بوون لـە باشــووری کوردســتان و پارێزگاکــانی دیکــەی کوردســتان بــوون لــە هەرێمەکەدا .

٢٠٠٦/١/٥ لە سەر داوای ئیدارەی حکومەتی ئەمەریکا سەرۆکی شارەوانی پارێزگای ئامەد — دیاربەکر- ئۆسمان بایدەمیر بەرەو ئەمەریکا بەڕێکەوت ، کە ڕژێمی تورکیای شۆڤینی زۆر دڵگران بوو بەو داوەتە بە یاوەری شاندێکی ڕێکخراوە مەدەنیەکانی پارێزگای دیاربەکر لە باکووری کوردستان .

٢٠٠٦/١/٦ وەزیری دەرەوەی بەریتانیا جاکسترۆ لە سەردانێکی گەیشتە ئێراق لە پارێزگای بەسرە هاتە خوارەوەو چاوی کەوت بە بەرپرس و سەربازانی بەریتانیاو دوایی لە بەغدا کۆبوونەوەی لە گەڵ بەرپرسانی ئێراق لە بەغدا کرد ، ئەویش چاوپێکەوتنی بە سەرەك کۆمار مام جەلال و سەرەك وەزیرانی ئێراقی فیدراڵ ئەنجامدا .

٢٠٠٦/١/٧ سەرۆکی هەرێمی کوردستان بەڕێز مەسعوود بارزانی لە وتەیەکیدا ڕایگەیاند ، بە گەیشتن بە ڕێکەوتنی یەککگرتنەوەی هەردوو ئیدارەی سلێمانی و هەولێر ، کە ئیدارەی سلێمانی یەکیەتی نیشتمانی کوردستان دەسەڵاتداریەتی تیا دەرکردو ، ئیدارەی هەولێریش پارتی دیموکراتی کوردستان دەسەڵاتداریەتی تیا دەرکرد .

ئەویش بە بە لاوەنانی چەندین کێشەی نێوانیان ، داوای لە سەرۆك وەزیرانی ئیدارەی هەولێر نێچیرڤان بارزانی کرد ، بەپێکهێنانی حکوومەتێکی هەمە لایەنەی یەککگرتوو لە هەرێمی باشووری کوردستان ، کە پەرلەمانی کوردستان ڕەزامەندی لە سەر بکات ... بەلام دوای چی

و... بۆ چی ...؟...!. له پێناو گەل و نیشتیمان . یا ...؟.

٢٠٠٦/١/٧ جێگری سەرۆك كۆماری ڕژێمی بەعسی له سووریای پێشوو عەبدولحەلیم خەدام له برۆكسلی پایتەختی بەلژیكا كۆبوونەوەی لە گەڵ نوێنەری چەندێن لایەنی رامیاری و نەتەوەیی و كۆمەڵایەتی له ئۆپۆزسیۆنی سووریا ئەنجامدا ، به تایبەتی چاودێری سەركردایەتی ئیخوان مسلمین بەرەو پێكهێنانی بەرەیەكی دیموكراتی و ڕاگەیاندنی بەیاننامەیەكی هاوبەش ، به ناوی ڕاگەیاندنی دیمەشق ... بێ ئەوەی باس له كورد و كێشەی كورد له كوردستانی لكێندراو به سووریا بكرێت .

كە زیاتر لە ٥٠٠ر٠٠٠ر٢ ملیۆن كورد دانیشتووی بەر لە عەرەبن لەو وولاتەو زیاتر له ١٧٠٠٠ هەزار كیلۆمەتر چوارگۆشەی لەخاكی ڕۆژئاوای كوردستانی پێلكێندراوە... ئەنجامدان و بە ئاوات گەیشتنی دەسەلات لە دەستی ڕاست بۆ دەستی چەپ ، كە بە هیچ جۆرێك گۆڕانكاری نە لە باری كورد و كێشە ڕەواكەی ناكرێت و له سەر هەمان ڕامیاریەت بەردەوام دەبن لە شێوازێكی دیكه هەر وەك دەڵێن – گورگەو لە پێستی مەڕدا – ...!.

٢٠٠٦/١/٨ لە نێوان شارۆچكەی بەرتلەو گوندی خازر كاروانێكی هێزی سووپای ئەمەریكا ، بێ ئەوەی هیچ ئاگاداریەك بدات دەستڕێژێكی گوللە بارانی كردە سەر ئۆتۆمبێلی شاندێكی یەكیەتی زانایانی ئایینی ئیسلامی لقی دهۆك .

كە لە ئاكامدا مامۆستا مەلا محەمەد عوسمان مزوری گیانی لە دەستدا ، دوای چەند ڕۆژێك بەرپرسانی ئەمەریكا لە پارێزگای مووسڵ داوای لێبووردنیان لە سەرۆكی هەرێمی كوردستان و بنەماڵەو یەكیەتی مامۆستایانی ئاینی كرد له هەریمی باشووری كوردستان.

٢٠٠٦/١/١٠ سەرۆکی فەڕەنسا جاك شیراك لە لێدوانێکی تەڵەفزیۆنیدا ووتی:- ئێران و کۆریای باکوور مافی خۆیانە کە ماددەی ئەتۆمی ئاشتی پەرەپێبدەن لە هەموو بوارەکان ، بە تایبەتی ئابووری ، بەڵام پێویستە لە چوارچێوەی رێکەوتنامەکانی بلاوبوونەوەی چەکی ئەتۆمی دەرنەچێت ، کە لە سەر ئەو رێکەوتنامەیە مۆریانکردووە .

٢٠٠٦/١/١٠ وەزیری دەرەوەی تورکیا عەبدوڵا گول لە لێدوانێکی تەلەفزیۆنیدا ڕایگەیاند ، کە حکوومەتی تورکیا زاڵە بە سەر نەخۆشی ئەنفلەوەنزای باڵندە... شایانی باسە ئەو نەخۆشیە لە باکووری کوردستانی داگیرکراوی ژێر دەسەڵاتی تورکیا بلاو بۆتەوە ، کە ئەمەش بە هۆی گرینگی نەدان بە باکووری کوردستان لەلایەن ڕژێمی تورکیا ، لە هەموو بوارەکان ، کە بۆتە هۆی بلاو بوونەوەی هەژاری و بێکاری و نەبوونی بژێوی ژیانی کورد ، بە تایبەتی لەگوندو شارۆچکەکان و هۆی دووەمیش بوونی نژادی کوردایەتیان لە ناو سنووری ئەو وولاتەدا .

٢٠٠٦/١/١٠ لە پرۆگرامی - ماوراءالخبر - لە تەلەفزیۆنی جەزیرە ، کە چاو پێکەوتنی لە گەڵ دکتۆرە - ئەمانی قەندیل - ووتە بێژی یاسایی ڕێکخراوی ئافرەتان و بەرگری کەری مافی مرۆڤ لە شاری قاهیرەی پایتەختی میسرو ، دکتۆر- زەخەر ئیسلام خان - سەرنووسەری ڕۆژنامەی مللی جازیتی هیندی لە شاری نێودلهی پایتەختی هیندستان کرد.
کە لە هیند لە ماوەی ٢٠ساڵی ڕابردوو ١ر٠٠٠,٠٠٠ ملیۆن ئافرەت کوژراون بە هۆی نەویستی ڕەگەزی ئافرەت لە لایەن گەلانی هیندو مەزهەبی

ئاینیو ئاینەكان ، بە تایبەتی هیندۆسەكان كە ڕقیان لە ڕەگەزی ئافرەتە...
دوای ئەوەی بە هۆی ئامێری كۆمپیوتەر ، ئەویش بە دیاركردنی منداڵ لە سكی دایك بە نێر ، یاخوود بە مێ، كە دەزانێ ڕەگەزی مێیە بە پەلە لە باری دەبەنو نایەڵن ئەو منداڵە ڕەگەز مێیە لە دایك ببێ.
ئەمەش ساڵانە زیاتر لە ٥٠٠,٠٠٠ هەزار مەلۆتكە ، لە ناوسكی دایكی بە هۆی دەركەوتنی بە مێینە لە ڕێگەی كۆمپیوتەر لە بار دەبرێنو بەڵكو دەگاتە ٥ر٠٠٠ر٠٠٠ ملیۆن ، هەروا لە بەریتانیا ساڵانە زیاتر لە ٦٠٠ر٠٠٠هەزار مەلۆتكەو ، لە ئەمەریكا زیاتر لە٥٠٠ر٠٠٠ هەزار مەلۆتكە .
ئەویش بە هۆی ڕگەزی مێینەیان لە بار دەبرێنو ، هەروا لە چینی میللیو باشووری ئاسیا بەگشتی ، هەتا لە وولاتانی عەرەبیو ئیسلامی ، بە هۆی دیایكردنی لە لایەن ئەو ئامێرە ، كە ئەمەش كارێكی تیرۆریستیانەی بێ وێنەیە لە ویژدانی مرۆڤایەتی لە سەر زەوی لە جیهاندا .

٢٠٠٦/١/١٠ سەرۆكی ئەمەریكا جۆرج بۆش لە كۆنگرەی – شەڕكەرە كۆنەكانی شەڕی بێگانەكان – كە لە واشنتۆنی پایتەختی ئەمەریكا بەستراو لەو كۆنگرەیە وتارێكی خوێندەوەو بۆش گووتی:– ڕەگەزە ئاسایشو ڕامیاریو ئابووریو ستراتیژی سەركەوتنیان لە ئێراق بە دەست هێناوە... بەڵام...!.

٢٠٠٦/١/١٠ ڕژێمی كۆماری ئیسلامی لە ئێران ، دەستی كرد بە پیتاندنی یۆرانیۆم لە ناوچەی كەرەجی ڕۆژهەڵاتی كوردستان ، لە پێناو دروستكردنی بۆمبی ئەتۆمی، لە هەمان كات بە كارهێنانی وزەی گەردیلە و بەكارهێنانی بۆ وێستگەی ئەتۆمی كارەبای ئاشتی . بەڵام لە ئاكامی پاڵە پەستۆی نێوودەووڵەتی ، بە تایبەتی ، ئەڵمانیاو ، فەرەنساو ، بەریتانیاو ، ئەمەریكا ، كە هەرچی پارەی لە بانكەكانی نێوودەووڵەتی دیاریكراو هەیە ، بۆ ئاسانكاری بلۆك كردنی ئەو بڕە پارەیە لە لایەن ئەمەریكاو بانكی نێوودەووڵەتی بگواسترێتەوە ئەو

بانکانەی کە دەسەڵاتیان بەسەردا ناشکێ لە وولاتە جیاجیاکانی جیهاندا .

٢٠٠٦/١/١٢ بـە هـۆی جـەنجالی و پاڵەپەستۆی حاجیان لە کاتی ڕووجـومکردنی شـەیتانی نـەفرەت لێکراو لـە شاری مەککە لـە لایـەن حاجیـان و جێبـەجێکردنی ئـەو ئەرکـە ، کـە یەکێکـە لـە ئەرکـەکانی مەڕاسـیمی

تەواوکردنی حەج لە و وولاتەدا . لە ئەنجام زیاتر لە ٣٦٢ حاجی گیانیان لە دەستدا بە هۆی بەربوونەوەو کەوتنە ژێر پێیان لـەو شووێنەدا ، کە زۆربەی زۆریان حاجیانی وولاتـی میسر بوون و لـە هـەمان کـات حاجیـانی کـوردی باشووری کوردستانی تێدابوو لە ڕێو ڕەسمەکەدا.

٢٠٠٦/٦/١٣ سـەرۆکی ئەمـەریکا جۆرج بۆش و ڕاوێژکاری ئەڵمانیا خاتوو – میرکل– لـە لێدوانێکی هاوبەشی ڕۆژنامەوانیدا بەرامبەر ڕۆژنامە نوسان و ئاژانسەکانی دەنگوباسی جیهانی ، داوایان لە ڕژێمی ئیسلامی لە ئێران کرد ، بە دەست هەڵگرتنی لە کارەکانی ئەتۆمی، لـە هـەمان کات داوایان کرد ، کە دۆسیەی ئـەتۆمی ئێران ڕەوانـەی ئەنجوومـەنی ئاسایشی نێوودەوڵـەتی بکرێت ، لـە پێناو چارەسەری کێشەکە بەشێوەیەکی ئاشتیانە .

لە هـەمان کات ئەمینـداری گشتی نەتەوەیـەکگرتووەکان کۆفی ئـەنان ماوەی ٤٠ دەقیقە گفتووگۆی لـە گـەڵ باڵوێزی ئێران لـە نەتـەوە یـەکگرتوەکان عەلی لاریجـانی ئەنجامـدا ، لــە پێنـاو هێورکردنــەوەی کێـشەکە ، بــە ڕێگــەی گفتووگۆی ئاشتیانەو دەستگیربوون بە یاساو ڕێنمایەکانی نێوودەوڵـەتی لە جیهاندا .

٢٠٠٦/١/١٤ وەزارەتــەکانی کـشتووکاڵ و تەندروسـتی ئێـراق و حکوومــەتی هــەرێمی کوردستان دەروازەی سنووری ئیبراهیم خەلیلی نێوان هـەرێمی کوردستان و

تورکیایـــان داخـسـت لـه ڕووی هاتنـه ژوورەوەی گۆشـتی پەلـەوەر بـەرو کوردستان و ئێراق ، بە هۆی بڵاوبوونەوەی نەخۆشی ئەنفلەوەنزای باڵندەو نەگواسـتنەوەی نەخۆشـیەکە ، کـە تـاکو ئێـستا لـە هـەرێمی باشـووری کوردستان و ئێراق ، هیچ دیاریدەی ئەو نەخۆشیە بەدی ناکرێ .

٢٠٠٦/١/١٥ کۆچی دوایـی ئـەمیری کوێـت – شـێخ جابر ئەحمەد جابر ئال سەباح– لـە دوای ٢٧ ساڵ لە حکوومڕانی وولاتی کوێت ، لـە دوای ئـەو سەباح ئەحمەد سالح ئەلسەباح جێگەی ئەمیری کوێتی کۆچکردوی گرتەوەو بوو بە ئـەمیری کوێت لە ٢٠٠٦/١/٢٤ دەست بە کاربوو لە سەر دەسەلاتی کوێت .

٢٠٠٦/١/١٥ لە هەڵبژاردنەکانی سەرۆکایەتی کۆماری تشیلی و لە خوڵی دووەم خـاتوو – تارجاهـا لـونین – سـەرکەوتنی بۆ پۆسـتی سـەرۆکایەتی تـشیلی بە دەست هێنا ، لە پێناو بەرو باشبردنی باری وولاتەکە .

٢٠٠٦/١/١٥ ڕژێمـی ئیسلامی لـە ئێـران بـە هـەزاران کێڵگـەی پەلـەوەری لـە ڕۆژهـەلاتی کوردسـتانی داگیرکـراوی ژێـر دەسـەلاتی ڕژێمەکـەی داخـست و دوایـی سووتاندی ، کە کەوتبووە سەر سنووری نێوان ڕژێمی ئێران و ڕژێمی تورکیا ، لـە سـەرخاکی کوردسـتانی لـە تکـراو بـە هـۆی قەدەخـەکردن ، بـە بـلاّو نەبوونەوەی ڤایرۆسی ئەنفلەوەنزای باڵندە لە وولاتەکەدا .

هـەروا لـە ڕۆژئـاوای کوردسـتانی لکێنـدراو بەسـووریاو بـە تایبـەتیش لـە باکووری کوردستانی داگیر کراوی ژێر دەسەلاتی تورکیا ، کە هـەمووی هـەر لە سەر خاکی کوردستان و بووە بە هۆی پشت گوێ خستنی هەرێمـەکانی کوردسـتانی ژێر دەسەلاتەکانیان لە ئاوەدانکردنەوەو بنیاتنـان و پاکوخاوێن کردن و باش نەکردنی باری ژیانی گەلی کورد .

لە پێناو ناچارکردنیان بەکۆچکردن بەرەو هەندەران و دەربەدەر بوونی کورد لە سەر نیشتمانی دایک .

٢٠٠٦/١/١٥ بە بۆنەی کۆچبەرانی جیهان ، کەنیسەی پاپای ڤاتیکان ئاهەنگی گێڕاو پاپا – بندکتی– شازدەهەمی پاپای ڤاتیکان . پاش نوێژی بەشارە ڕایگەیاند ، کە کۆچبەران بونەتە دیاردەی سەردەمو داوایکرد ، کە هەموو هەوڵەکان بخرێنە گەڕ ، لە پێناو نەهێشتنی جیاوازیو چەوسانەوە ، لەو وولاّتانەی کە کۆچبەران ڕوویان تێکردووەو تێدەکەن . هەروا گووتی:–

ڕەنگە کۆچو پەنا بەری بە ئارەزوو ، یاخوود بە زۆرەملێو شەرعیو ، یاخوود نهێنیو قاچاغ بێت ، پێویستە ڕێز لەیەکتر بگیرێتو جیاوازی نەمێنێت ، بە تایبەتی ڕێزگرتن لە ئافرەت چونکە بازرگانی پێووە دەکرێت بەقەدەخەکردنو بنبڕکردنی بازرگانی کردن بە ئافرەتو منداڵو کەسانی بێتوانا لەو وولاّتانەی ڕوویان تێدەکەن لە جیهاندا .

٢٠٠٦/١/١٦ بە هۆی کێشەو ناکۆکی ناوخۆی سەرکردایەتی پارتی یەکودی ئیسرائیلی ، لە ئاکام ئەو پارتە کەرت بوو بۆ دووپارتی لێك جیا ئەو لابالی لایەنگرانی ئیریل شارۆن بوون .

کە بووە هۆی دامەزراندنی پارتی ئەکادیمە ، بە سەرکردایەتی سەرۆك وەزیرانی ئیسرائیل ئیریل شارۆن ، دوایی شارۆن بە هۆی نەخۆشیە دژوارەکەی کەوتە نەخۆشخانەو جێگرتنەوەی لە لایەن – ئیهود ئیلمرت – بە سەرەك وەزیرانی کاتی ئیسرائیل .

٢٠٠٦/١/١٦ بۆ یەکەم جار لە ئەفریکیا لە دوای هەڵبژردنەکانی سەرۆکایەتی خاتوو – ئالین جۆنسۆن سیریف– پۆستی سەرۆکایەتی لیبیریای نوێی بگرتە دەستو سووێندی یاسایی بەرامبەر پەرلەمانی وولاّتەکە خوارد ، لە پێناو خزمەتکردنو بەرەوپێش بردنی وولاّتەکە ، لە هەموو بوارە جیاجیاکان .

٢٠٠٦/١/١٧ گرێدانی کۆنگرەی نێوودەوولەتی لە شاری پەکینی پایتەختی چینی میللی ئەنجامدرا ، لە پێناو چارەسەرکردنی ئەنفلەوەنزای باڵندە بە سەرپەرشتی

لیژنەی تەندروستی جیهان ، لە پێناو بەرگریکردن لەو نەخۆشیە لێگرەوەیە
.

ئـەویش بـە تـەرخانکردنی بـڕی پـارەی گونجـاو و یارمـەتی دانـی ئـەو وولاتانەی کە توشی بوونەو دەبن بە تایبەتی وولاتانی هەژار لە جیهاندا .

٢٠٠٦/١/١٧ کۆچی دوایی هونەرمەند – جەلیل مستەفا عەبدولاّ – لە شاری هەولێر لە هـەرێمی باشـووری کوردسـتان بـە نەخۆشـیەکی کتـوپڕ ...کـە مامۆسـتای پـەروەردەیی بـووەو دەسـتی لـە مۆمیـاکردن و پەیکەرتاشـی هـەبووەو ڕۆڵـی بالاّی هەبووە لەو دووبوارەدا .

٢٠٠٦/١/١٨ ڕێکخـراوی – هیـوّمن دایـتس ووتـش– ی بـەرگری کـەر لـە مـافی مـرۆڤ لـە راپـۆرتێکی سـالأنەی/ ١٦ی ، بەرامبـەر ڕامیـاری ئەمـەریکاو هەنـدێ لـە وولأتانی هاوپـەیمان ، بە پشتگوێ خستن و پێشێلکردنی مافی مـرۆڤ بەبێ ڕێزلێگرتنی .

ئـەم ڕاپۆرتـەش کـە لـە ٥٠٠ لاپـەڕە پێکهـاتبوو لـە بارەی باری مـرۆڤو مافی مـرۆڤ لـە ٦٨ وولأتـدا ، ئـەویش بـە دیـاریکردنی چـەند لایـەنێك لـە وتـاری سـەرۆکی ئەمـەریکا جۆرج بۆش بە نانەوەی دووڕوویی و چاندنی دژایـەتی کردنـی ڕێکخراوەکە کە بارەگـای لـە شـاری نیۆیۆرکە ، لـە لایەنـەکانی مافی مرۆڤو داهاتووی لە ژیان .

هەروا بەریتانیاو ، کەنـەداو ، ئوسـترالیا بە دەرکردنـی یاسـای ئاسـانکاری و دەستگیربوون پێی ، بە تایبەتی لە بوارەکانی مافی مرۆڤ لە وولأتەکانیاندا .

٢٠٠٦/١/١٩ سـەرۆکی ڕێکخـراوی توونـدڕەوی ئیـسلامی ئوسـامە بن لادن لـە وتـارێکی تۆمارکراو لە سەر سیدی و بلأوکردنـەوەی لـە سـەر شاشـەی تەلەفزیۆنـەکانی جیهان ، بە تایبەتی لە تەلەفزیۆنی ئەلعەرەبیەو جەزیرە ، بە هەڕەشـەکردنی لە سەر ئەمەریکاو هاوپەیمانانی بە دەست بەکاربوونیان .

لە پێناو پەلاماردانی دام‌و دەزگاکانی ئیدارەی ئەمەریکاو هاوپەیمانانی ئەمەریکاو لە ئێراق‌و ئەفگانستان‌و وولاّتانی دیکەی عەرەبی‌و ئیسلامی لە جیهان ، گەر ئەمەریکاو هاوپەیمانان هێزەکانی سووپایان لە ئەفگانستان‌و ئێراق‌و هەندێ وولاّتی دیکەی عەرەبی‌و ئیسلامی نەکشێنێتەوە.

شایانی باسە چەندین جاری دیکە بەرلەو مێژووە دوورنیە دوای ئەومێژووەش ، هەڕەشە لە هێزەکانی سووپاو دام‌و دەزگاکانی ئەمەریکاو هاوپەیمانانی‌و لایەنگرانی بکات ... ئوسامە بن لادن‌و ڕێکخراوەکەی‌و ڕێکخراوی دیکە هاوبەشی ئوسامەو لایەنگرانی‌و دۆستەکانیان ، گەر شۆڕشگێڕن با خەبات‌و تێکۆشانیان بخەنەوە ناو وولاّتەکانیان ، بەڕزگارکردنی گەلەکەیان لە ژێر دەستی ڕژێمە داپلۆماسێنەرو چەوسێنەری وولاّتەکەیان .

٢٠٠٦/١/١٩ لە دوای بەرزبوونەوەی فڕۆکەیەکی بارهەڵگری بازرگانی‌و گواستنەوەی هاوولاّتیان لە سەر ئاسمانی شاری تارانی پایتەختی ئێران ، بە هۆی چەند هەڵەیەکی تەکنیکی‌و کارەبایی کەوتە خوارەوەو لە ئەنجام بووە هۆی گیان لە دەست دانی ٤٢ هاوولاّتی ناو فڕۆکەکە .

٢٠٠٦/١/١٩ سەرۆك کۆماری بە ناو ئیسلامی ئێران – مەحمودی ئەحمەدی نەژاد – سەردانی کۆماری سووریای کرد ، کە لەو کات‌و ساتەش هەردوو ڕژێمی شۆڤێنی‌و بەر چاوتەنگی توندڕەوو دپلۆسێنەرو داگیرکەری ماف‌و خاکی گەلانی وولاّتەکانیان ، بە تایبەتی گەلی کوردو خاکی کوردستان ، کەوتنە بەر شالاّوی ڕاگەیاندن بە هۆی هەڵوێستی لێك جیاواز ، ئێران بە هۆی بە ئەنجام گەیاندنی کارەکانی ئەتۆمی‌و سووریاش بە هۆی دەست تێوەردانی

لـه کاروبـاری نـاوخۆی لوبنـان و تیرۆرکردنـی سـەرەك وەزیرانـی پێـشووی لوبنـان ڕەفیـق حـەیری ، کـە هـەردوو وولات بـەردەوامن بـە دەسـت تێـوەردان لــەکاروباری نــوێی نــاوخۆی ئێــراق ودژایــەتی کردنــی ئیــسرائیل ، بــە یارمەتیـدانی پـارت و گروپـە ئیـسلامیە توندڕەوەکانی سـووریاو لوبنـان و فەڵەســتین و ناوچــەو هەرێمەکــە ، بــە تایبــەتی شــێواندنی بــاری بــەرەو پێشچوونی ئێراق لە لایەن هەردوو ڕژێمی دژ بە مافی مرۆڤو دیموکراتیـەت و چارەسەری کێشە هەڵواسراوەکان .

٢٠٠٦/١/٢٠ کۆمـسیۆنی بـاڵای هەلبژردنـەکانی نوێنـەرانی هەمیـشەیی ئێـراق ئـەنجامی ڕێژەی کورسیەکانی پارت و ڕێکخراو وگروپـەکانی عـەرەب و کـوردو شـیعەو سوونندەی ڕاگەیاند .

کـە لیـستی ئیتلافـی شـیعە ١٢٨ کورسـی بـە دەسـت هێنـا ، لیـستی هاوپـەیمانی کوردسـتان ٥٣ کورسـی بە دەسـتهێنا ، بەرەی تـەوافقی ئێراقی ٤٥ کورسی بەدەست هێنا ، لیستی ئێراقیـە ٢٥ کورسـی بە دەسـت هێنـا ، حیواری نیشتمانی ١٤ کورسـی بەدەسـت هێنـا ، ئەوانی دیکـەش هەریەکەو کورسیەکی بە دەست هێنا لە هەڵبژاردنەکەدا .

٢٠٠٦/١/٢٠ سـەرۆکی فەڕەنـسا جـاك شـیڕاك لــە لێـدوانێکی تەلــەفزیۆنی ڕەسمــی ڕایگەیانـدگوونی:- ئـەویش بـە بـەکارهێنانی چـەکی ئـەتۆمی بەرامبـەر بـەو وولات و ڕێکخـراوو گروپانـەی ، کـە کـاری تیرۆرسـتی لـە فەڕەنساو بەرامبـەر بەفەڕەنسا ئەنجام دەدەن ، لە هەمان کـات دوپـاتی کـردەوە ، بە داواکـردن لـە ڕژێمی ئێران بە دەسـت هـەڵگرتنی لـە کـاری دروسـتکردنی چـەکی ئـەتۆمی و مـل کەچـی بـۆ داواکـانی کۆمـەڵگای نێوودەوڵـەتی ، بـە تایبـەتی یەکیـەتی ئەوروپاو ئەنجوومەنی ئاسایشی نەتەوە یەکگرتووەکان .

٢٠٠٦/١/٢٠ یاریەکانی جامی میللەتانی کیشووەری ئەفریکیای تۆپی پێ دەسـتی پێکـرد ، لە شاری قاهیرەی پایتەختی میسرو لە کۆتایی یاریـەکان یاریزانـانی تـۆپی پێی میسر سەرکەوتنیان بە دەستهێنا لە بردنەوەی یاریەکان .

٢٠٠٦/١/٢١ لـە ئاکـامی بـارینی بـەفرو بـارانێکی زۆر لـە مۆسـکۆی پایتــەختی ڕووسـیاو دەووروبەری و تەمو مژی ساردی ، کە پلـەی ساردی گەیشتە ٢٣پلـەی ژێـر سفر ، لە ئەنجام ٣٥ هاوولاتی گیانیان لە دەستدا ، لە هەمان کات بووە هۆی وەستاندنی هاتوچۆو گەیاندن و بە دەیا ئامێری کارپێکردن لە وولاتەکەدا .

٢٠٠٦/١/٢١ گرێـدانی کۆبوونـەوەی نـا ئاسـایی پەرلـەمانی کوردسـتان ، لـە پێنـاو یەکخـستنەوەی هـەردوو ئیـدارەی هـەولێرو سـلێمانی لـە یـەك حکوومـەتی هەرێمی یەکگرتووی فرە لایەن .

کە بەرێزان مام جەلال و مەسعوود بارزانی ئامادەی بوون لە گەڵ ئامادە بوونی باڵوێزی ئەمەریکا لە ئێراق زەڵمای خەلیل زادو ، باڵوێزی بەریتانیاو ڕووسیاو ، ئێرانو ، چینی میللیو ، لە گەڵ چەندین کەسایەتی دیکەی ئێراقیو کوردی لە دەرەوەو ناوەوەی هەرێم.

ئـەویش بەخوێندنـەوەی ڕێکـەوتنی ڕێکخـستنەوەی هـەردوو ئیـدارەو دیاریکردنی سەرۆکی حکوومەتی هەرێمی کوردستانو جێگرەکەی لە پێناو دامەزراندنی کابینەی پێنجەمی بەرفراوان لە لایەن پەرلەمانی کوردستان پەسندکرا...!.

٢٠٠٦/١/٢١ سەرۆکی کۆسۆڤۆ – ئیبراهیم ڕۆگۆڤا – لە تەمەنی ٦٢ ساڵیدا کۆچی دوایی کرد ، کە لە ماوەی ژیانی بەردەوام بووە لە خەباتو تێکۆشان لە پێناو بەدی هێنانی سەربەخۆیی کۆسۆڤۆ ، کە بووە هۆی دروستکردنی بارودۆخێکی لە بارو گونجاو لە ناوچەکە ، بە هۆی ڕۆڵی کاریگەری لە سەر بە دەستهێنانی ماف لە ڕێگەی ئاشتیو بەیەکەوە ژیانی لە گەڵ گەلانی دیکەی ناوچەکە بە ناوی –گاندی هەرێمی بەلکان .

٢٠٠٦/١/٢٢ بۆ یەکـەمجار لـە مێـژووی پەیوەندیـەکانی نێـوان شانـشینی سـعوودیەو کۆماری چینی میللی ، بە تایبەتیو جیهان بە گشتی ، شانـشین عەبـدولاّ شانـشینی سـعوودیە لـە سـەردانێکی ڕەسمـی گەیـشتە پـەکینی پایتـەختی چـین ، لـە پێنـاو بـە هێزکردنـی پەیوەندیـەکانی ڕامیـاریو ئـابووریو ڕۆشـنبری ، بـە تایبـەتی ئـابووری ، کـە چـینی میللـی ڕۆژانـە ٥٠٠٫٠٠٠ هـەزار بـەرمیل نـەوت لـە سعوودیە دەکرێ . شایانی باسە چینی میللی ڕۆڵی گرنگی لە ڕامیاریەتی نێوودەوڵەتی هەیە بە تایبەتی لە بواری ئابووریو بازرگانی لە جیهاندا .

٢٠٠٦/١/٢٣ لە دوای دەستکێشانەوەی دادوەر ڕزگار محەمەد ئەمین لە دادگای تایبەتی بە دادگایکردنی سەرۆکی ڕژێمی بەعسی رووخێندراو لە ئێراق و دارو دەستەکەی ، بە هۆی دەست تێوەردانی لایەنە ڕامیاری و مەزهەبە ئاینیەکان لەحکوومەتی ئێراق ، لە کاروباری دادگایکردن ، کە رەئوف ڕەشید عەبدولرەحمان بە داوەری دادگایکردنی سەدام حوسێن و نۆ لە دارو دەستەکەی دانرا کە خەڵکی هەڵەبجەی شەهیدە لە باشووری کوردستان .

٢٠٠٦/١/٢٣ دەست پێکردنی هەڵبژاردنەکانی ئەنجوومەنی گشتی و سەرەك وەزیران لە کەنەداو، لە ئاکامی هەڵبژاردنەکان و بە ڕاگەیاندنی ئەنجامەکانی هەڵبژاردن ، کە پارتی پارێزگاران سەرکەوتنیان بە دەستهێنا بە وەرگرتنی دەسەڵات لە وولاتەکەدا .

٢٠٠٦/١/٢٤ چوار دبلۆماتکار لە باڵوێزخانەی بەریتانیا لە مۆسکۆی پایتەختی ڕووسیای یەکگرتوو بە هۆی شارەزاییان لە کاروباری حکوومەت و پەیوەندی کۆمەلآیەتی ، لە ئەنجام هەڵسان بە سیخووڕی کردن لە سەر دام و دەزگا گشتیەکانی ڕووسیا ، لە ڕێگەی وێنەگرتن بە ئامێری دروستکراوی تایبەت بەچاندنی لە سەر ڕۆخی شەقامەکان و گۆڕەپانە تایبەتیەکان .

لە ئەنجامی ئەوکارەو ئاشکرابوونی بووە هۆی دروست بوونی تەنگەژەی نێوان حکوومەتی ڕووسیاو شانشینی بەریتانیا بە سەرهەڵدانەوەی شەڕی سارد ، لە پەیوەندیەکانی نێوان ڕووسیاو وولاتانی ڕۆژئاواو ، لە هەمان

کات باڵوێزی بەریتانیا لە مۆسکۆ یارمەتی ڕێکخراوە ناحکوومیەکانی دەدا ، بە پارە لە پێناو جێبەجێکردنی مەرامەکان ، کە بووە هۆکارێکی نا لە باری شەقامی ڕووسیاو پەرلەمانی ڕووسیا – دۆما – و دەسەڵاتی باڵای ڕووسیا لە هەموو بوارە جیاجیاکاندا .

٢٠٠٦/١/٢٥ لە ئاکامی هەڵبژاردنەکانی ئەنجوومەنی یاسادانان و حکوومەتی فەڵەستین و لە دوای تەواوبوونی لێک جیاکردنەوەی دەنگی دەنگدەران ، لە نێوان جووڵانەوەی حەماسی ئیسلامی و ڕێکخراوی فەتح ، ئەویش لە بارو دۆخێکی دژواردا چ لە پەیوەندی نێوان ئەو دوو جووڵانەوەیەو چ لە پەویوەندی هەریەکیان لە گەڵ حکوومەتی ئیسرائیل ، لە ئەنجام جووڵانەوەی حەماسی ئیسلامی لە هەڵبژاردنەکان سەرکەوتنی بەدست هێنا ، کە بووە هۆی دروست بوونی بارێکی نا لە بارو نگرانی وڵاتانی ناوچەو هەرێم و جیهان بە تایبەتی ئەمەریکاو بەریتانیان و یەکیەتی ئەوڕوپا ، جگە لە ئیسرائیلیش ، کە کاردانەوەی کاریگەری خراپی کردەسەر دوا ڕۆژی گەلی فەلەستین و پەیوەندیەکان دەکات لە هەموو بوارە جیاجیاکان ، بە تایبەتی لە بواری نەتەوەیی و نیشتمان و دەسەڵات لە داهاتووی دامەزراندنی دەووڵەتی فەلەستین.

٢٠٠٦/١/٢٩ کۆبونەوەی لیژنەی چوارلایەنەو لە هەمان کات سەردانی ڕاریژکاری ئەڵمانیا – میکل – بۆ ئیسرائیل و دوایی سەردانی سەرۆکی فەڵەستین مەحمود عەباس لە شاری ڕامەڵڵای کرد ، لە هەمان کات هەڕەشەی ئەمەریکا بە بڕینی ٢٢ ملیۆن دۆلاری یارمەتیەکانی بۆ دەسەڵاتی فەڵەستین ، بە هۆی

سەرکەوتنی جوولانەوەی حەماسی ئیسلامی لە هەڵبژاردنەکان .

لە هەمان کات یەکیەتی ئەوروپا مانگانە ٥٠٠ ملیۆن یۆرۆی یارمەتی بۆ دەسەڵاتی فەڵەستین دابین دەکرد ، لە هەمان کات بڕینی یارمەتی ئیسرائیل کە مانگانە ٠٠٠ر٠٠٠ر٣ملیۆن دۆلار دابین دەکرا بۆ فەلەستین و چەندین ملیۆن دۆلاری دیکە لەولاتانی عەرەبی و ئیسلامی دابین دەکرا بۆ فەڵەستین ، کە هەر یەك بەپێی بەرژەوەندیە تایبەتیەکانی خۆیان .

ئەمەش بە هۆی سەرکەوتنی جوولانەوەی حەماسی ئیسلامی کە ئەو جوولانەوەیە لە لیستی ڕێکخراوە تیرۆریستیەکانی جیهان تۆمارکراوە ، کە هەوڵەکانی لە ناوبردنی ئەو جوولانەوەیە بەردەوامە ، بە تایبەتی لە بواری دەسەلات و سەربەخۆیی لە ناوچەکەدا .

٢٠٠٦/١/٢٩ بە هۆی بلاوکردنەوەی ڕۆژنامەیەکی دانیمارکی بە چەندین وێنەی کاریکاتێری - پێغەمبەری ئیسلام - کە بووە هۆی ناڕەزایی وولاتانی ئیسلامی ، بە تایبەتی وولاتانی عەرەبی و هەولی پچڕانی پەیوەندی دبلۆماسی و بازرگانی لە گەڵ وولاتی دانیمارك درا بە تایبەتی خۆراك ، بەو هۆکارە ڕێکخراوی بازرگانی جیهانی سەر بە یەکیەتی ئەوروپا دژی وولاتانی ئیسلامی و بە تایبەتی وولاتانی عەرەبی وەستاو ڕایگەیاند ، بەوەی کە پچڕانی پەیوەندی ئابووری لە گەڵ دانیمارك پچڕانی پەیوەندیە لە گەڵ یەکیەتی ئەوروپا ، دوای ئەوە هەرەشەی پچڕانی پەیوەندی بازرگانی و ئابووری لە گەڵ وولاتانی ئیسلامی بە تایبەتی وولاتانی عەرەبی کرد.

شایانی باسە شانشینی دانیمارك وولاتێکی دیموکراتی سەرەکیە کە ڕۆژنامەو ڕاگەیاندن ئازادەو سانسۆری لە سەر نیە لە هەموو بوارە جیاجیاکان لە وولاتەکەدا .

٢٠٠٦/١/٣٠ بەرپرسانی کورد لە پارت و دەسەلات بەیاننامەیەکیان ئاراستەی حکوومەتی ئێراق و پارێزگاری مووسڵ کرد ، بە هۆی کوشتن و تیرۆرکردن و دەربەدەرکردنی خێزانی کورد لە پارێزگای مووسڵ لە ماوەی ڕووخاندنی ڕژێمی سەدام لە ٤/٩ تاکوو کۆتایی ساڵی٢٠٠٥ کە زیاتر لە ٦٠٠ هاوولاتی کورد تیرۆرکراون و بە سەدان خێزان دەربەدەرکراون لە پارێزگاکەو ، لە هەمان کات ئەو کارە بەرامبەر بە مەسیحیەکانیش ئەنجامدراوە لە سنووری

پارێزگای مووسڵدا .

٢٠٠٦/١/٣١ لە دوای مشتوومڕێکی چڕو دوورو درێژو بەردەوام لە نێوان وولاّتانی ئەندامی هەمیشەیی رێکخراوی نەتەوە یەکگرتووەکانو ئەڵمانیا ، لە ئاکام گەیشتنە ئەو هەڵوێستەی ، کە دۆسیەی ئەتۆمی ئێران ئاڕاستەی نەتەوە یەکگرتووەکان بکەن لە پێناو پشکنینو لێکۆڵینەوەو گەیشتن بە یەك هەڵوێستی هاوبەش لە لایەن ، ڕووسیاو ، فەڕەنساو ، چینی میللیو ، بەریتانیاو ، ئەمەریکاو ئەڵمانیا... شایانی باسە سەرەتای بڕیاری لێدانی سەربازی ئاڕاستەی ئێران دەکرێت ، لە دوایی هێور بوونەوەی بارودۆخی ئێراق . لەناوچەو هەرێمەکەدا .

٢٠٠٦/٢/٣ بارانێکی بێ وێنە لە هەموو شارو شارۆچکەو گوندەکانی باشووری کوردستان باری ، بە تایبەتی لە پارێزگای هەولێرو سلێمانی ، کە ٣٥ کاتژمێر بەبێ پچڕان بارانەکە بەردەوام بوو.... کە بووە هۆی ڕوودانی لافاوو وێرانکردنی سەدان خانوو ڕووخانو زیانێکی مادیو گیانی لێکەوتەوە ، بە تایبەتی لە پارێزگای هەولێرو سلێمانی ، کە ماوەی زیاتر لە ٦٠ ساڵ بەر لە ئێستا ئەو جۆرە بارانە لە باشووری کوردستان نەباریووە .

٢٠٠٦/٢/٣ باخیرەیەکی گواستنەوی مرۆڤ و بازرگانی ، کە لە بەندەرەکانی وولاّتی سعوودیە بەرەو بەندەرەکانی وولاّتی میسر بە ڕێکەوت کە زیاتر لە ١٤٠٠ هاوولاّتی لە هەموو نژادەکانی وولاّتانی جیهانی هەڵگرتبوو ، لە ئەنجامی نقومبوونی لە دەریا بووە هۆی گیان لە دەست دانی زیاتر لە ١٠٠٠ هاوولاّتی ، جگە لە زیانی باخیرەکەو کەلوپەلی هاوولاّتیانی ناو باخیرەکەو خۆراك ، کە باخیرەکە خاوەنداریەتیەکەی هی وولاّتی میسر بوو .

٢٠٠٦/٢/٤ گیان لە دەستدانی زیاتر لە ٨٨ هاوولاّتی هاندەر لە یەکێك لە یاریگاکانی شاری مانێلاو بە دەیا زامدار .

ئەویش لە ئەنجامی دژایەتی نێوان لایەنگیرانی گروپە یاریکەرەکانی وەرزشی لە کێشووەرەکەدا .

٢٠٠٦/٢/٤ سووتاندنی هەردوو باڵوێزخانەی دانیمارکو، نەرویژ لە شاری دیمەشقی پایتەختی سووریا ، لە لایەن خۆپیشاندەرانی دژ بە هەردوو شانشینی دانیمارکو ، نەرویژ ، بە تایبەتی دانیمارك لە لایەن ئیسلامە توندڕەوەکان ،

بــه هــۆی بڵاوکردنــەوەی وێنــەی پێغەمبــەری ئیــسلام محەمــەد – د.خ – بەشێوەی کاریکاتێر لە ڕۆژنامەیەکی دانیمارکیدا .

٢٠٠٦/٢/٤ لە کۆبوونەوەی ناکاوی ئەنجوومەنی ئاژانسی وزەی ئەتۆمی لە شاری ڤێنـاو بڕیاری ئاڕاستەکردنی دۆسیەی ئەتۆمی ئێرانی بۆ ئەنجوومەنی ئاسایشی نەتەوەیەکگرتووەکان بۆ درا ، بە تـەواوی دەنگ تـەنیا سووریاو ، ئێران و ، پێنج لە وولاتانی ئیسلامی نەبێت دژی بڕیارەکە وەستان .

٢٠٠٦/٢/١٠ لە دوای کۆچی دوایی سـەرۆکی هـەرێمی کۆسـۆڤۆ ئیبراهیم ڕۆگۆڤا لـە ١/٢١ – فـاتمیر سـیدیۆ – لـە لایـەن پەرلـەمانی کۆسـۆڤۆ ، کـە ١٢٠ نوێنـەرن بـە ســەرۆکی هــەرێمی کۆســۆڤۆ هەڵبــژێردرا ، کــە مرۆڤێکــی یاســاناس و کەسایەتیەکی لێهاتووی ئەو هەرێمەیە.

شایانی باسە فاتمیرسیدیۆ پاڵێوراوی یەکەم بووە بۆ ئەو پۆستەو جێگری ســەرۆکی ڕایەڵــەی کۆســۆڤۆی دیمــوکراتی بــووە ، کــە ئیــبراهیم ڕۆگۆڤـا سەرکردایەتی دەکرد ، کە لـە ساڵی ١٩٨٩ دامەزرا بوو. سەرۆکی کارگێڕی نێوودەوولەتی کۆسۆڤۆ سوڕین یسین بیترسۆن لـە ڕاگەیاندنێکی خۆشحاڵی خۆی بۆئەوکارە دەربڕی لە پایتەختی کۆسۆڤۆ ، کە بریشتینا گەشتەکەی دواخست بۆ شاری نیۆیۆرك لە پێناو ئامەدە بوونی دانیشتنی ئەنجوومەنی ئاسایشی نێوودەوولەتی تایبەت بە کۆسۆڤۆ.

٢٠٠٦/٢/١٠ دەست پێکردنی یاریەکانی بیستەمی ئۆڵۆمپیاتی زستانە ، کە تاکو ٢/٢٦ ی هەمان ساڵ بەردەوام بوو لە شاری تۆڕینۆی ئیتاڵیا لە دوای پەنجا ساڵ ، کـە لـە کورتینـا ئەنجامـدرا ، کـە ٢٥٠٠ یـاریزان لـە ٨٥ وولاتـی جیهـان بـە شداری تێدا کرد .

٢٠٠٦/٢/١٠ لە هەرێمی ستاخرو بۆڵی لە باشووری ڕووسیا شەڕو پیکدادان بەرپابوو ، لە نێوان هێزەکـانی ئاسایـشی ڕووسـیاو چەکدارە توونـدڕەوەکانی ئیـسلامی شیشان ، کە لە ئاکام بووە هۆی گیان لە دەستدانی زیاتر لـە ٢٠ چەکدار لـە هەردوولایەن .

ئـەویش لـە دوای گـەمارۆدانی حەشـارگەیەکی یـاخی بووەکـانی شیـشان لـە کۆمـاری قـەوقاز ، کـە مـاوەی ٢٠ کاتـژمێر شـەڕەکە بـەردەوام بـوو... شـایانی باسـە کـە ستـاخروبۆڵی ٢٠٠ کیلۆمـەتر لـە سنووری شیـشان دوور بـوو لـە

ناوچەکە دا .

٢٠٠٦/٢/١٢ لە ئەنجامی هەڵبژاردنی سەرکردایەتی لیستی هاوپەیمانی شیعە دووبارە سەرەك وەزیرانی ئێراق ئیبراهیم جەعفەری بۆ دوبارە وەرگرتنی پۆستی سەرەك وەزیرانی هەمیشەیی ئێراق هەڵبژێردراوە کە سەرۆکی پارتی دەعوەی ئیسلامی ئێراقەو مرۆڤێکی شۆڤینی دژ بەکوردو خاکی کوردستانە .

شایانی باسە ناوبراو جیاوازی نیە بە هیچ جۆرێك لە گەڵ سەرۆکی ڕژێمی بەعسی ڕووخاو سەدام حوسێن ، بەڵکو سەدامیش باشتر لە هەموو سەرکردەکان شیعە دوای ڕووخاندنی سەدامو سوونەکان ، دەسەڵاتێکی گەندەڵی و کۆسپ خستنە بەرەو پێشەوە بردنی باری ئێراق بوو ، بە تیرۆرکردنی بیری ڕۆشنبیرو ڕوناکبیرە هەمەلایەنەکانو بە دەیا کاری دیکەی خزمەت گوزاریو ئاوەدانکردنەوە لە وڵاتەکەدا .

٢٠٠٦/٢/١٤ لە ڕاگەیاندنێکی هاوبەشی نێوان سەرۆکی ڕووسیای یەکگرتوو فلادیمیر پوتینو سەرەك وەزیرانی فەرەنسا دۆفیل دۆمینیپال بە دووپاتکردنەوە داوایان لە ئێران کرد ، بە ڕاگتنی کارەکانی پیتاندنی یۆرانیۆم ، لە پێناو وەبەرهێنانی چەکی ئەتۆمی لە ئیران بە ڕێزگرتن لە داواکاریەکانی نێوودەوڵەتی لە بواری کارەهەمەلایەنەکانی ئەتۆمی لە ئێراندا .

٢٠٠٦/٢/١٤ لە کوردستان بە گشتیو لە پارێزگای هەولێر بە تایبەتی خۆپیشاندانێکی بەرفراوان ئەنجامدرا ، لە لایەن پارتو ڕێکخراو وجەماوەرێکی زۆری ئیسلامیەکان ، بە سەرکردایەتی زانایانی ئایینی ئیسلامی، بە ڕەزامەندی حکوومەتی هەرێمی کوردستان دژی ئەو وێنە کاریکاتیریانەی کە لە چەندین وڵاتی ڕۆژئاوا بە تایبەتی لە وڵاتی دانیمارك ، ئەویش بە سوکایەتی پێکردنی پێغەمبەری ئیسلام .

شایانی باسـه ڕۆژێك لـه ڕۆژان نـه پارتو نـه ڕێكخـراوه ئیسلامیەكانو نـه ئەنجوومەن ، یاخوود دەستەی زانایانی ئیسلام و نـه لـه هـەموو كوردستانو نه له باشووری كوردستان ، یاخوود له یەكێك له شارەكانی خۆپیشاندانیان دژی كردوەكـانی ڕژێمـەكانی ئێـرانو ، توركیـاو ، سووریاو ، بـه تایبـەتی ڕژێمی بەعسی له ئێراق ئەنجام نەدا ، كه بەرامبـەر بە هەڵەبجەی شـەهیدو ئـەنفالو وێرانكردنـی بـه هـەزارەها مزگـەوت لـه گونـدەكانی كوردسـتانو وێرانكردنـــی زیـــاتر لـــه ٤٥٠٠ گونـــدو شارۆچـــكەو زینـــده بەچـــاڵو گۆڕەبەكۆمەڵەكان ، مەلا ئاینیەكان بێ دەنگ بونیان به شێوەیەكی گشتی لـه پێناو پارەو پارچه زەویو دەمانچەی ژێر عەباكـەیانو دوعـاكردن بۆ سـەدام به مانەوەی لـه بـه عـەرەبكردنو وێرانكردنی كوردستانو تیرۆركردنـی كوڕو كچو منداڵو ئافرەتی كوردو بەرگری نەكردنیان له قورئانه سوتێنراوەكان .

شایانی ئاماژه پێكردنه ، كه ووتارەكانی ئایینی ڕۆژانـی هـەیینیان بـەرگری كـردن بـوو لـه سـەدامو ڕژێمەكـەی، تـەنیا هەنـدێ مامۆسـتای شۆڕشـگێڕو خۆڕاگری نەتەوەیو نیشتمانی گەلەكەمان نەبێت...؟...!.

٢٠٠٦/٢/١٥ لـه كۆبونـەوەی ئاسایی یەكیـەتی ئـەوڕوپا كـه پشتگیری تـەواوی خـۆی بـۆ دانیمارك ڕاگەیاند ، كه دانیمارك ئەندامێكی كاریگەری یەكیەتی ئەوڕوپایـەو له هەمان كات دژی دەستكاری كردنی یاساكانی بیروڕای ئازادن ، هـەر لـەو كۆبونەوەیـه بەڕێزگرتن لـه هـەموو ئایینـه جیاجیاكـان لـه جیهـان ڕاگەیانـدو پـــشتگیری خۆپیـــشاندانی ئاشـــتیانەی دوپـــاتكردەوه ، ئەمـــەش بـــه هـــۆی بڵاوكردنەوەی چەند كاریكاتێرێك لـه سـەر وێنـەی دروستكراوی پێغەمبـەری ئیسلام .

٢٠٠٦/٢/١٥ به هۆی بڵاو بوونەوەی برسیەتیو ژیانی نـا لـه باری گـەلانی سۆماڵ لـه دوو هۆكـاری سـەرەكی ، یەكـەمیان :- بـه هـۆی شـەڕو پێكـدادانی نێـوان هێـزه چـەكداره هـۆزو تـیره جیاجیاكـان ، دووەم :- وشـكانی وولاتەكـه بـه هـۆی نەبارینی باران .

سەرەك كۆماری سۆماڵ عەبدوللا یوسـف ڕاگـەیادنێكی داواكاری ئاڕاسـتەی وولاتـانی جیهـان كرد ، لـه پێنـاو بـه دەستهێنانی ٦٠ ملیۆن دۆلار لـه پێنـاو ڕزگـــاركردنی ٠٠٠ر٠٠٠ر٨ ملیـــۆن مـــرۆڤ بـــەرزگاركردنیان لـــه مردنـــی بـــه مەرگەساتو له برسان ، به تایبەتی زیاتر له ٠٠٠ر٥٠٠ر١ ملیۆن منداڵ ، كه

تەمەنیان لە پێنج ساڵ کەمترە .

هەروا لێدانی زەنگی جەنگ لە نێوان کۆماری ئەسیوبیاو ئەریتیریا و بە دەیا کێشەو گرفتی دیکەی ڕامیاری و ئابووری و کۆمەڵایەتی تیرەو هۆزدا لە ناوچەو هەرێمەکەدا .

٢٠٠٦/٢/١٥ ڕۆژنامەی واشنتۆن پۆستی ئەمەریکا ڕاپۆرتێکی بڵاوکردەوە بە ناوی ٣٠٠ هەزار تیرۆرست لەجیهانی ئیسلامی ، کە ئەو زانیاریانە لە لایەن ١٠ دەزگای سیخووڕی ئەمەریکا وەرگیراوە ، بە تایبەتی لە نووسینگەی لێکۆڵینەوەی فیدڕاڵی ئەمەریکا و دەزگای سیخووڕی – ئای .سی.سی – سەربازی ، کە ڕاستیەکەی ئەو ژمارە خۆی لە ٢٠٠ هەزار تیرۆرست دەدات .

ئەویش لە ڕێگەی پیاوانی سیخووڕی ئەمەریکا ، کە لە وولاتان کۆکراوەتەوە ، بە تایبەتی لە پاکستان و ، ئەفگانستان و ، ئێراق و سووریاو ، لوبنان و ، جەزائیرو ، وولاتانی دیکەی عەرەبی و ئیسلامی ، بە تایبەتی وولاتانی عەرەبی لە کێشووەرەکەدا .

٢٠٠٦/٢/١٥ ئەنجوومەنی گشتی بەریتانیا یاسای دژ بە تیرۆری پەسندرکرد لە پێناو ڕێگە گرتنی لە هەموو بوارە جیاجیاکانی کاری تیرۆرستان ، کە بووە هۆی نارەزایی و دڵە ڕاوکێی گروپە ئیسلامی و ئیسلامە دانیشتووەکانی بەریتانیا .

ئەویش بە پێشێلکردنی مافەکانیان و ڕێگە گرتن لە جێبەجێکردنی مەرامەکانیان بە ناوی ئاینەوەو دوورخستنەوەیان لە بەریتانیا بەرەو وولاتەکانی خۆیان ، ئەو یاسایەش لە لایەن ئەنجوومەنی لۆرداتی بەریتانیا پەسەند کرا ، کە بەرزترین ئەنجوومەنە لە گەڵ دەستکاری پەسندکراو بووە یاسای بنەڕتی ، کارپێکردن بە شێووەیەکی هێمنانەو ڕاستەقینە لە وولاتەکەدا.

٢٠٠٦/٢/١٦ فرۆکەیەکی مەدەنی گواستنەوەی ئەڵمانی کە لە فرۆکەخانەی باکووری

پایتــەختی ئازربایجـان بـەرەو فرۆكەخانــەی نێوودەوڵـەتی سـلیمانی بـە ەرێكـەوت ، پێـنج هـاوولاَتی كـوردو بیـانی هـەڵگرتبوو لـە نێـوان گونـدی قەراجیانو بۆشین ، كە گوندێكی سەر بە قەزای دوكانی پارێزگای سلێمانیە ، ئـەویش شـاخی چـەوە سـپیە بـە بـەرزی ١٦٠٠ مـەتر كەوتـە خـوارەوەو فرۆكەكـە تێـك شـكاو هاوولاَتیـانی نـاو فرۆكەكـە گیانیـان لـە دەسـت دا لـە باشووری كوردستان.

٢٠٠٦/٢/١٦ شـاندێكی ڕێكخـراوی حەماسـی ئیـسلامی فەلەسـتین لـــە دوای سـەركەوتنی لـــە هەڵبـــژاردنی ئەنجوومـــەنی یاســـادانان بـــە سـەركردایەتی سـەرۆكی مەكتـەبی سیاسـی جووڵانـەوەی حـەماس خالید مەشعەل سەردانی توركیای كـرد ، بـەلاَم لـە لایـەن حكوومـەتی توركیا پێشوازی لێنەكرا . بـە تایبـەتی لـە لایـەن سـەرەك وەزیرانی توركیا ئۆردگانو وەزیری دەرەوەی توركیا عەبدولاَ گول ، بەلاَم بە نای حزب پێشوازی لێكرا ، لە لایەن عەبدولاَ گول بە هـۆی كـارتێكردنی پالە پەستۆی ڕامیاریەتی ئەمەریكاو هاوپەیمانەكان.

٢٠٠٦/٢/١٦ لە سەر بانگهێشتی – US I P – نوێنـەری حكوومـەتی هەرێمیباشـووری كوردسـتان لـە ئیـدارەی هـەولێر بە شـداری لـە كۆبونەوەكـە ئەنجامـدرا ، كـە حكوومەتەكانی دراوسێی ئێراق بەشداربوون ، لە ئەسینای پایتەختی یۆنـان ، كە نوێنـەری وولاَتانی ئێراقو ، ئێرانو ، توركیاو ، سووریاو ، بە بەشداری چەندین پسپۆڕو شارەزاو زانا ئامادەی بوون لە سەر باری پرۆسـەی ئێسـتاو داهاتووی ئێراق .

٢٠٦/٢/١٧ گرێدان كۆنگرەی ئەنجوومەنی پارێزگاكانی ئێراقی فیدڕاڵ لـە شـاری بەغـدا ، بـە ئامـادە بـوونی ١٥ پارێزگـاو نوێنـەرانی ١٥ پارێزگـای ئێـراق ، جگـە لـە پارێزگاكانی كوردستان .

٢٠٠٦/٢/١٧ ئیدارەی ئەمەریکا لە ڕێگەی سەرۆکی ئەمەریکا جۆرج بۆش ٥ ملیۆن دۆلاری بۆ ئۆپۆزسیۆنی سووریا بە سەرکردایەتی جێگری سەرەك کۆماری سووریا عەبدولحەلیم خەدام بەخشی ، لە پێناو لاوازکردن و ڕووخاندنی ڕژێمی بەعسی لە سووریا .

٢٠٠٦/٢/١٧ لە فیستیڤاڵی بەرلینی پایتەختی ئەڵمانیا ڤیستڤاڵی بەرلینی سینەمایی نمایشکرا ، کە فلیمێکی کوردی لە سەر شۆڕشی کورد بە ناوی – دەمێ نێرگز بێشکڤن – نمایشکرا ، کە بووە هۆی جێگەی سەرسورمان و لە ئاکام خەڵاتی ڕێکخراوی لێبووردنی نێودەوڵەتی بە دەستهێنا .

٢٠٠٦/٢/١٨ گرێدانی کۆبوونەوەی لیستەکانی هاوپەیمانی کوردستان و لیستی ئەلعراقیەو بەرەی تەوافقی نیشتمانی و پارتی ئیسلامی ئێراقی ئەنجامدرا ، بە ئامادە بوونی بەڕێزان سەرەك کۆماری ئێراق و سەرۆکی هەرێمی کوردستان لە شاری بەغدای پایتەختی ئێراق لە پێناو گەیشتن بە پێکهێنانی حکوومەتێکی فرەلایەن لە داهاتوی ئێراقی فیدراڵ .

٢٠٠٦/٢/١٨ سووتاندنی کونسلیەی ئیتاڵیا لە شاری بەنگازی لە کۆماری لیبیا بە هۆی بلاْوکردنەوەی وێنە کاریکاتێریەکانی پێغەمبەری ئیسلام ، لە ئاکام بووە هۆی گیان لە دەستدانی زیاتر لە ١٠ هاووڵاتی توندڕەوی ئیسلامی و دروست بوونی کێشەی نێوان حکوومەتی لیبیاو ئیتاڵیا ، بە پێشێل کردنی یاسا نێودەوڵەتیەکان .

٢٠٠٦/٢/١٨ بە هۆی ڕمانی زەوی لە ئاکامی بارانێکی زۆر لە وڵاتی فلیپین ، کە بووە هۆی گیان لە دەستدانی زیاتر لە ٣٠٠٠ هەزار هاووڵاتی و وونبوونی زیاتر لە ١٤ گوندو ڕەش بوونەوەی لە سەر زەوی بە لێکەوتنەوەی زیانێکی زۆری گیانی و سامان ، بە تایبەتی هاووڵاتیانی هەژاری بێدەرامەت لە وڵاتەکەدا .

٢٠٠٦/٢/١٩ شانشینی ئوردن شانشین عەبدوڵا حوسێن پێشوازی لە مێرد منداڵی نەزانی مەزهەبە شیعەکان لە ئێراق موقتەدا سەدر کرد ، لە ئاکامی گفتووگۆی نێوانیان و لە دیوانی شانشین ڕاگەیاندنێکی بلاْوکردەوەو هەڵوێستە ناڕاستەکانی ناوبراوی بەڕاست و دروست لەقەڵەمدا .

شایانی باسە نەتەوەیەك نیە لە سەر زەوی لە نەتەوەی عەرەب دووڕو و گێرەشێوێن و تێکدەرو نەزان و گەمژە نەبن ، چونکە لە قورئان ئەوەی سەلماندوە ، کە دەفەرموێ – انا انزلنا قرانا عربیا لعلهم تعقلون – هەروا

دەفـەرموێ – ان اعـراب مـن اشـد الکفـارا –... چـونکە عەرەبـەکان کـاری فێڵکردن و درۆکردن بە ئازایەتی و سەربەرزی دەزانن دوور لە ڕێنمایەکانی ئایینی ئیسلامو ، هەروا باکیان نیە گەر باڵەخانەیەکی ۱۰۰ نهۆمی وێران بکەن لە پێناو دووبلۆك ، یاخوود دوو کەرپوچ ، یاخوود پەنجەرەیەك و... لە ڕووی ئابڕۆو ئەخلاق هەرباسی مەکە...؟.

٢٠٠٦/٢/١٩ لـە ڕاگەیانـدنێکی ووتـە بێـژی وەزارەتـی نـەوتی ئێراقی – عاسم جیهاد– لە ئـەنجامی کـارە تیرۆرسـتیەکان و گێـرە شـێوێن و تێکـدەران بـە تێکـشکاندنی پـڕۆژەو

کارگـەکان و دەزگـا بۆڕیـەکانی نـەوت ، کـە زیـاتر لـە ٦٠بلیـۆن دۆلار زیـانی لێکەوتەوە ، بە هۆی ئەو کارانە بووە ، کە ئەویش ٤٠ ملیۆن دۆلار بە هۆی تەقاندنەوی بۆڕیە نەوتیەکان بووەو بەڕێکخەری ناردنە درەوە ٧١٠ ملیۆن دۆلار زیانی بووە، ئەمەو بە دەیا کاری دیکە بە ناو تیرۆریستی.

بـەلاَم لـە ڕاسـتیدا وانیـە بـەڵکو دەسـەلاَتە کاتیـەکانی ئێـراق لـە دوای ڕووخاندنی دەسەلاَتی سەدام حوسێن ، بەدزین و هاوبەش بوونیان لە گەڵ تیرۆرسـتان و گوێڕایـەڵی نـەکردنی یاسـاکان هـەتا یاسـاکانی سـەدام ، کـە چەندین بابـەتی بـاش و لێهاتووی تیایـە بـەرگری لـە موڵك و سـامانی گـەل و نیشتمان بکات .

٢٠٠٦/٢/٢٠ ڕژێمـی بـەعس لـە سـووریا قوماشـی چوار ڕەنگـی سـەوزو سـوورو سـپی و زەردی قەدەخـەکرد و دەزگـا سـیخووڕیەکانی ڕژێـم لـە شـاری قامـشلی خۆرئـاوای کوردسـتانی لکێنـدراو بەسـووریا دەسـتیان بـە سـەر جۆرەهـا قومـاش داگـرت و ڕەنگـەکانی سـەرەوەیان تـالاَنکرد ، کـە ئەمـە ئاماژەیـە بـۆ ئالاَی کوردستان.

شایانی باسە ڕژێمی بەعس لە سووریا بە نەخۆشیەکانی ڕژێمی بەعسی لە ئێراق ، بە بوونی کۆتایی دێت لە هەموو ڕوویەکەوە ، جا دوور یا نزیك ، چونکە ئەو جۆرە نەخۆشیە ڕزگاربوونی بۆ نیە لە جیهاندا .

٢٠٠٦/٢/٢١ سـەرۆكی دەسـەڵاتی فەلەسـتین مەحمود عەباس بە ڕەسمی داوای لـە پـاڵێوراوی جووڵانـەوەی حەماسـی ئیسلامی بـۆ پۆسـتی سەرەك وەزیران ئیسماعیل هەنیە كـرد ، بە پێكهێنـانی حكوومـەتی فەڵەسـتین ، ئـەویش بـە دووركەوتنـەوەی جووڵانـەوەی فەتح لە گۆڕەپانەكەدا .

٢٠٠٦/٢/٢١ سەرەك كۆماری پاكستان پەروێز موشەرەفو سەرۆكی چینی میللی گیفگن تاو لە پەكینی پایتەختی چینی میللی/١٣ ڕێكەوتنیان لە بوارەكانی وزەو كشتووكاڵو گەیاندنو هەماهەنگیو هاكاری سەربازی مۆركرد ، چینی میللـی بـڕی ٣٠٠ ملیـۆن دۆلاری وەك قـەرز پێـشكەش بـە حكوومـەتی پاكستانكرد ، ئەمـەش لەچوارچێوەی بـەرەوپێش بردنـی پەیوەندیـەكانی نێوان هەردوو وولاّت لە ناوچەو هەرێمو جیهان .

٢٠٠٦/٢/٢٢ لـە ئـەنجامی كـارێكی تیرۆری لـە لایـەن پیاوە بـەكرێ گیراوەكـانی مەزهـەب شیعە ، بـە تایبـەتی سـووپای مەهـدی بـە سـەركردایەتی موقتـەدا سـەدر، قوبـەی گـۆڕی ئیمـامی عـەلی هـادیو ئیمـام حەسـەن لـە قـەزای سـامەڕا تەقێندرایـەوە ، لـە گـەڵ گوللـە بـارانكردنی بـە دەیـان مزگـەوتی مەزهـەب سوونەی ئیسلامی عەرەبەكان لە شاری بەغدا... بەم بۆنە حكوومەتی ئێراق ماتـەمینی بۆمـاوەی سـێ ڕۆژ ڕاگەیانـدو هـەروا حكوومـەتی هـەرێمی كوردسـتان ڕۆژی ٢/٢٣ی كـردە ڕۆژی پـشووی ماتـەمینی لـە هـەموو كوردستان...؟.

شایانی باسە مەزهەب شیعەی عەرەب لە ئێراق بە پشتیووانی ڕژێمی بە ناو ئیسلامی ئێـران بـە نهێنـیو ئاشـكرا بـەردەوامن لـە بـن بڕكردنـی مەزارگـە ئاینیەكانی سەر بە مەزهـەب سوونە ، ئەمـە لـە لایـەكو لەلایـەكی دیكـەش ، بـەردوامن بـە لـە نـاو بردنـی توێـژی ڕۆشـنبیری لـە دكتـۆرو ، ڕونـاكبیرو ، توێژینـەرو ، نووسـەرو ڕۆژنامـەنووسو ، هونەرمەنـدو ، كەسـایەتی لێوەشاوەی باشوورو ناوەڕاست لە ئێراقدا .

٢٠٠٦/٢/٢٢ ئەنجوومـەنی نیـشتمانی کوردسـتان لــە کۆبوونەوەیــەکی نــا ئاســایی خۆیـــدا بـــەکۆی دەنـــگ پەســـندی رێکـەوتنی نێوان پارتی دیموکراتی کوردســـتان و یـــەکێتی نیـــشتمانی کوردســـتانی کـرد ، لەسـەر بـوونی بەڕێز نێـچیرڤان بـارزانی بە سـەرەك ئەنجوومـەنی وەزیرانــی حکوومـەتی هەرێمی کوردسـتان . لە پێنـاو پێك هێنـانی کابینـەی پێنجـەمی حکوومـەتی هەرێمی باشووری کوردستان.

شـایانی باســە لــە کابینــەی دووەمــی حکوومـەتی هـەرێی کوردسـتان لـە ١٩٩٤/٥/١ بـوو بـە دوو ئیـدارەی دژ بـە یـەکتری لـە پارێزگـای سـلێمانی و دەوروووبەری و چەند ناوچەی دیکەو ، لە پارێزگای هەولێرو دهۆك لە نێوان ئەو دوو پارتـە سـەرەکیە لە هـەموو بوارەجیاجیاکـان ، بە تایبـەتی لـە سـەر دەسـەلاّت و سـامان ، کـە تـەنیا لـە سـەر بـواری نەتـەوەیی و نیشتمانی کـۆك بـوون... بـەلاّم هـەر یـەك بـە شـێوازێکی تایبـەتی خـۆی لـە ڕامیارەیـەتی پارتەکەیدا لە باشووری کوردستان .

٢٠٠٦/٢/٢٣ لـە گەشـتـەکەی وەزیـری دەرەوەی ئەمـەریکا گۆنـدا لیـزا ڕایـس بـۆ ئیمـاڕاتی عـــەرەبی و ســـعوودیەو گەیـــشتنی بـــە لوبنـــان ، لـــە گـــەڵ بەرپرســـان و کەسـایەتیەکانی لوبنـان کۆبـووەوە ، بـەلاّم تـەنیا لـە گـەڵ سـەرەك کۆمـاری لوبنان ئەمین لەحود نەبێت ، ئەویش لە سەر داوای ئەمەریکا و داوای گـەلانی لوبنان .

٢٠٠٦/٢/٢٤ سەرۆکی ئەمەریکا جورج بۆش لە لێدوانێکیدا ڕایگەیاند ، کە ئێمە داوا ناکەین کە ئێران چەکی ئەتۆمی بەرهەم بێنێ ، لە بەر ئەوەی ئەمڕۆ هەموو وولاّتان بە یەك زمان داواکانیان بەرزدەکەنەوە بە وازهێنانی ئێران لە بەرهەم هێنانی چەکی ناوبراو ، لە هەمان کات لە ڕاگەیاندنەکەی گووتی:-
ئێران یەکەم دەسەلاّتە پشتگیری لە تیرۆر دەکاتو بۆتە مەترسی لە سەر دراوسێکانیو ناوچەو هەرێمەکە بە فراوانکردنی ڕامیاریەتی لە هەموو بوارەکان ، بە تایبەتی خواستەکانی لە ڕۆژهەلاّتی ناوەڕاستو کیشووەری ئاسیادا .

٢٠٠٦/٢/٢٤ کۆمەلّێك چەکداری توندڕەوی ئیسلامی لە سعوودیە پەلاماری دەزگاو پرۆژەی پالاّوتنی نەوتیان دا لە ناوچەی - بەقیگ - لە ئەنجام پەلامار دراوەکان کوژرانو بووە هۆی کارلێکردن لە بەرزبوونەوەی نرخی نەوتو زێڕو کاری لە بازاڕی ئابووری جیهان کرد ، بە تایبەتی لە وولاّتانی ڕۆژئاواو هەتا لە بواری گۆڕینەوەی دراوە جۆراوجۆرەکان لەجیهاندا .

٢٠٠٦/٢/٢٥ دەست پێکردنی کۆبوونەوەی نێوان هەردوو مەزهەب شیعەو سووننەی ئیسلامی عەرەب لە شاری بەغدا ، لە پێناو دامرکاندنەوەی تارمایی هەلّگیرسانی شەڕی ناوخۆی نێوان شیعەو سووننە ، کە بەر لەو مێژووە چەندین شەڕوو پێکدادان لە گەڕەکەکانی بەغدا بەرپابیوو ، لە نێوان هەردوو مەزهەب ، بە بلاّوکردنەوەی ڕاگەیاندنێك ، کە لە ١٠ خالّ پێك هاتبوو ، لە نێوان هەردوو دەستەی زانایانی ئیسلامی سووننەو پارتی ئیسلامی ئێراق ، لە گەلّ سەرکردایەتی پارتو گروپە شیعەکانو مەرجەعیەتی شیعە ، لە سەرکردایەتی ڕامیاری لە پێکهاتەکانی گەلانی ئێراق ، کە کورد ڕۆلّی سەرەکی بەرچاوی لەو هەلّوێستانە هەبوو لە هەموو لایەنەکان .

٢٠٠٦/٢/٢٥ سـەرەك كۆمـاری سـوودان عومـەر حەسـەن بەشـیر لـە كۆبوونەوەیـەكی ڕەسمـی ڕایگەیانـد ، كـە ناوچـەی دارفور دەكەمە گۆڕستان گەر هێزەكانی یەكیەتی ئەفریكیا بگۆڕن بە هێزی نێوودوولەتی سەر بە نەتەوەیەكگرتووەكان ، واتـە دەسـت تێوەردانـە لـە كاروباری ناوخۆی وولاتەكە ، بـەڵكو هـەوڵی چارەسـەری كێشەكە دەدەین لە گەڵ لایەنە پەیوەنداره ناوخۆیەكان لە وولاتەكەدا .

٢٠٠٦/٢/٢٦ لە ڕێوڕەسمی بەخاك سپاردنی شەهیدێكی پارتی كرێكارانی كوردستان لە باكووری كوردستان لە شاری دیاربەكر ، بووە هۆی شەڕو پێكدادان لە نێوان هێزەكانی سووپاو جەندرمەكانی ڕژێمی تورك و جەماوەری بە شداربووی خۆپیشاندانەكە ، لە ئاكام بووە هۆی زامداركردنی بە دەیا هاوولاتی كوردی خۆپیشاندەران دژی ڕژێمی توركی داگیركەری باكووری كوردستان .

٢٠٠٦/٢/٢٦ كێشەی شارستانیەت- دژایەتی كردنی یەكتری یاخوود هاوكاری كردن- كۆنفرانسی ئایینە جیاجیاكان بە تایبەتی ئاینی ئیسلام و مەسیحی لە شاری سیدنی پایتەختی ئوستڕالیا گرێدرا ، بە ئامادەبوونی ١٢٠ نوێنەرو زانـای ئـایینی، بەشـداربوان لـە پێنـاو بـەرەو چارەسـەركردنی كێـشە هەمەلایەنـەكان لـە بوارەكـانی ئـازادی بـڕواو بـیروو ڕای جیـاواز ، لـە پێنـاو خزمەتكردنی كۆمەڵگاكانی جیهان .

٢٠٠٦/٢/٢٦ لە ڤیێنای پایتەختی نەمسا ئۆپڕای گەرموو گۆڕی بەسەركردنەوە بە بۆنەی تێپـەڕبوونی ٢٥٠ سـاڵ بـە سـەر كۆچـی دوای مۆزیكـا ا ژەنـی جیهـانی – مـۆزارت – ئەنجامـدرا ، كـە زیـاتر لـە ٤٦٠٠ كەسـایەتی لـە بـواری مۆزیكـا و گۆرانی و هونەرو هاوولاتیان و بەرپرسان بەشداریان تێداكرد .

لە سەرەروەی هـەموویان سـەرك كۆمـاری نەمـسا .كە هـەموو بەشـداربوان بە جلوبەرگی سپییەوە ئاهەنگەكەیان برد بەڕێووە .

٢٠٠٦/٢/٢٧ سەرەك كۆماری توونس زەین عابدین عەلی لە بڕیارێكیدا ١٦٠٠ زیندانی رامیاری ئازادكرد ، لەوانە ٧٠ زیندانی ئەندامی بزووتنەوەی ئیسلامی بوون و ٦ زیندانیش بە تۆمەتی ئەنجامدانی كاری تیرۆری بەندكرابوون ، ئەمە جگە لە كەسایەتی دیكەی دیموكراتی خوازو كۆمۆنیست و كۆمەڵایەتی بە هۆی دژایەتی كردنی دەسەڵاتی سەرەك كۆمارو تاكڕەوی لە دەسەڵاتەكەیدا .

٢٠٠٦/٢/٢٧ سەرۆكی ئێران مەحمودی ئەحمەدی نەژاد سەردانی وڵاتی كوێتی كردو لە دوای پێشوازی لێكردن ، ئەنجامەكانی گفتووگۆی لە گەڵ بەرپرسانی باڵای كوێت لە ڕاگەیاندنێكیدا گووتی:- داوا دەكەین كە نەك ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاست پاك بكرێتەوە لە چەكی ئەتۆمی و موشەكی دوورهاوێژ ، بەڵكو پێویستە هەموو جیهان لەو جۆرە چەكانە پاك بكرێتەوە .

٢٠٠٦/٢/٢٨ سەرەك كۆماری ئێراق مام جەلال لەڕاگەیاندنێكیدا دژی هەڵوێستەكانی سەرەك ئەنجوومەنی وەزیران ئیبراهیم جەعفەری وەستا ، كە بێ ئەوەی پرس وڕا بە سەرۆكایەتی كۆمەڵەی نیشتمانی و سەرۆكایەتی كۆمارو ئەنجوومەنی وەزیران و ڕەزامەندی وەربگرێت ، سەردانی كۆماری توركیای دژ بە بارودۆخی ئێراق و كوردو ناوچەكە كرد ، ئەمەش كە خۆی لە خۆیدا نیازێكی تایبەتی و گشتی تیابوو ، ئەویش دژی بەرەوباش بردنی باری ئێراق و بە تایبەتی باری كورد لە سەر كێشەی پارێزگای كەركوك و دروستكردنی كێشەو ململانێی زیاتر لە سەر چارەسەرنەكردنی كێشەكان لەووڵاتەكەدا .

٢٠٠٦/٣/١ دووبارە بوونەوەی كۆمۆنەی پاریس ، كە یەك ملیۆن هاووڵاتی لە گەلانی فەڕەنسا ڕژانە سەر شەقامەكانی پاریسی پایتەختی فەڕەنسا دژی بڕیاری كارپێكردنی گەنجانی فەڕەنسا لە دوای تەواوكردنی قۆناخەكانی خوێندن و بێكاران لە كۆماری فەڕەنسا .

٢٠٠٦/٣/١ لە سەردانێكی ناكاوی سەرۆكی ئەمەریكا جۆرج بۆش و هاوسەرەكەی بۆ پاكستان و ئەفگانستان و دوای چەند كاتژمێرێك گەیشتنە شاری نیودلهی پایتەختی هندستان ، ئەویش لە پێناو گەیشتن بە ڕێكەوتنی یارمەتی هاوبەشیان لە بوارەكانی ڕامیاری و ئابووری ، بە تایبەتی لە بواری ئەتۆمی

مەدەنی لە هیندستان ، کە ئەم سەردانە هۆکاری کاردانەوەی خۆی لە سەر پەیوەندی هیندستان و چینی میللی و هندو پاکستان و بە پێچەوانەشی هەیە لــە هــەموو بــوارە جیاجیاکــان لــە پەیوەندیــەکانی ئـابووری و رامیــاری و بازرگانی و سەربازی و ئەتۆمی و نێوودەوڵەتی لە هەرێمەکان و جیهان.

٢٠٠٦/٣/٢ هاوپەیمانی کوردستان لە راگەیاندنێکی لە سەر زاری مەحمود عوسمان بە دووبارە بوونــەوەی ســەرەك وەزیرانــی کـاتی ئێـراق ئیـبراهیم جەعفــەری بـۆ پۆسـتی ســەرەك وەزیرانــی هەمیـشەیی دوای هەڵبــژاردنی ٢٠٠٥/١٢/١٥ی ئەنجوومەنی نوێنەرانی ئێراقی رەتکـردەوە ، لـە گـەڵ هەندێ لایـەنی دیکـەی سـوورننە بـە هـۆی هەڵوێـستە شـۆڤینی و بەرچـاو تـەنگی و دروسـتکردنی دوبەرەکی وکێشەو جێبەجێ نەکردنی مافەرەواکانی کورد ، بە پێی مادەی ٥٨ لە یاسای ئیدارەی دەووڵەتی ئێراق و رێنمایەکان ، بە تایبەتی لە بارەی ئاسایی کردنەوەی باری کەرکوك و ناوچە دا لێبڕاوەکان .

٢٠٠٦/٣/٣ لە لێدوانێکی تەلەفزیۆنی بەڕێز فواد مەعصوم ئەندامی کۆمەڵەی نیشتمانی ئێراق و ئەندامی مەکتەبی سیاسی یەکیەتی نیشتمانی کوردستان گووتی:- سەردانەکەی سەرەك وەزیرانی کاتی ئێراق ئیبراهیم جەعفەری بۆ تورکیا ، مە بەسـتی دروسـتکردنی کێشەی نوێ و کۆسـپ خـستنە پـێش چارەسـەری کێـشە هەڵواسـراوەکانە ، بـە تایبـەتی لـە سـەر بـاری پارێزگـای کـەرکوك و فیدراڵی و دیموکراسی و مافی مرۆڤ لە وڵاتەکەدا .

چـونکە سـەرەك وەزیرانـی تورکیـا رەجـەب تـەیب ئـەردۆگان لـە پەرلـەمانی تورکیـا باسـی سـەردانەکەی جەعفـەری کـردووەو چـاوپێکەوتنی لـە گـەڵ وەزیـری دەرەوەی تورکیا عەبـدوڵا گـوڵ ئەنجامـداوە ، کـە ئەمانـە دەبـێ بـە پێچەوانە بێت لە ناوچەو هەرێمەکەدا .

٢٠٠٦/٣/٣ شـاندێکی جووڵانـەوەی حەماسـی ئیـسلامی لـە فەلەسـتین بـە سـەکردایەتی ئەندامی مەکتەبی سیاسـی حـەماس خالـد مەشـەعل لـە سـەر داوای سـەرۆکی رووسـیا فلادیمیر پـۆتین گەیـشتە مۆسـکۆی پایتـەختی رووسـیا ، لـە پێنـاو بەرەو باشبردنی بارو دۆخـی پەیوەنـدی نێـوان حـەماس و ئیـسرائیل لـە دوای سـەرکەوتنی حـەماس لـە هەڵبژاردنـەکانی ئەنجوومـەنی یاسـادانان لـە فەلەسـتین و، هـەروا دەسـتگیربوون بـەو رێکەوتننامـە نێوودەوڵەتیـەکان، ئەویش بە گۆڕینی رامیارەتی و دان نان بە دەوڵەتی ئیسرائیل.

سەرەڕای ئەوەی کە شاندەکە چەند مەرجێکی بنەڕتی دانا لە پەیوەندیەکانی لە گەڵ ئیسرائیل و هەڵووەشاندنەوەی پەرژینی دروستکراوو کشانەوەی بۆ سنووری ساڵی ١٩٦٧و چەندین داوای دیکە لە نێوان دەسەلاتی ئیسرائیل و فەلەستین .

٢٠٠٦/٣/٣ تەقاندنەوەی کەنیسەی مەسیحیەکان لە شاری ناسرەی فەلەستین لەلایەن جوولەکە توندڕەوەکانی ئیسرائیل ... شایانی باسە کە ئەم کەنیسەیە بە کۆنترین کەنیسە لە جیهان دادەنرێت لە شارەکەدا .

٢٠٠٦/٣/٣ دادگای ڕژێمی تورکیا شەش ڕۆژنامەنووسی دادگایکرد بە ناوی ئەوەی کە یارمەتی کوردی باکووری کوردستانی داوە لە خۆپیشاندانەکان و پەلاماردانی ئەو دواییانەی تورکیا و بەردەوام بوونی لە شارۆچکەو شارەکانی باکووری کوردستانی داگیرکراو لەلایەن ڕژێمی تورکیا .

٢٠٠٦/٣/٣ کۆنگرێسی ئەمەریکا لە بڕیارێکیدا داوای لە سەرۆکی ئەمەریکا جۆرج بۆش کرد ، بە پەلەکردن لە ناردنی هێزیکی پەیمانی ناتۆ بۆ سوودان و دیاریکردنی ناوچەیەکی پارێزراو بە قەدەخەکردنی ئاسمانی ناوچەکە ، لە پێناو پاراستن و ئارامکردنەوەی باشووری سوودان و لە گەلانی سوودان ، بە تایبەتی دانی هەرێمی دارفورو داوای کرد ، نەتەوە یەکگرتووەکان ڕەزامەندی لە سەر ئەو بڕیارە بکات بۆ وولاتەکە .

شایانی باسە لە هەرێمی دارفور ناوچەیەکی بچوك هەیە کە دانیشتووانەکەی کوردن و ناوزەندە بە کوردڤان و بەر ئەو مەرگەساتە کەوتوون لە هەموو بوارە جیاجیاکان ، بە تایبەتی لە تواندنەوەی نژادی و ڕەگەزی لە وولاتەکەدا .

٢٠٠٦/٣/٣ لە بڕیارێکی مێژووییدا پەرلەمانی هەرێمی مۆنتینیگرۆو بە ڕەزامەندی ٦٠ پەرلەمانتار ڕەزامەندی لە سەر ئەنجامدانی ڕاپرسی لە سەر ئایینەدەی وولاتەکەیان دەربڕی ،

ئەو ڕاپرسیەش لە ٣/٢٣ هەمان ساڵ ئەنجامدەدرێت ، بە وەلامی بەڵێ یان نا ، کــە ئــەمش دەبێتــە هــۆی خــاوەن ســەروەری و شــەرعیەتی یاســایی و نێوودەووڵەتی بە دەست بێنێ.
شایانی باسە ڕاپرسیەکە بە بەڵێ دەبێتە سەربەخۆیی مۆنتینیگرۆ وەك کۆمارەکانی دیکەی سلۆڤینیاو ، کرواتیاو ، بۆسنەو ، مەکدۆنیا ، کە لە وولاتی یۆگسلافیای پێشوو جیابۆتەوە ، ئەم هەرێمە ناسراوە بە – جەبەل ئەسوەد– لە کێشووەرەکەدا .

٢٠٠٦/٣/٣ هێزەکانی ئاسایشی ڕژێمی ڕووسیای سپی – بیلاڕووسیا – پاڵێوراوی ئۆپۆزسیۆن بۆ سەرۆکایەتی ڕووسیای سپی – ئەلکسەندەر گوزولین – دەستگیردەکات و دوای لێدان و ئەشکەنجەدان ، بە هۆی ڕکابەری سەرۆکی ڕووسیای سپی– ئەلسکەندەر لۆکا شینگویان – ، کە ئەو کارەش لە ناوەندی شاری مینسکی پایتەختی ڕووسیای سپی ئەنجامدراو بە دوای ئۆتۆمبێلێك پەلکێشکرا .
ئەمەش پێش هەڵبژاردنەکانی سەرۆکایەتی بوو ، کە بڕیارە لە ماوەی ئەم مانگەدا بەڕێووە بچێت .
شایانی باسە ئیدارەی ئەمەریکاو سەرۆکی ئەمەریکا ، سەرۆکی ڕووسیای دووبارە پاڵێوراو بۆ سەرۆکایەتی ڕووسیای سپی تاوانبار کردووە بە پێشێل کردنی ئازادیە ڕامیاریەکان و مافی مرۆڤو بەندکردنی ئازادی ڕۆژنامەگەری لە وولاتەکەدا .

٢٠٠٦/٣/٣ بۆ یەکەم جار لە دوای کۆتایی هاتنی شەڕی ناوخۆی لوبنان لە بەیروتی پایتەخت و لە سەر بانگهێشتنی سەرۆکی پەرلەمانی لوبنان – نەبیل بەری– و بە بەشداری فراکسیۆن و لیستە ڕامیاریەکانی ناو پەرلەمان و هێزو قەوارە ڕامیاریەکان کۆنگرەی دیالۆگی لوبنانی دەستی بە کارەکانی بکات ، لە پێناو چارەسەری کێشە هەڵواسراوەکان ، لە نێوان پێکهاتە نەتەوییوئاینی و ڕامیاری لە لوبنان ، لە هەموو بوارەکان بە تایبەتی لە بواری دەسەلاتی ڕامیاری لە لوبنان و پەیوەندی لە گەڵ دراوسێ و هەرێمەکاندا .

٢٠٠٦/٣/٤ سەرەك کۆماری ئێراق جەلال تالەبانی لە لێدوانێکی ڕۆژنامەوانیدا ڕایگەیاند ، کە مانەوەی سەرەك وەزیرانی ئێراق ئیبراهیم جەعفەری بۆ وەرگرتنی

پۆستی دووەم جاری بۆ سەرەك وەزیران مەترسی زۆری لە سەر یەکیەتی ئێراق هەیە لە داهاتوو لە وولاتەکەدا .

٢٠٠٦/٣/٥ سەرەك کۆماری فەڕەنسا جاك شیراك لە سەردانێکی بۆ شانشینی سعوودیەو لە دوای گفتووگۆی نێوان سەرۆکی فەرەنساو شانشین عەبدولاّ ، لە هەمان کات جاك شیراك وتارێکی بەرامبەر پەرلەمانی سعوودیە خوێندەوە ، لە بارەی باری ناوچەو هەرێمەکە ، بە تایبەتی ئێراق و پەیوەندیەکانی نێوان هەردوو وولات لە بوارەکانی ئابووری و رامیاری و سەربازی لە جیهاندا .

٢٠٠٦/٣/٥ دکتۆر بەرهەم صالح بە نوێنەرایەتی هاوپەیمانی کوردستان سەردانی مەرجەعیەتی ئاینی مەزهەب شیعە ئایەتوللاّ عەلی سیستانی کرد لە شاری نەجەف ، لە هەمان کات چاوی کەوت بە موقتەدا سەدر لە پێناو هێورکردنەوەی بارو دۆخی ناوەڕاستی ئێراق ، بە تایبەتی لە شاری بەغداو کێشەی نێوان پێکهاتەکان .

٢٠٠٦/٣/٥ زیاتر لە یەك ملیۆن لە گەلاّنی ئیسلامی لە پاکستان خۆپیشاندانێکی گەورەیان ئەنجامدا دژی بلاّوکراوەی وێنەی کاریکاتێری پێغەمبەری ئیسلام محەمەد – د.خ – لە شاری کۆبنهاگنی پایتەختی دانیمارك و بەردەوامبوونی ، کە بووە هۆی کاردانەوەی نا لە بار لە سەر هەڵوێستی رامیاریەتی ناو خۆو دەرەوەی پاکستان .
ئەویش بە بەهێز بوونی رۆڵی جوولانەوەی ئیسلامی و ئیسلامە توندرەوەکان لە پاکستان و کاردانەوەی ناهەمواری دوارۆژ لە ناوچەی کشمیرو ئەفگانستان و بەنگلادیش لە هەرێمە جیاجیاکان لە کێشووەرەکەدا .

٢٠٠٦/٣/٦ بە پێی هەواڵێکی ئاژانسی رۆیتەر خۆپیشاندانەکان لە رۆژهەلاّتی کوردستانی داگیرکراوی ژێر دەسەلاّتی ئێران بەردەوامەو تاکو ئێستا زیاتر لە ٢٥٠ هاوولاّتی کورد زامدارکراون لە لایەن هێزەکانی رژێمی ئێرانی بە ناو

ئیسلامی و زیاتر لە ۸۰۰ هاوولاتی زیندانی کراون ، خۆپیشاندانەکان لە شارەکانی ، مەهابادو ، نەغەدەو خانیَ و ، مەریوانو ، سنەو ، کرمانشاو ، ورمیَ و ، سۆماو ، ماکۆ بەردەوامە لە گەڵ ئەوەشدا چەندین هاوولاتی کورد شەهیدکراون لە ڕۆژهەلاتی کوردستان.

٢٠٠٦/٣/٦ لە ڕۆژنامەی خەبات لە ژمارە/ ٢٠٧٠ لە لاپەڕەی کورد لە مەیدانەکانی جیهاندا بلاویکردۆتەوە – کە ڕژێمی تورکیا مۆری حکوومەتی هەرێمی باشووری کوردستانی لە سەر پاسەپۆرتی گەشتیاران قبوڵدەکاتو لەمەو دواش ئەوانەی لە باشووری کوردستانی لکێندراو بە ئێراق بۆ تورکیا سەفەر دەکەن و تووشی کێشەو گرفت نابن .

٢٠٠٦/٣/٦ مۆرکردنی ڕێکەوتنامەی هاوکاریو سەربازیو سیخووڕی لە نێوان ڕژێمی تورکیاو ئێران دژ بە کوردو کوردستان ، لە دوای دانیشتنەکەی ئەنجوومەنی بالای ئاسایشی ئێرانو تورکیا ، کە هەردوولا ئامادەیی خۆیان بۆ پتەوکردنی پەیوەندیەکان لە بواری ئاسایشی سنووریو ڕاگەیاندن پتەوبکەن .

شایانی باسە بەرپرسانی ڕژێمی ئێران تاکوو ئێستا زیاتر لە ٧٠ چەکداری P.K.K یان لە باکووری کوردستان دایتەوە دەست ڕژێمی تورکیاو تورکیاش دانیان بەو کارە ناوە ... لە هەمان کات هەردوو ڕژێمی داگیرکەری باکوورو ڕۆژهەلاتی کوردستان دژی دروست بوونی هەر دەوڵەتێکی کوردین لە هەر کاتو ساتێك ، گەر لە دەسەلات مابن لە هەرێمەکەدا.

٢٠٠٦/٣/٧ جێگری سەرەك کۆماری ئەمەریکا دیك چینی لە لێدوانێکی تەلەفزیۆنی ڕایگەیاند ، کە ئەمەریکا بە هیچ شێوەیەك ماوە بە ئێران نادرێت بە بەرهەم هێنانی چەکی ئەتۆمیو ئێران چۆتە ڕیزی فاشیەت لە ناوچەکەدا .

ئەمە لە لایەكو لە لایەکی دیکە وەزیری بەرگری ئێرانی بۆ ئێراق ڕوانە دەکات ، لە پێناو شێواندنو ئالۆزکردنی باری ئێراق ، لە هەمان کات

وەزیری دەرەوەی ئەمریکا گۆندا لیزا ڕایس بە هەمان شێوە بیروو بۆچوونی خۆی ڕاگەیاند بە ناوچەو جیهان .

٢٠٠٦/٣/٨ گواستنەوەی دۆسیەی ئێران بۆ ئەنجوومەنی ئاسایشی نێوودەوڵەتی و لە هەمان کات یەکیەتی ئەوروپاو ئەمەریکا هۆشیاریاندا بە ئێران بە ڕاگرتنی ڕاستەوخۆی هەموو کارە هەمە جۆرەکانی ئەتۆمی لە ئێران ، لە هەمان کات ئاژانسی وزەی ئەتۆمی داوای لە نەتەوە یەکگرتووەکان کرد ، کە بە هۆشمەندیەکی سارد مامەڵە لە گەڵ دۆسیەی ئەتۆمی ئێران بکات لەجیهان .

٢٠٠٦/٣/٨ وەزیری بەرگری دەسەلاّتی سوودان لە بەرامبەر خۆپیشاندانێکی گەورەی جەماوەری لە خەرتومی پایتەختی سوودان ڕایگەیاند و گووتی:- ، گەر ئەنجوومەنی ئاسایشی نێوودەوڵەتی و یەکیەتی ئەوروپا بڕیاری ئەوە بدەن ، کە هێزەکانی سووپای نەتەوە یەکگرتووەکان جێگەی هێزەکانی سووپای یەکیەتی ئەفریکیا بگرێتەوە لە هەرێمی دارفوڕو کوردڤان .

دەبێ ئەو هەرێمە ببێتە گۆڕستان بۆ داگیرکەران ، گەر بەڕەزامەندی حکوومەتی سوودان نەبێت ... شایانی باسە زیاتر لە ٢٠ ساڵە سوودان لە شەڕی ناو خۆو کێشەو ململانێی چارەسەرنەکراوی بەردەوامە ، بە تایبەتی لە هەرێمی دارفور لە دوای مۆرکردنی ڕێکەوتنامەی ئاشتیبوونەوە لە نێوان حکوومەتی ناوەندی لە باکوورو جووڵانەوەی میللی لە باشووری سوودان .

٢٠٠٦/٣/٨ بۆ یەکەم جارە لە دوای ڕاگەیاندنی ئەمەریکا بە دەستپێکردنی جەنگی دژ بە تیرۆرو تیرۆرستان ، سەرۆکی پاکستان پەرویز موشەڕەف داوا لە بەرپرس و دبلوماتی سەربازی ئەمەریکا ، ئەبوو زەید بکات ، لە پێناو یارمەتیدان و لە هەمان کات بۆ یەکەم جارە ئەبووزەید سەردانی پاکستان بکات بە هۆی لێکترازانی پەیوەندی نێوان پاکستان و ئەفگانستان و چەندین لایەنی دیکەی ڕامیاری و ئاینی و سەربازی و ئابووری لە هەرێمەکەدا .

٢٠٠٦/٣/٩ بە هۆی جمووجۆڵی جەماوەری کورد لە باکووری کوردستانی داگیرکراوی ژێر دەسەلاّتی تورکیا لە شاری وان تەقینەوەیەك ڕوویدا ، کە بووە هۆی گیان لە دەست دانی سێ هاوولاّتی کوردو زامداربوونی ١٤ هاوولاّتی دیکەی کورد لە شارەکەدا .

٢٠٠٦/٣/٩ ڕابەری ئایینی کۆماری ئیسلامی ئێران - عەلی خامەنائی- لە ڕاگەیاندنێکیدا گووتی:- ئێمە بەردەوام دەبین لە بە ئەنجام گەیاندنی

پڕۆژەی ئەتۆمی هەتا توشی بە هێزترین پاڵە پەستۆو هێرش ببینەوە ، لە هەمان کات سەرۆکی ئێران ئەحمەدی نەژادی هەمان لێدوانی ڕگەیاندو گووتی:- گەر پەلاماری سەربازیش بدرێین ئێمە لە هەوڵەکانمان ناوەستین .

٢٠٠٦/٣/١٠ سەرۆکی ڕووسیای یەککگرتوو فلادیمیر پـۆتین سـەردانی وولاتـی جـەزائیری کـردو لـە لایـەن سـەرۆکی جـەزائیر عەبدولعەزیز بوتەفلیقە پێشوازی لێکرا ، کە بۆ یەکەم جارە سەرۆکی ڕووسیا سەردانی جەزائیر بکات ، لە ئەنجامی ئـەو سـەردانە چـەندین ڕێکـەوتنی ئـابووریو ڕامیـاریو ڕۆشـنبیریو پەیوەنـدی مـۆرکرا ، بـە تایبـەتی لـە بـواری سـەربازیو فرۆشـتنی فڕۆکـەو چـەكو تەقەمـەنی ، لـە پێنـاو گەڕاندنـەوەی ڕۆڵـی ڕووسیا ، لە گـەڵ کۆمـەڵگای نێوودەوڵـەتی بە تایبـەتی جیهانی سێیەمو عەرەبی.

دوای ئـەوە سـەرۆکی ڕووسـیای یـەککگرتوو بـڕی٤٫٧٠٠ ملیـار دۆلاری ئەمـەریکی بەشـێوەی قـەرزدا بـە دەسـەڵاتی جـەزائیر... شـایانی باسـە یەکیـەتی سـۆڤیەت بـە هاوکـاریو ئامۆژگـاری ئەمـەریکاو هاوپـەیمانیان ڕۆڵـی سـەرەکیان هـەبووە لـە هـەرەس پێهێنـانی شۆڕشـی ئـەیلول لـە هـەرێمی باشـووری کوردسـتان ، بەخانـە خۆێیـەتی جـەزائیر بـە هـەردوو سـەرۆکی جـەزائیری ئـەوکاتو سـەرۆکی ئێستای جەزائیر عەبدولعەزیز بۆتەفلیقە...؟...!.

٢٠٠٦/٣/١٠ لە لێدوانێکی کاردنیلاندمارتینۆ لە بارەگای ڤاتیکان لە ڕۆمای پایتەختی ئیتاڵیاو ووتی:- دەتوانرێ ڕێنمایەکانی ئایینی ئیسلام لە قوتابخانەکانی ئیسلامی بخوێندرێ . ئەم لێدوانە لە پێناو هێورکردنەوەی تەنگەژەی نێوان وولاتـانی ڕۆژئـاواو جیهـانی ئیسـلامیو بـە تایبـەتی لـە نێوان دانیمـاركو

وولاّتانی ئیسلامی بوو بە هۆی بلاّوکردنەوەی وێنەی پێغەمبەری ئیسلام بەشێوەی کاریکاتێر ، کە بووە هۆی سەرهەڵدانی لێکترازانی پەیوەندی هەندێ لە وولاّتانی عەرەبی و ئیسلامی لە گەڵ دانیمارك .

٢٠٠٦/٣/١٠ گرێدانی کۆنگرەی ڕایەڵەی ئیسلامی لە قاهیرەی پایتەختی میسر لە سەر بلاّوکردنەوەی وێنەی کاریکاتێری پێغەمبەر محەمەد- د.خ – لە پێناو هێور کردنەوەی پەیوەندی لێکترازاوی نێوان ئاینی مەسیحی و ئاینی ئیسلامی و ڕاگەیاندنەکان .

٢٠٠٦/٣/١٠ سەرۆکی هەرێمی کوردستان بەڕێز مەسعوود بارزانی لە دوای گەڕانەوەی بۆ هەرێمی کوردستان لە شاری بەغدا ڕاگەیاندنێکیدا لە پێناو گفتووگۆو دانانی بەرنامەو میکانیزمی ڕوون داوەتی هەموو سەرکردە ڕامیاری و ئایینی کرد ، کە بێنە کوردستان لە دوای نەگەیشتن بە هیچ ئامانجێك لە دوای بە دەیا کۆڕو کۆبوونەوەو گفتووگۆو چاوپێکەوتن .

٢٠٠٦/٣/١١ کۆمەڵەی هاوولاّتیانی هیلسینکی و گروپی ئەمپیاتی لە زانکۆی Bilsi لە ئەستەمبوڵ دا بە ڕێگە چارەکانی کێشەی کورد لە تورکیا کۆنفراسی کورد ئەنجامدرا ، بە بەشداری ژمارەیەکی زۆر لە ئەکادیمی – ڕۆشنبیرو سیاسەتمەدارانی کوردو تورك بەڕێوەچوو... شایانی باسە ماوەیەك بەر لە ئێستا هەر لەم زانکۆیەدا کۆنفرانسێك سەبارەت بەکێشەی ئەرمەن لە تورکیا سازکرابوو ، کە کێشەی زۆری لێکەوتەوە لە نێوان کۆنفرانسوانان و ڕژێمی تورکیا ، چونکە ڕژێمی عەسکەرتاریەتی تورکیا ماوە بە بوونی نەتەوەی دیکە نادات لە سەر خاکی تورکیا .

٢٠٠٦/٣/١١ وەزیری ناوخۆی ڕژێمی شۆڤینی تورکیا – عەبدولقادر ئاکۆ- گەشتێکی بە ٨١ پارێزگای پارێزگاکانی تورکیا کرد ، بە تایبەتی ٢٤ پارێزگا کوردیەکەی باکووری کوردستانی داگیرکراوی ژێر دەسەلاّتی تورکیا ، ئەویش بەجێبەجێکەری پەیمانی لۆزانی ١٩٢٣/٧/٢٤، لەو ڕاگەیاندنە گووتی:- نابێ لە جەژنی نەورۆزی ٢١ی ئادار جەژنی سەری ساڵی کوردی و نەتەوەیی ئالاّی هیچ لایەنێك بەرزبکرێتەوە تەنیا ئالاّی تورك نەبێت ، مەبەستیش بەرز نەکردنەوەی ئالاّی کوردستان بووە . لە جەژنی نەورۆز لە ژێر دەسەلاّتی تورکیا .

٢٠٠٦/٣/١١ کۆچی دوایی سەرۆکی پێشووی یوگسلافیا سلۆڤۆدان میلۆڤیتیش لە

بەندیخانەی لاهای نێوودەوڵەتی ، کە تاوانبارکرابوو بە تاوانەکانی جەنگی دژ بە مرۆڤایەتی... شایانی باسە لە ٢٠٠٤/٤/١ ناوبراو خۆی دا بە دەست دەسەلاتی نوێی یوگسلافیاو دوایی گواستراوە بۆ شاری لاهای پایتەختی هۆلەند ، بە مەبەستی دادگایکردنی لە سەر تاوانەکانی جەنگ لە وولاتەکەیدا .

٢٠٠٦/٣/١٢ خۆپیشاندانێکی گەورە لە شاری قامیشلی ڕۆژئاوای کوردستانی لکێندراو بە سووریا ئەنجامدرا ، بە بۆنەی یادکردنەوەی ڕاپەڕینەکانی دووەمی شاری قامیشلی و دەورووبەری بە

داواکردنی قەرەبوو کردنەوەی خێزانە زیان لێکەوتووەکان و چارەسەری کێشە هەڵواسراوەکانی ماف کوردو ئازادکردنی زیندانە نەتەوەیی و ڕامیاریەکان .

٢٠٠٦/٣/١٢ گرێدانی کۆنگرەی کوردی ڕۆژئاوای کوردستانی لکێندراو بە سووریا لە شاری واشنتۆنی پایتەختی ئەمەریکا بە ئامادەبوونی نوێنەری کوردو لایەنەکانی ئۆپۆزسیۆن .

لە پێکهاتەکانی دیکەی گەلانی سووریاو لایەنە نەتەوەیی و ڕامیاری و کۆمەلایەتی بە تایبەتی کورد ، بۆ ماوەی دوو ڕۆژ بەردەوامبوو ، لە هەمان کات کوبونەوەیەك لەو کۆنگرەیە لە هۆلی کۆنگرێسی ئەمەریکا ئەنجامدرا بە پشتگیری لێکردنی چەندین لایەنی دیکە بە هۆی بارودۆخی سووریاو دەسەلاتی شۆڤێنی ڕەگەز پەرستی ڕژێمی بەعسی لە سووریا وهاوبەش و هاوخەباتی ڕژێمی بە عسی لە ئێراق ، کە لە هەمان ڕامیاریەتی نەتەویی و شۆڤینی عەرەبی دەخولێتەوە سەرەڕایی

ڕووخانـدنی ڕژێمـی بەعـسی لـە ئێـراق لـە ٢٠٠٣/٤/٩ لـە لایـەن وولاتـانی هوپەیمان ...؟...!.

٢٠٠٦/٣/١٤ هێزەکانی سووپای ئیسرائیل بە چاودێری ئەمـەریکاو بـەریتانیا گـەمارۆی بەندیخانـەی ئـەریحای فەلەسـتنینی دا ، ئـەو بەندیخانەیـە بەرپرسـانی دڵسۆزی بـەرگری کـردن لـە فەلەستینی تیـابووە ، کـە لـە لایـەن دەسـەڵاتی فەلەستین دەستگیرکرابوون ، هۆکاری ئەمـەش دەگەڕێتـەوە بۆ ئـەوەی ، کـە جووڵانـەوەی حـەماس لـە سـەر هەڵبژاردنەکان لـە فەڵەستین سـەرکەوتنی بـە دەست هێناو لە هەمان کات لە پێناو پێکهێنانی حکوومەتی فەلەستین.
کـە حکوومـەتی ئەمـەریکاو بـەریتانیاو یەکیـەتی ئـەورووپا بـەوە ڕازیـن کـە جووڵانـەوەی حەماسـی ئیـسلامی ببێتـە خـاوەن دەسـەڵات بـە تایبـەتی ئیـسرائیل بـە مـەرجێ جووڵانـەوەی حـەماس دان بـە ئیـسرائیل دابنـێ و دەسـتگیربێ بـە ڕێکەوتنـەکانی بـەر لـە سـەرکەوتنیان لـە هەڵبـژاردنی ئەنجوومـەنی فەلەستین ، ئـەو بەندیخانەیـە ، کـە زیـاتر لـە ١٥٠ بەنـدو ١٧٠ پـۆلیس و بەرپرسـی فەلەسـتینی تیـابووە ، یـەك لەوانـە ئەمینـداری گـشتی بـەرەی میللـی فەلەسـتین - ئەحمـەد سـەعادات - کـە ئـەم ڕێکخـراوە ڕێکخراوێکـی مارکسیە ، وەزیـری دەرەوەی بـەریتانیا کـە لـە ٣/٨ ئاگـاداری مـەحمود عەباسـی کردبـوو ، لـە بـارەی جالیـەکانی بـەریتانیاو دەسـەڵاتی فەلەستینی .
هەروا ئەمەریکاو بەریتانیا لە دوای دەستگیرکردنی بەندکراوەکان و پیاوانی ئاسـایش... ئـەوەتا حکوومـەتی ئیـسرائیل پیـاوانی جووڵانـەوەی حـەماس و بەرەی میللـی بەرامبـەر ٢٢ وولاتـی عـەرەبی لـە شاشـەکانی تەلـەفزیۆن ڕووت دەکاتەوەو ناتوانن ، یاخوود توانایان نیە بەرگری لە عەرەب و بوونی عـەرەب بکەن ، تەنیا پاراستنی کورسی دەسەڵات و سامان نەبێت ، بەڵام بەرامبـەر بـە کورد لە سەر خاکی خۆی چۆن هەڵوێست دەنوێنن...؟...!.

٢٠٠٦/٣/١٤ لە سەر داوای کۆنگرێسی ئەمـەریکا لیژنەیەك لـە ١٠ کەسایەتی و بەرپرسـی هەردوو پـارتی کۆماری و دیموکراتی پێك هێنـرا ، لـە پێنـاو هەڵسەنگاندن و لێکۆڵینەوە . لە سەر ڕامیاریەتی ئەمەریکا لە ئێراق ، ئەمەش کـە پـەیمانگای ئەمەریکا بۆ ئاشتی ڕایگەیاند .

٢٠٠٦/٣/١٥ کۆمەڵەی گشتی نەتەوە یەکگرتووەکان بە زۆرینەی دەنگ ڕەزامەندی لە سـەر

دامەزرانـدنی ئەنجوومـەنی مـافی مـرۆڤ کـرد سـەرەڕایی نـاڕەزایی ئیـدارەی ئەمەریکا لە سەر ئەو ئەنجوومەنە.

٢٠٠٦/٣/١٥ دادگـایی تاوانبـارو حـەوت تاوانبـاری هاوکـاری دژ بـە مـرۆڤ و مرۆڤایـەتی سـەدام حوسـێن لـە خـولی/ ١٦ی دا ، بـەر لـەو خولـەو دوای ئـەو خولـەش بـە دادگایەکی مەهزەلە دادەنرێت و چەواشـەکردنی گـەلانی ئێراقـەو بـە تایبـەتی گەلی کوردو خاکی کوردستان .

٢٠٠٦/٣/١٥ گرێـدانی کـۆنگرەی نێوودەوڵـەتی لـە شـاری ئەسـتەمبۆڵی تورکیـا لـە بـارەی کۆمەڵ کوژیەکەی ئەرمـەن ، لـە لایـەن دەسـەڵاتی ئیپراتۆریـەتی عوسمـانی لـە ساڵی ١٩١٥... شایانی باسە دەسەڵاتی عوسمانی هەڵسا بە کوشـتنی زیـاتر لـە ١,٥ملیـۆن و نیوێـك لـە ئەرمـەن و زیـاتر لـە٣٠٠٠٠ر سـی هـەزار کـورد ، لـە بـاکوری کوردسـتان و دەربـەدەرکردنیان و دەسـتگیرکردنی بـە سـەدا هـەزار هـاووڵاتی لـە کـوردو ئەرمـەن ، تـاکو ئێـستاش ڕژێمـی تـورك بـە هـەمان ڕامیاریەتی شۆڤێنی و جینۆساید مامەڵـە لـە گـەڵ کـورد بـە شـێوازێکی دیکـە ئەنجامیدەدا لە باکووری کوردستان .

٢٠٠٦/٣/١٦ جـــەماوەری شـــاری هەڵەبجـــەی شـــەهێد خۆپیـــشاندانێکیان ئەنجامـــدا لـــە پێنـــاو یارمـەتی و کۆمـەك ، کـە لـە مـاوەی ١٨ سـاڵی ڕابـردوو هیـچیان بـۆ نـــەکراوە بـــە پێـــی پێویست ، کە دڵخۆشکەری خۆیان بێت لە بژێوی ژیـان و ئاوەدانکردنـەوەی شـارە زامدارەکـەیان بێـت ، شـایانی باسـە خۆپیـشاندانەکە کـە ئاکـامی بـووە هـۆی خۆپیـشاندانێکی توونـدو تیـژ لـە گـەڵ هێـزی ئاسـایش ، لـە ئـەنجام هاووڵاتیـەك شـەهیدکراو ١١ هـاووڵاتیش لە جەماوەرو پـۆلیس زامدارکران و ئاکامی بووە هـۆی سووتاندنی مینـۆمێنی هێمـای شـاری هەڵەبجـە لـە لایـەن چەند گەنجێکی هاندەر جا بە هەر بیانوەیەك بێت... بەڵام...؟...!.

٢٠٠٦/٣/١٦ ئەنجوومـەنی نوێنـەرانی ئێراقـــی فیـــدڕاڵی هەڵبــژێردراو بــە پێــی دەستووری هەمیشەیی ، یەکـــەم کۆبوونـــەوەی پرۆتۆکـــۆڵی خـــۆی ئەنجامـــدا لـــە دوای ٩٤ ڕۆژ لـە هەڵبـژاردنی لـە ١٥ /٢٠٠٥/١٢ ، لـە پێنـاو چارەسـەرکردنی کێشە هەڵواسراوەکان ، بە تایبەتی لە بارەی پێکهێنانی حکوومەت . کە عەدنان پاچەچی سەرکردایەتی کۆبونەوەکەی کرد ، بە هۆی گەورەیی تەمەنی .

لە هەمان کات بەڕێزان مەسعوود بارزانی و مام جەلال بەشداریان تێداکرد .

لـە هـەمان ڕۆژ هێزەکـانی سـووپای ئاسمـانی و پیـادەی ئەمـەریکا بـە هـەموو چـەکە جـۆراو جۆرەکـان لـە سانـسۆرێکی بـۆ سـەر قـەزای سـامەڕا بـە نـاوی دەسـتگیرکردنی چـەکدارە تیرۆریـستەکان ، کـە ٥٠ فرۆکـەی هێلیکۆپتـەری جـەنگی بەشـداری تێـداکردو بــە دەیـا حەشـارگەی چـەك و تەقەمـەنی لێدۆزرایەوەو دەستگیرکرا.

٢٠٠٦/٣/١٦ خۆپیشاندانێکی گەورە لە لایەن جەماوەری فەرەنسا لە پاریسی پایتەختی فەرەنـسا ئەنجامـدرا ، بـە هـۆی دەرکردنـی یاسـای کـارپێکردنی نـوێی دەرچوانی قۆناخەکانی خوێندن و بێکاران لە فەرەنسا ، لە ئەنجام بووە هۆی زامدار بوونی زیاتر لە ١٠٠ پۆلیس و ئاگربەردان لە چەندین کارگەو پرۆژەو دام و دەزگاو سووتاندنی بە دەیا ئۆتۆمبێل .

خۆپیشاندانەکە کاردانەوەی توونـدی کـردە سـەر ڕامیاریـەتی فەرەنـسا ، لـە بوارەکـانی ڕامیـاری وئـابووری و کۆمەڵایـەتی و پەرینـەوەی بـۆ وولاّتـانی دیکەی ئەوروپا .

٢٠٠٦/٣/١٧ باڵوێزی ئەمەریکا لە شاری بەغدای پایتـەختی ئێراق ، زاڵمـای خـەلیلزاد لـە لێدوانێکیدا ڕایگەیاندو گووتی:- گفتووگۆی نێوان ڕژێمـی ئیسلامی ئێران و ئەمــەریکا لــە شــاری بەغــدا دەکرێــت ، لــە پێنــاو چارەســەرکردنی کێــشە هەڵواسراوەکان .

به تایبەتی لە سـەر باری ئێستای ئێراق و لە نێوان پێك هاتـەکانی گەلاّنی

ئێراق ، بە تایبەتی لە نێوان هەردوو مەزهەب شیعەو سوونن‌ەی ئیسلامی لە ئێراق .

٢٠٠٦/٣/١٧ جێگری سەرەك كۆماری سووریای پێشوو – عەبدولحەلیم خەدام– لە دوای كۆبوونەوەی هاوبەشی بەرهەڵستكاران لە سووریا، بە تایبەتی لە نێوان عەبدولحەلیم‌و سەرۆكی ئیخوان مسلمین لە برۆكسلی پایتەختی بەلژیكا ، ئەویش بەراگەیاندنی بەرەی رزگاری نیشتمانی لە سووریا لە پێناو كەتاندنی رژێمی بەعس لە سووریا.

٢٠٠٦/٣/١٨ بۆ یەكەم جار لە باشووری كوردستان ، كۆنگرەی یەكەمی ژینگە لە هوتێلی ژیان لە شاری دهۆك بە سەرپەشتی حكوومەتی هەرێم ئەنجامدرا ، كە نوێنەرانی حكوومەت‌و رێكخراوە كوردستانی‌و ئێراقی‌و جیهانی بەشداریان تێداكرد ، لە بارەی باری ژینگە لە كوردستان‌و چارەسەری ئەو گیروگرفتانەی كە كەوتۆتە پێش چارەسەركردنی ، لە هەمان كات چەندین سمینارو كۆرو كۆبوونەوە لەم بارەیەوە ئەنجامدرا بە سەر كەوتوانە .

٢٠٠٦/٣/١٩ سەرۆكی حكوومەتی فەلەستینی دەستنیشانكراو – ئیسماعیل هەنیە – لە لایەن جووڵانەوەی حەماسی ئیسلامی‌و داواكردنی لەلایەن سەرۆكی دەسەڵاتی فەڵەستینی مەحمود عەباس، كابینەی حكوومەتەكەی لە ٢٤ وەزیر پێك هاتبوو پێشكەشی بە مەحمود عەباس كرد ، لەوانە ئافرەتێك‌و یەك مەسیحی تیابوو بۆ پەسندكردنی لە لایەن سەرۆكی دەسەڵاتی فەلەستین‌و پێشكەشكردنی بە ئەنجوومەنی یاسادانانی فەلەستینی و رەزامەندی لەسەركرد .

لەلایەكی دیكەوە وتەبێژی رەسمی ئیسرائیل لە راگەیاندنێكیدا یارمەتی‌و هاوكاری‌و گفتووگۆی لە گەڵ حكوومەتی حەماس رتكردەوە بە هۆی بوونی رێكخراوی حەماس بە رێكخراوێكی تیرۆریست لە وڵاتەكەدا .

٢٠٠٦/٣/١٩ لە دوای مشت‌و مرو گفتووگۆی چری نێوان سەركردایەتی پێكهاتەكانی گەلانی ئێراق ، ئەویش بە دامەزراندنی دەستەیەكی سەرۆكایەتی لە دەستەی سەرۆكایەتی كۆمارو ئەنجوومەنی وەزیران‌و ئەنجوومەنی نوێنەرانی ئێراق ، لە نوێنەرانی پارتە بەشداربووەكانی هەڵبژاردنی ٢٠٠٥/١٢/١٥و ، بوونی نوێنەریان بە پێی كورسیەكانی ئەنجوومەن .

لە پێناو كەمكردنەوەی دەسەڵاتی سەرۆك ئەنجوومەنی وەزیران ئیبراهیم

جەعفەری لە دەسەڵاتەکەیدا .

شایانی باسە ئەم مرۆڤە بەخواستو ویستو بەرژەوەندی تایبەتی خۆیی و هاوکـارانی لـە مەزهـەب شـیعە کـاری دەکـرد ، بـە تایبـەتی لـە بـارەی جێبـەجێکردنی مـاددەی/ ٥٨ لـە یاسـای ئیـدارەی دەوڵـەت تایبـەت بـە پارێزگای کەرکوك و ناوچە دابڕاوەکان .

٢٠٠٦/٣/٢٠ لـە هەڵبژاردنـەکانی سـەرۆکایەتی بیلاڕووسـیا - ڕووسـیای سـپی- کـە لۆکاشـینکا سـەرکەوتنی بـە دەسـتهێنا بـۆ دوبـارە وەرگرتنـەوەی پۆسـتی سـەرۆکایەتی بیلا ڕووسـیا... لـە گـەڵ ڕاگەیانـدنی سەرکەوتنی لۆکاشینکا لەهەڵبژاردنـەکانی حکوومـەتی ڕووسـیای یـەکگرتوو پـیر ۆزبـایی لێکـردوو ئەمـەریکاش ڕەخنـەی لێگـرت ، لـە هـەمان کـات یەکیـەتی ئـەوڕوپا هـەوڵی سزادانی ڕووسیای سپی دەرکرد ، لەلایەکی دیکە لایەنەکانی بەهەڵستکاری لۆکاشینکا داوای هەڵبژاردنەوەی دوبارەیان کرد ، بە هۆی دەست تێوەردان لە کاروباری هەڵبژاردنەکە ، بەڵام هەوڵەکان بێ ئەنجام بوون لە وڵاتەکەدا .

٢٠٠٦/٣/٢٠ لـە سـەردانێکی شانـشینی وڵاتـی مـەغریب شانـشین محەمـەدی شەشـەم ، گەیشتە هەرێمی پۆلیساریۆ ، کە بە ناو بانگە بە بیابانی ڕۆژئاوا ... شایانی باسە جووڵانەوەی پۆلیـساریۆ یـەك لایەنـە سەربەخۆیی خۆی ڕاگەیانـد ، کە ئەو سەردانەش بە دەست پێشخەری دوژمنکاری دادەنرێت بۆ هەرێمەکە.

لەلایـەکی دیکـە شانـشین محەمـەد داوا دەکـات کـە پـارتو ڕێکخراوەکـانی هەرێمەکە لە ڕێگەی هەڵبـژاردن مـافی ئۆتـۆنـۆمی وەربگـرن لـە ژێـر دەسـەڵاتی شانـشینی مـەغریب ، بـەڵام بـەرەی پۆلیـساریۆ ئـەو پێـشنیارەی ڕەتکـردەوە سـەرەڕای کێـشەی نێوانیـان ، گەرچـی ڕێکخـراوی نەتـەوە یـەکگرتووەکان بەردەوامە لە چارەسەرکردنی ئەو کێشە هەڵواسراوە لە هەرێمەکەدا.

٢٠٠٦/٣/٢٠ ســـەرۆکی ئەنجوومـــەنی بـــالآی شۆڕشـــی ئیـــسلامی لـــە ئێـــراق و سەرۆکی لیستی هاوپەیمانی شیعە عەبدولعـــەزیز حـــەکیم بـــە بۆنـــەی چلەی ئیمـامی حـسێن ووتـارێکی پێـــشکەشکردو تیایـــدا جـــارێکی دیکـە پیرۆزی بـە یەکیـەتی خـاک و گـەلی ئێـراق دوپـات کـردەوەو لـە هـەمان کـات دوبـاره بانگەشـــەی دامەزرانـدنی هـەرێمی فیـدراڵی ناوەڕاسـت و باشـووری ئێراقـی کـرد لـە وولاتەکەدا .

٢٠٠٦/٣/٢٠ کرێدانی کۆنفرانسی ئایینی لە شاری ئەشبیلەی باشووری ئیسپانیا ، کە لەلایەن سەرکردە جوولەکەکان ئەنجامدرا ، لە پێناو پەروەردەی ئاشتی لە نێوان ئاینی ئیسلام و مەسیحی و جوولەکە بە ئامادەبونی ئەمینداری گشتی نەتـەوە یـەکگرتووەکان – کـۆفی ئـەنان– لـە پێنـاو ژیـانی بەیەکـەوەو دابـین کردن لە هەموو بوارە جیاجیاکان لەجیهاندا .

٢٠٠٦/٣/٢٢ سـەرۆکی ئەمـەریکا جـۆرج بـۆش پیرۆزبـایی جـەژنی نـەورۆزی لـە گـەلانی ئاهەنگێری ئەو جەژنەیە کرد ، لە کوردو فارس و ئەفگان و گەلانی دیکە ، کە ئەم جەژنە بۆتە جەژنێکی نەتەوەیی ونیشتمانی سەری ساڵی نوێ بوونەوە ، بە تایبەتی لەلایەن کوردودوایی فارس لە کێشووەری ئاسیا .

٢٠٠٦/٣/٢٢ بــــەرپابوونی شــــەڕو پێکـــــدادان لــــە نێــــوان هێزەکـــــانی حکوومەت وهێزەچـــەکدارەکانی تیرەوهۆزەکـــان لـــە شـــاری مەقادیـــشۆی پایتـەختی سـۆماڵ ، بـە هـۆی دامەزرانـدنی بەرەیـەکی چـەکداری سـەربازی ئیسلامی بە پاڵپشتی ڕێکخراوی قاعدە ، کە زیاتر لـە٤٠ هـاوولاتی لـە نێوان هەردوو لایەنی شەڕکەر کوژران و زیاتر لە١٠٠هاوولاتیش زامدار بوون .

ئـەو بارودۆخـە دژوارە بەردەوامـە لـە هـەموو لایـەنێك بەتایبـەتی لەلایـەنی شـەڕو سـەربازی لـە نێوان پێکهاتـەکانی گـەلانی سـۆماڵ کـە وولاتێکـە بـاری هۆزو تیرە باڵی بە سەر وولاتەکەدا کێشاوە .

٢٠٠٦/٣/٢٢ ئەنجوومـەنی یاسـادانانی هۆڵەنـدا لـە بڕیارێکیـدا سەرپۆشـی بـۆ هـەموو

قوتابیانی خوێندنگاکان لە وولاتەکە قەدەخەکرد .

٢٠٠٦/٣/٢٢ بەرپابوونی خۆپیشاندانی گشتی لە هەموو فەرەنسا بە تایبەتی لەپاریسی پایتەخت ، کە بووە هۆی سووتاندنی بەهەزاران ئۆتۆمبێل لە گۆرەپانی گشتی– لیز – لەلایەن خۆپیشاندەران ، ئەوەش لەلایەن قوتابیانی زانکۆو پەیمانگە جۆراو جۆرەکان و گەنجە بێکارەکان ئەنجامدرا ، بەهۆی نەگونجانی یاسای کاری کارپێکردن لە دەرچوانی خوێندنگاکان لە فەرەنسادا .

٢٠٠٦/٣/٢٣ کۆچی دوایی خانمە هونەرمەندی ئۆپرای ئەمەریکا خاتوو– سارا کالرویل – لە سەنتەری مینی ئەمەریکا لە تەمەنی ٨٢ ساڵیدا بە هۆی نەخۆشی دڵ ، کە بە یەکەم خانمی ئۆپرای ئەمەریکا دادەنرێت لە هەموو وولایەتەکانی ئەمەریکا.

٢٠٠٦/٣/٢٤ شاندێکی کۆنگرێسی ئەمەریکا لە هەر دوو پارتی دیموکراتی و کۆماری سەردانی شاری بەغدای پایتەختی ئێراقیان کرد ، لەپێناو بەرەو باشبردنی باری ئێراق ، بۆ ئەم مەبەستەش چەند کۆبوونەوەو کۆنگرەی رۆژنامەوانی لەگەڵ سەرەك کۆماری ئێراق مام جەلال تاڵەبانی ودوایش سەرەك ئەنجوومەنی وەزیرانی ئێراق ئیبراهیم جەعفەری ئەنجامدرا .

لە پێناو پێك هێنانی حکوومەتێکی دیموکراتی فیدراڵی یەکگرتووی نیشتمانی و بەرەو پێش بردنی دۆسیەی باری ئاسایشی ئێراق و بوارە جیاجیاکانی دیکە لە ئێراقدا .

٢٠٠٦/٣/٢٥ گرێدانی کۆبونەوەی وەزیرەکانی دەرەوەی وولاتانی عەرەبی لە قاهیرەی پایتەختی میسر ، لەپێناو دارشتنی پرۆگرامی ئامادەکراو بۆ لوتکەی کۆمکاری عەرەبی لەلایەن سەرکردەکانی عەرەب لە سەرەك کۆمارو شانشین وئەمیرەکان ، لە بارەی باری ئێراق و دەست تێوەردانی رژێمی ئێران لە کاروباری ئێراق ، بە پشتگیری کردن لە مەزهەبی شیعەی ئیسلام لە باشووری ئێراق، هەروا بیری گفتووگۆی رژێمی ئێران و ئەمەریکا وچەندین لایەنی دیکە لە بارەی باری ناوچەو هەرێم وجیهان .

٢٠٠٦/٣/٢٦ دەست پێکردنی هەڵبژاردنی ئەنجوومەنی یاسادانان لە کۆماری ئۆکرانیا لە نێوان سێ پارتی سەرەکی لە وولاتەکەدا ، لە پێناو هەلبژاردنی ٤٥٠ ئەندام بۆ ئەنجوومەنی وولاتەکە .

٢٠٠٦/٣/٢٦ سـەرۆکی هـەرێمی کوردسـتان مەسـعوود بـارزانی لـە هاوینـە هـەواری سـەلاحەدین پێشوازی لـە هـەردوو سـەرۆکی ئەنجوومـەنی وەزیرانـی حکوومـەتی هـەرێمی کوردسـتان وجێگرەکەی کـرد ، داوای لێکـردن کـە لـە مـاوەی ٣٠ ڕۆژ حکوومـەتی یـەکگرتووی هـەرێمی کوردسـتان پێـك بێـنن لـە پارتە کوردستانیەکان .

دوایی کۆنگرەیەکی ڕۆژنامەوانیان ئەنجامدا لە بارەی چۆنیەتی پێکهێنانی حکوومـەت و بـارودۆخی کوردسـتان وئێرق ... بـەڵام دڵخۆشـکەری شـەقامی کوردی نەبوو، بە هـۆی دووبـارەو سێ بارەودەبارەی هـەمان کـاروکردار ، بـە پێـی خواسـت و ویـستی دوو پارتــە سـەرەکیەکەی پـارتی و یەکیـەتی سـوورانەوە لـە هـەمان بازنـەی پـاوانکردنی دەسـەڵات و پـاوانکردنی موڵـك و سـامانی گـەل و نیشتمان داهـاتووش شـاهد دەبێ لـە ڕێگـەی چـەند یاسـاو ڕێنمایەکی هاوبەشی نێوانیان...؟..!!.

٢٠٠٦/٣/٢٧ بـەرپابوونی شـەڕو پێکدادان لـە نێـوان هێزەکـانی ئاسایشی ڕژێمـی ئێـران و کورد لە ڕۆژهەڵاتی کوردسـتان لـە شـاری خـانێ- پیرانـشەهر- بـۆ دەربڕینـی نـاڕەزایی ، کـە ڕۆژانـە دەڕژانـە سـەر شـەقامەکان و لـە ئـەنجام ڕووبـەڕووی هێرشی هێزەکانی سووپای ئێران بوونەوە بە بەکارهێنانی چەك بۆ سـەرکوت کردنــی خۆپیــشاندەرەکان ، لــە ئــەنجام ژمارەیــەك لــە هــاووڵاتی کــورد شــەهیدکران و ژمارەیــەکی زۆریــش زامدارکران وبــەدەیان هــاووڵاتی کــورد دەسـتگیرکران لـە شـارەکانی مـەهابادو کرمانـشان و ئازربایجـانی ڕۆژئـاوای ئێران .

٢٠٠٦/٣/٢٧ لە پرۆگرامی – ماورء الاخیار- لە کـەناڵی ئاسمانی تەلـەفزیۆنی جـەزیرە لـە شاری دوبەی ، کە پڕۆگرامێك بوو لـە سـەر جێگـری سـەرۆك کۆمـاری ڕژێمـی بەعسی لە ئێراق سەدام حوسێن – عزەت ئیبراهیم – ی بلاْوکردەوە .

ئـەوش بـە ئاراسـتە کردنـی نامەیـەکی عـزەت دووری بـۆ لوتکـەی کۆمکـاری عەرەبی ، کە لەو ڕۆژە لەخرتوومی پایتەختی سوودان گرێدرابوو ،کـە داوای کـرد بـە پاڵپـشتی کردنـی لـە هێزەکـانی بـەرگری نیـشتمانی لـە ئێـراق دژی ئەمەریکاو تاوانبارانی دژ بەگەلی عەرەبی لە ئێراقدا .

سەرەڕای ئەوەی کە عزەت دووری لە لیستی مردووەکان ژمێردرابوو، کە ئەمڕۆش لە ناکاو لە ڕاگەیاندنێکی بەنامە ئاڕاستەکراوەکەی بۆ لوتکەی سەرۆکەکانی کۆمکاری عەرەبی هاتەوە گۆڕەپانی ڕامیاری لە ئێراق ، گەرچی بەر لەوەش حکوومەتی ئەمەریکا ١٠ ملیۆن دۆلاری تەخانکردبوو بۆ ئەو کەسەی کە عزەت دووری دەستگیر بکات .

٢٠٠٦/٣/٢٨ لە دوای ئەوەی کە سەرەك وەزیرانی ئیسرائیل - ئیریل شارۆن- بە هۆی نەخۆشیەکی کوشندە کەوتە نەخۆشخانە - ئەیهود ئۆلمرت- جێگەی گرتەوە ، لە دەسەلاتی سەرەك وەزیران و پارتەکەی پارتی ئەکادیمیای ئیسرائیل ، کە لە هەڵبژاردنەکان توانی ٢٨ کورسی لە کۆی ١٢٠ کورسی لە ئەنجوومەنی کنێسەت بەدەست بێنی ، کە زۆرترین ژمارەی کورسیە تاکو ئێستا ، کە پارتێکی ئیسرائیلی تەمەن کورت بە دەستی هێنابێت .

٢٠٠٦/٣/٢٩ لە دوای بەخاك سپاردنی تەرمی ١٤پێشمەرگەی پارتی کرێکارانی کوردستان P.K.K لە باکووری کوردستان لە شاری دیاربەکر ژمارەیەکی زۆر لە دانیشتووانی پارێزگای دیاربەکرو ، سیرك و، ئەدەنە ، خۆپیشاندانیان سازکرد ... لە ئاکام بووە هۆی شەڕی نێوان خۆپیشاندەران و هێزەکانی جەندرمەی ڕژێمی تورك و خۆپیشاندان و پێکدادان لە شارەکان و شارۆچکەکان و گوندەکانی باکووری کوردستان بەردەوام بوو دژی داگیرکەری رژێمی تورکیا لە باکووری کوردستاندا .

٢٠٠٦/٣/٢٩ دەستپێکردنی کسوفی ڕۆژ واتە ڕۆژگیران لەباکورو ڕۆژئاواو باشووری کوردستان کە لە کاتژمێر دووی پاش نیوەڕۆ دەستی پێکرد تاکو گەیشتە

شێوەی مانگی کەوانەیی روو لە ڕۆژئاوا، کەمانگ بە شێوەیەکی لارکەوتە بەر نێوان ڕۆژو زەوی، بەڵام لە هەندێ ناوچەی وڵاتانی عەرەبی زیاتر بوو لە هەندێ وڵاتانی دیکە کەمتر بوو.

٢٠٠٦/٣/٢٩ لە دوای هەڵبژاردنەکانی جووڵانەوەکانی فەلەستین ، بە تایبەتی لە نێوان جووڵانەوەی حەماسی ئیسلامی و جووڵانەوەی فەتح ، لە ئاکام جووڵانەوەی حەماس سەرکەوتنی بە دەست هێناو دوای ئەوە ئیسماعیل هەنیە پڕۆگرامی حکوومەتەکەو پرۆگرامی ئەندامانی حکوومەتەکەی پێشکەش بە سەرۆکی دەسەڵاتی فەلەستن مەحموود عەباس کرد ، لە هەمان کات ڕەزامەندی لە سەرکراو سووێندی یاساییان خوارد ، لە دوای پەسندکردنی لە لایەن ئەنجوومەنی یاسادانانی فەلەستین لە ڕۆژی ٢٠٠٦/٣/٣٠ ، دەسەڵاتی حکوومەت دەستی بە کارەکانی خۆی کرد ، لە ناو کێشەو ململانێی توندوتیژ لە نێوان هەردوو جووڵانەوەی ، فەتح و ، حەماس و ، لە نێوان حکوومەتی نوێی فەلەستین و دەسەڵاتی ئیسرائیل و وڵاتانی دیکەی پەیوەندار ، بە تایبەتی لە نێوان دەسەڵاتی نوێی فەلەستین و ئەمەریکاو ، بەریتانیاو ، یەکیەتی ئەوروپا ، کە دڵگران بوون بەو حکوومەتە لە هەموو بوارە جیاجیاکاندا .

٢٠٠٦/٣/٢٩ کۆبوونەوە لە نێوان وەزیری دەرەوەی ئێراق وشیار زێباری و سەرۆکی دەسەڵاتی فەلەستین مەحمود عەباس ئەنجامدراو لە ئاکامی ئەو کۆبوونەوە گفتووگۆی نێوانیان لە سەر باری ناهەمواری فەلەستین و ئاوارەکانی کۆمەڵگای چادری ڕوێشدی سەرسنووری نێوان ئوردن و ئێراق بوو ، لە هەمان کات نوێنەری دەسەڵاتی فەلەیستین لەگەڵ سەرەك کۆماری ئێراق جەلال تاڵەبانی کۆبوّوە لە بارەی هەمان کێشەو ئاوارە فەلەستینیەکانی شاری بەغداش ، کە لە بارودۆخێکی نا لە بار دەژین لە پێناو چارەی کێشەکانیان .

٢٠٠٦/٣/٢٩ لە دوای هەڵبژاردنەکانی پەرلەمانی هەمیشەیی ئەفگانستان لە نێوان پارت و ڕێکخراو گروپە نەتەوەیی و ئایینی و هۆزو تیرەکان بە پێی هەڵبژاردنەکە ، کە لە مانگی/ ٢٠٠٥/٩ ئەنجامدرابوو، حکوومەتی ئەفگانستان پێکهێنراو بڕوای پەرلەمانی پێدرا ، سەرەڕای چەندین کێشەو ململانێی نێوان نەتەوە جیاجیاکان و تیرەو هۆزەکان ، کە کوردیش بەشداره لەو پەرلەمانەو حکوومەتە بە پێی ژمارەی دانیشتووان ، کە زیاتر لە٣٨٠،٠٠٠ هەزار کورد لە ئەفگانستان دەژین بە سەرۆکایەتی حامد کارازای .

٢٠٠٦/٣/٣٠ کۆبوونەوەی ئەندامانی هەمیشەیی ڕێکخراوی نەتەوەیەکگرتووەکان لە شاری بەرلینی پایتەختی ئەڵمانیا ئەنجامدرا ، لە بارەی باری بواری چەکی ئەتۆمی ئێرانو پەیوەندی نێوودەووڵەتی، لە پێناو گەمارۆ خستنە سەر ئێران ، گەر داواو ڕێنمایەکانی کۆمەڵگای نێوودەووڵەتی جێبەجێ نەکات ، لە هەمان کات کۆبوونەوەی ڕێکخراوی نەتەوەیەکگرتووەکان لە شاری نیۆیۆرکی ئەمەریکی بەردەوام بوو ، بۆ هەمان مەبەستو چەندین لایەنی دیکەی پەیوەندیو کێشەی نێوودەووڵەتیو هەنگاونان بەرەو چارەسەرکردنو بەرەو پێش بردنی ، بە تایبەتی لە بارەی باری ئێراقو ، ئەفگانستانو ، سوودانو ، سۆماڵو ، پڕۆژەی چەکی ئەتۆمی ئێرانو ، هەرێمی بەلکان لە کێشووەرەکان .

٢٠٠٦/٣/٣٠ نگرۆبۆنتی کەشتی باڵ هەڵگری بازرگانی میسر ، کە لە دوورگەی محرەقی بەندەری سعوودیە بەرەو میسر بەڕێکەوتو بەر لەوەی بگاتە میسر لە ڕووداوێکی دەریایی نگرۆبوو ، لە ئاکام بووە هۆی گیان لە دەست دانی ٤٧ هاووڵاتی ناو گەشتیەکەو زامداربوونی ٣٥ هاووڵاتی ، ڕزگاربوونی ٩٠ هاووڵاتیو لە دەست چوونی کەشتیەکەو چەندین کەلوپەلی دیکەی هاووڵاتیان.

٢٠٠٦/٣/٣٠ سەرهەڵدانی کێشەیەکی دژوار لە نێوان سەرەك کۆماری لوبنانو سەرەك ئەنجوومەنی وەزیران ، لە دوای گەڕانەوەیان لە کۆنگرەی لوتکەی کۆمکاری عەرەبی لەخەرتومی پایتەختی سوودان ، کە بووە هۆی ئەوەی دووبارە لێکترازانی بەرچاوی چارەسەرنەکراوی کێشە هەمە لایەنەکانی نێوان سەرکردەکانی لوبنان ، کە سەرەك کۆماری لوبنان ئەمین لەحود شەرعیەتی دەسەڵاتی سەرۆکایەتی نەماوە بە هۆی ڕەتکردنەوەی زۆرینەی دەنگدەران لە هەڵبژاردنی پەرلەمانو حکوومەتی لوبنان ، لە نێوان پێکهاتەکانی لوبنانو لایەنگرانی ڕژێمی سووریاو هەڵوێستی حیزبو لایەنی چەکدارو هەڕەشەکردن لە پارتو ڕێکخراوەکانو حکوومەتەکانی لوبنان .

٢٠٠٦/٣/٣١ لە ئاکامی شەڕی نێوان کوردو هێزەکانی ئەمنی ڕژێمی تورکیا لە پارێزگای دیاربەکر لە باکووری کوردستان ، کە بووە هۆی شەهیدبوونی ٧ هاووڵاتی

کوردو زامداربوونی زیاتر لە ١٠ هاوولاتی و دەستگیرکردنی زیاتر لە ٢٧ هاوولاتی ، ئەویش بە ئاڵۆز بوونی باری پارێزگاکەو لێکترازانی پەیوەندی جەماوەری کورد لە گەڵ ڕژێمی تورکیا ، بە تەشەنەدار بوونی باروو دۆخەکە بەرەو شارەکانی دیکەی باکووری کوردستان هەنگاوی دەنا .

تورکیا بە هەمان بیروو بۆ چوونە کۆنەکانی دەسەلاتی ئیمپراتۆریەتی عوسمانی رامیاریەتەکەی دەبا بەرێووە لە ناوچەکەدا ، چ بەرامبەر بە کورد لە تورکیاو دەست تێوەردانی لە کاروباری ناوخۆی ئێراق لە بوونی کەرکوکیەتی کوردستان و چ لە ئێران و سووریا .

بەلام گەر کێشەی کورد لە ناو وولاتەکانی خۆیان چارە سەر نەکرێت بە رێگەی ئاشتیانە دوا رۆژیان بەرەو هەلدێریە بە پێی تێپەر بوونی قۆناخەکان

...؟...!.

٢٠٠٦/٣/٣١ ئەنجامـدانى فراكسيۆنێكى سـەربازى فـراوان لـە لايـەن هێزەكـانى سـووپاى ئێـران لـە هـەموو بوارەكـانى سـەربازى ئاسمـانى ، بـە تايبـەتى دەريـايى و پيـادەيى ، كـە لـە كەنـداوى عومـان ١٧٠٠٠ هـەزار سـەربازوو ٥٠٠ قـارب بەشداريان تێدا كرد ... لە هەمان كات بە تاقيكردنـەوى موشـەكێكى ژێـر ئـاو ، كـە بـەخێراترين موشـەك لـە جيهـان دادەنرێـت ، كـە بـووە هـۆى نـارەزايى وولاتـانى رۆژئـاوا بـە تايبـەتى ئەمـەريكاو ، بـەريتانياو ، فەرەنـسا ، كـە فراكـسيۆنە سـەربازيەكەش بـەردەوام بـوو لـە كارەكـانى بـە پێـى پرۆگرامـى دارێژراو لە ناوچەكەدا .

٢٠٠٦/٣/٣١ روودانـى گومـە لـەرزەى زەوى لـە شـارى هەمـەدانى رۆژهـەلاتى كوردسـتان و رۆژئاواى ئێران بە هێزى ٦ پلە ، بە پێى پێوەرى ريختـەر ، كە بووە هـۆى گيان لە دەستدانى زياتر لـە ٧٠ هـاوولاتى و زامدار بـوونى ٢٣٦ هـاوولاتى و وێران بوونى بە سەدا خانوو كێڵگەى كشتووكاڵى لە ناوچەكەدا .

٢٠٠٦/٤/١ هێزەكانى پۆليس و ئاسايشى ميسر هەڵسان بە دەسـتگيركردنى – نـەعمان جمعـە – و لايـەنگرانى لـە دواى دەرچـوونى بريـارى دەسـتگيركردنى ، لـە ئەنجام بووە هۆى شەرو پێكدادان و ، لە ئاكام ١٧ هـاوولاتى پـارتى وەفـدى ميسرى زامدار بوون لـە پێش بارەگـاى پارتەكـە ، كـە لـە سـەر سـەرۆكايەتى پارت و هەڵبژاردنەكانى سەرۆكايەتى ميسرى بوو .

لە گەڵ ئەوەشدا هۆكارى شەرەكەى بەرپرسانى پارتى وەفد دەگەرێتـەوە بـۆ ٢٠٠٦/١/١٨ ، كـە دەرگـاى بارەگاكـە داخـرا لـە لايـەن مـەحمود ئـەبازەو لايـەنگرانى بـە رووبـەرو بونـەوەيان لـە گـەڵ نـەعمان جومعـە بـە سـەرۆكايەتى حزب ، دوايى لە چەندين راگەياندنى دژ بە ئەمەريكا و ، ئيسرائيل وەستا ، لـە گـەڵ ئەوەشـدا ئەيمـەن نـور ، كـە لايـانێكى جياكـەرەوەى ئـەو پارتـە بـوو بـە هـۆى جيـاوازى بيروو بۆچـون رۆڵـى گرنگـى هـەبوو لـە گۆرەپـانى راميـارى ميسرى و ئيدارەى ئەمەريكاش پشتگيرى لێدەكات .

٢٠٠٦/٤/٢ پرۆسـەى هەڵبـژاردن لـە تايلەنـد بەرێوەچـوو كـە ٤٥,٢٠٠ مليـۆن و دووسـەد هـەزار هـاوولاتى بەشـدارى تێـداكرد ، كـە زۆربـەيان خـەڵكى ناوچـە گونـد نـشينەكان بـوون ، بـێ بەشـدارى ئۆپۆزسـيۆن كـە چـاودێران لـە كـاتى هەڵبژاردنەكـە چـەندين كـردەوەى توونـدو تيـژى لـە شـوێنە جياجياكـانى

وولاتەکەدا بەدەی دەکرا ، کە لە لایەن بەرهەڵستکاران ئەنجامدرا .
کە بووە هۆی گیان لە دەستدانی زیاتر لە پێنج هاوولاتی ، شایانی باسە ماوەی دووبەرەکی لەو هەڵبژاردنە نزیکەی ١٢٠٠ هاوولاتی موسلمان گیانیان لە دەستداوە بە هۆی کێشەی هەمەلایەنەی نێوان پێکهاتەکانی وولاتەکە ... کە سەرۆکی تایلاند - یەتاکسین شینا واتر - کە بە تاوانی گەندەڵی تاوانبارکراوەو گووتی ئەگەر ٥٠٪ دەنگ بە دەست نەهێنی دەست لە کاری سەرۆکایەتی دەکێشێتەوە لە وولاتەکەدا .

٢٠٠٦/٤/٢ هەردوو وەزیری دەرەوەی بەریتانیا جاك ستروو ، وەزیری درەرەوەی ئەمەریکا گوندا لیزا رایس لە ناکاو گەیشتنە شاری بەغدای پایتەختی ئێراق و چاوپێکەوتنیان لە گەڵ سەرۆك کۆمار جەلال تاڵەبانی و سەرەك وەزیرانی کاتی ئیبراهیم جەعفەری ئەنجامداو داوای پەلە کردنیان لە پێك هێنانی حکوومەتی ئێراق ، لە هەمان کات لیستی یەکگرتووی مەزهەب شیعەی ئیسلامیان تاوانبارکرد لە دواخستن و دورستکردنی کێشەو چارەسەرنەکردنی کێشە هەڵواسراوەکان .
لە هەمان کات چاویان کەوت بە سەرۆکی ئەنجوومەنی بالای شۆڕشی ئیسلامی لە ئێراق عەبدولعەزیز حەکیم و باسکردنی کێشەی پارێزگای کەرکوك و ناوچە دابڕاوەکان و چەندین لایەنی دیکە ، چاوپێکەوتنیان لە گەڵ چەندین کەسایەتی دیکەی ئێراقی ئەنجامدا لە وولاتەکەدا .

٢٠٠٦/٤/٢ کەناڵی ئاسمانی تەلەفزیۆنی جەزیرەی ئازادو لە پرۆگرامی - حصاد الیوم - خۆپیشاندان و راپەرینەکانی گەلی کوردی لە باکووری کوردستانی لکێندراو بە تورکیا بلاوکردەوە ، لە پارێزگاکانی دیاربەرکرو ماردین و ئەدەنەو وان و چەندین شارۆچکە دژی رژێمی تورکیا ، بە تایبەتی لە- کیزیلنب - کە ٩ هاوولاتی گیانیان لە دەست داو بووە هۆی سەرهەڵدانی راپەرینی تەواو لە باکووری کوردستان بە سەرکردایەتی پارتی کرێکاران p.k.k ، لە هەمان کات بووە هۆی کاردانەوەی نا لە بار لە سەر داهاتووی رامیاریەتی رژێمی تورکیاو بەرەو شڵەژان و لێك جیابوونەوە لە هەڵوێستەکانی دژ بەیەکتر لە ژێر رەفتارەکانی رژێمی تورکیا .

٢٠٠٦/٤/٢ بەردەوام بوونی خۆپیشاندانی قوتابیان و کرێکاران لە شاری پاریسی

پایتــەختی فەڕەنــسا و پەڕینــەوەی بــۆ شاروچــکەو فراوانبــوونی خۆپیشاندانەکە ، بە بەرزکردنەوەی دروشمی شۆڕشگێڕی و هێنانەوە بیری حکوومەتی لیبڕالی فەرەنسا بە ڕاپەڕینی ساڵی ١٩٦٨ی شاری پاریس.
شایانی باشە ئەو خۆپیشاندانە مەزنانە ئەوەندەی نەمابوو حکوومەتەکەی ئەوسای فەڕەنسا بە سەرۆکایەتی ژەنەڕاڵ دیگۆڵ بروخێنێ و حکوومەتێکی دیموکراتی لەم وولاّتە دابمەزرێنێ ، کە بووە هۆی ئەوەی ، کە وولاّتانی سەرمایەداری ڕۆژئاوا پشتگیری لە حکوومەتەکەی دیگۆل بکەن .
شایانی باسە باری گەلاّنی فەڕەنسا زۆر جیاوازی هەیە لە گەڵ باری وولاّتانی دیکەی سەرمایەداری ، کە فەڕەنسا سەرچاوەی شۆڕش و مافی مرۆڤو دابینکردنی ژیان بووەو بەردوامە لەو ڕاپەڕینە مەزنانە تاکو بە ئامانجەکانی دەگات بە دوبارە بوونەوەی کۆمۆنەی پاریس ، ئەمجارەیان لە کۆماری فەڕەنسا.

٢٠٠٦/٤/٢ کەشتیەکی لە داردروستکراو ، کە ٣٧ هاوولاّتی ئەفەریکیای هەڵگرتبوو بە ڕێگەی قاچاخ لە کەنارەکانی باکووری مۆریتانیا لە تەك پایتەختی نواکشوّت نگروّ بوو ، کە بووە هۆی گیان لە دەستدانی ٣٧ هاوولاتیەکەی ناو کەشتیەکە ، کە لە پێناو بژێوی ژیان و چیتر نا .
شایانی باسە بە هۆی نەبوونی دادوەری لە دەسەلاّت و پاوان کردنی سامانی گەل ودابەشکردن و داگیر کردنی لە لایەن دەسەلاّتدارانی ئەو وولاّتەی کە گەلانیان لە برسان و نەبوونی ئارامی وجیاوازی لە نێوان دەسەلاّت و گەل ، ئەم کارەساتانەی لێدەکەوێتەوە ، کە مانگانە زیاتر لە ٦٠٠ هاوولاّتی لەو هەرێمە گیان لە دەست دەدەن ، ئەوە جگە لە وولاّتانی دیکەی جیهان هەتا بگرە لە کوردستان .

٢٠٠٦/٤/٣ سەرۆکی ئەرکانی هێزەکانی سووپای ڕووسیا یۆری بالۆیۆلیسکی لە لێدوانێکیدا ڕایگەیاند ، کە ڕووسیا دەستگیرە بە بەڵێنەکانی بەرامبەر بە فرۆشتنی چەك بە ئێران بە پێی یاساکانی نێودەوڵەتی و ڕێکەوتنە مۆرکراوەکان ، لە بواری هەمە لایەنەی سەربازی لە جیهاندا .

٢٠٠٦/٤/٣ کۆماری چینی میللی و شانشینی ئوستراليا ڕێکەوتن لە سەر ئەوەی کە چینی میللی مادەی یۆرانیۆم بکڕێ و بفرۆشێتە ئوستراليا بۆ بنکە ئەتۆمیەکان ، کە سەرەك وەزیرانی ئۆستراليا مۆرکردنی ئەو ڕێکەوتنەی بە

ڕێکەوتنێکی باش نرخاندوو دوپاتی ڕاستگۆیی و دەستگیر بوونی چینی بە بڕیارەکـانی نێوودەوڵـەتی لـە بـارەی نەناردنـە دەرەوەی پێداویـستیەکانی بەرهەمهێنانی چەکی ئەتۆمی دوپاتکردەوە لە پەیوەندی نێوو دەوڵـەتی لـە جیهاندا .

٢٠٠٦/٤/٤ لە دوای مناوەراتی – مـانۆر – هێزەکـانی سـووپای ئێـران بە تاقیکردنەوەی چـەندین چـەك و موشـەكی نـوێ لـە بـواری بـەرگری ئـەمڕۆش فڕۆکەیـەکی جـەنگی سـەرئاوی تـاقیکردەوە ، کـە ڕادار هەسـتی پێناکـات ، لەگـەڵ موشەکێکی دیکەو کەشتی جەنگی ، کە تۆڕبۆنەکانی ڕادار هەستی پێناکات ، ئەمەش لەوکاتەی کە کێشەی نێوان ئەمەریکاو هاوپەیمانانی لە گەڵ ئێران ڕۆژ لە دوای ڕۆژ بەرەو دژواری و تەشـەنەدار هـەنگاودەنێ لـە کێشووەرەکەدا .

٢٠٠٦/٤/٤ بە هۆی لێکترازان و شـەڕوپێکدادان و خۆپیشاندانی نێـوان کوردو هێزەکانی ڕژێمی تورکیا لە باکووری کوردستانی داگیرکراوی ژێـر دەسـەڵاتی تورکیـا ، سـەرەك وەزیرانـی تورکیـا – ڕەجـەب تـەیب ئـەردۆگان – لـە کۆبوونـەوەی پەرلەمانی تورکیا داوای لە پارتی جووڵانەوەی کۆمکاری دیموکراتی کـورد کرد ، بە ڕونکردنەوەی هەڵوێستی بەرامبەر بە پـارتی کرێکـارانی کوردسـتان K.P.K, وناوزەنـدکردنی بـە پـارتێکی تیرۆریـست گـەر نـا هەڵوێـستمان دەگـۆڕێ ، چـونکە ڕووداوەکـانی بـەو دواییـەی بـاکووری کوردسـتان بـە سەرپەرشتی پارتی کرێکاران بووە لە باشووری ڕۆژهەڵاتی تورکیا .

٢٠٠٦/٤/٤ بۆ یەکەمجار لە مێژووی پەیوەنـدی نێـوان پـارتی دیمـوکراتی کوردسـتان و یەکیـەتی نیـشتمانی کوردسـتان و لایەنـە کوردسـتانیەکان کۆبوونـەوەی هاوبەش ئـەنجام بدرێت ، لـە دوای سپاردنی سـەرەك وەزیرانـی حکوومـەتی هەرێمی کوردستان نێچیرڤان بارزانی و جێگری سەرەك وەزیران عومەر فەتاح ، لـە پێنـاو دامەزرانـدنی حکوومـەتی فرەلایەنـەی یـەکگرتوو لـە هـەرێمی کوردستان .

ئـەویش بـە ئامـادەبوونی نێـچیرڤان بـارزانی و ، کۆسـرەت ڕەسـول عـەلی و ، نەوشـێروان مـستەفاو ، فـازل میرانـی و ، چـەندین کەسـایەتی و بەرپرسـی دیکەی پەرلـەمان ئامادەی بوون . ئەویش بەخوێندنەوەی چەندین ووتـاری پڕشنگدارو بریقەدار .

بـەڵام شـەقامی کـوردی وای بـۆ دەچـێ ، کـە لـە ڕووی کـارو کـردەوە بـە پێچەوانەیە لە هەموو بوارە جیاجیاکان ، تەنیا بەرەو پێش بردن و پاراستن و پاوانکردنی سامانی گەلە لـە هـەموو لایـەنێك لەلایـەن پـارتی و یەکیـەتی... ئـەویش بـە ٤٢ وەزیـرو چـەندین جێگـری وەزیـرو بـە دەیـا بەڕێوەبـەری گشتی و...هتد...!..؟.

٢٠٠٦/٤/٥ هێزەکـانی سـوپای ئـەمریکاو هاوپـەیمانان لەهەڵمـەتێکی ناکـاوی چـەکە قورسەکانی لە ژێر دەستی مەڵبەندەکانی پۆلیسی شارەکانی ژێر دەسـەڵاتی مەزهـەب شـیعە کـشاندەوە، لـە ترسـی بەپابوونی شـەڕی نێـوان لایـەنگرانی جەعفـەری و ئەنجومـەنی بـاڵای شۆڕشـی ئیـسلامی و لایەنـەکانی دیکـەو مەزهــەب ســونە بەتایبــەتی لەشــاری بەغــدای پایتــەخت کــە زیــاتر لــە ٠٠٠ر٠٠٠ر٦ ملیۆن کەسی تیا دەژی.

٢٠٠٦/٤/٥ سـەرۆکی دەسـتەی بـە نـاو زانایـانی ئیـسلامی سـوننە حـارس ئـەلزاری لـە لێـدوانێکی تەلـەفزیۆنی لـە نـاو سـتۆدیۆی کـەناڵی جـەزیرە لـە قەتـەر... ڕایگەیاندو گووتی :— لە دوای ڕووخانـدنی ڕژێمـی سـەدام لـە ٢٠٠٣/٤/٩و ، لـە بـارودۆخی نـا لـە بـاری ئێراقـی فیـدراڵ ، لـە وەتـەی ئیـبراهیم جەعفـەری پۆستی سەرەك وەزیرانی لە ئێراق گرتۆتە دەست، زیاتر لە٠٠٠ر٤٠ هـەزار سوونە کوژراون ، ئیمە دەستبەرداری نابین.

شایانی باسە حارس ئەلزاری بە بەردەوامی دژی پڕۆسـەی سیاسـی بـووە لـە دوای ڕووخاندنی ڕژێمی سەدام حوسێن و دارو دەستەکەی لە ئێراق .

٢٠٠٦/٤/٥ لـە پێنـاو هێورکردنـەوی ئـەو بارودۆخـە دژوارەی کـە لـە نێـوان حکوومـەتی ئەمـەریکاو ڤنـزوێلا بەردەوامـە ، کـە دیبلۆماتکـارانی ڤـەنزوێلاو ویلایەتـە یــەکگرتووەکان کۆبونەوەیــەکی فراوانیــان بــە ئامــانجی هێورکردنــەوە دیبلۆماتکاران لە ماوەی دوو مانگی ڕابردوودا لەم لایەنەوە ئەنجامدرا ، لە دەرکـردن و تۆمـەتبارکردن بەسـیخووڕی کـارلێکردن لـە پەیوەنـدی نێـوان هەردوو وولآت لە بارەی گرژیەکی بەردەوامدایە.

لـەم بارەیـەوە مـاری بیلـی هرنـانویزی جێگـری وەزیـری دەرەوەی ڤـەنزوێلا گووتی:— لە زۆر بواردا ناکۆکی گەوورە لە نێوان هـەردوولادا هەیـەو گەیـشتن بە ڕێکەوتن زۆر گرانە .

٢٠٠٦/٤/٦ بە هۆی کردارە نامرۆڤایەتیەکانی ڕژێمی تورکیا بەرامبەر بە کورد لە باکوری

كوردســتان و دژایــەتی كردنــی كــورد و پێــشێلكردنی مافــە ڕەواكــانی ٤٦ پەرلــەمانتاری یەكیــەتی ئــەورووپا نامەیــەكی بــە بــەهایان ئاراســتەی ســەرەك وەزیرانی توركیا ئۆردۆگان و حكومەتی توركیاكرد، بەتاوانباركردنی ڕژێمی توركیا لــەبارەی لەبارچونی بارو دۆخی باكوری كوردستان لەهــەموو بواره جیاجیاكان بەتایبەتی لەبواری نەتەوەیی ونیشتمانی لە باكوری كوردستان.

٢٠٠٦/٤/٦ سەرەك وەزیرانی بەریتانیا تۆنی بلێرو بێرتن نەهێرنی ئێرلەندی پەردەیان لــە ســەر نەخــشەی زیندوكردنــەوەی ڕێكــەوتنی پێكهێنــانی حكوومــەتی هەرێمی ئێرلەندای باكور لادرا.

لە دوای تاوانباركردنی یەكتری لە ڕامیاریەتی ساڵی ٢٠٠٤ ، ڕاوەستاوە ، بەڵام ئەم هەوڵانە بە تیرۆركردنی - دینیس دونالدسۆن -ی بەرپرسی شین فیستی لەم هەفتەدا بەرداهات ، كە ئەمەش پەردەی لە سەر ئەوە هەڵماڵی و ناوبراو كە سیخووڕێكی بەریتانیابوو لە وڵاتەكەدا .

٢٠٠٦/٤/٦ وەزیــری دەرەوەی ئەمــەریكا گۆنــدا لیــزا رایــس لــە دانیــشتنی پەرلــەمان گــووتی:- ویلایەتــە یــەكگرتووەكانی ئەمەریكا بەردەوامــە لــە لێكۆڵینــەوە لــە لایــەن وەزارەتــی بــەرگری ئــەمــەریكا لــە بــارەی ئــەو زانیاریانــەی بــە ماوەیــەكی كــورت بــەر لــە جووڵانــەوە ســەربازیەكانی ئەمەریكا بــۆ داگیركردنــی ئێــراق لــە ساڵی ٢٠٠٣ لە لایەن حكوومەتی ڕووسیا بە ئێراق درابوو ، بەردەوامین لە لێكۆڵینــەوە تــا بزانین ئــەو زانیاریانــە تــا چــەند ڕاســتن ، چونكــە مــەترسی لــە سەر هێزەكانی سووپای ئەمەریكا دروستكردووە .

٢٠٠٦/٤/٧ لــە كۆبوونــەوەی نێوودەوڵــەتی لــە ڕبــاتی پایتــەختی مــەغریب نوێنــەری پــەیمانی نــاتۆ لــە گــەڵ نوێنــەری وڵاتــانی ناوەنــد باســی تیرۆرو كۆچــڕەوی نهێنــی كــرا ، كــە نوێنــەری حكوومــەتی ئیــسرائیلیش لــەو كۆبوونەوەیــە بەشداربوو ، لە گەڵ چەندین تەوەری دیكە لە ناوەندەكانی كۆبوونەوەكەدا .

٢٠٠٦/٤/٧ بە هۆی تەقاندنەوەی دوو تیرۆرســت لــە مزگــەوتی شیعەكان - یۆرافا - لــە شــاری بەغدای پایتــەختی ئێــراق ، كــە بــووە هــۆی گیــان لــە دەســتدانی ٧٩ نوێژكــەرو زامداربوونی زیاتر لــە ١٦٤ كەســی دیكــە ، كــە لەوكاتــەی ئەنــدامی پەرلەمانی ئێراقی جەلالەدین سوغەیر وتاری هەینی دەخوێندەوە .

ئەمەش لە ئاكامی كێشەی نێوان هەردوو مەزهەبی سووننەو شیعەی دژ بە یــەكتری ڕوویــداو ئــەم كارانــە بــەردەوام ، كــە ڕۆژانــە بــەلای كەمــەوە ٧٥ كــەس

گیان لە دەست دەدات لە ڕێگەی کوشتن و سەربڕین و تەقاندنەوەو ڕفاندن.
شایانی باسە کێشەی نێوان ئەو دوو مەزهەبە ئیسلامیە دەگەڕێتەوە بۆ ساڵەکانی ٧٥٠ زاینی و تاکو ئێستاش بەدەوامەو کۆتایی نایەت لە جیهانی ئیسلامیدا .

٢٠٠٦/٤/٧ لە بڕیارێکی یەکیەتی ئەوروپا بەڕاگرتنی یارمەتیەکانی بۆ گەلی فەلەستین و لە هەمان کات ئەمەریکاش ئەو یارمەتیانەی ڕاگرت بە هۆی سەرکەوتنی جووڵانەوەی حەماسی ئیسلامی و بەرەو پێکهێنانی حکوومەت ، لە بیروو بۆچوونی وولاتانی ڕۆژئاوا جووڵانەوەی جەماسی ئیسلام بە جووڵانەوەیەکی تیرۆریست دانراوە... بەڵام داوایانکرد کە یارمەتی دانیشتووانەکانی فەلەستین بدرێت لە ڕێگەی ڕێکخراوی نەتەوە یککگرتووەکان .
شایانی باسە لە دوای هەڵبژاردن و بەتایبەتی لە دوای پێکهێنانی حکوومەت و داواکاری نێوودەووڵەتی، جووڵانەوەی حەماس دروشمی لە ناوبردنی دەووڵەتی ئیسرئیلی هەڵگرتووەو دانی بەدەووڵەتی ئیسڕائیل نەناوەو نایەنێت... چونکە چ جووڵانەوەی حەماسی ئیسلامی و حزبوڵلای لوبنانی هەڵویست و ڕەفتارو کارەکانیان لە دەست ئێران و ، سووریاو ، سعوودیەو ، چەند وولاتێکی دیکەی عەرەبیدایە .

٢٠٠٦/٤/٨ لە دوای هەڵبژاردنەکانی سەرۆکایەتی و پەرلەمانی بیلارووسیا – ڕوسیای سپی– کە سەرۆکی بیلا ڕووسیا ئەلکسەندەر لۆکاشینکا بۆجاری سێیەم بە سەرۆکی بیلا ڕووسیا هەڵبژێردراوەو بەرامبەر پەرلەمان سووێندی یاسایی خوارد ، سەرەڕای ئەوەی بەرهەڵستکاران و وولاتانی ڕۆژئاواو یەکیەتی ئەوروپا ئەو هەڵبژاردنەیان بەساختە لە قەڵەمدا.
لەڕێو ڕەسمی سووێند خواردنەکە زۆر لە وولاتانی بەرهەڵستکار بەشداریان لەو ڕێوڕەسمەدا نەکرد بە ناوی دوا ئیمپراتۆریەت لە ڕۆژهەلاتی ئەوروپا.

٢٠٠٦/٤/٩ حکوومەتی ئیسرائیل بە ڕەسمی ڕاگرتنی هەموو پەیوەندیەکانی لە گەڵ دەسەلاتی نوێی فەلەستین ڕاگەیاند ، کە جووڵانەوەی حەماسی ئیسلامی سەرکردایەتی دەکات و تەنیا لە گەڵ سەرۆکی دەسەلاتی فەلەستین مەحمود عەباس نەبێت... کە مەبەستەکەش دیارە لە هەموو لایەنە جۆراوجۆرەکاندا .

٢٠٠٦/٤/٩ هاوپەیمانی کوردستان بە شێووەیەکی ڕەسمی بوونی ئیبراهیم جەعفەریان

بە سەرۆکی حکوومەتی چوار ساڵەی داهاتووی ئێراقیان ڕەتکردەوە ، بە ئاگادارکردنەوەی هاوپەیمانی یەکگرتووی شیعەو لایەنە پەیوەندارەکانی دیکەی ئێراق ، بە هۆی هەڵوێستە تێك دەرانەکەی ، بە تایبەتی لە بارەی باری مافەکانی کورد لە باشووری کوردستانی لکێندراو بە ئێراق .

٢٠٠٦/٤/٩ دەست پێکردنی هەڵبژاردنەکانی پەرلەمان و ئەنجوومەنی پیران لە ئیتاڵیا لە نێوان لایەنگرانی سەرۆك وەزیرانی ئیتاڵیا برلسکۆنی و چەپی ناوەند بەسەرۆکایەتی ڕۆمانۆ بڕۆدۆ ، کە نزیکەی ٤٧ ملیۆن دەنگدەر لە ٦٠٠٠٠ هەزار مەڵبەندی هەڵبژاردن بەشداریان لەو هەڵبژاردنەکرد ، کە بۆ ماوەی دوو ڕۆژ بەردەوام بوو، ئەویش بەسەرکەوتنی ڕۆمانۆ بڕۆدۆ لە هەڵبژاردنەکان بۆ جاری دووەم دەسەڵاتی ئیتاڵیای بگرێتە دەست .

شایانی باسە هەڵبژاردنە گشتیەکەی ئیتاڵیا لە نێوان چەپی ناوەند بە سەرۆکایەتی ڕۆمانۆ بڕۆدۆو ، ناوەندی ڕاست بە سەرۆکایەتی سیلڤیۆ برلسکۆنی ، لە بارودۆخێکی نا لە بارو بە پێی ئەنجامە فەرمیەکانی هاوپەیمانی چەپی ناوەند لە ٤٩,٨٪ی دەنگەکانی بەدەست هێنا لەپەرلەمان

بەڵام هەرچی هاوپەیمانی ڕاستی ناوەند بوو لە ٤٩,٧٪ی دەنگەکان بەدەستهێنا ، کە سەرەك وەزیرانی برلسکۆنیە ، کەواتە بەپێی ئەو ئەنجامە بڕۆدی ٣٤١ کورسی لە کۆی ٦٣٠ کورسی لەپەرلەمان بەدەست هێنا , بەڵام برلسکۆنی ٢٧٧ کورسی لە پەرلەمان بەدەستهێنا لە وڵاتەکەدا .

بەڵام سەربارەت بە ئەنجوومەنی پیران هاوپەیمانی ناوەندی ڕاست ١٥٦ کورسی لە ئەنجوومەنی پیران بەدەستهێنا بەرامبەر بە ١٥٨ کورسی بۆ ڕۆمانۆ بڕۆدۆ لە ئەنجوومەنی پیران... کە ئەمەش بووە هۆکاری ئەوەی کە هاوپەیمانی چەپی ناوەند حکوومەت بەسەرکردایەتی ڕۆمانۆ بڕۆدۆ پێك بێنێ لە ئیتاڵیا.

٢٠٠٦/٤/١١ بە پێی یاسای دەوڵەتی ئیسڕائیل ، کە هەر سەرۆکێکی حکوومەتی ئیسڕائیل جا بەهەر هۆیەك بێت ، بە تایبەتی نەخۆشی و تەمەن بۆ ماوەیی ١٠٠ڕۆژ لە دەسەڵات لابراو کە جێگرەکەی دەسەڵاتی تەواو دەگرێتە دەست لەڕێگەی کەنێسەی ئیسرائیل ، ئەویش ئەیهود ئەلمرت بڕیاری بەردەوامی بۆ درا بەسەرەك وەزیرانی حکوومەتی ئیسرائیل .

٢٠٠٦/٤/١٢ نوێنـەرانی ٢٤ ڕێکخـراوی جـەماوەری و پیـشەیی و دیمـوکراتی و سـەندیکاو سـەنتەر، بـۆ نـاڕەزایی دەربـڕین لـە دژی هـەڵس و کـەوتی ڕژێمـی تورکیـا بەرامبـەر بـە کـورد لـە بـاکووری کوردسـتان ، لـە بـەردەم پەرلـەمان خۆپیـشاندانێکیان ئەنجامـدا ، جێگـری سـەرۆکی پەرلـەمان و ژمارەیـەك لـە پەرلەمانتارانی پەرلەمان کوردستان پێشوازیان لێکردن بە چەند وتەیەك لـەم بارەیەوەو پشتگیری تەواوی خۆیان بۆ خۆپیشاندانەکان دوپات کردەوە لە باشووری کوردستان .

٢٠٠٦/٤/١٢ سەرەك کۆماری تورکیا ئەحمەد سیزار لە لێدوانێکی بەرامبەر کۆمەڵێك لە ئەفسەرە گەورەکانی سووپای تورکیا ڕایگەیاند ، کە پارتی ئیسلامی بە سەرکردایەتی ئۆردۆگان هەڕەشە لە دەسەڵاتی عەلمانی لە تورکیا دەکات بە هۆی خزانەناو دام و دەزگاکانی دەوڵەت ، لە گەڵ ئەوەشدا ئەحمەد سیزار ماوی ساڵێکی ماوە لە دەسەڵاتی سەرەك کۆماری تورکیا .

کە ئەمەش نامەیەکی بە هێزە ، یەکەم بۆ دەزگاکانی سەربازی دەسەڵاتدارو ، دووەم پارتە ئیسلامیەکان... شایانی باسە لە تورکیا دەسەڵات دەسەڵاتی عەسکەر تاریەتەو ماوە بە دەسەڵاتی مەدەنی نادات تەنیا بە پێی دەستوورو یاسا بنەڕەتیەکانی تورکیا نەبێت لە هەموو بوارەجیا جیاکان لە وڵاتەکەدا .

٢٠٠٦/٤/١٣ لـە شـاری – پـەنجالوری– ویلایـەتی کارناکاتـای باشـووری هندسـتان ئەفسانەی سینەمایی – ڕاج کۆمـار– لـە تەمـەنی ٧٧ سـاڵیدا کۆچـی دوایـی کـرد ، کە ئەو مرۆڤە بە توانایـە حکوومـەتی هیندسـتان بـۆ مـاوەی دوو ڕۆژ پرسـەو ماتـەمینی گـشتی ڕاگەیانـد ، بـە سـازکردنی ڕێـوڕەسمی بـەخاك سپاردنی... شـایانی باسـە ڕاج کۆمـار لـە سـاڵی ١٩٢٩ لـە دایـك بـووەو لـە مـاوەی ژیـانی بـە شـداری زیـاتر لـە ٢٠٠ فیلمـی سـینەمایی کـردووە لـە وڵاتەکەدا .

٢٠٠٦/٤/١٣ وەزیـری دەرەوەی ئەمـەریکا گۆنـدا لیـزا ڕایـس ، لـە لێـدوانێکی تەلـەفزیۆنی ڕایگەیاند ، کە چاوەڕوانی ڕکخراوی نەتەوەیەکگرتووەکان دەکات ، لە پێناو بە کارهێنانی هێزی سەربازی دژی ڕژێمی ئێران .

بـە هـۆی دەسـت پێکردنـەوەی بە پیتانـدنی یۆرانیـۆم و هـەنگاونان بـەرەوە

دروستكردنی چەكی ئەتۆمی ، ئەویش بە پێی بەشی/ ٧ لە یاسای نێوودەوڵەتی لە بەڵگەنامەی ڕێكخراوی نەتەوە یەكگرتووەكان ، نەك گەمارۆدانی ئابووریو چەكی هەمەجۆرو پەیوەندی نێوودەوڵەتی... لە گەڵ ئەوەشدا ڕووسیاو ، چینی میللی ، لە گەڵ بە كارهێنانی هێزی سەربازی نین دژی ئێران ، بەڵكو چارەسەركردنی ئەو كێشەیە بە ڕێگەی دبلۆماسی چارەبكرێت لە جیهاندا .

٢٠٠٦/٤/١٣ بەر پابوونی شەڕی نێوان هێزەكای سووپای تشادو هێزە چەكدارە یاخی بووەكان بە نیازی كودەتای سەربازی بە پشتیووانی حكوومەتی سوودان ، بەلام لە دوای شەڕوپێكداداناو بۆردمانكردنی دەووروبەری پایتەختی تشاد ، لە ئەنجام بووە هۆی ئەوەی كە سووپای تشاد دەست بالأبێت لە سەر تشاد ، بە تایبەتی پایتەختی بنجامینا . لە هەمان كات سەرۆكی تشاد ئیدریس دوبی توانی دەسەلاتی بەسەر تشاد دابسەلمێنێو ، یەكیەتی ئەفریكیا داوای كۆبوونەوەی ناكاوی كرد ، بۆ چارەسەركردنی كێشەی تشاد بە هۆی ئەو بارودۆخەی كە لێی كەوتۆتەوە .

٢٠٠٦/٤/١٣ سەرەك كۆماری پێشووی ئێرانو سەرۆكی دیاریكردنی بەرژەوەندیەكانی ڕژێمی ئیسلامی لە ئێران هاشمی ڕەفسەنجانی سەردانی سووریای كرد ، لە پێناو یەكخستنی یەك هەڵوێستیان ، ئەویش بە هۆی پاڵە پەستۆی نێوودەوڵەتی ، بە تایبەتی لەلایەن ئەمەریكاو ، بەریتانیاو ، یەكیەتی ئەورووپا ، لە هەمان كات لەو سەردانەی چاوی كەوت بە سەرۆكی حزبەللأی لوبنانی حەسەن نەسروللاّ ، لە پێناو بەرەو پێش بردنی ئامانجەكانیان لە ناوچەو هەرێمەكاندا .

٢٠٠٦/٤/١٣ لە كارێكی نەشتەرگەری پزیشكی سەركەوتوانە لە بەریتانیا لەلایەن دكتۆر مەجدی یەعقوب لە گەڵ كۆمەڵێك لە پسپۆڕانی نەشتەرگەری لە سەر منداڵێكی بەریتانی تەمەن ١٢ ساڵان ، كە ناوی هانا بوو، بەر لە ١٠ ساڵ

پێش ئەمڕۆ دڵێکی دەستکردی لە پاڵ دڵەکەی خۆی چەسپێنرا ، کە دڵە دەستکردەکە لە ٨٠٪ی کارەکانی ئەنجام دەدا لە پاڵ دڵەکەی خۆی ، کە ئەو لە ٢٠٪ی کارەکانی ئەنجام دەدا ، لەم ڕۆژە دڵە دەستکردەکەی هانا ، کە لە پاڵ دڵە ئاساییەکەی خۆی بوو دەرهێنراو دڵە سروشتیەکەی خۆی لە١٠٠٪ کارەکانی خۆی ئەنجامدەدا.

٢٠٠٦/٤/١٤ بە هۆی پەلاماردانی سێ کەنیسەی مەسیحیەکان لە شاری ئەسکەندەریەی میسری ، کە بووە هۆی گیان لە دەستدانی مەسیحیەکی قبتی و زامداربوونی حەوتی دیکە .

شایانی باسە بەر لە پێنج مانگ هەمان ڕووداو بۆ سەر کەنیسەکان لە شاری قاهیرەی پایتەختی میسرو شاری ئەسکەندەریە ئەنجامدرا بوو دژی دانیشتووانە قیبتیە مەسیحیەکان ... شایانی باسە دانیشتووانە ڕەسەنەکانی میسر قبتین و ئێستا ژمارەیان لە ٠٠٠ ر٠٠٠ر١٢ ملیۆن زیاترە ، ئەمەش بە بە ئیسلام کردن و بە عەرەبکردن بە درێژایی مێژووی بوونی ئاینی ئیسلام و دەسەڵاتی شۆڤینی عەرەب گەیشتۆتە ئەم قۆناخە..!.

٢٠٠٦/٤/١٤ یەکەم شەڕی بەرەیی لە نێوان هێزەکانی سووپای حکوومەتی ئەفگانستان و هێزەچەکدارەکانی تاڵیبان دەستی پێکرد ، ئەویش لە دوای ڕووخاندنی حکوومەتی تاڵیبان و ئوسامە بن لادن لە ئەفگانستان.

٢٠٠٦/٤/١٤ لە دوای سەرهەڵدانی کێشەو ململانێی نێوان دسەلاتی نیپاڵ و بوون گەلانی نێپاڵ ، کە دژی دەسەلاتی توندڕەوی شانشین و حکوومەتی نیپاڵ ، کە شانشین چاندرا دەسەلاتی تاکڕەوی لە وولاتەکە دەبات بەڕێوەو ، لە هەمان کات لە وتارەکەی شانشین بە هەڵبژاردن ، کە بووە هۆی زیاتر لە تووندو تیژی و بەرپابوونی خۆپیشاندان و نارەزایی دژی شانشین و حکوومەت لە وولاتەکەدا.

٢٠٠٦/٤/١٥ ڕۆمان نوسی بە ناوبانگی بەریتانیا خاتوو – مۆریێل سپارك– لە نەخۆشخانەی شارۆچکەی – سیفیتیلا دیلا چینا – ی هەرێمی تۆسانای ئیتاڵیا لە تەمەنی٨٨ ساڵیدا کۆچی دواییکرد ، خاتوونی ڕۆشنبیرو ڕوناکبیری ناودار لە ساڵی ١٩١٨ لە شاری – ئەدەینەرەی– بەریتانیا لە دایك بووە ، شایانی باسە زیاتر لە ٢٠ ڕۆمانی نووسیووە سەرەڕای بە دەیا بەرهەمی دیکە .

٢٠٠٦/٤/١٥ لە دوای ڕاگەیاندنەکەی سەرۆك کۆماری ئێران مەحمودی ئەحمەدی نەژادی بە بوونی ئێران بە دەوڵەتێکی ئەتۆمی و دەبێ بەم جۆرەش مامەڵەی لە گەڵ پەیوەنـدە نێودەوڵەتیــەکانی لــە گــەڵ وولاّتــانی جیهــان و ڕێکخــراوەی نەتەوەیــــەکگرتووەکان ئەنجامــــدەدات ، کــــە ســــەرۆکی دیـــاریکردنی بەرژەوەنـدیکانی ئێـران ، ئەکبـەر هـاشمی ڕەفسەنجانی ، سـەردانی وولاّتـی کـوێتی کـردو لـە گـەڵ ئـەمیری کوێـت سـەباح سـالم کۆبوونـەوە ، بـە یـاوەری بەرپرسە بالاّکانی دسەلاّتی ئەمیری کوێت .

٢٠٠٦/٤/١٦ بۆ یەکـەم جـار لـە مێـژووی باشـووری کوردسـتان لـە ڕێگـەی فڕۆکەخانـەی هەولێری نێوودەوڵـەتی پۆسـتەی کوردسـتان بگاتـە دەرەوەی کوردسـتان... واتــە ڕەوانــەکردنی پۆســتەی هاوولاّتیــان بــۆ دەرەوەی کوردســتان و بــە پێچەوانەشەوە لە هەرێمەکەدا .

٢٠٠٦/٤/١٧ ســەرەك وەزیرانــی لوبنــان – سەنیورە– لە سەردانێکی بۆ ئەمەریکاو چاوپێکەوتنی بە ســەرۆکی ئەمــەریکا جــۆرج بــوش و وەزیــری دەرەوەی ئەمەریکا گۆندا لیزا ڕایس و بەرپرسـانی بـالاّی کۆشـکی سـپی ، لــە پێنــاو بــەرەو پێشبردنی پەیوەندیەکانی نێوان لوبنان و ئەمەریکا ، کە ئەویش خۆی لە سێ خاڵ دەگرێت ، یەکەم:– کشانەوەی هێزەکانی سووپای ئیسرائیل لە ناوچەی مەزار شەبعەو گەڕانەوەی بۆ ژێر دەسەلاّتی لوبنان ، دووەم :– لە بارەی چەکدارانی چەکی حزب و للاّو پەیوەندی لە گەڵ سووریا ، سێیەم:– دەست تێوەرنەدان لە کاروباری ناوخۆی یەکتری لە وولاّتەکانیان .

٢٠٠٦/٤/١٩ دەســت پێکردنــی پرۆســەی هەڵبژاردنــە گـشتیەکان لــە وولاّتــی تایلانـد بەڕێوەچوو ، لـە پێناو هەڵبـژاردنی ئەنـدامانی نـوێی ئەنجوومـەنی پیران لـە تایلاند .

٢٠٠٦/٤/٢٠ سـەرۆکی چینی میللـی - خـۆگین تـاو- سـەردانی ئەمـەریکای کـردو لەلایـەن سـەرۆکی ئەمـەریکا جۆرج بـۆش پێـشوازی لێکـرا ، کـە ئەمـە یەکـەم سـەردانی سـەرۆکی چـینی میللیـە بۆ ئەمـەریکا لـە مـاوەی ٤٠ سـالْ زیـاتر... گفتووگـۆی نێوانیـان لـە بـارەی بـاری ئـەتۆمی ئێـران و کۆریـای بـارکوورو هـەرێمی دارفـور بـوو لـە سـوودان... بـە تایبـەتی لـە بارەی باری ئابووری ، کە چینی میللی سوودمەند بووە لـە سـاڵی ٢٠٠٥ بـە ٢٠٠ ملیـار دۆلار ، دوایـی لـە بـارەی بـاری مـافی مـرۆڤ بـووە لـە چـین ، کـە ئەمـەش جێگـەی لوتکـەکانی نێـوان سـۆڤیەتی پێـشوو ئەمـەریکای دوێنـێ و لوتکەکانی نێوان ئەمەریکاو چینی میللی ئەمڕۆیە .

٢٠٠٦/٤/٢٠ هێزەکـانی ئاسمـانی سـووپای ڕژێمـی ئێـران لـە هێرشـێکیاندا بۆسـەر بنکـەو بارەگاکـانی پـارتی کرێکـارانی کوردسـتان P.K.K لـە سەرسێگۆشـەی سنووری نێوان هەرسێ وولآتـی ، ئێـران و ، تورکیـاو، ئێراقـی داگیرکـەر ، لـە سـەر خـاکی کوردسـتان بـە هاوکـاری ڕژێمـی تورکیـا ، کـە بـووە هـۆی شـەهیدکردنی بـە دەیـا لـە گـەریلاکانی - پێـشمەرگە- پـارتی کرێکـاران و کوژرانی بە دەیا لە سەربازەکانی سووپای ئێران لەو کارە سەربازیەدا لەسـەر خاکی کوردستان .

٢٠٠٦/٤/٢١ بارەگای - کەی. جی. بی- واتـە موخابـەراتی سـۆڤیەتی پێـشوو لـە کۆمـاری لیتوانیـا کـرا بـە مۆزەخانـەی کۆمـاری لیتوانیـا ، لـە پێنـاو نەهێـشتنی ئاسەواری مەڵبەندی دەسـەلآتی سـۆڤیەت لـە وولآتەکـە ، کـە ناوزەنـد بـوو بـە کۆشکی سوور.

شـایانی باسـە ئـەو باڵەخانەیـە ببـووە جێگـەی ئـازاردان و ئەشـکەنجەدانی گەلانی کۆماری لیتوانیا ، کە زیاتر لە ٥٠٠٠ هـەزار هـاوولآتی لیتوانیـای تیـا شەهیدکرا بوو ، بە هۆی بەرهەڵستکاری ڕامیاریەتی سۆڤیەت بەرامبەر بـەول وولآتەدا .

٢٠٠٦/٤/٢١ لـە دوای كێـشەو ململانێـی دژواری نێـــوان ســـەركردەكانی پـــارتو ڕێكخـــراوو گروپـــەكانی عـــەرەبیو كـــوردی لـــە ســـەر پێكهێنـــانی حكوومـەتی هەمیشەیی لـە ئێـراق ، كـە سـەرەك ئەنجوومـەنی وەزیرانـی كـاتی ئێراقـی ئیبراهیم جەعفـەری هۆكـاری ســـەرەكی ئـــەو كێـــشەو ململانێیـــە بـــووە لـــە جێبـــەجێ نـــەكردنی ئـــاواتو ئامانجـــەكانی گەلانی ئێراق بە تایبەتی گەلو نیشتمانە داگیركراوەكەی كورد لەجێبـەجێ نەكردنی ماددەی/ ٥٨ لە یاسای ئیدارەی دەوولەتی ئێراق ، لە دوای دەسـت كێـشانەوەی لـە كاندیدكردنەكـەی بـۆ وەرگرتنـی پۆسـتی دووەم جـاری لـە داهاتووی حكوومـەتی چوار ساڵە ، لیستی هاوپـەیمانی یـەكگرتووی شیعە بـە دانـانی نـوری مـالكی بـە كاندیـدكردنی بۆ وەرگرتنـی پۆسـتی سـەرۆكی حكوومەتی ئێراق .

كە جیاوازی بە هێچ شێوەیەك نیە لە گەڵ ئیبراهیم جەعفەریو كۆپی ئـەوەو خۆیان دروستكەری كێشەو ململانێو باری دژواری ئێراقن ، لە هەموو بـوارە جیاجیاكـان ، بـە تایبـەتی لـە بـاری ئاسـایشو بـژێوی ژیـانی گـەڵو كۆسـپ خستنە پێش كێشە هەڵواسراوەكانو.. چۆن...؟...!.

٢٠٠٦/٤/٢٢ كردنەوەی میهرەجانی هەفتەی – دارالمدی– لـە شـاری هـەولێری پایتـەختی هەرێمی باشووری كوردستان ، لە لایەن بەڕێز سەرۆكی هـەرێمی كوردسـتان بـە وتـارێكی لـە بـارو گونجـاو بـە پێـی بـارودۆخی نـاوخۆو ناوچـەو هـەرێمو جیهـان ، كـە زیـاتر لـە ٥٠٠ لـە ڕۆژنامـەنووسو نووسـەرو ڕونـاكبیرو پرۆفیـسۆرو هونەرمەنـدانی كـوردو عـەرەبیو ئێراقـیو وولاتـانی دیكـە ، بەوتارخوێندنـەوە بەشـداریان تێداكردو ، لـە هـەمان كـات پێشانگای كتێبـی هـەموو دەزگاكـانی كـوردیو ئێراقیو وولاتـانی دیكـەی عـەرەبی بەشـداریان تێداكرد لە باشووری كوردستان .

٢٠٠٦/٤/٢٢ گرێـدانی كۆبوونـەوەی یەكـــەمی ڕەسمـــی ئەنجوومـەنی نوێنـەرانی ئێراقی فیدراڵی لە پێناو هەڵبـژاردنی سـەرۆكی ئەنجوومـەن و هـەردوو جێگرەكـەی یەكـەم و دووەمـی ئەنجوومـەن هەڵبـژێردران ، كـە مـەحمود مەشـهەدانی بـە سـەرۆكی ئەنجوومـەن بـە ١٥٩ دەنـگ و هەڵبـژاردنی خالیـد عەتیـە بـە جێگری یەكـەم و ، هەڵبـژاردنی عارف تـەیفور بەجێگری دووەمـی ئەنجوومەنی نوێنەرانی ئێراق .

ئـەویش بـە دەنگـدانی نهێنـی لـە نـاو ئەنـدامانی ئەنجوومـەن بـە پێـی دەستووری هەمیشەیی ، سەرەڕای چەندین كۆبوونەوە كە دوادەخرا بە هـۆی كێشەی نێوان پارتـە ڕامیاری و نەتـەوەیی و كوردی و عـەرەب و مەزهەبەكانی شیعەو سوونـنە ، بە پەڕاندنـەوەی بۆقۆنـاخێكی نـوێ و لـە بارتر ، لـە پێنـاو چارەسەری كێشە هەڵواسراوەكان لە وڵاتەكەدا .

لـە هـەمان كۆبوونـەوە هەڵسـان بـە هەڵبـژاردنی سـەرۆك كۆمـارو هـەردوو جێگرەكـەی ، ئـەویش كـە مـام جـەلال بـۆ جـاری دووەم بـە سـەرۆك كۆمـاری ئێراقـی فیـدراڵ هەڵبـژێردراوە ، لـە گـەڵ هـەردوو جێگرەكـەی ، عـادل عەبدولمەهدی و، تارق هاشمی .

لەو كۆبوونەوە سەرەك كۆمارو وەزیرەكان و سەرۆكی پارت و ڕێكخراوەكـانی عـەرەبی و كـوردی و شـیعەو سوونـنە بەشـداریان تێـداكرد ، لـە گـەڵ بـاڵوێزی ئەمـەریكاو ، بـەریتانیاو ، چـەندین لایـەنی دیكـە لـەو ڕێوڕەسمـەدا لـە شـاری بەغدای پایتەختی ئێراق .

٢٠٠٦/٤/٢٢ بـەرپابوونی شـەڕو پێكـدادان لـە نێـوان هێزەكـانی ڕێكخـراوی حەماسـی ئیسلامی و ڕێكخراوی فەتح ، لە كەرتی غـەزەو ڕامـەللای فەلەسـتین ، ئـەوەش لـە دوای سـەركەوتنی حـەماس بـوو لـە هەڵبژاردنـەكان و دامەزرانـدنی حكوومـەتی ئیـسلامی و دان نـەنان بـە دەووڵـەتی ئیـسرائیل و دان نـەنان بـە بڕیارو ڕێكەوتنەكانی بەر لـە هەڵبژاردنـەكان و پەیوەنـدی نێوودووڵـەتی ، بـە ڕامیاریەتی توونـدڕەوی دوور لە خواست و ویستەكانی هەردوولایـەن و گـەلی

فەلەستین .

٢٠٠٦/٤/٢٢ لـە سـەردانێکی دیارینـەکراوی سـەرۆك کۆمـاری ئێـراق و بـاڵوێزی ئەمـەریکا زەڵمـای خـەلیل زاد ، گەیشتنە هـەولێری هـەرێمی باشووری کوردستان ، لـە لایـەن بـەڕێز سـەرۆکی هـەرێمی کوردسـتان لـە هاوینـە هـەواری سـەلاحەدین پێشوازی لێکران و لە هەمان کات دەستیان بەگفتووگۆی نێوانیـان کـرد ، لـە سـەرباری ئێـراق بەگـشتی و کوردسـتان بـە تایبـەتی ، ئـەویش لـە دوای هەڵبژاردنی سەرۆك کۆماری ئێراق و سەرۆکی ئەنجوومەنی نوێنـەرانی ئێـراق ڕاستەوخۆ لە ئێراقدا .

٢٠٠٦/٤/٢٣ سەرەك کۆماری چینی میللی – خۆگین تاو– سەردان شانشینی سعوودیەی کردو لە لایەن شانشین عەبدوڵلا پێشوازی لێکراو، ئەو سـەردانەش لـە پێنـاو بە هێزکردنی پەیوەندی ڕامیاری و ئابووری و ئاسایشی ناوچەکە بوو.

شایانی باسە چینی میللی یەکەم وولاتە لە پەیوەندی ئابووری بە تایبـەتی کڕینی نـەوت لـە سعوودیە بـە زۆرتـرین قـەبارە لـە دوای ئـەوەی ، کـە چینـی میللـی لـە بـواری پەیوەنـدی ڕامیـاری و ئـابووری و بازرگـانی نێوودەوڵـەتی ڕۆڵـی گرنگـی هەیە ، بە تایبـەتی لـە هـەردوو بـواری ئـابووری و بازرگـانی لـە جیهاندا .

٢٠٠٦/٤/٢٥ بـۆ یەکـەم جـار ئافرەتـە نـاوداری کوردو جیهان خاتوو لـەیلا زانـای تێکۆشـەرو سـەرکردەی کـورد ، سـەردانی باشـووری کوردسـتان بکـات بـەم شـێوەیەو لەلایـەن بـەڕێز سـەرۆکی هـەرێمی کوردسـتان پێـشوازی لێکـراو ، دوای ئـەوە بیروبۆچوونی هاوبەشـی داهـاتووی کـوردو خـاکی کوردسـتان ئاڵووگۆڕ بکەن ، لە پێناو یەکخستنی یەك هەڵوێست لە کوردستان .

لـە ناوەنـدی گۆڕەپـانی ڕامیـاری ناوچـەو هـەرێم و جیهـان ، لـە هاوسـەنگی و هاوکێشە هەمەلایەنەکان بە تایبەتی لە بواری نەتەوەیی ونشتمانیدا .

٢٠٠٦/٤/٢٦ چـەکدارە تیرۆریـستەکانی شیعەی سـەر بەموقتـەدا سـەدر بـە نـاوی سـوپای مەهدی ڕوو لە شاری کەرکوك دەکەن ، لە پێنـاو وەسـتان دژ بـە هەرهـەوڵێکی

کورد بۆ کۆنترۆڵکردنی پارێزگای کەرکوك و گەڕانەوەی پارێزگای کەرکوك و ناوچە دابراوەکان بۆ باوەشی ژێر دەسەڵاتی حکوومەتی هەرێمی کوردستان .

تۆماس وابز ڕاوێژکاری ڕامیاری باڵوێزی ئەمەریکا لە شاری کەرکوك گووتی:- موقتەدا سەدر کە سەرکردەی سووپای مەهدیە دوو گرووپی چەکداری بە ژمارە ١٢٠چەکدار ئامادەکردو بەرەو شاری کەرکوك ڕەوانەی کردون ، جگە لەملاو لەولاش چەکداری دیکەی رەوانە کردووە ، بۆ پارێزگاکە.

٢٠٠٦/٤/٢٦ هەردوو وەزیری بەرگری ئەمەریکا ڕامسفلدو وەزیری دەرەوەی ئەمەریکا گۆندا لیزا ڕایس ، گەیشتنە شاری بەغدای پایتەختی ئێراق ، لە گەڵ سەرۆك ئەنجوومەنی وەزیرانی ئێراق نوری مالکی کۆبونەوە ، لە پێناو دامەزراندنی حکوومەتێکی لێهاتووی چارەسەرکەری کێشە هەڵواسراوەکان ، دوور لە حکوومەتی مەزهەبی ، بەڵکو بەحکوومەتێکی دیموکراتی یەکگرتووی نیشتمانی لە هەموو پێکهاتەکانی گەلانی ئێراق .

٢٠٠٦/٤/٢٦ ڕابەری ئاینی و دەسەڵاتی کۆماری ئیسلامی ئێران ئایەتوللاّ عەلی خامەنائی لە وتەیەکیدا ڕایگەیاند ، بە پەلاماردانی بەرژەوندیەکانی ئەمەریکا لە وولاتانی جیهان ، گەرهاتوو ئەمەریکا پەلاماری ئێران بدات ، لە هەمان کات سەرۆکی

ئێران مەحمودی ئەحمەدی نەژادی لە لێدوانێکیدا ، ئەویش ڕایگەیاند بەوەی کە هەر بڕیارێکی لە کارخستنی کاری ئەتۆمی ئاشتی لە ئێران بڕیاربدات ، ئێمەش پشتگوێی دەخەین و لە کارەکانما بەردەوام دەبین لە وولاتەکەمان .

٢٠٠٦/٤/٢٧ ڕۆژنامــەی خــەبات لــە ژمارە/ ٢١٢٦دا ، بلاَوی کــــــــردەوە کـــــــــە دەسلاَتدارانی ئیسرائیل توانیویانــە مــانگێکی دەســتکرد بــە نــاوی -

ئیسرائیل-B - ڕەوانەی بۆشایی ئاسمان بکەن ، کە ئەو مانگە دەستکردە توانای ئەوەی هەیە وێنەی هەموو جۆرە شتێك لە سەر زەوی بگرێت ، هەتا گەر قەبارەی ٧٠سم بێت ، ئەمەش لە پێناو چاودێری کردنی جمووجۆلی سەربازی ئاسمانی وولاَتانی ناوچەکە بە تایبەتی ئێران و وولاَتانی دیکەی عەرەبی لە کیشووەرەکەدا .

٢٠٠٦/٤/٢٨ لە دوای تەواو بوونی مۆڵەت پێدراوی یەك مانگ بە ڕژێمی ئێران ، ئەمینداى گشتی ئەنجوومەنی ئاژانسی وزەی ئەتۆمی ئێران ، کە محەمەد برادعی ڕاپۆرتێکی بە پێزی لە سەر باری ئەتۆمی ئێران پێشکەش بە ئەمینداری گشتی ڕێکخراوی نەتەوە یەککگرتووەکان و ڕێکخراوەکە کرد ، لە پێناو هەڵسەنگاندن و بڕیار لە سەردان چ لە سەر دەسەلاَتی ئێران و پەیوەندیە نێوودەوولەتیەکان و دراوسێکان و چ لە بارەی بواری ئەتۆمی و پیتاندنی یۆرانیۆم .

لە پێناو دروست کردنی چەکی ئەتۆمی ، ئیدارەی ئەمەریکا بەوەرەقەیەکی بەها بەخشی نرخاندو ئێرانیش گوێی بە ڕاپۆرتەکە نەدا ، بالوێزی ئەمەریکا لە نەتەوە یەککگرتووەکان جۆن بۆلتن لە ڕاگەیاندنێکی گووتی:- بە پێی بەندی/٧ لە یاساکانی نەتەوە یەککگرتووەکان بڕیاری لە باری بۆ وەردەگیرێت .

٢٠٠٦/٤/٣٠ لە دوای چەندین کێشەو ململانێی نێوان پارت و ڕێکخراوو گروپە نیشتمانی و ئیسلامی وکۆمەلاَیەتی لە سەر دەسەلاَت و مەزهەب و بژێوی ژیان ، لە کۆماری میسر شەڕوپێکدادان و کاری توندو تیژی بەردەوام بوو ، کە بووە هۆی ئەوەی کە ئەنجوومەنی نوێنەرانی میسر ، بڕیاری نوێکردنەوەی باری نا ئاسایی بۆماوەی دووساڵی دیکە درێژ بکاتەوە ، سەرەڕای بەرەوپێش چوونی باری دیموکراتی لە میسردا .

٢٠٠٦/٤/٣٠ حکوومەتی سوودان ڕەزامەندی لە سەر مۆر کردنی ئەو ڕێکەوتنامەی پێشنیارکراوی یەکیەتی ئەفریکیا کرد ، لە پێناو کۆتایی هێنان بەو کێشەو ململانێیە تەشەنەدارەکان لە هەرێمی دارفورو جوولانەوە یاخی بووەکان .
بەڵام تاکو نووسینی لەم ڕۆژە جوولانەوە یاخی بووەکان ئەو ڕێکەوتنەیان ڕەتکردەوە ، بە هۆی ئاڵۆزی کێشەکان ، ئەویش کە کارەکانی بە دەست یەکیەتی ئەفریکیاو نەتەوە یەکگرتووەکانە . لە گەڵ ئەوەشدا پڕۆژەی یەکیەتی ئەفریکیا داواکانی حکوومەتی سوودان جێبەجێ ناکات ، لە هەمان کات بە هەزاران هاووڵاتی خۆپیشاندانیان ئەنجامدا دژی کۆمەڵکوژی لە هەرێمی دارفورو ناوچەی کودفان ، کە چەندین ئەندامی کۆنگرێس و ڕێکخراوی هەمە لایەن بەشداریان تێداکرد لە ناوچەکەدا .

٢٠٠٦/٤/٣٠ نووسینگەی سەرەك کۆماری ئێراق جەلال تاڵەبانی لە ڕاگەیاندنێکی بڵاوی کردەوە ، کە گفتوگۆی لە گەڵ حەوت لە گروپە چەکدارەکانی بە ناوی بەرگری کردن لە ئێراق کردیە ، بە هلوکاری ئەمەریکاو دژی ڕاگەیاندنی زەرقاوی ... دوای ئەوە هێزەکانی سووپای تورکیاو، ئێران ، بە هاوبەشی وهەماهەنگی بەردەوام بوون بە بۆردومان کردنی پێگەو بارەگاکانی پارتی کرێکارانی کوردستان P.K.K و هاتنە ناو خاکی باشووری کوردستان بە پانی پێنج کیلۆمەتر .
شایانی باسە بەردەوامی هێرشەکانی هاوبەشی هێزەکانی ڕژێمی تورکیاو، ئێران ، بۆ سەر بنکەو بارەگاکانی پارتی کرێکارانی کوردستان ، لە سەر سێگۆشەی سەرسنووری نێوان ، ئێراق و، ئێران و ، تورکیاو ، ناوچەی قەلادزێ ، بووە هۆی دەربە دەربوونی سەدان خێزانی کورد لە سەر جێگەو شوێنی نیشتەجێی خۆیان لە گوندەکانی خاکی باشووری کوردستان ، بەرەو گوندو شارۆچکەکانی شاری سلێمانی .
لە پێناو حەوانەوەیان و لە لایەکی دیکە کچی کورد بە چەکەکەی بەرگری لە کوردو خاکی کوردستان دەکات و بێ ئەوەی هەڵوێستی ڕەسمی بەرچاوی هەردوو ئیدارەی سلێمانی وهەولێر هیچ ئاکامێکیان هەبێت...؟؟.

٢٠٠٦/٤/٣٠ دەســـەڵاتی چـــەپڕەوی پۆلیڤیـــــا هەڵـــــسا بـــــــەخۆماڵکردنی مەنجەمـــەکان و کێڵگـــە کـــشتووکاڵی وچەندین پـرۆژەو کارگـەی دیکـەی وولاتەکەی ڕاگەیاند ، لە پێنـــاو بوژاندنـــەوەی ئـــابووری و ژێرخـــانی ئابووری و دەرهێنانی لە

دەســـت ســـەرمایە دارەکـــانی کـــەرتی تایبـــەت... دوو ڕۆژ بـــەر لـــەوەش کۆمارەکـانی ، بۆلیڤیـا و، فنزویلاو، کووبا ، لـە هاڤانـای پایتـەختی کووبا ، پـەیمانی بازرگـانی هاوبەشـی نوێیان مـۆرکرد لەلایـەن هەرسـێ سـەرکردەی وولاتەکـە- فیـدل کاسـترۆ-ئـەبومۆراس-هۆگـۆ چـاوس- دژی بازارەکـانی

ئـازادی ژێـر دەسـەڵاتی ئەمـــــــــەریکاو هاوپەیمالەســــەرکردەو چەپرەوەکان ڕێکەووتنی بازرگـانی و هاوکـار بـە یـــەکتریان مـــۆرکرد . جێگـەی باسـکردنە کـە لەو ماوەی دوایی چەندین وولات لە ئەمەریکای لاتینی هێزە چەپڕەوەکان لە هەڵبژاردنەکانی سەرۆکایەتی وولاتـەکانیان سـەرکەووتیان بەدەست هێنا بە مەبەسـتی هاوکـاری و هاوپـەیمانی لـە دەسـەڵاتەکیانیان و وەسـتان دژی رامیاریـەتی ئیـدارەی وویلایەتـە یـەکگرتووەکانی ئەمـەریکا ، کـە وولاتـانی ئەمەریکای لاتینی بە حەدیقەی دواوەی ناوزەندکردبوو ، لە پێناو بە ئەنجام گەیاندنی مەبەستەکانی لەو هەرێمانەدا .

بەڵام لە دوای سەرکەووتنی هێزی چەپرەو کاردانەوەی لـە سـەر رامیاریـەتی

ئەمەیکا و هاوپەیمانەکانی کاریگەر بوو ... ئەوە هەر سێ سەرۆکی کووبا و فنزویلا و پۆلیفیا ڕێکەوتننامەیەکی بازرگانیان مۆرکرد . بە مۆری سەرۆکی کووبـای فیـدراڵ کاسـترۆ و سـەرۆکی پۆلیفیـا ئیفـۆ مـۆرالیس ... ڕێکەووتنەکەش بەناوی – ئەلبا – بوو ، کە جێگرێکی باری سۆشیالیستی بێت بۆ ئەو ناوچەی بارزگانی ئازاد لە هەردوو ئەمەریکا ... ڕێکەووتنەکەش لە چەند خاڵێك پێك هاتبوو ئەویش :-

١- هەڵگرتنی باجی دەرامەت لەکاڵاو شمەکەکانی بازرگانی لە نێوان هەر سێ وولاتدا .

٢- گرنگی دان بە کەمکردنەوەی بێکاری و دۆزینەوەو ڕێگا بۆ لە ناوبردنی بێکاری لە هەرسێ وولات ، لە پێناو بەرەو باشبردنی باری بژێوی هەژار و بەهێزکردنی ژێرخانی ئابووری .

٣- هەوڵدان لە پێناو نەهێشتنی نەخوێندەواری لە نێوان کۆمەڵگای ئەو سێ وولاتەدا .

٤- هاوکاریکردنی یەکتری لەبوواری تەندروستی و بەربەرەکانی ئەو نەخۆشیە کووشندانەی کە تووشی مرۆڤ دەبن ، بە تایبەتی یارمەتیەکانی کووبا بۆ پۆلیفیا ... هەروا بە دامەزراندنی یەکەی ئابووری و رامیاری لە ئەمەریکای لاتینی بەبێ ئەوەی یارمەتیەکانی ئەمەریکای تیا بێت لە ناوچەو هەرێمەکاندا.

٢٠٠٦/٥/١ نووسینگەی سەرۆکایەتی هەرێمی کوردستان ، لە ڕاگەیاندنێکی ناڕەزایی خۆی بەرامبەر هێرشە هاوبەش‌و هەماهەنگی نێوان ڕژێمی تورکیاو ڕژێمی ئێران بۆسەر باشووری کوردستان ، لە ناوچەی قەڵادزێ‌و پشدەرو لۆلانەو حاجی ئۆمەران بڵاوکردەوە ، کە لە ئاکامی ئەو هێرشە زیاتر لە ١٥ گوندی ناوچەکە بۆردمان کراو لە ئەنجامدا چەند هاوولاتی‌و گەریلاکان گیانیان لە دەست دا لە گەڵ کوژرانی زیاتر لە ١٥ پاسداری ئێران لە باشووری ئێراق .

٢٠٠٦/٥/١ پەرلــــەمانی نیپـــاڵ ڕەزامەنـدی لـە سـەر پێك هێنـــانی لێژنـــەی نووســـــینەوەی ڕەشنووسـی دەسـتووری لـە وولاتەكەیـدا كـرد ... ئــــەویش لــــەدوای وەرگـرتنی هەڵوویـستی شانـشینی نیپـال بـە دەسـت لـە كاركێـشانەوەی ڕاستەوخۆی لە سەر دەسەلاتی حكوومەت بە دامەزراندنی سەرەك وەزیرانـی نویێ لە وولاتەكەیدا ، لە هـەمان كات ئەو دەسـتوورە داهـاتووی دەسـەلاتی شانـشین دیـار دەكـات ... ئـەم هەڵوێـستەش لـەدوای لێـك ترازانـی بـاری كۆمـەڵگاو ئـابووری و ڕامیاریـدا هـات بـەهۆی بـەردەوامی كێـشەو شـەڕو ناكۆكی لە نێوان حكوومەت و چەكدارە ماوەیەكان لە وولاتەكەدا .

دوای ئەم هەڵوێستەی شانشین چەكدارە ماوەیەكان لە ڕاگەیاندنێك ڕوونیان كردەوە بە ڕاگرتنی شەڕو كاری چەكداری بۆ ماوەی سیێ مانگ ، ئەویش بە پێخۆشحاڵ بوونی بە هەڵوێستی شانشین ... هەروا سەركردەی ماویـەكان – بـابورام باتـاری – هەڵوێـستی خـۆی ئاشـكرا كـرد . بە بەشداری كردنـی لـە لێژنەی دەستووری و هەڵبژاردن كە لە وولاتەكە ئەنجام بدرێت .

چەكدارە ماوەیەكان چەندین ناوچەی فراوانیان لەو وولاتەدا لەبەر دەستدایە ... لەگەڵ ئەوەشدا یەك لە داواكاریەكانی چەكدارە ماوەیەكان نەمانی ڕژێمـی شانـشینیە لـە وولاتەكـە بـە دامەزرانـدنی ڕژێمێكـی كۆمـاری كـە دادپـەروەری لەنێوو كۆمەڵگا مسۆگەر بێت لە وولاتەكەدا .

٢٠٠٦/٥/٢ پەیمانگای لێكۆڵینەوەی ئەتۆمی ، كە دەكەوێتە باكووری ڕۆژئاوای شاری مۆسكۆی پایتەختی ڕووسیای یەكگرتوو ئاگری گرتوو لە ئاكام پەیمانگاكە زیانێكی گەورەی بە بەڵگەنامەو نووسراوو دانراوی هەمە جۆر ، لە هـەموو بوارەكانی ئەتۆمی لێكەوتەوە لە وولاتەكەدا .

٢٠٠٦/٥/٤ لــە دوا هەڵبژاردنــەكانی ئیـسرائیل و ســەركەوتنی پـارتی كادیمـا بــە ســەركردایەتی ئـولمرت و دامەزرانـدنی حكوومــەتی ئیـسرائیل : ســەرەك

وەزیرانـــی نـــوێی ئیـــسرائیل ئـــولمرت ســـووێندی یاســـایی خـــواردو بـــە شێوەیەکی ڕەسمی دەسەلاتی وولاتەکەی گرتە دەست لە دوای تەواو بوونی کاتی یاسایی ، لە دەسەلاتی کاتی سەرەك وەزیرانی ئیسرائیل .

٢٠٠٦/٥/٥ سـەرەك وەزیرانـی بـەریتانیا تـۆنی بلێر دەست لـە کارکێشانەوەی هەرسـێ وەزیری ناوەخۆو بەرگریو دەرەوەی حکوومەتەکـەی پەسـەندکردو ، خـاتوو مارگرێـت بیکێـت ، بـە وەزیـری دەرەوە دانـرا لـە جێگـەی وەزیـری دەرەوەی لادراو ، جـاك سترۆ، ئەمـەش بـە هـۆی سـەرنەکەوتنی پـارتی کرێکـاران بـە ســەرکردایەتی تــۆنی بلێــر لــە هەڵبژاردنــەکانی شــارەوانیو بــە دەســت نەهێنانی دەنگی پێویستی دەنگدەران لە وولاتەکەدا .

٢٠٠٦/٥/٥ لـــە دوای گفتووگۆیـــەکی درێژخایـــەن لـــە نێـــوان حکوومـــەتی ســـوودانوگەوروترین گروپـــی هـــەرێمی دارفـــور ، لـــە و تووێـــژکردن بـــە سەرکردایەتی منی مناویو لایەنی جوولانەوەی ڕزگاری سوودان لە دارفور ئەنجامدرا ، بە مۆرکردنی ڕێکەوتن لـە سەر پـڕۆژەی یەکیـەتی ئەفریکیا ، بە بژیوانی ئەمەریکاو ، فەرەنساو ، بەریتانیا و ، نەتەوەیەکگرتوەکان .

ئەویش بە گۆڕانکاری لە چەندین خاڵی ڕێکەوتنەکە ولـە سـەر هـەمان پـڕۆژە بە بەجێهێشتنی دەرگای ڕەزامەندی لە سەر بوون لەلایـەن گروپـە بەرهـەڵست کارەکانی دیکەی هەرێمی دارفور.

ئـەویش بـە هەڵووەشـاندنەوەی چـەکدارانی جەنجەویـدو دابـەش کردنـی دەسـەلاتو سـامان ، بـە هاوبەشـی حکوومـەتو بـەرەی میللـی سـوودان لـە باشووردا .

٢٠٠٦/٥/٥ کـەناڵی ئاسمـانی تەلـەفزیۆنی جـەزیرە لـە دوبـەی کاسـێتێکی لـە وتـەکانی تیرۆریـست زەرقـاوی بڵاوکـردەوەو لـە نـاوەڕۆکی کاسـێتەکەدا هـاتووە دەڵـێ:- لـە مـاوەی سـێ مـانگی داهـاتوو ئیمـاراتی ئیـسلامی لـە ئێـراق دادەمـەزرێنێو لـە هـەمان کاتـدا کـۆپی ئـەو سـیدیە بـە دەسـتی

هێزەکـانی سـووپای ئەمـەریکا کـەوتووە لـە ناوچـەی یوسـفیەی باشـووری شاری بەغدا .

٢٠٠٦/٥/٦ لیژنەیەکی هاوبەش کە لە ئەندامانی یەکیەتی ئەوروپا و، نوێنەرێکی ڕژێمی تورکیا پێکهاتبوو ، سەردانی شاری دیاربکری باکووری کوردستانیان کرد ، بۆ ئـەوەی لـە ڕەوتـی بەڕێوەچوونی پڕۆژەکـان بـە دەسـتەبەر کردنـی مافـە کۆمەلایەتەکانی کوردی ژێر دەسەلاتی ڕژێمی تورکیا بکۆلێتەوە.

سەرۆکی کۆمیۆسیۆنی ئەنجوومەنی هاوبەشی یەکیەتی ئەوروپا . جاست لاجەندیکی و نوێنەری رژێمی تورکیا چەند کۆبوونەوەیان ئەنجامدا لە گەڵ سەرۆکی شارەوانی پارێزگای دیاربکر عوسمان بایدەمیرو ڕێکخراوی مافی مرۆڤ لـە شـارەکە دا ، لـە بـارەی مێـژوو بـاری ڕەسـەنی خـەڵکی ڕەسـەنی ئـەم پارێزگایەو هەرێمەکە لە باکووری کوردستان .

٢٠٠٦/٥/٦ بـــەهۆی تووانـــاو بـــوونی پێداویـستیەکان لـەم وولاتـەدا ... بەرازیل چووە ڕیزی یانەی وولاتـانی تووانـادار لـە پـۆلین کردنی یۆرانیـۆم لـە پێنـاو بەرهـەم هێنـانی ووزە ... کـە حکوومـەتی بـەرازیل لـەکاتی گفتووگـۆی لەگـەڵ ڕێکخراوی نێوو دەووڵەتی بۆ ووزەی گەردیلە ...بە کردنەوەی مەڵبەندی — ریـسیندا — لـە وولاتەکەیـدا لـە پێنـاو جـێ بـەجێکردنی پرۆگرامـی پێشکەووتنی ووزە لە بەرازیل .

ئەم هەنگاوەی حکوومەتی بەرازیل بووە جێگە نارەزایی لەلایەن وولاتانی ئەمەریکای باشوور ... هـەر لـەو کاتەشـدا پۆلیفیـا لـە حەفتـەی ڕابـردوو بڕیاریدا بە خۆماڵی کردنی دام و دەزگا و کۆمپانیە نەوتیی و گازیەکان لە وولاتەکەیدا ... کە بەرازیل گەورەیی کریاری گازە لە پۆلیفیا ... کە ئەمەش یارمەتی دەرە لە پێناو بەهێزکردنی بەرهەمی ئەتۆمی و سەرەتایەکە بۆ بە ئەنجام گەیاندنی ئامانجەکانی لە وولاتەکەدا .

ئەمەش لە دوای ڕێکەووتنی نێوان حکوومەتی برازیل و ئاژانسی ووزەی

ئەتۆمی – گەردیلەیی – سەر بەرێکخراوی نەتەوە یەکگرتووەکاندا هات لە وولاتەکەدا .

٢٠٠٦/٥/٧ سەرەك وەزیرانی ڕژێمی تورکیا – ڕەجەب تەیب ئۆردگان – لە لێدوانێکی تەلەڤزیۆنی و بەرامبەر بە جەماوەری گەلی کورد لە پارێزگای دیاربکرو جیا لە وتەکانی ڕابردووی ، ئەویش

بە بەڵێنی هەڵگرتنی جیاوازی لە نێوان پێکهاتەکانی گەلانی تورکیا لە بواری ئاوەدانکردنەوەو باری ئابووری و هەروا گووتی:–

هەموومان بە یەکەوە بەسترابنەوەو کێشەی ئێوە کێشەی ئێمەیە ، گەر ئێوە زەرەر بکەن ئێمەش زەرەر دەکەین – تۆبەی گورگ مەرگە هەرچەند نەترس بێت – ..؟؟...!.

٢٠٠٦/٥/٧ ئەنجوومەنی نیشتیمانی کوردستان کۆبوونەوەی نا ئاسایی خۆی گرێدا ، بە پەسەندکردنی کابینەی پێنجەمی حکوومەتی هەرێمی کوردستان لە باشووری کوردستانی لکێندراو بە ئێراق ، بە سەرکردایەتی نێچیرڤان بارزانی وجێگرەکەی عومەر فەتاح و ٤٠ لە وەزیرەکان ، لە پێکهاتەی دانیشتووانی هەرێمی کوردستان لە سەر بنەماکانی ڕێککەوتن لە نێوان پارت و ڕێکخراوە کوردستانیەکان بە تایبەتی لە سەر بەرژەوەندیە تایبەتی و گشتیەکانی پارتی دیموکراتی کوردستان و یەکیەتی نیشتمانی کوردستان.

لە کۆبونەوەی کابینەی پێنجەم سووێندی یاساییان خوارد بەرامبەر بە سەرۆکی هەرێمی کوردستان و بە ئامادە بوونی بالوێزی ئەمەریکا زەلمای خەلیلزاد لە ئێراق و ، سەرۆك پەرلەمانی ئێراق مەحمود مەشهەدانی و ، جێگری سەرەك کۆماری ئێراق عادل عەبدولمەهدی و ، نوێنەری کۆماری ئیسلامی ئێران و ، ڕووسیا و، چینی مللی و ، بەریتانیاو، چەندین کەسایەتی دیکەی کوردی و ئێراقی و وولاتانی دیکە لە جیهاندا .

دوای ئەوە سەرۆکی حکوومەتی هەرێمی کوردستان پرۆگرامی داهاتووی حکوومەتەکەی خوێندەوە ، کە هەموو لایەنێکی لە بوارە جیاجیاکانی لە

خۆگرتبـوو ، دوای ئـەوانیش جێگـری سـەرەك كۆمـاری ئێـراق و ، بـالوێزی ئەمـەریكاو ، سـەرۆكی هـەرێمی كوردسـتان ، هـەر یەكـە لەوانـە وتـارێكی پیرۆزبایی و ڕێنمایی لە داهاتووی هەرێمی كوردستان و ئێراق خوێندەوە .

لـە پێنـاو بـەرەو پێشبردنی بـاری كوردسـتان لـە هـەموو بـوارە جیاجیاكـانی نەتــەوەیی و نیـشتمانی و ڕامیـاری و ئـابووری و كۆمەڵایـەتی ڕۆشــنبیری و ئاوەدانكردنـەوەو بـژێوی ژیـان و چـەندین لایـەنی دیكـە لەچارەسـەركردن و بەرەو پێشبردن .

بـۆ مێـژوو...چـینی مللـی ملیارێـك و ۳٥۰ ملیـۆن كەسـە حكوومەتەكـەی پێكهـاتووە لـە۳۰ وەزیـر... بـەڵام حكوومـەتی هـەرێمی كوردسـتان لـە سـێ پارێزگـادا ، كـە هەمووشـی لـە بـەر دەسـتانییە ٤۲ وەزیـر بـە سـەرۆك و، جێگرەكەی..؟؟..!. لە باشووری كوردستان .

۲۰۰٦/٥/۷ جێگری سەرۆكی ئەمەریكا دیك چینی لە گەشتێكی بۆ وولاتانی ئۆكرانیاو ، لیتوانیاو ، كازاخستان ، لە ڕاگەیاندنەكاندا داوای لـە حكوومـەتی ڕووسـیای یـەكگرتوو كـرد ، كـە هـەنگاو بنـێ بەرەو ڕژێمـی دیموكراتی وماوە بە وولاتـانی دراوسێی بدات ، بە لە پێناو چوونە ڕیزی پەیمانی ناتۆ.

شـایانی باسـە ئیـدارەی ئەمـەریكا بەردەوامـە لـە جێبـەجێكردنی خواسـتە هەمەلایەنـەكانی ، بـە تایبـەتی لـە بـواری ئـابووری و دەسـەڵات لـە وولاتـانی یەكیـەتی سـۆڤیەتی پێـشوو بـە لێكترازانـدنی زیـاتر ، لـە هـەمان كـات بـە هەڵووەشـاندنەوەی ڕووسـیای یـەكگرتوو ، كـە یەكـەم وولاتـە لـە بـواری چـەكی ئەتۆمی وڕۆڵی بەرچاوی هەیە لە ڕێكخراوی نەتەوە یەكگرتووەكان و بە ڕاگرتنی هاوكێشەوهاوسەنگەكان بە پێی بارودۆخی نێوودەووڵەتیدا .

لە هەمان كات پەیوەندی لە گەڵ چینی مللی و، سەرهەڵدانی شـەڕی سـارد لـە بـارێكی دیكـەو لـە گـەڵ وولاتـانی دژ بـە ئەمـەریكا ، وەك ئێـران و وولاتـانی ئەمـەریكای لاتینـی ، بە هـۆی سـەركەوتنی لایەنـە چـەپرەوەكان و بـەرەو گەشـە كـردن ، بـە تایبـەتی لـە دوای كـارە سـیخووریەكەی فەرمانبـەرانی بـاڵوێزی بەریتانیا لە مۆسكۆی پایتەختی ڕووسیادا .

۲۰۰٦/٥/۸ لــە دوای شكـستهێنانی هەوڵــەكانی حكوومـەتی ئیتاڵیـای هەڵبــژێردراو ئۆپۆزسیۆن بـۆ ڕێككـەوتن لـە سـەر ڕاوبۆچوونەكانیان لـە بارەی پـاڵێوراوی سەرۆكایەتی پەرلەمانی ئیتاڵیاو نوێنـەرانی هەرێمەكان ، پرۆسـەی دەنگـدان

بۆ هەڵبژاردنی سەرۆکی نوێی ئیتاڵیا ئەنجامدا .

کە زیاتر لە ١٠٠٠ ئەندامی پەرلەمان و نوێنەری هەرێمەکان بەشداریان لە دەنگدانی هەڵبـژردنی سەرۆکی نوێ حکوومەتی ئیتاڵیا کردو لە جێی سەرۆکی ئێستا - کارلۆ نازیلۆ جامبی- کە کۆتایی بە ماوەی وویلایەتەکەی هاتووە .

ئەم هەڵبژاردنەش گرنگی زۆری دەبێت کە ناتوانێ پێش سەرۆکی نوێ حکوومەت پێك بهێنێ .

٢٠٠٦/٥/٨ وەزیری دەرەوەی فەرەنسا - فلیپ دۆست پلازی- ئاکامی کۆبوونەوەی هەر پێنج ئەندامی هەمیشەیی ئەنجوومەنی ئاسایشی ڕێکخراوی نەتەوە یەکگرتووەکان و ئەڵمانیای ڕاگەیاند .

کە نەیانتوانیە بەرامبەر دۆسیەی ئەتۆمی ئێران لە سەر ستراتیژێکی هاوبەش لە دژی ئەم وولاتە ڕێککەوتن ، کە ئەم کۆبوونەوە لە سەر ئاستی وەزیرەکانی دەرەوەی وولاتەکان بووە لە گەڵ ڕێکخەری کاروباری دەرەوەی وولاتانی یەکیەتی ئەوروپا -خافێر سولانە - بەشداری تێداکردووە لە شاری نیویۆرك کۆبوونەوەکان بەڕێوەچوون .

٢٠٠٦/٥/٨ بۆ یەکەم جار لە مێژووی هەرێمی باشووری کوردستانی لکێنراو بە ئێراق ، پێشانگای جیهان بۆ کتێب لە هەولێری پایتەخت کرایەوە ، کە وولاتانی عەرەبی و جیهان لەو بوارەدا بەشداریان تێداکرد ، کە ڕۆڵێ بەرچاوی بۆ داهاتووی کوردستان دەبێت .

٢٠٠٦/٥/٨ سەرەك کۆماری ئیسلامی ئێران مەحمودی ئەحمەدی نژاد نامەیەکی ئاراستەی سەرۆکی ئەمەریکا جۆرج بۆش کردووە لە بارەی باری پەیوەندی دەسەلاتی نێوان ڕژێمی ئێران و ئیدارەی ئەمەریکا لە داهاتوو ، بە پێی خواستەکانی هەردوو دەسەلات لە ناوچەو هەرێم و جیهان ، بە تایبەتی لە بواری چەکی ئەتۆمی و پیتاندنی یۆرانیۆم .

٢٠٠٦/٥/١١ دوای سەرکەووتنی خاتوو - میشیل باشیلیت - لە هەڵبژاردنەکانی تشیلی سووێندی یاسایی لە ئاهەنگێکی گەورە خوارد بە وەرگرتنی پۆستی سەرۆکی تشیلی ... کە زۆربەی سەرۆك و سەرەك وەزیران و نووێنەری وولاتانی جیهان بەشداریان لەو ئاهەنگەدا کرد.

جێگــەی ئامــاژە پێکردنــە کــە هاوکاری چەپرەوی ناوەند ماوەی ١٦ ســاڵە دەســەڵاتداریەتی ئــەم وولاتــە دەکــات ... لــەو کاتــەی تــشیلی بووژانــەوەی ئــابووری بەرچـاو بەخۆیـەوە دەبـینێ و لـە هــەمان کــات هەوڵــە یەکەمــەکانی خــاتوو باشـیلیت چارەسـەرکردنی کێــشەکانە لــە گــەڵ وولاتــانی دراوســــــێی بەشــــــێوەیەکی بنبرکـردن. باشـیلیت تەمـەن ٥٤ سـاڵ و بروانامـەی دکتۆریـای هەیـە و ئـەم خاتوونــەش چــەندین جــار رەوانــەی بەندیخانــە کــراوە لەلایــەن ســەربازە دەسەڵاتدارەکان لە وولاتەکەدا ، لەکاتی سووێند خواردنی و لـە ووتەیەکیدا خاتوو سیلیت بەڵێنیدا بە دامەزراندنی دام و دەزگای نوێی کۆمەڵگاکە . لە پێناو جێ بەجێکردنی دادپەروەری کۆمەڵایەتی و گیانی لێك بوون وگرنگی دان بە ئافرەت و چارەسەری کێشە هەمە لایەنەکانیان و هەروا دروستکردنی پردێك لەنێوو دەووڵەمەند و هەژاردا .

بەڵام لە هەمان کات گووتی :- گۆرانکاری بنەرەتی لەبواری ئابووری ناکرێت بەهۆی باری باشی ئابووری تشیلی لەنێوو وولاتـانی ئەمـەریکای لاتینی ... کــە ئەمــەریکا چــاوەروان بــوو لایــەنگرانی لــە هەڵبژاردنــەکان ســەرکەوتن بەدەســت بێــنن و حەدیقەکــەی دواوەیــان بــە باشــی خزمــەت بکــەن لــە کێشووەرەکەدا .

٢٠٠٦/٥/١٤ لـە دوای هـەولێکی چـڕ لـە توێژینـەوەو پـشکنینوگەڕان لـە چـاوگەی نـەوت توانرا یەکـەم بیری نـەوت لـە پارێزگـای هـەولێر لـە ناوچـەی قـەزای کۆیـە لـە دەووروبــەری گونــدی شیواشــۆك دەســت بــە هەلکەنانــدنی بکرێــت ، لــە ژێردەسەلاتی حکوومەتی هەرێمی کوردستان ، کە ڕۆڵی سەرەکی هەیە بۆ بە هێزکـردن و گەشـەپێدانی ژێرخـانی ئـابووری و بـژێوی ژیـانی گـەلی کـورد لـە کوردسـتاندا .

٢٠٠٦/٥/١٥ لە دوای گۆڕین لە ڕامیاریەتی و هەڵوێستی حکوومەتی لیبیا بە سەرکردایەتی

موعەمەر قەزاف بە ڕاگرتنی چەکە ئەتۆمیەکان و بەردەوام بوونی گفتووگۆی نێوان ئیدارەی ئەمەریکاو حکوومەتی لیبیا ، لە ئاکام گەیشتنە ڕێکەوتن ، بە کردنەوەی باڵوێزخانەی ئەمەریکا لە لیبیاو بە پێچەوانەو ، سڕینەوەی ڕژێمی لیبیا لە لیستی وڵاتانی لایەنگیرو یارمەتی دەری تیرۆرو ڕێکخراو گروپە تیرۆستەکان لە شاری تەرابلس لە لیبیا.

٢٠٠٦/٥/١٥ سەرەك وەزیرانی ڕاسپێردراوی ئیتاڵیا ڕۆمانۆ برودی ، بۆ دامەزراندنی حکوومەتی نوێی ناوەندی چەپی ئیتاڵیا لە دوای سەرکەوتنی لە هەڵبژاردنەکان و پێکهاتەی کابینەی حکوومەتەکەی ڕاگەیاند بە پێشکەشکردنی بە سەرۆك جۆرجیۆن بۆلیتانوی ، ئەویش ڕەزامەندی خۆی لە سەرحکوومەتەکەی کردو لە ٥/١٧ کابینەی حکوومەتەکەی سوێندی یاسایی خوارد ، بە سەرۆکایەتی ڕۆمانۆ برۆدی ، لە دوای دانوساندن و گفتووگۆیەکی درێژخایەن ، لە گەڵ هاوپەیمانەکان لەلایەنە ناوەندەکانی چەپ لە سەر پۆستە وەزاریەکان .

شایانی باسە لایەنە چەپڕەو مارکسیەکان لە وڵاتانی ئەمەریکای لاتینی و ئیتاڵیا ئێستا دەسەڵات دارن و بەرەو پەرەسەندن و پێشکەوتن و گەشەکردن هەنگاودەنێن ، بەهۆی کاردانەوەی رامیاری جیهانگەری تەواو لە سەر جیهان ، لەلایەن ئەمەریکاو هاوپەیمانەکان ، لە بڵاوبوونەوەی برسیەتی لە هەموو بوارە جیاجیاکانی ژیان وکارو داگیرکردنی وڵات و سامان و بەروبوومی گەلان لە جیهان ، بە تایبەتی لەجیهانی سێیەمدا .

٢٠٠٦/٥/١٨ لە ئەنجامی کێشەی نێوان بیری عەلمانیەت و بیری ئاینی لە ناو ڕژێم و گەلانی تورکیای عەسکەرتاری ، خۆپیشاندانێکی گەوورە زیاتر لە ١٠ هەزار تورك لە ئەنکەرەی پایتەختی تورکیا ئەنجامدرا

دژی هەڵوویستی حکوومەتی ئیسلامی بە سەرکردایەتی ڕەجەب تەیب ئۆردکان ، کە سەرکردایەتی پارتی دادو گەشەپێدان دەکات لە تورکیادا ، لە هەمان کات ، ئەم خۆپیشاندانەش بەپاڵپشتی سەرکردایەتی هێزی سوویا بوو ، لە پێناو پتەوکردنی ڕژێمی عەلمانیەت و بەلاوەنانانی ئۆردگان لە

دەســەڵات و دەرکردنــی لــە وولات بــەرەو ئێــران و سەرپۆشــەکانیش بــەرەو شانـشینی سعوودیە ، کـە ئـەم دوودروشمـە دروشمـی خۆپیـشاندەران بـوو. کێشەی نێوان ئەودوو بیروبۆچوونە بە شێوەیەکی بەرچاو سەری هەڵداوە لـە هـەموو بـوارە جیاجیاکـان ، بـە تایبـەتی لـە ناوەنـدەکانی سـەرکردایەتی دەســەڵات و بەتایبــەتی لــە پەرلــەمانی تورکیــاو دادگــای بــاڵای تورکیــا،... ئەویش لە ئەنجامی کوشتنی چەند دادوەرو ئەندام پەرلەمان و پارێزەر بوو لە کۆبوونەوەکانی پەرلەماندا .

٢٠٠٦/٥/١٩ وولاتانی کەنداو بە تایبەتی شانشینی سعوودیەو ، کوێتو ، ئیماراتیعەرەبی ، داوای هاوبەشیان ئاراستەی ئیدارەی ئەمەریکا بە سەرکردایەتی جۆرج بۆش کـرد ، لـە پێنـاو بەچـەك کردنـی هێزەکـانی سـووپای ئـەم وولاتانـە ، بـە هـۆی بەهێزی سووپای ئێران و بوونی چەکی نوێی سەردەمی و بەرەو بەرهەمهێنانی چـەکی ئـەتۆمی و دەسـت تێـوەردانی لـەکاروباری ناوچـەکەدا ، بـە تایبـەتی لـە ئێـراق و ، لوبنـان و هاوکـاری تـەواوی نێـوان ڕژێمـی سـووریا وئێران . کـە بۆتـە مەترسی دوا ڕۆژیان لە دەسەڵات و جیاوازی مەزهەبی ئاینی و نەتەوەیی و چەند لایەنی دیکە... کە هەمان شانۆگەریەکەی ڕژێمی بەعسی لـە ئێـراق بـەرەو ئێران هەنگاو دەنیٚ لە داهاتوودا.

٢٠٠٦/٥/٢٠ لــە هاوینــە هــەواری شــاری شەرمــشێخی وولاتــی میــسر مونتــەدای ئــابووری جیهــان بــە ئامادەبوونی زیـاتر لـە ١٥٠٠ لـە زانــاو پــسپۆڕو ڕوونــاکبیرو مامۆسـتای ئـەکادیمی و ڕۆشـنبیر

لە بواری ئابووری و چەندین لایەنی دیکە ، بە سەرپەرشتی سەرەك کۆماری میسر حوسنی موبارەك بەڕێوەچوو ،. لەو مونتەدا ئابووریە نێوو دەووڵەتیە جیهانیە ، هەردوو حکوومەتی ئیسرائیل و ئەمەریکا بەشداریان تێداکرد ... لــە پێنــاو بــەرەو چاکـسازی ودیموکراتی و ئـاوەدان کردنــەوەو ئـابووری و پڕۆژەی هەمە لایەن لە بوارە جیاجیاکان و ، مونتەداکەش لە لایەن سەرۆکی میسر محەمەدحوسنی موبارەك بە وتارێك کرایەوە .

٢٠٠٦/٥/٢٠ لـە دوای کـۆڕو کۆبوونـەوەو پەیوەنـدی و گفتووگـۆی چـڕو درێژخایـەن لـە ماوەی پێـنج مانگـدا ، کـە لـە ٢٠٠٥/٢/١٥ تـاکو ئـەمڕۆ سـەرەك وەزیرانـی

ڕاسپێردراو نووری مالکی توانی کابینەی یەکەمی هەمیشەیی حکومەتەکەی بۆ چوار ساڵی داهاتوو لە ئێراق ، کە پێکهاتبوو لـە ٣٨ وەزیر پێشکەش بە ئەنجوومـەنی نوێنـەرانی ئێـراق بکـات ،. ئەنجوومـەنی نوێنـەرانی ئێراقـی فیـدراڵ ڕەزامەنـدی لـە سـەر حکوومەتەکـە کـردو لـە هـەمان کـات سـووێندی یاساییان خـوارد ، بـە بەڵێنـدان بەجێبەجێکردنی پڕۆگرامـی حکوومـەت لـە داهاتوو ، کە لە ٣٠ خاڵ پێکهاتبوو ،. جگە لە وەزیری بەرگری‌و ناوەخۆ .

لە گەڵ ئەوەشدا بەرەی تـەوافق‌و ئەلعراقیـە لـە هـۆڵی کۆبوونـەوەی تایبـەتی ئەنجوومـەنی نوێنـەران‌و کابینەکـەی نـوری مـالکی کـشانەوەو هۆڵەکـەیان بەجێهێشت ، کـە کـوردیش بەڕێـژەی پێویـست بـە شـداری تێدانـەکرد... بـە هۆی ئەوەی کە ئەو حکوومەتە لە سەر بنەماکانی ڕێکەوتن‌و بەڕێکردن بـوو ، نەك لە سەربنەماکانی هەڵبژاردن‌و پێکهاتەکانی گەلانی ئێراق .

٢٠٠٦/٥/٢٠ بـەرپابوونی شـەڕی نێـوان هێزەکـــانی ســـووپای ئەفگانـستان بـە پاڵپـشتی هێزەکـــانی ســـووپای ئەمـەریکاو هاوپـەیمانان‌و هێزەچـــــەکدارەکانی ســــەرۆکی پێـــشووی ئیسلامی لە ئەفگانستان مەحەمەد مەلا عومـەر لـە باشـووری ئەفگانستان لـە ناوچـەی هەلمـەد ؛ کـە ناوچـەیەکی سـەرەکی بنکـەکانی تاڵیبانـە لـەدژی حکوومەت‌و بەردەوام بوونی شەڕی بەرەیی بە دووبارە بوونـەوەی مێـژوو ،. گـەر بـەر لـە ڕووخـانی ڕژێمـی تاڵیبـان دژی سـۆڤیەت‌ویاوەرەکانی بـوو بـە پاڵپـشتی ئەمـەریکا ، ئـەمڕۆش دژی ئەمـەریکاو هاوپەیمانیـەتی لـە جەنگکردن‌و کاردانەوەی کاریگەری هەیە لە سەر ناوچەو هەرێم‌و جیهان ... ئەمەیە کە دەڵێن – ئەوانەی بیر بۆ کەسانی دیکـە لێبـدەن بەخۆیان دەکەونـە ناوی– .

٢٠٠٦/٥/٢١ دوای ڕەتکردنـەوەی پلانـی یەکگرتنـەوەی هـەردوو دوورگـەی قووبرسـی یۆنانی‌و تورکی ، کە نەتەوە یـەکگرتووەکان لـە مـانگی/ ٢٠٠١/٤ پێشنیاری کردبـوو، نزیکـەی ٥٠٠ هـەزار قووبرسـی یۆنـانی لـە یەکـەم هەڵبـژاردنی

پەرلەمانیـدا ڕوویـان لـە سـندوقەکانی دەنگـدان کـرد ، بـۆ هەڵبـژاردنی پەرلەمانی نوێی وولاتەکەیان ڕاپرسیەکیش کە لە ڕۆژی ٥/١٤ لەم بارەیەوە ئەنجام درابوو ئاماژە دەکات کە پارتی - تاسوس بابا دویدلوس دیکۆ - کە سـەرۆکایەتی هەڵمـەتی ڕەتکردنـەوەی پلانـی یەکگرتنـەوەی دوورگەکـەی دەکرد ، کە ژمارەی نوێنەرانی لە ٩ نوێنەر بۆ ١٢ نوێنـەر زیادی کردووە لـە وولاتەکەدا .

٢٠٠٦/٥/٢١ میری کوێت فەرمانێکی بە هەڵووەشاندنەوەی پەرلـەمانی کوێتی مۆرکرد ، چـونکە مـیری کوێـت دەسـەلاتی هەڵووەشـاندنەوەو بانگـەوازکردنی هەڵبژاردنـەکانی پێـشووەختی پەرلـەمانی هەیـە لـە وولاتەکـەدا ، ئـەم تەنگەژەیـەش لـە ئاکامی بەرچاوخـستنی پڕۆژەی نـوێی هەڵبـژاردن سـەری هەڵدا ، کە لە لایەن بەرهەڵستکارانەوە ڕەتکرایەوە لە وولاتەکەدا .

٢٠٠٦/٥/٢٣ سـەرۆکی لیژنـەی ڕاپرسی تایبـەت بـە مـۆنتینیگرۆ - فرانتیـــسیك لبتیـــا - بەشـــێوەیەکی ڕەسمـــی ئەنجامـەکانی ڕاپرسیەکەی ڕاگەیانـــد کـــە نزیکـــەی ٥٦٪ی دانیـــــشتووانی هەرێمەکـــە دەنگیـــان بـــۆ

سـەربەخۆیی وجیابوونەوەی هەرێمەکـە یانـدا لـە سـڕبیا... لـە هـەمان کـات بەرپرسـی کاروبـاری دەرەوەو پەیوەندیـەکانی یەکیـەتی ئـەورووپا خـافێر سـۆلانە لێـدوانێکی سـەبارەت بـە ئـەنجامی ڕاپرسـیەکەدا بەرامبـەر بەحکوومەتی سڕبیاو ڕووسیاو گووتی:-

دەبێ هەموو لایەکمان ڕێز لە بڕیارو ئارەزوومەندانەی خەڵکی ئەم هەرێمە بگـرین... شـایانی باسـە هـەرێمی مـۆنتینیگرۆ لـە سـالی/ ١٩٩٩ نیمـچە سـەربەخۆیی هەیـەو خـەڵکی ئـەم هەرێمـە لـە بـارێکی ئـارامی و ئـازادی و هـەنگاونانی بـەرەو پێشەوەو مامەڵەنـەکردن بە دراوی یوگسلافیای پێشوو نـەدەکرد ، بـە ڵکـو بـە دۆلارو یـۆرۆ دەکـرد... کـە موسـوڵمانەکان لـە٢٠٪ دانیشتووانی ئەو هەرێمەو وولاتە نوێیەن ، کە ئەو هەرێمە هەرێمێك بووە لە

یۆگسلافیای یەکگرتوو... ژمارەی دانیشتوانی ٦٠٠ هەزار کەسەو لە ٤٢,٢٪ . خەڵکی ڕەسەنی هەرێمەکەن کە ٣٢٪ . سڕبی و ٧,٧٪ . بۆسنی و ١,٥٪ . ئەلبانی و ٤٪. خەلکی موسوڵمان و هی دیکەن لە وولاّتەکەدا .

٢٠٠٦/٥/٢٤ فڕۆکەخانەی نێوودەووڵەتی ئەتاتورك کە لە بەشی ئەورووپای شاری ئەستەمبۆڵە ئاگری گرت ، کە بەگەورەترین فڕۆکەخانە لە تورکیا دادەنرێت و بووە هۆی وەستانی گەشتە ئاسمانیەکان... شایانی باسە شاری ئەستەمبۆڵ ژمارەی دانیشتووانی ١٢ملیۆن کەسە ، کە لەو ١٢ملیۆنە ٠٠٠ر٥٠٠ر٣ ملیۆن و نیوی دانیشتووانەکە کوردن..؟؟...!.

٢٠٠٦/٥/٢٧ وەزیری دەرەوەی ڕژێمی ئێران سەردانی بەغدای پایتەختی ئێراقی کردو لە گەڵ بەرپرسان گفتووگۆو کۆبوونەوەی ئەنجامدا ، دوایی لە ٥/٢٨ سەردانی مەرجەعیەتی ئاینی مەزهەب شیعە عەلی سیستانی لە شاری نەجەف پیرۆز کرد ، دوای ئەو لە گەڵ چەندین بەرپرس و لایەنی دیکەی مەزهەب شیعە گفتووگۆی کرد ، کە بووە هۆی نا ئارامی لایەنی مەزهەب سووننەی ئیسلامی عەرەب ، بەهۆی دەست تێوەردانی ڕژێمی ئێران لە کاروباری ناوەخۆیی ئێراق ، بە تایبەتی دروستکردنی دووبەرەکی لە نێوان شیعەو سووننە لە ناوەڕاست و باشووری ئێراق کە بە قۆناخێکی نا لە بار تێدەپەڕێ .

٢٠٠٦/٥/٢٨ ڕوودانی گوومەلەرزەیەکی گەوورە لە هەرێمی جاوای ئەندۆنۆسیا ، کە بووە هۆی گیان لە دەستدانی زیاتر لە٦٥٠٠ هەزار هاووڵاتی و دەربە دەربوونی زیاتر لە ٢٠٠ هەزار هاووڵاتی و وێران کردنی بە دەیا هەزار دۆنم لە زەوی و کێڵگەو خانوو پرۆژەی هەمەجۆر ، لە هەمان کات بەرپابوونی گڕکان لە لوتکەی شاخە بەرزەکانی هەرێمەکەو لە دوای ئەو گومەلەرزەیە زیاتر لە ٤٠٠ گومەلەرزە لە ئەندۆنوسیا لە هەرێمەکەو لە دەووروبەری ڕوویدا .

٢٠٠٦/٥/٣١ ئیدارەی ئەمەریکا بە سەرکردایەتی جۆرج بۆش ڕەزامەندی لە سەر ڕاگەیاندنی ڕژێمی ئێران بە دەست پێکردنی گفتووگۆی ڕاستەوخۆی کرد ، لە نێوان هەردوو وولاّتی دژ بە یەکتری ، لە پێناو گەیشتن بەرێکەوتن لەبارەی پرۆگرامی چەکی ئەتۆمی ئێران و دەست تێوەرنەدان لە کاروباری ئێراق ،.

هەتاچوونە ڕیز وولاّتانی ترۆیکا ، کە ئەندامی هەمیشەیی ئەنجوومەنی ئاسایشی نێوودەووڵەتی پێکدێنن ، لە گەڵ ئەڵمانیا ، گەرنا پرس و ڕا بە هاوپەیمانانی دەکات ، لە پێناو سزاخستنە سەر ئێران ، لە ڕێکخراوی

نەتەوە یەکگرتووەکان بەرەزامەندی هەموو لایەنەپەیوەند دارەکان .

بەلام ئێران لە زۆر هەلوویستدا نەرمی دەنوێنێ و لە زۆر هەلوێستیش توندی دەنوێنێ ، لە پێناو درێژکردنەوەی ماوەی جێبەجێکردنی خواستە نەهێنیەکانی ، بە تایبەتی لە لایەنی خۆسەپاندنی لە سەرباشووری ئێراق ، بە رێنمایی کردنی مەزهەب شیعە بەگشتی و باری ئەتۆمی لە وولاتەکەی ، گەرچی هەولەکان لە باری چرپرو دژواردا دەخولێنەوەو بۆتە کێشەیەکی چەندین لایەنە لەجیهاندا .

٢٠٠٦/٥/٣١ شاندێکی کۆنگرێسی ئەمەریکا کە لەشەش ئەندام پێکهاتبوو بۆ یەکەم جاری بگاتە هەرێمی باشووری کوردستان و لە لایەن سەرۆکی هەرێمی کوردستان پێشوازی لێکران ، لە هەمان کات لەلایەن سەرۆکی حکوومەتی هەرێمی کوردستان پێشوازی لێکراو، باس لەباری ئاسایش و بەرپرسی پێشمەرگەو پەیوەندیەکانی هەرێم لەگەل دراوسێکان کرا لەگەل چەندین تەوەری گرنگدار لە بواری ئاوەدانکردنەوەو پەیوەندی و داهاتوی کورد لە کوردستان وئێراق و ناوچەوهەرێم بە تایبەتی باشووری کوردستان.

٢٠٠٦/٥/٣١ لە سەردانێکی ڕانەگەیەندراودا وەزیری دەرەوەی ڕووسیا – سێرگی لافرۆف– گەیشتە تورکیا سەبارەت بە تایبەتمەندیە رامیاری و بازرگانی و پەیوەندیە هەمەلایەنە جۆراوجۆرەکان لە ناوچەو هەرێم و جیهان .

هەروا لە بارەی پرۆژەی چەکی ئەتۆمی ئێران و باری ئێراق و، فەلەستین و ، لوبنان ، کە چاوپێکەوتنی لەگەل سەرەك کۆماری تورکیا ئەحمەد نژدەت سیزارو ، سەرەك وەزیرانی تورکیا ، ئۆردگان و ، سەرۆکی پەرلەمانی تورکیا ئەنجامدا لە وولاتەکەدا .

٢٠٠٦/٦/٢, لە دوای هەول و ماندووبوونێکی بێ وێنە گەلی مۆنتینیگرۆ و لە پێناو دووبارە دەرچوونی لە ژێر یۆگسلافیا و دوایی جیابوونەوەی لە ناو سنووری کۆماری سربیا و

بە ئاواتگەیشتنیان ، ئەویش بە ڕاگەیاندنی سەربەخۆی ئەم هەرێمە بچووکە

لە بەلکان و لە ئەنجام ئاواتەکەیان گەیشتە قۆناخی ڕاگەیاندنی سەربەخۆیی و بوونی بە وولاتێکی سەربەخۆی نێوو دەوولەتی لە جیهان .

دوای ئەوە بە ماوەیەکی کەم دان بەو کۆمارە دانـرا لەلایەن وولاتانی جیهان ، بە تایبەتی ئەمەریکاو بەریتانیاو یەکیەتی ئەوروپاو ، هەروا بوونی بە ئەندام لە ڕێکخراوی نەتەوە یەکگرتووەکان .

جێگەی ئامـاژە پێکردنـە کە — مۆنتینیگرۆ — جەبەل ئەسوەد ... لە دوای سەرکەوتنیان لە ڕاپرسیەکەی ٥/٢١ بە ڕاگەیاندنی سەربەخۆیی لە سربیا بە ڕێژەی ٥٥,٥٪ ... لە دوای کۆبوونەوەی پەرلەمانی بووتگۆریتسا ، سەرەك وەزیرانی جەبەل ئەسوەد سەربەخۆیی هەرێمەکەی لە ٢٠٠٦/٦/٣ ڕاگەیاند بە جیابوونەوەی لە سربیا وەك وولاتێکی سەربەخۆیی نێوودەوولەتی خاوەن سنوور لە جیهاندا ... ئەمەش لە دوای ٩٠ ساڵ هات بە گەڕانەوەی سەربەخۆیی هەرێمەکە ، کە لە ساڵی ١٩١٨ ئەم سەربەخۆییەی لە دەست دابوو لە ناو یەکیەتی یۆگسلافیا لە ناوچەی بەلکان .

تێبینی:— نەخشە دانەنان بەهۆی دووبارە بوونەوەیە ، لە بەر ئەوەی لە بەر ئەوەی وێنەکان لە جێگەی دیکە دانراون — تکایە .

٢٠٠٦/٦/٧ ڕژێمی تورکیا میوانداری کۆبوونەوەیەکی کرد ، کە تێیدا هاوشانی دوو کۆنە جاشی وەك ئەرشەد زێباری و جەوهەر هەرکی و ژمارەیەك پەرلەمانتاری مەزهەب سووننەی عەرەبی ئێراقیش لەوانەی ئەو پەڕی سەرسەختی دژی خواستەکانی گەلی کورد پێشاندەدەن بەشداربوون ... ئەمەش لە پێناو لەتکردنی ڕێزەکانی گەلی کوردستان بوو بەدروستکردنی تابورێکی نوێی شان بەشانی بەرەی تورکمان و کۆنە بەعسیەکان کار بۆ مەرامەکانی ئەو بکات ... کە تورکیاش خوازیاری دواخستنی مادده/١٤٠ بۆ دە ساڵ و شێواندن و پێشێل کردنی مافەکانی گەلی کوردستان .

٢٠٠٦/٦/١١ سەرۆکی ئەنجوومەنی باڵای شۆڕشی ئیسلامی لە ئێراق — عەبدولعەزیز حەکیم — لە شاری نەجەف لە میانەی کۆبوونەوەیەك لەگەڵ ژمارەیەك کادیری ئەنجوومەنی شۆڕشی باڵای ئیسلامی و هەندێك لە ڕێکخستنەکانی دیکەی شیعەو ئەندامانی ڕێکخراوی بەدرو بزووتنەوەی حزبوڵلا لە ئێراق گووتی :— هاوسەنگی لە ئێراق دروست نابێت ئەگەر ئێراق نەکرێتە سێ

هەرێمی فیدراڵ .

٢٠٠٦/٦/١٣ رۆژنامەی خەبات ... ڕاپۆرتێكی هەواڵگەری ئەڵمانیا ئەوەی ئاشكرا كردووە كە موقتەدا سەدر لە كاتی سەردانەكەیدا بۆ لوبنان لە گەڵ حەسەن نەسروڵڵا ئەمینداری گشتی حزبوڵڵای لوبنانی رێكەوتنیان مۆركردووە بە پێكهێنانی سووپایەكی هاوبەش ، كە ٥,٠٠٠ هەزار چەكدار لە هەردوولا بە ناوی فەیلەقی – ئەلحوسێن – پێك بهێنن و لەكاتی تەنگەژە لە لوبنان و ئێراق بەكاربهێنن ... بەر لەوەش ٣٠٠ چەكداری هاوبەشی هەردوولا هەبووەو لە شارەكانی نەجەف كەربەلا مەشقی فێربوونیان هەیە .

٢٠٠٦/٦/١٣ رۆژنامەی خەبات ... سەرۆكی كۆمیسیۆنی هاوبەشی توركیا لە یەكیەتی ئەوروپا – ژۆست لاكەندیكی – ڕایگەیاند ... كە توركیا بەبێ ئەوەی لە پردی دیاربكر و قووبرس تێپەربێت ناتوانێ ببێتە ئەندامی یەكیەتی ئەوروپا ... بە گوێرەی ئەو هەواڵەی كە لە زاری ئەندامی یەكیەتی ئەوروپا بڵاوبۆتەوە ... لاكەندیك پێی وایە توركیا دەبێ بەشی یۆنانی قووبرس بەرەسمی بناسێ و بە زووترین كات هەوڵ و چارەسەری كێشەی كورد لە باكووری كوردستان بدات ، ئەگینا ناتوانێت ببێتە ئەندام لە یەكیەتی ئەوروپا .

بۆ ئەم مەبەستەش لە ٢٠٠٦/٦/١٢ وەزیری دەرەوەی توركیا عەبدوڵڵا گوول و شاندێكی یاوەری و شاندێكی قووبرس ، كۆبوونەوەیەكی هاوبەشیان گرێدا لە پێناو ئەو مەبەستانە و دانانان بە قووبرس و هێوركردنەوەی بیرووبۆچوون و هەڵوێستەكانی نێوان هەردوو وڵاتی دژ بە یەكتری لە هەرێم و ئاسانكاری كردن لە پێناو چوونە ناو یەكیەتی ئەوروپا .

٢٠٠٦/٦/١٦ هێزی سەربازی و پۆلیسیەكانی رژێمی شانشینی ئوردن هێرشیان كردۆتە سەر كەمپی رەویشدی سەر سنووری نێوان ئوردن و ئێراق ، كە كوردە ئاوارەكانی رۆژهەڵاتی كوردستانی لكێنراو بە ئێرانی شا ، ئەویش بە هۆی هەڵاتنیان لە ژێر دەستی رژێمی ئیسلامی لە ئێران ... شایانی باسە ئەمە دووەم جارە هێزە سەربازی و پۆلیسیەكانی رژێمی شانشینی ئوردن بەوكارە هەڵدەستێت .

٢٠٠٦/٦/١٨ جێگری سەرۆكی سووریا بۆ كاروباری ڕۆشنبیری نەحاح ئەلعەتار چاوی

بەسیٚ سەرکردەی کورد لە ڕۆژئاوای کوردستانی لکیٚنراو بە سووریا کەوت ، بۆ دووەم جار سەرکردەکانی عەبدولحەمید دەرویٚش سکرتیٚری پارتی دیموکراتی کورد لە سووریا و نەزیر موستەفای سکرتیٚری پارتی دیموکراتی کورد لە سووریا و تاهر سەفوکی سکرتیٚری پارتی نیشتیمانی لە سووریا .

هەروا لە ڕۆژی ٦/٢٨ هەمان ساڵ جاریٚکی دیکە چاوی بە هەرسیٚ سەرکردە کەوت ، مەبەستیش چارەسەکردنی کیٚشەی کورد لە ڕۆژئاوای کوردستان ، بە تایبەت کە ڕەگەزنامەی سوورییان لیٚ وەرگیراوەتەوە لەگەڵ کۆتایی هیٚنانی بە شویٚنەواری ئاماری هاودیٚری ساڵی ١٩٦٢ .

جیٚگەی باسکردنە لە ڕۆژی ١٩٦٢/٨/٢٣ حکومەتی سووریا بڕیاری لیٚ وەرگرتنەوەی ڕەگەزنامەی سووریا بووە ، کە لە ١٢٠ هەزار هاووڵاتی کورد لە سووریا وەرگیراوەتەوەو بڕیارەکە لە ١٩٦٢/١١/٥ جیٚ بەجیٚ کراوە .
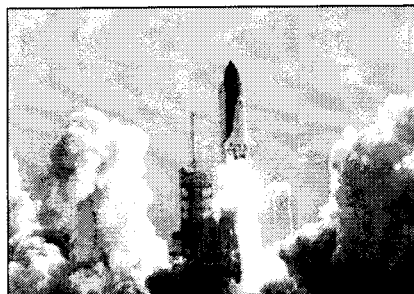
٢٠٠٦/٦/١٨ کۆماری کازاخستان چووە ڕیٚزی داگیرکردنی گەردوون ... ئەویش بە ڕەوانەکردنی مانگی دەستکرد – بە ناوی مانگی کازسات – کە تایبەتە بە گەیاندن لە بنکەی – بایکوونور – لە ڕۆژئاوای وولاتەکە ... دوای ئەم کارەی کازاخستان بە هەڵدانی ئەو مانگە دەستکردە ... سەرۆکەکانی کازخی – نور سولتان نزادیاییف – و سەرۆکی ڕووسیا – ڤلادیمیٚر بۆتین – هۆشداریاندا بە هەڵسان کازاخستان بەو کارە تەکنۆلۆژیایە لەو بنکەیەدا .

جیٚگەی ئاماژە پیٚکردنە کە یەکیەتی سۆڤیەتی جاران ئەو بنکەی دروستکردووە لە کۆماری کازاخستان کە کۆماریٚك بوو لە کۆمارەکانی پیٚکهاتەی سۆڤیەتی ... هەروا سۆڤیەت لە بواری تەکنۆلۆژیا یەکەم مانگی دەستکردی بە ناوی – مانگی سبۆتنیك – ی پیشەسازی لە ساڵی ١٩٥٧ بەرەو ئاسمان هاویشت بۆ ئەوەی لە چوار دەووری گۆی زەوی بسووریٚتەوە

، دوای هەڵوەشانەوەی سۆڤیەت .
ڕووسیا ئەم بنكەیەی بەكرێ گرتبوو بۆ كاری مانگی دەستكرد لەو وولاتەدا ...دوای ئـــەوەش ئـــەم بنكـــە لەلایـــەن رابـــەرانی وێـــستگەی گـــەردوونی نێوودەووڵـەتی بـەكاردێت ... ڕووسـیا بـە پێـی گرێبەسـت رێكـەوتن ئـەو بنكەیـەی بـەكرێ گرتـووەو بـۆ سـاڵی ٢٠٥٠ دەتـووانێ بـەكاری بـێنێ بـۆ مەبەستەكانی هەڵدانی مانگی هەمەجۆری دەستكرد ... بەر لەوە بۆ كاری سەربازیـــشی بـــەكاردەهێنرا ... بـــەلام دوای ئـــەوە بـــۆ كـــاری بازرگـــانی بـەكاردەهێنرێ وەك ڕەوانـەكردنی دەووڵەمەنـدە گـەورەكانی جیهـان بـەرەو گەردوون بە مووشەكی دەستكرد ، لە پێناو گەشەپێدانی گەشت و گوزار لـە جیهاندا .
جێگەی زیاتر باسكردنە كە كازاخستان دەیـەوێ ڕۆڵـی هـەبێ لـەم بوارەدا بە هۆی توانای دارایی كە كازاخستان هاوبەشە لـە بەرهـەمی نـەوتی ژێر ئاو لـە دەریـای قـەزوین و لـە هـەمان كـاتیش بە هاوكـاری ڕووسـیای یـەكگرتوو لـە بواری مانگە دەستكردەكان كاردەكەن .
هەروا بەكارهێنانی تەكنۆلۆژیای بایكۆنوور لـە ئێستادا هـی ڕووسیایە ، لە گەڵ ئەوەشدا هاوكاری كۆماری كازاخستانیش دەكات لەم بوارەدا ، لە پێناو بـــەرەو پێـــشبردنی و لـــە هـــەمان كـــاتیش هـــەردوو حكوومـــەتی ڕووســـیا و كازاخـستان هـەوڵی دامەزرانـدنی دەزگـای دیكـەی نـوێ بـۆ موشـەكی نـوێتر دەدەن بەجێگەگرتنـــەوەی – مووشـــەكی برۆتـــۆن – كـــە ســـووتەمەنیەكەی زیانبەخشە لە هەرێمەكەدا .

سەرچاوە :- BBC.arabic.c .

٢٠٠٦/٦/١٨ بۆ یەکەم جار لە جیهان ئافرەت لەدوای هەڵبژاردنی سەرۆکایەتی کەنیسە بگرێتە دەست ... جێگەی ئاماژە پێکردنە ، کە کەنیسەی ئەسقەفیەی ئەنجلیکانی لە وویلایەتە یەکگرتووەکانی ئەمەریکا خاتوو – کاترین گیفرتس شووری – لە رێگەی دەنگدان هەڵبژێریٚ بۆ سەرۆکایەتی کەنیسەکە ، کە خاتوو کاترین بووە یەکەم ئافرەت لە جیهانی مەسیحی بتوانیٚ سەرۆکایەتی کەنیسەی ئەنجلیکانی بگرێتە دەست ... کە ئەم کارەش بووە هۆی سەرهەڵدانی نارەزایی و مشتوومڕ و گفتووگۆکردن لە نێوان قەشەکانی کەنیسەی ئەنجلیکانی لە جیهان ... کە خاتوو کاترین ٩٥ دەنگی بەرامبەر ٩٣ دەنگی بەرهەڵستکار بەدەست بێنیٚ ، کە جیاوازیەکە دوو دەنگ بوو لەکاتی هەڵبژاردنەکە . کە لە نێوان حەوت پاڵێوراو ئەم خاتوونە سەرکەوتنی بەدەست هێنا ... کە ئەمەش بۆ دووەم جارە کێشە لە کەنیسەکانی ئەنجلیکانی سەرهەڵبدات ... کە یەکەم جار لەلایەن وێنەکێش خاتوو – گین رۆبنسۆن – هات ، ئەویش داوای ئەوەی کرد کە دەبیٚ بەپێی پەرەسەندن و پێشکەوتن کارەکانی ئایینی مەسیحی ببریٚ بەڕێووە ... هەروا گووتی :–

دەبیٚ ژن خوواستن لە لایەن قەشەکان هەبیٚ نەك وەك رێنماییە کلاسیکیەکانی پێشوو بە نۆبەکردن بە نەخواستنی ژن و دروست نەکردنی هاوسەریەتی لەناو ڕێزەکانی بەرپرسان و ڕەهبانەکانی کەنیسە ... کە ئێستا ئەو مشتوومڕە و گفتووگۆیە لە جیهانی مەسیحی بەردەوامە و لە چەندین کەنیسەکانی جیهان ئەو بیروبۆچوونەیان لە جیهان پەسەندکرد لە بە ئەنجام گەیاندنی ئەم کارەدا.

٢٠٠٦/٦/٢٤ ســـەرەك كۆمـــاری فلـــپین – گلۆریـان ئـاروبۆ – ڕەزامەنـدی خـۆی بـە مـۆرکردنی یاسـای هەڵووەشـــــاندنەوەی لـــــە سـێدارەدانی لـە وولاتەکە کـرد ... ئـەویش لـەدوای ڕەزامەنـدی کـــردن بـــە زۆرینـــەی دەنـــگ لەلایـەن کۆنگرێـسی وولاتەکـە ... هەڵووەشـاندنەوەی یاسـای

لــە ســێدارەدان بـووە هـۆی ئـەوەی کــە ١٢٠٠ بەنـدکراو کــە بڕیــاری لــە سـێدارەدانیان بـۆ دەرکرابـوو لەلایـەن دادگـای بـاڵای فلـپین و بڕیــاری لــە سێدارەدان سـووککرایەوە بـۆ بەنـدکردنی هـەتا مـردن ... ئـەم بڕیـارەش بـە هـۆی پاڵەپەستۆی یەکیـەتی ئـەوروپا و کەنیسەو ڕێکخراوەکـانی مـاف مـرۆڤ لەجیهان هات ، کە زیاتر لە حەوت جار کارەکانی لە سێدارەدان لـەم وولاتـەدا ئەنجامدراوە .

جێگــەی باســکردنە کــە حکوومــەتی فلــپین لــە سـالٌی ١٩٨٧ بڕیــاری لــە سێدارەدانی لە وولاتەکەی هەڵووەشاندەوە کە لـەو کـات – جۆزێـف ئـسترادا – سەرۆکایەتی فلپینی لەدەستدا بوو ... بەڵام بە هۆی کاری توونـدو تیژی و تاوان لەم وولاتەدا کار بە یاسای لە سێدارەدان کرا لە وولاتەکەدا .

لـە هـەمان کـات ڕۆژی ٦/٢٦ مـاری ئـەکاتیری سـەرەك وەزیرانـی تـەیمووری خۆرهەڵات بەرەسمی دەست لەکارکێشانەوەی لـە پۆستەکەی ڕاگەیانـدو ئـەو بڕیارەش بووە هۆی ئاهـەنگ گێـران لەلایـەن هـەزارا هـاووڵاتی وولاتەکـە ، کـە بـەر لـەوە داوای دەسـت کێـشانەوەی سـەرەك وەزیرانیـان کردبـوو ... چـونکە شــەڕو پێکـدادانی نێـوان ڕێزەکـانی هێـزە چـەکدارەکان کـە ژیانیـان بـەرەو نەهامەتیەکی دیکە دەبرد لە وولاتەکەدا .

٢٠٠٦/٦/٢٥ لە دوای لە سەر کارلابردنی سەربازیەکان لە دەسەڵات لـە مـانگی ٢٠٠٦/٨/ لە یەکەم هەنگاودا مۆریتانیەکان ڕوویان لـە سـندوقەکانی دەنگدان کـرد ، لـە ســەر گۆڕانکــاری لــە دەســتووری وولاتەکــەیان لــە پرۆســەیەکی ڕاپرســی

ئازادانـەی گـەرم ، کـە ئامـانجی ئـەم راپرسـیەش زەمینـە سـازی تـەواوە لـە بەردەم هەڵبـژاردنی سـەرۆکایەتی ئـەم وولاتـە ، کـە بڕیـارە لـە ئاداری ساڵی ٢٠٠٦ ئەنجام بدرێت ... ئەم گۆڕانکاریەش ماوەی سەرۆکایەتی لە شەش بۆ پێنج ساڵ و داوا دەکات کە تەمەنی پاڵێوراوی سەرۆکایەتی دیاری بکرێت ، کە تەمەنی ٤٠ ساڵ کەمتر نەبێت و لە ٧٠ ساڵیش زیاتر نەبێت .

٢٠٠٦/٦/٢٥ سەرەك وەزیرانی ئێراق – نوری مالکی – لە بەردەم ئەنجوومەنی نوێنەرانی ئێراق دەستپێشخەری دیالۆگ و ئاشتبوونەوەی نیشتیمانی ڕاگەیاند ، کە لە ٢٤ خاڵ پێك هاتبوو لەوانە ڕاگەیاندنی لێبوردن بۆ هەموو ئەو کەسانەی کە تاوانی جەنگ و تاوانی تیرۆرستیان ئەنجام نەداوە ، لە هەمان کات چاوخشاندنەوە بە دەستەی ریشەکێش کردنی بەعس و هەڵووەشاندنەوەی و چەندین خاڵی دیکەی ئاسایش و ئابووری و کۆمەڵایەتی و گفتووگۆ باری ژیان لە وولاتەکەدا .

٢٠٠٦/٦/٢٧ بەهۆی ڕامیاریەتی نا لە باری هەڵوێستی حکوومەتی جووڵانەوەی حەماسی ئیسلامی ، بە کوشتنی دوو سەربازی ئیسرائیل و بەدیل گرتنی سەربازێکی ئیسرائیلی . کە بووە هۆی ئەوەی کە هێزەکانی سووپای ئیسرائیل گەمارۆی کەرتی غەزەو دەووروبەری بدات بە ڕووخاندنی پردوو وێستگەی کارەبا و ، دوای ئەوە لە ٦/٢٨ دەستگیرکردنی ١١ وەزیرو ٢١ ئەندامی ئەنجوومەنی نیشتیمانی فەلەستینی بە بەردەوامی گەمارۆو ئەنجامدانی کاری سەربازی دژی حکوومەتی حەماس ، لە هەمان کات چوار فرۆکەی سەربازی بە سەر ئاسمانی سنووری سووریا تێپەرین بەسەر کۆشکی بەشار ئەسەد ، بەڵام بێ ئەوەی هیچ کارێکی سەربازی ئەنجام بدات .

٢٠٠٦/٦/٢٧ لە دوای بەدەست نەهێنانی هەرسێ سەرکردەی پارتی کۆمۆنیستی ڤێتنام لە هەڵبژاردنی مەکتەبی سیاسی پارتەکەدا ، کە سەرەك کۆمارو سەرەك وەزیران و سەرۆکی پەرلەمانی ڤێتنام دەستیان

لە پۆستەکانیان کێشاوە بۆ ماوەدان بە گەنجان ، ئەویش بە هەڵبژاردنی – نگویان مینەتریت – سەرۆکی پارتی کۆمۆنیستی ڤێتنامی بە سەرۆك کۆماری ڤێتنام بە ڕێژەی ٩٤٪ لەکۆی دەنگەکان.

هەروا – نگویان تان دۆنگ – بەسەرەك وەزیران هەڵبژێردرا ... لەشاری – هۆتشی مبنەی – پایتەختی ڤێتنام ... کە پارتی کۆمۆنیست خاوەنی دەسەڵاتە لە ڤێتنام و یەك پارتە کە دەسەڵاتداریەتی ڤێتنام دەکات لەدوای سەرکەوتنیان لەشەڕی ڤێتنامی ئەمەریکی لە کێشووەرەکەدا .

٢٠٠٦/٦/٢٩ دادگای فیدراڵی باڵای ئەمەریکا لە بڕیاریکی دا دژی بڕیاری سەرەك کۆماری ئەمەریکا جۆرج بۆش وەستا بە دادگایکردنی بەندکراوەکانی بەندیخانەی گوانتانامۆی کووبا کە پێویستە دادگای فیدراڵ ئاسایی دادگایی ئەنجام بدات نەك دادگای سەربازی ، بە هۆی هەڵسانیان بەکاری تیرۆرستی دژ بە ئەمەریکا و وولاتانی دیکە نەك تیرۆری سەربازی .

٢٠٠٦/٦/٢٩ هەڵبژاردنەکانی ئەنجوومەنی نوێی ئومەی کوێتی دەستی پێکرد ، لە پێناو هەڵبژاردنی ئەندامانی ئەنجوومەنێکی نوێ ، کە بۆ یەکەم جارە لە مێژووی ئەم وولاتە ئافرەت بتوانێ خۆ

بپاڵێورێ و دەنگ بدات لە پێناو بوونی بە ئەندام لە ئەنجوومەنی نوێی

ئومـەی كـوێتی ، كـە ئەمـەش هـەنگاوێكی زانـستیانە و دیموكراتیانـە لـەو وولاتـەو گـەل بـەرەو سـەقامگیری و چەسـپاندنی رای خـۆی بگەیەنێتـە نـاو دەزگای یاسادانی ئەم وولاتە .

٢٠٠٦/٦/٣٠ ڕابـەری ڕێكخـراوی قاعیـدەی تیرۆرست – ئوسامە بن لادن – لـە لێدوانێك بـۆ ڕێكخـراو و گروپـە چەكدارەكانی ئیسلامی لـە ئێراق و ئەفگانـستان و سـۆماڵ ، بـە لێـدانیی حكوومەتـەكانیان بـە هـەموو شـێوەیەك ، بـە تایبـەت هێزەكـانی سـووپای ئەمـەریكا و هاوپەیمانان .

بـەلام بـۆ ڕۆژی دوای ٢٠٠٦/٧/١ تیرۆرسـتان بـە خۆتەقاندنـەوەو مینرێـژكردنی سەیارە لـە گەرەكی سـەدر بووە هـۆی كوشتنی زیاتر لـە ٦٠ هاوولاتی و زامداربوونی زیاتر لە ١٠٠ هاوولاتی لە شارەكەدا .

٢٠٠٦/٦/٣٠ دەسـت پێكردنـی پرۆسـەی هەڵبـژاردنی سـەرۆكایەتی بـە شـێوەیەكی دیموكراسی لە دوای ٤٠ ساڵ لـە دەسـەلاتی تاك ڕەوی لـە كۆنگـۆ كینـشاسا ... هـەروا خـوولی دووەمـی هەڵبـژاردنی سـەرۆكایەتیش لـە ٢٠٠٦/١١/١١ ئەنجامدراو ئەنجامەكەی بە سەركەوتنی لۆرانكابیلا بە ڕێـژەی ٦٠٪ لـە كـۆی دەنگـدەران لـە وولاتەكـەدا ... لـە هـەمان كـات شـەڕوپێكداادان لـە گوونـدو شارۆچكەو شـارەكان ، بە تایبـەتی لـە شـاری كینـشاسای پایتـەختی كۆنگـۆ بەردەوام بـوو لـەنێوان حكوومـەت بەسـەركردایەتی كـابیلاو بەرهەڵستكارانی لە وولاتەكەدا .

جێگەی ئاماژە پێكردنە كە ئەم وولاتە ناوزەندە بە شـەڕی نـاوخۆیی ، كـە لـە ئاكـامی ئـەو شـەڕە یـەك لـەدوای یەكانـە بـووە هـۆی كـوژرانی زیـاتر لـە ٤,٠٠٠,٠٠٠ ملیـۆن كەسـی لـەم وولاتـەدا لـەنێوان لایـەن و گروپـە دژ بـە

یـەكترەكان بـە تایبـەتی دژی دەسـەلاتداریـەتی – مۆبۆتـۆ – ئەمـەش لـەدوای كۆتایی هاتنی جەنگی یەكەمی جیهان

ئەفـەریكیاو جـەنگی ناوچـەی دەریاچـە گـەورەكان كـە حـەوت وولات بەشداری تێداكرد لـە نێوان ساڵەكانی ١٩٩٦ – ٢٠٠٢ . ئەمـەش بووە هـۆی ئـەوەی كـە وولاتـی كۆنگـۆ بـەرەو كـەوتن بـۆ دۆزەخ هـەنگاوینا لـە كێشووەرەكەدا .

دوای ئەوە لە ساڵی ٢٠٠٣ . ئەمەریكا و ، بەریتانیا و ، فەرەنسا و ، ئەڵمانیا و ، بەلـژیكا و، باشـووری ئەفـەریكیا بـووە ژێـر دەسـتەی پـارێزراو هێـزە نێودەووڵەتیـەكان بـە ١٧٠٠٠ هەڤدە هـەزار سـەرباز بەشـداری كـرد لـە گـەڵ ٢٠٠٠ سەربازی ئـەورووپی ، لـەپێناو بـەرەو ئارامكردنـەوەی باری ڕامیـاری و كۆمەلایـەتی لە هەموو بوارەكان لە وولاتەكەدا .

٢٠٠٦/٧/١ سەرۆكی چینی مللی – هۆو جینتاو – گەورەترین هێڵی ئاسنی لـە جیهانـدا لە ڕێوورەسمێكی تایبەتدا كردەوە بە ناوی – هێڵی كینـچای ئەلتبتـە – لـە سـەر تـەكنۆلوژیای هنـدی و درێژیەكـەی ١١٤٠ كیلۆمـەترەو ٧١٠ میلـە و ... كە دەرفەتێكی گەورە بۆ وولاتـانی هـەژار دەرەخسێت و ناوچـەی لاسـایەتیت و سـەرجەم ناوچەكانی دیكـەی چین دەگرێتـەوەو تـاكو ئێسـتا و درێـژترین هێڵی شاسنی لە جیهاندا ٥٠٧٢ كیلۆ مەترە .

٢٠٠٦/٧/٢ پسپۆڕانی هێـزی ئاسایشی هـەولێر توانیـان پلانێكـی گـەورەی تیرۆرسـتی لـەناو شـاری هـەولێر پوچـەڵ بكەنـەوە ئـەویش دوای لێكۆڵینـەوە لەگـەڵ تیرۆرسـت – موحـسن تـەها عەبـدوڵلا – كـە پـۆلیس بـووە لـە بنكـەی ئـاگر كوژێنـەوەی شـۆرش و ئەنـدامی ڕێكخـستنی پـارتی كـاری چارەسـەری دیموكراتی كوردسـتان لـە هـەولێر لـە بەر ئـەو هۆكـارە دادگا بارەگـای پـارتی چارەسەری دیموكراتی داخست لە شارەكەو هەرێمەكەدا .

٢٠٠٦/٧/٢ سەرەك وەزیرانـی شانشینی ئوردن – مـەعروف ئـەلبخیت – لـە وەلامـی حكوومـەتی ئێـراق سـەبارەت بـە لیـستی نـاوی ئـەو ٤١ داواكـراوەی كردبووەوە گووتی :– رەغدە سەدام حوسێن – لە ژێر چاودێری و میوانداری هاشمیەكانـە ... هـەروا گووتی :– بوونی رەغـدە و منداڵـەكان لـە ئوردەن لـە بەر چـەند هۆكـارێكی مرۆیـی پوختـەوە نـاوبراویش لـە میوانـدارو چـاودێری هاشمیەكانە لە وولاتەكەدا .

٢٠٠٦/٧/٢ ڕاوێژکاری ئەمنی نیشتیمانی ئێراقی – موفەق ئەلروبەیعی لیستێکی – ٤١ ناوی لەدارو دەستەو بنەماڵەی سەدام ئاشکراکرد ، کە لە دەرەوەو ناوەوەی ئێراقن لە نێوانیانیش ساجدەی هاوسەری سەدام و رەغدەی کچی سەدام و جێگری سەدام عزەت ئیبراهیم .

٢٠٠٦/٧/٢ دوای دووساڵ لە بێدەنگی هەردوو سەرکردەی کەرتی قووبرسی یۆنانی و قووبرسی ژێر دەستی تورکیا – تاسوسوبابا دوبولوسی – سەرۆکی قووبرس یۆنانی و عەلی تەلعەت سەرۆکی قووبرسی تورکی پاش شکستی گفتووگۆکانی ئاشتی کۆبوونەوە .

٢٠٠٦/٧/٣ وەزیری دەرەوەی ئێراق – هوشیار زێباری – لە سەردانێکی ڕەسمیدا گەیشتە ئەنکەرەی پایتەختی تورکیا و لەلایەن وەزیری دەرەوەی تورکیا – عەبدوڵڵا گوول – پێشوازی لێکراو لەهەمان کات چاوی کەوت بەسەرەك وەزیرانی تورکیا – ئۆردگان – و وتووێژەکانیان لە بارەی باری ئێراق و بازرگانی و پەیوەندی و پرسی کەرکوك و پارتی کرێکارانی کوردستان pkk بوو لە ناوچەکەدا .

٢٠٠٦/٧/٤ پەرلەمانی لیتوانیا بڕیاریدا کیرکیلاس بکاتە سەرەك وەزیرانی وولاتەکە ... شایانی باسە پەرلەمانی لیتوانیا دوای ئەوەی مانگی ڕابردوو پەرلەمانتاران زیمبانتس باکینیسی سیاسی پایە بەرزی پارتی دیموکراتی سوشیالیستی پاڵێوراو بۆ پۆستی سەرەك وەزیرانی وولاتەکەیان ڕەتکردەوە ، بەزۆرینەی دەنگ بڕیاریدا جیدیمیناس کیرکیلانس وەزیری بەرگری پاش هەفتەیەك لە هەڵبژارانی سەرۆکی وەزیرانی لیتوانیا هەڵبژێرێت ... دوای ئەوە پەرلەمان بەردەوام بوو لە گفتووگۆکردن لە گەڵ پارتە رامیاریەکانی وولاتەکە ، لە پێناو پێکهینانی حکوومەتی نوێی لیتوانیا .

٢٠٠٦/٧/٤ پەرلەمانی کوردستان دوای چوار ڕۆژ لەدانیشتنی تایبەت بە زۆرینەی دەنگ قانوونی وەبەرهێنان لە کوردستان پەسەندکرا ... ئەویش لە دانیشتنی ژمارە /١٥ پەرلەمانی کوردستان ئەنجامدرا .

٢٠٠٦/٧/٤ سەرۆکی شارەوانی ئامەد – دیاربەکر – ، – ئوسمان بایدەمیر – لە باکووری کوردستانی داگیرکراوی ژێر دەسەڵاتی تورکیا ، بە تۆمەتی پەیوەندی بە pkk دەستگیرکرا . لە هەمان کات لێکۆڵەرەوەکانی تورکیا ڕایگەیاند . کە سەرۆکی شارەوانی دیاربەکر بە تۆمەتی ئەندامیەتی لە

ڕێكخراوی پەكەكە دەستگیركراوە و چاوەڕوان دەكرێت بۆ ماوەی ١٥ ساڵ زیندان بكرێت لە لایەن دادگای توركیا .

٢٠٠٦/٧/٥ یەك ملیۆن و حەوسەد هەزار هاووڵاتی مەكدۆنیا بەرەو سندوقەكانی دەنگدان بەڕێكەوتن ، لە پێناو هەڵبژاردنی پەرلەمانی نوێی مەكدۆنیا ، كە لە ١٢٠ ئەندام پێك هاتووە ، ئەمەش یەكەم هەڵبژاردنە لەدوای سەربەخۆیی مەكدۆنیا لە ساڵی ١٩٩١ .

٢٠٠٦/٧/٥ كۆریای باكوور مووشەكی حەوتەمی دوورهاوێژی تاقیكردەوە لە گەڵ ئەوەی نارەزایی نێوودەوڵەتی هەبوو دژی ئەو كارە ئەنجامدراوە بەر لەوەش ... شایانی باسە لە كاتژمێر ٥,٢٢ دەقیقە كەوتە خوارەوە موشەكەكە لە دەریای ژاپۆن – یابان – كەوتە خوارەوە ... دوای ئەوە ئەمەریكا بەكردارێكی ئیستیفزازی داناو ئەمەش وای لە ژاپۆن كرد داوا لە ئەنجوومەنی ئاسایشی نێوودەوڵەت بكات ، كە كۆبوونەوەی تایبەت ئەنجام بدات لەم بارەیەوە لە پێناو چارەسەری ئەم كێشەیە لە كێشوەرەكەدا .

٢٠٠٦/٧/٨ سەرۆكی تەیمووری رۆژهەڵات لە لێدوانێكی رۆژنامەنووسیدا ڕایگەیاند كە – خوسیە راچۆی هورتا – كە خەڵاتی نۆبلی بۆ ئاشتی وەرگرتووە بە سەرەك وەزیرانی نوێی وڵاتەكەی دەستنیشانكراوە – ئستائیلاو داسیلفا – بە جێگیری یەكەمی سەرەك وەزیران دەستنیشانكراوە .
شایانی باسە تەیمووری رۆژهەڵات دوورگەیەكی بچووكە لە زەریای هادی و لەلایەن ئەندۆنوسیاوە داگیركرابوو لە ساڵی ١٩٩٩ بە تەواوی ئازادكرا .

٢٠٠٦/٧/٨ كۆبوونەوەی وەزیرەكانی دەرەوەی وڵاتی دراوسێی ئێراق ، لە تارانی پایتەختی ئێران بەسترا ، بە ئامادەبوونی نوێنەری میسر و كۆمكاری عەرەبی لە گەڵ وەزیرەكانی دەرەوەی ئێراق و ، سووریا و ، سعوودیە و ، كوێت و ، توركیا و ، میسر و ، ئێران و ، بەحرێن ، بە هەڵسەنگاندنی دواین پێشهاتەكانی ئێراق و هاوكاری كردنی بەغدا تاوتۆكرا .

٢٠٠٦/٧/١٧ مۆرکردنی گرێبەست لە نێوان حکوومەتی هەرێمی باشووری کوردستان و کۆمپانیای عزەت ئەنتەرگراڤ سعوودیە ، بۆ دابینکردنی ١٦ فرۆکە بەکرینی لەلایەن حکوومەتی هەرێم لە جۆری شۆیزەر/٣٣٣ ، بە بڕی ٣٥ ملیۆن دۆلار ، کە هەشت فرۆکە تایبەتە بە بواری کشتووکاڵ و هەشتەکەی دیکەش بۆ کاروباری پۆلیس ، کە سەر بە وەزارەتی ناوخۆ دەبێت لەگەڵ ٣٥ ئۆتۆمبیل بۆ هەردوو وەزارەتی کشتووکاڵ و ناوخۆی هەرێمی باشووری کوردستان .

٢٠٠٦/٧/١٧ نەخشەی نوێی ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاستی گەورە لە گۆڤارێکی سەربازی ئەمەریکی بە ناونیشانی – سنووری خوێن – بڵاوکرایەوە ... بە پێی ئەم نەخشەیەش سنووری چەندین وولات بە گۆڕانکاری دەگرێتە خۆ ، کە ئێران و ، تورکیا و ، ئێراق و ، سعوودیە و ، پاکستان و، سووریا و ، ئیماراتی عەرەبی و ، یەمەن و ، ئوردن و ئەفگانستانە ... بە گۆڕینی سنووری ئەم وولاتانە لە بچووك کردنەوەو گەورەکردن و دانانی دەووڵەتی دیکەی نووێ بە پێی نەخشەکە ئەویش :-

ئـەو دەوولەتـە نوێیانـەی كـە دادەمـەزرێن بەدابەشـكردنی ئێـراق بەسـێ دەوولـەت – دەوولـەتی كوردسـتان – و شـیعەو ، سـوننە – دەوولـەتی كوردستان ، گـەورە كـە لـە باكووری ئێراق دەست پێدەكات بە كەركوك و هەندێ ناوچە لە پارێزگای مووسڵ و خانەقین و دیالە و بەشەكانی دیكە لە سـووریا و ، توركیـا و ، ئێـران و ، ئـەرمینیا و ، ئازربایجـان ، كـە دەبێتـە دەوولەتێكی سەر بە ئەمەریكا .

دەوولەتی شیعە كە لە باشووری ئێراق و بەشێك لە رۆژهەلاتی سعوودیە و چەندین پارچە لە رۆژئاوای ئێران – ئەهواز – بە شێوەی پژبێنی لە سەر دەووری كەنداو ئەنجام دەدرێت .

دەوولـەتی سـوننەش لەسـەر ئـەو ناوچـانەی كـە لـە دەوولـەتی ئێـراق دەمێننەوەو دوورنیە لەگەڵ سووریا ببێتە یەك .

دەوولەتی بلوشستانی نوێ ، كە سنوورەكەی لە باشووری خاكی رۆژئاوای پاكستان و بەشێك لە باشووری رۆژهەلاتی ئێران .

تێبـینی :– نامـەوێ بـە درێـژی باسـی چـۆنیەتی نەخـشەی رۆژهـەلاتی ناوەراستی گەورە بكەم بەهۆی بوونی هەردوو نەخشەی ١ – ٢ ی ئامانجەكە

٢٠٠٦/٧/٢٣ کۆچـی دوایـی ڕۆشـنبیرو نووسـەرو ڕونـاکبیرو وەرگێـری گـەورەی کـورد مامۆسـتا جـەرجیس فـەتحوللا لـە شـاری هـەولێری پایتـەخت لـە هەرێمی باشووری کوردستان .

جێـی باسـە خوالێخۆشـبوو جـێ پەنجـەی لـە مێـژووی نووسـینی کوردیدا دیارو بەرچاوبوو لە ڕێگـەی نووسـینەکانیەوە ، یـاخوود لـە ڕێگەی کتێب وەرگێردراوییـەکان ، کـە هـەموویان بـاس لـە خـەباتی نەپـساوەی گـەل و نیشتیمانەکەمان دەکات لە هەرێم ناوچەکەدا .

٢٠٠٦/٧/٢٧ لـە دوای هاوێـشتنی ، یـاخوود بەرزبوونـەوەی سـاروخی ڕووسـی ، کـە ١٨ مـانگی دەسـتکردی لەسـەر پـشتابوو لـە بنکـەی بـایکۆنووری ڕووسـی لـە کۆمـاری کازاخستان کەوتـە خـوارەوە ، بە هـۆی تەقینـەوەی مووشـەکەکە لـە دوای ٨٦ چـرکە ... بـەر پرسـان لـە مەڵبەنـدی چاودێری کردنـی مووشـەك ڕوونیـان کـردەوە ، کـە ئـامێری کـارپێکردن لـە پـەك کـەوت کـە ئەمـەش بووە هۆی ڕوودانی کارەسات .

مووشــەکەکەش بــە دووری ٢٥ کیلۆمــەتر لــە بنکــەی بـایکۆنوور کەوتــە خـوارەوەو زیـانی گیـانی لێنەکەوتـەوە لەناوچـەکەدا ... لـەناو ئـەو ١٨ مانگـە دەستکردە ١٧ مانگ تێك شکان ، کە هی کۆمپانیـای بیانیـەکان بوو . لەوانـە هەندێکیان هی کۆمپانیە ئەمەریکیەکان بوون.

سەرچاوە :- BBC.mmvtt

٢٠٠٦/٧/٢٨ کۆبوونـەوەی سـێ ڕۆژی ٣٦ پـارتی ڕامیـاری ئێراقـی لـە شـــاری ئەســـتەمبوڵ کۆبوونـــەوە لەســـەر داوای نوێنـــەری نەتـــەوە یـــەکگرتووەکان ، کـــە پارتەکانی شیعەو سوونەو کورد و تورکمان بەشداریان تێدا کرد ... لە بارەی بیروبۆچوونیان لە سەر چاکسازیە پێویستیەکان ، ئەویش بە داماڵینی چەکی میلیشیاکان و لە هەمان کات باسیان لە شەفافیەتی کاری حکوومەت و ڕێکخستنی سووپا کرد لە وولاتەکەدا .

٢٠٠٦/٧/٣٠ هێزەکانی ئاسمان سووپای ئیسرائیل بۆردومانی شارۆچکەی – قانای – لوبنانی کردو لە ئەنجام بووە هۆی کوشتنی زیاتر لە ٦٠ هاووڵاتی ، کە زیاتر لە ٢٧ یان منداڵ بوون هەروا لە شارۆچکەی سرفا لە باشووری لوبنان زیاتر لە ٣٠ هاووڵاتی کوژران ، جگە لە وێرانکردنی بە دەیا خانوو لە خانوو و دوکان و پرۆژەو دام و دەزگای میری لە شارەکەدا .

٢٠٠٦/٧/٣١ سەرۆکی ئەمەریکا – جۆرج بۆش – لە شاری میامی لە ووتارێکدا لە گەڵ فەرماندەی پاسەوانانی کەنار ، شەڕی ئیسرائیلی دژ بە حزبوڵلا بەبەشێك لە شەڕە دژە تیرۆر وەسف کرد و گووتی :- تەنگژەی ئێستا بەشێکە لەخەباتی نێوان هێزە ئازادیخوازەکان و هێزە تیرۆرستەکان لە هەرێم و ناوچەو جیهاندا .

٢٠٠٦/٨/١ سەرۆکی ئەنجوومەنی شوورای ناوەندی پارتی ئیسلامی ئێراق و بەنژاد کورد – موحسن عەبدولحەمید – لە پەراوێزی کۆرێك لە شاری ڤینیسیای ئیتاڵیا ، کە لە سەر جێ بەجێکردنی فیدراڵیەت لە ئێراق بوو گووتی :- ڕەوشی ئەمنی ئێراق زۆر ئاڵۆزەو هۆکارەکانی زۆرن ... لەوانەش دەستتێوەردان و هاتنە ناوەوەی ژمارەیەك ڕێکخراوی گوومانلێکراوو وولاتانی دراوسێی ئێراق ... سەبارەت بە فیدراڵیەت ناوبراو گووتی :- فیدراڵیەتی کوردستان ڕەزامەندی هەموو لایەکی لە سەرە چونکە ئەوان

نەتەوەیەکی جیاوازن و لە سەر خاکی خۆیاندا دەژین و لە سایەی ڕژێمە یەك لەدوای یەکەکان تووشی گەلێك زوڵم و زۆری و چەوسانەوە هاتوون و ئێمە فیدراڵیەتی کوردستانمان قبوڵە ، بەڵام فیدراڵیەت لە سەر بنەمای تایفیمان پیێ ڕاست نیە لە وولاّتەکەدا .

چونکە عەرەبی ئێراق یەك نەتەوەن و گیروگرفتە کۆمەڵایەتی و ئابووریەکانیش یەکە ... هەروا گووتی :- دژی فیدراڵیەتی ناوەراست و باشوورین ... چونکە نەخشەی دابەشکردن لە ئێراق لە گۆڕیندایە .

٢٠٠٦/٨/٧ ڕۆژنامەی خەبات لە لاپەڕەیەکی ڕۆژنامەکە نووسیویەتی :- سەرەك وەزیرانی تورکیا – ڕەجەب تەیب ئۆردگان – بەردی بناغەی پڕۆژەی دروستکردنی بەنداوێکی لە سەر ڕووباری دیجلە بە ناوی – ئیلیزبۆی – لە نزیك دارکیتجیت لە دووری ٤٥ کم لە سنووری سووریا دانا . کە دەبێتە هۆی لەناوچوونی شوێنەواری مێژوویی و ئاوارە بوونی هەزاران خێزانی کورد ... لەو بارەوە ئۆردگان گووتی :-

ئەنجامدانی ئەم پڕۆژەیە لەسەر ئەو بنچینەیە کە حکوومەتی تورکیا دەیەوێت بارودۆخی هەرێمە کورد نشینەکان خۆش بکات و ئەوە بەڵگەی ئەوەیە ، کە حکوومەتی تورکیا ناوچەی باشووری ڕۆژهەلاّتی تورکیای فەرامۆش نەکردووەو ئەمە دەستکەوتێکە بۆ خەڵکی ناوچەکە .

جێی سەرنجە دروستکردنی ئەم بەنداوە دەبێتە هۆکاری ئەوەی شارۆچکەی حەسنکێف ، کە کەوتۆتە سەر ڕووباری دیجلە ژێر ئاو بکەوێت کە چەندین شوێنەواری دێرین و مێژوویی تیایە ، کە دەگەڕێتەوە بۆ سەردەمی ئاشووری و ڕۆمانی و عوسمانی لە هەرێمەکەدا .

٢٠٠٦/٨/١٢ سەرەك وەزیرانی ئێراق – نوری مالکی – لە پەیوەندیەکی تەلەفۆنیدا لە گەڵ سەرەك وەزیرانی تورکیا – ڕەجەب تەیب ئۆردگان – چەند پرسیارێکی پەیوەست بە هەردوو دەووڵەتیان تاوتۆ کرد ، هەر لە پەیوەندیەکەدا سەرەك وەزیرانی ئێراق بڕیاری حکوومەتی بەغدای سەبارەت بەداخستنی سەرجەم بارەگاکانی پەکەکە لە بەغدا و ڕاگرتنی چالاکیەکانی بە سەرەك وەزیرانی تورکیا ئۆردگان ڕاگەیاند – هاوکات مالکی داوای لە ئۆردگان کرد ، کە ئاسانکاری بخاتە ڕێگەی گواستنەوەی بەروبوومەکانی سووتەمەنی ئێراق لە

بەرامبەردا ئۆرگان بەلێنیدا كە لەو بارەیەوە ئاسانكاری بكات .

٢٠٠٦/٨/١٢ ئەنجوومــەنی ئاسایــشی نێوودەوڵــەتی پــڕۆژەی بڕیــاری ئەمــەریكا و فەرەنــسای پەیووەســت بــە ڕاگــرتنی شــەڕی نێــوان ئیــسرائیل – لوبنــان – حزبوڵلای پەسەند كرد ، بە ژمارە/١٧٠١ و داوا لە هەردوولایەنی شەڕكەر كرا كە ڕۆژی دووشەممەی ٨/١٤ شەڕەكە ڕابگریٚ لە نێوانیاندا .

٢٠٠٦/٨/٢١ یەكەم دانیشتنی دادگایی كردنی سەدام حوسین و پیاوەكانی بە تایبەتی عـەلی حەسـەن مەجید لـە سـەر ئەنفالكردنی كـورد لـە هـەرێمی باشـووری كوردسـتان دەست پێكرد ... هەروا سوڵتان هاشم – حوسێن رشید محمد فەریقی ڕوكن – جابر عەبدولعەزیز حسین پارێزگاری بغداد – تاهر توفیق یوسف مستشار فی امانه سر القطر .

٢٠٠٦/٨/٢٣ هێزەكانی سووپای توركیا لە سەر سنووری ڕۆژهەلاتی كوردستانی لكێنراو بــە ئێـراق ، بــە تایبــەتی ئــەو گوندانــەی كــە دەكەونــە نێــوان پیراشمــار و زەردەشــت ئاگاداریــان كردونەتــەوە هــەر لاوێــك بیــەویٚ بــچێتە ئــەوروپا حكومەتی توركیا ئاسانكاری تەواویان بۆ دەكات ... سەرچاوەیەكی نزیك ئەم هەواڵەی توركیا بەشەرێكی دیكەی دبلۆماسی دژی كورد دانا .

٢٠٠٦/٨/٢٣ لە كۆنگرەیەكی ڕۆژنامەنووسی – مۆردا قەرەبلان – لە سەركردایەتی pkk پێشنیاری ڕێگە چارەیەكی ئاشتیانەی ئاگر بەست و دانووساندی لە گەڵ حكوومەتی توركیا ڕاگەیاندو گووتی :–

pkk پڕۆژەیــەكی ئاشــتی لەگــەڵ حكوومــەتی توركیــا هەیــەو ئــەم پــڕۆژەش بەرهــــەمی داواكــــاری حكوومــــەتی هــــەرێمی كوردســــتانەو ناوەنــــدە جەماوەریەكانە . هەروا گووتی :– ئێمە ئامادەین لە یەكی ئەیلول كە ڕۆژی ئاشـتیە لـە جیهـان شـەڕ ڕابگیرێـت و پێویـستە ڕژێمـی توركیـاش ئامـادەی هەبێت .

٢٠٠٦/٩/٢ فرۆكەیەكی نەفەر هەڵگری گواستنەوە لەكاتی نیشتنەوەی لە فرۆكەخانـەی مەشـهەدی باكووری خۆرهـەلاتی ئێـران سووتاو لـە ئاكـام هاوولاتیـانی نـاو فرۆكەكـە ، كـە ژمارەیـان ٨٠ هـاوولاتی بـوو گیانیـان لەدەست دا كـە ١٤٧ هاوولاتی هەڵگرتبوو .

٢٠٠٦/٩/١٢ پاپـای فاتیکـان – پاپـا بنـدیکتی شـازدەهەم – لـە کۆڕێکیـدا لـە زانکـۆی Regensburg لـە باشـووری ئـەڵمانیا بەناونیشانی – بـاوەر و عـەقل و زانکـۆ چەند یادەوەری و تێرامانێك – پاپا لـە ووتارەکەیـدا کـە باسـی لـە پەیوەنـدی نێـوان عـەقل و توونـدوتیـژی دەکـرد لـە ئـایینی مەسـیحی و ئیـسلامدا ... لـەم بارەیــەوە نمونــەی بــە نووســراوێکی ئیمپۆاتـۆری بیـزەنتی – مانوێـل – ی دووەم – پالابۆلۆگۆس – لە ساڵەکانی ١٣٥٠ – ١٤٢٥ داهێنایەوە .

پاپا ئـەو نمونـەی لـە کتێبێك وەرگتبـوو بـە نـاوی – گفتووگۆیـەك لـە گـەڵ موسـوڵمانێکدا – کـە لـە شەسـتەکانی سـەدەی بیـستەم زانـای نیولۆژیـای ئـەڵمانی لـە بنـەرەت لوبنـانی – عـادل تیـدۆر خـوری – ١٩٣٠ پرۆفیسۆر و سـەرۆکی بەشـی نیولۆژیا لـە زانکـۆی – مونستەر – لـە خۆرئـاوای ئـەڵمانیا ئامادەی کردبوو بڵاوی کردۆتـەوە ، لـەم نووسراوەیەدا ئیمپراتـۆری نـاوبراو گفتووگۆیەکی خۆی دەخاتـە ڕوو ، کـە لـە سـاڵی ١٣٩١ دا لـە سـەربازگەیەکی زسـتانە لـە نزیـك شـاری ئەنکـەرەی تورکیـا لـە گـەڵ زانایـەکی موسـلمانی فارسـیدا ئـەنجامی داوە ... ڕەنگـە هـەر ئیمپراتـۆر خـۆی ئـەو گفتووگۆیـەی تۆمارکردبێت ... ئەوەش لەکاتی گەمارۆدانی – کونستا نتینۆبۆلیسدا – لـە نێـوان سـاڵانی ١٣٩٤ – ١٤٠٢ دا ئـەم رایـەش ڕەنگـە ئـەوە لێـك بداتـەوە کـە بۆچی بەڵگەکانی خۆی بە دوورو درێژی باس دەکات و بەو شێوەیە بایەخ بە وەڵامەکانی زانا فارسەکە نادات .

شایانی باسە ئـەم ووتـارەی پاپا لـەم زانکۆیـە بـووە هـۆی کاردانـەوە لـە سـەر باری دەروونی ئیسلام و ووڵاتانی ئیسلام ، بە تایبـەتی ووڵاتـانی عـەرەبی و بووە هۆی هەڵگیرسـانی ڕاپـەرین و پێکدان و کێشەو ململانێیـەکی دژوار لـە هـەموو بوارەکـانی پەیوەنـدی نێـوان ئـاینی ئیـسلام و ئاینی مەسـیحی لـە جیهاندا .

٢٠٠٦/٩/٢٢ سەرەك وەزیرانی ئیسپانیا – خۆسێ ماریا ئازنار – داوای لە جیهانی ئیسلامی دەكات ، كە داوای لێبوردن بۆ ٨٠٠ ساڵی داگیركردنی ئیسپانیا بكەن ... ئەمەش لە میانەی داواكاری سەرۆكی زانایانی ئاینی ئیسلامی جیهان – یوسف قەرەزاوی – وولاتانی ئیسلامی و عەرەبی بە لێبوردنی پاپا و پاش گەزبوونەوەی لە ڕاگەیاندنەكانی لە زانكۆیەكی ئەڵمانی بە ناوی ئەوەی ، كە سووكایەتی بە ئاینی ئیسلام كردووە ... نەك داوا لە پاپا بكەن بە داوای لێبوردن لە ئیسلام بەڵكو ، جیهان دەبێ داوای لێبوردن لە ئیسپانیا بكەن بە داگیركردنی بۆ ماوەی ٨٠٠ ساڵ .

٢٠٠٦/٩/٢٧ دوای ئەوە هاو وولاتی – ڕەحیم ئیبراهیم وسو – كە خەڵكی هەرێمی كوردستانە لە لایەن هێزەكانی سووپای ئێرانەوە دەستگیر دەكرێت . لە دوای ئەشكەنجەدانی بە سووتاوی تەرمەكەی درایەوە خانەوادەكەی ، خانەوادەكەی دەڵێن ئەو كوردە هیچ تاوانێكی نەبووە تەنیا لە بەر ئەوەی كوردبوو بەم شێوەیە هەتك كراوە لەلایەن ڕژێمی بە ناو ئیسلامی ئێران .

٢٠٠٦/٩/٢٧ لە چوارچێوەی سەردانەكەی بۆ شاری كەركوك جێگری سەرۆكی پەرلەمانی توركیا – ئۆردوهان جومازی – گووتی :– ئێمەش وەكو ئەمەریكیەكان وولاتەكەمان مافی بوونی لە ئێراقدا هەیە ، ئەویش لە كۆنگرەیەكی ڕۆژنامەنووسیدا ئۆرهان جوماز لە وەڵامی پرسیاری ڕۆژنامەنووسیەكەیدا دەربارەی بوونی توركیا لە ئێراق گووتی :–

وەكو دەووڵەتێكی دراوسێیە مافی ئەوەمان هەیە چۆن ئەمەریكیەكان بوونیان لە ئێراق هەیە ئێمەش بوونمان لێرە هەبێت ... دەربارەی چارەنووسی پارێزگای كەركوك گووتی :–

چارەنووسی ئەم شارە خەڵكەكەی دیاری دەكات بە پێی ماددەی /١٤٠ ، كە یەكێكە لە ماددەكانی دەستووری هەمیشەیی ئێراق ، بەڵام لە چوارچێووەی ئەو ماوەیە هەر شتێك زەرەر لە كەركوك بدات ... ئێمە دژی دەوەستینەوە ، جێی باسە لە چوارچێوەی سەردانەكەی بۆ كەركوك چاویان بە سەرۆك و ژمارەیەك لە ئەندامانی ئەنجوومەنی شارەوانی كەركوك كەوت – لە دانیشتنەكەدا ، كە كەركوك لە چوارچێووەی جووگرافیای كوردستانە .

٢٠٠٦/٩/٢٨ ڕێووڕەسمی بە خاك سپاردنی دایكی دوا قەیسەرەكانی ڕووسی – تیقۆلای

دووەم -- ماریا میدوروفناس – لە دەرەوەی شاری سان بترۆسبۆرگ لە باکووری وولات ، کە بەتریك ئەلکسی دووەم سەرۆکی کەنیسەی ئەرسۆزکسیەی ڕووسی سەرپەرشتی مەراسیمەکەی کرد بە دووبارە ناشتنەوەی لە دوای ٧٨ ساڵ لە دانیمارك .

شایانی باسە دایکی قەیسەر نیقۆلای دووەم لە دایك بووی ساڵی ١٨٤٧ لە دانیمارك ، هەروا لە ساڵی ١٩٢٨ هەر لە دانیمارك کۆچی دوایی کرد , لە دوای شۆرشی بەلشەفیەکان لە ڕووسیا و لە سێدارەدانی قەیسەری ڕووسیا ... ناوی تەواوی ئەمیرە بترس پۆلسی ، لە گۆرەپارەپاش بیترۆف لە تەك مێردەکەی قەیسەر – ئەلکسەندەری سێیەم – دەنێژرێت .

٢٠٠٦/٩/٣٠ کەوتنە خوارەوەی فرۆکەیەکی بەرازیلی لە ناوچەی ئەمازۆن کە ١٥٠ هاوولاتی هەڵگرتبوو لە ئەنجامی خۆپێکدادانی بە فرۆکەیەکی تایبەت لە چیای کاتشیمۆ و لە ئەنجام هاوولاتیانی ناو فرۆکەکە گیانیان لەدەستدا و جگە لە تێك شکانی فرۆکەکە .

٢٠٠٦/٩/٣٠ سەرۆکی هەرێمی کوردستان فەرمانی پێکهێنانی لێژنەیەکیدا ئەویش بە ئاگادارکردنەوەی سەرۆکی دیوانی سەرۆکایەتی هەرێم و ئەنجوومەنی وەزیران ، لە ژێر چاودێری دادوەرێك بۆ لێکۆڵینەوە لەو دۆسیانەی کە لە هەندێ ڕۆژنامەدا سەبارەت بە سیخوورێتی کردن بۆ ڕژێمی پێشووی بەعسی لە ئێراق و ئەویش لە دوای تەواوبوونی لێکۆڵینەوەکە ڕاپۆرتێکی تێرو تەسەل پێشکەش بە سەرۆکایەتی هەرێم دەکرێت و کارەکانی دادگایی کردنی یاسایی دەست پێدەکات .

٢٠٠٦/٩/٣٠ سەرۆکی فەرەنسا – جاك شیراك – لە سەردانەکەیدا بۆ یەریڤانی پایتەختی ئەرمینیا و لە کۆنگرەیەکی ڕۆژنامەوانی ڕایگەیاندو گووتی :- پێویستە لە سەر تورکیا دان بە کۆمەڵ کوژیەکانی ئەرمەنی کە لە ساڵی ١٩١٥ ئەنجامی دابوو بنێ ، لە گەڵ ٣٠ هەزار کورد بۆ ئەوەی ڕێگە خۆشکەربێت بۆ چوونە ناو یەکیەتی ئەورووپا .

شایانی باسە پارێزگای یەریڤان شارێکی کوردیە لە هەموو ڕوویەکەوە داگیرکراوە تاکو ئێستا .

٢٠٠٦/١٠/٢ سـەرۆکی ئـەرکانی هێزەکـانی سـووپای تورکیـا – ژەنـەراڵ باسر بوبوکاینت – لە وەڵامی ئـەو ئاگربەسـتەی کـە پـارتی کرێکـارانی کوردسـتان pkk یەکلایەنە ڕاگەیاندو گووتی :– سـووپا تـاکو کۆتـایی دەسـتبەرداری شـەڕی چـەکدارانی پەکەکـە نابێـت ، لـە چوارچـێوەی ئـەو ووتارەی ، کە لە ئەکادیمیای جەنگ لە شاری ئەستەمبوڵ پێشکەشی کرد ، هـەروا باسر گـووتی :– هێـزە چـەکدارەکانی تورکیـا پێشتر چـەندین جـار ڕایانگەیانـدوە کـە لـە شـەڕی خۆییـدا دژی پەکەکـە بەردەوام دەبێـت تـا یـەك چەکداری پەکەکە نامێنێ ، چونکە هەڵوێستی حکوومەتی تورکیا نەگۆڕەو ناشگۆڕێ ، هەروا گـووتی پەکەکـە بەبێ جیاوازی واز لـە خـەباتی چـەکداری بێنێ .

٢٠٠٦/١٠/٣ بـاڵوێزی ئـەکوادۆر لـە ڕێکخـراوی نەتـەوە یـەکگرتووەکان نیـشانیدا کـەوا گواتیمـالا و فـەنزویلا لـە کێبرکێکـانی بـە ئەنـدام بـوونی لـە ئەنجوومـەنی ئاسـایش کـشایەوە ، بـۆ ئـەوەی پەنـەما ببێتـە ئەنـدام ، تـا ئێستاش دوای ٤٧ پرۆسەی دەنگدان هەر گواتیمالا لـە پێشکەوتندا بوو کـە لە لایەن ئەمەریکاوە پشتگیری لێدەکرا .

٢٠٠٦/١٠/٣ سەرەك کۆماری تورکیا – نەجدەت ئەحمەد سیزار – بە ڕەسمی حکوومـەتی قووبرسی بەوە تۆمەتبارکرد کە ڕۆڵێکی نیگـەتیفی گێـڕا لـە دانووسـتانەکانی فینلەنـدا ، کـە بـۆ مەبەسـتی چارەسـەرکردنی کێـشەی دوورگـەی قـووبرس ڕێکخـرا بـوو ، تورکیـا دووپـاتی کـردەوە ، کـە حکوومـەتی قـووبرس هۆکـاری یەکەمی سەرنەکەوتنی ئەم دانووستاندنەیە .

شایانی باسە حکوومەتی قووبرس لە بەرایی دانووستاندنەکەدا کشایەوە بە هۆی ناڕازیبوونی لە سەر شێوازی بەڕێووە چوونی دانووستانەکە .

٢٠٠٦/١٠/٤ لـە سەرچـاوەی www.bab.com دا بڵاوکراوەتـەوە کـە لەیـەکێك لـە دوورگەکانی زەریای هندی درەختێك هەیە خەڵك و ئاژەڵان دەخوات بەوەی ،

کە پەلك و لقە زۆرەکانی بەدەووری نێچیرەکەی پێچ دەدات و دەیمژێ و بەری نادات تاکو دەیکاتە پەیکەرێکی مرۆیی ، خەڵکی ناوچەکە لەو بڕوایەدان ڕوحی باپیران و خواوەندەکانیان لەو گەلاو پەل و پۆی ئەو درەختانە خۆی دەبینێت ، بۆیە دەیپەرستن و بە پیرۆزی ڕایدەگرن و لە سەر شێوەی پەیکەری باپیران و خواوەندەکانیان قوربانی بۆ دەدەن .

٢٠٠٦/١٠/٦ سەرەك وەزیرانی حکوومەتی فەلەستینی و سەرکردەی جووڵانەوەی حەماسی ئیسلامی – ئیسماعیل هەنیە – لە لێدوانێکی دا ویستی بەرگری لە هێزەکانی جێ بەجێکاری حەماس بکات تێیدا هێزی پێشمەرگەی کوردستانی بە – عصابە – ناوبرد .

٢٠٠٦/١٠/٨ تاقیکردنەوەی بۆمبی ئەتۆمی لەلایەن کۆریای باکوور ، کە بووە هۆی تەنگەژەیەکی نا لە باری نێوو دەووڵەتی ، بە تایبەتی ئەمەریکا و بەریتانیا و کۆریای باشوور و یابان – ژاپۆن – ، دوای ئەوە بۆرسەکانی ئاسیا لە ١٠/٩ پاشەکشەی بەرچاویان بەخۆدی دوای ڕاگەیاندنی کۆریای باکوور بە دەستپێکردنی ئەزموونی ئەتۆمی وولاتەکەی ، بە تایبەتی لە چین و کۆریای باکوور بە دەستپێکردنی ئەزموونی ئەتۆمی وولاتەکەی بە تایبەتی لە چین و کۆریای باشوورو سەنگافورا .

هەروا ئەو ئەزموونە مەرامێکی ڕامیاری لە ناوچەکەو لە جیهاندا نایەوەو زۆربەی زۆری وولاتان هەرەشەی برینی هەموو پەیووەندیەکانیان لەگەڵ کۆریای باکوور کرد ، بە تایبەتی کۆریای باشوور کە دووپاتیکردەوە کەوا کۆریایەکی بێ چەکی ئەتۆمی دەوێت لە کێشووەرەکەدا .

٢٠٠٦/١٠/٨ لە دوایین هەڵبژاردنەکانی بەلژیکا پارتی بیلانگی ڕاسترەوی بەرهەڵستکار تووانی زۆرینەی دەنگەکان بەدەست بێنێ ، پارتی بیلانگی ڕاسترەو ، کە سالانێك بوو بە هۆی ووتاری سیاسی رەگەز پەرستانە دەنگی پێویستی بەدەست نەدەهێنا بۆ گەیشتن بە کورسیەکانی ئەو ناوچەیەی کە خەڵکەکەی بە هۆڵەندی دەدوێن لە وولات جیا بێتەوە ، کە هەرێمی ئەنتقێر بە سەرچاوەکانی هەواڵ و چاودێرانی سیاسی وای بۆ دەچن کە پارتی بیلانگ خۆی لە قەیرانێکی سیاسی لەبن نەهاتووە ببینێت .

٢٠٠٦/١٠/١١ فرۆکەیەکی بچووك کە نەوی دەفڕی خۆی بە باڵەخانەی مانهاتندا ، کە

دەکەوێتە ناوەراستی شاری نیورۆکی ئەمەریکی ، کە لەو ڕووداوە دووکەس گیانیان لەدەست داوە ، کە باڵەخانەکە لە پەنجا نهۆم پێك هاتووە ، کە ١٨٣ شووقە لەخۆ دەگرێ .

٢٠٠٦/١٠/١١ ئەنجوومەنی نوێنەرانی ئێراق لە دانیشتنی ژمارە /٤٧ ی بڕیاری لە سەر پڕۆژە یاسای پێکهێنانی هەرێمەکان بڕیاری بۆ درا ، بەڵام بەرەی تەوافق و لیستی ئێراقیە و بەرەی گفتووگۆی نیشتیمان . نارەزایی خۆیان بەرامبەر بەو بریارە نیشاندا .

٢٠٠٦/١٠/١٢ ئیدارەی وویلایەتە یەکگرتووەکانی ئەمەریکا لە ڕاگەیاندنەکانیان ، پارتی کرێکارانی کوردستان pkk بەوە تاوانبارکرد کە بۆتە هۆی هەڕەشەکردن لە رژێمی تورکیا .

کە ئەم ڕاگەیاندنەش لەلایەن نوێنەری تایبەتی ئەمەریکا بۆ گفتووگۆی نێوان تورکیاو pkk ژەنەراڵی خانەنشین – جۆزێف رالستۆن – .

کە داوای لە پارتی کرێکارانی کوردستان کرد بە فرێدانی چەك و دەست هەڵگرتن لەکاری توندو تیژی و لە هەمان کات هەڵوێستی یەك لایەنەی pkk بەڕاگرتنی شەڕ ، یاخوود ئاگر بەست بەکارێکی باش ناوزەندکرد لە پێناو کۆتایی هێنان بەکێشە دژوارەکان ، کە ئەو ئاگر بەستەش لە ٢٠٠٦/١٠/١ لە باکووری کوردستانی داگیرکراوی ژێر دەسەڵاتی تورکیا راگەیاندرا بوو .

سەرچاوە:- BBc.arabic

٢٠٠٦/١٠/١٣ وەزیری دەرەوەی کۆریای باشوور – بان کی مۆن – هەڵبژێردرا بە سکرتێری گشتی نەتەوە یەکگرتووەکان و دوای هەڵبژاردنی بۆ ئەو پۆستە لە ووتارێکیدا بەڵێنیدا لە خوولی داهاتووی نەتەوە یەکگرتووەکان چاکسازی ئەنجام بدرێت .

شایانی باسە ئەمەش لە دوای دە ساڵ لە ئەمینداریەتی گشتی نەتەوە

یەکگرتووەکان دێت لە لایەن – کۆفی ئەنان – لە بارودۆخێکی نێودەوڵەتی ئاڵۆز ، بە تایبەتی لە دوای ڕووداوەکەی ٢٠٠٦/٩/١١ و لێدانی ئەفگانستان و ئێراق و چەندین کێشەی نێودەوڵەتی دیکە لە جیهان .

٢٠٠٦/١٠/١٣سـەرۆکی بزووتنـەوەی موجاهیـدینی خـەلقی ئێـران – مریـەم ڕەجـەوی – خۆشحاڵی خۆی بەرامبەر بڕیاری دادگای ئەوروپی دەربڕی سەبارەت بە هەڵوەشاندنەوەی بڕیاری بلۆککردنی سامانی دارایی بزووتنەوەکە ... هەروا گووتی :– ئەمە ئەوە دەسەلمێنێ کە خەبات لە دژی ڕژێمی فاشی ئێران شەرعیە .

ئەم ڕاگەیاندنەی مریەم ڕەجەوی لە بەردەم پەرلەمانی ئەوروپی بوو ، کە بڕیاری دادگا ناوزەندکردنی بزووتنەوە لە تیرۆر هەڵدەگرێ ... لە هەمان کات مریەم ڕەجەوی داوای قەرەبووی لە ڕژێمی ئیسلامی لە ئێران کرد بە هۆی زیان لێکەوتنی بزووتنەوەکە .

جێگـەی ئامـاژە پێکردنـە کـە بزووتنـەوەی موجاهیـدی خـەلقی ئێـران بزووتنەوەیەکی ڕامیاریە ... دوای ڕژێمـی کۆمـاری ئیسلامی لـە ئێـران دامەزراوە ... بەڵام لە میانەی شەری هەشت ساڵەی نێوان ئێراق و ئێران ئەم بزووتنەوەیە خۆی دا پاڵ ڕژێمی بەعسی لە ئێراق ، بە سەرکردایەتی – سەدام حوسێن – ... دژ بە گەلی کوردستان . کە چەکدارەکانی ئەو بزووتنەوەیە بەشداریان لە دامرکاندنەوەی ڕاپەڕینی گەلی کوردستان لە ئازاری /١٩٩١ کردووە لە گەڵ ڕژێمی بەعس و خزمەت کردنی ڕژێمی بەعسی دژی ڕاپەڕیووەکانی گەلانی ئێراق بە تایبەتی گەلی کوردستان ... بەڵام دوای ڕووخاندنی ڕژێمی بەعس لە دوای ٢٠٠٣/٤/٩ چالاکیەکانی ئەم بزووتنەوە پەکی خراو ئەندامەکانی بۆ وولاتانی ئەوروپا کۆچیان کرد لە ئێراق .

٢٠٠٦/١٠/١٤ – پیتــەر گالبرێــت – بــاڵوێزی پێــشووی ئەمــەریکا لــە کرواتیــا دووپاتی کردەوە ، ئەگەر بێت و تورکیا بیەوێت بە شــەڕ ڕووبــەڕووی ســەربەخۆیی هــەرێمی کوردستان بێتەوە دەبێت شەڕ لە گەڵ سەد هەزار پێشمەرگەی کوردستان بەرپابکات و ئەمەش جەنگێکی گەورەی نێوان هێزەکانی سووپای تورکیا و سووپای ئەمەریکای لێدەکەوێتەوە .

ئەمەش لە لێدوانەکەی بۆ ڕۆژنامەی – تایگەر سایتونی – ئەلمانی ، کە گالبرێت جەختی کردۆتەوە ، کە هەر جۆرە هێرشێکی تورکیا بۆ سەر هەرێمی کوردستان خەونی ئەندام بوونی ئەنکەرە لە یەکیەتی ئەورووپا لە بارە دەبات ، هەروا کورد پێیان دەکرێت ڤێتنامێکی دیکە لەناو تورکیا دروست بکەن لە هەرێمەکەیاندا .

هەروا گالبرێت داوای لە ئەمەریکا کرد ، کە هێزەکانی لە باشووری ئێراق و ناوەراستی بکشێتەوە کوردستان و گەر پێویستی کرد لەوێوە شان بەشانی هێزەکانی پێشمەرگەی کوردستان کارەکانیان ئەنجام بدات .

٢٠٠٦/١٠/١٥ حکوومەتی ئێراق لە بەیانێکیدا ڕایگەیاند ، کە هەردوو حکوومەتی ئێراق و حکوومەتی کۆماری ئیسلامی ئێران ، تیمێکی کارکردنیان بۆ جێ بەجێکردنی ڕێکەوتنامەی ئەمنی نێوانیان پێك هێناوەو ئێستا دیراسەی ئالیەتی جێ بەجێکردنی ئەو بەرنامەیە دەکەن .

لە بەیانەکەدا هاتووە ، کە ڕاوێژکاری ئاسایشی نەتەوەیی لە ئێراق – د. موفق روبەیعی – لە گەڵ وەزیری ئەمنی و ئیستیخباراتی ئێرانیدا کۆبۆتەوە سەبارەت بە کارکردنی کاری ئەو تیمە گفتووگۆیان کردووە ... ئامانج لەم هاوکاریەش گۆرینەوەی زانیاریە بۆ ڕێگەگرتن لە دەرکردنی تیرۆرستان لە ئێرانەوە بۆ ناو خاکی ئێراقدا .

٢٠٠٦/١٠/١٥ هەڵبژاردنەکانی سەرۆکایەتی لە ئەکوادۆر دەستی پێکرد ، واش مەزەندە

دەکرێت کە – رافایل کورییا – لەم هەڵبژاردنانە سەرکەوتن بەدەست بێنێ .
شایانی باسە ناوبراو هەڵگری هەمان هزرو سیاسەتی هۆگۆ شافێزی هەیە لەگەڵ ئەوە تاکو ئەم هەڵبژاردنە ئەکوادۆر دوو سەرۆکی نژاد عەرەب سەرۆکایەتی ئەکوادۆریان کردەیە ، کە یەکێکیان بە هۆی نەخۆشی دەروونی و ئەوی دیکەیان بە هۆی ڕامیاریەتی چەوت دوورخراونەتەوە لە دەسەڵاتەکە .

٢٠٠٦/١٠/١٥ ڕۆژنامەی مەعاریفی ئیسرائیلی بڵاوی کردەوە ، کە خاتوو – تسیبی لیڤنی – وەزیری دەرەوەی ئیسرائیل کە ڕۆژی یەکشەمە لە گەڵ کۆمەڵێك باڵیۆزی عەرەب لە شاری قوودس دەعوەتی ئیفتار کراوە ، لە ئوتێلی مەلیك داود و لە دەعوەتەکەش حەنا سەنیورە کە فەلەستینیەکی دانیشتووی شاری قوودسە ئامادە بووە .
لەم دەعوەتەدا باڵیۆزە عەرەبەکان زۆر بەگەرمی و بە ماچ و تەوقەکردن پێشوازیان لە خاتوو لیڤنی کردووە ... بەڵام ڕۆژنامەکە ناوی هەموو باڵیۆزەکانی ئاشکرا نەکردووە تەنها ئەوەندە نەبێت ، کە دەڵێ هەر یەکە لە باڵیۆزانی میسر و ئەردەن و مۆریتانیا بەردەوام لە گەڵ خاتوونەکەی ئیسرائیلدا بوون .

٢٠٠٦/١٠/١٥ کۆمەڵێك لە سەرەك عەشیرەتە هاوردەو داگیرکەر لە گوندی هیندیەی نزیك قەزای حەویجە کۆبوونەوە ، کە تێیدا عەبدولرەحمان مونشدعاس دژ بە دەستوورو ئیدارەی کەرکوك و هێزەکانی فرە رەگەز ووتەیەکی پێشکەش کردو ئامادەبوانیش بە ئاشکرا وێنەی سەرۆکی روخێندراوی ئێراق سەدەم حوسێنیان هەڵگرتبوو ، کە دژی کورد و هەرێمی کوردستان وەستان لە هەموو بوارەکاندا .

٢٠٠٦/٦/١٦ ڕێکخراوی EUTCC کۆنفرانسی سێیەمی بە ناونیشانی کاتێك بۆ دادپەروەری و دیالۆگ و چارەسەرکردنی لە سەر دۆسیەی کوردو تورك ، لە ناو پەرلەمانی ئەوروپا لە شاری برۆکسلی پایتەختی بەلژیکا گرێدا ، ئەم کۆنفرانسە بایەخێکی زێدە گرنگی هەبوو ، لە بەر ئەوەی زیاتر لە ١٥ پەرلەمانتاری ئەوروپی و چاودێران و ئەکادیمی و شارەزایان لە سەر کێشەی کورد تیایدا ئامادە بوون .

شایانی باسه لێژنەی مەدەنی تورکیا یەکێتی ئەوروپا وەك ڕێکخراوەیەکی قازانج نەویست لە بەلژیکا تۆمارکراوەو لە دەستەیەکی کارگێری و دەستەیەکی راوێژکاری پێك هاتووە ، لە دوای یەکەم کۆنفرانسی نێوو دەووڵەتی ، یەکیەتی ئەوروپا و ،تورکیاو ، کورد ، کە لە مانگی /١١/٢٠٠٤ گرێدرا دامەزراوە و ساڵانە کۆنفرانسێك ڕێکدەخات .

کۆنفرانسی ٢٠٠٦ بە هۆی باری دژواری کورد لە تورکیا و لە ئاکامی خۆپێشاندانەکان لە باکووری کوردستان بایەخێکی گرنگی هەبوو چونکە خۆپێشاندانەکانی مانگی /٣ و مانگی /٢٠٠٦/٤ ، کە چەندین هاووڵاتی کورد بوونە قوربانی لە باکووری کوردستان .

١٦/١٠/٢٠٠٦ هێزەکانی ئاسایشی ڕژێمی بەعسی لە سووریا ڕێگەی نەدا ئۆپۆزسیۆن کۆنگرە رۆنامەوانیەکەی ئەنجامبدات لە شاری دیمەشقی پایتەختی سووریا ، کە ئاسایشی سووریا هەموو ئەو رێگایانەیان داخست کە بۆ شوێنی کۆنگرە رۆژنامەوانیەکە دەچوون و ماوەیان بە کۆنگرەوانان نەدا کۆنگرە ساز بکەن .

لە بەیاننامەکیدا نووسینگەی راگەیاندنی دیمەشق ڕوونیکردەوە ، کە لەو کاتە ساڵێك بە سەر دامەزراندنی ئەم دەستەیە تێپەربووەو بریار بوو لەم رۆژەشدا کۆنگرە ئەنجام بدەن ، کە ئاسایشی سووریا چواردەووری کۆبوونەوەکەیان گرتبوو .

١٦/١٠/٢٠٠٦ لە شارۆچکەی چێمای رۆژئاوای ووڵاتی ئەسیوبیا گەورەترین شەڕ لە نێوان موسوڵمانان ومەسیحیەکان بەرپابوو ، ئەم شەڕە تەواوکەری شەڕی چوارەم رۆژی رابردووی بووە ، کە بووە هۆی تێکدانی سەدەها ماڵ و بارەگای چەند رێکخراوەیەکی ئایینی ... سەرەرای هەوڵەکانی حکوومەت لە پێناو بەرپا نەبوونی شەڕی ئایینی نێوان مەسیحی و ئیسلام ، بەڵام تاکو ئەمرۆژە نەیانتوانی ڕێگەچارەی بۆ بدۆزێتەوە .

١٧/١٠/٢٠٠٦ لە دوای هەوڵ و تەقەلایەکی زۆر وەزارەتی ناوخۆی بەریتانیا لە لەندەنی پایتەختی بەریتانیا ڕەزامەندی نواند لە کردنەوەی رادیۆی ناوەندی بەریتانیای یەکیەتی لاوانی دیموکراتی کوردستان ، کە ئەمەش رۆڵی بەرچاوی دەبێ بۆ لاوانی کوردی ئەوروپا و ئێراق و کوردستان .

٢٠٠٦/١٠/٢٠ موفتی موسولمانانی نیشتەجێی ئوسترالیا – شێخ تاجەدین ئەلهیلالی – لە وتاری نوێژی هەینی و لە مزگەوتەکەی خۆی لە شاری – سیدنی – لە ئوسترالیا ، گووتی :– ئەو ئافرەتە ئوسترالیانەی کە جل و بەرگی ڕووت لە بەر دەکەن ، هانی پیاوانی ئەم وولاتە دەدەن تا دەستدرێژی سێکسیان بکەنە سەر ... هیلالی کە زیاتر لە ٢٢ ساڵە لە ئوسترالیا دەژی و سوودی لە ئازادی و یاساکانی ئەم وولاتە وەرگرتووەو وەسفی ئافرەتە سفوورەکانی ئوسترالیای بە گۆشتێکی فرێدراو لە بیابانێکدا کرد ، کە پڕ بووبێت لە پشیلەو سەگی برسی.

ئەم لێدوانە بووە هۆی ئەوەی کە نارەزاییەکی توونـد لە نێوەنـدە رامیاری و ئیسلامیەکانی ئەو وولاتـەدا پەیدا ببێت ، کە دەرئەنجام ڕاگرتنی ئەم موفتیەی لە وتارەکەیدا لێکەوتەوەو لە لایەن ئیدارەی مزگەوتەکەی خۆیەوە ، دوا بە دوای بە دیارکەوتنی دەر ئەنجامی ئەو لێدوانە تاجەدین هیلالی لە بەردەم کەناڵەکانی ڕاگەیاندن داوای لێبووردنی لە حکوومەت و گەلی ئوسترالیا کرد .

بەڵام سەرەك وەزیرانی ئوسترالیا – جۆن هاوەرد – گووتی : – ئەم داوای لێبووردنە بەس نیە و دەبێ هیلالی و هاوشێوەکانی بزانن ، کە ئوسترالیا وولاتێکی ئازادەو ئەوەی ڕێز لەم ئازادیە ناگرێت لە لای ئەوان جێگای نابێتەوە لە وولاتەکەدا .

٢٠٠٦/١٠/٢٠ کۆنفرانسی کورد لە پەرلەمانی ئەورووپا ، کە دوو ڕۆژ بەردەوام بوو ژمارەیەك لە سیاسەتمەداری کورد وەك سەرۆکی پارتی کۆمەڵگای دیموکراتی – ئەحمەد تورك – و – عوسمان بایدەمیر – سەرۆکی شارەوانی ئامەد – دیاربکر – ئامادەی بوون .

شایانی باسە لەو کۆنفرانسەدا داوا لە حکوومەتی تورکیا کرا بە زووترین کات کۆتایی بە ئۆپەراسیۆنە سەربازیەکانی لە باکووری کوردستان بێنێ ، هەروا سەبارەت بە ئەنجامە کۆتایەکانی کۆنفرانسەکە بەیاننامەیەکی لە ٣١ خاڵدا بڵاوکردەوە ، کە پێشێل کردنی ماف مرۆڤ و کەمە نەتەوایەتیەکان و چارەسەرکردنی کێشەی کورد گرنگترین بەندەکانی بوون .

هەروا لە بەیاننامەکەدا هاتووە ، کە هەوڵەکانی بە ئەندام بوونی تورکیا لە

یەکێتی ئەوروپا دەبێت بەند بێت بە ئەنجامدانی چاکسازی دیموکراسی کە دەوڵــەتانی ئــەوروپا پــشتگیری لێدەکــەن و ئەوەشــی روونکــردەوە ، کــە چارەسەرکردنی کێشەی کورد لە تورکیا بۆ ئارامی تورکیا زۆر گرنگە و ئاگر بەســـتەکەی پەکەکـــەش وەك هـــەنگاوێکی ئـــەرێنی پێـــشوازی لێکـــراو کۆنفرانسەکە داوای لــە یەکیــەتی ئەوروپا کــرد رێکخەرێکــی تایبــەت بــە چارەسـەرکردنی کێشەی کــورد دیــاری بکــات و کۆمیتەیــەکی تایبــەتیش بــە ئاشتی دروست بکات.

٢٠٠٦/١٠/٢٤ لــە پێنــاو چارەســـەرکردنی کێــشە هەڵواســراوەکانی نێــوان حکوومــەتی ســەریلانکا و یاخیبووەکــان ، دانووســتاندنی نێوانیــان لــە وولاتــی سوێسرا بەرێووە دەچێ .

٢٠٠٦/١٠/٢٧ بە درێژایی سێ رۆژ دوو کۆنگرەی جیا لە هەمبەر رەوشی هەنوکەیی ئێراق لــە شــاری لەنــدەنی پایتــەختی بــەریتانیا گرێــدرا ، لــە دوو رۆژی یەکەمــدا لێژنــەی پــشتگیری دیموکراســی ئێــراق کۆنگرەیــەکی بــۆ زیــاتر لــە ١٠٠ سیاســـەتمەدارو رۆشــنبیری ئــەکادیمی ئێراقــی و کوردســـتانی لـــە هـــۆڵی سەنتەری رۆشنبیرانی کوردستان لە لەندەن سازکرد .

لەلایــەکی دیکــەوە وەزارەت دیــالۆگی ئێراقــی بــە ئامــادەبوونی – ئــەکرەم ئەلحەکیم – وەزیری دەوڵەت بۆ کاروباری دیالۆگی ئیشتیمانی و ژمارەیەك لە کەسایەتی و نوێنەری پارت و لایەنە رامیاریەکانی ئێراق کۆنگرەیەکیان لــە ١٠/٢٩ ی هــەمان ســاڵ ســاز کــرد ، لــە بــارەی بــاری ئــاڵۆزی ئێــراق و داهــاتوویی ئێــراق لــە بوارەکــانی ئــەمنی و ئــابووری و خزمــەتگوزاری و تیرۆرست و ئاوەدان کردنەوەو پەیووەندی وولاتی دراوسێ ... بەڵام ....!..؟.

٢٠٠٦/١٠/٢٨ ناوەندەکانی هەڵبژاردن لە سربیا دەرگاکانیان کردەوەو دەنگدەران دەنگیــان لە سەر راپرسیەکی گشتی کرد ، دەربارەی دەستووری نوێی وولات ... کە رایدەگەیــەنێت کــە هــەرێمی کۆســۆڤۆ کــە ئێــستا لەلایــەن نەتــەوە یەکگرتووەکانەوە بەرێووە دەچێت بەشێکە لە سربیا و لێی جیانابێتەوە .

لەحاڵــەتی دەنگــدان لــە بەرژەوەنــدی دەســتوور کــە ئەمــە دەبێتــە یەکــەمین دەستوور بۆ دەووڵەتی سربیا و بە هەڵووەشاندنەوەی وولاتی یۆگسلافیا .

بەڵام ئەلیانەکانی کۆسۆڤۆ کە نزیکەی ٩٠٪ ی دانیشتووانی هەرێمەکە پێك

دێنن ، کە ژمارەی ۲,۰۰۰,۰۰۰ ملیۆنە ناتوانن دەنگ بدەن ... چونکە ناویان لە لیستی دەنگدەران نیە و لەو کاتەوە ، کە بەشداریان لە هەڵبژاردنەکانی ساڵی ۱۹۹۰ نەکرد ، بۆیە کەس لە کۆسۆڤۆ بایەخێك بۆ راپرسیەکە دانانێت و ئەنجامەکەی هیچ کاریگەریەکی لە سەر رەوشی کۆتایی کۆسۆڤۆ نابێت ، گەر زیاتر لە ۵۰٪ دەنگیان لە سەردا لە کۆی ۶,۶۰۰ ملیۆن دەنگدەر .

۲۰۰۶/۱۰/۲۸ بۆ یەکەمجار لە مێژوودا سەرۆکی پێشووی لوبنان – ئەمین ئەلجومەیل – سەردانی کوردستان بکات و لە هەمان کات سەرۆکی پارتی کە تانیبی لوبنانیە و لە لایەن سەرۆکی هەرێم و بە رپرسانی حکوومەتی هەرێمی کوردستان پێشوازی لێکراو چەند بیروبۆچوون لە بارەی کورد و ئێراق و ناوچەکە ئاڵوگۆرکرا .

۲۰۰۶/۱۰/۲۸ گرێدانی کۆنفرانسی شانۆی کوردی لە شاری منشنی ئەلمانی گرێدرا ، کە شانۆکارانی کورد لە ئەوروپا و دەست نیشانکردنی ئامانجەکانی پاشە رۆژ و چۆنیەتی پەرەپێدانی شانۆی کورد بوو لە ئەوروپا ئەویش بە :-

۱- دامەزراندنی ناوەندێك بۆ شانۆکارانی کورد لە ئەوروپا .

۲ – دامەزراندنی لێژنەیەك کە پێك هاتووە لە پسپۆرو شارەزاو رەخنەگران

۳- دەستەی ئامادەکردن بۆ کۆنفرانسی داهاتووی دەستنیشانکرا .

۲۰۰۶/۱۰/۲۹ سەرەك وەزیرانی تورکیا – رەجەب تەیب ئۆردوگان – لە راگەیاندنێکیدا گووتی :- حکوومەتی تورکیا ئامادە نیە هیچ گۆرانکاریەك لە یاسای سزادانی وولاتدا بکات ، ئەو لێدوانەی سەرەك وەزیرانی تورکیا لە کاتێکدایە ، کە یەکیەتی ئەوروپا تورکیای ئاگادارکردۆتەوە ماددەی /۳۰۱ ی یاسای سزادان بگۆردرێت ، کە تایبەتە بە پاراستنی شوناسی تورکیاو بە پێی ئەو یاسایە دەیان رووناکبیری ئەو وولاتە دادگایی کران ... یەکیەتی ئەوروپا ماددەی /۳۱۰ ی یاسای سزادان لە تورکیا بە پێشێلکردنی ئازادی را دەربرین دادەنێت و چاودێرانی سیاسیش پێیان وایە نەگۆرینی ئەو یاسایە لەلایەن حکوومەتی تورکیاوە زیانی بە ئەندامبوونی ئەو وولاتە لە یەکیەتی ئەوروپا دەگەیەنێت .

۲۰۰۶/۱۰/۲۹ کەوتنە خوارەوەی فرۆکەیەکی سەر بەهێڵی ئاسمانی نیژیر کە ۱۰۰ سەرنشینی هەڵگرتبوو گیانیان لەدەست داو لە گەڵ تێکشکانی فرۆکەکە ،

كه فرۆكەكه له شاری لاگۆسەوه له ڕێگەی شاری ئەبودژه دەیوویست بەرەو سۆكۆنۆ بچێت له باكووری ڕۆژئاوای وولات له شاری ئەبووژاش ، كه ١٠ له سەر نشینەكانی دابەزین ، كه ژمارەیان ١١٠ كەس بوو ئەوەی كه له ناو فرۆكەكه ماونەتەوه هەموویان گیانیان لەدەست دا ...؟.

٢٠٠٦/١٠/٢٩سەرۆكی كووبا – فیدل كارسترۆ – دوای ٤٠ ڕۆژ له چاكبوونەوەی بۆ یەكەمجار له سەر شاشەكانی تەلەفزیۆن بە دیاركەوێت ... له پەیامێكیدا بە جەماوەری كووبا كاسترۆ نیشانیدا ، كه ئەو هێشتا نەمردووه ، كەچی هەواڵی مەرگیان ڕاگەیاندو دووپاتیكردەوه كەوا تەندروستی بەرەو باشی دەچێت .

٢٠٠٦/١٠/٢٩پاش ململانێیەكی زۆر له گەڵ نەخۆشی و دوای پێشكەشكردنی چەندین بەرهەمی ئەدەبی دانسقه ، ئەحمەد هەردی شاعیری ، نەتەوەی كورد له شاری سلێمانی ماڵئاوایی له گەل و نیشتیمان و خانەوادەكەی كرد و له ڕێورەسمێكی بەرچاو له گۆرستانی گردی سەیوان له شاری سلێمانی بەخاك سپێردرا .

شایانی باسه شاعیری نەتەوەیی له ساڵی ١٩٢٢ له شاری سلێمانی چاوی بە جیهان هەڵهێناوه و بەشداری شۆرشەكانی گەلی كوردستانی كردووەو دوای نسكۆی شۆرشی ئەیلول له ساڵی ١٩٧٥ ئاوارەی ئێران بووه .

شاعیر له ماوەی تەمەنی چەندین بەرهەمی ئەدەبی دانسقەی پێشكەش بە گەلی كورد كردووه ... دوای ئەوه له ساڵی ١٩٩٣ له شاری لەندەن نیشتەجێ بووه و دوایی گەڕاوەتەوه هەرێمی باشووری كوردستان له شاری سلێمانی .

٢٠٠٦/١٠/٢٩ زانـاو رووناكبیری سـۆڤیەتی جـاران و وەزیـری دەرەوەی سـۆڤیەتی جـاران و حكوومـەتی بـۆتینی رووسـیای یـەكگرتوو – یفگـینی بریمـاكۆڤ – ووتـارێكی لـە هـۆڵی كتێبخانەكـەی حـافز ئەسـەدی سـەرۆكی كـۆچ كـردووی سـووریا لـە شـاری دیمەشـقی پایتـەختی سـووریا بـۆ ئامـادە بـووان خوێنـدەوە ، كـە زۆربـەی بەشداربووان لـە كۆرەكەدا لـە بـەر پرسانی پارتی بەعسی دەسەڵات دار بوون لە سەر سووریا .

ئـەویش بەبۆنـەی بڵاوكردنـەوەی كتابەكـەی بە نـاوی – الـشرق الاوسـگ – . المعلوم و المخفی – ... كە كتابەكەی لە سەر باری جووڵانـەوەی دیمـوكراتی و كۆمۆنیـستی لـە وڵاتـانی عـەرەبی ، بـە تایبـەتی بەمـەش دیمـوكراتی و ئەسـیووبیا دەكـات ... هـەروا لـەدوای تـەواوبوونی كۆرەكـەی لـە هۆڵەكـەدا واژووی لە سەر وانەكانی ئەو كتابەی كرد كە پێشكەشی ئامادەبووانی كرد لە هۆڵەكەدا .

جێگـەی باسـكردنە كـە دەسـەڵاتدارانی یەكیـەتی سـۆڤیەتی جـاران و هێڵـی رامیاریـەتی سـۆڤیەت بـە هـەمان شـێوەو شـێوازی وڵاتـانی دیكـەی سەرمایەداری بوو ... بەڵام لـە بوارێك و كەش و هەوایـەك و بارێكی دیكەی دەسەڵاتەكەیان مامەڵەیان لە گەڵ وڵاتانی جیهان دەكرد .

بـۆ نموونـە :– جووڵانـەوەی رزگـاری خـوازی نیـشتیمانی و نەتـەوەیی لـە جیهـان و بزووتنـەوەی پارتـە كۆمۆنیـستەكان لـەجیهان و جووڵانـەوەی دیموكراتی لە جیهان ... كە سۆڤیەت پشتگیری لێدەكرد ، لـە پێنـاو دابەشـی جیهان بوو لە رووی رامیاری و ئابووری و بازرگانی لە بەرژەوەندی تایبـەتی وڵاتەكەی خۆی ئەویش :–

١– بە پاڵپشتی سـۆڤیەت كۆمـاری كوردسـتان لـە رۆژهـەڵاتی كوردسـتان لـە

شاری مەهاباد لە ١٩٤٧/١/٢٢ ڕاگەیاندراو هەر بە پشتیوانی سۆڤیەت لە ١٩٤٧/١٢/١٧ ئەم کۆمارە ڕووخێندرا .

٢- بە پاڵپشتی سۆڤیەت کۆماری یەمەنی دیموکراتی لە بەشی باشووری کۆماری یەمەن دامەزرا ، کە پارتی کۆمۆنیست دەسەڵاتداریەتی گرتە دەست و دوای ئەوەش هەر بە پشتیووانی ئەو ، ئەو کۆمارە ڕووخێندرا و هەردوو کەرتی یەمەن یەکیان گرتەوە .

٣- هەروا بە پاڵپشتی سۆڤیەت ڕژێمی کۆمۆنیستی لە ئەسیووبیا دامەزراو هەر ئەویش ڕەزامەندی لە سەر ڕووخاندنی کرد .

٤- هەروا لە کووبا و، لاوس و ، کەمبۆدیاو ، ڤێتنام و ، جەزائر و ، فەلەستین و چەندین جێگەی دیکە لە جیهان .

٥- دوای هەموو ئەو ڕووداوانە خۆشی لە ١٩٩٢/١٢/٧ لە ڕاگەیاندنێك هەڵووەشێندرایەوە ..

ئەمانە هەموو لە ئەنجامی بەرژەوەندی تایبەتی بوو لە بوارەکانی سەربازی و ئابووری و بازرگانی و ڕێکەوتنە هاوبەشەکانی لەگەڵ ئەمەریکا و ئەو وولاتانەی کە کێشەکانیان تێیدا تەشەنەی کردبوو ... لەوانەش هەر بە چەك و تەقەمەنی سۆڤیەت لە پارتی کۆمۆنیستی ئێراق و ، بە تایبەتی لە بزووتنەوەی ڕزگاری خوازی کورد دەدرا لە ئێراق ، بێ ئەوەی بەرگری لە گەلانی چەوساوەی ژێر دەسەڵاتی ڕژێمی بەعس لە ئێراق بکات ... هەروا لە چەندین بواری دیکە لە وولاتە جیاجیاکانی جیهاندا .

٢٠٠٦/١١/٢ لە دوای هەوڵێکی زۆر پەنەما توانی کورسیەکی لە ئەنجوومەنی ئاسایشی نێوو دەوڵەتی نەتەوە یەکگرتووەکان بەدەست بێنێ و هەر بەوبۆنەوە فەنزویللا و گواتیمالا دەستیان لە خۆ پالاوتنی سەرۆکایەتی ئەنجوومەنی ئاسایشی نێوو دەوڵەتی کشاندەوە ، سەرەرای سەرهەڵدانی کێشە لە نێوان وولاتانی ناوچەکە لە پەیوەندیە دبلۆماسیەکان .

٢٠٠٦/١١/٣ هەردوو وەزیری ناوخۆی ڕژێمی سووریا و ئێران لیوا بساو عەبدولحەمید لە گەڵ سەرکردەی هێزی ئاسایشی ناوخۆی ئێران عەمید ئیسماعسل ئەحمەدی ڕێکەوتن لە سەر فراوانکردنی - هاوکاری هاوبەشی نێوانیان و

بەهێزکردن و بەرەو پێشبردنی ئەو ڕێکەوتنامەی کەلە نێوانیان مۆرکرا - .

٢٠٠٦/١١/٣ لـە مـاوەی کۆنگرەیـەکی ڕۆژنامەوانیـدا لـە شـاری بـــەیروتی پایتـــەختی لوبنـــان - هاوپـــەیمانان پارتـــە نیـــشتیمانیەکانی لوبنانی ڕاگەیاندرا لە ژێر دروشمـــی لـــە ڕێگـــای

هەڵسان بە دامەزراندنی بەرەیەکی بەرفراوان لـە پێنـاو دەرچوونی نیشتیمان کە ئەم پارتانـەی لـە خۆ دەگرت - پارتی سووری نەتـەوەیی کۆمەڵایـەتی - پـارتی پێشکەوتووی لوبنـانی عـەرەبی سۆشیالیستی - پـارتی یەکیـەتی - ڕێکخـراوی ڕێکخستنی ناسـری - جووڵانـەوەی ناسـریەکان - جووڵانـەوەی گـەل - جووڵانـەوەی ناسـری بێ لایـەن - جووڵانـەوەی لوبنـانی عـەرەبی - پـارتی دیموکراتی گـەل لـە پێنـاو بـەرگری کـردن بـە هەڵنەگیرسـانی شـەڕی ناوخۆ و چەسپاندنی ئاشتی و ماوەنەدان بە دەست تێوەرنەدانی دەرەکی لـە وولاتەکەدا .

٢٠٠٦/١١/٤ ڕاپرسـیەکانی ئـەم دواییـەی نیگـاراگوا ئـەوە دەردەخـەن کـەوا پێدەچێت لـە کێبرکێـی هەڵبژاردنـەکانی سـەرۆکایەتی نیگـاراگوا دانیێـل ئورتیگـای سـەرکردەکانی چـەپرەوەکان لـە دژی ڕکابەرەکـەی ئـەدواردۆ ئۆرتیگـا سەرکەوتن بەدەست بێنێ ... دانێل ئۆریگا - شایانی باسە لـە ساڵی ١٩٧٩ لە هەڵمەتێکیدا دەستی بە سەر زەوی دەووڵەمەندەکاندا گرت و بەو هیوایەی کە کۆتایی بە سیستەمی سەرمایەداری لە وولاتەکە بێنێ .

٢٠٠٦/١١/٤ سەرۆکی فەنزویللا هۆگۆ شاڤێز جارێکی دیکە هەڕەشەی ڕاگرتنی نەوتی لـە ئەمەریکا کرد ، ئەگەر هەوڵی ڕووخـانی حکوومەتەکـەی بدات لە ئاکامی ئـەو هەڵبژاردنـە نـەنێت ، کـە بـەو هۆیـەوە جـارێکی دیکـە بـۆ پۆسـتی سەرۆکایەتی هەڵبژێردایەوە .

هەروا ئەوەشی ڕوونکردەوە کە بەرهەڵستکارانی حکوومەتەکەی بە پاڵپشتی ئەمەریکا پیلان لە دژی دەگێڕێ بە پاڵپشتی ئەمەریکا .

٢٠٠٦/١١/٥ ئەو باو بارانەی کە ناوچەی سمێلان و بلێی سەر بە پارێزگای هەولێر لە باشووری کوردستان گرتەوە زەرەرو زیانی ماددی پێکەوتووە ، کە لە ئەنجامدا تەواوی گووندی بلێ خاپوور بووە ، کە ١٥٠ سەر حەیوان و ٢ تراکتۆر و ٤ ئۆتۆمبیل و ، جگە لە خانووبەرەو کێڵگەو سامانی دیکە ، کە ئەو زیانە مەزەندە دەکرێت بە لە ٩٠٪ لە هەرێمەکەدا .

٢٠٠٦/١١/٥ لە یەکێ لە گۆرەپانەکانی شاری مۆسکۆی پایتەختی رووسیا بە سەدەها کەس لە راستڕەو و نەتەوەییەکان بریاری قەدەغەکردنی خۆپێشاندانیان لەلایەن

پارێزگای مۆسکۆ رەتکردەوە ... ئەم خۆپێشاندانە دژی پەناهەندە کۆچبەرەکان سازکراو تیایدا هەندێکیان دروشمی ئایینی و هەندێکی دیکەیان دروشمی نارەزاییان بەرزکردبووەوە دژ بەو پەناهەندانە . لە لایەکی دیکە وەك کاردانەوەیەك لە دژی ئەم رەفتارەی راستڕەوەکان ، چەپرەوەکان هەڵسان بە خۆپێشاندان وتێیدا دروشمی – من رووسیم – کەواتە فاشی نیم – یان بەرزکردەوە.

شایانی باسە لە ماوەی ٥ساڵی رابردوو راستڕەوەکان چەندین خۆپیچشاندانیان لە دژی هاتنی پەناهەندەو کۆچبەران بۆ رووسیا رێکخستبوو تا ئەم مێژووە نزیکەی ٤٠ کەس گیانیان لەدەستداوە و بەسەدا کەسیش زامدارکراون .

٢٠٠٦/١١/٥ وەزیـری دەرەوەی تورکیـا – عەبـدوڵڵا گـوول – لـە چـاوپێکەوتنێکیدا لـە رۆژنامەکانی تورکیادا چەندین ووتـەی لـە سـەر بـاری کوردستان و کەرکوک و ناوچە بەعەرەبکراوەکان و دابراوەکان و ئێـراق کـرد کـە ئاژانـسی ئاسیۆشـید پـرێس ووتـەکانی گوولی بەم جۆرە بڵاوکردۆتەوە . دابەشکردنی ئێراق دەبێتە هۆکاری ئاژاوەو خوێنرشتنی زیاتر .

ئەمە بە پێچەوانەی ئەوانەی کە پێیان وایە دابەشکردنی ئێراق دەبێتە هۆکاری کۆتایی پێهێنان بەو ئاژاوەییە ، لەم بارەوە گوول گووتی :– نابێ هەرگیز بیر لەو ئەلتەرناتیفە بکرێتەوە لە بەر ئەوەی ئێراق بەرەو ئاژاوەیەکی تازە دەبات ئاسیۆشید پرێس نووسیویەتی :–

تورکیا کە سنوورێکی هاوبەشی لەگەڵ ئێراقدا هەیەو ژمارەیەکی زۆری هاووڵاتیانی کوردی تیایە ... ترسی ئەوەی هەیە سەربەخۆیی کوردستان لە ئێراقدا ببێتە هاندەرێك بۆ کوردەکانی تورکیا و کوردستانی سەربەخۆش ببێتە پاڵپشت بۆیان ، هەربۆیە گوول دەڵێت :– لە کاتی دابەشکردنی ئێراقدا دراوسێکان دەستە وەستان نابن و سەیری بارودۆخەکە بکەن ، لە بەر ئەوەی ئەم کێشەیە تەنیا کێشەی ئێراق نابێت و دەبێتە کێشەیەکی هەرێمی ناوچەیی و جیهان .

لە بارەی هەرەشەکانی بۆسەر هەرێمی باشووری کوردستان و گەرانەوەی شاری کەرکوك بۆسەر هەرێمی باشووری کوردستان ، گوول ئاماژەی بەوە کرد کە نابێ لە سەر خەونی کوردستان بەردەوام بێت ئەنکەرە رەخنەش لەوە دەگرێت ، کە لە نەخشەی کورد سەبارەت بە شاری کەرکوك واتە سەرۆکی دبلۆماتکاری تورکیا گوول دان بە پێکهاتەکان و دەستووری هەمیشەیی ئێراق و ئەنجوومەنی نوێنەرانی هەڵبژێردراو حکوومەتەکەی

ئێراق نانێت .

٢٠٠٦/١١/٦ لە ژێر چاودێری حکوومەتی هەرێمی باشووری کوردستان لە هۆڵی میدیا لە شـاری هـەولێری پایتـەخت لـە ژێـر دروشمـی – یـەکگرتن و سـەربەخۆیی ئۆلـۆمپی شـاری پێشکەوتنی وەرزش – کۆنگرەی یەکگرتنەوەی هـەردوو – لێژنە و ئەنجوومەنی ئۆلۆمپی کوردستان گرێدرا – بە ئامادەبوونی شـارەزاو کەسایەتی کـورد و بەرپرسـانی حکوومی و پـارتی و رووناکبیران و وەرزش وانان لە هەرێمەکەدا .

٢٠٠٦/١١/٦ رێکخراوی ترانسپێرێنسی ئینتەر ناشـنال ، کە رێکخراوەیەکی نـاحکوومی بە هێزی جیهانیەو بنکەی سەرەکی لە شـاری بەرلینی پایتـەختی ئەڵمانیایە ، ئەم رێکخراوەیە لە سـاڵی ١٩٩٣ دامـەزراوە ... کـار بـۆ بنبرکردنـی گەنـدەڵی لە جیهاندا دەکات ... ساڵانەش راپۆرتێك لـە سـەر ئاسـتی گەنـدەڵی لـە نێـوو ژمارەیـەکی زۆر ووڵاتـانـدا دەکـات ، کـە تێیـدا ئاسـتی گەنـدەڵی ١٦٣ ووڵاتـی جیهانـدا ئاشـکراکرد و بـە پێـی ئـەو راپۆرتـە ، کـە ئێـراق لـە خانـەی ١٦١ ی لیستەکەدا جێی گرتووە ، واتە ئێراق لە پلە سێی گەندەڵیە لە جیهاندا .

٢٠٠٦/١١/٦ بڵاوکردنـــــــــەوەی راســـپاردەی گـروپـــی لێکۆڵینەوەی ئێراق کە لـــە راپۆرتەکـــەی – بیکـــەر – هـــاملتۆن – داهـــــــاتبوو ... راسـپاردەکەی لــە ٧٩ راسـپاردە پێکهـاتبوو ... لە هەمان کات ئەم راسپاردانە داوا لـە ئیدارەی حکوومـەتی ئەمـەریکا بـە سەرکردایەتی جۆرج بۆش دەکات ، کە لـە ٢٠٠٦/١٢/٣١ دەکـات کـە لەگـەڵ حکوومەتی ئێراق هەڵمەتێکی تازەی دبلۆماسـی دەسـت پێبکـات ، لـە پێنـاو مامەڵەکردن لەگەڵ کێشەکانی ئێراق و ناوچەکەدا .

جێگـەی دیاریکردنـە کـە لـە خـاڵی /٣٠ دا لـە بـارەی پارێزگـاری کەرکوکـدا هاتووە ئەمەیە :–

لــە ژێـر رۆشـنایی ئـەو بارودۆخـە مەترسـیدارەی کـە لـە کـەرکوك هەیـە ،

پێویستی بە ناوبژیوانی نێوو دەوڵەتی هەیە بۆ دوورکەوتنەوەی لە توونددو تیژی تایفی ، کەرکوك لەوانەیە ببێتە بەرمیلە باروتێك ، بە ئەنجامدانی راپرسی لە سەر چارەنووسی کەرکوك هەر وەك لە دەستوور هاتووە کە پێش کۆتایی ساڵی /٢٠٠٧ راپرسی لە سەر بکرێت ، ئەوا ئەو بەرمیلە دەتەقێتەوە ، هەر بۆیە پێویستە جێ بەجێکردنی دوابخرێ ، دەبێت ئەو کێشەیە لە چوارچێوەی کاری دبلۆماسیدا بخرێتە سەر خشتەی کارەکانی – کۆمەڵەی نێوودەووڵەتی هاریکاریکردن لە ئێراق .

هەروا لە بارەی پرۆگرامی حکوومەتی مالکی و هەڵبژاردنی ئەنجوومەنی پارێزگاکان و چاوخشاندنەوە بە دەستووری ئێراق ، کە لە خاڵەکانی ٢٦ – ٢٧ – ٢٨ – ٢٩ باسی لێوە دەکات ... هەروا ئەو راسپاردانە چەندین لایەنی دیکە دەکاتە پێنووسی راسپاردەکەیان ، لە ئێراق و ، ئێران و ، سووریا و ، توورکیا و ، ووڵاتانی دیکەی دراوسێی ئێراق ... کە ئەم راسپاردانە بووە جێگەی سەرهەڵدانی نارەزایی گەلی کوردستان و چەندین لایەنی دیکەی ئێراق و ووڵاتانی ناوچەکە ، لە هەمان کات بووە جێگەی دڵخۆشکەری هەندێ ووڵاتی دیکە ، بە تایبەتی ووڵاتانی دراوسێی ، ئێراق و ، تورکیا لە سەر باری پارێزگای کەرکوك .

هەرچەندە ئەو راسپاردانە کاری جێ بەجێکردنی بە دەستگیرنەبوونە لە لایەن حکوومەتی ئەمەریکا و شێوەی یاسایی خۆی نەگرتە کارەکان لە ئێراق و ناوچەکەو ئیدارەی ئەمەریکادا .

٢٠٠٦/١١/٧ کۆچی دوایی گەورە مۆزیکای سینەمایی – بازل پۆلیدۆریس – بە هۆی نەخۆشی شێرپەنجە ... کە لە ماوەی ٣٠ساڵدا ئەو خزمەتەی پێشکەش کردووە .

شایانی باسە ئەو هونەرمەندە لە ساڵی ١٩٤٥ لە شاری کساس سیتی هاتۆتە دنیاوە .

٢٠٠٦/١١/٧ راپۆرتە هەواڵەکان ئاماژە بە بەرەوپێشچوونی ووتووێژی نێوان حکوومەتی نیپال و بەرهەڵستکارە ماویەکان دەکەن ، کە بۆ چارەسەرکردنی کێشە سەرەکیە هەڵواسراوەکانی نێوانیان بەرێکەوتنێك گەیشتوون .

شایانی باسە کە ماوەی ١٠ ساڵ زیاترە شەڕو کوشتار لە نێوان هەردوو لادا بەردەوامە ، کە بۆتە هۆی کوژرانی زیاتر لە ١٣٠٠٠ هەزار کەس ، لە پاش

ڕاپەڕینـە جەماوەریەکـەی پـێش دوو مـانگی ڕابـردوو لـەم وولاتـە گفتووگـۆ لەنێوانیاندا هاتۆتە ئاراوە .

هــەر ئــەو ڕاپەڕینــەش گیاننــدای پاشــای وولاتەکــەی ناچــارکرد واز لــە فەرمانرەوایی ڕاستەوخۆی ئەو وولاتە بێنێت و حکوومەتێکی بنکە فراوان لە پارتەکان دابمەزرێنێت ... پەرلەمانی ئەم وولاتـەش بە تێکرایی دەنگ لـە هـەنگاوێکی بوێرانـەدا ڕژێمـی علمانیـەتی ڕاگەیانـد کـە پێـشتر تاکـە مامەڵـە لەگــەڵ هیندۆســیەکان بــوو لــە جیهــان و ئاســتێکیش بــۆ دەســەلاتە بەرفراوانەکەی پادشای ئەم وولاتەداناو تەنیا وەك هێمایەك مایەوە .

٢٠٠٦/١١/٨ بەرەی تەوافقی مەزهەب سوونەی عەرەبی ئیسلام هەرەشەی چەك هـەڵگرتن و کشانەوەی لە پرۆسەی ڕامیاری ئێراق ڕاگەیاند ... شایانی باسە لیستی بـەرەی تـەوافقی ئێراقی کـە گـەورەترین لیـستی عـەرەبی سـوونەیە لـە نـاو ئەنجوومـەنی نوێنـەرانی ئێـراق هۆشـداریدا بە حکوومـەتی ئێـراق ، گـەر ئـەو داوایانەی کە پێشکەشیکردووە جێ بەجێ نەکرێت بە تایبـەتی لـە هەمبـەری هاوسەنگی لە دانانی پۆستی دەزگاکـانی وولات ... کە ئـەو داوایانـەش دوو هەفتـە بـەر لـەو مێژوونامەیە ئاراستـەی لایەنـە ڕامیاریـەکانی دیکـەی کـردوو هاوســەنگی لــە پۆســتەکانی دەســەلات و هەڵووەشـاندنەوەی میلیـشیاکان و تەنیا چەك لە دەست دەووڵەت بێت .

٢٠٠٦/١١/٨ حکوومـەتی دانیمـارك داخوازیـەکانی ڕژێمـی تورکیـای ڕەتکـردەوە سـەبارەت بەداخـشتنی کـەناڵی تەلـەفزیۆنی ڕۆژ تـی ڤـی کـوردی ، کـە لـە وولاتەکـەی پــەخش دەکرێــت ... حکوومــەتی تورکیــا چــەندین بەڵگــەی پێــشکەشی دانیمـارك کـردووە سـەبارەت بـەوەی ، کـە کـەناڵی ڕۆژ تـی ڤـی هـەوڵی ئـەوە دەدات تیرۆر لە تورکیا پەرەبسەنێ ... بەڵام حکوومەتی دانیمارك بڕوای بـەو بەڵگانەی تورکیا نـەکردووەو داوای لـە حکوومـەتی تورکیـا کـرد بەڵگەنامـەی بڕوا پێکراو پێشکەش بکات .

٢٠٠٦/١١/٩ لـــــە دوای هــــــەوڵ و توانايـــــەکی زۆر لـــــە گفتووگـــــۆی نێـــــوان ڕووســــــياو وولاتـــــانی عـــەرەبی و بـــە ئـــەنجام گەيانــــــــدنی ئـــــــەم گفتووگۆيەو ئەنجامەکەی بووە هۆی ئەوەی ، کە مـانگی دەسـتکرد لـە سـەر پشتی موشەکێکی ڕووسی لـە بنکـەی گـەردوونی – بايکـانوور – لـە کۆمـاری کازاخستان بەرەو ئاسمان رەوانەکرا ، لە پێناو بەهێزکردنی بـواری گەيـاندن و پەيوەندی بە نـاوی – مـانگی دەسـتکردی بـەدر /٤ ، کـە لـە سـەر هـەژماری دەزگـای عـەرەبی بـۆ گەيـانـدنی گـەردوونی – ئەرەبـسـان – دوای ئـەوە لـە ڕاگەيـانـدنێکی هـەردوو ئاژانسی – ئيتارتـاس و ئـەنترفاکس – ڕووسـيا ، کـە ئـەو مانگـە دەسـتکردە دەتـوانێ پـەخش و گەياندنـەکانی بگاتـە باشـووری ئەفەريکحياو ڕۆژهەلاتی ناوەراست و هەندێك بەشی لـە ئەوروپای ڕۆژهـەلات لە جيهاندا .

٢٠٠٦/١١/١٠ لێژنـــــەی ڕێکخستنی کار لە نێوان پــــارت و دەزگاکــــانی گــــەلی – کلــــدان – ئاشــــوور – ســــريان – ياداشــــــــتنامەيەکيان ئاراســــتەی ئەنــــدامانی لێژنـەی دارشتنی دەسـتوور کـرد ، لـە هـەرێمی باشـووری کوردسـتاندا ، کـە پانزە خاڵی لەخۆ گرتبوو ، لێژنەکە داوا دەکەن ئامارە بەکوشت و بری نێوان سـاڵەکانی ١٩٢٣ – ١٩٦٩ بکـرێ و ناويـان بەکلـدانی ئاشـووری سـريانی بهێنـرێ و بـە ڕوونـی مـاف ئۆتۆنـۆمی لـە دەسـتووردا ئامـاژەی پێبـدرێ ، هاوکـات داوا دەکـەن کـە ڕۆژی يـەکی نيسانی هـەموو سـاڵێك – کـە جـەژنی سەری ساڵی کلدانی ئاشوور سريانيەکان – بکرێ بە پشووی ڕەسمی لـە

هـەرێمی كوردسـتان لـە دەسـتووردا ، هـەروا یاداشـتنامەكە دوای چـەندین كۆبوونەوە لە نێوان پارت و دامەزراوە كلدانی و ئاشووری و سریانیەكانی هـەرێمی كوردسـتان سـەبارەت بـە تێبینیـەكانیان و بیروبۆچوونیان لـە مـەڕ پـرۆژەی دەسـتووری هـەرێمی كوردسـتان و دوا جـار نوێنـەری هەریـەك لـە پـارتی نیـشتیمانی ئاشـووری و رێكخـراوی كلـدانی ئاشـووری و پـارتی كۆمۆنیستی كوردستان و سەكۆی دیموكراتی كلدان و كۆمەڵەی رۆشنبیری كلـدانی و پـارتی بێـت نـەهرێنی دیمـوركراتی یاداشـتنامەكەیان مـۆركردو ئاراستەی لێژنـەی دەسـتووری لـە پەرلـەمانی هـەرێمی باشـووری كوردسـتان كرا .

٢٠٠٦/١١/١٢ دەست پێكردنی پرۆسەی دەنگدان لە ئۆنوسیتیای باشوور بۆ سەربەخۆیی هەرێمەكـە بـۆ بەشـداری كـردن لـە ریفرانـدۆمی سـەربەخۆیی ئۆسـیتیا ... ئۆسـیتیای باشـوور لـە سـاڵی ١٩٩٢ سـەربەخۆیی خـۆی لـە گورجـستان راگەیانـد دوای شـەڕێكی كـورت بـە هـۆی نـەبوونی بـە بەشـێك لـە یـەكێتی ڕووسـیا ، یەكیـەتی ئـەوروپا و ، پـەیمانی نـاتۆ ، رەخنەیـەكی توونـدیان لـەم ریفراندۆمە گرت و بەهۆكارێكی توندوتیژیان دانا .

شـایانی باسـە هاووڵاتیـانی ئـەو هەرێمـە تـاكو ئێـستا پاسپۆرتی ڕووسـیا هەڵدەگرن و رۆڵی ڕووسیا بە كاردێنن ، بەڵام زمانەكەیان جیاوازەو نزیكە لـە زمانی فارسی لە ناوچەكەدا .

تێبینی:- لـــە جێگەی دیكە بە شێوەیەكی تێروو تەسەل باسی هەدوو هەرێمی ئۆسیتیاو ئەبخازیا كراوە لە بەرگەكانی پێشوو لەگەڵ نەخشەی هەرێمەكان لە بەرگی سێیەمدا .

٢٠٠٦/١١/١٢ دەسـتپێكردنی كۆبوونـەوەكانی لوتكـەی ئاسـیا و ئۆقیانووسـی هـێمن لـە شاری هانۆی پایتەختی ڤێتنام ، كە ماوەی یـەك هەفتـە دەخایـەنێ و تیایـدا بـاس لـە پەیوەندیـەكانی بازرگـانی نێـوان ووڵاتـانی ئاسـیا و ئۆقیـانووس دەكرێت و چاوەروان دەكرێت یەكێك لە راسپاردەكانی لـە دوا رۆژدا بەسـتنی كۆنگرەیەك بێت لە بارەی ئەزموونی ئۆتۆمیی كۆریای باكوور .

٢٠٠٦/١١/١٢ سـەرەك وەزیرانـی بۆسـنیا – عـەدنان ئـازریجی – دووپـاتی كـردەوە كـەوا دەووڵەتی سربستان لـە نێو بۆسـنیا دانامـەزرێت و بۆسـنیا بـە یـەكگرتوویی

دەمێنێتـەوە ، ئـارزیج سـربەکانی بـەوە تاوانبـارکرد . کـە هـەردەم تەگـەرە دەخەنـە بەردەم ئەو چاکسازیان کە یەکێتی ئـەوروپا داوایدەکات و هـەموو لایـەك کـۆکن لـە سـەر یـەکبوونی خـاکی بۆسـنیا ، بـە تایبـەتی ئەمـەریکا و وولاتە زلهێزەکان ... داواشی کرد کەوا هەموو هاوولاتیانی بۆسنیا بـەرگری لە وولاتی خۆیان بکەن لە دژی سربەکان و بۆسنیا .

٢٠٠٦/١١/١٤ کۆبوونـەوەی لێژنـەی هەڵسەنگاندنی بـارودۆخی ئێـراق بـە سـەرۆکایەتی – جـیمس بیکـەر – و – لـی هـاملتۆن – لـە هـەردوو پـارتی کۆمـاری و ، دیموکراتی و ، ئەنـدامانیش ، کۆنـدۆلیزا رایس و ، جۆن هایـدن و ، جۆرج نیگرۆ پۆنتی و ، مایکل هایدین و ، زەلمای خەلیلزاد ، لە گەڵ جۆرج بۆش ، لە کۆشـکی سـپی لـە شـاری واشـنتۆنی پایتـەختی ئەمەریکا ئەنجامـدرا ، کە لەو دیدارە داوا لە جۆرج بۆش کرا کە هەنگاوی کارا بنرێت .

ئـەویش بـە دانـانی پرۆگرامێکـی گونجـاو و لـە بـار بـۆ هێورکردنـەوە و بـەرەو باش بردنی باری ئێراق لە سەر شێوازی رژێمی دیموکراتی لـە ئەمـەریکا لـە رۆژهـەلاتی ناوەراسـت بـە ئێراقێکـی دیمـوکراتی فیـدراڵی لـە هـەموو بـوارە جیاکان و کاردانەوەی لەسەر ناوچەو هەرێم.

٢٠٠٦/١١/١٦ لـەو کاتـەی کـە – مـەحمودی ئەحمـەدی نـەژاد – ی سـەرۆك کۆماری ئیسلامی لـە ئێـران و لـە زانکۆی – ئەمیرکەبیر – لـە تارانی پایتـەختی ئێـران ووتـاری پێـشکەش دەکـرد بـۆ قوتابیـانی زانکۆکـە و قوتابیـانی ئامادە بـوو ووتاری ئەحمـەد نـەژادیان بـری و بـە دەنگـی بـەرز دروشـم لـە دژی نـەژاد دەڵێنـەوە ، بـە تایبـەتی لـە دروشمـەکانیان داوای مردنـی دکتـۆر ئەحمـەدی نـەژادیان دەکـرد ... دوای ئـەوە شـەرو پێکـدادان لـە نێـوان قوتابیـانی دژ بـە دەسـەلاتی نـژاد و هاوپـەیمانانی نـژدا لـە گۆرەپـانی زانکۆکـە بـەرپابوو . بـەو هۆکـارە سـەرەك کۆماری ئێران ووتارەکەی بری و ئەو کەسانەی بە کەمینەی ستەمکار دانا .

جێگـەی ئامـاژە پێکردنـە کـە ئـەو ڕووداوە دوای ئـەوە هـات کـە لـە ١١/١٥ سەدان قووتـابی سـەر بە باڵی چاکسازیەکان لـە زانکـۆی – ئـەمیر کـبیر – لـە شـاری تـاران خۆپێـشاندانیان دژی چەوسـانەوە سـازکرد و بـە دەسـەڵاتی داپلۆسێنەریان لە قەڵەمدا ، کە لەو زانکۆیە دوو چاری بوونەتەوە ... هـەروا لـە چـەندین زانکـۆو پەیمانگـەکان لـە شـارەکانی ئێـران دەنگـی نـارەزایی بـەردەوام دژی دەسـەڵاتی بـە نـاو ئیـسلامی لـە ئێـران ، بـە تایبـەتی لـە ناوەندەکانی کورد لە ڕۆژهەڵاتی کوردستان .

سەرچاوە :– ئاژانسی هەواڵی نیمچە فەرمی فارسی .

٢٠٠٦/١١/١٧ سەرەك کۆماری پێشووی ئێران – محەمەد خـاتەمی – لـە کـاتی سـەردانەکەی بۆ تورکیا ، کە تەلەفزیۆنی ئێن تیڤی تورکی لێدوانەکەی محەمەد خاتـەمی بڵاوکردەوە کە گووتی :– چارەسەرکردنی کێشەی پەکەکە لە کوردسـتانی تورکیا تـەنها بە ڕێگـای سـەربازی چارەسەرناکرێت . خاتـەمی گـووتی :– پێویـستە کێـشەکانی گـەلی کـورد لـەو وولاتانـەی کـە تێیـدا دەژیـن چارەسەربکرێت و داواکانیان جێ بەجێبکرێت .

٢٠٠٦/١١/١٧ لـە ڕاگەیاندنێکیانـدا – پـارتی نیـشتیمانی ئاشـووری و ڕێکخـراوی کلـدۆ ئاشـووری – لـە پـارتی کۆمۆنیـستی کوردسـتان و پـارتی بێـت نـەهرێن و کۆمەڵەی ڕۆشنبیری کلدانیەکان – داوایان لە حکوومەتی هـەرێمی باشووری کوردسـتان کـرد ... بـە پێـدانی دانیـشتووانی مەسـیحیەکانی ڕۆژهـەڵات و باکووری پارێزگای مووسڵ بە ماف ئۆتۆنۆمی و ، لـە هـەمان کات داوایـانکرد کـە ئـەو ناوچـانەی دەکەونـە نـاو سـنووری هـەرێمی باشووری کوردسـتان بگەرێندرێتەوە سەر حکوومەتی کوردستان .

هەر بەم بۆنـەش ئەو پارت و ڕێکخراوانـە یاداشتێکیان ئاراستـەی پەرلـەمانی هەرێمی باشووری کوردسـتان کـرد ... بە دەسـت گیربوونیـان بـە دەسـتووری هەرێمی باشووری کوردستان و بەو سـنوورەی کـە نەخشەی کێشاوە بـەپێی بەڵگەنامە مێژوویی و جووگرافیەکان و گەراندنەوەی ناوچەی نەینەوا بۆ ژێر دەسەڵاتی کوردستان .

هەروا داوایـان لـە پەرلـەمانی کوردسـتان کـرد بـە هـەمووارکردنی ئـەو برگـەو مادەدانــەی کــە پەیووەنــدن بــە کلــدانی و ئاشــووری و ســریان هەیــە لــە سـەقامگیری دادپـەروەری و لـە هـەمان کـات داوایـانکرد بـە چەسـپاندنی ئـەو

ماددەو برگانەش لە دەستووری ئێراق ، لە پێناو دڵنیا بوون لە داهاتوویان لە هەموو بوارەكانی رامیاری و ئابووری و نەتەوایەتی و ئایینی و رۆشنبیری لە وولاتەكەدا ... لەگەڵ چەندین بیروو بۆچوونی دیكە لەم بوارانەدا .

٢٠٠٦/١١/٢١ كۆچی داویی دەرهێنەری سینەمایی ئەمەریكی – رۆبەرت ئالتمان – لە یەكێ لە نەخۆشخانەكانی لۆس ئەنجلۆس لە تەمەنی ٨١ ساڵیدا .
شایانی باسە دەرهێنەری سینەمایی ئەمەریكی لە ساڵی ١٩٢٥ لە كەساس سیتی لە ئەمەریكا چاوی بە جیهان هەڵهێناوە .

٢٠٠٦/١١/٢٥ وەزیری دەرەوەی ئەرمینیا – فارشان ئۆسكانیان – لە سەردانەكەی بۆ قووبرس دەستی درێژكرد بۆ توركیا ، لە پێناو ئاسایی كردنەوەی پەیوەندیەكانی نێوان هەردوو وولات ، وەكو پیشەیەك بۆ رێكەوتنی سیاسی لە سەر بابەتی كۆمەڵكوژی ئەرمەنیەكان ، كە لە سەدەی ٢٠ روویدا لە گەڵ ئەوەشدا رایگەیاند ، كە مەبەست داننان بۆ توركیا بۆ كۆمەڵكوژەیەكەی مەرجی پێشینە نیە بۆ دامەزراندنی پەیوەندیەكی سروشتی و دراوسێیەتی چاك لە نێوان هەردوو وولاتدا .
شایانی باسە رژێمی توركیا پەیووەندیەكانی دبلۆماسی لە گەڵ ئەرمینیای دراوسێ نیە بە هۆی ناكۆكیەكانی لە سەر قەسابخانەی ئەرمەنەكان لە سالانی ١٩١٥ – ١٩١٧ لە ژێر سایەی ئیمپراتۆریەتی عوسمانیدا .

٢٠٠٦/١١/٢٥ پاپای فاتیكان – پاپا بنیدلكتی شانزەهەم – یارمەتی بۆ ناوچە كوردنشینەكانی باكووری كوردستانی داگیركراوی ژێر دەسەڵاتی توركیاوە دەدات ، بە هۆی ئەو لافاوانەی كە لە بەرواری ٢٠٠٦/١١/٥ لە توركیاو كوردستان روویدا و داوای كرد ئەو یارمەتیانە بەبێ جیاوازی دابەش بكرێت بەسەر لێقەوماوان لە هەرێمەكەدا .

٢٠٠٦/١١/٢٥ هێزەكانی سووپای رژێمی ئێران سنووری باشووری كوردستانیان لە سەر سنووری پارێزگای سلێمانی بەزاندو بە نیازی پەلاماردانی بنكەكانی پارتی كرێكارانی كوردستان p.k.k بوون لە هەرێمەكەدا .

٢٠٠٦/١١/٢٥ لە هەڵبژاردنەكانی ئەنجوومەنی شارو گوندەكانی رۆژهەڵاتی كوردستانی داگیركراوی ژێر دەسەڵاتی ئێران ، سەدان هاوولاتی كورد ئامادەی خۆیان

راگەیانـدبوو ، بـەڵام زۆربـەیان رێگـەیان پێنـەدراو تـا ئێـستاش هۆکارەکـەی دیار نیە ... ژمارەی ئەو کەسانەی خۆیان بۆ هەڵبژاردنی ئەنجوومەنی ئێران ، لـە شـارو گونـدەکانی پـاڵێوراو بـوو رێگـەیان پێنـەدرا بـە شـداری لـەم هەڵبژاردنە بکەن و مەزەندە دەکرا ، کە تەنیا لە شاری مەهاباد ٧٥٪ رێگەیان پێنەدرا ... گەرچی زۆربەی ئەندامانی پێشووی لیژنەکان کورد بوون و لە شارەکانی دیکـەش بە هـەمان شێوەو و شێواز مامەڵـەیان بەرامبـەر بە کورد کردبوو لە هەرێمەکەدا .

٢٠٠٦/١١/٢٧ لە شاری مۆسکۆی پایتەختی رووسـیای یـەکگرتوو ، کۆنفرانسێك بەناوی رووسیا و جیهانی ئیسلامی گرێدرا و لەم کۆنفرانـسە پـسپۆر و لێکۆڵـەری زۆربـەی وڵاتـە ئیسلامیەکان و رۆژهـەڵاتنناس و پـسپۆرانی زانکۆکـانی رووسیا ئامادەی بوون ... کە تـەوەرێکی ئـەو کۆنفرانـسە تایبەت بوو بە پرسی کورد لە دوا رۆژی کۆنفرانسەکە ، کە ژمارەیەك بابـەتی بە پێز پێشکەش کران و هـەر لـە دوای کۆتایی کۆنفرانسەکە دکتۆر ناسح غەفور نوێنەری هەرێمی باشووری کوردستان ئامادەی بوو ، لـە هـەمان کات و لـە رۆژی ٢٠٠٦/١٢/٦ میـدالیای پتـەوکردنی پەیوەندیـەکانی رووسـیا و کوردستانی پێ بەخشرا .

٢٠٠٦/١٢/٢ پرۆسەی هەڵبژاردن لە سلۆڤاکیا دەستی پێکرد بۆ هەڵبـژاردنی ئەنجوومـەنی شـارەوانیەکان ، لـەم پرۆسـەیەدا کۆمـەڵ و گروپـە رامیاریـەکان بـە ١٢٧٦ پاڵێوراو بەشداری پارتە رامیاریەکانی دیکـەش ، کە بەشێوەی تـاك دابـەزی و ٣٨٥٩ پاڵێوراویان هەیە ، هەر لەم پرۆسـەیەدا پراتیسلاڤای هاوولاتیـانی پایتـەخت پارێزگـار و ئەنـدامانی ئەنجوومـەنی شـار هەڵدەبـژێرێت جگـە لـە ئەندامانی ئەنجوومەنی شارەوانی ، بە پێی دوایین هەوالیش پرۆسـەکە بـەبێ

گرفت بەڕێوەچوو لە وولاتەکەدا .

٢٠٠٦/١٢/٢ لێژنەی سەرپەرشتکارانی خەلاتەکانی -- پۆلتیەرز -- بۆ ڕوژنامەگەری ڕایگەیاند ، دوای ٢٦ سال و دوا بە دوای ئاشکرابوونی بریاریاندا وێنەگرێکی ئێرانی خەلات بکەن ... جیهانگیر ڕەمزی ئەو وێنەگرە ئێرانیە بوو ، کە لە مانگی /١٩٧٩/٨ وێنەی لە سێدارەدانی ١١ بەندکراوی ئێرانی لە ڕۆژنامەیەکی ئێرانی بلاوکردەوە ، بە بێ ئەوەی ناوی وێنەگرەکە ئاشکرا بکرێت بە مەبەستی پاراستنی گیانی وێنەگرەکە .

کە دواتر ئەو وێنەیە لە هەموو ڕۆژنامە جیهانیەکان بلاوکراوە و خەلاتی دەزگای ڕۆژنامەگەری پۆلتیەدزی ١٩٨٠ ی بە دەست هێنا ، بەبێ ئەوەی خاوەنەکەی دیاربێت لە لایەن خۆشیەوە -- سیگ گیسلەر -- ی بەرپرسی خەلاتەکانی پۆلیتەرز ئاشکرای کرد ، کەوا لە سەر داوای ڕەمزی خۆی ناوەکەی ئاشکراکراوە و داوەتنامێکیان ئاراستەی ڕەمزی کردووە تاکو لە ئاهەنگی دابەشکردنی خەلاتەکانی ٢٠٠٧ ئامادە بێت کە لە مانگی/٢٠٠٧/٣ ئەنجام دەدرێت .

٢٠٠٦/١٢/٣ ئەندامی مەکتەبی سیاسی و جێگری سکرتێری گشتی یەکیەتی نیشتیمانی کوردستان ، نەشیروان مستەفا ، دەستی لە کاری پارتایەتی لە یەکیەتی نیشتیمانی کشاندەوە ، دوای ٣٠ سال لە خەبات ، ئەویش بە هۆی کێشەی نێوان ئەندامانی سەرکردایەتی یەکیەتی ، بە تایبەت لە دوای هەلبژاردنەکان لە مانگی ٢٠٠٦/١٠/١١ .

٢٠٠٦/١٢/٥ بە هۆی بارودۆخی باری پارێزگای کەرکوك و ناوچە لێدابراوەکانی و جێ بەجێ نەرکردنی ماددەی/١٤٠ ی یاسای هەمیشەیی ئێراق ... پارت و ڕێکخراوە کوردستانیەکانی پارێزگای کەرکوك بیرخەرەویەکیان ئاراستەی لێژنەی بیکەر – هاملتۆن کرد ، لە بارەی چارەسەرکردنی ڕەوشی کەرکوك و

داخوازیەکانی پارێزگاکە ، کە ١٦ پارت و ڕێکخراوی کوردستان لە کورد و عەرەب و تورکمان و ئاشووری ... کە ئەم کۆبوونەش لە بارەی کۆمیتەی ناوخۆی پارتی و کۆمۆنیستی کوردستان بوو لە پارێزگای کەرکوك لە هەرێمی باشووری کوردستان .

٢٠٠٦/١٢/١٠ جێگری سەرەك کۆماری ئێراق – تارق ئەلهاشمی – لە سەر داوەتێکی رەسمی لە لایەن ئەمەریکا گەیشتە شاری واشنتۆن و چاوپێکەوتنی لە گەڵ سەرۆکی ئەمەریکا – جۆرج بۆش – ئەنجامدا ، لە بارەی باری ئێراق و دۆزینەوەی ڕێگە چارەی پەیووەندیە ناوخۆیی و ناوچەو هەرێمەکان .

٢٠٠٦/١٢/١٠ دوای بڵاوبوونەوەی راپۆرتی لێژنەی بیکەر – هاملتۆن ، هەڵوێستی سەرکردایەتی کورد بەرامبەر بەو راپۆرتە ... بیتەر گالیرێس دیبلۆماتی پێشووی ئەمەریکا داوای لە حکوومەتی هەرێمی کوردستان کرد ئەگەر پێشنیارەکانی لێژنەی ناوبراو لە ئێراقی فیدراڵ جێ بەجێکرا ، ئەوە هەموو پەیووەندیەکانی لە گەڵ حکوومەتی ناوەندی رابگرێت .

راپۆرتەکەی بیکەر – هاملتۆن ٩ خاڵی سەبارەت بە ئێراق و دراوسێکانی لەخۆ گرتووە .

سەبارەت بە کوردستان راپۆرتەکە لە راسپاردەی ژمارە/٣٠ دا داوای دواخستنی ماددەی/١٤٠ ی دەستوورو راپرسی لە سەر کەرکوك دەکات و چارەسەرکردنی بەناوبژیوانی نێوو دەووڵەتی و بە گروپی پشتگیری نێوو دەووڵەتی دەسپێری ، هەروا لە راسپاردەی /٢٨ یشدا ، دەسەڵاتی بەناوهێنانی کێڵگەکان نەوت لە هەرێمەکان وەردەگرێتەوە و کۆنترۆڵکردن و دابەشکردنی داهاتەکانی نەوت و حکوومەتی مەرکەزی دەگەڕێنێتەوە ، پیتەر لە لێدوانێکی تایبەت بە رادیۆی دەنگی ئەمەریکا ، داوا لە حکوومەتی کوردستان دەکات .

ئەگەر پێشنیارەکانی لێژنەی ناوبراو جێ بەجێکرا ئەوە گشت پەیوەندیەکانی لە گەڵ بەغدا رابگرێ و ریفراندۆمێك بۆ سەربەخۆیی راگەیاندووە ، کە بەیاننامەی سەرۆکایەتی هەرێمی کوردستان کاریگەری باشی دەبێت لەجێ بەجێ نەکردنی ئەم راسپاردانەو پێویستە سەرکردایەتی کورد لە سەر دژایەتی نەکردنی ئەم راپۆرتە بەردەوام بێت .

٢٠٠٦/١٢/١١ لە دوای ٢٥ ساڵ لە دابرانی پەیوەندی لە نێوان هەردوو رژێمی بەعس لە ئێراق و سووریا لە پەیوەندی دبلۆماسی و باڵوێزخانەیی کە ئەمرۆ باڵوێزخانەی ئێراق لە شاری دیمەشقی پایتەختی سووریا کرایەوە .

٢٠٠٦/١٢/١١ گرێدانی کۆبوونەوەی ئەنجوومەنی رامیاری ئاسایشی نیشتیمانی ئێراق بە ئامادەبوونی بەرێزان – جەلال تاڵەبانی – و –– مەسعوود بارزانی – و –– مەحمود مەشهەدانی – و –– نوری مالکی – و سەرۆکی ژمارەیەك قەوارەی سیاسی و کوتلەی پەرلەمان بەشداریان تێداکرد ، گفتووگۆکان لە پێناو بەرەو باش بردنی باری ئەمنی و ئیداری و پرۆژەو هەنگاونان بەرەو پێشەوە

.

٢٠٠٦/١٢/١١ وەك هەڵوێستێك دژ بە راپۆرتەکەی بیکەر – هامیلتۆن تەواوی پارتە سیاسیەکانی کوردستان کە پێکهاتوون لە ١٥ پارتی کوردستان لە بارەگای لقی /٢ پارتی کۆبوونەوە لە هەولێر .

٢٠٠٦/١٢/١١ دەنگدانی هەرێمی ئاتشێی ئەندۆنسیا بۆ بەشداری کردن لە یەکەمین هەڵبژاردنی بەرپرسانی خۆجێی روویان لە سندووقەکانی دەنگدان کرد ، ئەمەش لە چوارچێوەی رێککەوتنی ئاشتی نێوان حکوومەت و جودا خوازەکانی ئاتشێی دێت ... کە لەم دواییە واژووی لەسەرکراو کۆتایی بەو ململانێیە هێنا ، کە زیاتر لە ٢٩ ساڵ کوشتاری خایاند و نزیکەی ١٥ هەزار کوژراوی لێکەوتەوە ، بە پێی رێکەوتنەکە جودا خوازی ئاتشێی دەستبەرداری جیابوونەوە لە ئەندونوسیابوون پاش ئەوەی حکوومەت رازی بوو ئۆتۆنۆمیان پێ بدات و مافی ئەوەیان هەبێت بەشێوەیەکی دیموکراسیانە بەشداری لە هەڵبژاردنەکان بکەن لە هەرێمەکەدا .

٢٠٠٦/١٢/١١ مۆرکردنی رێکەوتنامەی نهێنی لە نێوان کوێت و پەیمانی باکووری ئەتلەسی بە گۆرینەوەو پێدانی زانیاری ... بە تایبەتی زانیاری لە سەر هەردوو بواری ئاسایش و سەربازیدا ... ئەم رێکەوتنەش لەدوای دەست پێشخەریەکەی پەیمانی ئەتلەس هات ، کە لە ٢٠٠٤/٦/٣٠ کۆبوونەوەی پەیمانی ناتۆ لە شاری ئەستەمبۆڵی تورکی ئەنجامدرا .

دوای ئەوە چەندین بەرپرسانی ناتۆ بە وولاتانی کەنداودا سوورانەوەو گفتووگۆیان لەگەڵ بەرپرسانی دەسەڵاتدارانی ئەو وولاتانە ئەنجامدا .

ئەویش لە پێناو بە هێزکردنی هاوکاری لە هەموو بوارەکانی ئاسایش و سەربازی ، بە تایبەتی لە دوای ڕووداوەکەی ٢٠٠١/٩/١١ ، هەردوو شاری واشنتۆن و نیویۆرکی ئەمەریکی و جەنگی ئەفگانستان و ئێراق .

ئـەویش بـە هـۆی لـە بارچـوونی ئـارامی و ئاسـایش لـە و دوو وولاتـەو دراوسێکان و ناوچەو هەرێمەکان لەجیهاندا ، بە تایبەتی لە کێشووەری ئاسیادا لە هەموو بوارەکانی ڕامیاری و ئابووری و بازرگانی و پەیوەندیە هەمەلایەنەکان ، لە نێوان ئەو وولاتانەو پەیوەندی لە گەڵ وولاتانی دیکەی جیهان .

٢٠٠٦/١٢/١٢ لـەخوولی/٢٧ سـەرانی Gcc لـە پایتـەختی شانـشینی سـعوودیە گریـداو سـەردانی ئەم وولاتانـە بڕیـاری دەرکردنـی دراوێکـی یـەکگرتوو بۆ کەنـداو لێکۆڵینـەوە لـە سـەر توانـای دەسـتەبەرکردنی وزەی ئـەتۆمیان دەرکـرد ... ئەگەرچی دەرکردنی مەسەلەی دراوی یەکگرتوو بۆ وولاتانی Gcc تازە نیە و چـەند سـاڵێکە چـۆتە ئەجنـدەی کارەکـانی Gcc یـەوە ... بـەڵام بـە ئەگـەرەکانی دەسـتەبەرکردنی توانـای ئـەتۆمی ئەمـە یەکـەمین جـارە چۆتە ئەجندەی Gcc بەکۆ دەنگی هـەنگاوی عەمـەلی بۆ دەنرێ ، کە ئەمە خۆی لـە دوو بڕیـاری گـرنگ دەگـرێ ، یەکـەمیان :- بـە دەرکردنـی دراوێکـی یەکگرتوو لە ساڵی ٢٠١٠ ، دووەم :- هەوڵدان بۆ دەستەبەرکردنی توانای ئـەتۆمی لـە نێـوان وولاتـانی کەنـداو ئـەویش :- - سـعوودیە - قەتـەر - ئیماراتی عەرەبی - بەحرێن - عومان - لە ناوچەکەدا .

٢٠٠٦/١٢/١٣ حکوومـەتی چـینی مللـی لـە بڕیارێکیـدا ١٥٠ ملیۆن قووتابی لە گونـدو شارۆچـکەکان لـە بـاجی خوێنـدن لێخۆشـبوونیان بـۆ دەکرا ، بە هـۆی نا لە باری باری ئابووری لە قووتابیانی گووندنشینەکان لە چین ... ئەمەش لە پێنـاو هـەڵگرتنی ئـەو جیاوازیـەی کـە لـە نێـوان ناوچـە کەناریـە

دەووڵەمەندەکانی و هەرێمە هەژارەکاندا هەیە .

ئەم لێخۆشبوونەش لەو قووتابیانەی کە خوێندنیان ماوەی نۆ ساڵە ... ئەم لێخۆشبوونەش بودژەکەی ١٥ ملیار یوانە ... کە دەکاتە ١,٩٠٠ ملیار دۆلاری ئەمەریکی ساڵانە ... هەروا چینی مللی بەر لەو بریارەش دیسان ٥٠ ملیۆن قووتابی دیکە لێخۆشبوونی باجی خوێندنی بەرکەوت ... ئەمەش لەدوای بەرزبوونەوەی نارەزایی جووتیارانی نیشتەجێی گوندو شارۆچکەکان دێت ... کە ئەم هەنگاوەش یارمەتی دەرە بۆ بەرەو باشبردنی باری ژیانی جووتیاران و کاسبکاران لە وڵاتەکەدا .

سەرچاوە : رۆژنامەی – تشاینا دیلی /٢٠٠٦/١٢ .

٢٠٠٦/١٢/١٣ سەرۆکی ئەمەریکا – جۆرج بۆش – داوای کردنەوەی دۆسیەی باری ناوخۆی سووریای کرد ... هەروا داوای ئازادکردنی بەندە رامیاریەکانی کرد لەژێر دەسەلاتی بەعس لە سووریا ... هەروا داوای راگرتنی سووریای کرد لە پشتگیری کردنی لایەنە دژەکانی ئارام بوونەوەی باری لوبنان و دوورکەوتنەوە لەو هەڵوێستانەی کە نائارامی و بەیەکەوە ژیانی گەلانی لوبنان دەخاتە مەترسی .

ئەمەش لە بڵاوکردنەوەی بەیانێك هات لە لایەن – بیت الابیچ – هەروا بۆش داوای ئاشکراکردنی ئەو جێگایە دەکات کە لوبنانیەکانی لێ حەشاردراوە ، هەروا داوای لە حکوومەتی سووریا کرد . کە دەست تێوەردان لە کاروباری لوبنان نەکرێت ... هەروا لە بارەی گفتووگۆکردن لە گەڵ سووریا و ئێران بە پێی راسپاردەکانی – هاملتۆن – بیکر – بەلام بۆش لەو راگەیاندنەیدا روونی کردەوە ، کە چاوپێخشاندنەوە لە ئیستراتیژیەتی ئێراق و ناوچەکە دەکرێت .

لە هەمان کات سەرۆکی ئەمەریکا بۆش داوای لە وڵاتانی دوارووسێی ئێراق کرد کە هەوڵی بەرەو باشبردنی باری ناوخۆو پەیوەندیەکانی لە دەرەوە بدرێت و ، هەروا لوبنان و دوای ئەوە هەوڵدان لە پێناو چارەسەرکردنی کێشەکانی نێوان ئیسرائیل و فەلەستین لە ناوچەکەدا .

٢٠٠٦/١٢/١٨سەرەك وەزیرانی بەریتانیا – تۆنی بلێر – لە گەڵ سەرەك وەزیرانی تورکیا – رەجەب تەیب ئۆردوگان – کۆبوونەوەیەکی هاوبەشیان لە ئەنکەرەی پایتەختی تورکیا ئەنجامدا ... دوای ئەوە لە کۆنگرەیەکی رۆژنامەوانیدا تۆنی بلێر گووتی :– بە هێزکردنی رەوتی ئاشتی لە رۆژهەڵاتی ناوەراست جەختی لەسەر ئەوەکردەوە ، کە تورکیا لە دانوساندنەکانی نێوان ئیسرائیل و فەلەستین خاوەن پێگەیەکی تایبەتە .

هەروا تۆنی بلێر گووتی :– سەقامگیرکردنی ئاشتیانە لە رۆژهەڵاتی ناوەراست هەوڵی هەموو لایەکە ... دوای ئەوە بلێر پشتیوانی خۆی بۆ بە ئەندام بوونی تورکیا لە یەکێتی ئەوروپا دووپاتکردەوە ... دوای جێبەجێکردنی داواکانی یەکیەتی ئەوروپا لە وولاتەکەیدا ، ئەم گفتووگۆیەی نێوان بلێر و ئۆردوگان لە دوای سەردانەکەی بلێر بوو بۆ تورکیا ... کە تۆنی بلێر چەند مانگێکی لە دەسەلاتداریەتی سەرەك وەزیرانی بەریتانیای ماوەو هەوڵەکانی لە پێناو رووسپی کردنەوەیە بەرامبەر بە هەڵوێستە جۆراوجۆرەکانی چ بۆ ناوخۆی بەریتانیا و چ بۆ وولاتانی جیهان .

٢٠٠٦/١٢/١٨پرۆسەی هەڵبژاردنەکان لە شاری دوبەی و رەئس ئەلخەیمە درێژەی کێشاو بەرلەوەی بەیانی چوارشەممە لە عەمان و ئەلشارقە و ئەم ئەلقیوین کۆتایی بێت ، ئەم هەڵبژاردنەش ئامانج لێی دەستنیشانکردنی ٢٠ ئەندامە لە کۆی ٤٠ ئەندام ، لە ئەنجوومەنی فیدراڵ . کە دەسەلاتێکی راوێژکاری هەیە بۆ ئەوەی فەرمانرەواکانی ئیمارات دابمەزرێنێت .

جێگەی باسە بۆ کردنە ئەنجامە فەرمییەکانی دەریخستووە کە رێژەی بەشداریکردنی لە ئەبوزەبی گەیشتە لە ٦٠٪ . بەڵام لە ئەلجەزیرە گەیشتە ٨٠٪ لە وولاتەکەدا .

٢٠٠٦/١٢/١٨لە دوای گفتووگۆیەکی چڕو درێژخایەن لە تەلاری ئەنجوومەنی وەزیرانی

حکوومەتی ناوەندی ئێراق لە شاری بەغدای پایتەخت ، سەرەك وەزیرانی ئێراق – نوری مالکی • و سەرۆکی حکوومەتی هەرێمی کوردستان لە بارەی دۆسیە هەڵواسراوەکانی نێوان هەردوولا ، بە تایبەتی دۆسیەی نەوت و سامانە سروشتیەکان گفتووگۆکرا و بە یەکلادنەوەی دۆسیەی ئەمنی نێوان هێزی پێشمەرگەی کوردستان و حکوومەتی ناوەندی ، دوای ئەوەش لە لێدوانێکی سەرۆکی حکومەتی هەرێم دۆسیەی بوودژە تەواو بوو بە رێژەی ١٧٪ی بوودژەی ئێراق بۆ هەریمی کوردستان چەسپێندرا .

٢٠٠٦/١٢/١٨ رۆژنامەی واشنتۆن پۆستی ئەمەریکی لە راپۆرتێکی ئەمنی ٤٠ لاپەرەی نهێنی گواستۆتەوە ، کە حکوومەتی سعوودیی ئاماژەی پیَ کردووە ، ئێران بە شێوەیەکی کردەیی دەوولەتێکی مەزهەب شیعەی لە ناو دەووڵەتی ئێراقدا دامەزراندووەو هەموو پێداویستیەکیشی بۆ دابینکردووە ... رۆژنامەکە لە راپۆرتەکەی گواستۆتەوە ، کە ئێران چەك بە میلیشیا شیعیەکان دەدات و مەشق و راهێنانیان پێدەکات و زۆرچالاکانەش هاریکاری ئەو سیاسەتمەدارە ئێراقیانە دەکات کە لایەنگیری ئێرانن .

٢٠٠٦/١٢/١٩ دادگای تورکیا دەستی کرد بە دادگایی کردنی چوار کەس بە بیانووی ئەوەی کە بوونی ناسنامەی تورکیان رزاندووە ... لە ماوەی وەرگێراندنی کتابێك بە ناوی – الاقتصاد اليامي لوسائل الاعلام الجماهيرى – کە ئەم کتێبە لەلایەن ئەکادیمی ئەمەریکی – نعوم تشومسنکی – دانراوە ... ناوەرۆکی کتابەکەش باس لە رۆڵی راگەیاندنەکانی تورکیا دەکات لە ئەنجامەکانی گەلانی تورکیا .

هەروا رەخنە لە هەڵوێستی تورکیا دەگرێ بەرامبەر نەتەوەی کورد لە باکووری کوردستانی داگیرکراوی ژێر دەسەڵاتی تورکیا ... ئەم چوار کەسەش نووسەر -- فاتح تاس وەرگێر ئاتدر أياد و ، لە گەڵ دوو سەرنووسەر– عومەر فاررووق کۆرهان – و – تایلان تۆسۆن – بەر لەوەش

یەکێتی ئەوروپا داوای لە تورکیا کردبوو بە چاکسازی کردن لە یاسای تاوانەکان و تورکیا ماوە بەو یاسایە دەدات ، کە ئەمەش کۆسپێکە لە بەرپابوونی ئازادی بیروبۆچوون لە تورکیا ، ئەم یاسایەش دژی نووسەرو رۆژنامە نووسەکانی تورکیایە و بە تایبەتی رۆماننووس – ئۆرهان یاموک – کە هەڵگری پاداشتی نۆبڵە لە ئاداب و هەروا بە دەیا نووسەرو رۆژنامەنووس دیکە لە تورکیا .

٢٠٠٦/١٢/١٩ لێژنەی پەیوەندیەکانی دەرەوەی ئەنجوومەنی نوێنەرانی ئێراقی فیدراڵ داوای لە حکوومەتی ئێراق کرد وەك نارەزایی دەربرین دژی گرێدانی کۆنگرەی بەناو پشتیوانی لەخەڵکی ئێراق ، کە لە تورکیا بەسترا ... بەبانگ کردنەوەی باڵوێزی لەو وولاتەدا ... کە لێژنەکە داوای لە سەرەك وەزیرانی ئێراق کردووە ، کە هیچ شاندێك بۆ تورکیا رەوانە نەکات .

٢٠٠٦/١٢/١٩ داداگای مافەکانی مرۆڤی ئەوروپا ، تورکیای بە تاوانبار زانی لە بەر ئەوەی لە پاراستنی ژیانی نووسەرو دامەزرێنەری پارتی کرێکارانی کوردستان و خەڵکی سەرکەوتووە نەبووە .

دادگای ئەوروپا رایگەیاند ، کە تورکیا دەیزانی ژیانی سەرکردەی کوردی لە مەترسیدایە . بەڵام هیچ هەوڵێکی جدی بۆ پاراستنی گیانی موسا عەنتەر ئەنجام نەداوە و ناوبراو کە چالاکیەکی رۆشنبیری کوردی تورکیا بوو لە ساڵی ١٩٩٢ کوژرا ، دادگای ئەوروپا دوای تاوانبار ناسینی حکوومەتی تورکیا بوو هەروا داوای کرد کە رێژەی ٢٥٠٠ یۆرۆ کە دەکاتە ٣٣٠٠ دۆلار وەك قەرەبووی حالەتی دەرونی خێزانەکەی موسا عەنتەر و ، هەروا ٣٥٠٠ یۆرۆش بۆ تێچوون و خەرجیەکان بدرێتە منداڵەکانی موسا .

جێگەی ئاماژە پێکردنە کە موسا عەنتەر بەرێوەبەری پێشووی مەڵبەندی کوردی بوو لە ئەستەمبوڵ ، کە بیرۆکەکانی پاراستنی مافەکانی کوردی بەناوبانگ بوو لە شاری دیاربکرو لە لایەن کەسێکی نەناسراو لە کاتی سازدانی ڤیستیڤالێکی خۆجێی تیرۆرکرا ... کە ئێستاش دادگای ئەورووپی لەو لێکۆلینەوەیە بەردەوامە .

٢٠٠٦/١٢/٢٠ لە ئیمارەتەکانی شارقە و عەجمان و ئوم القدیون دەستکرا بە دوا قۆناخی هەڵبژاردنی نوێنەرانی ئەم ئیمارەتانە ، ئەم هەڵبژاردنەش تا ئێستا یەکەمین

پرۆسەی دەنگدانە لە مێژووی وولاتەکە ، لەم پرۆسەیەدا ٥٩٥ هەزار کەس بەشداری تێدا کرد ، کە ١١٦٣ کەسیان ئافرەت بوون ، نوێنەرانی ئیماراتی عەجمانیش ژمارەیان ٤٣٦ کەس ، کە ٢٤ ئاقرەت بوون ، لە شاریقە لە کۆی ١٠١٧ کاندیدەکان ٢٧ ئافرەت بوون ، کە تاکو ئێستا بۆ یەکەمجارە ئافرەت لە ئەبووزەبی کورسیەکی پەرلەمانی مسۆگەر کردووە .

٢٠٠٦/١٢/٢٠ لە شاری نیویۆرکی ئەمەریکا ، یەکەمین دوو ستوونی تاوەری ئازادی دانرا ، لە شوێنی تاوەری بازرگانی جیهانی کە لە ٢٠٠١/٩/١١ بەهێرشێکی تیرۆرستی روخێنرا ، ئەم تاوەرە بەرزی ٥٤١ مەترە دەبێتە بەرزترین باڵەخانە لە وولاتەکەدا .

٢٠٠٦/١٢/٢١ دبلۆماتێکی تورکی کە نەیویست ناوی خۆی ئاشکرا بکات ئەوەی رەتکردەوە ، کە وولاتەکەی هیچ هاوکاریەکی هێزەکانی رژێمی رووخێنراوی بەعسی کردبێت لە شالاوە بەدناوەکەی ئەنفالدا لە ساڵی ١٩٨٨ ... ئەو دبلۆماتکارە لە وەلامی ئەو بەڵگەنامانەدا کە لەچوارچێوەی دادگایکردنی سەدام و دارو دەستەکەیدا ، کە لە رۆژانی بەر لە ١٢/١٩ باسیان لە هاوکاری نێوان تورکیا و رژێمی بەعسی لە ئێراقدا دەکرد لە پرۆسەی بەدناوی ئەنفالدا گووتی :-

ئەوە هیچ پەیوەندی بەراستی نیە و ئەوە لە نێوان خوودی ئێراقیەکانەوە بووەو ئێمە هیچ پەیوەندیمان پێوەوە نیە ... هەروا گووتی :- کۆمەڵگای نێوو دەووڵەتی ئەو هاوکاریانەی لە بەرچاوە ، کە تورکیا پێشەکەشی کوردەکانی ئێراقی کردووە ، لە ئامانژەکەیدا بۆ کۆچرەوەکەی ساڵی ١٩٩١ و پەنابەرانی کوردی سەرسنووری تورکیا کە لەسەر خاکی کوردستانە .

شایانی باسە هاوکاریە مۆرکراوەکانی سنووری لە نێوان رژێمی بەعسی و رژێمی تورکیا و وولاتانی دراوسیێ و ناوچەو جیهان لەو رێکەوتنامانە ئاگادارن ، کە لە دوای ساڵەکانی ١٩٨٠ لە نێوانیان مۆرکرابوو دژی بزووتنەوەی کورد ، کە لە سەر خاکی هەر چوار پارچەی کوردستان و راگواستنی گوند نشینەکانی بە پانی ٢٠ کم و بە درێژایی سنوورەکەدا .

٢٠٠٦/١٢/٢٥ یەكــەمین ڤیــستیڤاڵی كورتــە فلیمــی نێــوو دەووڵەتی هەولێر ، لە ژێــــــر چـــــاودێری ســەرۆكی حكوومــەتی هــەرێمی كوردســتان و بـــە ئامـــادە بـــوونی نوێنــــەری وەزیــــری رۆشـــنبیری و وەزیـــری وەرزش و لاوان و ژمارەیـــەك لـــە بەرپرســـان و هونەرمەنـدانی هـەر چوار پارچـەی كوردسـتان لـە هـۆڵی میدیا لـە شـاری هـەولێری پایتـەختی هـەرێمی كوردسـتان دەسـتی پێكـرد ... كـە ٢٥ كورتـە فلیمی خۆماڵی و ٢٥ كورتـە فلیمی نێوودەووڵـەتی لـەخۆ گرتبوو بۆ ماوەی چوار رۆژ بەردەوام بوو لە هەرێمەكەدا .

٢٠٠٦/١٢/٢٦ ئەنجوومـەنی گـەلْ لـە توركمانـستان كـە بالاترین دەسـەلاتی دەسـتووریە لـە وولاتەكەدا بریاریدا لـە سـەر یاسـای هەلبـژاردنی سـەرۆك لـە وولاتـەكـەدا ، لـە دوای نزیكەی ٢٠ ساڵ و لە دوای راگەیاندنی سـەربەخۆیی توركمانـستان لـە یەكیـەتی سـۆڤیەتی جـاران ... ئەمـەش لـە دوای كـۆچـی دوایـی سـەرۆكی توركمانستان – سابر مورد نیازۆف – كـە بـە باوكی توركمـان نـاو زەنـد بـوو ... بــەر لــەوەش لــە ســالّی ٢٠٠٣ ، ئەنجوومــەنی گــەلْ لــە ســەر داوای سابرنیازۆف یاسـایەكی دەركـرد بـە پێكهێنـانی دەسـتەیەكی بالا كـە لـە دوو ئەندامی پەرلەمان و ئەنـدامانی حكوومـەت و سـەرۆكی دیـوانی سـەرۆكایەتی و داواكاری گشتی پێكهاتبوون لە وولاتەكەدا .

ئەم یاسـایەش بـە هـەمان شێوازچـەندین ئەنـدامی لـەو دەسـتەیە گـۆری بـە جێگـە گرتنـەوەیان بـە ئەنـدامی نـوێ لـە سـەر داوای سـەرۆك و بـاری نـوێی وولاتـەكـە لـە دوای مردنــی نیـازۆف و جێگـەی گرتنـەوەی لەلایـەن بـردی محەمەد دۆف لە سەر دەسەلاتداریەتی وولاتەكەدا .

۲۰۰٦/۱۲/۲٦کۆچی دوای سەرۆکی پێشووی ئەمەریکا – جیرالدفۆرد – لە تەمەنی ۹۳ ساڵیدا .

جێگەی ئاماژە پێکردنە کە سەرۆکی پێشووی ئەمەریکا – فۆرد – لە ساڵی ۱۹۱۳ لە ویلایەتی لیبراسکا چاوی بە جیهان هەڵهێناوە ... جیرالدفۆرد لەدوای تەواوبوونی پۆستی سەرۆکایەتی ئەمەریکا – ریچارد نیکسۆن – لە ساڵی ۱۹۷٤ سەرۆکایەتی ئەمەریکای گرتە دەست ... بەلام لە هەڵبژاردنەکانی ساڵی ۱۹۷٦ بەرامبەر سەرۆکی ئەمەریکا – جیمی کارتەر – دۆراندی و جیرالدفۆرد ۳۸مین سەرۆکی ئەمەریکا بووە .

لە کاتی سەرۆکایەتیەکەی لە ساڵی ۱۹۷٥ هەوڵی تیرۆرکردنی دراوە ... هەروا بەهۆی رامیاریەتی گەلانی ئەمەریکا لە ۱۹۷٤/۸/۲٤ لە خۆپێشاندان و مانگرتن و نارەزایی بەرامبەر رامیاریەتیەکەی دەردەبرن بە هۆی دەرکردنی فەرمانی لێخۆشبوون لە سەرۆك – نیکسۆن – کە بەتۆمەتی – وتەرگێت – لەدەسەلات لادرا لە وولاتەکەدا .

۲۰۰٦/۱۲/۳۰ لە دوای سەردانەکەی پاپای فاتیکان – بێدیکتی شانزەهەم – سەردانی مزگەوتی سوڵتان ئەحمەدی کردوو رووی کردە مەککە بۆ چەند خوولەکێك نوێژی کرد ، بەو سەردانەش پاپا دەبێتە دووەم پاپای فاتیکان کە سەردانی مزگەوت بکات ، ئەوەش دوای پاپا جان پۆلی دووەم دێت کە لە ساڵی ۲۰۰۱ سەردانی مزگەوتی ئەمەوی لە دیمەشق بکات ... هەروا پاپا سەردانی مۆزەخانەی ئایا سۆفیای کرد ، کە لە بنەرەتدا کەنیسە بووەو لە ساڵی ۱٤٥۳ کراوە بەمزگەوت و لە ساڵی ۱۹۳٥ یش کراوە بە مۆزەخانە .

پاپا سەردانی کەنیسەی قەدیس جۆرجیۆی کرد ، کە بارەگای پاتریارکی

ئارتۆدۆکسە .

تێبینی:- گەر بەراوردێك لە نێوان وێنەکان بکەیت ، هەر مێژوویەك و وێنەی خۆی لـــەگەڵ دانراوە ، لە بەر ئەوەی نەمویستووە وێنەکان دووبارە ببنەوە . تکایە .

٢٠٠٧

٢٠٠٧/١/١ زاناکـــانی چـــینی میللـــی دەڵـــێن :- ئێمـــە دەتـــوانین پێـــــشبینی بکـــەین بـــە ڕوودانی بوومەلەرزە بەر لە ڕوودانــی بــە چــەند ڕۆژێـك ... بـەویش بـە توانـای ئـەو - مار - انـەی کـە بەکاریان دێنین بۆ ئەم مەبەستە . جێگەی ڕوونکردنەوەیە کە ئەو ڕێگایەی زاناکانی چینی میللی گرتۆتیانە بەر لە پەرە پێدانە ، ئەویش دەگەڕێتەوە بۆ چاودێریکردنی هەڵس و کەوتی ناسروشتی ئەو جۆرە مارانە لە کاتی ، یا خوود بەر لە ڕوودانی بوومەلەرزەکە ، جا لـە هـەر شـوێنێك بێت بە هۆی تێك چوونی باری جەستەی ئەو مارە ، کە بـە ئاسـانی مرۆڤ هەسـتی پێدەکات .

هەروا زاناکانی نووسینگەی بوومەلەرزەی شاری تانینگ لە هـەرێمی گـوانگ کسی بـە چـاودێری کردنـی مارەکـانی لـە چـەندین کێڵگـەی کشتووکاڵی لـە مـاوەی ٢٤ کاتــژمێر بـە کامێراکـانی ڤیـدیۆ ، کـە بەسـتراونەتەوە بـە تـۆڕی ئینتەرنێت .

بە پێـی ووتـەی زاناکـان . کـە مـار دەتـوانێ هەسـت بـە بوومەلـەرزە بکـات بە دووری ١٢٠ کم بەر لە ڕوودانی لە ماوەی ٥ ڕۆژدا ... هـەروا زاناکـان دەڵێن ، ئەمارانەی کە لـە سـەر زەوی بەخـشاندنی خـۆی دەڕوات هەسـت دەکـات کـە بوومەلـەرزە ڕوودەدات و باری تەندروسـتی و جەسـتەی دەگـۆڕێ و خـۆی بە دار و دیـوار و بـەردا دەدات ، بـۆ ئـەوەی خـۆی لـەو شـوێنە ڕزگـار بکـات ...

هەروا بەڕێوەبەری نووسینگەی بوومەلەرزە لە شاری تانینگ دەڵێ :– مار هەستیارترین گیان لەبەرە لەسەر گۆی زەوی ، کە هەست بە بوومەلەرزە دەکات و هۆکارەکەش ئەوەیە کە بەر لە ڕوودانی مارەکان لەو جێگایەی لێی خەوتوون ، یاخوود حەشاردراوە دەچنە دەرەوە بۆ هەلاّتن جا لە هەر کەش و هەوایەك بێت – هاوین یاخوود زستان ، یا بەهار ، یا پایز – گەر بوومەلەرزەکەش گەورەبێت ، ئەوا ئەو مارە یاخوود مارەکان وەك چۆن شێت بێت یا وەك لە کاتی گیان لە دەست دانی لێدێت .

ئەم زانیاریانەش لە ڕێگەی چەسپاندنی کامێرای بەردەوام و بەستنەوەی لەگەڵ تۆڕی ئینتەرنێت دەردەکەوێت و لەم کارەش سەرکەوتنی باشی بەدەست هاتووە ... هەر بەم هۆکارەش ناوچەی تانینگ هەموو کات ئەگەری ڕوودانی بوومەلەرزەی لێدەکرێت ، کە یەکێکە لە نێوان ١٢ شاری چینی ، کە ئەم کامێرایەی لێ چەسپاندراوە بۆ چاودێری کردنی ١٤٣ یەکەی مارەکان ... لە بەر ئەوە ی چینی میللی وولاّتێکە هەردەم بوومەلەرزەی لێ ڕوودەدات بە شێوەیەکی بەردەوام ، کە لە ساڵی ١٩٧٦ بوومەلەرزەیەکی لێدا ، کە بووە هۆی گیان لە دەست دانی زیاتر لە ٥٠٠,٠٠٠ پێنج سەد هەزار کەس لە شاری نانگشان کە بوومەلەرزەیەکی وێرانکەر بوو لە وولاّتەدا.

سەرچاوە:– bbc arabic

٢٠٠٧/١/٣ کۆماری سلۆڤینیا یەکەم دەووڵەتی کۆمۆنیستی پێشوو بوو بچێتە دراوی یەکیەتی ئەوروپا ... شایانی باسە کە سلۆڤینیا بەشێك بوو لە یۆگسلاڤیا ، ئەویش بە بۆنەی سەری ساڵی نوێی زاینی لە وولاّتەکە و جیهاندا ... ئەویش بە هەڵوەشاندنەوە دراوی ئەو وولاّتە کە ناوی ––توولار–– بوو ... هەروا سلۆڤینیا لە ناو کۆمەڵە وولاّتەی ڕۆژ هەلاّتی ئەوروپا بوو چووە ناو یەکیەتی ئەوروپا لە ساڵی ٢٠٠٤ کە ١٠ دەووڵەت بوون ... یەکێك بوو لە ناو ئەو ١٠ دەووڵەتە دەستگیربوو بە مەرجەکانی ئابووری پێویست بۆ چوونە ناو یەکیەتی ئەوروپا . بەر لەوەش سلۆڤینیا سێ جۆر لە دراوی بەکارهێناوە لە مامەڵە پێکردن و دواییان توولار بووە ... ئەویش جیابوونەوەی لە یۆگسلاڤیا لە ساڵی ١٩٨١ . کە ئەمەش بووە هۆی ئەوەی

کــه جــەماوەری ســلۆڤینیا ترســی لــه بەرزبوونــەوەی نرخــی کــەل و پــەل و پێداویــستیەکانی ژیــان ، وەك هەنــدێ لــه وولآتــانی دیکــەی نــاو یەکیــەتی ئەوروپا .

٢٠٠٧/١/٥ سەرۆکی بەشی کتێبە دەگمەنەکان و کۆمەڵە کتێبی تایبەت بە کتێبخانەی کۆنگرێــسی ئەمــەریکا – مــارك دیموونیــشن – دڵگرانــی بەرامبــەر – کیــت ئەلیــسۆن – ی ، یەکــەم ئیــسلامی هەڵبــژێردراو بــۆ بــوونی بــه ئەنــدامی کۆنگرێــسی ئەمــەریکی ، کــه رووبــەرووی هێــرش بــووەوە لــه کــاتی ســوێند خواردن ، نیازی بوو که ئەویش بە قورئـان نـەك بە ئنجیل ، ئەویش لەسەر دانەیــەکی مێــژوویی لــه نێــوان هــەموو دانــه قورئانــەکان ، کــه مێــژووی دەگەڕێتــەوە بــۆ ســاڵەکانی ١٨١٠ کــه خاوەنداریەتەکــەی هــی ســەرۆکی ئەمەریکای پێشوو – تۆماس جیڤرسۆن – بووە لە کتێبخانەکەدا .

لــەو کاتــەی کــه جیڤرســۆن بــووە ســێیەمین ســەرۆکی ئەمــەریکا لــه نێــوان ساڵەکانی ١٨٠١ – ١٨٠٩ ئاواتی کۆکردنەوەی کتیبی باشی دەگمەن بوو ، کە کتێبخانەکەی زیاتر لە ٦٠٠٠ شەش هەزار کتێبی تیا بووە ... بەڵام ئەو کتێبخانەیە لە ساڵی ١٨٥١ تووشی سووتاندن هات ، کە زۆربەی زۆری کتێبەکان سووتان و هەندێکیشیان ڕزگارکران ، یەك لەوانە ئە قورئانە بوو کە – کیت ئەلیسۆن – نیازی بوو کە سوێندی یاسایی پێخوارد لە بەرامبەر دەستەی سەرۆکایەتی کۆنگرێس لە ئەمەرکا .

ئەمەش بووە هۆی ئەوەی کە ئەلیسۆن بکەوێتە بەرامبەر ڕەخنە لێگرتنی و سەرزەنشتکردنی لە لایەن کەنیسە و پیاوان و دام و دەزگاکان کە هەڵگری بڕوای مەسیح بوون لە ئەمەریکا و ، هەتا تووشی رەخنە لێگرتن بوو لەلایەن ئەندامانی کۆنگرێس ... کە ئەندامی کۆنگرێس – فرگیل گوود – ی کۆماری لە ویلایەتی ڤرگینیا نوێنەرایەتی ناوچەیەك دەکات ڕەخنەی لە ئەلیسۆن گــرت و، کەچــی ئــەویش لــه هــەمان ویلایەتــه و نوێنــەری ناوچــەیەکە لــه ئەمــەریکا . ئـەم کارەشـی لـه پێنـاو ڕێزلێگرتنـی ئەلیـسۆن زیـاتر بـووە لـه نێووەنــدەکانی هــەڵگری بــڕوای ئیــسلام لــه جیهــان بــه تایبــەتی جیهــانی ئیسلامی لە جیهان .

٢٠٠٧/١/٥ پەرلەمانتاران لە پەرلەمانی ڕووسیا – ڕۆما – دڵگران بوون بەوەی کە لە

دوای وەرگرتنی دەستەی سەرۆکایەتی کۆنگرێسی ئەمەریکا لەلایەن پارتی دیموکراتی ئەمەریکا ، تووشی کێشە و گرفت زیاتر دەبێت بە هۆی گرژی و دژواری پەیوەندی لە نێوان حکوومەتی ڕووسیای یەکگرتوو و ئیدارەی پارتی دیموکراتی بە ئیدارەی جۆرج بۆش لە جیهان ... کە ئەمەش دەبێتە هۆکاری ئەوەی کە کۆنگرێسی ئەمەریکا کە زۆرینەی ئەندامانی دیموکراتەکانن و زیاتر چاودێری بخەنە سەر باری دەسەڵاتی ڕووسیا لە بوارەکانی رامیاری و ئابووری و بازرگانی و سەربازی و رامیاریەتی ناوەوە و دەرەوەی ڕووسیا و پیوەندیەکانی لەگەڵ دراوسێکانی لە ئەورووپای ڕۆژهەڵاتی پێگووتراوی جاران .

لە بەر ئەوەی ئەندامانی پەرلەمانی ڕووسیا گەیشتنە ئەو بڕوایەی کە کۆنگرێسی ئەمەریکا ، لە دوای سەرکەوتنیان لە هەڵبژاردنی ئەندامانی کۆنگرێس کە پارتی دیموکراتی بووە خاوەنی بڕیار لە کۆنگریس و لەسەر ئەمەریکا و جیهان ، زیاتر پاڵەپەستۆ دەخەنە سەر سەرۆکی ئەمەریکا جۆرج بۆش ، بۆ ئەوەی لە هەڵس و کەوتی زیاتر توند بێت بەرامبەر بە ڕووسیا لە هەموو بوارە جیاجیاکان .

ئەمەش دوای ئەوە هات کە ڕاپۆرتێکی ئامادەکراو لەلایەن ئیدارەی لێکۆڵینەی کاروباری دەرەوە و بەرگری و بازرگانی لەلایەن کۆنگرێسی ئەمەریکا ... لە ڕاپۆرتەکە دەرکەوت کە تەرازووی پەیوەندیەکانی نێوان مۆسکۆ و واشنتۆن لە ماوەی دوو ساڵی ڕابردوو لە بارێکی خراپترا بووە سەرەڕای ڕەخنەگرتن لە رامیاریەتی ڕووسیا لە ساڵی ٢٠٠٦ . ڕاپۆرتەکەش کە لە ٧٥ لاپەرە پێکهاتبوو لە سەر پەیوەنیەکانی نێوان ڕووسیا و ئەمەریکا بووە بەر لە هەڵبژاردنەکانی کۆنگرێس . ڕاپۆرتەکەش خۆی لە دوو لایەنی بیروو بۆچوون دەگرت ئەویش :-

یەکەم :- یەکبوونی بیرووڕا لە سەر تیرۆری نێوودەووڵەتی لەلایەن ئیسلامە توند ڕەوەکان ، کە هێڵێکی ترسناکی بنەڕەتیە لە سەر ئاسایشی نێوودەووڵەتی ووڵاتە جیاجیاکان ... هەروا لە بارەی بڵاوکردنەوەی چەکی کۆمەڵکوژی تەواو و ... لە بارەی هاوکاری لە بواری نەوت و گاز لە جیهاندا

دووەم :– بەڵام تەوەری دووەم لە سەر کودەتابوو لە سەر دیموکراتیەت و رامیاریەتی دوورکەوتنەوە لە بازاڕی ئابووری ئازادی ، لەلایەن دسەڵاتی ڕووسیا و دەست تێوەردان لە کاروباری وولاتانی سەربەخۆی دراوسێی ڕووسیا وەك – جۆرجیا و ، مۆلدافیا و ، ئۆکرانیا و ، هەروا هاوکاری لە نێوان ڕووسیا و ئێران لە بواری ئەتۆمی و بەر هەڵستکاری مۆسکۆ دژی سزا خستنە سەر ئێران و چەندین لایەنی دیکە ، لەگەڵ پەیمانی ناتۆ و یەکیەتی ئەوروپا و بازاڕی هاوبەشی ئەوروپا و بازرگانی جیهان و پەیوەنیە نێوودەووڵەتیەکان .

٢٠٠٧/١/٨ وەزیری مالیزیا – حەمید ئەلیار – لە لێدوانێکیدا ئەو تۆمتباریەی کە خراوەتە سەر وولاتەکەی بە فرۆشتنی چەك بۆ ئیرانی ڕەتکردەوە ، کە کۆمپانیای – نارگیت ئیرفریت – ی مالیزی چەکی فرۆشتبێتە ئێران و سووریا .

لە بەر ئەوەی مالیزیا هەر لەو چوارچێوەدا ، ئیدارەی ئەمەریکا سزای ئابووری بەسەر کۆمپانیای ڕووسیا و چینی دا سەپاند ، بە هۆی فرۆشتنی چەك بە دانی بە هەردوو وولاتی سووریا و ئێران و دوورنیە یۆرانیۆمیشی فرۆشتبێتە ئێران ، لە چوارچێوەی هەوڵەکانی ئێران لە پێناو دروستکردنی چەکی ئەتۆمی لە وولاتەکەیدا و بوونی بە وولاتێکی ئەتۆمی و چوونە ڕیزی وولاتانی خاوەن چەکی ئەتۆمی لە جیهاندا .

٢٠٠٧/١/٩ سەرۆکی ڕووسیای یەکگرتوو – ڤلادمیر پۆتین – داوای لە حکوومەتەکەی کرد ، بە دۆزینەوەی ڕێگە چارەیەکی گونجاو لە پێناو دابین کردنی بەرژەوەندی ئەوروپیەکان لە بەکارهێنانی نەوت و گاز . ئەویش بە هۆی دروست بوونی کێشەی گومرگی و باج لە نێوان ڕووسیا و ڕووسیای سپی – بیلا ڕووسیا – ئەمەش لە دوای بریارێکی ڕووسیای سپی هات ، بە بەرزکردنەوەی نرخی باجی ڕۆیشتنی بۆریە نەوتیەکان بە خاکەکەیدا بۆ ٤٥$ چل و پێنج دۆلار ، بۆ هەر یەك تەن لە نەوتی ڕووسیدا .

بەم هۆیەش ڕووسیای یەکگرتوو ئەو بڕیارە و داوایەی ڕووسیای سپی ڕەتکردەوە و بووە هۆی ڕاگرتنی هەناردەی نەوت بۆ وولاتانی ڕۆژئاوا و بووە هۆی بەرز بوونەوەی نرخی نەوت ... کە ئەڵمانیا سێیەکی داهاتی

نەوتی وولاتەکەی لە ڕووسیاوە بۆی دەچیت ، جگە لە وولاتانی دیکە لە وولاتانی یەکیەتی ئەوروپا و وولاتانی پۆلەنداو سلۆڤینیا لە سەر سنووی ڕووسیای یەکگرتوو .

شایانی باسە کە ڕووسیا و ڕووسیای سپی هاوپەیمانن لە بوارەکانی سەربازی و ئابووری بازرگانی و دامەزرێنەری کۆمەنولسن لە کۆمارەکانی پێك هاتەی سۆڤیەتی پێشوو لە کیشووەرەکەدا .

٢٠٠٧/١/٩ ڕۆژنامەی – ئەلقەبەس – ی کوێتی لە زاری باڵوێزی تورکیا لە واشنتۆن بلاوی کردەوە کە – نابی شانسۆ – ی باڵوێزی تورك گووتی :– دوای ئەوەی دیموکراتیخوازەکان دەسەلاتی تەواویان بەسەر کۆنگرێسدا شکا و بالادەست بوون ، حکوومەتی تورکیا نیگەرانە لەوەی کە – لۆبی ئەرمەنی – کاربکات بۆ ئەوەی کۆنگرێسی ئەمەریکا بڕیارێك دەربکات سەبارەت بەو قەسابخانەی بەر لە ٩٠ ساڵ پێش ئەمرۆ واتە لە ١٩١٥/٤/٢٤ لە تورکیا بە سەر ئەرمەنەکان هات ، لە لایەن دەسەلاتی ئیمپڕاتۆریەتی عوسمانیەکان ، کە تیایدا ١,٥ یەك ملیۆن و نیوو ئەرمەنی و ٣٠٠٠٠ سی هەزار کورد لە ناوبران .

لە بەر ئەوەی سەرۆکی کوتلەی دیموکراتەکان – نانسی بلوسی – لە میانەی ووتەکانیدا گووتی :– لە کۆنگرێسی ئەمەریکا پشتگیری لە داواکاری ئەرمەنەکان دەکات ... هەروا باڵوێزی تورکیا گووتی :– بۆیە پێویستە کە حکوومەتی تورکیا لە هەموو ڕوویەکەوە هەوڵبدات بەرپەرچی داواکاری ئەرمەنەکان بداتەوە ... لە بەر ئەوەی سەرۆکی پێشووی ئەمەریکا – بیل کلنتۆن – و سەرۆکی ئەمەریکا – جۆرج بۆش – داواکاریەکانی ئەرمەنەکانیان فەرامۆش کردووە ، لە بەر ئەوەی تورکیا ڕۆڵ و شوێنێکی گرنگی لە ناوچەکەدا هەیە .

بەلام دیموکراتەکان دوورنیە ئەو هەڵە بقۆزنەوە لە پێناو بە هێزکردنی جێ پێگەی خۆیان بۆ هەڵبژاردنەکانی داهاتووی سەرۆکایەتی لە ئەمەریکا ، دوای تەواوبوونی ماوەی دەسەلاتی جۆرج بۆش لە دەسەلاتەکەیدا لە ئەمەریکا .

٢٠٠٧/١/١٠ سەرۆکی ئەمەریکا جۆرج بۆش ڕایگەیاند ، بە بلاوکردنەوەی ئەو پلانە

ئیستراتیژیه نوێیەی کە نیازیەتی لە ئێراق ئەنجامی بدات بە هۆی هەڵەکردن لـە جـێ بـەجێکردنی پرۆگرامـەکانی لـە ئێراقـی داهـاتوودا . ئـەویش بـە زیادکردنی ژمارەی سەربازەکانی لە ئێراق بە ٢١٥٠٠ بیست و یەك هەزار و پێنج سەد سەرباز ، کە ژمارەی سەربازەکانی ئەمەریکا بەو زیادەیە دەکاتە ١٦٠٠٠٠ سەد و شەست هەزار سەرباز لە ئێراق .

بە بە هێزکردنی نەخشەی ئاسایشی ئێراق و ٤٠٠٠ چوار هـەزاریش بۆ کـارە سـەربازیەکان لـە پارێزگـای – رومـادی – . هـەروا جـۆرج بـۆش لـە لێدوانەکەیدا هیـوای خواسـت کـە هێـزە فـرە لایەنـە هاوپەیمانـەکانی ڕۆڵـی خۆیان زیاتر بکەن بۆ ئەوەی ئەو قۆناخەی کە ئێستا هێزەکانی هاوپـەیمانان تێیکەوتوون لیی ڕزگاربن .

لەلایــەکی دیکــەش ســەرۆکی ئەمــەریکا داوای لــە کــۆنگریس کــرد ، کــە ڕەزامەندی لە سەر یەك – بلیۆن – دۆلار بکات بۆ خەرجیەکانی بەهێزکردنی ژێرخانی ئابووری و کۆمەڵگای مەدەنی و ، هەروا بۆ دەسەلاتی داد لە ئێراق

.

ئەم ڕاگەیاندنەی بۆش لە ناوەندەکانی بەرهەڵستکاریەتی پارتی دیموکراتی بـوو ، کـە لـە سـەر کـۆنگریس بالادەسـتە و ، لـە هـەمان کـات کۆبوونـەوەی کۆنگرێس بۆ سنووردانان لە زۆری ژمارەی سـەربازانی ئەمـەریکا لـە ئێراق و ئەفگانـستان و بـوونی خەرجیـەکی زۆری زیـان بـەخش بـە وولاتەکەیـدا ، لـە هــەمان کاتیــشدا ســەرەك وەزیرانــی ئێــراق – نــوری مــالکی – ڕەزامەنــدی و پــشتگیری لــە مەرجەعیــەتی تــایفی مەزهــەب شــیعە – عــەلی سیــستانی – وەرگـرت ، بـە دامـاڵینی چـەك لـە دەسـت ڕێکخـراو و گروپـە ئیسلامیەکانی هەردوو مەزهەب شیعەو سوونەی ئیسلامی لە ئێراق .

جێگەی باسکردنە کە لە دوای ڕووخاندنی ڕژێمی پارتی بەعسی لە ئێراق لـە ٢٠٠٣/٤/٩ گۆڕەپانی ئێراق لـە ناوەنـد و باشووری ئێراق ، بـووە گۆڕەپـانی ململانێـی نێـوان شـیعە و سـوونەی عـەرەب ، لـە پێنـاو دەسـەلات و سـامان . نەك لە پێناو ڕزگارکردنی گەلانی ئێراق ، لەو مەرگەسـاتەی کە ماوەی ٤٠ ساڵ بوو تێی کەوتبوو ، لە لایەن ڕژێمی بەعس بە سەرکردایەتی – سەدام حسین – و هاپەیمانەکانی لە کورد و عەرەب و تورکمان لە وولاتەکەدا .

لە بەر ئەوەی لە دوای دامەزراندنی دەووڵەتی ئێراق لە ساڵی ١٩٢٠ تا رووخاندنی ڕژێمی بەعسی مەزهەب سوونەی ئیسلامی لە ئێراق دەسەلاّتدار بوو لە هەموو بوارەکاندا و بە ئارەزووی خۆیان مامەڵەیان لەگەڵ گەلانی ئێراق دەکرد ، کە مەزهەب شیعەی ئیسلامی عەرەب لە هەموو بوارەکان لە ژێر ئێش و ئازار دابوون ... بەلاّم کە سەدام لە ناوبردرا ، مەزهەب شیعەی ئیسلامی عەرەب توانیان ببنە خاوەن دەسەلاّت لە ئێراق . بە پێچەوانەی ٨٠ ساڵانی ڕابردووی دەسەلاّتی مەزهەب سوونەی عەرەبی ئیسلام .

ئەو ململانێ و کێشەی نێوان ئەو دوو مەزهەبە گەیشتە ئاستی بەرپابوونی شەڕی ناوخۆیی نێوانیان بە شێوەیەکی ناڕاستەوخۆ لە شارەکانی بەغدا و مووسڵ و سەلاّحەدین و دیالە و ، لە شارەکانی دیکەی باشووری ئێراق ، بە تایبەتی لە شاری بەغدا ، کە ڕۆژانە لەو شارانە بە ڕێژەی ١٠٠ کەس دەکوژرا لە هەردوو لایەن بە تەقاندنەوەی ئۆتۆمبێل و کەسانی تیرۆرست لە هەندێ جێگەش شەڕی گەڕەك و شەقامیش ڕووی دەدا لە شاەکانی ناوەندو باشووریدا .

ئەمە لە لایەك و لە لایەکی دیکە دزینی سامانی گەلانی ئێراق لە لایەن ئەو دوو مەزهەبە ، بە تایبەتی نەوت و سامانە بە نرخەکانی گەلانی ئێراق . لایەنی سێیەمیش کە کورد بوو ، ئەویش درێخی نەکرد لەم بوارەدا بە پاوانکردنی سامانی گەلانی دانیشتووی هەرێمی باشووری کوردستان و پشتگوێ خستنی لە داهاتووی ئامانجەکانی گەلی کوردستان . لە هەموو بوارەکاندا ، بە تایبەتی لە پارێزگای کەرکوك و ناوچە دابڕاوەمانی دیکەی هەرێمی کوردستانی ژێر دەسەلاّتی بەعس و دوایی مەزهەب شیعە و سوونەی عەرەبی ئێراق .

ئەتوانین بە قۆستنەوەی ئەو هەلە لە بارانەی کە لە ئێراق بۆ کورد هاتوونەتە پێشەوە بە هۆی پاراستنی بەرژەوەندیە تایبەتیەکانی هەردوو پارتی دەسەلاّتدار لە هەرێمی کوردستان ، کە یەکیەتی نیشتمانی و پارتی دیموکراتی کوردستان بوون ، بە لاوەنانی بەرژەوەندی گشتی کورد و بەتایبەتی لە ڕووی نەتەوەیی و نیشتمانیدا ... ئەمەش بووە هۆی ئەوەی کە

ڕۆژ لە دوای ڕۆژ جێ پێگەی عەرەب لە ئێراق بەهێز بووە بە پێچەوانەی جێ پێگەی کورد ، کە ڕۆژ لە دوای ڕۆژ لاواز دەبوو... وەك دەڵێن – دەم دەخوات و چاو شەرم دەکات – سەرکردایەتی کورد کە بەند بوون بەو دوو پارتە کە داهاتووی کورد بەرەو هەڵدێر دەبەن لە هەموو بوارەکاندا لە هەرێمەکەدا .

٢٠٠٧/١/١٠ جێگـری سـەرۆکی شـارەوانی تـارانی پایتـەختی ئێـران – محەمـەد هـادی حەیدەری – لە ووتەیەکیدا بۆ ڕۆژنامەی – ئیعتماد ملی – ئێرانی کە پیس بوونی کەش و هەوا لە تاران گەیشتۆتە ئاستێکی مەترسیدار لە شارەکە و دەوروبەریدا . و لەو کاتەش بە تایبەتی کە باری پیس بوونی کەش و هەوا گەیشتۆتە پلەی ١٠٠٪ بە بێ ئەوەی هەستی پێبکرێت تەنیا لەلایەن ئەو کەسانە نەبێت ، کە تووشـی نەخۆشـی تەنگەی هەناسە کێشان دەبن و ، یاخوود ئەوانەی نەخۆشی دڵیان هەیە .

ئەم هۆکارەش بۆتە هۆی ئەوەی کە لە ماوەی یەك مانگدا ٣٦٠٠ کەس گیـان لـە دەسـت بدەن بەم هۆیـەوە . بە پێـی ڕاپـۆرتی شـارەوانی تـاران لـە ڕاپۆرتەکەیـدا و بۆتـە هـۆی ئـەوەی ، کـە لـە شـاری تـاران و سـنووری شـارەوانیەکان ڕۆژانـە ١٢٠ سـەد و بیسـت کـەس گیـان لـە دەسـت دەدەن ، هـەروا لـە مـاوەی ئـەو مانگـەدا ٤٥٠ چوارسـەد و پـەنجا کـەس گیانیـان لەدەسـت داوە ، کـە ٨٠٪ بە هـۆی پیسـی کـەش و هـەوا بـووە ... هەر لـەو ڕووەوە جێگـری سـەرۆکی شـارەوانی تـاران لـە ووتەکەیـدا بـۆ ڕۆژنامـەی – ئیعتماد ملی – گووتی :-

پێویستە شۆڕشـێکی ڕاسـتەقینە بکـەین بـۆ لـە نـاوبردنی ئـەو دیاردەیـە لـە شـاری تـاران و هـەموو شـارەکانی دیکـەی ئێـران و ، لـە ئێـران بەتەواویـدا . هەروا گووتی :- لە ماوەی مانگی/ ٢٠٠٥/٣ تاکو کۆتایی ٢٠٠٦ ، ٩٩٠٠ نۆ هەزار و نۆ سەد کەس بە هۆی پیس بوونی ژینگە گیانیان لە دەست داوە ... هـەروا پیسـبوونی کـەش و هـەوا لـە ئاکـامی فرێـدانی گـازی دووەم ئۆکسیدی کـاربۆن و بـە هـۆی خراپـی و زۆری ئۆتۆمبێـل و ، تـاران بۆتـە پیسترین شـار لـە جیهـان ، بـە هـۆی پیسـی کـەش و هـەوا کـە زیـاتر لـە ٦,٠٠٠,٠٠٠ شەش ملیۆن ئۆتۆمبێل لە شاری تارانە لە وولاتەکەدا .

٢٠٠٧/١/١٠ لـــە شـــاری ســـلێمانی لـــە هــــــەرێمی باشــــــووری کوردستان سەرۆك کۆماری ئێراق – جەلال تاڵەبانی – و بــــاڵوێزی پێــــشووی ئەمـــەریکا لـــە ئێـــراق – زەلمـــای خـــەلیل زاد – لـــە کـــۆنگرەی ڕۆژنامەوانیـــدا . گـــووتی :- ئـــەرك و کـــاری کەســـانی دەرەوەی دەیانەوێ کار لە هەست و خواس لە سەر کاروباری ناوخۆی ئێراق بکەن ... هەروا گووتی :-

پەیوەندی تایبەت لە نێوان کورد و واشنتۆن بەهێزە و دەستکەوتەکانی بە هاوکـاری و هاوپەیمانیـەتی کـوردەوە بـووە ... کـە کـورد پاڵپـشتی تـەواوی ئەمەریکا بووە ، بۆ سەرکەوتن و کە بەشێکی سەرکەوتنەکەش بۆ ئارامگیری ئاسایشی کوردستان دەگەڕێتـەوە ... هـەروا باڵوێزی پێشووی ئەمـەریکا لـە ئێراق گووتی :-

ئێستا لە قۆنـاخی کارکردنداین بۆ سەقامگیری و ئارامی بارودۆخی ناوچە تـازە ئـازاد کراوەکـانی کوردسـتانین بـە گەڕاندنـەوەیان بـۆ سـەر هـەرێمی کوردستان ... هەروا باری هەرێمی کوردستانی بە سەرکەوتوو ناو زەند کرد لە بواری ئابووریدا ... هەروا گووتی :-

ئەمـەریکا بۆ ئازادکردنی ئێـراق هـاتووە نـەوەك بۆ داگیر کردنـی ناوچـەکە جێگەی باسکردە کە ئەمەریکا هەموو هەڵ و توانایـەکی لـە پێنـاو پاراستن و بـەهێزکردن و بتـەوکردنی بەرژەوەنـدی تایبـەتی خۆیـەتی لـە بوارەکـانی رامیاری و ئابووری و بازرگانی و سەربازی ، بە پێی رامیاریەتی جیهانگەری لـە جیهـان ... ئەمـەریکا پـی لـە سـەر جەسـتە مرۆڤایـەتی دادەنـێ بـۆ ئـەوەی سەرکەوێ لەو ئامانجانەی کە داڕشتووە لە هەموو بوارەکان و شوورەیی لـە لانیە بۆ یارمـەتی دان و هاوکاریکردنـەکانی لەلایـەن دەسـەڵات و نەتـەوەکانی ژێردەستە .

لەوانە گەلی کوردستان لـە هـەرێمی باشـووری کوردستان ، بە چ هاوکاریـەك

بۆ ئەمەریکا چووە پێشەوە و کوردیش هیچ مەرجێکی نەبوو بۆ داهاتووی گەل و نیشتیمانەکەی و تەنیا ئامانج رووخاندنی رژێمی سەدام بوو لە ئێراق . ئەی دوای رووخاندنی سەدام ، کورد دەبێت چی بکات بۆ گەیشتنی بە مافەکانی لە هەموو بوارەکان ، بە تایبەتی لە بواری نەتەوەیی نیشتیمانی . بەلاّم بە داخەوە سەرکردایەتی کورد بە تایبەتی سەرکردایەتی پارتی و یەکیەتی هەموو هەولّ و توانا و ئاواتەکانیان خۆ دەوولّەمەند کردن و داگیرکردنی دەسەلاّت و پاوان کردنی داهات و ... هەروا ... ؟ ... ! .

٢٠٠٧/١/١١ لە هێرشێکی کۆماندۆزەکانی هێزەکانی سووپای ئەمەریکا بۆ سەر کۆنسلیەی ئێران لە شاری هەولێر لە هەرێمی باشووری کوردستان بە دەستگیرکردنی – ئاغای جەعفەری – کە لە رۆژی ١/١٠ بەسەردانێکی نهێنی گەیشتە شاری هەولێر ، لە پێناو چاوپێکەوتنی بە سەرۆکی هەرێمی باشووری کوردستان – مەسعوود بارزانی .

جێگەی ئاماژە پێکردن و روون کردنەوەیە کە ئاغای جەعفەری لە شاری سلێمانیەوە بەرەو هەولێر هاتبوو ... ئەمەریکیەکان لە رێگەی سیخوورەکانی خۆی زانیاریان لە سەر سەردانی نهێنی ئەم گەورە تیرۆرستەیان پیّ گەیشتووە . ئەمەش بووە هۆی ئەوەی کە ئەم هێرشە ئەنجام بدرێت ... ئاغای جەعفەری یەکێکە لە گەورە تیرۆرستەکانی سەر بە کۆماری بە ناو ئیسلامی لە ئێران ... کە دەستی لە شەهید کردنی سکرتێری پارتی دیموکراتی کوردستان لە رۆژهەلاّتی کوردستانی ژێر دەسەلاّتی ئێران هەبووە .

لەلایەکی دیکەش دەلّێن کە ئاغای جەعفەری دەستگیرکراوە بە یارمەتی دانی لەلایەن سەرکردایەتی پارتی دیموکراتی کوردستان دەرباز کراوە ... هەر لەم بارەیەوە سەرەك کۆماری ئێراق و سکرتێری گشت یەکیەتی نیشتیمانی جەلال تالّەبانی و مەسعوود بارزانی لە کاتێکی وا ناسك و دژواردا و لە ناو هەنگلی ئەمەریکیکان پێشوازی لە تیرۆرستێکی وا دەکەن...! . ئاغای جەعفەری لەکاتی شەری نێوان ئێراق و ئێران بەرپرسی هەوالّگەری و قەرارگەری رەزامەندی سووپای پاسدارانی ئێران بووە ... لە هەمان کاتیش دۆستی هەردوو سەرکردەی کورد جەلال و مسعوود بارزانی

بووە و ، پەیوەندیان بێ پچڕان بوو لە نێوان هەردوولایەندا ... ئەم جۆرە پەیوەندی و کارانە داهاتووی کورد و کوردستان دەخەنە مەترسی لە داهاتوودا لە ناوچەکە دا .

٢٠٠٧/١/١٢ سەرەك وەزیرانی تورکیا – ڕەجەب تەیب ئۆردوگان – هەڕەشەی بە کوردستانبووی شاری کەرکوك لە باشووری کوردستان دەکات ... لەسەر کێشەی کەرکوك و کوردستانی بوونی ئۆردوگان وەهای لێهاتووە کە لە هەموو بۆنەیەکدا ئەگەرە وەکو پەیوەندی بە کەرکوك و کوردستانبوونی نەبێت ... ئەو باس لە کێشەی کەرکوك دەکات و بە کێشەی تورکی دەزانێت ، باس لە هێزی پێشمەرگەی پارتی کرێکارانی کوردستان – PKK – دەکات ... و بە مەترسیەکی گەورە بۆ سەر تورکیا دەزانێت . لە خۆبایيبوونی ئەو سیاسەتمەدارە ڕەگەز پەرستە بەرچاوتەنگە گەیشتۆتە ئەو ئاستەی ، کە لە هەموو کات و ساتێکدا هێرش بکات بۆ سەر داگیرکردنی هەرێمی باشووری کوردستان ، کە بەڕەوا و مافێکی نەتەوەیی تورکی دەزانێت .

سەرەك وەزیرانی تورکیا ئۆردوگان ئەو مافە بەخۆی و بە دەوڵەتەکەی دەدات ، کە هەمیشە دەست بخاتە کاروباری ئێراق و کوردستانەوە بە ئەرگۆمێنتی هاتنی ئەمەریکیەکان بۆ ئێراق چۆن مافێکە ئەمەریکیەکان بە خۆیانداوە ، ئاواش تورکیا مافی کەرکوك لە دەستی کوردەکان دربهێنێت و هێرش بکاتە سەر هەرێمی باشووری کوردستان .

دوژمنان و ناحەزان و نەیارانی کورد هەموو جۆرە مامەڵەیەك لە پێناو کۆتایی هێنان بە باری هەرێمی باشووری کوردستان بە ڕەوا دەزانن . ئەوەی پارێزگای کەرکوك و شاری کەرکوك و ئاسایشی نەتەوەیی کوردی بەلاوە گرنگ نەبێت ، سەرانی کوردن و هەر بۆیە هەموو دەنگێك بۆ کەرکوك و پاراستنی کوردستانیەتی کەرکوك دەنگێکی ڕەواو هەست و هۆشێکی نەتەوەیی و نیشتیمانیە ... نەبوونی پێچەوانەکەیەتی ، پێویستە لەسەر هەموو میدیاکانی کورد کە تەواوی وزە و هێز و توانای خۆیان بۆ ئەم مەبستە بخەنە گەڕ ، لە پێناو بەگەیاندنی ئامانجەکانی گەلی کوردستان .

٢٠٠٧/١/١٣ سەرۆکی پاکستان – پەرویز مووشەرف – و سەرەك وەزیرانی پاکستان–

شەوكەت عەزیز – لە گەڵ وەزیری دەرەوەی هندستان – برناب موكرگی – لە ئیسلام ئابادی پایتەختی پاكستان كۆبوونەوە بە شێوەیەكی فەرمی ... گفتووگۆكانیان لە سەر پەیوەندی نێوان ئەم دوو وولاتە دژ بە یەكتر بوو ، لە سەر هەرێمی كەشمیری دابەشكراو لە نێوان هەردوو وولاتدا ، لە دوای بە دەست هێنانی سەربەخۆیان و دەرچوونیان لە ژێر ئیمپراتۆریەتی بەریتانیای مەزن .

ئەمەش لە دوای هێرشەكەی چەكدارە ئیسلامیەكان هات بۆ سەر شاری مۆمبای هندی لە مانگی/ ٧/٢٠٠٦ ، كە لە ئاكامی ئەو هێرشە ١٨٦ كەس گیانیان لە دەست دا ... هەروا گفتووگۆكان لەسەر باری پەیووەندیەكانی ئەم دوو وولاتە بوو ، لە بواری ئابووری بە بوژاندنەوەی ڕێكەوتنەكانی بازرگانی لە باشووری ئاسیاو ، هەروا هێڵی بۆڕیە نەوتیەكانی نێوان ئێران و پاكستان و هندستان و گاز بوو ... هەروا بە گۆڕینەوەی كۆنسلیە و كردنەوەی بارەگاكانیان لە شارەكانی كەراتشی و مۆمبای لە وولاتەكانیاندا .

٢٠٠٧/١/١٤ سەرۆكی پێشووی لوبنان – ئەمین جومەیل – بۆ یەكەم جار لە سەردانێكیدا لە ٢٠٠٦/١٠/٢٩ گەیشتە شاری هەولێری پایتەخی هەرێمی باشووری كوردستان و لە لایەن سەرۆكی هەرێمی كوردستان – مەسعوود بارزانی – و – كەریم سنجاری – پێشوازی لیكرا . بەڵام ئامانجی ئەم سەردانەی سەرۆك كۆماری پێشووی لوبنان بۆ كوردستان نادیار بوو ، كە لە پێناو چی و بۆچی سەردانی باشووری كوردستانی كرد .

جێگەی باس كردنە كە سەرچاوە لوبنانیەكان و عەرەبیەكانیش ئەو سەردانەی ئەمین جومەیل بە سەردانێكی پەیوەندی تایبەتی دادەنێن ، وەك لە بەر ئەوەی بە ماوەی سێ هەفتە لە دوای گەڕانەوەی ئەمین جومەیل بۆ لوبنان كورەكەی – بیار جومەیل – لەلایەن چەند چەكدارێك تیرۆركرا ... كوڕەكەی ئەمین جومەیل وەزیر و پەرلەمانتارێكی لوبنانی بوو ... بەر لە كوشتنی بیار جومەیل بە چەند ڕۆژێك ئاسایشی لوبنان دەستی بەسەر ٨٠٠,٠٠٠,٠٠٠$ هەشت سەد ملیۆن دۆلاردا گرتبوو لە فڕۆكەخانەی لوبنانی ، كە لە فڕۆكەخانەی هەولێر بۆ لوبنان لە چەند سەندوقێك ڕەوانەی

لوبنان کرابوو .

کە بۆ بیار جومەیل ڕەوانە کرابوو لەلایەن سەرۆکی هەرێمی کوردستان مەسعوود بارزانی ... بە پێی ئەو سەرچاوە لوبنانیانە ڕەوانە کردنی ئەو پارەیە بە ڕێکەوتن بوو ، لە نێوان ئەمین جومەیل و مەسعوود بارزانی و لە پێناو ڕەوانەکردنی بۆ بانکە تایبەتیەکانی خۆیان . کە پارەکە بە پارەی ڕەش حساب دەکرا و ، بۆ ئەوەی بۆی سپی بکرێتەوە لە ڕێگەی خستنە ناو بانك و مامەڵە پێکردن .

بەلاّم مافیاکانی لوبنان هەر زوو هەستیان بەو کارە کردووە و لە ئاکام بیاریان تیرۆر کرد و پارەکەی کەوتە بانکی لوبنان ، بە لە ژێر دەست ئاسایشی لوبنان ... بردنی پارە و ڕەوانە کردنی بۆ لوبنان ڕاستە ، بەلاّم ناوەڕۆکی کارەکە چۆنە ، ئەوە پەیوەندی بە مەسعوود بارزانی و ئەمین جومەیلەوە هەیە لە ئەنجامدانیدا ...؟..!.

http.syriatrutn.org/a/. hakikah/index.php? option= com .cantent.

٢٠٠٧/١/١٤ لە پێناو بە دەست هێنانی سەر بەخۆیی بۆ هەرێمی کۆسۆڤۆ و سەرۆکی حکومەتی کۆسۆڤۆ – ئەگیم تشیکۆ – داوای لە دانیشتووانی سربەکان کرد ، لە هەرێمەکەدا لەگەڵ کەمە نەتەوایەتیەکانی دیکەی هەرێم ، بە پاڵپشتی کردنی لە پێناو بە ئەنجام گەیاندنی کارە هەمەلایەنەکانی ڕاگەیاندنی سەربەخۆیی هەرێمەکە ، وەك دەووڵەتێکی سەربەخۆی خاوەن سنووری دانپێنراو لە ناوچەکەدا .

هەروا داوای لە سربە هەلاّتووەکان و کەمە نەتەوایەتیەکانی دیکە کرد بگەڕێنەوە سەر سامان و ماڵەکانیان و لەلایەن حکوومەتی کۆسۆڤۆ مافیان و سامانیان پارێزراوە . ئەم لێدوانەی تشیکۆ لەو کاتە هات کە لەگەڵ دانیشتووانە سربەکان لە یەکێ لە گوندەکانی ناوچەی – برزرین – لە باشووری هەرێمەکە ئەنجامیدا ... هەروا لەلایەکی دیکە نووسەر و ڕۆژنامەنووسی ناوداری ناوچەکەو سربیا– فیتوون سووروی – لە ڕاگەیاندنێکیدا ، کە لە شاری برشتینای پایتەختی سربیا بوو گووتی :– بڕوا بکەن کە کۆمەڵگای نێوودەووڵەتی دان بە سەربەخۆیی کۆسۆڤۆ دەنێ و دەچنە ناو ڕێکخراوی نەتەوە یەکگرتووەکانیش ، بە ئامانجگەیاندنیشی بەر

لــه مــانگی/ ٩ ی داهــاتوودا ... ســووروی ئەنــدامی شــاندی ئــەلبانی گفتووگۆكەر بووه لەگەڵ سربیا به چاودێری ڕێكخراوی نێوودەوڵەتی – مارتی ئهتیسار – له پێناو چارەسەركردنی كێشەی كۆسۆڤۆ له ناوچەكەدا .

٢٠٠٧/١/١٤ پەرلـەمانی بۆسـنه – هرسـك ، كـه لـه ٤٢ ئەنـدامی موسـڵمان و سـربیەك و كرواتیـەك پێكهـاتووه ... بـه زۆرینـەی ٢٩ دەنـگ ڕەزامەنـدی كـرد لەسـەر دامەزرانـدنی سـربی – نیكـۆ شـبیرتش – ی تەمـەن ٥٠ سـاڵ بـه سـەرۆكی نـوێی حكوومــەتی كۆمــاری بۆســنه – هرســك . لــه جێگــەی ســەرۆكی حكوومەتی ئایین مسلم – عەدنان تیرزیتش – به هـۆی تەواوبوونی ماوەی دەسەلاتەكەی لەسەر وولاتەكەدا .

ئەم دامەزراندنـەش بە پێـی دەسـتووری وولاتەكەیە كە سـەرۆك بـۆ مـاوەی چـوار سـاڵ هەڵدەبـژێردرێت بـه پێـی ڕێكـەوتنی – دایتـۆن – كـه دەبـێ گۆڕینەوەی دەسەلات به نۆبه بێت له نێوان پێكهاتەكانی بۆسنەی ئیسلام و كروات و سربەكان لەسەر پۆستە سەرەكیەكانی ئەم وولاتەدا .

لەگەڵ ئەوەشدا سـەرۆكایەتی دەوڵـەت به ناوی دەسـتەی سـەرۆكایەتی كۆمــاری –– بۆســنه – هرسـك –– ه و لــه سـێ ســەرۆك پێكهـاتووه ، لـه ئیسلامێك و سـربیەك و كرواتیـەك ... كه بۆ هەریەكـەیان لەو سـێ سـەرۆكه مافی بەكارهێنانی ڤیتۆی هەیه له بڕیارەكـانی دەسـتەی سـەرۆكایەتی ، گـەر بڕیارەكه له بار نەبوو به پێی دەستوورو ڕیكەوتنی دایتۆن ... هـەر یـەك لـەو سێ سەرۆكه سەرۆكایەتی دەستەی سـەرۆكایەتی دەگرتـه دەسـت بـۆ مـاوەی هەشـت مـانگ . سـەرەڕای بـوونی هەنـدێ مەترسـی لـه لێدوانەكـەی سـەرۆكی هەڵبـژێردراو لـه ووتەكانیدا لـه داهاتووی بۆسـنه و هرسك ، به هـۆی بـوونی بیروو بۆچوونی توونـدی نەتەوەیی سربی لەلایەن دانیشتووانی وولاتەكه .

٢٠٠٧/١/١٥ سـەرۆكی دەسـەلاتی فەڵەسـتین – مـەحمود عـەباس – له ڕاگەیاندنێكیدا لـه بـەردەم وەزیـری دەرەوەی ئەمـەریكا – كونـدالیزارایس – لـه شـاری ڕامـەلا گـووتی:– چارەسـەری كـاتی بـۆ دەوڵـەتی كـاتی ڕەتدەكەینـەوە ، كـه هـەر شتێكی كاتی به بڕیارێك ، یاخوود به بیروو بۆ چوونێك داهاتووی كێشەدار دەبێـت و ئێمـەش لەگـەڵ دەوڵـەتی كـاتی و چارەسـەری كـاتی بـۆ كێشـەی نێوان دەوڵەتی فەڵەستین و ئیسرائیل نین .

لە هەمان کات و وەزیری دەرەوەی ئەمەریکا لێدوانەکەی سەرۆکی فەلەستینی بە باشی هەڵسەنگاند و تێگەیشت ... بەر لەوەش لە ڕۆژی ١/١٤ وەزیری دەرەوەی ئەمەریکا لە شاری عەمانی پایتەختی ئوردن لە گەڵ شا عەبدوڵلا کۆبوونەوە و شا عەبدوللاش ئەو هەڵوێستەی ڕەتکردەوە بە پێشنیاری دامەزراندنی دەوڵەتی کاتی فەلەستین ... و ئێمە لەگەڵ دەوڵەتێکی فەڵەستینی خاوەن سنووری سەربەخۆیین شان بە شانی دەوڵەتی فەڵەستینی و بەردەوام بوونی هاوکاری و برایەتی و بەیەکەوە ژیان لە دراوسێیەتی لە ناوچەکەدا .

هەروا سەردانەکەی وەزیری دەرەوەی ئەمەریکا کوندالیزاش هەر بۆ ئەم مەبەستە بوو ، کە لێی سەرنەکەت و سووڕانەوەیەکی بە وولاتانی سعوودیە و میسر کرد لە ڕۆژهەلاتی ناوەڕاستدا .

٢٠٠٧/١/١٥ دادگای تێهەڵچوونەوەی دەستووری لە وویلایەتی – باڤاریا – ی ئەڵمانیا داوایەکی – ڕایەڵەی ئیسلامی – ڕەتکردەوە لە بارەی پۆشین لەلایەن دانیشتووانە ئیسلامەکان ، بە تایبەتی مامۆستایانی ئافرەتی هەڵگری بڕوای ئاینی ئیسلام ، لە دام و دەزگاکانی حکوومی و قوتابخانەکان لە وویلایەتەکەدا.

باڤاریا هەرێمێکی سەربەخۆیە لە ناو سنووری ئەڵمانیای یەکگرتوو ، مافی خۆیەتی کە هەر یاسایەك دەربکات کە پەیوەند بێت بە وویلایەتەکە و گونجاو بێت لە گەڵ دەستووری ئەڵمانیا . هەروا لە لایەکی دیکە دانیشتووانە ئیسلامەکان نارەزاییان دەربڕی بەرامبەر بەو یاسایە و قەدەخەکردنی پۆشین لە ساڵی ٢٠٠٤ و لەگەڵ ئەوەشدا ڕێز لە بیروو بۆچوون و بڕوای هەموو ئاینەکان گیراوە و کاردانەوەی خراپی نیە لە سەر وویلایەتەکەدا .

٢٠٠٧/١/١٧ گرێدانی کۆبوونەوەی ئەنجوومەنی هاوکاری وەزیرەکانی دەرەوەی کەنەدا و لە شاری کوێتی پایتەختی دەوڵەتی کوێت و بە بەشداربوونی وەزیری دەرەوەی ئەمەریکا – کۆندالیزا رایس – لە کۆبوونەوەکە و لەگەڵ وەزیرەکانی ، میسر و ، ئەردەن و ، هەروا شانشینی سعوودیە ، دوای یەك هەفتە لە ڕاگەیاندنە ستراتیژیەکەی سەرۆکی ئەمەریکا ، لە پێناو بەرپا

كردنـی بـاری ئـارامی و ئاسـایش لـه ئێـراق و بەتایبـەتی لـه شاری بەغـدای پایتەختی ئێراق .

لـەو كاتەشـدا شـاری بەغـدا و شـارەكانی دیكـەی ئێـراق تووشـی چـەندین كـردەوەی تیرۆرسـتی بـووە ، كـە بـووە هـۆی كـوژرانی ١١٥ كـەس وزامـدار بوونی زیاتر لە ٢٠٠ كەس .

هەروا لە دوای كۆبوونەوەی وەزیری دەرەوەی ئەمەریكا لەگەڵ وەزیرەكانی ئەنجوومـەنی هاوكاری وولاّتـانی كەنـداو لـە شـاری كوێـت ، لـە كۆنگرەیـەكی رۆژنامەوانیـدا لـە نێـوان كۆنـدالیزا رایـس و وەزیـری دەرەوەی سـعوودیە – سعوو فەیسل – گووتی :-

سعوودیە لە ١/١٦ داوای لە حكوومەت و پێك هاتەكانی ئێراق كـردووە ، كـە هەمواركردن لە دەستووری ئێراق بكرێت ، ئەویش بۆ دابینـكردن و ماوەدان لە پێش پیك هاتەكانی گەلانی ئێراق ، بەشداری كردنی هـەموو لایەنـەكان لـە كـارە رامیاریـەكان ... هـەروا گـووتی :- سـعوودیە لەگـەڵ سـتراتیژیەكەی ئاسایشی سەرۆكی ئەمەریكا – جۆرج بۆش – دایە لە ئێراق .

شـایانی باسـە كـە دەسـەلاّتدارانی سعوودیە رۆڵـی بالاّیـان لەگـەڵ وولاّتـانی ئێران و ، توركیا و ، سووریا هەیە لـە دەسـت تێوەردانی كاروبـاری نـاوخۆی ئێراق ... بە تایبەتی دژی رژێمی فیـدراڵین لـە ئێـراق و فیدراڵیـەتی كـوردیش لە هەرێمی باشووری كوردستانی لكێنراو بە ئێراق ، جێگـەی دڵـە ڕاوكێیانـە لە ئێراق و مەترسی دەسەلاّتی نوێی ئێراق لە سەر ناوچەكە و كارلێكردن لـە دەسەلاّتەكانیان لە ناوچە و وولاّتەكانیان .

٢٠٠٧/١/١٧ لیژنــەی ئاسـایی كردنــەوەی پارێزگـای كـەركوك لـە هـەرێمی باشـووری كوردستـان ، بڕیاریدا بە پێدانی هەر خێزانێكی دەركراو لە سەردەمی ڕژێمـی بەعسی لە ئێراق تا ڕووخانـدنی لـە ٢٠٠٣/٤/٩ بـە پارچـە زەویـەكی جێنـشین لـە پارێزگاكـە و ، بـە تایبـەتی لـە شـاری كـەركوك لەگـەڵ بـڕە پارەیـەك كـە ١٠,٠٠٠,٠٠٠ دە ملیـۆن دینــارە ، بـۆ ئــەوەی بگەڕێتــەوە ســەر شــوێنی پێشووی خۆی لە شارەكەدا .

لـە هـەمان كـات سـەرۆكی پەرلـەمانی كوردسـتان هۆشـداریدا بـەوەی عەرەبـە هاوردەكان و توركمانەكانی بەرهەڵستكار و دژی ئاسایی كردنەوەی كەركوك

له داهاتوودا ، کێشه بۆ پارێزگاکه و به تایبەتی شارەکه دروست دەکەن ...
هەروا لیژنەی باڵای جێ به جێکردنی مادەی/ ١٤٠ له دەستووری ئێراقی لـه ١/١٦ کۆبووەوە لـه بارەگـای ئەمینداریـەتی گشتی ئەنجوومـەنی وەزیـران لـه شـاری بەغـدای پایتـەختی ئێـراق . سـەرۆکی نووسـینگەی کـەرکوك لـه لیژنەکـەدا لـه لێدوانێکیـدا کـه کۆبوونەوەکـه لـه دوو تـەوەردا خـۆی گرتـووە ئەویش :-

یەکـەم :- دۆزینـەوەی ڕێگایـەکی گونجـاو بـۆ گەڕاندنـەوەی ئـەو خێزانـه عەرەبانەی کـه لـه سـەردەمی دەسـەڵاتی سـەدام هێنراونەتـه شـارەکەو هـەموو پێداویستیەکی ژیانیان بۆ دابین کرابوو لەلایەن ڕژێمی بـەعس لـه ئێراق ، بۆ ناوچـەو شـارەکانی پێـشووی خۆیـان ... کـۆ لێژنەکـه لەسـەر ئـەو تـەوەرە ڕێکـەوتن بـۆ دۆزینـەوەی ئاسـانترین و لـەبار تـرین ڕێگـا لـه پێنـاو بـه ئـەنجام گەیاندنی ئەم کارەدا .

دووەم :- تەوەری گەڕاندنەوەی ئەو کوردانەی که لەلایەن ڕژێمـی بـەعس لـه ئێـراق لـه شـارەکه و پارێزگاکـه دەرکـراون بـۆ ناوچـەکانی دیکـەی هـەرێمی باشـووری کوردسـتان و جێگـه پڕکردنـەوەیان بـه خێزانـه عەرەبـەکان و بـه پێدانی هەر خێزانێك به پارچه زەویەك و ١٠,٠٠٠,٠٠٠ دە ملیۆن دینار بۆ هەر خێزانێك له پارێزگاکەدا .

جێگەی باس کردنه که پارێزگای کەرکوك له هەرێمی باشـووری کوردسـتان شـارێکی پڕ له سامانی نەوت و گازە ، لـه سـاڵی ١٩٢٧ ئـەم شـارە بەرهـەمی نـەوتی لێ ئـەنجام دەدرێـت و ڕەوانـەی دەرەوە دەکرێـت ، کـه ئەمـەش بۆتـه جێگـەی گرنگـی پێـدان لـه لایـەن ووڵاتـانی عـەرەب و دراوسـێی ئێـراق ، بـه تایبـەتی تورکیـا و ، ووڵاتـانی دیکـه وەکـو ئـەمریکاو هاوپەیمانـەکانی بـه دەست تێوەردانی له کاروباری ئاسایی کردنـەوەی شـارەکەو کۆسـپ خستنه پێش جێ بەجێکردنی مـادەی/ ١٤٠ ی دەسـتووری ئێراقـی ، کـه لـه ٧٥٪ ی زیـاتر دەنگـی بـۆ دراوە و لەسـەری ڕێکـەوتن لـه قۆنـاخی نـوێی ئێـراق و بنیادنانـەوەی و چارەسەرەسـەرکردنی کێـشه تەشـەنەدارەکانی هەڵواسـراو بوونه له ماوەی دەسەڵاته یەك لەدوای یەکەکانی ئێراق .

بگرە له دامەزراندنی دەووڵـەتی ئێراق لـه سـاڵی ١٩٢٠ بۆ ڕژێمـی شـایەتی و

دوایی دامەزراندنی ڕژێمی کۆماری لە ساڵی ١٩٥٨ و ، دوایش ڕژێمەکانی بەعس لە ئێراق ، کە کێشەی کورد ڕۆژ لە دوای ڕۆژ بەرەو ئاڵۆزتر هەنگاوی پێـــدەنرێ ، ســـەرەڕای داننـــانی بـــە مـــافی کـــورد لـــە ســـاڵی ١٩٥٨ تـــاکو ڕێکەوتنامـەی ئاداری/ ١٩٧٠ . بـە شێوەیەکی فەرمی و یاسایی بـە مـافی ئۆتۆنـۆمی لـە چوارچێوەی سنووری ئێراق ، لەوانـەش ئیدارەی کـەرکوك لـە نێوان کوردو عـەرەب هاوبـەش بێت لـە پارێزگاکـە و ، بـە تایبـەتی لـە شـاری کەرکوك و ناوچەکانی دیکەی وەك خورماتو و مەخموور و چەندین جێگەی دیکەی سەر بەو پارێزگایە بوون .

کەچـی لـە دوای ڕێکەوتنامـەی ئـاداری/ ١٩٧٠ دەسـت کـرا بـە گـۆڕنی دیموگرافی جووگرافی و سنووری بەر لە ساڵی ١٩٦٨ ، بە نانـەوەی کێشـەی دژوار و چارەسەر کردنی وا بە ئاسانی ناکرێت .

هـەر لـەم بارەیـەوە دەسـتووری هـەرێمی باشـووری کوردسـتان ، کـە لـە سـێ مـاددەی سـەرەکی پێکهـاتووە ئـەویش :- بـەمافی چـارەی خۆنووسـین و ناسـنامەی پارێزگـای کـەرکوك ، بـە تایبـەتی شـاری کـەرکوك و ئـەو ناوچـە دابڕاوانەی کە لەسەردەمی بەعس لە پارێزگای کەرکوك و ناوچەکانی دیکەی هـەرێم لـە پارێزگاکـانی هـەولێر و دهـۆك و سـلێمانی گوازراونەتـەوە سـەر پارێزگاکانی مووسڵ و سەلاحەدین و دیالە .

بـەڵام ئێـران و سـووریا و تورکیـا ، هۆشـداریان داوەتـە لایەنـە رامیـاری و نەتەوەیی و ئاینی و ووشیار بوونیان لە ڕاگەیاندنی سەربەخۆیی لە هـەرێمی باشووری کوردستان ، لەلایەن پەرلەمان و دەسەڵاتی کوردی لە ناوچەکەدا .

کەچی ئێران ١٩٥,٠٠٠ سەد و نەوەد و پێـنج هـەزار کیلۆمـەتر چوارگۆشـە و زیاتر لە ١٢,٥٠٠,٠٠٠ دوانزە ملیۆن و پێـنج سـەد هـەزار کوردی پێـووە لکـاوە ... هـەروا سـووریا زیـاتر لـە ١٧,٠٠٠ حەڤـدە هـەزار کیلۆمـەتر چوارگۆشە و زیاتر لە ٢,٥٠٠,٠٠٠ دوو ملیۆن و پێـنج سـەد هـەزار کـوردی پێوە لکاوە و ، هەروا تورکیا زیاتر لەو سێ ووڵاتەی ئێران و ئێراق و سوریا کـە ٢١٥,٠٠٠ دوو سـەد و پـانزە هـەزار کیلۆمـەتر چوارگۆشـە و زیـاتر لـە ٢٢,٠٠٠,٠٠٠ بیست و دوو ملیۆن کوردی پێووە لکاوە کە دانیشتووی ٢٤ پارێزگان لە ناوچەکەدا .

ئەمانە مافی خۆیانە گەر هەرکێشەیەك بۆ گەلی کورد لە هەرێمی باشووری کوردستان دروست بکەن ... بەلاّم ئەمرۆ ... کورد دەبێتە خاوەنی دەوولّەتی خۆی ، گەر سەرکردایەتی کورد یەك هەلّوێست بێت ئەویش بە بەلاوە نانی بەرژەوەندیە تایبەتیەکان لە کۆکردنەوەی سامان و پارە و پاوانکردنی دەسەلاّت و خۆ دەوولّەمەند کردن .

کە ئەم دەوولّەتانە هەموو هەولّەکانیان بە ڕێژەی ٧٥٪ ی بۆ خزمەتکردنی گەل و نیشتیمان و دەسەلاّتەکانیانە و ٢٥٪ بۆ خۆیان و پارتەکانیانە بە پێچەوانەی سەرکردایەتی کورد کە لە ٧٥٪ بۆ بەرژەوەندی تایبەتی خۆیانە و لە ٢٥٪ لە پێناو گەل و نیشتیمانەکەیانە ، کە ئەمەش بە شێوەیەکی دادپەروەرانە نیە لەلایەن سەرکردایەتی کورد لە کوردستان ، بە تایبەتی لە هەرێمی باشووری کوردستان ....!...؟.

٢٠٠٧/١/١٩

تیرۆرکردنی نووسەر و ڕۆمان نووس و ڕۆژنامەنووسی ئەرمەنی خاوەن ئیمتیازی ڕۆژنامەی – ئاگوس – هیرانت دینك – لە شاری ئەستەبوّلی تورکیا ، لەلایەن گەنجێکی تەمەن ١٨ سالاّن بە دەمانچە و لێدانی چوار گوللە لە ڕێی چوونەوە مالّەکەیدا.

جێگەی ئامارژە پێکردنە کە هیرانت دینك بە هۆی نووسینی لە سەر قەسابخانەکەی ئەرمەن لە باکووری کوردستان کە لە ١٩١٥/٤/٢٤ لەلایەن ئیمپراتۆریەتی عوسمانی ئەنجامدرا . لەلایەن دادگایی ئەستەمبۆلّ لە مانگی/ ٢٠٠٥/١٠ بۆ ماوەی شەش مانگ زیندانی کرا . هەروا بە هەولّیداوە نزیك بوونەوە لە نێوان گەلی تورك و ئەرمەن لە ناوچە و وولاّتەکەدا و لەو

پێناوەش چەندین کۆڕ و کۆبوونەوە و کۆنگرەی ئەنجامداوە .
دوای تیرۆرکردنــی هیرانــت ســەرەك وەزیرانــی تورکیــا – ڕەجــەب تــەیب ئۆردوگــان – لــە لێــدوانێکی ڕۆژنامەوانیــدا گــووتی :– کوشــتنی هیرانــت کوشــتنی هــەموو لایەکمانــە ... بــەڵام هــەر لــەو کاتــەدا پەرلــەمان و ســەرۆك کۆمــاری ئــەرمینیا – ڕۆبــەرت کۆشــاریان – گووتیــان تــیرۆر کردنــی هیرانــت نیشانەی سەرسوڕمانی لێدەکەوێتەوە لێرە بە دواوە ، لە بەر ئەوەی هیرانت مرۆڤێکی ئەرمەن و تێکۆشەرێکی ڕاست گۆ بوو ، لە پێناو ڕاست کردنەوەی هەڵەکان و بەرپاکردنی بەیەکەوە ژیان لە نێوان گەلانی ناوچەکە و بەرگری کردن لە مافی گەلانی تورکیا ، بەتایبەتی گەلی ئەرمەن لە وولاّتەکە و لە جیهاندا .

٢٠٠٧/١/٢٢ پاســـەوانی شۆڕشـــی ئێرانـی دەسـتی کـرد بـە تـــاقی کردنـــەوەی مووشــەکی فرجــای/٥ ، کـــە لـــە دووری ٧٥ کیلۆمـــەتر لـــە نیـــشان دەدات . ئەمەش بە هۆی جموو جۆڵیـەکانی هێزەکـانی سـووپای ئەمـەریکا بـووە کـە کەشـتی هـەڵگری فڕۆکـەی ڕەوانـەی ئـاوی کەنـداو کردبـوو لـە ناوچـەکەدا. هـەر لـەو کاتەشـدا ململانێی نێوان ئیـدارەی ئەمـەریکا و سـەرکردەکانی پـارتی دیمـوکراتی ، کـە زۆرینەن و کۆنگرێس و ئەنجوومەنی پیرانیـان لـە دەسـت دایـە و هۆشـداریان دایـە ئیـدارەی سـەرۆکی ئـەمریکا – جـۆرج بـۆش – کـە لـە هـەر بڕیـارێکی بـۆ هێرش کردنە سـەر ئێـران ، نـا بـیٚ بـە بـیٚ بڕیـارو ڕەزامەنـدی هـەردوو ئـەنجام هیچ بکات لە ڕامیاریەتی نێوو دەووڵەتی لە جیهاندا .

٢٠٠٧/١/٢٣ چـینی مللـی دووپـاتی سـەرکەوتنی تاقیکردنەوەکـەی کـردەوە بـە کەوتناندنـەوەی مانگێکی دەستکرد ، کە ئەمـەش بـووە هـۆی نانـەوەی کێشە لەلایەن ڕای گشتی وولاتانی جیهان ، بە تایبەتی ئەمەریکا و وولاتـانی هاوپەیمانی لە ئەوروپای ڕۆژئاوا دا .

لـەو کاتەشـدا ووتـە بێـژی فـەرمی وەزارەتـی دەرەوەی چـینی مللـی لـە لێـدوانێکی دا گـووتی :- چـینی مللـی سـەرەڕای هەوڵـەکانی ، بـەڵام لـە ڕامیاریـەتی نێـوو دەووڵـەتی و تاقیکردنـەوە ئاشتیەکانی خۆی لانادات لـە پەرەسـەندن و پێشخـستنی توێژینـەوەی گـەردوونی لـە دەرەوەی سـەرگۆی زەویـدا. ئـەم تاقیکردنـەوەش بـە بـەکارهێنانی مووشـەکێکی جـۆری زەوی ئاسمانی مام ناوەند بە لـەناو بردنـی مـانگی دەسـت کردی تایبەتمەنـد بە لێکۆڵینەوەی باری کەش و هەوا .

کە ئەمەش بۆ یەکەم جارە لـە ماوەی ٢٠ ساڵی رابردوو ، دوای بەدەست هێنانی چینی مللی لەو تاقیکردنەوەیە دا ، یابان و ئوستڕالیا و ئەمەریکا تووشـی مەترسـی بـوون ، لـەوەی کـە ئـەم تاقیکردنـەوە ببێتـە هۆکـاری پێشبڕکێی چەك لـە گـەردوون دا . هـەروا چینی مللی لە لێدوانی ووتەبێـژی فەرمی خۆی ، ئەوەی ڕاگەیاندبوو کە بەر لەو تاقیکردنوە ئاگاداری وولاتـانی دیکـە بـە تایبـەتی ئەمـەریکای کردبـوو لـە بـە ئـەنجام گەیانـدنی تاقیکردنەوەکەی لە وولاتەکەدا .

٢٠٠٧/١/٢٣ شانـشین عەبـدوڵلا عەبدولعـەزیز شانـشینی سـعوودیە نامەیـەکی دەسـت نووسی خۆی ئاراستەی سەرەك وەزیرانی تورکیا – ڕەجەب تەیب ئۆردوگـان – کـرد ، کـە نـاوەڕۆکی نامەکـە باسـی لـە بـارودۆخی ناوچـەکە دەکـرد ، بـە تایبـەتی ، ئێـراق و ، لوبنـان و ، فەڵەسـتین و ، پەیوەندیـەکانی وولاتـانی

ناوچەکە و پەیوەندی نێوان سعوودیە و تورکیا .

نامەکەی بە دەستی وەزیری دەرەوەی سعوودیە – فەیسەڵ ئەلسعوود – لە کاتی سەردانە کورت و ناکاویەکەی بۆ تورکیا ، دای بە دەستی ئۆردوگان و لە کۆبوونەوەیەکی کورتی یەك کاتژمێری و ، دوایی وەزیری دەرەوەی سعوودیە بەرەو پاریسی پایتەختی فەرەنسا کەوتەڕێ بۆ بەشداری کردنی کۆنگرەیەك ، کە لە سەر باری لوبنان و ناوچەکەدا ئەنجام دەدرێت لە فەرەنسا .

٢٠٠٧/١/٢٤ پەرلەمانی کوردستان لە کۆبوونەوەیەکی نائاساییدا ، کە سەبارەت بە هەڕەشەکانی تورکیا و دەستتێوەردانی لە کاروباری ناوخۆی هەرێمی کوردستان سازیکردبوو ، دوای کۆتایی هاتنی دانیشتنەکە ڕاگەیاندێکی بلاّو کردەوە کە ئەمەش دەقەکەیەتی :–

١– ڕەتکردنەوەی هەموو جۆرە دەستتێوەردانێکی تورکیا لە کاروباری ناوخۆی ئێراق و هەرێمی کوردستان ، کە خزمەت بە بەرژەوەندی دۆستانە و دراوسێیەتی نێوان هەردوولا ناکات .

٢ – هەموولایەکمان پابەندین بە دەستووری هەمیشەیی ئێراق و جێ بە جێکردنی ماددەی / ١٤٠ ، بە هیچ شێوەیەك قبوڵ ناکەین ، جێ بە جێکردنی ئەو ماددەیە و پرسەی ڕاپرسی لە سەر ئایندەی کەرکوك لە ماوەی دیاریکراوی خۆیدا دوابخرێت . هەروا پێویستە هەر کێشەیەکی پەیوەست بە ئاسایشی سنوورەکانی نێوان تورکیا و ئێراقی فیدڕاڵ ، لە ڕێی پابەند بوون بە یاسا نێودەوڵەتیەکان و ڕێزگرتن و پاراستنی سەروەری نیشتیمانی ، بە ڕێگای دایەلۆگی سیاسی و لێکتێگەیشتن چارەسەربکرێت .

٣ – پێویستە ئەنجوومەنی نوێنەرانی ئێراق و حکوومەتی فیدڕاڵ ، هەڵوێستی لێپرسراوانەیان دژ بەم جۆرە دەستتێوەردانانەی دەوڵەتی تورکیا هەبێت ، و ڕێگا بە هیچ دەوڵەتێکی بیانی نەدەن بەو جۆرە دەست لە کاروباری ناوخۆی ئێراق وەربدات . هەر وەك پێویستە پارتە رامیاریەکانیش کە لە پەرلەمان و حکوومەتی فیدڕاڵی بەژدارن ، ئەوانیش ڕێگا بە ئەندامەکانیان نەدەن بەشداری لەو جۆرە کۆنفرانسانەدا بکەن ، کە

پێشتر مەرام و ئەنجامەکانی ئاشکرایە . چونکە کاریگەری خراپ دەکاتە سەر پرۆسەی رامیاری و پەیوەندیەکان و هاوپەیمانیەتی نێوان پێکهاتەکانی ئێراق .

٤ – داوا لە وویلایەتە یەکگرتووەکانی ئەمریکا و بەریتانیا و یەکێتی ئەوروپا و نەتەوە یەکگرتووەکان دەکەین ، کە فشار بخەنە سەر تورکیا بۆ ئەوەی دەست نەخاتە ناو کاروباری ناوخۆی ئێراق . هاوکاری و پشتیووانی مللەتی ئێراق بکات ، نەك لە رێی بەستنی ئەم جۆرە کۆنفرانسانە و هەرەشەکردنی بەردەوام دژ بە گەلی کوردستان و دەستخستنە ناو ئیرادەی گەلانی ئێراق ، کە پێچەوانەیە لەگەڵ دەستووری هەمیشەیی ئێراقدا .

٥ – دووپاتکردنەوە لە سەر بوونی پەیوەندی دۆستانە و پاراستنی بەرژەوەندیە هاوبەشەکانی نێوان تورکیا و هەرێمی باشووری کوردستان و ئێراق دەکەینەوە . کە پێویستە لە سەر بنەمای رێزگرتنی دراوسێیەتی و بەرژەوەندیە هاوبەشەکان بەرەو پێش بچێت .

٦ – لە رێی ئەم راگەیاندنەوە داوەتی ، نوێنەرانی پەرلەمان و حکوومەت و هەر لایەنێکی دیکەی تورکیای پەیوەندیدار بەو مەسەلەیە دەکەین ، سەردنی کوردستان بکەن ، بۆ باسکردنی هەموو کێشەکان و گەیشتن بە راستیەکان ، کە بە شێوەیەکی چەواشەکارانە دەگاتە دەست بەرپرسانی تورکیا ... سەرۆکایەتی پەرلەمانی کوردستان .

٢٠٠٧/١/٢٤ گرێدانی کۆنگرەی – داڤووس – لە سویسرا بە ئامادە بوونی کۆمەڵێك لە کەسایەتی گەورەی پیاوانی کارەکانی راگەیاندن و میداکان لە جیهاندا . لە نێوان بەشدار بووان – شای ئوردن و ، سەرەك وەزیرانی بەریتانیا و ، سەرۆکی دەسەلاتی فەلستینی و ، ئەندامانی کۆنگرێسی ئەمەریکی و ، وەزارەتەکانی وولاتانی عەرەبی و ، وەزیری دەرەوەی ئیسرائیل و ، لە گەڵ بەژداربوونی سەرۆکی کۆمپانیای مایکرۆسۆفت لە وولاتەکەدا .

زۆر لەلایەنە رامیاری و ئابووریەکان ، وا تەماشای ئەو کۆنگرەیە دەکەن کە هەلێکی بێ وێنەیە بۆ سەرکردەکان لە جیهان ، بۆ گفتووگۆکردن لەسەر ئەو بارە و ئەو تەوەرەی کە رووبەروویان دەبێتەوە لە بوارەکانی رامیاری ئابووری لە جیهاندا

جێگەی ئاماژە پێكردنە كە ئەم جۆرە كۆنگرانە لە پێناو رزگار بوونی كێشەو گرفتەكانی وولاتانی زلهێزی سەربازی و ئابووری و بازرگانیە لە جیهان ، لە پێناو پتەو كردن و ماوە چۆل كردن لە بەرامبەر كۆمپانیاو دام و دەزگا تایبەتیەكانیان ، بە گەورەترین و زۆرترین قازانج لە سەر حسابی خوێن مژینی هێزی جەستەی هەژاران و كەم دەرامەتان و داگیراوان لە جیهان ، لە هەموو بوارە جیاجیاكان لە جیهان و لە گۆرنانی دادپەروەری لە ماف و ئەرك و ژیان لە سەر گۆی زەویدا .

٢٠٠٧/١/٢٤ رۆژنامەی ئیماراتی ئەمرۆ ، لە باەبەتێكیدا بلاوی كردەوە كە لە ناوچەی كەنداو نزیكەی ٣٠٠ فرۆكەی تایبەت هەیە ، كە خاوەنەكانیان – بیزنسمانی – وولاتانی كەنداون و زۆربەیان خەلكی سعوودین ... هەروا ٥٠ بیزنسمانی ئیماراتیش فرۆكەی تایبەتیان هەیە.

جێگەی باسكردنە كە جێگری سەرۆكی جیٚ بە جێكردنی كۆمپانیای – رۆیالگیت – بۆ فرۆكەوانی – بیلال یوسف – بە رۆژنامەی ئیماراتی ئەمرۆی راگەیاند كە :– كردەوە تیرۆرستیەكان كە بە فرۆكە ئەنجام دەدرێن وای لە بیزنسمانەكان كردووە روو لەبەكارهێنانی فرۆكەی تایبەت بە خۆیان بكەن بۆ ئەنجام دانی كارەكانیان .

بە پێی سەرژمێریەكی كۆمپانیای رۆیالگیت مانگانە نزیكەی ٢٠٠ گەشتی تایبەت لە ئیمارات ئەنجام دەدرێت ، ئەمەش لە ئەنجامی بەرز بوونەوەی ئاستی داهاتی كۆمپانیاكان و بوونی ژمارەیەكی زۆری كۆمپانیا جیهانیەكانە لە وولاتەكەدا ، كە لقیان لە ناوچەكەدا كردۆتەوە ... هەروا زۆربەی بیزنسمانەكان حەز دەكەن بە فرۆكە تایبەتیەكانی خۆیان گەشت بكەن لە وولاتەكەدا .

٢٠٠٧/١/٢٥ لە سەر بریاری سەرۆكی حكوومەتی هەرێمی باشووری كوردستان بە نووسراوی ژماری / ٧١٦ لێژنەیەك بۆ پێداچوونەوەی مینحەی سەنتەرە

ڕۆشنبیریەکان و ئەو ڕێکخراوانە پێك هات ، کە مینحەی مانگانە لە حکوومەت وەردەگرن و لە ئاکامی چەندین کۆبوونەوەی لێژنەکەو پێشنیار گەیشتە ئەوەی کە مانگانە ٢ دوو ملیارو ٣٩٨ ملیۆن دینار بە ٥١٢ سەنتەر و ڕێکخراو دەدا.

کە مانگانە ٤١١ ملیۆن دینار دراوەتە ٢٩٨ سەنتەرو ڕێکخراو لە شاری سلێمانی و ، ٩٨٦ ملیۆن دینار دراوەتە ٢١٤ سەنتەرو ڕێکخراو لە شاری هەولێر و دهۆك و ، لە کۆبوونەوەی یەکەی لێژنەکە کە لە هەشت کەس پێك هاتبوو لە ٢٠٠٧/٢/١٩ بڕیاریدا کە مینحەی ٨٦ سەنتەر لە دهۆك و هەولێر و ٤٨ سەنتەر و ڕێکخراو لە سلێمانی ببڕدرێتەوە .

ژمارەی سەنتەرو ڕێکخراوەکان لە ٥١٢ سەنتەر و ڕێکخراوەوە ببێتە ٣٧٨ سەنتەرو ڕێکخراو ... ئەمەیە دادپەروەری مافی مرۆڤ لە ژیان و لە کار ، کە لەوکاتە ڕێزلێنان لە دەووری ٤٠٠ ملیۆن دینار بوو هەموویان بڕی ، کە ئەمەش ئەو پارەتە سەرەکیانە لێی بەرپرسیارن ، کە خۆیان دروست کەری کێشەکانن بە هۆی دژایەتی کردنی یەکتری لە پێناو بەرژەوەندییە تایبەتیەکان و گەل و نیشتیمان ....؟..!.

٢٠٠٧/١/٢٥ سکرتێری گشتی ڕێکخراوی نەتەوە یەکگرتووەکان سامانەکانی خۆی بۆ ئەندامانی ڕێکخراوەکە ئاشکرا کرد ، کە سامانەکەی ٥,٠٠٠,٠٠٠ ملیۆن دۆلارە.

جێگەی باسکردنە کە سکرتێری گشتی نەتەوە یەکگرتووەکان – بان کی مۆن – وەزیری دەرەوەی کۆریای باشوور بووە لە وولاتەکەی و بە هۆی لێهاتوویی ئەم مرۆڤە و بە ئەنجام گەیاندنی کارەکانی لە پۆستە

جیاجیاکانی و هەوڵەکانی ، لە پێناو بەرقرار کردنی ئاشتی لە جیهان ، بە سکرتێری گشتی نەتەوە یەکگرتووەکان هەڵبژێردرا ، بە پشتگیری کردنی لە لایەن ئەمەریکاو وولاّتانی هاوپەیمان .

بان کی مۆن ، جگە لەو برە پارەیە خاوەنی خانووەکە لەگەڵ دوو پارچە زەوی لە شاری سیئۆلی پایتەختی کۆریای باشوور ... ئاشکرا کردنی سامانەکەی بان کی مۆن بە پێی بڕیارێکی رێکخراوەکە بووە ، بۆ ئەوەی بزانرێت کە ئەندامان و دەستەی سەرۆکایەتی رێکخراوەکە چ سامانێکیان هەبووە بەر لە بوونیان بە ئەندام ، یاخوود بە سکرتێرو دوور کەوتنەوەیان لە هەر کێشەیەك ، کە دێتە پێشیان لەرووی دارایی و داهاتەکانیان لە ماوەی پلەکانیاندا .

٢٠٠٧/١/٢٥ بە پێی سەرژمێریەکی نوێیدا کە لەلایەن بەڕێوەبەرایەتی گشتی هاتووچۆی سعوودیە ئەنجامدراوە ، بەر لەچەند رۆژێك بلاّوکراوەتەوە ، کە ئەو ئافرەتانەی تا کۆتایی

ساڵی ٢٠٠٦ ئۆتۆمبێلیان کریووە یا ئۆتۆمبێلیان بەناویان کراوە گەیشتۆتە ٧٥ هەزار ئۆتۆمبێل ... هەروا ئەو ئافرەتانە نزیکەی ١٢٠ هەزار ئۆتۆمبێلیان هەیە و لەوانەش تەنیا یەك ئافرەت ٦٣٠ ئۆتۆمبێلی بەناو بووە ، کە لە تۆمارگای هاتووچۆی وولاّتی سعوودیە بەناو کراوە و ... بەلاّم دیار نیە کە ئەو ئۆتۆمبێلانە هەمووی هی خۆیەتی ، یاخوود تەنیا بە ناوی ئەو ئافرەتە کراوە و یەکێکی دیکەیە بە هۆی باج بەناو ئەو کراوە .

جێگەی باسکردنە ئەو ئافرەتانەی کە ئۆتۆمبێلیان بەناو تۆمار کراوە ژمارەیان بەرێژەی ٪٦٠ زیادی کردووە ، بە بەراورد لە گەڵ ساڵی ٢٠٠٣ ... هەروا ئافرەتانی سعوودیە بەپێی یاسا بۆیان نیە ئۆتۆمبێل لێبخوورن و ئافرەتانی ئەم وولاّتە بەردەوامن لە هەوڵەکانیان بۆ ئەوەی یاسایەك رێگەیان

پێبدات بەلێخوڕینی ئۆتۆمبێل شان بەشانی پیاوان لە وولاتەکەیاندا.

٢٠٠٧/١/٢٥ لە ئەنجامی خۆ لێکدانی دوو فڕۆکـــەی هێلیکۆپتـــەری سەربازی لە نزیك شاری — مانتـا — ی ئیکـوادۆر ، کـە دەکەوێتە سەر زەریای هێمن ... یەکێك لەو هیلۆکۆپتەرانە وەزیـری بـەرگری گوادالـوب

لاریڤای ئیکوادۆری هەڵگرتبوو لە گەڵ کچەکەی کە تەمەنی ١٧ سالاًن بوو گیانیان لە دەست دا .

جێگەی ئاماژە پێکردنە کە خاتوو لاریڤا تەمەن ٥٠ سالْ لە ١/١٥ی ئەم ساڵە پۆستی وەزارەتی بەرگری گرتبووە دەست ... ئەویش کە لە پارتێکی چـەپڕەوی بـچووك بـوو لـە وولاتەکـەی و لـە دوای سـەرکەوتنی سـەرۆکی چـەپڕەوی ئیکـوادۆری — ڕۆفائیـل کۆریـا — ئـەو پۆسـتەی بـە خـاتوو — گوادالوب لاریڤا — بەخشی لە حکوومەتەکەی لە وولاتەکەیدا.

٢٠٠٧/١/٢٥ لـە کـاتی گرێـدانی کـۆنگرەی مونتـــەداری کۆمەڵایـــەتی جیهـانی لـە شـاری نـایرۆبی پایتــەختی کینیـا ... و لــە هـۆتێلی پێـنج ئەسـتێرە — وندسـوور — کـە نرخـی یـەك ژەم خواردن بـە ٧ دۆلار بـوو

. لەوکاتەشــدا منداڵــەکانی شــەقامە جیاجیاکــانی شــارەکە ، لــە برســان هێرشیان کردە سەر هۆل و چێشتخانەی هوتێلەکەو هەرچی خواردنی سەر مێزەکان و ناو چێشتخانەکانەکە هەبوو هەموویان خوارد و ئەوەی بردیان .

جێگەی ئاماژە پێکردنە کە خالەکانی ئەم کۆنگرەیە لە باری کۆمەڵایـەتی و برسـێتی بـوو لـە جیهـان و ، ئەنـدامانی کۆنگرەکە ئەو کارەشیان بە چاوی خۆیـان دیـت لـەم شـارە و بـاری هـەژاری لـەم وولاتـە و لـە وولاتـانی دیکـەی

جیهاندا .

٢٠٠٧/١/٢٥ سەرۆکی فەرەنسا جاك شیراك لە لێدوانێکیدا لە کۆنگرەی پاریس /٣ بە پشتیووانی کردن لە لوبنان ، گەیشتنە ڕێکەوتن لە سەر ئەوەی کە ٧,٦٠٠ بلیۆن دۆلار ، وەك پشتگیری بدرێت بە لوبنان لەوانە وولات و حکوومەتی شانشینی سعوودیە بە ١,١٠٠ بلیۆن و سەد ملیۆن دۆلاری بەر کەووت بە پشتگیری کردنی لوبنان . ئەمەش لە پێناو ئاسانکاری کردن لە هەڵسووراندنی کاروباری وولاتەکە و بەهێز کردنی ژێرخانی ئابووری ، لەوانەش ٧٠٠ ملیۆن دۆلاری کاش درایە حکوومەتی لوبنان لەلایەن وولاتانی بەشدار بوو لە کۆنگرەی پاریسی /٣ لە فەرەنسادا.

٢٠٠٧/١/٢٥ سەرۆکی ڕووسیای یەکگرتوو -- ڤلادیمێر پۆتین -- لەکاتی سەردانەکەیدا بۆ هیندستان ، ئەویش بەشداری کردن لەکەرنەڤالێکی سەربازی بە بۆنەی یادکردنەوەی ڕاگەیاندنی کۆری هیندستان لە کیشووەری هیندیدا ، لەکاتی سەردانەکەی بۆ هیندستان چەندین ڕێکەوتنی ئابووری و بازرگانی و سەربازی مۆر کرد ، لە گەڵ سەرۆك وەزیرانی هیندستان -- مان موهان سینگ -- و -- سەرۆکی هیندستان -- عەبدوکلام -- لە شاری نیودەلهی پایتەختی هیندستان ، هەروا ڕێکەوتنیان لەسەر چوار بنکەی ووزەی ئەتۆمی کرد .

جێگەی باسکردنە کە پەیوەندیەکانی نێوان ڕووسیاو هیندستان لە سەردەمی یەکێتی سۆڤیەتی جاران وە تاکو ئێستاش بەردەوامە و هیند لە پێشەوەی وولاتانی جیهانە لە کرینی چەك وتەقەمەنی لە ڕووسیا و چەکی بچووك تا دەگاتە مووشەك و فرۆکەو پەیوەندی سەرباز لە نێوانیان زۆر بەهێزو ، جگە لە پەیوەندیەکانی ئابووری و بازرگانی و رامیاری و ڕۆشنبیری .

هەروا جگە لە چەندین ڕێکەوتن لە نێوان ڕووسیاو هیندستان بە دوو لایەنە . بەلام بریاریاندا بەرێکەوتنی سێ لایەنە لە نێوان ڕووسیا و هیندستان و چینی میللی ، لە بوارەکانی ئابووری و سەربازی و ئەتۆمی و بازرگانی . کە ئەمەش بووە هۆی ئەوەی کە وولاتانی ڕۆژئاوا دڵگران بکات بە تایبەتی ئەمەریکا .

٢٠٠٧/١/٢٦ نووسەرو ڕووناکبیری پۆڵەندی – ریزارد کایۆتشتسکیی – لە تەمەنی ٧٤ ساڵیداماڵئاوایی لەگەڵ پۆڵەندا و جیهان کرد لە وولاتەکەیدا . ئەم نووسەرە بەکارکردن لە ڕێکخراوە هەمەلایەنەی و ململانێی ڕامیاری لە جیهانی سێیەم ناسراو بووە ... کایۆتشتسکیی دەربارەی زۆر لە شۆڕش و بزووتنەوە ئازادیخوازەکان لە نووسینی لە سەریان بەردەوام بووە ، لەوانەش لەسەر سەرکردە و شۆڕشگێڕی ناوداری ئەرژەنتینی و جیهانی –تشی گیڤارا – ی نووسیووە

هەروا لە سەر زیاتر لە ٢٧ شۆڕشی دیکەی جیهانی نووسییوە و یەکێك بووە لە کاندیدکراوە هەرە بەهێزەکان بۆ خەڵاتی نۆبڵی ئاداب بۆ ماوەی چەند ساڵ . لەگەڵ ئەوەشدا هیچ نووسینێکی لە بارەی شیعر و ڕۆمان نەنووسیبوو . کایۆتشتسکیی لە ساڵی ١٩٥٩ تا ١٩٨١ کاری ڕۆژنامەوانی کردووە و خاوەنی چەندین کتێبە ، کە بۆ ٣٠ زمانی بیانی وەرگێڕدراوە کە گرینگترینیان کتێبەکەیەتی کە بە ناوی – ئیمپراتۆر – ی بووە و کاردانەوەی بەر چاوی هەبوو لەلایەن رووناکبیرانی جیهانیدا .

٢٠٠٧/١/٢٨ هاووڵاتیانی ڕەسەنی وولاتی یەمەنی هەڵگری بڕوای جوولەکە لە گوندی سالم کە نزیکەی ٤٥ خێزان بوون . ئەویش بە هۆی هەڕەشە لێکردنیان لەلایەن ئیسلامە توونڕە و ئیسلامەکانی دیکەی عەرەب ناچار بوون جێگەو شوێنی خۆیان بەجێ بهێڵن

و ڕووو لە هوتێلێکی یەمەن بکەن لە باکووری وولاّتەکە . ئەم خێزانانش بەر لە ١٠ ڕۆژ هەلاّتبوون لە جێگەی خۆیان .

جێگەی ئاماژە پێکردنە کە دانیشتووانی وولاّتی یەمەنی هەلّگری بڕوای جوولەکە بەر لە زایینی و ئیسلامیش لەو ناوچە و هەرێمانە ژیاون و دوای دامەزراندنی دەوولّەتی ئیسڕائیل لە سالّی ١٩٤٨ زۆربەی هەرە زۆریان کۆچیان بۆ دەوولّەتی جوولەکە کرد ، کە زیاتر لە ٦٠,٠٠٠ شەست هەزار خێزان دەبوون ، لەوکات و دوای ئەویش بە هۆی دروست بوونی ترس لەلایەن بەرامبەر بە ئیسلامەکان ڕوویان لە ئیسڕائیل کردوو ، ئەوەی کە لەو وولاّتەش ماونەتەوە هەمووکاتێ لەوە دەترسن کە لەلایەن ئیسلامەکان پەلامار بدرێن . بەم هۆکارەش چەند سەدێك لە خێزانەکان لە وولاّتە ماوون .

گەر ئیسلام بە تایبەتی ئیسلامی عەرەب دەسەلاّت و توانایان هەبێ ئەوەی هەلّگری بڕوای ئیسلامی نەبێ بەزیندی چاوان زیندە بەچالّیان دەکەن و ، ماوە بە کەسی تاك و کۆمەلّ و خێزان و بنەمالّەو نەتەوە نادەن ، بە ئارەزووی خۆیان ژیان بەرنەسەر و تەنیا لە ژێر ڕەشمالّی عەرەب و ئیسلام بن لە هەموو بوارە جیاجیاکان

گەر مێژووی نەتەوەی عەرەب لە بیابانی دوورگەی عەرەب بخوێنیتەوە بۆت دەردەکەوێت.

کە چ نەتەوەیەکی دواکەوتوو بوونە بە تایبەتی بەهاتنی ئیسلام لە هەموو بوارە جیاجیاکانی ، بە تایبەتی لە بواری ئابرووییی – ئەخلاّق – هەروا دوای ئیسلامیش و تاکو ئێستاش بەعەقلیەتی دوو هەزار سالّ بیردەکەنەوە ، لە مامەلە کردن و چارەسەر کردنی کێشەکان و دانانی غەیرە ئیسلام بە کافر .

وا بیردەکەنەوە تەنیا عەرەبی ئیسلام لە پلە یەکە لە ئاین و غەیرە عەرەب پلە دوو بە ناو ئایینی ئیسلام و دواتریش.

هەروا عەرەب خۆی بەخاوەنی هەموو شارستانیەتی مرۆڤایەتی دەزانێ و بەخاوەنداریەتی و خۆی دەزانێ ، لە کۆشك و تەلار و بالّەخانەو پرد و گۆرو مەزارگەو نووسینەکان .

لەگەلّ ئەوەشدا هیچیان هەر عەرەبی و ئیسلامی نین ... ئەهراماتی وولاّتی

مصر و ، بابل و ، ئاشوور و ، سۆمەر ، لە وولأتی نێوان دوو زێی – میزۆپۆتامیا – هی عەرەب نیە و یەك عەرەبیش کاری لەو شوێنەوارە شارستانیەتانە نەکردووە ، گەر دەستی عەرەبی تیا بووایە هەمووی وێران دەکرد و ئاسەواری نەدەما لە جیهانی ئیسلامی ... هەروا دەسەلأتی ئیمپراتۆریەتی عوسمانی و بەتایبەتیش تورکمان ، تەنیا شارستانیەت و شوێنەوارەکانیان دروستکردنی مزگەوت و تەکیە و دیوەخان و باڵەخانەی تایبەت بە دەسەلأتەکانیان بووە ، ئەویش بە بەنجەی دەستان دەژمێردرێن لە جیهاندا .

گەر عەرەب و تورکمان خاوەنی شارستانیەتن لە جیهان ... بۆچی لە سەرەتای بوونی عەرەب و دەسەلأتی عوسمانی و ، بەتایبەتی ئیسلام نەیان توانییە کارگەیەکی بچووك لە دەرزی دروستکردن ، تا دەگاتە چەك و تەقەمەنی و ئەلکترۆن و تەنکنەلۆژیا بکەن ... ڕاستە شارستانیەتی عەرەب و ئیسلام کوشتن و وێرانکردن و تۆقاندن و داگیرکردن و ئەنفال کردن و زیندە بەچاڵکردن و تالأن و سووتاندنی گەلأنی جیهان بووە ، لەو ناوچە و هەرێمانەی دەستیان پیێ ڕاگەیشتووە و بەخاوەنداریەتی خۆیان زانیووە لە هەموو بوارە جیاجیاکان ، بە تایبەتی بەرامبەر بە کورد و ئەرمەن لە سەر خاکی کوردستان ....!...؟.

٢٠٠٧/١/٢٩ کۆمەڵگای ڕووسیای یەککگرتوو تووشی مشتوومرێکی بەردەوام بوونە لە دوای هەرەس هێنانی یەکیەتی سۆڤیەت لە دوای ساڵی ١٩٩٢ ... لە داهاتووی جەستەی مۆمیاکراوی

دامەزرێنەری دەووڵەتی سۆڤیەت و سەرکردەی شۆڕشی سۆشیالیستی ڕووسیا – ڤلادمیر ، لینین – هەروا بەرامبەر بە مەزارەگەکەی کە بە دیواری کەرملین نووساوە لە گۆڕەپانی سوور لە مۆسکۆی پایتەختدا .

جێگەی باسکردنە کە تەرمەکەی ئەم سەرکردەیە لە دوای مردنی لە

١٩٢٤/١/٢٤ بــه هــۆی نەخۆشــی راســتەوخۆ جەســتەكەی مۆمیــه كــراو لــه گــۆڕێكی بەتەختــەدار دروســتكراو لــه تــەك دیــواری كــەرملین لــه نــاو شوشەبەندێك دانرا.
بــەلاّم دوای ئــەوه لــه ســالّی ١٩٣٠ ئــەو مــەزارەی ، یــاخوود ئــەو گــۆرەی كــه ئێستا هەیەتی ، لەلایەن حكوومەتی سۆڤیەتی جاران دروستكراو – لینین – به تەواوی جلەكانی خۆی له ناو شوشه بەندێك دانراو رۆژانه بەسەدا كەس سەردانی گۆرەكەی دەكرد ، به هۆی بەهێزی و توانای ئەم مرۆڤه بیّ وێنەیه له جیهاندا.
بەلاّم له دوای نەمانی یەكیەت سۆڤیەت و پارتی كۆمەنیست له دەسەلاّت دوو بیروبۆچوونی لێك جیا دەركەوت كه :–
یەكــەم:– زۆربــەی چــەپڕەو و زانــا و رووناكبیران و كەسایەتیه ســەربازی نەوەی سۆڤیەت وایان پیّ باشه ، كه هەر وەك خۆی بمێنیّ له بەر ئەوەی لینین و گۆرەكەی هێمای سەركەووتنه لەهەموو بواره جیاجیاكان .
دووەم:– بیروبۆچوونێكی وایان پیّ باشه تەرمەكەی له گۆرستانێك بەخاك بسپێردرێت له سەر رێنماییەكانی ئایینی مەسیحی و بەهۆی نەمانی رۆلّی بیروبۆچوون و دەسەلاّت و سەردەم سەردەمی دیموكراتیەت و بازاری ئازاد و بەیەكەوه ژیانه.
بەلاّم سەرەرای كەم و كوری و كێشەو گرفتەكان ئەو دادپەروەریەی كه له رژێمی سۆشیالیستی یەكیەتی سۆڤیەت و وولاّتانی دیكەی ناو پەیمانی وارشۆ هەبوو ، له هیچ وولاّتێكی دیكەی سەرمایەداری و هاوپەیمانەكان و وولاّته دیموكراتەكانی دیكه بەدی نەدەكرا له جیهاندا .

٢٠٠٧/١/٣٠ كۆچی دوایی نووسەرو بەرهەم هێنەری ئەمەریكی –– سیدش شیلرۆن –– له تەمەنی ٨٩ سالّیدا ، له ناوەندی ئایزنهاوری پزیشكی له رانشۆمیراج له رۆژهەلاّتی وویلایەتی لۆس ئەنجلۆسی ئەمریكا ... به نەخۆشی هەوكردنی سیەكانی ... شایەنی باسه ئەم نووسەره له سالّی ١٩١٧ لەدایكێكی جوولەكەی ئەلّمانی و باوكێكی جوولەكەی رووسی چاوی به جیهان هەلّهێناوه ... سەرەتای دەست بەكاربوونی ئەم نووسەرو بەرهەم هێنەره له سالّی سیەكان بووه . شایەنی باسه بەرهەمەكانی ئەم نووسەره بۆ ٥١ زمان وەرگێردراون و به ١٠٨ وولاّت بلاّوبوونەتەوه ، له سالّی ١٩٤٨ خەلاّتی

ئۆسکاری پێ بەخشراوە ... ئەم نووسەرە لە ژیانیدا درێخی نەکردووە لە نووسینەکانی لە پێناو خزمەتکردنی مرۆڤایەتی و مرۆڤ لە سەر گۆی زەویدا .

٢٠٠٧/١/٣٠ دادگای فیدراڵی ئەمەریکا سزای بەندکردنی بۆ — رۆبیرت شتاین — بە حەوت ساڵ بڕیەوە ... هەروا سزاکەشی بە بڕی ٦,٣٠٠,٠٠٠ ملیۆن بۆ بەرپرسێکیدی بڕیاردا ، کە تۆمەتی بەشداریکردنی لە تۆڕێکی ساختە و سپیکردنەوەی پارەدا لە سەردەمی دەسەڵاتی کاتی هاوپەیمانان لە ئێراق تۆمەتبار کرابوو .

جێگەی روونکردنەوەیە کە رۆبیرت شتاین لە مانگی/ ٢٠٠٦/٢ بەگەندەڵی و دزی تۆمەتبار کراوە و دانی بە دزینی پارە لە سندووقی ئاوەدانکردنەوەی ئێراق ناوە ، لەوکاتەی کە رۆبیرت بەرپرسی دارایی ئەو سندوقە بووە . رۆبیرت شتاین بە یارمەتی چەند بەرپرسێکی دیکە توانیوویەتی زیاتر لە ١,٠٠٠,٠٠٠ ملیۆن دۆلاری ئەمەریکی لە سندووقەکە بۆ ژمارەی بانکی بە ناوی — بزنس مانێکی — ئەمەریکی لە رۆمانیا بگۆڕی لەوکات .

هەروا شتاین دانی بەو کارەی ناوە لەکاتی کارکردنی لە ئێراق ، بە بەرتیل وەرگرتنی بە بڕی ١,٠٠٠,٠٠٠ ملیۆن دۆلار و ئۆتۆمبێل و چەندین کەل و پەلی دیکەی وەرگرتووە ... شتاین بەو پارە دزراوە چەك و تەقەمەنی کڕیووە و رەوانەی ئەمەریکای کردووە ، بۆ بەئەنجام گەیاندنی کاری تیرۆری تایبەت بەخۆی لە وولاتەکەدا.

٢٠٠٧/٢/١ لە سەردادەکەی بۆ تورکیا ، وەزیری دەرەوەی سووریا — ولید موعلم — لە دوای چەندین جار لە گفتووگۆی هاوبەشی لەگەڵ وەزیری دەرەوەی تورکیا — عەبدوللا گوڵ — و بەپرسانی تورکیا ڕێکەوتنێکیان مۆرکرد ، کە لە پێنج خاڵ پێك هاتبوو لە سەر باری ئەمنی ئێڕاق و ناوچەکە . ئەویش :— بە ئاشتبوونەوەی گشتی و هەڵووەشاندنەوەی میلشیا و خشتەی کشانەوەی هێزەکانی سووپای هاوپەیمانان .

هەر لەو کاتەشدا سەرۆکی سووریا — بەشار ئەسەد — پێشوازی لە سەرۆکی دەستەی زانایانی ئیسلامی سوونە — حارس زاری — کرد و گفتووگۆکانیان بە ئارەزوو و خواستی خۆیان کۆتایی پێ هێنا ، لە بارەی باری ئێڕاق و داهاتووی ، ئەمەش لەو کاتە هات کە یەك هەفتە دوای

سەردانەكەی سەرەك كۆماری ئێراق جەلال تاڵەبانی هات بۆ سووریا .

سەرەڕای ئەوەش دانیشتووان و حكوومەتی سووریا دڵخۆش نەبوون بە لێدوانەكانی حارس زاری لە سووریا و ناوچەكە ، بە هۆی دەست تێوەردانی لە كاروباری ناوخۆی ئێراق لەلایەك و جێ بەجێكردنی ماددەی /١٤٠ لە لایەن كورد لەلایەكی دیكە لە وولاتەكەدا .

٢٠٠٧/٢/٢ كۆچی دوایی سەرۆكی توركمانستان – سابار موراد نیازۆف – ماوە دانێك بوو بۆ بیست ساڵی ڕابردوو بەشێكردنەوەو گفتووگۆ لە سەر ڕێرەوی داهاتووی دەوڵەت و دەسەلات ، لە پێش سەركردەكانی دیكەی توركمانستان بەتایبەت جێگرەكەی . هەروا لە هەموو كات و ساتێك و سەردەمێك ، كە سەركردەی یەك كەسی كێشە و

نائارامی لە دوای خۆی بەجێ دێلی ، جا لە هەر وولاتێك بێت و جاریش هەیە سەركردایەتی بە كۆمەڵیش كە سەركردەی دەستەیەك ، یاخوود ئەنجوومەنێك كۆچی دوایی دەكات ، یاخوود دەسەلات بەجێ دێلی ئەو وولاتە و دەسەلاتەكەی دوای خۆی تووشی كێشە و ململانێ دەكات ، جا بەهەرەس هێنانی ، یاخوود پەرینەوەی بە قۆناخێكی نادیار و پر لە گرفت .

بۆ نموونە:–

دەست كێشانەوەی سەرۆكی بالای یەكیەتی سۆڤیەت میخائیل گوربیانشۆف بووە هۆی هەرەس هێنانی یەكیەتی سۆڤیەت ، كە پەرلەمانی یەكیەتی سۆڤیەت لە ٢٥٠٠ ئەندام پێك هاتبوو لە گەڵ ٣٥ وەزیر لە ئەنجوومەنی وەزیران و ١٢ ئەندامی دەستەی ئەركانی سووپا و دەستەكانی دیكەی دەسەلاتی دەوڵەتی سۆڤیەت .

لێرەدا دەسەلاتی تاكرەوی هۆكار و كاردانەوەی خۆی دەنوێنێ ، گەر دەسەلاتەكەی دكتاتۆر نەبێت و دیموكراتیش بێت ... لەو كاتەی سابار

موراد نیازۆف ، کە سکرتێری پارتی کۆمۆنیستی کۆماری تورکمانستان بوو لە ساڵی ١٩٨٥ ، کە سەرۆکی ئەو وولاتە بوو ... دوای ئەوەی کە هەلبـژێردرا بۆ سەرۆکی ئەنجوومـەنی بالاّ لـە سـالی ١٩٩٠ و ، دوای ئـەویش بە سـەرۆکی تورکمانستانی سۆڤیەتی هەلبژێردرا بە کۆی دەنگی ٩٣٪ . دوای بڕیار دان لـە سـەر دەسـتوور لـە ١٩٩٢/٦/٢١ و دوای ئـەوەش لـە هەڵبـژاردنی نـویّ ، دیسان لە ٩٩,٥٪ ی دەنگەکانی بە دەست هێنا ، کە پالێوراوی یەکەم بوو بۆ پۆستی سەرۆکی تورکمانستان .

دوای وەرگرتنـی دەسـەلاّت لـە سـەر هـەموو دام و دەزگـا بالاّکـانی کۆمـاری تورکمانستان لە ساڵی ١٩٩٣ ڕایگەیاند ، کەخۆی هەموو شتێکە بەناوی – تورکمانیـاس – واتـە بـاوکی تورکـەکان . دوای ئـەوە لـە مـانگی/ ١/١٩٩٤ لـە کاتی ڕاپرسیەك لەلایەن گەلی تورکمانستان ، دیسان ماوەی دەسەلاّتەکەی بۆ پێنج ساڵی داهاتووی بۆ سەر سەر وولاّتەکە درێژکرایەوە و دوای ئەوەش لە ساڵی ١٩٩٩ لە کۆبوونەوەی ئەنجوومەنی نیشتیمانی بڕیاردرا کە – نیازۆف – دەسەلاّتدار بیّ لەو پلە و پایـەدا هـەتا هەتایە ، واتـە تـاکو مردنـی لـە سـەر وولاّتی تورکمانستاندا.

لە نیووەی دەسەلاّتی نیازۆف ، کتابێکی دەرکرد بەناوی – روخنامـا – کـە ژیـان وچـەند چـیرۆکێکی تیـا کۆکردبـووە ، کـە ئـەم کتابـە لـە هـەموو قوتابخانـەکان ببـووە کتـابی خوێنـدن و لـە هـەموو کاتـەکان و لـە هـەموو قۆناخـەکانی خوێنـدن . لـە گـەلّ چـەندین بیروبۆچـوونی دیکـە ... لـە وولاّتەکەدا.

لێـردا سـەیر ئەوەیـە کـە لـە مرۆڤێـك و لـە سـەرکردیەتی چـەپرەو بـەرەو مرۆڤێکـی دکتـاتۆر لـە سـەر دەسـەلاّت . هـەر لـە دوای مردنـی نیـازۆف تورکمانستان بووە گۆرەپانی گورزەکێشکانیّ لە نێوان وولاّتـانی ناوچەکە و جیهان ، بەتایبەتیش ئەمەریکا . کە ئەم وولاّتە تووشی بارێکی نالەبار بوو ، بە سەر هەلّدانی تەواوی کێشە تەشـەنە دارەکـان و بەرپابوونی شـەڕی نێوان لایەنگرانی نیازۆف و بەرهەلّستکارانی لـە وولاتەکـەدا . کە کێشـەی نـەوت و گازیش کێشەیەکی سەرەکی بوو لە نێوو وولاّتانی کێشوورەکەو جیهاندا .

بەلاّم بە هۆی یارمەتی دانی و گەمارۆدانی بارودۆخەکەو دیاریکردنی ڕۆژی هەلبژاردن لەلایەن ئەنجوومەنی نیشتیمانی تورکمانستان لە ٢٠٠٧/٢/١١ و

لە ئەنجامی هەلبژاردنەکانی – کوریان گول بیردمخەمەدۆف – بەسەرۆکی تورکمانستان هەڵبژێردرا . بەلام لە کەش و هەوا و بارێکی نوێی دوای مردنی نیازۆف لە وولاتەکەدا.

٢٠٠٧/٢/٣ وەزیری کشتووکاڵ و چاککردنی کشتووکاڵ لە ڕژێمی بەعس لە سووریا ، نووسراوێکی بە ژمارە/ ١٦٨٢ دەرکرد و بەپێی ئەو نووسراوە کردەی دابەشکردنی باخەکانی دەووڵەتی لە ناوچەی درێك لە سەر سنووری باشووری کوردستانی لکێندراو بە ئێراق دەست پێکرد و ، هەر بە بڕیاری بەڕێوەبەرایەتی کشتووکاڵ و چاککردنی کشتووکاڵ لە پارێزگای حەسەکە ، هەڵسا بە مۆرکردنی گرێبەست لە نێوان کۆمەڵەی جووتیاران و شاری دێریك و ١٥١ خێزان لەو خێزانانەی کە لەکاتی فراوانکردن و چەپەی عەبدوالعزیز و بە سەر پەرشتی باسل لە تووشی زەرەرو زیان هاتبوون و ، کە لە ٦/١٣ هەمان ساڵ لە پێناو بە دەست هێنانی ئەم زەویانەی خوارەوە کە لە سەر سنووری تورکیا وئێراقدان کە خاکی کوردستانە ئەویش:–

- تەعریبکردنی خەرابە و رەشك و گۆڕینی ناوەکەی بۆ سووێدیە شرقیە کە رووبەرەکەی ٣٥٢٠ دۆنمە.
- تەعریبکردنی قەدیربەگ و گۆڕینی ناوەکەی بۆ تل الاحراء کە رووبەرەکەی ٢٢٠ دۆنمە .
- تەعبیرکردنی فزرچی و گۆڕینی ناوەکەی بۆ قفاء رجب کە رووبەرەکەی ٨٠ دۆنمە .
- جێگەی ئاماژە پێکردنە دەسەلاتدارانی رژێمی بەعس لە سووریا ئەم خێزانە عەرەبانەی لە گوندەکانی شاری شەدادە هێنابوو ، کە ١٠٠ کیلۆمەتر کەوتۆتە باشووری شاری حەسەکە ، بۆ گوندە کوردنشینەکانی گوندەکانی شاری دێزیل و نزیکەی ٥٦٠٠ دۆنمە لەو زەویە لە خاکی کوردستان بە سەریان دابەشکرا .

رۆژنامەی خەبات ژمارە/ ٢٥٨٧.

٢٠٠٧/٢/٥ لە راگەیاندنێکی پزیشکی کومپانیای – کلۆنید – بە هەڵسانی بە کۆپی کردنی شەشەمین منداڵ لە ئوستراليا ، کە منداڵەکەش کوڕە ، سەرەرای ئەوەی کە دەسەلاتەکانی پزیشکی و زانستی و دەسەلاتە

رامیاریەکان لە ئوستراليا ، ئەم کارە رەتدەکەنەوە ، بەلام کارە زانستیەکانی پزیشکی گەیشتۆتە ئاستێکی بەرز لەم بوارەدا.

جێگەی باسکردنە کە لە راگەیاندنێکی کومپانیای کلۆنیدا ، کە یەکەم منداڵ کە کچ بووە لە سالی ٢٠٠٢ لە دایك بووە لە رێگەی کۆپی کردن . ئەو منداڵە کۆپی کراوانەش هەمووی تەندروستیان باش بووە بە شێوەیەکی رێك وپێك لەم وولاتەدا.

سەرەرای ئەوەی کە وەزیری تەندروستی ئوستراليا – تۆنی ئەیووت – لە ووشەیەکدا دژی ئەو کارە وەستاو بەرێگەیەکی نا یاسایی ناو زەند کرد کە داهاتوویەکی خراپی لێدەکەوێتەوە ، کەچی ئەم کومپانیایە بەردەوامە لە کارەکانیدا بە بلاوکردنەوەی لە سەر تۆری ئەنتەرنێت بەرەو راگەیاندنەکانی جیهان .

سەرچاوە :- BBC,dkabic.com یان Reuteks

٢٠٠٩/٢/٦

دادوەری مەدەنی ئەمەریکای پێشوو – پۆل پریمەر – لە ئێراق بەرامبەر لێژنەی کۆنگرێسی ئەمەریکی وەستاو بەرگری لە هەلس و کەوت و رەفتارەکانی خۆی کرد ، کە لەو کاتەی دادوەری ئەمەریکا بوو لە ئێراق لە سالەکانی ٢٠٠٣ – ٢٠٠٤ ، ئەویش بە خەرج کردنی بە دەیان ملیار دۆلار لەو وولاتەداو دیارنەبوونی چەندین ملیار لەوکاتەی کە پۆل پریمەر بەرپرسیاریەتی ئەو وولاتەی لە دەست بوو.

ئەم برە دولارەش لە داهاتەکانی نەوت و ئەو پارەی کە بلۆکرابوون لە

خەزنــەكانی وولاّتــانی دەرەوەی ئێــراق ، لەلایــەن ئەمــەریكا و رێكخــراوی نەتـەوە یەكگرتووەكان . بەلاّم پۆل پریمـەر بە بـەرگری كـردن لـە خـۆی و لـە دەسەلاّتەكەی ، كە لەو ماوەی لە ئێراق بووە ، ئەویش بـە خـەرج كردنـی ئـەو پارەیە لە دام و دەزگاكانی لە ئێراق و نۆژەنكردنەوەی و هەروا خـەرجكردنی مووچەی بە مەلاّینی خێزانە ئێراقیەكان.

ئــەویش بــە هــۆی لــە بارچــوون و بەرزبوونــەوەی نــارەزایی لەلایــەن پێــك هاتەكانی گەلانی ئێراق ، لە بوارەكـانی رامیـاری و ئابووری و كۆمەلاّیـەتی و شەڕی ناراستەوخۆی ناوخۆی ئێراق . ئەمانە بوون بە هۆكاری خـەرجكردنی ئـەو بـرە پارەیـە و لـە پێنـاو هێوركردنــەوەی بارودۆخەكـەو بەرەوباشـبردنی ماوەی دەسـەلاّتی ئەمەریكا و هێزەكانی هاوپەیمانان لە ئێراقدا .

٢٠٠٧/٢/٧ دەســــەلاّتدارانی نەمـــسا توانیـــــان تۆرێـــــك لـــــە بازرگانـەكانی كـە بازرگـانی بـــــە منــــــدالاّن بكـــــەن دەسـتگیركردن ، كـە زیـاتر لـە ٢٣٦٠ گومـان لێكـراون كە لە زیـاتر لـە ٧٧ وولاّتـدا لە جیهاندا.

لەم بارەیەوە وەزیری ناوخۆی نەمسا – گینـتیر بلاتـر – لە راگەیاندنێكیـدا گـووتی :- ئەوانـەی كـە گومانیـان لێـدەكرێت پارەیـەكی زۆریـان داوە بـۆ ئەوەی تەنیا تەماشای كارە سێكسیەكان بكەن ، كە بەشێوەیەكی نامرۆڤانـە بەرامبەر بەو مندالاّنە ئەنجام دەدرێت.

ئەمەش لە دوای بلاّوكردنەوەی كاسێتی ڤیدیۆدا هـاتووە لـە سـەر سـایتێكی ئەنتـەرنێت ، كـە كۆمپانیایـەكی نەمـسا ئەنجامـدەری بـووە لـە وولاّتەكـەدا. نەمساش دەستی بە لێكۆڵینەوە لە گەلّ وولاّتانی پەیوەندار كردووە . هـەروا لەگەلّ ئەمەریكا و ئەلمانیاش.

هــەروا وەزیــری نــاوخۆی نەمــسا گــووتی :- نووسـینگەی لێكۆڵینــەوەی

فیدراڵی ئەمریکا – ئیف بی ئای – لێکۆڵینەوە لە گەڵ ٦٠٠ گومانلێکراو ئەنجامدەدات . هەروا ئەلمانیاش لێکۆڵینەوە لە گەڵ ٤٠٠ گومانلێکراو ئەنجامدەدات و ، هەروا فەرەنساش لە گەڵ ١٠٠ گومانلێکراو دەدات . لە گەڵ ئەوەشدا ئەوەی بەو کارانە تۆمەتبار کراون تەمەنیان لە نێوان ١٧ تا ٦٩ ساڵە.

دوای ئەوە پۆلیسی نەمسا گووتی :– ئەم کارە گورزێکە لە مێژوودا لە نەمسا بەگرتنی تۆری بازرگانی کردن بە شێوەیەکی نامرۆڤانە کە بەرامبەر بە منداڵان ئەنجامدەدرێت لە جیهان ....؟...!.

سەرمایەدارو رژێمی ئیمپریالیازم و وولاٚتانی فاشی و رەگەز پەرستی و شۆڤیتی بە سەرکردایەتی ئەمەریکا بەرپرسیارن لەو مەرگەساتە لە جیهاندا .

٢٠٠٧/٢/٨ تابلۆی وێنە کێشی ناوداری هۆلەندی و جیهانی رامیرانت لەخانەی سۆنبیز بۆ زیاد کردنە ئاشکراکان لە شاری نیۆرکی ئەمەریکا راگەیاندرا ، کە تابلۆکە بە ٢٨,٨٠٠,٠٠٠ ملیۆن دۆلاری ئەمەریکی فرۆشرا ... کریاری ئەم تابلۆیە نەیویست ناوی خۆی ئاشکرا بکات . ئەم تابلۆیە کە نرخەکەی ١٨ هەزار دۆلار بوو ، بەلاٚم لە ئاکامی زیاد کردن گەیشتە ملیۆن دۆلار .

شایەنی باسە ئەم تابلۆیەی رامیرانت لە ساڵی ١٦٦١ وێنەی کێشا بوو ... واتە ٨ بەر لە کۆچی دوای ... درێژی تابلۆکە ٩٢×٧٥ سەنتیمەتر بوو ... ئەم تابلۆیە لە بارێکی سەخت لەلایەن رامبرانت وێنەی بۆ کێشراوە کە کاتێك ناچار کرا بۆ ئەوەی دەست لەسەر ماڵ و سامانی خۆی هەڵبگرێت.

٢٠٠٩/٢/٨ لەم رۆژەدا باراك ئۆباما پالاٚوتنی خۆی بۆ سەرۆکایەتی کردنی ئەمەریکا راگەیاند ، لەناو پارتی دیموکراتی لە ئەمەریکا ، ئەویش شان بەشانی ، هیلاری کلنتۆن و ، ئەدوارد جۆنز و ، جۆن

بایدن . دوای ئەوەی كە لە هەڵبژاردنی سەرەتایی كە لە مانگی/ ٢٠٠٨/١ لە ویلایەتەكانی ئەمەریكا ئەنجامدرا ، باراك ئۆباما سەركەوتنی باشی بەدەست هێنا ، هەروا باراك ئۆباما لەكاتی پروپاگندەكانی رامیاری هەڵبژاردن ، توانی دوو كتێب بەرهەم بهێنێت .

یەكەمیان :- بەناوی -- احلام ما والیدی - لە سالی ١٩٩٥ كە باس لە ژیانی منداڵی و پەیوەندی لەگەڵ باوكی دەكات .

دووەم :- كتێبی بەناوی -- الجراه علی الامل -- كە لە سالی ٢٠٠٦ بە چاپی گەیاند ، كە باس لە باری رامیاری وداهاتووی ئەمەریكا دەكات ، ئەم كتێبەی بە سەركەوتووانە دەفرۆشرا لە جیهاندا .

جێگەی باسكردنە كە باراك حەسن ئۆباما لە شاری هۆنۆلولو لە ویلایەتی هاوای لە ١٩٦١/٨/٨ لە دایكێكی سپی پێستی ئەمەریكی لە كانساس و لە باوكێكی ئەفەریكی لە كینیا جاوی بە جیهان هەلهێناوە . دوای دوو ساڵ لە دایك بوونی ئۆباما دایك و باوكی لێك جیادەبنەوەو دایكی شوو بە پیاوێكی ئەندەنووسی دەكات و ئۆبامای لە گەڵ خۆی بردە ئەندۆنوسیا ، دوای ئەوە ئۆباما گەرایەوە ئەمەریكا و لە گەڵ دایكی ، واتە داپیری ژیانی بردە سەر.

ئەم كەسایەتیە لە بنەماڵەیەك و خێزانێكی هەژار لە دایك بووە و پەروەردە كراوە لەلایەن داپیری ، بەلآم بە هۆی زیرەكی و توانای هۆشمەندیەتی وسەركەوتوویی دەستی بە خوێندن كرد لە قوتابخانەی - یۆناهۆ - لە هۆنۆلولو . كە ئەو قوتابخانەیە ، تەنیا منداڵە سپی پێستە دەوڵەمەندەكان تیایان دەخوێنند ، باراك ئۆباما لە خوێندنەكانی بەردەوام بوو تاكو بروانامەی بەكەلۆریۆسی لە یاسا بەدەست هێنا .

دوای ئەوەش پەیوەندی بە پارتی دیموكراتی ئەمەریكی كردو تا بووە سیناتۆر لە ئەنجوومەنی نوێنەرانی ئەمەریكا ، توانی لە هەموو بوارە جیاجیاكان سەركەوتن بە دەست بێنی . ئۆباما دژی رامیاریەتی سەرۆكی ئەمەریكا جۆرج بۆش بوو ، بە لێدانی ئێراق و ئەفگانستان و شەڕی دژ بە ئێراق و چەندین بواری دیكە.

دوای ئەوە باراك ئۆباما لە هەڵبژاردنی سەرۆكایەتی ئەمەریكا ، كە لە ٢٠٠٨/١١/٤ ئەنجامدرا . توانی سەركەوتنێكی بیٚ وێنە بە دەست بێنیٚ بە

بوونی بە یەكەم سەرۆكی ئەمەریكای رەش پێست لە بنچینەدا ئەفەریكایی بوونی بە ٤٤ مین سەرۆكی ئەمریكا ، هەروا سەركەوتنی بە ٣٤٩ دەنگ بەرامبەر ١٦٢ دەنگ بۆ جۆن مەكینی پالیۆرواوی پارتی كۆماری . كە ئەمەش بووە هۆی داگیركردنی هەردوو ئەنجوومەنی پیران و ئەنجوومەنی نوێنەرانی ئەمەریكا.

هەروا باراك ئۆباما لە ماوەی پروپاگەندەی هەڵبژاردنەكانی ٤٥٤ ملیۆن دۆلار خەرجی بوو ، تا بە سەركەوتنی لە هەلبژاردنەكە ، بەرامبەر بە جۆن مەكینی ، كە خەرجیەكانی لەو هەڵبژاردنە ٢٣٠ ملیۆن دۆلار بوو . واتە بەهەردووكیان ٦٨٥ ملیۆن دۆلار خەرجی هەڵبژاردنی سەرۆكایەتی بوو لەلایەن هەردوو پارتی كۆماری و دیموكراتی .

باراك ئۆباما دوو كچی هەیە بە ناوی مالیا ١٠ ساڵان و ساشا ٧ساڵانە خێزانەكەی مێشل كە دەرچووی كۆلیژی یاسایەو مامۆستای زانكۆیە . باراك ئۆباما سەركردەیەكی راستەقینە بە مانای سەركردە ، لە بەر ئەوەی بە توانا و زیرەكی خۆی گەیشتە ئەو پلەو پایە بەرزە لە خێزانێكی هەژاری هەژارپەرست و بوونی بە سەرۆكی زلهێزترین دەوڵەت لەسەردەمی نوێی جیهاندا .

٢٠٠٧/٢/١٢ لە دوای یەك رۆژ لە گەرانەوەی وەزیری دەرەوەی توركیا – عەبدوللا گول – لە سەردانەكەیدا بۆ ئەمەریكا ، سووپاسالاری هێزەكانی توركیا – یەشار بوویۆك ئەنیسنی – لە سەردانێكی چوار رۆژەیدا گەیشتە شاری واشنتۆنی پایتەختی ئەمەریكا . لەم سەردانەشی – بوویۆك – چاوی بەجێگری سەرۆكی ئەمەریكا – دیك چینی – كەوت و لە هەمان كات لەگەڵ سووپا سالاری ئەمەریكا – پیتەر بیس – جێگری وەزیری بەرگری ئەمەریكا – ئەریك ئەدیلمان – كەووت.

لە لێدوانی ئەم بەرپرسانەدا گووتیان:– ئێراق و پارتی كرێكارانی كوردستان – پەكەكە – لە باكووری كوردستان و لەم وولاتە وهەوڵەكانی ئەرمەن بۆ رازی كردنی كۆنگرێسی ئەمەریكا ، ئەویش بۆ دەركردنی بریارێك ، كە توركیا بە ئەنجامدانی كوشتاركەی ئەرمەن لە ساڵی ١٩١٥ تۆمەتبار بكات ، كە لەلایەن ئیمپراتۆریەتی عوسمانی لە باكووری

کوردستان ئەنجامدرا . لە پێشەوەی ئەو ووتەو باسانەن کە سووپاسالاری تورکیا – ئەنیت – لەگەڵ بەرپرسانی ئەمەریکا باسیان دەکات .

جێگەی باسکردنە کە پەیوەندیەکانی نێوان تورکیاو ئەمەریکا لە دوای ئەوەی کە پەرلەمانی تورکیا رازی نەبوو هێزەکانی سووپای ئەمەریکا بە خاکەکەیدا بۆ ناو ئێراق گوزەر بکەن ، و ساردی تێکەوتووە ، بەرپرسانی تورکیا دەیانەوێت لە رێگەی پەیوەندیان بە ئەمەریکاوە رامیاریەتەکانی خۆیان لەناوچەکەدا بینە پێشەوەو رامیاریەتی خۆیان لە ناوچەکە مسۆگەر بکەن ، بە گەیاندنی ئاواتەکانیان بە تایبەتی لە سەر خاکی باکووری کوردستان .

٢٠٠٧/٢/١٢ لە دوی هەواڵەکانی حکوومەتی هەرێمی باشووری کوردستان گەیشتە ئەو قۆناخەی کە لە بواری بەرهەمهێنانی نەوت سەرکەوتنی بەدەست بێنێ ، بەلام حکوومەتی ناوەندی بەغدا و پەرلەمانی ئێراق و لەلایەن ئەندامانی هەردوو مەزهەب شیعە و سوونەی عەرەب ، دژایەتی هەواڵەکانی کوردیان دەکرد ، کە ئەویش رێکنەکەوتن بوو لە سەر یاسای وەزارەتی نەوت ، کە بریتیە لەو بۆندانەی کە حکوومەتی هەرێمی کوردستان مۆری کردون لەگەڵ کۆمپانیە بەرهەم و دەرهێنانی نەوتە بیانیەکان لە هەرێمەکەدا .

جێگەی روونکردنەوەیە کە لە دوای زنجیرەیەك کۆبوونەوە لە کۆبوونەوە لە ئەنجوومەنی نوێنەرانی ئێراق لە بارەی یاسای نەوت . کە ئەنجوومەن بەکۆی ٩٥٪ هەنگاوەکان بۆ بریاردان لەسەر یاسای ئەو وەزارەتە تەواو بوونە ، بەلام خالی سەرەکی کە وایکردووە تاکو ئێستا ئەو پرۆسەیە دوا بکەوێت ، کە بریتیە لەو بۆندە نەوتیانەی حکوومەتی هەرێمی باشووری کوردستان بۆ وەبەرهێنانی نەوت لە کوردستان مۆری کردوون . لەم

بارەیەوە گفتووگۆکان سەبارەت بە یاسای وەزارەتی نەوت ئێستا روو لە تەواو بوونە و زۆریان نەماوە.

بەلآم حکوومەتی ناوەندی لە بەغدا داوا دەکات گشت بۆندە نەوتیەکان بەسەرپەرستی بەغدا بەرێوەبچێت ، ئەمەش لە کاتێکدا کە حکوومەتی هەرێمی باشووری کوردستان مافێکی دەستووری خۆیەتی سەرپەرشتی بۆندەکانی وەبەرهێنانی نەوت لە کوردستان بکات ... لەگەڵ ئەوەشدا دەستووری هەمیشەیی ئێراق بریاری لەسەر ئەوە داوە ، کە کوردستان مافی ئەوەی هەیە کە سەرپەرشتی وەبەرهێنانی نەوت لە کوردستان بکات . سەرەای تەواو بوونی پرۆسەی بڕیاردان لە سەر یاسای وەزارەتی نەوت . بەلآم دوای ئەوە چەندین مادده و برگەو خاڵ لە یاساکە دەستکاری کراو تاکو کۆتایی ساڵی ٢٠٠٨یش ئەم یاسایە مۆرنەکراو لەلایەن ئەنجوومەنی ئێراق پەسەند نەکرا .

٢٠٠٧/٢/١٢ لە هەوڵەکانی رژێمی ئیسلامی لە ئێران ، بەردەوام بووە لە بەهێز کردن و زۆر کردنی ژمارەی سەربازەکانی و هێزی پۆلیس لە سەر سنووری نێوان حکوومەتی هەرێمی باشووری کوردستان و ئێران هەرچەند ئەو سنوورەشی لەسەر خاکی هەرێمی رۆژهەلآتی کوردستانە ، ئەویش لە دژی بزووتنەوەی رزگاری کورد لە رۆژهەلآتی کوردستان و لێدانی بنەکەو بارەگاکانی لە چیا بەرزەکانە لە سەر سنوور و قەدەخەکردنی هاتوو ، ئەویش لە رێگای تۆ پباران کردنی ناوچەکان بە تۆپ و تۆپی گەورەو هاوەن ، ئەمەش بە هەماهەنگی لە گەڵ رژێمی تورکیا ، کە هەردوو رژێمی ئێران و تورکیا لە سەر بزووتنەوەو دژ بە مافی کورد هاوپەیمانن لەناوچەکەدا .

٢٠٠٧/٢/١٢ سەرۆك كۆماری گینیا – لانـــسانا كـــۆنتی – لـــە لێدوانێكی تەلەفزیۆنیدا بـــاری ناكـــاوی – واتـــا یاســــــای عروفـــــی – راگەیانــــــــد ، لـــــــە وولاّتەكەیـدا بەتایبـەتی لە پایەتـەخت ، بە هـۆی خۆپیـــــــــــشاندان و رێپێـوانی سـەندیگای كرێكـاران لـە وولاّتەكـەدا . ئەمـەش بـە هـۆی بـەردەوام بوونی لانسان لە دەسەلاّت بۆ ماوەی ٢٣ ساڵ و گوێ نەدانە داخوازییـەكانی گەلی گینیـا ، بە تایبـەتی چینی هـەژار و كاسب كارو كرێكـاران . لـە هـەمان كـاتیش دامەزرانـدنی سـەرۆك وەزیـران – دانـی دەسـەلاّت بـەو و دانـی دەسەلاّتی حكوومەت بە – ئۆژینی كامبرا –- كە ئەو كەسـە نـزیكترین كەسـە لـە لانسانا لـە وولاّتەكـەو جێ بـە جێكـەری داخـوازی و بریارەكـانی سـەرەك كۆماری گینیایە لە ناوچەكە .

هـەروا دوای راگەیانـدنی بـاری ناكـاوی و دانـی دەسـەلاّت بـە هێزەكـانی سووپای گینیا بە بەرپـەچدانەوەی خۆپیشاندەران لـە پایتـەخت و شـارەكانی دیكەی وولاّتەكە ، كە ئەمەش بووە هۆكاری ئـەوەی كـە بارودۆخـی نـاوخۆی نێوان دەسـەلاّت و گـەلی گینیـا بـەرەو لێك تـرازان هـەنگاو بنـێ و كاردانـەوەی لەسەر بواری و ئابووری و رامیاری و كۆمەلاّیەتی هەبێ لە وولاّتەكەدا.

٢٠٠٧/٢/١٣ لە لێدوانێکی گووتە بێژی فەرمی حکوومەتی ڕووسیای یەکگرتوو – میخائیل گامیتین – بە ناوی وەزارەتی دەرەوەی ڕووسیا لە بەیاننامەیەکیدا ڕایگەیاند . کە لە ڕێگەی بالیۆزی ئەمەریکا لە شاری مۆسکۆ ، داوامان لە واشنتۆن کردووە کە بۆ مۆسکۆی ڕوون بکاتەوە ... ئایا لێدوانەکانی وەزیری بەرگری ئەمەریکا – ڕۆبرت گیتس – هەڵوێستی فەرمی ئیدارەی ئەمەریکایە ، یاخوود بیرووبۆچوونی تاکە کەسی خۆیەتی .

جێگەی باسکردنە کە لە هەفتەی ڕابردوو وەزیری بەرگری ئەمەریکا – گیتس – لە بەردەم ئەندامانی ئەنجوومەنی نوێنەرانی ئەمەریکا ڕایگەیاند ، کە پێویستە واشنتۆن هێزە سەربازییەکانی بەرەو پێش ببات بۆ ڕووبەڕوو بوونەوەی بارودخە گوماناوییەکان لە هەندێ وولاتی وەك – ڕووسیا ، چینی میللی ، کۆریای باکور ، ئێران – لە جیهاندا .

٢٠٠٧/٢/١٣ بە بۆنەی یاد کردنەوەی ٢٨ ساڵەی شۆڕشی ئیسلامی لە ئێران ، لە کۆشکی – گۆرەپانی نێوان ئەمەوییەکان و نویەلا – کە ١٢٠٠ لە بەرپرسانی دام و دەزگاکانی دەسەڵاتدارانی ڕژێمی سووریا ئامادە بوون لەسەر داوای بالیۆزی ئێران – حەسەن ئەختەری – لە سووریا . کە بەرپرسانی سووریا لە دام و دەزگا و پارتی بەعس و کەسانی ڕامیاری و سەربازی و ئەمنی و ئایینی و ڕۆشنبیری ئامادەی ئاهەنگەکە بوون ، هەروا سەرۆکی پەرلەمان – مەحمود ئەبرش و ، سەرەك وەزیرانی سووریا محمد ناجی و ئەمینداری پارتی بەعس عبدالله الاحمر و، بە دەیا بەرپرسی دیکە ئامادەی ئاهەنگەکە بوون لە شاری دیمەشقی پایتەختی سووریا .

لەو ئاهەنگەدا سەرەك وەزیرانی سووریا لە ووتەکەیدا گووتی :- هەماهەنگی و هاوکاری لە نێوان هەردوو وولاتی سووریاو ئێران تاکە

ڕێگایـه بـۆ بەرەنگاربوونـەوەی پاڵـە پەسـتۆ ی دەرەوەی سووریاو ئێـران لـه ووڵاتەکان و لە ناوچەکەدا .

٢٠٠٧/٢/١٣ لـە ڕاگەیانـدنێکی ووتـه بێژی فەرمی حکوومەتی کۆریا باکوور گووتی :- لە دوای کۆبوونەوەکانی ئـەمرۆ بـە لێنیـداوە کـه کۆریای باکوور چالاکیه ئەتۆمیەکانی ڕابگرێت و گـــشت کارگـــەکانی تایبـەت بـەم بـوارە دابخـات ، لـە بەرامبەریـشدا یارمـەتی لـە بـواری ووزە پێدەگات .

هـەروا بـە گـوێرەی هـەوڵی ئاژانـسی دەنگووباسـی فەرەنـسا ، دووپـاتی ڕاسـتی ئـەو لێدوانـەی کـردەوە کـە کۆریـای بـاکوور لـە بەرامبـەر ڕاگرتنـی چالاکیه ئەتۆمیەکانیدا ، یارمەتیـەك لـە بواری ووزە وەردرگرێت کـە دەگات ١٠٠٠,٠٠٠ یەك ملیۆن تەن لە نەوت ، بە مـەرجێك ڕێـز لـەو بەڵێنـە بگرێت ، کــە کۆبوونەوەکــەی ئــەمرۆ داویــەتی . هــەروا نوێنــەری ئەمــەریکا لــەو کۆبوونەوەیەدا بەڵێنی دا ، کە کۆریـای بـاکوور لـە لیستی ووڵاتـانی پاڵپشت کـاری تـیرۆر بـسرێتەوەو سـزا بازرگانیەکانیـشی لەسـەر هـەڵگرێت لــە ووڵاتەکەدا.

٢٠٠٧/٢/١٤ لـە جیهـانی ئـادەمیزاد كـە — بینـگ یـانگ — كـە خـەڵكی هـەرێمی مەنگۆلیایـە بـە درێـژترین مـرۆڤ لـە جیهانـدا دادەنرێـت ، كـە درێـژی بـەژنی ٢,٤٠ دوو مـەترو چـل سانتیمەترە ، هەر لەم ماوەیەدا — بینـگ — ژیـانی هاوسـەرگیریەتی پێكـەوە نـا لـە گەل خاتوو — كسیا — كە تەمەن ١٨ ساڵە و درێـژی بـەژنی ١,٧٠ مەترێك و حەفتا سانتیمەترە .

ئاهەنگی گواستنەوەش لەلایـەن كۆمپانیایـەكی چینی ئـەنجام درا لـە پێنـاو پروپاگنـدەی خـۆی بـە بـەرز بوونـەوەی رۆڵـی ئـەو كۆمپانیـا لـە شـاری — ئیردۆسی — چینیدا . ئەم بەژن درێژییە كێشەی بۆ دروست كردبوو كەس لـە كـچان رازی نـەدەبوون بـە هاوسـەرگیریەتی لـە گـەڵ بینـگ ، بـەڵام لـە دوای هەوڵێكی زۆر خاتوو كسیا رەزامەندی لە سەر هاوسەرگیریەتی لە گەڵ بینگ كـرد ، هـەروەك لـە ئینـسكلۆ پیدیای گینـس داهـاتووە . كە بینـگ درێـژترین مرۆڤە لە مێژوویی مرۆڤایەتی لەسەر گۆی زەویدا لە جیهان .

٢٠٠٧/٢/١٥ سەرەك وەزیرانی توركیا — رەجەب تەیب ئۆردگـان — ئـەمرۆ لـە لێدوانێكیدا گەشـبینی خـۆی لەمـەڕ پەیوەنـدی كـردن بـە هـەرێمی باشـووری كوردسـتان دەربـڕی و رایگەیانـد ، كـە دەكرێـت وولاّتەكـەی پەیوەندییـەكانی لەگـەڵ حكوومەتی هەرێمی باشووری كوردستان بەهێزتر بكات .

لێدوانەكەی سەرەك وەزیرانی توركیا ئەنكەرەی بە سەر دوو بەرە دەسـەلاّت و حكوومەت و دەسەلاّتی سەربازی دابەش كرد ، كە سەرەك كۆماری توركیا — ئەحمد سیزار — خۆی خستە پاڵ بـەرەی سـەربازی وولاّتەكەی . چونكە بـەلای ئەوانـەوە دانووسـتان و پەیوەنـدی كـردن بـە حكوومـەتی هـەرێمی كوردسـتان هێڵی سوورە بۆ توركیا .

جێگـەی باسـکردنە کـە ئۆردوگـان لـە رێگـەی سـەردانەکەیدا بـۆ کۆمـاری تورکمانـستان ، ئـەم لێدوانانـەی لـە بـارەی پەیوەنـدی حکوومـەتی تورکیـا لەگەڵ حکوومەتی هەرێمی باشووری کوردستان راگەیاند و گووتی :- ئـەم پەیوەندییـــەش پێویـــستە لـــە بەرژەوەنـــدی و ئاشـــتەوایی وســـەقامگیری ئاسایشی هەردوولا بێت .

هـەروا رێکخـەری تورکیـا بـۆ دۆسـییەی پەکەکـە – ئـەدیب یاشـەر – لـە لێـدوانێکی گووتویـەتی :- ئەگـەر بـزانین پەیوەنـدی و دانووسـتاند لەگـەڵ حکوومەتی هەرێمی کوردستان لەمەر چارەسەرکردنی کێشەی پەکەکە ، و لە بەرژەوەندی ئێمـەدا بێـت ، ئـەوا ئەنکەرە ئامادەیە ئـەم هـەنگاوە بنێـت لـە نێوانماندا .

سـەرەرای ئـەوەش بەرپرسـانی تورکیـا زۆربـەی لێدوانـەکانیان لـە سـەر ئەنجامـدانی ئۆپراسـیۆنی سـەربازییە لـە سـەر خـاکی هـەرێمی باشـووری کوردسـتان ، بـەلاَم ئەمـەریکا لەمـەر ئـەم لێدوانانـە هۆشـداری داوەتـە حکوومەتی تورکیا .

٢٠٠٧/٢/١٦ راگەیاندنی ووتە بێژی فەرمی حکوومەتی ژاپۆن – یاسۆ ئیسا شیۆزاکی – گووتی:- حکوومەتی ژاپۆن بریاریداوە کە سزای بازرگانی ئەتۆمی بەسـەر ئێران بسەپێنێت ، بۆ ئەوەی بەرنامە ناوەکیەکانی خۆی بووەستێنێت . ئەم هەوڵەش لە مالپەری – ئیلاف – بلاوکراوەتەوە ، کە ووتە بێژی حکوومـەتی ژاپـۆن لـە کۆنگرەیـەکی رۆژنامەوانیـدا گـووتی:- پێویـستە پارێزگـاری لـە ئاشتی رۆژهەلاَتی ناوەراست بکەین و رێگە لە بلاَوبوونەوەی چەکی ئـەتۆمی بگرین .

لە بەر ئەوە پێویستە هەندێك رێوشوێنی توونـد لـە بەرامبـەر ئێـران بگرینـە بەر . هـەروا گـووتی :- ئـەو سزایەی کە ژاپـۆن بریاریـداوە لـە سـەر ئێـران بیسەپێنێ ، بریتیـە لـە بلـۆك کردنـی پـارەی ١٠ دەزگـا ، لـە گـەڵ پـارەی ١٢ کەسـی سـەرمایەدار کـەوا مەزەنـدە دەکرێـت . کەپەیوەنـدیان بـە بەرنامـەی ناوەکییـەکانی ئـەتۆمی ئێران هـەبێت . هـەروا قەدەخـەکردنی فرۆشـتنی هـەر کەرەسـتەیەکی تەکنـەلۆژایی کـە پەیوەسـت بێـت بـە چالاکی نـاوەکی . ئـەم بریـارەی حکوومــەتی ژاپــۆنیش پــشت بەســتە بــە بریــاری ئەنجوومــەنی

ئاسایشی سەر بە رێکخراوی نەتەوە یەکگرتووەکان لە جیهاندا.

٢٠٠٧/٢/١٧ لە بابەتێکی بڵاوکراوەی دنگووباسی – ئەسیۆشیێتدپریس – دا ، لە سەر زاری ناوەندەکانی دەنگووباسی نەمسا بڵاویان کردەوە . کە ئەو چەکانە بە وەزارەتی ناوخۆی ئێران فرۆشاون ، لەم بارەیەوە بەرپرسانی نەمسا رەزامەندیان لە سەر هەناردەکردنیان داوە ، لەم بارەیەوەش وەزارەتی دارایی نەمسا رایگەیاند ، کە وەزارەتەکەیان لە مانگی/ ١ی ئەم ساڵ فرۆشتنی چەکی جۆری – گلاك – یان بە رێگەی یاسایی کردووەو ئێرانیش بەڵگەنامە پەیوەندارەکانی مۆرکردووە ، کە ئەو چەکانە نەداتە هیچ لایەنێکی دیکە .

جێگەی باسکردنە کە ئێران ٣٠,٠٠٠ سی هەزار پارچە چەکی گلاکی لە نەمسا کریووە ... لە رۆژی سێشەمەی رابردوو رۆژنامەی – دیلی تیلگراف – بڵاوی کردەوە ، کە هێزەکانی سووپای ئەمەریکا دەستیان بە سەر زیاتر لە ١٠٠ پارچە چەکی جۆری – ئستیر – دا گرتووە ، کە لە وولاتی نەمسا بەرهەم دەهێنرێت ... ئەم چەکانەش بە ئێران فرۆشراون بەبێ رەزامەندی ئەمەریکا لە گەڵ ئێران مۆریان کردبوو لەنێوانیاندا .

٢٠٠٧/٢/٢١ لە شاری تارانی پایتەختی ئێران و لە زانکۆی تاران ، سەدان قوتابی کورد لە بەر دەرگای کۆلیژی ئەدەبیاتی زانکۆ ، کۆبوونەوەو دوای

سروودی ئەی رەقیب داوایان لە هێزە رامیارییەکانی رۆژهەڵاتی کوردستان کرد ، کە بەرەیەکی کوردستانی پێك بێهێنن .

ئەم کۆبوونەوەیەش بە بۆنەی رۆژی جیهانی – زمانی دایك – ئەنجامدراو ، دوای ئەوە یەکێك لە قوتابیەکان بابەتێکی لەمەر بارودۆخی رامیاری وئابووری کوردستان خوێندەوە ، لە گەڵ تاوانبار کردنی دەسەڵاتدارانی ئێران ، دوای ئەوە قوتابیەکی دیکە بابەتێکی درێژی لە سەر زانستی زمان

پێشکەش بە ئامادەبووان کرد.

هــەروا ئــەو قوتابیانــەی کــە لــە نەتــەوە کــوردیش نــەبوون پالپــشتیان لــە داخوازییــەکانی قوتابیــانی کــورد کــردوو لــە دواییــدا قوتابیــە کوردەکــان بــە سروود و هەڵدانی چەند دروشمێکی رامیاری کۆتاییان بە کۆبوونەوەکەیان هێنا .

٢٠٠٧/٢/٢٢ لە راگەیاندنێکی رێکخراوی مافی مرۆڤ لە سووریا کە ئەمرۆ رۆژی – پێنج شەممە – بە ئامادە بوونی دادوەرێك ، دادگای سەربازی هێزەکانی سووپای رژێمـی بەعـسی لـە سـووریا ، ٥٠ هـاو وڵاتـی گـەنجی کـوردی لـە رۆژئـاواو شارەکانی دیکەی ئەم وولاتە دادگایکرکرد ، ئەویش بە تاوانی ئەنجامـدانی خۆپیشاندانێکی هێمنانە لە دوای تیرۆر کردنـی – شێخ مەعشوق خەزنـەوی – لە وولاتەکەدا .

هــەروا لــە راگەیاندنەکــەی رێکخــراوی مــافی مرۆڤدا هــاتووە ، کــە ئــەم ٥٠ گەنجــە کــوردە لــە دوای تــیرۆر کردنــی شــێخ مەعــشوق خەزنەویــدا لــە ٢٠٠٥/٦/٥دا هاتووە لـە شـاری قامشلی لە رۆژئاوای کوردستـانی لکێنـدراو بە سووریا ، لەلایەن هێزە ئەمنیەکانی رژێمی بەعسی لـە سووریا ، بەتاوانی خۆپیشاندان دەستگیر کراون.

بــەڵام تــەواوی دەســتگیرکراوەکان لــە خۆپیــشاندانەکان بەشــدار نــەبوون ، بەڵکو زۆربەیان بە شێوەیەکی هەرەمەکی دەستگیرکران ، لە بەر ئەوەی کـورد بوون . هەروا لە راگەیاندنەکەی مافی مرۆڤدا هاتووە ، کە دۆسییەی ئـەو ٥٠ گەنجــە ، پــاش دەســتگیرکردنیان لــە قامــشلیەوە بــۆ دادگایکردنیــان گواسترانەتەوە بۆ دادگای سەربازی لە شاری دیمەشقی پایتەختی سووریا . سەرپێچیەکی نایاساییان ئەنجامدا بێت . هەروا دادگای ناوبراو پێشێلی لە مافەکانی مرۆڤ و بنەما یاساییە نێوودەوڵەتیەکانی کردووە لە وولاتەکەدا .

٢٠٠٧/٢/٢٣ لە کۆبوونەوەی ئەنجوومەنی پیرانــــی مەکــــسیکی ، وویلایەتــە یــەکگرتووەکانی ئەمــەریکا بــە کۆمــەڵ کــوژی گــەلی ئێــراق تۆمــەتبار کــرد ،

ئەمەش لە کاتی پەسەند کردنی یاداشتنامەی تاوانبارکردنەکەی دادگایی کردنی سەربازێکی ئەمەریکی بەرەچەڵەك مەکسیکی دێت ، بەتۆمەتی هەلاّتن لە راژەی سەربازی ، بە هۆی رەتکردنەوەی بە بەشداری کردنی لە شەڕی دژ بە ئێراق .

ئەم سەربازەش ناوی – سەرگەنت ئۆگستان ئۆگوابۆ – کە تەمەنی ٣٥ ساڵ بووە و لە دایك بووی مەکسیکە ، کە لە ساڵی ٢٠٠٠ رەگەزنامەی ئەمەریکی وەرگرتووە ، ئێستا لە بەندیخانەی سەربازگەی ئەمەریکایە لە – مانهایم – لە ئەلمانیا بەند کراوەو لە چاوەروانی دادگایی کردنیەتی . هەروا ئەنجوومەنی پیران لە مەکسیك – ئۆگوابۆی – بە یەکێك لە قوربانیەکانی راو حەزەکانی جۆرج بۆشی سەرۆکی ئەمەریکا داناوە ، ئەگەر ئەوەش دەکرێت کە دادگا بڕیاری حەوت ساڵ زیندانی بەسەر ئۆگوابۆت بسەپێنێت .

٢٠٠٧/٢/٢٣ ئەنجوومەنی ئاسایشی نەتەوەیی تورکیا رەزامەندی خۆی دەربڕی لە سەر هەوڵەکانی حکوومەت بۆ چارەسەر کردنی کێشەی کورد لە تورکیا بە رێگەی دبلۆماسی . ئەنجوومەنی نەتەوەیی تورکیا ئەوەشی روونکردەوە ، کە هەوڵە دبلۆماسیەکان دەیەوێت رەوشی شاری کەرکوکیش چارەسەر بکات .

لەگەڵ ئەوەشدا ئەنجوومەنی ئاسایشی نەتەوەیی تورکیا لە بەیاننامەیەکدا کە بلاّوی کردەوەو گووتی :- شتێکی باش دەبێت ئەگەر هەوڵە دبلۆماسیە رامیارییەکان بۆ چارەسەرکردنی کێشەی پارتی کرێکارانی کوردستان pkk و گرژیەکانی ئێراق بە هۆی ناکۆکی لەسەر شاری کەرکوك بخرێتە گەڕ .

هەورا بەیاننامەکە لە کۆبونەوەیەك دەرچوو ، کە سەرەك وەزیرانی تورکیا رەجەب تەبیب ئۆردگان و سەرکردەی مەدەنی و سەربازییەکانی تورکیا بەشدارییان لەو کۆبوونەوەیە کرد.

جێگەی روونکردنەوەیە کە بابەتی گفتووگۆکردن لە گەڵ سەرکردە رامیارییەکانی هەرێمی باشووری کوردستان ، یەکێك بووە لەو بابەتە رامیاریانەی کە ماوەیەکە لە نێوو حکوومەتی تورکیا لێکۆلینەوەی چری لە بارەیەوە دەکرێت ... هەروا لە ئەنجامی کۆبوونەوەی ئەنجوومەنی ئاسایشی نەتەوەیی تورکیا ، وەك ئاماژەیەك بۆ حکوومەتی تورکیا دێتە هەژماردن

تاکو دەست بە گفتووگۆ لە گەڵ سەرکردایەتی کورد لە هەرێمی باشووری کوردستان ئەنجام بدرێت لە ناوچەکەدا.

٢٠٠٧/٢/٢٤ لــــە ســــەردانێکیدا ســـەرەك وەزیرانی تورکیا – رەجەب تەیب ئۆردگـــان – بەســـەرۆکایەتی شـــاندێکی ئـــابووری و ئـــایینی گەیشتە شاری ریازی پایتەختی ســـعوودیەو ، لەگـــەڵ شـــا عەبـــدوڵلای شـــای ســـعوودیە دەستیان کرد بە گفتووگۆکانیان . ئەمـەش بـە هـۆی گۆرانکارییـە ناوچەییەکان ، بارودۆخی ئێراق ، کێـشەی فەلەسـتین و شـێوەی پەرەپێـدانی هاوکارییـە دوولایەنـەکان لـە نێوانیاندا تەوەری سەرەکی گفتووگۆیەکانیان بوو لەناوچەکەدا.

هەورا وەزیری دەووڵەت بۆ کاروباری ئایینی – محمد ئایدەن – ، و وەزیری دەرەوەی تورکیا – عەلی باباجان – و چەند بەرپرسێکی بالای دیکە ئەندامی شـاندەکە بوون . لـە مـاوەی یـەك سـاڵدا سـەرەك وەزیرانـی تورکیا سـێ جار سـەردانی سـعوودیەی کـردو لەگـەڵ بەپرسـانی ئـەم وولاتـە سـەبارەت بـە کاروباری ئایینی و ئابووری پەیوەندییـەکانی دیکە لە گفتووگۆو پەیوەنـدی بەردەوامن .

لەوکاتەشـدا سـەرەك کۆمـاری سـووریا – بەشـار ئەسـەد – داوای لـە شـای سعوودیە شا عەبدوڵلا کرد ، بە داوەتـی فـەرمی سـەردانی سووریا بکـات لـە پێناو بەشداریکردنی لە کۆبوونەوەی وولاتانی عەرەبی لە سووریا سەبارەت بە باری ئێراق و لوبنان و فەلەستین گفتووگۆ بکەن لە ناوچەکەدا .

٢٠٠٧/٢/٢٧ لە دوا رووخاندنی رژێمـی بـەعس لـە ئێراق بەسـەرکردایەتی کردنـی سـەددام حوسینی لە ٢٠٠٣/٤/٩ و سەرهەڵدانی کێشەی نێوان پێکهاتـەکانی ئێراق و ، بە تایبەتی کێشەی نێوان مەزهـەب شیعە و سـوونەی ئیسلامی عـەرەب و ئـایین و کاردانـەوی لـە سـەر بیرووبـڕوای گۆمـەڵگای ئێـراق و پـەلاماردانی

ئایینـەکانی مەسـیح و سـابیئە لـە ئێـراق و بـووە هـۆی کـۆچ پێکردنیـان بـۆ دەرەوەی ئێراق ، بە تایبەتی رووکردنیان بۆ هەرێمی باشووری کوردستان .
لەوانەش هەڵگری بڕوای سابیئەی ئایینی زەکەریا یەحیا و رووکردنیان بۆ هـەرێمی کوردسـتان ، لـە گونـد و شـارەدێ و شارۆچـکە و شـارەکانی وەك پارێزگای هەولێر و دهۆك و سلێمانی ، بەتایبەتی پارێزگای هەولێر کە تاکو ئەم مێـژووە زیـاتر لـە ٥٦ خێـزان لـەو تایەفە روویان لـە هـەرێمی باشـووری کوردستان کردووە .

لەگـەڵ ئەوەشـدا زۆربـەی ئەنـدامانی ئـەو ئایینـە بـەرەو وولاّتـانی ئـەورووپا رۆیـشتن و ، هـەروا بـۆ وولاّتـی سـووریاو ئوردنیش کۆچیان کـردووە . بـەلاّم هەنـدێ لـەو خێزانانـە پێیـان بـاش بـوو روو لـە هـەرێمی کوردسـتان بکـەن و دەسـەلاّتی هـەرێمیش ئاسـانکاری بـۆ کـردوون و لیژنەیـەکی بـۆ راپەرانـدنی کارەکانیان پێك هێنرا .

جێگەی روونکردنەوەیە کە هەڵگری بڕوای ئایینی – سابیئە ، مەندائی – ژمـارەی دانیـشتووانیان لـە ئێـراق زیـاتر لـە ١٥٠ هـەزار خێـزان دەبـێ و لـە پارێزگاکـانی باشـووری ئێـراق و بەغـدا نیـشتەجێن لـە وولاّتەکـەدا ، لـە بـەر ئـەوەی هـەڵگری ئـەم ئاینـە بـەر لـە هـاتنی ئیـسلام و فتووحـاتی ئیـسلامی بـۆ ئێــراق ، بــە ژمارەیــەکی زۆر دانیــشتووی وولاّتــی نێــوان دوو زێــێ – میزۆبۆتامیا – بوونەو لە بنچەدا عەرەب نین و ئارامین .
بەلاّم بە هۆی پاڵە پەسۆو ماوە دەدانیان زۆربەیان بە زۆر کراون بـە ئیـسلام و بە عەۆرەب بە هۆی بەرپابوونی بارو دۆخی ئایینی و شالاّوە ئازاردانـە یـەك لـە دوای ئەکـەکانی عـەرەبی شـۆڤێنی ئیـسلامی لـە ناوچـەکەدا ، هـەروا وەك نەتەوەو ئلیینەکانی دیکە کـە بـە زۆری زۆردارو بـە زەبـری هێـزی شمشێر بـە ئیـسلام کـردن و بـە عـەرەبکردن و بـە داگیرکـردن بـەردەوام بوونـە لـە ناوچـەو هەرێمـە جیاجیاکـان ، لەوانـەش ئـەم خێزانـە سـابیئەی منـدائی . لـە جیهـانی ژێر دەسەلاّتی داگیرکەری ئیسلام .
سەرچاوە:- BBC,aradec.com

٢٠٠٧/٢/٢٧ لـە راگەیانـدنێکی وەزیـری پلانـدانانی ئێـراق – عـەلی بابـان – بـۆ رادیـۆی – سەوا – گـووتی :- ئەنجوومـەنی وەزیرانـی ئێـراق بـە کـۆی دەنـگ بریـاری لـە

سـەر یاسـای نـوێی نەوتـدا کـرد ، کـە لـەم یاسـایەدا کێـشەی داهـات و خاوەنداریەتی نەوتی ئێراق یەکلاکراوەتەوە .

هـەورا وەزیـری پلانـدانان گـووتی :- لـەم یاسـایە کێشەی مـافی گـەران و پشکنین چارەسەر کراوە و گشت لایەنەکان لـە سـەری رێك کـەوتوون ، بۆیـە ئەنجوومەنی وەزیران . بەکۆی دەنگ بریاری لـە سـەر یاسـای نـوێی نـەوتدا ، کە لەم یاسایە کێشەی داهات و خاوەنداریـەتی نـەوتی ئێراقـی بلاوکـردەوە .

هــەروا گــووتی:- لــەم یاســایەدا هـیچ مـاف و ئاسـانکاریەك بـۆ کۆمپانیـا ئەمەریکیـەکان نـەکراوە ، بـەڵکو رەچـاوی بەرژەوەنـدی گـشتی گـەلی ئێـراق

• کراوە لە وولاتەکەدا.

٢٠٠٧/٢/٢٨ گرێدانی کـۆنگرەی نێوودەوڵـەتی لە شـاری بەغـدای پایتـەختی ئێـراق ، لـە پێنـاو چارەسـەرکردنی کێـشە ئەمنیـەکان لـە ئێـراق ، بـە بەشـداربووانی وولاتـانی دراوسـێی ئێـراق وەك :- ئێـران ، سـووریا ، تورکیـا ، سـعوودیە ، ئوردن ، کوێت ، لەو کۆنگرەیەش هـەر پێنج وولاتـی ئەندامی هەمیشەیی لە رێکخراوی نەتەوە یەکگرتووەکان و ئەمەریکاش بەشداریان تێدا کـردوو ، لـە گەڵ ئەمیندارو دەستەی سەرۆکایەتی کۆمکاری عەرەب .

ئەم کۆنگرەیەش بۆ یەکەمجارە لە ئێراق گریێ دەدرێت ، بە گفتووگۆکردن لە سەر کێشە و گرفتەکانی ناوخۆی ئێراق و دراوسێکانی لە ناوچەکەدا .

جێگـەی باسـکردنە کـە سـەرکەوتنی ئـەم کۆنگرەیـە بەرچـاو نابێـت لـە داهاتووی ئێراق ، لە نـاوخۆو لـە پەیوەندیـەکانی لەگـەڵ وولاتـانی دراوسـێی گـەر دەست تێوەردان لە کاروبـاری نـاوەخۆی ئێـراق بـەردەوام بێـت و کێشە هەڵواسراوەکانی کۆن و دوای رووخاندنی رژێمی بـەعس هـەوڵی چارەسـەری بۆ نەکرێت بە پێی دەستووری ئێراق .

هـەروا لەلایـەکی دیکـەش بەشـداری ئێـران و سـووریا لەگـەڵ ئەمـەریکا لـە پێنــاو رازی کردنــی دیموکراتەکانــە لــە کــۆنگرێس و ئەنجوومــەنی پیرانــی ئەمەریکا ، لـە دوای سـەرکەوتنیان و زاڵ بوونیـان لـە هـەردوو ئەنجوومـەن لـە ئەمەریکا .

٢٠٠٧/٢/٢٨ لـە رۆژنامـەی – صـبـاحی – تـورکی ، بابـەتێکی بلاوکـردەوە کـە سـەرەك کۆمـاری پێـشووی تورکیـا – کـەنان ئـەوران – کـە جەختی لەسەر ئەوە کردەوە ، کە پێویستە وولاتەکەی هەڵوێستی برایانـەی لەگـەڵ کـورد هـەبێ و پالپـشتی لـە ووتـەکانی وەزیـری

دەرەوەی تورکیا کرد ، بۆ گفتووگۆ کردن لە گەڵ سەرکردایەتی کورد لە باشووری کوردستان ... هەر رۆژنامەی صباح لە ژمارەی ئەمرۆیدا . هەروا سەرۆکی پێشووی تورکیا ئەگەری ئەوەشی دا کە تورکیا لە داهاتوودا پەیرەوی لە سیستەمی ئەیالەتی بکات .

جێگـەی روونکردنەوەیە کە کەنان ئەوران لە ماوەی ساڵەکانی ١٩٨٢ – ١٩٨٩ سەرەك کۆماری تورکیا بووە . هەروا لە سەر کێشەی پارێزگای کەرکوك و شاری کەرکوك ڕایگەیاندووە ، کە – ئێمە مافمان لە کەرکوکدا هەیە ، بەلآم ئەوە بەو مانایە نایەت ، کە دەست بەسەر کەرکوکدا بگرین و خۆم دژی ئەوەم . ئەگەر تورکیاش بچێتە ناو خاکی کەرکوك هەموو جیهان بەرامبەر بە تورکیا دەوستن ، هەروا سەرۆکی پێشووی تورکیا داوای لە پارتی کۆمەڵگـەی دیموکراتی کورد – DTP – کرد ، کە وەکو گشت پارتەکانی دیکە بچێتە ناو پەرلەمانی تورکیاو رێژەی دەنگدانی بۆ چوونە ناو پەرلەمان ، نەبێتە ئاستەنگ لە بەردەم پارتەکەدا .

هەروا سەرۆکی پێشووی تورکیا – ئەوران – گووتی :– من دەتوانم لەو بارەیەوە لەگەڵ خاتوو – لەیلا زانا – دابنیشم و گفتووگۆی لەگەڵ بکەم . هەروا سەبارەت بە گفتووگۆکردن لەگەڵ سەرکردایەتی کورد لە باشووری کوردستان گووتی :– من پاڵپشتی خۆم بۆ ووتەکانی وەزیری دەرەوەی تورکیا عەبدوللا گول دووپات دەکەمەوە .

لەلایەکی دیکەو لە ناوەڕاستی ئەم مانگەدا ، وەزیری کاروباری دەرەوەی تورکیا رایگەیاند ، کە ئامادەین بۆ چارەسەری کێشەی نێوانیان گفتووگۆ

لەگەڵ سەرکردایەتی رامیاری کورد بکەن . و هەروا ناوبراو گووتی :— کە ئێستا بوونی دەوڵەتی کوردی بۆتە ڕاستیەك و پێویستە کاربەدەستانی تورکیاش ئەمە قبوول بکەن لەناوچەکەدا .

تێبینی:— خوێنەری بەڕێز ، دانەنانی هەندێ وێنە لە گەڵ مێژووەکەی یاخوود رووداوەکەی ، بۆ دووبارە نەبوونەوەی وێنەکەیە یاوێنە بەر دەست نەکەوتووە ، تکایە .

٢٠٠٧/٣/١ لــە هێرشــێکی ناکاویــدا هێزەکانی ئەمنی ئێرانی ١٧ هاووڵاتیــان لــە چــەکدارە کــەردەکان شــەهید کــرد لــە هەرێمی ئازربایجانی ڕۆژئاوا لەســـەر ســـنووری نێـــوان تورکیا و ئێران ، لە ئەنجامی بــەرپابوونی شــەڕی نێــوان

چەکدارانی ئەمنی ئێران و چەکدارانی بزوتنەوەی — بیژاك — ی کورد لە ناوچەکەدا .

جێگەی باسکردنە کە لەو شەڕەدا چوار لە پاسەوانانی شۆڕشی ئێرانی کوژران ، کە سێ لەوانە ئەفسەر بوونە . لەو کاتەشدا هەرێمی ئازربایجانی ڕۆژئاوا چەندین زنجیرە شەڕی لێ ئەنجامدرا لە چەند رۆژی ڕابردوو ، هەروا ڕۆژی ٢/٢٩ زیاتر لە ٣٠ هاووڵاتی شەهید کران لەلایەن هێزەکانی پاسەوانی شۆڕشی ئێران ، لە ئەنجامی شەڕو پێکدادان لە هەرێمەکەدا ، لە هەرێمی سیستان و بلوشستان لە باشووری رۆژهەڵاتی ئێران . هەروا ١٤ لە سەربازانی ئێرانیش کوژران لە ئەنجامی کەوتنە خوارەوەی فڕۆکەیەکی سەربازی لەلایەن چەکدارانی کورد لە هەرێمی ئازربایجانی رۆژئاوا .

هەروا جووڵانەوەی بیژاك جووڵانەوەیەکی کوردیە لە ڕۆژهەڵات و باکووری کوردستان ، شەڕی پارتیزانی ئەنجاە دەدەن و پەیوەندی بەهێزیان لەگەڵ پارتی کرێکارانی کوردستان pkk دا هەیە لە سەر خاکی کوردستان .

سەرچاوە :- BBC Arabic.com

٢٠٠٧/٣/١ ڕێکخراوە نێوودەووڵەتیەکان ڕەخنەی توندیان لە ڕژێمی شانشینی سعوودیە گرت ، بە هۆی زۆر بوونی لە سێدارەدان لەو ووڵاتەدا

هەروا ڕێکخراوی لێبووردنی نێوودەووڵەتی — هیومان رایتسی وۆتش —

ئەویش ڕەخنەی توندی لە دەسەڵاتدارانی سعوودیەو دادگا تایبەتیەکانی سعوودیە گرت بە زۆر بوونی بڕیاری لە سێدارەدان لە سێدارە دەدران لەو وولاتەدا .

جێگەی باسکردنە کە دادگای سعوودیە بڕیاری لە سێدارەدانی بۆ ١٧ هاووڵاتی دەرکرد و لە سێدارە دران ، هەروا لە ٢٠٠٧/٢/١٩ بڕیاری لە سێدارەدانی بۆ چوار هاووڵاتی سریلانکا دەرکرد ، بە ناوی بەکارهێنانی چەك و لاشەکانیان بە هەڵواسراوی مایەوە لە گۆڕەپانی لە سێدارەدانەکەدا .
ئەنجامدانی لە سێدارەدان لە وولاتانی عەرەبی بەردەوامە بە شێوەیەکی بەرچاو ونهێنی ، کە دژی دەسەڵاتەکانیانە . لە هەمان کات بەناوی کارێکی دیکە لە سێدارە دەدرێن . هەروا لە ئێرانیش بە هەمان شێوەو شێواز لە وولاتانی ناوچەکەدا .

٢٠٠٧/٣/٢ لە داوایەکی بە ناوی وەزارەتی دەرەوەی چینی مللی – کین جانگ – گووتی :– چینی مللی داوایەکی ئاراستەی ئیدارەی ئەمەریکا کردووە ، کە ئەو ژمارە مووشەکانەی کە بڕیارە بیفرۆشێتە تایوان هەڵیوەشێنێتەوە . کە ٤١٨ مووشەکی دوورهاوێژی مام ناوەندی و ٢٣٥ مووشەکی بۆشایی ئاسمانی لە جۆری – فامزیك – بە بڕی ٤٢١ ملیۆن دۆلار.

جێگەی باسکردنە تایوان بەشێکە لە چینی مللی و چینی مللیش تایوان بە بەشێك لە خاکی خۆی دەزانیٚ ، ماوە بە هیچ لایەنێکی نێوو دەووڵەتی نادات دەست تێوەردان لە کاروباری تایوان بکات دژی چینی مللی لە کێشووەرەکەدا.

هەروا لەلایەکی دیکە ئیدارەی ئەمەریکا لە ڕێگەی ئاژانسی هاوکاری ئەمنی ئەمەریکی داواکەی چینی مللی ڕەتکردەوەو گووتی :– ئەمەریکا دەستگیر نیە بە یارمەتی نەدانی تایوان بە هۆی بوونی ڕێکەوتنی ئەمنی و

ئابووری و بەرگریکردن لە یەکتری لە نێوان ئەمەریکا و تایوان لە ناوچەکەدا

.

٢٠٠٧/٣/٢ لە ڕاگەیاندنی لیژنەی چاودێری هەڵبژاردنەکانی وولاتی سەنیگال – عەبدوللا واد – بۆ خوولی دووەمی سەرۆکایەتی کردنی کۆماری سەنیگال بەرامبەر بە پالێوراوەکانی بەرهەڵستکاری ، کە سەرۆك واد بە ڕێژەی ٥٠٪ زیاتری بە دەست هێنا و دووەم پالێوراویش سەرەك وەزیرانی پێشوو ئیدریس سیل ١٤,٩٣٪ و پالێراوی سێیەمیش پالێەراوی پارتی سۆشیالیستی بەرهەڵستکار – تاتۆر دینگ – ١٣,٥٧٪ .

جێگەی باسکردنە کە سەنیگال تاکە وولاتە لە وولاتەکانی کێشوەری ئەفەریکیا کودەتای سەربازی تیا ئەنجام نەدرابێت و ، لە هەمان کات تاکە وولاتە کە زۆری دانیشتووانەکەی موسڵمان بێت و تاکە وولاتیشە هەڵبژاردن بە شێوەیەکی ڕێك و پێك و لە بارێکی دیموکراتی ئەنجامبدرێت لە وولاتەکەدا .

٢٠٠٧/٣/٣ لە دوای هەوڵێکی زۆر دەسەڵاتدارانی جەزائیر توانیان نزیکەی ١٠٠٠٠ دە هەزار تاوانبار لە سەر بازرگانی کردن لە ماددەی بێهۆشکەر زیندانی بکەن . ئەم ڕاگەیاندنەش لەلایەن دیوانی نیشتیمانی بۆ لە ناوبردنی ماددەی بێهۆشکەر لەڕاپۆرتێکدا بلاوی کردەوە لە جەزائیر . جێگەی روونکردنەوەیە کە لە ڕاگەیاندنەکەی دیوانی نیشتیمانی بەم شێوەیە ووتی :– کە ٩٨٧٩ هەزار کەسی دەستگیر کردووە لە ساڵی ٢٠٠٥ کە لەو ژمارەیەدا ٨٦٩٨ هەزار کەس تاوانبار کراون ، لەو ژمارەیەش ٩٧٨٩ هەزار کەس خەڵکی جەزائیرن و ٩٠ کەسیش بیانین ، کە ژمارەی تاوانەکان گەیشتە ٦٨٨٠ ، لەوانەش ١٩٧٤ کەس بەهەڵسانیا بە بازرگانی پێکردن بووە لەو ماوەیەدا .

هەروا لە ڕاگەیاندنەکەی دیوانی نیشتیمانیدا ئەوەشی دەرخست کە دەسەڵاتدارانی جەزائیر توانیویانە ١٠,٠٤٦ کیلۆگرام لەو ماددە دەست بە

سەر دابگرن لە — قنب هندی — و ٥٢٧ کیلۆ گرام لە حەشیشەی کیف و ٨٥٨ کیلۆگرام لە تۆی قنب هندی و ، ٧٥٧ تویکڵی قنب هندی ، ٣١٩٠١٤ لە حەبی هلوسی جۆراو جۆر ، لە گەڵ ئەوەشدا دەست بەسەرا گرتنی ٧٧٧٤ کیلۆگرام لە کۆکایین و ٢٥ کیلۆگرام لە هیرۆیین و ١٢ کیلۆگرام لە ئەفیوون .

هەروا بەرێوەبەری گشتی دیوان عەبدولمەلك سایح بۆ ئاژانسی فەرمی ئەوەی ڕاگەیاند ، کە لێکۆڵینەوە بەردەوامە و بەرگریکردنیش بەردەوامە دژی ئەو کارە نامرۆڤیە لە هەموو لایەنەکانی وولاتەکەدا ، بە هاوکاری وولاتانی دراوسێی جەزائیر لە ناوچەکەدا .

سەرچاوە :— رۆژنامەی /دار الحیاه

٢٠٠٧/٣/٣ دادگای تورکیا فەرمانی دەستگیر کردنی سەرۆکی پارتی دیموکراتی کوردستان لە تورکیا —— ئەحمد تورك —— و جێگرەکەی ئایسەڵ ئۆگلوك — بە تۆمەتی بەزاندنی یاساکانی پارت و ڕێکخراوەکان تاوانبارکراون لە وولاتەکەدا.

شایانی باسە بە پێی یاساکانی تورکیا بەکارهێنانی هەر زمانێك جگە لە زمانی تورکی لە بلاوکراوە رامیاریەکان قەدەخەیە ... جێگەی ئاماژە پێکردنە پارتی دیموکراتی لە ساڵی ٢٠٠٥ دامەزراوە و ئیستا بە هێزترین پاتی کوردیە ، کە لە گەڵ دەسەلاتی تورکیا بەشداری پەرلەمانی کردبێت بە هاوکاری و یارمەتی پارتی کرێکارانی کوردستان ، کە هەوڵی بەشداربوونی پەرلەمانی تورکیا دەدەن لە هەڵبژاردنەکانی داهاتوودا لە وولاتەکەدا .

٢٠٠٧/٣/٣ وەزیری دەرەوەی فەرەنسا — دۆست پلازی — لە کۆنگرەیەکی رۆژنامەوانیدا لە پاریسی پایتەختی فەرەنسا گووتی :— هەر پێنج وولاتە ئەندامە هەمیشەییەکەی ئەنجوومەنی ئاسایشی رێکخراوی نەتەوە یەکگرتووەکان و ئەڵمانیا لە سەر دیاریکردنی چوارچێوەی قۆناخی داهاتووی ئەنجوومەنی ئاسایش رێك کەوتن ، لە هەمان کات روونی کردەوە کە شەش وولاتەکە لە سەر کارکردن بە بریاری بەندی/ ٤١ میساقی نەتەوە یەکگرتووەکان رێك کەوتن .

هەروا لەلایەکی دیکە ووتەبێژ بەناوی وەزارەتی دەرەوەی ئەمەریکا — گوان

مـۆر – لـه ووتەکەیـدا گـووتی :– نوێنـەرانی شـەش وولاّتەکـە لـە رێگـەی تەلەفۆنـەوە گفتووگـۆی باشـیان ئەنجامـداوەو بڕیـارە ، ئـەمرۆش درێـژە بـە گفتووگۆکانیان بدەن و چاوەڕێ دەکرێت پرۆژە بڕیارێك لـە هەفتـەی داهـاتوو گەلاّلـە بکرێـت لـە دژی ئێـران ، کـە گەیـشتنە رێکـەوتن کـە بەرێکـەوتنی چوارچێووە ناسراوە . بەلاّم ئێران بەردەوامـە لـە سـەر پیتانـدنی یۆرانیـۆم لـە وولاّتەکەیدا .

٢٠٠٧/٣/٣ لـە ئاکـامی بـارو دۆخـە تێـك هەڵکـشاوەکان و چـارە سـەر نەکردنی پشتگیری لـە کێشە هەڵواسـراوەکانی کـورد لــە هـــــەرێمی باشــــــووری کوردســـتانی لکێنــدراو بــە ئێـراق ، کێـشەکانی دیکـەی گـــەلانی ئێـــراق . کێـــشەی

نێـوان مەزهـەب سـووننە و شـیعە و ئاینـەکانی دیکـەی ئێـراق ، پەیوەنـدی نێـوان دەسـەلاّتی کـوردی لـە گـەڵ دەسـەلاّتی ناوەنـدی ئێـڕاق ، لـە شـاری بەغدای پایتـەخت . ئـەمرۆ باڵیۆزی ئەمەریکا لـە ئێڕاق زەلمـای خـەلیلزاد و سـەرۆکی کوتلـەی ئەلعراقیـە ئـەیاد عـەلاوی و ئەنـدامی پەرلـەمانی ئێـڕاق عـەدنان پاچەچـی ، گەیـشتنە شـاری سلێمانی و لـە شارۆچکەی دووکـان لـە پێنـاو گفتووگـۆکردن لـە گـەڵ سـەرەك کۆمـاری ئێڕاق و سـکرتێری گـشتی یەکیـەتی نیـشتیمانی جـەلال تاڵـەبانی ، کۆبوونـەوە ئەنجامـدەدرێت لەگـەڵ ئەنـدامانی بـیرۆی رامیـاری یەکیـەتی لـە پێنـاو رێگـە خۆشـکردن لـەجێ بـەجێکردنی کێـشەکان بەگـشتی و کێـشەی کـورد بـە تایبـەتی لـە هـەرێمی باشووری کوردستان .

٢٠٠٧/٣/٣ کۆریـــای باشـــوور گومـــانی لـــە ووشـــەکانی ســـەرەك وەزیرانـــی یابان کرد ، کە سەرەك وەزیرانی یابـــان تـــورەیی خـــۆی لـــە لێدوانەکانی بەرپرسانی کۆریا لە ٢٠٠٧/٢/٢٩ دەربڕی بەو هۆیەی کە گوایە دەسەڵاتی شانشینی لە یابان لە کاتی جەنگی دووەمی جیهان زیاتر لە ٢٠٠ هەزار ئافرەتی ناچار کردووە بە تێرکردنی سەربازەکانی هێزی سوپای کۆریا بەکاری سێکسی .

بەڵام یابان ئەو هەواڵ و زانیاریانەی ڕەتکردەوە . هەر لەو کاتەشدا وەزیری دەرەوەی کۆریای باشوور ڕاگەیاندنەکانی سەرەك وەزیرانی یابانی بە درۆ خستەوەو گووتی :- سەرەك وەزیرانی یابان زانیاری لە سەر ئەم کردارانە نیە ، کە کاتی خۆی دەسەڵاتی یابان پێی هەڵساوە هەروا گووتی :- پێویستە سەرەك وەزیرانی یابان و دەسەڵاتدارانی یابان ڕووبەڕووی ئەم ڕاستیانە ببنەوە ، کە کاتی جەنگی دووەمی جیهانی دەسەڵاتداران پێی هەڵساون .

دوای ئەوە سەرەك وەزیرانی یابان — شینزۆ ئابی — لە لێدوانێکی ڕۆژنامەوانیدا گووتی :- مشتوومڕێکی زۆر هەیە لەم بارەیەوە کە ئافرەتانی یابان ناچار کراین بە تێرکردنی سەربازە یابانیەکان بە سێکسی ئافرەتان و هەروا گووتی :-

بەڵگەی تەواو ڕاستیەکان لە بەر دەستدا نیە ، کە ئەم کارانە بسەلمێنێ . هەر لەو کاتەشدا ئەنجوومەنی نوێنەرانی ئەمەریکا ، ئەوەی خستە ژێر لێکۆڵینەوە ، کە ئەمەش بووە هۆی نارەزایی حکوومەتی یابان و وەزیری دەرەوەی یابان گووتی:-

پڕۆژەی ئەو یاسایە هیچ سەرچاوەیەکی ڕاستی نیە لە وولاتەکەدا ، بەڵام سووپای ئیمپراتۆری یابان لە کاتی جەنگی دووەمی جیهان ، بەم کارە هەڵساون بە ناچارکردنی زیاتر لە ٢٠٠ هەزار ئافرەت بۆ ئەنجامدانی کاری سێکسی لە گەڵ سەربازەکانی جەنگی یابان بۆ تێرکردنی جەستەی

سەربازەکانی سووپای یابان و ، هەر بەم هۆکارە چەندین ئافرەت داوایان لە سەر بەرپرسانی سووپاو حکوومەت تۆمار کردووە .

دوای ئـەوەش حکوومـــەتی یابـــان هەڵـسا بـــە دامەزرانـــدنی ســـندووقی قەرەبۆکردنەوەی ئەو ئافرەتانە ، بە کۆکردنەوەی پارەی قەرەبوکردنـەوەیان ، نـەك لـە لایـەن حکوومـەت پشتگیری لێبکرێـت ، بـەڵکو پـشتگیریەکە لەلایـەن دەووڵەمەندان و کۆمپانیاکانی یابان بێت لە وولاتەکەدا .

٢٠٠٧/٣/٣ لـە دوای دەســت نیـشان کردنــی رەمـــەزان کـــادیرۆڤ ، لـــە لایـــەن سـەرۆکی رووسـیای یـەکگرتوو – فلادمێـــر پـــوتین – پەرلـــەمانی شیشان بە کۆی دەنگ رەزامەندی لە سەر پالاوتنی کادیرۆڤ کرد بە بوونی بە سەرۆکی شیشان .

جێگـەی باسـکردنە کـە روزامـەن کـادیرۆڤ ، کـوری سـەرۆکی تیرۆرکـراوی کۆماری شیشانە – ئەحمەد کادیرۆڤ – کە لـە سـاڵی ٢٠٠٤ بە هـۆی بـوونی شـەڕو پێکـدادان لـە نێـوان هێزەکـانی دژ بـە دەسـەلاتی رووسـیا و هێـزە چـەکدارەکانی لایـــەنگرانی رووســـیا و هێزەکـــانی ســـووپای رووســـیا .

دامەزرانـدنی رەمـەزان کـادیرۆڤ بـە سـەرۆکی شیـشان بـووە هـۆی جێگـەی نارەزایی بە هۆی بوونی بە سەرکردەی کۆمەڵێك لـە چەکداری دژ بـە یـەکێتی سۆڤیەتی جاران لە تەمەنی ١٦ ساڵاندا .

بـەڵام دوای ئـەوە وازی لـە دژایـەتی کردنـی رووسـیا هێنـاو بـووە لایـەنگری رووسـیا و سـەرۆکی رووسـیا پـوتین ، دژی بەرهەڵـستکارانی دەسـەڵاتی شیشانی سەر بە رووسیا

لە گەڵ ئەوەشدا رەمەزان کادیرۆڤ بەر لە بوونی بە سەرۆکی شیشان سەرەك وەزیرانی حکوومەتی شیشان بوو .

ئەم کارەش بەرای مۆسکۆ چاوەروانی ئەوەی لێدەکرا ، کە کـادیرۆڤ توانـای بنبرکـردن و لـە نـاوبردنی هێـزە چـەکدارەکانی شیـشانی دژ بـە رووسـیا و

حکوومەت و دەسەڵاتی شیشان هەیە لەناوچەکەدا و پاڵپشتی بە هێزی ڕووسیایە لە ناوچە و هەرێمەکەدا .

٢٠٠٧/٣/٤ لە هەوڵە بەردەوامەکانی کۆماری چینی میللی لە پێناو گەشەپێدانی ئابووری و بازرگانی و سەربازی و بەهێزکردنی ژێرخانی ئابووری ، ووتەبێژی فەرمی بە ناوی کۆنگرەی نیشتیمانی گەل

لە پەکینی پایەتەختی چینی میللی گووتی :- چینی میللی بەنیازە بوودژەی دابینکراوی بەرگری بۆ ساڵی ٢٠٠٧ بگاتە ڕێژەی ١٧,٠٨٪ لە وولاتەکەدا . هەروا گووتی :-

بۆ ساڵی ٢٠٠٨ی داهاتوو بودژەی دیاریکراو دەگاتە ڕێژەی ٣٥٠,٩٢ ملیار ییوان ، بە زیادەی ٥٢,٩٩ ملیار ییوان . هەروا گووتی :-

بەرز بوونەوەی بودژەی سەربازی و بەرگری گەیشتۆتە ١٤,٧٪ لە ساڵی رابردوو ، کە بووەتە ٣٦,٦ ملیار دۆلار ، بەڵام ئەمەریکا ئەو لێدوانەی ڕەتکردەوە و گووتی :- بە پێی سەرچاوە چاودێریەکان ڕێژەی دیاریکراو لەلایەن حکوومەتی چین زۆر لەوە زیاترە ، کە باسی لێوە دەکەن .

کە ئەمەش بۆتە جێگەی دڵخۆشنەکەر لەلایەن ئیدارەی ئەمەریکا . هەروا جێگری سەرۆکی ئەمەریکا – دیك چینی – لە راگەیاندنێکیدا گووتی :- پێشبرکێی چەکی چینی و تاقی کردنەوەی مووشەکی نوێی لە مانگی/ ١ی رابردوو ، بە تەقاندنەوەی مانگی دەستکرد لە بۆشایی ئاسمان لە گەڵ رامیاریەتی ئاشکرای چین ناگونجێنێ . بەڵام چینی میللی ئەو لێدوانانەی ڕەتکردەوە و گووتی :- هەوڵەکانی چینی میللی لە پێناو بەرگری کردنە و بەس لە وولاتەکەدا .

هەروا لەلایەکی دیکە ئەم راگەیاندنە بەر لە یەك ڕۆژ هات کە کۆنگرەی ئەنجوومەنی گەلی چینی ساڵانە دەیبەستێ ، کە ٣٠٠٠ نوێنەر لە هەموو

هـەرێم و ناوچـەكانی وولاَتەكـە ئامـادە دەبیَ ، ئـەم كۆنگرەیـەش لـە پێنـاو پەرەسەندن و پێشكەوتن و گەشەپێكردنی وولاَتەكەیە لـە هـەموو بوارەكـانی رامیـاری و سـەربازی و ئـابووری و بازرگـانی كۆمەلاَیـەتی ورۆشـنبیری وپەیوەندیـە ناوخۆییـەكان و دەرەوەی چـینە لـە چەسـپاندنی رژێمێكـی دادپەروەرانە لە وولاَتەكەیاندا .

٢٠٠٧/٣/٤ لە كەش و هەواو بارو دۆخی نـوێیی ئێـڕاق ، لـە دوای رووخانـدنی رژێمـی بەعـسی لـە ئێڕاق ، بـە سـەركردایەتی سـەدام حوسـێن ، كـە بـووە هـۆی بازرگـانی كردنێكـی هـەزاران بـە شـوێنەوارەكانی ئێڕاق بـە تایبـەتی لـە شـاری شوێنەواری بابل و دەسەلاَتدارەكانی بەر لە مێژووی زایینی لە وولاَتی نێوان دوو زێدا – مێژۆپۆتامیا .

ئـەویش بـە دزینـی – سـەبەتەی بـچووك و پەیكـەری ئاسـن و فـەخفووری و پارچـەی دراوی بـابلی عـیری و كـەرپوچی كـۆن و پارچـە تـابلۆی دیـوار ، كـە هـەموو وێنـەی شـووێنەوار و نووسـینەكانی بزمـاری و سـۆمەر و كـەل و پـەلی قاپ و قاچاخ ، كە ئەم كەل و پەلانـە مێژوویان بـۆ ٢٥٠٠ سـالَ بـەر لـە زایینی دەگەڕێتەوە .

جێگـەی روونكردنەوەیـە كـە شـووێنەوارەكانی بابـل كـە ٢٥٠ جێگـەی شـووێنەواری هەیـە ، بـە تایبـەتی لـە ناوچـەی – بـرس – كـە مەحرەقـەی پێغەمبەر ئیبراهیم خەلیل و شـوێنەواری نەمروود و – كـیش – تیایـا لەگـەلَ كفلی جوولەكەكان .

هەروا ئەو گوندانـەی كـە لـە دەووروووبەری شـوێنەواری بابل بوونـە ، وەك – گوندی جمجمە – و – گوندی كوێرش – و – گوندی برتوون – كە دەكەوێتـە بـاكووری شـاری حیلـە ، بـە دووری ١٠٠ كیلۆمـەتر لـە شـاری بەغـدای پایتـەختی ئێـڕاق . هـەروا بـوونی – مـسلەی حـامووراپی و پاشمـاوەی

نبووخزنەسر – لە گەڵ چەندین شتی دیکە لە دەسەلأتداریەتی ئەوکات .
لە گەڵ ئەوەشدا شوێنەواری بابل لە ناو لیستی رێکخراوی یونسکۆی نەتەوە یەکگرتووەکان بوو ، بە یەکێك لە شوێنەوارەکانی جیهان ، بەلأم لە دوای دەستکاری کردنی لە لایەن سەرۆکی ئێراق سەدام حوسێن لە دیوارو شوێنە گرنگەکانی شووێنەواری بابل و چۆلکردنی گوندەکانی دەوورووبەری و دروستکردنی کۆشکی سەرۆکایەتی لەو جێگایەدا ، رێکخراوی یونسکۆ شووێنەواری بابلی لە لیستەکە دەرهێنا .
دوای ئەوەش کە رژێمی بەعس لە ئێراق نەما هێزەکانی سووپای هاوپەیمانان کۆشکی سەرۆکایەتی سەدامی پێشویان کردە بارەگای هێزەکانی سەربازیان و دەستکرا بە دزین و وێرانکردنی ئەم جێگە شووێنەوارە پیرۆزە لەو ناوچەیەدا ، کە هەمووی تەواوکەری یەکتر بوون لە گەڵ قەلأی هەولێر و شوێنەواری نەمروود لە رۆژهەلأتی مووسڵ و شووێنەواری خەزەر لە باشووری مووسڵ و چەندین جێگەو شوێنی دیکەی شووێنوار لە وولأتی نێوان دووزێیدا .
لێرەدا من نامەوێ بە بیروو هەستێکی نەتەوەیی بەرچاو تەنگ بچمە ناو ئەو تێبینیانە ، بەڵکو ئەوە دەسەلمێنم ، کە عەرەب و تورك بە تایبەتی عەرەب و هەڵگری ئاینی ئیسلامی بە تایبەتی عەرەب کە ئاینی ئیسلام بە هی خۆیان دەزانێ و قورئان بە زمانی عەرەبییە و خۆیان بە پلە یەکی ئیسلام و نەتەوە دەزانێ لە هەموو بوارەکاندا .
بەلأم عەرەب خاوەنی هیچ شووێنەوارێك نیە لە سەر گۆی زەوی ، تەنها مزگەوت نەبێت و گەرچی هەموو شووێنەوارەکانی ئێراق و سووریا و میسر و وولأتانی دیکە بە هی خۆیان دەزانێ ، بەلأم مافی ئەوانی پێووە نیە هەموو کات ئامادەن وێرانی بکەن ، کە بازرگانی پێووە کردن و پاڵەپەستۆی وولأتانی جیهان نەبێت لە جیهاندا .

٢٠٠٧/٣/٤

لــه دوای هــەوڵ و گفتووگــۆی بەردەوام لە نێوان دەسەڵاتدارانی ساحل عاج و بەرهەڵستکارانی ، کــه لــه ئــەنجام بــووه هــۆی مۆرکردنی ڕێکەتننامەی ئاشتی لە وولاتی بۆرکینا ڤاسۆ لە نێوان ســەرۆکی ســاحل عــاج – لـۆران ژیاژبۆ – و سەرکردەکانی بەرهەڵستکارانی لە پێناو بەرەو باشبردنی باری وولاتەکە لە هەموو بوارەکاندا .

ئەمەش لە پێناو یەکگرتنی وولاتەکە ، کە بووە دووبەشی دژ بە یەکتری لە دوای دەست بە سەراگرتنی بەرهەڵستکاران لە باکووری وولاتەکە ، لە دوای ســاڵی ٢٠٠٢ ، ئــەویش بــەپێك هێنــانی حکوومــەتێکی هاوبــەش کــە بەرهەڵستکاران بەشداری تێدا بکەن . ئەویش بە دەرکردنی یاسایەکی بنەڕەتی ، بۆ ئەوەی لە هەڵبژارنەکانی داهاتوو دیاریکرێت ، کە کێ مافی دەنگدانی دەبێت لە هەڵبژاردنەکاندا لە ساحل عاج لە نێوانیاندا .

سەرەڕای ئەوەی کە بڕیار بوو هەڵبژاردن لە ساڵی ٢٠٠٤ ئەنجام بدرێت بەڵام بۆ ماوەی دووجار ئەو هەڵبژاردنە دواخرا لە پێناو گەیشتن بەڕێکەوتن و نەمانی کێشەکان . هەر لەو ماوەیەشدا کە زۆربەی دانیشتووانی باکووری ساحل عاج ئیسلامن و هەوڵی کودەتایان داوە دژی دەسەڵاتی لۆران ژیاژیۆ لە مانگی /٩–٢٠٠٢/١٠

هەروا بە هۆی نالەباری بارو دۆخی وولاتەکە و شەڕو پێکدانان نزیکەی ١٠٠٠٠ دە هەزار سەربازی فەرەنسا و نەتەوە یەکگرتووەکان لەو وولاتەن بە ناوی ئاشتی پارێز بە چاودێرکردنی وەستاندنی شەڕ لە وولاتەکەدا .

٢٠٠٧/٣/٤ گەلی هەرێمی ئەبخازیایە بەرەو سندووقەکانی دەنگدان هەنگاوینا لە پێناو هەڵبژاردنی ئەندامانی پەرلەمانی ناوخۆی هەرێمەکە . لەو کاتەشدا دەسەڵاتدارانی ناوەندی لە جۆرجیا پەیمانی گەڕاندنەوەی هەرێمەکەیاندا ، بۆ ژێر دەسەڵات و سنووری کۆماری جۆرجیا ، کە هەرێمی ئەبخازیا پشتگیری تەواوی لەلایەن ڕووسیای فیدڕاڵی لێدەکرێت لە پێناو جیابوونەوە لە جۆرجیا و ڕاگەیاندنی ئەبخازیای سەربەخۆ لە ناوچەکەدا .

جێگەی ڕوونکردنەوەیە کە هەرێمی ئەبخازیا و ئۆسیتیا بەر لە جەنگی یەکەمی جیهانی هەوڵی سەربەخۆیی هەرێمەکانیان دەدەن چ لە ناو ڕژێمی ڕووسیای قەیسەری پێشوو چ لە کاتی دەسەڵاتی یەکیەتی سۆڤیەت و چ دوای هەڵوەشاندنەوەی یەکیەتی سۆڤیەت ، بەتایبەتیش لە دوای هەڵوەشاندنەوەی سۆڤیەت و کەوتنە ژێر دەسەڵاتی جۆرجیا ، کە چەندین جار شەڕو پێکدانان لە نێوان حکوومەتی ناوخۆیی و هێزەکانی سووپای جۆرجیا ڕوویداوە .

لەم هەڵبژاردنەش ئەندامانی پاڵێوراو ئامانجیان گەرانەوەیە بۆ ژێر دەسەڵاتی جۆرجیا و بەهێزکردنی هەڵوێستە بۆ ئەبخازایەکی سەربەخۆ لە داهاتوو و داننان پێیان لە لایەن وڵاتانی ئەندام لە ڕێکخراوی نەتەوە یەکگرتووەکان . بەلام دەسەڵاتدارانی ناوەندی لە جۆرجیا ئەم هەڵبژاردنەیان بە نا یاسایی داناو دژی وەستان ، کەچی ڕووسیای فیدراڵ پشتگیری لەو هەڵبژاردنە دەکرد لە هەرێمەکەدا .

لە لایەکی دیکە کێشەی نێوان ئەبخازیاو جۆرجیا و شەڕو پێکدادان وایکرد ، کە زیاتر لە ٢٥٠ هەزار کەس لەو هەرێمەدا کۆچ بکەن ، سەرەڕای گەڕانەوەی هەندێ کەس لە خێزانەکان بۆ هەرێمەکە بە هۆی وەستانی شەڕ

لــه نێوان هــەردوو لایەنــدا . بــه تایبــەتی دانیــشتووانه جۆرجیــەكان ، كــه بڕیاریاندا بەشداری هەڵبژاردنەكه نەكەن

لــه گــەڵ ئەوەشــدا هێزەكــانی ئاشــتی پــارێزی ڕووســیای فیــدڕاڵ جێگــرن لــه هــەرێمی ئــەبخازیاو ئۆســیتیا ، بــه پــشتگیری كردنــی ئەبخازیــه ســەربه ڕووسیەكان له بواری ڕامیاری و ئابووریدا . سەرەڕای چەندین بیروبۆچوون و لێــدوانی دژ بــه یــەكتری لــه نێــوان ڕووســیا و جۆرجیــا و لایــەنگیرانی هەردوولایان ... بەلاّم ئەبخازیاو ئۆسیتیا دەبنه دەوڵەتی خاوەن سنوور له ناوچەكەدا .

٢٠٠٧/٣/٤

لــه لێدوانــەكانی ســەركردەی سابئە مندائیەكانی داهاتوو ، كه خێزان و كەسانی هەڵگری بــــڕوای ئــــاینی ســــابئە و مندائیــەكان تووشــی توانــەوه هــەنگاو دەنــێن ، بــه هــۆی پاڵەپەسـتۆی هـەلگری بڕوای ئیسلام لــه ئێــڕاق ، بەتایبــەتی لــه دوای ڕووخانــدنی ڕژێمــی بــەعس لــه ئێــڕاق لــه ٢٠٠٣/٤/٩و بــەرفراوان بوونی ماوه له پێش هەردوو مەزهەب شیعەو سووننەی ئیسلام له ئێڕاقدا .

جێگەی باسكردنه كه ئەم ئاینه سەر به – ئادەم و نووح و یوحەنامعەمەدان – ن . كــه بڕوایــان بەتوونــدو تیــژی و تــیرۆر و لێــدان و كوشــتن و بــڕین و دژایەتی كردنی یەكتری نیه . هەڵگری بڕوای ئاینی سابئە له ئێڕاق بەر له ئیــسلام و مەسیح بووه ، واتــه دانیــشتووانی ئارامیــەكان لــه ئێڕاق بــەر لــه عەرەب و دانیشتووانەكانی دیكه بوونه ، واته عەرەب به خەونیش ئێراقیان نەدیبوو لــه وولاّتــی نێوان دووزێــی – میوزۆپۆتامیا – و باشووری ئێستای ئێڕاق .

واتــه ئاینەكــەیان ئــاینی پێغەمبــەر یــەحیا زەكەریایــه و ئارامیــه . لــه دوای ڕووخاندنی ڕژێمی بەعس زیاتر له ٨٠٪ ی دانیشتووانی ئەم ئاینه لــه ئێڕاق هەلاّتوون و ڕوویان له سووریا و ئوردن و وولاّتانی دیكه كردووه به تایبــەتی

لە باشووری کوردستان ، ئەوەی ماوەتەوە لە ژێر ترس و تۆقاندنن لە لایەن ئیسلام و زۆریشیان بە زۆر کراونەتە ئیسلام لە ڕێگەی ترساندن و لێدان و کوشتن و پەلاماردانیان .

ئەمەش بە هۆی بارودۆخی ئێراق و خۆ بەزل زانین لە لایەن ئیسلامەکان بە هەردوو مەزهەبەکانیەوە ، ئەوەیە ئاینی — تەسامح و ئاشتی و بەیەکەوە ژیان — بەڵام گەر دەسەڵاتیان نەبێ — گەر دەسەڵاتیان هەبێ بە پێچەوانەیە لە هەموو بوارە جیاجیاکان ، نەك هەر لە ئێراق بەڵکو لە جیهاندا .

٢٠٠٧/٣/٦ کۆچی دوایی فەیلەسوف و کۆمەڵناسی فەڕەنسی -- جان بودیار-- لە تەمەنی ٦٨ ساڵیدا لە شاری پاریسی پایتەختی فەرەنسا ... شایانی باسە ئەم فەیلەسوفە لە ١٩٢٩/٦/٣٠ لە شاری ڕیمی فەرەنسا چاوی بە دونیا هەڵهێناوە ... هەروا ئەم فەیلەسوفە تەنیا بایەخی بە هزرو فەلسەفە نەداوە ، بەڵکو شیکەرەوەیەکی دیاری ڕووداوە ڕامیاریەکان و وێنەگرێکی شارەزاش بووە . بە هۆی کۆمەڵێك پەرتوکی فەلسەف و ڕامیاری ناوبانگی بە جیهان بلاوبۆتەوە .

لەوانە -- جەنگی کەنداو — فانتازیا — جان بودیار ، لە ئەڵمانیا و زانکۆی سۆربۆنی پاریس خوێندنیەتی ، کە ماوەیەك وەك وەرگێر و ڕەخنەگر کاری کردووە و درێژەی بە خوێندن داوە ، تاکو پلەکانی خوێندنی تەواو کردیە و لە ساڵی ١٩٦٦ بڕوانامەی دکتۆرای وەرگرتووە بە ناونیشانی سیستەمی شتەکان ... ئەم فەیلەسوفە زیاتر لە ٥٠ بەرهەمی هەیەو وەك کەلتورێك بۆ گەل و نیشتیمانەکەی جێ هێشتووە لە وولاتەکەی و جیهان .

٢٠٠٧/٣/٦ تورکیـــا دادگـــایکردنی ئەحمەد تورکی ڕاگەیاند کە سەرۆکی پارتی — دەتەپە — یە بە ناوی ئەوەی کە ناوی عەبدوللا ئۆجـــەلان بـــە — بـــەڕێز ئۆجەلان — هێناوە نەك بە

تاوانبار ، بەم هۆکارەش بە دەیا کەس لەلایەن دام و دەزگا ئەمنیەکانی

ڕژێمــی تورکیــا دەســتگیر کــراون و پــەلاماردانی ئەنــدامانی ئــەو پارتــەش بەردەوامە لەلایەن دەسەلأتدارانی تورکیا بۆ سەر ئەندام و لایەنگرانی ئەو پارتە لە وولأتەکەدا .

هــەروا لــە لایــەکی دیکــە دام و دەزگــا پەیوەنــدارەکان بــەردەوامن لــە لێکۆڵینەوەی ئەو لێدوانانەی کە بە ناوی ئەوە درکاندن ئەنجام دەدەن ، کە گوایــە عەبــدەللا ئۆجــەلان دەرمــان خــوارد کرابێــت لەلایــەن دەســەلأتدارانی تورکیا ، ئەو لێکۆڵینەوانەی ڕەتکردەوە کە بەرامبەر بە ئۆجەلان کرابێت لە وولأتەکەدا .

٢٠٠٧/٣/٦ لــە شــاری لــۆزانی سویــسڕا داواکاری گشتی داوای کـرد بـە زیندانی کردنی سەرکردەی تورك – دوگـو برینـژیك – بـە زینـدانی شەش مانگ ، بە تاوانبار کردنی بــە بــەرگری کــردن لــە ڕژێمــی عوسمانی و دەوولـەتی تـورك بە نـە بـوونی کۆمـەڵ کـوژی لـە ژێـر دەســـەلأتەکانی تورکیــا چ لـــە ســــــەردەمی دەســـــــەلأتی ئیمپراتۆریەتی عوسمانی و چ لە

دوای دامەزراندنی کۆماری تورکیا ، بەرامبەر بە نەتەوەکانی ئەرمەن و کـورد لــە باکووری کوردســتانی داگیرکــراوی ژێــر دەســەلأتی تورکیــا ، بــە پێــی پەیمانی مۆرکراوی لۆزانی لە ساڵی ١٩٢٣ دا .

جێگەی باسکردنە کە دادگای سویسڕا ، بڕیاری دادگایکردنی سەرکردەی نەتەوەی تورك دوگوی دا ، بە هۆی دان نەنانی بە کۆمـەڵ کوژیەکـەی ئەرمـەن لە ساڵی ١٩١٥ لە لایەن دەسەلأتی عوسمانی لە باکووری کوردستان . هەروا یاســای سویــسڕا و حکوومــەتی سویــسڕا ، دانــی بــەو کۆمــەڵ کوژیــە نــاو دەسەلأتی تورك و عوسمانی تاوانبار کرد ، کە کارێکی جینۆساید و نـەژاد پەرســتە ، هــەروا پەرلــەمانی سویــسڕا دانــی بــەو کۆمــەڵ کوژیــە نــا دژی

دەسەلاتی ئیمپراتۆریەتی عوسمانی و ڕژێمی تورکیای نوێ لە ناوچەکەدا .

لێرەدا کە دوگو برینـژیك سەرۆکی پارتی کرێکارانی تورکیا بووەو لە لێدوانێکی گشتی لە ساڵی ٢٠٠٥ لە شاری لۆزان ، دانی بەو کۆمەڵ کوژیە نەنا و بەرگری لە دەسەلاتی عوسمانی و تورکیای نوێ کرد . کە لە کاتی جەنگی یەکەمی جیهانی دەسەلاتی عوسمانی پیلانی لە ناوبردنی ١,٥ ملیۆن و نیوێك ئەرمەنی دارشت ، کە زیاتر لە ١٢ دەووڵەت و چەندین دەستەو ڕێکخراوی نێوو دەووڵەتی دەسەلاتی عوسمانی تاوانبار دەکەن بەو کۆمەڵ کوژیە ، بەلام دوای هەرەس هێنانی ئیمپراتۆریەتی عوسمانیش دەسەلاتی نوێی تورکیا دان بەو ڕاستیە نانێت کە ئەنجامدراوە لە هەرێمەکەدا .

٢٠٠٧/٣/٦ لە بڕیارێکی دەسەلاتی ناوەندی بۆسنەدا ، بە وەرگرتنەوەی ڕەگەزنامەی زیاتر لە ١٥٠٠ عەرەبی دانیشتووی بۆسنە ، بە تایبەتی لە شاری سەرایڤۆی پایتەخت کە ئەمەش بووە هۆی ئەوەی کە عەرەبە دانیشتووانەکان لە شاری سەرایڤۆ خۆ پیشاندان و ناڕەزایی بەرامبەر بەو بڕیارە و حکوومەتی بۆسنە دەربڕن لە وولاتەکەدا .

جێگەی باسکردنە کە ئەو عەرەبانە زیاتر لە ١٥ ساڵە ڕوویان لەو وولاتانە کردووە لە پێناو هاوکاری کردنی ئیسلامەکان ، لە بواری چەکداری دژی ئیسلامەکان لە هەرێمی بەلکان بە ناوی — موجاهدین — بەم هۆیەش ئەم عەرەبانە لە ئاسیا و ئەفەریکیا ڕوویان لەو هەرێمە کردووە ، بۆ یارمەتی دانی ئیسلامەکان لە شەڕی نێوان ئیسلام و مەسیحی و ئاینەکانی دیکە ، ئەویش لە ڕیگەی یارمەتیەکانی عەرەبی و ئیسلامی لە ساڵەکانی ١٩٩٢ — ١٩٩٥ گەیشتوونەتە ئەم ناوچە و بە هۆی مانەوەیان ، زۆر لەو عەرەبانە ژنیان لە بۆسنیەکان هێناوەو ماڵ و منداڵیان هەیە . ئەم عەرەبانەش لە کاتی چوونە ناو سنووری بۆسنە ناونووس کراون بە گەڕانەوەیان لە دوای تەواو بوونی کارە مرۆییەکانیان لە وولاتەکەدا .

بەلام ئەوەی ڕاستبێ لە پێناوی یارمەتی مرۆیی نەبووە ، بەڵکو لە پێناو شەڕ کردن بووە ، لە پاڵ ئیسلامەکان دژی مەسیحیەکان و کەسانی دژ بە ئیسلام و بە هێز کردنی جێ پێگەی خۆیان و هەلاتنیان لە وولاتەکانی

خۆیان و ڕووکردنیان لەو ناوچەو هەرێمانە ، بۆ شێواندن و تێکدانی باری ئەو وولاّتانە و نانەوەی ئاژاوە وەك ئەفگانستان و پاکستان و کەشمیر و هندستان و چەندین وولاّتی دیکە .

لە گەڵ ئەوەشدا عەرەب زیاتر لە ۲۲ دەووڵەتیان هەیەو زیاتر لە چەندین دەووڵەتی ئیسلامیش هەیە بۆ یارمەتی لێقەوماوەکانی عەرەب لە وولاّتەکانیان لە جیهانی ئیسلامیدا . ئەم بڕیارەش لە دوای ناڕەزاییەکانی ئەمەریکا و وولاّتانی ئەوروپا هات ، کە بۆسنە و ناوچەکە بەرەو بە ئیسلام کردن و بە عەرەبکردن کارێکی بەر چاو و دیارە لە ناوچەو وولاّتەکەدا .

۲۰۰۷/۳/۷ لە کیشووەری ئەفەریکیا ، لە تەمەنی درێژ و ڕێز لە یەکتر گرتن بۆتە بارێکی لە بار و گونجاو لە وولاّتی سەنیگال ، ئەم هۆکارەش بووە هۆی ئەوەی کە سەرۆکی سەنیگال -- عەبدەڵلاّ واد -- دەسەلاّتەکەی تەواو بێت و لە ۲۰۰۷/۲/۱۵ توانی بە سەر ۱٤ پالێوراو سەرکەوێت لە هەڵبژاردنەکان ، بە پێی ڕاگەیاندنی فەرمی ئەو وولاّتە بە بە دەست هێنانی ٥٥,٨٦٪ لە کۆی دەنگی دەنگدەران ، کە دەکاتە ۱,۹۱۰,۳٦٨ لە کۆی ۳,٤۱۹,٧٥٥ دەنگدەر لە وولاّتەکەدا .

بەلاّم پالێوراو -- ئیدریس سیل -- کە سەرەك وەزیرانی پێشووی سەنیگال بوو بە پلە دوو سەرکەوتنی بە دەست هێنا بە ڕێژەی ١٤,٩٣٪ . بەلاّم پالێوراوی پارتی سۆشیالیستی ئوسمان تانگوردینگ بە پلەی سێیەم هات و بەرێژەی ١٣,٥٧٪ ی بە دەست هێنا لە هەڵبژاردن لە وولاّتەکەدا .

سەرەڕای ئەوەش ڕەخنەی زۆر ئاراستەی دەرچوونی عەبدوڵلاّواد کرا بە ناوی ئەوەی نابێ لە خوولی یەکەمی هەڵبژاردن ئەو ڕێژەیە بە دەست بێنی ، ئەمەش بە گێرەی ڕاپۆرتی گروپی ئابووری وولاّتانی ئەفەریکیا – ئیکواس – هات کە ئەو هەڵبژاردنە چەند خالێکی سەرپێچی لێ بەدی کراوە ، گەرنا هەڵبژاردنەکان بە شێوەیەکی خاوێن و ڕێك و پێك بە ئەنجامگەیەنراوە لە وولاّتەکەدا .

جێگەی ڕوونکردنەوەیە کە – عەبدوڵلاّ واد لە تەمەنی ۸۰ساڵیدا توانی هەڵبژاردنەکانی ۲۰۰۰/۳/۱۹ ، گەورەترین سەرکەوتن بە دەست بێنیّ بە سەر سەرۆکی پێشووی سەنیگال– عەبدە زییوف – کە توانی میراتی دەسەلاّت لە سەنیگال بگرنە دەست لە گەڵ سەرکردەی مێژووی سەنیگال –

لیوبۆلـد سـیدار سـنگوور – ی شـاعیر و روونـاکبیر لـە وولاتەکـەدا . ئـەم سەرکردیەش – سیدارسنگوور – لە سالی ١٩٦٠ دەسەلاتدارە لـە سـەنیگال ، لە دوای بە دەست هێنانی سەرخۆیی سەنیگال لە ژێر دەسـەلاتی فەرەنسا .

دەرچوونی ئەم دوو سەرکردەیەش لە دەسەلاتی سەنیگال ، بە هۆی تەمەن گەورەیی و نەتوانینیان بە هەلسوراندنی کاروباری وولاتە کە و بە هۆی بەر بلاوبوونـەوەی هـەژاری بـە رێـژەی ٥٠٪ ی دانیـشتووانی وولاتەکـەدا . سـەرەڕای ئـەوەش ئـارامی و ئاسـایش لـەم وولاتـەدا بـەرقرارە لـە هـەموو وبوارەکان ، بە پێی راپۆرتە هەمەلایەنەکان لەو وولاتەدا .

تێبینـی :– بـۆ زانیـاری زیـاتر دەتـوانی بگەرێیتـەوە سـەر کتێبـی – ئینـسکلۆپیدیای کوردستان و جیهان – لە دانانی / عەلی کەندی – چاپی دووەم / ٢٠٠٨ .

٢٠٠٧/٣/٧ لـەم رۆژەدا زیـاتر لـە یـەك ملیـۆن کـەس لـە – وحـدەویین – کـە زۆربـەیان لـە پرۆتـستانتەکان ، و کۆماریـەکان ، کـە زۆربـەیان کاسـۆلیك بـوون ، بـەرەو سـندووقەکانی دەنگـدان هـەنگاویاننا بـە دەسـت

نیشان کردنی نوێنەری – پەرلەمان – کە ١٠٨ ئەندام هەلدەبژێرن لە نێوان ٢٥٠ پالێوراو ، کە لە پارتە جیاوازەکان پێك هاتوون لە کەرتەکەدا – واتە ئیرلەنـدە – بە شێوەیەکی راستەوخۆ لە لەندەنی پایتەختی بەریتانیا و ، یاخوود بە یەکگرتنەوەی دوورگەی ئیرلەندە بە شێوەیەکی تەواو لە هەموو بوارەکان لە کێشوەرو ناوچەکەدا . جێگەی رونکردنەوەیە کە سەرکردەی یەکگرتنەوەکـە – ئایـان بیلـسی – بـۆ پۆسـتی سـەرۆکایەتی حکوومـەتی ئیرلەندەی باکوور – ئیلستر – دەگرێتە دەست ، کە بە مافی ئۆتۆنۆمی شادە ، لـە نـاو شانـشینی بـەریتانیا بـە هاوکـاری – جیری ئـادامز – سـەرکردەی پارتی – شینی فین – لابالی رامیاری لە سووپای کۆماری ئیرلەندە .

لێرەدا كە ئایان بیسلی بە ئەسپی جەنگ ناوزەندكراوە و ، جیری ئارامز – – بە ڕێوی – ناوزەندكراوە . هەروا لە گەڵ پێك هێنانی ئەو حكوومەتە كەوا بڕیارە لە ٢٦/ ٣ ی ئەمساڵ بڕیاری بۆ بدرێ ، بە حكوومەتێكی فرە لایەنە كە هەموو پارت و ڕێكخراوەكان بەشداری تێدا دەكەن .

ڕێكەوتنی ساڵی ١٩٩٨ كە لە لایەن سەرەك وەزیرانی بەریتانیا – تۆنی بلێر – و سەرەك وەزیرانی ئیرلەندەی باكوور – بیرتی ئیهرن – مۆركرا ، بە پێك هێنانی حكوومەتی تێكەڵاو لە كەرتەكەدا ، كە بە مافی ئۆتۆنۆمی شاد دەبێ ، بە پێی بوونی دەسەڵات لە سەر كاروباری بەرگری و دەرەوە لە وولاتەكەدا .

لە گەڵ ئەوەشدا رووبەری ئایلستر شەش یەكی دوورگەی ئیرلەندیە، لەو كاتەی كە شانشینی بەریتانیا و لكاندیەیە ژێر دەسەلاتەكەی لە ساڵی ١٨٠١ بە پێی یەكیەتی لە نێوان بەریتانیا و ئیرلەندا ، كە لە ساڵی ١٥٤١ دامەزرا ، دوای ئەوە لە سەردەمی شانشین ئەلیزابیتی یەكەم و شانشین جیمسی یەكەم ، شەڕ و پێكدادان لە ساڵی ١٦٠٧ دەستی پێكرد ، بە هۆی كۆچ كردنی دانیشتووانە ئینگلیزیەكان بۆ كەرتەكە ، واتە ئیرلەندەی باكوور لەوكاتدا .

دوای ئەوە دووبارە لە ساڵی ١٩١١ شەڕی نێوان چەكدارانی ئیرلەندا و بەریتانیا دەستی پێكردەوە و كاری كۆچكردن بەردەوام بوو لە دوای ئەوەی ، كە ئەنجوومەنی گشتی بەریتانیا نەیتوانی بگاتە ڕێكەوتن لە گەڵ بەرپرسانی كەرتەكە ، واتە دورگەی ئیرلەندە .

ئەویش بە پێدانی نیمچە سەربەخۆیی ناوخۆیی لە دوورگەكەدا ، بە هۆی رازی نەبوونی ئەنجوومەنی لۆردات ، كە ئەنجوومەنی بالای بەریتانیا و بریاری كۆتایی لە لای ئەو ئەنجوومەنەیە لە بەریتانیا . كە ئەو كات زۆربەی ئەندامانی لۆردات لە لاباڵی راسترەوەكان بوون و هەوڵەكانیان بە ئینگلیزكردنی دوورگەكە بوو ، دژی دانیشتووانی رەسەنی دوورگەكەدا . ئەمەش بووە هۆی ئەوەی كە پرۆتستانتەكان برچەك بكرێن دژی كاسۆلیكەكان ، كە بە هەزاران هاووڵاتی بەرەو ئەمەریكا و كەنەدا كۆچیان كرد لە دوورگەكەدا .

بەلاّم لە ساڵی ١٩٢١ ئیرلەندەی باشوور سەربەخۆیی خۆی ڕاگەیاند و شاری – دبلینی – كردە پایتەختی كۆماری ئیرلەندە ، و بە مانەوەی ئیرلەندەی باكوور لە ژێر دەسەلاّتی بەریتانیا .

دوای ئەوەی سەرەك وەزیرانی ئەو كاتی بەریتانیا – وینستۆن چرچل – لە ساڵی ١٩٤٠ هەوڵیدا ، كە ڕێكەوتن لە گەڵ حكوومەتی ئیرلەندای باشوور مۆر بكات لە پێناو شەڕكردن لە گەڵ ئیرلەنەی باكوور و بە یەككگرتنەوەی هەردوو ئیرلەندای باكوور و باشوور لە یەك وولاّتدا . بەلاّم ئەو هەوڵە سەركەوتوو نەبوو لە وولاّتەكەدا

دوای ئەو هەموو هەوڵ و پلانەو نەخشە جۆراو جۆرانە لە ساڵی ١٩٧٣ دەست بە شەڕی نێوان سووپای كۆماری ئیرلەندە و سووپای بەریتانیا كرا ، سەرەڕای ئەوەش شەڕی مەزهەبی لە نێوان كاسۆلیك و پرۆتستانت پەرەی سەند لە سەردەمی دەسەلاّتی سەرەك وەزیران – مارگرێت تادشەر – بە ئەنجامدانی قەسابخانە لە لایەن هێزەكانی سووپاو پۆلیسی بەریتانیا ، دژی مەزهەبی كاسۆلیكی مەسیحی لە دوورگەی ئیرلەندەی باكوور .

بەلاّم لە سەردەمی سەرەك وەزیران جۆن مێجەر دەست كرا بەگفتووگۆی نهێنی لە نێوان هەردوولایەنی بەریتانیا و ئیرلەندەی باكوور ، لە پێناو چارە سەركردنی كێشەكان ، لە دوای ئەوەی كە سەرۆكی لیبیا موعەمەر قەزافی یارمەتی بەچەكردنی هێزی سووپای كۆماری ئیرلەندەی باكووری دەكرد ، دژی ئەو كارەی كە ئەمەریكا پێی هەڵسا ، بە بۆردومان كردنی شاری تەرابلسی لیبیا لە بنكە سەربازیەكانی بەریتانیا . ئەم شەڕو پێكدادانە بەردەوام بوو لە نێوان هەردوولا تاكو ڕێكەوتنی ئاشتی ، بە یارمەتی سەرۆكی ئەمەریكا بیل كلنتۆن لە ساڵی ١٩٩٨ مۆركرا ، لە نێوان سەركردەكانی ئیرلەندەی باكوور و حكوومەتی بەریتانیا و ، بارو دۆخەكانی نێوانیان بەرەو چارەسەركردن هەنگاو دەنێ لە هەموو بوارە جیاجیاكان لە دوورگە كە و لە بەریتانیا و لە ناوچەكەدا . دوای ئەو هەموو ململانێ و كێشە و گرفتانە و گەیشتنی بە بیرووبۆچوونی ڕاستی ، ئەوە بوو لە ٢٠٠٧/٣/٢٦ ڕێكەوتنی مێژوویان مۆركرد بە دابەشكردنی دەسەلاّت لە دوورگەكەدا .

٢٠٠٧/٣/٧ هـەردوو وولاٌتـی – ئیمـارەتی ئـەبوو زەبـی و کۆمـاری فەرەنـسا رێکـەوتنی رۆشنبیریان بۆ ماوەی ٣٠ ساڵ مۆرکرد ، بە دروسـت کردنـی مۆزەخانـەی – لۆڤـەر ئـەبوو زەبـی – وەك مۆزەخانەیـەکی نێوودەووڵـەتی لـە ژێـر ناوچـەی رۆشنبیری لە دوورگەی – سەعدیە – بە دووری ٥٠٠ مەتر لە سەر رووبەری ٢٤٠٠٠ هـەزار مـەتر چوارگۆشـەدا لـە هـەموو پێداویـستیەکانی لـە ژوور و هۆڵەکانـدا . لـە کـەناری پایتـەختی ئـەبوو زەبـی . ئـەم رێکەوتنـەش لـە لایـەن سـەرۆکی دەووڵـەتی ئـەبوو زەبـی -- شـێخ خەلیفـە زایـد ئـال نهیـال -- و نوێنـەری سـەرەك کۆمـاری فەرەنـسا جـاك شـیراك مـۆرکرا بـە خوێندنـەوەی وتـەی هـەردوولای رێکەوتنەکە ، لـە رێـوڕەسمی کردنـەوەی دانـانی بـەردی بناخەی مۆزەخانەکە .

دوای ئەوە کاری پڕۆژەکە کەوتـە کـارکردن و لـە سـاڵی ٢٠١٢ کۆتـایی دێـت ، بـە کردنـەوەی لـە مـانگی/ ٢٠١٢/٣ دا لـە لایـەن هـەردوو وولاٌت . هـەروا لـە لایـەکی دیکـە ئـەبوو زەبـی خـەرجی نۆژەنکردنـەوەی – شـانۆی ئـۆپڕا – ی پایتەختی لە کۆشکی – مۆنتان یلو – ی بە ناو بانگی خستە ئەستۆی خۆی ، کــە لــە ســاڵەکانی ١٨٥٢--١٨٥٦ لــە لایــەن – هیکتــۆر لیفــول – دیزایننەکــەی بــۆ نەخــشە کێـشرابوو ، تـاکو ئێـستاش شـێوە جـوان و بـەهرەدارەکانی بـە خـۆوە هێشتووە لـە کـاتی دروسـتکردنی هـەر وەك خـۆی مـاوە ، کـە شـانۆی ئـۆپرا نـاوی -- شـێخ خەلیفـەی -- سـەرۆکی ئیمـارات هەڵـدەگرێ . هەرلـە رێکەوتنەکـە چـەندین برگـەو مـاددە و خـاڵی هاوکـاری رۆشـنبیری لـە خـۆ گرتـووە ، بـە دانـانی ئـەو شـوێنەوارە دێرینانـە لـە مۆزەخانـەی ئـەبوو زەبـی نێـوو دەووڵـەتی لـە کاتـەکانی پێویـست بـە پێـی رێکەوتنەکە لە وولاٌتەکەدا .

٢٠٠٧/٣/٨ لە ئاهەنگێکی دڵخۆشکەردا سەرەك کۆمار و دەسەڵاتی سووریا – بەشار ئەسەد – قۆناخی یەکەمی کارگەی دروستکردنی ئوتومبێلی بە هاوکاری و هاوبەشی کۆماری ئیسلامی ئێران کردووە ، کە جێگری سەرۆکی ئێران – بارفیز داودی – ئامادەی ئاهەنگی کردنەوەی کارگەکە کردو بریادرا ، کە لە مانگی /٤/ی هەمان ساڵ ئەم کارگەیە دەست بە کارکردن بکات ، کە ساڵانە ١٠ دە هەزار ئوتومبێل بەرهەم دێنێ بە ناوی ئوتومبێلی – شام – لە سووریادا .

جێگەی روونکردنەوەیە کە سەرۆکی سووریا ئەسەد لە ئاهەنگەکەدا رایگەیاند ، کە هەڵبژاردنی نوێنەرانی پەرلەمان لە ٤/٢٢ی هەمان ساڵ ئەنجام دەدرێت ، بە پێی مەرسوومی کۆماری . هەڵبژاردنەکانی نوێنەرایەتی هەر چوار ساڵ جارێك لە سووریا ئەنجام دەدرێت ، بەڵام کاتی دیاری کردنی هەڵبژاردنەکان بە مەرسوومی کۆماری دەبێت ، نەك بە پێی دەستووری ئەو وولاتە .

سەرەڕای ئەوەی کە چوار لە بەرهەڵستکارانی رژێمی سووریا لە مانگی/ ٢٠٠٣/٣ بەژداری هەڵبژاردنی نوێنەرانیان نەکرد ، بە هۆی هەلوێستە شۆڤینیەکانی دەسەڵاتی سووریا ، بە نەبوونی دیموکراتیەت و مافی مرۆڤ ، کە ژمارەی دانیشتووانی سووریا نزیکەی ١٨,٠٠٠,٠٠٠ ملیۆن کەسە و لەو ژمارەیەدا ٧,٠٠٠,٠٠٠ ملیۆن کەس مافی دەنگدانیان هەیە لە وولاتەکەدا .

هەروا لە و ٧,٠٠٠,٠٠٠ ملیۆنەش زیاتر لە ١,٥٠٠ یەك ملیۆن و پێنچ سەد هەزار لە گەڵ کورد مافی دەنگدانیان هەیە لە رۆژئاوای کوردستانی لکێندراو بە سووریا و لە تەواوی وولاتی سووریا . بەڵام . کورد ... ؟...! .

٢٠٠٧/٣/٩ لە هەوڵێکی چارەسەرسازی قووبرسە یۆنانیەکان ، دەستیان کرد بە هەڵگرتنی کەرتێکی گرنگ لە پەرژینی دروستکراو لە نێوان هەردوو قووبرسی توركی و یۆنانی کە لێك جیا دەکەنەوە لە هەردوو لایەنی

نیکۆســـیای پایتـــەختی قووبرس .
جێگـەی باسـکردنە کـە ئەم پەرژینـە ناوزەند بوو بـە – هێلـی سـەوز – لـە نێـوان هـەردوو کۆمـەڵی یۆنانی و تورکی لە ساڵی ١٩٧٤ تـاکو ئـەم رۆژە لـە هەرێمەکـــەدا ، لـــە دوای داگیرکردنـی لـە لایـەن هێزەکـانی سـووپای رژێمـی تورکیـا . هـەڵگرتنی ئـەم پەرژینەش لە کاتە تاریکەکان بوو بەر لەوەی رووخاندنەکەی ئاشکرا بکرێت . ئەمـەش لـە دوای رووخانـدن ، یـاخوود هـەڵگرتنی پردێـك بـوو بـە هـەمان شێووە لە نێوان هەردوو کەرتی دابەشکرا و لە هەرێمی دوورگەکەدا.

هـەروا لـە لایـەکی دیکـە تورکـەکانیش پردێکیـان لـە مـانگی/ ٢٠٠٦/١٢ رووخانـد ، کـە لـە سـاڵی ٢٠٠٥ دروسـتکرابوو ، بـە یارمـەتی و پـشتیوانی حکوومـەتی تورکیـا . ئـەم کـارەش لـە پێنـاو رێگـە خۆشـکردن بـوو بـۆ یەکگرتنـەوەی هـەردوو کـەرتی قووبرســی یۆنـانی و تـورکی ، لـە رێگـەی گەیشتن بە رێکەوتنی ئاشتی یـەکجارەکی لـە هـەموو بوارەکـانی یەکگرتنـەوە لە دوورگەکەدا .

٢٠٠٧/٣/٩

گرووپێـــك لـــە زانـاکـــانی فەرەنـساو سویـسریەکان توانیان ئامێرێك بە ناوی ربووتـــــا – robot – دروسـت بکـەن ، لـە پێنـاو زانینـی چـۆنیەتی یەکـەم هەنگاوی گیـان لـە بـەر کـە بـە سـەر وشـکانیدا بـڕوات . ئـەم ئـامێرەش لـە شـێوەی گیـان لـە بـەری – سلمندەری ئاوی – لە شێوەی کرم ، بەڵام پێستەکەی لە پێستی بۆق دەچێ

، ڕۆیشتنەکەشی لە شێوەی مارە ، یاخوود کرمی گەوورە .

لە توانای زاناکاندا هەیە هۆشداری بدەنە ئەو ئامێرە لە ڕێگەی ئامێری ئەلیکترۆنی بە گۆڕینی ڕێگەی جوولانەوە و ، یاخوود بە مەلە کردنی لە ناو ئاودا . ئەم ئامێرەش دەتوانێ ئەوە بسەلمێنێ ، کە ئەو گیان لە بەرەی کە بە شێوازی مارەزبچکی دەڕوات چۆن دەتوانێ لە ئاو و لە سەر وشکانی بڕوات ، کە دوو جۆر لە ڕۆیشتنی لە جەستەدا جێگیرکراوە ، بە پێی شانەکانی هەستیاری لە سەری ، یاخوود لە جەستەیدا . دوای ئەوە زاناکان توانیان ئەو زانیاریە بە دەست بێنن ، کە ئەم جۆرە گیان لەبەرە بەر لە ٣٦٠ ملیۆن ساڵ ئەو جۆرە ڕۆیشتنە لە ناو ئاو و دوایی لە سەر وشکانی زەوی ئەنجام بدەین .

ئەم تاقیکردنەوانەش لە سەر ڕۆخەکانی دەریاچەی شاری ڤیەننا ئەنجامدراوە و لێی سەرکەوتوو بوونە .

دوای ئەو تاقیکردنەوەیە زانا -- ئۆکی یان ئیسبیرت -- کە یەکێکە لەو گروپە زانایانە دەڵێ :- مووخ ناتوانێ هیچ کارێك ئەنجام بدات ، تەنیا لەو کاتە نەبێت کە بە کارەکە هەڵدەستێت و ڕوو لەو شوێنە دەکات ، کە خواستیاریەتی ، یاخوود هەر کارێکیدێکە ، وەك چۆن مریشکێك سەردەبڕی و بێ سەرە ، بەڵام بۆ ماوەیەك دەڕوات بێ ئەوەی هیچ لایەنێکی دیاریکراوی هەبێت ... زا نست پیرۆزەو بە پیرۆزیش بەرەو پێشەوە هەنگاو دەنێ لە هەموو بوارەکاندا .

٢٠٠٧/٣/١٠ لە کەش و هەوایەکی دۆستانەیان هەردوو وەزیری بەرگری سووریا – عماد حەسەد تورکمانی و ، وەزیری بەرگری ئێرانی – ژەنەڕاڵ مستەفا نەجار – دەستیان کرد بە گفتووگۆی نێوانیان ئەویش بە – فراوانکردنی هاوکاری و قووڵکردنەوەی یارمەتی بەرگری و پەلە کردن لە جێ بەجێکردنی ڕێکەوتنەکانی مۆرکراو لە نێوان سەرۆکی هەردوو دەووڵەتی ئێران و سووریا لە تاران و دیمەشق . بە تایبەتی هاوکاری و پەیوەندی سەربازی لە نێوان هەردوو وولاتدا لە هەموو بوارەکانیدا ، لە پێناو پشتگیری کردنی یەکتری لە هەر ئەگەرێکی ناکاو لە ڕوودانی بۆ سەر هەردوو وولاتدا .

ئەمەش لە دوای سەردانەکەی سەرۆکی سووریا بەشار ئەسەد هات بۆ

ئێــران و ئەنجامــدانی گفتووگــۆکردن لــه گــەڵ ســەرۆکی ئێــران مــەحمودی ئەحمــەدی نــەژاد ، ئــەویش لــه پێنــاو چەســپاندنی ئــارامی و ئاســایش لــه ناوچەکه و له هەردوو وولاتدا .

جێگەی روونکردنەوەیە کە کۆماری ئێران زیاتر له ١٩٥ هەزار کیلۆمەتر چوار گۆشه و زیاتر له ١٢,٥٠٠,٠٠٠ ملیۆن کورد کەوتۆتە ژێر دەسەلاتی ئێــران ، هــەروا کۆمــاری ســووریاش زیــاتر لــه ١٧٠٠٠ هــەزار کیلۆمــەتر چوارگۆشــە و زیــاتر لــه ٢,٥٠٠,٠٠٠ ملیــۆن کــوردی پێــووه لکێنــدراوه و کێشەوگرفتی نێوان کورد و دەسەلاتدارانی ئەو دوو وولاتەو وولاتانی دیکه بەردەوامە ، بە هۆی جێ بەجێ نەکردن و دان نەنان بە مافی تەواوی گەلی کوردستان له سەر خاکی کوردستان.

٢٠٠٧/٣/١٠ لــه کــاتی ســەردانەکەی سەرۆکی ئەمەریکا جۆرج بــۆش بــۆ بــەرازیل ، چەندین ڕێکەوتنی له گەڵ ســەرۆکی بــەرازیل -- لــویس ئگناســیوو -- مۆرکرد له بواری ئابووری

و تەکنــەلۆژی ، لــه پێنــاو پەرەپێــدان و گەشــەپێکردنی لــه نێــوان هــەردوو وووڵاتدا . له بواری پیشەسازی ئوتومبێل و بەرهەمی سووتەمەنی و نەوت . لەو کاتەش کە سەرۆکی ئەمەریکا لە سووڕانەوەیەکیدا بەردەوام بوو بۆ پێنج وولات , وەك ، کۆلۆمبیا و ، گواتیمالا و ، مەکسیك و ، بەرازیل و ، مۆنتیفیدیۆ . لــه پێنــاو گەڕانــەوەی بەرژەوەندیــه لــه دەســت چــووەکانی لــه کێشووەری ئەمەریکای لاتینی ، کە لەوکاتەشدا سەرۆکی فەنزوێلا -- هۆگۆ شافێز -- سەردانی ئەرژەنتینی دەکرد له پێناو بە هێز کردنی هاوکاری و هاوپەیمانی و برایەتی ، دژی رامیاریەتی ئەمەریکا و رژێمی سەرمایەداری له جیهاندا .

جێگەی باسکردنه کە سەردانی سەرۆکی ئەمەریکا بۆ ئەم وولاتانه ببووه جێگــەی نــارەزایی و تــوورەیی دانیشتووانی ئــەم وولاتانــه بــه خۆپیشــاندان وەلامی سەردانەکە و پێشوازیکردن بوو لـه جۆرج بۆش ... بە پێچەوانەی

سـەردانەکەی هۆگـۆ شـافیز بـوو کـە بەخۆشـحالّی و چەپڵەریّزان پیّشوازیان لیّدەکرد لە وولاّتەکەی کە رووی تیّ دەکرد لە کیشووەرەکەدا .

٢٠٠٧/٣/١١ ئاژانسی ئەنادۆڵی تورکیا بلاّویکـردەوە ، کـە هیّزەکـانی پۆلیسـی تورکیا لـە پاریّزگـای وانـی بـاکووری کوردسـتان ٢٧ هـاولاّتی کـوردی لـە میانـەی ئـەو ریّپیّوانانــەی کــە لــە شــارەکانی وان و دیاربــەکر بــۆ پاڵپــشتی کــردن لــە کۆمەڵەیەکی دیموکراتی سازکرا دەستگیر کردووە لە هەریّمەکەدا .

جیّگـەی باسـکردنە کـە تورکیـا وولاّتیّکـە و رژیّمەکـەی عەلمانیـە تـا ئیّستا دانی بە مافە سەرەتاییەکانی کورد لە باکووری کوردستان و تورکیا نانیّت و پارت و ریّکخراوە کوردیەکان قەدەخە دەکات و بەشداری رامیاری لە بەردەم هاوولاّتی کورد بەرتەسك دەکاتەوە لە هەموو بوارەکان ، بە تایبەتی لە بواری نەتەوەیی و نیشتمانیدا .

٢٠٠٧/٣/١٣ لـە دوای هـەوڵیّکی زۆر تـوانرا کـۆنگرەی گـەلی کلـدانی ئاشـووری لـە رۆژی ٣/١٢ ئەنجام بدریّت لـە شارۆچـکەی عـەنکاوەی سـەر بـە پاریّزگـای هـولیّر لـە هـەریّمی باشـووری کوردسـتان ... لـە ئـەنجامی گفتووگـۆی کۆنگرەوانـان ، توانیـان یاداشـتیّك ئاراسـتەی لیّژنـەی نووسـینەوەی دەسـتووری هـەریّمی باشـووری کوردسـتان لـە پەرلـەمانی کوردسـتان بکـەن . کـە داوای هەموارکردنی چەند مادده و برگە و خاڵیّکیان لە دەستوورەکەدا کردبوو .

سـەبارەت بـە دیبـاژەی رەشنووسـی دەسـتووری هـەریّم لـە یاداشـتەکەدا هـاتووە :- زۆر پیّویـستە ئـازار و مەینەتـەکانی گەلەکـەمان لـە گـەڵ ئـازارو مەینەتـەکانی گـەلی کـورد هاوشـان بکریّـت . بـۆ ئـەوەی پیّکـەوە ژیـانیّکی هاوبەشانە و بوونیاتنانی داهاتوو لە هەریّمی کوردستان قووڵتر بکریّتەوە .

هەروا سەبارەت بە مافە مەدەنی و ئازادیە گشتیەکان کە لە ماددەی /٢١ ی برگـەی / ٢ و مـاددەی /٢٣ لـە برگـەی /١ و مـاددەی ٤٩ . کـە تایبەتـە بـە مافـەکانی ئافرەتـان و یەکسـانیکردنیان بـە پیـاوان و بەشـداریکردنیان لـە پەرلەمان و ئەنجوومەنە ناوچەییەکان هـاتووە ، کە یاداشتەکە داوایکردووە کـە ئـەو ماددانـە لـە چەمکە خیّلاّیـەتی و هاوسـەرگیری بـە زۆرەملـیّ رزگـار بکریّن .

هەروا لە یاداشتەکەدا ، سەبارەت بە پیّکهیّنانی کوردستان دا هاتووە ، کە

لە ماددەی /٦ ی دەستووری هەرێم هاتووە ، کە کۆنگرەکە پێی وایە ئەو ناوهێنانە لە گەڵ راستیەکانی یەکگرتووی گەلی . کلدانی سریانی ئاشووری نگونجێت . لە بەر ئەوەی رەشنووسی دەستورەکە ئامارژە بە کلدان و ئاشووری دەکات ، دوو گەلی لێك جیا . ئەمەش لە داهاتوو رەنگدانەوەی باشی نابێت لە ناو پێك هاتەکانی ئاشووری لە گەڵ گەلانی دیکەی هەرێمی باشووری کوردستان .

هەروا سەبارەت بە مافەکانی ئیدارەی گەلی کلدانی سریانی ئاشووری لە یاداشتەکەدا هاتووە :- لە بەر ئەوەی ماددەی /٢ی دەستووری هەرێم هەموو ئەو ناوچانەی گەلەکەمان تێیدا دەژین خستۆتە چوار چێوەی سنووری هەرێمەوە . بۆیە ئەو مافانەی کە لە دەستووری ئێراقیش بە هەرێمەکان دەدرێت . دەبێ لە دەستووری هەرێمی کوردستان جێی بکرێتەوە ، تاکو بتوانین مافە ئیداریەکان لەو شوێنانەی کە زۆرینەی گەلەکەمانی تێدایە پیادە بکەین .

تێبینی:- سەرچاوە:- لە راگەیاندنی یاداشتننامەی ئاراستە کراو بۆ پەرلەمانی کوردستان ، لە هەرێمی باشووری کوردستاندا .

٢٠٠٧/٣/١٤ لە دوای دەرکەوتنی نەخۆشی ناکاوی سەرەك کۆماری ئێراق و سکرتێری گشتی یەکێتی نیشتمانی کوردستان – جەلال تاڵەبانی – کە لە ٢٠٠٧/٢/٢٥ گواسترایەوە بۆ شاری عەممانی پایتەختی ئوردن ، لە پێناو چارەسەر کردنی نەخۆشیەکانی لەو ووڵاتە دا.

دوای تەواو بوونی چارەسەرکردنەکەی سەرەك کۆماری ئێراق جەلال تاڵەبانی لە رێگەی فرۆکەخانەی نێوو دەوڵەتی لە شاری سلێمانی لە هەرێمی باشووری کوردستان ئەمرۆ پاش نیوەرۆ گەیشتەوە شاری سلێمانی و لە لایەن بەرپرسانی حکوومەتی هەرێمی کوردستان و بەرپرسانی پارتەکان پێشوازی لێکراو گەیانرا جێگەی حەسانەوەی لە شارەکەدا .

٢٠٠٧/٣/١٤ لـە دوای ئـەوەی كـە فلیمـی – داڤیدتوولهێلـدان – ی دەرهێنـەری كـورد – مـانۆ خـەلیلی – بریـاری بەشـداریكردنی درا ، كـە لـە ڤیـستیڤالی سـینەمای ئیمـاراتی عەرەبی بكات . بەڵام رژێمی توركیا لە رێگەی باڵیۆزخانەكەی خۆی لەم وولاتـەدا رێگـەی بـە نمایـشكردنی ئەم فلیمە نەدا .

جێگەی روونكردنەوەیە كە ڤیستیڤاڵی سینەمایی ئیماراتی عەرەبی ، كە لە رۆژی ٣/٧ ی رابـردوو دەسـتی بـە كارەكـانی نمایـشكردن كـردوو مـاوەی شـەش رۆژ بـەردەوام بـوو ، بریـار وابـوو كـە لـە رۆژی پێنجـەمی ڤیـستیڤاڵەكە ئـەم فلیمـە كوردیـە نمایـشبكرێت . بـەڵام حكوومـەتی توركیـا تـوانی رێگـە لـە نمایشكردنی ئەم فلیمە بگرێت ، بە تۆمەتی ئەوەی كە ئـەم فلیمـە هاندانـە بـۆ تـیرۆر ، هـەروا ئـەم فلیمـەش بەرهـەمی كـەناڵی تەلـەفزیۆنی ئاسمـانی وولاتـی سویسرا بووە ، لە گەڵ ئیتاڵیا و ئەڵمانیا و بە هاوكاری وەزارەتی رۆشنبیری سویـسرا و دەزگـای هانـدانی كـاری سـینەمایی سویـسری لـە لـۆزان بەرهـەم هێندراوە .

ئەم كـارەی رژێمـی توركیـا دوور لـە كارەكـانی مرۆڤایەتیـە و ناشارسـتانیە و بـە دەسـت تێـووەردانی لـە بـواری رۆشـنبیری و هونـەری وولاتـی ئیمـاراتی عـەرەبی خـستە روو . ئەمەیـە دوژمنـانی كـورد و ، هەسـت و هۆشـی كـورد توانـای رۆشـنبیرانی كـورد لـە سـەر خـاكی كوردسـتان و دەرەوەی خـاكی كوردستان .

٢٠٠٧/٣/١٤ لـە هەوڵـە بەردەوامـەكان لـە لایـەن پـارت و رێكخـراوە كوردسـتانیەكان و حكوومەتی هەرێمی كوردستان ، رۆژی چوارشـەممە بە ئامادە بوونی چەند وەزیرێكـی حكوومـەتی هـەرێمی كوردسـتان و نوێنـەرانی پارتـە كوردسـتانیەكان و یەكـە ئیداریـەكان لـە شـارەكانی خانـەقین و سـەعدیە و جەلەولا و مەندەلی لە شاری خانـەقین كۆبوونەوەیـەكی بەرفراوانیان گرێدا ،

لــه پێنــاو دۆزینــهوهی ڕێگــا چارهی جــێ بــهجێكردنی مــاددهی ١٤٠/ ی دهســتووری ههمیــشهیی ئێــراق ، كــه بهنــده بــه چارهســهركردنی كێــشه ههڵواسـراوهكانی ناوچه دابڕاوهكـان لـه ههرێمی باشووری كوردسـتان و به تایبهتی پارێزگای كهركوك له ههرێمهكهدا .

٢٠٠٧/٣/٢٠ لــه ســێداره دانــی جێگــری ســهرهك كۆمــارو ســـهرۆكی ئهنجوومــــهنی سـهركردایهتی شـۆڕش و سـهركردهی هێزی سووپای ئێراق – تـهها یاسین ڕهمهزان – ناسراو بـه – تههاجهراوی – له دوای چوار ساڵ له ڕووخاندنی ڕژێمــی بــهعس لــه ئێــراق بــه سهركردایهتی سهدام حوسێن .

جێگـهی باسكردنه كه سهدام له ٢٠٠٦/١٢/٣٠ لـه سێداره دراو ، بهرزان تكریتـی و عـهواد بهنـدهر لـه ٢٠٠٧/١/١٤ لــه ســێداره دران . لــه مــاوهی دهسـهڵاتی ئهحمـهد حهسـهن بهكر و سـهدام حوسێن ، تـهها یاسین ڕهمـهزان چهندین پۆستی گرنگی گرتۆته دهست ، له پێناو خزمهت كردنـی دهسـهڵاتی بـهعس و لـه نـاوبردنی ئـێش و ئـازاردانی گـهلانی ئێـراق بـه تایبـهتی گـهلی كوردسـتان ، كـه ڕۆڵـی بـاڵای هـهبوو لـه ڕاگواسـتنی دانیـشتووانی كـورد لـه پارێزگـای كـهركوك و پارێزگـای مووسـڵ و پارێزگـای دیالـه ، تـا ڕووخانـدنی ڕژێمهكـهیان لـه ٢٠٠٣/٤/٩ لـه لایـهن هێزهكـانی سووپای هاوپـهیمانان ، بـه سهركردایهتی وویلایهته یهكگرتووهكانی ئهمهریكا له ناوچه و ئێراق . تـهها یاسـین ڕهمـهزان لــه مــانگی ٢٠٠٣/٨/ لــه لایــهن پێـشمهرگهكانی یــهكێتی نیشتمانی كوردستان دهستگیركرابوو ، دوای ئـهوه درایه دهست هێزهكـانی سووپای هاوپهیمانان له ئێراقدا .

٢٠٠٧/٣/٢٤ بـه بۆنـهی ئاهـهنگـهكانی سـهری سـاڵی كـوردی و جـهژنی نـهورۆزی كـورد و نهتهوهكانی دیكهی كیشووهری ئاسیا ، ڕژێمی توركیا لـه ڕێگـهی هێزهكـانی پۆلیس و ئهمنی ڕژێمی توركیا دهستی كرد به دهستگیركردنی زیاتر له ٤٣١ گــهنجی كــورد ، لــه كــوڕ و كــچی دانیــشتووانی بــاكووری كوردســـتان و

شارەکانی دیکەی ناو وولآتی تورکیا ی بە زۆر دروستکراوی لە سەر خاکی گەلانی هەرێمەکە . لەو کاتەش کە ڕژێمی تورکیا دانی بە چەژنی نەورۆز ناوە بە یادکردنەوە و ئاهەنگ گێڕان لەم وولآتەو ، بە تایبەتی لە باکووری کوردستان لە لایەن گەلی کوردستان و نەتەوەکانی دیکەی ئەم وولآتە لە هەرێمەکەدا .

٢٠٠٧/٣/٢٤ لە دوای پالآوتنی دادوەر -- ڕەناباگواندداس -- بە سەرۆکی دادگای بالآی پاکستان ، سووێندی یاسایی خوارد بەرامبەر بە بەرپرسانی دادگا لە پاکستان ... جێگای باسکردنە کە دامەزراندنی ڕەنا لەم پۆستە گرنگەدا لە پاکستان لە دوای دەست لە کارکێشانەوەی دادوەری بالآی پاکستان — افتیخار مەحەمەد شودری — هات بەر لە دوو هەفتەدا ، هەروا دادوەر ڕەنا لە کەمە نەتەوایەتی هیندۆسییە و بۆ یەکەم جار لە مێژووی بوونی پاکستان هیندۆسی ئەم پۆستە بگرنە دەست . لە گەڵ ئەوەشدا دامەزاندنی ڕەنا بووە جێگەی دڵ گرانی توێژی پارێزەران و مافپەروەران لە پاکستان وە بووە هۆی دەست لە کار کێشانەوەی شەش لە دادوەرەکان لە وولآتەکەدا .

ئەمە لەلایەك و لەلایەکی دیکەش سەرۆك کۆماری پاکستان پەروێز موشەرەف کە لە ڕێگەی کودەتا لە ساڵ ١٩٩١ دەسەلآتی گرتە دەست بەردەوام بوو لە دەسەلآت و دەیویست لە دەست سەرۆکی دادگای بالآی پاکستان ئیفتیخار رزگاری بێت ، بۆ ئەوەی نەبێتە کۆسپ لە پێش خۆ پالآوتنی بۆ سەرۆکایەتی پاکستان .

٢٠٠٧/٣/٢٩ لە لێدوانێکی وەزیری دەرەوەی ڕووسـیا – سـێرگی لاڤـرۆڤ – هۆشداریدا بە ئیدارەی ئەمەریکا ، بـە ئـەنجام نـەدانی مـانۆری سـەربازی خـۆی لـە ئاوەکـانی کەنـداو بـۆ ئـەوەی ئـەو بـار گرژییەی کە لە نێوان ئەمەریکا و تـاران دایـە و زیـاتر لـەوە پـەرە نەسـێنێت , بـە هـۆی نـەبوونی هێزی دەریایی لە ئەمەریکا لە ئاوەکانی کەنداوی فارسـی ، ئەمەش لـە ڕۆژی پێنج شـەممە کـە لـە ڕۆژنامـەی – خـەلیجی فارسـی – وەزیـری دەرەوەی ڕووسیا سێرگی لاڤیرۆڤ داوای کرد .

کە هیچ مانۆڕێکی تایبەتی لە لایەنی دەریای ، یاخوود سەربازی نەگرێتە بەر تاوەکو بار گرژییەکە زیاتر پەرە بسێنێت ، کە ئێستا لە ئارادایە ئەمەش لە دوای بڕیاری ئیدارەی ئەمەریکادا هاتیە ، کە بڕیارە لـە هەفتـەی داهاتوو مانۆڕی سەربازی لە ئاوەکانی کەنداو ئەنجام بدات ، لـەم بارەیـەوە وەزارەتـی بەرگری ئەمـەریکا بڕیاری دا پەلـە لـە بەڕێوەبـەردنی ئـەو مـانۆڕە تایبـەتییـەی کەنداو بکات لە ناوچەکەدا .

٢٠٠٧/٣/٢٩ ڕاگەیانـدنی ئەنجوومـەنی باڵای پارتـە ڕامیارییـەکانی کوردسـتان ئـەنجام درا ئەم ئەنجوومەنەش لە پارتەکانی :– پارتی دیموکراتی کوردستان ، یـەکێتی نیـشتیمانی کوردسـتان ، یـەکگرتووی ئیـسلامی کوردسـتان ، کۆمـەڵی ئیـسلامی کوردسـتان ، پـارتی کۆمەنـستی کوردسـتان ، پـارتی سۆشیالیستی کوردستان ، پارتی زەحمەتکێشانی کوردستان .

بـەژداریان لـە پێکهێنـانی ئـەو ئەنجوومەنـە کـرد ، لـە گـەڵ ئەوەشـدا ئاشوورییەکان و کلدانیەکان و تورکمانەکانیش دەتوانن بەژداری تێدا بکـەن لە گەڵ سەرۆکی حکوومەتی کوردستان و سـەرۆکی پەرلـەمانی کوردسـتان و جێگرەکانیان ، لە گەڵ جێگری سەرۆکی هەرێمی کوردستان .

ئـەم ئەنجوومەنـەش مـانگی جارێك بە سـەرۆکایەتی سـەرۆکی هـەرێم ، یـان شـووراى کوردسـتان کۆدەبنـەوە لـە پێنـاو هەڵـسەنگاندنی بارودۆخـە

هەنووکەییەکان لە ناوخۆی هەرێم و ئێراق و پەیوەندییەکان ، لە ناوەوە و دەرەوەی هەرێم لە هەموو بوارەکان ، بە تایبەتی لە هەردوو بواری نەتەوەیی و نیشتیمانی لە هەرێم و ناوچەکەدا و پەرەسەندنەکانی قۆناخی پێشکەوتن لە بواری ڕامیاری و ئابووری و بازرگانی و کۆمەڵایەتی لە کوردستان ... بەڵام ... ؟ ...!.

٢٠٠٧/٤/٣ گرێدانی کۆنگرەی پێنجەمی وەقفی مەزهەب سووننەی ئیسلام لە ئێراق لە شاری عەمانی پایتەختی ئوردن ، بێ ئەوەی مەزهەب شیعەی ئیسلامی عەرەب بەشداری تێدا بکات . بە ئامادە بوونی ٢٠٠ کەس لە پیاوانی ئاینی دوور لە ئێراق ، کە سەرکردایەتی ئەو وەقفە لە بەهاری /٢٠٠٣ گۆڕانکاری تێدا کرد

جێگەی ڕوونکردنەوەیە کە ئەم لایەنە مەزهەب ئیسلامیە لە ئێراق ، ڕۆڵی خراپیان گێڕا لە دوای ڕووخاندنی ڕژێمی بەعسی لە ئێراق ، لە بەر ئەوەی هەر لە دوای دامەزراندنی دەوڵەتی ئێراق لە لایەن بەریتانیا و هاوپەیمانەکانی ، ئەو مەزهەبە سووننە ئیسلامیە عەرەبە لە ئێراق ، دەسەڵات دار بوو تاکو ٢٠٠٣/٤/٩ بە ڕووخاندنی ڕژێمی سەدام حوسێن لە ئێراق .

هەروا بە هۆی کێشەو شەڕو پێکدادان لە نێوان هەردوو مەزهەب شیعە و سووننەی ئیسلامی عەرەب لە ئێراق ، بووە هۆی کوژرانی زیاتر لە ٢٦٠ کەسایەتی ئاینی لە مزگەوت و مەزارگەکان و پەرستگاکان ، و تێکدان و ڕووخاندنی زیاتر لە ١٩٠ مزگەوت و بلۆکردنی زیاتر لە ٤٠ مزگەوت لە دوای تەقاندنەوەی مەزارگەی ئیمام عەسکەری لە شارۆچکەی سامەڕا لە مانگی /٢٠٠٦/٢ .

بە هۆی بیروو بۆ چوون و بڕوای ئایینی ئیسلام زیاتر لە ٦٠٠٠ مزگەوت لە ئێراق دروستکراوە ، جگە لە شارو شارۆچکە و گوندەکانی کوردستان . هەر لەو کۆنگرەیەشدا بالۆیزی ئێراق لە عەمان بەشداری تێداکرد ، دوای ئەوەش لە کۆنگرەی شەشەمی وەقفی سووننە لە ٢٠٠٧/٤/٥ ئەنجوومەنی زانایانی مەزهەب سووننەی پێك هێنا لە ئێراق .

٢٠٠٧/٤/٣ لە سەردانێکی ئاشتەوایی سەرۆکی ئەنجوومەنی نوێنەرانی ئەمەریکا – نانسی بیلوسی – گەیشتە شاری دیمەشقی پایتەختی سووریا ، کە ئەمە یەکەم سەردانی بەرپرێسکی بالآی ئەمەریکایە بۆ سووریا ، بەر لە ماوەیەکی زۆردا بە هۆی بوونی کێشەی نێوان ئەمەریکا و سووریا .

جێگەی باسکردنە کە سەرۆکی ئەنجوومەنی نوێنەرانی ئەمەریکا ، بەر لەوەش چاوی کەوت بە سەرۆکی فەڵەستینی مەحمود عەباس لە شاری ڕامەڵلای فەڵستینی و سەرەك وەزیرانی ئیسرائیل ئیلهوود ئۆڵمەرت لە شاری قوودس و نامەیەکی سەرەك وەزیرانی ئیسرائیلی هەڵگرتبوو بۆ سەرەك کۆماری سووریا بەشار ئەسەد .

لە کاتی سەردانەکەیدا بیلوسی لە لایەن بەر پرسانی سووریا پێشوازی لێکراو بیلوسی لە لێدوتنەکانیدا گووتی :-

سووریا ڕۆڵی کاریگەری هەیە لە ڕامیاریەتی ناوچەکەدا و ئەویش لە پێناو شکاندنی ئەو کێشە و گرفتەی کە لە نێوان سووریا و ئەمەریکا دا هەیە و پێویستە چارەسەربکرێت و بارودۆخەکە بەرەو ئارامگری هەنگاوی پێ بنرێ و سووریاش هەوڵی بەربەرەکانی تیرۆر بدات شان بە شانی وولآتانی دیکە لە جیهاندا .

هەر لەو سووڕانانەوە و سەردانانەیدا لە گەڵ سەرۆکی لوبنان و سەرەك وەزیران فوئاد سەینورە و بەرپرسانی دیکەی لوبنان گفتووگۆی ئەنجامدا . هەروا لە لایەکی دیکە ئیدارەی ئەمەریکا رەخنەیان لە بیلۆسی گرت بە هۆی

سەردانی بۆ سووریا و لە ناوچەکەدا .

٢٠٠٧/٤/٣ لە کۆماری ئۆکرانیا بە هۆی بوونی کێشەی نێوان ڤیکتۆر یانۆکۆفیتش لایەنگری رووسیای یەکگرتوو و ، یۆشینکۆی لایەنگری ئەمەریکا . بە تایبەتی لە دوای هەڵوەشاندنەوەی پەرلەمانی ئۆکرانیا لە لایەن یۆشینکۆی دەست کردن بە هەڵبژاردن لە وڵاتەکەدا ، کە ڤیکتۆر یانۆکۆڤیتش ئەو هەنگاوەی بە کودەتایەکی رامیاری ناوزەند کرد ، کە لەو کاتە بە هەزار هاوڵاتی لایەنگرانی خۆپیشاندانیان بەرامبەر باڵەخانەی حکوومەتی ئۆکرانیا ئەنجامدا بوو لە شاری کیفی پایتەختی ئۆکرانیا .

جێگەی باسکردنە کە سەرۆکی ئۆکرانیا یۆشینکۆ لە ٤/٢ لە بڕیارێکییدا پەرلەمانی وڵاتەکەی هەڵوەشاندەوە و داوای هەڵبژاردنی کرد لە مانگی/٥ ی هەمان ساڵ ، واتە لە مانگی /٥ ی داهاتوو لە وڵاتەکەدا .

بەڵام ڤیکتۆر ئەو بڕیارەی یۆشینکۆی بە دوور لە دەستووری ئۆکرانیا ناوزەندکرد لە دوای وەرگرتنی پۆستی سەرۆکی ئۆکرانیا ، بە ڕێگای نایاسایی بە تێرکردنی ئەندامانی پەرلەمانی لایە نگری خۆی لەووڵاتەکەدا . لە گەڵ ئەوەشدا لایەنگرانی ڤیکتۆر لە پەرلەمان باڵا دەستن و داوای مانەوەیان کردووە ، بەڵام بڕیارەکەی یۆشینکۆی بە کودەتایەکی خراپ ناوزەندکرد .

لە بەر ئەوەی یۆشینکۆ سەرۆکی ئۆکرانیا و ڤیکتۆریش سەرەك وەزیرانی ئۆکرانیایە کە یۆشینکۆ دەسەلاتی تەواوی لەسەر ئۆکرانیا هەیە لە هەموو بوارەکانی دەسەلات لە سەر وولاتەکەدا . لە لایەکی دیکەش لە کۆبوونەوەی ئەنجوومەنی وەزیران وەزیری بەرگری – ئەناتۆلی هراتسینکۆ – ڕایگەیاند کە هێزەکانی سووپا دەتگیرن بە بڕیاری سەرۆکی ئۆکرانیا – یۆشینکۆ – رایگەیاند کە هێزەکانی سووپا دەستگیرن بە بریاری سەرۆکی ئۆکرانیا

یۆشینکۆ ، هەروا لەم کات وساتەشدا لایەنگرانی هەردوو کۆمەڵ بوون لە بەردەمی باڵەخانەی حکوومەت و پەرلەمان لە شاری کیف لە ئۆکرانیا .
کە بووە هۆی دروست بوونی کێشەوگرفت و ئاڵۆزبوونی کێشەکە ، هەر وەك لە شۆڕشی پرتوقالی کە لە ساڵی ٢٠٠٤ ڕوویدا و بووە هۆی سەرکەوتنی یۆشینکۆ بۆ وەرگرتنی پۆستی سەرۆکایەتی کردنی ئۆکرانیا ، سەرەڕای ئەوەش یۆشینکۆ توانی لە هەڵبژاردنەکانی مانگی/١/٢٠٠٥ ، سەرکەوتن بە دەست بێنێ بە سەر ڤیکتۆر یانۆکۆفیتش و ، لە هەمان کات دانی بەو سەرکەوتنە هێنا . ئەو کێشەو گرفتەش تاکو ئیستا بەردەوامە و دوور نیە لە داهاتوو ئۆکرانیا ببێتە دوو وولاتی لێك جیا بە هۆی بوونی دانیشتووانی ڕووسەکان لەم وولاتەدا بە شێوەیەکی بەرچاو لە ڕۆژهەلاتی ئۆکرانیادا .

٢٠٠٧/٤/٣ لە کۆماری نیجیریا دادگای فیدڕاڵی بالا ، فەرمانی بە لیژنەی هەڵبژاردنەکاندا بە ڕێگەپێدان بە جێگری سەرۆك – ئەتیکۆ ئەبووبەکر – کە بچێتە ناو هەڵبژاردنەکانی سەرۆکایەتی لە ئێستا ئەنجام دەدرێت لە مانگی/٤ لە وولاتەکەدا .

هەروا لە فەرمانەکەی دادگای باڵادا دەڵێ لە دەسەلاتی لیژنەی هەڵبژاردن نیە کە ئەبووبەکر لە هەڵبژاردنەکان بێ بەش بکات ، کە ئەمەش لە ڕێنماییەکانی دادگا ناگونجێ لە گەڵ بە ئەنجامگەیاندنی ڕێووڕەسمی هەڵبژاردن .

جێگەی ڕوونکردنەوەیە کە ئەبووبەکر بووە سەرکردەیەکی بالا لە ئۆپۆزسیۆن لە دوای دروست بوونی کێشەی لە گەڵ سەرۆکی پێشووی نێجیریا – ئۆلۆسیگون ئۆباسانگلۆ – لە وولاتەکەدا .

بەلام بەر لەوەش لیژنەی ئەنجوومەنی وەزیران ئەبووبەکری بە کەسایەتیەکی گەندەڵ دانا لە ماوەی دەسەلاتەکەی ، بە تایبەتی لە بارەی بواری نەوت بە شێوەیەکی فەرمی ، کە ئەمەش لە لایەن ئەبووبەکر

رەتکرایەوە لە ماوەی دەسەڵاتەکەیدا لە سەر نیجیریا .

الشهيدة دعاء خليل اسود — العمر ١٧ عاماً

٢٠٠٧/٤/٧ لە کردەوەیەکی نامرۆڤانەی چەند کەسانێکی توندڕەوی هەڵگری بڕوای ئێزیدیە کوردەکان ، کچە گەنج و بێ تاوان – دوعا – کوژرا ، بەڵام چ کوشتنێك ، بە بلۆك و لێدانی لە بەر چاوی دانیشتوان لە قەزای شەنگال لە هەرێمی باشووری کوردستان .

لە دوای ئەو کارە ناشیرنە و لە هەڵمەتێکی تۆڵە ٢٤ کرێکاری ئێزیدی هەژار لە لایەن تیرۆرستانی ئیسلامی توندڕەو شەهیدکران.

هەر بەم هۆکارە دڵتەزێنە ٥٠ ڕێکخراوی ئافرەتان و ژنان و ژمارەیەکی زۆر لە کەسایەتی کوردی دانیشتووی کوردستان ، سەبارەت بە کوشتنی خاتوو دوعا خۆپیشاندانیان ئەنجامدا بۆ بەردەم پەرلەمانی کوردستان و دوای ئەوە یاداشتنامەیەکیان ئاراستەی پەرلەمانی کوردستان و وەزارەتی داد و وەزارەتی ناوخۆ و وەزارەتی مافی مرۆڤ کرد و ، داوای تۆڵەسەندنەوەی خوێنی پاکی خاتوو دوعایان کردو ، ئەم لایەنە پەیوەندارانە ، بە تایبەتی پەرلەمانی کوردستان . بەڵێنیاندا بە وەرگرتنی تۆڵەی دوعا و پشتگیری لە دایك و باوکی و خوشك و براکانی دوعا ، کە بە کردەوەیەکی نامرۆڤانە و دوور لە هەستی مرۆڤایەتی و ئایینی و یاسا ئەنجام درا لە ناوچەکە دا ، کە بووە هۆی زرینگانەوەی ئەو باسە نەك هەر لە کوردستان و ئیراق بەڵکو لە هەموو جیهاندا .

٢٠٠٧/٤/٧ لـه ئاكامی نا لـه باری بــارودۆخی پەیوەندیـه كۆمەلآیەتیــەكان لــه پاكـــستان و بـــەرز بوونــــەوەی ئــــەو بارودۆخـەو كاردانـەوەی لـه سـەر باری ئایینی ، كه له ئەنجام بووه هۆی ئەوەی كه شەرو پێكدادان لـه نێوان مەزهـەب سوونـنـەی ئیسلامی زۆرینـه و مەزهەبی شیعه ی كەمینه روویدات لە باكووری رۆژئاوای پاكستان .

ئەم رووداوه لە ئەنجامی پەلاماردانی مەزهەبی شیعه بوو لـه لایەن مەزهـەب ســوونـنـەی ئیـسلام لــه شــاری – یارشـینار – كــه كەوتووتــه رۆژئـاوای وویلایەتی بشاوری سنووری رۆژئاوای پاكستان ، دەسەلآتدارانی پاكستان دڵگرانن لە كێشەی نێوان ئەو دوو مەزهـەب ئایین ئیسلامیه لـه وولآتەكەدا ، كه بۆته هۆی بەر بلآوی نا ئارامی و سەقامگیر نەبوونی بارودۆخەكه و بەكار هێنانی چەك دژی یەكتری لە وولآتەكە دا

٢٠٠٧/٤/٨ لــــه لێــــدوانێكی ئەنــــدامی ئەنجوومـەنی نوێنـەرانی ئیراق و لـه سـەر لیـستی هاوپــەیمانی كوردسـتان – سـەعدی بەرزنجی – رەتیكــردەوە كــه كــۆنگرەی وەزیرەكـانی دەرەوەی دراوسێی ئێــراق ، بــه هــۆی كاریگــەری لایــەنی رامیــاری كــوردی لــه توركیا بـۆ میسر گوازرابێتـەوە و ئەوەشـی راگەیانـد ، كـه گـورێنی شـوێنی كۆنگرەكه له جێگەی خۆیدا بوو نەك به پێچەوانه .

لـه بەر ئـەوەی لە بنـەرەتا ئێمـه لـه هاوپـەیمانی كوردسـتان و رەنگـه زۆربـەی ئێراقیـه كـانیش متمانـەمان بـەوە نیـه كـه ئەنكـەرە شـوێنێكی لـه باربێـت بـۆ

سازدانی هەر کۆنگرەیەك دەربارەی ئێراق .

هەروا گووتی :- ئێمە لە سەرەتا پێمان باشبوو ئەم کۆنگرەیە لە ئێراق سازبدرێت ، بەلاّم نا لە باری ئاسایش کێشە بوون لەبەردەمی کۆنگرەکە . بەلاّم لە بەر ئەوەی ئەنکەرە ئەجیندای خۆی لە ئێراق هەیە ، لەو پێناوە دا تورکیا هەولّی ئەوەی دەدا کە کۆنگرەکە لە خاکی ئەودا سازبدرێت . بەلاّم بێگومان سازدانی ئەم کۆنگرەیەش لەو وولاّتە کارگێری تورکیای لە سەردە بوو .

بۆیە وا باشتر بوو کە شوێنەکەی بگوازرێتەوە بۆ شاری قاهیرەی پایتەختی میسر ، بەلاّم گواستنەوەی کۆنگرەکە لە سەر داوای ئێراقیەکان بووە ، نەك هەر بە تەنها لیستی هاوپەیمانی کوردستان . بەلاّم سەبارەت بە نارەزایی عەرەبە سووننەکان بە گواستنەوەی کۆنگرەکە بۆ شاری قاهیرە لە میسر ، ئەوان پێیان باش بوو کۆنگرەکە لە تورکیا سازبکرێت ، لە بەر ئەوەی تورکیا زیاتر پشتگیری سووننەکانی دەکرد ، بەلاّم حکوومەتی میسر بە دیدێکی یەکسان کۆنگرەکەی بەرێووە دەبرد و بروانێتە چینی پێك هاتەکانی گەلی ئێراق و ، لە گەلّ ئەمەشدا لایەنگیری لایەنێك ناکات و هەولّدەدات کۆنگرەکە بە بەشداربوونی هەموو لایەنەکان سەربکەوێت .

جێگەی ئاماژە پێکردنە کە وەزارەتی دەرەوەی میسر رایگەیاند ، کە ئەو کۆنگرەیە لە ٥/١٣ دەست پێدەکات لە شاری شەرمشێخی میسر ، کە وەزیرەکانی دەرەوەی وولاّتانی دراوسێی ئێراق و ، هەر پێنج وولاّتەکەی ئەندامی هەمیشەیی ئەنجوومەنی ئاسایشی نەتەوە یەکگرتوەکان و ، وولاّتانی هەرێمی ، هێزە نێوو دەوولّەتیەکان ، پیشەسازیەکان و ، نوێنەری کۆمکاری عەرەب و ، کۆنگرەی ئیسلام بە شداری تێدا دەکەن لە وولاّتەکە دا

٢٠٠٧/٤/٩ لە راگەیاندنێکی ئەندامی دەستەی نیشتیمانی بۆ کاروباری مین لە ئێراق گووتی :- لە ماوەی مێژووی رووداوەکانی شەڕی ئێراق لە گەلّ ئێران

و کوێت و بەر لەوەش لە هەرێمی کوردستان ، زیاتر لە ٢٥ ملیۆن مین لە سەر خاکی ئێراق چێندراوە ، لە پێناو بەرگری کردن لە رژێمە یەك لە دوای یەکەکانیان لە ئێراقدا.

جێگەی باسکردنە کە لە گەڵ یادکردنەوەی رۆژی جیهان و پشت بەستن بە راپۆرتی رێکخراوی نەتەوە یەکگرتووەکان ، ژمارەی ئەو مینانەی کە تاکوو ئێستا لە ژێر زەوی ماون زیاتر لە ٢٥ ملیۆن مین , کە ئەمەش بۆتە هۆکارێکی مەرگەساتی بۆ گەلانی ئێراق ، کە رۆژانە چەندین هاووڵاتی کەم ئەندام دەبن بە هۆی تەقینەوەی لە ژێر پێیان و و لە دەست دانی قاچ و دەستەکانی ، بە تایبەتی ئەو هاو وڵاتیانەی کە کاری کشتووکاڵی و کاسبکاری دەکەن لە وولاتەکەدا .
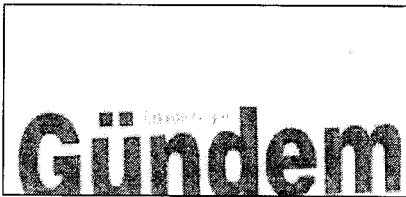
٢٠٠٧/٤/٩ لە هەوڵەکانی رژێمی تورکیا بۆ گەمارۆدانی کورد لە هەموو بوارە جیا جیاکان ، بە تایبەتی لە بواری رۆژنامەوانی لەم وولاتەدا ، هەڵسا بە داخستنی رۆژنامەی رۆژانەی – گۆندم – بۆ ماوەی / ١٥ رۆژ ، بە هۆی بلاوکردنەوەی بابەتی بەرگری کردن لە مافەکانی کورد.

ئە م رۆژنامەیەش لە توورکیا دەردەچێت و رۆژانەی گۆندەم دابخرێت بەلکوو لە ٢٠٠٧/٣/٦ دیسان بۆ ماوەی یەك مانگ دەرگای دەرچوونی لە سەر داخرا لە لایەن دادگای تورکیا ، بە هۆی بەرگری کردنی لە مافەکانی کورد لە باکووری کوردستان .

هەروا دوای دەرچوونی یەکەم ژمارەی لە لایەن دادگای توورکیا بریاری راگرتنی دەرچوو لە وولاتەکەدا .
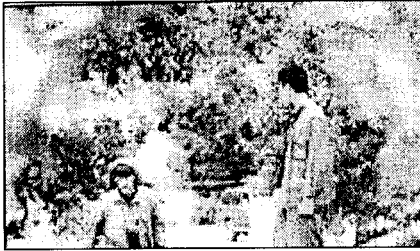
٢٠٠٧/٤/٩ سەرەك وەزیرانی توورکیا – رەجەب تەیب ئۆردگان – لە م رۆژەدا هۆشداری دا بە سەرۆکی هەرێمی باشووری کوردستان – مسعوود بارزانی – بە هۆی لێدوانەکەی دژی توورکیا ، بە دەست تێوەردانی لە کاروباری ناوخۆی هەرێم و لە پێناو لە ناو بردن و لە باربردنی ئەو ئەزموونەی کە لە هەرێمی باشووری کوردستان هاتۆتە کایەوە ، ئەم لێدوانەی سەرەك وەزیرانی توورکیاش لەو کاتە هات کە سەرۆکی هەرێمی باشووری کوردستان ، بە هۆی کردارەکانی توورکیاو رێز نەگرتن لە هەڵوێستی کورد ، ئەوا کورد دەتوانێ خەباتی زیاتر بگوازێتەوە ناو شارەکانی ژێر دەسەلاتی توورکیا لە باکووری کوردستان لە توورکیا.

رژێمی توورکیا دەسەڵاتدارێکی داگیرکەری خاکی کوردستانە لە دوای دامەزراندنی دەوولەتی توورکیا و بەر لەوەش ئیمپراتۆریەتی عوسمانی تاکوو ئەو رۆژەش توورکیاو تۆرانی هەرچی بە هەستیان داهاتوو بەرامبەر بە کوردو ئەرمەن ئەنجامیان داوە ، لە هەموو بوارەکان بە تایبەتی لە بواری نەتەوەیی و نیشتیمانی لە سەر خاکی کوردستان ، گەرچی هەڵوێستی سەرۆکی هەرێمی کوردستان مەسعوود بارزانی لە جێگەی خۆی بووەو دە بوایە زیاتریش بوایە دژی هەڵوێستەکانی دەسەلاتدارانی مەدەنی و سەربازی لە توورکیا .

لێرەدا هەڵوێستەکانی توورکیا دژ بە کووردوخاکی کوردستان ، وای کردیە کە لە دوای ساڵی ١٩٨٤ تاکوو ئەم رۆژە زیاتر لە ٣٧٠٠٠ هەزار کەس گیانیان لە دەست بدات جگە لە گیان پێ لە دەست دانی کورد لە باکووری کوردستان بە سەر کردایەتی و شۆرشگێرانەی پارتی کرێکارانی کوردستان لە باکووری کوردستان.

٢٠٠٧/٤/١٢ لە داواكاریەكی سەركردەی ئـــەركانی هێزەكـــانی سووپای توركیا – ژەنەڕاڵ یاشار بویوكانیت – دا بە جێ بەجیكردنی كاری سەربازی لە هەرێمی باشووری كوردستان – دژی چەكدارو گەریلاكانی پارتی كرێكارانی كوردستان ، لە شاخ وچیا بەرزەكانی كوردستان .

ئەم داواكاریەی سەرۆكی ئەركانی توركیا لە كۆنگرەیەكی رۆژنامەوانیدا هات و داوای كرد ، كە كارێكی پێویستیە بە هەڵسانی سووپا لە باكووری ئێراق . هەروا گووتی :– بەر لەوەی ئەو كارە ئەنجامبدرێت پێویستە بریاری رامیاری لە پەرلەمانی توركیا بۆ وەربگیرێت و ماوە بە هێزەكانی سووپا بدرێت ، بە ئەنجامدانی ئۆپراسیۆنیكی سەربازی فراوان دژی چەكدارانی پارتی كرێكارانی كوردستان لە سەر سنوورەكانی نێوان توركیا و ئێران و توركیاو ئێراق .

جێگەی باسكردنە كە ئەم لێدوانەی یاشار لە دوای پەلامار و هێرشە بەر چاوەكانی گەریلاكانی پارتی كرێكارانی كوردستان هات دژی هیزەكانی سووپای توركیا و پێگەیاندنی زیانی گیانی و كەل و پەلی سەربازی لە ناوچەكەدا .

لە گەڵ ئەوەشدا دەسەلآتدارانی مەدەنی و سەربازی لە توركیا داوایان لە حكوومەتی ئێراق و ئەمەریكا كردووە ، كە پەلاماری چەكدارانی پارتی كرێكاران بدەن و لە سەر سنوورەكان دەریانبكەن ، بەلآم نە حكوومەتی ئێراق و نە ئەمەریكا بەو كارە هەڵنەستاون و ئەمەریكاش دژی لێدوانی سەركردەی ئەركانی سووپای توركیا وەستا لە بارەی ئەنجامدانی ئۆپراسیۆنی سەربازی و چوونە ناو خاكی هەرێمی باشووری كوردستان لە ناو سنووری ئێراقدا .

٢٠٠٧/٤/١٣ لە نامەیەکی پارت و ڕێکخراوە کوردیەکانی ڕۆژئاوای کوردستان لکێندراو بە سووریا ئاراستەی ڕژێمی تورکیا و دەسەڵاتدارانی تورکیا کراو ، داوایان لە تورکیا کرد کە

دان بە مافە ڕەواو ئاسایەکانی گەلی کوردا بنێت . هەروا ئەو هەڕەشانەی کە لە هەرێمی باشووری کوردستان دەکات ، کە هەرێمێکی ئارامە و هەموو بوارەکانی پەیوەندی تیا مسۆگەرە ، کە لە سەر تورکیاش پێویستە هەوڵی باشترکردنی پەیوەندیە دراوسێیەکانی لە گەڵ وولاتانی ناوچەکە و حکوومەتی هەرێم بدات ، هەروا داوا لە ڕێکخراوی نەتەوە یەکگرتووەکان دەکات ، کە پاڵە پەستۆ بخاتە سەر تورکیا ، بە چارەسەر کردنی کێشەی کورد لەم وولاتەدا ، بە ڕێگەی ئاشتیانە لە مافە ڕەواکانی گەلی کوردستان .
جێگەی ڕوونکردنەوەیە کە ئەو پارت و ڕێکخراوانەی کە ئەو بەیاننامەیان ئاراستەی تورکیا و نەتەوە یەکگرتووەکان و وولاتانی پەیوەنددار کردووە ئەمانەن ئەویش :-
١- پارتی دیموکراتی کوردستان - سووریا ... ٢- پارتی یەکیەتی کورد ... ٣- یەکیەتی دیموکراتی کورد ... ٤- ڕێکخراوی فەرنسا ...
٥- ڕێکخراوی کورد لە سووریا .

٢٠٠٧/٤/١٤ لە شاری ئەنکەرەی پایتەختی تورکیا زیاتر لە ٣٠٠,٠٠٠ سێ سەد هەزار کەس خۆپیشاندانیان ئەنجامدا دژی دەسەڵاتی سەرەك وەزیران -- ڕەجەب تەیب ئۆردگان -- و پارتی داد و گەشەپێدانی دەسەڵاتداری ئیسلامی لە تورکیا . ئەم خۆپیشاندانەش لە پێناو جیاکردنەوەی ئایین لە دەسەڵات بوو ، بە بەرزڕاگرتن و بەردەوام بوون لە سەر ڕژێمی زانستی - عەلمانی - لە تورکیا.
هەروا دژی ئۆردگان وەستان بە خۆنە پالاوتنی بۆ سەرۆك کۆماری تورکیا . ئەم خۆپیشاندانەش لە بەردەم مەزاری کەماڵ ئەتاتورك بوو لە ئەنکەرە و

ڕێزگـرتن لـە ڕامیاریـەتی کـەماڵ ئـەتاتورك و وەسـتان دژی ئـەردۆگان . ئـەم خۆپیـشاندانەش لــە بــەر دوو ڕۆژ هــات بــە خۆپیــاڵاوتنی ئــەردۆگان بــۆ سەرکەوتنی لە هەڵبژاردنەکانی سەرۆکایەتی لە تورکیادا .

٢٠٠٧/٤/١٦ لــــە دوای ســــەرکەوتنی ســــەرۆکی ئــــەکوادۆر – ڕەفایل کۆریا – لە ڕاپرسی گەلانی ئەکوادۆر ، لە پێناو هـەموار کردنـی بنـەرەتی لە یاسای ڕامیـاری بنـەڕەتی . دوای ئەوە کۆریا پشتگیری لە جەماوەری وولاٌتەکەی کرد ، بە پێکهێنـانی ئەنجوومـەنی گـول لـە جیاتی پەرلەمان بۆ دووبارە نووسینەوەی دەستووری نویٚ ، کە لـە بەرژەوەنـدی و خزمەتی گەلی ئەکوادۆر بێت .

بەلاٌم ڕەخنە گران وای بۆچوون کە کۆریا هەمان پلان و نەخشەی سـەرۆکی ڤـەنزویلا هۆکـۆ شـاڤێزی گرتۆتـە بـەر لـە وولاٌتەکـەدا و ، بـە شـێوازێکی نـا دیمـوکراتی هـەڵس و کـەوت دەکـات ، ئەمـەش لـە دوای گەندەڵیـەکی بەرچاو هـات لـە لایـەن پەرلـەمانی ئـەم وولاٌتـە و گـەلی ئـەکوادۆر بـە زۆرینـەی دەنـگ پشتگیریان لە کۆریا کرد لە وولاٌتەکەدا .

٢٠٠٧/٤/١٦ لــــە دوای گەیــــشتن بــــە ڕێکــــەوتن لــــە نێــــوان حکوومـەتی سـاحل عـاج و چـەکدارەکان لـە بـاکووری وولاٌتەکەدا .
ئەویش بە هەڵگرتنی ئەو بەرژینــە ، یــاخوود ئــەو بەربەســتەی کــە بــاکوور و باشوور لێك جیا دەکاتەوە لە وولاٌتەکەدا .

ئەمەش لە گەڵ سەردانەکەی سەرۆك کۆمار لۆراند باگیۆ و سـەرەك وەزیـران

، کە بەرەو ناوچەکە چوون بۆ هەڵگرتنی ئەو ناو بڕەی کە هەردوو هەرێم لێك جیا دەکاتــەوە ، ئـەویش بـە لابردنـی لـە ئاهـەنگێکی گـەورەدا ، لـە پێنـاو چارەسەر کردن و بنبرکردنی هەموو کێشەو گرفتێك لە وولاّتەکەدا .

لـە گـەڵ ئەوەشـدا زیـاتر لـە ١١٠٠٠ هـەزار سـەربازی فەرەنـسا وەك ئاشـتی پارێز لەو ناوبڕەدا کە درێژیەکەی ٦٠٠ کیلۆمەتر بوو نیشتەجێن لە پێناو چاودێریکردنی ئاگربەست و جێ بەجێکردنی ڕێکەوتنەکە لـە نێوان هـەردوو لایەن ، ئەمەش لە دوای پەیوەندی باش هات لە نێوان سەرەك کۆمار لۆرانت و سـەرکردەی چـەکدارەکانی بـاکوور – گۆیـام سـوورو – بـە مـۆرکردنی ڕێکـەوتن لـە مـانگی/٢٠٠٧/٣ لـە نێـوان هـەردوو لایـەن ، لـە پێنـاو یەکگرتنەوەی هەردوو هەرێم و ڕێگە خۆشکردن بۆ هەڵبژاردن لـە وولاّتەکـەدا .

٢٠٠٧/٤/١٦ لـە لێدوانێکـدا بـۆ گۆڤـاری – دیرشـبیگل – ی ئـەڵمانی ، سـەرەك وەزیرانـی تورکیا – ڕەجەب تەیب ئۆردگان – گووتی :– تورکیا و ئەڵمانیا مێژوویـەکی هاوبەشـیان هەیـە لـە پەیوەندیـە دێرینـەکانی نێـوان هـەردوو وولاّت ، بۆیـە هەڵەیەکی گەورەیە کە حکوومـەتی ئـەڵمانیا بانگهێشتی تورکیـای نـەکردووە کـە بـە شـدار بێـت لـە یادکردنـەوەی پـەنجا سـاڵەی دامەزرانـدنی یـەکێتی ئەوروپا ، کە لە شاری بەرلینی پایتەختی ئەڵمانیا ئەنجامدەدرێت .

هـەروا سـەرەك وەزیرانـی تورکیـا گـووتی :– ئێمـە دەمانـەوێت بـەروارێکی دیاریکراو هەبێت لە وەرگرتنی تورکیا لە یەکێتی ئەوروپا لـە ٢٠١٤ یـان لـە ٢٠١٥ ، کـە ئەمـەش نەبۆتـە مێـژووی دیـاریکراو بـۆ وەرگرتنـی تورکیـا لـە یەکێتی ئەوروپا بەڵکو ئەگەرە .

جێگەی باسکردنە کە ڕاوێژکاری ئـەڵمانیا – ئـەنگێلا میرکل – دژی ئەوەیـە کـە تورکیـا ببێتـە ئەندام لە یـەکێتی ئـەوروپا و ، هـەروا فەرەنـسا و چـەندین وولاّتی دیکە لە ئەوروپا ، بەلاّم هیچ لەو وولاّتانـە لاریانیـە پەیوەندیـەکان لە گەڵ تورکیا بەردەوام بێت لە هەموو بوارە جیاجیاکاندا .

٢٠٠٧/٤/١٦ کەناڵی تەلەفزیۆنی ڕووسیا ناسراو بە کەناڵی دووەمی ڕووسیا ، ڕاپۆرتێکی لە سەر هەڕەشـەکانی ڕژێمـی تورکیا بـۆ سـەر هـەرێمی باشـووری کوردسـتان بڵاّوکردەوە لە گەڵ ڕاگەیاندنـەکانی حکوومـەتی هـەرێمی کوردسـتان . هـەروا هەڕەشـەکانی تورکیـا و دەسـت تێـوەردانی لـە هـەرێمی کوردسـتان ، سـنوور

بەزاندنە و دەست تێوەردانە لە کاروباری ناوخۆی وولاٌتێکی سەربەخۆ لە ناوچەکەدا و پێشێلکردنی پرەنسیپەکانی مافی نێوو نەتەوەیی و ڕێکخراوی نەتەوەیەکگرتووەکانە .

هەروا لە ڕاپۆرتەکەدا باس لە کێشەی هەرچوار پارچەی کوردستان و ئەو ئارامیەی کە لە هەرێمی باشووری کوردستان هەیە کرد . هەروا باسی لە پەیووەندیەکانی هەرێمی کوردستان و ڕووسیا کرد ، لە پێناو پتەوکردنی ئەو پەیووەندیە بە کردنەوەی کۆنسلی ڕووسیا لە هەرێمی باشووری کوردستان .

٢٠٠٧/٤/١٧ گرێدانی کۆنگرەی ڕێکخراوی پەنابەرانی سەر بە ڕێکخراوی نەتەوە یەکگرتووەکان ، بە ئامادە بوونی ٦٠ وولاٌت لە شاری ژنێف سازکرد ، هەر لەو کاتە بەرێوەبەری نووسینگەی کۆمسیۆنی کاروباری پەنابەران لە ڕۆژهەلاٌتی ناوەڕاست — رادهوان نووير– گووتی :–

ئێمە هەوڵ دەدەین و هیوا خوازین ئەم کۆنگرەیە چارەسەرێك بیٚ بۆ تەنگەژەی پەنابەرانی نێوو دەووڵەتیەکان ، بە تایبەتی پەنابەرە ئێراقیەکان سەرەڕای بوونی چەندین کێشە لە لایەن وولاٌتانی پەیوەندار ، بە تایبەتی ئەو وولاٌتانەی کە خەڵکی ڕوویا تێکردوون بە هۆی باری ناهەموار و نا ئارامی لە وولاتەکانیان.

لەم کۆنگرەیەدا کە دوو ڕۆژ دەخایەنیٚ زیاتر لە ٤٥٠ کەسایەتی تیایدا بەشدار بوون ، کە نوێنەرایەتی وولاٌت و ڕێکخراوی نێوودەووڵەتی دەکەن . کە وەزیری دەرەوەی ئێراق سەرکردایەتی شاندی ئێراق دەکات لە کۆنگرەکەدا .

٢٠٠٧/٤/٢٠ لە هەڵمەتێکی دژایەتی کردن ، هێزەکانی سوپا و ئاسایشی ڕژێمی بەعس لە سووریا هەڵیانکوتایە سەر نوسینگەی مافی مرۆڤ و ماوەی بە ئەندامانی نەداوە و ڕێگەیان بە بەشداربووان نەداوە لە خۆپیشاندانەکە رۆڵی خۆیان بگێڕن و دوای ئەوە

نوسینگەکەیان داخستووە و ناوی ئەندامەکانیان نووسیووە و بە کارێکی قە دەخەکراویان داناوە ، دوای ئەوە ڕێکخراوی مافی مرۆڤ لە سووریا – سواسیە – ڕاگەیاندنێکی بلاوکردەوە دژی دەسەلاتدارانی سووریای بەم کارە هەلساون بە دووبارە نەبوونەوە و بە ڕێزگرتن لە مافە ئازادیەکانی مرۆڤ و داوای هەنگاونانی ڕاست و دروستیان لە دەسەلاتدارانی سووریا کردووە لە وولاتەکەدا .

٢٠٠٧/٤/٢٣ کۆچی دوایی سەرەك کۆماری ڕووسیای فیدرالی ، یاخوود ڕووسیای یەکگرتوو – بۆریس یەلسن – لە شاری مۆسکۆی پایتەختی ڕووسیا لە تەمەنی ٧٦ سالیدا ... جێگەی ئاماژە پێکردنە کە بۆریس یەلسن ڕۆلی بالاو گرنگی هەبوو لە هەلوەشاندنەوەی یەکێتی سۆڤیەتی ، بە هاوکاری سەرۆکی یەکێتی سۆڤیەت میخائیل گۆرباتشۆف لە وولاتەکەدا لە سالی ١٩٩١ . هەروا ڕووسیای بەرەو وولاتیکی دیموکراتی و باری ئازاد هەنگاو پێنان لە دوای بوونی یەکەم سەرۆکی ڕووسیا لە سالی ١٩٩١ بە سەرکەوتنی لە هەلبژاردنەکانی سەرۆکایەتی لە کۆماری ڕووسیای ناو یەکێتی سۆڤیەت لە دوای ڕووخانی ڕژێمی کۆمۆنستی لە کیشووەرەکەدا .

<u>تیبینی:–</u> لە ناوەرۆکی ئەم مێژوونامەیە باس لە چۆنیەتی هەلوەشاندنەوەی یەکیەتی سۆڤیەت دەکا لە بەگی سێیەمدا .

٢٠٠٧/٤/٢٨ نووسینگە کۆمەلگای حکوومەتی ڕووسیای یەکگرتوو لە شاری مۆسکۆی پایتەختی ڕووسیا ، بۆ دابینکردن و پاراستن و پێشخستنی پیشەسازی و بەرهەمهێنانی ناوەکی ڕووسیا ، کە ئەرکی ئێستا و پێویستەکی هەنووکەیە لە وولاتەکەدا . هەروا گووتی :–

حکوومەتی ڕووسیا کۆمپانیایەکی نوێ دادەمەزرێنێت بە ناوی – کرۆم – بۆ ئەوەی بتوانێ لە بازاری نێوودەوولەتی لە بواری وەزەی ناوەکی ململانێی لە گەلێ وولاتانی دیکەی جیهان بکات ، بۆیە بریاری داوە کە لە ماوەی ١٢ سالی داهاتوودا ٢٦ وێستگەی ناوەکی دابمەزرێنێت .

جێگەی باسکردنە کە لە ماوەی دەسەلاتی یەکێتی سۆڤیەتی جاران تەنیا ٣٠ وێستگەی ناوەکی دامەزراوە لە وولاتەکەدا .

٢٠٠٧/٤/٢٨ لە دوای هەولێ و ماندوو بوونێکی زۆر لە نێوان چەندین لایەن لەوانە یەکگرتووی ئیسلامی کوردستان گەیشتنە ئەوەی کە بەرەیەکی پتەو پێك

بێنن لە پێناو گەیشتن بە ئامانجەکانیان .

جێگـەی روونکردنەوەیــە کــە ٨ لایــەنی ئێراقــی و لەوانــەش یــەکگرتووی ئیــسلامی کوردســتان لــە هــەرێمی باشــووری کوردســتان ، لــە شــاری قاهیرەی پایتەختی میسر بەشداری لە کۆنگرەی دامەزراندنیان کرد ، بە ناوی بەرەی قاهیره ، کە هەموو لایەنەکان لـە سـەر ئـەو پرۆگرامـە مۆریان کـرد . کە ئەم بەرەیــە دان بــە سیــستەمێکی فیــدرالّی لــە ئێــراق دانــانیَ و ناســنامەی عەرەبیەتی و ئیسلامی ئێراق دەپاێزیَ .

لـەو کاتەشدا هـەردوو پارتی سـەرەکی لـە هـەرێمی باشـووری کوردسـتان ، یــەکێتی نیــشتمانی کوردســتان و پــارتی دیمــوکراتی کوردســتان ، لــە بەیاننامەیــەکی هاوبەشــدا هێرشــیان کــردە ســەر ئــەو بــەرە رامیاریــەی کــە بەیاننامەکە بە بەرەیەکی گومان لێکراوی ناوزەند کرد .

هــەروا بەیاننامەکــە داوا لــە یــەکگرتووی ئیــسلامی کوردســتان و پــارتی ئیــسلامی ئێراقــی و لیــستەکەی ســەرەك وەزیرانــی پێــشووی ئێــراق ئــەیاد عەلاوی دەکات ، کە شانبەشانی چەند لایەنێکی دیکەی سوونەی بەشداری ئــەو کۆبوونــەوەیان کردبــوو ، کــە لــەو بەرەیــە بکشێنەوە و بگــەڕێنــەوە ریــزی هاوپەیمانی و هێز و لایەنە رامیاریە ئێراقیەکان لە وولاّتەکەدا .

٢٠٠٧/٥/١ مۆرکردنی ڕێکەوتننامەی نێوان شانشینی سعوودیە و ئیماراتی عـەرەبی لـە شــاری ریــازی پایتــەختی ســعوودیە ، ئــەم ڕێکەوتنــەش بــە گواســتنەوەی هاوولاّتیــانی هــەردوو وولاّت بــە رێگــەی ناســنامەی کەســی – ناســنامەی کەسی – لـە سـەر دەربەنـدەکانی دەشـتایی و دەریـایی و ئاسمانی ، بە پێی

ڕێکەوتنەکەو ڕێنماییەکانی کە لە سەر بنەماکانی ئەو ڕێکەوتنە دەردەچێت لە نێوان هەردوو وولاتدا . کە وەزارەتی ناوخۆی هەردوو وولات لەم کارە دا بەر پرسیارن .

جێگەی باسکردنە کە ئەم دوو وولاتەش ئەنجوومەنی هاوکاری کە نداو بە یەکەوەیان دەبەستێتەوە و بڕگەیەکە لە ئامانجەکانی ئەو ئەنجوومەنە لە هەموو بوارەکانیدا .

٢٠٠٧/٥/١ لە ووتەیەکیدا بە بۆنەی جەژنی کرێکارانی جیهانی لە شاری کاراکاسی پایتەختی فنزوێلا ، سەرۆکی فنزوێلا -- هۆگۆشافێز -- ڕیگەیاند بە کشانەوەی لەخەنەی دراوی نێوو دەووڵەتی و بەنکی نێوو دەووڵەتی ، لە دوای دانەوەی قەرزەکانی بەو دوو دەزگایە و تەنیا مانەوەی وەك بەشدار بوو لەم دوو دەزگایەدا .

هەروا سەرۆکی فنزوێلا سافێز گووتی :-

زیاتر لەوە نامانەوێ ڕوو لە ئەمەریکا بکەین بۆ یارمەتی دان و هاوکاری کردن ئەویش لە دوای سەرکەوتنی لە هەموو بوارەکاندا . هەروا سافێز بڕیاریدا بە زیادکردنی مووچەی کرێکارانی بە ڕێژەی ٢٠٪ لە مووچەکەیان . و فەرمانیدا بە وەزیری دارایی وولاتەکەی – روودریگۆ کابیزاس – بە جێ بەجێکردنی ئەم بڕیارە لە وولاتەکەدا و ڕێو ڕەسمی کشانەوەی لەخەنەی دراوی نێوو دەووڵەتی و بانکی نێوو دەووڵەتی . و هەروا گەڕانەوەی سامانەکان .

هەروا سەرۆکی فنزوێلا سافێز گووتی :- دەمانەوێ فەنزوێلا هەنگاو پێ بنێین بەرەو دەووڵەتێکی سۆشیالیستی .

حێگەی باسکردنە کە فنزوێلا پێنچەم وولاتە لە بەرهەم هێنانی نەوت لە جیهان کە ئەمریکاش زیاتر لە ٢٠٪ ی ئەو نەوتە بۆ وولاتەکەی دەکرێ ، لە پێناو دابینکردنی پێداویستیەکانی سووتەمەنی . لە بەر ئەوەی ئەو دوو دەزگایە بارەگایان لە ئەمریکاو قەرز بە وولاتانی جیهان دەدەن ، بە تایبەتی وولاتانی تازە پێگەیشتوو و لە خشتە بردنیان لە ڕێگەی قەرزو ، قازانجێکی زۆریش بە دەست دێنێ لە وولاتانی هەژار لە جیهاندا .

٢٠٠٧/٥/٢ لە لێدوانێکی تەلەفۆنیدا سەرۆکی ئەمەریکا -- جۆرج بۆش -- ڕایگەیاند

و گــووتی :– ئەنــدامانی هــەردوو ئەنجوومــەنی نوێنــەران و پــیران ، پــرۆژە یاسایەكیان ئامادە كردووە و بەم هۆیەوە بیروورای سیاسەتمەدارانمان بە سەر فەرمانی سەركردە سەربازیەكانمان زاڵ دەكات و پێش چەند ساتێك مافی خۆم بۆ ئەو پرۆژە یاسایە بەكارهێناوە لە وولاتەكەدا .

هەروا سەرۆكی ئەمریكا جۆرج بۆش گووتی :– مافی ڤیتۆ بەكار دێنم لە دژی پاشەكشەكردنی هێزەكانی سووپای ئەمەریكا لە ئێراق .

جێگــەی باســكردنە دیموكراتــەكان كــە زۆرینــە لــە هــەردوو ئەنجوومــەنی نوێنــەران و ئەنجوومــەنی پــیران پێــك دێــنن ، ســەركەوتوو بــوون ، لــە پەســەندكردنی پــرۆژە یاســای پــارە دابینكردنــی شــەڕی ئێــراق و دانــانی خشتەیەك بۆ كشانەوەی هێزەكانی سووپای ئەمەریكا لە ئێراق .

٢٠٠٧/٥/٣ سەرۆكی فەرەنسا -- جاك شیراك -- خەڵاتی ئازادی ڕۆژنامەنووسی بە ئافرەتە ڕۆژنامەنووسی لوبنانی -- مەی شریاق – بەخشی ، كە بە هۆی هەڵوێستە ڕۆژنامەییەكانی دووچاری برینێكی قووڵ هاتبوو ... سەرۆكی فەرەنسا ناوبراوی بە هێمای ئازادی ڕۆژنامەنووسی ناو برد ، كە بە هۆی ئــازادی هەڵوێــستەكانی دووچــاری هێرشــێكی تیرۆرســتی بــووە و لــە ٢٠٠٥/٩/٢٥ دا ، كــە بــەو هۆیــەوە دەســت و قاچێكی لــە دەســتدا . هــەروا ڕۆژی ئــازادی خــاتوو مــەی شــدیاق لــە ســاڵی ٢٠٠٦ یــش خــەڵاتی جیهــانی ئازادی ڕۆژنامەنووسی لە لایەن ڕێخراوی یونسكۆی پێ بەخشرا ... لە دوای ئــەو كارانــەش خــاتوو مــەی لــە كــارە ڕۆژنامەنووســی و نووســینەكانی بەردەوامە .

٢٠٠٧/٥/٣ لــە شــاری هــەولێری پایتــەختی هەرێمی باشووری كوردســتان و لــە هــۆڵی فــەرهادی لــە زانكــۆی ســــەلاحەدین ، كۆڕێـــــك بـــــۆ شوێنەوارناســـــانی ڕووســـــیا – ستانیلاگریگۆڤ – ڤیاگیلاڤ – لادائیڤاسكۆ – ئەنجامدرا .

ئــەم كــۆڕەش بــە هەڵــسەنگاندنی بــاری شــوێنەواری لــە هــەرێمی باشــووری

کوردستان بە پێی تێپەڕبوون و گواستنەوەی قۆناخە یەك لە دوای یەکەکان و ، ڕۆڵی کورد لەم قۆناخانەدا . هەروا شوێنەوارناسەکان جەخت لە سەر یەکێك لە تیۆورە مێژووییە شوێنەوایە گرنگانەیان کردەوە ، کە ئەمڕۆ لە جیهان ژمارەیەکی زۆر لە مێژوو نووسان باوەڕیان بەم بوارەدا هەیە ، ئەویش ئەوەیە کە نەتەوە هیندۆ ئەورووپییەکان لە خاکی کوردستانەوە بەرەو ناوچەکانی دیکەی جیهان کۆچیان کردووە ، بەمەش کوردستان دەبێتە لانەی ئەو نەتەوە هیند و ئەوڕوپیانە و جێگەی سەرنجی مێژوونووسان و شوێنەوارناسان و توێژەرانی مێژوون لە سەرانسەری جیهان .

هەروا ئەم هۆکارەش دەبێتە هۆی ئەوەی کە مێژووی بوونی کورد لە سەرەتاوە تاکو ئێستا و کوردستانیش دەبێتە بەشێکی گرنگی مێژوو و شارستانیەت لە جیهان . ئەم هەوڵەش بە هاوکاری لە نێوان مێژوونووسان و شوێنەوارناسانی کوردستانی لە گەڵ شوێنەوارناسان و مێژوو نووسانی جیهان ئەنجامدرا ، لە شاری هەولێری پایتەختی هەرێمی باشووری کوردستان .

٢٠٠٧/٥/٣ کۆچی دوایی – بزنە – بەناوبانگەی باشووری سوودان ، لە دوای یەك ساڵ لە مێرد کردنی بە تۆمبی .

جێگەی روونکردنەوەیە کە چیرۆکی ئەو بزنە پەیوەندە بە داب و نەریتی دانیشتووانی باشووری سوودان ، ئەویش تۆمبی کاری سێکسی لە گەڵ ئەو بزنە ئەنجامدەدات و ... کە خاوەنەکەی بەو کارە دەزانێ و روو لە دادگا دەکات بە تۆمارکردنی داوا لە سەر تۆمبی ، کە پڕیداوەتە بزنەکەی کە ئەویش لە لای دانیشتووانی باشووری سوودان ئابڕوو بردنە .

دوای ئەوە دادگاش بڕیار دەدات کە دەبێ تۆمبی بزنەکە کە ناوی – ڕۆز – ە مارەبکات و ببێتە هاوسەری و ، لە ئەنجام تۆمبی ناچاردەکرێت ڕۆز مارە بکات بە پێشینەی ١٥ هەزار دیناری سوودان و دەچێتەوە ماڵەکەیان جووبای پایتەختی هەرێمی باشووری سوودان .

دانیشتووانی باشووری سوودان لە داب و نەریت و کەلتورێکی پارێزەرانە دەخولێتەوە ، بۆ نموونە :– هەرکەسێك پەلامار ، یاخوود کاری سێکسی لە گەڵ کچێك ، یاخوود ئافرەتێك ئەنجام بدات . ئەوا دەبێ ببێتە

هاوسـەری یـەكتری ، ئـەویش لـە پێنـاو پاراسـتنی ئـابڕووی ئـەو خێزانـە ، یاخوود ئەو بنەماڵەیەدا .
ئەم دەنگ و باسەش لە لایەن ڕۆژنامەی – جۆبا پۆست – كە یەكەم ڕۆژنامە بوو ئەو باسەی بڵاو كردەوە ، كە سەرنووسەرەكەی – تۆم ڕۆدس – گووتی :– بڵاوكردنەوەی ئەم باسە بە هۆی بڕیاری دادوەران هات ، كە وەك ئابرو بردنێك بێت بەرامبەر بە تۆمبی و كەسایەتی ڕەگەزی نێر لە هەرێمەكەدا .
كـە ڕۆژێـش مرۆڤێكـی بەریتانیـەو گـووتی :– هـیچ مانـدوو بـوون و كێشەیەكمان تـووش نـەبووە لـە بلاوكردنـەوەی ئـەو باسـەدا لـە هەرێمەكـەو سوودان و جیهاندا .

سەرچاوە:– bbc. Arabic . com

٢٠٠٧/٥/٣ گرێدانی كۆنگرەی شاری شەرمشێخی میسری بە ئامادەبوونی زیاتر لە ٦٠ وولآت ، كـە خـۆی لـە دوو كۆبوونـەوەی گرنگدا ، كـە یـەكیان لـە سـەر باری ئێـراق و ئەویدیكـەیان لـە نێـوان وولآتـانی زلهێـزی سـەربازی و توانـاداری ئابووری بوو ، كە ئەمەریكاو كۆمكاری عەرەبی بە شداریان تێدا كرد .
جێگـەی باسـكردنە كـە كۆنگرەكـە لـە لایـەن ئەمینـداری گـشتی نەتـەوە یـەكگرتووەكان كۆتـایی پـێ هێنـرا ، ئـەویش بە یارمـەتی دانـی ئێـراق و بە پلانـی پێنجـەكی یارمـەتی دانـی ئێـراق . كۆنگرەكـە بـە سـڕینەوەی حـەوت دەووڵەت لە قەرزەكانیان لە سەر ئێراق كە نزیكەی ٢٠ بلیۆن دۆلار بوو ، كە بەشی سعوودیە بە تـەنیا ١٦ بلیـۆن دۆلار بوو بە سڕینەوەی قەرزەكانی لە سەر ئێراق.
ئەم قەرزانەی سەر ئێراق لە لایەن وولآتانی جیهانی و عەرەبی بە هۆی شەڕی هەشت ساڵەی نێوان ئێراق و ئێران بوو لـە لایەن ڕژێمی بەعسی لـە ئێراق ، ئەویش بە كرینی چەك و تەقەمەنی بە هەموو جۆرەكانی و ، خۆراك و یارمەتیدانی پارەش بۆ ئەوەی لەو شەڕەدا سەركەوێت ، بە تایبەتی لە لایـەن وولآتـانی عـەرەبی وەك سـعوودیە و كوێت بـە ئامۆژگـاری ئەمـەریكا لـە ناوچەكەدا.

٢٠٠٧/٥/٤ لە هەوڵەكانی بەرپرسانی ڕامیاری لـە ڕاسترەوی سویسرا دەستیان كرد بە ڕێكخستنی ڕاپرسـیەك ، لـە پێنـاو ڕێگـە گـرتن ، یـاخوود قەدەخـەكردنی

بانگدان لە سەر مزگەوتی ئاینی ئیسلام لەو وولأتەدا ، کە بانگدان هێمای ئاینی ئیسلامە و بە دەسەلأتێکی ئاینی و ڕامیاری دەژمێردرێت ، بەلأم لە گەلْ ئەوەشدا پارت و ڕێکخراوە راسترەوەکانی سویسرا لاریان نیە لە بە ئەنجامگەیاندنی ڕێوورەسمی ئاینی بە پێی دەستووری وولأتەکەیاندا .

جێگەی باسکردنە کە لە بەیاننامەکی بالأترین کۆمەلْی نوێنەرانی پارت لەو وولأتەدا ، وەك – یەکیەتی دیموکراتی ناوەندی – ڕاسترەو – و ، پارتی یەکیەتی دیموکراتی فیدرالْی – راسترەوی مەسیحی – ئەویش بە ڕاگرتنی هەوڵەکانی ناوەندە ئیسلامیەکان و سەپاندنی یاسا لە سەر بە یاساکردن و ڕێگە گرتن لە هەوڵەکانیان . ئەو ڕاپرسیەش دەبێ لە ١٠٠,٠٠٠ سەد هەزار واژوو زیاتر بێت ، بۆ ئەوەی ببێتە لێکۆڵینەوەیەکی دەستووری و ، دوایی بۆ دەنگدان لە سەری ئامادە دەکرێت و ئەوەش تاکو ٢٠٠٨/١١/١ دەبێ بۆ دەنگ ئامادە بکرێت .

هەروا چەندین ئەندام پەرلەمانتاران – کریستیان وایبر – و ، ئۆلریخ سلوبر– و ، ئۆسکار فریزینگر – گووتیان قەدەخە کردنی بانگدان مانای وانیە مزگەوتیش قەدەخەبکرێت و ... هەروا بانگدان لایەنێکی ئیمپریالی هەیە ، و لە هەمان کاتیش منارەی مزگەوتەکە لایەنێکی جیهادی هەیە . ئەم سەرهەلْدانەش لەم بوارەدا ، کە ٣١١ هەزار ئیسلام لە سویسرا هەیە ، کە ژمارەی دانیشتووانی ٧,٥٠٠,٠٠٠ ملیۆن کەسە لەو وولأتەکەدا .

٢٠٠٧/٥/٤ – لە بڕیارێکی پەرلەمانی ڕووسیای یەککگرتوو ، بە گەڕاندنەوەی ئالأی چەکووش و داس – بە ئالأی فەرمی هێزەکانی سووپای ڕووسیای یەککگرتوو لە وولأتەکە لە سەر بالْەخانەو دام و دەزگاکاندا .

جێگەی باسکردنە کە ئالأی چەکووش و داس ، لە گەلْ سەرکەوتنی شۆڕشی بەلشەفی لە سالْی ١٩١٧ ئالأی یەکیەتی سۆڤیەت بوو تاکو هەلْوەشاندنەوەی یەکیەتی سۆڤیەتی لە سالْی ١٩٩١ دا . دوای ئەوە سەرۆکی ڕووسیای فیدراڵ -- بۆریس یلْسن --ئالأیەکی دیکەی دروست کرد لە جیاتی ئالأی چەکووش و داسەکە .

ئەم بڕیارەی پەرلەمانیش بەم هۆکارە بوو ، کە لە سەرکەوتنی یەکیەتی سۆڤیەت لە جەنگی دووەمی جیهان ، کە لە مانگی/١٩٤٥/٥ پەرلەمانی

ئەڵمانی – رایخستاژ – بەرزكرایەوە لەو كاتەی هێزەكانی سووپای سوور چوونە ناو ئەڵمانیا و پایتەختەكە لە شاری بەرلین ، ئەویش لە لایەن دوو سەربازی كورد – بفرۆڤ و كانتیاریا – لە ١٩٤٥/٥/٢ دا .

٢٠٠٧/٥/٥ لە دوایی فرینی فرۆكەیەكی كامیرۆن لە فڕۆكەخانەی ساحل عاج بەرەو كامیرۆن ، لە ئاكامدا كەوتە خوارەوە و بووە هۆی گیان لە دەست دانی ١١٥ هاووڵاتی سەرنشینی ناو فڕۆكەكە .
كە ١٠٦ هاووڵاتی هەڵگری فڕۆكەكە بوون لە گەڵ گرووپی فڕۆكەكە ، كە لە ٩ هاووڵاتی پێك هاتبوو لە شوفێر و چاودێر و ئەندامانی گروپەكە .
كەوتنە خوارەوەی فڕۆكەكە لە شارۆچكەی – نایتی – لە باشووری شاری كریبی لە كامیرۆن ، كە دەكەوێتە سەر سنووری لە گەل وولاتی گینیای كەمەرەیی لە ناوچەكەدا . ئەم فڕۆكەیەش لە جۆری – بوینگ /٧٣٧--٨٠٠ بوو ، سەر بە كۆمپانیای ئاسمانی كینیە لە وولاتەكەدا .

٢٠٠٧/٥/٦ لە سەر ڕووباری زێی گەورە لە شارۆچكەی خەبات ، كە سەر بە پارێزگای هەولێری پایتەختی هەرێمی باشووری كوردستانە ، بۆ یەكەم لەم شارۆچكەیەدا ئاهەنگی هاوسەرگیری تایەفەی سابئە مەندائی بەرێووە بچێت
جێگەی باسكردنە كە ئەم تایەفە هەڵگری بروای ئایینی یحیا زەكەریەن و ژمارەیان بەرچاوە لە ئێراق ، و بە هۆی رەوشی نا لە باری باری ناوەندو باشووری ئێراق ڕوویان لە هەرێمی كوردستان كردووە ، لەم ئاهەنگەشدا سەرۆكی تایەفەی سابئە مەندائی – شێخ مەلۆ – كە لە شاری بەغدا ڕووی لەم شارۆچكەیە كرد بۆ بەشداری كردن لەو ئاهەنگە هاوسەرگیریەدا .
هەر بەم هۆكارە زیاتر لە ٦٠ خێزان ڕوویان لە كوردستان كردووە و لە

شارۆچکە و شارەکانی نیشتەجێن . دوای ئەوە سەرۆکی تایەفەی ساوبئە شێخ مەلۆ داوای کرد کە پەرستگایەك بۆ بەڕێووەبردنی ڕێوورەسمی ئاینەکە لە کوردستان دروست بکرێت . ئەم ئاهەنگەش لە سەر دەستی پیاوەکی ئایینی بەرز بەرێووە دەچێت .

هەڵگری بڕوای سابئە مەندائی ، ئارامیین و خۆیان بە عەرەب نازانن و بەڵکو لە ژێر زەبرو زەنگی شمشێری بە ئیسلام کردن لە کاتی فتووحاتی ئیسلامی گەمارۆی ئایینەکانی ، سابئە و مەندائیش لەم هەڵمەتە بە عەرەبکردن و بە ئیسلام کردنە بێ بەش نەبوونە لە ناوچەو هەرێمەکانی وولاتی نێوان دوو زێی – میزۆبۆتامیا – و شام لە ناوچەکەدا .

٢٠٠٧/٥/٦ لە بەیاننامەیەکدا کە لەلایەن ئەندامانی پەرلەمان و پارتە رامیاریەکان و کۆمەلایەتیەکانی سوويد راگەیەندرا .

کە کۆنفراسێك ئەنجامدەدرێت بۆ بە جینۆساید ناساندنی ئەنفال دژی گەلی کورد لە لایەن ڕژێمی بەعسی لە ئێراق .

کۆنفراسەکەش چەند تەوەرێکی لە خۆگرت وەك – ژیانی ژنانی ئەنفال لە کوردستان – بێ دەنگی ئەوروپا لە سەر تاوانی ئەنفال – لە کاتی دەست پێ کردنی کۆنفراسەکە فلیمێکی دیکیۆمێنتی سەبارەت بە ئەنفال نمایش کرا ، دوای ئەوە چەندین بابەت بە ناونیشانی – شالأوی ئەنفال بۆ لە ناوبردنی گەلی کورد ، تاوانێکی سەدام بوو دژی گەلی کورد لە ئێراق .

هەروا لە بەیاننامەکەدا هاتووە ، کە تاکو ئێستا ٤١ ئەندام پەرلەمان و ٣ پارتی سوویدی و ٣ سەرۆك پارت دانیان بەوە داناوە کە ئەنفال جینۆسایدە . وتاری پێنج پارتە سوویدیەکانیش لە لایەن ئەمانە پێشکەش کرا .

١-- پارتی چەپی سوویدی – باکۆب بۆهانسۆن – ئەندامی پەرلەمانی ئەورووپا و پەرلەمانی سووید . ٢-- یۆهانسۆن :– ئەندام پەرلەمان لە پارتی سەنتەری سوید . ٣-- میرتۆفت :– ئەندام پەرلەمان لە پارتی ژینگەی سوید . ٤-- مالم :– ئەندام پەرلەمان لە پارتی گەلی سووید . ٥-- رید ریکسۆن :– نوێنەری سۆشیال دیموکراتی سووید .

٢٠٠٧/٥/٨ لە لێدوانێکی ووتە بێژی فەرمی ، بە ناوی هێزەکانی پاراستنی هەرێم – جەبار یاوەر – گووتی :– سەبارەت بە ئامادەکاریەکانی تورکیا بۆ ئەنجامدانی ئۆپەراسیۆنێکی سەربازی لە هەرێمی کوردستان ، کە تورکیا نیازی وایە ئۆپەراسیۆنیك لە ناوچەکانی باشوور و باشووری تورکیا ، کە دەکاتە باکووری کوردستان ئەنجامبدات . ئەویش لە پێناو کۆنترۆل کردنی شاخەکانی شاری شەرناخ و ناوچەکەیە ، کە لەم ماوەیەدا چەکدارانی پارتی کرێکارانی کوردستان pkk لە باکووری کوردستان چالاکیان لەو ناوچانە بەردەوامە .

ئەمە لە لایەك و لە لایەکی دیکەش ، ئەنجامدانی ئۆپەراسیۆنی سەربازی هیچ پەیوەندیەکی بە هەرێمی باشووری کوردستانەوە نیە و پێشتریش تورکیا ئەو هەڵمەتەی خۆی ڕاگەیاندووە ، کە لە ناوچەکانی شەرناخ و کێوی جوودی لە ئۆپەراسیۆنی سەربازی بۆ ڕاوەدونان و وەدەرنانی پەکەکە ئەنجامیداوە .

لەو ئۆپەراسیۆنە سەربازیانەی کە هێزەکانی سووپای تورکیا دەیانەوێ بەشداری تێدا بکات بە ٢٠,٠٠٠ بە بیست هەزار سەرباز مەزەندە دەکرێت ، لە بەر ئەوەی چەندین جاری دیکە تورکیا ئەو هەوڵانەی خستۆتە گەڕ ، بەڵام ئەم جۆرە کارە سەربازیانە سەرکەوتوو نابێت ، خۆی تووشی باری نا

لـەباری زیـاتر دەکـات و ناتوانێـت سـنووری هـەرێمی باشـووری کوردسـتان ببەزێنێت ، کە ئەم لێدوانانە تـەنیا هەرەشـەیەکی ڕاگەیاندنـەو دەیەوێ باری نـاوخۆی تورکیـا زیـاتر ئـارام بکاتـەوە بـەهۆی کێشە هەمەلایـەنـەکان لـە نـاو تورکیادا .

٢٠٠٧/٥/٨ گووتــە بێـژی فـەرمی حکوومــەتی ئـەرمینیا – کاربتیـان – لــە وەزارەتــی دەرەوەی ئەرمینیا رایگەیاند :– کە وولاتەکەی ڕێگەی بەو هەشت چاودێرە نەداوە . بچنە ناو خاکی ئەرمینیا لە بەشداریکردنیان لە هەڵبژاردنـەکانی کە لە ٥/١٢ ی ئەم ساڵ ئەنجامدەدرێت .

جێگـەی باسـکرنە کە حکوومـەتی ئـەرمینیا مـاوەی بـەو چاودێرە تورکانـە نـەدا ، کـە سـەر بـەرێکخراوی ئاسـایش و هاوکـارین لـە ئـەورووپا بـچنە نـاو سنووری ئەرمینیا .

هـەروا بەڕێوەبـەری نووسـینگەی دیموکراسـی و مـافی مـرۆڤ لـە رێکخـراوی ناوبراودا کە بارەگای لە شاری – ڤییەنا – یە گووتی :– ڕێگە گرتن و نـەدان بەم چاودێرە تورکانە کە بە شداربن لە چاودێری کردنی پڕۆسـەی هەڵبـژاردن ، کارێکی دیموکراسـی نیە و لە گـەڵ بنـەماکانی شـەفافیەت و بابـەتیانەیە کـە پێویستە ئەم بنەمایە لە هەڵبژاردنی دیموکراسـی هەبێت لە وولاتەکەدا .

٢٠٠٧/٥/٩ لـــە ئاکـــامی ئوتـــومبێلێکی بارهـــەڵگری مینرێـــژکراو تـوانی لـە بـەردەم باڵەخانـەی وەزارەتـــی هـــەرێم ، بـــۆ کاروبـــــاری نـــــاوخۆی حکوومـــــەتی هـــــەرێمی کوردســــــتان خــــــۆی

بتەقێنێتەوە ، کە لە ئاکامی ئەو خۆتەقاندنەوەیدا بووە هـۆی شـەهید بـوونی ١٤ هاوڵاتی و زامدار بوونی ١٢٣ هاوڵاتی دیکە .

جێگـەی باسـکردنە کـە تیرۆرسـتان ئەمـە یەکـەمجاریان نیـە کـە لەرێگـەی تەقاندنەوەی ئوتومبێل لە شارۆچکە و شارەکانی کوردستان پێی هەڵدەسـتن ، ئەمەش لە ڕێگەی کوردە خۆفرۆش و عەرەبە ناوخۆیی ئێـراق دراوسـێکانی

ئێراقه ، ئەویش لە پێناو شێواندن و لە باربردنی ئەو بارە لە بارەی کە لە هــەرێمی باشــووری کوردســتانی لکێنــدراو بەئێراقــدا هاتۆتــە کایــەوە لــە هەرێمەکەدا .

٢٠٠٧/٥/١٠ کۆچی دوایی نووسـەر و رووناکبیری ئینگلیزی -- دوردەن سمیس -- لە تەمـەنی ٦٥ سـاڵیدا لـە بـەریتانیا ... شـایانی باسـە ئـەم نووسـەرە لـە سـێ لایەنی جیاوازدا کاری کردووە ... سەرتا لە لەندەنی پایتەختی بەریتانیا لە سـاڵی ١٩٦٠ و وویلایەتـە یـەکگرتووەکانی ئەمـەریکا لـە سـاڵی ١٩٧٠ و ، ڕووسیای یەکگرتوو لە ساڵی ١٩٨٠ – ١٩٩٠ دا .

بەرلـە رووخـان و دوای رووخـانی یەکیـەتی سـۆڤیەت لـە نێـوان سـاڵەکانی ١٩٩٤ – ١٩٩٧ زنجیرەیـەك گۆشـەی هەفتانـەی بـۆ مۆسـکۆ تـایمز نووسـی و سەرەتا لـە تەلەفزیۆنی بەریتانیا وەك ئامادەکاری پرۆگـرام کـاری کـردووە و هـەر بـە هـۆی ئەویـشەوە نـاوی دەرکـردوو ناسـرا ... دوای ئـەوە فلیمێکـی بەرهەم هێنا و فلیمەکە دەربارەی کۆنسێرتی -- جۆنی کاشزە -- لە سـاڵی ١٩٦٩ ، کە لە زیندانی نیشتمانی سان کبینتن بوو لە کالیفۆرنیا لە ئەمەریکا .

دوای ئـەوە لـە ئەمـەریکا گیرسـایەوە و ووتـاری رامیـاری روایکالانـەی لـە رۆژنامـەکانی شـاری نیـۆرۆك بلاودەکـردەوە . لـە سـاڵی ١٩٧٦ پـەرتوکێکی رەخنـەگری بلاوکـردەوە بـەناوی -- کـێ جـۆرج جاکسـۆنی کوشـت -- لـە دوای سـاڵەکانی ١٩٨٠ دوردەن سمـیس رووی کـردە ڕووسـیای سـۆڤیەت ، چیرۆکێکی نووسی بە ناوی ئەوەی کە بە ڕووسیا سەرسام بووە ... دوای ئـەوە گەرایـەوە بەریتانیا و ژیـانی تـەرخان کـرد ، بـۆ بەرهـەم هێنـانی فـیلم دەربارەی ڕووسیا و لە ساڵی ٢٠٠٥ لە BBC سیدیەکی دوو دەنگی پـەخش کرد ، کە دەربارەی ئولیگارشیی رووسیا بوو ... ئەم نووسـەرە لـە کارەکـانی بەردەوام بوو تاکو کۆچی دوایی کرد .

٢٠٠٧/٥/١٠ لە هەڵمەتێكی واژوو كۆكردنەوە لە پارێزگای دهۆك ، لە پێناو گرنگی دان بە زاراوەی زمانی كرمانجی ژووروو ، گرووپی – تەهروین – كە

لە چەند ڕێكخراو و سەنتەرێكی ڕۆشنبیری پێك هاتووە ، لە هەوڵەكانیان زیاتر لە ٢٠٠٠٠ بیست هەزار واژوویان كۆكردۆتەوە و ئاراستەی پەرلەمانی كوردستان و حكوومەتی هەرێمی كوردستانیان كردووە ، لە پێناو گرنگی دان بە زاراوەی كرمانجی ژووروو لە هەرێمی باشووری كوردستان ، بە تایبەتی لە پارێزگای دهۆك لە هەرێمەكەدا .

٢٠٠٧/٥/١٠ لە سەر كێشەی كوشتنی خاتوو – دوعا – ی كچە كوردی ئێزیدی و دوای ئەوەش هەرەشەی ئەمیری بە ناو دەووڵەتی ئیسلامی لە ئێراق ، زیاتر لە هەزار هاووڵاتی كوردی دانیشتووی شاری مووسڵ ، شارەكەیان لە ترسان جێ هێشتووە بەرەو پارێزگای دهۆك و قەزای شێخان .

هەر بەم هۆكارەش لە هەرێمی باشووری كوردستان ، بە هەرەشەی ئیسلامە دواكەوتووەكان لە قوتابی و كاسبكارانی كوردی ئێزیدی ، شارەكانی هەولێرو سلێمانی و قەزاو ناحیەكانی جێ هێشتوو ، بەرەو ناوچە نشینەكانی كوردی ئێزیدی گەڕاونەتەوە كە ژمارەیان زیاتر لە ١٥٠٠ قوتابی و كاسبكار دەبوو ، ئەمەش بووە هۆكارێكی نا لە بار لە سەر پەیوەندیەكانی نێوان كوردی سووننەی ئیسلام و كوردە ئێزیدیەكان لە هەرێمی باشووری كوردستان ، هەرچەندە سەرۆكی هەرێمی كوردستان و حكوومەتی هەرێم لە هەوڵەكانیان بەردەوام بوون لە ئارامكردنەوەی ئەو كێشە لە هەرێمەكەدا .

٢٠٠٧/٥/١٠ لە هەولێكی وەزارەتی پێشمەرگەی حكوومەتی هەرێمی باشووری كوردستان و بەشداری كردنی لە سەقامگیری پرۆسەی ئازادی لە ناوەندو باشووری ئێراق بێت . بریاریدا ١٠٠٠ هەزار پێشمەرگە ، كە لە دوو لیوا پێك هاتبوو لە خاڵەكانی سنووری و خاڵەكانی پشكنین كارەكانیان ئەنجام

بدەن .

ئـەم هەوڵـەش لـە پێناو ڕێگـە گـرتن لـە تیرۆرسـتانی کۆمـەڵی ئەنسار و ئیسلام بگرن . سەرەڕای ئەوەش کە کورد لایەنێکی بنەڕەتی و سەرەکی بوو لە بەرەو باشبردنی باری ئێراق لە هەموو بوارەکان ، بە تایبەتی لە بواری ئاسایش و ئارامی ئاوەدانکردنەوە ، بەڵام لایەنە عەرەبەکان دژی ئەوەن ، کە کورد ڕۆڵی باڵای هەبێ بە چاو پێ هەڵنەهاتنیان بە کورد لە ئێراق .

٢٠٠٧/٥/١٥ لەم ڕۆژەدا حکوومەتی ئێراق بڕیاری دا ، کە ڕۆژی ٥/١٦ ی هەموو ساڵێك یادکردنەوەی گۆڕە بە کۆمەڵەکان بێت لە ئێراقدا .

جێگـەی باسـکردنە کـە لـە ٢٠٠٣/٥/١٦ و لـە دوای ڕووخانـدنی ڕژێمـی بەعس لە ئێراق ، گەورەترین گۆڕی بە کۆمەڵ دۆزرایەوە . کە لە لایەن ئەو ڕژێمە لە ڕێگەی کوشتن و گوللە بارانکردن و زیندەبەچاڵ بە کۆمەڵ لە ژێر خاك نراون ، بە تایبەتی لە باشوور و باکووری ئێراق .

واتە بە لە ناو بردنی کورد و عەرەبی مەزهەبی شیعەی ئیسلام لە ئێراق بە تایبەتی گەلی کورد لە هەرێمی باشووری کوردستان ، کە بێ وێنە بوو لە جیهان ، بە ئەنجامدانی لەلایەن ڕژێمی بەعس لە ئێراق ، بە سەرکردایەتی سەدام حوسێن و داروودەستەکەی جا بە هەر جۆرێك و شێوازێك بۆیان گونجابێت لە وولاتەکەدا .

٢٠٠٧/٥/١٦ گیان لە دەست دانی بە دەیا کەس و زامدار بوونی بە دەیا کەسی دیکە لە نێوان هێزە چەکدارەکانی ڕێکخراوی حەماسی ئیسلام و چەکدارەکانی

جوولانەوەی فتح لە کەرتی غەززەی فەلەستین ، بە هۆی بەردەوام بوونی کێشە چارەسەر نەکراوەکانی نێوانیان لە شارەکەداو لە فەلەستین بە شێوەیەکی گشتی ، ئەمەو جگە لە بوونی کێشەی بەردەوام لە نێوان دەسەڵاتی فەلەستینی و دەسەڵاتی ئیسرائیل لە ناوچەکەدا .

ئەم شەڕو پێكدادانەش لە دوای هەڵوەشاندنەوەی دەسەڵاتی حكوومەتی حەماس هات لە فەلەستین ، بە هۆی هەڵوێستە توند ڕەوەكانی لە دەسەڵات و دژی سەرۆكایەتی فەلەستین و ، لە لایەكی دیكەش دژی دەوڵەتی ئیسرائیل و ، پێشێل كردنی یاسا نێودەوڵەتیەكان و ڕێكەوتنە مۆركراوەكانی نێوان ئیسرائیل و فەلەستین لە ناوچەكەدا .

٢٠٠٧/٥/١٦ شاری ماری شوێنەوار لە باكووری ڕۆژهەلاتی سووریا ئامادەیە بۆ چوونە ناو لیستی شوێنەواری جیهانی لەم ساڵەدا . ئەویش لە دوای چوونە ناو ئەو لیستە هەردوو شوێنەواری – حەسین و سەلاحەدینی ئەیوبی – لە ساڵی ٢٠٠٧ دا .

جێگەی باسكردنە كە لە ڕاگەیاندنێكی بەرێوەبەری شوێنەوارو شارستانیەتی جیهانی لە ڕێكخراوی یونسكۆی سەر بە ڕێكخراوی نەتەوەیەكگرتووەكان – ڤالیری باندریم – كە ڕێكخراوەكە هەوڵ دەدات شاری ماری شوێنەوار ، كە دەكەوێتە پارێزگای دێرەزۆر بكەوێتە ناو لیستی شوێنەواری جیهان لەو ساڵەدا .

هەروا ناوچەی ماری شوێنەوار ناودەنگێكی بەرچاوی جیهانی هەیە ، كە دەكەوێتە ڕۆخی ڕاستی زێی فورات لە نزیك شارۆچكەی – ئەلبووكەمال – كە گردەكە ناوزەندە بە گردی – حەریری – كە لە سەر ڕووبەری ١٠٠٠ مەتر درێژی و پانی ٦٠٠ مەتر لە دەڤەرەكەدا .

هەروا دووپاتی ئەوە دەكرێتەوە لە سەرچاوە مێژوویەكانی ، كە شانشینە كۆنەكان دەسەڵاتدار بوونە لە سەر ماری لە هەزارەی سێیەمی بەر لە مێژووی زایینی ، كە ژمارەیان ١٣ شا بووە ، كە ناوزەند بوونە بە ڕەچەلەكی دەیەم لە سەر شاكانی ماری ، كە ئەو شایانە پەیوەندیان هەبووە لە گەڵ شانشینەكانی سۆمەری لە وولاتی نێوان دوو زێی – میزۆپۆتامیا – ی كۆن و ئێراقی ئێستا .

لە گەڵ ئەوەشدا لە كاتی دەركەوتنی دەسەڵاتی ئەكەدیەكان لە سەردەمی دامەزرێنەرەكەی – ساركۆن – ماری هەر وەك خۆی مایەوە و پارێزگاری لە خۆكردووە بە دەڤەری دوای خۆی ، ئەویش ڕەچەڵەكەكانی ئەكەدی . لە دوای گەران و پشكنین لە هۆڵەكانی كۆشكی شوێنەواری ماری ، بە دەیا

پەیکەرو بەردی گەورە و وێنەی دیواری ڕەنگاوڕەنگ ، کە پەیوەند بوون لەو کات بە دیواری ئایینی و رامیاری ، کە وێنەکان بێ وێنەن لە ڕەنگەکان بەر لە ٤٠٠٠ هەزار ساڵ پێش ئێستا .

هەروا لە کتێبخانەی کۆشکی ماری ئەرشیڤی ماری دۆزراوەتەوە ، کە زیاتر لە ٢٠ بیست هەزار تابلۆی بزماری لەخۆ دەگرت ، کە لە نامەی ئایینی و نامە گۆرینەوە و گرێبەست و نامەی دبلۆماسی پێك هاتبوو بە گۆرینەوەی لە نێوان دەسەلاتی ماری و ئەو وویلایەتانەی کە سەر بە دەسەلاتی ماری بوون ، وەك – عەشارە ، ترکی ، وتیتۆل – هەروا شاکانی دیکەی وەك – سیدا و سەری شمرا و ئوگاریت و دەسەلاتی – یماحاز ، لە حەلەب ، و کرکمیش ، ژرابلس . لە ناوچەکەدا .

لێرەدا ئەو دەقەرە بەشێکە لە خاکی کوردستان و هیچ نەتەوەیەك لە نەتەوەکانی دیکەی وەك عەرەب و تورك بوونیان نەك هەر لەو ناوچەیە نەبووە ، بەڵکو باسیان لە بوونی ئەو دوو نەتەوە نەکراوە نەك هەر لە ناوچەکە بەڵکو لە بیابانی دوورگەی عەرەبی و بیابانی مەنگۆلیای نێوان ڕووسیا و چینی مللی ئێستا لە جیهان . بەلام کورد ....! ....؟ .

سەرچاوە:- www.daralhayt .com.

٢٠٠٧/٥/١٧ لە هەردوو لایەنی وولاتی کۆریای باکوور و ، کۆریای باشوور هێلی ئاسنی شەمەندەفەرەکانیان دەستی بە کارەکانی خۆی کرد بە پەرینەوەی هەر یەك لە شەمەندەفەری کۆریای باکوور و باشوور لە سنووری ئەو یدیکە و دەست کردنیان بە گواستنەوەی هەڵگری باڵ و مرۆڤ و پێداویستیەکانی هەردوو وولات لە کیشووەرەکەدا ، کە بە نیمچە دوورگەی کۆریا ناوزەندە .

جێگەی باسکردنە کە ئەمە بۆ یەکەم جارە لە دوای جەنگی نێوان هەردوو کۆریا لە نێوان ساڵەکانی ١٩٥٠ – ١٩٥٣ ، ئەمەش بە ڕووداوێکی مێژوویی هەژمار دەکرێت لە نێوان هەردوو کۆریا لە کیشووەرەکەدا . ئەم دوو شەمەندەفەرەش ، کە یەکیان لە وێستگەی مۆنسان لە کۆریای باشوور لە پەرینەوەی هێلی جیا کەرەوەی هەردوو کۆریا ، ئەم هەولەش بۆ تاقی کردنەوە بوو ، کە یەکەم جارە و تەنیا هاوولاتیانی هەردوو کۆریایان هەڵگرتبوو ، یەکیان بۆ وولاتی ئەوی دیکە . ئەم ڕووداوەش لە ئاهەنگێکی

فراوان لە هەردوو کۆریا ئەنجام درا لە ناوچەکەدا .

٢٠٠٧/٥/١٧ لە کۆتایی کۆبوونەوەکانی ڕێکخراوی کۆنگرەی ئیسلامی لە شاری ئیسلام ئابادی پایتەختی پاکستان ، ئەویش بە گفتووگۆ کردن لە سەر باری ڕامیاری و ئابووری و سەربازی و کۆمەڵایەتی و پەیوەنیەکانی نێوان وولاتانی ئیسلامی لە گەڵ وولاتانی دیکەی جیهان .

جێگەی باسکردنە کە ئەم کۆبوونەوەیە لە سەر کێشەی نێوان ئیسرائیل و فەلەستین و ئێراق و ئەفگانستان و پاکستان و سوودان و ، چەندین جێگەی دیکە باسکران و چەندین بیروو بۆچوون و پێشنیار دەرخران ، ئەویش لە پێناو چارەسەرکردنی کێشەکان بە پێی گۆرانکاریەکانی سەردەم لە هەرێم و ناوچە وجیهان . لەم کۆبوونەوەش وەزیری دەرەوەی ئێراق ئامادەی بوو لە هەموو لایەنەکانی کۆبوونەوەکە و گفتووگۆ کردن لە سەری .

بەڵام ئەوەی جێگەی داخە کە ئەو ٥٠ دەووڵەتە ئیسلامیە ڕوویا وەرنەگێڕا بۆ کێشەی کورد و چارەسەر کردنی ، چ بە پێی ئەو ئایەتەی کە لە قورئاندا هاتووە – ان خلقنا قبائل و شعوباً لتتعارف – یاخوود بە پێی مافەکانی مرۆڤ و یاساکانی ڕێکخراوی نەتەوە یەکگرتووەکان لە ناوچەکەدا ...!...؟.

٢٠٠٧/٥/١٧ لە کاتی پێشوازی لێکردن لە بالیۆزی ئێران لە ئێراق – حەسەن کازمی قومی – لەلایەن وەزیری نەوتی ئێراقی – حوسێن شەهرستانی – ڕێکەوتنێکی ئابووریان مۆرکرد ، بە دامەزراندنی لولەنەوتی ، واتە بۆری گواستنەوەی نەوت لە ئێراق بۆ ئێران ، بە ڕێژەی ٢٠٠ دووسەد هەزار بەرمیل نەوت لە باشووری ئێراق بۆ ناو خاکی ئێران ، ئەویش بۆ پاڵاوتنی ئەو نەوتەو کردنی بە بەنزین و نەوتی سپی و پێداویستیەکانی دیکە لە بەرهەمی نەوت لە پاراوگەی ئەبادانی ئێرانی ، کە ئەمەش هۆکارێکی باشە بۆ کەمکردنەوەی پێداویستیەکانی ئێراق لەم بوارەدا .

٢٠٠٧/٥/١٧ لە دوای تاوانبارکردنی سەرۆکی بـانکی نێـوو دەوولـەتی – بـۆك وولفۆیتز – بە کارێکی گەندەڵی ، کە مووچەی هاوڕێیەکی خۆی لـەم بانکـەدا پـێ بەخـشیووە و ئەمــەش بــە پێـی ڕێنمـایی و یاساکانی بانکی نێوو دەوولەتی بـەکاری گەنـدەڵی دادەنرێـت لـە کارگێڕی بانکەکەدا .

هەر بەم هۆکارە سەرۆکی بانکی نێوو دەوولەتی بۆل لە ڕاگەیاندنێکیدا گووتی :– من لە ٦/٣٠ ئەم دەستکاری پۆستی سەرۆکایەتی بانکی نێوو دەوولەتی دەکێشمەوە ، سەرەڕای دڵگرانی ئەمەریکا لەم هەڵوێستەی بۆل و لـە هـەمان کـات وولاّتـانی ئـەوروپا کارەکـەی بۆلیـان بـە کـارێکی گەنـدەڵی لەقەڵەمدا .

٢٠٠٧/٥/١٨ بـۆ یەکـەم جـار خـاتوو – ڕەشـیە داتـی – لـە ڕەچـەلەك مـەغربی پۆسـتی وەزارەتێك لە وەزارەتەکانی فەرەنسا بگرێتە دەست لە وولاّتەکەدا .

جێگـەی ئامـاژە پێکردنـە کـە خـاتوو ڕەشـیدە داتـی لـە ١٩٦٥/١١/٢٧لـە ناوچەی– سان ریمی – لە باوکێکی مەغربی و دایکێکی جەزائیری چاوی بە جیهان هەڵێناوە لە فەرەنسا ، کە خاتوو داتی دووەم منداڵە لە نێوان ١٢ برا و خوشکێك لەو خێزانە هەژارەدا .

لەو کاتەی کە خاتوو داتی لە دایك دەبیّ لە خێزانێکی خوێندەوار و هەژار ، ئەمەش وای کرد کە لە بواری پەرستیاری کاربکات ، لە پێناو باش کردنی بـژێوی ژیـانی خێزانەکـەی و خـەرجی تایبـەتی خـۆی بـۆ تـەواو کردنـی قۆناخەکانی خوێندن . دوای ئەوەی کە کاتی بۆ دەرەخسیّ دەچێتە زانکۆ و لە بەشی ماف دەست بە خوێندنی یاساو هەژمار دەکات .

دوای ئـەوە بـە هـۆی توانـای ئـەم خاتوونـە ، بـە فەرمانبـەر لـە کۆمپانیـای نـەوتی فەرەنـسی – ئێلـف – دادەمـەزرێت ، لـە هـەمان کـات لـە خوێنـدنی ماستەر بەردەوام دەبێت ، دوای ئەوە لە ساڵەکانی ١٩٩٢ – ١٩٩٣ لـە بەشـی

وردبین لە بانکی ئەوروپی بۆ ئاوەدان کردنەوە و گەشە پێدان لە شاری لەندەنی پایتەختی بەریتانیا کاردەکات ، هەروا دوای تەواو کردنی خوێندن لە یاسا ، دەستی کرد بەکاری پارێزەری و هەر لەوکاتەی وەزیری ناوخۆی فەرەنسا ، نیکۆلا سارکۆزی داوای دەکات و لە ساڵی ٢٠٠٢ بە بەرپرسی تاوانەکان دایدەمەزرێنێت .

دوای ئەوە لە ساڵی ٢٠٠٦ ڕۆڵی باڵای دەبێ لە پێناو چارەسەر کردنی کێشەی نێوان سارکۆزی و سەرۆکی فەرەنسا و وەزیری دەرەوەی فەرەنسا .

دوای ئەوە لە مانگی/ ١/٢٠٠٦ پەیوەندی بە پارتی یەکیەتی لە پێناو جوولانەوەی مللی بە سەرکردایەتی سارکۆزی دەکات . دوای ئەوەش نیکۆلا سارکۆزی لە ٢٠٠٧/١/١٤ بە ووتە بێژی فەرمی دایدەمەزرێنێت لە پڕوپاگەندەی هەڵبژاردنەکان لە فەرەنسا . خاتوو داتی بە هۆی توانای ڕۆشنبیری و ئازایەتی ناوزەندێکی باش لە ناوەندەکانی گەلی فەرەنسا بەدەست دێنیّ و دبێتە کەسایەتیەکی لێهاتوو لە فەرەنسادا .

٢٠٠٧/٥/١٨ لە ووتەیەکیدا سەرۆکی فنزوێلا – هۆگۆ سافێز – داوای لە پاپای ڤاتیکان – بندیکتی – کرد کە داوای لێبوردن لە گەلانی بنچەیی ئەمەریکا بکات ، بە هۆی لێدوانەکانی پاپا لە بەرازیل ، کە گوتوو بووی کەنیسەی کاسۆلیکی ئایینی مەسیحی بەسەر گەلانی بنچەیی ئەمەریکای لاتینی دا ناسەپێنیّ و ڕێژەی هەڵگری بڕوای مەزهەبی کاسۆلیك لە ئایینی مەسیحی لە ساڵی ٢٠٠٠ کەم بۆتەوە و بۆتە ٧٤٪ کەچی لە ساڵی ١٩٨٠ لە ٨٩٪ هەڵگری بروای مەزهەبی کاسۆلیك بوون لە بەرازیل .

٢٠٠٧/٥/١٨ لە دوای سەرکەوتنی پاڵیوراوی سەرۆکایەتی فەرەنسا -- نیکۆلا سارکۆزی -- بە سەرۆکی فەرەنسا ، ئەمرۆ توانی ناوی حکوومەتەکەی ئاشکرا بکات ، کە لە ١٥ وەزیر پێك هاتووە لە جیاتی ٣٠ وەزیر ، کە بەر لە دەسەلاّتی ئەو حکوومەتی سەرۆکی فەرەنسا جاك شیراك دایمەزراندبوون لە وولاّتەکەیدا .

ئەویش بە دامەزراندنی– فرانسوو ڤیون – بە سەرەك وەزیران و هەروا – برناد کۆشنەر – بە وەزیری دەرەوەی فەرەنسا . کە زۆربەی حکوومەتەکەی لە وەزارەتەکانی ئافرەتن لە فەرەنسا و چەندین وەزیرەکانی سەردەمی جاك شیراك پۆستی وەزارەتیان پیّ سپێردرا لە فەرەنسا .

٢٠٠٧/٥/١٨ له هه‌ڵبژاردنه‌كانی په‌رله‌مانی جه‌زائیر ، به‌ره‌ی ڕزگاری نیشتمانی ، و پارته گه‌وره‌كه ، كه ناوی به پارته هاوپه‌یمانیه‌كه‌ی سه‌رۆكایه‌تییه له جه‌زائیر ، پێشكه‌وتنی گه‌وره‌ی به‌ده‌ست هێنا ، ئه‌م ئه‌نجامه‌ش له لایه‌ن وه‌زیری ناوخۆی جه‌زائیر – یه‌زید زرهونی – ڕاگه‌یاندرا .

جێگه‌ی باسكردنه كه سێ پارت لایه‌نگری سه‌رۆكی جه‌زائیر عه‌بدولعه‌زیز بووته‌فلیقه‌یان كرد ، به‌ڵام كورسیه‌كانی دیكه به‌ر پارته‌كان كه‌وتن وه‌ك :-

١-- به‌ره‌ی ڕزگاری نیشتمانی جه‌زائیر / FLIV توانی ١٣٦ كورسی له كۆی كورسیه‌كانی په‌رله‌مانی به‌ده‌ست بێنی له هه‌ڵبژاردنه‌كان ... ٢-- هه‌روا پارتی دووه‌م كه له ناو هاوپه‌یمانیه له كۆمه‌ڵی نیشتمانی دیموكراتی RND توانی ٦١ كورسی به‌ده‌ست بێنیٚ له هه‌ڵبژاردنه‌كان ... ٣-- هه‌روا جووڵانه‌وه‌ی كۆمه‌ڵگای ئاشتی –خمس – توانی ٥٢ كورسی له هه‌ڵبژاردنه‌كان به ده‌ست بێنیٚ له وولاته‌كه‌دا .

جه‌زائیر ژماره‌ی دانیشتوانی ١٨,٧٠٠ ملیۆن كه‌سه ، كه توانای ده‌نگدانیان هه‌یه و له هه‌مان كات پسووله‌ی ده‌نگدانی به ڕێژه‌ی ١٠٪ زیادی كردووه بۆ پارته بچووكه‌كان .

٤-- هه‌روا پاڵێوراوه بیٚ لایه‌نه‌كان له جه‌زائیر توانیان ٣٣ كورسی به‌ده‌ست بێنن له هه‌ڵبژاردنه‌كان ... ٥-- هه‌روا پارتی كرێكاران له جه‌زائر توانی ٢٦ كورسی به ده‌ست بێنیٚ له هه‌ڵبژاردنه‌كاندا .

٢٠٠٧/٥/١٨ گرێدانی كۆبوونه‌وه‌ی مونته‌دای ئابووری جیهانی له سه‌ر كه‌ناری ده‌ریای مردوو له وولاتی ئوردن به ئاماده بوونی ١٥٠٠ كه‌سایه‌تی ڕامیاری و ئابووری له ٥٥ وولاَت له جیهان .

جێگه‌ی باسكردنه كه ئه‌و مونته‌دایه له ساڵی ١٩٧٣ وه‌ك ڕێكخراوه‌یه‌ك كۆبوونه‌وه‌كانی خۆی ساڵانه و ، هه‌رساڵێك له وولاَتێك ئه‌نجام ده‌دات . ئه‌ویش له پێناو به‌ره‌و باشبردنی باری په‌یوه‌ندی و ئابووری و كه‌مكردنه‌وه‌ی كێشه‌كانی و نه‌هێشتنی برسیه‌تی و ، كه‌ش و هه‌واو ، ڕێگه‌گرتن له شه‌ڕو كێشه‌و یارمه‌تی دانی وولاَتانی هه‌ژارو ، قه‌رزو بازرگانی و په‌یوه‌ندیه‌كانی دیكه‌ی هه‌مه‌لایه‌ن له نێوو وولاَتانی جیهاندا .

ئه‌م كه‌بوونه‌وه‌یه‌ش له باره‌ی ئاشتی و سه‌قامگیری ئارامی و داواكانی

شەڕو کاریگەری لە سەر باری ئابووری و بووژاندنەوەی لە رۆژهەلاتی ناوەڕاست ، هەروا دانیشتنە لابەلاکانی ئەو کۆبوونەوەیە لە سەر کێشەو ئاوو کەرتەکانی دابین و وزە و فێرکردن و تەکنۆلۆژیاو زانیاریەکان ، سەرەڕای بوونی پارت و گروپ و رێکخراوی ئیسلامی لە ناوچەی عەرەبیدا ، لە گەل چەندین بابەتی دیکە .

هەروا لە ناوەندەکانی ئەم کۆبوونەوەیە ، کۆمەلی gll بۆ رۆژی دوایی کۆبوونەوەی خۆی گرێدا ، کە دووەم کۆبوونەوەی ئەنجامدراو لە دوای سالی /٢٠٠٥ لە سەر بارودۆخی پەیوەندیەکان لە هەموو بوارەکاندا لە جیهان .

٢٠٠٧/٥/١٩ لە دوای چەندین پەیوەندی و گفتووگۆی سەرکەوتوانە لە نێوان حکوومەتی هەرێمی کوردستان ، لە باشووری کوردستان و بەریتانیا ، تا ئەو کاتەی توانرا کونسلخانەی بەریتانیا لە شاری هەولێری پایتەخت بکرێتەوە بە دامەزراندنی خاتوو –ئەلیسن – بە کونسلی گشتی بەریتانیا لە هەرێمی کوردستان .

دوای ئەوە لە ئاهەنگێکی قەشەنگ بە ئامادە بوونی بەرپرسانی پەیوەندار لە حکوومەتی هەرێمی کوردستان و سکرتێری یەکەمی بالیۆزخانەی بەریتانیا لە شاری بەغدای پایتەختی ئێراق – تۆم میل – و چەندین بەرپرسی دیکەی حکوومی و پارتی لە هەرێمەکەدا ، بەشداریان لە کردنەوەی کونسلخانەکە کرد لە شاری هەولێر لە هەرێمەکەودا .

٢٠٠٧/٥/١٩ گروپێك لە توێژەرانی خەزنەی دەریایی ، واتە لە قوولایی دەریا ، توانیان نیوو ملیۆن پارچە دراوی زێڕ و زیوو بدۆزنەوە ، کە لەو کەشتیە نگرۆبووەکانی لە زەریای ئەتلەسی تووشی بووە .

جێگەی باسکردنە کە کۆمپانیای – ئۆدیس – بارەگاکەی لە بەریتانیایە لە سالی ١٨٦٥ بالێکی لە دراوی زێرو زیوو بە ژمارەی ٢٠ هەزار پارچەی هەلگرتبوو ، دوای چەند رۆژێك پەیوەندی ئەو کەشتیە لە گەل لایەنە پەیوەندارەکانی پچڕا ، کە قوولایی زەریا لە جیهان زیاتر لە ٣ ملیۆن کەشتی تیا نگرۆبووە .

هەروا ئەو خەزنەیە بە ٥٠٠ ملیۆن دۆلار مەزەندە دەکرێت ، کە ئەوکاتە

بووە ، کە ئەمەریکا ژێر دەستەی بەریتانیا بووە لە کیشووەرەکەدا .

٢٠٠٧/٥/١٩ لـە هەوڵـە بەردەوامـەکانی تیرۆرسـتانی ئیـسلام و دژ بـە کـورد و خـاکی کوردستان ، کۆمەڵە چەکدارێك لەو شـەوەدا هەڵسان بە گـەمارۆدانی گونـدی کورد نشینی – حەمید شفی – لە نزیك شارۆچکەی مەندەلی سـەر سـنووری نێوان ئێراق و ئێران .

دوای ئـەوە بـە نـاوی پاراسـتی ئاسایش لـە ناوچەکەدا و دەرکردنـی ژن و منداڵ و پیاو لێك جیاکردنەوەیان ، دوای ئەوە ١٥ هاوڵاتی کورد گوللە باران دەکەن ، لەوانە ١٣ هاووڵاتی هەر ئەو کات گیان لـە دەسـت دەدەن و ، دوایـی دوو هاووڵاتی دیکەش گیان لە دەست دەدەن ، بە هۆی زامدار بوونەکەیان لە گوندەکەدا لە هەرێمی باشووری کوردستان .

٢٠٠٧/٥/٢١ لە ڕاگەیاندنێکی نوێنەری ڕێکخراوی نەتەوە یەکگرتووەکان بۆ پەنابەران لە شـاری کـابوولی پایتـەختی ئەفگانستان گـووتی :– ڕژێمـی ئێرانـی ئیسلامی زیاتر لە ٧٠,٠٠٠ حەفتا هەزار پەنابەری ئەفگانی لە وولاتەکەی دەرکردووە .

جێـی ئامـاژە پێکردنـە کـە بـە هـۆی شـەڕی نـاوخۆی ئەفگانستان لـە دوای داگـیر کردنـی لەلایـەن هێزەکـانی سـووپای سـووری سـۆڤیەت و ، دروست بوونی پارت و ڕێکخراو و گرووپی ئیسلامی ، بـە تایبـەتی لـە لایـەن تاڵیبان و ئوسـامەبن لادن و شـەڕکردن دژی سـۆڤیەت ، تـا دوای سـاڵەکانی ١٩٨٩ بـە دەرچـوونی هێزەکـانی سـووپای سـوور لـەم وولاتـەدا و نـەمانی دەسـەڵاتی کۆمۆنـستی و بـەرپا بـوونی شـەڕی نێـوان پێکهاتـە ئیـسلامیەکان لـە ئەفگانستان .

لە هەموو بوارەکان و شلەژانی ژێرخانی ئابووری و لێك ترازاندنی پەیوەندیە کۆمەڵایەتیـەکان ، کـە ئەمـەش بـووە هـۆی هـەڵاتن و دەربـەدەر بـوونی دانیـشتووانی هاووڵاتیـانی بێلایـەن و هـەژار بـۆ وولاتـانی دیکـەی دراوسێکانی ئەفگانستان ، وەك پاکستان و ئێران ، ئـەویش لـە دوای لێدانی ئەفگانستان لە ساڵی ٢٠٠٢ لە لایەن ئەمەریکا و وولاتانی هاوپەیمان .

ئـەم هۆکارانـەش بـووە هـۆی ئـەوەی کـە پەنابـەرە ئەفگایـەکان لـە لایـەن حکوومەتی ئێران دەربکرێن و ، بە گەڕانەوەیان بۆ وولاتەکەی خۆیان ، کە لە

ماوەی ٤/٢١/-- ٢٠٠٧/٥/٨ زیاترله ٥٢,٠٠٠ پەنجا و دوو هەزار ئەفگانی ڕەوانە بکرێنەوە و دوور کەوتنەوە لە ناو سنووری ئێران . ئەمەو سەرەڕای یارمەتیدانیان لە لایەن ڕێکخراوی بەرنامەی خۆراکی جیهانی لە سەر نەتەوە یەکگرتووەکان ، بەلأم ئەم هەولأنە چارەسەری کێشەکان ناکات لە وولأتەکەدا .

٢٠٠٧/٥/٢١ لە داوایەکی دەسەلأتدارانی ناوەندی لە شاری بەغدای پایتەختی ئێراق ئەویش بە دواخستنی ماددەی ١٤٠/ بۆ سێ ساڵی دیکە دوابخرێت .

جێگەی باسکردنە کە حکوومەتی ئێراق لە ڕێگەی هەوڵەکانی سەرەك وەزیرانی ئێراق نووری مالکی ، داوای لە حکوومەتی هەرێمی کوردستان لە باشووری کوردستان کردووە ، کە جێ بەجێکردنی ماددەی ١٤٠/ بۆ سێ ساڵ دوابخرێت ، بەلأم حکوومەتی هەرێمی کوردستان ، ئەو داوایە و ئەو بیروو بۆ چوونانەی ڕەتکردەوە و داوای جێ بەجێکردنی بە پێی دەستوور کردووە لە سەر ئەو ناوچانەی کە لە سنووری هەرێمی کوردستان و پارێزگای کەرکوك و ناوچەکانی دیکە لە کوردستان دابڕاون ، لە لایەن ڕژێمی بەعسی لە ئێراق ، بە سەرکردایەتی سەدام حوسێن و دارو دەستەکەی لە وولأتەکەدا .

ئەم زانیاریەش لە ئەنجامی کۆڕێکی جەماوەری لە شاری دهۆك لە هۆڵی جەزیری لە لایەن ئەندامی بیرۆی رامیاری یەکیەتی نیشتمانی مەلا بەختیار ئاشکرا کراوە .

لە لایەکی دیکە حکوومەتی ئێراقی ناوەندی زۆرینەی هەردوو مەزهەبی شیعە و سوونەی ئیسلامی عەرەب هەوڵەکانیان ، لە پێناو جێ بەجێنەکردنی ئەو ماددەیە بەردەوامە و بە سەدا بیان و و تەگەرە دروست دەکەن . ئامانجیش لەمە بەهێز کردنی جێ پێگەی خۆیان و دوایی وەستان

دژی داخوازیەکانی کورد لە ئێراق ، بەڵام ....!...؟ ئەی کورد ....!.

٢٠٠٧/٥/٢١ لە ڕاگەیاندنێکی وەزیری بەرگری پۆڵەنـــــدا – ئەلکـــــسەندەر شتـــــشیگیلۆ – گـــــووتی :– سیـستەمی قـەلغانی مووشـەکی وویلایەتـــــە یـــــەکگرتووەکانی ئەمـــــەریکا لـــــە ســـــاڵی ٢٠١٠ کارەکـانی لـە وولاتـی پۆلەنـدا تەواو دەبێت .

جێگـــــەی باســـــکردنە کـــــە ئەمەریکا بە هاوکاری پەیمانی ناتۆ لە هـەوڵێکی چڕ دایە بۆ ئەوەی بنکـەی قەلغانی مووشەکی لە هۆڵەندا دابمەزرێنێت لە گەڵ کۆماری تشیك ، ئـەویش بە مەبەستی دەستەبەر کردنـی دڵنیـایی لـە پێنـاو چاودێری کردنـی بـۆ سـەر بەرژوەندیەکانی ئەمەریکا ، کە لە دوایاندا مەترسی لە هەرەشەکانی ئێران .

هـەروا لـە لایـەکی دیکـە ئـەم کـارە و هەڵوێستە بۆتـە کێـشەیەکی دژوار لـە نێـوان ڕووسـیای یـەکگرتوو و ئەمـەریکا و وولاتـانی دیکـەی هاوپـەیمانی ئەمـەریکا لـە پـەیمانی نـاتۆ ، هـەروا وەزیـری دەرەوەی ڕووسـیا – سـێرگی لافرۆڤ – لـە ڕاگەیاندنێکیـدا گـووتی :– ئـەمـەریکا لـە ڕێگـەی ئـەو سیـستەمە گـەمارۆی ڕووسـیا دەدات و ڕووسـیاش ئەمـەی پـێ قبـوول ناکرێـت لـە ناوچەکەدا ، بە تایەتی لە کیشووەری ئەورووپای ڕۆژئاوا لە جیهادا .

٢٠٠٧/٥/٢٢ لـە ڕاگەیانـدنێکی ووتـە بێـژی حکوومـــــەتی تورکیـــــا ، کـــــە ژەنـــەڕاڵی خانەنـــشین کـــراو – ئـــەدیب یەشـــار – ڕێکخـــەری وولاتەکـــــەی بـــــۆ کـــــاروباری دۆســـیەی پەکەکـــە لـــە ســـەر پۆسـتەکەی لادرا ، بـە هـۆی ئـەنجام نـەدانی کارەکـانی لـە چارەسـەرکردنی

کێشەی پارتی کرێکارانی کوردستان p.k.k لە باکووری کوردستان .

جێگەی باسکردنە کە دوای لادانی یەشار لە سەر پۆستەکەی – رەفئەت ئوگونا – ی لەو پۆستە دامەزراند ، بۆ هاوکاریکردن لە گەڵ – جۆزێف راستن – ڕێکخەری واشنتن لە سەر چارەسەری دۆسیەی پەکەکە لە تورکیا و دراوسێکانی ، بە تایبەتی لە هەرێمی باشووری کوردستان .

٢٠٠٧/٥/٢٢ سیاسەتمەداری دکتۆر -- مەحمود عوسمان -- لە لێدوانێکیدا ڕایگەیاند ، کە ئەو گفتووگۆیانەی کە لە نێوان سەرەك وەزیرانی ئێراق و سەرۆکی حکوومەتی هەرێمی کوردستان دا ، لە مەڕ یاسای

نەوت و گاز و لە گەڵ ئەمەشدا وویلایەتە یەکگرتووەکانی ئەمەریکا ، بۆ بڕیاردانی ئەم یاسایە گوشاری خستۆتە سەر هەموو لایەنەکان لە ئێراقدا .

جێگەی باسکردنە کە ئەمەریکا خۆی خاوەن ماڵە و دوا بڕیاریش لە دەست ئەمەریکایە ، بە پێی بڕیاری نەتەوە یەکگرتووەکان ، بە پێی بەندی /٧ لەو بڕیارەدا لە دوای داگیر کردنی ئێراق . هەروا لەو کاتە سەرۆکی حکوومەتی هەرێمی کوردستان و سەرەك وەزیرانی ئێراق ، لە سەر یاسای نەوت و غاز و گفتووگۆکردنیان پێشوازیان لە دوو شاندی ئەمەریکا و بەریتانیا کرد .

هەروا لە بارەی چۆنیەتی هەڵسوکەوت کردن لە سەر داهات و چاودێری کردنی و چوار لە پاشکۆکانی یاسای نەوت ، کە دەسەڵاتی کۆمپانیای نەوتی نیشتمانی و بابەتی هەڵکەندنی بیرە نەوتی تازە ، گرنگترین ئەو خاڵانەیە کە هەردوو لایەن یاسای نەوت و غاز گفتووگۆی لە سەر دەکەن .

لێرەدا ئەو کێشانەی نێوان حکوومەتی هەرێمی باشووری کوردستان و حکوومەتی ناوەندی ئێراق ، بەردەوامە و نەگەیشتوونەتە هیچ ڕێکەوتنێك بۆ ئەوەی ئەو یاسایە مۆر بکرێت ، لە نێوان هەردوو لایەن پەیوەندار ، تاکو تەواو کردنی ئەم مێژوو نامەیەدا لە ئێراقدا .

٢٠٠٧/٥/٢٣ لـه هەوڵـه سـەربازیەکانی و فرەوانکردنـــــی هێــــزی ســـەربازی ئـەمرۆ حـەوت کەشـتی جـەنگی ئەمـەریکا گەیشتنە ئاوەکانی کەنداو ، ئەمـەش بـۆ یەکـەم جارە لـە دوای سـاڵی ٢٠٠٣ کەشـتیە جەنگیـەکانی هێزەکـانی سـووپای ئەمـەریکا بگەنـە ناوچـەکە و بـەژداری کردنیان لە مانۆرە سەربازیەکەی ئەمەریکا لە کەنداو و لە پێناو زیاتر بەر سەقامگیری و ئارامی لـە ناوچـەکەدا بـەر پەرچدانەوەی لـە هـەر ئەگـەرێکی روودانـی شـەڕ لـە گـەڵ ئێران و پاراستنی سـنوورەکانی ئێراق ، ئەمـەش لـە لێدوانەکـەی ئـەدمیراڵ – کـیفن کۆسـگریف – هـات لـەم بارەیـەوە لـە لایـەن هێزەکانی سووپای ئەمەریکا لە ناوچەکەدا .

٢٠٠٧/٥/٢٣ لـــه دوایـــین دانیـــشتنیدا دادگای نێوو دەووڵـەتی لـە شـاری لاهـای پایتـەختی هۆڵەنـدا ، بڕیـاری ١٧ سـاڵ زینـدانی بـە سـەر بازرگـانی ماددەی کیمیاوی – فرانس ڤان ئـەنرات – سـەپاند ، کـە تاوانبـــارە بـــە بازرگـــانی

ماددەی دروستکردنی کیمیایی و فرۆشتنی بە سـەرۆکی رژێمی بەعسی لـە ئێراق سەدام حوسێن .

جێگـەی باسـکردنە کـە دادگاکـە بـە ڕاشـکاوی سـەلماندویەتی کـە ئـەو مادانەی – ڤان ئەنرات – لە ناوچە کـورد نـشینەکانی رۆژهـەڵاتی کوردسـتان و باشـووری کوردسـتان بـەکارهێنراوە لـە لایـەن رژێمـی بەعـسی لـە ئێـراق . هـەروا پەیوەندیـەکانی فـرانس ڤـان ئـەنرات و رژێمـی بەعـسی لـە ئێـراق ، بـۆ دادگا روون بۆتەوە ، کە چەندین جار رژێمی بەعسی لە ئێراق و بە تایبـەتی

سەدام حوسێن ڕێزو سووپاسی ڤانی کردووە ، کە ئەمانە هەمووی بوونەتە بەڵگە لە لایەن دادگای نێوودەووڵەتی و ڕێکخراوی نەتەوە یەکگرتووەکانی دیکەی پەیوەندار لە جیهاندا .

هەروا خاڵێکی گرنگی سەپاندنی حووکمەکە ئەوەیە ، کە بڕیارەکە بە پێی ئەو بەڵگە و دیکیۆمێنتانەیە کە وولاّتانی ئەوروپی و نەتەوە یەکگرتووەکان لە ڕاپۆرتەکانیاندا سەلماندویانە ، کە سەدام حوسێن دژ بە گەلی کورد تووشی ژینۆساید بووە ، هەروا لە سەرەتای سالّی سالّی ٢٠٠٣ فرانس ڤان ئەنرات ، بە تاوانی ئەنجامدانی تاوانی جەنگ بە ١٥ سالّ زیندان و قەرەببوو کردنەوەی زیان لێکەوتان و ١٥ سکالاّکاری دۆسیەی زیندانی کرابوو .

کە لەم ١٥ سکالاّکارە ١٣ کەسیان خەڵکی ئێران و دووەکەی دیکەشیان خەڵکی شاری هەڵەبجەی هەرێمی باشووری کوردستان بوون ، بەلاّم بۆ دواجار دادگای تێهەڵچوونەوە لە شاری لاهای پایتەختی هۆڵەندا – فرانس ڤان ئەنرات – ی بە ٦٥ سالّ زیندانی کرد ، ئەویش بە هۆی دروستکردنی ماددەی کیمیاوی و فرۆشتنی و هاوکاری کردنی لە ئەنجامی تاوانی جەنگ دژی گەلی کورد لە کوردستان .

تێبینی:– لە ناوەرۆکی ئەم کتێبەدا ژیان و کارەکانی ڤان ئەنرات بە شێووەیەکی ڕێك نووسراوەتەوە لە هەموو بوارەکانی ژیان و کارکردنی لە ژیالنیدا

٢٠٠٧/٥/٢٤ لە پێشانگای نێوو نەتەوەیی شێوەکاری – ئاشتی منالاّن – کە هەموو ساڵێك لە شاری هیرۆشیمای وولاّتی ژاپۆن بەرێوەدەچێت ، و پێنج لە مندالاّن و مێرد

مندالاّنی شێوەکاری بۆ دووەمین جارە چەندین خەلاّتی پڕ بایەخ لەوانە دیبلۆماسی شانازیەکان بەرهەکانیان بە پلەی باشترین بەرهەمیان بەدەست هێنا لەو پێشانگایەدا .

جێگەی باسکردنە کە هونەرمەند – دارا مورادی – کە تەمەنی ١١ ساڵە لە

ڕۆژهــەڵاتی کوردســتان ، لــە ٢١ یەکــەمین خــوولی کێبڕکێــی نێوونەتــەوەیی شێوەکاری لە شاری هیرۆشیمای ژاپۆن بەشداریکرد و توانی پلەی باشترین شـێوەکار بەدەسـت بێنـێ . ئـەم پێشانگایەش لەلایـەن مێـرد منـدالآن لـە تەمـەنی ٧ تـا ١٥ سـاڵی ئەنجامـدەدرێت ، کـە وولآتـەکانی وەك -- کۆریـای باکوور ، ئەمەریکا ، چینی مللی ، ژاپۆن ، ئوستراليا ، ڕووسیا ، فەرەنسا ، و سەریلانکا -- بەشداریان تیدا کرد ، هەروا لە دوای ئەو خوولە مندالآنی ئێرانیش دەتوانن سالآنە بەرهەمەکانیان لـە چوارچێوەی هونەری – ئاشتی – بۆ بەشداریکردن لەم کێبڕکێیە نێوو نەتەوەییە ئامادە بکەن لەم وولآتەدا .
لـە بـەر ئـەوەی بۆتـە پردێکـی پەیوەنـدی لـە نێـوان هـەردوو – مۆزەخانـەی ئاشتی لـە شـاری هیرۆشـیماو قوربانیـانی چـەکە کیمیاییـەکانی ئێـران ، بـە تایبەتیش لێدانی شاری سەردەشتی کوردستان لە ئێران لە لایەن ڕژێمی بەعــسی لــە ئێــراق ، کــە زیــاتر لــە ٥٠٠٠ هــەزار هــاوولآتی شــارەکە و دەووروبەری تووشی نەخۆشی هەمەجۆر بوون ، لە ئاکامی بۆردمان کردنی ئەو شارە بە چەکی کیمیاوی لە ناوچەکەدا ، بە هـۆی شـەڕی هەشت ساڵەی نێوان ئێران و ئێراق و لێدانی کورد لە کوردستان .

٢٠٠٧/٥/٢٤ لــە ســوورانەوەیان بــە ســەر ئاســمــانی ئێراقـدا و لــە هــەرێمی باشــووری کوردســتان ، کـە دوو لـە فرۆکـە جەنگیـەکانی هێـزی سـووپای ئەمـەریکا لـە جۆری – ئێف/١٦ – سنووری تورکیایان بۆ ماوەی چوار خوولەك بەزاند ، بــەم هۆکــارەش بــاڵوێزی ئەمــەریکا لــە تورکیــا – ڕۆس وللــسن – داوای لێبووردنی لـە دەسـەلآتدارانی تورکیـا کـردووە ، بـە هـۆی بەزانـدنی سـنووری تورکیا لە لایەن فرۆکە جەنگیەکانی ئەمەریکا ، لە سەر پارێزگای هەکاری لە ڕۆژهـەلآتی تورکیـا ، واتـە سـەر ئاسمـانی هـەرێمی بـاکووری کوردسـتان لـە ناوچەکەدا .

٢٠٠٧/٥/٢٤ سـەرۆكی فەرەنـسا -- نیكـۆلا ساركۆزی -- لـە لێدوانێكیدا بە فـەرمی ڕیگەیانـد ، كـە وولاٌتـی توركیا لە ناو یەكیەتی ئەوروپا و بـوونی بـە ئەنـدام لـەو یەكیەتیـە جێگەی نابێتەوە ، هـەروا گووتی :- ئـەو پێـشنیارە پێویـستە

بخرێتـە پـێش دەمـی لوتكـەی یەكیـەتی ئـەوروپا و ، پێویـستە لوتكـەی یەكیەتی ئەوروپا گرنگی بە بابەتی بوونی توركیا بە ئەندام لـەو یەكیەتیـە ، لە بەر ئەوەی ئەو كارە هیچ ئەنجامێكی لێناكەوێتەوە.

جێگەی باسكردنە كە چەندین وولاٌتانی ئەندام لە یەكیـەتی ئـەوروپا رازی نـین كـە توركیـا ببێتـە ئەنـدام لـە یەكیـەتی ئـەوروپا ، ئـەویش لـە بـەر دوو هۆكاری گرنگ ئەویش :-

یەكەم :- بوونی بـە دەوولـەتێكی ئیـسلامی و دەسـەلاٌتداری حكوومەتەكـەش ئیـسلامەو ئەندامـە لـە ڕێكخـراوی كـۆنگرەی ئیـسلامی و زۆربـەی رووبـەری خاكی توركیا دەكەوێتە كێشوەری ئاسیا نەك ئەوروپا .

دووەم :- بـوونی بـە وولاٌتێكـی عەسـكەرتاریەت و لـە هـەمان كـات نـەبوونی دیموكراتی و پێـشێل كردنـی مـافی مـرۆڤ و چەوسـانەوەی بـاری نەتـەوەیی و نیـشتمانی و زمـان و كـەلتور و داب و نـەریت ، بـە تایبـەتی بەرامبـەر بـە گـەلی كورد و ئەرمەن و كارەساتەكانی ، كە لە لایەن دەسەلاٌتەكانی عوسمانی كـۆن و توركیـای نـوێ بەرامبـەر كـورد و ئەرمـەن لـە وولاٌت ئـەنجامی داوە لـە باكووری كوردستان لە هەرێمەكەدا .

٢٠٠٧/٥/٢٤ لــه کۆنگرەیــەکی رۆژنامەوانیــدا وتــه بێــژی فــەرمی حکوومــەتی ئێــراق – عــەلی دەبــاغ – لــه گــەڵ شــاندی کــوردی لــه هــەرێمی باشــووری کوردســتان بــه ســەرۆکایەتی ســەرۆکی حکوومــەتی هــەرێمی کوردســتان -- نێچیر بارزانی -- رایگەیاند و ووتــی :- کــه هــیچ کێــشەیەك لــه نێــوان شــاندی حکوومــەتی هــەرێمی کوردستان نیه ، هەروا گووتی :- ماددەی /١٤٠ ی دەستوور له وادەی خۆی جیٚ بەجیٚ دەکرێت .

جێگەی باسکردنه که شاندی کوردی به سەرۆکایەتی سەرۆکی حکوومەت نێچیر بارزانی سەردانی بەغدایان کرد ، له پێناو گفتووگۆکردن لـه سـەر ئـەو بوارانەی که بۆته کێشه له نێوان هەرێمی کوردستان و حکوومەتی ناوەنـدی بەغدا ، به سەرۆکایەتی نووری کەمال مالکی و ، چەندین کۆبوونەوە و چاو پێکەوتن ئەنجامدرا لـه پێنـاو گەیشتن بـه رێکـەوتن لـه سـەر ماددەی /١٤٠ و یاسـای نـەوت و بـودژەی پێـشمەرگە و هـەموار کردنـی دەسـتوور و چـەندین لایەنی دیکه .

بــەڵام بەداخــەوە تــاکو کۆتــایی ســالّی ٢٠٠٨ ووتــەکانی ووتــه بێــژی حکوومەتی ئێراق عەلی دەباغ به باداچوو ، ئەو ووتانـەی ئـەو تـاکو مێـژووی دیـاریکراو هـەر وەك خـۆی ماونەتـەوە و بـەڵکوو زیـاتر هـەوڵی ئـاڵۆزکردنی دەدەن ، له لایەن مـالکی و لایەنـەکانی دیکـەی عـەرەب لـه بەغدای پایتـەختی ئێــراق و ، هــەوڵی گــەمارۆی دەســەلاّتی کــوردی لــه هــەرێمی باشــووری کوردستان دەدەن و کۆسپ دەخەنه پێش جیٚ بەجێکردنی ماددە و بڕگـه و خاڵـەکانی دەسـتوور ، نـەك هـەر بـۆ کـورد ، بـەڵکوو بـۆ هـەموو ئێـراق بـه تایبەتی بۆ گەلی کورد له باشووری کوردستان .

٢٠٠٧/٥/٢٤ لە هەوڵە تیرۆرستیەكانی ئیسلامە توندڕەوەكانی ئیسلامی ، هەڵسان بە تەقاندنەوەی پردی نێوان شاری خانەقین و

گوندی ئیمام ، لە هەرێمی باشووری كوردستان . ئەم پردەش گوندی ئیمام بە شارۆچكەی خانەقین دەبەستێتەوە . ئەم پردەیەش بە پردی ژمارە/١ یەك و بە پردی سەوز ناو زەند بوو ، هەروا ئەم پردەش ناوچەكانی جەلەولا و دەوورووبەری بە شاری خانەقین دەبەستێتەوە لە ناوچەكەدا .

٢٠٠٧/٥/٢٥ لە هەوڵە جۆراو جۆرەكانی سەربازیدا و لەم رۆژەدا هێزەكانی سوویای ئەمەریكا دەستی كرد بە مانۆرێكی سەربازی لە دەریای كەنداو ، لە

ئاوەكانی بەحرێن و ئێران دەستبان پێكرد ، كە ئەم مانۆرە سەربازیە ژمارەیەكی زۆری كەشتی جەنگی هاتوونەتە ناو ئاوی كەنداو و لە ناویاندا دوو فرۆكە هەڵگری گەورە هەیە ، كە وزەی ناوەكی هەڵدەگرن .

هەروا ئەفسەری دەریاوانی ئەمەریكی – دینز گارسیا –– گووتی :– ئەو مانۆرە سەربازیە لە پێناو سەركەوتنی پرۆسەی ئازادیە لە ئێراق ، هەروا بۆ ئەوەی سەربازەكانمان زیاتر توانای راهێنانیانی هەبێت لە هەموو بوارەكانی سەربازیدا لە ناوچەكەو جیهاندا .

٢٠٠٧/٥/٢٥ ئەمەریكا و ، بەریتانیا و ، فەرەنسا و ، ژاپۆن . رەخنەی توونديان لە لێدوانەكەی بەرێوەبەری گشتی ئاژانسی وزەی ناوەكی – محەمەد بەرادعی – گرت كە سەبارەت بە بەرنامەی ناوەكی ئێران دابووی .

جێگـــەی باســـكردنە نوێنـــەرانی ئـــەم چـــوار وولاَتـــە لـــە میانـــەی كۆبوونەوەیەكدا لە شاری ڤیەنای پایتەختی نەمسا رەخنـــەیان لـــە بـــەرادعی گـرت ، لـە بـەر ئـەوەی لـە لێـدوانێكی رۆژنامەوانیـدا گووتبـووی :- پێویـستە رێگـە بـە ئێـران بـدرێت بەردەوامبێت لە سەر ئەنجامدانی بەشێك لە بەرنامەی پیتاندنی یۆرانیۆم .

لـەو كاتەشـدا نوێنـەرانی ئـەم چـوار وولاَتـە پێیـان وایـە ئـەم جـۆرە لێدوانـە هەلۆێستی رامیاری نێوودەوولەتی بەرامبەر بە دۆسیەی نـاوەكی ئێـران لاواز و بـیٌ هێـز دەكـات . هـەروا داوایـان لـە بەرێوەبـەری گـشتی ئاژانـسی وزەی نـاوەكی محەمـەد بـەرادعی كـرد پابەنـد بێـت بـە بڕیارەكـانی ئەنجوومـەنی ئاسایـشی نێوودەوولـەتی ، كـە داوا لـە ئێـران دەكـات بەرنامـەی پیتانـدنی یۆرانیۆم بە تەواوی ڕابگرێت لە وولاَتەكەیدا .

٢٠٠٧/٥/٢٥ لـە دوای گەرانـەوەی لـە ئێـران – موقتـەدا سـەدر – لـە مزگـەوتی كوفـەی ســـەر بـــە پارێزگـــای نەجـــەف لـــە باشـــووری بەغـــدا ، لـــە ووتەكەیـــدا داوای كرد كە هێزەكانی سووپای هاوپـەیمانان و ، بەتایبەتی هیزەكانی سووپای ئەمەریكا لە ئێراق بچنە دەرەوە . لە لایـەكی دیكە ووتەبێژی كۆشـكی سپی ئەمەریكا داوای لـە موقتـەدا سـەدر كـرد ، كـە رۆلی كەسایەتیەكی رامیاری لە ئێراق بگێرێت لە پێناو بەرەو باشبردنی بارو دۆخی ئێراق .

جێگـەی باسكردنە كـە موقتـەدا سـەدر و ئەوانـەی هاوشـێوەی ئـەون ، تـا

ڕژێمی سەدام لە ئێراق لە دەسەلاّت بەردەوام بوون ، پیاوی ئەو ڕژێمە بوون لە هەموو بوارە جیاجیاکان لە ئێراق .

بەلاّم لە دوای رووخاندنی رژێمی بەعسی لە ئێراق بە سەرکردایەتی سەدام حوسێن ، ئەم جۆرە پیاوانە بوونە فسۆس پاڵەوانی گۆرەپانەکە و دروست کردنی ئاژاوە و لە بار بردنی باری هەوڵەکان ، لە پێناو چارەسەرکردنی کێشە هەڵواسراوەکانی جێ بەجێ نەکراو لە ماوەی ٨٦ ساڵی رابردوو دا لە ئێراق ، کە ئەمانەش بە هەمان بیروو بۆچوون و هەست مامەڵە لە گەڵ بارو دۆخەکە و داهاتووی ئێراق دەکەن .

کە هیچیان وەك ، مالکی و ، جەعفەری و ، ئەیاد عەلاوی و ، عەبدولعەزیز حەکیم و ، مەشهەدانی و ، عەدنان دلێمی ، لە سەدام باشتر نین و ئەوانەی لە شێووەی ئەوانەشن ، بەڵکوو سەدام لە چاو ئەوانە بە سەد ئاو شووراوەتەوە لە بەر ئەوەی سەدام خاوەنی ووتەی خۆی بوو لە ئێراقدا .

٢٠٠٧/٥/٢٨ لە راگەیاندنێکی ئەنجوومەنی ئێراق و لایەنە رامیاریەکان و ئاینیەکان لە ئێراق ، تەقینەوەی مەزارگەی شێخ عەبدولقادر گەیلانیان لە شاری بەغدا تاوانبارکرد ، کە بووە هۆی گیان لە دەست دانی ٢٤ هاوولاّتی و زامدار کردنی ٦٨ هاوولاّتی دیکە لە هەموو رەگەزەکان و تەمەنەکاندا . لە لایەن تیرۆرستە ئیسلامیە توندرەوەکانی عەرەب لە شاری بەغدای پایتەختی ئێراق ، و بەردەوام بوونیان لە تەقاندنەوەی مزگەوت و مەزارگە و پەرستگا ئاینیەکان لە ئێراق لە نێوان هەردوو مەزهەب شیعە و سووننەی ئیسلامی عەرەب لە وولاّتەکەدا .

٢٠٠٧/٥/٢٨ لە هەوڵەکانی یەکلاکردنەوەی هەڵبژاردنی سەرۆکایەتی تورکیا پەرلەمانی تورکیا بۆ جاری دووەم لە خوێندنەوەی یەکەمیدا بریاری لە سەر چەند یاسای دەستووری دا ، بۆ ئەوەی رێخۆشکەر بێت لە پێناو کاندیدکردنی سەرەك کۆمار بە هەڵبژاردنی ئازادانە لە لایەن جەماوەر بە شێوەیەکی

ڕاستەوخۆ .

جێگــەی باســکردنە کــە لــە کۆبوونــەوەی پەرلــەمان مــشتوومڕێکی تونــدی لێکەوتــەوە لــە نێــوان ئەنــدامانی پــارتی داد و گەشــەپێدانی دەســەڵاتدار لــە حکوومەت و ئەندامانی بەرهەڵستکار لە پەرلەماندا . هەر لەو کاتەش سەرەك کۆمــاری تورکیــا – ئەحمــەد نــەژدەن ســیزار – هەفتــەی رابــردوو ئــەم هەموارکردنەی رەتکردەوە ، کە گوایە ناگونجێت لە گەڵ یاسا و سیستەمی دیموکراتی ، هەروا ئەندامی پەرلەمانی سەر بە پارتی داد و گەشەپێدان ، لێدوانەکەی سیزاری رەتکردەوە و بە لێدوانێکی رامیاری و یاسایی دانەنا بە پێی دەستووری وولاتەکە لە تورکیا .

٢٠٠٧/٥/٢٩ لــە هەوڵــەکانی تورکیــا لــە پێنــاو گــەمارۆدانی راگەیاندنــەکانی کــوردی بــە تایبەتی لە سایتەکانی ئەنتەرنێت بەردەوامە ، ئەویش لە هاك کردنی ئەو ســایتە کوردیانــە جــا لــە هــەر شــوێنێك و جێگایــەك بێــت لــەم بــوارە تەکنۆلۆژیایەدا لە پێناو رێگە گرتن لە بلاو کردنەوەی زانیاری لە سەر باری کورد لە هەموو بوارەکانی رامیاری و نەتەوەیی و نیشتمانی و زمان و داب و نــەریت و مێــژوو ، یــان کــەلتوور و کۆمەلایــەتی و بــە تایبــەتی لــە لایــەن هەوڵەکانی دیالۆگ .

کە تورکیا دژی هەوڵەکانی کورد و دوورە لە زمانی دیالۆگ ، جا بە هەر جۆرێك کە بتوانێ رێگەگربێت لە گەلی کوردستان و دواجاریش سایتی گۆڤــاری گــولانی هــاك کــرد و ، ئەمــەش یەکــەم جــاری نیــە کــە بــەم کــارە هەڵدەستێت ، بەڵکوو بەردەوامە بەرامبەر بە کورد جا کەسایەتی کورد بێت ، یاخوود پارت و رێکخراوەکان بێت ، یاخوود نووسەر و هونەرمەند و مێژوو نووس و روناکبیر بێت ، بە هاك کردنی سایتەکانیان گەر لە بەرژەوەندی تورکیاش بێت ، تەنیا لە بەر ئەوەی دژی کوردە و مافی کوردی لاڕەوا نیە لە هەموو بوارەکان لە سەر خاکی کوردستان .

<u>تێبینی:</u>– خوێنەری بەرێز هەر مێژوویەك و وێنەی لە گەڵ دانراوە ، بەلام هەندێکی کە وێنەی لــــە گەڵ نیە ، نەم ویستووە وێنەکان زۆر دووبارە ببنەوە ... لە رێزمدا .

٢٠٠٧/٦/٤ لــە ڕاگەیانــدنێکی ووتــە بێــژی فــەرمی ســەرەك وەزیرانــی بــەریتانیا بــۆ ڕۆژنامەنووســان ڕایگەیانــد ، کــە وولاتــانی ئــەوروپا بــە تێکــرا ســەبارەت بــە

هەڵوێستی ڕووسیا هەست بە نیگەرانی دەکەن .
هـەروا ووتـی :– کـە ئێمـە دەمانـەوێت پەیوەنـدی و دانووسـتاندنی ئـەرەنی سـەبارەت بـە ئێـران و ، کۆسـۆڤۆ و ، هەنـدێك پرسـی دیکـە لـە گـەڵ سـەرۆکی ڕووسـیا پـۆتین ئەنجامبدەن ، هەروا ووتی :–
مەبەسـت لـە سیستەمی دژە مووشـەکی ئەمـەریکا لـە ئـەورووپا ... بە ئامانج گـرتنی ڕووسـیا نیـە ، بـەڵکو بـۆ خواسـتنی ئەمـەریکا لـەو ووڵاتانـەی کـە دەیانـەوێت چـەکی نـاوەکی بەدەسـت بێـنن ... ئـەویش :– وەك ئێـران و کۆریای باکوورە لە ناوچەکاندا .
هـەروا سـەرۆکی ڕووسـیا – فلادیمـیر بـۆتین – گـووتی :– ئاراسـتەکردنی مووشـەکەکانی ڕووسـیا بـەرەو ئـەورووپا ، بـۆ هـەر ئەگـەرێکی کـارلێکردنی ئاسایـشی نەتـەوەیی ڕووسـیا نـەك ئـەورووپا ، بـە هـۆی کێـشەی قـەلخانی مووشەکی :– ووڵاتی تشیك و پۆلەندا لە لایەن پەیمانی ناتۆ لە جیهاندا .
هـەروا بـۆتین بـۆ ڕۆژنامـەی – کـۆرییلا دیـلا – ی ئیتـاڵی گـووتی :– ئەگـەر ئەمەریکا تواناداە مووشەکەکانی خۆی بگەیەنێتە پۆلەندا و کۆماری تشیك – ڕۆژهەڵاتی ئەورووپا – ئەوا دەبێ ڕووسیا ئامانجی نوێ لە ئـەورووپا بگرێتـە بەروو ، هەروا گووتی :– بەم کردەی ئەمەریکا ، ئەورووپا دەبێتە – بەرمیلێك باروود – و ئارامی و سەقامگیری لەم کێشووەرە نامێنێت .

٢٠٠٧/٦/٤

لـە هەوڵـەکانی ڕژێمـی تورکیـا لـە پێنـاو ڕێگـەگرتن لـە جمووجـۆڵی پـارتی کرێکارانی کوردسـتان pkk لە باکووری کوردسـتان ، ڕاپـۆرتێکی ئاراسـتەی ڕێکخراوی نەتەوە یـەکگرتووەکان کـردووەو لـە هـەمان کـات نوێنـەری تورکیـا لە نەتـەوە یـەکگرتووەکانی – باکی ئیلکین – لـەم بارەیـەوە دانووسـتاندن لـە گەڵ سکرتێری گشتی نەتەوە یەکگرتووەکان – بان کی مۆن – ساز دەدات ، لە پێناو چارەسەری کێشەو ئەنجامدانی ئۆپەراسیۆن لـە نـاو خـاکی هـەرێمی باشووری کوردستان .

هەروا لە لایەکی دیکە ئەمەریکا نایەوێت ، کە تورکیا دەست لە کاروباری هەرێمی کوردستان وەربدات ، بۆ ئەم هەنگاوە وەزیری بەرگری ئەمەریکا – رۆبەرت گیتس – لە ٦/٣ جەختی لە سەر ئەوە کردەوە ، کە نابێت توریکا بە بیانووی ڕاوەدوونانی چەکدارانی پەکەکە ئۆپەراسیۆنی سەربازی لە هەرێمی کوردستان ئەنجام بدات ، کە کێشەکە زیاتر بەرەو ئالۆزبوون دەبات لە ناوچەکەدا .

٢٠٠٧/٦/٥ لە داوایەکی وەزیری دەرەوەی ئەمەریکا – کۆندالیزا رایس – کە ئاراستەی کۆنگرێسی ئەمەریکای کردبوو ، بە تەرخان کردنی ٧٥ ملیۆن دۆلار لە بوودژەی ئەمساڵ ، بۆ بەرنامەی دیموکراسی لە ئێران ، بەڵام تا ئێستا ٦٦ ملیۆن دۆلار لەو بڕە پارەیە بۆ ئەم بەرنامەیە تەرخانکراوە .

جێگەی ئاماژە پێکردنە کە وەزارەتی دەرەوەی ئەمەریکا لە بەیاننامەیەکدا ڕایگەیاند ، کە تاکو ئێستا ٢٠ ملیۆن دۆلار بۆ بەرنامەی بڵاوکردنەوەی دیموکراسی تەرخان کراوەو ١٢ ملیۆن دۆلاریش لە پارەکە دراوە بە بەرنامەی ڕۆژهەڵاتی ناوەراستی نوێ .

هەروا سایتی ڕادیۆی – سەوا – بابەتێکی بڵاوکردەوە ، کە کۆنگرێسی ئەمەریکا لە لایەن خۆیەوە ٣٦ ملیۆن دۆلاری تەرخان کردووە بۆ پرۆژەی پەخشی تەلەفزیۆن ، بۆ ئێران و هەروا ٥ ملیۆن دۆلاری تەرخان کردووە بۆ بەرنامەی ئاڵووگۆڕ کردنی ڕۆشنبیری و فێرکردن لە گەڵ چەندین لایەنی دیکە لە جیهاندا .

٢٠٠٧/٦/٥ لە لێدوانێکی سەرۆکی هاوپەیمانی ئەمەریکیا بۆ قەرزدان و گەشەپێدان – میناتا تۆریە – بۆ ڕۆژنامەنووسانی خوێندەوەو گووتی :– بانکی هەژاران لە دژی بانکی دەوڵەمەندەکانە ، کە ئابووری وڵاتمان هەڵدەلووسێ دایمەزرێنین .

ئەم لێدوانەشی لە ئەنجامی کۆتایی لووتکەی هەژاران هات لە پایتەختی وڵاتی – مالی – ئەویش بە دامەزراندنی – بانکی باشوور – یان لە بەرامبەر – بانکی باکوور – دا ، کە کروپی هەشت وڵاتە پیشەسازیەکە پێک هاتووە هەروا گووتی :– ئامانجیش لە دامەزراندنی بەنکەکە گەشەپێدانی باری کۆمەڵایەتی و ئابووری وڵاتانی هەژارەو بانکی نێوو

دەووڵەتیش پێویستە هەڵووەشێتەوە لە جیهان ، نەك دەست بەسەراگرتنی ئابووری جیهان لە ڕامیاریەتی جیهانگەری بەرەو وولاتانی هەژار لە جیهان .

٢٠٠٧/٦/٦ لیفنت بیلمان ووتە بێژی فەرمی بە ناوی وەزارەتی دەرەوەی کۆماری تورکیا گووتی :- ئەگەر سەرکردەکانی هەرێمی باشووری کوردستان ڕێوو شووێنی پێویست لە دژی چەکدارانی پەکەکە بگرنە بەر ، لەو کاتەدا ئامادەین گفتووگۆ لە گەڵیاندا ئەنجام بدەن .

هەروا گووتی :- ئەگەر بێت ئەو مەرجەی ئێمە جیێ بەجێنەکرێت ئەو گفتووگۆیە لە میارەیەوە هیچ سوودێکی نابێت ، هەروا گووتی:- سەرکردایەتی ڕامیاری کوردستان پێیان وایە گفتووگۆی مەرجدار نابێت بخرێتە پێش چارەسەری کێشەکان لە گەڵ دەسەلاتدارانی تورکیا .

هەروا لەم بارەیەوە لە سەرەتای ئەم هەفتەیەدا سەرەك وەزیرانی ئێراق نووری مالکی و سەرۆکی هەرێمی باشووری کوردستان مەسعوود بارزانی ، سەبارەت بە هەرەشەی سنوور بەزاندنی هەرێمی کوردستان لە لایەن هێزەکانی سووپای تورکیاوە داوایان کرد ، کێشەکەی پارتی کرێکارانی کوردستان لە باکووری کوردستان لە ڕێگەی دبلۆماسی چارەسەربکرێت ، نەك لە ڕێگەی سەربازی کە دەبێتە هۆی زیاتر ئالۆزکردنی کێشەکان لە ناوچەکەدا .

٢٠٠٧/٦/٨ وەزیری گەیاندنی ئیسرائیل - شاتوول مۆفاز - دووپاتی ئەوەی کردەوە کە پەیووەندی لە نێوان ئیسرائیل و سووریا بەردەوام لە ڕێگەی نامە گۆرینەو بە شێوەیەکی زۆر نهێنی ئەنجامدراوە ، ئەویش لە پێناو چارەسەرکردنی کێشەی نێوان هەردوو وولات لە سەر گردۆلکەکانی جۆلانی داگیرکراو لە لایەن دەسەلاتی ئیسرائیل لە کاتی شەڕی نێوان ئیسرائیل و عەرەب لە ١٩٦٧/٦/٥دا.

هەروا سەرەك وەزیرانی ئیسرائیل - ئەیهود ئولمەرت - چەندین جار نامەی ئاڕاستەی سەرۆکی سووریا - بەشار ئەسەد - کردووە و داوای لێکردووە کە ئیسرائیل لە گردۆلکەکانی جۆلان دەست هەڵدەگریٚ ، بەمەرجێك سووریا پەیووەندیەکانی خۆی لە گەڵ ئێران و حزبوللای لوبنانی بپچڕێنێت ، بەلام سەرۆکی سووریا وەلامی نامەکانی نەداوەتەوە بۆ ئەوەی بگەینە ئامانجێکی

باش .

لـه بـەر ئـەوەی تـەوەری نێـوان ئێـران و حیزبـوللای لوبنـان و جووڵانـەوەی حەماسـی فەلەسـتینی – رایـدكالین – و بـەرەو بـەهێزبوون هـەنگاو دەنـێن ، گەرچـی ئیـسرائیل و ئەمـەریكاش هەوڵـدەدەن تـەوەری لایـەنی سـعوودیە و ئوردن و میسر ، بەهێز بكـەن كـە هـەوڵی چارەسـەری كێـشەكان لـە ڕێگـەی ئاشـتی و گفتووگـۆ دەدەن لـە نێـوان ئیسرائیل و وولاتـانی پەیووەنـدار ، بە تایبەتی چارەسەری كێشەی فەلەستین لە ڕۆژهەلاتی ناویندا.

٢٠٠٧/٦/١١ لە شاری دیاربەكر – ئامەد – لە باكووری كوردستان ڕادیـۆی بەشـی كـوردی لە ڕادیۆی – جاگری fm – بەخشەكانی خۆی بلاوكردەوە ، هەروا بەرپرسـی بەشـی ڕادیـۆی كوردی – عومـەر جـەلیل – لـە لێـدوانێكی بـۆ سەرچـاوەكانی ڕاگەیاندن ئامـاژەپێكراو ڕایگەیاند ، كـە ڕادیـۆ و تەلـەفزیۆنی توركیا مۆڵـەتی پێدراوە كە ماوەی پەخشی ڕادیۆكە یەك كاتژمێرە لە هەفتەیەكدا .

٢٠٠٧/٦/١١ لە هەوڵەكانی وەزارەتی بەرگری ئیسرائیل ، ئەمرۆ مـانگێكی دەستكردی بە نـاوی – ئۆفەك /٧ – هەڵدایە ئاسمانی ناوچەكانی پـرۆژەی ئـەتۆمی ئێـران ، بـۆ ئـەوەی چـاودێری تـەواوی جمووجۆڵیـەكانی حكوومـەتی ئێـران بكـات ، لەمەڕ بەدەست هێنانی چەكی ناوەكی .

جێگـــەی باســـكردنە كـــە حكوومـــەتی ئیـــسرائیل لـــە ڕابـــردووش مانگـــە دەســـتەكردەكانی بـــە نـــاوی – ئۆفـەك/٥ – و – ئۆفـەك /٦ – بـەرەو ئاسمـان هەڵـداوە ، كـە مـاوەی پێـنج ساڵ لـە كارەكـانی چـاودێری لـە سـەر ئێـران و ناوچـەكەدا بەردەوامـە ، بـە كۆكۆدنـەوەی زانیـاری لـە سـەر جمووجۆڵیـە سـەربازیەكان و كارەكـانی دیكـەی سیخووری سـەربازی لـە ناوچـەكەدا ، كە دژی ئیسرائیل و هاوپەیمانـەكانی ئـەنجام دەدرێـت لـە ناوچـەكەو ڕۆژهـەلاتی ناوەڕاستدا .

لـە بـەر ئـەوە ئیـسرائیل لـە چالاكیە ناوەكیـەكانی ئێـران نیگەرانـەو كۆماری ئیـسلامی ئێـرانیش بـە یەكـەمین دوژمـنی خـۆی دەزانـیٚ ، لـە بـەر ئـەوەی مەحمودی ئەحمەدی نژادی سـەرۆكی ئێـران ، لـە مـاوەی دەسـت بەكاربوونی چەندین جار هەرەشەی سڕینەوەی دەووڵەتی ئیسرائیلی كردووە لە لێدوان و ڕامیاریەتەكەیدا.

٢٠٠٧/٦/١٢ لە ڕاگەیاندنێکی پارتی کرێکارانی کوردستان لە باکووری کوردستان یەکەکە شەڕی دژ بە ڕژێمی تورکیا و هێزەکانی سووپای تورکیا وەستاند و لە هەمان کات لە ڕاگەیاندنەکەیدا ئەوەشی ڕوونکردەوە ، کە هێزە چەکدارەکانی پارتی کرێکاران تەنیا بەرگری لە خۆ دەکات و داوا دەکات کە چارەسەری کێشەی کورد لە ڕێگەی گفتووگۆ چارەسەر بکرێت لە وولاتەدا .
ئەم ڕاگەیاندنەش لە بارەگای پارتی کرێکارانی کوردستان بوو لە وولاتی بەلژیکا ، لە گەڵ ئەوەشدا هێزەکانی سووپای تورکیا لە سەرەتای مانگی/٤ بەردەوامن لە ئەنجامدانی ئۆپەراسیۆن دژی چەکدارانی یەکەکە و دانیشتووانە کوردەکانی باکووری کوردستان ، سەرەڕای ئەوە ئەمەریکا و یەکیەتی ئەورووپا دژی کردارە سەربازیەکانن کە لە لایەن هێزەکانی سووپای تورکیا ئەنجام دەدرێت لە سەر خاکی باکووری کوردستان .

٢٠٠٧/٦/١٣ لە هەڵبژاردنی سەرۆکایەتی لە کەنیسەی ئیسرائیل – شیمۆن بیریز – سەرکەوتنی بەدەست هێنا بە وەرگرتنی پۆستی سەرۆکی ئیسرائیل .
جێگەی باسکردنە کە سەرۆکی پێشووی ئیسرائیل – موشیە کاتساف – بە هۆی گەندەڵی لە دەسەڵات دەستی لە کاری پۆستی سەرۆکایەتی ئیسرائیل کێشاوە لە سەر بڕیاری کەنیسەت و لە ئاکامی هەڵبژاردنی ساڵی ٢٠٠٠ ، کە کاتساف بۆ پۆستی سەرۆکایەتی سەرکەوتنی بەدەست هێنا .
هەروا بیریز ئەندامی پارتی کاربووە بۆ ماوەیەکی دوورو درێژ ، بەڵام بەهۆی چەندین کێشە وازی لە پارتی کاری ئیسرائیلی هێناو چووە ناو پارتی کادیمای ئیسرائیل ، کە ئەم پارتە لە لایەن سەرەك وەزیرانی پێشوو – ئیریل شارۆن – دامەزرابوو ، کە دوای ئەوە بە هۆی نەخۆشی کەوتە نەخۆشخانەو تاکو تەواوبوونی ئەم مێژوونامەیە چارەنووسی دیار نیە لە گۆڕەپانی ڕامیاری و دەووڵەتی ئسرائیل .

٢٠٠٧/٦/١٤ کۆچی دوایی ئەمینداری گشتی نەتەوە یەکگرتووەکان و سەرەك کۆماری نەمسای پێشوو – کۆرت فالدهایم – لە تەمەنی ٨٨ ساڵیدا لە نەمسا .
جێگەی باسکردنە کە کۆرت فالدهایم لە ١٩١٨/١٢/٢١ لە – سانکت ئەندرا وردیرن – لە نزیك شاری ڤیێنا لە نەمسا چاوی بەجیهان هەڵهێناوە ، دوای تەواو کردنی قۆناخەکانی خوێندن بڕوانامەی دکتۆرای لە فەلسەفە لە ساڵی

١٩٤٤ بە دەست هێناوە ، هەروا لە ئەکادیمیای ڤیێنا دەرچووە ، دوای ئەوە بۆتە ئەفسەر لە ریزەکانی سوپا ، لە بەر ئەوەی ئەنجوومەنی جوولەکەی جیهانی فالدهایمی تاوانبار کردووە بەوەی کە لەوکاتەی بەرپرسی یەکێك لە یەکەی سووپا بووە زیاتر لە ٤٢٠٠٠ هەزار جوولەکەی یۆنانی ڕەوانەی سەربازگەکانی نازی ئەلمانیا کردووە .

کە ئەو یەکە سەربازیەش بەرپرسیاربووە لە قەسابخانەکەی کە بە هەزارا جوولەکەی یۆگسلاڤ کوژران لە چیای کوزارا ، بەڵام کۆرت فالدهایم ئەو پڕوپاگندەی ڕەتکردەوەو بە ئەرکێکی سەربازی ناوزەندکردوو خۆی لەو داوایانە دوورخستەوە .

لە نێوان ساڵەکانی ١٩٧٢ – ١٩٨٢ کۆرت فالدهایم بە ئەمینداری گشتی نەتەوە یەکگرتووەکان هەڵبژێردرا ، هەروا دوای ئەوە لە ساڵی ١٩٨٦ بە سەرەك کۆماری نەمسا هەڵبژێردرا ، سەرەڕای ئەوەی کە گوایە فالدهایم خزمەتی هەبووە لە سووپای نازی ئەلمانیاو دەستی لە کۆمەڵکوژیەکەی جوولەکەدا هەبووە .

لە ماوەی دەسەڵاتی لە ئەمینداریەتی نەتەوە یەکگرتووەکانن سەرکەوتووانە کارەکانی بە ئەنجام گەیاندووە لە دۆزینەوەی ڕێگە چارەسەرکردن ، بە تایبەت لە نێوان ئیسرائیل و فەلەستینی لە جیهان .

٢٠٠٧/٦/١٥ لە وتەیەکی سەرۆکی ئەرژەنتین – نیستوورکیرتشنر – بە بۆنەی یادکردنەوەی ٢٥ ساڵەی تێپەربوون بە سەر کۆتایی هاتنی جەنگی دوورگەی فۆکلاند کە دەکەوێتە باشووری زەریای ئەتڵەسی ، کە ئەرژەنتینیەکان پێی دەڵێن دوورگەی – ئەلمالعیناز – لە ناوچەکەدا .

جێگەی باسکردنە کە کێشەی نێوان بەریتانیاو ئەرژەنتین لە سەر ئەو دوورگەیە زۆر کۆنەو چەندین جەنگی لە سەرکراوە لە نێوان ئەو دوو وولاتەدا ، کە دوا جەنگیان لە ١٩٨٢/٦/١٤ بوو ، بۆ داگیرکردنەوەی دوورگەکە لەلایەن بەریتانیا بەهێزی سووپا لەوکاتدا .

هەر بەم بۆنەوە سەرۆکی ئەرژەنتین لە ووتەکەیدا گووتی :– بەریتانیا لە ڕێگەی داگیرکردن دوورگەکەی خستۆتە ژێر دەسەڵاتی خۆیی و ئێمەش لە ڕێگەی ئاشتی و بە یاساکانی دادگای نێوو دەووڵەتی دوورگەکە

دەگەڕێنێتەوە ژێر دەسەلاتی خۆمان و وولاتەکەمان ... کە لەو جەنگەدا نزیکەی ٩٠٨ کەس لە نێوان هەردوو وولات گیانیان لە دەست دا ، کە ٦٥٠ کەس لە ئەرژەنتینییەکان ، و ٢٥٥ کەسیش لە بەریتانیەکان لە دوورگەکەدا .

٢٠٠٧/٦/٢١ بەپێی هەوالی BBC زنجیرەی حەوتەمی چیرۆکەکانی -- هاری بۆتەری -- خاتوو -- ج.ك.رۆلینکی -- رۆماننووسی ئینگلیزی بکەوێتەوە بازارەوە ، کە تا ئێستا لە سەر تۆڕی ئەنتەرنێت نزیکەی ١,٦٠٠ ملیۆن دانەی لێ فرۆشراوە ... خاتوونی نووسەر بەم دواییە ڕایگەیاند ، کەوا بۆ ئەم بەشەی زنجیر جەربەزەییەکەی بۆتەر ناونیشانی -- کەلێنەکیلۆنەکان -- ی هەلبژاردوەو لەناویشیدا دوو کەسایەتی سەرەکی دەمرن .
بەمەش ڕێگا بە چەند و چوونی زۆری جیهانی دەدات ... شایانی باسە تا ئەم رۆژە ٣٥٢ ملیۆن دانە لە پەرتووکی هاری بۆتەر فرۆشراوە بۆ سەر ٦٤ زمانیش وەرگێردراوەو پێنج بەشیشی سەرکەوتووانە کراون بە فلیمی سینەمایی ... کەواتە ئەوەندە بەسە بۆ توواناداری خاتوونی نووسەر و دەولەمەند بوون لە جیهاندا .

سەرچاوە :- رۆژنامەی خەبات / ٢٥٥٠ .

٢٠٠٧/٦/٢٥ لە بەردەم کۆشکی کۆنگرەکانی پارتی کرێکارانی بەریتانیا لە شاری ماجستەر خۆپێشاندانێك دژ بە ڕامیاریەتی سەرەك وەزیرانی بەریتانیا - گۆردن براون - ئەنجامدرا و داوایان کرد بە بۆنەی وەرگرتنی پۆستی سەرەك وەزیران و وولاتەکەیان بڕیاری کشانەوەی هێزەکانی سووپای بەریتانیا بدات لە ئێراق . هەروا داوای خۆ پێشاندەران ئەوە بوو کە براون لە هاوهەلوێستی بەریتانیا لە ئاست وویلایەتە یەکگرتووەکان دژ بە ئێران و جێگەکانی دیکە لە جیهان دووركەوێتەوە لە ڕامیاریەتی دەرەوەی وولاتەکەدا .

٢٠٠٧/٦/٢٥ لـه لێـدوانێکی سـەرکردەی ڕێکخـراوی قاعیـدەو دووەم کەسـایەتی ئـەو ڕێکخـراوە بـە – ئەیمـەن زەواهـری – پـشتیووانی خـۆی بـۆ بزوتنـەوەی حەماسی فەلەستینی ، کە بە تەواوی دەستی بەسەر کەرتی – غەزە – دا گرتـووە و داوای ڕێکخـستنی ڕیزەکـانی لـە گـەڵ جیهادیـەکان کـرد بـۆ ڕووبەڕووبوونـەوەی هێرشـێك لـە ڕەنگەیـە بـە هاوکـاری میـسرو وولاتـانی دیکەی عەرەبی و ئیسرائیل بکرێتە سەری .

هەروا داوای کرد کە زیاتر ڕیزەکانیان ڕێکخەن لە گەڵ برا موجاهیدەکانی فەلەستین و جیهان و دوورکەوتنەوە لە کێشەو ململانێ و هەوڵەکان لە پێناو بەڕەنگاربوونەوەی دوژمنان بێت .

هـەر لـە لێدوانێکیدا بەر لـە مـانگی /٣ی ڕابردوو ڕەخنـەی لـە جووڵانـەوەی حەماس گرت ، بە هۆی مۆرکردنی ڕێکەوتنامە لە گەڵ جووڵانـەوەی فـەتح بـە نـاوی ڕێکەوتنامـەی – مەککـە – لـە سـعوودیە بـە چـاودێری شانـشین عەبدوڵلای شانـشینی سـعوودیە ، لـە پێنـاو بـەلاوە نـانی کێـشەی نێـوان هەردوو جووڵانەوەکەی فەلەستین .

٢٠٠٧/٦/٢٥ لـە دانیـشتنێکی نهـێنی سـەرکردەکانی ئـەرکانی سووپای تورکیا لە شاری ئەنکـەرەی پایتـەختی تورکیا ، چەند تـەوەرێکی تایبەت بە ڕەوشی ئەمنی و دوا پێشهاتەکانی ئێراق و بـە تایبـەتی کوردسـتان

خستۆتە بەر باس ، دوای ئـەوە لـەم بارەیـەوە ڕاپۆرتێکی ١٤ خاڵی بـە نـاوی ئـەو ڕەوشـەی ئێـستا ئێـراق هەیـەتی و ئـەو هەڵوێـستانەی لـە بەرامبـەردا وەرگرتـووە ، کـە لـە زۆربـەی خاڵەکانـدا نیگـەرانی لـە هەمبـەر هـەر پێـشکەوتنێکی هـەرێمی باشـووری کوردسـتان دەسنیـشانکردووە و پێیـان وایە کە کۆسپێکی گەورەیان بۆ تورکیا دروست کردووە .

دانیشتنە نهێنیەکەی سووپای تورکیا ، کە وێنەیەکی دەست ڕۆژنامـەی –

دێلی تورکی – کەوتووەو لە ژمارەی ئەمرۆیدا بڵاوبۆتەوە ، کە تێیدا هاتووە ئەو کارانەی لە ئێراق و بەتایبەت لە کوردستان ڕوودەدەن ، وا لە مەترسیەکانی سەر تورکیا دەکەن کە کێشەکان نە لە ڕێگەی دبلۆماسیانە و نە لە ڕێگەی سەربازییەوە ناتوانرێت هیچ چارەسەرێکی بۆ بدۆزێتەوە .
هەروا لەم دانیشتنە نهێنیەدا سوپای تورکیا ئاماژەی بەوە داوە ، کە مەسعوود بارزانی و جەلال تاڵەبانی ، بە دامەزراندنی لە شکرێکی سەربازی سەردەمیانە هەنگاو دەنێن ، لە ناو ئەو لە شکرەشدا ١٧٠٠ چەکداری پارتی کرێکارانی کوردستان پەکەکە هەیە لە هەرێمەکەدا .
هەروا لە خاڵی یەکەمی ڕاپۆرتەکەدا هاتووە :– ئەو ڕەوشەی لە ئێراق دروستبووە و بە تایبەتیش ئەو گۆڕانکاریانەی کە لە هەرێمی کوردستان هاتۆتە کایەوە ، لە بارەی باری ئاڵۆزی بارودۆخەوە مەترسی بۆ سەر داهاتووی تورکیا هەیە و بەرەو ئاراستەیەك دەچێت کە چارەسەر نەکرێت .
هەروا لە ڕاپۆرتەکەدا هاتووە کە ئەو مەترسیانەی بە هۆی پێشهات و دوا گۆڕانکاریەکانی لە ئێراق و بە تایبەتی لە کوردستان ڕوودەدەن ، لە داهاتوودا لە ڕێگەی یاسا نێوو دەووڵەتیەکانیش چارەسەری بۆ ناکرێت ...
هەروا پلانێك بۆ داهاتوویەکی نزیك دارێژراوە ، کە تەواوی تورکمان ، لە سەرجەم مافەکانیان بێ بەش بکرێت ، گەر ئەو پرۆسەیە بەردەوام جێ بەجێ بکرێت نە لە ڕێگەی دبلۆماسی و نە ڕێگەی سەربازییەوە ناتوانرێت هیچ چارەسەرێکی بۆ بکرێت .
هەروا لە ڕاپۆرتەکەدا هاتووە :– ئەو ڕەوشەی لە هەرێمی کوردستان هاتۆتە کایەوە ، بە هیچ شێوەیەك لە لایەن تورکیاوە قبووڵ ناکرێت و ناشێت دەرفەتی پێ بدرێت .
هەروا سوپای تورکیا سەبارەت بەبوونی چەکدارانی پەکەکە لە هەرێمی کوردستان چەند خاڵێکی دیاریکردووە وەك :–

١– چەکدارانی پەکەکە لە هەرێی کوردستان بەبێ ئەوەی ڕووبەڕووی هیچ کێشەیەك ببنەوە بەردەوام لە هەوڵی خۆ ڕێکخستن و لە گەڵ هێزە ڕامیاریەکانی کوردستانیش لە یەك نزیك دەبنەوە .
٢– چەکدارانی پەکەکە بە ڕێژەی ١٠٠٪ پاڵپشتی و هاوکارییە

لۆژستیەکانی لە ئێراقەوە پێدەگات ، بۆیە ئەم ڕێکخراوە پێویستی بەوە نیە بە یارمەتی دانی هیچ وولاتێکی دیکە .

٣- چەکدارانی پەکەکە تەواوی مەشق و ڕاهێنانی ئەندامانی لە هەرێمی کوردستان دەبینن .

٤- پارتی دیموکراتی کوردستان و یەکیەتی نیشتیمانی کوردستان ، لە هەوڵەکانیان بۆ دامەزراندنی لەشکرێکی سەردەمیانە بەردەوامن و تا نزیکەی ٢٠٠ چەکداری پەکەکە لە ناو ڕیزی هێزەکانی پارتی و٥٠٠ چەکداریش لە هێزەکانی یەکیەتین .

٥- چەکدارانی پەکەکە لە هەرێمی کوردستان لە شاخدان نزیکەی ١٥٪ تا ١٨٪ ی خەڵکی ئێراقن .

ئەمەو چەندین خاڵی دیکە لە کۆتایی ڕاپۆرتەکەدا هاتووە:- شەڕێکی دەروونی بۆ سەربازانی تورکیا لە مەڕ گۆڕانکاری و دوا پێشهاتەکانی ئێراق و ناوچەکە و هەرێمەکەدا لە ئارادایە .

٢٠٠٧/٦/٢٦ لە ڕاپۆرتێکی ڕێکخراوی نەتەوە یەکگرتووەکان ، کە لە لایەن – تۆماس بیتشمان – ئامادەکراوە لە ڕاپۆرتی ساڵانەیدا لە سەر بەرهەم هێنانی ماددە بێ هۆشکەرەکان ، کە ئەفگانستان لە ٩٢٪ ی سەرچاوەی بەرهەم هێنانی ئەو ماددە بێ هۆشکەرانەیە ، کە لەجیهان بازرگانی پێوە دەکرێت ، هەروا ڕاپۆرتەکە ئەوەشی دیاریکرد ، کە چاندنی گوڵی – خشخاش – لە ئەفگانستان بە ڕێژەیەکی زۆر زیادی کردووە ، بە قەد سێ ئەوەندەی جاران سەرەڕای بوونی زیاتر لە ٣٠,٠٠٠ هەزار چەکدار لە هێزەکانی نێوو دەووڵەتی لەو وولاتەدا .

جێگەی باسکردنە کە ئەفگانستان لە ساڵەکانی ١٩٨٠ لە ٣٠٪ بەرهەمی ئەو جۆرە ماددەی بەرهەم دەهێنا ، بەڵام ئەو بەرهەمە سێ جار بەقەد ئەوەندەی زیادی کردووە . هەروا لە ڕاپۆرتەکەدا هاتووە ، کە هەرێمی – هلمەند – هەرێمێکە کە نیووەی بەرهەمی ئەو ماددە بێ هۆشکەرە لە جیهان بەرهەم دێنێ ، کە هەرێمی هلمەند زیاتر لە ٧٠ هەزار هکتار لە زەوی بۆ چاندنی ئەفیوون بەکاردێنن ، کە ئەمەش بۆتە سێیەکی ئەو زەویانەی کە هەردوو

وولاتی – میانمارو بۆرما – ئەفیوونی لێدەچێنرێت .
کە ئەمەش بۆتە کارێکی چارەسەر نەکراو سەرەرای بوونی دەسەلاتی ئیسلامی لە ئەفگانستان و ئێران و ، بەلکوو دانیشتووانی ئەم دوو وولاتەش زیاتر لە هەموو دانیشتووانی وولاتانی دیکە بە کاری دێنن ، وەك ژەمێکی خواردن بەرامبەر بە وولاتانی دیکەی جیهان .

٢٠٠٧/٦/٢٧ لە دوای سەرکەوتنی لە کۆنگرەی پارتی کرێکارانی بەرتانیا ، بە سەرۆکی پارت و بوونی بەر سەرەك وەزیرانی بەریتانیا – گۆردن براون – بەرەو کۆشکی – باکنگهام – بەرێکەوت ، بۆ دەست ماچکردنی شانشین ئەلیزابێت و پیرۆزکردنی بەو پۆستەی کە سەرەك وەزیرانی ژمارە /٥٣ یە لە بارەگای حکوومەت – ١٠ داوننگ ستریت – لە سەردەمی – رۆبرت و بۆل – کە لە سالەکانی ١٧٢١ – ١٧٤٢ دەسەلاتداریەتی بەریتانیا کردبوو .
سەرەك وەزیرانی نوویێ بەریتانیا – گۆردن براون – تەمەن ٥٦ سالْ و لە بنچەدا ئەسکەتلەندیە و لە خێزانێکی قەشە گەورە بووە ، لە تەمەنی ١٦ سالیدا چۆتە زانکۆو بەر لە ٢٤ سالْ پێش ئێستا بۆتە ئەندامی پەرلەمانی گشتی بەریتانیا ، هەر لەو ماوەش توانیوویەتی بڕوانامەی دکتۆرا لە فەلسەفە بەدەست بێنێ ، بەر لە بوونی بە سەرەك وەزیران ، کە وەزیری دەرەوەی بەریتانیا بووە ، رۆژانە ١٨ کاتژمێر کاری کردووە ... هەروا لە تەمەنی ٤٩ سالیدا لە گەلْ خاتوو – سارە ماکۆلی – هاوسەرگیریان پێکەوە ناوە لە لەندەنی پایتەختی بەریتانیا .
تێبینی :– سەرەك وەزیرانی بەریتانیا – تۆنی بلێر – لە رۆژی ٦/٢٧ دەستی لە پۆستی سەرەك وەزیران کێشاوەو – گوردن براون – لە ٦/٢٨ پێك هاتەی حکوومەتەکەی ڕاگەیاند لە سەر بەریتانیا .
٢٠٠٧/٦/٢٧ سەرەك کۆماری ئێراق و سکرتێری گشتی یەکیەتی نیشتیمانی کوردستان – جەلال تالەبانی – لە فرۆکەخانەی سلێمانی نێوو دەوولەتی بە رۆژنامەنووسانی ڕاگەیاند ، کە رژێمی ئیسلامی ئێران لێپرسراوان و ئەندامانی گرووپەکانی جووند و مجاهدی ئیسلامی دەستگیرکردووەو بارەگاکانی داخستوون بەلام لە ڕاستیدا ئەم دەستگیرکردنەی بەرپرسەکانی ، کە تیپەکانی کوردستان زیاتر دەستگیرکردنێکی رەمزی بوونەو چونکە

تاکو ئێستاش رژێمی به ناو ئیسلامی ئێران کۆمەك و یارمەتی دەری گروپە ئیسلامیە توندڕەوەکانن و بەڵگەش ، ئەو هێرشە بوو کە ٢٠٠٧/٧/١٥ کردرایە سەر پاسەوانانی سنوور و لە ئەنجام بووە هۆی کوژرانی٩ لە پاسەوانانی کورد لە سەر سنووری نێوان ئێران و هەرێمی باشووری کوردستان .

٢٠٠٧/٦/٢٩ سەرەك کۆماری ئێراق – جەلال تاڵەبانی – لە بەرامبەر کۆنگرەوانانی نێوودەووڵەتی لە شاری ژنێڤی وولاتی سویسرا رایگەیاند :– کە ئێراق بەرەنگاری هێرشی تیرۆرستانی عەرەبی دەبێتەوە لە هەر یەك لە وولاتانی ، مەغربی عەرەبی و ، سعوودیەو ، سووریا و ، میسرو ، لیبیا .

هەروا گووتی:– ئێراق بەرەنگاری دوژمنداریێتی عەرەب دەبێتەوە لە بەرامبەر کورد و سووننەو شیعەو هاوکاربوونە ، لە پێناو دەرکردنی بڕیاری ئەنجوومەنی ئاسایش کە داگیرکاری سەپاندە سەر ئێراق ... ئەوان و لە هەمان کات کاك جەلال تاڵەبانی ئەو ڕێکەوتنەی ئاشکراکرد ، کە لە نێوان سەرۆکایەتی کۆمارو حکوومەت هەیە لە پێناو دروستکردنی سەرکردایەتیەکی بە کۆمەڵ بۆ چارەسەرکردنی گرفت و گلەیەکانی نوێنەرانی عەرەبی مەزهەب سووننە ، بۆ مومارەسەکردنی رۆڵی سەرکردایەتی بڕیارەکان و چاودێری کردنی کاروباری دەووڵەت .

٢٠٠٧/٦/٢٩ کۆچی دوایی سیاسەتمەداری ناسراوی کورد و پەرلەمانتاری کوردی پێشووی پارتی رنج و دیموکراسی ناوداری کورد لە باکووری کوردستان – ئۆرهان دۆگان – لە شاری وانی باکووری کوردستان ، بە هۆی سەکتەی دڵ لە کاتی ووتار خوێندنەوەی لە ڤیستیفاڵی چاندو هونەری بایەزیدی ئاگری بۆ هەزاران هاوولاتی کورد لە نەخۆشخانەی سەدەی بیستەمی زانکۆی وان .

بەم بۆنە پارتی کۆمەڵگای دیموکراتی لە شارەکانی ئامەد و سەرجەم ناوەندو پێکهاتەکانی پێویست بەم پارتە ٣ رۆژ ماتەمی گشتی ڕاگەیاند ...

شایانی باسە ئەم سیاسەتمەدارە لە ساڵی ١٩٥٥ لە بنەماڵەیەکی مامناوەندی لە ئاوایی –– دارگەچیت – لە شاری ماردین چاوی بە جیهان هەڵهێناوە ، لە ساڵی ١٩٧٤ دەستی بەخوێندنی یاسا کردووە لە زانکۆی ئەنکەرە ... لە ساڵی ١٩٨٩ ئۆگان کۆمەڵەی ماف مرۆڤی لقی جەزیرەی دامەزراندو پاشان وەکو یەکێك لە دامەزرێنەرەکانی پارتی رەنجی گەل

ناسراو لە ساڵی ١٩٩١ لە سەر لیستی پارتی سۆسیال دیموكراتی توركیا بە نوێنەری خەڵكی شرناخ چوو بۆ پەرلەمانی توركیا و پەرلەمان لە هەواڵانی دیكەی هاوبیرو كوردی پارتی رەنج و دیموكراتیان دامەزراند .

لە ١٩٩٤/٥/٢ لە گەڵ هەڤاڵەكانی بە تایبەت لەیلا زانا بۆ ماوەی ١٠ ساڵ زیندانی كرا و لە ٢٠٠٤/٦/٩ ئازاد كران ، ئەم سیاسەتمەدارە كوردە لە خەبات و تێكۆشان و خۆراگری لە پێناو گەل و نیشتیمان بەردەوام بوو تاكو ماڵئاوایی لە گەل و نیشتمانەكەی كرد لە باكووری كوردستان .

٢٠٠٧/٧/٢ هێزەكانی ئاسایشی چەمچەماڵ دەست بەسەر ٧٠ تەن چای بەسەرچوو داگرت ، كە لە ئێرانەوە ڕەوانەی هەرێمی باشووری كوردستان كرابوو.... بە مەبەستی فرۆشتنی بە بازرگانانی ئێراق و دابەشكردنەوەی بەسەر هاوڵاتیاندا.... لە هەمان رۆژیش ئاسایشی كەركوك دەستی بە سەر لۆریەك چا داگرت ، لە كاتی بەتاڵ كردنی چاكەو بۆ هەمان مەبەست لە ئێراق و لە كوردستان .

٢٠٠٧/٧/٣ ڕێكخراوی چاودێری مافی مرۆڤ كە بنكەی سەرەكیان لە ئەمەریكایە راپۆرتێكی ٩٣ لاپەڕەی سەبارەت بەڕەوشی خراپی زیندانیانی كورد لە هەرێمی باشووری كوردستان ، لە زیندانەكانی ئاسایشی حكوومەتی هەرێم ئامادەكردبوو ، لە كۆنگرەیەكی رۆژنامەوانیدا لە هەولێری پایتەختی هەرێم ناوەڕۆكەكەی بڵاو كردەوە ، كە -- سارالی ویتسن -- بەڕێوبەری رۆژهەڵاتی ناوەڕاست و باكووری ئەفەریكیای ڕێكخراوەكەی مافی مرۆڤ ، ئەویش لە سەر ئەشكەنجەدان لە زیندانەكانی هەرێمی باشووری كوردستان گووتی :-

هێزەكانی ئاسایش بە شێووەیەكی رۆتین دەستگیركراوان دەخەنە بەر ئەشكەنجەو خراپ مامەڵەكردنی دیكە ... دوای ئەوە جێگری سەرەك وەزیرانی ئیراق وئەندامی سەركردایەتی یەكیەتی نیشتیمانی كوردستان دكتۆر بەرهەم سالح لە ٢٠٠٧/٧/٩ لە بابەتێكدا چەندین تێبینی و پێشنیاری لە رۆژنامەی خەبات خستە بەرچاو ، بۆ دام و دەزگاكانی حكوومەتی هەرێم ، بە تایبەتی ئاسایش و بەندینخانەكانی پارتی ویەكیتی ، كە هۆكارەكانی ئەو پارتە دەسەڵاتدارانە لە هەموو بوارەكانی حوكمڕانی لە

هەرێمەکەداو ، دوای ئەوە ڕۆژنامەی خەبات بەشێوەیەکی ناڕەزایی وەڵامی نوسینەگەی دکتۆر– بەرهەم سالح – یان دابووەوە.

هــەر لــە ســەر ئــەم بابەتــەش نووســەری ئــەم کتێبــە لــە چــاوپێکەوتنێکی ڕاســتەوخۆدا لــە ٧/١١ /٢٠٠٧ . لــە گــەڵ کــەناڵی ئاسمــانی تەلــەفزیۆنی سەحەری ئێرانی باسی لەم لایەنە کرد....کە ئەم ڕاپۆرتەشی کاردانەوەی داهاتووی خراپی نواندە سەر باری دەسەڵاتی کورد و هەرێم و جیهان .

٢٠٠٧/٧/٣ کۆچی دوایی گۆرانیبێژی بەناوبانگی ئەمەریکی خاتوو-- بیڤرلی سیلزی – – لە تەمەنی ٧٨ ساڵیدا ، بە نەخۆشی شێرپەنچە لە سنگیەوە.....شایانی باسە ئەم خاتوونە لە سالی ١٩٢٩ لەگەڕەکی بیرۆلکینی شاری نیورۆك چاوی بە جیهان هەڵهێناوە .

ئەم خاتوونە لە ماوەیەکی کەمدا بەسەر پلیکانەی ناوبانگی گۆرانی ئۆپێرالی هەلدەزنێ . لــە ساڵی ١٩٥٥ بــە ســەرۆکی خانــەی مــیترۆ پولیتــان ئــۆپێرای شــاری نیــۆرك دادەنرێــت ... کــۆی بەرهەمــەکانی زیــاتر لــە ٧٠ شــانۆگەری ئاهەنگــسازی و ١٨ شــانۆگەری ئــۆپێرالی وچــەندین کۆنــسێرتی تایبــەت دادەنرێت ، چەندان جاریش خەلاتی بەرزی پێ بەخشراوە ، لەوانە خەلاتی ئازادی سەرۆکایەتی لە سالی ١٩٨٠.

هــەروا خــەلاتی ســەنتەری کیتری لــە ساڵی ١٩٨٥ وچەندان خــەلاتی دیکــەی پیشەیی ، لەوانە چوار خەلاتی تیمی بە دەست دێنێ لە وولاتەکەیدا .

رۆژنامەی خەبات ژمارە/٢٥٠٠

٢٠٠٧/٧/٤ ســەرەك وەزیرانــی پێــشووی ئێــراق و ســەرۆکی پــارتی دەعــوەی ئیــسلامی مەزهــەب شــیعەی تونــدرەو -- ئیــبراهیم جەعفــەری – بــە ڕەسمــی پرۆژەیــەکی داواکــاری پیــشکەش بــە نوێنــەری ســەرۆکی ئەمــەریکا جــۆرج بــۆش لــە ئیراق کــرد ، کــە لــە ٩ خــال پێك هــاتبوو...یــەکێك لەو خالانــە کــە داوای کردبــوو ، بــە پێــدانی پۆســتی ســەرەك کۆمــاری ئێــراق بــە مەزهــەب

سوونننەی ئیسلام و، پێدانی پۆستی سەرۆکی ئەنجوومەنی نوێنەرانی ئێراق بە کوردو خۆشی پۆستی سەرەك وەزیران وەرگرێتەوە ، لە پاڵ ئەوەشدا بە جیٚ بە جێکردنی مادەی/ ١٤٠ بە رازی کردنی کورد لە هەرێمی باشووری کوردستانی بە ئێراق لکێندراو لەو وولاٚتە داو لە گەڵ چەندین پێشنیار و بابەتی دیکە و لە پێناو جیٚ بە جێکردنی خواست ونیازە شۆڤینیە توندرەو لە سەدام چووەکەی لەو وولاٚتەدا.

٢٠٠٧/٧/٦ یانەی وەرزشی هەولێر لە هەرێمی باشووری کوردستان ، لە تۆپی پیٚ مێژوویەکی بۆ شاری هەولێرو کوردستان تۆمار کردو بۆ یەکەم جار لە مێژوویدا توانیٚ ببێتە پاڵەوانی خوولی بژاردەی ئێراقی فیدراڵ.....کە هەردوو یانەی هەولێرو جەوییەی بەغدا لەو یاریەدا روبەرووی یەك بوونەوەو ، لە ئاکام یانەی هەولێر توانی بە گۆڵێك لە خوولی یەکەمدا سەرکەوتن بەسەر یانەی جەوییە بە دەست بێنیٚ و تەواوی جەماوەری یاریگاکەی هێنایە هەژان ، کە زیاتر لە ٢٠ هەزار هاندەر ئامادەی بوون لە یاریگاکەدا .

٢٠٠٧/٧/٧ لە شاری لشبۆنەی پایتەختی پورتووگال سەیرو سەمەرە نوێیەکانی جیهان راگەیاندرا ، ئەو کردارەش لە رێگەی دەنگدان بە هۆی ئینتەرنێت و نامەی تەلەفۆنی بچووکەوە بەرێووە چوو . لەم کارەشدا ٧٠ حەفتا ملیۆن کەس لە سەرانسەری جیهاندا بەشداریان تێدا کرد ، هەروا ئاژانسەکانی هەواڵ

هەریەك لە شوورەی مەزنی چینی مللی و ، پەیکەری مەسیحی و ، ودلسۆز لە بەرازیل و ، پەرستگای تاج مەحەل لە هندستان ، بە سەیرو سەمەرەی نوێی جیهان دانران .

هەروا شاری بەترای ئوردن و ، کۆلیزیٚ لە رۆماو ، شووێنەواری ماتچوبیکتۆچکۆ لە پیرۆو ، شاری شیشن ئیتزا ، کە پاشماوەی شارستانیەتی مایایە لە مەکسیك خرانە ناو لیستە نوێیەکان .

هەروا رێکخەران رایانگەیاند

، کـه ئەهرامـەکانی جیـزەش خرایـــە دەرەوەی کـــێ بـــر کێیەکـە ، لـە بـەر ئـەوەی بـە سـەیرو سـەمەرەی شـەرەف دانــران . هــەر یـــەك لـــە ئەکرۆپۆڵ لە شاری ئەسینا ، یـاخوود تـاوەری ئیڤـل لـە شـــاری پـــاریس و ، پەیکـەرەکانی مـەوای لــە دوورگەی ئیسستەر ناویان لە لیـــستەکەدا نـــەهاتبوون . رێکخـراوی یۆنیسکۆ رژدبـوو لـە سـەر ئـەوەی کـە کـەمترین بـــەراورد لـــــە نێـــوان دەستپێشخەری راگەیاندن بۆ ٧ حـــەوت ســـەرو ســـەمەرە نوێیـەکانی جیهـان و کـاری زانـستی و پـەروەردەیی لــە ئـارادا نییـە سـەبارەت بـە خستنە ناوەوەی شوێنەکان لە لیستی کەلەپووری جیهانیدا .

هـەروا ئاهـەنگی راگەیانـدنی ئەنجامـەکانی کـە ئەکتـەری بـەریتانی -- بـن کینگسی -- و ئەکتـەری ئەمـەریکی -- هـیلاری سـوانگ -- لـە لـشبۆنە پێشکەشیان کرد . هەروا وادەیەکی رەمزیان بۆ دانا ئەویش رۆژی ٧/٧ بوو ، هەروا کۆمەڵێك ئەستێرەو کەسایەتی دیار ئامادەی بوون لـە ناونیشاندا -- نیل ئەرمستۆنگ -- و ئەکتـەرو گۆرانیبێـژ -- جنیڤـەر لۆپێزو ، سـەرەك وەزیرانی پورتووگال خۆسێ سوکراتیس ، و ئەستێرەی تۆپی پێـێ رۆنالـدۆ لە بەرازیل .

جێگەی ئامازە پێکردنە ، کە شاشەکانی تەلەڤزیۆن ئاهەنگەکەیان بۆ ١٧٠ وولاتـی جیهـان گواسـتەوە . هـەروا پێـشنیار کـرا ، کـە سـەیرو سـەمەرە کۆنـەکانی جیهـان زینـدوو کرانەوەیـەکی مللـی بـۆ بکـرێ . کـە لـە لایـەن --

هیرۆدۆتی میژوونووسی یۆنانی ٤٢٥--٤٨٤ ی پیش زاین و زانا کالیماخۆس ٢٤٠--٣٠٥ ی پیش زاین ، کە نزیکەی ٢٠٠ ساڵ بەر لە زاین و خرایە لیستیك لە مۆزەخانەی ئەسکەندەریە لە وولاتی میسردا .

ئەو لیستەی کە ئەمرۆ ئیمە پیی ئاشناین لە سەدە ناونجییەکان کۆکرایەوەو لەو کاتیشدا زۆر لەو شوویننانە لە سەر گۆی زەوی نەمابوون ، کە بریتی بوون لە :-

١- هەرەمی گەورە لە شاری جیزە ،کە لە دەورووبەری سالانی ٢٥٠٠-٢٦٥٠ ی پیش زاین دروستکاوە ، تا ببیتە گۆرستانی شاری فرعەونەکانی میسری خۆفۆ . کە لە بنەمالەی چوارەمەو تا ئیستاش هەر گەوورەکە ماوە لە وولاتەکەدا .

٢- باخچە هەلواسراوەکانی بابل لە باشووری ئیراقی ئیستادا ، کە لە ساڵی ٦٠٠ ی پیش زاین دروستکراو بەر لە سەدەی یەکەمی بەر لە زاین بە هۆی بوومەلەرزەیەکەوە ویران بوو .

٣- پەیکەری ئەرتمیس لە ئەفسوس لە تورکیای ئیستادا ، کە لە ساڵی ٥٥٠ ی پیش زاین دروستکراوە ، بۆ بەرز راگرتنی خواوەندی گریك ئەرتمیس تەرخان کراو ساڵی ٣٥٦ هیرۆستراتۆس پەیکەرەکەی خاپوور کرد .

٤- پیکەری زیۆس لە ئۆلۆمپیا لە یۆنان کە لە ساڵی ٤٣٥ ی پیش زاین دروستکراوە و بەرزایەکەی ١٢ مەترە ، فەرمانرەوایانی مەسیحی لە نیوان هەردوو سەدەی ٥-٦ بۆ زالبوون بە سەر بتپەرستی هەلیان وەشاندەوە لە وولاتەکەدا .

٥- ئارامگای مووسولوس لە هالیکار ناسۆس ، کە ئیستا باشووری رۆژهەلاتی تورکیای ئیستایە - واتە ئەوەی لە تورکیایە لە سەر خاکی کوردستانە - کە لە ساڵی ٣٥١ ی پیش زاین دروستکراوەو بەرزیەکەی ٤٥ مەتر بووە . هەر چوار لاشی بە نیگاری دیار رازیندرابووەوە . بە هۆی روودانی بوومەلەرزەوە زیانی پیگەیشتووەو لە ساڵی ١٤٩٤ ی پیش زاین خاچپەرستانی ئەوروپا بە تەواوی ویرانیان کرد .

٦- پەیکەری زلی رۆدس کە لە ساڵی ٢٨٠-٢٩٢ ی پیش زاین دروستکراوە ، کە پەیکەریکی زلی برونزی خواوەندی گریك هیلیۆس بووە . کە بە هەمان

بارستایی پەیکەری ئازادی نیورۆکی هەبووە لە ئەمەریکا . لە ساڵی ۲۲٤ پێش زاین بە هۆی بوومەلەرزە خاپوور بووە .
سەرچاوە :- www.moheet.com

۲۰۰۷/۷/۷ سەرەك وەزیرانی بەریتانیا --گۆردن براون -- داوای لە فەرمانگەی کۆچ کرد ، کە چاو بە بارودۆخی ئەو وەرگێرە ئێراقیانە بخشێننەوە کە لەگەڵ هێزەکانی سووپای بەریتانیا کار دەکەن ، کە ژمارەیان ۹۱ وەرگێرە – مترجم -- کە ئەوان داوایان کردبوو بە پەنا هەندەیی لە بەریتانیا وەربگیرێن ، ئەم وەرگێرانەش کە لە بەرژەوەندی هێزەکانی بەریتانیا ئەم کارانەیان ئەنجام دەدا.

بەڵام داوای وەرگێرەکان لەلایەن فەرمانگەی کۆچ رەتکراوەتەوە سەرباری داواکردنی ئەو داوایە لەلایەن ئەفسەرێکی پایە بەرزی بەریتانی لە ئێراقدا .

۲۰۰۷/۷/۹ نووسەری ناوداری کورد پرۆفیسۆر عەبدولرەحمان حاجی مارف کۆچی دوایی کرد ، بە هۆی رووداوی ئوتومبێل لە نێوان رێگای کەرکوك -- سلێمانی ، شایانی باسە پرۆفیسۆر عەبدولرەحمان لە ساڵی ۱۹٤۰ لە شاری سلێمانی چاوی بە جیهان هەڵهێناوە .؟

خوێندنی سەرەتایی وناوەندی لە شاری سلێمانی لە باشووری کوردستان تەواو کردووە ... بەکالیۆرۆس و دکتۆرای لە یەکێتی سۆڤیەتی پێشوو لە زمان وئەدەبی کوردیدا بەدەست هێناوە ... پرۆفیسۆر عەبدولرەحمان لە تەمەنیدا توانیویەتی خزمەتێکی زۆری زمان وئەدەبی کوردی بکات ، کە زیاتر لە ۳۰ کتێبی قەبارە گەورەی بە نرخ بگەینیتە دەست خوێنەران وکتێبخانەی کوردی لە کوردستان .

۲۰۰۷/۷/۱۱ رۆژنامەی تورکی بەناوی – تودەی زەمان – رەخنەی لە حکوومەتی یۆنان گرت ، کە ئەویش لە رێگەی وەزیری دەرەوەی تورکیا بوو ، بە هۆی ئەو نەخشەیەی کە تێیدا هەرێمی باشووری تورکیای وەکو بەشێك لە دەوڵەتی کوردستانی سەربەخۆ پێشانداوە ... ئەم نەخشەیە لە شاری ئەسینای پایتەخت یۆنان ،

ئەویش لە کۆنفراسێکی سەربازی لە ژێر ناوی بەرێوەبەری قەیران پێشانداوە ... لە کۆنفراسەکەدا نوێنەری سووپای تورکیا و نوێنەرانی

سەربازی چەندین وولاتی دیکە بەژداریان تێدا کردو بە نیشاندانی نەخشەی کوردستان لە کۆنفراسەکەدا ... تورکیا بە توندی تورە کرد . پرۆفیسۆر مازیس ، کە شارەزایەکی رامیاری بوو ، کاروباری ستراتیژی و سەربازیە لە ووتەکانیدا لە کۆنفرانسەکە ،سوودی لە نەخشەی کوردستانی یەکگرتوو وەردەگرێت .

کە بۆ یەکەم جارە لە گۆڤارێکی سەربازی ئەمەریکا بلاو کراوەوە پاشان لە کۆلیژی سەربازی ئەمەریکاو پەیمانی ناتۆش وانەی لەسەر وتراوەتەوە . ئەمەش ئەفسەری تورکی بەژداربوو لە کۆنفراسەکەو نارەزای توندی پێشانداو کۆنفراسەکەی جیٚ هێشت ، دوای ژەنەرال و حکوومەتی تورکیا نامەی نارەزاییان ئاراستەی حکوومەتی یۆنان و، ئەمەیان بە هەلێکی گونجاو لە قەلەمدا بۆ دابەش بوونی تورکیا.

ئەم سمینارە کە پەیوەست بوو بە چۆنیەتی بەرێوەبردنی قەیرانی رامیاری وسەربازی لە ناوچەو ناوخۆی ئەزمونی سەربازی نوێنەرانی وولاتانی جیهانی بوو لە لایەنی ئەنیستیتۆی ئانالایزی بەرگری یۆنانیەوە بەرێوە چوو لە وولاتەکەدا .

شایانی باسە لە سالی ٢٠٠٦ لە رۆمای پایتەختی ئیتالیا ، هەمان نەخشەی کوردستانی یەکگرتوو لە کاتی وانە گووتنەوە بۆ ئەفسەرانی وولاتانی پەیمانی ناتۆ بەکارهاتبوو ، کە ئەمەش بووە هۆی گرژی نێوان رژێمی تورکیا و ئەمەریکا و ئیتالیا .

٢٠٠٧/٧/١٢ کۆچی دوایی زانای ناسراوی کورد دکتۆر -- محەمەد موکری -- لە شاری ئیڤری ، لە نزیك شاری پاریسی پایتەختی فەرەنسا لە تەمەنی ٨٦ سالیدا ... شایانی باسە دکتۆر محەمەد لە سالی ١٩٢١ لە شاری کرماشان لە رۆژهەلاتی کوردستانی داگیرکراو لە لایەن ئێران ، چاوی بە جیهان هەلهێناوە لە هەرێمەکەدا .

جێگەی ئاماژە پێکردنە کە دکتۆر محەمەد لە بنەمالەی سیفەدین موکریە ، کە لە سەدەی هەژدەمدا حاکمی سەربەخۆی کوردستانی موکری بووە . لە مندالیەوە بە گوێرەی رێنوێشینەکانی باوکی پارەلێك لەگەلٚ زمانی فارسی , زمان ورێزمانی عەرەبی دەخوێنیٚ....لە تەمەنی ١٣ سالیدا کرماشان جیٚ

دێلێ و روو لە شاری تارانی پایتەختی ئێران ، دەکات و ئامادەیی شەرەف لە تاران تەواو دەکات ، دواتر لە کۆلیژی ئاداب لە سالی ١٩٤٩ کارنامەی دکتۆراکەی لە بارەی دیالێکتی ئاخێوەرەکانی رۆژئاوای ئێران تەواودەکات .

لە سالی ١٩٤٦ یەکەمین ئیدارەی تەعلیماتی ئێرانی و هۆزە کۆچەرەکانی ئـــــێران دادەمەزرێنێ ، لە ســـاڵەکانی ١٩٤٧ _١٩٥٠ چەندین بابەت و لێکۆلینەوە کۆدەکاتەوە و چەندین دەست نووسی بلاوکردۆتەوە و زۆرشی لە دوای خۆی جێهێشتوە ... لە سالی ١٩٥١ بووەتە بەرێوەبەری گشتی لە وزارەتی فەرهەنگی نیشتمان . سەرنووســـەری گواری – ماە -- بەخستان بووە ... لە سالی ١٩٥٤ لە دوای کودەتاکەی شا بە سەر موسەدەق موکری زیندان دەکرێ .

دوای ئازادکردنی لە سەر داوەتی پرۆفیـــسۆر ماسینۆن میندرسکی ماسێ بێنیسفینست دەچێتە فەرەنسا .... لە سالی ١٩٥٤ تاکو ١٩٧٩ چەندین بەرهەم و بابەت بە فەرەنسی بلاودەکاتەوە و هەر بەم بۆنەیە پاداشتی دەوولەتی فەرەنسا وەردەگرێ ... دوای روخاندنی رژێمی شا دەگەرێتەوە ئێران و دەیکەنە بالیۆزی فەوقەلعادەی ئێران لە مۆسکۆ و دواتر مەنگۆلیا ... لە ســـالی ١٩٨٩ دەگەرێتەوە فەرەنســـا .

٢٠٠٧/٧/١٦ کۆچی دوایی زاناو نووسەری کورد -- سەلام حەیدەری -- لە تەمەنی ٨٠ سالیدا ، بە نەخۆشیەکی درێژ خایەن لە ماڵەکەی خۆیدا ... مامۆستا سەلام حەیدەری خاوەنی چەندین پەرتوکە ، وەك شەوێك لەگەلْ خەیام – خەوننامەی کوردی – مەولود نامەی کوردی لایەنیکی ونیوو لە مێژووی کورد . ئەم نووسەرە لە سەردەمی کۆماری کوردستان لە مەهاباد ، بە بریاری پێشەوا قازی محەمەد دەکرێتە سکرتێری رۆژنامەی کوردی لە هەرێمەکەدا .

دوایی روخاندنی کۆماری کوردستان لە لایەن رژێمی ئێران دەچێتە رووسیا و پاشان وولاتەکانی ئەفگانستان و ، ئەردەن و ، میسر و ، سعودیە دەگەرێ . هەروا سەلام حەیدەری ئەندامێکی جالاکی ژێ کاف بووە و لە سالی حەفتاکان بە بریاری سەرکردایەتی کورد دەکرێتە قازی لە پارتی دیموکراتی

کوردستان لە دەڤەری بێتواتەی سەر بە قەزای رانیەی سەر بە پارێزگای سلێمانی باشووری هەرێمی کوردستان .
جێگەی ئاماژە پێکردنە کە مامۆستا سەلام حەیدەری لە تەمەنی ٢١ سالیدا خەلآتی گەورەی پێ دەبەخشرێ ، کە یەکێکیان لە لایەن مستەفا بارزانی و ئەوی دیکەیان لە لایەن زانکۆی ئەزهەر. تەرمی سەلام حەیدەری لە گوندی دواوەی ناحیەی بێتواتە لە گۆرستانی مەلا زادە دەنێژرێ لە هەرێمی باشووری کوردستان.

٢٠٠٧/٧/١٦ بۆ بینینی زیاتر لە ٤٥ هەزارجۆرە گوولی رەنگاورەنگ لە پیشانگایەك ، کە لە شاری برۆکسل ئەنجامدراو زیاتر لە ٧٠,٠٠٠ هەزار کەس سەردانی ئەو پیشانگایەیان کرد . کە سالآنە ئەم پێشانگایە ئەنجام دەدرێت لە ڤیستیڤالی گوولێ ، کە لیژنەیەکی جیهانیش تەرخان دەکرێت بۆ هەلبژاردنی جوانترین گوولێ لە ڤیستیڤالەکەدا .

٢٠٠٧/٧/١٦ لە دوای ٤٠ سالێ لە دەربەدەری نووسەرو شاعری ناوداری گەورەو یەکەمی فەلەستینی و عەرەبی مەحمود دەرویش گەرایەوە شاری حەیفای فەلەستین .

جێگەی ئاماژە پێکردنە کە مەحمود دەرویش ماوەی ٥٠ سالێ بەرگری لە کێشەی گەلی فەلەستین کرد بە بێ پچران . کە بە شاعیرو نووسەرو روناکبیرێکی چەپرەو ناوزەند بوو ، لە هەموو بوارەکانی مافی مرۆڤ و نەتەوە و نیشتیمان و سەربەخۆی گەلان و دادپەروەری لە دەسەلآت و ژیان و.لە کار...!...؟.

٢٠٠٧/٧/١٦ لە ئەنجامی تەقینەوەی چوار ئوتومبیلی مینرێژکراو لە لایەن تیرۆرستانەوە لە شاری کەرکوك لە نزیك بارەگای یەکیتی نیشتیمانی کوردستان ، چەندین جێگەی دیکە ، کە لە ئاکامدا بووە هۆی شەهید بوونی زیاترلە ١٠٠ هاوولآتی و زامداربوونی زیاترلە ٢٠٠ هاوولآتی کورد لە شارەکەدا .

٢٠٠٧/٧/١٧ سەرەك کۆماری سووریا بەشار ئەسەد لە وتەیەکیدا بە بۆنەی نوێکردنەوەی وادەی سەرۆکایەتیەکەی بۆ حەوت سالی دیکە رایگەیاند رێوشوێنی پێویست دەگرێتە بەر بۆ پێدانی رەگەز نامەی سووری بە ژمارەیەك لە کورد ، بە تایبەتیش ئەوانەی کە لە بەشی باکووری وولآتدا دەژین ... هەروا

بەشار ئەسەد گووتی:-
کۆ دەنگیەك هەیە لە سووریا لـە سـەر پێویـستی چارەسـەر کردنـی مەسـەلەی سەر ژمێـری سـاڵی ١٩٦٢ ... ئەمـەش لـە ئاماژەیەکدا بۆ ئـەو کوردانـەی کـە لەو سەر ژمێریەدا ناونووس نەکران و بەو هۆیەوە رەگەز نامەیان پێنـەدرا ... هـەروا ئامـاژەی بـە پـرۆژەی یاسـایەك کـرد ، کـە کـاری لـە سـەر دەکرێـت بـۆ چارەسەر کردنی ئەو کێشەیە .
شـایەنی باسـە کـۆنگرەی حزبـی بـەعس لـە سـووریا کـە لـە مـانگی ٢٠٠٥/٦ بەسترا ، داوای چارەسەرکردنی کێشەی سەرژمێری ساڵی ١٩٦٢ لـە شـاری حەسەکە کردبوو ، کە نزیکەی یەك ملیۆن و نیوو کوردی تێدا نیشتەجێیە و گرنگیان بە بوژانەوەی ئەو ناوچەیە نەداوە . هەندێ لە پارتە کوردیەکان لە سـووریا دوپـاتی دەکەنـەوە کـە ٢٢٥٠٠٠ هـەزار هـاو وولاتـی کـورد لـە رەگەزنامــە بــێ بەشــکران لــە وەتــەی ئــەو ســەرژمێریە لــە ســاڵی ١٩٦٢ ئەنجامدراوە لە هەرێمەکەدا.

٢٠٠٧/٧/١٧ رۆژنامەکانی رووسیای یەکگرتوو دەرکردنـی ٤ دیپلۆماتکاری رووسیان لە بەریتانیا بە شەرێکی دیپلۆماتی ناو برد ، کە بەریتانیا دژی رووسیا بەرپای کردووە ... رۆژنامەی ئەزڤیستیای نزیك لە کەرملێن نووسیویەتی:- سـەرۆك وەزیرانی تازەی بەریتانیا گۆردن براون شەری لە دژی رووسیا راگەیاند ، بە شەری دیپلۆماتی و شەری ڤیزا .
هـەروا نووسـیویەتی:- کـە پێویـستە کـرملێن بـە زووتـرین کـات وەلامێکـی گونجاو بداتەوە ، هەروا رۆژنامەی کۆمەر سانق ئابووری لەلاپـەرێکی خۆیـدا بلاوی کردۆتەوە ، کە رووسیا و بەریتانیا دەستیان بە شـەرێکی دیپلۆمـاتی کــردووە ... کــە بــەریتانیا رۆژی ٧/١٦ چــوار دیپلۆماتکــاری رووســیای دەرکردبوو و رایگەیاندبوو ، کە چاو بە هاوکاری نێوان لەندەن ومۆسکودا دەخشێنێتەوە .
ئەمـەش لـە وەلامـی بـە دەسـتەوە نـەدانی چـوار گومـانلێکراو لـە مەسـەلەی کوشـتنی سـیخورێکی پێـشووی رووسـیا یـەکگرتوو ، بـە نـاوی ئەلکـسەندەر لێڤینیسکۆ ، کە لە شاری لەنـدەن ژەهـر خـوارد کرابـوو لـە لایـەن مۆسـکۆوە .
ئەمەو چەندین بابەتی دیکە لە رۆژنامەکان باسی لێوە کرا لەم بارەیەوە .

٢٠٠٧/٧/١٧ بریـاری لـه سـێداره دانـی عـەدنان حەسـەن یـووری رۆژنامـه نـووس و بەڕێوەبەری هەفتە نامەی راگیراوی کوردی فارسی ئاسۆ لە لایەن دەزگای شۆڕشی شاری مەریوانەوە بۆیان دەرچووە ، لە لایەن کۆماری ئیسلامی ئێران ... شایانی باسە ئەم دوو کوردەی شاری سنە دەست بەسەر کران ، کە هیوا بۆ تیماریش لە شاری مەریوان ماوەی نزیکەی ٧ مانگ دەستگیر کرابوو .

٢٠٠٧/٧/١٧ سەرۆکی ئەمەریکا جۆرج بۆش بە فەرمانێکی سەرۆکایەتی ماڵ و دارایی گشت ئەو وولاتانەی کە واشنتۆن گومانی ئەوەیان لێکراوە کە پاڵپشتی لە تێکدانی باری سەقامگیری ئێراق دەکەن ... بلۆك کرد . لەم بارەیەوە کۆشکی سپی گووتی :- ئامانج لەم بڕیارە گەمارۆدانی ئەو گروپە تیرۆریستانەیە کە لە لایەن سووریا و ئێران ، یارمەتی دەدرێن ... لەم بارەوە سەرۆکی ئەمەریکا دەقی بڕیارەکەی لە پاش دەرچونیەوە دەبێتە یاسا و دەست بە جێ بە جێکردنی دەکرێت ... هەروا سەرۆکی ئەمەریکا ئەم کارانە بە هەڕەشەیەکی گەورە و مەترسیدار دەخاتە سەر ئاسایشی نەتەوەیی و سیاسەتی دەرەوەی ئەمەریکا و باری ئێراق بەرەو حکوومەتێکی دیموکراتی لە ناوچەکەدا.

٢٠٠٧/٧/١٨ بە بۆنەی ٨٩ ساڵەی ساڵیادی لە دایك بوونی سەرۆکی ئەفریکیا ، بە پێك هێنانی گروپێکی هـزری راگەیاند . کە ژمارەیەك لە کۆنە سەرکردە و کەسایەتی لە خۆ دەگرێت و وەك ماندێلا گوتی:-دەتوانین بە ئازادی و دڵنیاییەوە ئاخاوتن بکەین و لە چارەسەر کردنی کێشە مرۆییەکان لە جیهاندا .

هەروا هاوکاری بکەن و دەتوانین بە ئاشکراو نهێنی کاربکەن . ئەمەش لە کۆنگرەیەکی رۆژنامەوانیدا لە جۆهانسبۆرگ ، ماندێلا کە خەلاتی نۆبلی بۆ ئاشتی وەرگرتووە و بە پاڵەوانی دژ بە نەژاد پەرست ناسراوە وگووتی:- هیوادارم ئەم گروپە بتوانێت تاریکی ئەم جیهانە روناك بکەنەوە.

٢٠٠٧/٧/١٨ زیاتر لە ١٠٨ شارەزای ئێراقی لە بواری نەوتدا نامەیکی کراوەیان ئاراستەی پەرلەمانی ئێراقی فیدراڵ کردووە و تیایدا داوایان لە پەرلەمان کردووە ، کە پەلە لە یاسای نەوت و غاز نەکەن ... ئەو شارەزا ئێراقیانەی

کە لە عەرەبی هەردوو مەزهەب شیعەو سوونندەی ئیسلامی پێك هاتبوون لە نامەکەیاندا گوتوویانە:—
بەرنووسی یاسای نەوت و غاز کە خراوەتە بەردەست پەرلەمان لە ناوەرۆکدا جیاوازی لەگەڵ پەرنووسەکەی پێشوو نییە جگە لەوەی کە ئەمجارە بە زمانێکی پاراوتر دارێژراوە ... چونکە ئەو پەرنووسە هەموو تێبینیەکانی ئەنجوومەنی شووراى دەوڵەت تێبینیەکانی شارەزایان کە کۆرەکەی عەمانی پایتەختی ئوردن و کۆرەکەی سەندیگاکانی کارمەندان نەوت و دەزگاکانی کۆمەڵگای مەدەنی و ژمارەیەك لە لایەنە رامیاریەکان پشتگوێ خستووە ... هەروا داوایان کرد کە ئەم یاسایە دەبێ لە بەرژەوەندی تەواوی گەلانی ئێراق بێت لە وولاتەکەدا.

٢٠٠٧/٧/١٨ سیاسەتمەداری کورد خاتوو لەیلا زانای نوێنەری پێشووی پەرلەمانی تورکیا لە میتینگێکی پروپاگەندەیدا بۆ هەڵبژاردنی پەرلەمانی تورکیا ، کە بریارە لە ٢٠٠٧/٧/٢٢ ئەنجام بدرێت ، داوای پێك هێنانی سیستەمی فیدراڵی و سازبوونی هەرێمی کوردستان و داننانی بە هەموو مافەکانی رەوای گەلی کوردستان لە باکوری کوردستان ، لە ئەنگەرە خواست و هەرەشەی ئەوەیکرد ، کە کورد بۆ دوایین جار دەستی ئاشتی بۆ رژێمی تورکیا درێژدەکات ... ئەگەر ئەم مافانە مسۆگەر نەکرێن , تورکیا تووشی پارچە بوون دەبێت .

خاتوو لەیلا زانا پەرلەمانتاری پێشووی پارتی رەنج و دیموکراتی و پشتیووانی لە کاندیدەکانی کوردی سەربەخۆی سەربە دە تەپە بۆ هەڵبژاردنی پەرلەمانی تورکیا کرد ، کە لەو کۆبوونەوەیە بە دەیا هەزار هاووڵاتی کورد ئامەددا ، کە هەرەشەی ئەوەیکرد کە کورد داوای چارەسەری کێشەکە بە ئاشتیانە دەکات و ، گەر تورکیا دەستی نەگرێت و پێشوازی لە چارەسەری ئاشتیانەی کێشەی کورد نەکات ، ئەوە گەلی کورد چیدیکە دەست درێژ ناکاتەوە ... لە گەڵ دەیا ووتەی دیکە بە بەرگری کردن لە مافەکانی گەلی کوردستان لە باکووری کوردستان .
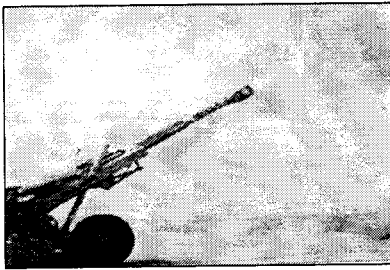
۲۰۰۷/۷/۱۸ هێزەکانی سووپای ڕژێمی تورکیا بەردەوامە لە بۆردمان کردنی گوندەکانی سەر سنووری نێوان تورکیا و هەرێمی باشووری کوردستان و بۆتە هۆی ئەوەی ، کە بە دەیا گوندنشینەکان گوندەکانیان جێ بهێڵن و ڕوو لە ناوچە ئارامگرەکان بکەن ,
شایانی باسە ڕێکەوتنامەی پاراستنی سنووری نێوان ئێراق وتورکیا و ئێران ، بە هاوکاری هەردوو ڕژێمی ئێران و تورکیا دژ بە چەکدارەکانی پارتی کرێکارانی کوردستان بەردەوامە ، سەرەڕای ئەوەی کە ئێستا پارتی کرێکارانی کوردستان لە ناو خاکی تەواوی تورکیا لە خەبات بەردەوامن دژ بە ڕژێمی تورکیا .

ئەویش لە پێناو بە دەست هێنانی مافە ڕەواکانیان و ئەمەو چەندین مانگە تورکیا بە دەیا هەزار سەربازی بە هەموو جۆرە چەك و تەقەمەنی سەردەمی ، لەو کارانە بەردەوامە و هەرەشەی هێرشکردنە سەر هەرێمی باکووری کوردستان دەکات ، لە پێناو شێواندن ودروستکردنی دوودڵی و نا ئارامی لەم هەرێم و مەترسی بوونیان لە داهاتووی دەسەلاتەکانیان و هۆکارەکانی دیکەی وەك ڕاگەیاندنێکی بە پێز بۆ هەڵبژاردن دوای ڕۆژی ۷/۲۰و چەندین باری دیکە لەو ناوچەدا.

۲۰۰۷/۷/۲۰ لێژنەی شەش قۆڵی تایبەت بە دۆسیەی ئەتۆمی کۆریای باکوور لە شاری پەکینی پایتەختی چینی مللی ، کۆبونەوەکانی خۆی ئەنجامدا لە پێناو گەیشتنی بە ڕێکەوتنێك بۆ دیاریکردنی ئەو هەنگاوانەی کە پێویستە بهاوێژرێت ، ئەویش کۆتایی هێنان بە بەرنامە ئەتۆمیەکەی کۆریای باکوور.
شایانی باسە لە رابردووش کۆریای باکوور پێنچ دامەزراوی ئەتۆمی خۆی داخست ، وەك هەنگاوی یەکەم بۆ لێك هەڵوەشانەوەیان بەرامبەر بە دابین کردنی برێکی زۆری سووتەمەنی هەر وەك ڕیکەوتنەکەی مانگی ۲۰۰۷/۲ لە نێوان کۆریای باکوور و کۆمەڵگای نێوودەوڵەتی ، کە جەختی لە سەر دەکردەوە ... سەرەرای ئەوەش کۆریا پابەندی خۆی بە هەڵوەشاندنەوەی

دامەزراوە ئەتۆمیەکان دوپاتکردەوە لە وولاتەکەیدا .

٢٠٠٧/٧/٢٠ تیمەکانی بواری جیولۆژی دارفوور لە سوودان بە هاوکاری تیمێکی گەوورە لە زانایانی ئەمەریکی ، لە ئەنجامی پشکنینێکی بەردەوامیاندا بۆیان دەرکەوت ، کەوا لە ژێر خاکی ئەو هەرێمە دەریایەکی گەوورە هەیە ... کە بە زۆری کەوتۆتە ناوچە وشك هەلاتووەکانی دارفوور.

شایانی باسە کە ئەم تیمەش بە هاوکاری مانگە دەستکردەکان توانیان ئەم دەریا ژێر زەویە بدۆزنەوە و بە پەیامێکی ئاشتیان بۆ دارفوور ناوزەند کرد و ، هیوای باشتربوونی باری ژیانی خەلکی دارفۆریان بۆ خواست . ئەم هەوڵەش بە هاوکاری بنکەی ئاسمانی ناساو وەزارەتی بەرگری ئەمەریکاو ، بە بەکار هێنانی سێ مانگی دەستکرد موژدە بە دایکبوونی ، یاخوود دۆزینەوەی دەریایەکی ئاو لە ژێر خاکی دارفوردا .

کە دەکرێ بۆ بواری کشتووکاڵی زیاتر لە ٦٠ هکتار زەوی بە کار بێنێ و باری گوزەرانی و ژێرخانی ئابووری هەرێمەکە بەرەو باشتر ببات .

٢٠٠٧/٧/٢٢ کۆچی دوایی دوا شانشینی ئەفگانستان -- محەمەد زاهر شا -- لە تەمەنی ٩٢ ساڵیدا لە شاری کابوولی پایتەختی ئەفگانستان ... شایانی باسە محەمەد زاهر لە ساڵی ١٩٣٣ پۆستی شانشینی ئەفگانستانی گرتە دەست تاکو ساڵی ١٩٧٣ . کە لە ئەنجامی کودەتایەك لە دەسەلاّت لادرا و بەرەو ئیتالیا رۆیشت و لە لەو وولاتە جێ نشین بوو تاکو ڕوخاندنی رژێمی کۆمۆنیستی وجوولانەوەی تالەبان .

لە ساڵی ٢٠٠٢ بە یاوەری سەرۆکی ئەفگانستان حامد کارازی گەراوە ئەفگانستان و لە خانووە کۆنەکەی خۆی نیشتە جێ بوو تاکو کۆچی دوایی کرد . لە ماوەی دەسەلاّتی محەمەد زاهر ئەفگانستان ئارامی وئاسایشی بە خۆوە دیت ، سەرەڕای هەژاری وولاّت لە بواری ئابووری و ژێرخانی ئابووری و چەندین لایەنی دیکەدا .

بەلاّم لە دوای کودەتاکە لە ساڵی ١٩٧٣ و لە دەسەلاّت لابردنی تاکو کۆچی دوایی زاهر شا ، هەموو کات لە شەڕ و ئاژاوە وکێشە ناوخۆیەکانی ئاینی و نەتەوەیی و رامیاری و کێشەی دراوسێیەتی و ئابووری و بازرگانی و دەربەدەری لەو وولاّتە بەردەوام بوو لە ناوچەکەدا .

٢٠٠٧/٧/٢٣ ڕۆژنامەی خەبات لە ژمارە /٢٥٦٤ بلاوی کردەوە ، کە ماڵپەری israein بابەتێکی لە سەر جیاکردنەوەی پێك هاتەکان لە کوردستانی کلێندراو بە سووریا بلاوکردەوە ... بابەتەکە باسی لە دەربڕینی ناڕەزایی لەلایەن سەرکردەکانی کورد لە کوردستانی ژێر دەسەلاتی سووریا دەکات . دژی بەشار ئەسەدی سەرەك کۆماری سووریا و بە جیاکردنەوەی پێك هاتەکان تۆمەتباری دەکەن .

ئەمەو هەوڵەکانی ڕژێمی سووریای بەعسی جیاکردنەوەی سووریەکان لەگەڵ کوردی ئێراق ، بە گواستنەوەی بنەماڵە عەرەبەکان بۆ ناوچە کوردنشینەکانی ژێر دەسەلاتی سووریا . سەرەك کۆماری سووریا بەشار ئەسەد دەڵێ :- کورد پەیوەندیان لەگەڵ ئیسرائیل و ئەمەریکا هەیە ... کێشەی نێوان کورد لە سووریا و ڕژێمی بەعسی لە سووریا دەگەرێتەوە بۆ ساڵی ١٩٦٠ . کە کاتێك حکوومەتی سووریا بە هۆی بڕیارەکانیەوە دژی کوردلەو وولاتەدا .

کە کوردی تووشی هەژاری و برسیەتی و دەربەدەری کرد ... لەمە بە دواوە کورد بوونە مەسەلەی سەرەکی و بەردەوام زەویەکانیان لێ زەوت دەکرا و مافی هاوولاتی بوونیان لێ زەوت دەکرا . کە بە هەزار کورد لەلایەن ڕژێمی بەعسی لە سووریا گیانی پێ لە دەست دراوە و ڕەوانەی زیندانیەکان کراون و بە هەزارا خێزانی لە جێگەو شوێنی ڕەسەنی خۆی ڕاگوێزنران وجێگەیان بە عەرەب پڕ کراوەتەوە لە ناوچەکانیان .

٢٠٠٧/٧/٢٣ بە پێ هەواڵێکی ماڵپەڕی شاشفخ thn ow lian لە دوای ڕاگەیاندنی ئەنجامەکانی هەڵبژاردنی ٢٠٠٧/٧/٢٢ لە ٢٠٠٧/٧/٢٣ لە ناوچەی سێیەمی ئەستەمبۆڵدا ....خاتوو سەباحەت تونجەلی کاندیدی سەربەخۆ . کە کوردەو لە لە گرتووخانەی کەیژەدابوو .

دوای ئەوەی کە سەرکەوتنی بە دەست هێنان ئازاد کراو چووە پەرلەمانی تورکیا .

شایانی باسە خاتوو سەباحەت تونجەلی بە تۆمەتی ئەندامبوونی لە پارتی کرێکارانی کوردستان ، دەستگیر کرابوو لە باکووری کورد\ستان ، لە هەمان کات سکرتێری گشتی پارتی بزووتنەوەی نەژاد پەرستی تورکیا --جیهان

پاچەچی – دووپاتی کردەوە لە سەر ئەوەی کە پارتەکەی بە نیازە لە پەرلەماندا لە گەڵ کاندیدە سەربەخۆکانی کوردا ململانێی توونـد بکات ...
بەگوێرەی هەواڵێکی -- ئێن تیڤی -- جیهان پاچەچی گووتویەتی:-
پارتی بزووتنەوەی نەژاد پەرستی تورکیا لە جیٚ ئەوەی کە هەوڵی ململانێی توونـد بدات ، تێدەکۆشیٚ بۆ ئەوەی لە گەڵ لایەنە جیاوازەکاندا بە تایبەتی کوردیش ڕێکەوتن ئەنجام بدەن .
جێی ئاماژە پێکردنە کە دەووڵەت باخچەلی سەرۆکی پارتی بزووتنەوەی نەژاد پەرستی تورکیا ، تەئکیدی کردبوو ، کە ئەندامانی پارتی کۆمەڵگەی دیموکراتی سەر بە پەکەکەن و پێویستە ڕێگەیان پیٚ نەدریٚ بچنە ناو پەرلەمانی تورکیا ... هەروا سەرۆکی پارتی دیموکرات لە تورکیا محەمەد ئاغار بە هۆی سەرنەکەوتنی پارتەکەی لە هەڵبژاردنی پەرلەمانی تورکیا لە ٢٠٠٧/٧/٢٢ دەستی لە کاری پارتایەتی کێشاوە و بڕیار درا دوای ٤٥ ڕۆژ کۆنگرەی گشتی پارتەکە ئەنجام بدرێت و سەرۆکێکی نویٚ بۆ پارتەکە هەڵبژێرن لە تورکیا.

٢٠٠٧/٧/٢٤ بە هۆی باری نا لە باری دوورگەی سۆلۆمۆن لە سەر زەریای هێمن ونەمانی توانی حکوومەتی ئەم وولاتە بە زاڵ بوونی بە سەر کێشەکان و بەردەوامی لە خۆپێشاندان و نارەزایی و بەرهەڵستکارانی حکوومەتەکە بە سەرکردایەتی -- ئالان کیماکیزا – و ناچار بوونی بە چوونە ناو ئەو وولاتە و گەراندنەوەی ئارامی بۆ دوورگەکە ، حکوومەتی ئوستراليا زیاتر لە ٢٢٢٥ سەرباز و پۆلیسی ڕەوانەی ئەم دوورگەیە کرد ئەویش بە دوانزە فڕۆکەی سەربازی لە پێناو ئارام کردنەوەی بارودۆخەکە لەو وولاتەدا .
لەوکاتەشدا سەرەك وەزیرانی سۆلۆمۆن ، ئالان کیما کیزا ، بە کەشتیەك لە هۆنیارای پایتەختی سۆلۆمۆن لەو وولاتە چووە دەرەوە بە هۆی گومان

کردن لە فراندنی لە لایەن هێزە چەکدارە بەرهەڵستکارەکانی لەو وولأتەدا .
جێگەی ئاماژە پێ کردنە کە ئەم دوورگەیە ژمارەی دانیشتوانی ٤٥٠ هەزار کەس دەبێت و پێشوازیان لە هێزەکانی سووپای ئوستراليا کرد لە پێناو سەقامگیر کردنی ئارامی و ئاسایش بۆ وولأتەکە ، ئەویش بە هۆی لێکترازانی باری ئابووری و رامیاری کۆمەڵایەتی لە ئەنجامی شەڕ و ئاژاوە لە نێوان حکوومەتی سۆلۆمۆن لە گەڵ یاخیبووەکان لەم وولأتەدا .

٢٠٠٧/٧/٢٤ وەزارەتی دەرەوەی کۆماری بولگاریا لە ڕاگەیاندنێکیدا :- کە دەسەڵاتدارانی کۆماری لیبیا بە تایبەتی سەرۆکی لیبیا معەمەر قەزافی بریاری لێخۆشبوونی و ئازادکردنی بۆ هەر/٥ پەرستارە بولگاریەکە و دکتۆرە فەڵەستینەکەی دەرکرد . ئەمەش لە فرۆکەخانەی سۆفیای پایتەختی بولگاریا لە لایەن سەرۆکی بولگاریا و ژمارەیەك لە بەر پرسان پێشوازیان لێکردن .
ئەمەش بە فرۆکەیەکی سەرۆکایەتی فەرەنسا و بە یاوەری هاوسەری سەرۆکی فەرەنسا نیکۆلای سارکۆزی لە شاری تەرابلسی لیبیا گواسترانەوە بولگاریا ... جێگەی ئاماژە پێکردنە ئەمانە لە دوای تاوانبار کردنیان بە بڵاوکردنەوە و گواستنەوەی فایرۆسی ئایدز بۆ منداڵانی کۆماری لیبیا تاوانبار کرابوون و بریاری لە سێدارە دانیان بۆ دەرچوو .
بەڵام پاش ماوەیەك بریارەکە سووك کرا بۆ بەنکردنی هەتاهەتایە و دوای ئەوەی بە هۆی گفتووگۆی چڕ لە نیوان یەکێتی ئەوروپا و ، فەرەنسا و ، قەتەر لە گەڵ کۆماری لیبیا و پاڵەپەستۆی بەردەوام ، لە ئاکام گەیشتنە ئەنجامی ئەوەی . کە ئەم پەرستارانە و دکتۆرە فەڵەستینیەکە ئازاد بکرێن .
ئەم کارە مرۆڤایەتیە بووە هۆکری یەکەم یارمەتی دانی منداڵان و خێزانەکانی منداڵانی تووشبوو بەو نەخۆشیە لە بواری یارمەتی و چارەسەرکردنی ئەو نەخۆشیە ، چ بە کردنەوەی نەخۆشخانەی تایبەت لە لیبیا و ، چ بە چارەسەر کردنی منداڵانی تووشبوو بە نەخۆشی ئایدز ، چ لە دەرەوەی وولأت . لەلایەکی دیکە باری ئابووری و بازرگانی و رامیاری و پەیوەندی بە نێوو دەووڵەتیەکانی لیبیا لە قۆناخێك گواستەوە بۆ قۆناخێکی لە بار و گونجاوتر لە هەموو بوارەکان ، بە تایبەتی لەگەڵ وولأتانی ڕۆژئاوا

و یەکێتی ئەوروپا .

٢٠٠٧/٧/٢٤ بە هۆی باری دژواری کوردستان و ئێراق ، لە بوارەکانی ڕامیاری وئابووری و بێکاری و نەبوونی مافی مرۆڤ لە ژیان ولە کار و نەبوونی دادپەروەری کۆمەلآیەتی و دەسەلآ ت وچارەسەر نەکردنی کێشە کۆمەلآیەتیەکان و نەبوونی پاڵپشتی بۆ گەنجان و دەرچوانی قۆناخەکانی خوێندن و کاردانەوە وکارلێکردنی باری پارتایەتی لە سەر کۆمەڵگای ئێراق بە تایبەتی لە کوردستان و پاوانکردنی سامانەکانی گەل لە بواری سامانی سروشتی و دارایی پلە و پایە جۆراوجۆرەکان و کاردانەوەی لە سەر دەروون و داهاتووی گەنجانی کوردی و ئێراق .

ئەمەش کە بۆتە هۆی ئەوەی لە ماوەی ٢٠٠٦/١/١ تاکو ٢٠٠٦/١٢/١٣ دا ، ٩٨٤٦ کەس لە تورکیاوە لە دەروازەی ئیبراهیم خەلیل سنورداش بکرێنەوە بۆ کوردستان ، کە ژمارەو شوێنی نیشتەجێ بوونیان و ، ١٠٧٩ کەس هی پارێزگای هەولێر و ، ٤١٤٦ هی پارێزگای سلێمانی و ، ١٩٩٣ هی پارێزگای دهۆك و ، ٤٤٦ هی شاری بەغدا و ، ٣٠٩ هی پارێزگای کەرکوك و ، ٩٥١ هی زاخۆ و ، ٧٥٢ هی شاری موسڵ و ، ٧٠٦ کەس هی سنورداش کراوی پارێزگاکانی دیکەی ئێراقی .

ئەمەو لەلایەنی دیکە لە ٢٠٠٦/١٢/١٤ تاکو ٢٠٠٧/٧/١٣ ، ٦٤٦٠ کەس لە تورکیاوە سنورداش کراونەتەوە بۆ کوردستان لە ڕێگەی ئیبراهیم خەلیل ئەویش ، ١٣٦٩ کەس هی دهۆك و ، ٢٠٩٤ هی سلێمانی و ، ٧٩٩ هی پارێزگای هەولێر و ، ٤٠٩ هی زاخۆ و ، ٣٠٨ هی شاری بەغدا و ، ٤٢٨ هی شاری موسڵ و ، ٣٠٩ هی شاری کەرکوك و ، ٤ هی شاری نەجەف و ، ٤ هی کەربەلا و ، ٤ هی ناسریە و ، ١٩ هی بەسرە و ، ١ هی بابل و ، ١ کەس سنورداشکراوی خەلکی دیکەی ڕۆژهەلآتی کوردستان .

واتە کۆی گشتی دەکاتە ١٦٣٠٦ کەس لە ٢٠٠٧/١/١ تاکو ٢٠٠٧/٧/١٣ سنورداش کراونەتەوە هەرێمی باشوری کوردستان... ئەم زانیاریەش بە پێی نوسراوی ژمارە/٨٢١٢٦٢ لە ڕێکەوتی ٢٠٠٧/٢/٢٥ و هەروا لە ٢٠٠٧/٧/١٣ لە ژووری بازرگانی پیشەسازی هەولێر ، وەك ناوێکی بازرگانی تۆمارکراوە و لە بەڕێوەبەرایەتی گشتی ئاسایشی زاخۆ و دهۆك بە تایبەتی لە شاری هەولێر ، زانیاری زیاتری دیکە هەن زۆربەی هەرە زۆریی

لەم بوارەدا .

٢٠٠٧/٧/٢٥ مۆرکردنی نوسراوێکی ڕێکەوتن لە نێوان حکوومەتی لیبیا و فەرەنسا ئەنجام درا ، بۆ دامەزراندنی دەزگایەکی ئەتۆمی شارستانی و ئاوی دەریا و بواری سەربازی ... ئەمەش دوای ئازادکردنی تیمە پزیشکە بولگاریەکان ... هەر لە دوای ئەوە ڕێکەوتنەکە بڵاو کرایەوە لە مانۆری سەربازی نێوان فەرەنسا و لیبیا و لەگەڵ چەندین بواری دیکە لە نێوان هەردوو وولات لە ناوچەکەدا .

لە هەمان کات هەنگاو نان بەرەو بەرز بوونەوەی پەیوەندی لە حکوومەتی لیبیا لە گەڵ وولاتانی دیکەی جیهان ، بە تایبەتی وویلایەتە یەکگرتووەکانی ئەمەریکا و ، بەریتانیا و ، یەکیتی ئەوروپا و ، بانکی نیوو دەووڵەتی و ، ڕێکخراوی بازرگانی جیهان .

٢٠٠٧/٧/٢٦ ڕوودانی تەقینەوەیەکی گەوورە لە بنکەیەکی سەربازی سووری لە ناوچەی موسلمییەنی نزیك شاری حەلەب و لە ئاکامدا ١٥ سەرباز کوژران و ژمارەیەکی دیکەش زامداربوون ، ئەویش لەکۆگایەکی تایبەت بەفێرگەیەکی سەربازانی پیادە ، کە دەکەوێتە دووری ١٠ کم لە باکووری شاری حەلەبەوە ، کە بە دووەم شاری سووریا دێت لە دوای شاری دیمەشقی پایتەختی سووریا .

٢٠٠٧/٧/٢٦ بە مەبەستی ڕێگەگرتن لە فرۆشتنی کومپانیای ستراتیژی سەرۆکی ئەمریکا جۆرج بۆش یاسایەکی مۆرکرد ، کە بە گوێرەی ئەم یاسایە ئەمەریکا بە پێ ڕاوێژکردن بە دەزگا هەواڵگەریەکان . هیچ کۆمپانیایەکی ستراتیژی وەبەرهێنەری بیانیەکان نافرۆشێت ... چونکە بە بۆ چوونی سەرۆکی ئەمەریکا ، ئەو کۆمپانیا بەرهەمهێنەرە ستراتیژیانە بەشێکن لە گەرەنتی سەروەری و ئاسایشی ئەمەریکا .

هەر لەم بارەیەوە حکوومەتی ڕووسیای یەکگرتوو لە ٧/٢٣ پڕۆژە یاسایەکی هاوشێووەی خستۆتە بەردەم پەرلەمانی ڕووسیا -- دۆما -- و هەروا وولاتانی یەکێتی ئەوروپاش بە هەمان شێووە و شێواز هەنگاویان هاوێشتووە ، ئەم کارانەش دەبێتە هۆکاری ڕێگە گرتن لە بازاڕی ئازادی بێ نەخشەو پلانی لێهاتوو لە جیهاندا.

٢٠٠٧/٧/٢٧ لـــە دوای گفتووگـــۆی بەردەوام لە نێوان هەردوو پـارتی دەســەڵاتدار لـە هـــەرێمی باشـــووری کوردســـتان ، پـــارتی دیمـوکراتی کوردسـتان و یـــەکێتی نیـــشتیمانی کوردسـتان ، ئەویش بـە مـۆرکردنی ڕێکەوتنامـەی بـە نـاو سـتراتیژی بـۆ مـاوەی / ١٠ سـاڵ ، لـە شاروچکەی دوکانی سەر بە پارێزگای سلێمانی ، لە لایەن سکرتێری گشتی یـەکێتی نیـشتیمانی جـەلال تاڵـەبانی و سـەرۆکی پـارتی دیمـوکراتی کوردسـتان مەسعوود بـارزانی و بـە بـە ئامـادە بـوونی ئەنـدامانی هـەردوو مەکتـەبی سیاسـی پارتی و یەکێتی و لـە دوای مـۆرکردنی ڕێکەوتنامەکـەی نێوانیان ڕاگەیاندنی کۆتاییان ڕاگەیاند لە نێوانیاندا .

بەڵام دەقی ڕێکەوتنەکە بلاّو نەکرایەوە ، ئەمەش بە پێی خواستی هـەردوو پارتی دەسەڵاتدار بوو ... ئەمەش بە دابەشکردنی دەسەڵات و پارە و سامان و ، بـەلاوە نـانی پارتـەکانی دیکـەی گۆڕەپـانی رامیـاری و نەتـەوەیی و نیـشتیمانی لـە هـەرێمی باشـووری کوردسـتان و ، بـەلاوە نـانی ئـاوات و ئامانجـەکانی گـەلی کوردسـتان . لـە هـەموو بـوارە جیاجیاکـان ، بـە نـاوی چاکـسازی و مـافی مـرۆڤ و ئاوەدانکردنـەوە و بـەرەو پێـشبردنی بـاری کوردستان و هەڵسەنگاندنی باری کوردستان و ئێراق و ناوچە و پەیوەندی لە گەڵ وولاّتانی دراوسێی کوردستان.

کـە لـەو کاتـەی ڕژێمـەکانی ئێـراق و تورکیـا بـە توانـای هێـزی سـووپای ڕژێمەکانیان بەردەوامن لە بۆردمان کردنی سەر سنوورەکانی نێوان هـەرێمی باشووری کوردستان و ، ڕژێمـەکانیان لـە سـەر خـاکی کوردسـتان بێ ئـەوەی بتوانن هەنگاوێکی بەرچاو هـەبێ لـە تاوانبارکردنی هـەردوو ڕژێم و گـەمارۆ دانی کوردستان و دەیا کێشە و ناکۆکی و نـا لـە باری لـە هـەرێمی باشووری کوردستاندا .

٢٠٠٧/٧/٢٧ لـە دوای چـەندین جـار لـە کردنـەوە و داخـستنی خـاڵی گـومرگی پاشمـاخی

سەر سنووری نێوان هەرێمی باشووری کوردستان و ڕۆژهەلاتی کوردستان ، ئەویش بە کردنەوەی ئەم خاڵە سنووریە وەك مەڵبەندێکی گومرگی سنووری نێوودەوڵەتی ، لە لایەن پارێزگاری سنە و پارێزگاری سلێمانی لە ڕێوڕەسمێکی فەرمی کرایەوە ، کە ئەمەش دەبێتە هۆکارێکی گرنگ لە پتە و کردنی باری ئابووری و بازرگانی و هاتووچوونی هاولاتیان ، لە هەردوو لایەنی هەرێمی باشووری کوردستان و ڕۆژهەلاتی کوردستان و ئێراق و ئێران و گەشتی هاوولاتیان بۆ جیهان .

٢٠٠٧/٧/٢٧ سکرتێری تایبەتی پاپای ڤاتیکان -- بندێکتی شانزەهەم -- جاینزفن ، هۆشداریدا ... کە دەبێت ئەوروپایەکان بێنەوەو پارێزگاری لە مەسیحیبوونی خۆیان بکەن .

جێگەی ئاماژەیە کە جاینزفن پشتگیری لەو وتارەی پاپا بندێکت کرد ، کە لە ساڵی ٢٠٠٦ لە کۆڕێکی قوتابیانی زانکۆی ئەلمانیا رایگەیاندبوو ... کە ئیسلام لە ڕێگەی توونـد و تیژیەوە بلاوبوونەتەوە و نارەزاییەکی زۆری لە ناو جیهانی ئیسلامیدا دروستکردوە ... کە ئێستاش کێشەی نێوان هەردوو ئایینی ئیسلامی و مەسیحی لە جیهان بەرەو بەرزبوونەوە هەنگاو دەنێ ، بە تایبەتی لە دوای ڕووداوەکەی ٢٠٠١/٩/١١ لە شارەکانی نیورۆك و واشنتۆنی ئەمەریکا .

٢٠٠٧/٧/٢٧ لە دوای ڕووداوەکەی مزگەوتی سوور لە ئیسلام ئابادی پایتەختی پاکستان و گۆڕینی باری ناوخۆی پاکستان و دروست بوونی کێشەی نێوان لایەنە ئایینیەکان ، لە گەڵ حکوومەتی پاکستان و بەرزبوونەوەی کێشەو گرفت لە بوارەکانی دەسەلاَت و سەربازی و ئابووری و بازرگانی ، بە تایبەتی بەرزبوونەوەی کێشەی نێوان دەسەلاَتی سەرەك کۆمار -- پەروێز موشەڕەف -- و کۆمەڵگای پاکستان ، کە بووە هۆی ئەوەی پەروێز موشەڕەف هەنگاوبنێ بۆ بەرەو باشبردنی باری وولاَتەکەیان لە کێشووەرەکەدا .

ئەویش بە چاوپێکەوتنی بە سەرۆکی پارتی گەلی پاکستان خاتوو -- بەنازیر بۆتۆ -- لە شاری ئەبوو زەبی و ڕێکەوتن لە سەر داهاتووی پەیوەندیان و ، لە پێناو بەرەو باشبردنی باری پاکستان و ، هەروا چارەسەر

کردنــی کێــشەکان . بــە تایبــەتی لــە دوای هەڵبژاردنــەکانی داهــاتووی سەرۆکایەتی و پەرلەمان لە وولاتەکەیاندا.

٢٠٠٧/٧/٢٨ لـە هـەرێمی – بیراکـس-- ی ڕۆژهـەلاتی مەکـسیك ١٢ هـەزار بـووك و زاوا زەماوەنـدێکی بـە کۆمـەڵیان سـازکرد ، کـە بـووە گـەورەترین زەماوەنـد لـە مێژوودا و ، بەمـەش ئـەم زەماوەندە چووە ئەنسکلۆپیدیاکەی گینیتسی بۆ ژمارە بێ هاوتاکـان , ئـەم زەماوەنـدە بـە کۆمەڵـە بەبۆنـەی ٥١٤ مین سـاڵیادی دەرچوونی یاسای خوازبێنی مەکسیکی ئەنجام درا لە وولاتەکەدا .

سەرچاوە:- ڕۆژنامەی خەبات ژمارە /٢٥٧٠.

٢٠٠٧/٧/٢٨ لە لێدوانێکدا – ئەحمەد تــــورك – ئەنــــدامی پەرلــــەمانی تورکیــــا دووپاتی کردەوە لە سەر ئـەوەی کـە هـیچ یـەك لـە پەرلــــــــــەمانتارە ســــەربەخۆکانی پــــارتی کۆمـەڵگای دیمـوکراتی لـە پەرلەمانـدا بـە زمـانی کـوردی سـوێندی یاسـایی نـاخۆن . هـەروا تـورك گـووتی :- کاندیـدە سـەربەخۆکانی پارتی کۆمـەڵگای دیموکراتی بڕیاریانداوە کارێك نەکەن کە ببێتـە مایـەی زیاد بـوونی گـرژی و هەسـتیارییەکان و هـەوڵ ئـەوەش دەدەن کـە بـە پێـی یاسـا و ڕێـساکانی پەرلەمان بجولێنەوە .

سـەبارەت بـە مەسـەلەی هەڵبـژاردنی سـەرۆك کۆمـاری نـوێی تورکیا ئەحمـەد تـورك گـووتی :- ئامـادەین کاندیـدە سـەربەخۆکانی پێشاندا بۆ ئـەوەی کـە یارمەتی پارتی دادو گەشە پێدان بدەن ... بەلاّم لە لایەکی دیکە سـەرۆك و ئەنـدامانی پـارتی ڕەگـەز پەرسـتی تورکیـا ، بـەوە ڕازی نیـە یـەکێك ببێتـە سەرەك کۆماری تورکیا ئیسلامی بێت ، چونکە تورکیا ڕژێمێکـی عەلمانیـەو ماوەیان پێنادرێت لە وولاتەکەدا.

٢٠٠٧/٧/٢٨ ئەنجوومــەنی نوێنــەرانی ئەمــەریکا ، یاســای بەرنگاربوونــەوەی تــیرۆری پەسەند کرد . کە یاساکە بودژەیەکی زیاتر بۆ ئەو کارانە تـەرخان دەکـات ،

کە زیاتر دووچاری هەڕەشەی تیرۆر دەبنەوە و جەخت لەوە دەکاتەوە ، کە دەبێ دەسەڵاتدارانی ئەمن و ئاسایش بە وردی گشت فرۆکە و پاپۆرە بارهەڵگرەکان بپشکنن .

ئەم یاسایەش بەکۆی / ٣٧١ دەنگ بەرامبەر / ٤٠ دەنگ ڕەزامەندی خۆی پێشاندا لە سەر یاسای بەرنگاربوونەوەی تیرۆر لە ماوەی ٤ ساڵدا ، کە بڕی ٤ چوار ملیار دۆلار بۆ ئەمنی گەشتیاران تەرخان دەکرێت و ٧٥٠ ملیۆن دۆلار بۆ ئەمنی فرۆکەخانەکان و ملیارێك و ٨٠٠ ملیۆن دۆلار بۆ ئەو شارانە تەرخان دەکات ، کە زیاتر دوچاری هەڕەشەی تیرۆر دەبنەوە و سەرۆکی ئەمەریکا جۆرج بۆش یاساکەی مۆر کرد .

٢٠٠٧/٧/٢٨ لە دوای ٣٠ ساڵ لە دابڕانی پەیوەندی ئەتۆمی لە نێوان هندستان و ئەمەریکا ، ئەویش بە مۆرکردنی ڕێکەوتنێکی ئەتۆمی لە بواری مەدەنیدا بە کار بێت ... لەم بارەیەوە هەریەك لە وەزیری دەرەوەی ئەمەریکا ، کۆنداليزا رایس و ، شوی برتاب مەخرەج هاوتا هیندیەکەی لە بەیاننامەیەکیاندا دوپاتیان کردەوە ، کە ئەم هەنگاوە دەبێتە هۆکارێك بۆ جێ بەجێکردنی بەلێنەکەی سەرەك بۆش ، کە پێشتر بە سەرۆکی هندستان دابوو .

دەقی ڕێکەوتنەکەش جەخت لە سەر دابین کردنی سووتەمەنی ئەتۆمی لەلایەن ئەمەریکا بۆ هندستان دەکاتەوە ، بۆ ئەوەی لە بواری ئاشتیدا بەکاری بهێنێت , ئەمەش وەك هەردوو وولات دوپاتیان کردەوە ، یارمەتی بلاْوبوونەوەی چەکی ئەتۆمی دەدات لەلایەن خۆیەوە -- نیکۆلاس پێرنز -- یاریدەدەری وەزیری دەرەوەی ئەمەریکا ، دوپاتی کردەوە ، کە ڕێکەوتنەکە نامەیەکی گرنگە و ئاراستەی ئەو وولاْتانە دەکات ، کە لە یاسا دەرچوون ، وەك ئێران ، کە ناوەرۆکەکەی دەلێت ... ئەگەر بە شێوەیەکی بەرپرسیارانە لە بواری خۆ پڕ چەككردن هەلسوکەوتتان کرد و پابەند بوونی خۆتان بە یاساکانی نیشاندا ئەوا ئێوەش بۆ نموونە ئەندام لە یانەی وولاْتە ئەتۆمیەکان بانگهێشت دەکرێن لە جیهاندا .

٢٠٠٧/٧/٢٨ حکوومەتی کاتی فەلەستین بە سەرکردایەتی سەلام فەیاز لە بڕیاریکدا ووشەی بەرگری چەکداری لە دژی حکوومەتی ئیسرائیل لابرد ، ئەویش لە پێناو بەرەو پێشبردنی گفتووگۆی ئاشتیانەی نێوان ئیسرائیل و دەسەلاْتی

فەلەستینی بە سەرکردایەتی مەحمود عەباس لە نێوانیاندا ، ئەویش بە ئامۆژگاری و پاڵپشتی ئەمەریکا و یەکێتی ئەوروپا و ، دوای ئەوانەش کۆمکاری عەرەبی لە ناوچەکەدا بە کۆتایی هێنان بە داگیر کراوی ئیسرائیل و دامەزراندنی دەوڵەتی فەلەستینی لە سەرجەم ناوچەکانی کەناری ڕۆژئاواو کەرتی غەزە ، کە پایتەختی قوودس بێت و ، هەروا چارەسەری دادوەرانەی سەرجەم پەنابەرە فەلەستینیەکان ... بەلام بزووتنەوەی حەماسی ئیسلامی بە سەرکردایەتی خالد مەشعل ئەو بڕیارەی ڕەتکردەوە .

٢٠٠٧/٧/٢٩ ئەنجوومەنی نوێنەرانی ئێراق یاسای گۆڕینکاری پێکردنی ئەندامانی ئەنجوومەنەکەی پەسند کرد ... کە ئامانج پڕکردنەوەی شوێنی ئەندامە مردوو یان ئەوانەی دەستیان لە کار کێشاوەتەوە ... ئەنجوومەنی نوێنەران ئەگەر لە کۆی ٦٠ دانیشتنی ئەنجومەندا لە بیست دانیشتنیدا ئامادە نەبێت ، ئەوا مافی ئەندامیەتی ئەنجوومەنی نامێنێت و دەبێت دەست لە کار کێشانەوەی خۆی ڕابگەینیٚ لە ئەندامیەتی ئەنجوومەنەکەدا .

٢٠٠٧/٧/٢٩ بە پێی فەرمانی سەرۆکایەتی هەرێم بە ژمارە /٥٢ لە ٢٠٠٧/٦/١٢ دەستەی نوێی دەزگای ئەکادیمیای کوردی ، کە پێشتر بە کۆڕی زانیاری کوردستان ناسرابوو دامەزرابوو ... کە یەکەم کۆبوونەوەی خۆی لەم ڕۆژەدا لە لایەن دەستەی نوێی ئەنجامدا ... سەرەتا بە یادی -- دکتۆر ئاو رەحمان حاجی مارف -- کە یەکێك بوو لە دامەزرێنەرانی ئەکادیمیای کوردی لە باشووری هەرێمی کوردستان لە شاری هەولێر ، دەستیان بە گفتووگۆ کرد ... ئەم کارەش کە ماوەیەکی درێژ خایەنە و هەوڵی بۆ دراوە و بە یاسا و پڕۆگرامێکی نوێی سەردەمیانە بێتە کایەوە لە هەرێمی باشووری کوردستان ، ئەویش لە پێناو پەرە پێدانی لە هەموو بوارە جیاجیاکان .

٢٠٠٧/٧/٢٩ مۆرکردنی پڕۆژەیەکی بازرگانی لە نێوان وەزارەتی ڕۆشنبیری هەرێمی باشووری کوردستان و لێپرسراوی تیمی سەربازی مەدەنی سووپای ئەمەریکا موقەدەم -- کریس برگر-- ... ئەویش بە مەبەستی فرۆشتنی مافوری کوردستان لە ئەمەریکا ... ئەوەش یەکەمین پڕۆژەی بەرهەمهێنانە کە وەزارەتی ڕۆشنبیری ئەنجامی دەدات ... کارگەی مافورەکان لە هەرێمی باشووری کوردستان ، ژمارەیان ٧ کارگەیە و٤١٢ کرێکار کاری تێدا دەکەن

و سەر بە وەزارەتی ڕۆشەنبیرین .

شایانی باسە ئەمەریکیەکان تا وەکو ئیستا مافوریان لە وولآتانی تورکیا و ئێران و هیند و کینیا دەکڕی و کوردستانیش دەبێتە بەشێك لەو وولآتانەو بەرهەمەکەی بە ئەمەریکا بفرۆشێت و لێی بکڕێت .

٢٠٠٧/٧/٢٩ بۆ یەکەم جار لە مێژووی هەڵبژاردەی تۆپی پێی ئێراقی لە یاریگای شاری جاکارتای پایتەختی کۆماری ئەندنۆسیا و بە ئامادە بوونی سەرۆکی یەکێتی تۆپی پێی جیهانی – فیفا -- و سەرۆکی یەکێتی تۆپی پێی ئاسیا و بە ئامادە بوونی ٤٥ هەزار کەس لە هەڵبژاردەی تۆپی پێی ئێراق ، توانی ببێتە پاڵەوانی جامی نەتەوەکانی ئاسیا و بە سەر هەڵبژاردەی تۆپی پێی وولآتی سعوودیە سەرکەوێت .

ئەویش بە هێرشبەری تۆپی پێی ئێراق لە گێمی دووەم توانی گۆڵێك تۆمار بکات ، کە ئەمەش بەس بوو بۆ سەرکەوتنی ئێراق بە بوونی بە پاڵەوانی کیشووەری ئاسیا

جێگەی ئاماژە پێکردنە و وەبیرهێنانی گەلی کوردستانە ، کە خۆم لە ماوەی هەردوو گێمدا ، چرکە بە چرکە ئاگاداری یاریەکە بووم و لە هیچ شاشەکانی تەلەفزیۆنی ئێراقی وعەرەبی ، بە تایبەتی ئێراقی ناوی کورد و ئێراقی فیدراڵ و ئێراقی تەئاخی و برایەتی بێت تەنیا یەك جار ناوی شاری هەولێر هاتووە لەگەڵ یەکجار باسی عەرەب و کورد و تورکمان کراوە ، ئەویش بۆ چەواشە کردنی کورد و گەنجی کورد .

کە زیاتر لە ١٠٠ جار باسی ئالآی ئێراقی کردیە ، ناوی علم والعرب و ئێراق و ، ئێراقی عروبە و ، بەغدادی عروبە و ، فەریقی عەرەب و عروبە و ، تاکو کۆتایی یاریەکە ... سەیر لەوە گەنجی کورد لە گەڵ سەرکەوتنی هەڵبژاردەی ئێراق ، ئاهەنگیان گێرا تاکو دوای کاتژمێر ١٢ی شەو بە بەرگری کردنیان لە لە ئوومەی عەرەبی و ئێراقی عەرەب و بەغدای عروبە و ئالآی عەرەب و ئالآی ئێراقی عەرەب ... ئا ئەمەیە کورد و هەڵوێستی کورد بەرامبەر بە گەلانی دوژمنکار لە سەرتای بوونی کورد تاکو نوسینی ئەم هەوڵە .

٢٠٠٧/٧/٢٩ گرووپێکی چەکداری بە چوار ئوتومبێل مەزارگەی دانیاڵ پێغەمبەریان لە

ناحیـەی وەجیهیـەی سـەر بـە قـەزای مقدادیـەی باکووری ڕۆژهـەڵاتی باقوبـە تەقێندرایەوە و ، تەقاندنەوەکە لە ڕێگەی دانانەوەی بۆمبی چێندراو و دواتر تەقاندنەوەکـە ، کـە بـووە هـۆی هەڵوەشاندنەوە و ڕووخانـدنی زۆربـەی زۆری بەشەکانی مەزارگەکە لە ناوچەکەدا و ، دوای ئەوەش هێرشیان کردۆتە سـەر گوندی وەجیهیـە و لـە ئـەنجام ٥ کەسـیان کوشـت و ١٣ کەسـیان ڕفانـدوە بـۆ جێگەی نادیار.

٢٠٠٧/٧/٣٠ گەورە دەرهێنەری سویدی -- ئینگمار بریگمـان -- لـە تەمـەنی ٨٩ سـاڵیدا لە ماڵەکەی خۆی لە دوورگەی – فارۆ--ی سەر دەریای بەلیك کۆچی دوایـی کرد ... شایانی باسە بیگمان تا ساڵانی دوایی تەمەنی هەرکاری دەرهێنەری و هونەری کردووە و توانیویەتی لە سنووری وولاتەکەیدا خۆی تێپـەڕێنێ و ببـێ بـە دەرهێنـەرێکی بـە ناوبـانگی جیهـانی ... هـەروا لـە درێـژەی چالاکیەکانی چوار خەڵاتی ئۆسکاری وەرگرتووە جگە لە چەندین خـەڵاتی بایەخداری دیکە لە جیهان .

٢٠٠٧/٧/٣٠ ڕاپـۆرتی ڕێکخـراوی چاودێری مـافی مـرۆڤ -- هیومـان رایـش وۆچ -- لـە ڕاپۆرتێکیـدا بـڵاوی کـردەوە ، کـە لـە سـەرەتای سـاڵی ٢٠٠٠ تـا ئـەمڕۆ ئیسلامیەکان ، لەوانە کۆمەڵـەی ئـەبو سـەیاف ١٧٠٠ هاوڵاتییـان لـە فیلیـپین کوشـتووە و بریندار کـردووە ... بـە پێـی ئاژانسـی هـەواڵی فـرانس پـرێس ، ڕێکخراوی هیومان دووپاتی کردەوە . کە ئەم ژمارەیە زیاترە لە و کەسـانەی لـە کـردەوە تیرۆریـستیەکانی ئەندۆنوسـیای دراوسـێی لـە توندوتیژیـەکانی بالی لە ساڵی ٢٠٠٢ کوژراون ... شایانی باسە ڕاپۆرتەکە لـە ٢٨ لاپـەڕە پێـك هـاتبوو ، بـە نـاوی کوشـتنی خـەڵك لـە باسێکی تێروتەسـەلی توندوتیـژی لـە ناوچـەکان میـداناو باسـیلیان و چـەند دەرگەیـەکی دیکـەی فلیپینـی تێـدا ڕوونکراوەتەوە.

٢٠٠٧/٧/٣٠ ئیدارەی ئەمەریکا لە میانەی ستراتیژیەکانیدا لە پێناو رووبەرووبوونەوەی ئێران ، هەوڵی بنکەیەکی سەربازی گەورە لە دورگەی مەسیرەی عومانی لە

کەنداو دروست بکات ... بە پێی راپۆرتی هەواڵی ئەلخیمەی عومانی ولە سایتی -- دێ بکای -- ئیسرائیلی بلاوکراوەتەوە . کە ئەمەریکا لە ستراتیژیە نوێیەکەیدا بۆ رووبەرووبوونەوەی رژێمی ئێران ، پلانێکی گەورەی دارشتووە ، کە سێ رێرە و ، یان هێل لە خۆ دەگرێت .

یەکەمیان :- فراوانکردنی هێزی ئاسمانی سعوودیە بۆ ئەوەی بە قەدی هێزی ئاسمانی ئێران بێت .

دووەمیان :- زیاد کردنی ژمارە وقەبارەی سووپای سعوودیە و کوێت وعومان و ئەردەن وئیسرائیل .

هێلی سێیەم :- بنکە سەربازیەکانی ئەمەریکا لەو وولاتانە فراوان دەکات و بنکەیەکی سەربازی گەورە لە دوورگەی مەسیرەی عومان لە کەنداو دروست دەکات ... یەکەی سەربازی پیادەی دەریاوانی مارینزی ئەمەریکا ، بە شێوەیەکی هەمیشەیی لە کوێت دەمێنێتەوە بۆ ئەوەی نزیك بێت لە شاری بوشەهری ئێرانی ، کە کوورەی ناووکی لێیە .

٢٠٠٧/٧/٣١ بە پێی راپۆرتێکی رۆژنامەی نیوۆرك تایمزی ئەمەریکی کە سەرۆکی ئەمەریکا جۆرج بۆش لەم ماوەیەدا زیاتر گرنگی بە پلانی سیناتۆری ئەمەریکی -- جۆزیف بایدن -- دەدات سەبارەت بە دابەشکردنی ئێراق بۆ سێ قەوارەی ، کورد و ، سووننە و ، شیعە ، لە داهاتوودا سەرەرای هەرێمی باشووری کوردستان ، کە وەك کیانێکی سەربەخۆ لە باکووری ئێراقدا هەیە ... ئەم پلانەش لەلایەن شارەزایان لە رۆژهەلاتی ناوەراستیش گرنگی

پێدەدرێت .

ئەمەش بە هۆی شکست هێنانی ئاشتەوایی لە نێوان هەردوو مەزهەب شیعە و سووننە ی ئیسلامی عەرەب و ، بەردەوام بوونی کارە تیرۆریەکان و کێشە و گرفتی دیکە ... دوای ئەوە هەر وەك لە ڕاپۆرتەکەدا هاتووە هەرێمی شاری مووسڵ و ، بەغدا و ، کەرکوك ، پێك هاتەی نەتەوەیی و تایەفی جیاوازیان تیادا دەژی و دەتوانن بچنە پاڵ یەکێك لەم کیانانەی کە پێك دەهێنرێت لە ئێراقدا .

٢٠٠٧/٧/٣١ بۆ یەکەم جارە ئێران ئەوەی دووپاتکردەوە ، کە بریاری لە سێدارەدانی بەسەر دوو ڕۆژنامە نووسی کورد سەپاندووە ... بە تۆمەتی ئەوەی کە گوایە ئەوانە دوژمنی خودان ... ووتە بێژ بە ناوی دادی ئێران عەلی ڕەزا جەمشیدی ڕایگەیاند ، کە دادگای مەریوان لە ڕۆژهەلاتی کوردستان لە٢٠٠٧/٧/١٦ . عەلی عەبدولواحید یوتیمار و عەدنان حەسەنپوری بە لە سێدارەدانی دادگایی کرد ، بە ناوی ئەوەی دوژمنی خودان لە هەلویستەکانیاندا .

بەلام ووتە بێژەکە ئەو تۆمەتانەی روون نەکردەوە ... هەروا گووتی:- نازانرێ دادگای بالا دادگاییکردنەکە پەسند دەکا یا نا .

جێگەی ئامارە پێکردنە کە ڕیکخراوی پەیامنێرانی بێ سنوور سەرکۆنەی سەپاندنی بریاری لە سێدارەدانی بە سەر دوو ڕۆژنامە نووسەکەی کورد ، لە لایەن ڕژیمی ئیسلامی ئێرانەوە دەکات .

٢٠٠٧/٨/١ سەرەك کۆماری تورکیا ئەحمەد نەژدەت سیزەر بە مەبەستی پیرۆزبایی لێکردن لە سەرجەم ئەو پارتانەی سەرکەوتنیان لە هەلبژاردنی ٢٠٠٧/٧/٢٢ بە دەست هێنا تەنیا پیرۆزبایی لە – دەتەپە --نەکردو داوەتی نەکردن . لە مبارەیەوە پێشوازی لە هەریەك لە دینێز بایکال سەرۆکی chp و باخچەلی سەرۆك mhp کەوت و بڕیاریشدا چاوی بە سەرۆکەکانی دیکەش بکەوێ .

جێگەی ئامارەیە کە سەرکەوتنی ٢٤ کورد لە کۆمەلگای دیموکراتی کە سەرکەوتنیان بە دەست هێنا جێگەی خۆشحالی ڕژێمی تورکیا و پارتە رامیاری و نەتەوەیی و ئاییني تورکیا نیە .

٢٠٠٧/٨/١	بە بۆنەی ٨٠ ساڵەی جەژنی سووپای چینی مللی ئاهەنگێکی بێ وێنە گێردرا ، حکوومەتی کۆمۆنیستی لەم ڕۆژەدا پەیمانی دا کە هێزەکانیان ببێتە گەورەترین هێز لە جیهان ... سەرۆکی چینی مللی خۆجینتاو لە بەردەم هەزاران کس لە جەماوەری چینی گووتی :- لە گەڵ بەرەو پێش چوونی باری ئابووری و بازرگانی وولات ، هەوڵ دەدەین هێزە چەکدارەکانمان بە هێز بکەین و ببێتە هێزێکی تاکیش لە کێشووەری ئاسیا . شایانی باسە ژمارەی هێزی سەربازی چینی ٣,٢٠٠,٠٠٠ سێ ملیۆن و دووسەد هەزار سەربازە لە هەموو بوارەکانی سەربازیدا ... پیادە و ئاسمانی و دەریایی و ، بوودژەی بەرگریش ٤٥ ملیار دۆلارە و ژمارەی خەلکی چینیش ٨,١٧٪ . گۆی زەوی داپۆشیووە لە جیهاندا .
٢٠٠٧/٨/١	هێزەکانی سووپای دانیمارك لە ئێراق ، ئەرکە سەربازیەکانی دابە دەست هێزەکانی سووپای بەریتانیا ، دوای کشانەوەی لە ناو قەزای قورنەی سەر بە پارێزگای بەسرە لە باشووری ئێراق ... جێگەی ئاماژە پێکردنە کە ژمارەی سەربازە دانیمارکیەکان لە ئێراق ٦٢٠ سەرباز بوو کە لەگەڵ هێزە بەریتانیەکان لە ساڵی ٢٠٠٣ هاتنە ئێراق ، جگە لە هێزی دیکەی فرە ڕەگەزی سەربازی بە ژمارەیەکی کەم .
٢٠٠٧/٨/١	لە دوای سەرهەڵدان و گفتووگۆی نێوان بەرەی تەوافق و حکوومەتی نوری مالکی و نەگەیشتنیان بە ڕێکەوتن لە سەر جێ بە جێکردنی داواکاریەکانی بەرەی تەوافق ، بە ڕەسمی کشانەوەی خۆی لە حکوومەتی نوری مالکی ڕاگەیاند ... سەرەڕای بەردەوام بوونی هەوڵەکان بە تایبەتی لە نێوان هەردوو مەزهەبی شیعە و سووننەی ئیسلامی عەرەب ، کە ئێستا هاوپەیمانی شیعە زۆربەی هەرە زۆری دەسەلات و بریارەکان لە دەست ئەوانە لە وولاتەکەدا.
٢٠٠٧/٨/٢	نووسینگەی ژمێریاری سەر بە هێزەکانی سووپای ئەمەریکا بێ سەر و شوێن چوونی ١٩٠ هەزار پارچە چەکی ڕاگەیاند ، کە لە ساڵی ٢٠٠٤ و ٢٠٠٥ دراونەتە هێزە ئەمنیەکانی ئێراق . لە ڕاپۆرتێکی نوسینگەی ناوبراو روونیکردەوە ، کە سووپای ئەمەریکا

ناتوانێت چارەنووسی ١١٠ هەزار پارچە کلاشینکۆف و نزیکەی ٨٠ هەزار دەمانچە و ١٣٥ هەزار گوللە بەند و ١١ هەزارخوودە دیاریبکات ... کە لە ساڵی ٢٠٠٤ سووپای ئەمەریکا بە شێوەیەکی ڕێك وپێك لیستی ئەو چەکانە و بەرواری وەرگرتن وپێدانی ڕێکنەخستووە ، هەتا ئەو یەکانەی کە ئەم چەکانەشیان وەرگرتووە .

ئەم ووتانە بنەمای نیە و ئەمەریکا هەندە گێل نیە بە دیارنەبوونی ١٩٠ هەزار پارچە چەك و ، خۆی باش دەزانی بە کێی داوە و چۆن کاری پێدەکرێت لە ئێراق .

خەبات ژمارە / ٢٥٧٤.

٢٠٠٧/٨/٢ لە ئاکامی لێکۆڵینەوەی ١٥٠ زانا و پسپۆری ڕووسی لاهووت لە کۆنگرەیەکدا ، لە نهێنی تێکنەچوونی لاشەی ڕەبەنێکی بووزی کۆلییەوە بە ناوی – ئیتیگیلۆڤ -- کە بەر لە ٨٠ ساڵ مردبوو . پرۆفیسۆر ڤیکتۆر زڤیکیان ، لە ناوەندی پزیشکی دادوەری لە وەزارەتی تەندروستی ڕووسیا گووتی :– لاشەی ڕەبەنەکە زۆر جیاواز نییە لە لاشەی کەسێك بەر لە ١٢ کاتژمێر مردووبێت .

زاناکان لەو کۆنگرەیەدا و بەر لەوەش هەوڵیان دابوو نهێنی ئەو کۆدانە یاخوود ئەو پێشبینیانە بدۆزنەوە ، کەوا برواییە ، کە ئەو ڕەبەنە لە ناو کتێبێکدا بە زمانی مەنگۆلی کۆن نووسیبووی . بە تەماشن ئەو کۆدانە یارمەتیان بدات لە دۆزینەوەی هۆی تێکنەچوونی لاشەکەی ... ئەم ڕەبەنەش لە ساڵی ١٩٢٧ مردووە ، ئەویش کاتی دانیشتنێکی ڕامان نوێژ بە شێوەی – لۆتست – لە کاتی یوگا کردن .

لاشەکەش خرابووە ناو تابووتێکی تەختەی سنەوبەر ، کە بە خوێ داپۆشراو ... ڕەبەنەکە بە هەمان شێوەی مردنی لەو سندوقە دانرابوو ... هەندێ بوزی وایان باوەرە کە مامۆستاکەیان گەیشتبووە پلەی ئەو پەڕی ڕاستی ، یاخوود پاکیی تەواوی لەش و گیانی .

هەفتەنامەی هەولێر بە ژمارە/ ٣٦ .

٢٠٠٧/٨/٥ هێزەکانی سووپای ڕژێمی تورکیا ، کە بە درێژایی سنووری نێوان هەرێمی باشووری کوردستان و خۆی بە هەموو جۆرە زرێ پۆش و تانگ و جۆرە

چەکێك کۆنترۆڵی کردووە و دەست بە بۆردمان کردنی ناوچەکانی قەزای ئاکرێ و زاخۆ و مێرگەسۆر ، بووەتە هۆی دەربەدەربوونی بە دەیا خێزان لە سەر ماڵ و حاڵی خۆیان .

جێگەی ئاماژەیە کە سووپای تورکیا بە هەماهەنگی هێزەکانی سووپای ئێران ناوچەکانی هەرێم بە بەردەوامی بۆردمان دەکەن بە ناوی ئەوەی کە چەکدارانی پەکەکە لەو ناوچانە هێرش دەکەنە سەر ڕژێمی تورکیا لەو کاتەی ، کە جمووجۆڵی -- پەکەکە -- لە ناو قولایی خاکی تورکیا و باکووری کوردستان هێرش دەکەنە سەر دام و دەزگاکانی حکوومەتی تورکیا ، لە پێناو بەرگری کردن لە مافی ڕەوای گەلی کوردستان .

٢٠٠٧/٨/٥ ئەنجوومەنی نوێنەرانی ئەمەریکا ، پرۆژەی یاسای سیخووری کردن لە سەر پەیوەندیە تەلەفۆنیەکان لە کۆنگریس پەسند کرا .

شایانی باسە بەو پێیە دەزگا هەواڵگەریەکانی ئەمەریکا مافی سیخووریکردنیان هەیە لە سەر گشت پەیوەندیە تەلەفۆنیەکان ، ئەمەش بە پێی دەقی یاسەکە ، کە بەشێکە لە لە پاراستنی ئەمن و ئاسایش و وویلایەتە یەککگرتووەکانی ئەمەریکا ... ئەو یاسایە وێنەیەکی هەموار کراوی یاسایەکی هاوشێوەی خۆیەتی ، کە لە ساڵی ١٩٧٨ دەرچوو بوولە لایەن ئیدارەی ئەمەریا .

جیاوازیەکەشی ئەوەیە کە یاساکەی ١٩٧٨ تەنها بە یاداشتنامەیەکی قەزاییەوە ڕێگای بە دەزگا هەواڵگەریەکان دەدا ، کە گوێ بە پەیوەندیە تەلەفۆنیەکان بگرن ... بەڵام ئەم یاسا نوێیە بە کۆی ٢٢٧ دەنگ بەرامبەر بە ١٨٣ دەنگی لە ئەنجوومەنی نوێنەران پەسند کرا.

٢٠٠٧/٨/٦ لە هەوڵێکی پزیشکی نەشتەرگری لە ئەڵمانیا , دکتۆرەکان توانیان لە ئەنجامی نەشتەرگری لە سەر خاتوو-- مارگریت فیگنیر-- ئەنجام بدەن بە شێوەیەکی سەرکەوتوانە لە شاری بەرلینی پایتەختی ئەلمانیا .

جێگــەی باســکردنه کــه خـاتوو فیگـنیر لـه تەمەنی چوارســاڵیدا بــه هــۆی یـاریکردن بـه پێنووسـێك لـــه ڕوومەتـــەکانی ڕوو چـــووه بـــه درێـــژی دوو ســـــانتیمەتر و تـــــا گەیــشتۆته نــاو ئـامێری هەستیاری لـه سـەریدا لـه ڕێگــەی ماســوولکەکانی سەر چاوی ڕاستەیدا .

ئـــەم کـــاره نەشـــتەرگەریەش دوای ٥٥ ســـاڵ بــۆی ئــەنجام درا بـــه هــۆی تووشبوونی سەر ئێشەو کار لێکردن له سەر هەست و هۆشیدا و بۆته هۆی هاتنه خوارەوەی خوێن له لووتەکانیدا .

ئەم کاره نەشتەرگەریەش له لایەن دکتـۆر -- هـانس بیریـووم -- ئەنجامـدرا بـه سـەرکەوتوانه و لـه ڕاگەیاندنێکـدا گـوتی:- خـاتوو فیگـنیر لـه مـەودوا تووشـی سـەر ئێـشەو ئـازار نایـەت سـەرەرای مانـەوەی ئـەم پێنووسـه بـۆ ماوەیەکی دوور و درێژ له ناو سەریدا .

٢٠٠٧/٨/٦ لـــه بڵاوکراوەیـــەکی ســـایدی موحیـــت دا ، کـــه تیمێکـــی زانـــای ڕووســـیای یـــەکگرتوو بـــه سەرپەرشـــتی پرۆفیـــسۆر -- ئیگـــۆ ئۆستریتـــسۆف -- پڕۆژەیەکی نوێ له بواری وزەی ئەتۆمی جێ به جێ دەکەن ، کـه لـه توانـایدا هەیـــه کێـــشەی پاشمـــاوه ئەتۆمیـــەکان چارەســـەر بکـــات و ڕێگـــەش لـــه بڵاوکردنـەوەی چـەکی ئـەتۆمی بگرێـت ، لـەو تـەکنۆلۆژیا نوێیـەدا بـه هـۆی نیترۆناتـــەوه ئەتۆمـــه قۆرســـەکانی ، وەك ســـودیۆم پارچـــه پارچـــه بکـــرێن و هەڵیدەوەشێنێتەوه و بەکار هێنانی ئەو نیتروناته و وزه بەرزەش ڕێگـه لـه بـه کـار هێنـانی ئـەو پرۆژەیـه دەگرێـت بـۆ دروسـتکردنی چـەکی ئـەتۆمی لـه جیهاندا .

٢٠٠٧/٨/٦ گەریـدەی ئـەڵمانی -- کۆنـسەر هـۆلترۆف -- تەمـەن ٧٠ سـاڵ لـه گـەڵ

کورەکەی ، کە دەرچووی لیژە گەیشتنە شاری هەولێری دێرینی پایتەختی هەرێمی باشووری کوردستان .

جێگەی ئاماژە پێکردنە کە گەریدەی ئەلمانی هۆلترۆف لەگەڵ کورەکەی لە ساڵی ١٩٩٠ لە ئەلمانیا دەست بە گەشتێك دەکەن بە سورانەوەیان بە وولاتانی جیهان ، کە تاکو گەیشتنە خاکی کوردستان ١٤٠ وولاتیان کردبوو و گەشتەکەیان تاکو ساڵی ٢٠٠٩ بەردەوام دەبێت .

گەریدەی ئەلمانی هۆلترۆف لە لێدوانێکیدا گوتی:- لەو گەشتەماندا لە دوو وولات پێشوازی گەرمیان لێکردین و چایان پێداین ، یەکەم وولاتی عوممان و دووەمیش کوردستان بوو . بڕیاری ئەم گەشتەشیان لە ساڵی ١٩٨٨ بوو بە نێوو وولاتانی جیهان .

رۆژنامەی خەبات ژمارە /٢٥٧٩.

٢٠٠٧/٨/٦ لە دوای ٨ دانیشتنی نا ئاسیی پەرلەمانی کوردستان لە هەولێری پایتەختی هەرێمی باشووری کوردستان و پاش گفتووگۆیەکی تێروتەسەلی یاسای نەوت و گازی کوردستان پەسند کرا .

شایانی باسە لە دوا دانیشتنی پەرلەمان ، کە تایبەت بوو بە پرۆژەی یاسای نەوت و گاز . ئەویش لە سەر لایەن و دەسەلاتەکانی ناو یاساکە و خستنە رووی تێبینی و سەرئەنجامەکان ، لە لایەن ئەندامانی پەرلەمان کە پێنج/٥ ماددە لە پرۆژەی یاساکە لابردران و کۆی ماددەکانی دیکەش پەسندکران .

دوای ئەوەش لە سەر داوای ئەندامانی پەرلەمان وەزیری سامانە سروشتیەکان دوو ماددە بۆ پرۆژە یاساکە زیاد کرا . کە یەکێك لەو ماددانە بریتی بوو لە دانانی بەشێك لە داهاتی نەوت بۆ خێزانە شەهید وکەمینە نەتەوەیی و نابیناکان و ژینگە تەرخان بکرێت ... بەلام ئەی...؟...!.

٢٠٠٧/٨/٧ له ڕاگەیاندنێکی زانای شــوێنەواری کوێــت و یۆنانیـــــەکان ، کـــه دەیانــەوێ پــشکنین لــه دوورگەی -- فیلکه -- بکــەن بــه دۆزینــەوەی دیـــوار و خـــانوو و کەرەســـــــــــته شـــــــوێنەوارەکانی

ئەسکەندەری مەکدۆنی ، که لەو کات کەوتبووه ژێر دەسەلاتی له ئەنجامی داگیرکردنیدا.

جێگەی باسکردنه که دوورگەی فیلکه جێگایەکی پێشکەوتووی سەربازی هێزەکانی ئەسکەندەری مەکدۆنی بووه ، که ئەو جێگایه دەکەوێته سەر تێك کردنــەوەی هــەردوو زێــی دیجلــه و فــورات و چــوونه نــاو دەریــای کەنــداو لــه باشووری پارێزگای بەسرا و ناو سنووری دەوڵەتی کوێت , که لــەو کاتــه هێزەکــانی ســووپای ئەســکەندەر تــوانی کێــشووەری ئاســیا لــه ســەدەی چــوارەمی پــێش زاییــنی داگــیر بکــات و بیخاتــه ژێــر دەســەلاتی خــۆی ، کــه دەســەلاتی ئەسکەندەری مەکدۆنی بگــره لــه چین و هیندستان تاکو وولاتــی میسری ئێستاکەو ژێر دەسەلاتی , که لەسەردەمی ئەو بووژانەوەی ئابووری و بازرگانی گەشەی سەند بوو لەم کیشووەرانەدا.

ئەم هەوڵەش له ئەنجامی ڕاگەیاندنی وەزیری ڕۆشنبیری یۆنــانی هــات ، کــه لــه ســایتی - بــی بــی ســی -- بــلاوی کردبــووەوه , کــه تــاکو ئێــستا دروستکراوەکانی سەردەمی ئەسکەندەر لەم شوێنەدا ماوه له دیوار و خانوو دروســتکراوی دیــوار و پەیکــەر و چەندین کــەل و پــەلی دیکــه . ئەسکەندەری مەکدۆنی له ساڵی ٣٥٦ پێش زایینی له دایك بووه ، که ئــەو کات مەکدۆنیا ســەر بــه ئیمپراتۆریــەتی یۆنــانی بــووه و لــه تەمــەنی ٣٠ســی ســاڵیدا سەرکەوتنی باشی به دەست هێنا بوو ، به درێژ کردنەوەی دەسەلاتەکەی له میسرەوه تاکو هندستان .

دوای ئەو هەموو کارانەی لە تەمەنی سی وسیٚ ساڵیدا لە وولآتی بابل ، کە دەکاتە پاریٚزگای حیلەی ئیٚستای باشووری ئیٚراق ، بە هۆی نەخۆشی گرانە ، تا کۆچی دوایی دەکات ... هەروا ووشەی فیلکە ووشەیەکی یۆنانیەو بە مانای جیٚگەی سەربازی پیٚشکەوتوو دیٚت . هەروا ئەم دوورگەیە بەر لە ئەسکەندەری مەکدۆنی لە لایەن شارستانیەتی – دیلموون -- ئاوەدان کراوەتەوە لە ناوچەکەدا .

٢٠٠٧/٨/٧ دوای ژمارەیەك کۆبوونەوە لە سەر چۆنیەتی پوختکردنی کارە سەرەتایەکان ، بە دامەزراندنی یەکیٚتی پەرلەمانتارانی کوردستان ، ئەویش بە ئامادە بوونی هەر حەوت ئەندامی دامەزریٚنەر لە تەلاری پەرلەمان ، بە ڕاگەیاندنی کۆتایی کۆتایی بە دامەزراندنی یەکیٚتی پەرلەمانتارانی کوردستان .

شایانی باسە ستافی دامەزراندنی پەرلەمانتارانی کوردستان لە ٤ ئەندامی پەرلەمانی پیٚشووی کوردستان و ٣ ئەندامی پەرلەمانی ئیٚستای کوردستان پیٚك هاتووە ... ئەم یەکیٚتیەش لە پیٚناو دروستکردنی پەیوەندی لە نیٚوان پەرلەمانی ئیٚراق و پەرلەمانەکانی دیکەی وولآتانی جیهان ... هەروا ئەو ئەندامەی کە ئەندامی پەرلەمانی کوردستان بوون لە خوولی یەکەمی ساڵی ١٩٩٢ وخوولی دووەم ، کە کاری پەرلەمانتاری دەکەن و ئەو ئەندام پەرلەمانتارانەی ئیٚراق مافی بە ئەندام بوونیان لەو یەکیٚتیەدا هەیە لە ناو ئیٚراق و کوردستاندا .

٢٠٠٧/٨/٧ لە ئەنجامی گفتووگۆی چڕو دریٚژ خایەن لە نیٚوان ڕووسیا و ئەفگانستان ، لە ئاکام هەردوو لایەن بە سەرپەرشتی وەزیری دارایی ڕووسیا -- ئیکسی کودین -- و وەزیری دارایی ئەفگانستان -- ئەنوەر ئەلحەق -- لە ڕاگەیاندنیٚکیدا ڕایگەیاند ، کە ڕووسیا لە ٩٠٪ لەو قەرزانەی کە لە سەر ئەفگانستان هەبووە لیٚی خۆشبووە ، کە دەکاتە ١١,١٣ ملیار دۆلار .

شایانی باسە ئەو قەرزەش بەر لە حکوومەتی تاڵەبانی ئیسلامی و حکوومەتی دوای تالیبان بووە ، کە بە سەر کردایەتی حامد کارازای بەڵکو ئەم قەرزە لە کاتی دەسەلآتی دوای داگیرکردنی سۆڤیەتی پیٚشوو دیٚت ، ئەویش بە دامەزراندنی حکوومەتیٚکی کۆمۆنیستی لەو وولآتەدا تاکو ساڵی ١٩٨٩ ، لە دوای کشانەوەی هیٚزەکانی سووپای سۆڤیەت لە وولآتەکەدا .

پۆژنامەی خەبات / ١٥٧٩ .

٢٠٠٧/٨/٧ سەرەك وەزیرانی ئێراق -- نوری مالیكی -- و شاندێكی یاوەری گەیشتنە توركیا و ، لە دوای پێشوازی لێكردن لە لایەن وەزیری دەوڵەتی توركیا -- كۆرشات تۆزمەن -- لە فرۆكەخانەی ئەسەنیۆگا و دوای ئەوە لە گەڵ سەرەك وەزیرانی ڕژێمی توركیا كۆبوونەوەی هاوبەشیان ئەنجامدا و گفتووگۆی نێوانیان لە سەر بار و بوونی پارتی كرێكارانی كوردستان پەكەكە بوو ، دوای ئەوەش لە سەر پەیوەندیەكانی نێوان ئێراق و توركیا بوو لە ناوچەكەدا .

شایانی باسە لە لێدوانێكیدا نوری مالكی پەكەكەی بە پارتێكی تیرۆر شان بە شانی تیرۆر لە ئێراق و ناوچە و جیهان ناوزەند كرد . كە ئەمەش داهاتووی پەیوەندیەكانی توركیا و ئێراق بەرامبەر بە كورد و كاردانەوەی ناهەمواری دەبێ و دوای سەردانەكەی بۆ توركیا بەرەو ئێران رۆیشت بۆ هەمان مەبەست لە ناوچەكەدا.

٢٠٠٧/٨/٨ ستیڤن ئەلكسندەر كە هاو وڵاتیەكی تەمەن ٤٣ساڵی ئوسترالی دوای ئەوەی كە پشیلە خۆشەویستەكەی دەمرێت و بە دیاریەوە دادەنیشێ و دەگری ، دایك و باوكیشی گاڵتەی پێ دەكەن بەمە ستیڤن تورە دەبێ و باوكەكەی كە تەمەن ٨٨ ساڵ دەبێ و دایكیشی تەمەن ٧٧ ساڵ دەبێ ، هەردووكیان بە تەور دەكوژێ و دوای ئەوە پۆلیس دەستگیری دەكات و لە بەرامبەر دادگا دان بە تاوانەكەی دەنێ بە كوشتنی باوك و دایكەكەیدا .

٢٠٠٧/٨/٨ بۆ یەكەم جار لە هەرێمی باشووری كوردستان ، كارگەیەكی دروستكردن و لێكدانی فرۆكە دابمەزرێت ... شایانی باسە حكوومەتی هەرێم مۆڵەتی دامەزراندنی كارگەیەكی تایبەت بە دروستكردنی فرۆكەی شارستانی لە شاری هەولێر بدات ، یەكێك لە سەرمایەدارەكانی كورد بە هاوبەشی بە رپرسانی كورد ، كە ئەم كارگەیەش لە سەر رووبەری ٢٠٠٠ هەزار مەتر لە ناوچەی پیشە سازی لە هەولێر دەبێت و سەرمایەی ئەو كارگەیەش ١٥٠ ملیۆن دینارە ... كە ساڵانە دەتوانی ٢٤ فرۆكە بەرهەم بێنی بە مەبەستی خزمەت كردنی بواری پیشەسازی و ئابووری و گەشتیاری و كشتووكاڵی لە هەرێمەكەدا .

٢٠٠٧/٨/٨ دۆزینەوەی گەورەترین ئەستێرە لە دەرەوەی کۆمەڵـەی خـۆر لـە گەردونـدا , ئـەویش بـە ڕاگەیاندنی ئـەو هەواڵـە لە لایەن گروپی زانایانی گەردونناسـی نێوودەووڵـەتی ، بـە دۆزینـەوەی ئەسـتێرەیەکی زەبـەلاح ، کـە لـە دەرەوەی بازنەی ئەستێرەی دیکەی بێچگە لە کۆمەڵەی خۆر دەسووڕێتەوە .

ئەستێرەی گواستراو , واتـا ئـەم ئەستێرەیە لـە گەردونـدا وەستاوە لـە نێوان ڕۆژ و زەویدا ، کە گەورەترە لە ئەستێەرەی مووشتەری بەڕێژەی ٧٠٪دا کە گەورەترە لە کۆمەڵـەی خۆر . ئـەو ئەستێرە هەیە لـە دەرەوەی کۆمەڵـە , لـە کۆمەڵـەی هرقـلْ , و دە سـووڕێتەوە لـە دەووری ئەسـتێرە ، کـە دووری لـە کۆمەڵەی خۆر نزیکە ١٤٣٥ ساڵی ڕووناکیە .

هەروا ئەستێرەی tres4 ئەوەندە دوور نیە لە ئەستێرەی دایك ، تەنیا -- حەوت ملیۆن -- کیلۆ مـەتر نـەبێت و پلـەی گـەرمی زۆر بـەرزە ، کـە دەگاتـە ١٣٢٧ پلەی سەدی . هەروا سوورانەوەی خۆی لە دەووری ئەستێرەی دایك بە سێ ڕۆژ و نیوو تەواو دەکات .

٢٠٠٧/٨/٨ بە ئامادە بوونی چەند ووڵاتێك ، کە لە ناویاندا وویلایەتـە یـەکگرتووەکانی ئەمـەریکا و ، بـەریتانیا و ، فەرەنـسا ، کۆبوونـەوە لـە پێنـاو سـەقامگیری ئاسایشی ئێراق ، لە شاری دیمەشقی پایتـەختی سووریا لـە گـەڵ ووڵاتانی سعوودیاو ، ئێران و ،ئەردەن و ، تورکیا و ، میسرو ، کویت و ، بەحرین و ، ڕووسیاو ، چین .

هـەروا نوێنـەری نەتـەوە یـەکگرتووەکان و کۆمکـاری عـەرەب ... لـە پێنـاو یارمـەتی دانـی گـەلانی ئێـراق ، بۆ ئـەوەی لـەو تەنگـژە نائـارامی ونالـەبارو رامیـاری و ئـابووری و بازرگـانی وکۆمەڵایەتیـەو شـەڕ وپێکـدادان ڕزگاریـان بێت لە ناوچەکە کە تێیکەوتوون .

٢٠٠٧/٨/٨ لە ئەنجامی کارەساتە سروشتیەکانی مانگی / ٢٠٠٧/٧ . نزیکەی ٩٠٠ هاو

وولاّتی له چینی مللی گیانیان له دەست دا ، ئەمەش بە پێی ڕاپۆرتێکی ڕۆژنامەی جاینا دەیلی له ٨/٨ , به بلاّوکردنەوەی بەیاننامەیەکی وەزارەتی کاروباری مەدەنی ، له ئەنجامی زریان ولافاوەکانی ٧١٢ هاو ولاّتی گیانی له دەست داو ١٦٣ هاو ولاّتیش بزرن ... سەرەرای ئەو ژمارەیەش زیاترله ١٥ ملیۆن کەسیش بیّ شوێن بوون و زیانەکانیش به ١٤ ملیار دۆلار مەزەنده کرا .

شایانی باسه ئەم ڕووداوه سروشتیانه ، وولاّتەکانی بەنگلادیش و ، پاکستان و ، هیندستانیشی گرتەوه ، بەلاّم به ڕێژەیەکی کەمتر له چینی میللی له هەرێمەکان و کێشووەرەکەدا .

٢٠٠٧/٨/٨ پەسند کردنی یاسای نەوت و غاز له هەرێمی باشووری کوردستان ، کاردانەوەی نەریتی له لایەن هەندێك لایەنی ئێراقی لێکەوتەوه ، لەوانه بەیاننامەی دەستەی به ناو زانایانی

ئیسلامی مەزهەب سووننه له ئێراق و لەو بەیاننامەیه داوایان له کۆمپانیا بیانیەکان کرد .

که پڕۆژەکانیان له هەرێمی باشووری کوردستان وەگەڕنەخەن و گرێبەستی کارکردن له گەڵ حکوومەتی هەرێمی کوردستان مۆرنەکەن ، چونکه یاساکه ناڕەوایه و مافی دەرچوونی دەبیّ له لایەن حکوومەتی ئێراقەوه بێت و یاساکەیان به هەڵوەشانەوه ناوزەند کرد .

شایانی باسه که یاساکه له چوار چێوەی دەستوور دەرنەچووه و کوردیش مافی خۆیەتی یاسای نەوت و غازی هەبێت ، که له بەرژەوەندی هەموو پێك هاتەکانی گەلانی ئێراق بێت ، نەك به تەنیا کورد و نەتەوەکانی سەرخاکی کوردستان ، که کورد خاوەنی دەووڵەمەنترین سامانی سروشتیه و لێی زەوت کراوه و به دەیا ساڵه ڕژێمه یەك له دوای یەکەکانی ئێراق و ئێران

بەرهەمی دێنن و بە چەك و تەقەمەنی و موچەی دوژمنان کورد دەدەن ، لە پێناو لە ناوبردن و ڕەشکردنەوەی کورد و ناسنامەی کورد و خاکی کوردستان ، لە هەموو بوارە جیاجیاکان بە تایبەتی لە بواری نەتەوەیی و نیشتیمانیدا .

٢٠٠٧/٨/٨ لە دوای گفتووگۆکانی نێوان حکوومەتی تورکیا و سەرەك وەزیرانی ئێراق نوری مالکی ، بەرپرسانی حکوومەتی تورکیا لە ئەنکەرەی پایتەخت ، بە گومان بوون لە جیٚ بە جێکردنی بەڵێنەکان مالکی بە دژایەتیکردنی پارتی کرێکارانی کوردستان لە باکووری کوردستان – پەکەکە – لە هەرێمەکەدا .

لە کاتی گفتووگۆی نێوان سەرەك وەزیرانی ئێراق نوری مالکی و سەرەك وەزیرانی تورکیا ڕەجەب تەییب ئۆردوگان . کە نوری مالکی چەندین بەلێنی بە حکوومەتی تورکیادا بە لێدانی پەکەکە و دانەوە دەستی بەرپرسانی پەکەکە بە حکوومەتی تورکیا ... ئەم ڕێکەوتن و بەڵێنانەی لە نێوان هەردوو حکوومەتی ئێراق و تورکیا پێویستی بە یارمەتی حکوومەتی هەرێمی باشووری کوردستان هەیە و بە بیٚ ئەو ناتوانری هیچ کارێك ئەنجام بدرێت ، واتە ڕێکەوتنی سیٚ قۆڵی لە نێوان سەرەك وەزیرانی ئێراق و ، تورکیا و ، ئێران ، بەردەوامە .

یەکەم :– لە پێناو لێدانی جوولانەوەی ڕزگاری کورد لە باکووری و ڕۆژهەلاٚت و ڕۆژئاوای کوردستان و لە بار بردنی ئەو بارو دۆخە و پرۆسە ئازادیەی کە لە هەرێمی باشووری کوردستان هەیە.

شایانی گووتنە هەر ئەگەرێکی نا لە بار بێتە پێش جوولانەوەی کوردو سەرکردایەتی کورد لێی بەر پرسیارە لە هەرێمی باشووری کوردستان .

٢٠٠٧/٨/٨ گرووپێك لە زانا فەرمیکان ڕایانگەیاند بە لە ناو چوونی – دۆلڤین – لە ئاوە زلکاوەکان لە چینی مللیدا ، کە جۆری دۆلڤینەکان سپی بوو بە ناوی – بای گی – کە لە رووباری – بانگ تسی –

دەژین لە رۆژهەلاتی چینی مللی .
ئەمەش بە هۆی زۆری سوورانەوەی بەلەمەکان لەو رووبارانەدا و پیسکردنی ئـاوی رووبارەکـان بـە شـێووەیەکی بـەردەوام و لـە هـەمان کـات بـە هـۆی دروستکردنی سێ بەنداو لـە سەر رووبارەکـەدا . هـەروا بـە هـۆی راوکردنـی زۆری دۆلڤینەکان ، کە ئەمـەش بەشـێکە لـە لێکۆلینـەوە لـە سـەر ئـەم بارەداو دیار بوونی هۆکارەکـانی لـە ناوچوونی ئـەم جـۆرە ماسـیە بە نـاوی دلڤین لـە ناوچەکەدا .
هـەروا ووتـە بێـژ بـە نـاوی رێکخـراوی ژینگـە ئـەوەی دووپـاتکردەوە ، کـە نـاتوانین بـە تـەواوی لـە ناوچوونی دلڤین بـسەلمێنین بۆ مـاوەی ٥٠ سـالّی دیکە ، کە بە تەواوی بزر دەبێ ، کە دوا دلڤین – بـای گـی – لـە سـالّی ٢٠٠٤ دیتراوە ، هـەروا ئەنـدامی گروپـی لێکۆلینـەوەی بـەریتانیا – سـام تـوورمن – ئـەوەی راگـەیان کـە لـە ناوچـوونی دلڤینـی سـپی کارەسـاتە ، لـە بـەر ئـەوەی جۆرێکە جیا بۆتەوە لە هەموو جۆرەکانی دیکە .
ئەویش بۆ ماوەی ٢٠ ملیۆن سالّ ، و بزر بـوونی دۆلڤین کە کۆتـایی لقێکـی تـەواوە لـە لقـەکانی ژیـان لـە سـەر زەویـدا ، ئێمـەش بەرپرسـیار نـین لـەو رووداوانەی کە روو دەدەن لە سەر گۆی زەویدا .

٢٠٠٧/٨/٩ گرێدانی کۆبوونەوەیەکی گەوورەی سەرەك هۆز و تیرەکـانی هـەردوو وولاّتـی ئەفگانستان و پاکستان لە شاری کابوولی پایتەختی ئەفگانستان ، بە ئامـادە بـوونی ٦٠٠ کەسـایەتی لـە هـەردوو وولاّتـدا بـە سەرپەرشـتی سـەرۆکی ئەفگانستان حامد کارازای و بـە ئامـادە نەبوونی سـەرۆکی پاکستان پـەروێز موشـەرەف و بەشـدار بـوونی سـەرەك وەزیرانـی پاکستان شـەوکەت عـەزیز لەگەلّ شاندی وولاّتەکەیدا.
لە وتەیەکی سەرۆکی ئەفگانستان بۆ کۆنگرەوانان لە ژێر خیوەتێکی زەبەلاح بە ناوی –– ئەنجوومـەنی شـووری هـۆزە بەشـدار بووەکـان –– جیرجا ووتـی :– کـە هـەردوو حکوومـەتی پاکسـتان و ئەفگانـستان بـە یارمـەتی ئێـووە دەتوانرێ چەکدار و رێکخراوی قاعیدەی سەر بە تالیبـان و ئوسـامە بن لادن لە ناو ببرێن و کۆتایی بە کێشەکان بهێنرێت و هـەردوو وولاّت بـەرەو ئـارامی و بە یەکەوە ژیان هەنگاو بنێ .

بەڵام لە لایەکی دیکە بەشدار نەبوونی سەرۆکی پاکستان پـەرویز موشـەرەف لەو کۆبوونەوە ، هـۆی سـەرنەکەوتنی بووە , لـە بەر ئـەوەی هێزەکـانی هـۆزو تیرەکانی پاکستان لـە دوای گـەمارۆی مزگـەوتی سـوور هێرشـیان کـردە سـەر هێزەکانی سووپای پاکستان و ئەو ئاگر بەستەی لە نێوانیان هەبوو لە لایـەن سـەرەك هۆزەکـان هەڵوەشـێندرایەوە و بـووە هـۆی پـەلاماردانی چـەکدارانی هۆزەکان لە هەرێمی وەزیرستانی پاکستاندا .

لەگـەڵ ئەوەشـدا چاودێران وای بۆ چـوون ، کـە ئـەم کۆبوونەوەیـە هـەولێکی باشە بۆ ئارمکردنەوەی بارودۆخەکە ، گەر سـەرکەوتن بـە دەسـت بێنـێ بـەڵام ئەمـە مەحاڵـە لەگـەڵ سـەرەك هـۆزو تیرەکـان و بـاری نـاوخۆ و دراوسـێیەتی هـەردوو وولات و کاریگـەری ڕێکخـراوی قاعیـدەش لـە سـەر بـاری هـۆزو تیرەکانی ئەم دوو وولاتەدا .

٢٠٠٧/٨/٩ لـە کۆنگرەیـەکی ڕۆژنامەوانیـدا سـەرۆکی ئەمـەریکا -- جـۆرج بـۆش -- هۆشداریدا بە سەرەك وەزیرانی ئێراق نوری مالکی بەوەی کە ئاسـانکاری بۆ رامیاریەتی ڕژێمی ئیسلامی ئێران دەکات لـە ئێـراق ,سـەرەڕای ئـەوەش ، کـە ئێران بەڵێنی بە ئێراق داوە کە ئاسانکاری بۆ دەسەلاتی ئێراق بکات بە بـەرە و باشبردی باری ئارامی و ئاسایش لە وولاتەکەدا .

ئـەم لێدوانـەی سـەرۆکی ئەمـەریکاش لـە دوای گفتووگـۆی نێـوان سـەرەك وەزیرانی ئێراق نوری مالکی و بەرپرسانی ئێران هـات لـە تارانی پایتـەختی ئێران . هەر لە ووتەکانی سەرۆکی ئەمەریکا گووتی:-

ئێمـە نامـەمان ئاراسـتەی حکوومـەتی ئێـران کـردووە لـە ڕێگـەی بـالوێزی ئەمـەریکا لـە ئێـراق -- رایـان کرۆکـەر-- بـەوەی کـە ئەگـەر ئێـران چـەك و تەقەمـەنی بـۆ تیرۆرسـتان و کەسـانی ئیـسلامی توونـدرەو رەوانـە بکـات لـە ئێراق ، دوا ڕۆژی بەرەو خراپی دەچێ لە ناوچەکەدا .

ئـەویش بـە کوشـتنی ئەمەریکیـەکان , هـەروا گـووتی :- رەوانـە کردنـی ئـەم چەکانە بۆ پارت و گروپـە ئیـسلامیە شیعەکان و سـووننەکانی ئێـراق دەبێتـە هۆی زیاتر شێواندن و ئاڵۆزکردنی باری ناوخۆی ئێراق لە هەموو بوارەکاندا . لەوکاتەشـدا کـۆنگرەی -- لێژنـەی هاوکـاری و هەماهـەنگی ئاسایـشی وولاتانی دراوسێی ئێراق -- کۆتایی هاتبوو لە شاری دیمەشقی پایتـەختی

سووریا ، بە بەشداری کردنی چاودێرانی هەر پێنج وولاتی گەوورە , بە ڕێکەوتن لە سەر هەنگاونانی بەرچاو لە نێوانیاندا ,بە گرێدانی کۆبوونەوەی شارەزایانی سنووری لە ئێراق و دراوسێکان , بە چاودێری سنووری لە ئێراق و لەگەڵ وولاتەکانی سووریا و ، سعوودیە و ، کوێت و ، ئێران و ، تورکیا ، لە پێناو ڕێگە گرتن لە نەچوونە ناو خاکی ئێراق و بەرەو باشی بردنی باری ئێراق لە هەموو بوارەکان ، بە تایبەتی لە بواری ئەمنیدا.

٢٠٠٧/٨/١٠ جێگری وەزیری بەرگری ڕووسیای یەکگرتوو -- ئەلیکسەندەر بیلوسۆڤ – – لە ڕاگەیاندنێکیدا گووتی :– حکوومەتی ڕووسیا پلانی داناوە بۆ ئەوەی تاکو ساڵی ٢٠١٢ چەکە کیمیاویەکانی خۆی لە ناو ببات .

هەروا گووتی :– حکوومەتی ڕووسیا بارێکی باش باشی بۆ ڕەخساوە بۆ ئەوەی لە قۆناخی یەکەمدا تا ساڵی ٢٠٠٩ ، ١٨,٥ تەن لە یەدەگی چەکە کیمیاویەکانی خۆی لەناو دەبات , کە ئەمەش ڕووسیا بەرەو بارێکی دیکەی باشتری سەربازی دەبات لە لایەن بوارەکانی دیکەی سەربازی سەردەمی لە وولاتەکەدا .

٢٠٠٧/٨/١٠ دەست پێکردنی مانۆرێکی سەربازی گەوورەی بێ وێنە لە نێوان ڕووسیای یەکگرتوو و چینی مللی ، لە ناو چوار چێوەی ڕێکخراوی – شەنگەهای – لە گەڵ ئەوەشدا چوار وولاتی ئاسیایی بەشداریان تێدا کرد ئەویش:– ئۆزبەکستان و ، کازاخستان و ، کرگیزستان و ، تاجیکستان لە کیشووەرەکەدا.

لەم مانۆرە سەربازیەدا نزیکەی ٦٠٠٠ هەزار سەرباز لە هێزەکانی سووپای ئەو وولاتانە بەشداریان تێدا کرد , کە نزیکەی ٢٠٠٠ هەزار سەربازی ڕووسیا و ١٧٠٠ سەربازی چینی مللی ، بەشداریان تێدا کرد , بە بەکارهێنانی زیاتر لە ١٠٠٠ تانك و زریێ پۆش و فرۆکە و چەك و تەقەمەنی جۆراو جۆری دیکەی نوێی سەردەمیانە لەو مانۆرە سەربازیە لە نێوانیاندا .

ئـەم مـانۆرە سـەربازیەش لـە ناوچـەكانی شـاری -- ئـۆرۆمتش -- چینی وكەرتی -- تشیلیابینسك -- ی ڕووسیای یەكگرتوو ، بە بەردەوام بوونی تـاكو ٨/١٧ی هـەمان سـاڵ . ئـەم مـانۆرە سـەربازیەش بـە نـاوی مـانۆری -- هەوڵەكانی ئاشتی /٢٠٠٧ ، لە گەڵ ئەوەشدا ئەم مانۆرە سەربازییەی نێوان چین و ڕووسیا و هەر چوار وولآتی دیكەی ئاسایی بووە ، جێگـەی نـاڕەزایی وولآتانی ڕۆژئاوا بە تایبەتی ئەمەریكا و تایوان .

جێگەی باسكردنە كە بە هەمان شێووە و شێواز یەكـەم مـانۆری سـەربازی لـە نێـوان چـین و ڕووسـیا لـە سـاڵی ٢٠٠٥ ئەنجامـدرا ، ئـەویش بـە مەشـق پێكردنـی سـەربازەكان بـە فێكردنـی هـەر شـارێك و ناوچـەیەك كـە لـە لایـەن تیرۆرستان داگیر دەكرێت بە ڕزگار كردنی لە نێوانیاندا .

بـەلآم ئەمـەریكا ئـەوەی وا ناوزەنـد كـرد ، كـە بـە هێزكردنـی ڕێكخـراوی شــەنگەهایە كــە بــە بــەناوبانگترین ڕێكخــراوی ســەربازی دادەنرێــت لــە هەرێمەكەدا . ئەمەش لە دوای ڕێگە پێدانی ، ئێران و ، هند و ، پاكستان و ، ئەفگانـستان و ، مــەنگۆلیا ، بــە بوونیــان بــە ئەنــدامی چــاودێر لــەو ڕێكخراوەیەدا .

٢٠٠٧/٨/١٠ ســـەرەك وەزیرانـــی كەنـــــەدا لـــــە ڕاگەیاندنێكیـــــــدا دووپـــاتی ئـــەوەی كـــــردەوە ، كـــــە خاوەنداریـــــــەتی جەمـسەری بـاكووری

بەسـتەڵەك خاوەنداریـەتی هـی وولآتەكـەیتی , ئەمـەش لـەو كاتـە هـات كـە سەرەك وەزیرانی كەنەدا -- ستیڤی هاربر -- سەردانی ناوچەكەی كردبوو لە دوای چەند ڕۆژێك بە هـەمان هـەنگاو ، كە ڕووسیای یـەكگرتوو هـەنگاوی بۆ نابوو لە ناوچەی جەمسەری باكووری بەستەڵەكیدا.

ئەم سەردانەی سەرەك وەزیرانی كەنەدا لە دوای كارەكانی ڕووسیا هات كە دەریاوانـەكانی ڕووسـیا توانیـان ئـاڵای وولآتەكـەیان بچێنن بـە قـووڵی ٤٢٠٠

مەتر لە ژێر بەفردا لە جەمسەری باکوور, کە ئەمەش بووە هۆی سەرهەڵدانی کێشەی گەرم لە نێوان ڕووسیا و کەنەدا .
هەروا لە لایەکی دیکە کێشە لە نێوان کەنەدا و ئەمەریکاش سەری هەڵدا لە بارەی داهاتووی ، بە ناوی ڕێگەی باکووری ڕۆژهەلآت , کە ڕێرەوێکی ئاوی بەستەڵەکیە و هەردوو زەریای ئەتلەسی و هێمن بە یەك دەبەستێتەوە و ئەمەریکا دەلێت ، ئەم تەنگەبەرە نێوو دەووڵەتیە , بەلآم سەرەك وەزیرانی کەنەدا گووتی:- ئەم خاوەنداریەتیە هی کەنەدایە . سەرەرای ئەوەش ئەم ناوچە لە ژێر چاودێری بەردەوام دایە لە لایەن ئەو سێ وولآتەدا .
جێگەی باسکردنە کە ئەم کێشەیەش لە دوای ئەوە دێت ، کە بەفرو شاخە بەفریەکان بە ڕێژەیەکی زۆر دەتوێتەوە بە هۆی گۆرانکاری لە باری کەش و هەوادا و دەرکەوتنی جێگەی بە پیت لەم ناوچەدا بۆ بواری ئابووری و بازرگانیدا .

٢٠٠٧/٨/١٠ لە ڕاگەیاندنێکی وەزارەتی نەوتی ئێراقدا ، ئەویش بە مۆرکردنی پەیماننامەیەکی نێوان ئێراق و ئێران ، لە سەر دروستکردنی لوولە نەوتێك بۆ گواستنەوەی نەوت و بەرهەمە نەوتیەکانی ئێراق بۆ ئێران ، لە بەندەری بەسرەی باشووری ئێراق بۆ بەندەری بەندەری عەبادانی باشووری رۆژئاوای ئێران . ئەویش لە پێناو پالآوتنی و ڕەوانە کردنەوەی بۆ ئێراق ، بە بەرهەمەکانی بەنزین و نەوت و گاز و ڕۆن و چەندین بواری دیکە . لە نێوان هەردوو وولآت ئەمەش بە هۆی باری نا لە باری ئێراق دێت لە ناوچەکەدا .

٢٠٠٧/٨/١٤ لە ئاکامی ئەو لافاوەی کە بە هۆی باران بارینی وەرزیەوە کۆریای باکووری گرتەوە ، بە سەدان هاوولآتی ئەو وولآتە گیانی لە دەستدا و شوێنبزر بوون ، لە هەمان کات زیانێکی زۆریش بە ژێرخانی ئابووری ئەو وولآتە لە رووی وێستگەکانی وزەو تۆرەکانی گەیاندن و دار و درەخت کەوت و زیاتر لە ٣٠ هەزار خانووش ژێر ئاو کەوتن و چەندین بواری دیکەش وەك زیان لێکەوتنی ٨٠٠ باڵەخانە و ٥٤٠ پرد و ٧٠ هێڵی ئاسنینی لە وولآتەکەدا .
جێگەی ئاماژە پێکردنە کە کۆریای باکوور بە هۆی گەمارۆی ئابووری بە سەر سەپاندنی لە لایەن ئەمەریکا و کۆریای باشوور وولآتانی هاوپەیمان لە بواری ئابووری و بازرگانی ، کاری کردۆتە سەر بە هۆی بوونی چەکی

ئەتۆمی ئەو وولاّتە و بوونی ڕژێمێکی کۆمۆنیستی و چەندین لایەنی دیکەی ڕامیاری پەیوەند بە نێوو دەوولّەتیەکان لە دوورگەی کۆریا لە کیشووەرەکەدا .

٢٠٠٧/٨/١٤ لە دوای هەولّ و کۆششێکی زۆر لە ناو پارتی لیکودی ئیسرائیل و لە کۆنگرەی پارتەکەدا ، دووبارە سەرەك وەزیرانی پێشووی ئیسرئیل -- بنیامین نەتەنیاهۆ-- بە سەرۆکی پارتەکە هەلّبژێردرا بە ڕێژەی ٧٣٪ . دەنگی ئەندامانی پارتی لیکودی ئیسرائیل ، بەرامبەر بەرهەلّسکاری موشیە فیجلین -- بە ڕێژەی ٢٣ ٪. ڕای دەنگی ئەندامانی پارتی لیکودی ئیسرائیل .

جێگەی باسە کە بنیامین نەتەیناهۆ لە سالّی ١٩٤٩ لە شاری تەل ئەبیب لە دایك بووە . هەروا لە سالّەکانی ١٩٦٧--١٩٧٣ لە ڕیزی سەربازی خزمەتی کردووە , لە سالّی ١٩٨٤ بووتە بالّوێزی ئیسرائیل لە ڕێکخراوی نەتەوە یەکگرتووەکان , لە سالّی ١٩٨٨ بووەتە ئەندامی کەنیسەی ئیسرائیل , لە سالّی ١٩٩٦ بووەتە سەرەك وەزیرانی حکوومەتی ئیسرائیل , لە سالّی ١٩٩٩ لە هەلّبژاردن سەرکەوتنی بە دەست نەهێنا ، لە سالّەکانی ٢٠٠٢--٢٠٠٣ بووتە وەزیری دەرەوەی ئیسرائیل , لە مانگی/ ٢٠٠٣/٢ تاکو مانگی/ ٢٠٠٥/٨ بووەتە وەزیری دارایی ئیسرائیل .

دوای ئەوە لە مانگی/ ٢٠٠٥/١٢ بووەتە سەرۆکی پارتی لیکودی ئیسرائیل , هەروا پارتی لیکود لە ماوەی خەباتیدا لە ئیسرائیل توانیویەتی سەرکەوتن و هەلاّتن بە دەست بێنێ بە پێی باری ناوخۆ و دەرەوەی دەوولّەتی جوولەکە لە ئیسرائیلدا .

٢٠٠٧/٨/١٤ لە ئەنجامی تەقاندنەوەی دوو ئوتـــــــــومبێلی مینرێــژكراو لـــە هـــەردوو گونـــدی -- گرعـــوزێر , سیپا شێخ خدر-- سـەر بـە قـەزای شـەنگال لـە هـــــەرێمی باشـــــووری كوردســـتان . كــە بـــووە هـۆی شـەهید كردنـی زیـاتر لـە ٨١٠ هـاو ولاّتـی و زامـدار بـوونی بـە دەیـا هاوولاّتی لەو هەردوو شوێنەدا .

جێگـەی باسـكردنە كـە دوای ئـەم ڕووداوە دڵتەزێنـەی كـە بەرامبـەر بـە دانیـشتووانەكە كرا ، كە كوردن و هـەڵگری بڕوای ئاینی یەزیـدین و تـاكو ئێـستاش سـەر بـە پارێزگـای مووسـڵە و نـە گەرێندراوەتـەوە سـەر هـەرێمی باشووری كوردستان .

هەر بە بۆنـەی ئـەم كارە نامرۆڤایەتیە ووتـە بێژی سـەربازی هێزەكانی فرە ڕەگـەزی لـە ئێـراق ڕایگەیانـد ، كـە وولاّتـی سووریا و ڕژێمـی بەعـسی لـە سـووریا دەسـتی بـەو كـارە تیرۆرسـتیە نـا مرۆڤایەتیـەدا هـەبووە ، لـە پێنـاو نانـەوەی ئـاژاوە و جـێ بـە جـێ نـەكردنی مـادەی/١٤٠ وئـاڵۆزكردنی زیـاتری باری ئێراق و نانـەوەی تەنگـەژە لـە نێـوان حكوومـەتی هـەرێمی كوردسـتان و حكوومـەتی ئێـراق و كـورد و عـەرەب و دەسـت تێـوەردانی لـە كـارو بـاری ناوخۆی ئێراقدا .

هەروا بە هـۆی ئـەم كارە دڵتەزێنە سەرۆكی ئەمـەریكا جۆرج بۆش لـە ٨/١٩ بروسـكەی ماتـەمینی بۆ گەلی كورد و كوردە ئێزیدیەكان ناردو لە هـەمان كـات ڕەخنەی لە دەسـەلاّتی سـەرەك وەزیرانـی ئێـراق نـوری مـالكی گـرت و بـەوەی ناوزەنـد كـرد ، كـە كەمتەرخەمـە لـە جـێ بـە جێكردنـی پرۆگرامـەكانی لـە هەردوو بواری ئارامی و ئاسایش لە وولاّتەكەدا .

هــەروا ئەمینــداری گــشتی ڕێكخــراوی نەتــەوە یــەكگرتووەكان لــە ٨/١٧ بروسـكەی ماتـەمینی بۆ سـەرۆكی هـەرێم و سـەرەك وەزیرانـی ئێـراق ڕەوانـە

کرد و پشتگیری و هاوکاری ڕێکخراوەکەی دوپاتکردەوە بە ڕێگە گرتن لە تیرۆرستان لە ئێراقدا.

هەر بە هۆی ئەم کارەساتە سەرەك وەزیرانی ئێراق لە ٨/١٦ ، ٩٥٠ ملیۆن دیناری پێشکەش بە خانەوادەی شەهیدان و بریندارانی کارە تیرۆریستیەکە کرد ، لەو کاتەی کە سەردانی ئەو دوو شوێنەی کرد لە گر عوزێر و سیپان شێخ خدری سەر بە قەزای شەنگال لە هەرێمی باشووری کوردستان .

٢٠٠٧/٨/١٥ ڕێکەوتنی وولاتەکانی ، میسر و ، سووریا و ، ئوردن و ، لوبنان بە گۆڕینی بۆریە گازەکانی عەرەب بە بەستنەوەی بە تۆری عەرەب بە گواستنەوەی گاز لەگەڵ تۆری ئەورووپیدا لە دوای ڕەزامەندی ئێراق بە چوونە ناو ئەو تۆرە بە شێوەیەکی فەرمی .

دوای ئەوە وەزیرەکانی نەوت و گازی ، سووریا و ، لوبنان و ، ئوردن و ، میسر ڕێکەوتن لە سەر ئەوەی کە شوێن و جێگەکان دیار بکەن و لە هەمان کات بە بەشداری وەزیری وزەی تورکیا , ئەویش بە هەناردەو هاوردەی گاز بۆ ئەو وولاتانە و بەستانەوەی هێڵی بۆری لە نێوان ئەو وولاتاندا ، بە پێی پێویست لە تۆری هێڵی بۆری ئەورووپیدا .

٢٠٠٧/٨/١٦ کۆتایی هاتنی کۆبوونەوەی لووتکەی باڵای سەرکردەکانی وولاتانی ئەندام لە ڕیکخراوی شەنگەهای لە شاری – بەشکیك–ی پایتەختی کیرکیزیا , لە لایەن سەرۆکی ڕووسیا و ، کرکیزیا و ، چینی مللی و ، ئۆزبەکستان و ، تاجیکستان و ، کازاخستان . لە گەڵ سەرۆکی ئێران و ، ئەفگانستان . کە ئەم دوو وولاتە ئەندامی چاودێرن لەو ڕێکخراوەیەدا ، لە گەڵ هندستان و ، پاکستان و ، مەنگۆلیا . بە مۆرکردنی هەشت ڕێکەوتن ، لە بوارەکانی هاوکاری و ئارامی و ئاسایش وسەربازی , دوای ئەوە ڕاگەیاندنێکی هاوبەشیان لە بنیاتنانی جیهانێکی هەمە جۆری جەمسەری لە جیهاندا .

سەرکردەکانی ئەم وولاتانە هەوڵەکانیان لە پێناو بەهێزکردن و سەرکەوتن بوو ، لە پێناو بە جێ گەیاندنی ڕێکەوتنەکانیان سەرەڕای ڕەخنە لێگرتنیان لە لایەن وولاتە یەکگرتووەکانی ئەمەریکا و وولاتانی دیکەی هاوپەیمانی ئەمەریکا لە جیهاندا . بە هۆی ئەوەی کە ئەم وولاتانە داوایان لە ئەمەریکا کردووە ، کە بنکە سەربازیەکانی لە هەرێمی ئاسیای ناوەند بکێشێتەوە لە دوای کارەساتەکەی ٢٠٠١/٩/١١ کە بەرامبەر ئەمەریکا ئەنجامدراوە ، هەر بەو هۆیەش ئەم بنکە سەربازیانەی دامەزراندووە لە کیشووەرەکەدا.

ڕاگەیاندنی سەرۆکەکانی ئەندام لە ڕێکخراوی شەنگەهای بە دیارکردنی هەشت بەڵگەنامە و ناوزەند کردنی ئەم کۆبوونەوە بە ڕاگەیاندنی بە شکیك ، کە ڕەخنەی لە یەك جەمسەری دەسەڵات گرت کە ئەمەریکا بەڕێوەی دەبات لە جیهاندا .

٢٠٠٧/٨/١٦ لە ڕاگەیاندنێکی سەرۆك کۆماری فەنزویلا – هۆگۆشافێز--گووتی:- پلانێك لە بەر دەستدایە بە هەموارکردنی دەستووری وولاتەکە بۆ ئەوەی بتوانێ بۆ چەندین خوولی سەرۆکایەتی کردنی فەنزویلا خۆی هەڵبژێرێ .

جێگەی باسکردنە کە بە پێی دەستووری فەنزویلا هۆگۆشافێز دەبێ لە ساڵی ٢٠١٢ کۆتایی بە پۆستی سەرۆکایەتی بێ و خۆی هەلنەبژێرێ بە سەرۆکایەتی وولاتەکە . بەڵام هەموار کردنی دەستوور چەندین مادده و بڕگە و خاڵ لە خۆ دەگرێ ، بە گرتنە دەستی سەرۆکایەتی کردنی شارەوانیەکان لە فەنزویلادا .

هەروا سەرۆکی فەنزوێلا شافێز ئەو ڕەخنە ئاراستکراوانەی کە ڕووبەڕووی ببووەوە ڕەتی کردەوە و گووتی:- داهاتویەکی ڕووناك بەرەو ئایندەی فەنزویلا هەنگاو پێدەنرێت لە هەموو بوارە جیاجیاکاندا .

هەروا گوتی:- ئەو هەموارکردنانە هەڵوەشاندنەوەی چەندین جارە بە خۆ

پالاوتنی بۆ پۆستی سەرۆکایەتی فەنزویلا و زیادکردنی ماوەی دەسەلاتی سەرەك كۆمار لە ٦ سالْ بۆ ٧ سالْ و دیاریکردنی کاتی کاتژمێری کارکردنی ڕۆژانە بە ٦ کاتژمێر کارکردن بۆ کرێکاران لە دام و دەزگا حکوومیەکان و کەرتی تایبەت و تێکەلاو لە فەنزوێلا و بە هێزکردنی دەسەلاتی دەوولەت لە سەر باری ئابووری بوونی دەسەلات لە سەر کۆمپانیا تایبەتیەکان ، بەر لە مۆلەت وەرگرتن لە دادگادا . هەروا ئەو ڕشاگەیاندنەی شافێز لە کاتی ووتارەکەی بوو بەرامبەر ئەندامانی کۆمەلەی نیشتیمانی فەنزوێلا , بە چاوەڕوانکردنی بە هەموار کردنی دەستوور لە چەند مانگی ئایندەدا .

لەو کاتەشدا بە هەزارا کەس لە لایەنگرانی شافێز لە بەردەم کۆمەلەی نیشتیمانی پیرۆزباییان لە شافێز دەکردو یادی شۆرشگێر و قارەمانی وولاتەکە پۆلیڤار بەر لە ٢٠٠٠ سالْ دەکردەوە لە وولاتەکەدا.

٢٠٠٧/٨/١٦ لە شاری بەغدای پایتەختی ئێراق -- سەرەك كۆماری ئێراق جەلال تالەبانی و ، سەرۆکی هەرێمی کوردستان مەسعوود بارزانی و ، سەرەك وەزیرانی ئێراق نووری مالکی و ، جێگری سەرەك کۆمار عادل عەبدولمەهدی -- ڕێکەوتنی چوار قۆلیان مۆر کرد .

ئەم ڕێکەوتنامەیەش خۆی لە چەندین خالْ گرتبوو لە پێناو بەرەو باشبردنی باری ئێراق ، لە هەموو بوارە جیاجیاکانی ڕامیاری و ئابووری و بازرگانی و کۆمەلایەتی ، بە تایبەتی باری ئارامی و ئاسایشی ئێراق و هەماهەنگی بەردەوام لە پێناو جێ بە جێکردنی مادەی/ ١٤٠ ی دەستووری ئێراق ، لە پێناو ئاسایی کردنەوەی ناوچە کێشە دارەکان و یاساکانی نەوت وگاز و پێشمەرگە و هاوکاری زیاتر لە نێوان حکوومەتی فیدرالی و حکوومەتی هەرێمی کوردستان .

ئەویش بە ڕێگە گرتن لە هەولە تیرۆریەکان و پەیوەندی لە نێوان ئێراق و

وولاَتانی دراوسیَ ، بە پێی بەرژەوەندیە گشتیەکان ، هەروا بەردەوام بوون لە سەر خزمەتکردنی گەلی ئێراق ، بە یاساکانی دادپەروەری کۆمەلاَیەتی بە پێی دەستووری هەمیشەیی ئێراق , هەروا بەردەوام بوون لە کۆبوونەوەی هەفتانە و ، یاخوود خولی ئەنجوومەنی سەرۆکایەتی و سەرۆکایەتی ئەنجوومەنی وەزیران .

هەروا بە یەك بوونی هەلَوێستی یەکگرتوو لە کاتی سەرهەلَدانی کێشەی زیاتر و لە پێناو بە ئامانجگەیاندنی گەلانی ئێراق بە مافە رەواکانیان لە مەزهەبە ئایین و نەتەوە و رەگەز و بەقەرارکردنی ئازادییە سەرەکیەکانی گەلانی ئێراق لە هەموو بوارە جیاجیاکاندا .

بەلاَم دوای ئەوە لیستی بەرەی تەوافووقی ئێراق رەخنەی لەو رێکەوتنە چوار قۆلیەی نێوان هەردوو پارتی کوردی یەکێتی و پارتی و هەردوو پارتی عەرەبی ، پارتی دەعوە و ئەنجوومەن بالاَی شۆرشی ئیسلامی مەزهەب شیعە گرت لە ئێراقدا .

٢٠٠٧/٨/١٦ هێزەکانی سووپای رژێمی ئێران و تورکیا ناوچەکانی سەر سنووری نێوان تورکیا و ئێران و هەرێمی باشووری کوردستان بە هەماهەنگی هاوبەشیان بۆردومان دەکەن ، بە تۆپی قورس و درێژ هاوێژ ... بەر لەوەش هەردوو رژێمی داگیرکەری خاك و گەلی کوردستان بەردەوام بوونە لە بۆردمان کردنی دانیشتووانی ناوچەکانی پشدەر و قەندیل و قەلاَدزیَ و پێنجوین لە پارێزگای سلیمانی و ناوچەکانی مێرگەسۆر و ئاکریَ و زاخۆ لە پارێزگای دهۆك و لە هەمان کاتیش رژێمی سووریا بە شێووە و شێوازێکی دیکەی نویَ ناوچە کوردیەکانی ژێر دەسەلاَتەکەی بە عەرەبکردن دەکات ، بە پێی خواست و ویستی ئوومەی عەرەبی و ئوومەی ئیسلامی لە سەر خاکی کوردستاندا .

٢٠٠٧/٨/١٧ لە مانۆرێکی سەربازی هاوبەش لە نێوان رووسیای یەکگرتوو و چینی مللی ، لە ناوچە چیاکانی ئۆرالی رووسیا بە

بەشداری ٦٠٠٠ هـەزار سـەرباز بـە چـەك و تەقەمـەنی نـویّی سـەردەمیانە لـە هەموو بوارەکانی سەربازی ، بە ئامادە بوونی سەرۆکی ڕووسیا -- ڤلادمیّر پۆتین -- و سـەرۆکی چینی مللـی -- خۆگینتـاو -- لـە گۆڕەپانی مـانۆرە سەربازیەکەدا .

ئەم مانۆرەش یەکەم مانۆرە کە بەم جۆرە ئەنجام دەدریّت لـە شارۆچکەیەکی کە گوایە یاخی بووەکان دەستیان بە سەر داگرتووە لە پیّناو تاقیکردنـەوەی توانای هیّز و سەربازەکانی ڕووسی و چینی بۆ ئەگەری هـەر ڕووداویّك لـەم جـۆرەدا . کـە هاوکـاری ڕووسـیا و چـینی گەیـشتۆتە ئاسـتی ڕاسـتەقینە و دیاریدەیەکی بەرچاوە بەرامبـەر بە وولاّتـانی جیهـان ، بـە تایبـەتی پـەیمانی ناتۆ لە نیّوان وولاّتانی سەرمایەدار لە جیهاندا .

٢٠٠٧/٨/١٧ لە دوای جیّهیّشتنی و بەشداری نەبوونی هەردوو لیستی بەرەی تورکمانی و گردبوونـــەوەی عـــەرەب لـــە ٣/٢٩ی هـــەمان ســـالّ ، لـــە کۆبوونـــەوەکانی ئەنجوومـــەنی پاریّزگـــای کـــەرکوك , دوای ئـــەوەی هـــەولّیّکی زۆر درا بەگەڕانەوەیان و ئەوانیش مەرجیّکیان دانا بە وەرگرتنی پۆستیّکی سیادی لـە کـارگیّری پاریّزگـای کـەرکوك ، کـە پۆسـتە سـیادەکانیش -- پاریّزگـار ، سەرۆکی ئەنجومەنی پاریّزگا ، قائمقام .

کە ئەم پۆستانەش مافی ئەوانی پیّووە نیە ، لە بەر ئـەوەی هـەردوو لیـستی بـــەرەی تورکمـــان و گردبوونـــەوەی عـــەرەب پۆســـتی جیّگـــری پۆســـتە سیادەکانیان بە دەستە و تەنیا نانەوەی کیّشە و گرفتـە لـە بەردەم چارەسـەر نـەکردنی کیّـشەکانی دیکـە و بـەرەو پیّـشبردنی بـاری پاریّزگـای کـەرکوك لـە هەموو بوارەکانیدا .

٢٠٠٧/٨/١٧ تیّپـــەڕ بـــوونی چـــارەگە ســـــەدەیەك بـــــە ســـــەر دروســـتکردنی یەکـــەم کاســـیّت لـــە لایـــەن کۆمپانیـای_فلیـپس -- ی ئەلمّانیا , کە ئەمـەش

لـە دوای شۆرشـیّکی مـەزن کـە جیهـانی مۆزیکـای هەژانـد . ئـەم کـارەی

کۆمپانیای فلیپس بووە هۆی ئەوەی کە ٢٠٠ ملیۆن سیدی بفرۆشێت لە بازارەکانی جیهاندا و تاکو ئێستاش یەکەم ڕێگایە سەرەرای بڵاوبوونەوەی تەکنەلۆژیای نوێ لە جیهاندا .
جێگەی باسکردنە کە هەردوو کۆمپانیای فلیپس و سۆنی دەستیان کردووە بە پەرەپێدانی ئەو سیدیە لە ساڵی ١٩٧٩ . ئەم هاوکاریەی نێوان هەردوو کۆمپانیا بووە کارێکی لە ناکاو لە لایەن کۆمپانیای فلیپس و یەکەم کاسێت تۆمارگە لە سەر کاسێت لە مانگی /١٩٨٢/١١ کەوتە ناو بازاڕ ئەویش بە تۆمارکردنی مۆزیکای کلاسیکی لە سەر ئەو کاسێتانە و بڵاوبوونەوەی بەرەو وولاتانی جیهان .

٢٠٠٧/٨/١٨ خاتوو -- تەسلیمە نەسرین - نووسەر و ڕۆژنامە نووسی بەنگلادیشی ، بە هۆی نووسینی کتێبی— شەرم -- کە باسی لە ئازار و ئەشکەنجەدانی ئافرەتان و توونـد و تیـژی دەسـەلاتی بـەنگلادیش دەکـات و هـەروا باسـی لـە نـا دادپەروەری دەسەلاتەکە دەکات ، لە جێ بە جێ نەکردنی مافی کەسە نەتەوایەتیەکان و مافی ئافرەت و مرۆڤ لە وولاتەکەیدا .
بەم هۆکارە حکوومەتی بەنگلادیش بڕیاریدا بە دادگایی کردنی بە دەرچوونی فتوا لە لایەن ، کەسایەتیە ئاینیەکانی ئیسلام لەم وولاتەدا و دەستیان کرد بە کۆکردنەوەی کتێبی – شەرم -- بۆ ئەوەی لە بازاڕدا نەفرۆشێت .
جێگەی باسکردنە کە خاتوو تەسلیمە نەسرین لە دایک بووی ساڵی ١٩٦٢ لە شاری – میمتسینگک--ی بەنگلادیشە و ماوەی ١٠ ساڵە لە وولاتی هندستان ژیان بەسەر دەبات , بە هۆی نووسینەکانی کە لە ساڵی ١٩٩٣ دوا بە دوای زنجیرە گووتارێکی ڕۆژنامەوانی ، کە تیایدا ڕەخنەی لە شێوازی هەڵسوکەوت کردن لەگەڵ ئافرەتان لە ژێر سایەی ئاینی ئیسلامدا گرتبوو , هەر بەم هۆکارە بنەرەتخوازە ئیسلامیەکان فتوایان لە دژی دەرکرد , کە

ئەمەش بووە هۆی ئەوەی ئەم خاتوونە روو لە ئاوارەیی بکات و دەرچێت لە وولاتەکەیدا .

٢٠٠٧/٩/١٩ لـــە هەڵبژاردنـــەکانی نوێنـەران وسـەرۆکایەتی لە کۆماری کازاخستان ، کـە لـە ڕۆژی شـــەمەی ڕێکـــــــەوتی ٨/١٨ ئەنجامدراو ئەنجامەکەی ئـــەمرۆ ڕاگەیانـدرا بــە

سەرکەوتنی پارتی – نور ، ئوتان – بە سەرکردایەتی سەرۆکی کازاخستان -- نور سلتان نزار باییف -- بە ڕێژەی ٨٨٪ . لە کۆی دەنگدەران کە لە ٦٦٪ . لە دەنگدەرانی وولاتەکە دەنگیان بۆ دا .

جێگەی باسکردنە کە سەرەك کۆماری کازاخستان نزار باییف بۆ ماوەی ١٨ سـاڵ دەسـەڵاتداریەتی کازاخـستانی کـرد و لـە سـاڵی ٢٠٠٩ دووبـارە دەسـەڵاتی وولاتەکە بە دەست دەگرێتـەوە ، لـە دوای تـەواو بـوونی مۆڵـەتی پۆستەکەی , ئەویش لە پێناو هەموار کردنی دەستووری وولاتەکەو زیاتر بـەرەو پێـشەوە بردنـی بـاری دیمـوکراتی و بـە هێزکردنـی بـاری ئـابووری و بازرگانی و بەرەو باشبردنی باری ژیان و کار لەو وولاتەدا .

هەربەم بۆنـە لـە شاری ئەستانەی پایتـەخت ئاهـەنگێکی گـەوورە گێـردرا بـە هۆی سەرکەوتنی پارتەکەی سەرەك کۆمار. بەڵام پارتـە بەرهـەڵستکارەکانی کازاخستان نەیانتوانی لە ٧٪ ی دەنگ زیاتر بە دەست بێـنن بـە مسۆگەر کردنی کورسی لە پەرلەمانی کازاخستان . لە گەڵ ئەوەشدا دانیشتووانی نژار ڕووسی زۆری تیایە ، زیاتر لە وولاتەکانی دیکەی ئاسیای ناوەند , کە پێشتر کۆمارێك بوو لە لە کۆمارەکانی پێك هاتەی یەکێتی سۆڤیەتی جاران .

٢٠٠٧/٨/١٩ لە ژێر زنجیرە ووتارێکدا خوولی ڕۆشنبری بۆ وتار بێژی مزگەوتەکان لە لایەن کەسایەتی و پسپۆری ئایینی دکتۆر -- مستە فا زەلمی -- پێشکەش کرا و چەند لایـەنێکی گرنگی بەرامبەر بە کەسایەتی و زاناکانی ئایینی عرەب

ڕوونکــردەوە گــووتی:- زیــاتر لــە ٥٠ ســاڵە لــە نــاو عەرەبــدا دەژیــم و بــۆ یــەکمجاریش گــوێم لێنــەبووە زانیــەکی موســلمانی عــەرەب باســی لــە مەزلومیــەتی گــەلی کــوردی موســلمان بکــات و بلــێ ، ئــەوە بۆچــی ئــەو موسلمانانە ئەنفال و کیمیاباران و دەربەدەر دەکەن .

لە هـەمان کات گووتی:- ئەمـەریکا مەلائیکەت نیە و ٣ هەڵـە و خیانـەتی لـە کـورد کـردووە ، لـە کـاتی تەنگانـەدا بە جێی هێشتووە ، هـەروا گـووتی :- ئەگـەر مـەلا و شـێخ و سـەیدەکانی کوردسـتان لـە سـەردەمی شـێخی نـەمر مەحمود حەفیددا بەریتانیای بە کافری دانەنابایە . ئێستا زیاتر لە هەشتا ساڵ بوو کورد خاوەنی دەووڵەت بووە لە کوردستان .

٢٠٠٧/٨/١٩ لە کۆبوونەوەی سەرکردە ڕامیاریـەکانی ئێراقدا و بەردەوامی کۆبوونـەوەکان ، کـە تایبـەت بـوون بە خستنە ڕووی ئـەو پرۆژانـەی کـە لـە لایـەن لیژنـەی ئامادەکاری درابووە سەرکردە ڕامیاریەکان .

کە دیارترینیان یاسای پارێزگاکـان بـوو و بڕیاری یەکلاکردنـەوەی بـۆ درا و دۆسـیەکانی دیکـەش وەك یاسـای نـەوت و گـاز و داهـاتی نیـشتیمانی و پێداچوەنەوەی دەستوور و چەندین بابەتی دیکە .

لە هەمان کات وەزیری دەرەوەی فەرەنسا بێرنارد کۆشنەر لـە سـەردانەکەیدا بـۆ ئێـراق کۆبوونـەوەی لـە گـەڵ سـەرکردە ڕامیاریـەکان کـرد و گفتووگـۆی گونجاویان ئەنجامدا ، کە سەردانی کۆشـنەر کاریگـەری و کاردانەوەی خـۆی لــە ســەر بــەرە و باشــبردنی بــاری ئێــراق و پەیوەنــدی نێــوان پــارتی و ڕێکخراوەکانی نەتـەوەیی و نیشتیمانی و مەزهـەبی و ئـایینی و کۆمەڵایـەتی دەبێت لە ئێراق .

٢٠٠٧/٨/٢٠ سەرەك وەزیرانی ئێراق نوری مـالکی بە سـەردانێکی فـەرمی گەیـشتە شـاری دیمەشـقی پایتــەختی ســووریا و لــە لایــەن وەزیــری دەرەوەی ســووریا — ئەلمعـەلم -- پێـشوازی لێکـراو ، دوای ئـەوە دەسـتیان کـرد بـە گفتووگـۆی نێوانیان ، ئەویش بە نوێکردنـەوەی پەیوەندیە هەمەلایـەنەکان ، بـە تایبـەتی پەیوەندی ئاسایشی ئێراق و ڕێگـە گـرتن لـە تیرۆرسـتان و ، پەیوەندیـەکانی ئابوری و بازرگانی و ڕامیاری و ئاوارەکانی ئێراق ، کە ڕوویـان لـە سـووریا کردووە ، بە هۆی باری نا لە باری ناوخۆی ئێراق و چەندین بواری دیکەی

نێوان حکوومەتی ئێراق و سووریا .

٢٠٠٧/٨/٢٠ بە هۆی بەردەوامی شەڕی نێوان هێزەکانی سووپا و پاسدارانی ئێران ، لەگەڵ پارتی ژیانەوەی کوردستان و لێکەوتنی زیانی ماددەی و جەستە لە ناو ڕێزەکانی

سووپای ئێران و بەردەوام بوون لە تۆپبارانکردنی ناوچەکانی پشدەر لە هەرێمی باشووری کوردستان ، کە لە ئەنجام بووە هۆی چۆڵکردنی زیاتر لە پێنج گوند و دەربەدەربوونی زیاتر لە دانیشتووی ١٥٠ گوند ، کە خۆی زیاتر لە ١١٠٠ هاولاتی کورد لە ژن و منداڵ و گەنج و پیر دەگریٚ . حکومەتی هەرێمی کوردستان هەوڵی کردنەوەی خیوەتگایان بۆ دەدا لە گەڵ دابین کردنی خۆراك نەك بەرگری کردن لە ناوچەکە بە شێوەیەکی رەسمی لە هەوڵە هەمە جۆرەکانی وەك ڕاگەیاندن و خۆپێشاندان و دەربرینی ناڕەزایی و ڕەوانە کردنی شاندی تایبەت لەم بارەیەوە بۆ ئێران .
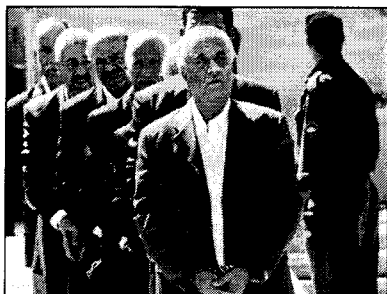
٢٠٠٧/٨/٢١ دەست پێکردنی دانیشتنەکانی دادگایی کردنی تاوانبارانی سەرکوتکردنی ڕاپەرینەکانی بە هاری/ ١٩٩١ ی مەزهەب شیعەکان ، دەستی پێکرد ... کە ئەم دادگایی کردنەش سێیەمین کێشەیە کە دادگای

باڵای تاوانی ئێراقە و هەر یەك لە --- عەلی کیمیاوی و ، سولتان هاشم و ، حوسین رەشید و ، عەبدحەمید مەحمود و ، ئیبراهیم عەبدولستار و ، وەلید محەمەد و ، ئەیاد فەتییح و ، سەبعاوی ئیبراهیم حەسەن و ، عەبدوغەفورفلایح و ، ئەیاد تەها شەهاب و ، سابر عەبدولعەزیز ئەلدوری و ، چوار تۆمەتباری دیکەش لە دانیشتنەکانی دادگاکەدا بە تۆمەتی تاوانی دژ بە مرۆڤایەتی و کوشتنی خەڵکی بێتاوان دادگایی کرد لە باشووری

ئێستای ئێراق و ، هەرێمی باشووری کوردستانی لکێندراو بە ئێراق .

٢٠٠٧/٨/٢١ هێزەکانی سووپای ئێران لە بەرزترین لوتکەی کوێستانەکانیان لە هەرێمی باشووری کوردستانی داگیر کرد ، کە بە مێرگە سێر ناسراوە .

کە بە پەرەشوت چەکدارەکانی کۆماندوزیان دابەزین و سێ شۆفەڵ بە پشتیووانی چەندین دەبابە و چەکداری پیادە لە شەگەلەوە ڕێگای ئوتومبێل دەگەیاندە مێرگە سۆر، لە هەمان کات هێزەکانی سووپای ئێران تۆمبارانی بناری شاخی قەندیلیان کرد و لە بەردە بانەش دوو کەسیان شەهید کرد .

لە هەمان کات لە ڕێگەی بلاوکراوەیەکی هێزەکانی سووپای ئێران کە داوای لە دانیشتووانی گوندەکانی سەر سنووری هەرێمی باشووری کوردستانی لە گەڵ ئێران ، کە ناوچەکە چۆڵ بکەن ، ئەمەش لە ئاکامی شەڕی توندی نێوان هێزەکانی سووپای ئێران و پارتی بوژانەوەی کوردستان ، کە زیانێکی زۆر بە هێزی سووپای ئێران کەوتووە .

جێگەی ئاماژەیە کە پارتی بوژانەوە لقێکی -- پەکەکە --یەو لە ڕۆژهەڵاتی کوردستان و دانیشتووی ڕۆژهەڵاتن ، دژی ڕژێمی ئێران دەجەنگن لە سەر خاکی کوردستان .

٢٠٠٧/٨/٢٢ پارێزگاری کەرکوك و هەردوو بەڕێوەبەری سەرچاوە ئاویەکان و بیرە ئیرتوازیەکان پرۆژەی بەنداوی شارۆچکەی – ناحیە – ی لەیلان بەردی بناغەی بۆ دانرا .

شایانی باسە کە شارۆچکەی لەیلان دەکەوێتە ڕۆژهەڵاتی شاری کەرکوك لە هەرێمی باشووری کوردستان لە دۆڵی شیرین و بەنداوەکەشی بە ناوی شیرین دەستی پێکرد ، کە درێژیەکەی ٤٢٦ مەترە و توانای ئەمبار کردنی یەك ملیۆن مەتر چوار گۆشە ئاوی هەیە . ماوەی تەواو بوونی ١٣ مانگی خایاندو ، بڕی ٥ ملیار و ٣٠٠ ملیۆن دیناری ئێراقی نوێی بۆ خەرجیەکانی بەنداوەکە تەرخان کرابوو ... کە ئەم بەنداوەش سوودێکی لە بار و گونجاوی دەبێت بۆ بواری کشتووکاڵی لە پارێزگاکە و ناوچەکەدا

٢٠٠٧/٨/٢٢ بەڕێوەبەری پۆلیسی پارێزگای کەرکوك لە چاوپێکەوتنێکی لەگەڵ هەفتە نامەی هاوولاتی ڕایگەیاند ، کە لە ماوەی مانگی/ ٢٠٠٧/٧ نزیکەی ٦٠٠٠ هەزار خێزانی عەرەب لە شار و شارۆچکە و گوندەکانی پارێزگای کەرکوك نیشتەجێ بوون ، کە هەندێکیان بە ڕەزامەندی بەرپرسان بووە و هەندێکیان بە دزەکردن و یارمەتی دانیان بە پارە گەیشتوونەتە شاری کەرکوك .

تەعریب کردنی خاکی کوردستان ، بە تایبەتی پارێزگای کەرکوك بە شێوە و شێوازێکی دیکەی یاسایی و هاوکاری لە کاتی بەعس بەردەوامە و متشتومڕو کێشمە کێشمەی جێ بە جێکردنی مادەی/ ١٤٠ یش بەردەوامە ، بەڵام سەرکردایەتی کورد لە هەرێمی باشووری کوردستان ... ؟...!...؟...

سامان ... پارە ... کورسی ....؟.

٢٠٠٧/٨/٢٤ کۆچی دوایی سەرەك کۆماری ئێراق و ئەمینداری گشتی پارتی بەعس لە ئێراق و ئەندامی سەرکردایەتی شۆڕش عەبدولرەحمان محەمەد عارف ، لە کۆمەڵگای حوسێنی پزیشکی لە شاری عەمانی پایتەختی ئوردن لە تەمەنی ٩١ساڵیدا .

شایانی باسە لە دوای مردنی عەبدولسەلام محەمەد عارفی برای لە ١٩٦٦/٤/١٦ تاکو ١٩٦٨/٧/١٧ سەرۆکاتی کۆمار ومارو لاباڵی چەپرەوەی پارتی بەعسی لە ئێراق گرتە دەست ، لە کودەتا سەربازیەکەی بەعس بە سەرکردایەتی ئەحمەد حەسەن بەکر و سەدام حوسێن ١٧--٣٠/٧/ ١٩٦٨ لە دەسەلاّ ت لادرا و لەگەڵ خێزانەکەی ڕەوانەی دەرەوەی ئێراق کران .

٢٠٠٧/٨/٢٦ لە دوای زنجیرەیەك لە کۆڕ و کۆبوونەوەی نێوان سەرکردە ڕامیاریەکان لە پێك هاتەکانی گەلانی ئێراق و پارتە ڕامیاریەکان یەکیەتی نیشتیمانی کوردستان و پارتی دیموکلراتی کوردستان و ئەنجوومەنی باڵای شۆڕشی ئیسلامی و حزبی دەعوەی ئیسلامی و پارتی ئیسلامی ئێراق ، بەیاننامەی

کۆتاییان ڕاگەیاند ، کە لە دوو خاڵ پێك هاتبوون ، کە خاڵی یەکەم لە چوار برگە و ، خاڵی دووەم لە حەوت برگە پێك هاتبوو . ئەویش لە پێناو چارەسەر کردنی کێشە هەڵواسراوەکان و بەرەو پێشبردنی باری ئابووری و رامیاری و کۆمەلایەتی و ئاسایش و ئاوەدانکردنەوە لە ئێراق و ، پەیوەندیە ناوچەیی و هەرێم و جیهان.

رۆژنامەی خەبات ژمارە/٢٥٩٩

٢٠٠٧/٨/٢٦ بە هۆی تەشەنە کردنی نەخۆشیەکانی سکچوون و ڕشانەوە لە شاری سلێمانی ، بەڕێوەبەرایەتی خۆپاراستنی تەندروستی باری نا ئاسایی لە پارێزگاکە ڕاگەیاند ، کە شاری سلێمانی بە بارێکی نا ئارامی تەندرستیدا تێپەڕ دەپەرێت.

شایانی باسە باری نا لە باری تەندروستی هاووڵاتیانی پارێزگای سلێمانی و شار و شارۆچکەکانی دیکەی کوردستان بە هۆی هێنانی هەموو ئەو خواردنەمەنیانەیە ، کە کۆمپانیاکانی کوردستان بە هاوکاری بەرپرسانی حکوومەتی هەرێمی کوردستان دەیهێننە ناو هەرێمی باشووری کوردستان و، ستۆك بوونە ، واتە ماوەی بە کار هێنانی بەسەر چووە لە رۆن و دەرمانچا و دەرمانی پزیشکی و خۆراکە هەمە جۆرەکان دیکە ، لە هەمان کات بە دەیا خاوەن کۆمپانیا دەستگیر کراون و دوای بە ڕێکەوتن ئازاد کراون و هاووڵاتی کوردستانیش بە چەند قۆناخێکدا تێدەپەرێ لە لایانی گرنگ نیە ....!...؟.

٢٠٠٧/٨/٢٧ هێزەکانی سووپای ئێران لە تۆبرانکردنی ناوچە سنووریەکانی نێوان هەرێمی باشووری کوردستان و دەسەڵاتەکەی بەردەوامە و زۆربەی گوندەکانی سیکەنە و سەرخان و سوێسنێ هەرچەند زیانی گیانی لێنە کەوتۆتەوە ، بەلام ڕەز و باخ و دارستانەکان ئاگریان گرت و ، لە ئاکامدا زۆربەی زۆری سووتاندوە و دانیشتووانی ئەم گوندانە و گوندی دیکە ، ناچار بوون شووێنەکانی خۆیان جێ بهێلن . لە لایەکی دیکە هێزەکانی سووپای ئێران لە سەر شاخەکانی کوێستانەکانی پرژی ڕادارێکی سەربازی جێگیر بکەن دەیروانیە سەر ناوچەی باڵەبیان . هەروا شەڕ و پێکدادان لە نێوان هێزەکانی سووپای ئێران و پارتی ژیانەوەی کوردستان بەردەوامە و

زیانی گیانی و چەك و تەقەمەنی بە هێزەکانی سووپای ئێران کەوتوون .

٢٠٠٧/٨/٢٧ لە دوای وتارەکەی سەرۆکی فەرەنسا نیکۆلای سارکۆزی لە بەردەم بالۆێزەکانی فەرەنسا لە جیهاندا ، سەبارەت بە رامیاریەتی دەرەوەی وولاتەکەی ، کە کۆمیسیۆنی یەکیەتی ئەوروپا لە ٨/٢٨ خۆشحالی خۆی لە سەر ئەو هەلوێستەی سەرۆکی فەرەنسا سەبارەت بە وەرگرتنی تورکیا لە یەکیەتی ئەوروپا دەربڕی .

لە وتارەکەیدا سەرۆکی فەرەنسا لاری نەبوونی خۆی ڕاگەیاند بە دەست پێکردنەوەی دانوساندنی نێوان یەکیەتی ئەوروپا و ڕژێمی تورکیا لە پێناو بوونی بە ئەندامی یەکیەتی ئەوروپا یا نا ... بە مەرجێك لە گەڵ ئایندەی پەیوەندی نێوانیان بگونجێت .

جێگەی ئامازە پێکردنە کە دانوستانی وەرگرتنی لە ٣٥ بەش پێك هاتووە کە پلە بە پلە یەك لە دوای یەك ئەم بەشانە دەکرێتەوە و لە هەر بەشێکیشدا رازیبوونی وولاتانی ئەندامی پێویست لە یەکیەتی ئەوروپا ... هەروا سەرۆکی فەرەنسا لە وتارەکەیدا گووتی:- کە فەرەنسا دەستە وەستان نابێت لەو کاتەی کە توندو تیژی تایفە گەری لە ئێراق درێژەی هەیە و مەترسی گەورەش لە سەر ڕۆژهەلاتی ناوەڕاست و جیهان دروست دەکات و ڕێگە چارەی ڕامیاری باشترین ڕێگایە بۆ چارەسەر کردنی کێشەکانی ئێراق .

٢٠٠٧/٨/٢٨ لە دوای دوو خوولی هەلبژاردن ، سەرەك کۆماری تورکیا , لە خوولی سێیەمی هەلبژاردن سەرەك کۆماری تورکیا ، وەزیری دەرەوەی تورکیا عەبدوڵلا گووڵ بە سەرەك کۆمار هەلبژێردرا .

جێگەی ئامازە پێکردنە کە یەکەم سەرۆکە سەر بە ڕەوتێکی ئیسلامی بێت ، کە بگاتە کۆشکی سەرۆکایەتی تورکیای عەلمانی ، کە گوول لە کۆی ٥٥٠ دەنگی پەرلەمان . توانی ٣٣٩ دەنگ بە دەست بێنێ ... کە پارتی دادو و

گەشە پێدانی دەسەڵاتدار تێیدا زۆرینەیە ... بەوەش توانی بە ژمارەیەکی کەمی دەنگەکان زۆرینەیەکی کەم بە دەست بێنیٚ بۆ ئەوەی ببێتە سەرۆکی تورکیا .

کە هەردوو ڕکابەرەکەی گول ، چەکەك ئوگلو لە پارتی کاری نەتەوەیی راسترەو ، حوسێن نیڤۆن نایجلی لە پارتی چەپ ڕەوی دیموکراتی توانیان ۷۰ بە ۱۳ دەنگ بە دەست بێنن ... کە سەرەك وەزیرانی تورکیا رەجەب تەیب ئوردگان ڕۆژی ۸/۲۹ کابینەی نوێی حکوومەتەکەی خستە بەردەم سەرۆکی تازە هەڵبژێردراوی کۆماری تورکیا .

۲۰۰۷/۸/۲۸ هۆیەکانی ڕاگەیاندنی ئاگادار کردنەوە لە مردنی یەکێك لە مەزنترین نووسەر و ڕۆژنامە نووسی هاوچەرخی ئیسپانی -- فانسیسکۆ ئۆمیرال -- کە لە شاری مەدریدی پایتەختی ئیسپانیا ، لە تەمەنی ۷۲ ساڵیدا کتوپڕ بە وەستانی دڵ گیانی دەسپێرێت .

شایانی باسە ئۆمیرال لە مانگی/ ۱۹۳٥/۱۱ لە شاری مەدرید لە چاوی بە جیهان هەڵهێناوە و لە نەخۆشخانەی مۆنتیرنسیبی دی بوادیا دڵ مۆنتی دەووروبەری مەدرید کۆچی دوایی دەکات ... کە ۸۰ هەشتا کتێبی بە چاپگەیاندوە ... لە وانە مۆرتال ئای رەسا لە ساڵی ۱۹۷٥ ، تریلۆخیادی مەدرید لە ساڵی ۱۹۸٤ ... هەروا بەرزترین خەڵاتی ئەدەبی لە ئیسپانیا بە دەست هێناوە ... لە وانە بنسبیی دی ئیستۆریاسی ئەدەبی لە ساڵی ۱۹۹٦ و خەڵاتی سرفانتس لە ساڵی ۲۰۰۰ .

ئەم کەسایەتیە لە ساڵی ۱۹٥۸ دەست بە نووسینی ووتار کردووە لە ڕۆژنامەی ئورتی دی لستیان هەرێمی ... دوای ئەوە کاتەکانی ژیانی بۆ کاری نووسینەکانی ئەدەبی تەرخان کردووە و بۆتە کەسایەتیەکی ئیسپانی و جیهانی لە بواری نووسینەکانیدا .

٢٠٠٧/٨/٢٨ لـە دوای تـەواو بـوونی قۆنـاخی یەکـەم و دووەمـی هەڵبـژاردن عەبدوڵلا گوول توانی لە قۆناخی سـێیەم ٣٣٩ دەنـگ بـە دەسـت بێنـێ لـە کـۆی ٥٥٠ دەنگـی ئەندامانی پەرلەمانی نیشتیمانی تورکیـا و بـە سـەرکەوتوانە پۆسـتی سـەرەك کۆمـار بگرێتـە دەسـت و پۆسـتی سـەرەك وەزیرانیش رەجەب تەییب ئۆردگان بگرێتە دەست لە وولاتەکەیاندا .

جێگەی روونکردنەوەیە کە -- رەجەب تەیب ئۆردگان و ، عەبدوڵلا گوول و ، بوڵند تـەرنگ و ، عەبدوللە تیف شـەتەر-- بە یەکەوە پارتی داد و گەشە پێدان لە ساڵی ٢٠٠١ دابمەزرێنن , ئـەو چوار کەسە کۆڵەگەی دروستکەر و داهێنەری ئـەو پارتـە بوون و -- ئۆردوگـان -- بـووە سـەرۆکی ئـەو پارتـە و گـول و بڵـنـد ئـەرنگ و عەبدوللـەتیف شـەنەر هەرسـێکیان بوونـە جێگـری ئۆردگـان ، لـە دوای ماوەیـەکی کـورت هەڵبـژاردنی گـشتی پـێش وەختـی پەرلەمانی گەورەی تورکیا بە هۆی نەخۆشـی سەرەك وەزیرانـی پێشوو بڵـنـد ئەجەوید لە ٢٠٠٢/١١/٣ دا هاتە پێشەوە .

لەو هەڵبژاردنەدا پارتی داد وگەشەپێدان هەر چەندە تەمـەنی دروستبوونی زۆر کـورت بـوو , بـەڵام - ئۆردگـان و، گـول و ، ئـەرنگ و ، شـەنەر -- وەك یەك تیمی بە هێزی پارتی داد لەو هەڵبژاردنەدا گەورەترین سـەرکەوتنیان بە دەسـت هێنـاو لـە کـۆی ٥٥٠ ئەنـدام پەرلـەمان توانیـان ٣٦٥ کورسـی لـە پەرلەمان بە دەست بێنن ، کە دەکاتە ٣٤,٣٪ی تەواوی دەنگەکانی ئەو کـاتی دەنگدەران .

ئەم سەرکەوتنەش بووە هۆی ئەوەی کە بتـوانن حکوومـەتی زۆرینـە بـە تـەنیا پێـك بێـنن . ئـەو کـات بـە هـۆی کێـشەی دادگـایکردنی پێشوو , ئۆردگـان نەیتوانی خـۆی بـۆ ئەنـدامی پەرلـەمان بپـالێورێ , بۆیـە هـەر وەك سـەرۆکی پـارتی داد بەردەوام بوو , بە پێـی دەسـتووریش سـەرۆکی وەزیـران دەبوایە

ئەندامی پەرلەمان بێت . بۆیە لەگەڵ ئەو سەركەوتنە گەورەیەش ئۆردگان نەیتوانی ببێتە سەرەك وەزیران .
بەلاَم رەجەب تەیب ئۆردگان وەك وەفاداری بۆ عەبدوڵلاَ گوول و دۆستایەتی بە هێزی نێوانیان و بڕوای تەواوی بە عەبدوللاَ گول ، ئەوە بوو گوولی هێناو كردیە سەرەك وەزیرانی حكوومەتەكەی خۆی لە سەر توركیا . هەروا بلَند تەرنگ بووە سەرۆكی پەرلەمان و عەبدوللەتیف شەنەر بووە جێگری سەرەك وەزیران و حكوومەتێكی بە هێزی بۆ عەبدوللاَ گول پێك هێنا لە توركیا .
لە ماوەی دەسەلاَتی عەبدوڵلاَ گوول و سەرۆكی پەرلەمان ، توانیان چەندین بڕگە و مادده و خاڵ لە دەستووری توركیا بگۆڕن ، لە پێناو بە هێزكردنی جیَ پێگەی پارتەكەیان و پشتیووانی كردن ل داهاتووی رەجەب تەیب ئۆردگان لە سەر توركیادا . دوای ئەوە بە هۆی واز هێنانی ئەندام پەرلەمانێك لە پارێزگای -- سیرت -- هەڵبژاردنیان لە پارێزگای سیرت دووبارە كردەوە و ئۆردگان لەو شارەدا خۆی بۆ ئەندام پالاَوت و لە ڕۆژی ٢٠٠٣/٣/٩دا هەڵبژاردن ئەنجامدرا و ئۆردگان لە شوێنی ئەو ئەندام پەرلەمانە ، وەك ئەندام پەرلەمانی سیرت هەڵبژێردرا و بووە ئەندامی پەرلەمانی توركیا . بەم جۆرە بوو ، گوول ڕێگای بۆ ئۆردگان خۆشكرد و شوێنی خۆی كە سەرەك وەزیرانی توركیا بوو بۆ ئۆردگانی جیَ هێشت ...
ئەمەیە سەركردایەتی ڕاستەقینە
ئا لێرەدا دەمەویَ شتێك روون بكەمەوە ، ئەویش بەراوردێكە لە نێوان حكوومەت و پێك هاتەی توركیا و هەرێمی باشووری كوردستان .
توركیا ژمارەی دانیشتووانی نزیكەی ٧٢ ملیۆن كەسە و ٨١ پارێزگایە و پەرلەمانەكەشی ٥٥٠ ئەندامە و حكوومەتەكەی لە ٢٥ وەزیر پێك هاتووە
بەلاَم لە هەرێمی باشووری كوردستان كە سنوورەكەی دانی پێنەنراو وولاَتێكی سەربەخۆی نیە و لە هەموو لایەك گەمارۆدراوە و داهاتووی گەشی بینی نیە ، گەر بەراورد لە ڕابردوو ئێستای كوردستان و داهاتووی بكەی ، كە پەرلەمانەكەی ١١١ ئەندامە و حكوومەتەكەی ٤٥ وەزیرە و دەسەلاَتەكەشی لە سەر سیَ پارێزگای ناتەواوە ، بە هۆی نەگەڕاندنەوەی ناوچە دابڕاوەكان لە پارێزگاكانی هەولێر و سلیمانی و دهۆك . كەچی

دەسەلاّتی هەرێمی باشووری کوردستان نیمچە دەسەلاتێکی دان پێنراوە بە پێـی دەسـتووری هەمیـشەیی ئێـراق , بـەلاّم تورکیـا دەوولـّەتێکی خـاوەن سنوور و ئەندامی نەتەوە یەکگرتووەکان و ئەندامی پەیمانی ناتۆ و ئەندامی ڕێکخـراوی کـۆنگرەی ئیـسلامیە ، لـە گـەلّ چـەندین ڕێکخـراوی دیکـە و دەوولّەتێکی کاریگەرە لە ناوچەکە و جیهاندا .

تێبینـی:- زۆر شـتی دیکـە مـاوە بیلـێم ، بـەلاّم ئەوەنـدە بەسـە بـۆ سـەرکردەکانی کـورد وەك دەلـێن :- ئـەو کەسـە کەسـە ئەلفێـکی بەسە ....ا.... ؟.

٢٠٠٧/٨/٢٨ لە ئاکـامی ئـاگر بـەربوون لـە دارسـتان و پـارك و کێلگـە کـشتووکالّیەکان لـە یۆنـان لـە ئـەنجام بە دەیـا هکتـار زەوی ئـاگری گـرت و زەرەرو زیانـەکان بـە ملیارێك ونیـوو یـۆرۆ مەزەنـدە کـرا . لـە هـەمان کـات حکوومـەتی یۆنـان یـەك ملیـۆن یـۆرۆی بـۆ ئـەو کەسـەی و لایەنانـە وەك پاداشـت بەخـشی کـە نـاوی ئاشکرا بکات .

جێگـەی ئامـاژەیـە کە زیـاتر لـە ٦٤ هـاوولاّتی گیـانی لـە دەسـت داو هـەروا کاردانەوەی لە سەر باری ژێخانی ئابووری و باری ژیانی هاوولاّتیان کـردەوە و لەلایـەکی دیکـەش هەرەشـەی لـە شـوێنەوارەکانی ئۆلـەمپیات و مۆزەخانەیەکی گرنگی تایبەت بە مێژووی کۆنی یۆنان لێیە و بەرپرسـانی تیمەکانی فریاگوزاری بس دووپاتیان کردەوە ، کە ٦ فرۆکە و ٢ هەلیکۆپتەر و ١٥ ئوتـومبێلی ئـاگر کوژێنـەوە و ٤٥ کرێکـار خـەریکی دابـین کردنـی سەلامەتی ئەو ناوە مێژوویانە بوونە لە وولاّتەکەدا .

٢٠٠٧/٨/٢٩ کەسایەتی ناوداری ئەفەریکیا و جیهان -- نلسن ماندێلا-- لـە مـاوەی ژیـانی لـە خـەبات و تێکۆشان بەردەوام بووە و هیچ کاتێك مل کەچی نـەکردووە بۆ داخوازیـەکانی ڕژێمـی ڕەگـەز پەرسـتی لـە وولاّتەکـەی و لـە کیـشووەرەکەو لـە جیهـان ، هـەموو کاتـەکانی ژیـانی

تەرخان كردبوو لە پێناو بنبركردنی تیۆری ڕەگەز پەرستی لە وولاٌتەكەی و جیهان و لابردنی جیاوازی ڕەنگ و بیروو بۆ چوون و هەڵوێست ، ئەویش لە پێناو خزمەتكردن و یارمەتی دانی هەژاران لە هەر كوێەك بن لە سەر گۆی زەوی لە جیهاندا .

بە هۆی ئەم هەلوێستە بوێرانەی نلسن ماندێلا دەسەلاٌتدارانی بەریتانیا هەڵسان بە دانانی پەیكەری نلسن ماندیلا لە گۆرەپانی بەر پەرلەمانی گشتی بەریتانیا ، وەك ڕێزلێنانێك بۆ ئەم كەسایەتیە بیٚ وێنەو نەبوونی هاوتای لە جیهان ، لە تەك پەیكەرەكانی ناودارانی جیهان وەك :-ئەبراهام لینكۆن ، ئۆلیڤەر كرمۆیل ، ونستۆن تشرشل ، ئەوانی دیكەی كە مێژوویان دروستكردووە ، هەروا دادپەروەری و دیموكراتیان دروستكردیە و ، هەروا ئەوانەی ڕاستگۆ بوونە لەگەڵ پێنووسەكانیان لە جیهاندا .

٢٠٠٧/٨/٢٩ سەرەك ئەركانی هێزەكانی سووپای توركیا یەشار بوبوك ئانیت لە ڕێوڕەسمی سووێند خواردنی سەرەك كۆماری نوێی توركیا عەبدوڵلاٌ گول ئامادە نەبوو ... بە پێچەوانەی ڕێوڕەسمەكانی پێشوو ، كە دەبیٚ زۆربەی بەرپرسانی ئەو وولاٌتە بەشداریان لە سووێند خواردنەكە بكردایە ... بەر لە یادكردنەوەی دامەزراندنی سووپای توركیا سەرۆكی ئەركان یەشار بویوك لە لێدوانێكیدا ڕاگەیاند بۆ ناوخۆ و دەرەوەی وولاٌت ، كە لە ناوبردنی ڕژێمی عەلمانی لە مەترسیدایە و ڕایگەیاند ، كە سووپای توركیا پشتگیری تەواوی سیستەمی ڕژێمی عەلمان دەكات لە هەموو بوارە جیاجیاكاندا .

٢٠٠٧/٨/٢٩ سەرەك وەزیرانی توركیا ڕەجەب تەیب ئۆردگان لە بەیاننامەیەكیدا گووتی :- دەمەویٚ جەخت بكەمەوە سەر ئەوەی كە ئەمرۆ لە هەموو كاتێك زیاتر پێویستیمان بەوەیە ، كە ناكۆكیەكانمان بەلاوە بنێن و ڕیزەكانمان یەكخەین و لە سەر بەهاكانی نەتەوەكان و بنەماكانی كۆمار و ئامانجە هاوبەشەكانمان كۆك بین .

جێگەی باسە كە ئۆردگان لە دوای هەڵبژاردنی عەبدوڵلاٌ گول بە سەرەك كۆماری توركیا ، ئەو نامەی ئاراستەی هێزەكانی سووپا و پێك هاتەكانی توركیا كرد و لە نامەكەیدا گووتی:- ئەمرۆ توركیا لە هەموو كاتێك زیاتر پێویستی بە یەك ڕیزی هەیە ... ئەمەش بەر لە ئاهەنگەكانی ٨/٣٠ دێت كە بە ڕۆژی سەركەوتن ناو دەبرێت و بە بۆنەیەك دادەنرێت بۆ ڕێزگرتن لە

سووپای تورکیا .

٢٠٠٧/٨/٢٩ ڤیستیڤالی ٥٧٥ مین بۆ ٧٥ فیلمی نایابی جیهان لە شاری ڤینیسای ئیتالی نمایش کرا ... ڤیستیڤاڵەکە بە فیلمێکی دەرهێنەری ئیتالی – جورانت -- کرایەوە ، ڤیستیڤاڵەکە تاکو ٢٠٠٧/٩/٩ بەردەوام دەبێت ... خەڵاتی تایبەتی -- شێری زێرینی -- دەبەخشرێتە دەرهێنەری ناسراوی ئیتاڵی -- برناردۆ برتۆلنۆش -- تەمەن ٦٦ ساڵ ... ئەمەو جگە لە بەخشینی ٢٢ خەڵاتی دیکە بە سەر فیلم لە بازنەی پێشبرکێیەکەدا لەم ڤیستیڤاڵەدا .

٢٠٠٧/٨/٢٩ لە ڕاپۆرتێکی ڕێکخراوی نەتەوە یەکگرتووەکاندا هاتوو کە ڕێژەی ٩٥٪ مادده بێهۆشکەرەکانی جیهان لە ئەفگانستان بەرهەم دەهێنرێت ... شایانی باسە بە بەراوردکردنی لە گەڵ ساڵی ٢٠٠٦ ڕێژەی زیادبوونی لەگەڵ ساڵی ٢٠٠٧ ١٨٪ بووە و زۆربەی بەرهەم هێنانی ئەو ماددەیە لە ناوخۆی ئەفگانستان ، لە ویلایەتی هیلمندی باشووری ئەو وولاتەیە ، کە ژمارەیەکی زۆر چەکدارانی بزووتنەوەی تاڵیبان خۆیان تێیدا حەشارداوە و وولاتێکی ئیسلامی و هەردوو مەزهەبی شیعە و سوونەی تیایە و لە بارێکی توندڕەوی ئیسلامی دا دەژی و دژی هەموو بیروو بۆچوونێکی زانستی سەردەمین لە جیهاندا .

٢٠٠٧/٨/٣٠ زیاتر لە ١٧٠ هەزار پەنابەری ئێراقی داوای مافی پەنابەریان لە وولاتانی جیهان کرد ، کە بە پێی ڕاگەیاندنی کۆمیسیۆنی باڵای پەنابەرانی سەر بە نەتەوە یەکگرتووەکان ، ئەوانەی بە زۆر کۆچیان بۆ ناوچەیەکی دیکەی ناو ئێراق پێکراوە و ئەوانەی کە ناچاربوونە بە هۆی بارودۆخی ئەمنی ماڵ و حاڵی خۆیان جێ هێشتبووە گەیشتۆتە چوار ملیۆن و دوو سەد هەزار کەس .

هەروا کۆمیسیۆنی ناوبراو لە بەیاننامەیەکیدا گووتی:- لە سووریا و ئەردەن و میسر ... هەروا گووتی :- ئەم زانیارانە لە مانگی سووری ئێراقی وەرگێراوە و ئەوانەی ناو نووسکراون زیاترن لە ١٧٠ هەزار کەس بۆ ئەوەی سیفەتی پەنابەریان پێبدرێت لە وولاتانی جیهان .

٢٠٠٧/٨/٣١ سووپای تورکیا لە جەژنی سەرکەوتنیدا داوەتی هاوسەری سەرەك کۆماری نوێی تورکیا عەبدوللاّ گول نەکرد و لە هەمان کات داوەتی هاوسەری سەرەك

وەزیـران ڕەجـەب تـەیب ئۆردگـان نـەكرد ... بـە بـوونی ڕەوتـی ئیـسلامیان و بـوونی خواسـتی سـەرپۆش بـۆ هـەردوو ئـافرەتی سـەرەك كۆمـار و سـەرەك وەزیران .

هەر لـەو كاتـەشدا داوەتـی ئەنـدام پـەرلەمانـە كوردەكـانی نـەكرد ، كـە لـە نـاو پـارتی كۆمـەلگای دیمـوكراتی خۆیـانْ بـۆ بـە ئەنـدام بوونیـان لـە پەرلـەمان كاندیـد كردبـوو ، كـە ئـەمـەش كـارێكی شـۆڤینی و ڕەگـەز پـەرستی و جـودا خوازیە لە لایەن هێزی سـووپای توركیـا ، لـە هـەمان كـات سـەرۆكی ئـەركانی سـووپای توركیا ژەنـەراڵ یەشار بویوكانتی لەوتەكەیدا بەرگری تـەواوی لـە ڕژێمی عەلمانیەتی توركیا كرد و گووتی :-

ماوە بە هیچ لایەنێك نادرێت دەست تێوەردانی و پێشێلی ڕژێمی عـەلمانی بكات بە هەر نرخێك بێت لە توركیا .

٢٠٠٧/٨/٣١ ڕێكخـراوی پـەیامنێرانی بـێ سـنوور ، كـە بارەگاكـەی لـە پاریـــسی پایتـــەختی فەرەنـــسایە ، ئـــەمرۆ ڕایگەیانـد كـە لـە مـانگی/ ٢٠٠٣/٣ تـاكو ئـەمرۆ ٢٠٠ ڕۆژنامــە نـووس لـە ئێـراق گیانیان لە دەست داوە ، بە هۆی كارە تیرۆریستیەكان و لـە كـاتی كـاركردنی ڕۆژنامە نووسان لە كاتی بە جێ گەیاندنی ئەركی ڕۆژنامەوانی لە ئێراقدا . كـە كوشـتنی ئـەم ڕۆژنامـە نووسـانەش مەبەسـت دار بـووە , كـە تـەنیا سـاڵی ٢٠٠٧ ، ٤٩ ڕۆژنامە نووس لە شارە جیاجیاكانی ئێراق كوژراون .

٢٠٠٧/٨/٣١ لــە دوای هــەوڵێكی زۆر لــە لایـــەن شوێنەوارنناســـانی كـوردی و فارسـی لـە ئێـران تـــوانرا پێناســـە كردنـــی شـــوێنەواری مێـــژوویی تەپۆلكەی قەڵای – زەینـال –

- کە یەك کیلۆ مەتر لە گوندی -- مەرگە مووری -- دووره و سەر بە پارێزگای ئیلامە لە ڕۆژهەڵاتی کوردستان .

جێگەی باسکردنە کە ئەم شوێنەوارە دەرکەوت کە سەردەمی کۆنی ئەم ئەگەڕێتەوە بۆ - کالکۆتیك -- مەفرەك و ئاسن و پاش سەردەمی هیخامە نشین .لە دوا پێناسە کردن و کۆتایی هاتنی قۆناخەکانی تۆمارکردن , چووه ناو لیستی شوێنەوار و بەرهەمە نەتەوەییەکانی ئێران . هەروا ناوی تەپۆلکەی قەڵای زەینال لە ناوی یەکێك لە خانەکانی ناوچەیی بە ناوی -- زەینال خان -- هاتووه ، کە تەپۆلکەی مێژوویی دەشتی -- سەمیره -- یە و قەڵای زەینال لە سەر ئەم تەپۆلکەیە هەڵکەوتووه , کە مێژووی دەگەڕێتەوە بۆ ٣٠٠ ساڵ لە مەوبەر تایبەت بووه بە --زەینال خانی کەلانتەر -- هەروا ژمارەی شوێنەوار و بەرهەمە نەتەوەییەکانی پارێزگای ئیلام گەیشتۆتە ٣٥٧ بەرهەم و بەره و زیادبووندایە لە داهاتوودا لەم پارێزگایەدا .

٢٠٠٧/٨/٣١ لە هەوڵە بەردەوامەکانی زانا شوێنەوارەکان لە هەموو جیهان لە پێناو گەیشتن بە زانیاری تەواو لە سەر چۆنیەتی بوونی مرۆڤ لە هەرێم و ناوچە جیاجیاکانی سەرگۆی زەویدا .

هەر لەو هەوڵانەشدا زاناکانی شوێنەوار توانیان لە گردی -- تەل بەراك -- لە ڕۆژ هەڵاتی باکووری سووریا ، کە خاکی ڕۆژئاوای کوردستانە ,شوێنەواری ئێسك وپروسکی بە دەیا کوڕ و کچی گەنج بدۆزنەوه ، کە وایان مەزەندە دەکرد ، کە ئەو ئێسك و پروسکانە لە ئەنجامی شەڕێکی خوێناوی بووه بەر لە ٦٠٠٠ هەزار ساڵ پێش ئێستا لەم ناوچەیەدا . ئەویش لە دوو گۆڕی بە کۆمەڵ ، کە یەکەمیان لە نزیك گردەکە بووه کە

لاشەی ٣٤ کچ و کوڕی تیا بووە و , دووەمیان بە دووری چەند مەترێك لە گۆڕە لە کۆمەڵەکەی یەکەمدا ، کە لاشەی ١٢ کچ و کوڕی تیابووە لەو جێگایەدا .

جێگەی باسکردنە کە ئەم هەوڵەش لە لایەن زانای شوێنەوار -- ئوگوستا ماکماهۆن -- شارەزای شوێنەوار لە زانکۆی – کمبریرگ--ی بەریتانیا , کە دەڵێ :- ئەم شارە واتە -- تەك بەراك -- بەر لە ٣٠ ساڵ پێش ئێستا شوێنەوارەکەی دۆزراوەتەوە و هەوڵەکانی وەك ئێستا بەردەوام نەبووە . لە دۆزینەوەی شمکە شاردراوەکانی و دەرکەوتنی زانیاری زیاتر وەك ئێستا کە هەوڵی بۆ دەدرێت .

هەروا دەڵێ :- ئەو لاشانە بە رووتی دانراون لە دوای کوشتنیان و تاکو بۆگەن بوونە و تەنیا ئێسکەکانیان لە جێگەی خۆی وەك خۆی ماونەتەوە , کە ئەمەش لاشەی چەند کەسانێکە لە هەزاران لاشەی دیکە کە تاکو ئێستا نەدۆزراونەتەوە . ئەم هەواڵەش لە گۆڤاری -- ساینس --ی بەریتانی بلاّوکراوەتەوە .

٢٠٠٧/٩/١ مۆرکردنی رێکەوتننامە لە نێوان کومپانیای رینۆی فەرەنسا بە نوێنەرایەتی سەرۆکی ئەنجوومەنی کاگێری کومپانیاکە – کارلۆس گسن – و سەرەك وەزیرانی شانشینی مەغرب – ئیدریس جتوو – بە ناوی – پرۆترۆکۆڵی نوایا – ئەمەش لە پێناو دامەرزراندنی کارگەیەکی لێکدانی پارچەکانی ئوتوومبێلی رینۆ لە شاری – تەنجە – ی مەغرب ، کە شاری تەنجە دەکەوێتە رۆژئاوای مەغرب ، ئەم رێکەوتنەش بە بڕی ٦٠٠ ملیۆن یۆرۆ بوو ، کە دەکاتە ٨١٧ ملیۆن دۆلاری ئەمەریکی .

هەروا لە گەڵ ٣٥٠ ملیۆن یۆرۆ ، بۆ جێ بە جێکردنی پرۆژەکە لە قۆناخی یەکەمدا ، کە ساڵانە ٤٠٠ هەزار ئوتوومبێل بەهەم دێنێ ، بەلاّم لە قۆناخی یەکەم ٢٠٠ هەزار ئوتوومبێل بەرهەم دێنێ لە وولاّتەکەدا بۆ ساڵی ٢٠١٠ .

ئەم رێکەوتنەش دەبێتە هۆکاری رەخساندنی ٦٠٠٠ هەزار کار بۆ فەرمانبەر بە شێوەیەکی راستەوخۆ و ٣٠ هەزار کار بە شێوەیەکی ناراستەوخۆ .

هەروا کومپانیای رینۆ جموجۆلیەکی بەرچاوی لە وولاّتی مەغرب هەیە لە رێگەی لقەکانی ، وەك لقی / سۆماکا ، کە کومپانیای لۆساکا ئەم لقەی لە

شاری واری بیزا دامەزراندووە ، لە ساڵەکانی شەستەوەو هەروا لقی / لۆگان ، کە تایبەتمەندە بۆ ناردنە دەرەوەو ، هەروا لقی / کاسگۆ ، کە ئەمەش کارێکی وەبەرهێنانی هاوبەشە . لە لایەن حکوومەتی مەغرب و کومپانیای رینۆ ،کە هۆکارێکی کاریگەرە بۆ بتەو کردن و بە هێز کردنی ژێرخانی ئابووری وولاتەکە.

سەرچاوە :- . bbc . arabic . com

٢٠٠٧/٩/١ سەرەك کۆماری پۆلیڤیا – ئیفۆ مۆرالس – خۆشحاڵی خۆی بەرامبەر بریاری کۆمەڵەی گشتی نەتەوە یەکگرتووەکان دەر بری بەرامبەر بە دانیشتووانە رەسەنەکان لە جیهاندا .

شایانی باسە کە دانیشتووانە رەسەنەکانی پۆلیڤیا لە هۆزی ئیمارسی هندیە . ئەمەش بریارێکە بە پاراستنی مافلی دانیشتووانە رەسەنەکان لە جیهان . ئەمەش دان پێنانێکە لە لایەن کۆمەڵەی گشتی نەتەوە یەکگرتووەکان بەرامبەر بە دانیشتووەانە رەسەنەکان لە جیهان ، کە لە زۆربەی هەرە زۆری وولاتان مامەڵەی پلە دوو و سێی لە گەڵ دەکرا ، بە تایبەتی لە گەڵ گەلی کوردستان لەو وولاتانەی کە کورد و نیشتیمانەکەیان بە سەردا بەشکراوە وەك ، تورکیا ، ئێران ، ئێراق , سووریا . و وولاتانی دیکەی ، کە یەکیەتی سۆڤیەتی جارانی لێ پێك هاتبوو لە کێشووەرەکەدا .

بە تایبەتی لە کۆماری ئەرمینیا ، کە پارێزگای یەریڤان و تەواوی دەورووبەری خاکی کوردستانە . ئەمەش لە دوای گفتووگۆی چرو بە پێز لە لایەن ١٤٣ وولات رەزامەندیان لە سەر ئەم بریارە کرد ، بەرامبەر بە چوار دەووڵەت و دەنگ نەدانی ١١ دەووڵەت لە سەر بریارەکەدا .

٢٠٠٧/٩/٢ سەرەك کۆماری ئێران – مەحمودی ئەحمەدی نەژادی – لە راگەیاندنێکیدا گووتی:– ئێران سەرکەوتنی بە دەست هێناوە بە گەیشتنی بە ئامانجەکانی سەرەکی لە ناو پرۆگرامی ئەتۆمی و ، ئێستاکە ئێران ٣٠٠٠ هەزار ئامێری دەرکردنی مەڵبەندی هەیە ، ئەویش بۆ پۆلینکردنی یۆرانیۆم لە وولاتەکەدا ئەم راگەیاندنەش بەرامبەر کۆنگرەی دەیەمی یەکیەتی کۆمەڵەی ئیسلامی بۆ قوتابیانی زانکۆکانی ئێران هات و ئەوەشی راگەیاند:– کە ئێستا ئێران وولاتێکی ئەتۆمیەو ، ئەو کێشەیەش کۆتایی پێ هاتووە لە وولاتەکەدا .

سەرەرای چەندین جار هۆشداریدان بە ئێران ، لە لایەن رێکخراوی نەتەوە یەکگرتووەکان و ، ئەمەریکاو ، بەریتانیاو ، یەکیەتی ئەوروپا .
بەلآم حکوومەتی ئێران بە سەر کردایەتی ئحمەدی نەژادی لە هەڵس و کەوتەکانی لە بواری ئەتۆمی وولآتەکەی و بەرامبەر بە ئامۆژگاریەکانی وولآتانی جیهان بەردەوامە . کە ئەمەش کاردانەوەی ترسناکی دوا رۆژی دەبیّ بۆ ئێران و هەرێم و ناوچەو هەتا جیهانیش ، بە تایبەتی کە ئێران دەست تێوەردان لە کاروباری ، لوبنان و ، فەلەستین و ، بە تایبەتی ئێراق ، لە کێشووەرەکەدا دەکات .

٢٠٠٧/٩/٢ سەرەك وەزیرانی تورکیا – رەجەب تەیب ئۆردگان – بەرامبەر بە پەرلەمانی تورکیا لە ووتەیەکیدا گووتی :– لە پێناو چوونە ناو یەکیەتی ئەوروپا و جیّ بە جێکردنی ئەو خالآنەی کە لە سەری رێککەوتووین لە هەموو بوارەکانی چاکسازی و ئاوەدان کردنەوە و کەم کردنەوەی باجی دەرامەت و بەرز کردنەوەی باری ژیانی کۆمەڵگای تورکیا ,
هەروا بەردەوام بوونی لە جیّ بەجێکردنی پرۆگرامی چاکسازی ئابووری و ئابووری بازار ... کە ئەمەش دەبێتە بە هێزکردن و بووژاندنەوەی ئابووری و کەمکردنەوەی بێکاری و هەلآوسان و بەرزکردنەوەی داهاتی تاك لە ٥،٥٠٠ هەزار دۆلار مانگانە بۆ ١٠,٠٠٠ هەزار دۆلار مانگانە .
جێگەی ئاماژە پێکردنە کە حکوومەتی پارتی داد و گەشەکردن لە تورکیا توانیویەتی هەلآوسان بەرەو کەمی هەنگاوی پیّ بنیّ بۆ خوار لە ١٠٪ . کە بۆ یەکەم جارە لە ماوەی ٢٠ سالی رابردوو . هەروا بەرز بوونەوەی بوژانەوە بۆ لە ٧٪ . لە گەڵ بوونی گرفتی دارایی لە ساڵی ٢٠٠١ .
هەروا باری دراوی تورکی ... لیرە توانی گرانی خۆی بۆ ٢٪ . بەهێز بکات بۆ ١,٢٩٧ بەرامبەر بە دۆلاری ئەمەریکی لە بازارەکان و لە نێوان بانکەکان ...
هەروا بەهێزکردنی یاسای دابین کردنی کۆمەلآیەتی . کە خەزنەی کاشی نێوودەووڵەتی داوایکردووە .
بە هەر حاڵ پارتی داد و گەشە پێدان کە دەسەلآتداریەتی تورکیا دەکا توانیویەتی لە هەموو بوارەکان هەنگاوی باش بنیّ ، تەنیا لە بواری باری رامیاری و نەتەوەیی و نیشتیمانی و ئازادیەکانی بیروو بۆ چوون نەبێت ، بە

تایبــەتیش بەرامبــەر بــە گــەلی کــورد و ئەرمــەن لــە بــاکووری کوردســتان و بەردەوامی باری نا ئارامی لە هەرێمەکەدا .

٢٠٠٧/٩/٣ بەرێوەبــەری گــشتی پۆلیــسی شــاری دەکــای پایتــەختی بەنگلادیش – ئەنوەر حوسێن -- لە راگەیاندنێکیدا . ئەویش بە دەرکردنی فەرمانی دەستگیر کردنی سەرەك وەزیرانی پێشووی بەنگلادیش خاتوو – خالیدە زیبا عەبدولرەحمان و کورەکەی – عەرەفات عەبدولرەحمان . دوای ئەوە رەوانەی دادگا کران ، کە بە تۆمەتی تێوەگلان لە گەندەڵی دارایی و چەندین هۆکاری دیکەی خرابووە پاڵیان .

شایانی باسە کە خالیدە زیبا سەرۆکی پارتی نەتەوەیی بەنگلادیشەو لە مانگی /٤/٢٠٠٧ رێگای پێنەدراوە کە بە ئارەزووی خۆی هاتووچۆ بکات لە ناوەو دەرەوەی وولاتەکەیدا .

هەروا خاتوو خالیدە لە دوو خوولی سەرەك وەزیرانی بەنگلادیش پۆستی سەرەك وەزیرانی گرتۆتە دەست لە نێوان ساڵەکانی ١٩٩١ --- ١٩٩٦ و دوایی لە ساڵی ٢٠٠١ تا ٢٠٠٦ لە سەر وولاتەکەدا .

٢٠٠٧/٩/٣ سەرکردەو سیاسەتمەداری کوردو جیهان و پەرلەمانتاری پێشووی پارتی رەنج و دیموکراسی ، لە پەرلەمانی تورکیا ، خاتوو – لەیلا زانا – لە لقی/٦ ی دادگای سزای گرانی لە شاری دیابەکر لە باکووری کوردستان بە تۆمەتی پروپاگەندەی پارتی لە رێورەسمی ئاهەنگەکانی نەورۆزی ئەساڵ دادگایی کرا.

شایانی باسە کە خاتوو لەیلا زانا لە دانیشتنی یەکەمی دادگایی کردنەکەی بە هۆی نەخۆشی نەیتوانی ئامادە بێت ... بەڵام لقی/٦ ی دادگای تاوانی گرانی دیاربەکر ، داوا دەکات کە خاتوو لەیلا پەرلەمانتاری پێشووی پارتی رەنج و دیموکراسی و ژنە سیاسەتمەداری کورد لە لێدوانەکانی نەورۆزی ٢٠٠٧ لە شاری دیاربەکر لە باکووری کوردستان ، پڕوپاگەندەی بۆ پارتی کرێکارانی کوردستان – پەکەکە – کردووە و بە پێی یاسایی دژە تیرۆر هەڵس و کەوتی لە گەڵ دەکرێ ، و داوای ٥ پێنج ساڵ زیندانیشی بۆ کراوە ... ئەگەر تۆمەتەکانی بە سەردا بسەلمێ ، بەڵام خاتوو لەیلا زانا نەك لە دادگا ، بەڵکوو لە هەموو دوژمنانی کوردو کوردستان بەهێزترە لە جیهان .

٢٠٠٧/٩/٦ گـۆرانی بێـژی گـەورەی ئـۆپرا – لۆژانۆ پەڤەرۆتی – سـەر لە بەیانی ئـەمرۆ لـە تەمـەنی ٧١ سـالێدا ماڵئاوایی کرد ... ئەم هونەرمەندە لە شاری مۆدەنا لە هەرێمی ئیمیلیا رۆمانیـا لـە بـاکووری ئیتاڵیـا لـە سـاڵی ١٩٣٦ چـاوی بـە جیهـان هەڵهێناوە .
هـەروا لـە سـاڵی ١٩٦٨ پەڤـەرۆتی دەسـتی کـردووە بە هونـەری ئـۆپرا ، هـەر لـەو کاتـە جـەماوەرێکی زۆری بـۆ خۆی گلدایەوە ، کە هاورێکانی دەنگی ئەم هونەرمەندە بوون ... دوا ئۆپرای پەڤـەرۆتی لـە سـاڵی ٢٠٠٤ بـوو لـە سـەر شـانۆی – خانـەی ئـۆپرای میترۆبۆلینان – لە شاری نیورۆکی ئەمەریکا پێشکەشی کرد.
هەروا پەڤەرۆتی وەکوو گۆرانی بێژێکی ئۆپرا لە هـەموو وولاّتـانی جیهانـدا ناسـراوبوو ، بـە هـۆی دەنگـی رەسـەنی و تایبەتیـەکی بەخـشیبووە گۆرانیەکانی و ... جێگەی و ئاماژە پێکردنە کە پەڤەرۆتی لە ساڵی ٢٠٠٦ دووچـاری نەخۆشـی شـێرپەنجە ببـوو . لـە دوای ئەنجامـدانی چـەندین نەشتەرگەری نەتوانرا لە نەخۆشیەکەی رزگاری بێت ... کۆچی دوایی ئەم هونەرمەندە بووە هۆکاری دروست بوونی بۆشایەکی تەواو لە جیهانی ئۆپرا لە جیهاندا .

٢٠٠٧/٩/٦ ئەنجامدانی ئۆپراسیۆنێك لە لایەن ٨ هەشت فرۆکە لە جۆری – f 15 – ی هێزەکانی سووپای ئیسرائیلْ بۆ سـەر سووریا لە دوای بەزاندنی ئاسمانی سووریا و بۆردمان کردنی جێگەی مەبەست لە پارێزگای – دێرەزوور – لە سووریادا .
جێگـەی باسـکردنە کـە ... بەر لـەو هێرشـە ئاسمانیـەدا هێرشـێکی لـە سـەر زەوی ئەنجامداوە بۆ شارەزایی زیاتر لە بارەی شوێنە بۆردمانکراوەکە ... کە چەند سەر بازێکی کۆمادۆز لە یەکەی تایبەتی سووپا بە جلی سـەربازی سووپای سووریا توانیان لە سنوور دەربازبن و بەرەو دەزگا سـەربازیەکانی

سووریا برۆن لە پاریزگای دیرەزوور لە باکووری سووریا لە ئاکامدا توانیان چەندین بەلگە بۆ رازیبوونی واشنتۆن بینننە دەست . ئەویش بۆ بە ئەنجامگەیاندنی کارەکانیان .

هەروا هەردوو رۆژنامەی – سەندی تایمزی بەریتانی و نیورۆك تایمزی ئەمەریکا ئەوەیان ئاشکرا کرد لە سەر زاری چەند بەرپرسیکی هەردوو وولات ، کە فرۆکەکانی تەلئەبیب چەند شوینیکیان بۆردمان کردووە ، کە بە پیی زانیاریەکانی دەزگای هەوالگەری ئیسرائیل یارمەتی بەرنامەی ناوەکی کۆریای باکوور دەدات .

ئەم زانیاریەش دوای تیکچوونی گفتووگۆکانی پەکین و ئیسرائیل روونبووەوە ... دوای ئەوەی کە چین ریگەی پینەدا ... ئەم گفتووگۆیانەش دەربارەی پرۆگرامی ئەتۆمی کۆریای باکوور هات ، هەروا چاوەروانیش دەکرا کە بەرپرسە ئەمەریکیەکان ئەم پرسە بکەن ... ئەمە لە لایەك و لە چەندین لایەنی دیکە لە پەیوەندی نیوان سووریاو کۆریای باکوور و ، پەیوەندی نیوان کۆریا و ئیران و پەیوەندی نیوان ئیسرائیل و ئەمەریکا ، لە گەل سووریاو ئیران و هەروا لە گەل کۆریای باکوور ، کە چەندین لیدوانی دژ بە یەکتری و چەندین پرسیار لە کیشەو ململانی و ئەو گفتووگۆیانە سەریان هەلدا . ئەویش رووداوەکان وەلامیان دەداتەوە لە داهاتووی هەر وەك لە ناوەرۆکی ئەم کتیبەدا هاتووە لە ناوچەو هەریمەکەدا .

٢٠٠٧/٩/٩ سەرۆکی ئەفگانستان حامد کارازای لە کاتی خویندنەوەی وتاریك لە بەرامبەر هەزاران هاوولاتیانی ئەفگانی لە یاریگای وەرزشی لە شاری کابوولی پایتەخت .

ئەویش ناچار بوو لە وتار خویندنەوەکەی لە یاریگاکەدا دوور کەویتەوە ، ئەویش بە هۆی

گوێبیستنی لە دەنگی تەقەی چەك و ، دوای ئەوە بەرپرسێکی ئەفگانی لە وەزارەتی بەرگری نزیك لە سەرۆکایەتی کۆمار رایگەیاند ، کە تەقەی چەك نە بووە ، بەلکوو بەردی دەست هاوولاتیان بوو ، کە لە دەرگاکانی یاریگایەکەیان دەدا ، بۆ ئەوەی بچنە ناو یاریگاکە ، کە لەو کاتەی ئەو ئاهەنگە ماتەمینیە بۆ یادکردنەوەی شەشەمین سالیادی تیرۆرکردنی سەر کردەی ئەفگانی – ئەحمەد شا مەسعوود – بوو

گەر هێزەکانی تالیبان بونایە دەیانتوانی حکوومەتەکەی حامد کارازای بڕووخێنن کە بە دەنگی بەرد گۆرەپان جێ بهێلێ . لە کابوولی پایتەختی ئەفگانستان .

٢٠٠٧/٩/٩ بەبۆنەی کردنەوەی پارکی یەشار کەمال لە ناوچەی باتمان لە باکووری کوردستان – سەباحەت تۆنجەلی -- پەرلەمانتار وەلامی ئەو داوایەی سەرەك وەزیرانی تورکیا – رەجەب تەیب ئۆردگان – ی دایەوە ، کە داوای لە پارتی کۆمەلگای دیموکراتی کورد لە تورکیا کرد بوو ، کە پارتی کرێکارانی کوردستان – پەکەکە – بە تیرۆرست بسەلمێنێ .

لە وولامدا گووتی :– نابێ هیچ کەس ئەوە بەسەر ئێمەدا بسەلمێنێ و چاوەروان بێت و براو کورەکانمان بە تیرۆرست بناسێنین و هیچ تاکێکی کورد ئەوە ناکات و ، گەر بشیکات ئەوە دوژمنی کوردو کوردستانە .

٢٠٠٧/٩/٩ رێکخەری حکوومەت بۆ کاروباری نەتەوە یەکگرتووەکان پێشوازی لە بەرپرسانی ١٠ دە رێکخراوی کۆمەلگای مەدەنی کرد ، کە نوێنەرایەتی ٢٢ بیست و دوو سەندیگاو یەکیەتی و رێکخراوی ناحکوومی و چەندین کەسایەتی سەربەخۆ لە هەرێمی باشووری کوردستان کرد .

ئەویش لە خۆپیشاندانێکی ئاشتیانە هاتبوونە بەردەم پەرلەمانی کوردستان ، بە مەبەستی دەربرینی نارەزایی خۆیان و جەماوەری کوردستان لە بەرامبەر ئەو تۆپبارانەی کە ئێران بۆ سەر خەلکی مەدەنی ناوچە سنووریەکانی ئێران و هەرێمی باشووری کوردستان دەیکات لە هەرێمەکەدا .

کە خۆپیشاندەران داوای پالپشتی رێکخراوی نەتەوە یەکگرتووەکان و کۆمەلگای مەدەنی و وولاتانی دۆستی کوردی کرد ، بۆ راگرتنی

تۆپبارانکردن و ڕێز گرتن لە مافی مرۆڤ و حکوومەتی هەرێمی کوردستان و ، لە کۆتایی خۆپیشاندانەکەدا ڕێکخەری حکوومەتی یاداشتێکی لە نوێنەرایەتی خۆپیشاندەران وەرگرت .

٢٠٠٧/٩/٩ بریار بوو هەرسێ تاوانبارانی رژێمی بەعسی ، وەزیری بەرگری سوڵتان هاشم و ، سەرۆکی ئەرکانی هێزەکانی سووپای بەعس لە ئێراق حوسێن رەشید و ، ئەندامی سەرکردایەتی بەعس لە ئێراق عەلی حەسەن مەجید لە سێدارە بدرێن .

بەڵام پارێزەرێك بە ناوی -- بەدیع عارف -- کە پارێزەری بەرگریکردن بوو لە سەرانی رژێمی بەعسی رووخێندراو لە لێدوانێکیدا رایگەیاند ، کە ئەمەریکیەکان رازی نەبوونی خۆیان راگەیاند بە نەدانە دەستەوەی تاوانباران بە حکوومەتی ئێراق ، بۆ ئەوەی بە پێی بریاری دادگا لە سێدارە کردنیان ئەنجام بدرێت و لە هەمان کات بە هۆی نەبوونی مەرسوومی کۆماری بەرامبەر بە تاوانبارانی ئەنفال لە سێدارە نەدران .

٢٠٠٧/٩/١٠ رژێمی ئیسلامی لە ئێران لە هەوڵەکانی بەردەوامە لە گەمارۆدانی بزووتنەوەی ڕزگاریخوازی کورد لە هەموو بوارەکان ، بە تایبەتی لە هەردوو بواری نەتەوەیی و ، نیشتیمانی و ، مێژووی کورد ، کە لە بریارێکیدا رێگەی بە چاپگەیاندنی کتێبی جوولانەوەی کورد گرت بۆ چاپکردنەوەی ، کە یەکێکە لە گرنگترین کتێبەکانی ناو زانکۆکانی جیهان سەبارت بە مێژووی کورد .

شایانی باسە کە ئیبراهیمی یونسی نووسەرو وەرگێری بەناوبانگی کورد لە رۆژهەڵاتی کوردستانی داگیرکراوی ژێر دەسەڵاتی ئێران ، ئەو کتێبەی وەرگێراوەتە سەر زمانی فارسی لە ئێران .

سەرچاوە :- رۆژنامەی خەبات ژمارە/٢٦١٣

٢٠٠٧/٩/١٠ بۆ پێك هێنانی لیژنەیەکی هەماهەنگی لە پارت و هێزە رامیاریەکانی ئێراق لە شاری لەندەنی پایتەختی بەریتانیا کۆبوونەوە ، بە ئامادەبوونی نوێنەرانی ئەو لایەنە رامیاریانە کە ، نوێنەری پارتی دیموکراتی کوردستان و ، نوێنەری پارتی کۆمۆنیستی ئێراق و ، ئەنجوومەنی باڵای شۆڕشی ئیسلامی لە ئێراق و ، پارتی دەعوەی ئیسلامی لە ئێراق و ، یەکیەتی

ئیسلامی تورکمانی ئێراق و ، هاوپەیمانی دیموکراتی ئێراق .
ئەویش بە هەڵسەنگاندنی بارو دۆخ و رەوشی ئەمرۆی ئێراق . هەروا ئەو گیروگرفتانەی کە دەبنە بەر بەست ، لە بەردەم چەسپاندنی یاساو بوونیاتنانەوەی دەوڵەتێکی دیموکراتی فیدراڵ .
کۆبوونەوەکە بەردەوام بوو لە سەر دەستووری هەمیشەیی و ماددەی/١٤٠ ی دەستوورو بە مەبەستی بوونیاتنانەوەی دەوڵەتی ئێراق و یاساو رێزگرتن لە مافی مرۆڤ لەم وولاتەدا .

٢٠٠٧/٩/١٠ دوای ٧ حەوت ساڵ لە ئاوارەیی سەرەك وەزیرانی پێشووی پاکستانی لادراو – نەواز شەریف – بە رێگەی کودەتای سەربازی لە لایەن پەرویز موشەرەفی سەرەك کۆماری ئێستای پاکستان و ، ئەویش بە هۆی لێکترازانی باری رامیاری و ئایینی و هۆزو تیرە و نەتەوەیی و کۆمەلایەتی لە رێگەی لەندەنی پایتەختی بەریتانیا گەرایەوە پاکستان و لە شاری

ئیسلام ئابادی پایتەخت لە فرۆکەخانە هاتە خوارەوەو لە لایەن ژمارەیەك لە لایەنگرانی لە دەرەوەی فرۆکەخانەکە پێشوازی لێکرا .
هەر لەوکات لە لێدوانێکیدا دوای دابەزینی لە فرۆکە گووتی :– هەست بە خۆشی دەکەم و ئامادەشم بەرەنگاری هەر هەلوێستێك ببمەوە و لە هەمان کات لایەنگرانی نەواز شەریف هەولی چوونە ژوورەوەی ناو فرۆکەخانەکەیاندا و رووبەرووی پۆلیس بوونەوەو ژمارەیەك لە لایەنگرانی دەستگیر کران .
دوای ئەوە بە بریارێکی پێشووی دەستەی دەسپاکی بە تۆمەتی گەندەڵی دووبارە بۆ وولاتی سعوودیە رەوانە کرایەوە .
لە دوای لادانی شەریف لە پۆستی سەرەك وەزیران و زیندانی کردنی بە

هەتاهەتایە بە هۆی ناوزەند کردنی بە گەندەڵی و ، دوای ئەوە لە ڕێکەوتنێك بۆ ماوەی ١٠ ساڵ بۆ وولاتی سعوودیە دوور خرایەووە لە وولاتەکەی .

٢٠٠٧/٩/١٠ دەسەلاتدارانی تورکیا لە ڕاگەیاندنێکیدا چاوەڕوانی وەلامی حکوومەتی ئیسرائیلی دەکرد ، دەربارەی ئەو دوو تانکیە بەنزینەی کە لە نزیك سنووری نێوان سووریاو تورکیا دۆزراوەتەوە و ڕەنگبێت ئەو دوو تانکیە لە فرۆکە کەوتبێتە خوارەوە .

وەزیری دەرەوەی تورکیا عەلی باباجان لە کۆنگریەکی ڕۆژنامەوانی هاوبەش لە گەڵ وەزیری دەرەوەی سووریا وەلید ئەلموعەلم ... کە ئەو پەرەسەندنە مایەی قبووڵ کردن نیە ... ئەمەش بۆتە هۆکاری دروست بوونی کێشەی زیاتر لە نێوان سووریاو تورکیا ، لە لایەك و کێشەی نێوان سووریاو ئیسرائیڵ لە لایەکی دیکە لە ناوچەکەدا .

٢٠٠٧/٩/١٠ بۆ هەڵسەنگاندنی ڕەوشی ئێراق و ناوچەکە ، کۆنگرێسی ئەمەریکا گفتووگۆو پرسیارو وەلامی لە سەر هەردوو ڕاپۆرتی فەرماندەی هێزەکانی فرەرەگەزەکان لە ئێراق – دیڤید پترایۆس – و باڵوێزی ئەمەریکا لە ئێراق – ڕایان کرۆکەر – کرد .

لەوکاتەش ژمارەیەك لە لایەن چەند کەسێکەوە لە هۆڵی دانیشتنەکە هەبوو ، کە پاسەوانان ڕەوانەی دەرەوەیان کردن ، لە سەرەتاوە پترایۆس ئاماژەی بەوەدا کە ستراتیژیەتی ئەمەریکا لە ئێراق ئامانجە سەربازیەکانی بە شێوەیەکی فراوان بەدی هێناوە ، بەلام بە کشانەوەی هێزەکانی زیان بە ئێراق دەگەیەنێ .

دوای ئەویش ڕایان کرۆکەر ڕاپۆرتەکەی خوێندەوەو ئاماژەی بەوەدا کە سەر لە بەری دەزگاکانی سەردەمی سەدام نەماون و ئێراق کۆمەڵگایەکی ئازار دیدەیە و دەیەوێ ڕزگاری بێت

شایانی باسە کە ڕاپۆرتی هەردوو بەرپرسی باڵای ئەمەریکا لە ناوەرۆکی ڕاپۆرتەکانیان ئاماژەیان بە چەندین لایەنی ڕامیاری و ئابووری و بازرگانی و ئاوەدان کردنەوە و ئاسایش و پەیوەندیەکان کردووە . لە ناوەوەو دەرەوەی ئێراق و هەرێم و ناوچەو جیهان و ، پەیوەندیەکانی نێوان هەردوو مەزهەب

شیعەو سوونەی عەرەب و ، کوردو ، باری تەواوی ئێراق و کاردانەوەی لە سەر دراوسێکان و ناوچەکەو دەست تێوەردانی دراوسێکان لە سەر باری ئێراق .

هەروا لەو کاتەش کۆبوونەوەی نێوان ئەمەریکاو بەعسیەکانی لابالی عزەت دووری لە بزێوانی سەرەك وەزیرانی پێشووی ئێراق – ئەیاد عەلاوی – بەردەوامە و چەند لایەنێکی رامیاری ئێراقیش بەوە رازی نین و ، لە هەمان کاتیش کورد چاوپێکەوتنی لە گەڵ لابالی عزەت ئەنجامدا\اوە .

ئەم هەولانەش تاکو ئێستا نەیانتوانیە باری ئێراق و چارەسەری کێشە هەڵواسراوەکان چارەسەر بکات . لە هەموو بوارەکانی رامیاری و نەتەوەیی و ئابووری و بژێوی ژیانی گەلانی ئێراق و چەندین بواری دیکە ، بە تایبەتی لە بواری ئەمنی و ئارامی لە ئێراقدا .

٢٠٠٧/٩/١١ بە مەبەستی چارەسەرکردنی کێشەی سنوورو دیاریکردنی سنووری نێوان هەرێمی باشووری کوردستان و کۆماری ئیسلامی ئێران ، کە هەر لە سەر خاکی کوردستانە ، ... شاندێکی حکوومەتی ئێراق بە سەرکردایەتی محەمەد ئەنباری بەرێوەبەری گشتی سنوور لە وەزارەتی دەرەوەی ئێراق و بە ئەندامیەتی راوێژکاری وەزارەتی ناوخۆی حکوومەتی هەرێم لە باشووری کوردستان و نوێنەری ئەنجوومەنی وەزیرانی ئێراق سەردانی خاڵی سنووری حاجی ئۆمەرانیان کرد لە هەرێمەکەدا .

ئەویش لە کۆمەڵگای گومرگی حاجی ئۆمەران لە گەڵ شاندێکی وەزارەتی دەرەوەی ئێران بە سەرۆکایەتی کازمی فروتانی سەرۆکی دەستنیشانکردنی سنوور لە وەزارەتی دەرەوەی ئێران کۆبوونەوە ... دوای کۆبوونەوەکە سەردانی چەندین ناوچەی سنووریان کرد ، کە کۆماری ئیسلامی ئێران بە خاکی خۆی دەزانیٚ و ، دوای ئەو سنوورانەوەش ، دووبارە دەستیان بە کۆبوونەوە کرد ، بە مەبەستی دۆزینەوەی چارەسەرێکی گونجاو لە نێوانیاندا . بەلام لە ئاکامدا نەگەیشتنە هیچ رێکەوتنێك .

جێگەی ئاماژە پێکردنە کە ناکۆکیەکانی سنووری لە نێوان هەردوو رژێمی شایەتی لە ئێران و ، بەعس لە ئێراق ، دەگەرێتەوە بۆ ساڵی ١٩٧٥ ، ئەویش لە ئەنجامی رێکەتنە شۆمەکەی ١٩٧٥/٣/٦ ی جەزائر بوو ، کە

رژێمی ئەوسای بەعس لە ئێراق بۆ دژایەتی کردنی شۆڕشی ئەیلول رووبەرێکی زۆری لە خاکی ئێراقی بە ئێران بەخشی ،... کە سنووری هەردوو وولاتی دروستکراو لە سەر خاکی کوردستانە ، بە پێی نەخشەی داڕێژراوی پەیمانی سایکس بیکۆی ١٩١٦ و جیٚ بە جێکەرەکەی پەیمانی لۆزانی ساڵی ١٩٢٣ بوو ، بە دابەشکردنی خاك و گەلی کوردستان لە کێشووەرەکەدا .

٢٠٠٧/٩/١١ سەرۆکی کۆمەڵگای دیموکراتیك و ئەندامی پەرلەمانی تورکیا و نوێنەری پارێزگای ماردین – ئەحمەد تورك – لە لێدوانێکیدا گووتی :- گەر دەسەلاّتدانی رژێمی تورکیا رێگەیان لێگرتین و رێگەی ئاشتی دابخەن ، ئەوا پەرلەمانتارە کوردەکان لە پەرلەمان دەکشێنەوە.

کە ئەمەش کاریگەری تەنها لە سەر – دەتەپە – نابێت ، بەڵکو کاریگەری لە سەر هەموو لایەنەکان دەبێت . لە هەمان کات راشیگەیاند ، کە هەسیٚ پەرلەمانتاری کوردی ئافرەت خاتوو – ئایسك توگلوگ ، و ، ئایلا تاکات ئاتاو , سەباهەت تونگلٚ – لە لایەن دادگای نۆهەمینی شاری ئەستەمبوٚل دادگایی دەکرێن و ، ئەگەر لە سەر ئەوسیٚ پەرلەمانتارە هیچ کۆمەڵێك هەبیٚ ئەوا لە ئەندامیەتی پەرلەمانی تورکیا دوور دەخرێنەوە و لەم رووەشەوە لە سەر فراکسیۆنی دەتەپە لە ناو پەرلەمان نامێنن .

کە دادگای نۆیەمی تورکیا پێشێلی دەستووری تورکیا دەکات ، لە بەر ئەوەی بە پێی ماددەو برگەکان و خاڵەکانی دەستووری تورکیا هیچ پەرلەمانتارێك نابیٚ دادگایی بکرێت لە وولاّتەکەدا .

٢٠٠٧/٩/١١ دانووستانێك لە نێوان هەردوو شاندی نووسینگەی سەرەك وەزیرانی ئێراق نوری مالکی و ، بالوێزێخانەی ئەمەریکا لە شاری بەغدا بەرێوە چوو ، ئەویش بە مەبەستی وەرگرتنی تاوانبار عەلی حەسەن مەجید ناسراو بە –

عەلی کیمیاوی – لە ئێراق و عەرەب و لە جیهاندا .

شایانی باسکردنە کە ئەمەریکیەکان بەر لەو کۆبوونەوەیە ئامادە نەبوون عەلی کیمیاوی رادەستی لایەنی ئێراق بکەن ، کە وەك پێشتر بریاری لە سەر درابوو . هەروا حکوومەتی ئێراق بریاری لە سێدارەدانی عەلی کیمیاوی داوەو هەرکاتێ ئەمەریکا ئەو تاوانبارە بداتەوە دەست حکوومەتی ئێراق راستەوخۆ لە گرتووخانەی کازمیە لە شاری بەغدا سزای لە سێدارەدانی بەسەردا جێ بە جێ دەکرێت لە لایەن دادگای ئێراق .

٢٠٠٧/٩/١١ سەرەك کۆماری هەڵبژێردراو لە پارتی دادو گەشەپێدان – عەبدوڵلا گوولْ – یەکەم سەردانی لە ناو وولاتی تورکیا بۆ پارێزگاکانی باکووری کوردستان بوو ، کە یەکەم سەردانیشی بۆ شاری وان بوو ، لە باڵەخانەی پارێزگا لە گەڵ نوێنەری رێکخراوی سڤیلەکان دیدارو کۆبوونەوەی ساز کرد لە شارەکەدا .

لەو کۆبوونەوەیە عەبدوڵلا گوولْ لە وتەکانیدا گووتی :– ماوەیەکی دوورو درێژە لە تورکیا لە نێوو سیاسەتدا کار دەکەم وەك هەر کێشەیەکی دیکە پێزانینم لە سەر کێشەی کورد هەیەو لەو کاتەشدا ئێمە ئەو کێشەیە دەخەینە ناو بەرنامەکان و هەوڵی چارەسەر کردنی دەدەین .

دوای ئەوە سەردانی باشکەڵای سەر بە وان و جۆلە مێرگ و گەڤەریشی کرد ، و دوای ئەوانە سەردانی شاری ئەمەدی کردو لە لایەن سەرۆکی شارەوانی ئەمەد – دیاربەکر – ئوسمان بایدەمیر دۆسیەکی پێشکەش بە سەرەك کۆماری تورکیا کرد لە بارەی باری پارێزگاکەو هەرێمەکەدا .

٢٠٠٧/٩/١١ حکوومەتی سعوودیە رێکەوتنی کرینی ٧٢ فرۆکەی لە – بۆرنایتر – لە جۆری تایفۆن لە گەڵ کومپانیای – بی ئایەتی – مۆرکرد ، بە بری ٨,٨٤٠٠ ملیار دۆلار بەرامبەر ٤,٤٣٠٠ ملیار ژوونەی ئیسترلینی .

شاینی باسە کە ئەمەش بۆتە جێگەی گفتووگۆ و نووسینی بابەتی لە رۆژنامە بەریتانیەکان لە دوای راگەیاندنی وەزیری بەرگری سعوودیە بە کرینی ئەو فرۆکانە ، ئەمەش بە هۆی کێشەی نێوان سعوودیە و بەریتانیا ، کە کاتی خۆی چەندین رێکەوتن لەم شێوەیە مۆرکراوە لە ساڵی ٢٠٠٥ ، ئەویش بە وەرگرتنی یەك ملیار دۆلار بەرتیل لە پێناو مۆرکردنی

گرێبەستەکە بە ٤٣ ملیار دۆلار لە نێوان سعوودیە و بەریتانیا لە لایەن بالویزو راوێژکاری سعوودی – ئەمیر بەندەر سولتانی کوری وەزیری بەرگری سعوودیە .

هەروا لە هەمان کات وەزارەتی دادی ئەمەریکا لە مانگی /٢٠٠٧/٦ هەڵسا بە لێکۆڵینەوە لە سەر هەڵوێست و گرێبەستەکانی ئەم کومپانیایە و بەربەرەکانی کردنی گەندەڵی لە فرۆشتن و گرێبەستەکانیدا .

لە هەمان کات کۆمەڵگایەکی پیشەسازی کە کومپانیاکانی ، بەریتانیا و ، فەرەنساو ، ئیتالیا و ، ئەسپانیا ، کاری دروستکردنی فرۆکە جەنگیەکانی ئەوروپا دەکەن ، بە ناوی یۆرۆفایتر لە پێناو بەهێزکردنی باری سەربازی و فرۆشتنی بە وولاتانی دیکە لە جیهاندا .

٢٠٠٧/٩/١٢ رۆژنامەی خەبات کە لە سایدی – a f p -- وەرگرتبوو بلاوی کردەوە کە رێکخراوی تەندروستی جیهان ٧٠٠٠ هەزار حالەتی تووشبوون بە نەخۆشی کۆلێرا لە کوردستان بەدیکردووە لە پارێزگاکانی سلێمانی و ، کەرکوك و ، هەولێر ، لە باشووری کوردستان .

کەچی ٢٩٠ حالەت لە تاقیگەکان دووپاتکراونەتەوە ، ئەمەش لە ئەنجامی تێکەڵ بوونی ئاوی خواردنەوەی بۆری راکێشراو لە گەڵ ئاوی ئاوەرۆکان و ئاوی پیس و خواردنی ماوە بەسەر چوو ، کە لە رێگەی بازرگانەکانی کوردستان دەهاتنە ناو هەرێمی کوردستان .

٢٠٠٧/٩/١٢ گەوورە بازرگانی مادده بێ هۆشکەرەکان – دیگۆلیۆن مۆنتۆیا – لە ئۆپراسیۆنێکی سەربازی لە لایەن هێزەکانی سووپای کۆلۆمبیا دەستگیرکرا ، و دوای دەستگیرکردنی رەوانەی شاری بۆگۆتای پایتەختی کۆلۆمیا کرا .

شایانی باسکردنە کە ئیدارەی ئەمەریکا ماوەی حەوت ساڵ هەولی دەستگیر کردنی دیگۆلیۆن دەدات ، ئەم بازرگانە گەوورە جیهانیە لە چەندین وولات کێشەی جۆراوجۆری نابووەو هەر لە بەر ئەوەش ئەمەریکا بری ٥,٠٠٠,٠٠٠ ملیۆن دۆلاری بۆ ئەو کەسە تەرخان کردبوو ، کە زانیاری راست و دروست بداتە ئەمەریکا ، لە پێناو دەستگیر کردنی دیگۆلیۆن لە هەر وولاتێك لە وولاتەکانی جیهاندا .

٢٠٠٧/٩/١٢ دادگـای بـاڵای حکوومـەتی فلـپین لـە ڕاگەیاندنێکیـدا لـە شـاری مـانێلای پایتەخت ، ئەویش بە زیندانی کردنـی سـەرۆکی پێشووی فلـپین – جۆزێـف ئیـسترادا – ئـەویش بـە تۆمـەتی گەنـدەڵی دارایـی ... چـونکە لـە مـاوەی دەسەڵاتەکەی سەرۆك کۆماری فلپین ئیسترادا بۆ ماوەی دوو ساڵ نزیکەی ٨٠,٠٠٠,٠٠٠ ملیۆن دۆلاری بە ڕێگەی نا یاسایی بە دەست هێناوە .
هەروا دادگا بڕیاریدا بەوەی کە هەرچی پارەو سامانی ناوبراو کە لە ناو بانکەکان هەیە بلۆك بکرێت ،... شایانی باسە کە لە ئەنجامی شۆڕشێکی مللـی لـە سـاڵی ٢٠٠١ بـە هاوکـاری سـووپا لـە دەسـەڵات لادرا لـە سـەر وولاتەکەدا .

٢٠٠٧/٩/١٢ دوای زنجیرەیەك لە کۆبوونەوەی نێوان هەردوو شاندی حکوومـەتی ئێراق و حکوومەتی ئیسلامی ئێران ، بە ئامادەبوونی نوێنـەری حکوومـەتی هـەرێمی باشـووری کوردسـتان ، سـەبارەت بە دیـاریکردنی سـنووڕو بـە فـەرمیکردنی دەروازەی حاجی ئۆمەران ، وەك دەروازەیەکی بازرگانی لە نێوان حکوومەتی هەرێم و حکوومەتی ئیسلامی لە ئێران .
ئەویش بە مۆرکردنی ڕێکەوتن لە سەر بەفەرمی ناسـاندنی دەروازەی حـاجی ئۆمـەران وەك بـازارێکی بازرگـانی هاوبـەش و . هـەروا هاوولاّتیـانی هـەردوو لایەن دەتوانن بە ڕێگەی پاسەپۆرت هامووشۆ لـە خاڵـە سـنوورییەکان بکـەن . بۆ ئێران و بە پێچەوانەش .

٢٠٠٧/٩/١٣ ئاژانـسی گـەردوونی یابـان – ژاپـۆن – یەکەم مانگی دەستکردی بە نـاوی – مــسیار – ی گــەردوونی بــەرەو بۆشـایی گــەردوون ڕەوانــە کــرد ، ئەرکــەکانی ئـەو مانگــە کارەکــانی دۆزینــەوەی ڕووی مانگــە ... ئــەو مووشەکەی کە مسیاری هـەڵگرتبوو لە مەڵبەندی گەردوونی لە دوورگەی تاتیکاشما ڕەوانە کرد لە وولاتەکەدا

مـسیار هەڵدەسـتێ بـە كۆكردنـەوەی زانیـاری لـە سـەر بـوونی مـانگ و پەرەسەندنی لە ماوەی مێژووی لە ماوەی یەك ساڵدا ، ئەم كارەش زۆر گرانە كـە بـەر لـەوەش ئاژانـسی ناسـای گـەردوونی و پرۆگرامـی ئـەپۆلۆ ، بـۆ دۆزینەوەی زانیاری لە ساڵەكانی ١٩٦٠ – ١٩٧٠ دا ، كە زاناكانی ئەم بوارە لە سەر مانگ هاتنە خوارەوە بۆ زانیاری وەرگرتن لە سەر رووی مانگ ... گرانی ئەو مسیارە /٣ تەنە و هەڵگری ناوی – سیلینی – پێووەیە .

بەڵام ناوەكەی دیكەی بە ناوی ئافرەتێكە كە لە چیرۆكەكان باسی لێووە دەكەن بە ناوی – كاژۆیا – كە گوایە لە سەر رووی مانگ هاتتە خوارەوە ، بەر لەوەی مسیار لە سەر مانگ دەسووڕێتەوە لە ماوەی ٣٨٠ هەزار كیلۆ مەتر . لەو كاتە دێتە سەر مانگ ، دوو مانگی دەستكرد لێی جیا دەبنەوە بە دووری ١٠٠ كیلۆ مەتر لە سەر رووی مانگ .

٢٠٠٧/٩/١٤ بۆ یەكەم جار لە مێژووی وتار خوێنەكانی مزگەوتەكانی كوردستان بە تایبەتی لە شاری هەولێر لە باشووری كوردستان ، داوا بكەن كە قوتابخانەو نەخۆشخانە دروست بكرێت لە جیاتی دروستكردنی مزگەوت ، ... ئەمەش بە هۆی جیاوازی رێژەی زۆری لە نێوان مزگەوت و قوتابخانەكان ، كە رێژەی مزگەوت زۆرترە و گەلی كوردستان پێویستی بە قوتابخانەو نەخۆشخانە زیاتر هەیە لە هەرێمەكەدا .

ئەمەش بە داواكردنیان – مەلا ئاینیەكان -- لە خاوەن سەرمایەكان و خاوەن كومپانیاكان و خێرخوازانی كوردستان ، كە دەست بكەن بە دروستكردنی نەخۆشخانەو قوتابخانە لە جیاتی مزگەوت لە هەرێمەكەدا .

٢٠٠٧/٩/١٦ زیاتر لە ٣٠ سیی رێكخراوی مرۆڤایەتی و مافی مرۆڤ لە ٥٠ پەنجا ووڵات لە خۆپیشاندان كردنیانە رۆژی جیهان ، لە پێناو هەرێمی دارفوور لە سوودان ، بەڵام رێكخراوە سوودانیەكان دژی ئەو رێپێوان و خۆپیشاندانە بوون و وایان ناوزەند كرد ، كە ئەوە پیلانێكی ئیسرائیلیە و لە هەمان كات ، سەرەك وەزیرانی بەریتانیا گۆردن براون هەرەشەی سزادانی زیاتری سوودانی كرد ، بە هۆی نا لە باری و پێشێل كردن و تواندنەوەی نژادی و ئاینی و دەربەدەر كردنی دانیشتووانی هەرێمەكەو لە ناویاندا ناوچەی كوردڤان ، كە بە ناوچەیەكی كوردنشین ناوزەندە لە ووڵاتەكەدا .

ناوچەی كوردڤان لە كاتی دەسەڵاتی سوڵتان سەلاحەدین ئەیوبی برایەكی فەرمانرەوای ئەو ناوچەیە بووەو پاشماوەی دانیشتووانەكە لە كوردن . لە لایەكی دیكە یەكیەتی ئەفەریكیا لە راگەیاندنێكیدا بۆ تەواوی كردنی هێزی سەربازی پارێز گەیشتە ٢٦ هەزار سەرباز لە هەرێمەكەدا .

٢٠٠٧/٩/١٦ لە ئاكامی كەوتنە خوارەوەی فرۆكەیەكی تایلەندی لە فرۆكەخانەی دوورگەی – ڤیوكییتی – تایلاندی ٨٠ هەشتا كەس بوونە قوربانی و ٤٠ كەسیش زامداربوون ... كە ١٢٣ كەس لە گروپی فرۆكەوانەكان ... لە كاتی هاتنە خوارەوەی فرۆكەكە هەلخلیسكا بە هۆی باوبارانێكی زۆرو بە هێز كە بووە هۆی ئاگر بەربوون لە فرۆكەكەدا .

هەروا فرۆكەكەش سەربە كومپانیای – وان تۆژوو – بوو ، كە لە شاری بانكۆكی تایلاندی و زۆربەی هاوولاتیانی ناو فرۆكەكە تایلاندی نەبوون و فەرەنسی و ، بەریتانی و ، ئتاڵی و ، سوویدی و، ئێرانی بوون ، ئەمەش بە هۆی نەدیتنی فرۆكەوانەكە بە هۆی تەم و مژی و بارانبارین بوون و فرۆكەخانەو جێگەی هاتنە خوارەوەی فرۆكەكە .

٢٠٠٧/٩/١٧ بالوێزی پێشووی ئەمەریكا لە نەتەوە یەكگرتووەكان – جۆن بۆلتن – لە میانەی چاوپێكەتنێكی لە گەڵ كەناڵی ئاسمانی /١٠ی ئیسرائیلی گووتی :– بروام وایە ئەم نامە ئاشكرایە تەنها بۆ سووریا نیە ، بەلكوو بۆ ئێرانیشە و ئاگاداری دەكاتەوە ، كە لە بوونی چەكی ناوەكی ئێران دا بێ دەنگ نابێت و تاكو ئێستا كە ئیسرائیل لە بۆردمان كردنی ناوچەیەكی گرنگی ناو خاكی سووریا بێدەنگە .

ئەمەش كە گوایە دامەزراوەیەكی ناوەكی بووەو كەلوپەلی تاقیگەی پێ گەیشتووە ... بۆلتن روونیكردەوە . ئەگەر گرنگیەكی زۆری نەبوایە لە رووی هەوڵدان بۆ بەرهەم هێنانی چەكی ناوەكی لە لایەن سووریاوە ، ئیسرائیل ئەو هێرشە ئاسمانیەی ئەنجام نەدەدا لە ناوخاكی سووریا .

٢٠٠٧/٩/١٧ نوێنەری تایبەتی سكرتێری گشتی نەتەوە یەكگرتووەكان لە ئێراق ئەشرەف قازی سەردانی قەزای شەنگالی لە هەرێمی باشووری كوردستان كردو لە لایەن جێگری پارێزگای مووسڵ و دام و دەزگا پارتی و حكوومی لە قەزاكە پێشوازی لێكرا .

هەروا ئەشرەف قازی سەردانی شووێنە زیان لێكەوتووەكانی قەزاكەی كرد

و بەرپرسان و جەماوەرێکی زۆری قەزاکە یاداشتننامەیەکیان دەربارەی جێ بە جێکردنی ماددەی/ ١٤٠ ی دەستووری هەمیشەیی ئێراق و رەوشی کورد لە دەڤەرەکە دا پێشکەشکرد ، نوێنەری نەتەوە یەکگرتووەکان داواکاریەکانی خەڵکی شەنگالی بە گرنگ و بایەخ زانی و بەڵێنی گەیاندن و هەوڵی جێ بە جێکردنی یادلشتننامەکەیدا .

٢٠٠٧/٩/١٨ سەرۆکی کۆماری فەنزویلا – هۆگۆ شاڤێز – هەرەشەی داخستنی لە قوتابخانە تایبەتیەکان کرد ، گەر بێتوو پرۆگرام و ئامانجی سۆشیالیستی نەگرنەبەر و لە هەمان کات گووتی :– پێویستە ئەو قوتابخانانەو خوێندنی تیادا لە پێناو بەرزکردنەوەی گیانی برایەتی و هاوکاری تیادا پیادە بکرێت لە وولاتەکەدا ... هەروا گووتی:–

رژێمە یەك لە دوای یەکەکانی رابردوو نەیانتوانیە رابردووی وولاتەکەیان بگەیەننە گەلی فەنزویلا و لایەنێکی بنەرەتی لە رۆشنبیر کردنی گەل ، ... شایانی باسە کە هۆگۆ شاڤێز برووبۆچوون و هەڵوێستەکانی رووەو رژێمێکی سۆشیالیستیە و دژ بە ئەمەریکایە .

٢٠٠٧/٩/١٨ حکوومەتی ئۆکرانیا رەزامەندی لە سەر داپۆشینی وێستگەی تشیرنۆبڵی ئەتۆمی کرد بە بەرگێکی فولازی ... ئەمەش بە هۆی کارەساتە بێ وێنەکەی ئەم وێستەگیە دێت لە مێژووی جیهاندا . ئەم هەنگاوەش لە دوای ئەوە دێت ، کە وێستگەی ئەتۆمی تشیرنۆبڵ لە ساڵی ١٩٨٦ تەقیەوە و حکوومەتی ئۆکرانیا ماوەیەکە لە هەوڵەکانی بەردەوامە لە گەڵ کومپانیە فەرەنسیەکان ، لە پێناو بەرگ کردن و داپۆشینی دەزگاکان و کارگەکانی ئەم وێستگەیە بە فولازو خەرجی داپۆشینی مەزەندە دەکرێ بە ١,٤٠٠ ملیار دۆلار و ماوەکەشی ٥ پێنج ساڵ دەخایەنێ .

هەروا دوای ئەوە دەسەلاتدارانی ئۆکرانیا دەتوانن ئەم وێستگەیە هەنگاو بە

هــەنگاو هەڵوەشــێننەوە و وولاتــانی یارمــەتی دەریــش بــەڵنی یارمــەتی حکوومــەتی ئۆکرانیایانـدا ، لەوانـە بـانکی ئـەوروپی ، لـە پێنـاو ئـاوەدان کردنـەوەو گەشـەپێدان . بـۆ ئـەم بەرگـە داپۆشـراوە ، کومپانیـای نۆڤارکـای فەرەنسی بەو کارە هەڵدەستێ بە شێوەی کەوانـەیی بە درێـژی ٢٠٠ مـەتر و پـانی ١٩٠ مـەتر ... تـاکو ئێـستاش لـە ٩٥٪ . مـاددە ئەتۆمیـەکان لـە نـاو خەزنەکانـدا هـەر مـاوە . لـە هـەمان کـات کومپانیـای هـۆڵتکی ئەمـەریکا رێکەوتنی دروستکردنی کۆگای دانانی پاشماوەی ئەتۆمی کە لـە وێستگەی تشیرنۆبلێ دەردەچێت مۆرکرد .

٢٠٠٧/٩/١٨ حکوومەتی کۆریای باکوور ئەو رەخنـەو تاوانباریەتـەی کـە ئاراستـەی کۆریـا کرابـوو لـە مەڕدامەزرانـدنی دەزگـای ئـەتۆمی لـە سووریا و هاوکـاری کردنـی سووریای لـەم بـوارەدا رەتکـردەوە ، ئەمـەش بـە هـۆی ئـەو بۆردمانـەی کـە لـە ٢٠٠٧/٩/٦ فرۆکـەکانی هێـزی سـووپای ئیـسرائیل بۆردمـانی ناوچـەیەکی گرنگی سەربازی کردبوو لە ناوخاکی سووریا ، ئەویش بـە بیانووی ئەوەی کە لۆریەکی گەورەی بارهەڵگری پڕ لە چەك و تەقەمەنی و بردنـی بـۆ پـارت و حزبوڵڵای لوبنان .

لـە هـەمان کـات رۆژنامـەی تـایمزی ئەمـەریکی لـە راپۆرتێکیـدا پەیوەندیـەتی نهێنیـەکانی نێـوان کۆریـا و حکوومـەتی سـووریای بـڵاو کـردەوە لـە بـارەی دامەزراندنی دەزگای چەکی ئەتۆمی لە سووریا .

بـەڵام کۆریـای بـاکوور ئـەو لێدوانـەی کـە لـە لایـەن بەرپرسـانی سـەربازی و مەدەنی لە لایەن هەردوو حکوومەتی ئەمەریکاو ئیسرائیل رەتکردەوەو بە لـە بار بردنی پەیوەندیە نێوو دەووڵتیەکانی نێوان وولاتانی جیهان وەسف کرد لە جیهان و لە لایەن ئەمەریکادا .

٢٠٠٧/٩/١٨ رۆژنامـەی خـەبات لـە ژمـارە/ ٢٦٢١ بـڵاوی کـردەوە کـە وەزیـری دەرەوەی پێـشووی ئەمـەریکا – هنـری کـسنژەر – لـە بابەتێکیـدا ، کـە لـە رۆژنامـەی خەلیج تایمز بڵاوکراوەتەوە باسی ئەوەی کردووە ، کە کشانەوەی هێزەکانی سووپای ئەمەریکا لە ئێراق ، دەبێتە هۆی دروستبوونی جەنگێکی ناوخۆیی بەهێز لە ئێراقدا . کە تەنانەت رەنگە بگاتە ئاستی پاکتاوکردنی نـەژادی لـەو وولاتەدا .

هەروا كيسنژەر نووسيويەتى ، كە پێشبينی ئەوەش دەكات كە لە كاتی كشانەوەی هێزەكانی سووپای ئەمەريكا لە ئێراق ، رەنگە ئێران و توركيا جەنگێكی فراوان لە دژی كورد بەرپابكەن ، كە خوازياری سەربەخۆيی وولاتەكەيانن لە ناوچەكەدا .

شايانی باسە كە كيسنژەر ئەو كەسە بوو كە ئامۆژگارو سەرپەرشتياری رێكەتننامەكەی ١٩٧٥/٣/٦ ی جەزائر بوو لە نێوان هەردوو رژێمی ئێران و ئێراق دژ بە كورد و هەرەس پێهێنانی شۆڕشی ئەيلول لە باشووری هەرێمی كوردستان لە ناوچەكەدا .

٢٠٠٧/٩/١٨ حكوومەتی سعووديە لە زاری وەزيری ناوخۆی – ئەمير نايف – رايگەياند ، كە حكوومەتی سعووديە گرێبەستی دروستكردنی ديوارێكی ئەلكترۆنی و كۆنكريتی و پشت بەستن بە كاميرا ، بە درێژايی سنووری نێوان ئێراق و سعووديە راگەياند . كە خەرجی ئەو ديوارە هەمە لايەنە نزيكەی ٥٠٠ مليۆن دۆلاری ئەمەريكی تێدەچێ .

ئەمەش لە پێناو رێگە گرتن لەو تيرۆرستانەی كە لە سەر سنووری نێوان هەردوو وولات هاتوو چۆ دەكەن ، بە تايبەتی لە لايەنی سعووديە بۆ ئێراق و رێگەگرتن لێيان بۆ ئەوەی بتوانرێ باری ئێراق و ناچەكە بەرەو ئارامی و بتەوكردنی ئاسايش بروات لە ناوچەكەدا.

٢٠٠٧/٩/١٩ وەقفی هێنرش يوبل نوێنەری رێكخراوی ئەڵمانی سەر پەرشتی كۆنفرانسێكی كرد بە ناوی كوردی توركيا ... هێنرش لە راگەياندنێكيدا باسی ئەوەشی كرد ، كە ژمارەيەكی زۆر لە زاناو شارەزايانی بواری كێشەی كورد لە ناوەوەو دەرەوەی توركيا بەشداری لەو كۆنفرانسە كرد ، كە لە هۆڵێكی شارەوانی لە شاری دياربەكر – ئامەد – لە باكووری كوردستان بەرێووەچوو . لەو كاتەشدا كە وەزيری دەرەوەی توركيا عەلی باباجان لە كۆنفرانسێكی رۆژنامەوانيدا لە شاری واشنتۆنی ئەمەريكا گووتی:–

حكوومەتی توركيا خوازياری ئەوەيە كە يەكپارچەيی خاكی ئێراق پارێزراوبێت و سەرچاوە سرووشتيەكانی ئەو وولاتەش لە نێوو هەموو ئێراقيەكاندا بە يەكسانی دابەش بكرێت .

هەروا لە لايەكی ديكەش بە هۆی شەڕو پێكدادان لە نێوان پارتی كرێكارانی

كوردســـتان – پەكەكــە – و هێزەكـانی ســووپای توركیــا و جاشــە كــوردە خۆفرۆشــەكان ١٤٧ ســەربازی توركیــا و ٢٥ چـەكداری گـەریلاكانی پەكەكـە كوژراون لە مانگی ٢٠٠٧/٨/ . ئەویش لە ئەنجامی ٤٥ هێرشی سەربازی بۆ سەر چەكدارانی پەكەكە ، پەكەكەش ٥٨ چالاكیان لە ناو خاكی كوردستانی داگیركراو لە لایەن رژێمی توركیا ئەنجام داوە لە هەرێمەكەدا .

٢٠٠٧/٩/٢٠ سـەرۆكی پـارتی گـەلی توركیـا – دنیـز بایكـال – دژایـەتی خـۆی پیشاندا بۆ ئەوەی ، كە پەروەردە بە زمانی كوردی لە توركیا سەربەست بكرێت ، بایكال لە لێدوانێكیدا گووتی :– ئەگەر هەر كەسێ بە زمانی خۆی ئاخاوتن بكات ، زۆری پێناچێت توركیاش وەك دەووڵـەتی یۆگسلافیای لێدێت و خاكەكەی پارچە پارچە دەكرێت .

شایانی باسە كە پارتی دادو گەشەپێدان چەند رۆژێك پێش ئێستا ، زمـانی كـوردی وەك زمـانێكی بیـانی لـە قەلەمـداوەو دووپـاتی كردۆتـەوە لـەوەی كـە دەكرێت وەكو زمانێكی بیانی مافی پەروەردە بە زمانەكەیان ئازاد بكرێت ... لـە گـەڵ ئـەم هەڵوێـستەدا كـە زیـاتر لـە ٢٥ ملیـۆن كـورد لـە بـاكووری كوردستانی داگیركراو لـە لایـەن رژێمـی توركیاو توركیـای عوسمـانی بـەر لـە ٥٠٠ ســاڵ داگیركــراوە . كــورد بــەر لــە ١٥٠٠ ســاڵ پــێش بــوونی تــورك نیشتەجێی سەر ئەم خاكە بوونە لە هەرێم و كێشوەرەكەدا
هەروا ئەرمەن لە هەرێمەكەدا .

دوای ئەوەش عەرەب و نەتەوەی دیكە و گەر بەراوردی بكەیت بە كـۆی ئـەو نەتەوانە نەتەوەی تورك كەمایەتیە لە هەموو بوارەكان لـە توركیـای ئێـستاداو بۆ سـالانی ٢٠١٥ تـا ٢٠٢٠ رێـژەی ژمـارەی دانیـشتووانی كـورد و بـە رێـژەی ١٠٪ . لە تورك زیاتر دەبێت لە توركیا ، جەگە لە خاكی باكووری كوردستان

.

٢٠٠٧/٩/٢١ ئاهەنگ گێران لە شاری پەکینی پایتەختی چینی مللی بە بۆنەی دامەزراندنی – جۆزێف لی شان – یەکەم قەشەی کاسۆلیکی لە وولاتی چین ، ئەویش لە سەر ڕەزامەندی پاپای فاتیکان لە ماوەی ٥٠ پەنجا سالدا .

جێگەی ئاماژە پێکردنە کە قەشەکان چ لە ڕێگەی هەڵبژاردن ، یاخوود بە دامەزراندن لە سەر کەنیسەکان ، یاخوود بە سەرکردایەتی کردنی کارە ئایینیەکان ، وەك رابەر ، یاخوود پێشەوا لە چین بیٚ ئەوەی ڕەزامەندی پاپای فاتیکان وەربگرن ، ئەویش بە هۆی پچرانی پەیوەندی لە نێوان حکوومەتی چین و فاتیکان لە ساڵی ١٩٥١ بە هۆی دان پێنانی بە حکوومەتی تایوان .

هەر بەم هۆکارەش پاپاش دوو لە قەشەکانی لە ساڵی ٢٠٠٦ دەرکرد ... هەروا ژمارەی هەڵگری مەزهەبی کاسۆلیك لە چینی مللی بە ١٢,٥ ملیۆن کەس مەزەندە دەکرێت لە وولاتەکەدا .

ئەم ١٢,٥ ملیۆن مەسیحیە کاسۆلیکیەش بوونە دووبەش ... بەشێکیان پشتگیری لە حکوومەتی چین دەکەن و ، بەشەکەی دیکەیان بە نهێنی پەیوەندیان بە فاتیکان هەیە . ئەمەش لە دوای ئەوە هات ، کە پەیوەندی نێوان چینی مللی و فاتیکان بە شێوەیەکی فەرمی بووەو ئەویش بە دەست پێشخەری پاپا – بندکتووسی شانزەهەم – لە نێوانیاندا .

٢٠٠٧/٩/٢١ ڕاپۆرتی دەرچوو لە کۆمەڵەی شانشینی ... کە بالاترین دەزگای زانستیە لە بەریتانیا ... هۆشداریدا بە کۆکردنەوەی ماددەی بلوتنیۆم لە کۆگاکان ، کە ئەمەش کارێکی مەترسیدارەو ترسناکترین ماددەی ژەهراویە لە وێرانکردنی مرۆڤ و ژێرخانی ئابووری و خاوەنداریەتی کۆمەڵگاکان لە جیهاندا .

هەروا راپۆرتەکە ئەوەی روونکـردەوە ، کـە ئـەو مادده کۆکەرەوە لە کۆگا تایبەتیـەکان لـە مـاوە دواییـەکانی سـەدەی بیـستەم ... دەتـوانرێ لـەم مـادده بلوتنیۆمـە ۱۰,۰۰۰ دە هـەزار بـۆمبی ئـەتۆمی لێدروسـت بکرێـت ، کـە هـەر بۆمبێـك بـە قـەدەی ئەو بۆمبە ئەتۆمیەیە کە ئەمەریکا لە ساڵی ۱۹٤٥ لە شاری ناکازاکی دا ، کە بووە هـۆی وێرانکردنـی شارەکەو ئەوەی لـە نـاو ئەو شارەدا هـەبوو لـە مرۆڤ و ئاژەڵ و گیانـەوەر و دارو درەخـت و کـژوگیا و ئاووخاك .

سەرەرای ئەوەش ماددەی بلوتنیۆم کە بەکار دەهێنرێ بۆ کاری ئـەتۆمی لـەو وولاتـەدا . هـەروا ئامادەکاری راپۆرتەکـە – گیـوفری بۆلتـوون – کـە ئـەوەی روونکردەوە ، کە ٦ شەش کیلۆ لـە بلوتنیـۆم بەسـە بۆ دروسـتکردنی بۆمبی ئەتۆمی لە جۆری ئەو بۆمبەی کە لە شاری ناکازاکی درا . لـە لایـەن ئیدارەی وولاتە ئەکگرتووەکانی ئەمەریکا .

هەرچەند حکوومەتی بەریتانیا لەو هەوڵە دایە کـە ئـەو ماددەیـە خـەرج بکـات لـە دەزگـا خزمەتگوزاریـەکان ، وەك بەرهـەم هێنـانی وزەی کارەبـا و چـەندین کـاری دیکـەی خزمـەت کردنـی گـەلی بـەریتانیا و بـەهێزکردنی ژێرخـانی ئابووری و دوور کەوتنەوەی لەو مادد مەترسیدارە لە وولاتەکەدا .

۲۰۰۷/۹/۲۲ حکوومەتی ئێران بۆ یەکەم جار مووشەکێکی نوێی بە ناوی – قەدەر – ی دوور هاوێژی تاقیکردەوە ، کە ئەو مووشەکە لە ۱۸۰۰ کیلۆمەتر دەتوانێ نیشانەی دیاریکراو تێك بشکێنێ ...ئەمەش لەو کاتە هات کە هێزەکانی سووپای ئێران بە بۆنەی یادی ۸ هەشت ساڵەی شەڕی نێوان ئێراق و ئێران لە نمایشێکی سەربازیدا ، کە سەرۆکی ئێران مەحمودی ئەحمەدی نژادی لە وتەکەیدا گووتی :–

ئێران هێزێکی دەست رۆیشتووە لە ناوچەکەو لە جیهاندا . کە ئەو هێزە هەر لە خزمەتی ئاشتیدا بووە و بوونی هێزەکانی سووپای ئەمەریکا لە ناوچەکە هۆکاری سەرجەم ناکۆکیەکانە .

هەروا لە کۆبوونەوەی ئاژانسی نێوودەوڵەتی وزەی ئەتۆمیدا لە شاری ڤیەنای پایتەختی نەمسا ئەنجامدرا . بەرپرسانی ئێران و ئیسرائیلْ بە شێوەیەکی پێشینە یەکتریان تۆمەتبار کرد .

۲۰۰۷/۹/۲۳ وەزیری دەرەوەی فەرەنسا – برنارد کۆشنێر – لە بەر دەم بەشداربووانی کۆنگرەی ئاوەدانکردنەوەی ئێراق لە بارەگای نەتەوە یەکگرتووەکان لە شاری نیورۆکی ئەمەریکا . هەرێمی باشووری کوردستانی بە ناوچەیەکی ئارام ناوزەند کرد و داوای کرد کە لە کوردستانەوە دەست بە پرۆسەی ئاوەدانکردنەوەی ئێراق بکرێت

هەروا لە وتەکەید لەو بارەیەوە کۆشنێر پێشنیازی ئەوەی کرد ، کە لە ناوچە ئارامەکانەوە دەست بە پرۆسەی ئاوەدانکردنەوە بکرێت و دوایی قۆناخ بە قۆناخ ناوچەکانی دیکەش بگرێتەوە و داوای کرد ، کە هەرێمی باشووری کوردستان ببێتە دەروازەیەك بۆ ئەو پرۆسەیە لە ئێراقدا .

۲۰۰۷/۹/۲۳ وەزیری دەرەوەی کۆماری بە ناو ئیسلامی لە ئێران لە ۹/۳ تۆپبارانکردنی

ناوچـە سـنووریەکانی هـەرێمی باشـووری کوردسـتان رەتکـردەوە . بـەڵام ژەنەراڵ یەحیا رەحیمـی سـەفەوی راوێـژکاری تایبـەتی رێبـەری بـاڵای ئاینی کۆمـاری ئیـسلامی لـە ئێـران عـەلی خامـەنائی بـۆ کاروبـاری سـەربازی لـە لێدوانێکیدا بۆ کـەناڵی . پـاریس تیڤـی –ی ئێرانـی دووپـاتی کـردەوە ، کـە تۆپخانەی سەربازی ئێران چەکدارانی – پژاك – لە ناو خاکی ئێراق بۆردمان دەکات لە ناوچەکەدا .

هەروا گووتی :– لە بەر ئەوەی ئەوان دزە دەکەنـە نـاو خـاکی ئێران و بۆمب دەتەقێننـەوەو رەوشـی ئاسـایش تێـك دەدەن و لـە گـەڵ چـەندین هەڵوێـستی دیکەی دژ بە کوردو خاکی کوردسـتان و پێشێل کردنـی مـافی مرۆڤ و مـافی نەتەوەو نیشتیمان لە ناو گەلانی ئێران و بە تایبـەتی حکوومـەتی هەرێم لـە باشووری کوردستان .

جێگـەی باسـکردنە کـە رژێمـە یـەك لـە دوای یەکـەکانی فـارس بگـرە لـە ساسانیەکانەوە ، بە تایبـەتی لـە دوای رێکەوتننامـەی زەهـاوی سـاڵی ١٦٣٩ ی نێـوان ئیمپراتۆریـەتی عوسمـانی و سـەفەوی فـارس زیـاتر لـە ٢٠٠,٠٠٠ هەزار کیلۆمەتر چوار گۆشـەی لـە خـاکی کوردسـتانی داگیر کـردووە لـە گـەڵ زیـاتر لـە ١٢,٠٠٠,٠٠٠ ملیـۆن مرۆڤـی کـورد و هـەموو مـافێکی مـرۆڤ و نەتەوەو نیشتیمان و زمـان و کـەڵتوورو داب و نـەریت و شـوێنەواری گـەمارۆ داوەو بـە خواسـت و نیـاز و ویـستی خـۆی مامەڵـە لـە گـەڵ کـورد دەکـات لـەو بەشـە کوردسـتانەی کـە لـە ژێـر دەسـتی دایـە و جگـە لـە نەتـەوەکانی دیکـەی ئەزەرو عەرەب ، کە بە ناو دەووڵەتی ئیسلامیە لە ئێران .

لـە گـەڵ ئەوەشـدا شـەڕو پێکـدادان لـە نێـوان چـەکدارانی پـژاك و هێـزەکـانی سـووپاو پاسـدارانی ئێـران لـە شـارەکانی کوردسـتانی ژێـر دەسـەڵاتی ئێـران بەردەوامەو بەرەو بەرز بوونەوە هەنگاو دەنـێ دژ بـە رژێمـی بـە نـاو ئیـسلامی لە ئێراندا .

٢٠٠٧/٩/٢٣ کۆمیـسیاری ئـەوروپا لـە چـوار چـێوەی هەفتـەی ئـەورووپایی بـۆ جوولـە رایگەیانـد ، کـە لـە ١٣٠٠ شـاری وولاتـانی ئـەورووپا بەشـداری لـە بۆنـەی رۆژێکـی بـێ ئوتومبێـڵ دەکـەن . دەسـتەی جـێ بـە جێکـردن لـە کۆمیـسیاری ناوبراو لە راگەیانەکەیدا ، کە چەند شارەوانیەك لـە وولاتـەکانی – بەرازیل و

، کەنەداو ، کرواتیاو ، ئەکوادۆرو ، تایلاندیش ، بەشداری لەم رۆژەدا کرد .
ئەویش بە پێی ئەو رێورەسمەی ئەو رۆژە هیچ ئوتومبێلێك نابێت بێتە ناو شەقامەکانی شار ، تەنیا بۆیان هەیە لە دەورووبەری شار هاتوو چۆ بکەن و خەڵکیش بۆ هاتووچۆ کردن هۆیەکانی گواستنەوەی گشتی بە خۆرایی دەبێت و هەموو ساڵێك لەم رۆژەدا ئەم یادە دەکەنەوە لە وولاتەکانیاندا .

٢٠٠٧/٩/٢٤ سەرکردەی ٨٠ هەشتا وولات لە جیهان دەستیان بە کۆبوونەوەیەکی تایبەتی کرد ، سەبارەت بە بەرزبوونەوەی پلەی گەرمی زەوی لە

بارەگای کۆمەڵەی گشتی نەتەوە یەکگرتووەکان لە شاری نیورۆکی ئەمەریکا . ئەمینداری گشتی نەتەوە یەکگرتووەکان – بان کی مۆن – بە ووتارێکی کردنەوەکەی دەست پێکرد .

ئەم کۆبوونەوەش دوای چەند رۆژێك لە راگەیاندنی راپۆرتێك لە لایەن زانایانی ئەم بوارەدا هات . کە ئەو چەندیە بەفرەی کە توواوەتەوە لە ماوەی ئەم ساڵ لە جەمسەری بەستەڵەکی و زیاتر لە ماوەی مێژووی بوونی زەوی . ئەم کۆبوونەوەش بە گەورەترین لوتکە دادەنرێت ، کە ١٥٠ وولات و ٨٠ سەرکردە بەشداریان تێدا کرد ، لە بەر رۆشنایی گۆرانی کەش و هەوا لە جیهان .

جێگەی روونکردنەوەیە کە گۆڕانی باری کەش و هەوا لە سەر گۆی زەوی هۆکارەکانی دەگەرێتەوە بۆ چەند هۆکارێکی سەرەکی و گرنگ و مەترسیدار لە جیهان ئەویش :–

١–زۆری کارگە هەمە جۆرەکانی بەرهەم هێنان ... جا بیناسازی بێ ، یاخوود لە پێناو بازرگانی پێکردن بێت .

٢– زۆری کارگەی بەرهەم هێنانی هەمەجۆری سەربازی ، وەك دروستکردنی

چەك و تەقەمەنی بە هەموو جۆرەکانی ... بگرە لە دروستکردنی گوللەی تاپر تا دەگاتە چەکی ئەتۆمی لە هەموو بوارەکانی سەربازیدا .

٣- بوونی شەڕی بەردەوام لە چەندین هەرێم و ناوچە لە وولاتە جیا جیکانی جیهان . وەك شەڕی ئێراق و ئەمەریکا ، شەڕی ئەفگانستان و ئەمەریکا . هەروا شەڕی ناوخۆی ئەم وولاتانە و وولاتانی دیکەی وەك ، شەڕی نیوان ئیسرائیل و فەلەستین ، هەروا شەڕی ناوخۆی سوودان و ، سۆماڵ و ، تشادو ، فلیپن و ، سەریلانکاو ، چەندین جێگەی دیکە ، کە ئەمە هەمووی رووناکی و بۆنی ژەهراوی لێدەر دەچێت و دەبێتە هۆی پیس کردنی ژینگە ، جا لە ئاو بێت ، یاخوود لە دارو درەخت و زەوی لەم جێگایانە لە جیهاندا

٤- بلاوبوونەوەی زۆری دووکەڵی ئەو بۆریە گازانەی کە لە ئەنجامی بەرێکردنی نەوت دێت لە وولاتەکانی بەهەمهێنەری نەوت لە جیهان .،

٥- زۆری ئوتومبێڵ لە جیهان کە ئێستا وامەزەندە دەکرێت کە بە ملیار ئوتومبێڵ بە هەموو جۆرەکانی کاری پێدەکرێت ، جگە لە ئوتومبێڵی سەربازی هەمەجۆر ،

بۆ نموونە :- لە کۆتایی ساڵی ٢٠٠٨ ژمارەی ئوتومبێڵ بە هەموو جۆرەکانی لە هەرێمی باشووری کوردستان - ئێراق ، دەگاتە نزیکەی یەك ملیۆن ئوتومبێڵ . کە ئەمەش هۆکاری ئەوەیە کە بەرامبەر ١٠٠,٠٠٠ سەد هەزار بۆری نەوتی ئاگر تێپەر بوونەو کاردانەوەی ئێجگار زۆری هەیە لە سەر ژینگە . جگە لە کارەکانی دیکەی سووتەمەنی لە هەموو بوارەکانی سووتاندنی و بە کار هێنانی لە جیهاندا .

٦- زۆری پاشماوەی کەل و پەلی - شمکەکان - جەنگە یەك لە دوای یەکەکان ، بە تایبەتی چەکی ئەتۆمی و ماددەی کیمیاوی و ئەتۆمی و هی دیکە لە جیهاندا . بە تایبەتی لە وولاتانی ئەمەریکاو ، بەریتانیاو ، فەرەنساو ، رووسیاو ، ئەڵمانیاو ، کۆریای باکوورو ، چینی مای و ، هندستان و ، پاکستان و ، ئێران و ، چەندین وولاتی دیکە .

ئەمانە هەمووی هۆکاری پیس بوونی ژینگەن و کاردانەوەی لە سەر گۆرینی کەش و هەوا و بەرەو گەرمبوونی و کەم بوونەوەی باری ساردی لە سەر

گۆی زەوی و تا دەگاتە چینی ئۆزۆنی و بەرەو هەورازتریش .

ئەمە لە لایەك و لە لایەکی دیکە لە بواری کشتووکاڵی ، کە ئەویش بە هۆی گرنگـی نـەدان بـەم بـوارە گرنگـە ، کـە هۆکـارێکی بنـە رەتیـە لـە پـاك و خاوێنکردنی ژینگەو دابین کردنی خۆراك بۆ کۆمەڵگاکانی سەر زەوی و بەرز بوونـەوەی ئۆکسیدی کاربۆن بە پێچەوانەی بـواری پیشەسازی لـە هـەموو بوارە جیا جیاجاکان ئەویش :-

١- وێرانبوونی بە ملیار هکتار زەوی بە هـۆی پـیس بـوونی ژینگـە و مردنـی دارو درەخـت و سـووتاندنی ، بـە تایبـەتی لـە ناوچـە شـەڕ لێکراوەکـان و بەردەوام بوونی شەڕەکان .

٢- گرنگـی نـەدان بـە کێڵگـەی فـراوان لـە دروسـتکردنی دارسـتان و باخـچەو چاندنی فریز لە ڕێگەی ئاو ئاودێر کردنی لەم بوارەدا .

٣- گرنگـــی نـــەدان بـــە پـــاك و خـــاوێنی شـــارەکان ، بـــە تایبـــەتی گەرەکـــە هەژارەکان لە ڕێگەی دروستکردنی شەقام و باخچەو پرکردنی شەقامەکان لە دارودرەخت و نەبوونی پەرژینی دارودرەخت لـە چـوار دەووری ئـەم شـارانەو جێگە دەشتایەکان ، کە بۆ چاندن سوود مەندنین و بۆ دارو درەخت سوود مەندن .

٤- کـــەمی دەریاچـــە و رووبـــارو جۆگـــەی ئـــاو دروســـتکردن ، کـــە ئەمـــەش هۆکارێکی گونجاوە بۆ پاك و خاوێن کردنی ژینگە .

بۆ نموونە :- وەك ئێستای لە هەرێمی باشووری کوردستاندا هەیە . لە گەڵ چەندین جێگەی دیکە لە جیهاندا . کە ئێستا هۆکاری پیس بوونی ژینگە بە ڕێژەی ٣٠٪ . زیاتر لەوەی کە ژینگە لە پیس بوونی بپارێزرێت .

ئا لێـرەدا جیهانگـەری لـە رامیاریـەتی وولاّتـانی سـەرمایەداری ، بـە تایبـەتی ئەمـەریکاو هاپەیمانـەکانی لـە بوارەکـانی سـەربازی و رامیـاری و ئـابووری و بازرگـانی و راگەیانـدن و کۆمەلاّیـەتی و پەیوەندیـەکان نیـە بـە تـەنیا ، هـەتا بواری کەش و هەواو گۆرینی باری ژینگەشی گرتۆتەوە ، بە هـۆی ململانێـی سـەربازی و ئـابووری و هـەمبارکردنی چەك و تەقەمـەنی و ئـامێر ، لـە هـەموو بوارەکان لە جیهاندا .

سـەرمایەدار و ئیمپریـالیزم نـەك هـەر ئـاواتی پـاوانکردنی سـامان و داگـیر

کردنی داتی ئابووری و دارایی و نەوتە ، بەلکوو دژی بوونی ژیانی بە یەکەوەیە لە ئاشتی و ئارامی و کۆمەڵگای جیهان و کەش و هەواش بەرەو هەردێر دەبات لە هەموو بوارەکاندا .

٢٠٠٧/٩/٢٤ هێزەکانی سووپای ئیسرائیل سایدێکی ئەلکترۆنیان لە تۆری ئەنترنێت دیارکرد بە ناوی – سایدی هۆشداری پێشوەختە – بۆ هەر هێرشێکی چاوەروانکراو ... ئەمەش لە دوای ئەوە هات کە سووپای ئیسرائیل خاڵە شکستەکانی لە جەنگی لە گەڵ حزب وڵڵای لوبنانی دیاریکرد ، ئەویش لە پێناو دووبارە نەبوونەوەی ئەو خاڵانە لە جەنگەکانی داهاتوو ، یاخوود ئەو هێرش و پەلاماردانانەی کە چاوەروان دەکرێن لە لایەن ئێران و سووریا و لوبنان لە ناوچەکەدا .

جێگەی ئاماژە پێکردنە کە هێزێکی کۆماندۆی سووپای ئیسرائیل لە ٩/٦ لە هێرشێکی ناکاوی بۆ سەر رۆژهەلاتی باکووری سووریا لە ناوچەی دێرەزوور ئەنجامدا بە لێدانی بنکەیەکی دروستکردنی چەکی ئەتۆمی ، دوای ئەوە بە دۆزینەوەی چەندین کەل و پەلی ئامادە کراو لە بواری چەکی ئەتۆمی و بەردەوامی پشکنین لە سەری ، کە دەر کەوت ئەمە لە لایەن ئێران و کۆریای باکوور سوودی لێوەرگیراوە ، لە پێناو دروستکردنی ماددە ئەتۆمیەکان ، جا لە پێناو ئاشتی و بواری پیشەسازی بێت ، یاخوود لە پێناو کاری سەربازی و بەرگری بێت لە وولاتەکەیدا .

ئەمەش لەو کاتە دێت کە باری نێوان ئیسرائیل لە گەڵ لوبنان و سووریا و هەتا لە گەڵ ئێران بە قۆناخێکی ترسناکدا تێدەپەری ، بە تایبەتی لە بواری سەربازی لە ناوچەکەدا .

٢٠٠٧/٩/٢٤ بە هۆی دەستگیر کردنی ئەندامێکی شاندی بازرگانی ئێران بە ناوی – ئاغای فەرهادی – لە هوتێلی شیرین پالاس لە شاری سلێمانی لە هەرێمی باشووری

کوردستان لە لایەن هێزێکی کۆماندۆی سووپای ئەمەریکا و گومان لێکردنی بە سیخوورەیەتی و بوونی لە موخابەراتی ئێران .

بەم هۆیە حکوومەتی ئیسلامی لە ئێران هەڵسا بە داخستنی هەر پێنج دەروازەی سنووری نێوان حکوومەتی هەرێم لە باشووری کوردستان و وولاتەکەیدا . سەرەڕای ئەوەی کە حکوومەتی هەرێم و سەرەك کۆماری ئێراق جەلال تاڵەبانی داوای بە پەلەی ئازاد کردنی فەرهادی لە هێزەکانی سووپای ئەمەریکا کرد . کە ئەمەش بووە هۆی وەستاندنی ئاڵووگۆری کارەکانی بازرگانی لە نێوان هەرێمی باشووری کوردستان و ئێران و ، کاردانەوەی لە گران بوونی کالاو شمکەکانی ، کە لە ئێرانەوە بەرەو هەرێمی باشووری کوردستان دەهاتن و بە پێچەوانەش بۆ ئێران .

٢٠٠٧/٩/٢٤ کۆچی دوایی گەورە هونەرمەندو ئەکتەری ئامازەکاری – ئیمان – ی فەرەنسی – مارسێل مانگیلی – ناسراو بە مارسێل مارسۆن لە تەمەنی ٨٤ ساڵیدا . دوای ئەوەی کە ٦٠ ساڵی تەواو فرمێسکی قەتیسماری چاوەکانی لێیە وەستاوی راگرت .

شایانی باسکردنە کە مارسێل مارسۆن لە ساڵی ١٩٢٣ لە شاری ستراسبۆرگ چاوی بە جیهان هەڵهێناوە ... ئەم هونەرمەندە هەر لە منداڵیەوە ئارەزووی مۆزیکاژەنی و شانۆ دەبێ ، بە فلیمە بێ دەنگەکانی چارلی چاپڵن و باستمکیتۆن و مارکس برازری کاردانەوەی کاری گەری کردۆتە سەر ، لە ساڵی ١٩٤٤ پەیوەندی بە ریزەکانی بەرگری کردن لە وولاتەکەی دەکات ، دژی داگیر کەرە نازیە ئەڵمانیەکان .

لە ساڵی ١٩٤٦ دەچێتە ناو تیپی – ونو ، پارۆ – ی هونەری لە شانۆ گەری باینست ... مارسۆن لە ماوەی کاروانی ٦٠ ساڵەی هونەریدا چەندین نازناوو خەلاتی گەورەی پێ بەخشراوە لەوانە ، نازناوەکانی – پادشای ئامازەکاری – گەورە ئەکتەری ئامازەکاری – پیارۆی غەمبار – پاڵوان –– لە وولاتەکەیی و جیهاندا .

٢٠٠٧/٩/٢٥ بەرێوەبەری کارگێری گشتی بۆ بازرگانی دارایی لە بانکی ناوەندی سوودان – حەسەن یەحیا جنکولێ – لە راگەیاندنێکیدا بلاوی کردەوە کە حکوومەتی سوودان بریاریدا بە کارپێکردنی دراوی یۆرۆ لە بانکەکانی ناوخۆو

بازرگـانی نـاوخۆ و دەرەوەی سـوودان . لـە جیـاتی کـار پێکردنـــــی دراوی دۆلاری ئەمـــەریکی لـــە رامیاریـــەتی وولاتەکەیدا .
مەبەسـتیش لـەم بریـارەدا رێگـە گرتنـە لـە رامیاریـەتی ئەمەریکا لە بڕیارەکانی کە دژی وولاتـی سوودان و وولاتـانی دیکە بە سزا خستنە سـەر ئـەو وولاتانـەو بـە کارهێنـانی دۆلار بارێکی رامیـاری گـرنگ و سەرەکیە و وەك چەکێك بە کار دەهێنیٚ لە کـاتی سپاندنی سزا بـە سـەر هـەر دەووڵەتێك ، گەر ئەو دەووڵەتە پاشەکەوتەکەی دۆلار بێت لـە بە کار هێنـانی لە بواری ئابووری و بازرگانی و پەیوەندیە جیاجیاکـان لـە نـاوخۆو دەرەوەدا ، هـەر وولاتێـك لـە وولاتـانی جیهـان کـە دەسـتگیر نـەبێت بەرامیاریـەتی و هاوکاری نەکردنی ئەمـەریکا و هاوپەیمانـەکانی ، بە تایبـەتی لـە بوارەکـانی رامیاری و ئابووری و بازرگانی لە وولاتە جیاجیاکانی جیهاندا .

٢٠٠٧/٩/٢٥ کۆنگرێسی ئەمـەریکا لـە بریارێکیدا بـە کۆی ٣٩٧ دەنـگ پەسـندی بـوونی پاسـەوانی شۆڕشـی ئیسلامی لـە ئێـران کـردە رێکخراوەیـەکی تیرۆرسـتی و خستیە نـاو لیسـتی رێکخـراوە تیرۆرسـتیەکان لـە جیهـان ، بەرامبـەر دەنـگ نەدانی ١٦ ئەندام لە ئەندامەکانی کۆنگرێسی ئەمەریکا .
هــەروا دەنگــی لــە ســەر پرۆژەکـانی وەبەرهێنانـدا لـە پـرۆژە بیانیـەکانی وەبەرهێنان لە ئێران ، بە تایبـەتی لە کەرتی ووزە ... ئەویش بە پێشنیاری سـیناتۆری دیموکراتـەکان – تـۆم لانتـۆس – وا چاوەروانیش کـرا ، کـە ئـەو بریارە لـە لایـەن هاوپـەیمانانی ئەمـەریکا بـەر هەڵسـتکاری دەکرێـت لـە لایەن وولاتان و کومپانیا گەورەکان لە بواری وەبەرهێنان لە جیهاندا .
هـەروا لـە لایـەکی دیکـە وەزیـری دەرەوەی فەرەنسا – برنـارد کۆشـنێر – لـە لێدوانێکیـدا ، داوای کـرد هـەر بریارێـك لـەم جـۆرە نـابیٚ وولاتـانی ئـەوروپا بگرێتەوە ، کە کاری وەبەرهێنان لە ئێران ئەنجام دەدەن .
جێگـەی باسـکردنە کـە هـەر یاسـایەك لـەم جـۆرە یاسـایانە دەبـیٚ سـەرۆکی

ئەمەریکا پەسندی بکات ، گەرنا نابێتە یاساو بە جێبەجێکردنی لە ئەمەریکاو دەستگیر بوونی لە لایەن وولاّتانی دیکەی جیهان ، بە تایبەتی لە لایەن وولاّتانی تواناداری ئابووری و خاوەن تەکنۆلۆژیای سەردەم لە بوارەکانی وەبەرهێنان لە جیهاندا .

ئەم پرۆژە یاسایەش لە دوای راگەیاندنەکەی سەرۆکی ئێران – مەحمودی ئەحمەدی نژادی – هات لە سەر کردنی – مەحرەقەی نازیەکان ، ئەلهۆلۆکۆست – و دوو دلّی لە ناسنامەی جیّ بەجێکەری هێرشەکانی کارەساتی ٢٠٠١/٩/١١ لە زانکۆی کۆلۆمبیای ئەمەریکا .

دوای ئەوە سەرۆکی ئەمەریکا جۆرج بۆش سەردانی زانکۆکەی کرد و لە گەلّ سەرۆکی زانکۆکە – لیی بۆلینگەر – تووشی دەمەتەقیّ هاتن لە ئاکامی ئەوەی کە سەرۆکی ئێران ویستی وتەیەك بەرامبەر قوتابیانی زانکۆ ئاراستەی قوتابیان بکات ... ئەمەش بووە جێگەی مشتوومڕیان لە سەر دۆسیەی ئێران لە مەحرەقەی هۆلۆکۆست و پەیوەندیەکانی نێوان ئێران و ئەمەریکادا .

٢٠٠٧/٩/٢٥ یەکیەتی ئەوروپا لە رێنمایەکانی بلاّوی کردەوە کە ناوی تورکیا لە سەر دراوی یۆرۆی یەکیەتی ئەوروپا هەلّدەگریّ . کە بریارە لە سالّی ٢٠٠٨ لە چاپی نوێی دراوەکە ، ناوی تورکیا لە سەر نەخشەی سەر دراوەکە ، ناوی تورکیاو نەخشەی تورکیا لە سەر دراوەکە نەمێنیّ بە هۆی جیّ بە جێنەکردنی خالّ و بەندەکانی رێکەوتنی نێوان تورکیا یەکیەتی ئەوروپا و جیّ بە جێنەکردنی رێکەوتننامەکە بە شێوەیەکی گونجاو لە ناو سنووری تورکیاو دەرەوەی تورکیا .

ئەویش لە پێناو بەرەو باش بردنی باری ناوخۆی تورکیاو چارەسەر کردنی کێشە هەلّواسراوەکان ، بە تایبەتی لە بواری ئازادیەکانی بیروو بۆ چوون و نەتەوەیی و رامیاری و کۆمەلاّیەتی لە وولاّتەکەدا ... لەو کاتەی کە تورکیا

هەمو هەوڵەکانی لە پێناو بوونی بە ئەندام لە یەکیەتی ئەورووپایە .

٢٠٠٧/٩/٢٥ بەردەوام بوونی نارەزایی و خۆپیشاندان لە شاری – رانگۆن – ی پایتەختی میانمار – بۆرمای پێشوو – و شارەکانی دیکەی ئەم وولاتە دژی دەسەلاتی سەربازی داپلۆسێنەر لە لایەن

هەڵگری بڕوای ئاینی بووزی لەم وولاتەدا . کە ئەمەش بۆ ماوەی دوو رۆژ بەردەوام بوو ، کە زیاتر لە ١٠٠ هەزار کەس بەشداری لەو خۆپیشاندانە کردو حکوومەتی سەربازی لە میانمار بە هێزی سووپا وەلامی خۆپیشاندەرانی دایەوە .

کە لەو کاتە شەقامەکانی پایتەخت و شارەکانی دیکە پرکرابوون لە ئوتومبێل و زریپۆش و تانکی سەربازی ... خۆپیشاندەران وێنەی سەرکردەکەیان – ئۆنگ سان –ی کۆچکردوو وباوکی سەرکردەی بەرهەڵستکاری دەسەلاتی سەربازی کە لە بەندیخانەکانی دەسەلاتی میانمار گیانی لە دەست دابوو لەم وولاتەدا .

ئەنجامی ئەو خۆپیشاندانەش زیاتر لە ٣٠٠٠ هەزار خۆپیشاندەر گیانیان لە دەستدا ، کە ئەمەش لە ماوەی ٢٠ ساڵ کاری وا رووی نەداوە لەم وولاتەدا ... وا چاوەروانیش دەکرێت ، کە حکوومەتی میانمار تووشی سزای هەمە لایەن بێت بە هۆی رامیاریەتی داپلۆسین و نەبوونی مافی مرۆڤ و ئازادی هاووڵاتیان لە وولاتەکەدا ، بە تایبەتی رێز نەگرتن لە بڕوای ئاین و ئەنجامدانی رێورەسمەکانی ئاینی لە وولاتەکەدا .

٢٠٠٧/٩/٢٥ فەرماندەی هێزی پیادەی سووپای تورکیا و جێگری فەرماندەی گشتی سەرۆکی دەستەی ئەرکانی سووپا ژەنەراڵ – ئیکلەر باشبگ – لە لێدوانێکیدا لە ئەکادیمیای سەربازی هێزەکانی پیادەی وولاتەکەیدا گووتی –:

حکوومەتی هەرێمی باشووری کوردستان زیاتر لە هەموو کاتێك بەهێزتر

بووە و کورد لە رووی ئابووری و رامیاری و دەروونی و سەربازیشەوە توانایەکی زۆریان پەیدا کردووەو لەوانەیە کوردەکانی تورکیاش لە داهاتوودا ئەو حکوومەتەی هەرێمی باشووری کوردستان بکەن بە مۆدیلێك بۆ خۆیان . و هەروا لە وتەکانیدا گووتی :-

هەر چەندە حکوومەتی تورکیا ناتوانێت ریگا لە پێشکەوتنی حکوومەتی کوردی بگرێت . بەڵام دەتوانێت کێشەی بۆ بنێتەوەو پێویستە ئەمەریکاش ئاگادار بکرێت لەوەی کە هیچ پلانێك لە ئێراقدا بەبێ رەزامەندی تورکیا سەر ناگرێت لە ناوچەکەدا .

٢٠٠٧/٩/٢٥ وەزیری ناوخۆی ئێراق – جەواد پۆلانی – لە سەردانەکەیدا بۆ شاری ئەنکەرەی پایتەختی تورکیا و ، هەر لە فرۆکەخانە لێدوانێکیدا وەك پیشەی کۆنی سەرانی رژێمی بەعسی روخێندراو دژی کوردو بزووتنەوەی رزگاریخوازی کورد هەڵوێست و نیازە شۆڤینیەکانی خۆیان دەردەخەن بێ ئەوەی بیر لە بارودۆخ و قۆناخ و هەستی مرۆڤایەتی بکەنەوە و گووتی:-

ئێمە لێرەین بۆ ئەوەی سەرجەم پرسەکانی نێوان ئێراق و تورکیا چارەسەر بکەین ، کە مومکین نیە رێگە بە هیچ کەسێك و لایەنێك بدەین تورکیا بکاتە ئامانجی خۆیی و خۆشی لە ناو ئێراق شاردبێتەوە – مەبەستی پەکەکەو بزووتنەوەی کوردە بە گشتی – ئەمەش بە پێی هەواڵی cnn-turk . هەروا پۆلانی لە سەردانەکەی بۆ چۆنیەتی بەرەنگار بوونەوەی تیرۆر ، چاوی کەوت بە سەرۆکی دەزگای هەواڵگەری و سوپا سالاری تورکیا .

شایانی باسکردنە کە لە مانگی /٢٠٠٩/٨ ی رابردوو سەرەك وەزیرانی ئێراق نوری کامل مالکی لە سەردانەکەیدا بۆ تورکیا یاداشتێکی لەیەکگەیشتنی لە گەڵ دەسەڵاتدارانی تورکیا مۆرکرد .

بەڵام رێکەوتنی کۆتایی یاداشتەکە بریار بوو دوو هەفتە دوای سەردانەکەی مالکی شاندێکی ئێراق سەردانی تورکیا بکات بۆ مۆرکردنی رێکەوتنەکە ، بەڵام بە هۆی هەندێ هەڵوێست راگەیاندنی دوور لەو قۆناخەی کە ئێراق پێیدا تێپەری و بووە هۆی دواخستنی شاندەکە ... ئێستاش شاندەکە بە سەرۆکایەتی جەواد پۆلانی سەردانەکە ئەنجامدرا و هەمان هەڵوێست و بیروو بۆ چوون دەرخرایەوە ، کە ئەو رژێمانەی کە کوردو خاکی کوردستانیان پێلکێندراوە و داگیریان کردووە ، گەر

دەسەلاّتیش بگۆڕیّ جا بە هەر جۆرێك بێت لە مامەڵەکردندا .

بەلاّم هەڵوێست و بیروو بۆ چوونی شۆڤینی و ڕەگەزپەرستی و دوژمنکاری کردنی دژ بە گەلی کوردستان ناگۆڕیّ لە هەر یەك لەو وولاّتانە و هەموو کات رامیاریەتیان بەرامبەر بە کورد هاوسەنگ و هاوکێشە و هاوبەشە لە ناوچەکەدا دژ بە کورد و خاکی کوردستان .

٢٠٠٧/٩/٢٦ کردنەوەی پیشانگایەك دەربارەی باری ئافرەتان لە جیهان ، لە شاری لەندەنی پایتەختی بەریتانیا ... ئەم پیشانگایەش لە بواری بازرگانی کردن بوو بە ئافرەت بۆ کاری سێکسی لە

بەریتانیا ... پیشانگاکەش لە ژێر ناونیشانی – کاروان – بوو ، بە دەرخستنی باری دلّتەزێنی ئافرەتان و فراندنیان بۆ بەریتانیا لە ڕێگەی تیرۆرستی تاوانی ڕێکخستنەکان و ناچار کردنی ئافرەت لە چۆنیەتی کار پیکردنی لە کاری سێکسی نهێنیدا .

هەروا پیشانگاکەش لە -- ٧ حەوت حاویەی ئاسن –ی پێك هاتبوو بۆ کاری گواستنەوە لە ڕێگەی دەریا . هەر یەکێك لەو حاویانەش قۆناخێك لە قۆناخەکانی ئەم کارانە لە خۆی دەگرت . لە ژیانی ئافرەتانی ناچار کراو بە بە کار پێکردنیان لەو کارە نالەبارەدا .

حاویەی یەکەم ژیانی ئەو ئافرەتە لە خۆ دەگریّ ، کە لە وولاّتی رەسەنی خۆی لە ئەورووپای ڕۆژهەلاّت و کۆتایی بە حاویەی حەوت ، بە دیاریکردنی باری ئافرەت لە یەکێك لە خانووەکانی نیشتەجێی لە بەریتانیا ... ئەم پیشانگایەش لە لایەن دەزگای – هێلین یامبر – ئەنجامدرا ، لە پێناو پشتگیری و یارمەتی دانی ئافرەت و بەرگری کردن لە ماف و پاراستنی داواکانی ئافرەت و دوور خستنەوەی لە کاری توونـد و تیژی بەرامبەر بە ئافرەت و بازرگانی نەکردن بە ئافرەت لە ڕێگەی هەڵخەڵەتاندنیان بە هۆی نالەباری باری نەبوونی پێداویستیەکانی ژیان و ناچاربوونیان لەم بوارەدا و ، هەوڵدان لە پێناو باشکردنی باری ژیانی هەژاران لە جیهان و مسۆگەر

کردنی دادپەروەری لە ژیان و لە کار لە جیهاندا .

٢٠٠٧/٩/٢٦ ئەنجوومەنی پیرانی ئەمەریکا بە کۆی دەنگی/ ٧٥ دەنگ و دژە وەستانی ٢٣ دەنگ رەزامەندی لە سەر پلانی دابەشکردنی ئێراق بۆ سێ هەرێمی – کورد ، سوونە ، شیعە – پەسند کرد ... ئەویش بە هۆی باری لێك ترازاوی پەیوەندیەکانی نێوان ئەو سێ لایەنە گرنگە لە ئێراقدا . ئەم قرۆژەیەش لە لایەن جۆزێف بایدەن لە پارتی دیموکرات بۆ رزگار کردنی ئێراق و هێزەکانی ئەمەریکا لە ئێراق . پێشکەش بە ئەنجوومەنی پیران کرد . بە سێ هەرێمی فیدرالی لە ئێراقدا .

سەرەرای ئەوەی کە کورد و ، مەزهەب شیعەی ئیسلام لە ئێراق بەم پلانە رازیین . بەلاَم مەزهەب سوونەی ئیسلام ئەم پلانەی رەتکردەوە ... ئەمە لە لایەك و لە لایەکی دیکەوە ، سەرەك وەزیرانی بەریتانیا – تۆنی بلێر – لە وتەیەکی رۆژنامەوانیدا ، ئەوەی دووپاتکردەوە ، کە بریاری دابەشکردنی ئێراق بۆ سێ هەرێمی فیدرالی لە خۆنەو بە خۆیان دەتوانن بە ئازادانە ئەم بریارەو هەر بریارێکی دیکە بدەن و کەس بۆی نیە دەست تێوەردان لە کاروباری ناوخۆی پێك هاتەکانی ئێراقدا بکات .

هەروا وتە بێژی کۆشکی سپی – تۆنی فرانۆ – گووتی :– ئەو پەسند کردنە لە سەر پلانی دابەشکردنی ئێراق بۆ سێ هەرێم ، ئەوەندە گرنگ نیە وەك هەندێك وای بۆ دەچن و کەس پابەند ناکات بە جێ بە جێکردنی لە وولاَتەکەدا . کەچی بریارەکە لە رۆژی ٩/٢٦ بوو . بەلاَم رەتکردنەوەی لە لایەن ئیدارەی ئەمەریکا لە رۆژی ٩/٢٧ بوو .

ئەمەیە دیموکراتیەت لە وولاَتێکی کە لە سەدەی بیست و یەك سەرکردایەتی

جیهان دەکات لە هەموو بوارە جیا جیاکان لە جیهاندا...؟...!.

٢٠٠٧ /٩/٢٦ وەزیـری بـەرگری ئەمـەریکا – رۆبـرت گێیـتس – داوای لــە کۆنگرێـسی ئەمــەریکا کرد بە رەزامەندی کـردن لە سـەر ١٩٠ ملیـار دۆلار ، لە پێنـــاو بــەردەوام بــوونی پاڵپـــشتی هەوڵـــەکانی جـەنگی ئەمـەریکا لـە هـەردوو وولاتـی ئێـراق و ئەفگانـستان . ئـەم بـڕە پارەیـــەش بـــۆ مەشـــق پێکردنـــی ســـەربازو کرینـــی ئوتومبێـــل و تانـــك و پێداویستیەکانی جەنگ و مەشق پێکردنی هێزەکانی ناوخۆو سـەربازەکانی ئێراق و ئەفگانستان .

سـەرەرای ئـەوەی کـە جـەنگی دژ بـە ئێـراق و ئەفگانـستان لـە لایـەن گـەلانی ئەمەریکا رەتدەکرێتەوە بە هۆی کاردانەوەی لە سەر باری ژێرخانی ئـابووری و بژێوی ژیانی ئەمەریکیەکان .

جێگەی باسکردنە کە لـە دوای رووداوەکـەی ٢٠٠١/٩/١١ لـە ئەمـەریکا تـاکو ئەم رۆژە ئیدارەی ئەمەریکا زیـاتر لـە ٦٠٢ ملیـار دۆلاری وەك خـەرجیـەکانی جـەنگ خـەرج کـردووە لـە ئێـراق و ئەفگانـستان و وولاتـەکانی دیکـە . ئـەم داواکاریـە و چەندین کـاری دیکـە بۆتـە کێشە لـە نێـوان سـەرۆکی ئەمـەریکا جۆرج بۆش و ئەنجوومەنی پیران لە وولاتەکەدا .

کـە زیـاتر لـە ١٦٨ هـەزار سـەربازی ئەمـەریکا و هـەموو پێداویـستیەکانی لـە ئێراق لە کاری جەنگی بە ناو دژ بە تیرۆر بەردەوامە ، جگە لە ئەفگانـستان و وولاتانی دیکە لە جیهان .

٢٠٠٧/٩/٢٧ لـــە دوای تـــەواو بـــوونی سـەردانەکەی سـەرۆکی ئێـران – مـەحمودی ئەحمـەدی نـژادی – بۆ شـاری نیـورۆکی ئەمـەریکا و بەشـــداری کردنـــی لـــە کۆبوونەوەی ساڵانەی کۆمەڵەی

گشتی نەتەوە یەکگرتووەکان ، سەردانی وولاتی پۆلیڤیای کردو لە گەڵ سەرۆکی پۆلیڤیا – مۆرالیس – کۆبوونەوەو ڕێکەوتنی پیشەسازیان لە نێوان هەردوو وولات مۆرکرد ، ئەویش بە بڕی یەك ملیار دۆلار بۆ ماوەی پێنج ساڵ .

هەر لە کاتی سەردانەکەی سەرۆکی ئێران بۆ پۆلیڤیا بڕیاریدا یەك ملیار دۆلار وەك یارمەتی بدات بە حکوومەتی پۆلیڤیا ، لە پێناو بووژاندنەوەی ژێرخانی ئابووری ، بە تایبەتی لە بواری نەوت و گاز و دام و دەزگاکانی حکوومەت لە وولاتەکەدا . هەر لەو سەردانەی سەرۆکی ئێران لە گەڵ سەرۆکی پۆلیڤیا بە لێنیاندا بە نوێ کردنەوەو بتەو کردنی پەیوەندی نێوان هەردوو وولاتی ئێران و پۆلیڤیا . لە هەمان کات بەلێنیاندا بە بنبرکردنی باری هەژاری لە وولاتەکانیان و چارەسەری کێشەکان .

جێگەی باسکردنە کە پۆلیڤیا وولاتێکی دەوڵەمەندە لە بواری نەوت و سووتەمەنی ، بە تایبەتی یۆرانیۆم ، کە ئەویش لە پێناو بەکاهێنانی لە بواری ئەتۆمی ئاشتی و خزمەتگوزاری لە وولاتەکەیدا . بەلاّم ئەم وولاتە لە رووی دارایی و داهات کەم دەرامەتە و ، ئێران بەلێنی دا بە یارمەتی دانی دارایی لە پێناو کەمکردنەوەی باری دام و دەزگا و پرۆژەو کارگە هەمە لایەنەکانی لە وولاتەکەدا .

ئەم سەردانەی سەرۆکی ئێران بۆ پۆلیڤیا بووە جێگەی رەخنەو نارەزایی ئیدارەی ئەمەریکا و وولاتانی دیکەی هاوپەیمانی لە جیهاندا ... لە بەر ئەوەی پۆلیڤیا رووەو چەپ هەنگاو دەنێ شان بە شانی وولاتانی دیکەی ئەمەریکای لاتینی ، کە ئەمەریکا بە باخچەی دواوەی داهاتووی وولاتەکەی ناوزەند کردبوو لە کێشوورەکەدا .

٢٠٠٧/٩/٢٧ بەرز بوونەوەی رێژەی بێکاری لە جیهان و بە زۆری ئەو بێکاریەش وولاتانی عەرەبی و ئیسلامی گرتۆتەوە ، ئەم رێژەیەش لە راپۆرتی سالآنەی رێکخراوی کاری نێوودەوڵەتیدا هاتیە

. كـه ژمـارەی بێكـاری لـە جیهـان كـەم نەبۆتـەوە سـەرەرای بـەرەو پێـشەوە چوونی باری ئابووری لـە جیهانـدا بـە شـێوەیەكی گشتی بـە بەرزبوونـەوەی دەر ئـەنجامی نـاوخۆیی و مـاوە دان بـە دۆزینـەوەی كـار بـۆ بێكـاران و كەمكردنەوەی باری هەژاری لە جیهاندا .

ئەوانەی كە بێكار بوون لە ساڵی ٢٠٠٦ گەیشتۆتە ١٩٥,٢٠٠ ملیـۆن كـەس ، كـە دەكاتـە ٦,٣٪ . لـە كـۆی هێـزی كرێكـار لـە سـەر ئاسـتی جیهـان بـە پێـی راپۆرتەكە ، كە لە مانگی /٢٠٠٧/١ بلاو كراوەتەوە ... هەروا بەرز بوونـەوەی ژمارەی بێكاران لە كاركردن بە رێژەی ٣٤,٤٪ . ملیۆن كەس لە ساڵی ٢٠٠٦ بەرامبەر بە ساڵی ١٩٩٥ . كە گەیشتە ١٩٥,٢٠٠ ملیۆن كە لە ساڵی ٢٠٠٥ . ١٩١,٨٠٠ ملیۆن بێكار بووە ، بە زیاد بوونی رێژەی ٢,٢٪. ملیۆن لـە سـاڵی ٢٠٠٤ دا .

ئەوانەی بێكارن لە جیهان تەمەنیان لە نێوان ١٥—٢٤ سـاڵ دەبـێ ... هـەروا لە رۆژهـەلاتی ناوەراسـت و باكووری ئەفەریكیا ، كە وولاتـانی عـەرەبیش لـە خۆ دەگرێ ، رێژەی بیكاری زیاترە لە سەر ئاسـتی جیهـان ، كـە دەگاتـە ١٢٪ . لـە كـۆی گـشتی هێـزی كرێكـار ... گـەر چـی لـە رۆژهـەلاتی ئاسـیا دەگاتـە ٣,٦٪. كـە زۆر كـەمترە ... هـەروا رێـژەی بێكـاری لـە لایـەن ئافرەتـان دەگاتـە ٤٠٪. لە قەبارەی هێزی كرێكار لە جیهاندا .

٢٠٠٧/٩/٢٧ دوای سەردانەكەی وەزیری نـاوخۆی ئێـراق – جـەواد پـۆلانی – بـۆ توركیـا ، ئـەمرۆ هــەردوو وولاتــی توركیـا و ئێـراق لـە شـاری ئەنكــــەرەی پایتــــەختی توركیـا رێكـەوتن لـە سـەر بەرەنگار بوونـەوەی تیرۆرو رێگـە گرتن و چارە سـەری كێشەی چەكدارانی پارتی كرێكارانی كوردستان – پەكەكە – لە باكووری كوردستان ، مۆركرا ، كە سووپای توركیا چەندین جار بە بیانووی هەبوونی چەكدارانی پەكەكە خاكی هەرێمی باشووری كوردستانی بۆردمان كردووەو خاكی هەرێمەكەی بەزاندووە .

ئەم رێکەوتنەش لە لایەن وەزیری ناوخۆی ئێراق و بەر پرسانی تورکیا مۆرکرا ، هەروا تورکیا چاوەروانی رەزامەندی لایەنی ئێراقی دەکات بۆ راوەدوونانی چەکدارانی پەکەکە لە هەرێمی باشووری کوردستانی لکێندراو بە ئێراق .

جێگەی روونکردنەوەیە کە رژێمی تورکیا نەك هەر مەبەستی هێزی پێشمەرگەی پارتی کرێکارانی کوردستانە لە باکووری کوردستان ، بەڵکو مەبەستی لە ناوبردن و لە بار بردنی ئەو بارو دۆخەو پرۆسە ئازادیەی کە لە هەرێمی باشووری کوردستان هەیە ، بە بوونی پەرلەمان و حکوومەت و سەرکردایەتی هەرێم و پەیوەندیەکانی لە گەڵ جیهانی دەرەوەو رۆڵی کاریگەری لە سەر بەرەو باشبردنی باری ئێراقی داهاتوو لە ناوچەکەدا . و بە تایبەتی چاو برینی تورکیا لە پارێزگای کەرکوك و خەونە کۆنەکانی بەرامبەر بە ویلایەتی مووسڵ .

کە ئەم خەونەش خەونی حووشترەو تا ئەوان ماون نایەتەدی و کوردیش ئەمرۆنا بەیانی دەبێ ببێتە خاوەن دەوڵەتی سەربەخۆی خۆی ، نەك لە باشووری کوردستان ، بەڵکو لە سەر خاکی کوردستان بە پشتیووانی رۆڵە بە وەفاکانی گەلی کوردستان .

٢٠٠٧/٩/٢٨ بەردەوام بوونی کێشە لە نێوان دەسەڵاتدارانی سەریلانکا و چەکدارانی — نموری تامیل — لە باکووری رۆژهەڵاتی دوورگەکە ، لە پێناو بە دەست هێنانی دەوڵەتێکی سەر بەخۆ لە هەرێمی تامیلیەکان ، کە ماوەی ٢٠ ساڵ زیاترە ئەم کێشەیە لە نێوان هەردوو لایەن بەردەوامە و لە ئاکامی شەرو پێکدادان لە نێوان هەردوو لایەن زیاتر لە ٧٠,٠٠٠ حەفتا هەزار هاووڵاتی لەو وڵاتەکە و لەو هەرێمەدا گیانیان لە دەست داوە .

لەوانەش ٥٠٠٠٠ پێنج هەزار هاو وڵاتی گیانی لە دەست داوە لە ماوەی

دوو ساڵی رابردوو . لەم رۆژەشدا شەڕێکی دژواری کەشتیە جەنگیەکانی هەردوو لایەن هەڵگیرسا لە هەرێمی نموور لە باکووری سەریلانکا .
سەرەرای ئەوەش حکوومەتی سەریلانکا دان بە مافی نموورەکان نانێ ، کە زۆربەی دانیشتووانی لە سەنهالیەکانە و هەوڵی یەکگرتوویی وولاتی سەریلانکا دەدەن.

٢٠٠٧/٩/٢٩ بۆ یەکەم جار لە تورکیا ماوە بە گرێدانی کۆنفرانسێك بە ناوی کوردستان بدرێت لە شاری دیاربەکر لە باکووری کوردستان ، بە سەر پەرشتی ئەنجوومەنی شارەوانی

دیاربەکر کە – هاندریك بۆك – بە وتارێك کۆنفرانسەکەی کردەوە ... کە ٥٠٠ کەس لە کەسایەتی کوردو تورك و بیانی بەشداریان تێدا کرد لەم وولاتەدا .
خاڵەکانی کۆنفرانسگێران لە سەر چارەسەری کێشەی چەکدارانی پارتی کرێکارانی کوردستان – پەکەکە – و دانانی چەك و کەوتنەناو گۆرەپانی رامیاری و رۆشنبیری , هەروا خاڵێکی دیکەی کۆنفرانسوانان لە بارەی حکوومەتی تورکیا بوو ، لە دەست تێوەرانی لە کاروباری حکوومەتی هەرێمی باشووری کوردستان .
هەروا لە گەڵ چەندین تەوەری دیکە لە لایەن کۆنفرانسوانان لە پێناو چارسەر کردنی کێشەی کورد لە تورکیا و وولاتانی دیکەی کوردسنان پێووە لکێندراو لە ناوچەو کێشووەرەکەدا .

٢٠٠٧/٩/٢٩ سەرۆکی ئەفگانستان – حامد کارازای – لە لێدوانێکیدا هەوڵەکانی خۆی ئاشکرا کرد ، بە ئامادە بوونی لە پێناو گرێدانی کۆبوونەوە لە گەڵ -- تالیبان ، مەلا عومەر ، و ، قەلبەدین حکمەتیار – سەرکردەی ئیسلامی ، کە یەکێکە لە کۆمەڵی دیکەی چەکدار دژی حکوومەتی ئەفگانستان بە هاوکاری

سەرکردەی ڕێکخراوی قاعیدە لە ئەفگانستان .
ئەویش لە پێناو گفتووگۆی ئاشتیانە بە بێ ئەوەی هیچ مەرجێك لە نێوانیاندا هەبێت ، بە کشانەوەی هێزەکانی سووپای ئەمەریکا و پەیمانی ناتۆ لە وولاتەکەدا ، ئەم لێدوانەی حامد کارازای لە دوای گەرانەوەی لە ئەمەریکا بە گفتووگۆ کردنی لە گەڵ سەرۆکی ئەمەریکا جۆرج بوش هات ، هەروا گفتووگۆی لە گەڵ ئەمینداری گشتی نەتەوە یەککگرتووەکان – بان کی مۆن – لە شاری نیورۆکی ئەمەریکا .

هەروا لە دوای ئەو لێدوانە رۆژنامەوانیەدا هەردوو سەرکردەی بەرهەڵستکار رەزامەندیان لە سەر بیروو بۆ چوونەکەی سەرۆکی ئەفگانستان دەربڕی . سەرەرای ئەوەی کە هەردوو سەرکردەی ئیسلامی مەلا عومەرو حکمەتیار لە لیستی داواکراون لە لایەن ئیدارەی ئەمەریکا . هەروا کارازای لە لێدوانەکەیدا بەڵێنیدا کە چەندین پلەو پایەی باڵا تەرخان دەکرێ بۆ لایەنگرانی ئەو دوو سەرکردیە لە پۆستەکانی حکوومەتی ئەفگانستان لە دوای ڕێکەوتنیان بە کۆتایی هاتنی کێشەکانی نێوان حکوومەت لە گەڵ مەلا عومەرو حکمەتیار ، و لە هەڵبژاردنەکانی ساڵی ٢٠٠٩ دەتوانن خۆیان بپاڵێورن لە هەڵبژاردنەکەدا . لە لایەکی دیکە سەرۆکی ئەفگانستان گووتی :– بەردەوام دبین تا بارو دۆخەکە بە تەواوی ئارام دەبێتەوە و وولاتەکە دەکەوێتە قۆناخی بنیاتنانەوەو ئاوەدانکردنەوە لە هەموو بوارە جیا جیاکاندا .

٢٠٠٧/٩/٢٩ لــه دوای تەقاندنــەوەی هــەردوو مەزارگــەی – عــەلی هــادی و ئیمــام حەسەن عەسکەری – لــه شــاری ســامەرا لــه باکووری ئێراقی سەر بە پارێزگای سەلاحەدین –

تکریـت – لـه سـاڵی ٢٠٠٦ لـه لایـەن ئیـسلامە توونـدڕەوەکانی ئێـراق ، ڕێکخـراوی نەتـەوە یـەکگرتووەکان بـۆ پـەروەردەو زانـستی و ڕۆشـنبیری – یۆنسکۆ – بڕیاری چاکردنەوەی هەدوو مەزارگەکەیدا .
کە مەزارگەیـەکی گرنگـی مەزهـەب شـیعەکانە ، نـەك هـەر لـە ئێـراق بـەلکوو مەزارگەیەکی گرنگ و پیرۆزە لە لایەن هەموو ئیسلام لە جیهاندا .
جێگـەی ئامـاژە پێکردنـە کـە ئیمـام عـەلی هـادی لـە ٨٦٨/١/١ کۆچـی دوایـی کردووە و کورەکەی ئیمام حەسەن عەسکەری لە ٨٧٤/١٠/١٦ کۆچی دوایی کردووە و تەرمی هەردوو ئیمام لەو مزگەوتە نێژراون لە شارەکەدا .

٢٠٠٧/٩/٣٠ کۆنگرەکــــانی ١– کــۆنگرەی نەتــەوەی عــەرەب . ٢–کۆنگرەی نەتــەوەیی ئیـسلامی . ٣–کــۆنگرەی گــشتی پارتە عەرەبیکان ... ئەم سێ کۆنگریـە لـە کات و

سـاتێکدا بڕیـاری کۆنگرێـسی ئەمـەریکایان بـە دابەشـکردنی ئێـراق بـۆ سـێ هەرێمی – کوردی ، عەرەبی سووننەی ئیسلام ، عـەرەبی شیعەی ئیسلام – ڕەتکردەوەو بە پیلانێکی سەهیۆنیزمیان دانا .
کە کۆنگرەی نەتەوەیی عەرەب کۆمەڵێ کەسایەتی رامیاری و بیریە لـە لاباڵی نەتــەوەی عــەرەبی ، بــەلام نەتــەوەیی ئیــسلامی ، ئــەویش کۆمــەڵی هــەمان شێوازە ، کە نەتەوەی عەرەب و ئیسلام بە یەك کۆدەکاتەوە .

ئەو کۆنگرانە بریاری کۆنگریسیان بە کارێکی شەڕ دانا لە سەر ئێراق و زامدار کردنی وولاّتانی دیکەی عەرەبی و ئیسلامیو بە برگەیەك لە برگەکانی رۆژهەلاّتی ناوەراستی گەوورەو ئەفەریکیایان داناو ، ئەم پیلانەش لە یەکەم کۆنگرەی سەهیۆنیزم لە سالّی ١٨١٧ وە بەردەوامە تاکوو ئێستا بە لێك ترازاندنی هاوخەباتی یەکگرتوویی عەرەب و ئیسلام , سەرەرای ئەوەی کە کورد و عەرەبی مەزهەب شیعەی عەرەب لە گەلّ بوونی هەرێمی فیدرالّین لە ئێراقێکی فیدرالّی یەکگۆتوو ، تەنیا عەرەبی مەزهەب سوونە نەبێت ... کە کورد بە پێی دەستووری ئێراق هەرێمێکی دانپێنراوەی فیدرالّیە لە هەرێمی باشووری کوردستانی بە زۆر لکێندراو بە ئێراق ، بە پێی پەیمانی لۆزانی ١٩٢٣/٧/٢٤ لە لایەن بەریتانیاو ، فەرەنساو ، رووسیاو ، ئەمەریکا ، لە هەرێم و ناوچەو کێشووەرەکەدا .

٢٠٠٧/١٠/١ لە بریارێکی رژێمی بەعسی لە سووریا ، ئەویش بە جێ بە جێکردنی مافی مۆلّەت بۆ ئەو کەسانەی کە لە ئێراق بەرەو سووریا هەلّدێن بە هۆی باری نالەباری ئاسایشی ئێراق جێگەی باسکردنە کە دەسەلاّتدارانی سووریا لە ٢٠٠٧/٩/١ ماوەی بە ئێراقیە هەلاّتووەکاندا لە رێگەی مۆلّەت وەرگرتن لە سەر پاسە پۆرتەکان بۆ چوونە ناو خاکی سووریا

، لە بەر ئەوەی پەنابەرانی ئێراقی بە شێوەی لێشاو روو لەو وولاّتە دەکەن . ئەویش لە دوای ئەوە هات ، کە شانشینی ئوردنیش ماوەی بە پەنابەرە ، یاخوود خێزانە هەلاّتووەکانی ئێراق نەدەدا تاکوو ماوەی مۆلّەت لە پاسەپۆرتەکانیان دیاری نەکرێت بە شێوەیەکی فەرمی .

لە بەر ئەوەی زیاتر لە ١,٥٠٠ ملیۆن و نیوو لە ئێراقیەکان روویان لە وولاّتی سووریا کردووە بە هۆی نالەباری باری ئێراق ، جگە لە ئوردن ، کە ئەمەش

وایکرد کە رۆژانە زیاتر لە ٢٠,٠٠٠ هەزار هاو وولاتی ئێراقی روو لە هەردوو وولاتی سووریاو ئوردن بکەن .

٢٠٠٧/١٠/١ سەرۆکی ئەرکانی جەنگی سووپای تورکیا ژەنەراڵ – یەشار بویوکانیت – لە لێدوانێکیدا گووتی :– سووپای تورکیا بە شێوەیەکی رێك و پێك و ئامادەباشی بەر پەرچی هەموو هەوڵێك دەدات دژی دوژمنانی لە ناوەوەی تورکیاو دەرەوەی تورکیا.

هەروا گووتی :– سووپای تورکیا دژی دامەزراندنی دەووڵەتی سەربەخۆی کوردیە لە باکووری ئێراق – واتە هەرێمی باشووری کوردستان – کە ئەمەش دەبێتە هۆکارێکی خراپ نەك هەر لە سەر ئاسایشی تورکیا بەلکوو بۆ ناوچەکەش ... هەروا ئەو ئاماژە پێکردنەی ژەنەراڵی تورکیاو سەرۆکی ئەرکانی سووپای تورکیا مەبەستی گەلی کورد و پارتی دادو گەشە پێدانی دەسەلاتدارە لە تورکیا بووە ، ئەویش بە هۆی دژایەتی کردنی جیاکردنەوەی دەووڵەت لە ئایینە لە تورکیادا .

گەر چی سووپای تورکیا زۆر دڵگرانە لە بارو دۆخەکە و هەوڵەکانی لە پێناو پاراستن و بە هێزکردنی دەووڵەت و دەسەلاتی عەلمانیە لە تورکیادا ... سەرەرای ئەوەش سەرەك کۆماری تورکیا عەبوڵلا گووڵ دژی ئەو لێدوانە بووەو نیازی پارتی دادو گەشە پێدانە لە تورکیاو لاوازکردنی دەسەلاتی عەلمانی نیە بۆ بەهێز کردنی دەسەلاتی ئیسلامی بەلکوو بە پێچەوانەوە .

جێگەی روونکردنەوەیە کە هێزەکانی سووپای تورکیا لە دوای ساڵەکانی هەشتا چەندین جار کودەتای سەربازیان ئەنجامداوە دژی دەسەلاتی مەدەنی ئیسلامی لە تورکیادا .

٢٠٠٧/١٠/١ کۆچی دوایی سەرەك کۆماری سرب بۆسنە – کۆماری سربریسکا ، میلان یلیتش – بە هۆی نەخۆشی دڵ ... جێگەی باسکردنە کە سەرۆك کۆماری بۆسنە سرب سەرەك کۆمارێکی شەرەفی بوو ، کە لە مانگی/١٠/٢٠٠٦ ئەم پۆستەی گرتبووە دەست ، لە گەڵ ئەوەشدا ئەندامی پارتی سوشیالیستی دیموکراتی بوو ، کە پارتی کۆمۆنیست بوو لە

پێشوودا .
هەروا بۆسنە پێك هاتیە لە دوو کۆماری سربریسکا لە تەك یەکیەتی ئیسلامەکانی کۆماری کروات . هەروا کەسایەتیەکی کاری ئابووری بووە ، واتە بازرگانێگی بە توانا بووە لە وولاتەکەدا .

٢٠٠٧/١٠/١ دەقی نامەیەکی سیناتۆر – جۆزێف بایدەن – کە ئاراستەی سەرۆکی ئەمەریکا جۆرج بۆشی کردووەو تێیدا هاتووە کە دەڵێ :–
بەرێز جەنابی سەرۆك :–
چەند مانگێك بەر لە ئێستا پرۆژەی بریارێکمان پێشکەش کرد ، کە بانگەشە بۆ سەقامگیری باری رامیاری ئێراق لە سەر بنەمای فیدرالیزم دەکات . وەك دەزانن لە کاتی گفتووگۆ کردنی بریاردانی لیستی فیسکاڵی ساڵی ٢٠٠٧ ی بەرگری لە ٢٠٠٧/٩/٢٦دا . ئەنجوومەنی پیرانی ئەمەریکا بە ٧٥ دەنگ بەرامبەر ٢٣ دەنگ پشتیووانی لە پێشنیارەکەمان کرد ... ئەم دەنگدانە یەکەم ئاماژەدانی دوای ئەم چەند مانگەیە .
هەروا سەرجەم لایەنەکانی ئەم مشتوومرە کۆك وتەبابوون ، کە کلیلی سەرەکی سەقامگیری لە ئێراق پێشڤەچوونی رامیاریە ، لە دوای دەنگدانی پێشنیارەکەم ، وەك رێگەی ئەو بەرەو پێشچوونە لە لایەن هەردوو پارتەکە و پابەند بوونێکی بە هێزی بە خۆیەوە بینی و بەشی هەرە زۆری هەڤاڵەکانمان پشتیووانیان لەو بیرۆکە کرد لە ئەنجوومەنەکەدا .
لە بەر ئەوەی باشترین دەرفەتە بۆ ئێراق دێنێتە ئاراوە ، بۆ ئەوەی سەقامگیر بێت و بە پێکەوەیی بمێنێتەوە و نەبێتە پەناگەیەك بۆ تیرۆرستان و هەرەشەش لە دراوسێکانی نەکات ... روخساری پێشنیارەکەمان دیارو روونە . بانگەشە بۆ سەقامگیری رامیاری لە سەر بنەمای پرەنسیپەکانی فیدرالیزم دەکات ... کە لە دەستووری ئێراقدا دەنگی داوەتەوەو پەرلەمانی

ئێراقیش پەسندی کردووە لە وڵاتەکەدا .
هەروا تیشك دەخاتە سەر گرنگی پشتیووانی نێوو دەووڵەتی لە ئێراقێکی فیدراڵ و یەکسانی دابەشکردنی داهاتی نەوت ، لە هەمووان گرنگتر داوا لە حکوومەت دەکات ، کۆنفرانسێك بۆ ئێراقیەکان ساز بکات بۆ ئەوەی بە سەقامگیریەکی گشتی رامیاریەوە بگەن لە بارەی فیدرالیزم و دوور لە بانگەشە کردن بۆ پارچەکردنی ئێراق ... وەك ئەوەی لە رۆژی ٩/٣٠ لە لێدوانی بالوێزی ئەمەریکا لە بەغدا خراوەتە روو . پێشنیارەکەمان بۆ رێگە گرتن لە پارچە بوونەو هەڵوەشاندنەوەی ئێراق باشترین دوا چانسە .. ئێمە دەمانەوێ دەربارەی پرۆژە بریاەکەمانەوە لە گەڵ کەسایەتی تۆ گفتووگۆ بکەین . ئەگەر هەر خراپ تێگەیشتنێك هەیە روونی بکەینەوەو گفتووگۆش لە بارەی ئەوەوە بکەین . کە چۆن دەتوانین سوود لەم دەرفتە بیۆینەیە وەربگرین ، بۆ جێ بە جێکردنی ئەو پلانەی کە لە لایەن زۆرینەی هەردوو پارتەکە رەزامەندی لە سەر کراوە ... ئامادەی دیداری جەنابتانین لە نزیکترین دەرفەتدا .

٢٠٠٧/١٠/٣ تیپی مۆزیکی منداڵانی کورد لە پارێزگای دیاربەکر لە باکووری کوردستان ، دوای بەشدار بوونیان لە ڤیسڤاڵی مۆزیکی جیهانی لە ئەمەریکا ، بە ئاڵای کوردستان و

مارشی ئەی رەقیبان چری ... دوای ئەوەی تیپی مۆزیکی منداڵانی کوردی دیاربەکر بە فەرمی لە لایەن باڵوێزخانەی ئەمەریکا لە شاری ئەنکەرە بۆ ڤیستڤاڵی مۆزیکی جیهانی بانگهێشت کران . کە ئەم هەواڵەش لە ماڵپەری کورد نێت و ئاژانسە تورکیەکان بلاو کرایەوە.
جێگەی باسکردنە کە ئەم ڤیستڤاڵە لە ١٠/٣ تا ١٠/٧ بەردەوام بوو ، ئەم تیپە کە لە سەر تەختەی شانۆ لە ئەمەریکا ناسێندران بە ناوی منداڵانی

کورد لە دیاربەکر ناسێندران بە – ئەی رەقیب – و بە چەندین گۆرانی دیکە لەم ڤیستڤاڵە بەشداربوون .
تیپی مۆزیکی منداڵانی کورد لە پارێزگای دیاربەکری سەر بە شارەوانی شاری ئامەدەو لە ١٥ ئەندام پێك هاتووەو بە ٨ هەشت زمان گۆرانی دەڵێن لەوانەش – کوردی ، تورکی ، ئینگلیزی ، ئەڵمانی ، ڕووسی ، و هەروا .

٢٠٠٧/١٠/٤ لە دوای ٥٠ پەنجا ساڵ لە پچڕانی پەیوەندی لە نێوان هەردوو کۆریای باکوور و باشوور ، بە هۆی جەنگی نیمچە دوورگەی کۆریا لە ساڵی ١٩٥٣ دا ... هەردوو سەرەك کۆماری کۆریای باشوور و کۆریای باکوور رێکەوتن لە سەر راگەیاندنی بەیاننامەی هاوبەش بە دروستکردنی باری ئاشتی بەردەوام لە نیمچە دوورگەی کۆریا . لە دوای کۆتایی گفتووگۆی نێوانیان لە ماوەی ٣ سێ رۆژدا .

هەروا رێکوتنی هاوکای ئابووریان لە نێوانیان مۆرکرد بە گۆرینەوەی پێداویستیەکان لە رێگەی دەشتایی لە نێوانیاندا ، هەروا رێکەوتن کە بەردەوام بن لە گفتووگۆ کردن بە هاوکاری کۆماری چینی مللی و وویلایەتەیەکگرتووەکانی ئەمەریکا ، بە مۆرکردنی رێکەوتنی ئاشتی و کۆتایی هێنان بە کاری جەنگ و ناکاوی لە نیمچە دوورگەی کۆریا . کە بەردەوام بووە لە ساڵی ١٩٥٣ تاکو ئێستاکە .
هەروا رێکەوتن لە سەر دیاریکردنی جێگەی دەریایی بۆ راوکردنی هاوبەش لە سنووری دەریای نێوانیاندا ، کە ئەویش کێشەی لە سەرە . ئەم رێکەوتنەش لەوکاتەدا هات ، کە کۆریای باکوور دەستگیری خۆی دووپاتکردەوە بە هەڵوەشاندنەوەی دام و دەزگاو بنکە ئەتۆمیەکان لە ماوەی ساڵێکدا ، ئەمەش بە پێی دیاریکردنی رێکەوتنەکە ، بە جێ بە جیکردنی لە لایەن شارەزایان لەم بوارەدا .

٢٠٠٧/١٠/٤ ئەمرۆ ٥٠ پەنجا ساڵ بە سەر تەمەنی یەکەم مانگی دەستکرد تێدەپەرێ ،

کــه لــه لایــەن مــرۆڤ دروســـتکرا و بـــەرەو بۆشـایی دەرەوە هەڵـدرا لـــە لایـــەن شـــارەزاو پـــسپۆرانی یەکیـــەتی ســـۆڤیەتی جـــاران لـــە ١٩٥٧/١٠/٤ دا .

جێگـەی باسـکردنە کـە مـــانگی دەســـتکرد بـــە نـــاوی – ســـپۆتنیك – دەستکەوت و بەرهەمێکی زانستی و تەکنەلۆژیای مەزن بوو ، لە هـەمان کات سـەرکەوتنێکی گـەورە بـوو بـۆ یەکیـەتی سـۆڤیەت بـە جمووجۆلیـەکانی راگەیانـدن لـە مـاوەی شـەڕی سـارد ، لـە نێـوان هـەردوو جەمـسەری سوشیالیستی و سەرمایەداری لە هەردوو کێشوەری ئەوروپای رۆژهەڵات و رۆژئاواو لە جیهاندا .

هەروا هەڵدانی مانگی دەستکردی سپۆتنیك هۆشداریەك بوو لە پێناو کێ بڕ کێـی داگیرکردنـی گـەردوون ، لـە نێوان سۆڤیەت و ئەمـەریکا و بووە هـۆی ناوزەنـد کردنـی سـەردەمی گـەردوون ، یـاخوود بۆشـایی ئاسمـان ، هـەروا سەفەرەکەی سپۆتنیك بۆ گەیشتن بە چوار دەووری گۆی زەوی ماوەی ٩٨ چرکەی خایاند ، بە هـەڵگرتنی لـە سەر پشتی مووشـەکی نـوێ لـە جۆری – ئار/٧ لە بنکەی مووشەکی لە – تیوارتم – لە کۆماری کازاخستان .

ئـەم پێـشنیارەش لـە لایـەن ئەنـدازیار – کۆرولـف عـەلی موراده – لـە مـانگی ١٩٥٦/١/ پێشکەش بە سەرکردایەتی سۆڤیەت کراو رەزامەندی پێوەرگیرا لـە پێناو تەواو کردنی ئـەم کارەو پێشکەوتنی پێش ئەمـەریکا ، لـە بـەر ئـەوەی ئەمەریکاش لەو هەوڵە بەردەوام بوو ، بەڵام شارەزایان و پسپۆرانی سۆڤیەت تواناداتر بوون و دەستی خۆیان پێش ئەمـەریکا خست ، بە هەڵدانی ئـەم مانگە دەستکردە بۆ سوورانەوەی بە بازنەی گۆی زەویدا .

٢٠٠٧/١٠/٥ لــە هەوڵــە بەردەوامــەکانی پۆلیـــسی ئەســـکلەندی نێوانیان تابلۆی – ئەلعەزراء وەلمەعزەل –– بدۆزنەوە ، کە بەناوبانگترین تـابلۆن لـە تابلۆکـــانی هونەرمەنـــدی ئیتاڵی – لیۆناردۆ دافنشی – لـە دوای چـوار ساڵ بـە سـەر پێپـەر بـوونی دزینـی ئەم تابلۆیە .

جێگـەی باسـکردنە کـە ئـەم تابلۆیـە بـە ٣٠,٠٠٠,٠٠٠ ملیـۆن ژوونـەی ئستەرلینی خەملێنـدراوە ، لـە ماوەی گـەڕان بـە دوای ئـەم تابلۆیـە لـە شـاری ژلاسکۆ ، ئـەم تابلۆیـەش لـە لایـەن چوار لـە گەشـتیاران لـە مـانگی/٢٠٠٣/٨ دزراوە لـە کۆشـکی درام‌لانگریـك کـە خاوەنداریەکـەی بـۆ بنـە ماڵـەی – رۆق بۆکلۆش – دەگەڕێتەوە کە لە مانگی/٢٠٠٧/٩ لە تەمەنی ٨٣ ساڵیدا کۆچی دوایی کردووە ، هەروا ئەم تابلۆیەش لە سەدەی سانزەهەم لە لایەن دافنشی وێنـەی کێـشراوە بـە نـاوی – عـزراو مـەغزەل – لـە سـەر ئـەرکی وەزیـری دەرەوەی ئەو کاتی فەرەنسا – لویسی دوانزەهـەم –– . هـەروا وێنـەی کۆپـی کـراوی ئـەم تابلۆیـەش لـە مۆزەخانـەی ئەمـەریکادا هەیـە ، ئـەم تابلۆیـەش بەرامبەر تابلۆی مۆنالیزایە ، کە لە مۆزەخانـەی لۆقـەری فەرەنسیە لە شـاری پاریس لە فەرەنسا .

٢٠٠٧/١٠/٦ لـــــە هەڵبژاردنـــــەکانی ســـەرۆکایەتی و هـــەردوو پەرلـــەمانی نوێنـــەران و پـــیران و پەرلـــــەمانی ویلایەتـەکانی پاکستان بە ســـەرکەوتنی ســـەرۆکی پاکـــستان – پـــەرویز

موشــەرەف – بـە ۲٥۲ دەنـگ لـە کـۆی ۲٥۷ دەنـگ لـە هـەردوو ئەنجوومـەنی نوێنــەران و ئەنجوومــەنی پــیران ، هــەروا ســەرکەوتنێکی بــێ وێنــەی لــە پەرلەمانــەکانی هەرێمــەکان بەدەســت هێنــا ... واش بریــارە کــە لــە ۱/۱۰ ئەنجامی هەڵبژاردنە لەلایەن دادگای باڵای پاکستان بە شێوەیەکی فەرمی رایگەیاندرێت.

لەگەڵ ئەوەشدا لـە کۆبوونـەوەی دەنگدان لـە پەرلـەمانی پاکستان ئەندامانی پـارتی گـەلی پاکستان بەسـەرکردایەتی سـەرەك وەزیرانـی پێشوو خـاتوو – بـەنازیر بۆتـۆ – لـە پەرلـەمان کـشانەوە ، بـەهۆی بـوونی کێـشە لـە نێـوان پۆستەکانی سـەرۆکایەتی و ئەنجوومـەنی سـەربازی ، کە پـەروێز موشـەرەف سەرۆکی پاکستان و سـەرکردەی گشتی هێزەکانی سـووپای پاکستانە ، کـە ئەمەش لەگەڵ دەستووری ئەم وولاتەدا ناگونجێت

هەروا سەرکەوتنی پەروێز موشەرەف بۆ خوولی دووەمی وەرگـرتنی پۆسـتی سـەرۆکایەتی پاکـستان ، بـووە هـۆی زیـاتر قووڵبوونـەوەی کێشە لـە گـەڵ پارتی گەلی پاکستان و لایەنە رامیاری و ئایینی دیکە لە وولاتەکەدا ، کە بە بارو دۆخێکی نالەبارو تەنگەژەدا تێدەپەرێت لە کێشووەرەکەدا .

۲۰۰۷/۱۰/۷ ســـەرۆکی دەســـتەی زانایـــانی ئیـــسلامی مەزهـــەبی ســـوننە لـــە ئێـــراق – حـــارس ئـــەلزاری – لـــە چـاوپێکەوتنەکەیدا لەگـەڵ کـەناڵی ئاسمـانی ئەلجـەزیرە روونیکـردەوە ، کـە نزیکـەی ۹۰٪.ی ئەنـدامانی رێکخـــراوی قاعیـــدەی تیرۆرســـتی

ئیسلامی تووندرەو ئێـراقین ، بۆیە رێکخـراوی قاعیـدە بەشێکە لـە ئێمـە و ئێمەش بەشێکین لە رێکخراوی قاعیدە .

هەروا ناوبراو لە درێژەی چاوپێکەوتنەکەدا گووتی :–

سـەرەرای ئـەوەی ئەنـدامانی رێکخـراوی قاعیـدە چـەندین جـار هێرشـیان کردۆتە سەر هاووڵاتیانی مەدەنی و ئەوەش بۆتە هۆی ئەوەی شەڕ لە نێوان قاعیدەو گرووپە بەرهەڵستکارەکانی دیکە دروست بێت ، بەڵام پێویستە ئـەو

گروپانە بەرەنگاری ڕێکخراوی قاعیدە نەبنـەوە ، لـە بەر ئـەوەی شـەڕ کـردن لەگەڵ ڕێکخراوی قاعیدە لەلایەن ئێراقیەکانەوە ، تـەنها خزمـەت بە داگیرکـەر دەکات لە ئێراقدا .

٢٠٠٧/١٠/٧ بـــە هـــۆی کـــوژرانی ١٣ سەربازی تورکیا لە ١٠/٦ لەلایەن چەکدارانی پارتی کرێکـــارانی کوردســـتان pkk لە ناوچەی سیرناك لـە باکووری کوردستان ، کۆبوونـەوەی حکوومـەتی تورکیـا بەســەرکردایەتی

سەرەك وەزیران – ڕەجەب تـەیب ئۆردوگـان – ئـەویش لـە پێنـاوی تێکۆشـان دژی چـەکدارانی پەکەکـە ، بـە نـاوی ئـەوەی کـە تیرۆرسـتن لـە ڕۆژهـەلاتی باشووری تورکیا .

جێگەی باسکردنە کە دەسەڵاتدارانی تورکیا لە سەر ڕامیاریەتی داپلۆسین و گـرتن و کوشـتن و دەربـەدەرکردنی گـەلی کـورد بـەردەوامن لـە بـاکووری کوردســتان بـەهێزی ســەربازی و شـێواندن و ئـاڵۆزکردنی بـارو دۆخەکـەو دەست تێوەردانیان لەکارو باری ناوخۆی هەرێمی باشووری کوردستان .

لە پێناو لە ناوبردنی ئەو پرۆسە ئازادیەی کە لـەم هەرێمـەدا بەرقـەرار بـووە ، لە دوای ڕاپەرینەکەی بەهاری / ١٩٩١ . چ لـە ڕێگـەی پیاوەکانیـان لـە بـەرەی تورکمـان و چ لـە ڕێگـەی سـەربازی بـە هاتنـە نـاو خاکی هـەرێمی باشـووری کوردستان بە ناوی ئەوەی کە لە پارتی کرێکارانی کوردستان دەدەن .

ئەمـەش لـە دوای مـۆرکردنی ڕێکـەوتنی ئـەمنی دێـت ، لـە نێـوان هـەردوو وەزیـری نـاوخۆی ئێـراق و تورکیـا لـە مـانگی /٢٠٠٧/٩ . بـە هاوکـاری و هاوبەشی لە لایەنی بەربەرەکانی کردنـی تیرۆر ، بەڵام لایەنی ئێراق ئـەوەی ڕەتکردەوە کە هێزەکانی تورکیا ماوەیان پێ بدرێت بێنە ناو خاکی ئێراق و لـە هـەرێمی کوردسـتان جمووجوڵیـە سـەربازیەکان دژی چـەکدارانی پەکەکـە ئەنجامبدات لە هەرێمەکەدا .

٢٠٠٧/١٠/٧ توركیا دووپاتی ئەوەی كردەوە بۆ سووریا كە پەیوەندی سووریاو توركیا زۆر لەوە بەهێزترە ، كە توركیا ماوە بە ئاسمانی خۆی بدات بۆ لێدانی سووریا لەلایەن فرۆكە جەنگیەكانی ئیسرائیل .

جێگەی باسكردن كە فرۆكە جەنگیەكانی ئیسرائیل لە رۆژی ١٠/٦ هێرشیان كردە سەر سەربازیەكی سووریا لە قوولایی خاكی سووریا ، لەوكاتشدا وەزیری دەرەوەی توركیا – عەلی باباجان – سەردانی سووریای كردوو لە گەڵ سەرەك كۆماری سووریا – بەشار ئەسەد – كۆبووەو لەو كۆبوونەوەیەدا بۆ بەشار ئەسەدو حكوومەتی سووریای دووپاتكردەوە ، كە توركیا ماوە نادات بە فرۆكە جەنگیەكانی ئیسرائیل لە ناو ئاسمانی و خاكی توركیا پەلاماری سووریا بدات ، هەروا سەردانی وەزیری دەرەوەی سووریا بۆ ئەم مەبەستە بووە كە باری ناوچەكە ئاڵۆز نەبێت و دوای سەردانەكەی بۆ سووریا بەرەو ئیسرائیل بەرێكەوت و هەوڵی ئارامكردنەوەی باری ناوچەكە بدات ، لە گەڵ پەیوەندی و دۆستایەتی نێوان توركیا ، لە گەڵ هەردوو وولاتی دژ بە یەكتری سووریا و ئیسرائیل لەناوچەكەدا .

٢٠٠٧/١٠/٨ كۆمپانیا توركیەكانی كە لە هەرێمی باشووری كوردستان لە بواری وەبەرهێنان كاریان دەكرد ، دەستیان كرد بە كشانەوەیان لە هەرێمەكەدا بە هۆی هێرشە راگەیاندنەكانی رژێمی توركیا بەهاتنە ناو خاكی هەرێمی كوردستان ، لە پێناو پەلاماردانی چەكدارانی پارتی كرێكارانی كوردستان – پەكەكە – بە هێزی سەربازی و بە یەكلایەنە .

جێگـەی باسـکردنە کـە کۆمپانیـا تورکیـەکان لـەدوای دەرچـوونی یاسـای وەبەرهێنان روویان لە هەرێمی باشووری کوردستان کرد ، بە دەستپێکردنی کاری وەبەرهێنان لە هەموو بورەکاندا ، کە ئەم کارە وەبەرهێنانـە بـە ٥ ملیار دۆلار مەزەندە دەکرێت .

ئەمەش لە دوای کوژرانی ١٥ سەربازی هێزەکانی سووپای تورکیا دێت لە ئـەنجامی شـەڕی نێـوان سـووپای تورکیـا و چـەکدارانی پـارتی کرێکـارانی کوردسـتان لـە رۆژهـەلاتی باشـووری تورکیـا ، کـە باکووری کوردسـتانە لـە سەر سنووری نێوان ئێراق و تورکیا لەسەر خاکی کوردستان .

هەروا چەندین کۆمپانیا لە شارەکانی هەولێر – دهۆك – سلێمانی – زاخۆ – و شارۆچکەکانی دیکە کاریان دەکرد ، کە ببوە هۆی کارپێکردنی زیاتر لە ١٠ هەزار کرێکاری کورد لە هەرێمەکەدا .

هـەروا بـەو هۆکـارە وەزیـری بـەرگری ئەمـەریکا – رۆبـەرت گێیـتس – هۆشداریدا بەحکوومەتی تورکیا بە هێرشکردنە یەك لایەنەی بۆسەر هەرێمی باشووری کوردستان ، بە هۆی بۆردومان کردنی هێزەکانی سووپای تورکیا لە هەرێمی باشووری کوردستان ، لەگەڵ چەندین کار و هۆکاری دیکە چ لە لایەن تورکیا و هەرێمی باشووری کوردستان .

٢٠٠٨/١٠/٨ بە هۆی زریانی بە هێزی بـاو بـارانی – کرۆسـا – لـە باشـووری رۆژهـەلاتی چـینی مللـی زیـاتر لـە ٥,٠٠٠,٠٠٠ ملیـــۆن کـەس دەربـەدەربوون ، بـەر لـەو زریـان و بـاو

بارانـە بـە هێـزە ، دەسـەلاتدارانی چـینی مللـی توانیـان زیـاتر لـە ١٤٠,٠٠٠ هـەزار خێـزان بگوازنـەوە بـۆ ناوچـە ئارامـەکان و زیـاتر لـە ٢٧٠٠٠ هـەزار راو راوچییەکان لە ناوچەکە دووربخەنـەوە ، کـە خێرایـی بـاو بارانەکـە دەگـەیشتە ١٨٥ کیلۆمـەتر لـە کاتژمێرێکـدا . هـەروا بـووە هـۆی ئـەوەی کـە زیـاتر لـە ٢,٢٠٠,٠٠٠ ملیۆن کەس بێ شوێن و جێگە بمێننـەوە لـە ناوچـەکەو هـەموو

پێداویستی ژیانیان لە سەر ببڕێ . هەروا بەر لە چینیش ئەم باو بارانە بەهێزە لە باکووری تایوان و ڤێتنامی دابوو ، کە بە هەمان شێوە زیانێکی زۆری بەدام و دەزگا و کارەبا و کێڵگە کشتووکاڵیەکان و خانوو و زەوی گەیاندبوو ، کە بە ملیار دۆلار مەزەندە دەکرا .

٢٠٠٧/١٠/٨ لە دوای چەندین جار لە داخستنی دەروازی سنووری نێوان حکوومەتی هەرێمی کوردستان و کۆماری ئیسلامی ئێران بە هۆی چەندین کێشەی رامیاری و سەربازی ، کە حکوومەتی هەرێمی کوردستان و گەلی کوردستان لە باشووری کوردستان ، لێی بەرپرسیارنیە تەنیا دروستکردنی کێشەو گرفت نەبێ ، لە لایەن کۆماری ئیسلامی ئێران و رەچاوکردنی هاوکاری و هەماهەنگی دۆستەکانی دژ بە کورد و کوردستان .
جێگەی باسکردنە کە دەسەڵاتی کۆماری ئیسلامی لە ئێران ، بەر لە دوو هەفتە سنووری حاجی ئۆمەرانی داخست و بووە هۆی کارلێکردن لە بازارەکانی هەرێمی باشووری کوردستان ، لە دوای هەولێکی زۆر توانرا ئەمرۆ ئەم دەروازە سنوورەی حاجی ئۆمەران بکرێتەوە ، بە رێکەوتن لە نێوان شاندەکانی ئێران و حکوومەتی هەرێمی کوردستان .

٢٠٠٧/١٠/٩ لە راگەیاندنی دەستەی بە خشینی خەڵاتی نۆبڵ بۆ ساڵی ٢٠٠٧ بریار درا بە پێدانی ئەم خەڵاتە بە هەردوو زانای سەرکەوتووی فەرەنسی – ئەلبیرفیرو

، ئەلمانی – بیتەر گرونبیرگ – بە هۆی دۆزینەوەی بەرگری موگناتیسی مەزن – چی ئم ئار – بە خوێندنەوەی زانیاریە کۆکراوەکان لە کاسێتی بەهێزی ئامێری هەژماردن .

جێگەی باسکردنە کە زانای فەرەنسی بە ناوبانگ و تەمەن ٦٩ ساڵ و لە دایك بووی شاری کاکاسۆنە لە فەرەنسا و بەڕێوەبەری زانستی یەکەی هاوبەشی فیزیایە لە مەلبەندی نەتەوەیی بۆ توێژینەوەی زانستی – تاڵ لە ئۆرسای لە دوای ساڵی ١٩٩٥ دا لە وڵاتەکەدا .

هەروا زانای ئەڵمانی بیتەر گرونبیرگی بەناوبانگ و تەمەن ٦٨ ساڵ و مامۆستایە لە پەیمانگای فروشونگسنتوم بولس لە ئەڵمانیا ، هەروا لە ساڵی ٢٠٠٦ ئەم خەڵاتە بەخشرا بە دوو زانای ناوداری ئەمەریکا ، ئەوانیش – جۆن فاتر – و – جۆرج سموت – بوون بە پاداشت کردنیان بە هۆی هەڵسانیان بە کاری تایبەتی بە بنچەی ئەستێرەکان .

٢٠٠٧/١٠/٩ ووتە بێژی فەرمی بە ناوی کۆشکی سپی وویلایەتە یەکگرتووەکانی ئەمەریکا – گۆردن گۆنرۆ – رایگەیاند و گووتی :– ئەمەریکا پابەندە بە هاوکاری و

یارمەتیدانی تورکیاو ئێراق لە مەر بەرەنگار بوونەوەی چەکدارانی پارتی کرێکارانی کوردستان – پەکەکە – لە باکووری کوردستان .

هەروا ووتە بێژەکە جەختی لە سەر پابەند بوونی ئەمەریکا کردەوە بۆ یارمەتیدان و پشتیووانی لێکردنی لە هەردوو وڵاتی تورکیاو ئێراق ، بە بێ ئەوەی هیچ روونکردنەوەیەك لە مەر هەڵوێستی کۆشکی سپی بدات لە بەرامبەر بریاری لەشکرکێشی تورکیا بۆ ناو خاکی هەرێمی باشووری کوردستان ... هەروا گووتی :–

تورکیاو ئێراق ئارەزوومەندن لە سەر ئەوەی کە بۆ چارەسەر کردنی کێشەکان . واشنتۆن هاوکاریان بکات ، کە زۆرترین رێگەی کاریگەرو

گونجاویش لە پارێزگاری کردنی گیانی خەڵکی هەردوو وولاتە .

تێبینــی :- ئەمــەریکا لــە هــەموو کــات و ســاتێك و وەختێکــدا بەرژەوەندیەکانی خۆی بە قوربانی کەس نەکردووە لە هـەموو بوارەکاندا ، لـە بـەر ئـەوەی ئەوەندە پارمەتیدەرە تـــا بەرژەوەندی پارێزراو بێت و پێچەوانەش راستە . لـە بـەر ئـەوەی ئەمـەرکا و وولاتـانی هاوپـەیمان لـە رژێمی ئیمپریالیەت هـــەموو شتێك لە پێناو پارەو سامانە و گــــەلانی جیهـانی ژێـر دەسـتەو هـەژار بـە تـاك و کۆمـەڵ دەکاتـە ســـــووتەمەنی بەرژەوەندیەکانی خۆی ، بە تایبەتی لە بوارەکـانی ئابووری و بازرگـانی و سەربازیدا لە جیهان .

٢٠٠٧/١٠/٩ نووسـینگەی سـەرەك کۆمـاری تورکیـا لـە بەیاننامەیەکیـدا رایگەیانـد ، کـە عەبوڵڵا گووڵ نامەیەکی ئاراستەی سەرۆکی ئەمەریکا جۆرج بۆش کـردووەو لە نامەکەیدا هۆشداری لە بارەی ئەو زیانانەوە ، کە لـە ئەنجامی راگەیانـدنی یاسای تایبەت بە لە ناوبردنی ئەرمەنەکان لە ساڵی ١٩١٥ دروست دەبن .

جێگــەی روونکردنەوەیــە کــە لیژنــەی کاروبــاری دەرەوە لــە ئەنجوومــەنی نوێنەرانی ئەمەریکا لە رۆژی ١٠/١٠ پرۆژە بریارێکی تایبەت بە پاکتاوکردن و کۆمـەڵکوژی ئەرمەنـەکان لـە ١٩١٥/٤/٢٤ لـە سـەر دەسـتی دەسـەلآتدارانی ئیمپراتۆریەتی عوسمانی بخاتـە دەستی ئەندامانی ئەنجوومـەنی نوێنـەرانی ئەمەریکا . لە گەڵ ئەوەی ئیدارەی جۆرج بۆش دژی ئەو بریارەیە .

بـەلآم پـارتی دیمـوکراتی ئەمـەریکا لـە ئەنجوومـەنی نوێنـەران پاڵپـشتی لـەو بریارە دەکەن و سـەرۆکی ئەنجوومـەنی نوێنـەران – نانسی بیلوسـی – پـێش ماوەیەك بریاریدا ، کە ئەو پرۆژە یاسایە دەنگی لە سەر بدرێت ، هـەر بـەم هۆیەوە سەرەك کۆماری تورکیا گووڵ سوپاسی خۆی ئاراستەی جۆرج بـۆش بـەو هەڵوێـستەی کـە هیبـووە دژی بریارەکـە و لـە هـەمان کـات ، سـەرۆکی تورکیا گووتی :- ئەگەر بێتوو ئەو پرۆژە یاسایە سەرکەوتن بە دەست بێنـێ لە دەنگدان ، ئەوا تورکیا پاڵپشتیەکانی بۆ هێزەکـانی سـووپای ئەمـەریکا لـە ئێراق دەوەستێنێت لە وولآتەکەدا .

لــە بــەر ئــەوەی بەشــی هــەرە زۆری پاڵپــشتیەکان بــۆ هێزەکتــانی ســووپای ئەمەریکا لە ئێراق لـە رێگـەی بنکـەی سـەربازی ئەنجەرلیکـەوە لە باشـووری تورکیاوە دێن بۆ ئێراق لە هەموو بوارەکانی سەربازیدا .

٢٠٠٧/١٠/١٠ووتە بێژی فـەرمی کۆمیسیۆنی یەکیـەتی ئـەوروپا – کریـستیان نـاگی – بۆ

کاروباری فراوانکردنی یەکیەتەکە گووتی :- یەکیەتی ئەوروپاو تورکیا بەردەوام پابەندو پەیوەستن بە سەروەری و یەکیەتی و سەلامەتی خاکی ئێراق . هەروا هیواشی خواست ، کە تورکیا بەردەوام رۆڵی باشی هەبێت بۆ گەیشتن بە ئامانجەکان و توونـد و تۆلکردنی هاوکاری هەرێمی . لە هەمان کات سەرکۆنەی هێرشەکانی ئەم دواییەی چەکدارانی – پەکەکە –ی لە باکووری کوردستان کردو گووتی:-
ئێمە لە نیگرانیەکانی تورکیا دەگەین و پێویستیشە لە سەری رووبەرووی تیرۆر ببینەوەو رێگە لە هێرشی تیرۆرستی بگیرێت ... بەلاّم لە هەمان کات کریستیان ناگی گووتی :-
یەکیەتی ئەوروپا پێداگری لە سەر ئەوە دەکات ، کە پێویستە ئەنکەرە بە مەبەستی رووبەروو بوونەوە لە گەڵ ئەو کێشە رێگای هەماهەنگی و هاوکاری لە گەڵ دەسەلاّتدارانی تایبەت بەو بارە بدات لە ناوچەکەدا .
جێگەی گووتنە کە هەرچوار وولاّتی کوردستانی پیَ لکێندراو ، تورکیاو ، ئێران و ، ئێراقی کۆن و نویَ و ، سووریاو وولاّتانی دیکەی عەرەبی و ئەوروپای رۆژئاوا ، تا راپەرینەکەی بەهاری/١٩٩١ کوردیان بە تیرۆر و یاخی بوو دادەنا و بە هەموو جۆرە چەك و تەقەمەنیەك و بە ئاگرو ئاسن لە کوردیان دەدا ، لە رێگەی ئەنفال و کیمیا باران و وێرانکردنی گوندو شارەدیَ و شارۆچکەو ، بە عەرەبکردن و بە تورککردن و بە فارسکردن و هەتا بە مەزهەب کردن بە شیعە لە مەزهەب سووننە بۆ شیعە بەردەوام بوونە لەو کارانە بە هاوکاری و یارمەتی و هەماهەنگی یەکتری دژی کورد و خاکی کوردستان لە ناوچەکەدا .
بەلاّم دوای راپەرینی بەهاری /١٩٩١ لە سووریا و ، تورکیا و ، ئێران ، هەتا لە ئێراقی نوێش بە هەمان شێووەو شێواز بەردەوامن لە تواندنەوەو رێگەگرتن لە مافەکانی کورد لە سەر خاکی کوردستان .
ئەمرۆش پارتی کرێکارانی کوردستان لە باکووری کوردستان – پەکەکە – بە پارتێکی تیرۆرست و بەربەرەکانی دەکرێت ، کە لەو کاتەی تاکە پارتە شانی دابێتە بەر چەك و بەرگری لە کوردو کوردستان بکات ، سەرەرای کەموو کوریەکان و چەند هەڵوێستێکی ئاڵۆزی کاریگەر لێکراو لە لایەن رامیاریەتی نێوو دەووڵەتی و ناوچەو وولاّتانی داگیرکەر و رێگە خۆشکەر بۆ دژایەتی کردنی ئەم پارتە و پارتەکانی دیکەی تورکیا و ، سووریا و ، ئێران

بەلاّم لە راستیدا خۆیان تیرۆرستن و داگیرکەرن لە هەموو بوارە جیا جیاکان ، بە تایبەتی لە رووی نەتەوەیی و نیشتیمانی و ویژدان لە هەستی ئەم دەسەلاّتە و پارت و گروپ و رێکخراوە کەسایەتیانە نیە ، کە بە کورد دەگووترێ تیرۆرست . هەتا گەر سەرکردایەتی کورد لە هەرێمی باشووری کوردستان بێت و پێویستە کورد لەو هەلّ و مەرجەی دوای روخاندنی یەکیەتی سۆڤیەت و رژێمی بەعس لە ئێراق و هاتنە کایەوەی سەردەمی نوێی مافی مرۆڤ ، خۆی نەداتە بەر لەعنەتەکانی مێژوو ، چ لە رابردوو ، چ لە ئێستاو چ لە داهاتوو ، لە کوردستان . بەلاّم کورد ....؟...!.

٢٠٠٧/١٠/١١ ئەمینداری گشتی بزووتنەوەی مللی رزگاری لە باشووری سوودان – باجان ئاموم – رایگەیاند ، ئەویش بە دەست کێشانەوەی خۆیی و لایەنگرانی لە حکوومەتی نیشتیمانی هاوبەش لە گەلّ حکوومەتی سوودان و پارتی کۆنگرەی نیشتیمانی دەسەلاّتدار لە سوودان .

جێگەی باسکردنە ئەم بزووتنەوەیە بە پارتێکی سەرەکی لە باشووری سوودان دادەنرێت و ماوەی زیاتر لە ٢١ سالّ بەردەوام بوون لە شەڕو قێکدادان و ململانێ لە گەلّ حکوومەتی سوودان لە باکووری سوودان ، و دوای رێکەوتنی هەردوو لایان لە سالّی ٢٠٠٥ بە رێکەوتنی ئاشتەوایی و کۆتایی هێنان بە کێشەی نێوانیان و بەشداریان لە دەسەلاّت بە دابەشکردنی دەسەلاّت لە نێوان باکوورو باشوور لە هەموو بوارەکاندا .

بەلاّم بە هۆی جێ بە جێنەکردنی ماددەو خالّ برگەکانی رێکەوتنەکە لە لایەن حکوومەتی ناوەند ، ئەم هۆکارەی لێکەوتەوە لە گەلّ چەندین هۆکاری دیکە لە وولاّتەکەدا .

<u>تێبینی:–</u> بۆ زانیاری زیاتر دەتوانی ناوەرۆکی بەرگی سێیەم بخوێنیتەوە دەربارەی رووداوەکان لە سوودان .

٢٠٠٧/١٠/١١ لــــــە ئــــــەنجامی لێکۆڵینەوەیــــــەکی زانستیانەی ڕێکخراوە نا حکوومیەکان ، لە وانەش ڕێکخـراوی – ئۆکسفام – ئەویش بـە خەرجیـەکانی کێــشەی چــەکداران لــە کێشووەری ئەفەریکیا لـە ماوەی ١٥ ساڵی رابردوو ، بـە ٣٠٠ ملیار دۆلار خەملێندرا ، کە خەرج کراوە بۆ بنبرکردنی ئەم کێشانە ، ئەمەش یەکەمجارە ئەم لێکۆلینەوەیە ئەنجام بدرێت لە سەر کێشەی ململانێی چەکداری و شەڕو پێکدادان ، کە ٢٣ وولاّتی ئەفەریکی لە ناو ئەو گیژاوەن لە نێوان ساڵەکانی ١٩٩٠ –٢٠٠٥ کە بۆ هەر ساڵێك زیاتر لە ١٨ ملیار دۆلار خەرج کراوە لەو پێناوەدا .

ئەمــەش بــە زیـاد کردنـی خەرجیـەکانی سـەربازی و مانـدووبوونی بـاری ئابووری و بەردەوام بوونی تاکو چارەسەری بۆ دەدۆزرێتەوە . سـەرەرای ئـەوەش حکوومەتـە جیـا جیاکـانی ئـەم کێـشووەرە هـەنگاوی باشـیان هاوێشتووە بۆ چارەسەر کردنی کێشە هەمە لایەنەکانی باری چەکداری و کۆتایی هێنان بە شەڕو ململانێ لە سەر هەموو بوارە جیا جیاکان .

هــەروا راپۆرتەکـە ئامـاژە بـەوەش دەکـات ، گـەر هـاتوو ئـەو بـرە پارەیـەی سەرەوە لە بنیاتننانەوەی ئەو وولاّتانە خەرج بکرێت ، بە دروستکردنی خان و باڵەخانە وقوتابخانەو نەخۆشخانەو بوارەکانی ئاو و کارەبا ، ئێستا باری ئابووری و بازرگانی و کۆمەلاّیەتی گەلانی وولاّتانی ئەفەریکیا لە بارێکیدا خۆی دەدۆزیەوە ، نەك لە باری هەژاریدا بەردەوام بێت لە کێشووەرەکەدا سەرەرای یارمەتی دانیان لە بواری مرۆییدا لە لایەن وولاّتانی تواناداری ئابووری لە ئەورووپا دا .

٢٠٠٧/١٠/١١ سەرکەوتنی نووسەری بەریتانی خاتوو – دوریس لیسینگ – بە پاداشتی خەلاّتی نۆبلّ لە ئاداب بۆ ساڵی ٢٠٠٧ بە هۆی کۆمەڵە کارەکانی لە ماوەی ٥٧ ساڵی رابردوودا .

جێگـەی باسـكردنه كـه خـاتوو – دوریـس – لـه مـاوەی ژیـانی لـه نووســـینەكانی توانیویـــەتی چـــەندین بەرهـــەمی بـــه پێـــز بگەیەنێتـه ئـەنجام لەوانـەش :– نامیلكـەی زێرینـی ، یاداشـتەكان ، ئـەو هاوینـەی كـه هـاوینێكی تاریك بوو – هەروا خاتوو دوریس یانزەمین ئافرەته ، كه خـەڵاتی نۆبڵی پـێ ببەخشرێت لـه ساڵی ۱۹۰۱ تـاكو ئێستا و دووەم نووسـەری بەریتانیـه بـه سـەركەوتنی لـه وەرگرتنـی خـەڵاتی نۆبـڵ . كـه لـه سـاڵی ۲۰۰۵ نووسـەری بەریتانی – هارۆلد بیتەر – ئەم خەڵاتەی به دەست هێناو ، له ساڵی ۲۰۰٦ یش نووسـەری توركی – ئۆرهـان یاموك – ئـەم خەڵاتـەی بـه دەست هێنا لـه جیهاندا .

۲۰۰۷/۱۰/۱۱ كۆچـــی دوایـــی نووســـەرو روونـاكبیری نـاوداری كـورد – محەمـــــەد ئـــــۆزۆن – لــــه نەخۆشـخانەی – دیجلـه – لـه شـاری دیاربـەكر لـه بـاكووری كوردستـان ، بـه هـۆی نەخۆشـی شـــێرپەنجه ... جێگـــــەی روونكردنەوەیـه كـه نووسـەری

نـاوداری كـورد ئـۆزۆن لـه سـاڵی ۱۹۵۳ لـه شـاری – سـێورەك –ی سـەر بـه پارێزگای ئۆرفه – له باكووری كوردستان چاوی به جیهان هەڵهێناوه .
هـەروا نووسـەر لـه سـەرەتای سـاڵی هـەفتاكان بـه هـۆی نووسـین بـه زمـانی كوردی و توركی ، لـه سـاڵی ۱۹۷۷ لـه لایـەن رژێمی توركیا دەستگیر كـرا ، هـەروا محەمـەد ئۆزۆن لـەو سـاڵەی كـه بـه هـۆی نووسـین بـه زمـانی كـوردی و پەرەپێدانی دادگایی توانی بەرەو هەندەران خـۆی دەربـاز بكـات و لـه وولاتـی سووید جێگیر بوو ، لـه مـاوەی مانـەوەی لـه وولاتـی سـووید بـوو بـه ئەنـدامی رێكخراوی ئەدەبی – پەناكورد – و پلەی یەكیـەتی نووسـەرانی كـورد بـووه .
هەروا نووسـەری نـاوداری كـورد لـه سـاڵی ۲۰۰۱ دا تـوانی خـەڵاتی torny

segerstedtوەرگرێت.

دوای ئـەوە ئـۆزۆن لـە سـاڵی ٢٠٠٥ گەڕایـەوە ووڵاتـی تورکیـا و لـە شـاری ئەسـتەمبوڵ نیـشتەجێ بـوو . هـەروا لـە کۆتـایی ئـەو ساڵەشـدا لـە شـاری هـەولێری پایتـەختی هـەرێمی باشـووری کوردسـتان لـە لایـەن حکوومـەتی هـەرێم خـەلاتی ڕێزلێنـانی پـێ بەخـشرا . دوای ئـەوەش لـە سـاڵی ٢٠٠٦ ئاشکرا بوو ، کە ئۆزۆن دووچاری نەخۆشی شـێرپەنجە بووە ، کە لە لایەن پزیشکانی سووید و ئەمەریکا چارەسەری بۆ نەکرا .

نووسەری ناوداری کورد محەمەد ئۆزۆن ، لە دوای خۆی چەندین بەرهـەمی ئەدەبی بۆ نەتەوەکەی جێ هێشتووە لە وانەش :-

ڕۆژێك ژ ڕۆژێن عەڤدالێ زەینکـی ، لـە سالی ١٩٨٧ بلاو کردۆتـەوە . مردنـی پـیرە مێردیکـی خۆشەویست ، لـە سـاڵی ١٩٨٩ بـلاو کردۆتـەوە ، سـێبەری خۆشەویستی لە ساڵی ١٩٩٢ بلاو کردۆتـەوە ... لە گـەڵ چـەندین بەرهـەمی دیکەی لە دوای ساڵی ١٩٩٠ بلاو کردۆتەوە .

١١/١٠/٢٠٠٧ لـە سـەر بـانگ هێـشتی وەزارەتـی ڕۆشـنبیری حکوومـەتی هـەرێمی کوردسـتان دکتـۆر -- ئیـبراهیم داقـووقی -- نووسـەر و ڕۆشـەنبیر گەیشتە شاری هەولێری پایتـەختی هـەرێمی باشـوری کوردسـتان , و کۆنگرەیـەکی ڕۆژنامـەوانی بـۆ ساڤدرا , لەم کۆنگرەیەدا داقووقی باس لـە تاقیکردنـەوەکانی خـۆی و ڕەوشـەکان کـرد کـە لـە سـەری وەسـتاوە و لـە نووسـینەکانی ئامـاژەی پێـداون , لـە وانـە پەیوەندی نێوان کورد و تورکمان و مافەکانیان .

هـەروا لـە وتـەکانیدا داقووقی تیـشکی خستە سـەر ئـەو کارانـەی کـە پێـی هەستاوە لەوانە ، کردنەوەی سەنتەری ئەکادیمی بۆ دیراسـاتی ڕاگەیانـدن ,

هەروا ئاماژەی بەوە دا ، کە یاداشتێکیان بۆ سەرۆك بارزانی بەرز کردۆتەوە لە ڕێگەی وەزیری ڕۆشنبیری بۆ کردنەوەی لقێکی ئەو سەنتەرە لە کوردستان.

هەروا لە سەر کێشەی کورد لە تورکیا ئیبراهیم داقووقی گوتی:- کاتێ من کتێبێکم لە سەر کێشەی کورد لە تورکیا نووسی ، جۆرەها تۆمەتم بۆ دروستکرا . هەروا گووتی :- هەندێك لە پارتە پێشکەوتووخوازەکان لە سالآنی هەشتاکانەوە لە گەڵ ئەوەن کە مافی کورد بدرێت ، ئەمەش بە هەوڵی نووسەری بە ناو بانگ -- عەزیز نەسینی -- سەری هەڵدا ، کە پشتی بە بەڵگە نامەیەك بەست بوو کە لە لایەن -- مستەفا کەمال ئەتا تورك -- دەربارەی بەشداری کردنی کورد لە مافەکانیان لە تورکیا نووسرا بوو .

بەلآم دوای مردنی دامەزرێنەری کۆماری تورکیا مستەفا کەمال ئەو بەڵگە نامەیە سەرە نگوم کرا و لە لایەن ژەنەڕال و دەستەی ئەرکانی سەربازی تورکیا لە ناو بران . هەروا دەربارەی بۆ چوونی خۆی سەبارەت بە چارەسەرکردنی ئەو کێشەیە داقووقی گووتی:- سەرەك وەزیرانی تورکیا رەجەب تەیب ئۆردگان گەیشتە ئەو پۆستە و سەرکەوتنی لە سالی ٢٠٠٣ و هەڵبـژاردنی ئەم روایيەشی لە سەر ئەم بنەمایە بوو , پێموایە ئۆردگان سیاسیەکی باشە وبەرە بەرە ئەو کێشە چارەسەردەکات .

جێگەی باسکردنە کە ئیبراهیم داقووقی لە سالی ١٩٣٤ لە شارۆچکەی -- داقووقی- ی سەر بە پارێزگای کەرکوك چاوی بە جیهان هەڵهێناوە و بە ڕەگەز تورکمانە...!. هەر لە کەرکوك خوێندنی تەواو کردووە و لە شاری بەغداش کۆلیژی یاسای تەواو کردووە ، چەندین جار لە سەر نووسینەکانی بەند کراوە و خاوەنی ٣٢ کتێبە لە نووسین و وەرگێران .

٢٠٠٧/١٠/١٢ سەرەك وەزیرانی تورکیا رەجەب تەیب ئۆردگان لە لێدوانێکدا گووتی:- بۆ هێرش کردنە سەر هەرێمی باشووری کوردستان ، بە مەبەستی ڕاوەدوونانی چەکدارانی پارتی کرێکارانی کوردستان - پەکەکە - لە باکووری کوردستان و سەر سنوورەکان , تورکیا ئامادەیە رەخنەکانی کۆمەڵگای نێوو دەووڵەتی بێنێتە سەر خۆی ، هەروا ئۆردگان گووتی :-

تورکیا رێز لە یەك پارچەیی ئێراق دەگرێت ، بەلآم ئێستا بە مەبەستی

قەدەخە کردن و ڕێگە گرتن لە چەکدارانی پەکەکە هیچ کاریگەری نەکردووە ، هەر بۆیە ئەنکەرە خۆی ئەو کارە دەکات . وداوای لە پەرلەمانی تورکیا کردووە کە هەفتەی داهاتوو ڕێگە بە سووپای وولاتەکەی بدات بۆ هێرشکردنە سەر چەکدارانی پەکەکە لە سەر خاکی هەرێمی کوردستان .

دوای ئەم لێدوانانە و هەڕەشە کردنە کۆمەڵگای نێوو دەوولەتی لەم بارەیەوە تورکیایان هۆشدالر کردەوە , لەوانە ڕێکخەری بالأی سیاسەتی دەرەوەی ئەوروپا -- خافیر سۆلانە-- گووتی:- هەر ئالۆز کردنێکی دیکەی ڕەوشی ئێراق پێشوازی لێناکرێت . لە بەر ئەوەی ئالۆز کردنی باری ئێراق ، زیاتر ئالۆزکردنی باری ناوچەکەیە بە گشتی پەیوەندیەکان لە نێوان تورکیا و کۆمەڵگای نێوو دەوولەتی بە تایبەتی یەکێتی ئەورۆپا .

هەروا لە لایەکی دیکە بە پێی هەواڵی ئاژانسی -- بی بی سی -- بەریتانیا ڕاگەیاندنەکانی سەر بە پەکەکە بلأویان کردۆتەوە ، کە چەکدارانی پارتی کرێکارانی کوردستان بە نیازن ناوچە شاخاویە سنووریەکانی هەرێمی کوردستان -- تورکیا , بەرەو ناو خاکی تورکیا جێ هێڵن لە ناو تورکیا هێرش بکەنە سەردام و دەزگای دەوولەتی تورکیا و پارتی داد و گەشە پێدان .

۲۰۰۷/۱۰/۱۲ ڕێکخراوی ڕاگەیاندن و ئاسایشی ڕۆژنامە نووسان لە ئیتاڵیا ڕایگەیاند ، کە خەلأتی ئەم ساڵی -- ئازادی ڕۆژنامە گەری ئیتاڵیا -- بە هەردوو ڕۆژنامە نووسی ڕۆژهەلأتی کوردستان -- عەدنان حەسەن پوور ، و هیوا بوتیمار -- دەبەخشرێت کە بەر لە چەند مانگێك ئێران بڕیاری لە سێدارەدانیان بۆ دەرکرد .

خەلأتی ئازادی ڕۆژنامە گەری کە بۆ ڕۆژنامە نووسە چالاکەکانی بواری کۆمەلأیەتیە بۆ ئازادی ڕادەربڕین , کە پار ساڵ بەخشرا بە ڕۆژنامە

نووسێکی کورد و ڕۆژنامە نووسێکی ئاشووری .

ئەم هەواڵەش لە لایەن هەواڵەکانی ڕادیۆی فەرەدەی فارسی ، کە بارگاکەی لـە ئەمەریکایـە بـڵاوی کـردەوە و ، بڕیـار وایـە ئـەم خەڵاتـەش لـە مـانگی/ ۲۰۰۷/۱۱ ی داهتوو لە بارەگای شارەوانی شاری – سییەنای ، ئیتالیا -- ببەخـشرێ بـە بنەماڵـەی هـەردوو ڕۆژنامـە نـووس ، کـە ئێـستا لـە زینـدان ژیانیان بە سەر دەبەن و پێشتر دادگای باڵای ئێران بڕیاری لە سێدارە دانیان بۆ دەرکردووە ، بە تۆمەتی ئەوەی کە ئـەو دوو ڕۆژنامە نووسـە -- دوژمنـی خودان -- بەڵام بە پێچەوانە .

دامەزرێنەرو بەڕێوەری ئەم ڕێکخراوە -- ئیستیڤانۆ ماجێلی -- دەربـارەی بەخـشینی ئـەم خەڵاتـە گـووتی :- هۆکـاری سـەرەکی هەڵبـژاردنی ئـەو دوو کەسە بۆ خەڵاتی ئەمساڵی ئازادی ڕۆژنامە گەری ئیتاڵیـا , دژایەتی ئێمـە لە هەمبەر بڕیاری لە سێدارە دانی ئەو دوو ڕۆژنامە نووسە و پشتگیری ئێمە بۆ کوردەکـانی ڕۆژهـەڵاتی کوردسـتانە کـە بـەم دواییانـە سـەرکووت دەکـرێن . و ئەوان دەیانەوێ هاوکاری خۆیان لە گەڵ کوردەکان دووبارە بکەنەوە .

Id=2584 httb= www. Peymner. Com .

۲۰۰۷/۱۰/۱۲سەرۆکی ڕووسیای یەکگرتوو – – فلادمێـر پـۆتین -- لـە میانـەی کۆبوونـەوەی لـە گـەڵ هەریـەك لـە وەزیـــری دەرەوەی ئەمـــەریکا گۆنـــدالیزارایس و وەزیـــری بەرگری ئەمەریکا ڕۆبەرت کێتس ، لـە ووتەکەیـدا هەڕەشـەی لـە واشنتۆن کرد ، کە ووڵاتەکەی لە پەیماننامەی ڕێگرتن لە موشەکی مام ناوەندی لە ئەورووپا هـەڵبوە شـێنێتەوە .

سەرۆکی ڕووسیا لە بارەگای خۆی لـە -- نۆڤۆ ئوگـاریڤۆ – لـە کـەنارەکانی شـاری مۆسـکۆی پایتـەختی ڕووسـیا گـووتی :- بـۆ ئێمـە گرانـە لـە چـوار چێوەی ئـەو ڕێکەوتنـە بمێنینـەوە . هـەروا ئامـاژەیـدا ، کـە بـە بۆچـوونی

ڕووسیا پێویستە ئەو ڕێکەوتنەی نێوان ئەمەرێکاو ڕووسیا گۆڕانکاری تیا بکرێت و مۆرکێکی جیهانی وەربگرێت .

جێگەی ئاماژە پێکردنە کە ئەو ڕێکەوتنامەیە لە مانگی/ ۱۲/۱۹۸۸ لە نێوان ئەمەریکاو ڕووسیا مۆرکراوە و لە سالی ۱۹۸۸ کەوتە بواری جێ بە جێکردنەوە ، کە ماوەکەی دیاری نەکراوە تیایدا لە ناوەرۆکی ڕێکەوتنامەکە ، کە ئەو موشەکەی بالیستیانەی ئەمەریکا و سۆڤیەت قەدەخەکراون ، کە دوایی لە نێوان ٥٠٠ تا ٥٥٠٠ کیلۆمەتر دبڕن لە جیهاندا .

۱۲/۱۰/۲۰۰۷ لێژنەی دابەشکردنی خەلاتەکانی نۆبلْ ڕایگەیاند ، کە خەلاتی نۆبلْ بۆ ئاشتوایی بۆ سالی ۲۰۰۷ بەخشرایە جێگری پێشووی سەرۆکی ئەمەریکا -- ئالْ گۆر -- و دەستەی گۆرینکاریە کەش و هەواییەکانی سەر بە نەتەوە یەگرتووەکان . هەروا ئەکادیمیای دابەشکردنی خەلاتەکانی نۆبلْ لە ڕاگەیاندنەکەیدا ، ئاماژەی بەوەدا کە هەوڵەکانیان لە بارەی چاودێریکردنی بۆ گۆرینکاریە کەش و هەوییەکان دەگەرێتەوە .

ئالْ گۆری جێگری سەرۆکی ئەمەریکای پێشوو -- بیل کلینتۆن -- و کاندید کراوی سالْی ۲۰۰۰ بۆ ئەوەی ببێتە سەرۆکی ئەمەریکا .

ئەو خۆی بە داکۆکی کەری کێشە کەش و هەواییەکان دەخاتە ڕوو . هەروا دەستەی گۆرینکاریە کەش و هەواییەکان ، کە سەر بە نەتەوە یەکگرتووەکانە زیاتر لە ۲۰۰۰ زانا و شارەزای هەیە , کە زیاتر کار لە سەر کاریگەری گەرما دەکەن لە جیهاندا .

۲۰۰۷/۱۰/۱۲ لـه چـوار چێوەی کـار و چـالاکیەکانی کـەمبینی بـــە جیهـــانکردنی شـــالاوەکانی ئـــەنفال و کیمیابـارانی هەلەبجـەو ناوچـــەکانی دیکـــەی هـــەرێمی باشـــووری کوردســتان ... کـە لـە پێنـاو بـە جینـۆ سـاید ناسـاندنی ئـەو تاوانانـە دامـەزراوە ... ئەمـەش لـە سـەر پێشنیاری پـارتی ژینگـەی سـەوزی نەرویـژی milgoparnet de gromne لـە کۆنفراسـی سالانەی پارتە سەوزەکانی ئەوڕوپا ، کە لە شاری ڤێنیای پایتـەختی نەمسا گرێـدرا ، کـە سـەرجەم پارتـە سـەوزەکانی ئـەوڕوپا ، کـە ژمارەیـان ۳۳ پارتـە شالاوی ئەنفال و کیمیابارانی هەڵەبجە یان وەك جینۆ ساید ناساند

کە فیدراسیۆنی پارتە سـەوزەکانی ئـەوڕوپا -- EGP-- بۆ یەکەم جار لـە ساڵی ۱۹۹۳ لە میلاند دامەزراوە و سەرجەم پارتە سەوزەکان لە نەرویـژ و ، مالْتـا و ، ئیرلەنـدا و بـۆ جۆرجیا دەگرێتـەوە ... سـەرەرای ئـەوەش داوایـان کـرد ، کـە سـەرجەم ئـەو کارانـەی کـە چـەکی ژەهراویان بـە ڕژێمـی روخـاوی بـەعس لـە ئێـراق فرۆشـتووە دادگـایی بکـرێن و سـزا بـدرێن ... لـەو کاتـەش داوایان لە وولاتانی یەکیـەتی ئـەوڕوپا کـرد کـە سـەردانی هـەرێمی باشـووری کوردستان بکەن .

۲۰۰۷/۱۰/۱۲سەرەك كۆماری ئەرمینیا -- رۆبرت كۆجاریان -- پێشوازی لەو دەنگدانەی لێژنەكەی دەرەوەی سەر بە ئەنجوومەنی نوێنەرانی ئەمەریكا كرد , كە تیایدا كوشتنی نزیكەی ۱,٥۰۰ ملیۆن و نیوێك ئەرمەنی لە ۱۹۱٥/٤/۲٤ بە دەستی عوسمانیەكان بە كاری كۆمەڵ كوژی – جینۆساید-- وەسفكرد بوو.

هەروا سەرۆكی ئەرمینیا ئاماژەیدا ، كە توركیا ناتوانێت ڕێگە لە وولاّتانی دیكە بگرێت كە دان بە كۆمەڵكوژی ئەرمەنەكان نەنێن .

هەروا گووتی :- ئەو وولاّتانەی كە دان بە كۆمەڵكوژی ئەرمەن لە ئاستی حكوومەتەكانیان ڕەتدەكەنەوە ، لەوە دەترسێن كە پەیوەندیەكانیان لە گەڵ توركیا ئالۆزی تێ كەوێت .

هەروا سەرۆكی ئەرمینیا ڕۆبرت كۆجاریان هیوای خواست ، كە دەنگدانی لێژنەیەكی ئەنجوومەنی نوێنەرانی ئەمەریكا برۆسی دان پێنانێكی بە تەواوی بێت لە لایەن ئەمەریكا ، سەبارەت بە وەی ئەو كارەی عوسمانیەكان كۆمەڵكوژی بووە لە ڕۆژهەلاّتی باشووری ئێستای توركیا ، واتە باكووری كوردستان , لەو كارە كۆمەڵكوژیە زیاتر لە ۳۰۰۰۰ سی هەزار كوردیش بە هەمان شێووە و شێواز بەر ئەو كۆمەڵكوژیە كەوتوون لە هەرێمەكەدا.

۲۰۰۷/۱۰/۱۳ چەند بەرپرسێكی ئەمەریكا ڕایانگەیاند ، كە ئەگەر هاتوو توركیا لە سەر هەڕەشەكانی بەردەوام بێت و جێبە جێیان بكات ، ئەوا ئەمەریكا دەروازەیەكی یاخوود ڕێگایەكی دیكە دیكە دەدۆزێتەوە جگە لە

تورکیا بۆ ئەوەی پالیشتیەکان بۆ هێزەکانی سووپای لە ئێراق بنێرێت .
ئــەم ڕاگەیاندنــەش لــەو کاتــەدا هــات ، کــە لێژنــەی کاروبــاری دەرەوەی ئەنجوومــەنی نوێنــەرانی ئەمــەریکا دەنگی لــە ســەر پــرۆژە یاسای قڕ کردنی ئەرمــەکانی بڕیــاری لــە ســەر دا , هــەروا لــە ســەر هەڕەشــەکانی تورکیــا و بەردەوام بــوون لــە بەرەو ئالۆزکردنی باری ناوچەکە بە گشتی و ئێراق بە تایبەتی , کە ئەم ڕاگەیاندنەش لە پێناو دۆزینەوەی جێگەی لە بارترە ، کە گوایە لە وولاتی ئوردنە و ئەویش چەند مانگێك دەخایەنێت لەم کارەدا.

٢٠٠٧/١٠/١٢بــە هــۆی بــەرەو تێــك چــوونی بــاری ئــارامی لــە نــــاو خــــۆ و دەرەوەی تورکیــا و پەیوەنــدی لــە گــــەڵ ئەمــــــەریکا و بــارودۆخی چــەکدارانی پەکەکــــە و هەڕەشــــەی تورکیا بە هێرشکردنە سەر خاکی هەرێمی باشووری کوردستان .

ئەمڕۆ دوو بەر پرسی ئەمەریکی بەرە و تورکیا بە ڕێکەوتن ، کە ئەندام بــوون لــە شــاندی وەزارەتــی دەرەوەی ئەمــەریکا بــە یــاوەری وەزیــری دەرەوەی ئەمەریکا کۆندا لیزا رایس بۆ مۆسکۆی پایتەختی ڕووسیای یەکگرتوو .
ئەم دوو بەر پرسەش , یەکیان بالوێزی ئەمەریکا بوو لە ئەنکەرە -- ئێریل ئــلــدرمان -- و یاریــدەدەری وەزیــری وەزیــری دەرەوەی ئەمــەریکا -- ودان فرید -- بوون . لە پێناو گفتووگۆ کردن لە گەڵ وەزیری دەرەوەی تورکیا و بــەر پرســانی دیکــەی تورکیــا ، لــە پێنــاو هێورکردنــەوەی بارودۆخەکــە چ لــە لایەن هەڕەشەکانی تورکیا بۆ سەر خاکی هەرێمی باشووری کوردستان ، بە نــاوی ڕاوەدوونــانی چــەکدارانی پەکەکــە و چ بــە هــۆی تەنگــەژەی پەیوەنــدی نێــوان تورکیــا و ئەمــەریکا ، بــە هــۆی بڕیــاری کۆنگریــسی ئەمــەریکا بــە بــە جینۆساید ناساندنی کۆمەڵکوژیەکەی ئەرمەنەکان لــە ساڵی ١٩١٥-- ١٩١٧ لە لایەن دەسەلاتدارانی عوسمانیەکان لەوکاتدا.
جێگەی باسکردنە کە ئەمەریکا هۆشداری دابووە تورکیا لــە بارەی بۆردمــان

کردنی ناوچە جیاجیاکانی هەرێمی باشووری کوردستان . هەروا لە لایەکی دیکە تورکیا لە دوای بڕیاری کۆنگرێس ، بالوێزی خۆی لە واشنتۆن بانگ هێشت کردووە . هەروا لە لایەکی دیکەش تورکیا مەڵبەندێکی گرنگە بۆ کارەی سەربازیەکانی ئەمەریکا ،سەردانی ئەم دوو بەرپرسەش ، لە پێناو چارەسەر کردنی ئەم کێشانە بوون لە ناوچەکەدا سەرەڕای بەردەوام بوونی تورکیا لە هەڵوێستەکانی لە بەرامبەر ئەو کێشانەدا.

٢٠٠٧/١٠/١٤کۆچی دوایی تیرۆرست و کودەتاچیە بەناوبانگەی فەرەنسا -- بۆب دینار -- لە تەمەنی ٧٨ساڵیدا بە هۆی نەخۆشیە کوشندەکەی لە فەرەنسادا. جێگەی باسکردنە کە بۆب دینار بە ناوبانگ بووە لە ڕەوشتە خراپەکانی بە سەرکردایەتی کردنی کودەتاکان ، بە تایبەتی چوار کودەتای لە دوورگەی قەمەر ئەنجامدراوە ، دوا کودەتای لە ساڵی ١٩٩٥ دابووە . هەر بەم هۆکارەوە دادگای فەرەنسا تاوانباری کردیە بەشداری کردنی لەو کودەتایە لە وولاتی -- بەنین -- لە ساڵی ١٩٧٧ و دوورگەی قەمەر . هەروا دادگایکردنی لە ساڵی ١٩٩٥ بە بەشدار نەبوونی بە هۆی نەخۆشی . هەروا بەشداری لە کورەتاکانی ئەنگۆلا و نیجیریا و کۆماری کۆنگوی دیموکراتی کردووە . ئەم کودەتایانەش بە پاڵپشتی بەرپرسانی فەرەنسا بووە و بۆب دینار ڕۆڵی باڵای هەبووە و ناسراوە بە -- سەگی جەنگ-- لەم کیشووەرەدا .

٢٠٠٧/١٠/١٤گۆڤاری – ئیکۆنۆمیستی – ی بەریتانی لە بابەتێکدا بڵاوی کردەوە ، کە بە ناونیشانی تورکیا دۆستە دێرینەکانی خۆی لە دەست دەدا ، کە لەو ساڵانەی دواییدا تورکیا پەیوەندیەکانی خۆی لە گەڵ دەووروبەر ، بە تایبەت سووریا و ئێراق و فەلەستین توونـد و تۆڵ کردووە و دۆستایەتی ئەمەریکای لە بیرکردووە ... لە هەمان کات روونیشی کردەوە :– ڕێگە دان

بــه گواســتنه‌وه‌ی غــاز و نــه‌وتی ئێــران لــه خــاکی تورکیــاوه بــۆ ئــه‌وروپا بانگهێــشت کردنــی بزوتنــه‌وه‌ی حــه‌ماس بــۆ تورکیــا ... وای کــردووه کــه په‌یوه‌ندیه‌کانی نێوان ئه‌نکه‌ره‌ی پایته‌ختی تورکیا و واشنتۆنی پایته‌ختی ئه‌مه‌ریکا گرژی و ئالۆزی تێکه‌وێت و په‌یوه‌ندیه‌کانیش له گه‌ڵ ئیسرائیل به‌ره‌و سارد بوونه‌وه هه‌نگاو بنێ .

هه‌روا بلاوی کردۆته‌وه ئه‌و گۆڕانه‌ی هه‌ڵوێستی تورکیا وای کردووه که کۆنگرێسی ئه‌مه‌ریکا کۆمه‌ڵکوژی ئه‌رمه‌نه‌کان له ساڵی ١٩١٥ له لایه‌ن ده‌وڵه‌تی عوسمانی وه‌ك جینۆ ساید بناسێنێت و ، بۆیه چیدیکه ئه‌مه‌ریکا و تورکیا متمانه‌یان به دۆستایه‌تی نێوانیان نه‌ماوه ، له بواره گرنگه‌کانی سه‌ربازی و ئابووری و بازرگانی و چه‌ندین بواری دیکه له نێوانیاندا .

٢٠٠٧/١٠/١٧ له ئاکامی هه‌ڕه‌شه‌کانی ڕژێمــی تورکیــا ، بــۆ ئــه‌وه‌ی له‌شکرکێــشی بکاتــه ســه‌ر هــه‌رێمی باشــووری کوردســتان , به‌ناوی ئه‌وه‌ی که ڕاوه دوو چه‌کدارانی پارتی کرێکــارانی کوردســتان PKK لــه بــاکوری کورردســتان ده‌نــێ , لــه ســه‌ر ســنووری نێــوان هــه‌رێمی کوردستان و تورکیا به مه‌به‌ستی ده‌ست تێوه‌ردان له کاری ناوخۆی هه‌رێمی کوردستان .

هه‌ر به‌م هۆکاره جه‌ماوه‌ری کوردستان له شاره‌کانی هه‌رێمی کوردستان له پارێزگاکــانی هــه‌ولێر ودهــۆك وســلێمانی و شارۆچــکه‌کان خۆپیــشاندان ئه‌نجامدرا ، که له ڕۆژی ١٠/١٧ له پارێزگای دهۆك و له ١٠/١٨ له پارێزگای هه‌ولێر و له ڕۆژی ١٠/١٩ له پارێزگای سلێمانی .

له گه‌ڵ ئه‌وه‌شدا ئه‌مه‌ریکا و یه‌کیه‌تی ئه‌وروپا و چه‌ندین وولاتی دیکه ، دژی بڕیاری په‌رله‌مانی تورکیا و حکوومه‌تی تورکیا وه‌ستان له به‌رامبه‌ر

لێدوانەکانی و ئالۆزکردنی باری ئێراق لە هەموو بوارە جیاجیاکاندا ، کە لەو خۆپێشاندانە ۳۰ ڕێکخراو سەندیکا و یەکیەتی و ناوەندەکانی رۆشنبیری و مەدەنی و پیشەیی بەیاننامەیەك دەرکرا و پێشکەش بە نوێنەری حکوومەتی هەرێم و نوێنەری ڕێکخراوی نەتەوە یەکگرتووەکان و پەرلەمان و حکوومەتی تورکیا و یەکیەتی ئەوروپا کرا .

هەر لەو کاتەدا حکوومەتی هەرێمی کوردستان هەڵوێستی فەرمی خۆی لە بەیاننامەیەك ڕاگەیاند ، لە بارەی کێشە دروست کراوەکان لە لایەن تورکیا و لایەنگرانی و بەرگری کردن لە مافەکانی گەلی کورد لە کوردستان .

۲۰۰۷/۱۰/۱۷ پەرلەمانی تورکیا بڕیاری لەشکرکێشی کردنە سەر هەرێمی باشووری کوردستانی پەسند کرد ... بۆ ڕاودونانی هێزە چەکدارەکانی پارتی کرێکارانی کوردستان PKK ... کە ٥٠٧ پەرلەمانتار دەنگیان بۆ لەشکرکێشەکەدا و لە بەرامبەریشدا ۱۹ ئەندام دەنگیان بۆ بڕیارەکە نەدا ... بە پێی ئەم بڕیارەی پەرلەمانی تورکیا حکوومەتی ئەنکەرە مۆڵەتی یەك ساڵی پێدراوە ، بۆ لەشکرکێشی کردنە سەر هەرێمی کوردستان ... بۆ نەهێشتنی بوونی پەکەکە لە ناوچە جیاجیاکانی هەرێمی باشووری کوردستان ... بزن گەر ئەجەلی بێ نانی شوان دەخوات...!...؟.

لە هەمان کات وتە بێژی فەرمی وەزارەتی دەرەوەی فەرەنسا -- باسکال ئەندریان -- لەڕاگەیاندنێکیدا گووتی :- گرژی و ئالۆزی نێوان تورکیا و ئێراق لە بارەی چالاکی چەکدارانی پەکەکە بووتە هۆی دروستبوونی مەترسی لە ناوچەی ڕۆژهەلاتی ناوەڕاست ... هەروا گووتی:-

ئەو بڕیارەی پەرلەمانی تورکیا بۆ راودونانی چەکدارانی پەکەکە لە هەرێمی باشووری کووردستان و ئێراق ، جێگەی مەترسیە و ئەگەری ئەوەش هەیە ، کە کارەساتی زیاتر رووبەرووی ناوچەی خۆرهەلاتی ناوەڕاست بکاتەوە .

باسکال گووتی:- حکوومەتی فەرەنسا هیواداره ئەو گرژی و ئالۆزیەکانی نێوان تورکیا و ئێراق لە کۆبوونەوەی داهاتووی وولاتانی دراوسێی ئێراق چارەسەر بکرێت و پێش بە هێرشکردنی سووپای تورکیا بگیرێت .

ئەمە و چەندین لایەنی دیکەی ڕامیاری و وولاتانی دیکەی جیهان و ، بە تایبەتی ئەمەریکا و بەریتانیا ویەکیەتی ئەوروپاش ، بە هەمان شێووە

هەڵوێستی حكوومەتەكانیان ئاشكرا كرد بە شێوەیەكی فەرمی ... بەڵام هەڵوێستە نهێنیەكان هەر خۆیان ...!...؟. لە ناوچە و هەرێم و جیهان ....لە بەر ئەوەی خواستیاری جێ بە جێنەكردنی چارەی كێشەی كوردن لە ئاسیا ، كە كێشەیەكی تەشەنەدارە لە كیشووەرەكە ، لە نێوان چوار وڵاتی دروستكراوی داگیركەر لە دوای جەنگی یەكەمی جیهان لە لایەن بەریتانیا وئەمەریكا و فەرەنسا و ڕووسیادا .

٢٠٠٧/١٠/١٧ كۆماری لیبیا ڕەزامەندی ڕێكخراوی نەتەوە یەكگرتووەكانی بە دەست هێنا بە وەرگرتنی كورسیەك لە ئەنجوومەنی ئاسایشی نێوودەوڵەتی نەتەوە یەكگرتووكان ، ئەویش لە دوای ساڵێك بە سڕینەوەی ناوی كۆماری لیبیا لە لیستی ئەمەریكا بەرامبەر ئەو وڵاتانەی پشتگیری لە ڕێكخراوە تیرۆرستەكان دەكەن .

هەر لەم كۆبوونەوەیەدا كۆمەڵەی گشتی نەتەوە یەكگرتووكان كۆماری لیبیای بە ئەندامی نا هەمیشەیی هەڵبژارد بۆ ماوەی دوو ساڵ ، كە لە مانگی/ ٢٠٠٨/١ دەست پێدەكات , بە كۆی دەنگی ١٧٨ دەنگ لە كۆی گشتی ١٩٢ لە دەنگەكانی دەووڵەتەكان , ئەمەش بووە هۆی ئەوەی كۆماری لیبیا بگەڕێتەوە گۆڕپانی ڕامیاری نێوو دەووڵەتی لە جیهاندا .

ئەو وڵاتانەی كە ئەندامی هەمیشەیی نین و لە ناو ئەو ١٥ وڵاتەن لە گەڵ پێنج ئەندامە هەمیشەییەكەی ئەنجوومەنی گشتی نەتەوە یەكگرتووكان ئەوانیش :- بەلژیكا , ئەندۆنوسیا , ڤێتنام , ئیتالیا , باشووری ئەفەریكیا , پەنەما , بۆركینا ڤاسۆ , لیبیا , كرواتیا , كۆستاریكا .

٢٠٠٧/١٠/١٧ كردنەوەی خوولی ٥١ ی ڤیستیڤاڵی لەندەنی سینەمایی و بەردەوام بوونی تاكو ٢٠٠٧/١١/١ لەم وڵاتەدا .

جێگەی باسکردنە کە ئەم ڤیستیڤاڵە لە ساڵی ١٩٥٦ دامەزراوە و ساڵانە ئەم ڤیستیڤاڵە ئەنجام دەدرێت ، بەشداری هەموو وڵاتانی جیهان لە بواری سینەمادا بە هەڵواسینی فلیمە بەرهەم هێنراوەکانیان لە کێبرکێەکی بە هێزدا و بە سەرکەوتنی هەرفلیمێك خەڵاتی خۆی وەردەگرێ بە پێی دەرچوونی فلیمەکان .

ئەم خەڵاتانەش لە ساڵی ١٩٥٨ وە بە سەرکەوتنی باشترین فلیم دەبەخشرێ .

ئەم فلیمانەش لە ١٦ هۆڵ پەخش دەکرێن لە ناوەڕاستی شاری لەندەنی پایتەختی بەریتانیا و لە مەڵبەندی سینەمای بەریتانیا لە سەر ڕۆخی باشووری کەناری زێی تایمز .

لەو ڤیستڤاڵەدا کە ٤٣ وولات بەشداری تێدا دەکات بە کورتە فیلم , لەوانە ٧ فیلم بۆ یەکەمجارە بەخش دەکرێت , هەروا ٢٩ فیلم بۆ یەکەم جارە لە ئەوڕوپا و ١٢٨ فیلم بۆ یەکەم جارە لە سەر شاشەکانی بەریتانیا هەڵدەواسرێن , واتە پەخش دەکرێن .

<u>تێبینی:</u>- بۆ زانیاری زیاتر بگەڕێوە سەر bbc arabic لە ڕۆژی ٢٠٠٧/١٠/١٣

٢٠٠٧/١٠/١٧ لە ووتەکانی سەرۆکی ڕووسیای فیدراڵ -- فلادمێر پۆتین -- کە لە گەڵ سەرەك کۆماری ئێران -- مەحمودی ئەحمەدی نەژاد -- لە تارانی پایتەختی ئێران ئەنجامیدا ، بە دووپاتکردنەوەی پشتگیری ڕووسیا بۆ ئێران و ماوە نەدان بە پەلامارنەدانی ئێران ، بە هێزی

سووپا له لایەن ئەمەریکا و وولاّتانی هاوپەیمانی له جیهاندا.
جێگــەی باســكردنه كــه ســەرۆكی ڕووســیا لــه دوای لوتكــەی نێــوان سەركردەكانی وولاّتانی دەریای قەزوین – ڕووسیا و ، ئێران و ، ئازربایجان و ، كازاخستان و ، توركمانستان له كێشووەرەكەدا .
بەلێنیانـدا بـه مـاوه نـەدان بـه پـەلاماردانی ئێـران لـه سـەر ئاسمـان و خـاكی وولاّتەكانیان كه ببێته هۆكاری ئەم پەلاماردانه بۆ سەر ئێران .
هـەر دوای كۆتـایی هـاتنی ئـەم لوتكەیـه سـەرۆكی ڕووسـیا پـۆتین سـەردانی ئێرانی كردوو چاوی كـەوت بـه سـەرۆكی ئێـران و ڕابـەری ئیسلامی ئێـران – خامەنانی -- له تارانی پایتەختی ئێران .
ئـەم ووتانـەی پـۆتین لـه گـەلّ هەلّوێستەكانی ئێـران خۆیـان جـووتكرد , كـه لەوكاتـەی كێشـەی چـەكی ئـەتومی و پیتانـدنی یـۆرانیۆم ، بۆتـه كێشـەیەكی گــەورەی نێــوان ئێــران و ئەمــەریكا و یەكیــەتی ئــەوڕوپا ، لــه ڕێگــەی ئەمینداریەتی گشتی ئاژانسی وەزی ئەتۆمی سەر به نەتەوە یەكگرتووكان .
هەروا له لایەكی دیكه ئێران هاوكاری و یارمەتی لـه ڕووسیا وەردەگرێت بۆ تەواو كردنی بنكه ئەتۆمیه ئاشتیەكان له بنكەی بووشەهر له ئێراندا .

۲۰۰۷/۱۰/۱۸ وولاّتــی چــینی مللــی بالوێزی خۆی لـه ئەمـەریكا بانگهێــشت كــردو ئــەم بانگهێـشت كردنــەش وەك نارەزاییەكه ، كه بەرامبەر بەو ئاهەنگه ڕێزلێنانەی كه ئەمـەریكا لـه ۱۰/۱۷ بـۆ – دالای لامـا -- لــه شــاری

واشنتۆن سازیكرد و تیایدا مەدالیای زێرینی پێشكەش به دالاس لاما كرد ، كـه ئـەوەش گـەورەترین مـەدالیای ڕێزلێنـانی مەدەنیـه ، كـه كۆنگرێـسی ئەمەریكا له میانەی ئاهەنگی فەرمی دەی بەخشێت به جۆره كەسایەتیانه له وولاّتەكەدا .
هـەر لـەو كاتـەدا ووتـه بێـژی فـەرمی حكوومـەتی چین بانگهێشتی بـالوێزی

ئەمەریکا کلارك راندت و ، وەزیری دەرەوەی چینی کردو بە توندی رەخنەو نارەزایی چینی لە بەرامبەر ئەو کارە ئاراستەی حکوومەتی ئەمەریکا کرد ، هەروا ووتە بێژی چین ئەو کارەی ئەمەریکای بە دەست خستنە ناوەوەی ئاشکراو روون لە کاروباری چین لە قەڵەم دا و گووتی:-
ئەو کارەی ئەمەریکا هەست و سۆزی گەلی چین بریندار دەکات و ئەگەری خراپی لێدەکەوێتەوە بۆ سەر پەیوەندی دوو وولاتی گەورەی وەك ئەمەریکاو چین .
جێگەی باسکردنە کە دالای لاما دوای ئەوەی لە ساڵی ١٩٥٩ بزووتنەوەی یاخیبووەکانی لە ناوچەی - تبت - ی وولاتی چین دامەزراند و ، دوای ئەوە بەرەو وولاتی هندستان رایکرد و ئێستا لە شاری - داراملا - لە باکووری هندستان نیشتەجێیە لە ناوچەکەدا .

٢٠٠٧/١٠/١٨ لە دوای ٨ هەشت ساڵ لە پەنا بەری سەرەك وەزیرانی پێشووی پاکستان و سەرۆکی پارتی گەلی پاکستان خاتوو - بەنازیر بۆتۆ - گەرایەوە پاکستان ، بە هاتنە خوارەوەی لە فرۆکەخانەی نێوودەووڵەتی لە شاری - کەراتشی - کە فرمێسکی خۆشی لە چاوەکانیدا دەهاتنە خوارەوەو لەو کاتەدا زیاتر لە ٢٠٠ دووسەد هەزار کەس لە لایەنگرانی پێشوازیان لێدەکرد ، لە رێگەی فرۆکەخانە بە پێشوازیکردنی بەنازیر بۆتۆ لە ئەندامانی پارتەکەو لایەنگرانی و دۆستانی لە پاکستان .
جێگەی باسکردنە کە لەو گەرانەوەیدا زیاتر لە ٢٠ بیست هەزار سەرباز بۆ پاراستنی ئارامی و ئاسایشی شارەکەو رێگەکەی کە لە فرۆکەخانە تا ماڵەکەی پاسەوانیان لێدەکرد ، سەرەرای ئەنجامدانی دوو تەقینەوە ، کە بووە هۆی کوژرانی زیاتر لە ٩٠ کەس و زامدار بوونی بە دەیا کەسی دیکە

له شارەكەدا .

هەر چەندە بەنازیر بۆتۆ ژیانی له هەندەران بۆ ماوەی ٨ هەشت ساڵ بردە سەر ، بەڵام كەسایەتی و خۆشەویستی لە دەست نەدابوو ، بەلكو زیاتر جێگەی متمانەو بروا پێكردن بوو لە لایەن گەلانی پاكستان ، تەنیا ئیسلامیەكان نەبێت .

هەروا گەڕانەوەی بۆتۆ لە سەر داوای سەرەك كۆماری پاكستان پەرویز موشەرەف بوو ، بۆ ئەوەی بتوانێ لە هەڵبژاردنەكان بەشداری بكات و دادگای وولاتەكە رێگەی پێبدات بە پێی دەستووری پاكستان .

٢٠٠٧/١٠/١٨ ئەمینداری گشتی نەتەوە یەكگرتووەكان – بان كی مۆن – حكوومەتی توركیای لە هەر هەوڵێكی لەشكركێشیەك بۆ سەر خاكی هەرێمی باشووری كوردستان ئاگادار كردەوە و هۆشداریدا ، كە بارو دۆخی ناوچەكە بەرگەی تەنگەژەی زیاتر ناگرێت ... جێگەی باسكردنە كە هۆشداریەكەی سكرتێری گشتی نەتەوە یەكگرتووەكان دوای پەسند كردنی بریاری لەشكركێشی توركیا بۆ سەر خاكی هەرێمی باشووری كوردستان دێ ، كە ئێوارەی ١٠/١٧ پەرلەمانی توركیا بە زۆرینەی دەنگ بریارەكەی پەسند كرد .

هەروا زۆر لە وولاتان ، حكوومەت و پەرلەمانی توركیایان لە مەر ئەم بریارە ئاگادارە كردۆتەوە و ئەو بەیاننامەشیان راگەیاندووە ، كە بەر لەوەی هانا وەبەر رێگەی سەربازی بەرێت پێویستە رێگەی دیبلۆماسی و دیالۆگ بگرنە بەر بۆ چارە سەر كردنی كێشەكان .

دوای ئەوە سەرەك وەزیرانی توركیا – رەجەب تەیب ئۆردگان – لە كۆنگریەكی رۆژنامەوانیدا لە ١٠/١٩ گووتی :– ئەو شتەی كە هەردوو لامان رازی دەكات ئەوەیە كە ئێراق دژایەتی پەكەكە بكات ، و چالاكییەكانیان لە

ناو خاکی وولاتەکەی نەهێلێت و سەرکردەکانی پەکەکەش دەستگیر بکات و رادەستی تورکیا بکاتەوە ... هەروا سەرەك وەزیرانی تورکیا لە کاتی وتەکانی لە کۆنگرە رۆژنامەوانیەکەیدا ، هەلۆیستی وەزیری دەرەوەی ئێراق – هۆشیا زێباری – بەرز نرخاند ، کە داوای لە ئەندامانی پارتی کرێکارانی کوردستان – پەکەکە – کردووە بۆ ئەوەی ئێراق جێ بهێلن . ئەم لێدوانەی وشیار زێباری لە رۆژی ١٠/١٨ بوو ، لە پێناو پالپشتی کردنی رژێمی تورکیا دژ بە کورد و خاکی کوردستان .

٢٠٠٧/١٠/١٨ لە هەولەکانی تورکیا بۆ بەهێز کردنی جێ پێگە و پەیدا کردنی لایەنگیری حکوومەتەکەی لە بارەی هێرشەکانی پارتی کرێکارانی کوردستان -- پەکەکە -- و هێرشکردنە سەر هەرێمی باشووری کوردستان ، و بۆ ئەوەی هێرشی سەربازی بکاتە سەر بنکەو بارەگاکانی ئەم پارتە ، وەزیری دەرەوەی تورکیا -- عەلی باباجان – سەردانی وولاتی میسری کردو لە گەل وەزیری دەرەوەی میسر و سەرۆکی میسر محەمەد حوسنی موبارەك ، کۆبووەو هەلۆیستی تورکیای پێ راگەیاند لە بارەی پلانەکانیان دژی – پەکەکە -- لە ناو خاکی باکووری ئێراق – واتە هەرێمی باشووری کووردستان .

بەلام هیچ لێدوانێك لە لایەن دەسەلاتی میسر دەر نەکرا بە هەلۆیستی میسر لەم پلانەی تورکیا بۆ چارەسەر کردنی کێشەی – پەکەکە – لە رێگەی کارە سەربازیەکان لە هەرێمی باشووری کوردستان .

هەر لەو کاتەدا وەزیری بەرگری تورکیا – وەژدی گوتول – لە گەل وەزیری بەرگری ئەمەریکا رۆبەرت گێتس کۆبوونەوە ، لە پێناو گفتووگۆ کردن لە سەر ئەو کێشەیە لە نێوان هەردوو وولاتی هاوپەیمان و ئەندام لە پەیمانی ناتۆدا ... ئەویش لە پەراوێزی کۆبوونەوەی لوتکەی مونتەدای نێوودەوولەتی کە لە شاری کیڤی پایتەختی ئۆکرانیا دەستی پێکردبوو لەو

وولاّتەدا .

٢٠٠٧/١٠/١٨ نووســـەرو وەرگێـــری كـــورد ، لـــە باشـــووری كوردســـتان و لـە شـاری هـەولێری پایتـەخت . مامۆسـتا – سـلاح سـەعدوڵلاّ – ماڵئـاوایی لـە نووســـەرو رۆشـــنبیران و گـــەلی كوردستان كرد لە هەرێمەكەدا .

جێگـــەی ئاماژەپێكردنـــە كـــە مامۆستا سلاح لـە ساڵی ١٩٣٠ لە شـاری زاخـۆ چـاوی بـە جیهـان هـەڵهێناوە . ئەسـتێرەیەكی گەشـی بـواری نووسـین و وەرگێـران بـوو ... لـە كـاتی خوێنـدنی لـە بـەریتانیا هاوبەشـی دامەزرانـدنی لیژنـەی كـوردی لـە ئەوروپا كردووەو بە سەرۆكی ئەو لیژنەیە هەڵبژێردراوە ... هـەروا لـە ساڵی ١٩٧٣ بە سەرۆكی لیژنەی رۆشنبیری لە شاری كەركوك هەڵبژێردراوە .

هـەروا ئەنـدامی ئەنجوومـەنی نیشتیمانی بۆ ئاشـتی و هاوكـاری كـردن لـە ئێـراق بووەو بەشـداری لـە كۆنگرەی هێزەكـانی ئاشـتی لـە سـاڵی ١٩٧٣ لـە شاری مۆسكۆی پایتەختی ڕووسیا كردووە .

هـەروا یەكـەم كتێبـی لـە سـاڵی ١٩٥٨ بـە چـاپگەیاندووە ، كـە بـە نـاوی كوردستان بووە . لە دواییدا وەریگێراوەتـە سـەر زمـانی كـوردی و عـەرەبی و ئـەڵمانی و ڕووسـی ... لـە سـاڵی ١٩٥٩ بروانامـەی دبلـۆم لـە بـەریتانیا بـە دەسـت دێنـێ و دەگەڕێتـەوە وولاّت و لـە بـواری نـەوت كـار دەكـات لـە وولاّتەكەدا .

۲۰۰۷/۱۰/۱۹ لە بابەتێکی بلاّوکراوەی ڕۆژنامەی – کریستیان ساینس مۆنیتۆر – ی ئەمەریکی کە تیایدا هاتبوو :–

ئەو ڕامیاریەتەی کە کۆماری چینی مللی لە پلانێکیدا گرتیە بەر لە بارەی پرۆگرامی یەك منداڵ بۆ هەر خێزانێك ئەویش کوڕ بێت ، ئەمەش بۆتە هۆی کاردانەوەی خراپ بۆ دوا ڕۆژی داهاتووی چین . لە بەر ئەوەی لە هەر شەش منداڵ کە کوڕن ، یەکیان کچە و ئەمەش دەبێتە هۆی ئەوەی کە لە داهاتوودا گەنجانی چینی مللی ناتوانن ژیانی هاوسەرگیری پێکەوە بنێن .

جێگەی باسکردنە کە ئەم پرۆگرامە بە ناوی – نارنجۆکی جیوسیاسی دانراو – ناو زەند کرا . سەرەڕای ئەوەی بیروو بۆچوون بە زیاد کردنی بوونی کوڕ زۆر لە وولاّتانی جیهان ، بە هۆی زیاد بوونی ڕێژەی بوونی مێینە و دروستبوونی کێشەی ئابروو لێك ترازاندنی باری کۆمەلاّیەتی و بلاّوبوونەوەی لەش فرۆشی و کاری سێکسی و بەرەلاّ بوونی ڕەگەزی مێ زیاتر لە پیاوان و بازرگانی پێوەکردنیان لە زۆربەی وولاّتانی ئەمەریکا و هندستان و بەریتانیا و چینی مللی و وولاّتانی عەرەب و ئیسلامی و وولاّتانی دیکە دا

ئەویش بە هۆی هەردوو جەنگی یەکەم و دووەمی جیهانی و شەڕەکانی دیکەی وولاّتان ، بە تایبەت لە هەردوو کێشوەری ئەفەریکیا و ئاسیا و زۆربوونی ڕەگەزی مێینە و کەمبوونەوەی ڕەگەزی نێرینە لە لە جیهاندا .

بەلاّم بوونی پرۆگامێکی گونجاو بۆ ئەم بیروو بۆ چوونە و نەبوونی بە تاوان و ڕێکخستنی باری کەسیەتی بە ڕاستکردنەوەی باری پەیوەندیەکانی کۆمەلاّیەتی لە هەموو جیهاندا ، لە لایەن ڕێکخراوی نەتەوە یەکگرتووەکان بە هاوکاری وولاّتانی پەیوەندار بە شێوەیەکی دادپەروەرانە لە هەموو جیهاندا .

۲۰۰۷/۱۰/۲۰ سـەرەك وەزیرانـی توركیـا -- رەجـەب تـەیب ئۆردگـان -- لـە چاوپێكەوتنێكیدا لە گەڵ كەناڵی ۲٤ی توركی رایگەیاند و گووتی :- هەر كێشەیەكی رامیاری هەبێت پێویستە لە ژێر سایەی پەرلەمان چارەسەر بكرێت و یەك لایی بكرێتەوە ، ئەگەر پەكەكەش بتوانێت بڕیارێكی لەو جۆرە بدات و تیایدا سەركەوتوو بێت ، ئەوكاتە بەرەو پارتێكی ڕامیاری دەگۆڕێت و ناوچەكەش سەقامگیر دەبێت .

هەروا لە درێژەی ووتەكانیدا گووتی :- ئەو دیوارەی كە لە ڕابردوو بەربەست بوو لە بەر دەم پێك گەیشتن و تێكەڵبوونی دەووڵت لە گەڵ میللەت ، ئێستا ئەو دیوارە رووخاوەو نەماوە ، لەو ناوچانەی كورد تیایدا نیشتەجێن دەیانگوت قوتابخانە و نەخۆشخانەی تیا نیە ، بەلاّم ئێستا دەلێن هەیە . و لە شارەكانی هەكاری و دیاربەكر و شەمزینان و چەندین جێگەی دیكە رێگا و بانی بۆ چووە و بەرە و ئاوەدان كردنەوە هەنگاو دەنێ .

هەروا سەرەك وەزیرانی توركیا ئۆردگان ئەوەشی ڕەتكردەوە و گووتی :- پێویستە پارتی كرێكارانی كوردستان -- پەكەكە -- چەك دابنێت و رامیاریەتی خۆی لە پەرلەمان بكات ، ئەگەر هاتوو ئەو كارە بكات دەبێتە پارتێكی شارستانی و شاخ جێ دەهێڵێ ، ئەگەر بڕیارێكی لەو جۆرەی دا من لەو بڕوایەم كە لە ووڵاتەكەی ئێمەدا ئەوانیش ئامادەییان لە نێوو خانەوادەكانی خۆیان و ناوچەكەش بە خێرایی دەگاتە سەقامگیری و هەروا گووتی :- گفتووگۆ و رێگە چارەی رامیاریە بۆ یەكلاكردنەوەی كێشەكان لە ووڵاتەكەدا .

جێگەی باسكردنە كە پارتی كرێكانی كوردستان پەكەكە چەندین جار بڕیاری یەكلایەنەی ئاگر بەست و وەستانی شەڕی راگەیاندووە . لە دوای دەستگیر كردنی دامەزرێنەری پارتی كرێكارانی كوردستان عەبدوللا ئۆجەلان . بەلاّم دەسەلاّتدارانی مەدەنی و سەربازی رژێمی توركیا ئەو ڕاگەیاندنەیان رەتكردۆتەوە و زیاتر هەرەشەیان لە كورد كردووە لە هەرێمەكەدا .

هەروا دوای ئەوە لە ۱۰/۲۲ پارتی كرێكارانی كوردستان پەكەكە بڕیاری

ئاگربەستی راگەیاند ، لە دوای ووتەکانی سەرەك وەزیرانی تورکیا ئۆردگان . بەلام لە ۱۰/۲۳ لە کۆنگرەیەکی رۆژنامەوانی هاوبەشی نێوان وەزیری دەرەوەی تورکیا عەلی باباجان و وەزیری دەرەوەی ئێراق زێباری ، عەلی باباجان ئەو ئاگربەستە یەك لایەنەی پەکەکەی رەتکردەوە و گووتی:-
ئێمە رێکەوتن لە گەڵ دەووڵەت و حکوومەت دەکەین نەك لە گەڵ پارتێکی تیرۆرستی و ، لە هەمان کات زێباریش پشتگیری خۆی بۆ عەلی باباجان دوپاتکردەوە و پەکەکەی بە پارتێکی تیرۆرست ناوزەند کرد .
واتە لێرەدا چارەسەر نەکردنی کێشەکە بە کێشەکە خۆی لە مافەرەواکانی گەلی کورد لە کوردستان دەگرێ و دوژمنانی کورد نایانەوێ مافەکانی بە ئاشتیانە چارەسەر بکرێت لە هەرێمەکە و ناوچەکەدا ... ؟ ...!.

۲۰۰۷/۱۰/۲۰ سەرکەوتنی هەڵبژاردەی باشووری ئەفەریکیا بە جامی جیهانی لە وەرزشی – رەجەبی – کە لە شاری پاریسی پایتەختی فەرەنسا بە رێووە چوو .
ئەمەش بۆ دووەم جارە هەڵبژاردەی باشووری ئەفەریکیا ئەم جامەی بەدەست دێنێ لە پاڵەوانیەتیەکە لە مێژووی یاریەکانیدا بەرامبەر هەڵبژاردەی ئینگلیزی .
لە هەمان کاتدا سەرەك وەزیرانی بەریتانیا گۆردن براون و سەرۆکی فەرەنسا نیکۆلا سارکۆزی ئامادەی یاریەکان بوون و لە دوای سەرکەوتنی هەڵبژاردەی باشووری ئەفەریکیا سەرۆکی فەرەنسا جامی جیهانی پێشکەش بە سەرۆکی هەڵبژاردەی باشووری ئەفەریکیا ویلیم ویب ئیلیس کرد .

٢٠٠٧/١٠/٢٠ ســەرك كۆمــاری ئێــراق و ســكرتێری گــشتی یەكیــەتی نیـشتمانی كوردسـتان جـەلال تاڵـەبانی رەخنـەی توونـدی لـە لێدوانـەكانی سـەرەك كۆمـار و رژێمــی بــەعس لــە ســووریا بەشـار ئەسـەد گـرد ، لـە پـشتگیری كردنـی بـۆ توركیـا بـە هاتنـە نـاو خـاكی بـاكووری ئێـراق ، واتـە هـەرێمی باشـووری كوردسـتان ، و لێـدانی بنكـە و بارەگاكانی پارتی كرێكارانی كوردستان پەكەكە لە هەرێمەكەدا.

هـەروا جـەلال تاڵـەبانی لـە لێدوانێكیـدا بـۆ رۆژنامـەی شـەرق ئەوسـەتی سعوودی كە لە لەندەن دەردەچێ گووتی :– لێدوانـەكانی سـەرۆكی سووریا بەشــار ئەســەد هــەموو هێڵــەكانی تێپەرانــدووە و دەبوایــە وەك وولاّتــانی یەكیەتی ئەوروپا و ئەمەریكا لێدوانەكانی رایگەیاندبایە نەك بەم شێوەیە .

لە بەر ئەوەی نە ئێراق و نـە توركیـاش بە هێـزی سەربازی نـاتوانن پـارتی كرێكارانی كوردستان پەكەكە دەربكـەن و شـەڕیان لـە گەڵدا بكـەن ، بـە هـۆی سەختی ناوچەكە و بوونی شـاخی بـەرز و نالـەباری باری كـەش و هـەوا لـەم جێگە و شوێنەی كە چەكدارانی پەكەكەی تێدا بەرگری لە خۆیان دەكەن .

جێگــەی باســكردنە كــە پــارتی كرێكــارانی كوردســتان داوای مــافی ئۆتۆنۆمی دەكەن لە توركیا و لە چوارچێوەی سنووری توركیا ، وەك چۆن لە هــەرێمی باشــووری كوردســتان هاتۆتــە كایــەوە و لــە گــەڵ پێــدانی مــافی نەتــەوەكانی دیكــەی توركیــا و بــەرەو وولاّتێكــی نــوێ ، كــە مــافی مــرۆڤ و نەتـەوەكانی تیا مسۆگەر بێت لـە زمـان و مێژوو كـەلتوور و داب و نـەریت و بوارەكانی دیكەدا •

٢٠٠٧/١٠/٢١ لە ووتەكەیدا پاپای ڤاتیكان – بنـدیكتی شـانزەهەم –– داوای لــە ســەركردە ئاینــەكان لــە جیهانكرد بە ناونـەهێنانی خـوا لـە كـاتی ئەنجامـدانی تـاوان و

کـاری نامرۆڤانــە و شـێواندنی بـاری پەیوەنـدی کۆمەڵایـەتی و پەیوەنـدی ئاینەکان لە جیهاندا •

جێگەی باسکردنە کە لوتکەی ئاشتی کە لە شـاری – نـاپۆلی – لە ئیتالیا بە ڕێوەچوو ، بە بە شداربوونی سەرکردە و رابەرانی ئایینەکانی مەسیحی و ئیـسلام و جوولەکـە و بـووزی و هندۆسـی و زەردەشـتی ، بـە سەرپەرشـتی کۆمەڵگای قەدیس ئیگیدیۆ ، کە ڕێکخراوەیەکی کاسـۆلیکی مەسـیحیەکان و جوولەکە و ئیسلام و بووزیەکان و زەردەشتیەکان بەشـداریان تێداکردووە ، ئـەویش بـۆ مـاوەی سـێ ڕۆژ بـەردەوام بـوو ، لـە پێنـاو جیهـانێکی بێـێ توونـدوتیـژی و ژیـانی ئاشـتیانەو چارەسـەر کردنـی کێـشەکان لـە ڕێگـەی کۆنگرە و دایلۆگ و سەرکردە ئاایینەکان •

۲۰۰۷/۱۰/۲۱ لــە دوای هەڵبژاردنــەکانی پەرلــەمان لــە پۆڵەنــدا و ســـەرکەوتنی پـــارتی – منبــەری مــەدەنی – بــە ســـەرپارتی یاســاو دادی پارێزگـار بـە سەرۆکایەتی باروســلاف ککنــسکی لــە وولاّتەکەدا .

هـەروا لـە دوای سـەرکەوتنی منبـەر بـە ۹۰٪ ی دەنگـەکان بـە سـەرکەوتنی بەسـەر پـارتی یاسـاو داد ، بـە جیـاوازی ۱۰ خـاڵ لـە کـۆی دەنگـەکان . کـە ئەمەش بووە هۆی ئەوەی کە پارتی منبـەر دەتـوانێ حکوومـەت پێك بێنـێ و وولاّت بـەرەو گـۆڕیـانی رامیـاری و پەیوەندیـەکان بباتـەوە و ، لـە هـەمان کـات لایـەنگیری یەکیـەتی ئەورووپایـە و هیـوای بـەهێز کردنـی پەیوەندیەکانـە لـە هەموو بوارە جیاجیاکان .

هـەروا پـارتی منبـەر دەتـوانێ حکوومـەت پێـك بهێنـێ لـە گـەڵ پـارتی جووتیـارانی پۆڵەنـدا ، کـە بـە ۳۵ کورسـی سـەرکەوتنی بەدەسـت هێنـا لـە پەرلەمان ، کە دەکاتـە ۸,۹٪ دەنگـەکان ، حکوومـەتی داهـاتوو ۲٤۰ کورسـی بە دەست هێناوە لە هەڵبژاردنی پەرلەمانی پۆڵەندا ، هـەروا پێشوازی کردن

لـە هەڵبـژاردن گەیشتە ٥٣,٨٪ ی دەنگدەران ، کـە ئـەم رێژەیـەش بـەرزترین رێژەیە لە دوای هەرەس هێنانی دەسەڵاتی کۆمۆنستی لە پۆڵەندا دا .

هەروا سەرۆکی لیستی پەرلەمانی منبەری مەدەنی – یوگدان زدروگفسکی – داوای لـە سـەرۆك کگنسکی کـرد ، کـە داوا لـە سـەرۆکی پـارتی منبـەری مەدەنی – دۆناڵد ناسك – بکات بە پێك هێنانی حکوومەتی پۆڵەندا .

هـەروا لەلایـەکی دیکـە سـەرۆکی پێـشووی پۆڵەنـدا – لـیخ فالیـسا – لـە لێدوانێکیـدا گـووتی :– پێویـستە حکوومـەتی داهـاتوو پـشتیووانی لـە ئۆپۆزسـیۆن بکـات دژی حکوومـەتی ئێـستا و هـەوڵ بـدات پرۆگرامـەکانی خزمەتی گەلی پۆڵەندا بکات و سوود لە توانای یەکیەتی ئەوروپا وەربگرێت . هەروا ئەنجامی هەڵبژاردنی پەرلەمانی پۆڵەندا بەم شێوەیەی خوارەوە بوو لـە نێـوان پارتـە بەشـداربووەکان لـە هەڵبژاردنەکـەدا ... سـەرکەوتنی پـارتی منبەری مەدەنی بە ٤١,٤٪ لە دەنگەکان کە دەکاتە ٢٠٩ کورسی لـە پەرلـەمان کە لە ٤٦٠ کورسی پێك هاتووە . بەرامبەر بە ٣٢,٢٪ دەنگ کـە پـارتی یاسـا وداد بـە دەسـتی هێنـاوە کـە دەبـێ دەسـەڵات بداتـە منبـەری مـەدەنی لـە وولاتەکەدا .

٢٠٠٧/١٠/٢٣ وەزیری دەرەوەی ئەمەریکا گۆندا لیزا رایس و وەزیری دەرەوەی بـەریتانیا دیڤیـد میلیبانـــد داوایـــان لـــە حکوومـــەتی ئێـــراق و حکوومـــەتی هـــەرێمی کوردسـتان کـرد ، کـە رێـوو شوێنی پێویست بگرنە بەر بۆ کۆتایی هێنان بە کێشە سەرەکیەکانی پارتی کرێکارانی کوردستان لە ناوچە سنووریەکانی هەرێمی کوردستان .

هــەردوو وەزیــری دەرەوەی ئەمــەریکا و بــەریتانیا لــە بەیاننامەیەکــدا رایانگەیاند :– کە هاکاری و هەماهەنگی لە نێوان ئێراق و تورکیا رێگایـەکی کارایـە بـۆ لـە نـاو بردنـی چـالاکیەکانی پەکەکـە . هـەروا لـە بەیاننامەکـەدا جەختیان لە سەر ئەوە کردەوە ، کە پێویستە حکوومەتی ئێراق کار بکات لە

پێناو هێنانەوەی ئارامی و سەقامگیری ناوچەکە . و هەدوو بروایان وایە کە ئەو تەنگەژەیە بە ڕێگایەکی ئاشتی چارەسەر دەکرێت لە ناوچەکەدا .

٢٠٠٧/١٠/٢٣ لە بەیاننامەکەی سەرۆك وەزیرانی ئێراق نووری مالیکی ڕایگەیاند ، کە هەموو نووسینگەکانی پارتی کرێکارانی کوردستان –پەکەکە – لە ناو سنووری ئێراق دادەخات و ماوە نادات ئەو پارتە جمووجۆڵی لە ناو خاکی ئێراق ئەنجام بدا.

هەروا لە بەیاننامەکەیدا هاتووە کە پارتی کرێکارانی کوردستان پەکەکە ڕێکخراوێکی تیرۆرستیە و بریاری خۆمان داوە بە داخستنی هەموو نووسینگە و جێگە و شوێنەکانی کە کاری تیادەکەن لە ناو خاکی ئێراق ، هەروا گووتی :– ئەو پارتە زیان بە ئێراق و تورکیا دەگەیەنێ لە هەموو بوارەکاندا .

ئەم بەیانەش لە دوای چەند کاتژمێرێك هات کە وەزیری دەرەوەی تورکیا عەلی باباجان سەردای ئێراقی کردو لە گەڵ وەزیری دەرەوەی ئێراق وشیار زێباری کۆبوونەوە و دوایی لە گەڵ سەرۆك وەزیرانی ئێراق نووری مالکی و بەهەمان هەڵوێست زێباری ڕاگەیاندنەکانی دووپات کردەوە دژی پارتی کرێکارانی کوردستان .

بەڵام وەزیری دەرەوەی تورکیا لە میانەی گفتووگۆی لە گەڵ بەرپرسانی ئێراقدا لە ووتەیەکیدا گووتی :– تورکیا دەتوانێ ڕێگەی گونجاو بگرێتە بەر بۆ چارەسەرکردنی بوونی تیرۆرستان و پارتی کرێکارانی کوردستان بە ڕێگەی دیبلۆماسی و ڕێگەی سەربازیش هەوڵێکی دیکەیە لە بەر دەستدا .

٢٠٠٧/١٠/٢٣ لـــه کێبڕکێیـــەکی ئاشکرا دا لە هۆڵی – کریـــستی – لـــە بەریتانیا دانەیەك لە قورئانی پیرۆز فرۆشا بـــە دوو ملیـــۆن و دووسەد و سی و یەك هـــــەزار دۆلاری ئەمـــەریکی لـــە کێبڕکێیەکەدا .

جێگەی باسکردنە کە ئەم دانەیە لە قورئانی پیرۆز نووسینەکەی بە زێڕ نووسراوەتەوە و دەگەڕێتەوە بۆ ساڵی ١٢٠٣ . هەروا ئەم دانەیە لە کاتی فرۆشتنی دەرکەوت کە دانەیەکی هونەری ئیسلامیە و هندیە و قازانجی گەیشتە ١٢ ملیۆن دۆلار ... سەرەڕای ئەوەی کە قورئانەکە بە زێڕ نووسراوەتەوە پەراوێزەکەی بە زیوو نووسراوە ، کە بە کۆنترین دانە لە قورئان دادەنرێت لە جیهانی ئیسلامیدا .

٢٠٠٧/١٠/٢٣ سـەرۆکی بزووتنـەوەی نـەژاد پەرسـتی تورکیـا – دەووڵـەت باخـچەلی – ڕەخنەی توندی ئاراستەی حکوومەتی وڵاتەکەی کرد ، سەبارەت بەوەی کە دەست بەجێ لەشکرکێشی ناکاتە سەر هەرێمی باشووری کوردستان گووتی :– پێویست حکوومەتی تورکیا سەبارەت بە لەشکرکێشی کردنە سەر باکووری ئێراق و چاوەڕوانی ئەنجامدانی دیدارەکەی سەرۆکی ئەمەریکا جۆرج بۆش و ڕەجەب تەیب ئۆردگان نەکات ، کە بڕیارە لە ١٠/٢٥ ئەنجامی دەدەن .

هەروا گووتی :– کە سووپای تورکیا تا ئەو کاتەی پەکەکە بە تەواوەتی لە ناو دەبات لە باکووری ئێراق –– واتە هەرێمی باشووری کوردستان –– بمێنێتەوە پلانی لەشکرکێشیەکە بەم جۆرە ئامادە کراوە .

٢٠٠٧/١٠/٢٤کۆماری چینی مللی توانی بۆ یەکەم جار مانگی دەست کرد هەڵبداتە ئاسمان بۆ ئەوەی لە دەوری مانگ بسووڕێتەوە بۆ ماوەی دوو ساڵ و بە دۆزینەوەی زانیاری و بەردەوام بوون لە کارەکانیدا .

هەروا مانگی دەست کردی چینی بە ناوی – تشانگ / ئر / ١ – لە بنکەی تیشانگ لە هەرێمی یشوان لە باشووری ڕۆژئاوای چینی لە کاتژمێر شەشی ئێوارە بەرەو بۆشایی ئاسمان هەڵدرا . ئەم هەوڵەی چینی مللیش لە پێناو بەردەوام بوونی لەو کارەدا تاکو ساڵی ٢٠٢٠ ، دەتوانێ شارەزا و زاناکانی بە مانگی دەست کرد ڕەوانەی بۆشایی ئاسمان بکات .

هەروا چینی مللی لە ٢٠٠٣ بووتە یەکەم وولاتی ئاسیایی لە بەکار هێنانی مووشەکێك لە بەرهەمی تایبەتی خۆی و بە کابتنێك بەرەو بۆشایی ئاسمان بڕوات .

٢٠٠٧/١٠/٢٤کۆماری ئیسلامی لە ئێران لە گەڵ کۆماری چینی مللی ڕێکەوتننامەیەکیان مۆر کرد کە لە ماوەی ساڵی داهاتوودا ٢٤ فرۆکەی شەڕکەر لەجۆری – ١٠ جی – لە چینی مللی بکرێت , کە ئەم فرۆکانە لاسایی شێوەی فرۆکەی – ١٠جی – ئیسرائیلی کراوەتەوە .

لەم بارەیەوە ماڵپەر– نۆڤۆستی – ڕووسی بڵاویکردەوە ، کە ئەو فرۆکانەی کە ئێران بە نیازە بیکرێت توانای گەیشتنی بۆ سەر ئاسمانی ئیسرائیل هەیە . هەروا پسپۆڕێکی ڕووسی بەناوی – کۆنستانتین ماکینکۆ – ئاماژەیداوە کە ئەم فرۆکانە لە پێناو پارێزگاریکردن لە وێستگە ناوەکیەکانی وەکو وێستگەی بووشەهر دەکرێت .

جێگەی باسکردنە کە ئیسرائیل مۆڵەتی بە کۆماری چینی داوە بە هەمان شێووە و ناوی جۆری – لافی – دروستیکات , هەر بۆیە چینی مللی لە ماوەی نێوان ساڵی ٢٠٠٤ و ناوەڕاستی ئەمساڵ نزیکەی ٨٩ فرۆکەی

جۆری – ١٠ جی – دروستکردووە . ئەم ڕێکەوتنەی نێوان ئێران و چین بووە هۆی زیاتر بەرزکردنەوەی کێشەی نێوان ئێران و ئەمەریکا و وولاتانی هاوپەیمانی بە تایبەتی ئیسرائیل لە ناوچەکەدا .

٢٠٠٧/١٠/٢٦ کۆنفرانسی کورد لە شاری میونخی ئەڵمانیا بەرێوەچوو , کە دووەم کۆنفرانسی شانۆکارانی کورد بوو لە ئەوروپا و دووەمین کۆنفرانسی

شانۆکارانی کورد بوو کە لە هۆڵی–jugendgaesiehaus– بەرێوەچوو .
جێگەی باسکردنە کە شانۆکاری و کۆنفرانسەکە بە چەند پارچە مۆزیکی کوردی و ئەمەریکی ژەنراو ، لە هەمان کات فلمێکی بەڵگەنامەیی لە سەر کێشە و گرفتەکانی شانۆ لە شاری کەرکوك بە ناوی – سەکۆی سووری کەرکوك – نمایشکرا . کە میوانی شەوی یەکەمی کۆنفرانسی – دبالمە – سەرۆکی بەشی زانستی شانۆ لە شانۆی lmu لە شاری میونخ باسێکی دەربارەی شانۆ و ئۆپرای ڕۆژهەلآت پێشکەش کرا .
هەر لە بەردەوامی کۆنفرانسەکە چەندین کۆر و کۆبوونەوە و سمینار دەربارەی شانۆی ڕۆژهەلآت و باشووری کوردستان پێشکەش کراو لە کۆتایی بەرنامەکان شانۆنامەی – ئازارەکانی ئەو دیوی پەنجەرەکان – لە نووسین و دەرهێنانی و پێشکەشکردنی – شوان کەریم – نمایش کرا .

٢٠٠٧/١٠/٢٦ ڕۆژنامەی تەلگرافی بەریتانیا ئەنجامی لێكۆڵینەوەی ١٠ جێگە شوێنەواری لە جیهان بڵاوكردەوە , كە چیای نەمروود لە چیاكانی باكووری كوردستان لە ناو لیستی ئەو ١٠ جێگەیەدا تۆماركراوە .

جێگەی باسكردنە كە لە گووری نۆچەیەكدا دیارنامە , ساڵانە بە ملیۆنا كەس بە مەبەستی گەشت و گوزار سەردانی چیای نەمروود دەكەن ، وەك شوێنێكی پیرۆز و شووێنەواری لە باكووری كوردستان.

هەروا چیای نەمروود لە ساڵی ١٨٨١ سەردانی كراوە ، ئەو شووێنەوارەی لێ دۆزراوەتەوە كە بەرزی چیاكە ٢١٥٠ مەتر لە سەر ئاستی دەریا بەرزە .

ئەو شووێنەوارەش چەندین پەیكەری تیایە لە سەر مرۆڤ ، كە بەرزی ئەو پەیكەرانە لە ٨ تا ١٠ مەترە و پاشماوەی ئەو پەیكەرانە بۆتە جێگەی سەرنج ڕاكێشی گەشتیارانی لە ناوچەكەدا .

٢٠٠٧/١٠/٢٧ بە شێوەیەكی گشتی میدیا و ڕاگەیاندنەكانی ڕووسیای فیدراڵ باس لە هەرەشەكانی ڕژێمی توركیا بۆ سەر هەرێمی باشووری كوردستان دەكەن .

هەروا زۆرینەی ئەو بابەتانەی باسیان لەم مەسەلەیە كردووە لایەنگیری باشووری هەرێمی كوردستانیان پێووە دیارە .

هەروا لەلایەکی دیکە جێگری سەرۆکی پەرلەمانی ڕووسیا لە لێدوانێکدا بۆ کەناڵێکی ڕووسی ئاشکرای کرد ، کە بە دەستەکانی خۆی نەخشەی کوردستانی گەورەی کێشاوە . بەڵام وەزارەتی بەرگری وویلایەتە یەککگرتووەکانی ئەمەریکا ئەم نەخشەیان لێ دزیووە .

دوای ئەوەی پەرلەمانی تورکیا یاداشتی لەشکرکێشکردنی بۆ سەر هەرێمی باشووری کوردستان پەسەند کرد ، بەشێوەیەکی گشتی میدیا دەزگاکانی ڕاگەیاندنی ڕووسیا باس لە هەڕەشەی تورکیا دەکەن و لەم بارەیەوە دەنووسن , بە تایبەتی لە ڕۆژنامەکانی – بیرسانت , ئیزڤیستیا , ئیزڤیستیا گازێتا – زۆرترین بابەتی لەم بارەیەوە ڕوونکراوەتەوە ، کە زۆرینەی نووسەری ئەم بابەتانە هەستی دڵسۆزیان لەگەڵ کێشەی کورد هەیە ، کە بە نووسینەکانیانەوە دیار بووە .

هەروا لەم بارەیەوە کەناڵی – تی ڤی سێنتەر – ی ڕووسی چاوپێکەوتنی ۳۰ خولەکی لە گەڵ جێگری سەرۆکی پەرلەمانی ڕووسیا – ژیرینۆفسکی – سازدا , کە لە درێژەی ووشەکانی ژیرینۆفسکی زۆر بە هاودەردیەوە باسی کێشەکانی گەلی کورد کرد و گووتی :– من بە دەستی خۆم نەخشەی کوردستانی گەورەم کێشا بوو , بەڵام وەزارەتی دەرەوەی ئەمەریکا – بنتاگۆن – ئەو نەخشەیان لێدزیووم و ئێستا ئەوان باس لە کوردستانی

گەورە دەكەن .

٢٠٠٧/١٠/٢٨ كۆچی دوایی هونەرمەندی گۆرانیبێژی كورد - سەدیق زوهری - لە شاری سەقز لە رۆژهەلاتی كوردستان بە نەخۆشی گورچیلەكانی لە دوای ململانێیەكی زۆر لە گەڵ ئەم نەخۆشیەدا .

جێگەی باسكردنە كە هەنەرمەند سەدیق زوهری لە ساڵی ١٩٤٣ لە شاری سەقز لە رۆژهەڵاتی كوردستان چاوی بە جیهان هەڵهێناوە . قۆناخەكانی خوێندنی سەرەتایی و ناوەندی و دواناوەندی هەر لە شاری سەقز تەواو كردووە و بڕوانامەی دیبلۆمی بە دەست هێناوە , دوای ئەوە لە ساڵی ١٩٦٤ وەك مامۆستا دامەزراوە و بۆ ماوەی ٩ نۆ ساڵ لە قوتابخانەی گوندەكان وانەی گووتۆتەوە , دوای ئەوە لە قوتابخانەكانی شاری سەقز درێژەی بە وانە گوتنەوە داوە , تا لە ساڵی ١٩٩٣ خانەنشین كراوە .

ئەم هونەرمەندە كوردە لە ماوەی ژیانیدا بەردەوام بووە لە خزمەتكردنی هونەری گۆرانی كوردی لە رۆژهەلاتی كوردستان و باشووری كوردستان , كە لە گەڵ چەندین گروپی موزیكی بەشداری كردووە و لە چەندین كۆنسێرت گۆرانی گووتووە بە سەركەوتوانە بە گۆرانیەكانی وەك - ترووكە ترووكەی بەفر , كوێستانانی گرتی , گوڵی بەهار , ئای لەو ناوچەوانەی , نەغمەی ئازادی - لە گەڵ دەیان گۆرانی دیكە كە خاوەنداریەتی كوردی پێووە دیارە لە كوردستان .

٢٠٠٧/١٠/٣٠ رێكخراوی - هیومان رۆچ - لە نامەیەكیدا بۆ حكوومەتی توركیا داوای كرد كە میلیشیا چەكدارەكانی بە ناوی - نیزامی پاسەوانی گوند - هەڵوەشێنێتەوە . كە مەترسیدار و گەندەڵیە لە سەر باری حكوومەتی توركیا و پێویستە رێورەسمی قەدەخە كردنیان بگرێتە بەر ... سەرەڕای ئاگاداركردنەوەی حكوومەتی توركیا ... بەڵام حكوومەتی توركیا هیچ

کــارێکی فــەرمی بەرامبــەر بــەو پاســەوانانە ئــەنجام نــەداوە ... چــونکە حکوومەتی تورکیا پێی وایە لە کاتی هەڵبژاردنەکاندا زەخیرەیەکی باشن بۆ دەنگدان ... جێگەی ئاماژە پێکردنەکە کە ئەو میلیشیا چەکدارانە کە بە پاسەوانی گوند ناو دەبرێن .

ئەمەیان باش نیە و ناویان بە قاچاغچی مادده هۆشبەرەکان و ڕفاندن و کوشتن بەستراونەتەوە ... ئەمە و بەپێی ئامارە ڕەسمیەکان – ٥ – هەزار کەس لەوانە بە تاوانی کوشتن تاوانباران .

٢٠٠٧/١٠/٣٠ بەنـــداوی مووســـڵ گــەورەترین بەنــداوە لــە ئێـراق و چوارەم بەنـداوە لـە ڕۆژهـەڵاتی ناوەڕاسـت ، ئـەم بەنـداوە دەکەوێتـە باکووری شاری مووسـڵ بە دووری ٥٠ کیلـۆ مـەتر

لە پارێزگای نەینەوا . کە دەکەوێتە باشووری ڕۆژئاوای شاری دهۆك و لە ناو خاکی هەرێمی باشووری کوردستانە .

جێگەی باسکردنە کە بەنداوی مووسڵ بەر لە ڕووخاندنی ڕژێمی بەعسی لە ئێراق بە سەرکردایەتی سەدام حوسێن ، ناوی بەنداوی سەدام بوو نەك بەنداوی مووسڵ . کە بەر لە ئێستا ئەم بەنداوە بەرهەمی وزەی کارەبای ٣٢٠ مێگاوات بوو , بەڵام لەو بەنداوەدا چوار تۆربین کاریان دەکرد و تۆربینێك ٢٠٠ مێگاوات لە وزەی کارەبا بەرهەم دەهێنا .

هەروا ئەم بەنداوە لە ساڵی ١٩٨٣ لە سەر زێی دجلە دەستی بە دروست کردنی کرا لە لایەن چەند کۆمپانیایەکی ئەڵمانیا و ئیتالیا – جیموود – و دیزاینتی ئەم بەنداوەش لە لایەن کۆمەڵێك لە ڕاوێژکاری سویسری – سویس کونسلتانتس گروپ – ئەنجامدراو لە ساڵی ١٩٨٥ تەواو کراو بەنداوەکە پڕ ئاو کراو بووە دەریاچەی بەنداوی مووسڵ .

هەروا ئەم بەنداوە لە سەر ڕووبەرووی ٣,٢٠٠ کیلۆمەتر و بەرزی ١٣١ مەتر دروستکراوە و زیاتر لە ١١,١٠٠ هەزار و سەد مەتر سێجا ئاو دەگرێ و

بەکار هێنانی ئەو ئاوەی کە بۆ وزەی کارەبا بەکاردێت ٨,١٠٠ ملیار مەتر سێجا .

بـەلاّم لـە دوای سـاڵی ١٩٩١ ئـەم بەنـداوە هـیچ کـاری لـە سـەر نـەکراوە بـە نۆژەنکردنەوەی بۆتە هۆی دروستبوونی مەترسی لە رووخانی ئەم بەنداوە و دەبێتە هۆی لە ناوبردنی شاری مووسڵ لە ناوچەکەدا .

٢٠٠٧/١٠/٣١هێزێکـی زۆر لـە سـوپای تورکیـا بـە پاڵپـشتی هەلیکۆپتـەر و تانکـە وە هێرشێکی فراوانیـان بردە سەر چیای چوودی و لـە ئاکامـدا لـە گـەڵ هێـزی چەکدارانی پارتی کرێکارانی کوردستان p.k.k رووبەرووی یەك بوونەتەوە و لەو شەڕەدا هەلیکۆپتەرێك بە تـەواوی سەرنشینەکانی کەوتـە خـوارەوە ، کـە ٦ سەرباز کوژران لە گەڵ ئەفسەرێك بە پلەی نەقیب .

بەلاّم لەو شەڕەدا زانیاری لە بارەی زیانی چەکدارانی .p.k.k نەزانرا بە هـۆی بوونیـان لـە سـەنگەرە بـە هێزەکـانی نـاو چیای چـوودی لــــــــە باکووری کوردستان .

تێبینی:- ئەم کتێبە لە ٢٠٠٩/٨/٣٠, لە کاتژمێر ١٠ دەی ئێوارە تـەواو بوو ... کە لە ٢٠٠٦/٣/١ دەستکرا بە ووربین کردن و ووێنە دانان ، کە رۆژانە بە رێژەی پێنج کاتژمێر کاری لە سەر کراوە لەم ماوەیەدا

سەرچاوەكان

١- میدیا (ئی - م- دیاكۆنۆف) دار الحكمة - لندن.

٢- چەند لاپەڕیەك لە مێژووی كورد- لازاریف.

٣- الثقافة الجديدة- گۆڤارێكی مانگانەی پارتی كۆمۆنیستی ئێراقە.

٤- بیری نوێ- گۆڤارێكی وەرزی پارتی كۆمۆنیستی كوردستانە.

٥- كوردستان والكرد- جواد مەلا- وطن مقسم وامة بلا دولة.

٦- رادیۆی لەندەن- پرۆگرامی السائل والمجيب.

٧- رۆژ ژمێری - پانۆرامای كوردستان.

٨- چەند لاپەڕەیەك لەمێژووی كورد بەشی /١-٢، د. كەمال مەزهەر ئەحمەد.

٩- هەوڵم داوە لەتەلەفزیۆن و گۆڤارو رۆژنامەكان كۆم كردۆتەوە لەگەڵ نووسینەكانی خۆم كە دەستنووس بوونەو بابەت لەدوای بابەتی جیاجیا بڵاووكراونەتەوە.

١٠- كوردستانو كورد- شەهید دكتۆر عەبدولرەحمان قاسملۆ.

١١- شۆرشی شێخ عووبێدوللای نەهری- محەمەد حەمە باقی .

١٢- شۆڕشەكانی شێخ سەعیدی پیران لەباكووری كوردستان.

١٣- كورد- باسیلی نیكیتین- وەرگێرانی: دكتۆر نووری تاڵەبانی .

١٤- المشكلة الكردية في الشرق الاوسط- د. حامد محمود عيسى .

١٥- ساڵنامەی كوردستان- دانانی: عەلی كەندی - چاپی سێیەم - تاران- ٢٠٠٦.

١٦- تأريخ الدولة العثمانية - مامۆستا محمد فريد المحامي ، چاپی نۆیەم - دار النفائس- بیروت .

١٧- سنتان ڤ كوردستان- ١٩١٨-١٩٣٢ - دیلبوە- آ- هی فەرمانرەوای رامیاری هەولێر- وەرگێرانی: فوئاد جەمیل -چاپی یەكەم- بەیرووت.

١٨- القانون الدولي العام - دكتور عصام العطية - چاپی شەشەم- ٢٠٠١ - وەزارەتی باڵای فێركردنو توێژینەوەی زانستی- بەغدا.

١٩- رۆژنامەی (الحياة) چاپی بەیرووت - ژمارەی ساڵەكانی ٢٠٠١-٢٠٠٢-٢٠٠٣-٢٠٠٤-٢٠٠٥- ٢٠٠٦ -٢٠٠٧ .

٢٠- ڕۆژنامەو گۆڤارەكانی هەرێمی كوردستان- خەبات - كوردستانی نوێ - گوڵان- ڕامان - كاروان - سەردەمی عەرەبی- ڕێگای كوردستان- گوڵانی عەرەبی- سەنتەری برایەتی.
٢١- فەرهەنگی ڕووداوەكانی كوردستانو وڵاتانی جیهان- دانانی: عەلی كەندی - چاپی یەكەم- تاران - ٢٠٠٥.
٢٢- كەناڵی ئاسمانی تەلەفزیۆنی جەزیرە - پرۆگرامی (في مثل هذا اليوم).
٢٣- اسرائيل الكبرى - دراسة في فكر التوسعي الصهيوني - دكتور اسعد زوق - دار الحمراء-بيروت. الطبعة الرابعة - ٢٠٠٣.
٢٤- تأريخ اوروبا فى العصر الحديث- دانانی : هـ. ا. ل. فيشر- دار المعارف- چاپی نۆیەم.
٢٥- قصة الحضارات - دانانی - ول ديورانت - وەرگێرانی: محمد بدران- مصر- مهرجان القراة للجميع.
٢٦- معجم الحروب - دانانی : دكتور فردريك معتوق- چاپی یەكەم- بەیروت- لوبنان.
٢٧- لمحات اجتماعية عن تاريخ العراق الحديث - دكتور على الوردى - توزيع مكتبة الصدر- تاران - ئێران.
٢٨- التاريخ الاسلامى - دانانی: دكتور محمد شاكر - المكتبة الاسلامية- چاپی هەشتەم- بەیروت - ٢٠٠٠.
٢٩- الارهاب الدولي وانعكاساته على الشرق الاوسط خلال الاربعين قرنا- دانانی سفير: دكتور حسين شريف- الهيئة المصرية العامة للكتاب- ١٩٩٧- میسر.
٣٠- دراسات في الحركة الكردية المعاصرة- ١٨٣٣ -١٩٤٦ دانانی: دكتور عوسمان عەلی- چاپخانەی ڕۆشنبیری حكومەتی هەرێمی باشووری كوردستان.
٣١- القاموس السياسى - ئامادەكردنی: احمد عطية - چاپی سێیەم- دار النهضة العربية -شارع عبدالخالق - قاهیرە - میسر.
٣٢- تاريخ الوزارات العراقية - دانانی : عبد الرزاق ئەلحوسنی - چاچی شەشەم- بيروت - ١٩٨٢,
٣٣- نەتەوەكانو دەوڵەتی سۆڤیەت - هیلین كاریردا كلوس- وەرگێرانی بۆ زمانی عەرەبی: هزی عبود - بەیروت - چاپی یەكەم- ١٩٧٩.
٣٤- مقالاتی - شەهید سامی عەبدولرەحمان- باشووری كوردستان- هەولێر.
٣٥- عەبدولكەریم قاسم - رؤية بعد الشعرين- حسن العلوى- چاپی یەكەم- العراق..
٣٦- الحياة السرية لصدام حسين - دانانی: انيس الرغيدى- چاپی یەكەم -٢٠٠٤- میسر.

٣٧- راپەڕینی کوردە عەلەویەکانی دەریسم- هانز- لۆکای کبیسیر- ١٩١٩-١٩٢١ قۆچگیریّ- وەرگێڕانی لەفەڕەنسیەوە - نەجاتی عەبدوڵلا.

٣٨- کوردستانی پشت قەفقاس- دکتۆر -ئەفرسیاو هەورامی - لەبلاوکراوەکانی - ژین- باشووری کوردستان- سلێمانی.

٣٩- تاریخ العراق بین احتلالین - پارێزەر - عەباس عەزاوی چاپی یەکەم- هەشت بەشەکە.

٤٠- شەرەفنامە -شەرفخانی بەدلیسی -وەرگێڕانی هەژار - ١٩٧٣ لەلایەن کۆڕی زانیاری کورد بەچاپ گەیاندراوە- چاپخانەی نعمان - نەجەف.

٤١- کوردو کوردستان - بەرگی ١-٢-٣ محەمەد ئەمین زەکی - لە دار اسلامی بغداد بەچاپگەیاندراوە -١٩٣١.

٤٢- کوردو عەجەم - نەوشێروان مستەفا ئەمین - مێژووی سیاسی کوردەکانی ئێران - سەنتەری لێکۆڵینەوەی ستراتیژی کوردستان-سلێمانی -٢٠٠٥.

٤٣- کورد - تورک - عەرەب- سیسیل جون ئیدمۆندی- وەرگێڕانی حامد گەوهەری- دەزگا، چاپ و بڵاووکردنەوەی ئاراس- ٢٠٠٤.

٤٤- فی الاداب (ف. إ. لینین) - وەرگێڕانی لە رووسیەوە- یوسف حلاق بڵاوکردنەوەی وەزارەتی رۆشنبیری - دیمەشق -سوریا -١٩٧٢.

٤٥- مێژوو - دکتۆر کەمال مەزهەر ئەحمەد - بە یاریدەدەری ئەمینداریتی گشتی رۆشنبیری ولاوان چاکراوە -بەغدا ١٩٨٣.

٤٨- چەند لاپەڕەیەك لە مێژووی گەلی کورد - دکتۆر کەمال مەزهەر ئەحمەد- بەرگی دووەم- ئامادەکردنی: عەبدوڵلا زەنگەنە- هەولێر - چاپی یەکەم - ٢٠٠١.

٤٩- یاداشتەکان - رەفیق حلیمی -بەشی یەکەم و دووەم - کوردستانی ئێراق شۆڕشەکانی شێخ مەحمود -چاپخانەی رۆشنبیری - بەغدا - ١٩٨٨.

٥٠- هەڵوێستنامە- عەلی کەندی - بەرگی یەکەم - چاپی یەکەم- هەولێر- ٢٠٠٦.

٥١- قصة الديانات -سلیمان مەزهەر - کتێبخانەی مەدبولی - چاپی دووەم - کۆماری میسر - ٢٠٠٣ .

٥٢- کوردستان لە ساڵەکانی جەنگی یەکەمی جیهان - دکتور کەمال مەزهەر ئەحمەد - وەرگێڕانی بۆ عەرەبی: دکتور محەمەد مەلا عەبدولکەریم - چاپی دووەم - بەغدا - ١٩٨٤.

٥٣- راپـەڕینی شـێخ سـەعیدی پـیران - رۆبـەرت ئۆلـسن -١٨٨٠-١٩٢٥ وەرگێرانـی ئەبوبەکر خۆشناو- زەنجیرە کتێبی دەزگای چاپو پەخشی سەردەم - سلێمانی - ١٩٩٩.

٥٤- تـاریخ الاکـراد- تۆمـاس بـوا- وەرگێرانـی - محەمـەد تیـسیر مبرفـات - دار الفکـر المعاصر- بیروت -لوبنان - چاپی یەکەم -٢٠٠١.

٥٥-حول مسألة الاقطاع بین الاکراد - أ. شامیلیۆف- وەرگێرانـی- دکتـۆر کـەمال مەزهـەر ئەحمەد - چاپی دووەم- بەغدا - ١٩٨٤.

٥٦- قضایا کردیة معاصرة - کرکوك والانفـال -الکـردو ترکیـا - دکتـور جبـار قـادر - دار ئاراس للطباعة والنشر - چاپی یەکەم - ٢٠٠٦.

٥٧- کورد لەجەنگی رووسیا لەگەڵ ئێران و تورکیا . پ. ی- ئەڤیریانۆف -وەرگێرانـی لـە رووسیەوە دکتۆر ئەفرسیاو هەورامی -سلیمان -٢٠٠٤.

٥٧- کرکوك وتوابعها حکم التاریخ والضمیر - دراسة وثائیفة عن قـضیة الکردیـة في العـراق - دکتور کەمال مەزهەر ئەحمەد= بەشی یەکەم - وەزارەتی رۆشنبیری حکومـەتی هەرێمی کوردستان -سلێمانی .

٥٨- المستبد - زهیر ئەلجەزائری - صناعة القائد - صناعة الشعب- چاپی یەکەم - بیروت -بەغدا -٢٠٠٦.

٥٩- عـصر نـاپلیۆن - تـاریخ الحـضارة الاوروبیـة ف ١٧٨٩-١٨١٥ - ول دیورانـت - وەرگێرانی دکتۆر عەبدولرەحمان عەبدوڵلا شێخ - دار الجبل - بیروت -٢٠٠٢.

٦٠- تاریخ الرومان - دانانی نجیب ابراهیم طراد -تقدیم دکتور محمد رینهم عـزب - مکتبـة ومطبعة القدر-١٩٩٧.

کورتەیەك لە ژیاننامەی - نووسەر

گەر بەراوود لە نێوان ژیاننامەی نووسەران بکەینەوە ، بۆمان دەردەکەوێ کە نووسەران، یاخوود دانەران ، جا لە هەر بووارێك بن ، بگرە لە نووسینەوەی مێژووو جووگرافیاو زمان وکەلتوورو داب ونەریت و شارستانیەتی هەر نەتەوەیەك لە سەر گۆی زەویدا .

کە ژیاننامەی نووسەران زۆر لە یەك دەچێ ، جا لە بوواری هەژاری و کەم دەرامەتی بێت ، یاخوود لە ئاستی بڕوانامەی خووێندن بێت ، یاخوود لە ئاستی پەیووەندیە کۆمەڵاتیەکان بێت .

بەلاَم سەرچاوەی بوونی تووانای نووسەر لە هەموو بووارە جیاجیاکاندا ، هۆکاری چ ئێش وئازار و نالەباری ئەو نووسەرەیە لە ناو پەیووەندیەکانی کۆمەڵگاو لە نێوان کۆمەڵگاو دەسەڵاتدا .

ئەویش بە هۆی چەوسانەوەو نەبوونی داد پەروەری لە دەسەلاَ ت و پەیووەندیەکان لە هەموو بووارەکانی ڕامیاری و ئابووری بازرگانی و نەتەوەیی و نیشتیمانی و کۆمەلاَیەتی و رۆشەنبیری و زمان و مێژوو داب و نەریت و و کەلتوورو شارستانیەت.

بەتایبەتی کۆمەڵگای کوردو مێژووی چەوسانەوەی داگیرکردنی و لەت لەتکردنی لەلایەن ڕژێمەکانی دابەش کەر، لە پێناو پاراستن و بتەووکردن وبە هێز کردنی بەرژەوەندیەکانیان . بە دروستکردن و پێکهینانی دەووڵەت لەسەر خاکی گەلانی دیکە لە هەرێم و ناوچەو جیهاندا ، لەوانەش گەلی کوردو خاکی کوردستان .

جا علی کەندیش یەکێکە لەو نووسەروو دانەرانەی کە بەو قۆناخە نا لەبارانە تێپەر بووەو بۆتە هۆی سەرچاوەی پێنووسەکەی بەنووسین و گەیاندنی پەیامەکەی بۆ کۆمەڵگای گەلی کوردستان . کە ئەویش:-

ناوی تەواوی — عەلی عوومەر عـەلی فـەتاح - ە و ناسـراو بـووە بـە - عـەلی كەنـدی — و لەسـاڵی ١٩٥٣ لـە گوونـدی سـەر بەشـاخ ، كـە مەڵبەنـدی هـۆزی سـیانەو سـەر بەناحیـەی دیبەگەی سەربە قەزای مخموری پارێزگـای هـەولێرە لـە باشـووری كوردسـتان ، چـاوی بـە جیهان هەڵهێناوە ، لە بنەماڵەیەكی هەژاری جووتیار لەم گووندەدا .

هـەروا عـەلی كەنـدی بـۆ یەكـەم جـار لـە لای مـەلای ئـاینی ئیـسلامی دەسـتی كـردووە بـە خووێندن لە حووجرەی فەقێیان لە مزگەوتەكان .

دوای ئـەوە لـە سـاڵی ١٩٦٠ چـۆتە قوتابخانـە لـە قـەزای مـەخموور . جـا لەوكاتـە بـەهۆی هـەژاری خێزانـەكـەی و نـەبوونی تووانـای دارایـی بـاوكی ، لەگـەڵ خووێنـدن لـە پـشووی هاوینە كاری كردووە ، بە كاری بەرخەوانی و شووانی و كرێكاری دروێنە كردن و جـووت كردن و كاریدیكەی لە تووانایدا هەبووە ، لـە پێنـاو بـەرەو بـاش بـوونی بـاری گـووزەرانی ژیانی خێزانەكەو یارمەتی دانی باوكی لەم بووارەدا .

هەروا دوای تەواوكردنی قۆناخی خووێندنی سەرەتایشی بە دەرچوونی بە پلەی دووەم لە سەر ئاستی قەزای مەخموور لە خووێندن و بەهۆی باری رامیاری و بیروو بۆچـوونی ئـەو خێزانـەوە ، لە هەمان كات بە هۆی هەڵوویستی عەلی كەندی فـەرمانی دەسـت گـیر كردنـی لە مانگی/ ١٩٦٦/٧ لەلایەن داروودەستەكەی رژێمی بەعسی بۆ دەردەچێ لە قەزاكەدا .

هەر بـەم هۆكـارەش لـە ١٠/ ٩ / ١٩٦٧ ڕووی لەشـاخەكانی كوردسـتان كـرد بـە پەیووەنـدی كردنی بە پێشمەرگەی شۆرشی ئەیلولی مەزن لە لقی پێـشمەرگەكانی پـارتی كۆمۆنیـستی ئێـراق لقـی / هـەرێمی كوردســتان ، لــە دەڤــەرەكانی ڕانیــە و قــەلادزێ و ڕەوانــدوزو پارێزگاكانی سلێمانی و هەولێرو بە ردەوام بوونی تاكوو ٢٠ /٣ /١٩٧٢ .

لەو ماوەیەشدا بـەهۆی خراپـی بـاری خێزانـەكـەی لـە كاتـە بەردەسـتەكانی كـاری كـردووە بۆئەوەی ژیانی خۆی و خێزانەكەی بەرەو باشتر ببات لەو كاتدا .

دوای ئەوە گەراوەتەوە پارێزگای هەولێرو چـۆتە قـەزای مـەخموور بـۆ كـاری پارتایـەتی و بۆتە كادیر لە قەزای مەخمووروو بە بـەردەوام بـوونی لـە پایـەكانی لـە پـارتی كۆمۆنیـست تـاكوو ١٩٧٩/٣/١٢ ، كـە ئەنـدامی لیژنـەی نـاوخۆی پـارتی كۆمۆنیـست بـووە لـە لیژنـەی پاریزگای هەولێر لە باشووری كوردستان .

دوای ئەوە لە ١ / ٧ / ١٩٧٥ چۆتە شاری مۆسـكۆی پایتـەختی یـەكێتی سـۆڤیەت ، ئـەویش بـە خووێنـدنی لـە پـەیمانگای زانـستە كۆمەڵایەتیـەكان ، ی سـەر بـە ئـەكادیمیای زانـستی كۆمەڵایەتیەكانی یەكێتی سۆڤیەت ، بـۆ مـاوەی دوو سـاڵ بـە دەر چـوونی بـە پلـەی زۆر باشە لـە پیمانگایـەدا ، تـاكوو ١٥/ ٨ / ١٩٧٧ دا و دوای ئـەوە گەراوەتـەوە كــوردستان لـە

پارێزگای هەولێر قەزای مەخموور لە دەڤەرەکەدا .
دوای گەرانەوەی لە سۆڤیت لە ١٩٧٨/١٢/١٢ خێزانی پێك هێناوە و باوکی پێج کورە ، و هەموویانی بە ئامانجێکی باش گەیاندوو لە پلەکانی فەرمانبەریەتی و سێ لە کورەکانی خێزاندارن لە شاری هەولێردا .
هەر لە ١٩٧٩/٣/١٢ بە فەرمانبەر دامەزراوە لە بەرێوەبەرایەتی گەشت و گوزار لە هاوینە هاواری سەلا حەدین – پیرمام - لە کۆمەلگای سەرە ڕەش لە پارێزگای هەولێر ، بە بەردەوام بوونی کاری فەرمانبەرێتی . سەرەرای ئەوەش لە دوای سالی هەشتاکان بەهۆی مل کەچ نەکردنی بۆ داخوازیەکانی دارو دەستەکی بەعس لە کوردو عەرەب ، کە لە ١٩٨٢/٢/١٣ لەلایەن بەرێوەبەرایەتی ئەمی هەولێر دەست گیر کراوەو رەوانەی – الهیئة الخاصة – لە شاری کەرکوك زیندانی کراوەو بـــــــــۆ ماوەی حەوت مانگ گیراوە تاکوو ٦ / ٨ /١٩٨٢ . ئازاد کراوە بێ ئەوەی هیچ کەسێك لە ئەندامان و لایەنگرانی پارتەکان و کە سایەتیەکان تووشی ئێشوو ئازارو ئەشکەنجە بکات – واتە ئیعتراف نەکردن – و بە سەربەرزی لەو زیندانانەی شەقلاوەو مسیف سەلاحەدین وهەولێرو کەرکوك دەرچووە .
دوای ئەوە بۆ جاری دووەم لە ١٩٨٥/٥/١٩ لە لایەن پیاوانی موخابەراتی پارێزگای مووسڵ ، کە لەو کاتە سەرباز بوو لە مەدرەسە قتالی مووسل دەستگیر دەکرێ و رەوانەی موخابەراتی گشتی شاری کەکوك دەکرێت ، کە ئەم بەرێوەبەراتیە گشتیە بۆ هەموو شارەکانی کوردستان بوو وەك مووسڵ و کەرکوك و هەولێرو سلێمانی ودهۆك . کە فەرمانی دەست گیرکردنی لەلایەن بەرێوەبەرایەتی ئەمنی هەولێرو ئەمنی باکوورو ئیستخبارات و موخابەرات لە هەردوو پارێزگای مووسڵ وهەولێری بۆ دەرچوو بوو .
لەئاکام لەم رۆژەدا دەستگیرکراو لـــــــــە زیندانەکانی مووسڵ وکەرکوك مایەوە تاکوو ١٧ / ٩ / ١٩٨٥ بە ئازادکردنی لە دوای داد گایی کردنی ، کە هیچ بەلگەیەك نەیتووانی تاوانباری بکات بەهۆی دان نەنانی بە کارە نەهێنیەکانی کە لەو کاتدا ئەنجامی دەدا.
هەوا بۆ جاری سێیەم لە ٢٥ / ٩ /١٩٩٠ لە لایەن ئەمنی هەولێر دەستگیرکراوەتەوە لەسەر هەمان بیروو بۆچوو ن وهەلوویست . بەلام بۆ ماوەیەکی کەموو دوای ئەوە ئازاد کرا .
لە دوای ٣/١٢ /١٩٧٩ تاکوو راپەرینی گەلی کوردستان لە ١٩٩١/٣/٥ بە سەدان جار لەلایەن بەرێوەبەرایەتیەکانی ئەمن و ئیستخبارات و موخابەرات لە پارێزگای هەولێر بانگ هێشت کراوەو لێکۆلێنەوەی لە گەلّ کراوەو لە دوای ووتە ناشیرینەکانیان و ئیهانە کردنی عەلی کەندی ئینجا رێگەیان پێداوە لە بەرێوەبەرایەتیەکانیان دەرچێ .

سەرەرای ئەوەش بۆ دووجار لە ریزی سەربای سووپای ئیراق بووە بۆماوەی ٤,٥ چوارسال و نیوو ، بەلآم ئەو کەسانەی کە کورد بوون و رەفیق حزبیی و ئەمن جاشی خۆ فرۆش ودووژمنی کوردو کوردستان بوون دژی مامۆستا عەلی کەندی بوون بە نووسینی راپۆرت لەسەری و بە زینـدانی کردنـی ...؟...! . کە ئێستاش لەجاران ڕۆلآیان و باری ژیانیان باشترە لـە هـەمان دام ودەزگـا ئەمنیـەکان و حکوومـەت و خـاوەنی هـەموو شتێکن ، لـە حکوومـەتی هـەرێمی کوردسـتان و ، بـەلآم مامۆسـتا عەلـی کەنـدی تـا تـەواو بـوونی ئـەم مێژوونامەیە خاوەنی – یەك سم زەوی نیە نەك لە سەر گۆی زەوی بگرە لەسەر خاکی کوردستانیشدا و ماوەی ژیانی لە کرێ چییایەتی بردۆتە سەر لەم بارو دۆخە تەنگەدا ، و عەلـی کەندیش هەر وەك جارانە لە بیرو بۆچوون و هەلوویستەکانی بەردەوامەو ڕۆژێك لە رۆژانیش مل کەچی هیچ لایـەنێك نـەبووە ، نـە لـەڕابردوو و ئێسـتادا ، بـۆ سـەلماندنی ئەم ووتان . نووسینەکان ودانراوەکانیشی شاهیدن بۆ ئەم ڕاستیانە .

لە بەرهەم وبلآکراوەکانی– دانەر – نووسەردا

لە گەلٚ ئەوەشدا عەلی کەندی لە بارەی دەستکردنی بە نووسینەکانی کە دەگەرێتـەوە بـۆ سالٚی ١٩٧٤ ، کە لەو کاتەی لـە شـاری بـەغا بـوو ، یەکەم بابـەتی لـە رۆژنامـەی — تـەریق ئەلـشەعب – کـە زمانحـالی پـارتی کۆمۆنیـستی ئێـراق بـوو ، لـە سـەر بـاری راميـاری و نەتـەوەیی بلآوکـردەوە لـە رۆژنامەکدا . دوای ئـەوە لـە نووسـین بـەردەوام بـووە بـە پێـی باروو دۆخەکانی رامیاری و نەتەوەیی و بووارەکانیدیکەدا . بەرهەمەکانیشی ئەمانەن :-

١- سالٚنامەی کوردستان ، کە یەکەم بەرهەمی نووسینەکانە .
٢- فەرهـەنگی رووداوەکـانی کوردسـتان و وولآتـانی جیهـان ، کـە بـۆ یەکـەم جـارە لـە کوردستان – چاپی یەکەم /٢٠٠٥ .
٣- مێژوونامە – کە ئێستا لە بەردستدایە ، چاپی یەکەم / ٢٠٠٦ .
٤- زانین – کە فەرهـەنگێکی – کـوردی – عـەرەبی – رووسیە ، کـە ئـەویش بـەرەوە بـە چاپگەیاندن هەنگاو دەنێ .
٥- نەخشەی جیهان – بە زمانی کوردی بە ناونیشانی – کورد لە نێوو نەخشەی رامیاری جیهان – کە بۆ یەکەم جارە لە کوردستان . ئەم نەخشەیە ١٠٠٠٠ دە هەزار دانـەی لـێ چاپکرا لە ئێران ، بەلآم لە لایەن دەزگاکانی ئیتلاعاتی ئێران دەستگیر کرا . دوای ئەوە وەك هەدییـە لـە ٢٠٠٨/٨/٤ پێشکەش بـە وەزارەتـی پـەروەردەی حکومـەتی هـەرێمی کوردستان کرا ، لە ریگەی بەرێووە بەری گشتی پرۆگرام و چاپەمەنیەکان – کاك

ئاراز نەجمەدین — لە هەولێر .

٦- سالنامەی کوردستان — بە شێووەی بچووك — تقویم مەنزەدی — کە بـۆ یەکـەم جـارە لە کوردستان .

٧- هەلۆویێستنامە — ٢٠٠٦ – بەرگی یەکەم ، کە ئامادەیە بۆ چاپکردن .

٨- ئینسکلۆپیدیای کوردستان و جیهان —چاپی دووەم /٢٠٠٨ .

٩- ئافرەت لە پەیووەندیە کۆمەلآیەتیەکاندا ، هەنگاو دەنێ بەرەو بە چاپگەیاندن .

١٠- دەفتەری زانیاری — بەندە بە پارکی سامی عەبدولرەمان لە شێووەی — شـریت — کـە ٢,٥٥ مەتر درێژیەتی ،ئەویش بۆ یەکەم جار بووە لە کوردستان .

١١- بلآوکردنـەوەی زیـاتر لـە — ٧٥ — بابـەت و لێکۆلێنـەوە لـە بووارەکـانی رامیـاری و نەتـەوەیی و جـووگرافی وپەیووەنـدی کۆمەلآیـەتی و ئـافرەت و توویـژی گـەنج ، لـە رۆژنامە وگۆڤارەکان ، لە سەر باروو دۆخی کوردو رووداوەکان لە گـەلّ وولآتـانی داگیر کەری کوردو کوردستان و رامیاریەتی لە پەیووەندی نێوو دەوولەتیدا .

١٢- لـە دوای ئەوانـە ، ئـەوا ئینـسکلۆپیدیای مێژوونامەکـەتان بـە چـوار/٤ بـەرگ کەوتـە بەردەستتان وەك بلّێی هەگبەی مێژوو لە بەر دەستتان بێت لە هەموو بووارەکـانی — رووداوو ، بە سەرهات و ، رێکەووتن و ، شەڕو ، ئاشتی و ، نەتـەویی و ،نیـشتیمانی و، رامیـاری و ، جـووگرافی و ، سـەر بـازی و ، ئـابووری و ، بازرگـانی و ، کۆمەلآیـەتی و ، رۆشـنبیری و ، مێـژوو و ، زمـان و ، داب و ، نـەریت و ، کـەلتوور و ، شارسـتانیت , لـە گـەلّ رووداوەکـانی پزیـشکی و ، گـەردوونی و ، وەرزش و ، رووداوەکـانی فرۆکـە و ، گرکان و ، گوومە لەرزەو ، ئاژەلّ و ، چەندین بوواری دیکە لە جیهاندا .

زنجیرەی چاپکراوەکانی ساڵی ٢٠٠٩ی
بەڕێوەبەرایەتی گشتیی ڕۆژنامەنووسی و چاپ و بڵاوکردنەوە
بەڕێوەبەرایەتی بڵاوکردنەوەی هەولێر

ژ	ناوی کتێب	ناوی نووسەر	بابەت	نرخ	لاپەڕە
٣٦٢	البعد السياسي للمشكلات القومية "الكرد نموذجا"	د.خليل اسماعيل محمد	دراسة	١٠٠٠	١٠٤
٣٦٣	خۆری ئاراپخا کەرکوک و ژیانی عەبدولڕەحمانی نفووس	زانیار سەردار	لێکۆڵینەوە	١٠٠٠	١٠٤
٣٦٤	الاعلام... والصحافة	صابر محمود عبدالله	دراسة	١٥٠٠	١٢٠
٣٦٥	هەڵوێستەکان. دەسکەوتەکان و وتارو دیمانەکانی (سەرۆک مسعود بارزانی)	ئا: مستەفا سلیم	وتارو دیمانە	-	٥٥٢
٣٦٦	لە دڕزی هزرەوە	بەهزاد حەویزی	وتار	١٥٠٠	٢٥٦
٣٦٧	ترانەوە	غەفوور سالح عەبدوڵڵا	رۆمان	٢٠٠٠	٢٠٤
٣٦٨	مصباح القلوب و مفرج الكروب	ملا عبدالرحمان ملا طه	الجزء الاول	٦٠٠٠	٧٨٤
٣٦٩	مصباح القلوب و مفرج الكروب	ملا عبدالرحمان ملا طه	الجزء الثاني	٧٠٠٠	٨٩٦
٣٧٠	ڕێزمانی ئامرازی پەیوەندی	د. شێرکۆ بابان	لێکۆڵینەوە	٣٠٠٠	٣١٢
٣٧١	مێژووی هونەری فۆتۆ	د. فەرهاد پیرباڵ	لێکۆڵینەوەی مێژوو	٣٠٠٠	٩٦
٣٧٢	پەلکە زێرینە	سەید مەولود بێخاڵی	فۆلکلۆر	٢٠٠٠	٨٠
٣٧٣	کێ پەنیرێ من ڤەگوهاست؟	و.ئاهیدا دری	چیرۆک	١٥٠٠	١٠٤
٣٧٤	کانەبییان	ڕەزا سەید گوڵ بەرزنجی	رۆمان	٢٠٠٠	٢٢٤
٣٧٥	مناخس الالم	د.بشير الطوري	شيعر	١٠٠٠	٢٢٤
٣٧٦	مسرحيتان كوميديتان	عادل دنو	مسرحية	١٠٠٠	٤٨
٣٧٧	چنینەوە	د. لەتیف محەمەد حەسەن	شیعر	٢٠٠٠	٤٤٨
٣٧٨	کورد و سیستمی نێو دەوڵەتی	د.عوسمان عەلی میرانبەگ	لێکۆڵینەوە	١٥٠٠	١٥٢
٣٧٩	ئاسمانی گەڵا بابردووەکان	نەرمین جەعفەر	شیعر	١٠٠٠	١٢٠
٣٨٠	گۆڤەندێك لە هەڵبەست	موسی زاخۆرانی	شیعر	١٠٠٠	١٠٤
٣٨١	کەلەپووری کوردەواری	عەباس چنارانی	فۆلکلۆر	٣٠٠٠	٢٨٨
٣٨٢	تراژیدیای کوردان	وریا ڕەحمانی	ڕاپۆرتی سیاسی	٢٠٠٠	٢٠٨
٣٨٣	بانگهێشتێك بۆ سەرهەڵدان	ئاشتی فەلەکەدین	رۆمان	٢٠٠٠	٢٠٨
٣٨٤	لە پێناوی تازەگەریی فیکریدا	نەجات حەمید ئەحمەد	گشتی	٢٥٠٠	٥٤٤
٣٨٥	ئاگرپژێن و بوومەلەرزەکان	و: ئەمیرە ئیسماعیل	زانستی	٣٠٠٠	١٤٤
٣٨٦	ملحمة سيامند وخجه	مصطفى خۆشناو حمو	لێکۆڵینەوە	١٠٠٠	١١٢
٣٨٧	گەشت و گوزار	قادر باوەجان	گشتی	٥٠٠٠	٤٠٠
٣٨٨	نامەیەك لە قوبرسەوە	ئازاد کەریمی	کورتە چیرۆك	١٠٠٠	٨٠
٣٨٩	چەند لایەنێك ژدیرۆکا ئیسلاما سیاسی	و. جەمال عەبدولا	لێکۆڵینەوە	١٠٠٠	٩٦
٣٩٠	چالاکیەکانی وەزارەتی ڕۆشنبیری/٢٠٠٨	ئا: ڕوقیە عەبدولا	چالاکی	---	١٦٠

٣٩١	جەژنێك بۆ پیر	ڕەووف مەحمود پوور	لێکۆڵینەوە	٤٠٠٠	٣٦٨
٣٩٢	دوایین هەستی ترسناك	سەرهەنگ جەمال	رۆمان	١٥٠٠	١٣٦
٣٩٣	پەروەردنی کوردستانی نوێ	و:جەمیل محەمەد نەرگوشی	رامیاری	٤٠٠٠	٦٤٠
٣٩٤	فرمێسك و تەمەن و خەون	ماریە ئەحمەد	شیعر	١٠٠٠	١٧٦
٣٩٥	برکان التنهدات	دانیال شابۆ	شیعر	١٠٠٠	١٦٠
٣٩٦	دیبلۆماتیك	ماجید نوری	پرۆژە	٥٠٠	٤٠
٣٩٧	مێژووی هاوچەرخ	خالید هەرکی	مێژوویی	٤٠٠٠	٦٦٤
٣٩٨	ناوکبڕینی بۆشایی	محەمەد باوەکر	شیعر	١٥٠٠	١٢٠
٣٩٩	لەپێناوی تازەگەری فیکریدا - بەشی دووەم	نەجات حەمید ئەحمەد	گشتی	٢٥٠٠	٤٠٨
٤٠٠	ڕێسا	محەمەد وەسمان	پەروەردەیی	٢٠٠٠	٨٠
٤٠١	ستاتیکای شاکاری کوردی	تاریق کارێزی	شێوەکاری	١٥٠٠	١٢٠
٤٠٢	ماڵئاوایی	مجول ئیسماعیل	شیعر	١٠٠٠	٨٠
٤٠٣	کورد... عەرەب... شۆڤێنیزم	بەهرام محەمەد (کاکل)	سیاسی	٢٠٠٠	٢٤٠
٤٠٤	ڕەنگدانەوەی زەمبیل فرۆش لە ئەدەبی میللی کوردیدا	ئیدریس عەبدوڵڵا	لێکۆڵینەوەی ئەدەبی	٢٠٠٠	٢٤٠
٤٠٥	ئەفسانەی میرە گوڵ	محەمەد ڕەشید فەتاح	رۆمان	١٥٠٠	٢٦٤
٤٠٦	کەلەپوورنامەی کوردەواری	یاسین حەسەن گۆران	فۆلکلۆری	٢٠٠٠	٢١٦
٤٠٧	کورتنووسی لە زمانی کوردیدا	وشیار بەشیر مستەفا	زمانەوانی	١٥٠٠	٢٢٤
٤٠٨	المدن ولعبة الاجيال	محمد مسعود محمد	دراسة	٣٠٠٠	٣٧٦
٤٠٩	أمتلیء عشقا منك	فريدون سامان	ترجمة شيعرية	١٥٠٠	١٣٢
٤١٠	هونەرێ ئەڤاندنێ	د. لەزگین ئاڤدرەهمانی	رۆمان	٣٠٠٠	٢٠٠
٤١١	خەزینا زانستی د (١٠٠٠٠) پرسیار و بەرسڤادا	محەمەد ساڵح پێندرۆیی	رۆشنبیری گشتی	١٠٠٠٠	٨٣٢
٤١٢	دیوانی خاڵۆ	مەهدی فاتیح	شیعر	٤٠٠٠	٤٦٤
٤١٣	گرافیکەکانی کوردستانی	محەمەد عارف	هونەری شێوەکاری	٥٠٠٠	٦٧٢
٤١٤	یۆگا	و: حەمید گەردی	گشتی	٤٠٠٠	٦٢٤
٤١٥	شەوێ بەیادی گەڕانەوەت	دەرباز یونس	شیعر	١٥٠٠	٢٠٤

٤١٦	ئەڵمانیا.. جوگرافیا .. کلتور	باهۆز مستەفا	گشتی	٤٠٠٠	٢٢٤
٤١٧	با پەیڤەکان بەردەوام بن	و: خەسرۆ پیربال	شیعر	١٥٠٠	١٤٤
٤١٨	یاشام پۆتاسیندا پیشمن سوزجوکلر	حسام حسرت	شیعر	١٥٠٠	١٦٠
٤١٩	پاییز فەرامۆش بکە	و: لەیلا محەمەد تەها	رۆمان	٣٠٠٠	٢٠٨
٤٢٠	خمسون أعجوبة من عصر (توت عنخ امون)	ترجمة: نضال الاغا	تأريخي	٤٠٠٠	١١٢
٤٢١	المنهاج الصحي الاول	د.صباح یاقو توماس (أبولیلی)	الصحة الطبیعیة	٢٥٠٠	٢٦٤
٤٢٢	التغذیة الصحیحة أساس الحیاة الصحیة	د.صباح یاقو توماس (أبولیلی)	الصحة الطبیعیة	١٥٠٠	١٦٠
٤٢٣	برنامج نمط الحیاة الصحیة	د.صباح یاقو توماس (أبولیلی)	الصحة الطبیعیة	١٠٠٠	٤٨
٤٢٤	اناستاسیا	د.صباح یاقو توماس (أبولیلی)	الصحة الطبیعیة	١٥٠٠	٢٢٤
٤٢٥	هونەری هێلکاری گیانداران	و: پەروین خدر ئیبراهیم	هێلکاری	٦٠٠٠	١٤٤
٤٢٦	کێشەی کورد	و: ئەبوبەکر ساڵح ئیسماعیل	مێژووی سیاسی	١٠٠٠	٦٤
٤٢٧	بیرەوەرییەکانم لە شۆڕشی کوردستاندا	و: ئەبوبەکر ساڵح ئیسماعیل	مێژووی سیاسی	١٠٠٠	٣٢٠
٤٢٨	کوردستان یان نەمان	و: ئەبوبەکر ساڵح ئیسماعیل	مێژووی سیاسی	١٠٠٠	٢٨٠
٤٢٩	کارەساتی بارزانی زوڵملێکراو ١٩٥٤	و: ئەبوبەکر ساڵح ئیسماعیل	مێژووی سیاسی	١٠٠٠	٢٢٤
٤٣٠	سەفەرێك بۆناو پیاوە ئازاکان لە کوردستان	و. ئەبوبکر ساڵح ئیسماعیل	مێژووی سیاسی	٦٠٠٠	٥٤٤
٤٣١	بارزانی و پاشەکشێی بارزانیەکان لە بیرەوەرییەکانی ئیحسانی دا	و. ئەبوبکر ساڵح ئیسماعیل	مێژووی سیاسی	١٠٠٠	١٤٤
٤٣٢	پەل و خولی	تەحسین ناڤشکی	رۆمان	١٠٠٠	٤٢٤
٤٣٣	بەیانیت باش کۆمپیوتەرەکەم	ئەنوەر خدر بایەزید	زانستی کۆمپیوتەر	٨٠٠٠	٥٣٦
٤٣٤	تفەنگا ب خوین	عەگیدی چەرکس	رۆمان	٣٠٠٠	٤٠٨
٤٣٥	أبو اسحق الصابي: درر النثر وغرر الشعر	قیس مغشغش السعدي	تأریخي	٣٠٠٠	٤٦٤
٤٣٦	ئاڵای کوردستان لە نێوان شەریعەت و یاسادا	عەبدولستار ئەحمەد	توێژینەوە	١٥٠٠	٦٨
٤٣٧	کیژە سابڵاغی	ئیبراهیمی قادری	گۆرانی و ژیاننامە	٤٠٠٠	٤٥٨
٤٣٨	ئینسکلۆپیدیای مێژوونامە (٤) بەرگ	علی کەندی	گشتی	٢٠٠٠بۆ٤بەرگ	٦٨٠

ENCYCLOPEDIA OF HISTOGRAPHY

1/1/2001 - 31/10/2007

Ali Kandy

لەم مەیدانە گرنگەی کولتوری هەموو نەتەوەیەك عەلی کەندیش دەبێتە سەربازی نەناسراوی ئەو جۆرە کارە زانستیانە . ئەمانە نەك تەنیا لای ئێمە ، بەڵکو لەهەموو گێتیدا سوود بە خوێنەوارو ڕۆشنبیران دەگەیەنن کەچی نووسینەکانیان دەبن بە سەرچاوەی بنچینەیی بۆ هەموو جۆرە بەرهەمێك .

د. مارف خەزنەدار
٤ی مایسی ٢٠٠٧

ئەم خەمخۆرییە تاقەکەسییە کەلەلایەن مامۆستا عەلی کەندی ئەنجامدراوە شایانی سوپاس و پێزانینە، چونکە پشوویەکی فراوان و ماوەیەکی زۆر و ئارامیکی ئەیوبییانەی گەرەکە، لەبەر ئەوەی ئەو ئینسکلۆپیدیایە چەندین ئینسکلۆپیدیا لەخۆ دەگرێ.

تارق جامباز
٢٠٠٩/٨/١٠

کارێکی کەلتووری مەزن ...ئەم کارەی پیشەسازییەی ووشە ((ئینسکلۆپیدیایە- مێژوونامە)) قەلایەکی کلتووری مێژووی مەزنە، وەکو قەلای شاری مێژوو - هەولێر-، هەردەم زیندووە.

مومتاز حەیدەری
٢٠٠٩/٧/٧

نووسەرێکی دڵسۆزی وەك عەلی کەندی پێی هەڵساوە، کە پێویستە هان بدرێت و پشتگیری لێ بکرێ تاکو بەرهەمی زیاتر پێشکەش کتێبخانەی کوردی بکات، بەتاییەت کەهێشتا کتێبخانەی کوردی لەزۆر بواردا هەژارە.

د. محەمەد عەبدوڵلا کاکەسوور
٢٠٠٩/٧/٢٥

Second Edition - 2009
Shouthern of Kurdistan - Erbil

چاپخانەی وەزارەتی ڕۆشنبیری و لاوان - هەولێر